॥ ನಮೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ॥

ಖುದ್ದಕನಿಕಾಯೇ

ಜಾತಕ-ಅಟ್ಠಕಥಾ

ಚತುತ್ಥೋ ಭಾಗೋ

೧೦. ದಸಕನಿಪಾತೋ

[೪೩೯] ೧. ಚತುದ್ವಾರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಚತುದ್ವಾರಮಿದಂ ನಗರನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ದುಬ್ಬಚಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನವತ್ಥು ನವಕನಿಪಾತಸ್ಸ ಪಠಮಜಾತಕೇ ವಿತ್ಥಾರಿತಮೇವ। ಇಧ ಪನ ಸತ್ಥಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ದುಬ್ಬಚೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಪುಬ್ಬೇಪಿ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ದುಬ್ಬಚತಾಯ ಪಣ್ಡಿತಾನಂ ವಚನಂ ಅಕತ್ವಾ ಖುರಚಕ್ಕಂ ಆಪಾದೇಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಕಸ್ಸಪದಸಬಲಸ್ಸ ಕಾಲೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಅಸೀತಿಕೋಟಿವಿಭವಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಏಕೋ ಪುತ್ತೋ ಮಿತ್ತವಿನ್ದಕೋ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಸೋತಾಪನ್ನಾ ಅಹೇಸುಂ, ಸೋ ಪನ ದುಸ್ಸೀಲೋ ಅಸ್ಸದ್ಧೋ। ಅಥ ನಂ ಅಪರಭಾಗೇ ಪಿತರಿ ಕಾಲಕತೇ ಮಾತಾ ಕುಟುಮ್ಬಂ ವಿಚಾರೇನ್ತೀ ಆಹ - "ತಾತ, ತಯಾ ದುಲ್ಲಭಂ ಮನುಸ್ಸತ್ತಂ ಲದ್ಧಂ, ದಾನಂ ದೇಹಿ, ಸೀಲಂ ರಕ್ಖಾಹಿ, ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ಕರೋಹಿ, ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಾಹೀ"ತಿ। ಅಮ್ಮ, ನ ಮಯ್ಹಂ ದಾನಾದೀಹಿ ಅತ್ಥೋ, ಮಾ ಮಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅವಚುತ್ಥ, ಅಹಂ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀತಿ। ಏವಂ ವದನ್ತಮ್ಪಿ ನಂ ಏಕದಿವಸಂ ಪುಣ್ಣಮುಪೋಸಥದಿವಸೇ ಮಾತಾ ಆಹ - "ತಾತ, ಅಜ್ಜ ಅಭಿಲಕ್ಖಿತೋ ಮಹಾಉಪೋಸಥದಿವಸೋ, ಅಜ್ಜ ಉಪೋಸಥಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಏಹಿ, ಅಹಂ ತೇ ಸಹಸ್ಸಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಧನಲೋಭೇನ ಉಪೋಸಥಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಭುತ್ತಪಾತರಾಸೋ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದಿವಸಂ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ರತ್ತಿಂ ಯಥಾ ಏಕಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮಪದಂ ಕಣ್ಣಂ ನ ಪಹರತಿ, ತಥಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನಿದ್ದಂ ಓಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಪಾತೋವ ಮುಖಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ।

ಮಾತಾ ಪನಸ್ಸ "ಅಜ್ಜ ಮೇ ಪುತ್ತೋ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಪಾತೋವ ಧಮ್ಮಕಥಿಕತ್ಥೇರಂ ಆದಾಯ ಆಗಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಯಾಗುಂ ಖಾದನೀಯಂ ಭೋಜನೀಯಂ ಪಟಿಯಾದೇತ್ವಾ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾಗಮನಂ ಪಟಿಮಾನೇನ್ತೀ ತಂ ಏಕಕಂ ಆಗತಂ ದಿಸ್ವಾ "ತಾತ, ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ ಕೇನ ನ ಆನೀತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ "ನ ಮಯ್ಹಂ ಧಮ್ಮಕಥಿಕೇನ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ತೇನ ಹಿ ಯಾಗುಂ ಪಿವಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ "ತುಮ್ಹೇಹಿ ಮಯ್ಹಂ ಸಹಸ್ಸಂ ಪಟಿಸ್ಸುತಂ, ತಂ ತಾವ ಮೇ ದೇಥ, ಪಚ್ಛಾ ಪಿವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। "ಪಿವ, ತಾತ, ಪಚ್ಛಾ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಗಹೇತ್ವಾವ ಪಿವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾ ಸಹಸ್ಸಭಣ್ಡಿಕಂ ಪುರತೋ ಠಪೇಸಿ। ಸೋ ಯಾಗುಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಸಹಸ್ಸಭಣ್ಡಿಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವೋಹಾರಂ ಕರೋನ್ತೋ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ವೀಸಸತಸಹಸ್ಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ನಾವಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ವೋಹಾರಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ನಾವಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ "ಅಮ್ಮ, ಅಹಂ ನಾವಾಯ ವೋಹಾರಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಮಾತಾ "ತ್ವಂ ತಾತ, ಏಕಪುತ್ತಕೋ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಘರೇ ಧನಮ್ಪಿ ಬಹು, ಸಮುದ್ದೋ ಅನೇಕಾದೀನವೋ, ಮಾ ಗಮೀ"ತಿ ನಿವಾರೇಸಿ। ಸೋ "ಅಹಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೇವ, ನ ಸಕ್ಕಾ ಮಂ ನಿವಾರೇತು"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ "ಅಹಂ ತಂ, ತಾತ, ವಾರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ

ಮಾತರಾ ಹತ್ಥೇ ಗಹಿತೋ ಹತ್ಥಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಮಾತರಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಪಾತೇತ್ವಾ ಅನ್ತರಂ ಕತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ನಾವಾಯ ಸಮುದ್ದಂ ಪಕ್ಖನ್ದಿ।

ನಾವಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಮಿತ್ತವಿನ್ದಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸಮುದ್ದಪಿಟ್ಠೇ ನಿಚ್ಚಲಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಕಾಳಕಣ್ಣಿಸಲಾಕಾ ಕರಿಯಮಾನಾ ಮಿತ್ತವಿನ್ದಕಸ್ಸೇವ ಹತ್ಥೇ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಉಳುಮ್ಪಂ ದತ್ವಾ "ಇಮಂ ಏಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಬಹೂ ಮಾ ನಸ್ಸನ್ತೂ"ತಿ ತಂ ಸಮುದ್ದಪಿಟ್ಠೇ ಖಿಪಿಂಸು। ತಾವದೇವ ನಾವಾ ಜವೇನ ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ಪಕ್ಖನ್ದಿ। ಸೋಪಿ ಉಳುಮ್ಪೇ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಏಕಂ ದೀಪಕಂ ಪಾಪುಣಿ। ತತ್ಥ ಫಲಿಕವಿಮಾನೇ ಚತಸ್ಸೋ ವೇಮಾನಿಕಪೇತಿಯೋ ಅದ್ದಸ। ತಾ ಸತ್ತಾಹಂ ದುಕ್ಖಂ ಅನುಭವನ್ತಿ, ಸತ್ತಾಹಂ ಸುಖಂ। ಸೋ ತಾಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸತ್ತಾಹಂ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿ। ಅಥ ನಂ ತಾ ದುಕ್ಖಾನುಭವನತ್ಥಾಯ ಗಚ್ಛಮಾನಾ "ಸಾಮಿ, ಮಯಂ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮ, ಯಾವ ಮಯಂ ಆಗಚ್ಛಾಮ, ತಾವ ಅನುಕ್ಕಣ್ಠಮಾನೋ ಇಧೇವ ವಸಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅಗಮಂಸು। ಸೋ ತಣ್ಹಾವಸಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಫಲಕೇ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪುನ ಸಮುದ್ದಪಿಟ್ಠೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅಪರಂ ದೀಪಕಂ ಪತ್ವಾ ತತ್ಥ ರಜತವಿಮಾನೇ ಅಟ್ಠ ವೇಮಾನಿಕಪೇತಿಯೋ ದಿಸ್ವಾ ಏತೇನೇವ ಉಪಾಯೇನ ಅಪರಸ್ಮಿಂ ದೀಪಕೇ ಮಣಿವಿಮಾನೇ ಸೋಳಸ, ಅಪರಸ್ಮಿಂ ದೀಪಕೇ ಕನಕವಿಮಾನೇ ದ್ವತ್ತಿಂಸ ವೇಮಾನಿಕಪೇತಿಯೋ ದಿಸ್ವಾ ತಾಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ತಾಸಮ್ಪಿ ದುಕ್ಖಂ ಅನುಭವಿತುಂ ಗತಕಾಲೇ ಪುನ ಸಮುದ್ದಪಿಟ್ಠೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಏಕಂ ಪಾಕಾರಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಚತುದ್ವಾರಂ ನಗರಂ ಅದ್ದಸ। ಉಸ್ಸದನಿರಯೋ ಕಿರೇಸ, ಬಹೂನಂ ನೇರಯಿಕಸತ್ತಾನಂ ಕಮ್ಮಕರಣಾನುಭವನಟ್ಠಾನಂ ಮಿತ್ತವಿನ್ದಕಸ್ಸ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತನಗರಂ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಾಸಿ।

ಸೋ "ಇಮಂ ನಗರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ರಾಜಾ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಖುರಚಕ್ಕಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸೀಸೇ ಪಚ್ಚಮಾನಂ ನೇರಯಿಕಸತ್ತಂ ಅದ್ದಸ। ಅಥಸ್ಸ ತಂ ತಸ್ಸ ಸೀಸೇ ಖುರಚಕ್ಕಂ ಪದುಮಂ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಾಸಿ। ಉರೇ ಪಞ್ಚಙ್ಗಿಕಬನ್ಧನಂ ಉರಚ್ಛದಪಸಾಧನಂ ಹುತ್ವಾ ಸೀಸತೋ ಗಲನ್ತಂ ಲೋಹಿತಂ ಲೋಹಿತಚನ್ದನವಿಲೇಪನಂ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ಪರಿದೇವನಸದ್ದೋ ಮಧುರಸರೋ ಗೀತಸದ್ದೋ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಭೋ ಪುರಿಸ, ಚಿರಂ ತಯಾ ಪದುಮಂ ಧಾರಿತಂ, ದೇಹಿ ಮೇ ಏತ"ನ್ತಿ ಆಹ। "ಸಮ್ಮ, ನಯಿದಂ ಪದುಮಂ, ಖುರಚಕ್ಕಂ ಏತ"ನ್ತಿ। "ತ್ವಂ ಮಯ್ಹಂ ಅದಾತುಕಾಮತಾಯ ಏವಂ ವದಸೀ"ತಿ। ನೇರಯಿಕಸತ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಮಯ್ಹಂ ಕಮ್ಮಂ ಖೀಣಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಇಮಿನಾಪಿ ಮಯಾ ವಿಯ ಮಾತರಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಆಗತೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ದಸ್ಸಾಮಿಸ್ಸ ಖುರಚಕ್ಕ"ನ್ತಿ। ಅಥ ನಂ "ಏಹಿ ಭೋ, ಗಣ್ಹ ಇಮ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಖುರಚಕ್ಕಂ ತಸ್ಸ ಸೀಸೇ ಖಿಪಿ, ತಂ ತಸ್ಸ ಮತ್ಥಕಂ ಪಿಸಮಾನಂ ಭಸ್ಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಮಿತ್ತವಿನ್ದಕೋ ತಸ್ಸ ಖುರಚಕ್ಕಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ತವ ಖುರಚಕ್ಕಂ ಗಣ್ಹ, ತವ ಖುರಚಕ್ಕಂ ಗಣ್ಹಾ"ತಿ ವೇದನಾಪ್ಪತ್ತೋ ಪರಿದೇವಿ, ಇತರೋ ಅನ್ತರಧಾಯಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಹುತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಉಸ್ಸದಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ತಂ ಠಾನಂ ಪಾಪುಣಿ। ಮಿತ್ತವಿನ್ದಕೋ ತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಸಾಮಿ ದೇವರಾಜ, ಇದಂ ಮಂ ಚಕ್ಕಂ ಸಣ್ಹಕರಣಿಯಂ ವಿಯ ತಿಲಾನಿ ಪಿಸಮಾನಂ ಓತರತಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಮಯಾ ಪಾಪಂ ಪಕತ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ –

೧. "ಚತುದ್ವಾರಮಿದಂ ನಗರಂ, ಆಯಸಂ ದಳ್ಹಪಾಕಾರಂ।
ಓರುದ್ಧಪಟಿರುದ್ಧೋಸ್ಮಿ, ಕಿಂ ಪಾಪಂ ಪಕತಂ ಮಯಾ॥

೨. "ಸಬ್ಬೇ ಅಪಿಹಿತಾ ದ್ವಾರಾ, ಓರುದ್ಧೋಸ್ಮಿ ಯಥಾ ದಿಜೋ।
ಕಿಮಾಧಿಕರಣಂ ಯಕ್ಖ, ಚಕ್ಕಾಭಿನಿಹತೋ ಅಹ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದಳ್ಹಪಾಕಾರ**ನ್ತಿ ಥಿರಪಾಕಾರಂ। "ದಳ್ಹತೋರಣ"ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಥಿರದ್ವಾರನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಓರುದ್ಧಪಟಿರುದ್ಧೋಸ್ಮೀ**ತಿ ಅನ್ತೋ ಕತ್ವಾ ಸಮನ್ತಾ ಪಾಕಾರೇನ ರುದ್ಧೋ, ಪಲಾಯನಟ್ಠಾನಂ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ। **ಕಿಂ ಪಾಪಂ ಪಕತ**ನ್ತಿ ಕಿಂ ನು ಖೋ ಮಯಾ

ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಕತಂ। **ಅಪಿಹಿತಾತಿ** ಥಕಿತಾ। **ಯಥಾ ದಿಜೋತಿ** ಪಞ್ಜರೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತೋ ಸಕುಣೋ ವಿಯ। **ಕಿಮಾಧಿಕರಣನ್ತಿ** ಕಿಂ ಕಾರಣಂ। **ಚಕ್ಕಾಭಿನಿಹತೋತಿ** ಚಕ್ಕೇನ ಅಭಿನಿಹತೋ।

ಅಥಸ್ಸ ದೇವರಾಜಾ ಕಾರಣಂ ಕಥೇತುಂ ಛ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೩. "ಲದ್ಧಾ ಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಅತಿರೇಕಾನಿ ವೀಸತಿ।
ಅನುಕಮ್ಪಕಾನಂ ಞಾತೀನಂ, ವಚನಂ ಸಮ್ಮ ನಾಕರಿ॥

೪. "ಲಙ್ಘಿಂ ಸಮುದ್ದಂ ಪಕ್ಖನ್ದಿ, ಸಾಗರಂ ಅಪ್ಪಸಿದ್ಧಿಕಂ।
ಚತುಬ್ಭಿ ಅಟ್ಠಜ್ಝಗಮಾ, ಅಟ್ಠಾಹಿಪಿ ಚ ಸೋಳಸ॥

೫. "ಸೋಳಸಾಹಿ ಚ ಬಾತ್ತಿಂಸ, ಅತಿಚ್ಛಂ ಚಕ್ಕಮಾಸದೋ।
ಇಚ್ಛಾಹತಸ್ಸ ಪೋಸಸ್ಸ, ಚಕ್ಕಂ ಭಮತಿ ಮತ್ಥಕೇ॥

೬. "ಉಪರಿವಿಸಾಲಾ ದುಪ್ಪೂರಾ, ಇಚ್ಛಾ ವಿಸಟಗಾಮಿನೀ।
ಯೇ ಚ ತಂ ಅನುಗಿಜ್ಝನ್ತಿ, ತೇ ಹೋನ್ತಿ ಚಕ್ಕಧಾರಿನೋ॥

೭. "ಬಹುಭಣ್ಡಂ ಅವಹಾಯ, ಮಗ್ಗಂ ಅಪ್ಪಟಿವೇಕ್ಖಿಯ।
ಯೇಸಞ್ಚೇತಂ ಅಸಙ್ಖಾತಂ, ತೇ ಹೋನ್ತಿ ಚಕ್ಕಧಾರಿನೋ॥

೮. "ಕಮ್ಮಂ ಸಮೇಕ್ಖೇ ವಿಪುಲಞ್ಚ ಭೋಗಂ, ಇಚ್ಛಂ ನ ಸೇವೇಯ್ಯ ಅನತ್ಥಸಂಹಿತಂ।
ಕರೇಯ್ಯ ವಾಕ್ಯಂ ಅನುಕಮ್ಪಕಾನಂ, ತಂ ತಾದಿಸಂ ನಾತಿವತ್ತೇಯ್ಯ ಚಕ್ಕ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಲದ್ಧಾ ಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಅತಿರೇಕಾನಿ ವೀಸತೀತಿ** ತ್ವಂ ಉಪೋಸಥಂ ಕತ್ವಾ ಮಾತು ಸನ್ತಿಕಾ ಸಹಸ್ಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವೋಹಾರಂ ಕರೋನ್ತೋ ಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ಚ ಅತಿರೇಕಾನಿ ವೀಸತಿಸಹಸ್ಸಾನಿ ಲಭಿತ್ವಾ। **ನಾಕರೀತಿ** ತೇನ ಧನೇನ ಅಸನ್ತುಟ್ಠೋ ನಾವಾಯ ಸಮುದ್ದಂ ಪವಿಸನ್ತೋ ಸಮುದ್ದೇ ಆದೀನವಞ್ಚ ಕಥೇತ್ವಾ ಮಾತುಯಾ ವಾರಿಯಮಾನೋಪಿ ಅನುಕಮ್ಪಕಾನಂ ಞಾತೀನಂ ವಚನಂ ನ ಕರೋಸಿ, ಸೋತಾಪನ್ನಂ ಮಾತರಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಅನ್ತರಂ ಕತ್ವಾ ನಿಕ್ಖನ್ತೋಯೇವಾಸೀತಿ ದೀಪೇತಿ।

ಲಙ್ಘಿನ್ತಿ ನಾವಂ ಉಲ್ಲಙ್ಘನಸಮತ್ಥಂ। **ಪಕ್ಖನ್ದೀತಿ** ಪಕ್ಖನ್ದೋಸಿ। **ಅಪ್ಪಸಿದ್ಧಿಕನ್ತಿ** ಮನ್ದಸಿದ್ಧಿಂ ವಿನಾಸಬಹುಲಂ। **ಚತುಬ್ಭಿ ಅಟ್ಠಾತಿ** ಅಥ ನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಭಿನ್ನಾಯ ನಾವಾಯ ಫಲಕಂ ದತ್ವಾ ಸಮುದ್ದೇ ಖಿತ್ತೋಪಿ ತ್ವಂ ಮಾತರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಏಕದಿವಸಂ ಕತಸ್ಸ ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಸ್ಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಫಲಿಕವಿಮಾನೇ ಚತಸ್ಸೋ ಇತ್ಥಿಯೋ ಲಭಿತ್ವಾ ತತೋ ರಜತವಿಮಾನೇ ಅಟ್ಠ, ಮಣಿವಿಮಾನೇ ಸೋಳಸ, ಕನಕವಿಮಾನೇ ದ್ವತ್ತಿಂಸ ಅಧಿಗತೋಸೀತಿ। **ಅತಿಚ್ಛಂ ಚಕ್ಕಮಾಸದೋತಿ** ಅಥ ತ್ವಂ ಯಥಾಲದ್ಧೇನ ಅಸನ್ತುಟ್ಠೋ "ಅತ್ರ ಉತ್ತರಿತರಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏವಂ ಲದ್ಧಂ ಲದ್ಧಂ ಅತಿಕ್ಕಮನಲೋಭಸಙ್ಖಾತಾಯ ಅತಿಚ್ಛಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತತ್ತಾ ಅತಿಚ್ಛೋ ಪಾಪಪುಗ್ಗಲೋ ತಸ್ಸ ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಸ್ಸ ಖೀಣತ್ತಾ ದ್ವತ್ತಿಂಸ ಇತ್ಥಿಯೋ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಇಮಂ ಪೇತನಗರಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಮಾತುಪಹಾರದಾನಅಕುಸಲಸ್ಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಇದಂ ಖುರಚಕ್ಕಂ ಸಮ್ಪತ್ತೋಸಿ। "ಅತ್ರಿಚ್ಛ"ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಅತ್ರ ಅತ್ರ ಇಚ್ಛಮಾನೋತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಅತ್ರಿಚ್ಛಾ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಅತ್ರಿಚ್ಛಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಭಮತೀತಿ** ತಸ್ಸ ತೇ ಇಚ್ಛಾಹತಸ್ಸ ಪೋಸಸ್ಸ ಇದಂ ಚಕ್ಕಂ ಮತ್ಥಕಂ ಪಿಸಮಾನಂ ಇದಾನಿ ಕುಮ್ಭಕಾರಚಕ್ಕಂ ವಿಯ ಮತ್ಥಕೇ ಭಮತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಯೇ ಚ ತಂ ಅನುಗಿಜ್ಝನ್ತೀತಿ ತಣ್ಹಾ ನಾಮೇಸಾ ಗಚ್ಛನ್ತೀ ಉಪರೂಪರಿ ವಿಸಾಲಾ ಹೋತಿ, ಸಮುದ್ದೋ ವಿಯ ಚ ದುಪ್ಪೂರಾ, ರೂಪಾದೀಸು ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಇಚ್ಛನಇಚ್ಛಾಯ ವಿಸಟಗಾಮಿನೀ, ತಂ ಏವರೂಪಂ ತಣ್ಹಂ ಯೇ ಚ ಅನುಗಿಜ್ಝನ್ತಿ ಗಿದ್ಧಾ ಗಧಿತಾ ಹುತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಅಲ್ಲೀಯನ್ತಿ। **ತೇ ಹೋನ್ತಿ ಚಕ್ಕಧಾರಿನೋತಿ** ತೇ ಏವಂ ಪಚ್ಚನ್ತಾ ಖುರಚಕ್ಕಂ ಧಾರೇನ್ತಿ। **ಬಹುಭಣ್ಡನ್ತಿ** ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಸನ್ತಕಂ ಬಹುಧನಂ ಓಹಾಯ। **ಮಗ್ಗನ್ತಿ** ಗನ್ತಬ್ಬಂ ಅಪ್ಪಸಿದ್ಧಿಕಂ ಸಮುದ್ದಮಗ್ಗಂ ಅಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಯಥಾ ತ್ವಂ ಪಟಿಪನ್ನೋ, ಏವಮೇವ ಅಞ್ಞೇಸಮ್ಪಿ ಯೇಸಞ್ಚೇತಂ ಅಸಙ್ಖಾತಂ ಅವೀಮಂಸಿತಂ, ತೇ ಯಥಾ ತ್ವಂ ತಥೇವ ತಣ್ಹಾವಸಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ಧನಂ ಪಹಾಯ ಗಮನಮಗ್ಗಂ ಅನಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪಟಿಪನ್ನಾ ಚಕ್ಕಧಾರಿನೋ ಹೋನ್ತಿ। **ಕಮ್ಮಂ ಸಮೇಕ್ಖೇತಿ** ತಸ್ಮಾ ಪಣ್ಡಿತೋ ಪುರಿಸೋ ಅತ್ತನಾ ಕತ್ತಬ್ಬಕಮ್ಮಂ "ಸದೋಸಂ ನು ಖೋ, ನಿದ್ದೋಸ"ನ್ತಿ ಸಮೇಕ್ಖೇಯ್ಯ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖೇಯ್ಯ। **ವಿಪುಲಞ್ಚ ಭೋಗನ್ತಿ** ಅತ್ತನೋ ಧಮ್ಮಲದ್ಧಂ ಧನರಾಸಿಮ್ಪಿ ಸಮೇಕ್ಖೇಯ್ಯ। **ನಾತಿವತ್ತೇಯ್ಯಾತಿ** ತಂ ತಾದಿಸಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಇದಂ ಚಕ್ಕಂ ನ ಅತಿವತ್ತೇಯ್ಯ ನಾವತ್ಥರೇಯ್ಯ। "ನಾತಿವತ್ತೇತೀ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ನಾವತ್ಥರತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮಿತ್ತವಿನ್ದಕೋ "ಇಮಿನಾ ದೇವಪುತ್ತೇನ ಮಯಾ ಕತಕಮ್ಮಂ ತಥತೋ ಞಾತಂ, ಅಯಂ ಮಯ್ಹಂ ಪಚ್ಚನಪಮಾಣಮ್ಪಿ ಜಾನಿಸ್ಸತಿ, ಪುಚ್ಛಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ನವಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯. "ಕೀವಚಿರಂ ನು ಮೇ ಯಕ್ಖ, ಚಕ್ಕಂ ಸಿರಸಿ ಠಸ್ಸತಿ।
ಕತಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ, ತಂ ಮೇ ಅಕ್ಖಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿತೋ"ತಿ॥

ಅಥಸ್ಸ ಕಥೇನ್ತೋ ಮಹಾಸತ್ತೋ ದಸಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೦. "ಅತಿಸರೋ ಪಚ್ಚಸರೋ, ಮಿತ್ತವಿನ್ದ ಸುಣೋಹಿ ಮೇ।
ಚಕ್ಕಂ ತೇ ಸಿರಸಿ ಮಾವಿದ್ಧಂ, ನ ತಂ ಜೀವಂ ಪಮೋಕ್ಖಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅತಿಸರೋತಿ** ಅತಿಸರೀತಿಪಿ ಅತಿಸರೋ, ಅತಿಸರಿಸ್ಸತೀತಿಪಿ ಅತಿಸರೋ। **ಪಚ್ಚಸರೋತಿ** ತಸ್ಸೇವ ವೇವಚನಂ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಸಮ್ಮ ಮಿತ್ತವಿನ್ದಕ, ಸುಣೋಹಿ ಮೇ ವಚನಂ, ತ್ವಞ್ಹಿ ಅತಿದಾರುಣಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕತತ್ತಾ ಅತಿಸರೋ, ತಸ್ಸ ಪನ ನ ಸಕ್ಕಾ ವಸ್ಸಗಣನಾಯ ವಿಪಾಕೋ ಪಞ್ಞಾಪೇತುನ್ತಿ ಅಪರಿಮಾಣಂ ಅತಿಮಹನ್ತಂ ವಿಪಾಕದುಕ್ಖಂ ಸರಿಸ್ಸಸಿ ಪಟಿಪಜ್ಜಿಸ್ಸಸೀತಿ ಅತಿಸರೋ। ತೇನ ತೇ "ಏತ್ತಕಾನಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನೀ"ತಿ ವತ್ತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ। **ಸಿರಸಿಮಾವಿದ್ಧನ್ತಿ** ಯಂ ಪನ ತೇ ಇದಂ ಚಕ್ಕಂ ಸಿರಸ್ಮಿಂ ಆವಿದ್ಧಂ ಕುಮ್ಭಕಾರಚಕ್ಕಮಿವ ಭಮತಿ। **ನ ತಂ ಜೀವಂ ಪಮೋಕ್ಖಸೀತಿ** ತಂ ತ್ವಂ ಯಾವ ತೇ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕೋ ನ ಖೀಯತಿ, ತಾವ ಜೀವಮಾನೋ ನ ಪಮೋಕ್ಖಸಿ, ಕಮ್ಮವಿಪಾಕೇ ಪನ ಖೀಣೇ ಇದಂ ಚಕ್ಕಂ ಪಹಾಯ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗಮಿಸ್ಸಸೀತಿ।

ಇದಂ ವತ್ವಾ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ದೇವಟ್ಠಾನಮೇವ ಗತೋ, ಇತರೋಪಿ ಮಹಾದುಕ್ಖಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಮಿತ್ತವಿನ್ದಕೋ ಅಯಂ ದುಬ್ಬಚಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ದೇವರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಚತುದ್ವಾರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಠಮಾ।

[೪೪೦] ೨. ಕಣ್ಹಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಕಣ್ಹೋ ವತಾಯಂ ಪುರಿಸೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಕಪಿಲವತ್ಥುಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ನಿಗ್ರೋಧಾರಾಮೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಿತಪಾತುಕಮ್ಮಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತದಾ ಕಿರ ಸತ್ಥಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ನಿಗ್ರೋಧಾರಾಮೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ಜಙ್ಘವಿಹಾರಂ ಅನುಚಙ್ಕಮಮಾನೋ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಸಿತಂ ಪಾತ್ವಾಕಾಸಿ। ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋ "ಕೋ ನು ಖೋ ಹೇತು, ಕೋ ಪಚ್ಚಯೋ

ಭಗವತೋ ಸಿತಸ್ಸ ಪಾತುಕಮ್ಮಾಯ, ನ ಅಹೇತು ತಥಾಗತಾ ಸಿತಂ ಪಾತುಕರೋನ್ತಿ, ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಿ ತಾವಾ"ತಿ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಸಿತಕಾರಣಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ "ಭೂತಪುಬ್ಬಂ, ಆನನ್ದ, ಕಣ್ಹೋ ನಾಮ ಇಸಿ ಅಹೋಸಿ, ಸೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಭೂಮಿಪ್ಪದೇಸೇ ವಿಹಾಸಿ ಝಾಯೀ ಝಾನರತೋ, ತಸ್ಸ ಸೀಲತೇಜೇನ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಭವನಂ ಕಮ್ಪೀ"ತಿ ಸಿತಕಾರಣಂ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸ ವತ್ಥುನೋ ಅಪಾಕಟತ್ತಾ ಥೇರೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಏಕೇನ ಅಸೀತಿಕೋಟಿವಿಭವೇನ ಅಪುತ್ತಕೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ಸೀಲಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಪುತ್ತೇ ಪತ್ಥಿತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಕಾಳವಣ್ಣತ್ತಾ ಪನಸ್ಸ ನಾಮಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ "ಕಣ್ಹಕುಮಾರೋ"ತಿ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। ಸೋ ಸೋಳಸವಸ್ಸಕಾಲೇ ಮಣಿಪಟಿಮಾ ವಿಯ ಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಪಿತರಾ ಸಿಪ್ಪುಗ್ಗಹಣತ್ಥಾಯ ಪೇಸಿತೋ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪಾನಿ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚಾಗಚ್ಛಿ। ಅಥ ನಂ ಪಿತಾ ಅನುರೂಪೇನ ದಾರೇನ ಸಂಯೋಜೇಸಿ। ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಅಚ್ಚಯೇನ ಸಬ್ಬಿಸ್ಸರಿಯಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ರತನಕೋಟ್ಠಾಗಾರಾನಿ ವಿಲೋಕೇತ್ವಾ ವರಪಲ್ಲಙ್ಕಮಜ್ಝಗತೋ ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ "ಏತ್ತಕಂ ಧನಂ ಅಸುಕೇನ ಉಪ್ಪಾದಿತಂ, ಏತ್ತಕಂ ಅಸುಕೇನಾ"ತಿ ಪುಬ್ಬಞಾತೀಹಿ ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟೇ ಲಿಖಿತಾನಿ ಅಕ್ಖರಾನಿ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಯೇಹಿ ಇಮಂ ಧನಂ ಉಪ್ಪಾದಿತಂ, ತೇ ನ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತಿ, ಧನಮೇವ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಏಕೋಪಿ ಇದಂ ಧನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗತೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ನ ಖೋ ಪನ ಸಕ್ಕಾ ಧನಭಣ್ಡಿಕಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಪರಲೋಕಂ ಗನ್ತುಂ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ವೇರಾನಂ ಸಾಧಾರಣಭಾವೇನ ಹಿ ಅಸಾರಸ್ಸ ಧನಸ್ಸ ದಾನಂ ಸಾರೋ, ಬಹುರೋಗಸಾಧಾರಣಭಾವೇನ ಅಸಾರಸ್ಸ ಸರೀರಸ್ಸ ಸೀಲವನ್ತೇಸು ಅಭಿವಾದನಾದಿಕಮ್ಮಂ ಸಾರೋ, ಅನಿಚ್ಚಾಭಿಭೂತಭಾವೇನ ಅಸಾರಸ್ಸ ಜೀವಿತಸ್ಸ ಅನಿಚ್ಚಾದಿವಸೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾಯೋಗೋ ಸಾರೋ, ತಸ್ಮಾ ಅಸಾರೇಹಿ ಭೋಗೇಹಿ ಸಾರಗ್ಗಹಣತ್ಥಂ ದಾನಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ।

ಸೋ ಆಸನಾ ವುಟ್ಠಾಯ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತೇಸಿ। ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ದಿವಸಾ ಧನಂ ಅಪರಿಕ್ಖೀಯಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ ಮೇ ಧನೇನ, ಯಾವ ಮಂ ಜರಾ ನಾಭಿಭವತಿ, ತಾವದೇವ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಗೇಹೇ ಸಬ್ಬದ್ವಾರಾನಿ ವಿವರಾಪೇತ್ವಾ "ದಿನ್ನಂ ಮೇ, ಹರನ್ತೂ"ತಿ ಅಸುಚಿಂ ವಿಯ ಜಿಗುಚ್ಛನ್ತೋ ವತ್ಥುಕಾಮೇ ಪಹಾಯ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ರೋದನ್ತಸ್ಸ ಪರಿದೇವನ್ತಸ್ಸ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಸನತ್ಥಾಯ ರಮಣೀಯಂ ಭೂಮಿಭಾಗಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಠಾನಂ ಪತ್ವಾ "ಇಧ ವಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏಕಂ ಇನ್ದವಾರುಣೀರುಕ್ಖಂ ಗೋಚರಗಾಮಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಯ ತಸ್ಸೇವ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಮೂಲೇ ವಿಹಾಸಿ। ಗಾಮನ್ತಸೇನಾಸನಂ ಪಹಾಯ ಆರಞ್ಞಿಕೋ ಅಹೋಸಿ, ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಅಕತ್ವಾ ರುಕ್ಖಮೂಲಿಕೋ ಅಹೋಸಿ, ಅಬ್ಭೋಕಾಸಿಕೋ ನೇಸಜ್ಜಿಕೋ। ಸಚೇ ನಿಪಜ್ಜಿತುಕಾಮೋ, ಭೂಮಿಯಂಯೇವ ನಿಪಜ್ಜತಿ, ದನ್ತಮೂಸಲಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಅನಗ್ಗಿಪಕ್ಕಮೇವ ಖಾದತಿ, ಥುಸಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಕಿಞ್ಚಿ ನ ಖಾದತಿ, ಏಕದಿವಸಂ ಏಕವಾರಮೇವ ಖಾದತಿ, ಏಕಾಸನಿಕೋ ಅಹೋಸಿ। ಖಮಾಯ ಪಥವೀಆಪತೇಜವಾಯುಸಮೋ ಹುತ್ವಾ ಏತೇ ಏತ್ತಕೇ ಧುತಙ್ಗಗುಣೇ ಸಮಾದಾಯ ವತ್ತತಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಿರ ಜಾತಕೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪರಮಪ್ಪಿಚ್ಛೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಝಾನಕೀಳಂ ಕೀಳನ್ತೋ ತತ್ಥೇವ ವಸತಿ, ಫಲಾಫಲತ್ಥಮ್ಪಿ ಅಞ್ಞತ್ಥ ನ ಗಚ್ಛತಿ, ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಫಲಿತಕಾಲೇ ಫಲಂ ಖಾದತಿ, ಪುಪ್ಫಿತಕಾಲೇ ಪುಪ್ಫಂ ಖಾದತಿ, ಸಪತ್ತಕಾಲೇ ಪತ್ತಾನಿ ಖಾದತಿ, ನಿಪ್ಪತ್ತಕಾಲೇ ಪಪಟಿಕಂ ಖಾದತಿ। ಏವಂ ಪರಮಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಹುತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಚಿರಂ ವಸತಿ।

ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯೇ ತಸ್ಸ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಪಕ್ಕಾನಿ ಫಲಾನಿ ಗಣ್ಹಿ, ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಪನ ಲೋಲುಪ್ಪಚಾರೇನ ಉಟ್ಠಾಯ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ನ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಯಥಾನಿಸಿನ್ನೋವ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಹತ್ಥಪ್ಪಸಾರಣಟ್ಠಾನೇ ಠಿತಾನಿ ಫಲಾನಿ ಸಂಹರತಿ, ತೇಸುಪಿ ಮನಾಪಾಮನಾಪಂ ಅವಿಚಿನಿತ್ವಾ ಸಮ್ಪತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಮೇವ ಗಣ್ಹಾತಿ। ಏವಂ ಪರಮಸನ್ತುಟ್ಠಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಸೀಲತೇಜೇನ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಪಣ್ಡುಕಮ್ಬಲಸಿಲಾಸನಂ ಉಣ್ಹಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ತಂ ಕಿರ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಆಯುಕ್ಖಯೇನ ವಾ ಉಣ್ಹಂ ಹೋತಿ ಪುಞ್ಞಕ್ಖಯೇನ ವಾ,

ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ವಾ ಮಹಾನುಭಾವಸತ್ತೇ ತಂ ಠಾನಂ ಪತ್ಥೇನ್ತೇ, ಧಮ್ಮಿಕಾನಂ ವಾ ಮಹಿದ್ಧಿಕಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಸೀಲತೇಜೇನ ಉಣ್ಹಂ ಹೋತಿ। ಸಕ್ಕೋ "ಕೋ ನು ಖೋ ಮಂ ಠಾನಾ ಚಾವೇತುಕಾಮೋ"ತಿ ಆವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ವಸನ್ತಂ ಕಣ್ಹಂ ಇಸಿಂ ರುಕ್ಖಫಲಾನಿ ಉಚ್ಚಿನನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಯಂ ಇಸಿ ಘೋರತಪೋ ಪರಮಜಿತಿನ್ದ್ರಿಯೋ, ಇಮಂ ಧಮ್ಮಕಥಾಯ ಸೀಹನಾದಂ ನದಾಪೇತ್ವಾ ಸುಕಾರಣಂ ಸುತ್ವಾ ವರೇನ ಸನ್ತಪ್ಪೇತ್ವಾ ಇಮಮಸ್ಸ ರುಕ್ಖಂ ಧುವಫಲಂ ಕತ್ವಾ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಮಹನ್ತೇನಾನುಭಾವೇನ ಸೀಘಂ ಓತರಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ತಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿಪಸ್ಸೇ ಠತ್ವಾ "ಅತ್ತನೋ ಅವಣ್ಣೇ ಕಥಿತೇ ಕುಜ್ಝಿಸ್ಸತಿ ನು ಖೋ, ನೋ"ತಿ ವೀಮಂಸನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧. "ಕಣ್ಹೋ ವತಾಯಂ ಪುರಿಸೋ, ಕಣ್ಹಂ ಭುಞ್ಜತಿ ಭೋಜನಂ।
ಕಣ್ಹೇ ಭೂಮಿಪದೇಸಸ್ಮಿಂ, ನ ಮಯ್ಹಂ ಮನಸೋ ಪಿಯೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಣ್ಹೋ**ತಿ ಕಾಳವಣ್ಣೋ। **ಭೋಜನ**ನ್ತಿ ರುಕ್ಖಫಲಭೋಜನಂ।

ಕಣ್ಹೋ ಇಸಿ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಕೋ ನು ಖೋ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇತೀ"ತಿ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುನಾ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ "ಸಕ್ಕೋ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಅನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾವ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೨. "ನ ಕಣ್ಹೋ ತಚಸಾ ಹೋತಿ, ಅನ್ತೋಸಾರೋ ಹಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ।
ಯಸ್ಮಿಂ ಪಾಪಾನಿ ಕಮ್ಮಾನಿ, ಸ ವೇ ಕಣ್ಹೋ ಸುಜಮ್ಪತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತಚಸಾ**ತಿ ತಚೇನ ಕಣ್ಹೋ ನಾಮ ನ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅನ್ತೋಸಾರೋ**ತಿ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಸೀಲಸಮಾಧಿಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಸಾರೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। ಏವರೂಪೋ ಹಿ ಬಾಹಿತಪಾಪತ್ತಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ನಾಮ ಹೋತಿ। **ಸ ವೇ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಪನ ಪಾಪಾನಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ಅತ್ಥಿ, ಸೋ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಕುಲೇ ಜಾತೋಪಿ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಸರೀರವಣ್ಣೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋಪಿ ಕಾಳಕೋವ।

ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ಇಮೇಸಂ ಸತ್ತಾನಂ ಕಣ್ಹಭಾವಕರಾನಿ ಪಾಪಕಮ್ಮಾನಿ ಏಕವಿಧಾದಿಭೇದೇಹಿ ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಾನಿಪಿ ತಾನಿ ಗರಹಿತ್ವಾ ಸೀಲಾದಯೋ ಗುಣೇ ಪಸಂಸಿತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಚನ್ದಂ ಉಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋ ವಿಯ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಸಕ್ಕೋ ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಪಮುದಿತೋ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಮಹಾಸತ್ತಂ ವರೇನ ನಿಮನ್ತೇನ್ತೋ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೩. "ಏತಸ್ಮಿಂ ತೇ ಸುಲಪಿತೇ, ಪತಿರೂಪೇ ಸುಭಾಸಿತೇ।
ವರಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ತೇ ದಮ್ಮಿ, ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಮನಸಿಚ್ಛಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಏತಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಯಂ ಇದಂ ತಯಾ ಸಬ್ಬಞ್ಞುಬುದ್ಧೇನ ವಿಯ ಸುಲಪಿತಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಸುಲಪಿತೇ ತುಮ್ಹಾಕಮೇವ ಅನುಚ್ಛವಿಕತ್ತಾ ಪತಿರೂಪೇ ಸುಭಾಸಿತೇ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಮನಸಾ ಇಚ್ಛಸಿ, ಸಬ್ಬಂ ತೇ ಯಂ ವರಂ ಇಚ್ಛಿತಂ ಪತ್ಥಿತಂ, ತಂ ದಮ್ಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಯಂ ಕಿಂ ನು ಖೋ ಅತ್ತನೋ ಅವಣ್ಣೇ ಕಥಿತೇ ಕುಜ್ಝಿಸ್ಸತಿ, ನೋತಿ ಮಂ ವೀಮಂಸನ್ತೋ ಮಯ್ಹಂ ಛವಿವಣ್ಣಞ್ಚ ಭೋಜನಞ್ಚ ವಸನಟ್ಠಾನಞ್ಚ ಗರಹಿತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಮಯ್ಹಂ ಅಕುದ್ಧಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ವರಂ ದೇತಿ, ಮಂ ಖೋ ಪನೇಸ 'ಸಕ್ಕಿಸ್ಸರಿಯಬ್ರಹ್ಮಿಸ್ಸರಿಯಾನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರತೀ'ತಿಪಿ ಮಞ್ಞೇಯ್ಯ, ತತ್ರಸ್ಸ ನಿಕ್ಕಙ್ಖಭಾವತ್ಥಂ ಮಯ್ಹಂ ಪರೇಸು ಕೋಧೋ ವಾ ದೋಸೋ ವಾ ಮಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತು, ಪರಸಮ್ಪತ್ತಿಯಂ ಲೋಭೋ ವಾ ಪರೇಸು ಸಿನೇಹೋ ವಾ ಮಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತು, ಮಜ್ಝತ್ತೋವ ಭವೇಯ್ಯನ್ತಿ ಇಮೇ ಮಯಾ ಚತ್ತಾರೋ ವರೇ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ನಿಕ್ಕಙ್ಖಭಾವತ್ಥಾಯ ಚತ್ತಾರೋ ವರೇ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಚತುತ್ಥಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪. “ವರಞ್ಚೇ ಮೇ ಅದೋ ಸಕ್ಕ, ಸಬ್ಬಭೂತಾನಮಿಸ್ಸರ।
ಸುನಿಕ್ಕೋಧಂ ಸುನಿದ್ದೋಸಂ, ನಿಲ್ಲೋಭಂ ವುತ್ತಿಮತ್ತನೋ।
ನಿಸ್ನೇಹಮಭಿಕಙ್ಖಾಮಿ, ಏತೇ ಮೇ ಚತುರೋ ವರೇ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವರಞ್ಚೇ ಮೇ ಅದೋ ಸಕ್ಕಾ**ತಿ ಸಚೇ ತ್ವಂ ಮಯ್ಹಂ ವರಂ ಅದಾಸಿ। **ಸುನಿಕ್ಕೋಧ**ನ್ತಿ ಅಕುಜ್ಝನವಸೇನ ಸುಟ್ಠು ನಿಕ್ಕೋಧಂ। **ಸುನಿದ್ದೋಸ**ನ್ತಿ ಅದುಸ್ಸನವಸೇನ ಸುಟ್ಠು ನಿದ್ದೋಸಂ। **ನಿಲ್ಲೋಭ**ನ್ತಿ ಪರಸಮ್ಪತ್ತೀಸು ನಿಲ್ಲೋಭಂ। **ವುತ್ತಿಮತ್ತನೋ**ತಿ ಏವರೂಪಂ ಅತ್ತನೋ ವುತ್ತಿಂ। **ನಿಸ್ನೇಹ**ನ್ತಿ ಪುತ್ತಧೀತಾದೀಸು ವಾ ಸವಿಞ್ಞಾಣಕೇಸು ಧನಧಞ್ಞಾದೀಸು ವಾ ಅವಿಞ್ಞಾಣಕೇಸು ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕೇಸುಪಿ ನಿಸ್ನೇಹಂ ಅಪಗತಲೋಭಂ। **ಅಭಿಕಙ್ಖಾಮೀ**ತಿ ಏವರೂಪಂ ಇಮೇಹಿ ಚತೂಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಅತ್ತನೋ ವುತ್ತಿಂ ಅಭಿಕಙ್ಖಾಮಿ। **ಏತೇ ಮೇ ಚತುರೋ ವರೇ**ತಿ ಏತೇ ನಿಕ್ಕೋಧಾದಿಕೇ ಚತುರೋ ಮಯ್ಹಂ ವರೇ ದೇಹೀತಿ।

ಕಿಂ ಪನೇಸ ನ ಜಾನಾತಿ “ಯಥಾ ನ ಸಕ್ಕಾ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ವರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವರೇನ ಕೋಧಾದಯೋ ಹನಿತು”ನ್ತಿ। ನೋ ನ ಜಾನಾತಿ, ಸಕ್ಕೇ ಖೋ ಪನ ವರಂ ದೇನ್ತೇ ನ ಗಣ್ಹಾಮೀತಿ ವಚನಂ ನ ಯುತ್ತನ್ತಿ ತಸ್ಸ ಚ ನಿಕ್ಕಙ್ಖಭಾವತ್ಥಾಯ ಗಣ್ಹಿ । ತತೋ ಸಕ್ಕೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ಕಣ್ಹಪಣ್ಡಿತೋ ವರಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಅತಿವಿಯ ಅನವಜ್ಜೇ ವರೇ ಗಣ್ಹಿ, ಏತೇಸು ವರೇಸು ಗುಣದೋಸಂ ಏತಮೇವ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಅಥ ನಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಪಞ್ಚಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೫. “ಕಿಂನು ಕೋಧೇ ವಾ ದೋಸೇ ವಾ, ಲೋಭೇ ಸ್ನೇಹೇ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ।
ಆದೀನವಂ ತ್ವಂ ಪಸ್ಸಸಿ, ತಂ ಮೇ ಅಕ್ಖಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿತೋ”ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕಿಂ ನು ಖೋ ತ್ವಂ ಕೋಧೇ ದೋಸೇ ಲೋಭೇ ಸ್ನೇಹೇ ಚ ಆದೀನವಂ ಪಸ್ಸಸಿ, ತಂ ತಾವ ಮೇ ಪುಚ್ಛಿತೋ ಅಕ್ಖಾಹಿ, ನ ಹಿ ಮಯಂ ಏತ್ಥ ಆದೀನವಂ ಜಾನಾಮಾತಿ।

ಅಥ ನಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ “ತೇನ ಹಿ ಸುಣಾಹೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಚತಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೬. “ಅಪ್ಪೋ ಹುತ್ವಾ ಬಹು ಹೋತಿ, ವಡ್ಢತೇ ಸೋ ಅಖನ್ತಿಜೋ।
ಆಸಙ್ಗೀ ಬಹುಪಾಯಾಸೋ, ತಸ್ಮಾ ಕೋಧಂ ನ ರೋಚಯೇ॥

೧೭. “ದುಟ್ಠಸ್ಸ ಫರುಸಾ ವಾಚಾ, ಪರಾಮಾಸೋ ಅನನ್ತರಾ।
ತತೋ ಪಾಣಿ ತತೋ ದಣ್ಡೋ, ಸತ್ಥಸ್ಸ ಪರಮಾ ಗತಿ।
ದೋಸೋ ಕೋಧಸಮುಟ್ಠಾನೋ, ತಸ್ಮಾ ದೋಸಂ ನ ರೋಚಯೇ॥

೧೮. “ಆಲೋಪಸಾಹಸಾಕಾರಾ, ನಿಕತೀ ವಞ್ಚನಾನಿ ಚ।
ದಿಸ್ಸನ್ತಿ ಲೋಭಧಮ್ಮೇಸು, ತಸ್ಮಾ ಲೋಭಂ ನ ರೋಚಯೇ॥

೧೯. “ಸ್ನೇಹಸಙ್ಗಥಿತಾ ಗನ್ಥಾ, ಸೇನ್ತಿ ಮನೋಮಯಾ ಪುಥೂ।
ತೇ ಭುಸಂ ಉಪತಾಪೇನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸ್ನೇಹಂ ನ ರೋಚಯೇ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಖನ್ತಿಜೋ**ತಿ ಸೋ ಅನಧಿವಾಸಕಜಾತಿಕಸ್ಸ ಅಖನ್ತಿತೋ ಜಾತೋ ಕೋಧೋ ಪರಮಂ ಪರಿತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಬಹು ಹೋತಿ ಅಪರಾಪರಂ ವಡ್ಢತಿ। ತಸ್ಸ ವಡ್ಢನಭಾವೋ **ಖನ್ತಿವಾದೀಜಾತಕೇನ** (ಜಾ॰ ೧.೪.೪೯ ಆದಯೋ) ಚೇವ **ಚೂಳಧಮ್ಮಪಾಲಜಾತಕೇನ** (ಜಾ॰ ೧.೫.೪೪ ಆದಯೋ) ಚ ವಣ್ಣೇತಬ್ಬೋ। ಅಪಿಚ ತಿಸ್ಸಾಮಚ್ಚಸ್ಸಪೇತ್ಥ ಭರಿಯಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ

ಸಬ್ಬಂ ಸಪರಿಜನಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಅತ್ತನೋ ಮಾರಿತವತ್ಥು ಕಥೇತಬ್ಬಂ। **ಆಸಜ್ಜೇತಿ** ಆಸಜ್ಜಕರಣೋ। ಯಸ್ಸ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತಂ ಆಸತ್ತಂ ಲಗ್ಗಿತಂ ಕರೋತಿ, ತಂ ವತ್ಥುಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಗನ್ತುಂ ನ ದೇತಿ, ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಅಕ್ಕೋಸನಾದೀನಿ ಕಾರೇತಿ। **ಬಹುಪಾಯಾಸೋತಿ** ಬಹುನಾ ಕಾಯಿಕಚೇತಸಿಕದುಕ್ಖಸಙ್ಖಾತೇನ ಉಪಾಯಾಸೇನ ಕಿಲಮಥೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। ಕೋಧಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಹಿ ಕೋಧವಸೇನ ಅರಿಯಾದೀಸು ಕತವೀತಿಕ್ಕಮಾ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮೇ ಚೇವ ಸಮ್ಪರಾಯೇ ಚ ವಧಬನ್ಧವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಾದೀನಿ ಚೇವ ಪಞ್ಚವಿಧಬನ್ಧನಕಮ್ಮಕರಣಾದೀನಿ ಚ ಬಹೂನಿ ದುಕ್ಖಾನಿ ಅನುಭವನ್ತೀತಿ ಕೋಧೋ ಬಹುಪಾಯಾಸೋ ನಾಮ। **ತಸ್ಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ಏಸ ಏವಂ ಅನೇಕಾದೀನವೋ, ತಸ್ಮಾ ಕೋಧಂ ನ ರೋಚೇಮಿ।

ದುಟ್ಠಸ್ಸಾತಿ ಕುಜ್ಝನಲಕ್ಖಣೇನ ಕೋಧೇನ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಅಪರಭಾಗೇ ದುಸ್ಸನಲಕ್ಖಣೇನ ದೋಸೇನ ದುಟ್ಠಸ್ಸ ಪಠಮಂ ತಾವ "ಅರೇ, ದಾಸ, ಪೇಸ್ಸಾ"ತಿ ಫರುಸವಾಚಾ ನಿಚ್ಛರತಿ, ವಾಚಾಯ ಅನನ್ತರಾ ಆಕಡ್ಢನವಿಕಡ್ಢನವಸೇನ ಹತ್ಥಪರಾಮಾಸೋ, ತತೋ ಅನನ್ತರಾ ಉಪಕ್ಕಮನವಸೇನ ಪಾಣಿ ಪವತ್ತತಿ, ತತೋ ದಣ್ಡೋ, ದಣ್ಡಪ್ಪಹಾರೇ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪನ ಏಕತೋಧಾರಉಭತೋಧಾರಸ್ಸ ಸತ್ಥಸ್ಸ ಪರಮಾ ಗತಿ, ಸಬ್ಬಪರಿಯನ್ತಾ ಸತ್ಥನಿಪ್ಫತ್ತಿ ಹೋತಿ। ಯದಾ ಹಿ ಸತ್ಥೇನ ಪರಂ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ತೇನೇವ ಸತ್ಥೇನ ಅತ್ತಾನಂ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇತಿ, ತದಾ ದೋಸೋ ಮತ್ಥಕಪ್ಪತ್ತೋ ಹೋತಿ। **ದೋಸೋ ಕೋಧಸಮುಟ್ಠಾನೋತಿ** ಯಥಾ ಅನಮ್ಬಿಲಂ ತಕ್ಕಂ ವಾ ಕಞ್ಜಿಕಂ ವಾ ಪರಿಣಾಮವಸೇನ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಅಮ್ಬಿಲಂ ಹೋತಿ, ತಂ ಏಕಜಾತಿಕಮ್ಪಿ ಸಮಾನಂ ಅಮ್ಬಿಲಂ ಅನಮ್ಬಿಲನ್ತಿ ನಾನಾ ವುಚ್ಚತಿ, ತಥಾ ಪುಬ್ಬಕಾಲೇ ಕೋಧೋ ಪರಿಣಮಿತ್ವಾ ಅಪರಭಾಗೇ ದೋಸೋ ಹೋತಿ। ಸೋ ಅಕುಸಲಮೂಲತ್ತೇನ ಏಕಜಾತಿಕೋಪಿ ಸಮಾನೋ ಕೋಧೋ ದೋಸೋತಿ ನಾನಾ ವುಚ್ಚತಿ। ಯಥಾ ಅನಮ್ಬಿಲತೋ ಅಮ್ಬಿಲಂ, ಏವಂ ಸೋಪಿ ಕೋಧತೋ ಸಮುಟ್ಠಾತೀತಿ ಕೋಧಸಮುಟ್ಠಾನೋ। **ತಸ್ಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ಏವಂ ಅನೇಕಾದೀನವೋ ದೋಸೋ, ತಸ್ಮಾ ದೋಸಮ್ಪಿ ನ ರೋಚೇಮಿ।

ಆಲೋಪಸಾಹಸಾಕಾರಾತಿ ದಿವಾ ದಿವಸ್ಸೇವ ಗಾಮಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ವಿಲುಮ್ಪನಾನಿ ಚ ಆವುಧಂ ಸರೀರೇ ಠಪೇತ್ವಾ "ಇದಂ ನಾಮ ಮೇ ದೇಹೀ"ತಿ ಸಾಹಸಾಕಾರಾ ಚ। **ನಿಕತೀ ವಞ್ಚನಾನಿ ಚಾತಿ** ಪತಿರೂಪಕಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಪರಸ್ಸ ಹರಣಂ ನಿಕತಿ ನಾಮ, ಸಾ ಅಸುವಣ್ಣಮೇವ "ಸುವಣ್ಣ"ನ್ತಿ ಕೂಟಕಹಾಪಣಂ "ಕಹಾಪಣೋ"ತಿ ದತ್ವಾ ಪರಸನ್ತಕಗ್ಗಹಣೇ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ। ಪಟಿಭಾನವಸೇನ ಪನ ಉಪಾಯಕುಸಲತಾಯ ಪರಸನ್ತಕಗ್ಗಹಣಂ ವಞ್ಚನಂ ನಾಮ। ತಸ್ಸೇವಂ ಪವತ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ - ಏಕೋ ಕಿರ ಉಜುಜಾತಿಕೋ ಗಾಮಿಕಪುರಿಸೋ ಅರಞ್ಞತೋ ಸಸಕಂ ಆನೇತ್ವಾ ನದೀತೀರೇ ಠಪೇತ್ವಾ ನ್ಹಾಯಿತುಂ ಓತರಿ। ಅಥೇಕೋ ಧುತ್ತೋ ತಂ ಸಸಕಂ ಸೀಸೇ ಕತ್ವಾ ನ್ಹಾಯಿತುಂ ಓತಿಣ್ಣೋ। ಇತರೋ ಉತ್ತರಿತ್ವಾ ಸಸಕಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ವಿಲೋಕೇಸಿ। ತಮೇನಂ ಧುತ್ತೋ "ಕಿಂ ಭೋ ವಿಲೋಕೇಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಮೇ ಠಾನೇ ಸಸಕೋ ಠಪಿತೋ, ತಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಅನ್ಧಬಾಲ, ತ್ವಂ ನ ಜಾನಾಸಿ, ಸಸಕಾ ನಾಮ ನದೀತೀರೇ ಠಪಿತಾ ಪಲಾಯನ್ತಿ, ಪಸ್ಸ ಅಹಂ ಅತ್ತನೋ ಸಸಕಂ ಸೀಸೇ ಠಪೇತ್ವಾವ ನ್ಹಾಯಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಅಪ್ಪಟಿಭಾನತಾಯ "ಏವಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಏಕಕಹಾಪಣೇನ ಮಿಗಪೋತಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪುನ ತಂ ದತ್ವಾ ದ್ವಿಕಹಾಪಣಗ್ಘನಕಸ್ಸ ಮಿಗಸ್ಸ ಗಹಿತವತ್ಥುಪೇತ್ಥ ಕಥೇತಬ್ಬಂ। **ದಿಸ್ಸನ್ತಿ ಲೋಭಧಮ್ಮೇಸೂತಿ** ಸಕ್ಕ, ಇಮೇ ಆಲೋಪಾದಯೋ ಪಾಪಧಮ್ಮಾ ಲೋಭಸಭಾವೇಸು ಲೋಭಾಭಿಭೂತೇಸು ಸತ್ತೇಸು ದಿಸ್ಸನ್ತಿ। ನ ಹಿ ಅಲುದ್ಧಾ ಏವರೂಪಾನಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ಕರೋನ್ತಿ। ಏವಂ ಲೋಭೋ ಅನೇಕಾದೀನವೋ, ತಸ್ಮಾ ಲೋಭಮ್ಪಿ ನ ರೋಚೇಮಿ।

ಸ್ನೇಹಸಙ್ಗಥಿತಾ ಗನ್ಥಾತಿ ಆರಮ್ಮಣೇಸು ಅಲ್ಲೀಯನಲಕ್ಖಣೇನ ಸ್ನೇಹೇನ ಸಙ್ಗಥಿತಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಉಪ್ಪಾದವಸೇನ ಘಟಿತಾ ಸುತ್ತೇನ ಪುಪ್ಫಾನಿ ವಿಯ ಬದ್ಧಾ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇಸು ಆರಮ್ಮಣೇಸು ಪವತ್ತಮಾನಾ ಅಭಿಜ್ಝಾಕಾಯಗನ್ಥಾ। **ಸೇನ್ತಿ ಮನೋಮಯಾ ಪುಥೂತಿ** ತೇ ಪುಥೂಸು ಆರಮ್ಮಣೇಸು ಉಪ್ಪನ್ನಾ ಸುವಣ್ಣಾದೀಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಾನಿ ಸುವಣ್ಣಾದಿಮಯಾನಿ ಆಭರಣಾದೀನಿ ವಿಯ ಮನೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತತ್ತಾ ಮನೋಮಯಾ ಅಭಿಜ್ಝಾಕಾಯಗನ್ಥಾ ತೇಸು ಆರಮ್ಮಣೇಸು ಸೇನ್ತಿ ಅನುಸೇನ್ತಿ। **ತೇ ಭುಸಂ ಉಪತಾಪೇನ್ತೀತಿ** ತೇ ಏವಂ ಅನುಸಯಿತಾ ಬಲವತಾಪಂ ಜನೇನ್ತಾ ಭುಸಂ ಉಪತಾಪೇನ್ತಿ ಅತಿಕಿಲಮೇನ್ತಿ। ತೇಸಂ ಪನ ಭುಸಂ ಉಪತಾಪನೇ "ಸಲ್ಲವಿದ್ಧೋವ ರುಪ್ಪತೀ"ತಿ (ಸು॰ ನಿ॰ ೭೭೩) ಗಾಥಾಯ ವತ್ಥು, "ಪಿಯಜಾತಿಕಾ ಹಿ ಗಹಪತಿ, ಸೋಕಪರಿದೇವದುಕ್ಖದೋಮನಸ್ಸುಪಾಯಾಸಾ

ಪಿಯಪ್ಪಭುತಿಕಾ" (ಮ॰ ನಿ॰ ೨.೩೫೩), "ಪಿಯತೋ ಜಾಯತೀ ಸೋಕೋ"ತಿಆದೀನಿ (ಧ॰ ಪ॰ ೨೧೨) ಸುತ್ತಾನಿ ಚ ಆಹರಿತಬ್ಬಾನಿ। ಅಪಿಚ ಮಙ್ಗಲಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ದಾರಕೇ ದತ್ವಾ ಬಲವಸೋಕೇನ ಹದಯಂ ಫಲಿ, ವೇಸ್ಸನ್ತರಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಮಹನ್ತಂ ದೋಮನಸ್ಸಂ ಉದಪಾದಿ। ಏವಂ ಪೂರಿತಪಾರಮೀನಂ ಮಹಾಸತ್ತಾನಂ ಪೇಮಂ ಉಪತಾಪಂ ಕರೋತಿಯೇವ। ಅಯಂ ಸ್ನೇಹೇ ಆದೀನವೋ, ತಸ್ಮಾ ಸ್ನೇಹಮ್ಪಿ ನ ರೋಚೇಮೀತಿ।

ಸಕ್ಕೋ ಪಞ್ಹವಿಸ್ಸಜ್ಜನಂ ಸುತ್ವಾ "ಕಣ್ಹಪಣ್ಡಿತ ತಯಾ ಇಮೇ ಪಞ್ಹಾ ಬುದ್ಧಲೀಳಾಯ ಸಾಧುಕಂ ಕಥಿತಾ, ಅತಿವಿಯ ತುಟ್ಠೋಸ್ಮಿ ತೇ, ಅಪರಮ್ಪಿ ವರಂ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ದಸಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೦. "ಏತಸ್ಮಿಂ ತೇ ಸುಲಪಿತೇ, ಪತಿರೂಪೇ ಸುಭಾಸಿತೇ।
ವರಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ತೇ ದಮ್ಮಿ, ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಮನಸಿಚ್ಛಸೀ"ತಿ॥

ತತೋ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅನನ್ತರಗಾಥಮಾಹ -

೧೧. "ವರಞ್ಚೇ ಮೇ ಅದೋ ಸಕ್ಕ, ಸಬ್ಬಭೂತಾನಮಿಸ್ಸರ।
ಅರಞ್ಞೇ ಮೇ ವಿಹರತೋ, ನಿಚ್ಚಂ ಏಕವಿಹಾರಿನೋ।
ಆಬಾಧಾ ಮಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯುಂ, ಅನ್ತರಾಯಕರಾ ಭುಸಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅನ್ತರಾಯಕರಾ ಭುಸಾತಿ** ಇಮಸ್ಸ ಮೇ ತಪೋಕಮ್ಮಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಯಕರಾ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸಕ್ಕೋ "ಕಣ್ಹಪಣ್ಡಿತೋ ವರಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ನ ಆಮಿಸಸನ್ನಿಸ್ಸಿತಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ತಪೋಕಮ್ಮನಿಸ್ಸಿತಮೇವ ಗಣ್ಹಾತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ಪಸನ್ನೋ ಅಪರಮ್ಪಿ ವರಂ ದದಮಾನೋ ಇತರಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೨. "ಏತಸ್ಮಿಂ ತೇ ಸುಲಪಿತೇ, ಪತಿರೂಪೇ ಸುಭಾಸಿತೇ।
ವರಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ತೇ ದಮ್ಮಿ, ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಮನಸಿಚ್ಛಸೀ"ತಿ॥

ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ವರಗ್ಗಹಣಾಪದೇಸೇನ ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಓಸಾನಗಾಥಮಾಹ -

೧೩. "ವರಞ್ಚೇ ಮೇ ಅದೋ ಸಕ್ಕ, ಸಬ್ಬಭೂತಾನಮಿಸ್ಸರ।
ನ ಮನೋ ವಾ ಸರೀರಂ ವಾ, ಮಂ-ಕತೇ ಸಕ್ಕ ಕಸ್ಸಚಿ।
ಕದಾಚಿ ಉಪಹಞ್ಞೇಥ, ಏತಂ ಸಕ್ಕ ವರಂ ವರೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮನೋ ವಾತಿ** ಮನೋದ್ವಾರಂ ವಾ। **ಸರೀರಂ ವಾತಿ** ಕಾಯದ್ವಾರಂ ವಾ, ವಚೀದ್ವಾರಮ್ಪಿ ಏತೇಸಂ ಗಹಣೇನ ಗಹಿತಮೇವಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಮಂ-ಕತೇತಿ** ಮಮ ಕಾರಣಾ। **ಉಪಹಞ್ಞೇಥಾತಿ** ಉಪಘಾತಂ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯ ಅಪರಿಸುದ್ಧಂ ಅಸ್ಸ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಸಕ್ಕ ದೇವರಾಜ, ಮಮ ಕಾರಣಾ ಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಮ ಅನತ್ಥಕಾಮತಾಯ ಕಸ್ಸಚಿ ಸತ್ತಸ್ಸ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ಕಾಲೇ ಇದಂ ತಿವಿಧಮ್ಪಿ ಕಮ್ಮದ್ವಾರಂ ನ ಉಪಹಞ್ಞೇಥ, ಪಾಣಾತಿಪಾತಾದೀಹಿ ದಸಹಿ ಅಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥೇಹಿ ವಿಮುತ್ತಂ ಪರಿಸುದ್ಧಮೇವ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ।

ಇತಿ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಛಸುಪಿ ಠಾನೇಸು ವರಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ನೇಕ್ಖಮ್ಮನಿಸ್ಸಿತಮೇವ ಗಣ್ಹಿ, ಜಾನಾತಿ ಚೇಸ "ಸರೀರಂ ನಾಮ ಬ್ಯಾಧಿಧಮ್ಮಂ, ನ ತಂ ಸಕ್ಕಾ ಸಕ್ಕೇನ ಅಬ್ಯಾಧಿಧಮ್ಮಂ ಕಾತು"ನ್ತಿ। ಸತ್ತಾನಞ್ಚ ತೀಸು ದ್ವಾರೇಸು ಪರಿಸುದ್ಧಭಾವೋ

ಅಸಕ್ಕಾಯತ್ತೋವ, ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮದೇಸನತ್ಥಂ ಇಮೇ ವರೇ ಗಣ್ಹಿ। ಸಕ್ಕೋಪಿ ತಂ ರುಕ್ಖಂ ಧುವಫಲಂ ಕತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಸಿರಸಿ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪತಿಟ್ಠಪೇತ್ವಾ "ಅರೋಗಾ ಇಧೇವ ವಸಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸಕಟ್ಠಾನಮೇವ ಗತೋ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಅಪರಿಹೀನಜ್ಝಾನೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೂಪಗೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ಆನನ್ದ, ಪುಬ್ಬೇ ಮಯಾ ನಿವುತ್ಥಭೂಮಿಪ್ಪದೇಸೋ ಚೇಸೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಸಕ್ಕೋ ಅನುರುದ್ಧೋ ಅಹೋಸಿ, ಕಣ್ಹಪಣ್ಡಿತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಕಣ್ಹಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದುತಿಯಾ।

[೪೪೧] ೩. ಚತುಪೋಸಥಿಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

೧೪-೩೮. ಯೋ ಕೋಪನೇಯ್ಯೇತಿ ಇದಂ ಚತುಪೋಸಥಿಕಜಾತಕಂ **ಪುಣ್ಣಕಜಾತಕೇ** ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ।

ಚತುಪೋಸಥಿಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತತಿಯಾ।

[೪೪೨] ೪. ಸಙ್ಖಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಬಹುಸ್ಸುತೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಬ್ಬಪರಿಕ್ಖಾರದಾನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರೇಕೋ ಉಪಾಸಕೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಸ್ವಾತನಾಯ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಘರದ್ವಾರೇ ಮಣ್ಡಪಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಕಾಲಂ ಆರೋಚಾಪೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಪಞ್ಚಸತಭಿಕ್ಖುಪರಿವಾರೋ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ಉಪಾಸಕೋ ಸಪುತ್ತದಾರೋ ಸಪರಿಜನೋ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಪುನ ಸ್ವಾತನಾಯಾತಿ ಏವಂ ಸತ್ತಾಹಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಸಬ್ಬಪರಿಕ್ಖಾರಂ ಅದಾಸಿ। ತಂ ಪನ ದದಮಾನೋ ಉಪಾಹನದಾನಂ ಉಸ್ಸನ್ನಂ ಕತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ದಸಬಲಸ್ಸ ದಿನ್ನೋ ಉಪಾಹನಸಙ್ಘಾಟೋ ಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕೋ ಅಹೋಸಿ, ದ್ವಿನ್ನಂ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾನಂ ಪಞ್ಚಸತಗ್ಘನಕೋ, ಸೇಸಾನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಂ ಸತಗ್ಘನಕೋ। ಇತಿ ಸೋ ಸಬ್ಬಪರಿಕ್ಖಾರದಾನಂ ದತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಸಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಸೀದಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ ಮಧುರೇನ ಸರೇನ ಅನುಮೋದನಂ ಕರೋನ್ತೋ "ಉಪಾಸಕ, ಉಳಾರಂ ತೇ ಸಬ್ಬಪರಿಕ್ಖಾರದಾನಂ, ಅತ್ತಮನೋ ಹೋಹಿ, ಪುಬ್ಬೇ ಅನುಪ್ಪನ್ನೇ ಬುದ್ಧೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಏಕಂ ಉಪಾಹನಸಙ್ಘಾಟಂ ದತ್ವಾ ನಾವಾಯ ಭಿನ್ನಾಯ ಅಪ್ಪತಿಟ್ಠೇ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇಪಿ ಉಪಾಹನದಾನನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಪತಿಟ್ಠಂ ಲಭಿಂಸು, ತ್ವಂ ಪನ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸಬ್ಬಪರಿಕ್ಖಾರದಾನಂ ಅದಾಸಿ, ತಸ್ಸ ತೇ ಉಪಾಹನದಾನಸ್ಸ ಫಲಂ ಕಸ್ಮಾ ನ ಪತಿಟ್ಠಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಅಯಂ ಬಾರಾಣಸೀ ಮೋಳಿನೀ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ। ಮೋಳಿನಿನಗರೇ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಸಙ್ಖೋ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಡ್ಢೋ ಮಹದ್ಧನೋ ಮಹಾಭೋಗೋ ಪಹೂತವಿತ್ತುಪಕರಣೋ ಪಹೂತಧನಧಞ್ಞಸುವಣ್ಣರಜತೋ ಚತೂಸು ನಗರದ್ವಾರೇಸು ನಗರಮಜ್ಝೇ ನಿವೇಸನದ್ವಾರೇ ಚಾತಿ ಛಸು ಠಾನೇಸು ಛ ದಾನಸಾಲಾಯೋ ಕಾರೇತ್ವಾ ದೇವಸಿಕಂ ಛಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತೋ ಕಪಣದ್ಧಿಕಾನಂ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತೇಸಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಹಂ ಗೇಹೇ ಧನೇ ಖೀಣೇ ದಾತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಪರಿಕ್ಖೀಣೇಯೇವ ಧನೇ ನಾವಾಯ ಸುವಣ್ಣಭೂಮಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಧನಂ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ನಾವಂ ಬನ್ಧಾಪೇತ್ವಾ ಭಣ್ಡಸ್ಸ ಪೂರಾಪೇತ್ವಾ ಪುತ್ತದಾರಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಯಾವಾಹಂ ಆಗಚ್ಛಾಮಿ , ತಾವ ಮೇ ದಾನಂ ಅನುಪಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪವತ್ತೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ದಾಸಕಮ್ಮಕರಪರಿವುತೋ ಛತ್ತಂ ಆದಾಯ ಉಪಾಹನಂ ಆರುಯ್ಹ ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕಸಮಯೇ ಪಟ್ಟನಗಾಮಾಭಿಮುಖೋ ಪಾಯಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಗನ್ಧಮಾದನೇ ಏಕೋ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಆವಜ್ಜೇತ್ವಾ ತಂ ಧನಾಹರಣತ್ಥಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಮಹಾಪುರಿಸೋ ಧನಂ ಆಹರಿತುಂ ಗಚ್ಛತಿ, ಭವಿಸ್ಸತಿ ನು ಖೋ ಅಸ್ಸ ಸಮುದ್ದೇ ಅನ್ತರಾಯೋ, ನೋ"ತಿ ಆವಜ್ಜೇತ್ವಾ "ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ "ಏಸ ಮಂ ದಿಸ್ವಾ ಛತ್ತಞ್ಚ ಉಪಾಹನಞ್ಚ ಮಯ್ಹಂ ದತ್ವಾ ಉಪಾಹನದಾನನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಸಮುದ್ದೇ

ಭಿನ್ನಾಯ ನಾವಾಯ ಪತಿಟ್ಠಂ ಲಭಿಸ್ಸತಿ, ಕರಿಸ್ಸಾಮಿಸ್ಸ ಅನುಗ್ಗಹ"ನ್ತಿ ಆಕಾಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸಾವಿದೂರೇ ಓತರಿತ್ವಾ ಚಣ್ಡವಾತಾತಪೇ ಅಙ್ಗಾರಸನ್ಥರಸದಿಸಂ ಉಣ್ಹವಾಲುಕಂ ಮದ್ದನ್ತೋ ತಸ್ಸ ಅಭಿಮುಖೋ ಆಗಚ್ಛಿ।

ಸೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾವ "ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತಂ ಮೇ ಆಗತಂ, ಅಜ್ಜ ಮಯಾ ಏತ್ಥ ದಾನಬೀಜಂ ರೋಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ತುಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ವೇಗೇನ ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಮಯ್ಹಂ ಅನುಗ್ಗಹತ್ಥಾಯ ಥೋಕಂ ಮಗ್ಗಾ ಓಕ್ಕಮ್ಮ ಇಮಂ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ ಉಪಸಙ್ಕಮನ್ತೇ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ವಾಲುಕಂ ಉಸ್ಸಾಪೇತ್ವಾ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಪಞ್ಞಪೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ವಾಸಿತಪರಿಸ್ಸಾವಿತೇನ ಉದಕೇನ ಪಾದೇ ಧೋವಿತ್ವಾ ಗನ್ಧತೇಲೇನ ಮಕ್ಖೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಉಪಾಹನಾ ಓಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಪಪ್ಫೋಟೇತ್ವಾ ಗನ್ಧತೇಲೇನ ಮಕ್ಖೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪಾದೇಸು ಪಟಿಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಇಮಾ ಉಪಾಹನಾ ಆರುಯ್ಹ ಛತ್ತಂ ಮತ್ಥಕೇ ಕತ್ವಾ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ಛತ್ತುಪಾಹನಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ಅಸ್ಸ ಅನುಗ್ಗಹತ್ಥಾಯ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಸಾದಸಂವಡ್ಢನತ್ಥಂ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸೇವಸ್ಸ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಗನ್ಧಮಾದನಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಅತಿವಿಯ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಪಟ್ಟನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನಾವಂ ಅಭಿರುಹಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ಪಟಿಪನ್ನಸ್ಸ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ನಾವಾ ವಿವರಂ ಅದಾಸಿ, ಉದಕಂ ಉಸ್ಸಿಞ್ಚಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು। ಮಹಾಜನೋ ಮರಣಭಯಭೀತೋ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ದೇವತಾ ನಮಸ್ಸಿತ್ವಾ ಮಹಾವಿರವಂ ವಿರವಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ ಏಕಂ ಉಪಟ್ಠಾಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಕಲಸರೀರಂ ತೇಲೇನ ಮಕ್ಖೇತ್ವಾ ಸಪ್ಪಿನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಕ್ಖರಚುಣ್ಣಂ ಯಾವದತ್ಥಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ತಮ್ಪಿ ಖಾದಾಪೇತ್ವಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕೂಪಕಯಟ್ಠಿಮತ್ಥಕಂ ಆರುಯ್ಹ "ಇಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಅಮ್ಹಾಕಂ ನಗರ"ನ್ತಿ ದಿಸಂ ವವತ್ಥಪೇತ್ವಾ ಮಚ್ಛಕಚ್ಛಪಪರಿಪನ್ಥತೋ ಅತ್ತಾನಂ ಮೋಚೇನ್ತೋ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಉಸಭಮತ್ತಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪತಿ। ಮಹಾಜನೋ ವಿನಾಸಂ ಪಾಪುಣಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ ಪನ ಉಪಟ್ಠಾಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮುದ್ದಂ ತರಿತುಂ ಆರಭಿ। ತಸ್ಸ ತರನ್ತಸ್ಸೇವ ಸತ್ತಮೋ ದಿವಸೋ ಜಾತೋ। ಸೋ ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಕಾಲೇ ಲೋಣೋದಕೇನ ಮುಖಂ ವಿಕ್ಖಾಲೇತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಿಕೋ ಅಹೋಸಿಯೇವ।

ತದಾ ಪನ ಚತೂಹಿ ಲೋಕಪಾಲೇಹಿ ಮಣಿಮೇಖಲಾ ನಾಮ ದೇವಧೀತಾ "ಸಚೇ ಸಮುದ್ದೇ ನಾವಾಯ ಭಿನ್ನಾಯ ತಿಸರಣಗತಾ ವಾ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನಾ ವಾ ಮಾತಾಪಿತುಪಟ್ಠಾಕಾ ವಾ ಮನುಸ್ಸಾ ದುಕ್ಖಪ್ಪತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ, ತೇ ರಕ್ಖೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಸಮುದ್ದೇ ಆರಕ್ಖಣತ್ಥಾಯ ಠಪಿತಾ ಹೋತಿ। ಸಾ ಅತ್ತನೋ ಇಸ್ಸರಿಯೇನ ಸತ್ತಾಹಮನುಭವಿತ್ವಾ ಪಮಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಸಮುದ್ದಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೀ ಸೀಲಾಚಾರಸಂಯುತ್ತಂ ಸಙ್ಖಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ದಿಸ್ವಾ "ಇಮಸ್ಸ ಸತ್ತಮೋ ದಿವಸೋ ಸಮುದ್ದೇ ಪತಿತಸ್ಸ, ಸಚೇ ಸೋ ಮರಿಸ್ಸತಿ ಅತಿವಿಯ ಗಾರಯ್ಹಾ ಮೇ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸಂವಿಗ್ಗಮಾನಹದಯಾ ಹುತ್ವಾ ಏಕಂ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಂ ನಾನಗ್ಗರಸಭೋಜನಸ್ಸ ಪೂರೇತ್ವಾ ವಾತವೇಗೇನ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪುರತೋ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ "ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತ್ವಂ ಸತ್ತಾಹಂ ನಿರಾಹಾರೋ, ಇದಂ ದಿಬ್ಬಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಅಪನೇಹಿ ತವ ಭತ್ತಂ, ಅಹಂ ಉಪೋಸಥಿಕೋ"ತಿ ಆಹ। ಅಥಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾಕೋ ಪಚ್ಛತೋ ಆಗತೋ ದೇವತಂ ಅದಿಸ್ವಾ ಸದ್ದಮೇವ ಸುತ್ವಾ "ಅಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪಕತಿಸುಖುಮಾಲೋ ಸತ್ತಾಹಂ ನಿರಾಹಾರತಾಯ ದುಕ್ಖಿತೋ ಮರಣಭಯೇನ ವಿಲಪತಿ ಮಞ್ಞೇ, ಅಸ್ಸಾಸೇಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೯. "ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಸುತಧಮ್ಮೋಸಿ ಸಙ್ಖ, ದಿಟ್ಠಾ ತಯಾ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಚ।
ಅಥಕ್ಖಣೇ ದಸ್ಸಯಸೇ ವಿಲಾಪಂ, ಅಞ್ಞೋ ನು ಕೋ ತೇ ಪಟಿಮನ್ತಕೋ ಮಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸುತಧಮ್ಮೋಸೀತಿ** ಧಮ್ಮೋಪಿ ತಯಾ ಧಮ್ಮಿಕಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಸುತೋ ಅಸಿ। **ದಿಟ್ಠಾ ತಯಾತಿ** ತೇಸಂ ಪಚ್ಚಯೇ ದೇನ್ತೇನ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಂ ಕರೋನ್ತೇನ ಧಮ್ಮಿಕಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಚ ತಯಾ ದಿಟ್ಠಾ। ಏವಂ ಅಕರೋನ್ತೋ ಹಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋಪಿ ತೇ ನ ಪಸ್ಸತಿಯೇವ। **ಅಥಕ್ಖಣೇತಿ** ಅಥ ಅಕ್ಖಣೇ ಸಲ್ಲಪನ್ತಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಅಭಾವೇನ ವಚನಸ್ಸ ಅನೋಕಾಸೇ। **ದಸ್ಸಯಸೇತಿ** "ಅಹಂ ಉಪೋಸಥಿಕೋ"ತಿ ವದನ್ತೋ ವಿಲಾಪಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। **ಪಟಿಮನ್ತಕೋತಿ** ಮಯಾ ಅಞ್ಞೋ ಕೋ ತವ ಪಟಿಮನ್ತಕೋ ಪಟಿವಚನದಾಯಕೋ, ಕಿಂಕಾರಣಾ ಏವಂ ವಿಪ್ಪಲಪಸೀತಿ?

ಸೋ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಇಮಸ್ಸ ದೇವತಾ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಸಮ್ಮ, ನಾಹಂ ಮರಣಸ್ಸ ಭಾಯಾಮಿ, ಅತ್ಥಿ ಪನ ಮೇ ಅಞ್ಞೋ ಪಟಿಮನ್ತಕೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೦. "ಸುಬ್ಭೂ ಸುಭಾ ಸುಪ್ಪಟಿಮುಕ್ಕಕಮ್ಬು, ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಸೋವಣ್ಣಮಯಾಯ ಪಾತಿಯಾ।
'ಭುಞ್ಜಸ್ಸು ಭತ್ತಂ' ಇತಿ ಮಂ ವದೇತಿ, ಸದ್ಧಾವಿತ್ತಾ, ತಮಹಂ ನೋತಿ ಬ್ರೂಮೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸುಬ್ಭೂ**ತಿ ಸುಭಮುಖಾ। **ಸುಭಾ**ತಿ ಪಾಸಾದಿಕಾ ಉತ್ತಮರೂಪಧರಾ। **ಸುಪ್ಪಟಿಮುಕ್ಕಕಮ್ಬೂ**ತಿ ಪಟಿಮುಕ್ಕಸುವಣ್ಣಾಲಙ್ಕಾರಾ। **ಪಗ್ಗಯ್ಹಾ**ತಿ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಯಾ ಭತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ। **ಸದ್ಧಾವಿತ್ತಾ**ತಿ ಸದ್ಧಾ ಚೇವ ತುಟ್ಠಚಿತ್ತಾ ಚ। "ಸದ್ಧಂ ಚಿತ್ತ"ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ತಸ್ಸತ್ಥೋ **ಸದ್ಧ**ನ್ತಿ ಸದ್ದಹನ್ತಂ, **ಚಿತ್ತ**ನ್ತಿ ತುಟ್ಠಚಿತ್ತಂ। **ತಮಹಂ ನೋತೀ**ತಿ ತಮಹಂ ದೇವತಂ ಉಪೋಸಥಿಕತ್ತಾ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ನೋತಿ ಬ್ರೂಮಿ, ನ ವಿಪ್ಪಲಪಾಮಿ ಸಮ್ಮಾತಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಸೋ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೧. "ಏತಾದಿಸಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ದಿಸ್ವಾನ ಯಕ್ಖಂ, ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯ ಪೋಸೋ ಸುಖಮಾಸಿಸಾನೋ।
ಉಟ್ಠೇಹಿ ನಂ ಪಞ್ಜಲಿಕಾಭಿಪುಚ್ಛ, ದೇವೀ ನುಸಿ ತ್ವಂ ಉದ ಮಾನುಸೀ ನೂ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸುಖಮಾಸಿಸಾನೋ**ತಿ ಏತಾದಿಸಂ ಯಕ್ಖಂ ದಿಸ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸುಖಂ ಆಸೀಸನ್ತೋ ಪಣ್ಡಿತೋ ಪುರಿಸೋ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸುಖಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ನ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯ। **ಉಟ್ಠೇಹೀ**ತಿ ಉದಕತೋ ಉಟ್ಠಾನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಉಟ್ಠಹ। **ಪಞ್ಜಲಿಕಾಭಿಪುಚ್ಛಾ**ತಿ ಅಞ್ಜಲಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಅಭಿಪುಚ್ಛ। **ಉದ ಮಾನುಸೀ**ತಿ ಉದಾಹು ಮಹಿದ್ಧಿಕಾ ಮಾನುಸೀ ತ್ವನ್ತಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಯುತ್ತಂ ಕಥೇಸೀ"ತಿ ತಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಚತುತ್ಥಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೨. "ಯಂ ತ್ವಂ ಸುಖೇನಾಭಿಸಮೇಕ್ಖಸೇ ಮಂ, ಭುಞ್ಜಸ್ಸು ಭತ್ತಂ ಇತಿ ಮಂ ವದೇಸಿ।
ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ನಾರಿ ಮಹಾನುಭಾವೇ, ದೇವೀ ನುಸಿ ತ್ವಂ ಉದ ಮಾನುಸೀ ನೂ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಂ ತ್ವ**ನ್ತಿ ಯಸ್ಮಾ ತ್ವಂ ಸುಖೇನ ಮಂ ಅಭಿಸಮೇಕ್ಖಸೇ, ಪಿಯಚಕ್ಖೂಹಿ ಓಲೋಕೇಸಿ। **ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತ**ನ್ತಿ ತೇನ ಕಾರಣೇನ ತಂ ಪುಚ್ಛಾಮಿ।

ತತೋ ದೇವಧೀತಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೪೩. "ದೇವೀ ಅಹಂ ಸಙ್ಖ ಮಹಾನುಭಾವಾ, ಇಧಾಗತಾ ಸಾಗರವಾರಿಮಜ್ಝೇ।
ಅನುಕಮ್ಪಿಕಾ ನೋ ಚ ಪದುಟ್ಠಚಿತ್ತಾ, ತವೇವ ಅತ್ಥಾಯ ಇಧಾಗತಾಸ್ಮಿ॥

೪೪. "ಇಧನ್ನಪಾನಂ ಸಯನಾಸನಞ್ಚ, ಯಾನಾನಿ ನಾನಾವಿವಿಧಾನಿ ಸಙ್ಖ।
ಸಬ್ಬಸ್ಸ ತ್ಯಾಹಂ ಪಟಿಪಾದಯಾಮಿ, ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ತುಯ್ಹಂ ಮನಸಾಭಿಪತ್ಥಿತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಇಧಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ। **ನಾನಾವಿವಿಧಾನೀ**ತಿ ಬಹೂನಿ ಚ ಅನೇಕಪ್ಪಕಾರಾನಿ ಚ ಹತ್ಥಿಯಾನಅಸ್ಸಯಾನಾದೀನಿ ಅತ್ಥಿ। **ಸಬ್ಬಸ್ಸ ತ್ಯಾಹ**ನ್ತಿ ತಸ್ಸ ಅನ್ನಪಾನಾದಿನೋ ಸಬ್ಬಸ್ಸ ಸಾಮಿಕಂ ಕತ್ವಾ ತಂ ತೇ ಅನ್ನಪಾನಾದಿಂ ಪಟಿಪಾದಯಾಮಿ ದದಾಮಿ। **ಯಂ ಕಿಞ್ಚೀ**ತಿ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಮನಸಾ ಇಚ್ಛಿತಂ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ತೇ ದಮ್ಮೀತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತೋ "ಅಯಂ ದೇವಧೀತಾ ಸಮುದ್ದಪಿಟ್ಠೇ ಮಯ್ಹಂ 'ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚ ದಮ್ಮೀ'ತಿ ವದತಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಏಸಾ ಮಯಾ ಕತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ದಾತುಕಾಮಾ, ಉದಾಹು ಅತ್ತನೋ ಬಲೇನ, ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಿ ತಾವ ನ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಸತ್ತಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೫. "ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಯಿಟ್ಠಞ್ಚ ಹುತಞ್ಚ ಮಯ್ಹಂ, ಸಬ್ಬಸ್ಸ ನೋ ಇಸ್ಸರಾ ತ್ವಂ ಸುಗತ್ತೇ।
ಸುಸ್ಸೋಣಿ ಸುಬ್ಭಮು ಸುವಿಲಗ್ಗಮಜ್ಝೇ, ಕಿಸ್ಸ ಮೇ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಅಯಂ ವಿಪಾಕೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಿಟ್ಠ**ನ್ತಿ ದಾನವಸೇನ ಯಜಿತಂ। **ಹುತ**ನ್ತಿ ಆಹುನಪಾಹುನವಸೇನ ದಿನ್ನಂ। **ಸಬ್ಬಸ್ಸ ನೋ ಇಸ್ಸರಾ ತ್ವ**ನ್ತಿ ತಸ್ಸ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಸ್ಸ ತ್ವಂ ಇಸ್ಸರಾ, "ಇಮಸ್ಸ ಅಯಂ ವಿಪಾಕೋ, ಇಮಸ್ಸ ಅಯ"ನ್ತಿ ಬ್ಯಾಕರಿತುಂ ಸಮತ್ಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸುಸ್ಸೋಣೀ**ತಿ ಸುನ್ದರಊರುಲಕ್ಖಣೇ। **ಸುಬ್ಭಮೂ**ತಿ ಸುನ್ದರಭಮುಕೇ । **ಸುವಿಲಗ್ಗಮಜ್ಝೇ**ತಿ ಸುಟ್ಠುವಿಲಗ್ಗಿತತನುಮಜ್ಝೇ। **ಕಿಸ್ಸ ಮೇ**ತಿ ಮಯಾ ಕತಕಮ್ಮೇಸು ಕತರಕಮ್ಮಸ್ಸ ಅಯಂ ವಿಪಾಕೋ, ಯೇನಾಹಂ ಅಪ್ಪತಿಟ್ಠೇ ಸಮುದ್ದೇ ಪತಿಟ್ಠಂ ಲಭಾಮೀತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ದೇವಧೀತಾ "ಅಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ 'ಯಂ ತೇನ ಕುಸಲಂ ಕತಂ, ತಂ ಕಮ್ಮಂ ನ ಜಾನಾತೀ'ತಿ ಅಞ್ಞಾಯ ಪುಚ್ಛತಿ ಮಞ್ಞೇ, ಕಥಯಿಸ್ಸಾಮಿ ದಾನಿಸ್ಸಾ"ತಿ ತಂ ಕಥೇನ್ತೀ ಅಟ್ಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೬. "ಘಮ್ಮೇ ಪಥೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಏಕಭಿಕ್ಖುಂ, ಉಗ್ಘಟ್ಟಪಾದಂ ತಸಿತಂ ಕಿಲನ್ತಂ।
ಪಟಿಪಾದಯೀ ಸಙ್ಘ ಉಪಾಹನಾನಿ, ಸಾ ದಕ್ಖಿಣಾ ಕಾಮದುಹಾ ತವಜ್ಜಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಏಕಭಿಕ್ಖು**ನ್ತಿ ಏಕಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ। **ಉಗ್ಘಟ್ಟಪಾದ**ನ್ತಿ ಉಣ್ಹವಾಲುಕಾಯ ಘಟ್ಟಿತಪಾದಂ। **ತಸಿತ**ನ್ತಿ ಪಿಪಾಸಿತಂ। **ಪಟಿಪಾದಯೀ**ತಿ ಪಟಿಪಾದೇಸಿ, ಯೋಜೇಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಾಮದುಹಾ**ತಿ ಸಬ್ಬಕಾಮದಾಯಿಕಾ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತೋ "ಏವರೂಪೇಪಿ ನಾಮ ಅಪ್ಪತಿಟ್ಠೇ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಮಯಾ ದಿನ್ನಉಪಾಹನದಾನಂ ಮಮ ಸಬ್ಬಕಾಮದದಂ ಜಾತಂ, ಅಹೋ ಸುದಿನ್ನಂ ಮೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ದಾನ"ನ್ತಿ ತುಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ನವಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೭. "ಸಾ ಹೋತು ನಾವಾ ಫಲಕೂಪಪನ್ನಾ, ಅನವಸ್ಸುತಾ ಏರಕವಾತಯುತ್ತಾ।
ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಯಾನಸ್ಸ ನ ಹೇತ್ಥ ಭೂಮಿ, ಅಜ್ಜೇವ ಮಂ ಮೋಳಿನಿಂ ಪಾಪಯಸ್ಸೂ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ದೇವತೇ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಮಯ್ಹಂ ಏಕಂ ನಾವಂ ಮಾಪೇಹಿ, ಖುದ್ದಕಂ ಪನ ಏಕದೋಣಿಕನಾವಂ ಮಾಪೇಹಿ, ಯಂ ನಾವಂ ಮಾಪೇಸ್ಸಸಿ, ಸಾ ಹೋತು ನಾವಾ ಬಹೂಹಿ ಸುಸಿಬ್ಬಿತೇಹಿ ಫಲಕೇಹಿ ಉಪಪನ್ನಾ, ಉದಕಪವೇಸನಸ್ಸಾಭಾವೇನ ಅನವಸ್ಸುತಾ, ಏರಕೇನ ಸಮ್ಮಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೇನ ವಾತೇನ ಯುತ್ತಾ, ಠಪೇತ್ವಾ ದಿಬ್ಬನಾವಂ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಯಾನಸ್ಸ ಏತ್ಥ ಭೂಮಿ ನತ್ಥಿ, ತಾಯ ಪನ ದಿಬ್ಬನಾವಾಯ ಅಜ್ಜೇವ ಮಂ ಮೋಳಿನಿನಗರಂ ಪಾಪಯಸ್ಸೂತಿ।

ದೇವಧೀತಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ತುಟ್ಠಚಿತ್ತಾ ಸತ್ತರತನಮಯಂ ನಾವಂ ಮಾಪೇಸಿ। ಸಾ ದೀಘತೋ ಅಟ್ಠಉಸಭಾ ಅಹೋಸಿ ವಿತ್ಥಾರತೋ ಚತುಉಸಭಾ, ಗಮ್ಭೀರತೋ ವೀಸತಿಯಟ್ಠಿಕಾ। ತಸ್ಸಾ ಇನ್ದನೀಲಮಯಾ ತಯೋ ಕೂಪಕಾ, ಸೋವಣ್ಣಮಯಾನಿ ಯೋತ್ತಾನಿ ರಜತಮಯಾನಿ ಪತ್ತಾನಿ ಸೋವಣ್ಣಮಯಾನಿ ಚ ಫಿಯಾರಿತ್ತಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ದೇವತಾ ತಂ ನಾವಂ ಸತ್ತನ್ನಂ ರತನಾನಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಆಲಿಙ್ಗಿತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕತನಾವಾಯ ಆರೋಪೇಸಿ, ಉಪಟ್ಠಾಕಂ ಪನಸ್ಸ ನ ಓಲೋಕೇಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅತ್ತನಾ ಕತಕಲ್ಯಾಣತೋ ತಸ್ಸ ಪತ್ತಿಂ ಅದಾಸಿ, ಸೋ ಅನುಮೋದಿ। ತದಾ ದೇವತಾ ತಮ್ಪಿ ಆಲಿಙ್ಗಿತ್ವಾ ನಾವಾಯ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ನಾವಂ ಮೋಳಿನಿನಗರಂ ನೇತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಘರೇ ಧನಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ -

೪೮. “ಸಾ ತತ್ಥ ವಿತ್ತಾ ಸುಮನಾ ಪತೀತಾ, ನಾವಂ ಸುಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ।
ಆದಾಯ ಸಙ್ಖಂ ಪುರಿಸೇನ ಸದ್ಧಿಂ, ಉಪಾನಯೀ ನಗರಂ ಸಾಧುರಮ್ಮ”ನ್ತಿ॥ -

ಇಮಂ ಓಸಾನಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ।

ತತ್ಥ **ಸಾತಿ** ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾ ದೇವತಾ ತತ್ಥ ಸಮುದ್ದಮಜ್ಝೇ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ವಿತ್ತಿಸಞ್ಜಾತಾಯ ಪೀತಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತತ್ತಾ **ವಿತ್ತಾ। ಸುಮನಾತಿ** ಸುನ್ದರಮನಾ ಪಾಮೋಜ್ಜೇನ ಪತೀತಚಿತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ವಿಚಿತ್ರನಾವಂ ನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪರಿಚಾರಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಆದಾಯ **ಸಾಧುರಮ್ಮಂ** ಅತಿರಮಣೀಯಂ ನಗರಂ ಉಪಾನಯೀತಿ।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಪಿ ಯಾವಜೀವಂ ಅಪರಿಮಿತಧನಂ ಗೇಹಂ ಅಜ್ಝಾವಸನ್ತೋ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಸೀಲಂ ರಕ್ಖಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸಪರಿಸೋ ದೇವನಗರಂ ಪರಿಪೂರೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಪಾಸಕೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ।

ತದಾ ದೇವಧೀತಾ ಉಪ್ಪಲವಣ್ಣಾ ಅಹೋಸಿ, ಉಪಟ್ಠಾಕಪುರಿಸೋ ಆನನ್ದೋ, ಸಙ್ಖಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ।

ಸಙ್ಖಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಚತುತ್ಥಾ।

[೪೪೩] ೫. ಚೂಳಬೋಧಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯೋ ತೇ ಇಮಂ ವಿಸಾಲಕ್ಖಿನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಕೋಧನಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ಭಿಕ್ಖು ನಿಯ್ಯಾನಿಕೇ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾಪಿ ಕೋಧಂ ನಿಗ್ಗಹೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ಕೋಧನೋ ಅಹೋಸಿ ಉಪಾಯಾಸಬಹುಲೋ, ಅಪ್ಪಮ್ಪಿ ವುತ್ತೋ ಸಮಾನೋ ಅಭಿಸಜ್ಜಿ ಕುಪ್ಪಿ ಬ್ಯಾಪಜ್ಜಿ ಪತಿಟ್ಠಯಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಕೋಧನಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ “ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ ಕೋಧನೋ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಸಚ್ಚಂ ಭನ್ತೇ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಭಿಕ್ಖು ಕೋಧೋ ನಾಮ ವಾರೇತಬ್ಬೋ, ಏವರೂಪೋ ಹಿ ಇಧಲೋಕೇ ಚ ಪರಲೋಕೇ ಚ ಅನತ್ಥಕಾರಕೋ, ತ್ವಂ ನಿಕ್ಕೋಧಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಕಸ್ಮಾ ಕುಜ್ಝಸಿ, ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾ ಬಾಹಿರಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾಪಿ ಕೋಧಂ ನ ಕರಿಂಸೂ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಕಾಸಿನಿಗಮೇ ಏಕೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಡ್ಢೋ ಮಹದ್ಧನೋ ಮಹಾಭೋಗೋ ಅಪುತ್ತಕೋ ಅಹೋಸಿ, ತಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಪುತ್ತಂ ಪತ್ಥೇಸಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾ ಚವಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಕುಚ್ಛಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ತಸ್ಸ ನಾಮಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ “ಬೋಧಿಕುಮಾರೋ”ತಿ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ತಸ್ಸ ವಯಪ್ಪತ್ತಕಾಲೇ ತಕ್ಕಸಿಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪಾನಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚಾಗತಸ್ಸ ಅನಿಚ್ಛನ್ತಸ್ಸೇವ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಸಮಾನಜಾತಿಕಾ ಕುಲಾ ಕುಮಾರಿಕಂ ಆನೇಸುಂ। ಸಾಪಿ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾ ಚುತಾವ ಉತ್ತಮರೂಪಧರಾ ದೇವಚ್ಛರಪಟಿಭಾಗಾ। ತೇಸಂ ಅನಿಚ್ಛಮಾನಾನಞ್ಞೇವ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಆವಾಹವಿವಾಹಂ ಕರಿಂಸು। ಉಭಿನ್ನಂ ಪನೇತೇಸಂ ಕಿಲೇಸಸಮುದಾಚಾರೋ ನಾಮ ನ ಭೂತಪುಬ್ಬೋ, ಸಂರಾಗವಸೇನ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ಓಲೋಕನಂ ನಾಮ ನಾಹೋಸಿ, ಸುಪಿನೇಪಿ ಮೇಥುನಧಮ್ಮೋ ನಾಮ ನ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋ, ಏವಂ ಪರಿಸುದ್ಧಸೀಲಾ ಅಹೇಸುಂ।

ಅಥಾಪರಭಾಗೇ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಮಾತಾಪಿತೂಸು ಕಾಲಕತೇಸು ತೇಸಂ ಸರೀರಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ “ಭದ್ದೇ, ತ್ವಂ ಇಮಂ ಅಸೀತಿಕೋಟಿಧನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸುಖೇನ ಜೀವಾಹೀ”ತಿ ಆಹ। “ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಥ ತುಮ್ಹೇ ಪನ, ಅಯ್ಯಪುತ್ತಾ”ತಿ? “ಮಯ್ಹಂ ಧನೇನ ಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪತಿಟ್ಠಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ಕಿಂ ಪನ

ಅಯ್ಯಪುತ್ತ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ನಾಮ ಪುರಿಸಾನಞ್ಞೇವ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ? "ಇತ್ಥೀನಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿ, ಭದ್ದೇ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಅಹಂ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಛಟ್ಟಿತಖೇಳಂ ನ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ಧನೇನ ಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ಅಹಮ್ಪಿ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಸಾಧು, ಭದ್ದೇ"ತಿ। ತೇ ಉಭೋಪಿ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ರಮಣೀಯೇ ಭೂಮಿಭಾಗೇ ಅಸ್ಸಮಂ ಕತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಉಞ್ಛಾಚರಿಯಾಯ ಫಲಾಫಲೇಹಿ ಯಾಪೇನ್ತಾ ತತ್ಥ ದಸಮತ್ತಾನಿ ಸಂವಚ್ಛರಾನಿ ವಸಿಂಸು, ಝಾನಂ ಪನ ನೇಸಂ ನ ತಾವ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ತೇ ತತ್ಥ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಸುಖೇನೇವ ದಸ ಸಂವಚ್ಛರೇ ವಸಿತ್ವಾ ಲೋಣಮ್ಬಿಲಸೇವನತ್ಥಾಯ ಜನಪದಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಪತ್ವಾ ರಾಜುಯ್ಯಾನೇ ವಸಿಂಸು।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ರಾಜಾ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲಂ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಆದಾಯ ಆಗತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಉಯ್ಯಾನಕೀಳಿಕಂ ಕೀಳಿಸ್ಸಾಮ, ಉಯ್ಯಾನಂ ಸೋಧೇಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಸೋಧಿತಂ ಸಜ್ಜಿತಂ ಉಯ್ಯಾನಂ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಅಗಮಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ತೇ ಉಭೋಪಿ ಜನಾ ಉಯ್ಯಾನಸ್ಸ ಏಕಪಸ್ಸೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಸುಖೇನ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಾ ಹೋನ್ತಿ। ಅಥ ರಾಜಾ ಉಯ್ಯಾನೇ ವಿಚರನ್ತೋ ತೇ ಉಭೋಪಿ ನಿಸಿನ್ನಕೇ ದಿಸ್ವಾ ಪರಮಪಾಸಾದಿಕಂ ಉತ್ತಮರೂಪಧರಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಿಕಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಕಿಲೇಸವಸೇನ ಕಮ್ಪನ್ತೋ "ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಿ ತಾವ, ಅಯಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಿಕಾ ಇಮಸ್ಸ ಕಿಂ ಹೋತೀ"ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಪಬ್ಬಜಿತ ಅಯಂ ತೇ ಪರಿಬ್ಬಾಜಿಕಾ ಕಿಂ ಹೋತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಮಹಾರಾಜ, ಕಿಞ್ಚಿ ನ ಹೋತಿ, ಕೇವಲಂ ಏಕಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತಾ, ಅಪಿಚ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಗಿಹಿಕಾಲೇ ಪಾದಪರಿಚಾರಿಕಾ ಅಹೋಸೀತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ "ಅಯಂ ಕಿರೇತಸ್ಸ ಕಿಞ್ಚಿ ನ ಹೋತಿ, ಅಪಿಚ ಖೋ ಪನ ಗಿಹಿಕಾಲೇ ಪಾದಪರಿಚಾರಿಕಾ ಕಿರಸ್ಸ ಅಹೋಸಿ , ಸಚೇ ಪನಾಹಂ ಇಸ್ಸರಿಯಬಲೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಂ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಏಸ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಿ ತಾವ ನ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೯. "ಯೋ ತೇ ಇಮಂ ವಿಸಾಲಕ್ಖಿಂ, ಪಿಯಂ ಸಮ್ಹಿತಭಾಸಿನಿಂ।
ಆದಾಯ ಬಲಾ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಕಿಂ ನು ಕಯಿರಾಸಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಮ್ಹಿತಭಾಸಿನಿನ್ತಿ** ಮನ್ದಹಸಿತಭಾಸಿನಿಂ। **ಬಲಾ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾತಿ** ಬಲಕ್ಕಾರೇನ ಆದಾಯ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ। **ಕಿಂ ನು ಕಯಿರಾಸೀತಿ** ತಸ್ಸ ತ್ವಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕಿಂ ಕರೇಯ್ಯಾಸೀತಿ?

ಅಥಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೫೦. "ಉಪ್ಪಜ್ಜೇ ಮೇ ನ ಮುಚ್ಚೇಯ್ಯ, ನ ಮೇ ಮುಚ್ಚೇಯ್ಯ ಜೀವತೋ।
ರಜಂವ ವಿಪುಲಾ ವುಟ್ಠಿ, ಖಿಪ್ಪಮೇವ ನಿವಾರಯೇ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಮಹಾರಾಜ, ಸಚೇ ಇಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ಮಮ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಕೋಪೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಸೋ ಮೇ ಅನ್ತೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನ ಮುಚ್ಚೇಯ್ಯ, ಯಾವಾಹಂ ಜೀವಾಮಿ, ತಾವ ಮೇ ನ ಮುಚ್ಚೇಯ್ಯ। ನಾಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಘನಸನ್ನಿವಾಸೇನ ಪತಿಟ್ಠಾತುಂ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಅಥ ಖೋ ಯಥಾ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ರಜಂ ವಿಪುಲಾ ಮೇಘವುಟ್ಠಿ ಖಿಪ್ಪಂ ನಿವಾರೇತಿ, ತಥಾ ಖಿಪ್ಪಮೇವ ನಂ ಮೇತ್ತಾಭಾವನಾಯ ನಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ವಾರೇಸ್ಸಾಮೀತಿ।

ಏವಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಸೀಹನಾದಂ ನದಿ। ರಾಜಾ ಪನಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾಪಿ ಅನ್ಧಬಾಲತಾಯ ಪಟಿಬದ್ಧಂ ಅತ್ತನೋ ಚಿತ್ತಂ ನಿವಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಅಮಚ್ಚಂ ಆಣಾಪೇಸಿ "ಇಮಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಿಕಂ ರಾಜನಿವೇಸನಂ ನೇಹೀ"ತಿ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ "ಅಧಮ್ಮೋ ಲೋಕೇ ವತ್ತತಿ, ಅಯುತ್ತ"ನ್ತಿಆದೀನಿ ವತ್ವಾ ಪರಿದೇವಮಾನಂಯೇವ ನಂ ಆದಾಯ ಪಾಯಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸಾ ಪರಿದೇವನಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಏಕವಾರಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಪುನ ನ ಓಲೋಕೇಸಿ। ತಂ ರೋದನ್ತಿಂ ಪರಿದೇವನ್ತಿಂ ರಾಜನಿವೇಸನಮೇವ ನಯಿಂಸು। ಸೋಪಿ ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ಉಯ್ಯಾನೇ ಪಪಞ್ಚಂ ಅಕತ್ವಾವ ಸೀಘತರಂ ಗನ್ತ್ವಾ

ತಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಿಕಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಯಸೇನ ನಿಮನ್ತೇಸಿ। ಸಾ ಯಸಸ್ಸ ಅಗುಣಂ ಪಬ್ಬಜಾಯ ಏವ ಗುಣಂ ಕಥೇಸಿ। ರಾಜಾ ಕೇನಚಿ ಪರಿಯಾಯೇನ ತಸ್ಸಾ ಮನಂ ಅಲಭನ್ತೋ ತಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಬ್ಭೇ ಕಾರೇತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಯಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಿಕಾ ಏವರೂಪಂ ಯಸಂ ನ ಇಚ್ಛತಿ, ಸೋಪಿ ತಾಪಸೋ ಏವರೂಪಂ ಮಾತುಗಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಓಲೋಕಿತಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಅಕಾಸಿ, ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಖೋ ಪನ ಬಹುಮಾಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಕಿಞ್ಚಿ ಪಯೋಜೇತ್ವಾ ಅನತ್ಥಮ್ಪಿ ಮೇ ಕರೇಯ್ಯ, ಗಚ್ಛಾಮಿ ತಾವ ಜಾನಾಮಿ ಕಿಂ ಕರೋನ್ತೋ ನಿಸಿನ್ನೋ"ತಿ ಸಣ್ಠಾತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಉಯ್ಯಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಚೀವರಂ ಸಿಬ್ಬನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ। ರಾಜಾ ಮನ್ದಪರಿವಾರೋವ ಪದಸದ್ದಂ ಅಕರೋನ್ತೋ ಸಣಿಕಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ರಾಜಾನಂ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾ ಚೀವರಮೇವ ಸಿಬ್ಬಿ। ರಾಜಾ "ಅಯಂ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ನ ಸಲ್ಲಪತೀ"ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನೋ "ಅಯಂ ಕೂಟತಾಪಸೋ 'ಕೋಧಸ್ಸ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತುಂ ನ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಉಪ್ಪನ್ನಮ್ಪಿ ನಂ ಖಿಪ್ಪಮೇವ ನಿಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಪಠಮಮೇವ ಗಜ್ಜಿತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಕೋಧೇನ ಥದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ನ ಸಲ್ಲಪತೀ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೫೦. "ಯಂ ನು ಪುಬ್ಬೇ ವಿಕತ್ಥಿತ್ಥೋ, ಬಲಮ್ಹಿವ ಅಪಸ್ಸಿತೋ।
ಸ್ವಜ್ಜ ತುಣ್ಹಿಕತೋ ದಾನಿ, ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಸಿಬ್ಬಮಚ್ಛಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಬಲಮ್ಹಿವ ಅಪಸ್ಸಿತೋತಿ** ಬಲನಿಸ್ಸಿತೋ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ। **ತುಣ್ಹಿಕತೋತಿ** ಕಿಞ್ಚಿ ಅವದನ್ತೋ। **ಸಿಬ್ಬಮಚ್ಛಸೀತಿ** ಸಿಬ್ಬನ್ತೋ ಅಚ್ಛಸಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತೋ "ಅಯಂ ರಾಜಾ ಕೋಧವಸೇನ ಮಂ ನಾಲಪತೀತಿ ಮಞ್ಞತಿ, ಕಥೇಸ್ಸಾಮಿ ದಾನಿಸ್ಸ ಉಪ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಕೋಧಸ್ಸ ವಸಂ ಅಗತಭಾವ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಚತುತ್ಥಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೫೧. "ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ ಮೇ ನ ಮುಚ್ಚಿತ್ಥ, ನ ಮೇ ಮುಚ್ಚಿತ್ಥ ಜೀವತೋ।
ರಜಂವ ವಿಪುಲಾ ವುಟ್ಠಿ, ಖಿಪ್ಪಮೇವ ನಿವಾರಯಿ"ನ್ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಮಹಾರಾಜ, ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ ಮೇ, ನ ನ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ನ ಪನ ಮೇ ಮುಚ್ಚಿತ್ಥ, ನಾಸ್ಸ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಹದಯೇ ಠಾತುಂ ಅದಾಸಿಂ, ಇತಿ ಸೋ ಮಮ ಜೀವತೋ ನ ಮುಚ್ಚಿತ್ಥೇವ, ರಜಂ ವಿಪುಲಾ ವುಟ್ಠಿ ವಿಯ ಖಿಪ್ಪಮೇವ ನಂ ನಿವಾರೇಸಿನ್ತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಏಸ ಕೋಪಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ, ಉದಾಹು ಅಞ್ಞಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಿಪ್ಪಂ ಸನ್ಧಾಯ ಕಥೇಸಿ, ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಿ ತಾವ ನ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಪಞ್ಚಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೫೨. "ಕಿಂ ತೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ ನೋ ಮುಚ್ಚಿ, ಕಿಂ ತೇ ನ ಮುಚ್ಚಿ ಜೀವತೋ।
ರಜಂವ ವಿಪುಲಾ ವುಟ್ಠಿ, ಕತಮಂ ತಂ ನಿವಾರಯೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಿಂ ತೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ ನೋ ಮುಚ್ಚೀತಿ** ಕಿಂ ತವ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ ಚೇವ ನ ಮುಚ್ಚಿ ಚ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಮಹಾರಾಜ, ಏವಂ ಕೋಧೋ ಬಹುಆದೀನವೋ ಮಹಾವಿನಾಸದಾಯಕೋ, ಏಸೋ ಮಮ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ಉಪ್ಪನ್ನಞ್ಚ ನಂ ಮೇತ್ತಾಭಾವನಾಯ ನಿವಾರೇಸಿ"ನ್ತಿ ಕೋಧೇ ಆದೀನವಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ -

೫೪. "ಯಮ್ಹಿ ಜಾತೇ ನ ಪಸ್ಸತಿ, ಅಜಾತೇ ಸಾಧು ಪಸ್ಸತಿ।
ಸೋ ಮೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ ನೋ ಮುಚ್ಚಿ, ಕೋಧೋ ದುಮ್ಮೇಧಗೋಚರೋ॥

೫೫. “ಯೇನ ಜಾತೇನ ನನ್ದನ್ತಿ, ಅಮಿತ್ತಾ ದುಕ್ಖಮೇಸಿನೋ।
ಸೋ ಮೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ ನೋ ಮುಚ್ಚಿ, ಕೋಧೋ ದುಮ್ಮೇಧಗೋಚರೋ॥

೫೬. “ಯಸ್ಮಿಞ್ಚ ಜಾಯಮಾನಮ್ಹಿ, ಸದತ್ಥಂ ನಾವಬುಜ್ಝತಿ।
ಸೋ ಮೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ ನೋ ಮುಚ್ಚಿ, ಕೋಧೋ ದುಮ್ಮೇಧಗೋಚರೋ॥

೫೭. “ಯೇನಾಭಿಭೂತೋ ಕುಸಲಂ ಜಹಾತಿ, ಪರಕ್ಕರೇ ವಿಪುಲಞ್ಚಾಪಿ ಅತ್ಥಂ।
ಸ ಭೀಮಸೇನೋ ಬಲವಾ ಪಮದ್ದೀ, ಕೋಧೋ ಮಹಾರಾಜ ನ ಮೇ ಅಮುಚ್ಚಥ॥

೫೮. “ಕಟ್ಠಸ್ಮಿಂ ಮತ್ಥಮಾನಸ್ಮಿಂ, ಪಾವಕೋ ನಾಮ ಜಾಯತಿ।
ತಮೇವ ಕಟ್ಠಂ ಡಹತಿ, ಯಸ್ಮಾ ಸೋ ಜಾಯತೇ ಗಿನಿ॥

೫೯. “ಏವಂ ಮನ್ದಸ್ಸ ಪೋಸಸ್ಸ, ಬಾಲಸ್ಸ ಅವಿಜಾನತೋ।
ಸಾರಮ್ಭಾ ಜಾಯತೇ ಕೋಧೋ, ಸೋಪಿ ತೇನೇವ ಡಯ್ಹತಿ॥

೬೦. “ಅಗ್ಗೀವ ತಿಣಕಟ್ಠಸ್ಮಿಂ, ಕೋಧೋ ಯಸ್ಸ ಪವಡ್ಢತಿ।
ನಿಹೀಯತಿ ತಸ್ಸ ಯಸೋ, ಕಾಳಪಕ್ಖೇವ ಚನ್ದಿಮಾ॥

೬೧. “ಅನೇಧೋ ಧೂಮಕೇತೂವ, ಕೋಧೋ ಯಸ್ಸೂಪಸಮ್ಮತಿ।
ಆಪೂರತಿ ತಸ್ಸ ಯಸೋ, ಸುಕ್ಕಪಕ್ಖೇವ ಚನ್ದಿಮಾ”ತಿ॥ - ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಆಹ।

ತತ್ಥ **ನ ಪಸ್ಸತೀತಿ** ಅತ್ತತ್ಥಮ್ಪಿ ನ ಪಸ್ಸತಿ, ಪಗೇವ ಪರತ್ಥಂ। **ಸಾಧು ಪಸ್ಸತೀತಿ** ಅತ್ತತ್ಥಂ ಪರತ್ಥಂ ಉಭಯತ್ಥಮ್ಪಿ ಸಾಧು ಪಸ್ಸತಿ। **ದುಮ್ಮೇಧಗೋಚರೋತಿ** ನಿಪ್ಪಞ್ಞಾನಂ ಆಧಾರಭೂತೋ ಗೋಚರೋ। **ದುಕ್ಖಮೇಸಿನೋತಿ** ದುಕ್ಖಂ ಇಚ್ಛನ್ತಾ। **ಸದತ್ಥನ್ತಿ** ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಭೂತಂ ಅತ್ಥತೋ ಚೇವ ಧಮ್ಮತೋ ಚ ವುದ್ಧಿಂ। **ಪರಕ್ಕರೇತಿ** ವಿಪುಲಮ್ಪಿ ಅತ್ಥಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪರತೋ ಕಾರೇತಿ, ಅಪನೇಥ, ನ ಮೇ ಇಮಿನಾ ಅತ್ಥೋತಿ ವದತಿ। **ಸ ಭೀಮಸೇನೋತಿ** ಸೋ ಕೋಧೋ ಭೀಮಾಯ ಭಯಜನನಿಯಾ ಮಹತಿಯಾ ಕಿಲೇಸಸೇನಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಪಮದ್ದೀತಿ** ಅತ್ತನೋ ಬಲವಭಾವೇನ ಉಳಾರೇಪಿ ಸತ್ತೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಸೇ ಕರಣೇನ ಮದ್ದನಸಮತ್ಥೋ। **ನ ಮೇ ಅಮುಚ್ಚಥಾತಿ** ಮಮ ಸನ್ತಿಕಾ ಮೋಕ್ಖಂ ನ ಲಭತಿ, ಹದಯೇ ವಾ ಪನ ಮೇ ಖೀರಂ ವಿಯ ಮುಹುತ್ತಂ ದಧಿಭಾವೇನ ನ ಪತಿಟ್ಠಹಿತ್ಥಾತಿಪಿ ಅತ್ಥೋ।

ಕಟ್ಠಸ್ಮಿಂ ಮತ್ಥಮಾನಸ್ಮಿನ್ತಿ ಅರಣೀಸಹಿತೇನ ಮತ್ಥಿಯಮಾನೇ, “ಮದ್ದಮಾನಸ್ಮಿ”ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। **ಯಸ್ಮಾತಿ** ಯತೋ ಕಟ್ಠಾ ಜಾಯತಿ, ತಮೇವ ಡಹತಿ। **ಗಿನೀತಿ** ಅಗ್ಗಿ। **ಬಾಲಸ್ಸ ಅವಿಜಾನತೋತಿ** ಬಾಲಸ್ಸ ಅವಿಜಾನನ್ತಸ್ಸ। **ಸಾರಮ್ಭಾ ಜಾಯತೇತಿ** ಅಹಂ ತ್ವನ್ತಿ ಆಕಡ್ಢನವಿಕಡ್ಢನಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಕರಣುತ್ತರಿಯಲಕ್ಖಣಾ ಸಾರಮ್ಭಾ ಅರಣೀಮತ್ಥನಾ ವಿಯ ಪಾವಕೋ ಕೋಧೋ ಜಾಯತಿ। **ಸೋಪಿ ತೇನೇವಾತಿ** ಸೋಪಿ ಬಾಲೋ ತೇನೇವ ಕೋಧೇನ ಕಟ್ಠಂ ವಿಯ ಅಗ್ಗಿನಾ ಡಯ್ಹತಿ। **ಅನೇಧೋ ಧೂಮಕೇತೂವಾತಿ** ಅನಿನ್ಧನೋ ಅಗ್ಗಿ ವಿಯ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ತಸ್ಸ ಅಧಿವಾಸನಖನ್ತಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಸುಕ್ಕಪಕ್ಖೇ ಚನ್ದೋ ವಿಯ ಲದ್ಧೋ ಯಸೋ ಅಪರಾಪರಂ ಆಪೂರತೀತಿ।

ರಾಜಾ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ತುಟ್ಠೋ ಏಕಂ ಅಮಚ್ಚಂ ಆಣಾಪೇತ್ವಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಿಕಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ “ಭನ್ತೇ ನಿಕ್ಕೋಧತಾಪಸ, ಉಭೋಪಿ ತುಮ್ಹೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಸುಖೇನ ವೀತಿನಾಮೇನ್ತಾ ಇಧೇವ ಉಯ್ಯಾನೇ ವಸಥ, ಅಹಂ ವೋ ಧಮ್ಮಿಕಂ ರಕ್ಖಾವರಣಗುತ್ತಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಖಮಾಪೇತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ತೇ ಉಭೋಪಿ ತತ್ಥೇವ ವಸಿಂಸು। ಅಪರಭಾಗೇ

ಪರಿಬ್ಬಾಜಿಕಾ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸಾ ಕಾಲಕತಾಯ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಚತ್ತಾರೋ ಬ್ರಹ್ಮವಿಹಾರೇ ಭಾವೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಕೋಧನೋ ಭಿಕ್ಖು ಅನಾಗಾಮಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ।

ತದಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಿಕಾ ರಾಹುಲಮಾತಾ ಅಹೋಸಿ, ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ, ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ।

ಚೂಳಬೋಧಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಞ್ಚಮಾ।

[೪೪೪] ೬. ಕಣ್ಹದೀಪಾಯನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸತ್ತಾಹಮೇವಾಹನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು **ಕುಸಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೨.೨೦.೧ ಆದಯೋ) ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಭಿಕ್ಖು ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾ ಅನುಪ್ಪನ್ನೇ ಬುದ್ಧೇ ಬಾಹಿರಕಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅತಿರೇಕಪಞ್ಞಾಸವಸ್ಸಾನಿ ಅನಭಿರತಾ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರನ್ತಾ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಭೇದಭಯೇನ ಅತ್ತನೋ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಾವಂ ನ ಕಸ್ಸಚಿ ಕಥೇಸುಂ, ತ್ವಂ ಕಸ್ಮಾ ಏವರೂಪೇ ನಿಯ್ಯಾನಿಕಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಮಾದಿಸಸ್ಸ ಗರುನೋ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಮ್ಮುಖೇ ಠತ್ವಾ ಚತುಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಾವಂ ಆವಿ ಕರೋಸಿ, ಕಿಮತ್ಥಂ ಅತ್ತನೋ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಂ ನ ರಕ್ಖಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ವಂಸರಟ್ಠೇ ಕೋಸಮ್ಬಿಯಂ ನಾಮ ನಗರೇ ಕೋಸಮ್ಬಕೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ತದಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ನಿಗಮೇ ದ್ವೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅಸೀತಿಕೋಟಿಧನವಿಭವಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪಿಯಸಹಾಯಕಾ ಕಾಮೇಸು ದೋಸಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ ಉಭೋಪಿ ಕಾಮೇ ಪಹಾಯ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ರೋದನ್ತಸ್ಸ ಪರಿದೇವನ್ತಸ್ಸ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಅಸ್ಸಮಪದಂ ಕತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಉಞ್ಛಾಚರಿಯಾಯ ವನಮೂಲಫಲಾಫಲೇನ ಯಾಪೇನ್ತಾ ಪಣ್ಣಾಸ ವಸ್ಸಾನಿ ವಸಿಂಸು, ಝಾನಂ ಉಪ್ಪಾದೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು। ತೇ ಪಣ್ಣಾಸವಸ್ಸಚ್ಚಯೇನ ಲೋಣಮ್ಬಿಲಸೇವನತ್ಥಾಯ ಜನಪದಂ ಚರನ್ತಾ ಕಾಸಿರಟ್ಠಂ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿಂಸು। ತತ್ರ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ನಿಗಮಗಾಮೇ ದೀಪಾಯನತಾಪಸಸ್ಸ ಗಿಹಿಸಹಾಯೋ ಮಣ್ಡಬ್ಯೋ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ, ತೇ ಉಭೋಪಿ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಂಸು। ಸೋ ತೇ ದಿಸ್ವಾವ ಅತ್ತಮನೋ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಉಭೋಪಿ ತೇ ಚತೂಹಿ ಪಚ್ಚಯೇಹಿ ಉಪಟ್ಠಹಿ। ತೇ ತತ್ಥ ತೀಣಿ ಚತ್ತಾರಿ ವಸ್ಸಾನಿ ವಸಿತ್ವಾ ತಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತಾ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಪತ್ವಾ ಅತಿಮುತ್ತಕಸುಸಾನೇ ವಸಿಂಸು। ತತ್ಥ ದೀಪಾಯನೋ ಯಥಾಭಿರನ್ತಂ ವಿಹರಿತ್ವಾ ಪುನ ತಸ್ಸೇವ ಸಹಾಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗತೋ। ಮಣ್ಡಬ್ಯತಾಪಸೋ ತತ್ಥೇವ ವಸಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಏಕೋ ಚೋರೋ ಅನ್ತೋನಗರೇ ಚೋರಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಧನಸಾರಂ ಆದಾಯ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ "ಚೋರೋ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಪಟಿಬುದ್ಧೇಹಿ ಘರಸ್ಸಾಮಿಕೇಹಿ ಚೇವ ಆರಕ್ಖಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಚ ಅನುಬದ್ಧೋ ನಿದ್ಧಮನೇನ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ವೇಗೇನ ಸುಸಾನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತಾಪಸಸ್ಸ ಪಣ್ಣಸಾಲದ್ವಾರೇ ಭಣ್ಡಿಕಂ ಛಟ್ಟೇತ್ವಾ ಪಲಾಯಿ । ಮನುಸ್ಸಾ ಭಣ್ಡಿಕಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅರೇ ದುಟ್ಠಜಟಿಲ, ತ್ವಂ ರತ್ತಿಂ ಚೋರಿಕಂ ಕತ್ವಾ ದಿವಾ ತಾಪಸರೂಪೇನ ಚರಸೀ"ತಿ ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪೋಥೇತ್ವಾ ತಂ ಆದಾಯ ನೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ದಸ್ಸಯಿಂಸು। ರಾಜಾ ಅನುಪಪರಿಕ್ಖಿತ್ವಾವ "ಗಚ್ಛಥ, ನಂ ಸೂಲೇ ಉತ್ತಾಸೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತೇ ತಂ ಸುಸಾನಂ ನೇತ್ವಾ ಖದಿರಸೂಲಂ ಆರೋಪಯಿಂಸು, ತಾಪಸಸ್ಸ ಸರೀರೇ ಸೂಲಂ ನ ಪವಿಸತಿ। ತತೋ ನಿಮ್ಬಸೂಲಂ ಆಹರಿಂಸು, ತಮ್ಪಿ ನ ಪವಿಸತಿ। ಅಯಸೂಲಂ ಆಹರಿಂಸು, ತಮ್ಪಿ ನ ಪವಿಸತಿ। ತಾಪಸೋ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಮೇ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮ"ನ್ತಿ ಓಲೋಕೇಸಿ, ಅಥಸ್ಸ ಜಾತಿಸ್ಸರಞಾಣಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ತೇನ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಅದ್ದಸ। ಕಿಂ ಪನಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮನ್ತಿ? ಕೋವಿಳಾರಸೂಲೇ ಮಕ್ಖಿಕಾವೇಧನಂ। ಸೋ ಕಿರ ಪುರಿಮಭವೇ ವಡ್ಢಕಿಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಪಿತು ರುಕ್ಖತಚ್ಛನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಂ ಮಕ್ಖಿಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕೋವಿಳಾರಸಲಾಕಾಯ ಸೂಲೇ ವಿಯ ವಿಜ್ಝಿ। ತಮೇನಂ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಇಮಂ ಠಾನಂ ಪತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿ। ಸೋ "ನ ಸಕ್ಕಾ ಇತೋ ಪಾಪಾ ಮಯಾ ಮುಚ್ಚಿತು"ನ್ತಿ ಞತ್ವಾ ರಾಜಪುರಿಸೇ ಆಹ "ಸಚೇ

ಮಂ ಸೂಲೇ ಉತ್ತಾಸೇತುಕಾಮತ್ಥ, ಕೋವಿಳಾರಸೂಲಂ ಆಹರಥಾ"ತಿ। ತೇ ತಥಾ ಕತ್ವಾ ತಂ ಸೂಲೇ ಉತ್ತಾಸೇತ್ವಾ ಆರಕ್ಖಂ ದತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು।

ಆರಕ್ಖಕಾ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ ಹುತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೇ ಓಲೋಕೇನ್ತಿ। ತದಾ ದೀಪಾಯನೋ "ಚಿರದಿಟ್ಠೋ ಮೇ ಸಹಾಯೋ"ತಿ ಮಣ್ಡಬ್ಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ "ಸೂಲೇ ಉತ್ತಾಸಿತೋ"ತಿ ತಂ ದಿವಸಞ್ಞೇವ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಸುತ್ವಾ ತಂ ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ "ಕಿಂ ಸಮ್ಮ ಕಾರಕೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಅಕಾರಕೋಮ್ಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಅತ್ತನೋ ಮನೋಪದೋಸಂ ರಕ್ಖಿತುಂ ಸಕ್ಖಿ, ನಾಸಕ್ಖೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಸಮ್ಮ, ಯೇಹಿ ಅಹಂ ಗಹಿತೋ, ನೇವ ತೇಸಂ, ನ ರಞ್ಞೋ ಉಪರಿ ಮಯ್ಹಂ ಮನೋಪದೋಸೋ ಅತ್ಥೀ"ತಿ। "ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತಾದಿಸಸ್ಸ ಸೀಲವತೋ ಛಾಯಾ ಮಯ್ಹಂ ಸುಖಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ದೀಪಾಯನೋ ಸೂಲಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ನಿಸೀದಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸರೀರೇ ಮಣ್ಡಬ್ಯಸ್ಸ ಸರೀರತೋ ಲೋಹಿತಬಿನ್ದೂನಿ ಪತಿಂಸು। ತಾನಿ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಸರೀರೇ ಪತಿತಪತಿತಾನಿ ಸುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಕಾಳಕಾನಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಂಸು। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯೇವ ಸೋ ಕಣ್ಹದೀಪಾಯನೋ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ತತ್ಥೇವ ನಿಸೀದಿ।

ಪುನದಿವಸೇ ಆರಕ್ಖಪುರಿಸಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ರಾಜಾ "ಅನಿಸಾಮೇತ್ವಾವ ಮೇ ಕತ"ನ್ತಿ ವೇಗೇನ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ "ಪಬ್ಬಜಿತ, ಕಸ್ಮಾ ಸೂಲಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ನಿಸಿನ್ನೋಸೀ"ತಿ ದೀಪಾಯನಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಮಹಾರಾಜ, ಇಮಂ ತಾಪಸಂ ರಕ್ಖನ್ತೋ ನಿಸಿನ್ನೋಮ್ಹಿ। ಕಿಂ ಪನ ತ್ವಂ ಮಹಾರಾಜ, ಇಮಸ್ಸ ಕಾರಕಭಾವಂ ವಾ ಅಕಾರಕಭಾವಂ ವಾ ಞತ್ವಾ ಏವಂ ಕಾರೇಸೀತಿ? ಸೋ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಅಸೋಧಿತಭಾವಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸೋ "ಮಹಾರಾಜ, ರಞ್ಞಾ ನಾಮ ನಿಸಮ್ಮಕಾರಿನಾ ಭವಿತಬ್ಬಂ , ಅಲಸೋ ಗಿಹೀ ಕಾಮಭೋಗೀ ನ ಸಾಧೂ"ತಿಆದೀನಿ ವತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ರಾಜಾ ಮಣ್ಡಬ್ಯಸ್ಸ ನಿದ್ದೋಸಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಸೂಲಂ ಹರಥಾ"ತಿ ಆಣಾಪೇಸಿ। ಸೂಲಂ ಹರನ್ತಾ ಹರಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಂಸು। ಮಣ್ಡಬ್ಯೋ ಆಹ - "ಮಹಾರಾಜ, ಅಹಂ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಕಮ್ಮದೋಸೇನ ಏವರೂಪಂ ಭಯಂ ಸಮ್ಪತ್ತೋ, ಮಮ ಸರೀರತೋ ಸೂಲಂ ಹರಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಸಚೇ ಮಯ್ಹಂ ಜೀವಿತಂ ದಾತುಕಾಮೋ, ಕಕಚಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಇಮಂ ಸೂಲಂ ಚಮ್ಮಸಮಂ ಛಿನ್ದಾಪೇಹೀ"ತಿ। ರಾಜಾ ತಥಾ ಕಾರೇಸಿ। ಅನ್ತೋಸರೀರೇ ಸೂಲೋ ಅನ್ತೋಯೇವ ಅಹೋಸಿ। ತದಾ ಕಿರ ಸೋ ಸುಖುಮಂ ಕೋವಿಳಾರಸಲಾಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಕ್ಖಿಕಾಯ ವಚ್ಚಮಗ್ಗಂ ಪವೇಸೇಸಿ, ತಂ ತಸ್ಸ ಅನ್ತೋಸರೀರೇಯೇವ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಕಾರಣೇನ ಅಮರಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಆಯುಕ್ಖಯೇನೇವ ಮರಿ, ತಸ್ಮಾ ಅಯಮ್ಪಿ ನ ಮತೋ। ರಾಜಾ ತಾಪಸೇ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಖಮಾಪೇತ್ವಾ ಉಭೋಪಿ ಉಯ್ಯಾನೇ ವಸಾಪೇನ್ತೋ ಪಟಿಜಗ್ಗಿ, ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಣ್ಡಬ್ಯೋ ಆಣಿಮಣ್ಡಬ್ಯೋ ನಾಮ ಜಾತೋ। ಸೋ ರಾಜಾನಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ತತ್ಥೇವ ವಸಿ, ದೀಪಾಯನೋ ಪನ ತಸ್ಸ ವಣಂ ಫಾಸುಕಂ ಕತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಗಿಹಿಸಹಾಯಮಣ್ಡಬ್ಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಮೇವ ಗತೋ।

ತಂ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಪವಿಸನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಏಕೋ ಪುರಿಸೋ ಸಹಾಯಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸೋ ಸುತ್ವಾವ ತುಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ಸಪುತ್ತದಾರೋ ಬಹೂ ಗನ್ಧಮಾಲತೇಲಫಾಣಿತಾದೀನಿ ಆದಾಯ ತಂ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದೀಪಾಯನಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಾದೇ ಧೋವಿತ್ವಾ ತೇಲೇನ ಮಕ್ಖೇತ್ವಾ ಪಾನಕಂ ಪಾಯೇತ್ವಾ ಆಣಿಮಣ್ಡಬ್ಯಸ್ಸ ಪವತ್ತಿಂ ಸುಣನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಯಞ್ಞದತ್ತಕುಮಾರೋ ನಾಮ ಚಙ್ಕಮನಕೋಟಿಯಂ ಗೇಣ್ಡುಕೇನ ಕೀಳಿ, ತತ್ರ ಚೇಕಸ್ಮಿಂ ವಮ್ಮಿಕೇ ಆಸೀವಿಸೋ ವಸತಿ। ಕುಮಾರಸ್ಸ ಭೂಮಿಯಂ ಪಹಟಗೇಣ್ಡುಕೋ ಗನ್ತ್ವಾ ವಮ್ಮಿಕಬಿಲೇ ಆಸೀವಿಸಸ್ಸ ಮತ್ಥಕೇ ಪತಿ। ಸೋ ಅಜಾನನ್ತೋ ಬಿಲೇ ಹತ್ಥಂ ಪವೇಸೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಕುದ್ಧೋ ಆಸೀವಿಸೋ ಹತ್ಥೇ ಡಂಸಿ। ಸೋ ವಿಸವೇಗೇನ ಮುಚ್ಛಿತೋ ತತ್ಥೇವ ಪತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಸಪ್ಪೇನ ಡಟ್ಠಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಕುಮಾರಕಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತಾಪಸಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಆನೇತ್ವಾ ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಪಬ್ಬಜಿತಾ ನಾಮ ಓಸಧಂ ವಾ ಪರಿತ್ತಂ ವಾ ಜಾನನ್ತಿ, ಪುತ್ತಕಂ ನೋ ಆರೋಗಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಅಹಂ ಓಸಧಂ ನ ಜಾನಾಮಿ, ನಾಹಂ ವೇಜ್ಜಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಭನ್ತೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕುಮಾರಕೇ ಮೇತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಸಚ್ಚಕಿರಿಯಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತಾಪಸೋ "ಸಾಧು, ಸಚ್ಚಕಿರಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಯಞ್ಞದತ್ತಸ್ಸ ಸೀಸೇ ಹತ್ಥಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೨. "ಸತ್ತಾಹಮೇವಾಹಂ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ, ಪುಞ್ಞತ್ಥಿಕೋ ಆಚರಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ।

अथापरं यं चरितं ममेदं, वस्सानि पञ्ञास समाधिकानि।
अकामकोवापि अहं चरामि, एतेन सच्चेन सुवत्थि होतु।
हतं विसं जीवतु यञ्ञदत्तो"ति॥

तत्थ **अथापरं यं चरित**न्ति तस्मा सत्ताहा उत्तरि यं मम ब्रह्मचरियं। **अकामकोवापी**ति पब्बज्जं अनिच्छन्तोयेव। **एतेन सच्चेन सुवत्थि होतू**ति सचे अतिरेकपण्णासवस्सानि अनभिरतिवासं वसन्तेन मया कस्सचि अनारोचितभावो सच्चं, एतेन सच्चेन यञ्ञदत्तकुमारस्स सोत्थिभावो होतु, जीवितं पटिलभतूति।

अथस्स सह सच्चकिरियाय यञ्ञदत्तस्स थनप्पदेसतो उद्धं विसं भस्सित्वा पथविं पाविसि। कुमारो अक्खीनि उम्मीलेत्वा मातापितरो ओलोकेत्वा "अम्मताता"ति वत्वा परिवत्तित्वा निपज्जि। अथस्स पितरं कण्हदीपायनो आह - "मया ताव मम बलं कतं, त्वम्पि अत्तनो बलं करोही"ति। सो "अहम्पि सच्चकिरियं करिस्सामी"ति पुत्तस्स उरे हत्थं ठपेत्वा दुतियं गाथमाह -

९३. "यस्मा दानं नाभिनन्दिं कदाचि, दिस्वानहं अतिथिं वासकाले।
न चापि मे अप्पियतं अवेदुं, बहुस्सुता समणब्राह्मणा च।
अकामकोवापि अहं ददामि, एतेन सच्चेन सुवत्थि होतु।
हतं विसं जीवतु यञ्ञदत्तो"ति॥

तत्थ **वासकाले**ति वसनत्थाय गेहं आगतकाले। **न चापि मे अप्पियतं अवेदु**न्ति बहुस्सुतापि समणब्राह्मणा "अयं नेव दानं अभिनन्दति न अम्हे"ति इमं मम अप्पियभावं नेव जानिंसु। अहञ्हि ते पियचक्खूहियेव ओलोकेमीति दीपेति। **एतेन सच्चेना**ति सचे अहं दानं ददमानो विपाकं असद्दहित्वा अत्तनो अनिच्छाय दम्मि, अनिच्छनभावं मम परे न जानन्ति, एतेन सच्चेन सुवत्थि होतूति अत्थो।

एवं तस्स सच्चकिरियाय सह कटितो उद्धं विसं भस्सित्वा पथविं पाविसि। कुमारो उट्ठाय निसीदि, ठातुं पन न सक्कोति। अथस्स पिता मातरं आह "भद्दे, मया अत्तनो बलं कतं, त्वं इदानि सच्चकिरियं कत्वा पुत्तस्स उट्ठाय गमनभावं करोही"ति। "सामि, अत्थि मय्हं एकं सच्चं, तव पन सन्तिके कथेतुं न सक्कोमी"ति। "भद्दे, यथा तथा मे पुत्तं अरोगं करोही"ति। सा "साधू"ति सम्पटिच्छित्वा सच्चं करोन्ती ततियं गाथमाह -

९४. "आसीविसो तात पहूततेजो, यो तं अडंसी बिलरा उदिच्च।
तस्मिञ्च मे अप्पियताय अज्ज, पितरञ्च ते नत्थि कोचि विसेसो।
एतेन सच्चेन सुवत्थि होतु, हतं विसं जीवतु यञ्ञदत्तो"ति॥

तत्थ **ताता**ति पुत्तं आलपति। **पहूततेजो**ति बलवविसो। **बिलरा**ति विवरा, अयमेव वा पाठो। **उदिच्चा**ति उट्ठहित्वा, वम्मिकबिलतो उट्ठायाति अत्थो। **पितरञ्च ते**ति पितरि च ते। अट्ठकथायं पन अयमेव पाठो। इदं वुत्तं होति - "तात, यञ्ञदत्त तस्मिञ्च आसीविसे तव पितरि च अप्पियभावेन मय्हं कोचि विसेसो नत्थि। तञ्च पन अप्पियभावं ठपेत्वा अज्ज मया कोचि जानापितपुब्बो नाम नत्थि, सचे एतं सच्चं, एतेन सच्चेन तव सोत्थि होतू"ति।

ಸಹ ಚ ಸಚ್ಚಕಿರಿಯಾಯ ಸಬ್ಬಂ ವಿಸಂ ಭಸ್ಸಿತ್ವಾ ಪಥವಿಂ ಪಾವಿಸಿ। ಯಞ್ಞದತ್ತೋ ನಿಬ್ಬಿಸೇನ ಸರೀರೇನ ಉಟ್ಠಾಯ ಕೀಳಿತುಂ ಆರದ್ಧೋ। ಏವಂ ಪುತ್ತೇ ಉಟ್ಠಿತೇ ಮಣ್ಡಬ್ಯೋ ದೀಪಾಯನಸ್ಸ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಚತುತ್ಥಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೫. "ಸನ್ತಾ ದನ್ತಾಯೇವ ಪರಿಬ್ಬಜನ್ತಿ, ಅಞ್ಞತ್ರ ಕಣ್ಹಾ ನತ್ಥಾಕಾಮರೂಪಾ।
ದೀಪಾಯನ ಕಿಸ್ಸ ಜಿಗುಚ್ಛಮಾನೋ, ಅಕಾಮಕೋ ಚರಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯ"ನ್ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಯೇ ಕೇಚಿ ಖತ್ತಿಯಾದಯೋ ಕಾಮೇ ಪಹಾಯ ಇಧ ಲೋಕೇ ಪಬ್ಬಜನ್ತಿ, ತೇ ಅಞ್ಞತ್ರ ಕಣ್ಹಾ ಭವನ್ತಂ ಕಣ್ಹಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞೋ ಅಕಾಮರೂಪಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಸಬ್ಬೇ ಝಾನಭಾವನಾಯ ಕಿಲೇಸಾನಂ ಸಮಿತತ್ತಾ ಸನ್ತಾ, ಚಕ್ಖಾದೀನಿ ದ್ವಾರಾನಿ ಯಥಾ ನಿಬ್ಬಿಸೇವನಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ತಥಾ ತೇಸಂ ದಮಿತತ್ತಾ ದನ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ಅಭಿರತಾವ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರನ್ತಿ, ತ್ವಂ ಪನ ಭನ್ತೇ ದೀಪಾಯನ, ಕಿಂಕಾರಣಾ ತಪಂ ಜಿಗುಚ್ಛಮಾನೋ ಅಕಾಮಕೋ ಹುತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರಸಿ, ಕಸ್ಮಾ ಪುನ ನ ಅಗಾರಮೇವ ಅಜ್ಝಾವಸಸೀತಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಸೋ ಕಾರಣಂ ಕಥೇನ್ತೋ ಪಞ್ಚಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೬. "ಸದ್ಧಾಯ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ಪುನಂ ನಿವತ್ತೋ, ಸೋ ಏಳಮೂಗೋವ ಬಾಲೋ ವತಾಯಂ।
ಏತಸ್ಸ ವಾದಸ್ಸ ಜಿಗುಚ್ಛಮಾನೋ, ಅಕಾಮಕೋ ಚರಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ।
ವಿಞ್ಞುಪ್ಪಸತ್ಥಞ್ಚ ಸತಞ್ಚ ಠಾನಂ, ಏವಮ್ಪಹಂ ಪುಞ್ಞಕರೋ ಭವಾಮೀ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಕಣ್ಹೋ ಕಮ್ಮಞ್ಚ ಫಲಞ್ಚ ಸದ್ದಹಿತ್ವಾ ತಾವ ಮಹನ್ತಂ ವಿಭವಂ ಪಹಾಯ ಅಗಾರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಯಂ ಜಹಿ, ಪುನ ತದತ್ಥಮೇವ ನಿವತ್ತೋ। ಸೋ ಅಯಂ ಏಳಮೂಗೋ ಗಾಮದಾರಕೋ ವಿಯ ಬಾಲೋ ವತಾತಿ ಇಮಂ ವಾದಂ ಜಿಗುಚ್ಛಮಾನೋ ಅಹಂ ಅತ್ತನೋ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಭೇದಭಯೇನ ಅನಿಚ್ಛಮಾನೋಪಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರಾಮಿ। ಕಿಞ್ಚ ಭಿಯ್ಯೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಪುಞ್ಞಞ್ಚ ನಾಮೇತಂ ವಿಞ್ಞೂಹಿ ಬುದ್ಧಾದೀಹಿ ಪಸತ್ಥಂ, ತೇಸಂಯೇವ ಚ ಸತಂ ನಿವಾಸಟ್ಠಾನಂ। ಏವಂ ಇಮಿನಾಪಿ ಕಾರಣೇನ ಅಹಂ ಪುಞ್ಞಕರೋ ಭವಾಮಿ, ಅಸ್ಸುಮುಖೋಪಿ ರುದಮಾನೋ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರಾಮಿಯೇವಾತಿ।

ಏವಂ ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಪುನ ಮಣ್ಡಬ್ಯಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಛಟ್ಠಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೭. "ಸಮಣೇ ತುವಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಅದ್ಧಿಕೇ ಚ, ಸನ್ತಪ್ಪಯಾಸಿ ಅನ್ನಪಾನೇನ ಭಿಕ್ಖಂ।
ಓಪಾನಭೂತಂವ ಘರಂ ತವ ಯಿದಂ, ಅನ್ನೇನ ಪಾನೇನ ಉಪೇತರೂಪಂ।
ಅಥ ಕಿಸ್ಸ ವಾದಸ್ಸ ಜಿಗುಚ್ಛಮಾನೋ, ಅಕಾಮಕೋ ದಾನಮಿಮಂ ದದಾಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಭಿಕ್ಖನ್ತಿ** ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರನ್ತಾನಂ ಭಿಕ್ಖಞ್ಚ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ದದಾಸಿ। **ಓಪಾನಭೂತಂವಾ**ತಿ ಚತುಮಹಾಪಥೇ ಖತಸಾಧಾರಣಪೋಕ್ಖರಣೀ ವಿಯ।

ತತೋ ಮಣ್ಡಬ್ಯೋ ಅತ್ತನೋ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ಕಥೇನ್ತೋ ಸತ್ತಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೮. "ಪಿತರೋ ಚ ಮೇ ಆಸುಂ ಪಿತಾಮಹಾ ಚ, ಸದ್ಧಾ ಅಹುಂ ದಾನಪತೀ ವದಞ್ಞೂ।
ತಂ ಕುಲ್ಲವತ್ತಂ ಅನುವತ್ತಮಾನೋ, ಮಾಹಂ ಕುಲೇ ಅನ್ತಿಮಗನ್ಧನೋ ಅಹುಂ।
ಏತಸ್ಸ ವಾದಸ್ಸ ಜಿಗುಚ್ಛಮಾನೋ, ಅಕಾಮಕೋ ದಾನಮಿಮಂ ದದಾಮೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ "ಆಸು"ನ್ತಿ ಪದಸ್ಸ "ಸದ್ಧಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ಸದ್ಧಾ ಅಹೇಸುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಹು**ನ್ತಿ ಸದ್ಧಾ ಹುತ್ವಾ ತತೋ ಉತ್ತರಿ ದಾನಜೇಟ್ಠಕಾ ಚೇವ "ದೇಥ ಕರೋಥಾ"ತಿ ವುತ್ತವಚನಸ್ಸ ಅತ್ಥಜಾನನಕಾ ಚ ಅಹೇಸುಂ। **ತಂ ಕುಲ್ಲವತ್ತ**ನ್ತಿ ತಂ ಕುಲವತ್ತಂ, ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪನ ಅಯಮೇವ ಪಾಠೋ। **ಮಾಹಂ ಕುಲೇ ಅನ್ತಿಮಗನ್ಧನೋ ಅಹು**ನ್ತಿ "ಅಹಂ ಅತ್ತನೋ ಕುಲೇ ಸಬ್ಬಪಚ್ಛಿಮಕೋ ಚೇವ ಕುಲಪಲಾಪೋ ಚ ಮಾ ಅಹು"ನ್ತಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಏತಂ "ಕುಲಅನ್ತಿಮೋ ಕುಲಪಲಾಪೋ"ತಿ ವಾದಂ ಜಿಗುಚ್ಛಮಾನೋ ದಾನಂ ಅನಿಚ್ಛನ್ತೋಪಿ ಇದಂ ದಾನಂ ದದಾಮೀತಿ ದೀಪೇತಿ।

ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ಮಣ್ಡಬ್ಯೋ ಅತ್ತನೋ ಭರಿಯಂ ಪುಚ್ಛಮಾನೋ ಅಟ್ಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೯. "ದಹರಿಂ ಕುಮಾರಿಂ ಅಸಮತ್ಥಪಞ್ಞಂ, ಯಂ ತಾನಯಿಂ ಞಾತಿಕುಲಾ ಸುಗತ್ತೇ।
ನ ಚಾಪಿ ಮೇ ಅಪ್ಪಿಯತಂ ಅವೇದಿ, ಅಞ್ಞತ್ರ ಕಾಮಾ ಪರಿಚಾರಯನ್ತಾ।
ಅಥ ಕೇನ ವಣ್ಣೇನ ಮಯಾ ತೇ ಭೋತಿ, ಸಂವಾಸಧಮ್ಮೋ ಅಹು ಏವರೂಪೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಸಮತ್ಥಪಞ್ಞ**ನ್ತಿ ಕುಟುಮ್ಬಂ ವಿಚಾರೇತುಂ ಅಪ್ಪಟಿಬಲಪಞ್ಞಂ ಅತಿತರುಣಿಞ್ಞೇವ ಸಮಾನಂ। **ಯಂ ತಾನಯಿ**ನ್ತಿ ಯಂ ತಂ ಆನಯಿಂ, ಅಹಂ ದಹರಿಮೇವ ಸಮಾನಂ ತಂ ಞಾತಿಕುಲತೋ ಆನೇಸಿನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಅಞ್ಞತ್ರ ಕಾಮಾ ಪರಿಚಾರಯನ್ತಾ**ತಿ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ವಿನಾ ಕಾಮೇನ ಅನಿಚ್ಛಾಯ ಮಂ ಪರಿಚಾರಯನ್ತಾಪಿ ಅತ್ತನೋ ಅಪ್ಪಿಯತಂ ಮಂ ನ ಜಾನಾಪೇಸಿ, ಸಮ್ಪಿಯಾಯಮಾನರೂಪಾವ ಪರಿಚರಿ। **ಕೇನ ವಣ್ಣೇನಾ**ತಿ ಕೇನ ಕಾರಣೇನ। **ಭೋತೀ**ತಿ ತಂ ಆಲಪತಿ। **ಏವರೂಪೋ**ತಿ ಆಸೀವಿಸಸಮಾನಪಟಿಕೂಲಭಾವೇನ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ತವ ಸಂವಾಸಧಮ್ಮೋ ಏವರೂಪೋ ಪಿಯಸಂವಾಸೋ ವಿಯ ಕಥಂ ಜಾತೋತಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಸಾ ಕಥೇನ್ತೀ ನವಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೦. "ಆರಾ ದೂರೇ ನಯಿಧ ಕದಾಚಿ ಅತ್ಥಿ, ಪರಮ್ಪರಾ ನಾಮ ಕುಲೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ।
ತಂ ಕುಲ್ಲವತ್ತಂ ಅನುವತ್ತಮಾನಾ, ಮಾಹಂ ಕುಲೇ ಅನ್ತಿಮಗನ್ಧಿನೀ ಅಹುಂ।
ಏತಸ್ಸ ವಾದಸ್ಸ ಜಿಗುಚ್ಛಮಾನಾ, ಅಕಾಮಿಕಾ ಪದ್ಧಚರಾಮ್ಹಿ ತುಯ್ಹ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಆರಾ ದೂರೇ**ತಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞವೇವಚನಂ। ಅತಿದೂರೇತಿ ವಾ ದಸ್ಸೇನ್ತೀ ಏವಮಾಹ। **ಇಧಾ**ತಿ ನಿಪಾತಮತ್ತಂ, ನ ಕದಾಚೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪರಮ್ಪರಾ**ತಿ ಪುರಿಸಪರಮ್ಪರಾ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಸಾಮಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಞಾತಿಕುಲೇ ದೂರತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಕುಲಪರಿವಟ್ಟಾ ಪುರಿಸಪರಮ್ಪರಾ ನಾಮ ನ ಕದಾಚಿ ಅತ್ಥಿ, ಏಕಿತ್ಥಿಯಾಪಿ ಸಾಮಿಕಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞೋ ಪುರಿಸೋ ಗಹಿತಪುಬ್ಬೋ ನಾಮ ನತ್ಥೀತಿ। **ತಂ ಕುಲ್ಲವತ್ತ**ನ್ತಿ ಅಹಮ್ಪಿ ತಂ ಕುಲವತ್ತಂ ಕುಲಪವೇಣಿಂ ಅನುವತ್ತಮಾನಾ ಅತ್ತನೋ ಕುಲೇ ಪಚ್ಛಿಮಿಕಾ ಪಲಾಲಭೂತಾ ಮಾ ಅಹುನ್ತಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಏತಂ ಕುಲಅನ್ತಿಮಾ ಕುಲಗನ್ಧಿನೀತಿ ವಾದಂ ಜಿಗುಚ್ಛಮಾನಾ ಅಕಾಮಿಕಾಪಿ ತುಯ್ಹಂ ಪದ್ಧಚರಾಮ್ಹಿ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕಾರಿಕಾ ಪಾದಪರಿಚಾರಿಕಾ ಜಾತಾಮ್ಹೀತಿ।

ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ "ಮಯಾ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಅಭಾಸಿತಪುಬ್ಬಂ ಗುಯ್ಹಂ ಭಾಸಿತಂ, ಕುಜ್ಝೇಯ್ಯಪಿ ಮೇ ಅಯಂ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕುಲೂಪಕತಾಪಸಸ್ಸ ಸಮ್ಮುಖೇಯೇವ ಖಮಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಖಮಾಪೇನ್ತೀ ದಸಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೧. "ಮಣ್ಡಬ್ಯ ಭಾಸಿಂ ಯಮಭಾಸನೇಯ್ಯಂ, ತಂ ಖಮ್ಯತಂ ಪುತ್ತಕಹೇತು ಮಜ್ಜ।
ಪುತ್ತಪೇಮಾ ನ ಇಧ ಪರತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿ, ಸೋ ನೋ ಅಯಂ ಜೀವತಿ ಯಞ್ಞದತ್ತೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತಂ ಖಮ್ಯತನ್ತಿ** ತಂ ಖಮಯತು। **ಪುತ್ತಕಹೇತು ಮಜ್ಜಾತಿ** ತಂ ಮಮ ಭಾಸಿತಂ ಅಜ್ಜ ಇಮಸ್ಸ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಹೇತು ಖಮಯತು। **ಸೋ ನೋ ಅಯನ್ತಿ** ಯಸ್ಸ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಕಾರಣಾ ಮಯಾ ಏತಂ ಭಾಸಿತಂ, ಸೋ ನೋ ಪುತ್ತೋ ಜೀವತಿ, ಇಮಸ್ಸ ಜೀವಿತಲಾಭಭಾವೇನ ಮೇ ಖಮ ಸಾಮಿ, ಅಜ್ಜತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತವ ವಸವತ್ತಿನೀ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀತಿ।

ಅಥ ನಂ ಮಣ್ಡಬ್ಯೋ "ಉಟ್ಠೇಹಿ ಭದ್ದೇ, ಖಮಾಮಿ ತೇ, ಇತೋ ಪನ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಾ ಫರುಸಚಿತ್ತಾ ಅಹೋಸಿ, ಅಹಮ್ಪಿ ತೇ ಅಪ್ಪಿಯಂ ನ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮಣ್ಡಬ್ಯಂ ಆಹ - "ಆವುಸೋ, ತಯಾ ದುಸ್ಸಞ್ಚರಂ ಧನಂ ಸಞ್ಚರಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮಞ್ಚ ಫಲಞ್ಚ ಅಸದ್ದಹಿತ್ವಾ ದಾನಂ ದದನ್ತೇನ ಅಯುತ್ತಂ ಕತಂ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದಾನಂ ಸದ್ದಹಿತ್ವಾ ದೇಹೀ"ತಿ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಆಹ - "ಭನ್ತೇ, ತಯಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಭಾವೇ ಠತ್ವಾ ಅನಭಿರತೇನ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರನ್ತೇನ ಅಯುತ್ತಂ ಕತಂ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಇದಾನಿ ಯಥಾ ತಯಿ ಕತಕಾರಾ ಮಹಪ್ಫಲಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏವಂ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇತ್ವಾ ಸುದ್ಧಚಿತ್ತೋ ಅಭಿರತೋ ಹುತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರಾಹೀ"ತಿ। ತೇ ಮಹಾಸತ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಅಗಮಂಸು। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಭರಿಯಾ ಸಾಮಿಕೇ ಸಸ್ನೇಹಾ ಅಹೋಸಿ, ಮಣ್ಡಬ್ಯೋ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಸದ್ಧಾಯ ದಾನಂ ಅದಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅನಭಿರತಿಂ ವಿನೋದೇತ್ವಾ ಝಾನಾಭಿಞ್ಞಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋ ಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ । ತದಾ ಮಣ್ಡಬ್ಯೋ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಭರಿಯಾ ವಿಸಾಖಾ, ಪುತ್ತೋ ರಾಹುಲೋ, ಆಣಿಮಣ್ಡಬ್ಯೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಕಣ್ಹದೀಪಾಯನೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ।

ಕಣ್ಹದೀಪಾಯನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಛಟ್ಠಾ।

[೪೪೫] ೭. ನಿಗ್ರೋಧಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ನ ವಾಹಮೇತಂ ಜಾನಾಮೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದೇವದತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕದಿವಸಞ್ಹಿ ಭಿಕ್ಖೂ ತೇನ "ಆವುಸೋ ದೇವದತ್ತ, ಸತ್ಥಾ ತವ ಬಹೂಪಕಾರೋ, ತ್ವಞ್ಹಿ ಸತ್ಥಾರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಲಭಿ ಉಪಸಮ್ಪದಂ ಲಭಿ, ತೇಪಿಟಕಂ ಬುದ್ಧವಚನಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿ, ಝಾನಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸಿ, ಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋಪಿ ತೇ ದಸಬಲಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಕೋ"ತಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ವುತ್ತೇ ತಿಣಸಲಾಕಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ "ಏತ್ತಕಮ್ಪಿ ಸಮಣೇನ ಗೋತಮೇನ ಮಯ್ಹಂ ಕತಂ ಗುಣಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ದೇವದತ್ತೋ ಅಕತಞ್ಞೂ ಮಿತ್ತದುಬ್ಭೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಹಿ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ರಾಜಗಹೇ ಮಗಧಮಹಾರಾಜಾ ನಾಮ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ತದಾ ರಾಜಗಹಸೇಟ್ಠಿ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಜನಪದಸೇಟ್ಠಿನೋ ಧೀತರಂ ಆನೇಸಿ, ಸಾ ವಞ್ಝಾ ಅಹೋಸಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಸಕ್ಕಾರೋ ಪರಿಹಾಯಿ। "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಗೇಹೇ ವಞ್ಝಿತ್ಥಿಯಾ ವಸನ್ತಿಯಾ ಕಥಂ ಕುಲವಂಸೋ ವಡ್ಢಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಯಥಾ ಸಾ ಸುಣಾತಿ, ಏವಮ್ಪಿ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇನ್ತಿ। ಸಾ ತಂ ಸುತ್ವಾ "ಹೋತು ಗಬ್ಭಿನಿಆಲಯಂ ಕತ್ವಾ ಏತೇ ವಞ್ಚೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಚಾರಿಕಂ ಧಾತಿಂ ಆಹ "ಅಮ್ಮ, ಗಬ್ಭಿನಿಯೋ ನಾಮ ಕಿಞ್ಚ ಕಿಞ್ಚ ಕರೋನ್ತೀ"ತಿ ಗಬ್ಭಿನಿಪರಿಹಾರಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಉತುನಿಕಾಲೇ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಅಮ್ಬಿಲಾದಿರುಚಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ಹತ್ಥಪಾದಾನಂ ಉದ್ಧುಮಾಯನಕಾಲೇ ಹತ್ಥಪಾದಪಿಟ್ಠಿಯೋ ಕೋಟ್ಟಾಪೇತ್ವಾ ಬಹಲಂ ಕಾರೇಸಿ, ದಿವಸೇ ದಿವಸೇಪಿ ಪಿಲೋತಿಕಾವೇಠನೇನ ಚ ಉದರವಡ್ಢನಂ ವಡ್ಢೇಸಿ, ಥನಮುಖಾನಿ ಕಾಳಾನಿ ಕಾರೇಸಿ, ಸರೀರಕಿಚ್ಚಂ ಕರೋನ್ತೀಪಿ ಅಞ್ಞತ್ರ ತಸ್ಸಾ ಧಾತಿಯಾ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಸಮ್ಮುಖಟ್ಠಾನೇ ನ ಕರೋತಿ। ಸಾಮಿಕೋಪಿಸ್ಸಾ ಗಬ್ಭಪರಿಹಾರಂ ಅದಾಸಿ। ಏವಂ ನವ ಮಾಸೇ ವಸಿತ್ವಾ "ಇದಾನಿ ಜನಪದೇ ಪಿತು ಘರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಿಜಾಯಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಸುರೇ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ರಥಮಾರುಹಿತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ರಾಜಗಹಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ। ತಸ್ಸಾ ಪನ ಪುರತೋ ಏಕೋ ಸತ್ಥೋ ಗಚ್ಛತಿ। ಸತ್ಥೇನ ವಸಿತ್ವಾ ಗತಟ್ಠಾನಂ ಏಸಾ ಪಾತರಾಸಕಾಲೇ ಪಾಪುಣಾತಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ತಸ್ಮಿಂ ಸತ್ಥೇ ಏಕಾ ದುಗ್ಗತಿತ್ಥೀ ರತ್ತಿಯಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ನಿಗ್ರೋಧಮೂಲೇ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿತ್ವಾ ಪಾತೋವ ಸತ್ಥೇ ಗಚ್ಛನ್ತೇ "ಅಹಂ ವಿನಾ ಸತ್ಥೇನ ಗನ್ತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ಸಕ್ಕಾ ಖೋ ಪನ ಜೀವನ್ತಿಯಾ ಪುತ್ತಂ ಲಭಿತು"ನ್ತಿ ನಿಗ್ರೋಧಮೂಲಜಾಲೇ ಜಲಾಬುಞ್ಚೇವ ಗಬ್ಭಮಲಞ್ಚ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಪುತ್ತಂ ಛಟ್ಟೇತ್ವಾ ಅಗಮಾಸಿ। ದಾರಕಸ್ಸಪಿ ದೇವತಾ ಆರಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಿಂಸು। ಸೋ ಹಿ ನ ಯೋ ವಾ ಸೋ ವಾ, ಬೋಧಿಸತ್ತೋಯೇವ। ಸೋ ಪನ ತದಾ ತಾದಿಸಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ। ಇತರಾ ಪಾತರಾಸಕಾಲೇ ತಂ ಠಾನಂ ಪತ್ವಾ "ಸರೀರಕಿಚ್ಚಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಾಯ ಧಾತಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಗ್ರೋಧಮೂಲಂ ಗತಾ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ದಾರಕಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಮ್ಮ, ನಿಪ್ಫನ್ನಂ ನೋ ಕಿಚ್ಚ"ನ್ತಿ ಪಿಲೋತಿಕಾಯೋ ಅಪನೇತ್ವಾ ಉಚ್ಛಙ್ಗಪದೇಸಂ ಲೋಹಿತೇನ ಚ ಗಬ್ಭಮಲೇನ ಚ ಮಕ್ಖೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಗಬ್ಭವುಟ್ಠಾನಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ತಾವದೇವ ನಂ ಸಾಣಿಯಾ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಹಟ್ಠತುಟ್ಠೋ ಸಪರಿಜನೋ ರಾಜಗಹಂ ಪಣ್ಣಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಸಸ್ಸುಸಸುರಾ ವಿಜಾತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ "ಪಿತು ಕುಲೇ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಇಧೇವ ಆಗಚ್ಛತೂ"ತಿ ಪೇಸಯಿಂಸು। ಸಾ ಪಟಿನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ರಾಜಗಹಮೇವ ಪಾವಿಸಿ। ತತ್ಥ ತಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ದಾರಕಸ್ಸ ನಾಮಂ ಕರೋನ್ತಾ ನಿಗ್ರೋಧಮೂಲೇ ಜಾತತ್ತಾ "ನಿಗ್ರೋಧಕುಮಾರೋ"ತಿ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ತಂ ದಿವಸಞ್ಞೇವ ಅನುಸೇಟ್ಠಿಸುಣಿಸಾಪಿ ವಿಜಾಯನತ್ಥಾಯ ಕುಲಘರಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಏಕಿಸ್ಸಾ ರುಕ್ಖಸಾಖಾಯ ಹೇಟ್ಠಾ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ, ತಸ್ಸ "ಸಾಖಕುಮಾರೋ"ತಿ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ತಂ ದಿವಸಞ್ಞೇವ ಸೇಟ್ಠಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಸನ್ತಸ್ಸ ತುನ್ನಕಾರಸ್ಸ ಭರಿಯಾಪಿ ಪಿಲೋತಿಕನ್ತರೇ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ, ತಸ್ಸ "ಪೋತ್ತಿಕೋ"ತಿ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು।

ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ಉಭೋಪಿ ತೇ ದಾರಕೇ "ನಿಗ್ರೋಧಕುಮಾರಸ್ಸ ಜಾತದಿವಸಞ್ಞೇವ ಜಾತಾ"ತಿ ಆಣಾಪೇತ್ವಾ ತೇನೇವ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಡ್ಢೇಸಿ। ತೇ ಏಕತೋ ವಡ್ಢಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತಾ ತಕ್ಕಸಿಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿಂಸು। ಉಭೋಪಿ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತಾ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ದ್ವೇ ಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅದಂಸು। ನಿಗ್ರೋಧಕುಮಾರೋ ಪೋತ್ತಿಕಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಸಿಪ್ಪಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ। ತೇ ನಿಪ್ಫನ್ನಸಿಪ್ಪಾ ಆಚರಿಯಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖನ್ತಾ "ಜನಪದಚಾರಿಕಂ ಚರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಪತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಪಜ್ಜಿಂಸು। ತದಾ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಕಾಲಕತಸ್ಸ ಸತ್ತಮೋ ದಿವಸೋ, "ಸ್ವೇ ಫುಸ್ಸರಥಂ ಯೋಜೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ನಗರೇ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇಸುಂ। ತೇಸುಪಿ ಸಹಾಯೇಸು ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನಿದ್ದಾಯನ್ತೇಸು ಪೋತ್ತಿಕೋ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇ ಉಟ್ಠಾಯ ನಿಗ್ರೋಧಕುಮಾರಸ್ಸ ಪಾದೇ ಪರಿಮಜ್ಜನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ। ತಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖೇ ವುತ್ಥಕುಕ್ಕುಟೇಸು ಉಪರಿಕುಕ್ಕುಟೋ ಹೇಟ್ಠಾಕುಕ್ಕುಟಸ್ಸ ಸರೀರೇ ವಚ್ಚಂ ಪಾತೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸೋ "ಕೇನೇತಂ ಪಾತಿತ"ನ್ತಿ ಆಹ। "ಸಮ್ಮ, ಮಾ ಕುಜ್ಝಿ, ಮಯಾ ಅಜಾನನ್ತೇನ ಪಾತಿತ"ನ್ತಿ ಆಹ। "ಅರೇ, ತ್ವಂ ಮಮ ಸರೀರಂ ಅತ್ತನೋ ವಚ್ಚಟ್ಠಾನಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಕಿಂ ಮಮ ಪಮಾಣಂ ನ ಜಾನಾಸೀ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಇತರೋ "ಅರೇ ತ್ವಂ 'ಅಜಾನನ್ತೇನ ಮೇ ಕತ'ನ್ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ ಕುಜ್ಝಸಿಯೇವ, ಕಿಂ ಪನ ತೇ ಪಮಾಣ"ನ್ತಿ ಆಹ। "ಯೋ ಮಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಖಾದತಿ, ಸೋ ಪಾತೋವ ಸಹಸ್ಸಂ ಲಭತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅಹಂ ಮಾನಂ ಕರೋಮೀ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಇತರೋ "ಅರೇ ಏತ್ತಕಮತ್ತೇನ ತ್ವಂ ಮಾನಂ ಕರೋಸಿ, ಮಂ ಪನ ಮಾರೇತ್ವಾ ಯೋ ಥೂಲಮಂಸಂ ಖಾದತಿ, ಸೋ ಪಾತೋವ ರಾಜಾ ಹೋತಿ, ಯೋ ಮಜ್ಝಿಮಮಂಸಂ ಖಾದತಿ, ಸೋ ಸೇನಾಪತಿ, ಯೋ ಅಟ್ಠಿನಿಸ್ಸಿತಂ ಖಾದತಿ, ಸೋ ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕೋ ಹೋತೀ"ತಿ ಆಹ।

ಪೋತ್ತಿಕೋ ತೇಸಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ "ಕಿಂ ನೋ ಸಹಸ್ಸೇನ, ರಜ್ಜಮೇವ ವರ"ನ್ತಿ ಸಣಿಕಂ ರುಕ್ಖಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಉಪರಿಸಯಿತಕುಕ್ಕುಟಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಾರೇತ್ವಾ ಅಙ್ಗಾರೇ ಪಚಿತ್ವಾ ಥೂಲಮಂಸಂ ನಿಗ್ರೋಧಸ್ಸ ಅದಾಸಿ, ಮಜ್ಝಿಮಮಂಸಂ ಸಾಖಸ್ಸ ಅದಾಸಿ, ಅಟ್ಠಿಮಂಸಂ ಅತ್ತನಾ ಖಾದಿ। ಖಾದಿತ್ವಾ ಪನ "ಸಮ್ಮ ನಿಗ್ರೋಧ, ತ್ವಂ ಅಜ್ಜ ರಾಜಾ ಭವಿಸ್ಸಸಿ, ಸಮ್ಮ ಸಾಖ, ತ್ವಂ ಸೇನಾಪತಿ ಭವಿಸ್ಸಸಿ, ಅಹಂ ಪನ ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಕಥಂ ಜಾನಾಸೀ"ತಿ ಪುಟ್ಠೋ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ತೇ ತಯೋಪಿ ಜನಾ ಪಾತರಾಸವೇಲಾಯ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಏಕಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಗೇಹೇ ಸಪ್ಪಿಸಕ್ಕರಯುತ್ತಂ ಪಾಯಾಸಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಪವಿಸಿಂಸು। ನಿಗ್ರೋಧಕುಮಾರೋ ಸಿಲಾಪಟ್ಟೇ ನಿಪಜ್ಜಿ , ಇತರೇ ದ್ವೇ ಬಹಿ ನಿಪಜ್ಜಿಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಪಞ್ಚ ರಾಜಕಕುಧಭಣ್ಡಾನಿ ಅನ್ತೋ ಠಪೇತ್ವಾ ಫುಸ್ಸರಥಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸುಂ। ತತ್ಥ ವಿತ್ಥಾರಕಥಾ **ಮಹಾಜನಕಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೨.೨೨.೧೨೩ ಆದಯೋ) ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಫುಸ್ಸರಥೋ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಆರೋಹನಸಜ್ಜೋ ಹುತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಪುರೋಹಿತೋ "ಉಯ್ಯಾನೇ ಪುಞ್ಞವತಾ ಸತ್ತೇನ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಉಯ್ಯಾನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ

ಕುಮಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಾದನ್ತತೋ ಸಾಟಕಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಪಾದೇಸು ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಉಪಧಾರೇತ್ವಾ "ತಿಟ್ಠತು ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ರಜ್ಜಂ, ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪಸ್ಸ ಅಧಿಪತಿರಾಜಾ ಭವಿತುಂ ಯುತ್ತೋ"ತಿ ಸಬ್ಬತಾಲಾವಚರೇ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇಸಿ। ನಿಗ್ರೋಧಕುಮಾರೋ ಪಬುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಮುಖತೋ ಸಾಟಕಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಮಹಾಜನಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ನಿಪನ್ನೋ ಥೋಕಂ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಸಿಲಾಪಟ್ಟೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ನಂ ಪುರೋಹಿತೋ ಜಣ್ಣುನಾ ಪತಿಟ್ಠಾಯ "ರಜ್ಜಂ ತೇ ದೇವ ಪಾಪುಣಾತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "'ಸಾಧೂ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತತ್ಥೇವ ರತನರಾಸಿಮ್ಹಿ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿ। ಸೋ ರಜ್ಜಂ ಪತ್ವಾ ಸಾಖಸ್ಸ ಸೇನಾಪತಿಟ್ಠಾನಂ ದತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಸಕ್ಕಾರೇನ ನಗರಂ ಪಾವಿಸಿ, ಪೋತ್ತಿಕೋಪಿ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಞ್ಞೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ।

ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಸರಿತ್ವಾ ಸಾಖಂ ಆಹ - "ಸಮ್ಮ, ನ ಸಕ್ಕಾ ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ವಿನಾ ವತ್ತಿತುಂ, ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತರೋ ನೋ ಆನೇಹೀ"ತಿ। ಸಾಖೋ "ನ ಮೇ ತತ್ಥ ಗಮನಕಮ್ಮಂ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿ। ತತೋ ಪೋತ್ತಿಕಂ ಆಣಾಪೇಸಿ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿಗ್ರೋಧಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋ "ಪುತ್ತೋ ವೋ ರಜ್ಜೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ, ಏಥ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ಆಹ। ತೇ "ಅತ್ಥಿ ನೋ ತಾವ ವಿಭವಮತ್ತಂ, ಅಲಂ ತತ್ಥ ಗಮನೇನಾ"ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿಂಸು। ಸಾಖಸ್ಸಪಿ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಅವೋಚ, ತೇಪಿ ನ ಇಚ್ಛಿಂಸು। ಅತ್ತನೋ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಅವೋಚ, "ಮಯಂ ತಾತ ತುನ್ನಕಾರಕಮ್ಮೇನ ಜೀವಿಸ್ಸಾಮ ಅಲ"ನ್ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿಂಸು। ಸೋ ತೇಸಂ ಮನಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಮೇವ ಪಚ್ಚಾಗನ್ತ್ವಾ "ಸೇನಾಪತಿಸ್ಸ ಘರೇ ಮಗ್ಗಕಿಲಮಥಂ ವಿನೋದೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ನಿಗ್ರೋಧಸಹಾಯಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ನಿವೇಸನದ್ವಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಸಹಾಯೋ ಕಿರ ತೇ ಪೋತ್ತಿಕೋ ನಾಮ ಆಗತೋತಿ ಸೇನಾಪತಿಸ್ಸ ಆರೋಚೇಹೀ"ತಿ ದೋವಾರಿಕಂ ಆಹ, ಸೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಸಾಖೋ ಪನ "ಅಯಂ ಮಯ್ಹಂ ರಜ್ಜಂ ಅದತ್ವಾ ಸಹಾಯನಿಗ್ರೋಧಸ್ಸ ಅದಾಸೀ"ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ವೇರಂ ಬನ್ಧಿ। ಸೋ ತಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾವ ಕುದ್ಧೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕೋ ಇಮಸ್ಸ ಸಹಾಯೋ ಉಮ್ಮತ್ತಕೋ ದಾಸಿಪುತ್ತೋ, ಗಣ್ಹಥ ನ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಹತ್ಥಪಾದಜಣ್ಣುಕಪ್ಪರೇಹಿ ಕೋಟ್ಟಾಪೇತ್ವಾ ಗೀವಾಯಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ನೀಹರಾಪೇಸಿ।

ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಸಾಖೋ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಾ ಸೇನಾಪತಿಟ್ಠಾನಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಅಕತಞ್ಞೂ ಮಿತ್ತದುಬ್ಭೀ, ಮಂ ಕೋಟ್ಟಾಪೇತ್ವಾ ನೀಹರಾಪೇಸಿ, ನಿಗ್ರೋಧೋ ಪನ ಪಣ್ಡಿತೋ ಕತಞ್ಞೂ ಸಪ್ಪುರಿಸೋ, ತಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ರಾಜದ್ವಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ದೇವ, ಪೋತ್ತಿಕೋ ಕಿರ ನಾಮ ತೇ ಸಹಾಯೋ ದ್ವಾರೇ ಠಿತೋ"ತಿ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚಾಪೇಸಿ। ರಾಜಾ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ತಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಆಸನಾ ವುಟ್ಠಾಯ ಪಚ್ಚುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ ಮಸ್ಸುಕಮ್ಮಾದೀನಿ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತೇನ ಪರಿಭುತ್ತನಾನಗ್ಗರಸಭೋಜನೇನ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸುಖನಿಸಿನ್ನೋ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಪವತ್ತಿಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಅನಾಗಮನಭಾವಂ ಸುಣಿ। ಸಾಖೋಪಿ "ಪೋತ್ತಿಕೋ ಮಂ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಪರಿಭಿನ್ದೇಯ್ಯ , ಮಯಿ ಪನ ಗತೇ ಕಿಞ್ಚಿ ವತ್ತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ತತ್ಥೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ಪೋತ್ತಿಕೋ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇಯೇವ ರಾಜಾನಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ದೇವ, ಅಹಂ ಮಗ್ಗಕಿಲನ್ತೋ 'ಸಾಖಸ್ಸ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಮಿತ್ವಾ ಇಧಾಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಅಗಮಿಂ। ಅಥ ಮಂ ಸಾಖೋ 'ನಾಹಂ ತಂ ಜಾನಾಮೀ'ತಿ ವತ್ವಾ ಕೋಟ್ಟಾಪೇತ್ವಾ ಗೀವಾಯಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ನೀಹರಾಪೇಸೀತಿ ಸದ್ದಹೇಯ್ಯಾಸಿ ತ್ವಂ ಏತ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ತಿಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೭೨. "ನ ವಾಹಮೇತಂ ಜಾನಾಮಿ, ಕೋ ವಾಯಂ ಕಸ್ಸ ವಾತಿ ವಾ।
ಯಥಾ ಸಾಖೋ ವದಿ ಏವ, ನಿಗ್ರೋಧ ಕಿನ್ತಿ ಮಞ್ಞಸಿ॥

೭೩. "ತತೋ ಗಲವಿನೀತೇನ, ಪುರಿಸಾ ನೀಹರಿಂಸು ಮಂ।
ದತ್ವಾ ಮುಖಪಹಾರಾನಿ, ಸಾಖಸ್ಸ ವಚನಂಕರಾ॥

೭೪. "ಏತಾದಿಸಂ ದುಮ್ಮತಿನಾ, ಅಕತಞ್ಞುನ ದುಬ್ಭಿನಾ।

ಕತಂ ಅನರಿಯಂ ಸಾಖೇನ, ಸಖಿನಾ ತೇ ಜನಾಧಿಪಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಿನ್ತಿ ಮಞ್ಞಸೀತಿ** ಯಥಾ ಮಂ ಸಾಖೋ ಅಚರಿ, ಕಿಂ ತ್ವಮ್ಪಿ ಏವಮೇವ ಮಞ್ಞಸಿ, ಉದಾಹು ಅಞ್ಞಥಾ ಮಞ್ಞಸಿ, ಮಂ ಸಾಖೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯಾತಿ ಸದ್ದಹಸಿ, ತಂ ನ ಸದ್ದಹಸೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಗಲವಿನೀತೇನಾತಿ** ಗಲಗ್ಗಾಹೇನ। **ದುಬ್ಭಿನಾತಿ** ಮಿತ್ತದುಬ್ಭಿನಾ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ನಿಗ್ರೋಧೋ ಚತಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೭೫. "ನ ವಾಹಮೇತಂ ಜಾನಾಮಿ, ನಪಿ ಮೇ ಕೋಚಿ ಸಂಸತಿ।
ಯಂ ಮೇ ತ್ವಂ ಸಮ್ಮ ಅಕ್ಖಾಸಿ, ಸಾಖೇನ ಕಾರಣಂ ಕತಂ॥

೭೬. "ಸಖೀನಂ ಸಾಜೀವಕರೋ, ಮಮ ಸಾಖಸ್ಸ ಚೂಭಯಂ।
ತ್ವಂ ನೋಸಿಸ್ಸರಿಯಂ ದಾತಾ, ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮಹನ್ತತಂ।
ತಯಾಮಾ ಲಬ್ಭಿತಾ ಇದ್ಧೀ, ಏತ್ಥ ಮೇ ನತ್ಥಿ ಸಂಸಯೋ॥

೭೭. "ಯಥಾಪಿ ಬೀಜಮಗ್ಗಿಮ್ಹಿ, ಡಯ್ಹತಿ ನ ವಿರೂಹತಿ।
ಏವಂ ಕತಂ ಅಸಪ್ಪುರಿಸೇ, ನಸ್ಸತಿ ನ ವಿರೂಹತಿ॥

೭೮. "ಕತಞ್ಞುಮ್ಹಿ ಚ ಪೋಸಮ್ಹಿ, ಸೀಲವನ್ತೇ ಅರಿಯವುತ್ತಿನೇ।
ಸುಖೇತ್ತೇ ವಿಯ ಬೀಜಾನಿ, ಕತಂ ತಮ್ಹಿ ನ ನಸ್ಸತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಂಸತೀತಿ** ಆಚಿಕ್ಖತಿ। **ಕಾರಣಂ ಕತನ್ತಿ** ಆಕಡ್ಢನವಿಕಡ್ಢನಪೋಥನಕೋಟ್ಟನಸಙ್ಖಾತಂ ಕಾರಣಂ ಕತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಖೀನಂ ಸಾಜೀವಕರೋತಿ** ಸಮ್ಮ, ಪೋತ್ತಿಕ ತ್ವಂ ಸಹಾಯಕಾನಂ ಸುಆಜೀವಕರೋ ಜೀವಿಕಾಯ ಉಪ್ಪಾದೇತಾ। **ಮಮ ಸಾಖಸ್ಸ ಚೂಭಯನ್ತಿ** ಮಯ್ಹಞ್ಚ ಸಾಖಸ್ಸ ಚ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಸಖೀನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತ್ವಂ ನೋಸಿಸ್ಸರಿಯನ್ತಿ** ತ್ವಂ ನೋ ಅಸಿ ಇಸ್ಸರಿಯಂ ದಾತಾ, ತವ ಸನ್ತಿಕಾ ಇಮಾ ಸಮ್ಪತ್ತೀ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಲದ್ಧಾ। **ಮಹನ್ತತನ್ತಿ** ಮಹನ್ತಭಾವಂ।

ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ಏತ್ತಕಂ ಕಥೇನ್ತೇ ನಿಗ್ರೋಧೇ ಸಾಖೋ ತತ್ಥೇವ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ "ಸಾಖ ಇಮಂ ಪೋತ್ತಿಕಂ ಸಞ್ಜಾನಾಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ರಾಜಾ ದಣ್ಡಂ ಆಣಾಪೇನ್ತೋ ಅಟ್ಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೯. "ಇಮಂ ಜಮ್ಮಂ ನೇಕತಿಕಂ, ಅಸಪ್ಪುರಿಸಚಿನ್ತಕಂ।
ಹನನ್ತು ಸಾಖಂ ಸತ್ತೀಹಿ, ನಾಸ್ಸ ಇಚ್ಛಾಮಿ ಜೀವಿತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಜಮ್ಮನ್ತಿ** ಲಾಮಕಂ। **ನೇಕತಿಕನ್ತಿ** ವಞ್ಚಕಂ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಪೋತ್ತಿಕೋ "ಮಾ ಏಸ ಬಾಲೋ ಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ನಸ್ಸತೂ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ನವಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೮೦. "ಖಮತಸ್ಸ ಮಹಾರಾಜ, ಪಾಣಾ ನ ಪಟಿಆನಯಾ।
ಖಮ ದೇವ ಅಸಪ್ಪುರಿಸಸ್ಸ, ನಾಸ್ಸ ಇಚ್ಛಾಮಹಂ ವಧ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಖಮತಸ್ಸಾ**ತಿ ಖಮತಂ ಅಸ್ಸ, ಏತಸ್ಸ ಅಸಪ್ಪುರಿಸಸ್ಸ ಖಮಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನ ಪಟಿಆನಯಾ**ತಿ ಮತಸ್ಸ ನಾಮ ಪಾಣಾ ಪಟಿಆನೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ।

ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಸಾಖಸ್ಸ ಖಮಿ, ಸೇನಾಪತಿಟ್ಠಾನಮ್ಪಿ ಪೋತ್ತಿಕಸ್ಸೇವ ದಾತುಕಾಮೋ ಅಹೋಸಿ , ಸೋ ಪನ ನ ಇಚ್ಛಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸಬ್ಬಸೇನಾನೀನಂ ವಿಚಾರಣಾರಹಂ ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ ಅದಾಸಿ। ಪುಬ್ಬೇ ಕಿರೇತಂ ಠಾನನ್ತರಂ ನಾಹೋಸಿ, ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಜಾತಂ। ಅಪರಭಾಗೇ ಪೋತ್ತಿಕೋ ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕೋ ಪುತ್ತಧೀತಾಹಿ ವಡ್ಢಮಾನೋ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತಧೀತಾನಂ ಓವಾದವಸೇನ ಓಸಾನಗಾಥಮಾಹ -

೮೧. ''ನಿಗ್ರೋಧಮೇವ ಸೇವೇಯ್ಯ, ನ ಸಾಖಮುಪಸಂವಸೇ।
ನಿಗ್ರೋಧಸ್ಮಿಂ ಮತಂ ಸೇಯ್ಯೋ, ಯಞ್ಚೇ ಸಾಖಸ್ಮಿ ಜೀವಿತ''ನ್ತಿ॥

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ''ಏವಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವದತ್ತೋ ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅಕತಞ್ಞೂಯೇವಾ''ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - ''ತದಾ ಸಾಖೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಪೋತ್ತಿಕೋ ಆನನ್ದೋ, ನಿಗ್ರೋಧೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ''ನ್ತಿ।

ನಿಗ್ರೋಧಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಸತ್ತಮಾ।

[೪೪೬] ೮. ತಕ್ಕಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ನ ತಕ್ಕಲಾ ಸನ್ತಿ ನ ಆಲುವಾನೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಪಿತುಪೋಸಕಂ ಉಪಾಸಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ದಲಿದ್ದಕುಲೇ ಪಚ್ಚಾಜಾತೋ ಮಾತರಿ ಕಾಲಕತಾಯ ಪಾತೋವ ಉಟ್ಠಾಯ ದನ್ತಕಟ್ಠಮುಖೋದಕದಾನಾದೀನಿ ಕರೋನ್ತೋ ಭತಿಂ ವಾ ಕಸಿಂ ವಾ ಕತ್ವಾ ಲದ್ಧವಿಭವಾನುರೂಪೇನ ಯಾಗುಭತ್ತಾದೀನಿ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಪಿತರಂ ಪೋಸೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಪಿತಾ ಆಹ - ''ತಾತ, ತ್ವಂ ಏಕಕೋವ ಅನ್ತೋ ಚ ಬಹಿ ಚ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕರೋಸಿ, ಏಕಂ ತೇ ಕುಲದಾರಿಕಂ ಆನೇಸ್ಸಾಮಿ, ಸಾ ತೇ ಗೇಹೇ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕರಿಸ್ಸತೀ''ತಿ। ''ತಾತ, ಇತ್ಥಿಯೋ ನಾಮ ಘರಂ ಆಗತಾ ನೇವ ಮಯ್ಹಂ, ನ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಚಿತ್ತಸುಖಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಮಾ ಏವರೂಪಂ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥ, ಅಹಂ ಯಾವಜೀವಂ ತುಮ್ಹೇ ಪೋಸೇತ್ವಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಅಚ್ಚಯೇನ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪಿತಾ ಅನಿಚ್ಛಮಾನಸ್ಸೇವ ಏಕಂ ಕುಮಾರಿಕಂ ಆನೇಸಿ। ಸಾ ಸಸುರಸ್ಸ ಚ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಚ ಉಪಕಾರಿಕಾ ಅಹೋಸಿ ನೀಚವುತ್ತಿ। ಸಾಮಿಕೋಪಿಸ್ಸಾ ''ಮಮ ಪಿತು ಉಪಕಾರಿಕಾ''ತಿ ತುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಲದ್ಧಂ ಲದ್ಧಂ ಮನಾಪಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ದೇತಿ, ಸಾಪಿ ತಂ ಸಸುರಸ್ಸೇವ ಉಪನಾಮೇಸಿ। ಸಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಚಿನ್ತೇಸಿ ''ಮಯ್ಹಂ ಸಾಮಿಕೋ ಲದ್ಧಂ ಲದ್ಧಂ ಪಿತು ಅದತ್ವಾ ಮಯ್ಹಮೇವ ದೇತಿ, ಅದ್ಧಾ ಪಿತರಿ ನಿಸ್ನೇಹೋ ಜಾತೋ, ಇಮಂ ಮಹಲ್ಲಕಂ ಏಕೇನುಪಾಯೇನ ಮಮ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಪಟಿಕ್ಕೂಲಂ ಕತ್ವಾ ಗೇಹಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ।

ಸಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಉದಕಂ ಅತಿಸೀತಂ ವಾ ಅಚ್ಚುಣ್ಹಂ ವಾ, ಆಹಾರಂ ಅತಿಲೋಣಂ ವಾ ಅಲೋಣಂ ವಾ , ಭತ್ತಂ ಉತ್ತಣ್ಡುಲಂ ವಾ ಅತಿಕಿಲಿನ್ನಂ ವಾತಿ ಏವಮಾದೀನಿ ತಸ್ಸ ಕೋಧುಪ್ಪತ್ತಿಕಾರಣಾನಿ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಕುಜ್ಝನ್ತೇ ''ಕೋ ಇಮಂ ಮಹಲ್ಲಕಂ ಉಪಟ್ಠಾತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತೀ''ತಿ ಫರುಸಾನಿ ವತ್ವಾ ಕಲಹಂ ವಡ್ಢೇಸಿ। ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಖೇಳಪಿಣ್ಡಾದೀನಿ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾಪಿ ಸಾಮಿಕಂ ಉಜ್ಝಾಪೇಸಿ ''ಪಸ್ಸ ಪಿತು ಕಮ್ಮಂ, 'ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚ ಮಾ ಕರೀ'ತಿ ವುತ್ತೇ ಕುಜ್ಝತಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ಪಿತರಂ ವಾ ವಸಾಪೇಹಿ ಮಂ ವಾ''ತಿ। ಅಥ ನಂ ಸೋ ''ಭದ್ದೇ, ತ್ವಂ ದಹರಾ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಜೀವಿತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ, ಮಯ್ಹಂ ಪಿತಾ ಮಹಲ್ಲಕೋ, ತ್ವಂ ತಸ್ಸ ಅಸಹನ್ತೀ ಇಮಮ್ಹಾ ಗೇಹಾ ನಿಕ್ಖಮಾ''ತಿ ಆಹ। ಸಾ ಭೀತಾ ''ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಏವಂ ನ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ ಸಸುರಸ್ಸ ಪಾದೇಸು ಪತಿತ್ವಾ ಖಮಾಪೇತ್ವಾ ಪಕತಿನಿಯಾಮೇನೇವ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತುಂ ಆರಭಿ। ಅಥ ಸೋ ಉಪಾಸಕೋ ಪುರಿಮದಿವಸೇಸು ತಾಯ ಉಬ್ಬಾಳ್ಹೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಾಯ ಅಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಪಕತಿಯಾ ಪತಿಟ್ಠಿತಕಾಲೇ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ''ಕಿಂ, ಉಪಾಸಕ, ಸತ್ತಟ್ಠ ದಿವಸಾನಿ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಾಯ ನಾಗತೋಸೀ''ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋ ತಂ ಕಾರಣಂ ಕಥೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ''ಇದಾನಿ ತಾವ ತಸ್ಸಾ ಕಥಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪಿತರಂ ನ ನೀಹರಾಪೇಸಿ, ಪುಬ್ಬೇ ಪನ ಏತಿಸ್ಸಾ ಕಥಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಿತರಂ ಆಮಕಸುಸಾನಂ ನೇತ್ವಾ ಆವಾಟಂ ಖಣಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ನಂ

ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಮಾರಣಕಾಲೇ ಅಹಂ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಗುಣಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಪಿತುಘಾತಕಕಮ್ಮಾ ನಿವಾರೇಸಿಂ, ತದಾ ತ್ವಂ ಮಮ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ತವ ಪಿತರಂ ಯಾವಜೀವಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತ್ವಾ ಸಗ್ಗಪರಾಯಣೋ ಜಾತೋ, ಸ್ವಾಯಂ ಮಯಾ ದಿನ್ನೋ ಓವಾದೋ ಭವನ್ತರಗತಮ್ಪಿ ನ ವಿಜಹತಿ, ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನ ತಸ್ಸಾ ಕಥಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ತಯಾ ಪಿತಾ ನ ನೀಹಟೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಕಾಸಿಗಾಮೇ ಏಕಸ್ಸ ಕುಲಸ್ಸ ಘರೇ ಏಕಪುತ್ತಕೋ ಅಹೋಸಿ ನಾಮೇನ ಸವಿಟ್ಠಕೋ ನಾಮ। ಸೋ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಪಟಿಜಗ್ಗನ್ತೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಮಾತರಿ ಕಾಲಕತಾಯ ಪಿತರಂ ಪೋಸೇಸೀತಿ ಸಬ್ಬಂ ವತ್ಥು ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನವತ್ಥುನಿಯಾಮೇನೇವ ಕಥೇತಬ್ಬಂ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ವಿಸೇಸೋ। ತದಾ ಸಾ ಇತ್ಥೀ "ಪಸ್ಸ ಪಿತು ಕಮ್ಮಂ, 'ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚ ಮಾ ಕರೀ'ತಿ ವುತ್ತೇ ಕುಜ್ಝತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಸಾಮಿ, ಪಿತಾ ತೇ ಚಣ್ಡೋ ಫರುಸೋ ನಿಚ್ಚಂ ಕಲಹಂ ಕರೋತಿ, ಜರಾಜಿಣ್ಣೋ ಬ್ಯಾಧಿಪೀಳಿತೋ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಮರಿಸ್ಸತಿ, ಅಹಞ್ಚ ಏತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಗೇಹೇ ವಸಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ಸಯಮ್ಪೇಸ ಕತಿಪಾಹೇನ ಮರಿಸ್ಸತಿಯೇವ, ತ್ವಂ ಏತಂ ಆಮಕಸುಸಾನಂ ನೇತ್ವಾ ಆವಾಟಂ ಖಣಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ನಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಕುದ್ದಾಲೇನ ಸೀಸಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಉಪರಿ ಪಂಸುನಾ ಛಾದೇತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛಾಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ತಾಯ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವುಚ್ಚಮಾನೋ "ಭದ್ದೇ, ಪುರಿಸಮಾರಣಂ ನಾಮ ಭಾರಿಯಂ, ಕಥಂ ನಂ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। "ಅಹಂ ತೇ ಉಪಾಯಂ ಆಚಿಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಆಚಿಕ್ಖ ತಾವಾ"ತಿ। "ಸಾಮಿ, ತ್ವಂ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇ ಪಿತು ನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಯಥಾ ಸಬ್ಬೇ ಸುಣನ್ತಿ, ಏವಂ ಮಹಾಸದ್ದಂ ಕತ್ವಾ 'ತಾತ, ಅಸುಕಗಾಮೇ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಉದ್ಧಾರಣಕೋ ಅತ್ಥಿ, ಮಯಿ ಗತೇ ನ ದೇತಿ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಅಚ್ಚಯೇನ ನ ದಸ್ಸತೇವ, ಸ್ವೇ ಯಾನಕೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಪಾತೋವ ಗಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ವುತ್ತವೇಲಾಯಮೇವ ಉಟ್ಠಾಯ ಯಾನಕಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಆಮಕಸುಸಾನಂ ನೇತ್ವಾ ಆವಾಟಂ ಖಣಿತ್ವಾ ಚೋರೇಹಿ ಅಚ್ಛಿನ್ನಸದ್ದಂ ಕತ್ವಾ ಮಾರೇತ್ವಾ ಆವಾಟೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸೀಸಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ನ್ಹಾಯಿತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛಾ"ತಿ।

ಸವಿಟ್ಠಕೋ "ಅತ್ಥೇಸ ಉಪಾಯೋ"ತಿ ತಸ್ಸಾ ವಚನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಯಾನಕಂ ಗಮನಸಜ್ಜಂ ಅಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಪನೇಕೋ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕೋ ಪುತ್ತೋ ಅತ್ಥಿ ಪಣ್ಡಿತೋ ಬ್ಯತ್ತೋ। ಸೋ ಮಾತು ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಮಯ್ಹಂ ಮಾತಾ ಪಾಪಧಮ್ಮಾ ಪಿತರಂ ಮೇ ಪಿತುಘಾತಕಮ್ಮಂ ಕಾರೇತಿ, ಅಹಂ ಇಮಸ್ಸ ಪಿತುಘಾತಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ನ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಣಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಯ್ಯಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಸವಿಟ್ಠಕೋಪಿ ಇತರಾಯ ವುತ್ತವೇಲಾಯ ಯಾನಕಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ "ಏಹಿ, ತಾತ, ಉದ್ಧಾರಂ ಸೋಧೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಪಿತರಂ ಯಾನಕೇ ನಿಸೀದಾಪೇಸಿ। ಕುಮಾರೋಪಿ ಪಠಮತರಂ ಯಾನಕಂ ಅಭಿರುಹಿ। ಸವಿಟ್ಠಕೋ ತಂ ನಿವಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ತೇನೇವ ಸದ್ಧಿಂ ಆಮಕಸುಸಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಿತರಞ್ಚ ಕುಮಾರಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಮನ್ತೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಯಂ ಓತರಿತ್ವಾ ಕುದ್ದಾಲಪಿಟಕಂ ಆದಾಯ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಟ್ಠಾನೇ ಚತುರಸ್ಸಾವಾಟಂ ಖಣಿತುಂ ಆರಭಿ। ಕುಮಾರಕೋ ಓತರಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಜಾನನ್ತೋ ವಿಯ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೮೧. "ನ ತಕ್ಕಲಾ ಸನ್ತಿ ನ ಆಲುವಾನಿ, ನ ಬಿಳಾಲಿಯೋ ನ ಕಳಮ್ಬಾನಿ ತಾತ।
ಏಕೋ ಅರಞ್ಞಮ್ಹಿ ಸುಸಾನಮಜ್ಝೇ, ಕಿಮತ್ಥಿಕೋ ತಾತ ಖಣಾಸಿ ಕಾಸು"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನ ತಕ್ಕಲಾ ಸನ್ತೀ**ತಿ ಪಿಣ್ಡಾಲುಕನ್ದಾ ನ ಸನ್ತಿ। **ಆಲುವಾನೀ**ತಿ ಆಲುವಕನ್ದಾ। **ಬಿಳಾಲಿಯೋ**ತಿ ಬಿಳಾರಿವಲ್ಲಿಕನ್ದಾ। **ಕಳಮ್ಬಾನೀ**ತಿ ತಾಲಕನ್ದಾ।

ಅಥಸ್ಸ ಪಿತಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೮೨. "ಪಿತಾಮಹೋ ತಾತ ಸುದುಬ್ಬಲೋ ತೇ, ಅನೇಕಬ್ಯಾಧೀಹಿ ದುಖೇನ ಫುಟ್ಠೋ।
ತಮಜ್ಜಹಂ ನಿಖಣಿಸ್ಸಾಮಿ ಸೋಬ್ಭೇ, ನ ಹಿಸ್ಸ ತಂ ಜೀವಿತಂ ರೋಚಯಾಮೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅನೇಕಬ್ಯಾಧೀಹೀ**ತಿ ಅನೇಕೇಹಿ ಬ್ಯಾಧೀಹಿ ಉಪ್ಪನ್ನೇನ ದುಕ್ಖೇನ ಫುಟ್ಠೋ। **ನ ಹಿಸ್ಸ ತ**ನ್ತಿ ಅಹಞ್ಹಿ ತಸ್ಸ ತವ ಪಿತಾಮಹಸ್ಸ ತಂ ದುಜ್ಜೀವಿತಂ ನ ಇಚ್ಛಾಮಿ, "ಏವರೂಪಾ ಜೀವಿತಾ ಮರಣಮೇವಸ್ಸ ವರ"ನ್ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನೋ ತಂ ಸೋಬ್ಭೇ ನಿಖಣಿಸ್ಸಾಮೀತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಕುಮಾರೋ ಉಪಡ್ಢಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೮೪. "ಸಙ್ಕಪ್ಪಮೇತಂ ಪಟಿಲದ್ಧ ಪಾಪಕಂ, ಅಚ್ಚಾಹಿತಂ ಕಮ್ಮ ಕರೋಸಿ ಲುದ್ದ"ನ್ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ತಾತ, ತ್ವಂ "ಪಿತರಂ ದುಕ್ಖಾ ಪಮೋಚೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಮರಣದುಕ್ಖೇನ ಯೋಜೇನ್ತೋ ಏತಂ ಪಾಪಕಂ ಸಙ್ಕಪ್ಪಂ ಪಟಿಲದ್ಧಾ ತಸ್ಸ ಚ ಸಙ್ಕಪ್ಪವಸೇನ ಹಿತಂ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಠಿತತ್ತಾ ಅಚ್ಚಾಹಿತಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋಸಿ ಲುದ್ದನ್ತಿ।

ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ಕುಮಾರೋ ಪಿತು ಹತ್ಥತೋ ಕುದ್ದಾಲಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅವಿದೂರೇ ಅಞ್ಞತರಂ ಆವಾಟಂ ಖಣಿತುಂ ಆರಭಿ। ಅಥ ನಂ ಪಿತಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಕಸ್ಮಾ, ತಾತ, ಆವಾಟಂ ಖಣಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ಕಥೇನ್ತೋ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

"ಮಯಾಪಿ ತಾತ ಪಟಿಲಚ್ಛಸೇ ತುವಂ, ಏತಾದಿಸಂ ಕಮ್ಮ ಜರೂಪನೀತೋ।
ತಂ ಕುಲ್ಲವತ್ತಂ ಅನುವತ್ತಮಾನೋ, ಅಹಮ್ಪಿ ತಂ ನಿಖಣಿಸ್ಸಾಮಿ ಸೋಬ್ಭೇ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ತಾತ, ಅಹಮ್ಪಿ ಏತಸ್ಮಿಂ ಸೋಬ್ಭೇ ತಂ ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇ ನಿಖಣಿಸ್ಸಾಮಿ, ಇತಿ ಖೋ ತಾತ, ಮಯಾಪಿ ಕತೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸೋಬ್ಭೇ ತುವಂ ಜರೂಪನೀತೋ ಏತಾದಿಸಂ ಕಮ್ಮಂ ಪಟಿಲಚ್ಛಸೇ, ಯಂ ಏತಂ ತಯಾ ಪವತ್ತಿತಂ ಕುಲವತ್ತಂ, ತಂ ಅನುವತ್ತಮಾನೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಭರಿಯಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ವಸನ್ತೋ ಅಹಮ್ಪಿ ತಂ ನಿಖಣಿಸ್ಸಾಮಿ ಸೋಬ್ಭೇತಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಪಿತಾ ಚತುತ್ಥಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೮೫. "ಫರುಸಾಹಿ ವಾಚಾಹಿ ಪಕುಬ್ಬಮಾನೋ, ಆಸಜ್ಜ ಮಂ ತ್ವಂ ವದಸೇ ಕುಮಾರ।
ಪುತ್ತೋ ಮಮಂ ಓರಸಕೋ ಸಮಾನೋ, ಅಹೀತಾನುಕಮ್ಪೀ ಮಮ ತ್ವಂಸಿ ಪುತ್ತಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪಕುಬ್ಬಮಾನೋ**ತಿ ಅಭಿಭವನ್ತೋ। **ಆಸಜ್ಜಾ**ತಿ ಘಟ್ಟೇತ್ವಾ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಪಣ್ಡಿತಕುಮಾರಕೋ ಏಕಂ ಪಟಿವಚನಗಾಥಂ, ದ್ವೇ ಉದಾನಗಾಥಾತಿ ತಿಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೮೬. "ನ ತಾಹಂ ತಾತ ಅಹಿತಾನುಕಮ್ಪೀ, ಹಿತಾನುಕಮ್ಪೀ ತೇ ಅಹಮ್ಪಿ ತಾತ।
ಪಾಪಞ್ಚ ತಂ ಕಮ್ಮ ಪಕುಬ್ಬಮಾನಂ, ಅರಹಾಮಿ ನೋ ವಾರಯಿತುಂ ತತೋ॥

೮೭. "ಯೋ ಮಾತರಂ ವಾ ಪಿತರಂ ಸವಿಟ್ಠ, ಅದೂಸಕೇ ಹಿಂಸತಿ ಪಾಪಧಮ್ಮೋ।
ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯಂ, ಅಸಂಸಯಂ ಸೋ ನಿರಯಂ ಉಪೇತಿ॥

೮೮. "ಯೋ ಮಾತರಂ ವಾ ಪಿತರಂ ಸವಿಟ್ಠ, ಅನ್ನೇನ ಪಾನೇನ ಉಪಟ್ಠಹಾತಿ।
ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯಂ, ಅಸಂಸಯಂ ಸೋ ಸುಗತಿಂ ಉಪೇತೀ"ತಿ॥ -

ಇಮಂ ಪನ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಪಿತಾ ಅಟ್ಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೮೯. "ನ ಮೇ ತ್ವಂ ಪುತ್ತ ಅಹಿತಾನುಕಮ್ಪೀ, ಹಿತಾನುಕಮ್ಪೀ ಮೇ ತ್ವಂಸಿ ಪುತ್ತ।

ಅಹಞ್ಚ ತಂ ಮಾತರಾ ವುಚ್ಚಮಾನೋ, ಏತಾದಿಸಂ ಕಮ್ಮ ಕರೋಮಿ ಉದ್ದ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಹಞ್ಚ ತಂ ಮಾತರಾತಿ** ಅಹಞ್ಚ ತೇ ಮಾತರಾ, ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಕುಮಾರೋ "ತಾತ, ಇತ್ಥಿಯೋ ನಾಮ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ದೋಸೇ ಅನಿಗ್ಗಯ್ಹಮಾನಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಪಾಪಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಮಮ ಮಾತಾ ಯಥಾ ಪುನ ಏವರೂಪಂ ನ ಕರೋತಿ, ತಥಾ ನಂ ಪಣಾಮೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ನವಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೦. "ಯಾ ತೇ ಸಾ ಭರಿಯಾ ಅನರಿಯರೂಪಾ, ಮಾತಾ ಮಮೇಸಾ ಸಕಿಯಾ ಜನೇತ್ತಿ।
ನಿದ್ಧಾಪಯೇ ತಞ್ಚ ಸಕಾ ಅಗಾರಾ, ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ತೇ ಸಾ ದುಖಮಾವಹೇಯ್ಯಾ"ತಿ॥

ಸವಿಟ್ಠಕೋ ಪಣ್ಡಿತಪುತ್ತಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಹುತ್ವಾ "ಗಚ್ಛಾಮ, ತಾತಾ"ತಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪುತ್ತೇನ ಚ ಪಿತರಾ ಚ ಯಾನಕೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಪಾಯಾಸಿ। ಸಾಪಿ ಖೋ ಅನಾಚಾರಾ "ನಿಕ್ಖನ್ತಾ ನೋ ಗೇಹಾ ಕಾಳಕಣ್ಣೀ"ತಿ ಹಟ್ಠತುಟ್ಠಾ ಅಲ್ಲಗೋಮಯೇನ ಗೇಹಂ ಉಪಲಿಮ್ಪೇತ್ವಾ ಪಾಯಾಸಂ ಪಚಿತ್ವಾ ಆಗಮನಮಗ್ಗಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೀ ತೇ ಆಗಚ್ಛನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ "ನಿಕ್ಖನ್ತಂ ಕಾಳಕಣ್ಣಿಂ ಪುನ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗತೋ"ತಿ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ "ಅರೇ ನಿಕತಿಕ, ನಿಕ್ಖನ್ತಂ ಕಾಳಕಣ್ಣಿಂ ಪುನ ಆದಾಯ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ ಪರಿಭಾಸಿ। ಸವಿಟ್ಠಕೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಅವತ್ವಾ ಯಾನಕಂ ಮೋಚೇತ್ವಾ "ಅನಾಚಾರೇ ಕಿಂ ವದೇಸೀ"ತಿ ತಂ ಸುಕೋಟ್ಟಿತಂ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ "ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಾ ಇಮಂ ಗೇಹಂ ಪಾವಿಸೀ"ತಿ ಪಾದೇ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿ। ತತೋ ಪಿತರಞ್ಚ ಪುತ್ತಞ್ಚ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ನ್ಹಾಯಿತ್ವಾ ತಯೋಪಿ ಪಾಯಾಸಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಂಸು। ಸಾಪಿ ಪಾಪಧಮ್ಮಾ ಕತಿಪಾಹಂ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ವಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಪುತ್ತೋ ಪಿತರಂ ಆಹ - "ತಾತ, ಮಮ ಮಾತಾ ಏತ್ತಕೇನ ನ ಬುಜ್ಝತಿ, ತುಮ್ಹೇ ಮಮ ಮಾತು ಮಞ್ಚುಕಭಾವಕರಣತ್ಥಂ 'ಅಸುಕಗಾಮಕೇ ಮಮ ಮಾತುಲಧೀತಾ ಅತ್ಥಿ , ಸಾ ಮಯ್ಹಂ ಪಿತರಞ್ಚ ಪುತ್ತಞ್ಚ ಮಞ್ಚ ಪಟಿಜಗ್ಗಿಸ್ಸತಿ, ತಂ ಆನೇಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ವತ್ವಾ ಮಾಲಾಗನ್ಧಾದೀನಿ ಆದಾಯ ಯಾನಕೇನ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಖೇತ್ತಂ ಅನುವಿಚರಿತ್ವಾ ಸಾಯಂ ಆಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ। ಸೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ।

ಪಟಿವಿಸ್ಸಕಕುಲೇ ಇತ್ಥಿಯೋ "ಸಾಮಿಕೋ ಕಿರ ತೇ ಅಞ್ಞಂ ಭರಿಯಂ ಆನೇತುಂ ಅಸುಕಗಾಮಂ ನಾಮ ಗತೋ"ತಿ ತಸ್ಸಾ ಆಚಿಕ್ಖಿಂಸು। ಸಾ "ದಾನಿಮ್ಹಿ ನಟ್ಠಾ, ನತ್ಥಿ ಮೇ ಪುನ ಓಕಾಸೋ"ತಿ ಭೀತಾ ತಸಿತಾ ಹುತ್ವಾ "ಪುತ್ತಮೇವ ಯಾಚಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಣ್ಡಿತಪುತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪಾದೇಸು ಪತಿತ್ವಾ "ತಾತ, ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞೋ ಮಮ ಪಟಿಸರಣಂ ನತ್ಥಿ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತವ ಪಿತರಞ್ಚ ಪಿತಾಮಹಞ್ಚ ಅಲಙ್ಕತಚೇತಿಯಂ ವಿಯ ಪಟಿಜಗ್ಗಿಸ್ಸಾಮಿ, ಪುನ ಮಯ್ಹಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಘರೇ ಪವೇಸನಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ "ಸಾಧು, ಅಮ್ಮ, ಸಚೇ ಪುನ ಏವರೂಪಂ ನ ಕರಿಸ್ಸಥ, ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಹೋಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಿತು ಆಗತಕಾಲೇ ದಸಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೧. "ಯಾ ತೇ ಸಾ ಭರಿಯಾ ಅನರಿಯರೂಪಾ, ಮಾತಾ ಮಮೇಸಾ ಸಕಿಯಾ ಜನೇತ್ತಿ।
ದನ್ತಾ ಕರೇಣೂವ ವಸೂಪನೀತಾ, ಸಾ ಪಾಪಧಮ್ಮಾ ಪುನರಾವಜಾತೂ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕರೇಣೂವಾತಿ** ತಾತ, ಇದಾನಿ ಸಾ ಆನೇಞ್ಜಕಾರಣಂ ಕಾರಿಕಾ ಹತ್ಥಿನೀ ವಿಯ ದನ್ತಾ ವಸಂ ಉಪನೀತಾ ನಿಬ್ಬಿಸೇವನಾ ಜಾತಾ। **ಪುನರಾಗಜಾತೂತಿ** ಪುನ ಇಮಂ ಗೇಹಂ ಆಗಚ್ಛತೂತಿ।

ಏವಂ ಸೋ ಪಿತು ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಾತರಂ ಆನೇಸಿ। ಸಾ ಸಾಮಿಕಞ್ಚ ಸಸುರಞ್ಚ ಖಮಾಪೇತ್ವಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದನ್ತಾ ಧಮ್ಮೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಹುತ್ವಾ ಸಾಮಿಕಞ್ಚ ಸಸುರಞ್ಚ ಪುತ್ತಞ್ಚ ಪಟಿಜಗ್ಗಿ। ಉಭೋಪಿ ಚ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಓವಾದೇ ಠತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರಿತ್ವಾ ಸಗ್ಗಪರಾಯಣಾ ಅಹೇಸುಂ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಪಿತುಪೋಸಕೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ತದಾ ಪಿತಾ ಚ ಪುತ್ತೋ ಚ ಸುಣಿಸಾ ಚ ತೇಯೇವ ಅಹೇಸುಂ, ಪಣ್ಡಿತಕುಮಾರೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ।

ತಕ್ಕಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಅಟ್ಠಮಾ।

[೪೪೭] ೯. ಮಹಾಧಮ್ಮಪಾಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಕಿಂ ತೇ ವತನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಪಠಮಗಮನೇನ ಕಪಿಲಪುರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿಗ್ರೋಧಾರಾಮೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪಿತು ನಿವೇಸನೇ ರಞ್ಞೋ ಅಸದ್ದಹನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತದಾ ಹಿ ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಾ ವೀಸತಿಸಹಸ್ಸಭಿಕ್ಖುಪರಿವಾರಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅತ್ತನೋ ನಿವೇಸನೇ ಯಾಗುಖಜ್ಜಕಂ ದತ್ವಾ ಅನ್ತರಾಭತ್ತೇ ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಕಥೇನ್ತೋ "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಧಾನಕಾಲೇ ದೇವತಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ 'ಪುತ್ತೋ ತೇ ಸಿದ್ಧತ್ಥಕುಮಾರೋ ಅಪ್ಪಾಹಾರತಾಯ ಮತೋ'ತಿ ಮಯ್ಹಂ ಆರೋಚೇಸು"ನ್ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾರಾ ಚ "ಸದ್ದಹಿ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ ಸದ್ದಹಿಂ, ಭನ್ತೇ, ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ ಕಥೇನ್ತಿಯೋಪಿ ದೇವತಾ, 'ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಬೋಧಿತಲೇ ಬುದ್ಧತ್ತಂ ಅಪ್ಪತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಂ ನಾಮ ನತ್ಥೀ'ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿ"ನ್ತಿ ಆಹ। "ಮಹಾರಾಜ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ತ್ವಂ ಮಹಾಧಮ್ಮಪಾಲಕಾಲೇಪಿ 'ಪುತ್ತೋ ತೇ ಮತೋ ಇಮಾನಿಸ್ಸ ಅಟ್ಠೀನೀ'ತಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ವದನ್ತಸ್ಸಪಿ ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖಾಚರಿಯಸ್ಸ 'ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕುಲೇ ತರುಣಕಾಲೇ ಕಾಲಕಿರಿಯಾ ನಾಮ ನತ್ಥೀ'ತಿ ನ ಸದ್ದಹಿ, ಇದಾನಿ ಪನ ಕಸ್ಮಾ ಸದ್ದಹಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ಧಮ್ಮಪಾಲಗಾಮೋ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಧಮ್ಮಪಾಲಕುಲಸ್ಸ ವಸನತಾಯ ಏತಂ ನಾಮಂ ಲಭಿ। ತತ್ಥ ದಸನ್ನಂ ಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥಾನಂ ಪಾಲನತೋ "ಧಮ್ಮಪಾಲೋ"ತ್ವೇವ ಪಞ್ಞಾತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪಟಿವಸತಿ, ತಸ್ಸ ಕುಲೇ ಅನ್ತಮಸೋ ದಾಸಕಮ್ಮಕರಾಪಿ ದಾನಂ ದೇನ್ತಿ, ಸೀಲಂ ರಕ್ಖನ್ತಿ, ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, "ಧಮ್ಮಪಾಲಕುಮಾರೋ"ತ್ವೇವಸ್ಸ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ಅಥ ನಂ ವಯಪ್ಪತ್ತಂ ಪಿತಾ ಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ ಸಿಪ್ಪುಗ್ಗಹಣತ್ಥಾಯ ತಕ್ಕಸಿಲಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖಾಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಮಾಣವಕಸತಾನಂ ಜೇಟ್ಠನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಅಹೋಸಿ। ತದಾ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಜೇಟ್ಠಪುತ್ತೋ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ಆಚರಿಯೋ ಮಾಣವಕಪರಿವುತೋ ಞಾತಿಗಣೇನ ಸದ್ಧಿಂ ರೋದನ್ತೋ ಕನ್ದನ್ತೋ ಸುಸಾನೇ ತಸ್ಸ ಸರೀರಕಿಚ್ಚಂ ಕಾರೇತಿ। ತತ್ಥ ಆಚರಿಯೋ ಚ ಞಾತಿವಗ್ಗೋ ಚಸ್ಸ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾ ಚ ರೋದನ್ತಿ ಪರಿದೇವನ್ತಿ, ಧಮ್ಮಪಾಲೋಯೇವೇಕೋ ನ ರೋದತಿ ನ ಪರಿದೇವತಿ। ಅಪಿಚ ಖೋ ಪನ ತೇಸು ಪಞ್ಚಸತೇಸು ಮಾಣವೇಸು ಸುಸಾನಾ ಆಗಮ್ಮ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ಅಹೋ ಏವರೂಪೋ ನಾಮ ಆಚಾರಸಮ್ಪನ್ನೋ ತರುಣಮಾಣವೋ ತರುಣಕಾಲೇಯೇವ ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ವಿಪ್ಪಯುತ್ತೋ ಮರಣಪ್ಪತ್ತೋ"ತಿ ವದನ್ತೇಸು "ಸಮ್ಮಾ, ತುಮ್ಹೇ 'ತರುಣೋ'ತಿ ಭಣಥ, ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ತರುಣಕಾಲೇಯೇವ ಮರತಿ, ನನು ಅಯುತ್ತಂ ತರುಣಕಾಲೇ ಮರಿತು"ನ್ತಿ ಆಹ।

ಅಥ ನಂ ತೇ ಆಹಂಸು "ಕಿಂ ಪನ ಸಮ್ಮ, ತ್ವಂ ಇಮೇಸಂ ಸತ್ತಾನಂ ಮರಣಭಾವಂ ನ ಜಾನಾಸೀ"ತಿ? ಜಾನಾಮಿ, ತರುಣಕಾಲೇ ಪನ ನ ಮರನ್ತಿ, ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇಯೇವ ಮರನ್ತೀತಿ। ನನು ಅನಿಚ್ಚಾ ಸಬ್ಬೇ ಸಙ್ಖಾರಾ ಹುತ್ವಾ ಅಭಾವಿನೋತಿ? "ಸಚ್ಚಂ ಅನಿಚ್ಚಾ, ದಹರಕಾಲೇ ಪನ ಸತ್ತಾ ನ ಮರನ್ತಿ, ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇ ಮರನ್ತಿ, ಅನಿಚ್ಚತಂ ಪಾಪುಣನ್ತೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಸಮ್ಮ, ಧಮ್ಮಪಾಲ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಗೇಹೇ ನ ಕೇಚಿ ಮರನ್ತೀ"ತಿ? "ದಹರಕಾಲೇ ಪನ ನ ಮರನ್ತಿ, ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇಯೇವ ಮರನ್ತೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನೇಸಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕುಲಪವೇಣೀ"ತಿ? "ಆಮ ಕುಲಪವೇಣೀ"ತಿ। ಮಾಣವಾ ತಂ ತಸ್ಸ ಕಥಂ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಅಥ ನಂ ಸೋ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತಾತ ಧಮ್ಮಪಾಲ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕುಲೇ ದಹರಕಾಲೇ ನ ಮೀಯನ್ತೀ"ತಿ? "ಸಚ್ಚಂ ಆಚರಿಯಾ"ತಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಯಂ ಅತಿವಿಯ ಅಚ್ಛರಿಯಂ ವದತಿ, ಇಮಸ್ಸ ಪಿತು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸಚೇ ಏತಂ ಸಚ್ಚಂ, ಅಹಮ್ಪಿ ತಮೇವ ಧಮ್ಮಂ ಪೂರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಕತ್ತಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ

ಸತ್ತಟ್ಠದಿವಸಚ್ಚಯೇನ ಧಮ್ಮಪಾಲಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ “ತಾತ, ಅಹಂ ಖಿಪ್ಪಂ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಯಾವ ಮಮಾಗಮನಾ ಇಮೇ ಮಾಣವೇ ಸಿಪ್ಪಂ ವಾಚೇಹೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಏಕಸ್ಸ ಏಳಕಸ್ಸ ಅಟ್ಠೀನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಧೋವಿತ್ವಾ ಪಸಿಬ್ಬಕೇ ಕತ್ವಾ ಏಕಂ ಚೂಳುಪಟ್ಠಾಕಂ ಆದಾಯ ತಕ್ಕಸಿಲತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ತಂ ಗಾಮಂ ಪತ್ವಾ “ಕತರಂ ಮಹಾಧಮ್ಮಪಾಲಸ್ಸ ಗೇಹ”ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ದ್ವಾರೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ದಾಸಮನುಸ್ಸೇಸು ಯೋ ಯೋ ಪಠಮಂ ಅದ್ದಸ, ಸೋ ಸೋ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಛತ್ತಂ ಗಣ್ಹಿ, ಉಪಾಹನಂ ಗಣ್ಹಿ, ಉಪಟ್ಠಾಕಸ್ಸಪಿ ಹತ್ಥತೋ ಪಸಿಬ್ಬಕಂ ಗಣ್ಹಿ। “ಪುತ್ತಸ್ಸ ವೋ ಧಮ್ಮಪಾಲಕುಮಾರಸ್ಸ ಆಚರಿಯೋ ದ್ವಾರೇ ಠಿತೋತಿ ಕುಮಾರಸ್ಸ ಪಿತು ಆರೋಚೇಥಾ”ತಿ ಚ ವುತ್ತಾ “ಸಾಧೂ”ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಆರೋಚಯಿಂಸು। ಸೋ ವೇಗೇನ ದ್ವಾರಮೂಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ “ಇತೋ ಏಥಾ”ತಿ ತಂ ಘರಂ ಅಭಿನೇತ್ವಾ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಪಾದಧೋವನಾದಿಕಿಚ್ಚಂ ಅಕಾಸಿ।

ಆಚರಿಯೋ ಭುತ್ತಭೋಜನೋ ಸುಖಕಥಾಯ ನಿಸಿನ್ನಕಾಲೇ “ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪುತ್ತೋ ತೇ ಧಮ್ಮಪಾಲಕುಮಾರೋ ಪಞ್ಞವಾ ತಿಣ್ಣಂ ವೇದಾನಂ ಅಟ್ಠಾರಸನ್ನಞ್ಚ ಸಿಪ್ಪಾನಂ ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪತ್ತೋ, ಅಪಿಚ ಖೋ ಪನೇಕೇನ ಅಫಾಸುಕೇನ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತೋ, ಸಬ್ಬೇ ಸಙ್ಖಾರಾ ಅನಿಚ್ಚಾ, ಮಾ ಸೋಚಿತ್ಥಾ”ತಿ ಆಹ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪಾಣಿಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಮಹಾಹಸಿತಂ ಹಸಿ। “ಕಿಂ ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಹಸಸೀ”ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ “ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತೋ ನ ಮರತಿ, ಅಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಮತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಆಹ। “ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪುತ್ತೋಯೇವ ತೇ ಮತೋ, ಪುತ್ತಸ್ಸೇವ ತೇ ಅಟ್ಠೀನಿ ದಿಸ್ವಾ ಸದ್ದಹಾ”ತಿ ಅಟ್ಠೀನಿ ನೀಹರಿತ್ವಾ “ಇಮಾನಿ ತೇ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಅಟ್ಠೀನೀ”ತಿ ಆಹ। ಏತಾನಿ ಏಳಕಸ್ಸ ವಾ ಸುನಖಸ್ಸ ವಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಮಯ್ಹಂ ಪನ ಪುತ್ತೋ ನ ಮರತಿ, ಅಮ್ಹಾಕಞ್ಹಿ ಕುಲೇ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಕುಲಪರಿವಟ್ಟಾ ತರುಣಕಾಲೇ ಮತಪುಬ್ಬಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ತ್ವಂ ಮುಸಾ ಭಣಸೀತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಪಾಣಿಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಮಹಾಹಸಿತಂ ಹಸಿಂಸು। ಆಚರಿಯೋ ತಂ ಅಚ್ಛರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ “ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕುಲಪವೇಣಿಯಂ ದಹರಾನಂ ಅಮರಣೇನ ನ ಸಕ್ಕಾ ಅಹೇತುಕೇನ ಭವಿತುಂ, ಕೇನ ವೋ ಕಾರಣೇನ ದಹರಾ ನ ಮೀಯನ್ತೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೧. “ಕಿಂ ತೇ ವತಂ ಕಿಂ ಪನ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಕಿಸ್ಸ ಸುಚಿಣ್ಣಸ್ಸ ಅಯಂ ವಿಪಾಕೋ।
ಅಕ್ಖಾಹಿ ಮೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಏತಮತ್ಥಂ, ಕಸ್ಮಾ ನು ತುಮ್ಹಂ ದಹರಾ ನ ಮೀಯರೇ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವತ**ನ್ತಿ ವತಸಮಾದಾನಂ। **ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯ**ನ್ತಿ ಸೇಟ್ಠಚರಿಯಂ। **ಕಿಸ್ಸ ಸುಚಿಣ್ಣಸ್ಸಾ**ತಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕುಲೇ ದಹರಾನಂ ಅಮರಣಂ ನಾಮ ಕತರಸುಚರಿತಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಯೇಸಂ ಗುಣಾನಂ ಆನುಭಾವೇನ ತಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ದಹರಾ ನ ಮೀಯನ್ತಿ, ತೇ ವಣ್ಣಯನ್ತೋ -

೯೩. “ಧಮ್ಮಂ ಚರಾಮ ನ ಮುಸಾ ಭಣಾಮ, ಪಾಪಾನಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ಪರಿವಜ್ಜಯಾಮ।
ಅನರಿಯಂ ಪರಿವಜ್ಜೇಮು ಸಬ್ಬಂ, ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಅಮ್ಹಂ ದಹರಾ ನ ಮೀಯರೇ॥

೯೪. “ಸುಣೋಮ ಧಮ್ಮಂ ಅಸತಂ ಸತಞ್ಚ, ನ ಚಾಪಿ ಧಮ್ಮಂ ಅಸತಂ ರೋಚಯಾಮ।
ಹಿತ್ವಾ ಅಸನ್ತೇ ನ ಜಹಾಮ ಸನ್ತೇ, ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಅಮ್ಹಂ ದಹರಾ ನ ಮೀಯರೇ॥

೯೫. “ಪುಬ್ಬೇವ ದಾನಾ ಸುಮನಾ ಭವಾಮ, ದದಮ್ಪಿ ವೇ ಅತ್ತಮನಾ ಭವಾಮ।
ದತ್ವಾಪಿ ವೇ ನಾನುತಪ್ಪಾಮ ಪಚ್ಛಾ, ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಅಮ್ಹಂ ದಹರಾ ನ ಮೀಯರೇ॥

೯೬. “ಸಮಣೇ ಮಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಅದ್ಧಿಕೇ ಚ, ವನಿಬ್ಬಕೇ ಯಾಚನಕೇ ದಲಿದ್ದೇ।
ಅನ್ನೇನ ಪಾನೇನ ಅಭಿತಪ್ಪಯಾಮ, ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಅಮ್ಹಂ ದಹರಾ ನ ಮೀಯರೇ॥

೯೭. “ಮಯಞ್ಚ ಭರಿಯಂ ನಾತಿಕ್ಕಮಾಮ, ಅಮ್ಹೇ ಚ ಭರಿಯಾ ನಾತಿಕ್ಕಮನ್ತಿ।

ಅಞ್ಞತ್ರ ತಾಹಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರಾಮ, ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಅಮ್ಹಂ ದಹರಾ ನ ಮೀಯರೇ॥

೯೮. "ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವಿರಮಾಮ ಸಬ್ಬೇ, ಲೋಕೇ ಅದಿನ್ನಂ ಪರಿವಜ್ಜಯಾಮ।
ಅಮಜ್ಜಪಾ ನೋಪಿ ಮುಸಾ ಭಣಾಮ, ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಅಮ್ಹಂ ದಹರಾ ನ ಮೀಯರೇ॥

೯೯. "ಏತಾಸು ವೇ ಜಾಯರೇ ಸುತ್ತಮಾಸು, ಮೇಧಾವಿನೋ ಹೋನ್ತಿ ಪಹೂತಪಞ್ಞಾ।
ಬಹುಸ್ಸುತಾ ವೇದಗುನೋ ಚ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಅಮ್ಹಂ ದಹರಾ ನ ಮೀಯರೇ॥

೧೦೦"ಮಾತಾ ಪಿತಾ ಚ ಭಗಿನೀ ಭಾತರೋ ಚ, ಪುತ್ತಾ ಚ ದಾರಾ ಚ ಮಯಞ್ಚ ಸಬ್ಬೇ।
ಧಮ್ಮಂ ಚರಾಮ ಪರಲೋಕಹೇತು, ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಅಮ್ಹಂ ದಹರಾ ನ ಮೀಯರೇ॥

೧೦೧"ದಾಸಾ ಚ ದಾಸ್ಯೋ ಅನುಜೀವಿನೋ ಚ, ಪರಿಚಾರಕಾ ಕಮ್ಮಕರಾ ಚ ಸಬ್ಬೇ।
ಧಮ್ಮಂ ಚರನ್ತಿ ಪರಲೋಕಹೇತು, ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಅಮ್ಹಂ ದಹರಾ ನ ಮೀಯರೇ"ತಿ॥ -

ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಆಹ।

ತತ್ಥ **ಧಮ್ಮಂ ಚರಾಮಾ**ತಿ ದಸಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥಧಮ್ಮಂ ಚರಾಮ, ಅತ್ತನೋ ಜೀವಿತಹೇತು ಅನ್ತಮಸೋ ಕುನ್ಥಕಿಪಿಲ್ಲಿಕಮ್ಪಿ ಜೀವಿತಾ ನ ವೋರೋಪೇಮ, ಪರಭಣ್ಡಂ ಲೋಭಚಿತ್ತೇನ ನ ಓಲೋಕೇಮಾತಿ ಸಬ್ಬಂ ವಿತ್ಥಾರೇತಬ್ಬಂ। ಮುಸಾವಾದೋ ಚೇತ್ಥ ಮುಸಾವಾದಿಸ್ಸ ಅಕರಣಪಾಪಂ ನಾಮ ನತ್ಥೀತಿ ಉಸ್ಸನ್ನವಸೇನ ಪುನ ವುತ್ತೋ। ತೇ ಕಿರ ಹಸಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನಪಿ ಮುಸಾ ನ ಭಣನ್ತಿ। **ಪಾಪಾನೀ**ತಿ ಸಬ್ಬಾನಿ ನಿರಯಗಾಮಿಕಮ್ಮಾನಿ। **ಅನರಿಯ**ನ್ತಿ ಅರಿಯಗರಹಿತಂ ಸಬ್ಬಂ ಅಸುನ್ದರಂ ಅಪರಿಸುದ್ಧಂ ಕಮ್ಮಂ ಪರಿವಜ್ಜಯಾಮ। **ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಅಮ್ಹ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಹಿ**-ಕಾರೋ ನಿಪಾತಮತ್ತೋ, ತೇನ ಕಾರಣೇನ ಅಮ್ಹಾಕಂ ದಹರಾ ನ ಮೀಯನ್ತಿ, ಅನ್ತರಾ ಅಕಾಲಮರಣಂ ನಾಮ ನೋ ನತ್ಥೀತಿ ಅತ್ಥೋ। "ತಸ್ಮಾ ಅಮ್ಹ"ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। **ಸುಣೋಮಾ**ತಿ ಮಯಂ ಕಿರಿಯವಾದಾನಂ ಸಪ್ಪುರಿಸಾನಂ ಕುಸಲದೀಪನಮ್ಪಿ ಅಸಪ್ಪುರಿಸಾನಂ ಅಕುಸಲದೀಪನಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣೋಮ , ಸೋ ಪನ ನೋ ಸುತಮತ್ತಕೋವ ಹೋತಿ, ತಂ ನ ರೋಚಯಾಮ। ತೇಹಿ ಪನ ನೋ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಗ್ಗಹೋ ವಾ ವಿವಾದೋ ವಾ ಮಾ ಹೋತೂತಿ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಾಮ, ಸುತ್ವಾಪಿ ಹಿತ್ವಾ ಅಸನ್ತೇ ಸನ್ತೇ ವತ್ತಾಮ, ಏಕಮ್ಪಿ ಖಣಂ ನ ಜಹಾಮ ಸನ್ತೇ, ಪಾಪಮಿತ್ತೇ ಪಹಾಯ ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತಸೇವಿನೋವ ಹೋಮಾತಿ।

ಸಮಣೇ ಮಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತಿ ಮಯಂ ಸಮಿತಪಾಪೇ ಬಾಹಿತಪಾಪೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಪಿ ಅವಸೇಸಧಮ್ಮಿಕಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಪಿ ಅದ್ಧಿಕಯಾಚಕೇ ಸೇಸಜನೇಪಿ ಅನ್ನಪಾನೇನ ಅಭಿತಪ್ಪೇಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪಾಳಿಯಂ ಪನ ಅಯಂ ಗಾಥಾ "ಪುಬ್ಬೇವ ದಾನಾ"ತಿ ಗಾಥಾಯ ಪಚ್ಛತೋ ಆಗತಾ। **ನಾತಿಕ್ಕಮಾಮಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಭರಿಯಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಬಹಿ ಅಞ್ಞಂ ಮಿಚ್ಛಾಚಾರಂ ನ ಕರೋಮ। **ಅಞ್ಞತ್ರ ತಾಹೀ**ತಿ ತಾ ಅತ್ತನೋ ಭರಿಯಾ ಠಪೇತ್ವಾ ಸೇಸಇತ್ಥೀಸು ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರಾಮ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭರಿಯಾಪಿ ಸೇಸಪುರಿಸೇಸು ಏವಮೇವ ವತ್ತನ್ತಿ। **ಜಾಯರೇ**ತಿ ಜಾಯನ್ತಿ। **ಸುತ್ತಮಾಸೂ**ತಿ ಸುಸೀಲಾಸು ಉತ್ತಮಿತ್ಥೀಸು। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಯೇ ಏತಾಸು ಸಮ್ಪನ್ನಸೀಲಾಸು ಉತ್ತಮಿತ್ಥೀಸು ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪುತ್ತಾ ಜಾಯನ್ತಿ, ತೇ ಮೇಧಾವಿನೋತಿ ಏವಂಪಕಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಕುತೋ ತೇಸಂ ಅನ್ತರಾ ಮರಣಂ, ತಸ್ಮಾಪಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕುಲೇ ದಹರಾ ನ ಮರನ್ತೀತಿ। **ಧಮ್ಮಂ ಚರಾಮಾ**ತಿ ಪರಲೋಕತ್ಥಾಯ ತಿವಿಧಸುಚರಿತಧಮ್ಮಂ ಚರಾಮ। **ದಾಸ್ಯೋ**ತಿ ದಾಸಿಯೋ।

ಅವಸಾನೇ -

೧೦೨"ಧಮ್ಮೋ ಹವೇ ರಕ್ಖತಿ ಧಮ್ಮಚಾರಿಂ, ಧಮ್ಮೋ ಸುಚಿಣ್ಣೋ ಸುಖಮಾವಹತಿ।

ಏಸಾನಿಸಂಸೋ ಧಮ್ಮೇ ಸುಚಿಣ್ಣೇ, ನ ದುಗ್ಗತಿಂ ಗಚ್ಛತಿ ಧಮ್ಮಚಾರೀ॥

೧೦೩."ಧಮ್ಮೋ ಹವೇ ರಕ್ಖತಿ ಧಮ್ಮಚಾರಿಂ, ಛತ್ತಂ ಮಹನ್ತಂ ವಿಯ ವಸ್ಸಕಾಲೇ।
ಧಮ್ಮೇನ ಗುತ್ತೋ ಮಮ ಧಮ್ಮಪಾಲೋ, ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಅಟ್ಠೀನಿ ಸುಖೀ ಕುಮಾರೋ"ತಿ॥ -

ಇಮಾಹಿ ದ್ವೀಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಧಮ್ಮಚಾರೀನಂ ಗುಣಂ ಕಥೇಸಿ।

ತತ್ಥ **ರಕ್ಖತೀತಿ** ಧಮ್ಮೋ ನಾಮೇಸೋ ರಕ್ಖಿತೋ ಅತ್ತನೋ ರಕ್ಖಿತಂ ಪಟಿರಕ್ಖತಿ। **ಸುಖಮಾವಹತೀತಿ** ದೇವಮನುಸ್ಸಸುಖಞ್ಚೇವ ನಿಬ್ಬಾನಸುಖಞ್ಚ ಆವಹತಿ। **ನ ದುಗ್ಗತಿನ್ತಿ** ನಿರಯಾದಿಭೇದಂ ದುಗ್ಗತಿಂ ನ ಗಚ್ಛತಿ। ಏವಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಮಯಂ ಧಮ್ಮಂ ರಕ್ಖಾಮ, ಧಮ್ಮೋಪಿ ಅಮ್ಹೇ ರಕ್ಖತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಧಮ್ಮೇನ ಗುತ್ತೋತಿ** ಮಹಾಛತ್ತಸದಿಸೇನ ಅತ್ತನಾ ಗೋಪಿತಧಮ್ಮೇನ ಗುತ್ತೋ। **ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಅಟ್ಠೀನೀತಿ** ತಯಾ ಆನೀತಾನಿ ಅಟ್ಠೀನಿ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಏಳಕಸ್ಸ ವಾ ಸುನಖಸ್ಸ ವಾ ಅಟ್ಠೀನಿ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಛಡ್ಡೇಥೇತಾನಿ, ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಸುಖೀ ಕುಮಾರೋತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಆಚರಿಯೋ "ಮಯ್ಹಂ ಆಗಮನಂ ಸುಆಗಮನಂ, ಸಫಲಂ, ನೋ ನಿಪ್ಫಲ"ನ್ತಿ ಸಞ್ಜಾತಸೋಮನಸ್ಸೋ ಧಮ್ಮಪಾಲಸ್ಸ ಪಿತರಂ ಖಮಾಪೇತ್ವಾ "ಮಯಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತೇನ ತುಮ್ಹಾಕಂ ವೀಮಂಸನತ್ಥಾಯ ಇಮಾನಿ ಏಳಕಅಟ್ಠೀನಿ ಆಭತಾನಿ, ಪುತ್ತೋ ತೇ ಅರೋಗೋಯೇವ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ರಕ್ಖಿತಧಮ್ಮಂ ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ದೇಥಾ"ತಿ ಪಣ್ಣೇ ಲಿಖಿತ್ವಾ ಕತಿಪಾಹಂ ತತ್ಥ ವಸಿತ್ವಾ ತಕ್ಕಸಿಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮಪಾಲಂ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪಾನಿ ಸಿಕ್ಖಾಪೇತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಪೇಸೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ರಾಜಾ ಅನಾಗಾಮಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ತದಾ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಮಹಾರಾಜಕುಲಾನಿ ಅಹೇಸುಂ, ಆಚರಿಯೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಪರಿಸಾ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ, ಧಮ್ಮಪಾಲಕುಮಾರೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ।

ಮಹಾಧಮ್ಮಪಾಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ನವಮಾ।

[೪೪೮] ೧೦. ಕುಕ್ಕುಟಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ನಾಸ್ಮಸೇ ಕತಪಾಪಮ್ಹೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ವಧಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಧಮ್ಮಸಭಾಯಞ್ಹಿ ಭಿಕ್ಖೂ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ಅಗುಣಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಆವುಸೋ, ದೇವದತ್ತೋ ಧನುಗ್ಗಹಾದಿಪಯೋಜನೇನ ದಸಬಲಸ್ಸ ವಧತ್ಥಮೇವ ಉಪಾಯಂ ಕರೋತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಏಸ ಮಯ್ಹಂ ವಧಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಕೋಸಮ್ಬಿಯಂ ಕೋಸಮ್ಬಕೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ವೇಳುವನೇ ಕುಕ್ಕುಟಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಅನೇಕಸತಕುಕ್ಕುಟಪರಿವಾರೋ ಅರಞ್ಞೇ ವಸತಿ, ತಸ್ಸಾವಿದೂರೇ ಏಕೋ ಸೇನೋ ವಸತಿ । ಸೋ ಉಪಾಯೇನ ಏಕೇಕಂ ಕುಕ್ಕುಟಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಖಾದನ್ತೋ ಠಪೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಸೇಸೇ ಖಾದಿ, ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏಕಕೋವ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ವೇಲಾಯ ಗೋಚರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವೇಳುವನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ವಸತಿ। ಸೋ ಸೇನೋ ತಂ ಗಣ್ಹಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ "ಏಕೇನ ನಂ ಉಪಾಯೇನ ಉಪಲಾಪೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾವಿದೂರೇ ಸಾಖಾಯ ನಿಲೀಯಿತ್ವಾ "ಸಮ್ಮ ಕುಕ್ಕುಟರಾಜ, ತ್ವಂ ಮಯ್ಹಂ ಕಸ್ಮಾ ಭಾಯಸಿ, ಅಹಂ ತಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಸ್ಸಾಸಂ ಕತ್ತುಕಾಮೋ, ಅಸುಕಸ್ಮಿಂ ನಾಮ ಪದೇಸೇ ಸಮ್ಪನ್ನಗೋಚರೋ, ತತ್ಥ ಉಭೋಪಿ ಗೋಚರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪಿಯಸಂವಾಸಂ ವಸಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಆಹ "ಸಮ್ಮ, ಮಯ್ಹಂ ತಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಸ್ಸಾಸೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಗಚ್ಛ ತ್ವ"ನ್ತಿ। "ಸಮ್ಮ, ತ್ವಂ ಮಯಾ ಪುಬ್ಬೇ

ಕತಪಾಪತಾಯ ನ ಸದ್ದಹಸಿ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಏವರೂಪಂ ನ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ನ ಮಯ್ಹಂ ತಾದಿಸೇನ ಸಹಾಯೇನತ್ಥೋ, ಗಚ್ಛ ತ್ವ"ನ್ತಿ। ಇತಿ ನಂ ಯಾವತತಿಯಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ "ಏತೇಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೇನ ಪುಗ್ಗಲೇನ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಸ್ಸಾಸೋ ನಾಮ ಕಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವನಘಟಂ ಉನ್ನಾದೇನ್ತೋ ದೇವತಾಸು ಸಾಧುಕಾರಂ ದದಮಾನಾಸು ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋ -

೧೦೪"ನಾಸ್ಮಸೇ ಕತಪಾಪಮ್ಹಿ, ನಾಸ್ಮಸೇ ಅಲಿಕವಾದಿನೇ।
ನಾಸ್ಮಸೇ ಅತ್ತತ್ಥಪಞ್ಞಮ್ಹಿ, ಅತಿಸನ್ತೇಪಿ ನಾಸ್ಮಸೇ॥

೧೦೫"ಭವನ್ತಿ ಹೇಕೇ ಪುರಿಸಾ, ಗೋಪಿಪಾಸಿಕಜಾತಿಕಾ।
ಘಸನ್ತಿ ಮಞ್ಞೇ ಮಿತ್ತಾನಿ, ವಾಚಾಯ ನ ಚ ಕಮ್ಮುನಾ॥

೧೦೬"ಸುಕ್ಖಞ್ಜಲಿಪಗ್ಗಹಿತಾ , ವಾಚಾಯ ಪಲಿಗುಣ್ಠಿತಾ।
ಮನುಸ್ಸಫೇಗ್ಗೂ ನಾಸೀದೇ, ಯಸ್ಮಿಂ ನತ್ಥಿ ಕತಞ್ಞುತಾ॥

೧೦೭"ನ ಹಿ ಅಞ್ಞಞ್ಞಚಿತ್ತಾನಂ, ಇತ್ಥೀನಂ ಪುರಿಸಾನ ವಾ।
ನಾನಾವಿಕತ್ವಾ ಸಂಸಗ್ಗಂ, ತಾದಿಸಮ್ಪಿ ಚ ನಾಸ್ಮಸೇ॥

೧೦೮"ಅನರಿಯಕಮ್ಮಮೋಕ್ಕನ್ತಂ, ಅಥೇತಂ ಸಬ್ಬಘಾತಿನಂ।
ನಿಸಿತಂವ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ, ತಾದಿಸಮ್ಪಿ ಚ ನಾಸ್ಮಸೇ॥

೧೦೯"ಮಿತ್ತರೂಪೇನಿಧೇಕಚ್ಚೇ, ಸಾಖಲ್ಯೇನ ಅಚೇತಸಾ।
ವಿವಿಧೇಹಿ ಉಪಾಯನ್ತಿ, ತಾದಿಸಮ್ಪಿ ಚ ನಾಸ್ಮಸೇ॥

೧೧೦"ಆಮಿಸಂ ವಾ ಧನಂ ವಾಪಿ, ಯತ್ಥ ಪಸ್ಸತಿ ತಾದಿಸೋ।
ದುಬ್ಭಿಂ ಕರೋತಿ ದುಮ್ಮೇಧೋ, ತಞ್ಚ ಹನ್ತ್ವಾನ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ॥ - ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಆಹ।

ತತ್ಥ **ನಾಸ್ಮಸೇತಿ** ನಾಸ್ಸಸೇ। ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ, ನ ವಿಸ್ಸಸೇತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಕತಪಾಪಮ್ಹೀತಿ** ಪಠಮಂ ಕತಪಾಪೇ ಪುಗ್ಗಲೇ। **ಅಲಿಕವಾದಿನೇತಿ** ಮುಸಾವಾದಿಮ್ಹಿಪಿ ನ ವಿಸ್ಸಸೇ। ತಸ್ಸ ಹಿ ಅಕತ್ತಬ್ಬಂ ನಾಮ ಪಾಪಂ ನತ್ಥಿ। **ನಾಸ್ಮಸೇ ಅತ್ತತ್ಥಪಞ್ಞಮ್ಹೀತಿ** ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ಏವ ಯಸ್ಸ ಪಞ್ಞಾ ಸ್ನೇಹವಸೇನ ನ ಭಜತಿ, ಧನತ್ಥಿಕೋವ ಭಜತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಅತ್ತತ್ಥಪಞ್ಞೇಪಿ ನ ವಿಸ್ಸಸೇ। **ಅತಿಸನ್ತೇತಿ** ಅನ್ತೋ ಉಪಸಮೇ ಅವಿಜ್ಜಮಾನೇಯೇವ ಚ ಬಹಿ ಉಪಸಮದಸ್ಸನೇನ ಅತಿಸನ್ತೇ ವಿಯ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಕಮ್ಮನ್ತೇಪಿ ಬಿಲಪಟಿಚ್ಛನ್ನಆಸೀವಿಸಸದಿಸೇ ಕುಹಕಪುಗ್ಗಲೇ। **ಗೋಪಿಪಾಸಿಕಜಾತಿಕಾತಿ** ಗುನ್ನಂ ಪಿಪಾಸಕಜಾತಿಕಾ ವಿಯ, ಪಿಪಾಸಿತಗೋಸದಿಸಾತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಯಥಾ ಪಿಪಾಸಿತಗಾವೋ ತಿತ್ಥಂ ಓತರಿತ್ವಾ ಮುಖಪೂರಂ ಉದಕಂ ಪಿವನ್ತಿ, ನ ಪನ ಉದಕಸ್ಸ ಕತ್ತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಏವಮೇವ ಏಕಚ್ಚೇ "ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಮಧುರವಚನೇನ ಮಿತ್ತಾನಿ ಘಸನ್ತಿ, ಪಿಯವಚನಾನುಚ್ಛವಿಕಂ ಪನ ನ ಕರೋನ್ತಿ, ತಾದಿಸೇಸು ವಿಸ್ಸಾಸೋ ಮಹತೋ ಅನತ್ಥಾಯ ಹೋತೀತಿ ದೀಪೇತಿ।

ಸುಕ್ಖಞ್ಜಲಿಪಗ್ಗಹಿತಾತಿ ಪಗ್ಗಹಿತತುಚ್ಛಅಞ್ಜಲಿನೋ। **ವಾಚಾಯ ಪಲಿಗುಣ್ಠಿತಾತಿ** "ಇದಂ ದಸ್ಸಾಮ, ಇದಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವಚನೇನ ಪಟಿಚ್ಛಾದಿಕಾ। **ಮನುಸ್ಸಫೇಗ್ಗೂತಿ** ಏವರೂಪಾ ಅಸಾರಕಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಮನುಸ್ಸಫೇಗ್ಗೂ ನಾಮ। **ನಾಸೀದೇತಿ** ನ ಆಸೀದೇ ಏವರೂಪೇ ನ ಉಪಗಚ್ಛೇಯ್ಯ। **ಯಸ್ಮಿಂ ನತ್ಥೀತಿ** ಯಸ್ಮಿಞ್ಚ ಪುಗ್ಗಲೇ ಕತಞ್ಞುತಾ ನತ್ಥಿ, ತಮ್ಪಿ ನಾಸೀದೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಞ್ಞಞ್ಞಚಿತ್ತಾನನ್ತಿ** ಅಞ್ಞೇನಞ್ಞೇನ ಚಿತ್ತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾನಂ , ಲಹುಚಿತ್ತಾನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏವರೂಪಾನಂ ಇತ್ಥೀನಂ ವಾ ಪುರಿಸಾನಂ ವಾ ನ ವಿಸ್ಸಸೇತಿ ದೀಪೇತಿ। **ನಾನಾವಿಕತ್ವಾ ಸಂಸಗ್ಗನ್ತಿ** ಯೋಪಿ ನ ಸಕ್ಕಾ ಅನುಪಗನ್ತ್ವಾ ಏತಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಯಂ ಕಾತುನ್ತಿ ಅನ್ತರಾಯಕರಣತ್ಥಂ

ನಾನಾಕಾರಣೇಹಿ ಸಂಸಗ್ಗಮಾವಿಕತ್ವಾ ದಳ್ಹಂ ಕರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಅನ್ತರಾಯಂ ಕರೋತಿ, ತಾದಿಸಮ್ಪಿ ಪುಗ್ಗಲಂ ನಾಸ್ಮಸೇ ನ ವಿಸ್ಸಸೇಯ್ಯಾತಿ ದೀಪೇತಿ।

ಅನರಿಯಕಮ್ಮಮೋಕ್ಕನ್ತನ್ತಿ ಅನರಿಯಾನಂ ದುಸ್ಸೀಲಾನಂ ಕಮ್ಮಂ ಓತರಿತ್ವಾ ಠಿತಂ। **ಅಥೇತ**ನ್ತಿ ಅಥಿರಂ ಅಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತವಚನಂ। **ಸಬ್ಬಘಾತಿನ**ನ್ತಿ ಓಕಾಸಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಉಪಘಾತಕರಂ। **ನಿಸಿತಂವ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನ**ನ್ತಿ ಕೋಸಿಯಾ ವಾ ಪಿಲೋತಿಕಾಯ ವಾ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ನಿಸಿತಖಗ್ಗಮಿವ। **ತಾದಿಸಮ್ಪೀ**ತಿ ಏವರೂಪಮ್ಪಿ ಅಮಿತ್ತಂ ಮಿತ್ತಪತಿರೂಪಕಂ ನ ವಿಸ್ಸಸೇಯ್ಯ। **ಸಾಖಲ್ಯೇನಾ**ತಿ ಮಟ್ಠವಚನೇನ। **ಅಚೇತಸಾ**ತಿ ಅಚಿತ್ತಕೇನ। ವಚನಮೇವ ಹಿ ನೇಸಂ ಮಟ್ಠಂ, ಚಿತ್ತಂ ಪನ ಥದ್ಧಂ ಫರುಸಂ। **ವಿವಿಧೇಹೀ**ತಿ ವಿವಿಧೇಹಿ ಉಪಾಯೇಹಿ ಓತಾರಾಪೇಕ್ಖಾ ಉಪಗಚ್ಛನ್ತಿ। **ತಾದಿಸಮ್ಪೀ**ತಿ ಯೋ ಏತೇಹಿ ಅಮಿತ್ತೇಹಿ ಮಿತ್ತಪತಿರೂಪಕೇಹಿ ಸದಿಸೋ ಹೋತಿ, ತಮ್ಪಿ ನ ವಿಸ್ಸಸೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಆಮಿಸ**ನ್ತಿ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಂ। **ಧನ**ನ್ತಿ ಮಞ್ಚಪಟಿಪಾದಕಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಅವಸೇಸಂ। **ಯತ್ಥ ಪಸ್ಸತೀ**ತಿ ಸಹಾಯಕಗೇಹೇ ಯಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಪಸ್ಸತಿ। **ದುಬ್ಭಿಂ ಕರೋತೀ**ತಿ ದುಬ್ಭಿಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾದೇತಿ, ತಂ ಧನಂ ಹರತಿ। **ತಞ್ಚ ಹನ್ತ್ವಾನಾ**ತಿ ತಞ್ಚ ಸಹಾಯಕಮ್ಪಿ ಛೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛತಿ। ಇತಿ ಇಮಾ ಸತ್ತ ಗಾಥಾ ಕುಕ್ಕುಟರಾಜಾ ಕಥೇಸಿ।

೧೧೧"ಮಿತ್ತರೂಪೇನ ಬಹವೋ, ಛನ್ನಾ ಸೇವನ್ತಿ ಸತ್ತವೋ।
ಜಹೇ ಕಾಪುರಿಸೇ ಹೇತೇ, ಕುಕ್ಕುಟೋ ವಿಯ ಸೇನಕಂ॥

೧೧೨"ಯೋ ಚ ಉಪ್ಪತಿತಂ ಅತ್ಥಂ, ನ ಖಿಪ್ಪಮನುಬುಜ್ಝತಿ।
ಅಮಿತ್ತವಸಮನ್ವೇತಿ, ಪಚ್ಛಾ ಚ ಮನುತಪ್ಪತಿ॥

೧೧೩"ಯೋ ಚ ಉಪ್ಪತಿತಂ ಅತ್ಥಂ, ಖಿಪ್ಪಮೇವ ನಿಬೋಧತಿ।
ಮುಚ್ಚತೇ ಸತ್ತುಸಮ್ಬಾಧಾ, ಕುಕ್ಕುಟೋ ವಿಯ ಸೇನಕಾ॥

೧೧೪"ತಂ ತಾದಿಸಂ ಕೂಟಮಿವೋಡ್ಡಿತಂ ವನೇ, ಅಧಮ್ಮಿಕಂ ನಿಚ್ಚವಿಧಂಸಕಾರಿನಂ।
ಆರಾ ವಿವಜ್ಜೇಯ್ಯ ನರೋ ವಿಚಕ್ಖಣೋ, ಸೇನಂ ಯಥಾ ಕುಕ್ಕುಟೋ ವಂಸಕಾನನೇ"ತಿ॥ -

ಇಮಾ ಚತಸ್ಸೋ ಧಮ್ಮರಾಜೇನ ಭಾಸಿತಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧಗಾಥಾ।

ತತ್ಥ **ಜಹೇ ಕಾಪುರಿಸೇ ಹೇತೇ**ತಿ ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತೇ ಕಾಪುರಿಸೇ ಪಣ್ಡಿತೋ ಜಹೇಯ್ಯ। **ಹ**-ಕಾರೋ ಪನೇತ್ಥ ನಿಪಾತಮತ್ತಂ। **ಪಚ್ಛಾ ಚ ಮನುತಪ್ಪತೀ**ತಿ ಪಚ್ಛಾ ಚ ಅನುತಪ್ಪತಿ। **ಕೂಟಮಿವೋಡ್ಡಿತ**ನ್ತಿ ವನೇ ಮಿಗಾನಂ ಬನ್ಧನತ್ಥಾಯ ಕೂಟಪಾಸಂ ವಿಯ ಓಡ್ಡಿತಂ। **ನಿಚ್ಚವಿಧಂಸಕಾರಿನ**ನ್ತಿ ನಿಚ್ಚಂ ವಿದ್ಧಂಸನಕರಂ। **ವಂಸಕಾನನೇ**ತಿ ಯಥಾ ವಂಸವನೇ ಕುಕ್ಕುಟೋ ಸೇನಂ ವಿವಜ್ಜೇತಿ, ಏವಂ ವಿಚಕ್ಖಣೋ ಪಾಪಮಿತ್ತೇ ವಿವಜ್ಜೇಯ್ಯ।

ಸೋಪಿ ತಾ ಗಾಥಾ ವತ್ವಾ ಸೇನಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಸಚೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ವಸಿಸ್ಸಸಿ, ಜಾನಿಸ್ಸಾಮಿ ತೇ ಕತ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ತಜ್ಜೇಸಿ। ಸೇನೋ ತತೋ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ರ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ಏವಂ ಭಿಕ್ಖವೇ ದೇವದತ್ತೋ ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಮಯ್ಹಂ ವಧಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಸೇನೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಕುಕ್ಕುಟೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಕುಕ್ಕುಟಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದಸಮಾ।

[೪೪೯] ೧೧. ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲೀಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಲಙ್ಕತೋ ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಮತಪುತ್ತಂ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರೇಕಸ್ಸ ಬುದ್ಧುಪಟ್ಠಾಕಸ್ಸ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಸ್ಸ ಪಿಯಪುತ್ತೋ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ಸೋ ಪುತ್ತಸೋಕಸಮಪ್ಪಿತೋ ನ ನ್ಹಾಯತಿ ನ ಭುಞ್ಜತಿ ನ ಕಮ್ಮನ್ತೇ ವಿಚಾರೇತಿ, ನ ಬುದ್ಧುಪಟ್ಠಾನಂ ಗಚ್ಛತಿ, ಕೇವಲಂ "ಪಿಯಪುತ್ತಕ, ಮಂ ಓಹಾಯ ಪಠಮತರಂ ಗತೋಸೀ"ತಿಆದೀನಿ ವತ್ವಾ ವಿಪ್ಪಲಪತಿ। ಸತ್ಥಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಲೋಕಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತಸ್ಸ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೂಪನಿಸ್ಸಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಆನನ್ದತ್ಥೇರೇನ ಪಚ್ಛಾಸಮಣೇನ ತಸ್ಸ ಘರದ್ವಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸತ್ಥು ಆಗತಭಾವಂ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಅಥಸ್ಸ ಗೇಹಜನೋ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಪೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಂ ಪರಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಆನೇಸಿ। ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಸತ್ಥಾ ಕರುಣಾಸೀತಲೇನ ವಚನೇನ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಕಿಂ, ಉಪಾಸಕ, ಪುತ್ತಕಂ ಅನುಸೋಚಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಆಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಉಪಾಸಕ, ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾ ಪುತ್ತೇ ಕಾಲಕತೇ ಸೋಕಸಮಪ್ಪಿತಾ ವಿಚರನ್ತಾಪಿ ಪಣ್ಡಿತಾನಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ 'ಅಲಬ್ಭನೀಯಟ್ಠಾನ'ನ್ತಿ ತಥತೋ ಞತ್ವಾ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಮ್ಪಿ ಸೋಕಂ ನ ಕರಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಏಕಸ್ಸ ಮಹಾವಿಭವಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಪಞ್ಚದಸಸೋಳಸವಸ್ಸಕಾಲೇ ಏಕೇನ ಬ್ಯಾಧಿನಾ ಫುಟ್ಠೋ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತಸ್ಸ ಕಾಲಕಿರಿಯತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸುಸಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಛಾರಿಕಪುಞ್ಜಂ ಆವಿಜ್ಝನ್ತೋ ಪರಿದೇವತಿ, ಸಬ್ಬಕಮ್ಮನ್ತೇ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ಸೋಕಸಮಪ್ಪಿತೋ ವಿಚರತಿ। ತದಾ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅನುವಿಚರನ್ತೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಏಕಂ ಉಪಮಂ ಕತ್ವಾ ಸೋಕಂ ಹರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಸ್ಸ ಸುಸಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪರಿದೇವನಕಾಲೇ ತಸ್ಸೇವ ಪುತ್ತವಣ್ಣೋ ಹುತ್ವಾ ಸಬ್ಬಾಭರಣಪಟಿಮಣ್ಡಿತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಠತ್ವಾ ಉಭೋ ಹತ್ಥೇ ಸೀಸೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಮಹಾಸದ್ದೇನ ಪರಿದೇವಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಪುತ್ತಪೇಮಂ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಠತ್ವಾ "ತಾತ ಮಾಣವ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸುಸಾನಮಜ್ಝೇ ಕಸ್ಮಾ ಪರಿದೇವಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೫."ಅಲಙ್ಕತೋ ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲೀ, ಮಾಲಧಾರೀ ಹರಿಚನ್ದನುಸ್ಸದೋ।
ಬಾಹಾ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಕನ್ದಸಿ, ವನಮಜ್ಝೇ ಕಿಂ ದುಕ್ಖಿತೋ ತುವ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಲಙ್ಕತೋತಿ** ನಾನಾಭರಣವಿಭೂಸಿತೋ। **ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲೀತಿ** ಕರಣಪರಿನಿಟ್ಠಿತೇಹಿ ಮಟ್ಠೇಹಿ ಕುಣ್ಡಲೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಮಾಲಧಾರೀತಿ** ವಿಚಿತ್ರಕುಸುಮಮಾಲಧರೋ। **ಹರಿಚನ್ದನುಸ್ಸದೋತಿ** ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೇನ ಚನ್ದನೇನ ಅನುಲಿತ್ತೋ। **ವನಮಜ್ಝೇತಿ** ಸುಸಾನಮಜ್ಝೇ। **ಕಿಂ ದುಕ್ಖಿತೋ ತುವ**ನ್ತಿ ಕಿಂಕಾರಣಾ ದುಕ್ಖಿತೋ ತ್ವಂ, ಆಚಿಕ್ಖ, ಅಹಂ ತೇ ಯಂ ಇಚ್ಛಸಿ, ತಂ ದಸ್ಸಾಮೀತಿ ಆಹ।

ಅಥಸ್ಸ ಕಥೇನ್ತೋ ಮಾಣವೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೬."ಸೋವಣ್ಣಮಯೋ ಪಭಸ್ಸರೋ, ಉಪ್ಪನ್ನೋ ರಥಪಞ್ಜರೋ ಮಮ।
ತಸ್ಸ ಚಕ್ಕಯುಗಂ ನ ವಿನ್ದಾಮಿ, ತೇನ ದುಕ್ಖೇನ ಜಹಾಮಿ ಜೀವಿತ"ನ್ತಿ॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ತೋ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೭."ಸೋವಣ್ಣಮಯಂ ಮಣೀಮಯಂ, ಲೋಹಮಯಂ ಅಥ ರೂಪಿಯಾಮಯಂ।
ಪಾವದ ರಥಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ ತೇ, ಚಕ್ಕಯುಗಂ ಪಟಿಪಾದಯಾಮಿ ತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪಾವದಾತಿ** ಯಾದಿಸೇನ ತೇ ಅತ್ಥೋ ಯಾದಿಸಂ ರೋಚೇಸಿ, ತಾದಿಸಂ ವದ, ಅಹಂ ತೇ ರಥ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ। **ಪಟಿಪಾದಯಾಮಿ ತ**ನ್ತಿ ತಂ ಪಞ್ಜರಾನುರೂಪಂ ಚಕ್ಕಯುಗಂ ಅಧಿಗಚ್ಛಾಪೇಮಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮಾಣವೇನ ಕಥಿತಾಯ ಗಾಥಾಯ ಪಠಮಪಾದಂ ಸತ್ಥಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಕಥೇಸಿ, ಸೇಸಂ ಮಾಣವೋ।

೧೧೮"ಸೋ ಮಾಣವೋ ತಸ್ಸ ಪಾವದಿ, ಚನ್ದಸೂರಿಯಾ ಉಭಯೇತ್ಥ ಭಾತರೋ।
ಸೋವಣ್ಣಮಯೋ ರಥೋ ಮಮ, ತೇನ ಚಕ್ಕಯುಗೇನ ಸೋಭತೀ"ತಿ॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತದನನ್ತರಂ ಆಹ -

೧೧೯"ಬಾಲೋ ಖೋ ತ್ವಂಸಿ ಮಾಣವ, ಯೋ ತ್ವಂ ಪತ್ಥಯಸಿ ಅಪತ್ಥಿಯಂ।
ಮಞ್ಞಾಮಿ ತುವಂ ಮರಿಸ್ಸಸಿ, ನ ಹಿ ತ್ವಂ ಲಚ್ಛಸಿ ಚನ್ದಸೂರಿಯೇ"ತಿ॥ -

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ವುತ್ತಗಾಥಾಯ **ಅಪತ್ಥಿಯ**ನ್ತಿ ಅಪತ್ಥೇತಬ್ಬಂ।

ತತೋ ಮಾಣವೋ ಆಹ -

೧೨೦"ಗಮನಾಗಮನಮ್ಪಿ ದಿಸ್ಸತಿ, ವಣ್ಣಧಾತು ಉಭಯೇತ್ಥ ವೀಥಿಯೋ।
ಪೇತೋ ಪನ ನೇವ ದಿಸ್ಸತಿ, ಕೋ ನು ಖೋ ಕನ್ದತಂ ಬಾಲ್ಯತರೋ"ತಿ॥

ಮಾಣವೇನ ವುತ್ತಗಾಥಾಯ **ಗಮನಾಗಮನ**ನ್ತಿ ಉಗ್ಗಮನಞ್ಚ ಅತ್ಥಗಮನಞ್ಚ। ವಣ್ಣೋಯೇವ ವಣ್ಣಧಾತು। **ಉಭಯೇತ್ಥ ವೀಥಿಯೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ಆಕಾಸೇ "ಅಯಂ ಚನ್ದಸ್ಸ ವೀಥಿ, ಅಯಂ ಸೂರಿಯಸ್ಸ ವೀಥೀ"ತಿ ಏವಂ ಉಭಯಗಮನಾಗಮನಭೂಮಿಯೋಪಿ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತಿ। **ಪೇತೋ ಪನಾ**ತಿ ಪರಲೋಕಂ ಗತಸತ್ತೋ ಪನ ನ ದಿಸ್ಸತೇವ। **ಕೋ ನು ಖೋ**ತಿ ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಕನ್ದನ್ತಾನಂ ಕೋ ನು ಖೋ ಬಾಲ್ಯತರೋತಿ।

ಏವಂ ಮಾಣವೇ ಕಥೇನ್ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೨೧"ಸಚ್ಚಂ ಖೋ ವದೇಸಿ ಮಾಣವ, ಅಹಮೇವ ಕನ್ದತಂ ಬಾಲ್ಯತರೋ।
ಚನ್ದಂ ವಿಯ ದಾರಕೋ ರುದಂ, ಪೇತಂ ಕಾಲಕತಾಭಿಪತ್ಥಯೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಚನ್ದಂ ವಿಯ ದಾರಕೋ**ತಿ ಯಥಾ ದಹರೋ ಗಾಮದಾರಕೋ "ಚನ್ದಂ ದೇಥಾ"ತಿ ಚನ್ದಸ್ಸತ್ಥಾಯ ರೋದೇಯ್ಯ, ಏವಂ ಅಹಮ್ಪಿ ಪೇತಂ ಕಾಲಕತಂ ಅಭಿಪತ್ಥೇಮೀತಿ।

ಇತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಮಾಣವಸ್ಸ ಕಥಾಯ ನಿಸ್ಸೋಕೋ ಹುತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಥುತಿಂ ಕರೋನ್ತೋ ಸೇಸಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೨೨"ಆದಿತ್ತಂ ವತ ಮಂ ಸನ್ತಂ, ಘತಸಿತ್ತಂವ ಪಾವಕಂ।
ವಾರಿನಾ ವಿಯ ಓಸಿಞ್ಚಂ, ಸಬ್ಬಂ ನಿಬ್ಬಾಪಯೇ ದರಂ॥

೧೨೩"ಅಬ್ಬಹೀ ವತ ಮೇ ಸಲ್ಲಂ, ಯಮಾಸಿ ಹದಯಸ್ಸಿತಂ।
ಯೋ ಮೇ ಸೋಕಪರೇತಸ್ಸ, ಪುತ್ತಸೋಕಂ ಅಪಾನುದಿ॥

೧೨೪. "ಸೋಹಂ ಅಬ್ಬೂಳ್ಹಸಲ್ಲೋಸ್ಮಿ, ವೀತಸೋಕೋ ಅನಾವಿಲೋ।
ನ ಸೋಚಾಮಿ ನ ರೋದಾಮಿ, ತವ ಸುತ್ವಾನ ಮಾಣವಾ"ತಿ॥

ಅಥ ನಂ ಮಾಣವೋ "ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಯಸ್ಸತ್ಥಾಯ ತ್ವಂ ರೋದಸಿ, ಅಹಂ ತೇ ಪುತ್ತೋ, ಅಹಂ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಾ ಮಂ ಅನುಸೋಚಿ, ದಾನಂ ದೇಹಿ, ಸೀಲಂ ರಕ್ಖಾಹಿ, ಉಪೋಸಥಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ ಓವದಿತ್ವಾ ಸಕಟ್ಠಾನಮೇವ ಗತೋ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಪಿ ತಸ್ಸೋವಾದೇ ಠತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಕಾಲಕತೋ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಹಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ।ತದಾ ಧಮ್ಮದೇಸಕದೇವಪುತ್ತೋ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ।

ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲೀಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಏಕಾದಸಮಾ।

[೪೫೦] ೧೨. ಬಿಲಾರಕೋಸಿಯಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಪಚನ್ತಾಪೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ದಾನಪತಿಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ಭಗವತೋ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದಾನಪತಿ ಅಹೋಸಿ ದಾನಜ್ಝಾಸಯೋ, ಪತ್ತಪರಿಯಾಪನ್ನಮ್ಪಿ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಅದತ್ವಾ ನ ಭುಞ್ಜಿ, ಅನ್ತಮಸೋ ಪಾನೀಯಮ್ಪಿ ಲಭಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಅದತ್ವಾ ನ ಪಿವಿ, ಏವಂ ದಾನಾಭಿರತೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಗುಣಕಥಂ ಕಥೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ದಾನಪತಿ ದಾನಜ್ಝಾಸಯೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಭಿಕ್ಖವೇ ಅಯಂ ಪುಬ್ಬೇ ಅಸ್ಸದ್ಧೋ ಅಹೋಸಿ ಅಪ್ಪಸನ್ನೋ, ತಿಣಗ್ಗೇನ ತೇಲಬಿನ್ದುಮ್ಪಿ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಕಸ್ಸಚಿ ನ ಅದಾಸಿ, ಅಥ ನಂ ಅಹಂ ದಮೇತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಿಸೇವನಂ ಕತ್ವಾ ದಾನಫಲಂ ಞಾಪೇಸಿಂ, ತಮೇವ ದಾನನಿನ್ನಂ ಚಿತ್ತಂ ಭವನ್ತರೇಪಿ ನ ಪಜಹತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸೇಟ್ಠಿಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಕುಟುಮ್ಬಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ಸೇಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ವಾ ಏಕದಿವಸಂ ಧನವಿಲೋಕನಂ ಕತ್ವಾ "ಧನಂ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಏತಸ್ಸ ಉಪ್ಪಾದಕಾ ನ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತಿ, ಇಮಂ ಧನಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಮಹಾದಾನಂ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ದಾನಸಾಲಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ ಆಯುಪರಿಯೋಸಾನೇ "ಇದಂ ದಾನವತ್ತಂ ಮಾ ಉಪಚ್ಛಿನ್ದೀ"ತಿ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಓವಾದಂ ದತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ಸಕ್ಕೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಪುತ್ತೋಪಿಸ್ಸ ತಥೇವ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಪುತ್ತಂ ಓವದಿತ್ವಾ ಆಯುಪರಿಯೋಸಾನೇ ಚನ್ದೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ತಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಸೂರಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ತಸ್ಸಪಿ ಪುತ್ತೋ ಮಾತಲಿಸಙ್ಗಾಹಕೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ತಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಪಞ್ಚಸಿಖೋ ಗನ್ಧಬ್ಬದೇವಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಛಟ್ಠೋ ಪನ ಅಸ್ಸದ್ಧೋ ಅಹೋಸಿ ಥದ್ಧಚಿತ್ತೋ ನಿಸ್ನೇಹೋ ಮಚ್ಛರೀ, ದಾನಸಾಲಂ ವಿದ್ಧಂಸೇತ್ವಾ ಝಾಪೇತ್ವಾ ಯಾಚಕೇ ಪೋಥೇತ್ವಾ ನೀಹರಾಪೇಸಿ, ಕಸ್ಸಚಿ ತಿಣಗ್ಗೇನ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ತೇಲಬಿನ್ದುಮ್ಪಿ ನ ದೇತಿ। ತದಾ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಪವತ್ತತಿ ನು ಖೋ ಮೇ ದಾನವಂಸೋ, ಉದಾಹು ನೋ"ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ "ಪುತ್ತೋ ಮೇ ದಾನಂ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ ಚನ್ದೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ತಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಸೂರಿಯೋ, ತಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಮಾತಲಿ, ತಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಪಞ್ಚಸಿಖೋ ಗನ್ಧಬ್ಬದೇವಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಛಟ್ಠೋ ಪನ ತಂ ವಂಸಂ ಉಪಚ್ಛಿನ್ದೀ"ತಿ ಪಸ್ಸಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ "ಇಮಂ ಪಾಪಧಮ್ಮಂ ದಮೇತ್ವಾ ದಾನಫಲಂ ಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಚನ್ದಸೂರಿಯಮಾತಲಿಪಞ್ಚಸಿಖೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಸಮ್ಮಾ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ವಂಸೇ ಛಟ್ಠೋ ಕುಲವಂಸಂ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ದಾನಸಾಲಂ ಝಾಪೇತ್ವಾ ಯಾಚಕೇ ನೀಹರಾಪೇಸಿ, ನ ಕಸ್ಸಚಿ ಕಿಞ್ಚಿ ದೇತಿ, ಏಥ ನಂ ದಮೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ

ಬಾರಾಣಸಿಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸೇಟ್ಠಿ ರಾಜುಪಟ್ಠಾನಂ ಕತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ತಮೇ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಅನ್ತರವೀಥಿಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಚಙ್ಕಮತಿ। ಸಕ್ಕೋ "ತುಮ್ಹೇ ಮಮ ಪವಿಟ್ಠಕಾಲೇ ಪಚ್ಛತೋ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಆಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಠತ್ವಾ "ಭೋ ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ, ಭೋಜನಂ ಮೇ ದೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। "ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ನತ್ಥಿ ತವ ಇಧ ಭತ್ತಂ, ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗಚ್ಛಾ"ತಿ। "ಭೋ ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಹಿ ಭತ್ತೇ ಯಾಚಿತೇ ನ ದಾತುಂ ನ ಲಬ್ಭತೀ"ತಿ। "ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಮಮ ಗೇಹೇ ಪಕ್ಕಮ್ಪಿ ಪಚಿತಬ್ಬಮ್ಪಿ ಭತ್ತಂ ನತ್ಥಿ, ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗಚ್ಛಾ"ತಿ। "ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ, ಏಕಂ ತೇ ಸಿಲೋಕಂ ಕಥೇಸ್ಸಾಮಿ, ತಂ ಸುಣಾಹೀ"ತಿ। "ನತ್ಥಿ ಮಯ್ಹಂ ತವ ಸಿಲೋಕೇನತ್ಥೋ, ಮಾ ಇಧ ತಿಟ್ಠಾ"ತಿ। ಸಕ್ಕೋ ತಸ್ಸ ಕಥಂ ಅಸುಣನ್ತೋ ವಿಯ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೨೫."ಅಪಚನ್ತಾಪಿ ದಿಚ್ಛನ್ತಿ, ಸನ್ತೋ ಲದ್ಧಾನ ಭೋಜನಂ।
ಕಿಮೇವ ತ್ವಂ ಪಚಮಾನೋ, ಯಂ ನ ದಜ್ಜಾ ನ ತಂ ಸಮಂ॥

೧೨೬."ಮಚ್ಛೇರಾ ಚ ಪಮಾದಾ ಚ, ಏವಂ ದಾನಂ ನ ದೀಯತಿ।
ಪುಞ್ಞಂ ಆಕಙ್ಖಮಾನೇನ, ದೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ ವಿಜಾನತಾ"ತಿ॥

ತಾಸಂ ಅತ್ಥೋ - ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ಅಪಚನ್ತಾಪಿ ಸನ್ತೋ ಸಪ್ಪುರಿಸಾ ಭಿಕ್ಖಾಚರಿಯಾಯ ಲದ್ಧಮ್ಪಿ ಭೋಜನಂ ದಾತುಂ ಇಚ್ಛನ್ತಿ, ನ ಏಕಕಾ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಿ। ಕಿಮೇವ ತ್ವಂ ಪಚಮಾನೋ ಯಂ ನ ದದೇಯ್ಯಾಸಿ, ನ ತಂ ಸಮಂ, ತಂ ತವ ಅನುರೂಪಂ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ ನ ಹೋತಿ। ದಾನಞ್ಹಿ ಮಚ್ಛೇರೇನ ಚ ಪಮಾದೇನ ಚಾತಿ ದ್ವೀಹಿ ದೋಸೇಹಿ ನ ದೀಯತಿ, ಪುಞ್ಞಂ ಆಕಙ್ಖಮಾನೇನ ವಿಜಾನತಾ ಪಣ್ಡಿತಮನುಸ್ಸೇನ ದಾತಬ್ಬಮೇವ ಹೋತೀತಿ।

ಸೋ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ತೇನ ಹಿ ಗೇಹಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿಸೀದ, ಥೋಕಂ ಲಚ್ಛಸೀ"ತಿ ಆಹ। ಸಕ್ಕೋ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತೇ ಸಿಲೋಕೇ ಸಜ್ಝಾಯನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ನಂ ಚನ್ದೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಭತ್ತಂ ಯಾಚಿ। "ನತ್ಥಿ ತೇ ಭತ್ತಂ, ಗಚ್ಛಾ"ತಿ ಚ ವುತ್ತೋ "ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ಅನ್ತೋ ಏಕೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ನಿಸಿನ್ನೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣವಾಚನಕಂ ಮಞ್ಞೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅಹಮ್ಪಿ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ನತ್ಥಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವಾಚನಕಂ, ನಿಕ್ಖಮಾ"ತಿ ವುಚ್ಚಮಾನೋಪಿ "ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ಇಙ್ಘ ತಾವ ಸಿಲೋಕಂ ಸುಣಾಹೀ"ತಿ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೨೭."ಯಸ್ಸೇವ ಭೀತೋ ನ ದದಾತಿ ಮಚ್ಛರೀ, ತದೇವಾದದತೋ ಭಯಂ।
ಜಿಘಚ್ಛಾ ಚ ಪಿಪಾಸಾ ಚ, ಯಸ್ಸ ಭಾಯತಿ ಮಚ್ಛರೀ।
ತಮೇವ ಬಾಲಂ ಫುಸತಿ, ಅಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಪರಮ್ಹಿ ಚ॥

೧೨೮."ತಸ್ಮಾ ವಿನೇಯ್ಯ ಮಚ್ಛೇರಂ, ದಜ್ಜಾ ದಾನಂ ಮಲಾಭಿಭೂ।
ಪುಞ್ಞಾನಿ ಪರಲೋಕಸ್ಮಿಂ, ಪತಿಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ ಪಾಣಿನ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಸ್ಸ ಭಾಯತೀತಿ** "ಅಹಂ ಅಞ್ಞೇಸಂ ದತ್ವಾ ಸಯಂ ಜಿಘಚ್ಛಿತೋ ಚ ಪಿಪಾಸಿತೋ ಚ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಯಸ್ಸಾ ಜಿಘಚ್ಛಾಯ ಪಿಪಾಸಾಯ ಭಾಯತಿ। **ತಮೇವಾತಿ** ತಞ್ಞೇವ ಜಿಘಚ್ಛಾಪಿಪಾಸಾಸಙ್ಖಾತಂ ಭಯಂ ಏತಂ ಬಾಲಂ ನಿಬ್ಬತ್ತನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಇಧಲೋಕೇ ಪರಲೋಕೇ ಚ ಫುಸತಿ ಪೀಳೇತಿ, ಅಚ್ಚನ್ತದಾಲಿದ್ದಿಯಂ ಪಾಪುಣಾತಿ। **ಮಲಾಭಿಭೂತಿ** ಮಚ್ಛರಿಯಮಲಂ ಅಭಿಭವನ್ತೋ।

ತಸ್ಸಪಿ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ತೇನ ಹಿ ಪವಿಸ, ಥೋಕಂ ಲಭಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋಪಿ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಸೀದಿ। ತತೋ ಥೋಕಂ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಸೂರಿಯೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಭತ್ತಂ ಯಾಚನ್ತೋ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೨೯."ದುದ್ದದಂ ದದಮಾನಾನಂ, ದುಕ್ಕರಂ ಕಮ್ಮ ಕುಬ್ಬತಂ।
ಅಸನ್ತೋ ನಾನುಕುಬ್ಬನ್ತಿ, ಸತಂ ಧಮ್ಮೋ ದುರನ್ನಯೋ॥

೧೩೦"ತಸ್ಮಾ ಸತಞ್ಚ ಅಸತಂ, ನಾನಾ ಹೋತಿ ಇತೋ ಗತಿ।
ಅಸನ್ತೋ ನಿರಯಂ ಯನ್ತಿ, ಸನ್ತೋ ಸಗ್ಗಪರಾಯಣಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದುದ್ದದ**ನ್ತಿ ದಾನಂ ನಾಮ ದುದ್ದದಂ ಮಚ್ಛೇರಂ ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬತೋ, ತಂ ದದಮಾನಾನಂ। **ದುಕ್ಕರ**ನ್ತಿ ತದೇವ ದಾನಕಮ್ಮಂ ದುಕ್ಕರಂ ಯುದ್ಧಸದಿಸಂ, ತಂ ಕುಬ್ಬತಂ। **ನಾನುಕುಬ್ಬನ್ತೀ**ತಿ ಅಸಪ್ಪುರಿಸಾ ದಾನಫಲಂ ಅಜಾನನ್ತಾ ತೇಸಂ ಗತಮಗ್ಗಂ ನಾನುಗಚ್ಛನ್ತಿ। **ಸತಂ ಧಮ್ಮೋ**ತಿ ಸಪ್ಪುರಿಸಾನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಾನಂ ಧಮ್ಮೋ ಅಞ್ಞೇಹಿ ದುರನುಗಮೋ। **ಅಸನ್ತೋ**ತಿ ಮಚ್ಛರಿಯವಸೇನ ದಾನಂ ಅದತ್ವಾ ಅಸಪ್ಪುರಿಸಾ ನಿರಯಂ ಯನ್ತಿ।

ಸೇಟ್ಠಿ ಗಹೇತಬ್ಬಗಹಣಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ "ತೇನ ಹಿ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಸೀದ, ಥೋಕಂ ಲಚ್ಛಸೀ"ತಿ ಆಹ। ತತೋ ಥೋಕಂ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಮಾತಲಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಭತ್ತಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ "ನತ್ಥೀ"ತಿ ವಚನಮತ್ತಕಾಲಮೇವ ಸತ್ತಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೩೧"ಅಪ್ಪಸ್ಮೇಕೇ ಪವೇಚ್ಛನ್ತಿ, ಬಹುನೇಕೇ ನ ದಿಚ್ಛರೇ।
ಅಪ್ಪಸ್ಮಾ ದಕ್ಖಿಣಾ ದಿನ್ನಾ, ಸಹಸ್ಸೇನ ಸಮಂ ಮಿತಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಪ್ಪಸ್ಮೇಕೇ ಪವೇಚ್ಛನ್ತೀ**ತಿ ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ಏಕಚ್ಚೇ ಪಣ್ಡಿತಪುರಿಸಾ ಅಪ್ಪಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮೇ ಪವೇಚ್ಛನ್ತಿ, ದದನ್ತಿಯೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಬಹುನಾಪಿ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಏಕೇ ಸತ್ತಾ **ನ ದಿಚ್ಛರೇ** ನ ದದನ್ತಿ। **ದಕ್ಖಿಣಾ**ತಿ ಕಮ್ಮಞ್ಚ ಫಲಞ್ಚ ಸದ್ದಹಿತ್ವಾ ದಿನ್ನದಾನಂ। **ಸಹಸ್ಸೇನ ಸಮಂ ಮಿತಾ**ತಿ ಏವಂ ದಿನ್ನಾ ಕಟಚ್ಛುಭತ್ತಮತ್ತಾಪಿ ದಕ್ಖಿಣಾ ಸಹಸ್ಸದಾನೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮಿತಾ, ಮಹಾಫಲತ್ತಾ ಸಹಸ್ಸದಾನಸದಿಸಾವ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತಮ್ಪಿ ಸೋ "ತೇನ ಹಿ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಾ"ತಿ ಆಹ। ತತೋ ಥೋಕಂ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸಿಖೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಭತ್ತಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ "ನತ್ಥಿ ಗಚ್ಛಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಅಹಂ ನ ಗತಪುಬ್ಬೋ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವಾಚನಕಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಆರಭನ್ತೋ ಅಟ್ಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೩೨"ಧಮ್ಮಂ ಚರೇ ಯೋಪಿ ಸಮುಞ್ಛಕಂ ಚರೇ, ದಾರಞ್ಚ ಪೋಸಂ ದದಮಪ್ಪಕಸ್ಮಿಂ।
ಸತಂ ಸಹಸ್ಸಾನಂ ಸಹಸ್ಸಯಾಗಿನಂ, ಕಲಮ್ಪಿ ನಾಗ್ಘನ್ತಿ ತಥಾವಿಧಸ್ಸ ತೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಧಮ್ಮ**ನ್ತಿ ತಿವಿಧಸುಚರಿತಧಮ್ಮಂ। **ಸಮುಞ್ಛಕ**ನ್ತಿ ಗಾಮೇ ವಾ ಆಮಕಪಕ್ಕಭಿಕ್ಖಾಚರಿಯಂ ಅರಞ್ಞೇ ವಾ ಫಲಾಫಲಹರಣಸಙ್ಖಾತಂ ಉಞ್ಛಂ ಯೋ ಚರೇಯ್ಯ, ಸೋಪಿ ಧಮ್ಮಮೇವ ಚರೇ। **ದಾರಞ್ಚ ಪೋಸ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ಚ ಪುತ್ತದಾರಂ ಪೋಸೇನ್ತೋಯೇವ। **ದದಮಪ್ಪಕಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಪರಿತ್ತೇ ವಾ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮೇ ಧಮ್ಮಿಕಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ದದಮಾನೋ ಧಮ್ಮಂ ಚರೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸತಂ ಸಹಸ್ಸಾನಂ ಸಹಸ್ಸಯಾಗಿನ**ನ್ತಿ ಪರಂ ಪೋಥೇತ್ವಾ ವಿಹೇಠೇತ್ವಾ ಸಹಸ್ಸೇನ ಯಾಗಂ ಯಜನ್ತಾನಂ ಸಹಸ್ಸಯಾಗೀನಂ ಇಸ್ಸರಾನಂ ಸತಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ। **ಕಲಮ್ಪಿ ನಾಗ್ಘನ್ತಿ ತಥಾವಿಧಸ್ಸ ತೇ**ತಿ ತೇಸಂ ಸತಸಹಸ್ಸಸಙ್ಖಾತಾನಂ ಸಹಸ್ಸಯಾಗೀನಂ ಯಾಗಾ ತಥಾವಿಧಸ್ಸ ಧಮ್ಮೇನ ಸಮೇನ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ದೇನ್ತಸ್ಸ ದುಗ್ಗತಮನುಸ್ಸಸ್ಸ ಸೋಳಸಿಂ ಕಲಂ ನ ಅಗ್ಘನ್ತೀತಿ।

ಸೇಟ್ಠಿ ಪಞ್ಚಸಿಖಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಅನಗ್ಘಕಾರಣಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ನವಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೩೩"ಕೇನೇಸ ಯಞ್ಞೋ ವಿಪುಲೋ ಮಹಗ್ಘತೋ, ಸಮೇನ ದಿನ್ನಸ್ಸ ನ ಅಗ್ಘಮೇತಿ।
ಕಥಂ ಸತಂ ಸಹಸ್ಸಾನಂ ಸಹಸ್ಸಯಾಗಿನಂ, ಕಲಮ್ಪಿ ನಾಗ್ಘನ್ತಿ ತಥಾವಿಧಸ್ಸ ತೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಞ್ಞೋತಿ** ದಾನಯಾಗೋ ಸತಸಹಸ್ಸಪರಿಚ್ಚಾಗವಸೇನ ವಿಪುಲೋ, ವಿಪುಲತ್ತಾವ ಮಹಗ್ಘತೋ। **ಸಮೇನ ದಿನ್ನಸ್ಸಾತಿ** ಧಮ್ಮೇನ ದಿನ್ನಸ್ಸ ಕೇನ ಕಾರಣೇನ ಅಗ್ಘಂ ನ ಉಪೇತಿ। **ಕಥಂ ಸತಂ ಸಹಸ್ಸಾನನ್ತಿ** ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕಥಂ ಸಹಸ್ಸಯಾಗೀನಂ ಪುರಿಸಾನಂ ಬಹೂನಂ ಸಹಸ್ಸಾನಂ ಸತಸಹಸ್ಸಸಙ್ಖ್ಯಾತಾ ಇಸ್ಸರಾ ತಥಾವಿಧಸ್ಸ ಧಮ್ಮೇನ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ದಾಯಕಸ್ಸ ಏಕಸ್ಸ ದುಗ್ಗತಮನುಸ್ಸಸ್ಸ ಕಲಂ ನಾಗ್ಘನ್ತೀತಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಕಥೇನ್ತೋ ಪಞ್ಚಸಿಖೋ ಓಸಾನಗಾಥಮಾಹ -

೧೩೪.“ದದನ್ತಿ ಹೇಕೇ ವಿಸಮೇ ನಿವಿಟ್ಠಾ, ಛೇತ್ವಾ ವಧಿತ್ವಾ ಅಥ ಸೋಚಯಿತ್ವಾ।
ಸಾ ದಕ್ಖಿಣಾ ಅಸ್ಸುಮುಖಾ ಸದಣ್ಡಾ, ಸಮೇನ ದಿನ್ನಸ್ಸ ನ ಅಗ್ಘಮೇತಿ।
ಏವಂ ಸತಂ ಸಹಸ್ಸಾನಂ ಸಹಸ್ಸಯಾಗಿನಂ, ಕಲಮ್ಪಿ ನಾಗ್ಘನ್ತಿ ತಥಾವಿಧಸ್ಸ ತೇ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವಿಸಮೇತಿ** ವಿಸಮೇ ಕಾಯಕಮ್ಮಾದಿಮ್ಹಿ ನಿವಿಟ್ಠಾ। **ಛೇತ್ವಾತಿ** ಕಿಲಮೇತ್ವಾ। **ವಧಿತ್ವಾತಿ** ಮಾರೇತ್ವಾ। **ಸೋಚಯಿತ್ವಾತಿ** ಸಸೋಕೇ ಕತ್ವಾ।

ಸೋ ಪಞ್ಚಸಿಖಸ್ಸ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ “ತೇನ ಹಿ ಗಚ್ಛ, ಗೇಹಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿಸೀದ, ಥೋಕಂ ಲಚ್ಛಸೀ”ತಿ ಆಹ। ಸೋಪಿ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಸೀದಿ। ತತೋ ಬಿಲಾರಕೋಸಿಯೋ ಸೇಟ್ಠಿ ಏಕಂ ದಾಸಿಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ “ಏತೇಸಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಪಲಾಪವೀಹೀನಂ ನಾಳಿಂ ನಾಳಿಂ ದೇಹೀ”ತಿ ಆಹ। ಸಾ ವೀಹೀ ಗಹೇತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ “ಇಮೇ ಆದಾಯ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಪಚಾಪೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಥಾ”ತಿ ಆಹ। “ನ ಅಮ್ಹಾಕಂ ವೀಹಿನಾ ಅತ್ಥೋ, ನ ಮಯಂ ವೀಹಿಂ ಆಮಸಾಮಾ”ತಿ। “ಅಯ್ಯ, ವೀಹಿಂ ಕಿರೇತೇ ನಾಮಸನ್ತೀ”ತಿ? “ತೇನ ಹಿ ತೇಸಂ ತಣ್ಡುಲೇ ದೇಹೀ”ತಿ। ಸಾ ತಣ್ಡುಲೇ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ “ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ತಣ್ಡುಲೇ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ ಆಹ। “ಮಯಂ ಆಮಕಂ ನ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾಮಾ”ತಿ। “ಅಯ್ಯ, ಆಮಕಂ ಕಿರ ನ ಗಣ್ಹನ್ತೀ”ತಿ। “ತೇನ ಹಿ ತೇಸಂ ಕರೋಟಿಯಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಗೋಭತ್ತಂ ದೇಹೀ”ತಿ। ಸಾ ತೇಸಂ ಕರೋಟಿಯಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಮಹಾಗೋಣಾನಂ ಪಕ್ಕಭತ್ತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಪಞ್ಚಪಿ ಜನಾ ಕಬಳೇ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಮುಖೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಗಲೇ ಲಗ್ಗಾಪೇತ್ವಾ ಅಕ್ಖೀನಿ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಸಞ್ಞಾ ಮತಾ ವಿಯ ನಿಪಜ್ಜಿಂಸು। ದಾಸೀ ತೇ ದಿಸ್ವಾ “ಮತಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ ಭೀತಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಆರೋಚೇಸಿ “ಅಯ್ಯ, ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಗೋಭತ್ತಂ ಗಿಲಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಮತಾ”ತಿ।

ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ಇದಾನಿ ಅಯಂ ಪಾಪಧಮ್ಮೋ ಸುಖುಮಾಲಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಗೋಭತ್ತಂ ದಾಪೇಸಿ, ತೇ ತಂ ಗಿಲಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಮತಾತಿ ಮಂ ಗರಹಿಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ। ತತೋ ದಾಸಿಂ ಆಹ - “ಖಿಪ್ಪಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏತೇಸಂ ಕರೋಟಿಕೇಸು ಭತ್ತಂ ಹರಿತ್ವಾ ನಾನಗ್ಗರಸಂ ಸಾಲಿಭತ್ತಂ ವಡ್ಢೇಹೀ”ತಿ। ಸಾ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಸೇಟ್ಠಿ ಅನ್ತರಪೀಥಿಂ ಪಟಿಪನ್ನಮನುಸ್ಸೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ “ಅಹಂ ಮಮ ಭುಞ್ಜನನಿಯಾಮೇನ ಏತೇಸಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಭತ್ತಂ ದಾಪೇಸಿಂ, ಏತೇ ಲೋಭೇನ ಮಹನ್ತೇ ಪಿಣ್ಡೇ ಕತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಮಾನಾ ಗಲೇ ಲಗ್ಗಾಪೇತ್ವಾ ಮತಾ, ಮಮ ನಿದ್ದೋಸಭಾವಂ ಜಾನಾಥಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಪರಿಸಂ ಸನ್ನಿಪಾತೇಸಿ। ಮಹಾಜನೇ ಸನ್ನಿಪತಿತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಮಹಾಜನಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ “ಪಸ್ಸಥಿಮಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಮುಸಾವಾದಿತಂ, ‘ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅತ್ತನೋ ಭುಞ್ಜನಭತ್ತಂ ದಾಪೇಸಿ’ನ್ತಿ ವದತಿ, ಪಠಮಂ ಗೋಭತ್ತಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ದತ್ವಾ ಅಮ್ಹೇಸು ಮತೇಸು ವಿಯ ನಿಪನ್ನೇಸು ಇಮಂ ಭತ್ತಂ ವಡ್ಢಾಪೇಸೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಮುಖೇಹಿ ಗಹಿತಭತ್ತಂ ಭೂಮಿಯಂ ಪಾತೇತ್ವಾ ದಸ್ಸೇಸುಂ। ಮಹಾಜನೋ ಸೇಟ್ಠಿಂ ಗರಹಿ “ಅನ್ಧಬಾಲ, ಅತ್ತನೋ ಕುಲವಂಸಂ ನಾಸೇಸಿ, ದಾನಸಾಲಂ ಝಾಪೇಸಿ, ಯಾಚಕೇ ಗೀವಾಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನೀಹರಾಪೇಸಿ, ಇದಾನಿ ಇಮೇಸಂ ಸುಖುಮಾಲಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಭತ್ತಂ ದೇನ್ತೋ ಗೋಭತ್ತಂ ದಾಪೇಸಿ, ಪರಲೋಕಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ತವ ಘರೇ ವಿಭವಂ ಗೀವಾಯಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸಸಿ ಮಞ್ಞೇ”ತಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸಕ್ಕೋ ಮಹಾಜನಂ ಪುಚ್ಛಿ "ಜಾನಾಥ, ತುಮ್ಹೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ಧನಂ ಕಸ್ಸ ಸನ್ತಕ"ನ್ತಿ? "ನ ಜಾನಾಮಾ"ತಿ। "ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ ಅಸುಕಕಾಲೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ನಾಮ ದಾನಸಾಲಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತಯೀ"ತಿ ಸುತಪುಬ್ಬಂ ತುಮ್ಹೇಹೀತಿ। "ಆಮ ಸುಣಾಮಾ"ತಿ। "ಅಹಂ ಸೋ ಸೇಟ್ಠಿ, ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ಪುತ್ತೋಪಿ ಮೇ ತಂ ವಂಸಂ ಅವಿನಾಸೇತ್ವಾ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಚನ್ದೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ, ತಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಸೂರಿಯೋ, ತಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಮಾತಲಿ, ತಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಪಞ್ಚಸಿಖೋ ಗನ್ಧಬ್ಬದೇವಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ। ತೇಸು ಅಯಂ ಚನ್ದೋ, ಅಯಂ ಸೂರಿಯೋ, ಅಯಂ ಮಾತಲಿಸಙ್ಗಾಹಕೋ, ಅಯಂ ಇಮಸ್ಸ ಪಾಪಧಮ್ಮಸ್ಸ ಪಿತಾ ಪಞ್ಚಸಿಖೋ ಗನ್ಧಬ್ಬದೇವಪುತ್ತೋ, ಏವಂ ಬಹುಗುಣಂ ಏತಂ ದಾನಂ ನಾಮ, ಕತ್ತಬ್ಬಮೇವ ಕುಸಲಂ ಪಣ್ಡಿತೇಹೀ"ತಿ ಕಥೇನ್ತಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಕಙ್ಖಚ್ಛೇದನತ್ಥಂ ಆಕಾಸೇ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನಾನುಭಾವೇನ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಜಲಮಾನಸರೀರಾ ಅಟ್ಠಂಸು, ಸಕಲನಗರಂ ಪಜ್ಜಲನ್ತಂ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಸಕ್ಕೋ ಮಹಾಜನಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಮಯಂ ಅತ್ತನೋ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಹಾಯ ಆಗಚ್ಛನ್ತಾ ಇಮಂ ಕುಲವಂಸನಾಸಕರಂ ಪಾಪಧಮ್ಮಬಿಲಾರಕೋಸಿಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಆಗತಾ, ಅಯಂ ಪಾಪಧಮ್ಮೋ ಅತ್ತನೋ ಕುಲವಂಸಂ ನಾಸೇತ್ವಾ ದಾನಸಾಲಂ ಝಾಪೇತ್ವಾ ಯಾಚಕೇ ಗೀವಾಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನೀಹರಾಪೇತ್ವಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ವಂಸಂ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ದಿ, 'ಅಯಂ ಅದಾನಸೀಲೋ ಹುತ್ವಾ ನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೇಯ್ಯಾ'ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಅನುಕಮ್ಪಾಯ ಆಗತಾಮ್ಹಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ದಾನಗುಣಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಬಿಲಾರಕೋಸಿಯೋ ಸಿರಸ್ಮಿಂ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪತಿಟ್ಠಪೇತ್ವಾ "ದೇವ, ಅಹಂ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪೋರಾಣಕುಲವಂಸಂ ಅನಾಸಾಪೇತ್ವಾ ದಾನಂ ಪವತ್ತೇಸ್ಸಾಮಿ, ಅಜ್ಜ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಅನ್ತಮಸೋ ಉದಕದನ್ತಪೋನಂ ಉಪಾದಾಯ ಅತ್ತನೋ ಲದ್ಧಾಹಾರಂ ಪರಸ್ಸ ಅದತ್ವಾ ನ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಅದಾಸಿ। ಸಕ್ಕೋ ತಂ ದಮೇತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಿಸೇವನಂ ಕತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸು ಸೀಲೇಸು ಪತಿಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಚತ್ತಾರೋ ದೇವಪುತ್ತೇ ಆದಾಯ ಸಕಟ್ಠಾನಮೇವ ಗತೋ। ಸೋಪಿ ಸೇಟ್ಠಿ ಯಾವಜೀವಂ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ಏವಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಪುಬ್ಬೇ ಅಸ್ಸದ್ಧೋ ಅಹೋಸಿ ಕಸ್ಸಚಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಅದಾತಾ, ಅಹಂ ಪನ ನಂ ದಮೇತ್ವಾ ದಾನಫಲಂ ಜಾನಾಪೇಸಿಂ, ತಮೇವ ಚಿತ್ತಂ ಭವನ್ತರಗತಮ್ಪಿ ನ ಜಹಾತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ – "ತದಾ ಸೇಟ್ಠಿ ಅಯಂ ದಾನಪತಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ಚನ್ದೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಸೂರಿಯೋ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ, ಮಾತಲಿ ಕಸ್ಸಪೋ, ಪಞ್ಚಸಿಖೋ ಆನನ್ದೋ, ಸಕ್ಕೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಬಿಲಾರಕೋಸಿಯಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದ್ವಾದಸಮಾ।

[೪೫೧] ೧೩. ಚಕ್ಕವಾಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ವಣ್ಣವಾ ಅಭಿರೂಪೋಸೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಲೋಲಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ಚೀವರಾದೀಹಿ ಅತಿತ್ತೋ "ಕಹಂ ಸಙ್ಘಭತ್ತಂ, ಕಹಂ ನಿಮನ್ತನ"ನ್ತಿ ಪರಿಯೇಸನ್ತೋ ವಿಚರತಿ, ಆಮಿಸಕಥಾಯಮೇವ ಅಭಿರಮತಿ। ಅಥಞ್ಞೇ ಪೇಸಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ತಸ್ಸಾನುಗ್ಗಹೇನ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ಲೋಲೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಭಿಕ್ಖು ಕಸ್ಮಾ ಏವರೂಪೇ ನಿಯ್ಯಾನಿಕಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಲೋಲೋ ಅಹೋಸಿ, ಲೋಲಭಾವೋ ಚ ನಾಮ ಪಾಪಕೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ತ್ವಂ ಲೋಲಭಾವಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಹತ್ಥಿಕುಣಪಾದೀಹಿ ಅತಿತ್ತೋ ಮಹಾಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಟ್ಠೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಏಕೋ ಲೋಲಕಾಕೋ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಹತ್ಥಿಕುಣಪಾದೀಹಿ ಅತಿತ್ತೋ "ಅರಞ್ಞಂ ನು ಖೋ ಕೀದಿಸ"ನ್ತಿ ಅರಞ್ಞಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥಪಿ ಫಲಾಫಲೇಹಿ ಅಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಗಙ್ಗಾಯ ತೀರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತೋ ಜಯಮ್ಪತಿಕೇ ಚಕ್ಕವಾಕೇ ದಿಸ್ವಾ "ಇಮೇ ಸಕುಣಾ ಅತಿವಿಯ ಸೋಭನ್ತಿ, ಇಮೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಗಙ್ಗಾತೀರೇ ಬಹುಂ ಮಚ್ಛಮಂಸಂ

ಖಾದನ್ತಿ ಮಞ್ಞೇ, ಇಮೇ ಪಟಿಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಮಯಾಪಿ ಇಮೇಸಂ ಭೋಜನಂ ಗೋಚರಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ವಣ್ಣವನ್ತೇನ ಭವಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ತೇಸಂ ಅವಿದೂರೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಚಕ್ಕವಾಕಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೩೫."ವಣ್ಣವಾ ಅಭಿರೂಪೋಸಿ, ಘನೋ ಸಞ್ಜಾತರೋಹಿತೋ।
ಚಕ್ಕವಾಕ ಸುರೂಪೋಸಿ, ವಿಪ್ಪಸನ್ನಮುಖಿನ್ದ್ರಿಯೋ॥

೧೩೬."ಪಾಠೀನಂ ಪಾವುಸಂ ಮಚ್ಛಂ, ಬಲಜಂ ಮುಞ್ಜರೋಹಿತಂ।
ಗಙ್ಗಾಯ ತೀರೇ ನಿಸಿನ್ನೋ, ಏವಂ ಭುಞ್ಜಸಿ ಭೋಜನ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಘನೋ**ತಿ ಘನಸರೀರೋ। **ಸಞ್ಜಾತರೋಹಿತೋ**ತಿ ಉತ್ತತ್ತಸುವಣ್ಣಂ ವಿಯ ಸುಟ್ಠುಜಾತರೋಹಿತವಣ್ಣೋ। **ಪಾಠೀನ**ನ್ತಿ ಪಾಠೀನನಾಮಕಂ ಪಾಸಾಣಮಚ್ಛಂ। **ಪಾವುಸ**ನ್ತಿ ಮಹಾಮುಖಮಚ್ಛಂ, "ಪಾಹುಸ"ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। **ಬಲಜ**ನ್ತಿ ಬಲಜಮಚ್ಛಂ। **ಮುಞ್ಜರೋಹಿತ**ನ್ತಿ ಮುಞ್ಜಮಚ್ಛಞ್ಚ ರೋಹಿತಮಚ್ಛಞ್ಚ। **ಏವಂ ಭುಞ್ಜಸೀ**ತಿ ಏವರೂಪಂ ಭೋಜನಂ ಮಞ್ಞೇ ಭುಞ್ಜಸೀತಿ ಪುಚ್ಛತಿ।

ಚಕ್ಕವಾಕೋ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೩೭."ನ ವಾಹಮೇತಂ ಭುಞ್ಜಾಮಿ, ಜಙ್ಗಲಾನೋದಕಾನಿ ವಾ।
ಅಞ್ಞತ್ರ ಸೇವಾಲಪಣಕಾ, ಏತಂ ಮೇ ಸಮ್ಮ ಭೋಜನ"ನ್ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಅಹಂ ಸಮ್ಮ, ಅಞ್ಞತ್ರ ಸೇವಾಲಾ ಚ ಪಣಕಾ ಚ ಸೇಸಾನಿ ಜಙ್ಗಲಾನಿ ವಾ ಓದಕಾನಿ ವಾ ಮಂಸಾನಿ ಆದಾಯ ಏತಂ ಭೋಜನಂ ನ ಭುಞ್ಜಾಮಿ, ಯಂ ಪನೇತಂ ಸೇವಾಲಪಣಕಂ, ಏತಂ ಮೇ ಸಮ್ಮ, ಭೋಜನನ್ತಿ।

ತತೋ ಕಾಕೋ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೩೮."ನ ವಾಹಮೇತಂ ಸದ್ದಹಾಮಿ, ಚಕ್ಕವಾಕಸ್ಸ ಭೋಜನಂ।
ಅಹಮ್ಪಿ ಸಮ್ಮ ಭುಞ್ಜಾಮಿ, ಗಾಮೇ ಲೋಣಿಯತೇಲಿಯಂ॥

೧೩೯."ಮನುಸ್ಸೇಸು ಕತಂ ಭತ್ತಂ, ಸುಚಿಂ ಮಂಸೂಪಸೇಚನಂ।
ನ ಚ ಮೇ ತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ, ಚಕ್ಕವಾಕ ಯಥಾ ತುವ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಥಾ ತುವ**ನ್ತಿ ಯಥಾ ತುವಂ ಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತೋ ಸರೀರವಣ್ಣೋ, ತಾದಿಸೋ ಮಯ್ಹಂ ವಣ್ಣೋ ನತ್ಥಿ, ಏತೇನ ಕಾರಣೇನ ಅಹಂ ತವ "ಸೇವಾಲಪಣಕಂ ಮಮ ಭೋಜನ"ನ್ತಿ ವದನ್ತಸ್ಸ ವಚನಂ ನ ಸದ್ದಹಾಮೀತಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಚಕ್ಕವಾಕೋ ದುಬ್ಬಣ್ಣಕಾರಣಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಸೇಸಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೪೦."ಸಮ್ಪಸ್ಸಂ ಅತ್ತನಿ ವೇರಂ, ಹಿಂಸಯಂ ಮಾನುಸಿಂ ಪಜಂ।
ಉತ್ರಸ್ತೋ ಘಸಸೀ ಭೀತೋ, ತೇನ ವಣ್ಣೋ ತವೇದಿಸೋ॥

೧೪೧."ಸಬ್ಬಲೋಕವಿರುದ್ಧೋಸಿ, ಧಙ್ಕ ಪಾಪೇನ ಕಮ್ಮುನಾ।
ಲದ್ಧೋ ಪಿಣ್ಡೋ ನ ಪೀಣೇತಿ, ತೇನ ವಣ್ಣೋ ತವೇದಿಸೋ॥

೧೪೨"ಅಹಮ್ಪಿ ಸಮ್ಮ ಭುಞ್ಜಾಮಿ, ಅಹಿಂಸಂ ಸಬ್ಬಪಾಣಿನಂ।
ಅಪ್ಪೋಸ್ಸುಕ್ಕೋ ನಿರಾಸಙ್ಕೀ, ಅಸೋಕೋ ಅಕುತೋಭಯೋ॥

೧೪೩"ಸೋ ಕರಸ್ಸು ಆನುಭಾವಂ, ವೀತಿವತ್ತಸ್ಸು ಸೀಲಿಯಂ।
ಅಹಿಂಸಾಯ ಚರ ಲೋಕೇ, ಪಿಯೋ ಹೋಹಿಸಿ ಮಂಮಿವ॥

೧೪೪"ಯೋ ನ ಹನ್ತಿ ನ ಘಾತೇತಿ, ನ ಜಿನಾತಿ ನ ಜಾಪಯೇ।
ಮೇತ್ತಂಸೋ ಸಬ್ಬಭೂತೇಸು, ವೇರಂ ತಸ್ಸ ನ ಕೇನಚೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಮ್ಪಸ್ಸನ್ತಿ** ಸಮ್ಮ ಕಾಕ ತ್ವಂ ಪರೇಸು ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅತ್ತನಿ ವೇರಚಿತ್ತಂ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಮಾನುಸಿಂ ಪಜಂ ಹಿಂಸನ್ತೋ ವಿಹೇಠೇನ್ತೋ। **ಉತ್ರಸ್ತೋ**ತಿ ಭೀತೋ। **ಘಸಸೀ**ತಿ ಭುಞ್ಜಸಿ। ತೇನ ತೇ ಏದಿಸೋ ಬೀಭಚ್ಛವಣ್ಣೋ ಜಾತೋ। **ಧಙ್ಕಾ**ತಿ ಕಾಕಂ ಆಲಪತಿ। **ಪಿಣ್ಡೋ**ತಿ ಭೋಜನಂ। **ಅಹಿಂಸಂ ಸಬ್ಬಪಾಣಿನ**ನ್ತಿ ಅಹಂ ಪನ ಸಬ್ಬಸತ್ತೇ ಅಹಿಂಸನ್ತೋ ಭುಞ್ಜಾಮೀತಿ ವದತಿ। **ಸೋ ಕರಸ್ಸು ಆನುಭಾವ**ನ್ತಿ ಸೋ ತ್ವಮ್ಪಿ ವೀರಿಯಂ ಕರೋಹಿ, ಅತ್ತನೋ ಸೀಲಿಯಸಙ್ಖಾತಂ ದುಸ್ಸೀಲಭಾವಂ ವೀತಿವತ್ತಸ್ಸು। **ಅಹಿಂಸಾಯಾ**ತಿ ಅಹಿಂಸಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹುತ್ವಾ ಲೋಕೇ ಚರ। **ಪಿಯೋ ಹೋಹಿಸಿ ಮಂಮಿವಾ**ತಿ ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಮಯಾ ಸದಿಸೋವ ಲೋಕಸ್ಸ ಪಿಯೋ ಹೋಹಿಸಿ। **ನ ಜಿನಾತೀ**ತಿ ಧನಜಾನಿಂ ನ ಕರೋತಿ। **ನ ಜಾಪಯೇ**ತಿ ಅಞ್ಞೇಪಿ ನ ಕಾರೇತಿ। **ಮೇತ್ತಂಸೋ**ತಿ ಮೇತ್ತಕೋಟ್ಠಾಸೋ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತೋ। **ನ ಕೇನಚೀ**ತಿ ಕೇನಚಿ ಏಕಸತ್ತೇನಪಿ ಸದ್ಧಿಂ ತಸ್ಸ ವೇರಂ ನಾಮ ನತ್ಥೀತಿ।

ತಸ್ಮಾ ಸಚೇ ಲೋಕಸ್ಸ ಪಿಯೋ ಭವಿತುಂ ಇಚ್ಛಸಿ, ಸಬ್ಬವೇರೇಹಿ ವಿರಮಾಹೀತಿ ಏವಂ ಚಕ್ಕವಾಕೋ ಕಾಕಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಕಾಕೋ "ತುಮ್ಹೇ ಅತ್ತನೋ ಗೋಚರಂ ಮಯ್ಹಂ ನ ಕಥೇಥ, ಕಾ ಕಾ"ತಿ ವಸ್ಸನ್ತೋ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಉಕ್ಕಾರಭೂಮಿಯಞ್ಞೇವ ಓತರಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಲೋಲಭಿಕ್ಖು ಅನಾಗಾಮಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ತದಾ ಕಾಕೋ ಲೋಲಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ಚಕ್ಕವಾಕೀ ರಾಹುಲಮಾತಾ, ಚಕ್ಕವಾಕೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ।

ಚಕ್ಕವಾಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತೇರಸಮಾ।

[೪೫೨] ೧೪. ಭೂರಿಪಞ್ಹಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

೧೪೫-೧೫೪. **ಸಚ್ಚಂ ಕಿರಾ**ತಿ ಇದಂ ಭೂರಿಪಞ್ಹಜಾತಕಂ **ಮಹಾಉಮಙ್ಗಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೨.೨೨.೫೯೦ ಆದಯೋ) ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ।

ಭೂರಿಪಞ್ಹಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಚುದ್ದಸಮಾ।

[೪೫೩] ೧೫. ಮಹಾಮಙ್ಗಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಕಿಂಸು ನರೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ **ಮಹಾಮಙ್ಗಲಸುತ್ತಂ** (ಖು॰ ಪಾ॰ ೫.೧ ಆದಯೋ) ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ರಾಜಗಹನಗರಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ ಸನ್ಥಾಗಾರೇ ಸನ್ನಿಪತಿತಸ್ಸ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ ಏಕೋ ಪುರಿಸೋ "ಅಜ್ಜ ಮೇ ಮಙ್ಗಲಕಿರಿಯಾ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಉಟ್ಠಾಯ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಪರೋ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಅಯಂ 'ಮಙ್ಗಲ'ನ್ತಿ ವತ್ವಾವ ಗತೋ, ಕಿಂ ಏತಂ ಮಙ್ಗಲಂ ನಾಮಾ"ತಿ ಆಹ । ತಮಞ್ಞೋ "ಅಭಿಮಙ್ಗಲರೂಪದಸ್ಸನಂ ಮಙ್ಗಲಂ ನಾಮ। ಏಕಚ್ಚೋ ಹಿ ಕಾಲಸ್ಸೇವ ಉಟ್ಠಾಯ ಸಬ್ಬಸೇತಂ ಉಸಭಂ ವಾ ಪಸ್ಸತಿ, ಗಬ್ಭಿನಿತ್ಥಿಂ ವಾ ರೋಹಿತಮಚ್ಛಂ ವಾ ಪುಣ್ಣಘಟಂ ವಾ ನವನೀತಂ ವಾ ಗೋಸಪ್ಪಿಂ ವಾ

ಅಹತವತ್ಥಂ ವಾ ಪಾಯಾಸಂ ವಾ ಪಸ್ಸತಿ, ಇತೋ ಉತ್ತರಿ ಮಙ್ಗಲಂ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಆಹ। ತೇನ ಕಥಿತಂ ಏಕಚ್ಚೇ "ಸುಕಥಿತ"ನ್ತಿ ಅಭಿನನ್ದಿಂಸು। ಅಪರೋ "ನೇತಂ ಮಙ್ಗಲಂ, ಸುತಂ ನಾಮ ಮಙ್ಗಲಂ। ಏಕಚ್ಚೋ ಹಿ 'ಪುಣ್ಣಾ'ತಿ ವದನ್ತಾನಂ ಸುಣಾತಿ, ತಥಾ 'ವಡ್ಢಾ'ತಿ 'ವಡ್ಢಮಾನಾ'ತಿ ಸುಣಾತಿ, 'ಭುಞ್ಜಾ'ತಿ 'ಖಾದಾ'ತಿ ವದನ್ತಾನಂ ಸುಣಾತಿ, ಇತೋ ಉತ್ತರಿ ಮಙ್ಗಲಂ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಆಹ। ತೇನ ಕಥಿತಮ್ಪಿ ಏಕಚ್ಚೇ "ಸುಕಥಿತ"ನ್ತಿ ಅಭಿನನ್ದಿಂಸು। ಅಪರೋ "ನ ಏತಂ ಮಙ್ಗಲಂ, ಮುತಂ ನಾಮ ಮಙ್ಗಲಂ। ಏಕಚ್ಚೋ ಹಿ ಕಾಲಸ್ಸೇವ ಉಟ್ಠಾಯ ಪಥವಿಂ ಆಮಸತಿ, ಹರಿತತಿಣಂ ಅಲ್ಲಗೋಮಯಂ ಪರಿಸುದ್ಧಸಾಟಕಂ ರೋಹಿತಮಚ್ಛಂ ಸುವಣ್ಣರಜತಭಾಜನಂ ಆಮಸತಿ, ಇತೋ ಉತ್ತರಿ ಮಙ್ಗಲಂ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಆಹ। ತೇನ ಕಥಿತಮ್ಪಿ ಏಕಚ್ಚೇ "ಸುಕಥಿತ"ನ್ತಿ ಅಭಿನನ್ದಿಂಸು। ಏವಂ ದಿಟ್ಠಮಙ್ಗಲಿಕಾ ಸುತಮಙ್ಗಲಿಕಾ ಮುತಮಙ್ಗಲಿಕಾತಿ ತಿಸ್ಸೋಪಿ ಪರಿಸಾ ಹುತ್ವಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಞ್ಞಾಪೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು, ಭುಮ್ಮದೇವತಾ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾ "ಇದಂ ಮಙ್ಗಲ"ನ್ತಿ ತಥತೋ ನ ಜಾನಿಂಸು।

ಸಕ್ಕೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಇಮಂ ಮಙ್ಗಲಪಞ್ಹಂ ಸದೇವಕೇ ಲೋಕೇ ಅಞ್ಞತ್ರ ಭಗವತಾ ಅಞ್ಞೋ ಕಥೇತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಇಮಂ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ "ಬಹೂ ದೇವಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಚಾ"ತಿ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ ದ್ವಾದಸಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಅಟ್ಠತಿಂಸ ಮಹಾಮಙ್ಗಲಾನಿ ಕಥೇಸಿ। ಮಙ್ಗಲಸುತ್ತೇ ವಿನಿವಟ್ಟನ್ತೇಯೇವ ಕೋಟಿಸತಸಹಸ್ಸಮತ್ತಾ ದೇವತಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು, ಸೋತಾಪನ್ನಾದೀನಂ ಗಣನಪಥೋ ನತ್ಥಿ। ಸಕ್ಕೋ ಮಙ್ಗಲಂ ಸುತ್ವಾ ಸಕಟ್ಠಾನಮೇವ ಗತೋ। ಸತ್ಥಾರಾ ಮಙ್ಗಲೇ ಕಥಿತೇ ಸದೇವಕೋ ಲೋಕೋ "ಸುಕಥಿತ"ನ್ತಿ ಅಭಿನನ್ದಿ। ತದಾ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಗುಣಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಆವುಸೋ, ಸತ್ಥಾ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಅವಿಸಯಂ ಮಙ್ಗಲಪಞ್ಹಂ ಸದೇವಕಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಗಗನತಲೇ ಚನ್ದಂ ಉಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋ ವಿಯ ಕಥೇಸಿ, ಏವಂ ಮಹಾಪಞ್ಞೋ, ಆವುಸೋ, ತಥಾಗತೋ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಅನಚ್ಛರಿಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ಸಮ್ಬೋಧಿಪ್ಪತ್ತಸ್ಸ ಮಮ ಮಙ್ಗಲಪಞ್ಹಕಥನಂ, ಸ್ವಾಹಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಚರಿಯಂ ಚರನ್ತೋಪಿ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಕಙ್ಖಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಮಙ್ಗಲಪಞ್ಹಂ ಕಥೇಸಿ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, "ರಕ್ಖಿತಕುಮಾರೋ"ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। ಸೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಉಗ್ಗಹಿತಸಿಪ್ಪೋ ಕತದಾರಪರಿಗ್ಗಹೋ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಅಚ್ಚಯೇನ ರತನವಿಲೋಕನಂ ಕತ್ವಾ ಸಂವಿಗ್ಗಮಾನಸೋ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ ಕಾಮೇ ಪಹಾಯ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಝಾನಾಭಿಞ್ಞಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ವನಮೂಲಫಲಾಹಾರೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಅನುಪುಬ್ಬೇನಸ್ಸ ಪರಿವಾರೋ ಮಹಾ ಅಹೋಸಿ, ಪಞ್ಚ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಸತಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ತೇ ತಾಪಸಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಆಚರಿಯ, ವಸ್ಸಾರತ್ತಸಮಯೇ ಹಿಮವನ್ತತೋ ಓತರಿತ್ವಾ ಲೋಣಮ್ಬಿಲಸೇವನತ್ಥಾಯ ಜನಪದಚಾರಿಕಂ ಗಚ್ಛಾಮ, ಏವಂ ನೋ ಸರೀರಞ್ಚ ಥಿರಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಜಙ್ಘವಿಹಾರೋ ಚ ಕತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ತೇ "ತೇನ ಹಿ ತುಮ್ಹೇ ಗಚ್ಛಥ, ಅಹಂ ಇಧೇವ ವಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಾ ಓತರಿತ್ವಾ ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನಾ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಪತ್ವಾ ರಾಜುಯ್ಯಾನೇ ವಸಿಂಸು। ತೇಸಂ ಮಹಾಸಕ್ಕಾರಸಮ್ಮಾನೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಸನ್ಥಾಗಾರೇ ಸನ್ನಿಪತಿತೇ ಮಹಾಜನಕಾಯೇ ಮಙ್ಗಲಪಞ್ಹೋ ಸಮುಟ್ಠಾತಿ। ಸಬ್ಬಂ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನವತ್ಥುನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ತದಾ ಪನ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಕಙ್ಖಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಮಙ್ಗಲಪಞ್ಹಂ ಕಥೇತುಂ ಸಮತ್ಥಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ಮಹಾಜನೋ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಇಸಿಗಣಂ ಮಙ್ಗಲಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಇಸಯೋ ರಾಜಾನಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಮಹಾರಾಜ, ಮಯಂ ಏತಂ ಕಥೇತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮ, ಅಪಿಚ ಖೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಆಚರಿಯೋ ರಕ್ಖಿತತಾಪಸೋ ನಾಮ ಮಹಾಪಞ್ಞೋ ಹಿಮವನ್ತೇ ವಸತಿ, ಸೋ ಸದೇವಕಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏತಂ ಮಙ್ಗಲಪಞ್ಹಂ ಕಥೇಸ್ಸತೀ"ತಿ ವದಿಂಸು। ರಾಜಾ "ಭನ್ತೇ, ಹಿಮವನ್ತೋ ನಾಮ ದೂರೇ ದುಗ್ಗಮೋವ, ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮ ಮಯಂ ತತ್ಥ ಗನ್ತುಂ, ಸಾಧು ವತ ತುಮ್ಹೇಯೇವ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಪುನಾಗನ್ತ್ವಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕಥೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತೇ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಕತಪಟಿಸನ್ಥಾರಾ ಆಚರಿಯೇನ ರಞ್ಞೋ

ಧಮ್ಮಿಕಭಾವೇ ಜನಪದಚಾರಿತ್ತೇ ಚ ಪುಚ್ಛಿತೇ ತಂ ದಿಟ್ಠಮಙ್ಗಲಾದೀನಂ ಉಪ್ಪತ್ತಿಂ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಕಥೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಯಾಚನಾಯ ಚ ಅತ್ತನೋ ಪಞ್ಹಸವನತ್ಥಂ ಆಗತಭಾವಂ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ "ಸಾಧು ನೋ ಭನ್ತೇ, ಮಙ್ಗಲಪಞ್ಹಂ ಪಾಕಟಂ ಕತ್ವಾ ಕಥೇಥಾ"ತಿ ಯಾಚಿಂಸು। ತತೋ ಜೇಟ್ಠನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಆಚರಿಯಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೫೫."ಕಿಂಸು ನರೋ ಜಪ್ಪಮಧಿಚ್ಚ ಕಾಲೇ, ಕಂ ವಾ ವಿಜ್ಜಂ ಕತಮಂ ವಾ ಸುತಾನಂ।
ಸೋ ಮಚ್ಚೋ ಅಸ್ಮಿಞ್ಚ ಪರಮ್ಹಿ ಲೋಕೇ, ಕಥಂ ಕರೋ ಸೋತ್ಥಾನೇನ ಗುತ್ತೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಾಲೇ**ತಿ ಮಙ್ಗಲಪತ್ಥನಕಾಲೇ। **ವಿಜ್ಜ**ನ್ತಿ ವೇದಂ। **ಸುತಾನ**ನ್ತಿ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಯುತ್ತಕಪರಿಯತ್ತೀನಂ। **ಅಸ್ಮಿಞ್ಚಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಚಾ**ತಿ ನಿಪಾತಮತ್ತಂ। **ಸೋತ್ಥಾನೇನಾ**ತಿ ಸೋತ್ಥಿಭಾವಾವಹೇನ ಮಙ್ಗಲೇನ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - "ಆಚರಿಯ, ಪುರಿಸೋ ಮಙ್ಗಲಂ ಇಚ್ಛನ್ತೋ ಮಙ್ಗಲಕಾಲೇ ಕಿಂಸು ನಾಮ ಜಪ್ಪನ್ತೋ ತೀಸು ವೇದೇಸು ಕತರಂ ವಾ ವೇದಂ ಕತರಂ ವಾ ಸುತಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಸುತಪರಿಯತ್ತಿಂ ಅಧೀಯಿತ್ವಾ ಸೋ ಮಚ್ಚೋ ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಚ ಲೋಕೇ ಪರಮ್ಹಿ ಚ ಕಥಂ ಕರೋ ಏತೇಸು ಜಪ್ಪಾದೀಸು ಕಿಂ ಕೇನ ನಿಯಾಮೇನ ಕರೋನ್ತೋ ಸೋತ್ಥಾನೇನ ನಿರಪರಾಧಮಙ್ಗಲೇನ ಗುತ್ತೋ ರಕ್ಖಿತೋ ಹೋತಿ, ತಂ ಉಭಯಲೋಕಹಿತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಠಿತಮಙ್ಗಲಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕಥೇಹೀ"ತಿ।

ಏವಂ ಜೇಟ್ಠನ್ತೇವಾಸಿಕೇನ ಮಙ್ಗಲಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠೋ ಮಹಾಸತ್ತೋ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಕಙ್ಖಂ ಛಿನ್ದನ್ತೋ "ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚ ಮಙ್ಗಲ"ನ್ತಿ ಬುದ್ಧಲೀಳಾಯ ಮಙ್ಗಲಂ ಕಥೇನ್ತೋ ಆಹ -

೧೫೬."ಯಸ್ಸ ದೇವಾ ಪಿತರೋ ಚ ಸಬ್ಬೇ, ಸರೀಸಪಾ ಸಬ್ಬಭೂತಾನಿ ಚಾಪಿ।
ಮೇತ್ತಾಯ ನಿಚ್ಚಂ ಅಪಚಿತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಭೂತೇಸು ವೇ ಸೋತ್ಥಾನಂ ತದಾಹೂ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಸ್ಸಾ**ತಿ ಯಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ। **ದೇವಾ**ತಿ ಭುಮ್ಮದೇವೇ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಕಾಮಾವಚರದೇವಾ। **ಪಿತರೋ ಚಾ**ತಿ ತತುತ್ತರಿ ರೂಪಾವಚರಬ್ರಹ್ಮಾನೋ। **ಸರೀಸಪಾ**ತಿ ದೀಘಜಾತಿಕಾ। **ಸಬ್ಬಭೂತಾನಿ ಚಾಪೀ**ತಿ ವುತ್ತಾವಸೇಸಾನಿ ಚ ಸಬ್ಬಾನಿಪಿ ಭೂತಾನಿ। **ಮೇತ್ತಾಯ ನಿಚ್ಚಂ ಅಪಚಿತಾನಿ ಹೋನ್ತೀ**ತಿ ಏತೇ ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ದಸದಿಸಾಫರಣವಸೇನ ಪವತ್ತಾಯ ಅಪ್ಪನಾಪ್ಪತ್ತಾಯ ಮೇತ್ತಾಭಾವನಾಯ ಅಪಚಿತಾ ಹೋನ್ತಿ। **ಭೂತೇಸು ವೇ**ತಿ ತಂ ತಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಸಬ್ಬಸತ್ತೇಸು ಸೋತ್ಥಾನಂ ನಿರನ್ತರಂ ಪವತ್ತಂ ನಿರಪರಾಧಮಙ್ಗಲಂ ಆಹು। ಮೇತ್ತಾವಿಹಾರೀ ಹಿ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಿಯೋ ಹೋತಿ ಪರೂಪಕ್ಕಮೇನ ಅವಿಕೋಪಿಯೋ। ಇತಿ ಸೋ ಇಮಿನಾ ಮಙ್ಗಲೇನ ರಕ್ಖಿತೋ ಗೋಪಿತೋ ಹೋತೀತಿ।

ಇತಿ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಪಠಮಂ ಮಙ್ಗಲಂ ಕಥೇತ್ವಾ ದುತಿಯಾದೀನಿ ಕಥೇನ್ತೋ -

೧೫೭."ಯೋ ಸಬ್ಬಲೋಕಸ್ಸ ನಿವಾತವುತ್ತಿ, ಇತ್ಥೀಪುಮಾನಂ ಸಹದಾರಕಾನಂ।
ಖನ್ತಾ ದುರುತ್ತಾನಮಪ್ಪಟಿಕೂಲವಾದೀ, ಅಧಿವಾಸನಂ ಸೋತ್ಥಾನಂ ತದಾಹು॥

೧೫೮."ಯೋ ನಾವಜಾನಾತಿ ಸಹಾಯಮತ್ತೇ, ಸಿಪ್ಪೇನ ಕುಲ್ಯಾಹಿ ಧನೇನ ಜಚ್ಚಾ।
ರುಚಿಪಞ್ಞೋ ಅತ್ಥಕಾಲೇ ಮತೀಮಾ, ಸಹಾಯೇಸು ವೇ ಸೋತ್ಥಾನಂ ತದಾಹು॥

೧೫೯."ಮಿತ್ತಾನಿ ವೇ ಯಸ್ಸ ಭವನ್ತಿ ಸನ್ತೋ, ಸಂವಿಸ್ಸತ್ಥಾ ಅವಿಸಂವಾದಕಸ್ಸ।
ನ ಮಿತ್ತದುಬ್ಭೀ ಸಂವಿಭಾಗೀ ಧನೇನ, ಮಿತ್ತೇಸು ವೇ ಸೋತ್ಥಾನಂ ತದಾಹು॥

೧೬೦."ಯಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ತುಲ್ಯವಯಾ ಸಮಗ್ಗಾ, ಅನುಬ್ಬತಾ ಧಮ್ಮಕಾಮಾ ಪಜಾತಾ।

ಕೋಲಿನಿಯಾ ಸೀಲವತೀ ಪತಿಬ್ಬತಾ, ದಾರೇಸು ವೇ ಸೋತ್ಥಾನಂ ತದಾಹು॥

೧೮೧"ಯಸ್ಸ ರಾಜಾ ಭೂತಪತಿ ಯಸಸ್ಸೀ, ಜಾನಾತಿ ಸೋಚೇಯ್ಯಂ ಪರಕ್ಕಮಞ್ಚ।
ಅದ್ವೇಜ್ಝತಾ ಸುಹದಯಂ ಮಮನ್ತಿ, ರಾಜೂಸು ವೇ ಸೋತ್ಥಾನಂ ತದಾಹು॥

೧೮೨"ಅನ್ನಞ್ಚ ಪಾನಞ್ಚ ದದಾತಿ ಸದ್ಧೋ, ಮಾಲಞ್ಚ ಗನ್ಧಞ್ಚ ವಿಲೇಪನಞ್ಚ।
ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಅನುಮೋದಮಾನೋ, ಸಗ್ಗೇಸು ವೇ ಸೋತ್ಥಾನಂ ತದಾಹು॥

೧೮೩"ಯಮರಿಯಧಮ್ಮೇನ ಪುನನ್ತಿ ವುದ್ಧಾ, ಆರಾಧಿತಾ ಸಮಚರಿಯಾಯ ಸನ್ತೋ।
ಬಹುಸ್ಸುತಾ ಇಸಯೋ ಸೀಲವನ್ತೋ, ಅರಹನ್ತಮಜ್ಝೇ ಸೋತ್ಥಾನಂ ತದಾಹೂ"ತಿ॥ –

ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ।

ತತ್ಥ **ನಿವಾತವುತ್ತೀ**ತಿ ಮುದುಚಿತ್ತತಾಯ ಸಬ್ಬಲೋಕಸ್ಸ ನೀಚವುತ್ತಿ ಹೋತಿ। **ಖನ್ತಾ ದುರುತ್ತಾನ**ನ್ತಿ ಪರೇಹಿ ವುತ್ತಾನಂ ದುಟ್ಠವಚನಾನಂ ಅಧಿವಾಸಕೋ ಹೋತಿ। **ಅಪ್ಪಟಿಕೂಲವಾದೀ**ತಿ "ಅಕ್ಕೋಚ್ಛಿ ಮಂ, ಅವಧಿ ಮ"ನ್ತಿ ಯುಗಗ್ಗಾಹಂ ಅಕರೋನ್ತೋ ಅನುಕೂಲಮೇವ ವದತಿ। **ಅಧಿವಾಸನ**ನ್ತಿ ಇದಂ ಅಧಿವಾಸನಂ ತಸ್ಸ ಸೋತ್ಥಾನಂ ನಿರಪರಾಧಮಙ್ಗಲಂ ಪಣ್ಡಿತಾ ವದನ್ತಿ।

ಸಹಾಯಮತ್ತೇತಿ ಸಹಾಯೇ ಚ ಸಹಾಯಮತ್ತೇ ಚ। ತತ್ಥ ಸಹಪಂಸುಕೀಳಿತಾ ಸಹಾಯಾ ನಾಮ, ದಸ ದ್ವಾದಸ ವಸ್ಸಾನಿ ಏಕತೋ ವುತ್ಥಾ ಸಹಾಯಮತ್ತಾ ನಾಮ, ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ "ಅಹಂ ಸಿಪ್ಪವಾ, ಇಮೇ ನಿಸಿಪ್ಪಾ"ತಿ ಏವಂ ಸಿಪ್ಪೇನ ವಾ "ಅಹಂ ಕುಲೀನೋ, ಇಮೇ ನ ಕುಲೀನಾ"ತಿ ಏವಂ ಕುಲಸಮ್ಪತ್ತಿಸಙ್ಖಾತಾಹಿ ಕುಲ್ಯಾಹಿ ವಾ, "ಅಹಂ ಅಡ್ಢೋ, ಇಮೇ ದುಗ್ಗತಾ"ತಿ ಏವಂ ಧನೇನ ವಾ, "ಅಹಂ ಜಾತಿಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಇಮೇ ದುಜ್ಜಾತಾ"ತಿ ಏವಂ ಜಚ್ಚಾ ವಾ ನಾವಜಾನಾತಿ। **ರುಚಿಪಞ್ಞೋ**ತಿ ಸಾಧುಪಞ್ಞೋ ಸುನ್ದರಪಞ್ಞೋ । **ಅತ್ಥಕಾಲೇ**ತಿ ಕಸ್ಸಚಿದೇವ ಅತ್ಥಸ್ಸ ಕಾರಣಸ್ಸ ಉಪ್ಪನ್ನಕಾಲೇ। **ಮತೀಮಾ**ತಿ ತಂ ತಂ ಅತ್ಥಂ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ವಿಚಾರಣಸಮತ್ಥತಾಯ ಮತಿಮಾ ಹುತ್ವಾ ತೇ ಸಹಾಯೇ ನಾವಜಾನಾತಿ। **ಸಹಾಯೇಸೂ**ತಿ ತಂ ತಸ್ಸ ಅನವಜಾನನಂ ಸಹಾಯೇಸು ಸೋತ್ಥಾನಂ ನಾಮಾತಿ ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾ ಆಹು। ತೇನ ಹಿ ಸೋ ನಿರಪರಾಧಮಙ್ಗಲೇನ ಇಧಲೋಕೇ ಚ ಪರಲೋಕೇ ಚ ಗುತ್ತೋ ಹೋತಿ। ತತ್ಥ ಪಣ್ಡಿತೇ ಸಹಾಯೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸೋತ್ಥಿಭಾವೋ **ಕುಸನಾಳಿಜಾತಕೇನ** (ಜಾ॰ ೧.೧.೧೨೧ ಆದಯೋ) ಕಥೇತಬ್ಬೋ।

ಸನ್ತೋತಿ ಪಣ್ಡಿತಾ ಸಪ್ಪುರಿಸಾ ಯಸ್ಸ ಮಿತ್ತಾನಿ ಭವನ್ತಿ। **ಸಂವಿಸ್ಸತ್ಥಾ**ತಿ ಘರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಇಚ್ಛಿತಿಚ್ಛಿತಸ್ಸೇವ ಗಹಣವಸೇನ ವಿಸ್ಸಾಸಮಾಪನ್ನಾ। **ಅವಿಸಂವಾದಕಸ್ಸಾ**ತಿ ಅವಿಸಂವಾದನಸೀಲಸ್ಸ। **ನ ಮಿತ್ತದುಬ್ಭೀ**ತಿ ಯೋ ಚ ಮಿತ್ತದುಬ್ಭೀ ನ ಹೋತಿ। **ಸಂವಿಭಾಗೀ ಧನೇನಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಧನೇನ ಮಿತ್ತಾನಂ ಸಂವಿಭಾಗಂ ಕರೋತಿ। **ಮಿತ್ತೇಸೂ**ತಿ ಮಿತ್ತೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಲದ್ಧಬ್ಬಂ ತಸ್ಸ ತಂ ಮಿತ್ತೇಸು ಸೋತ್ಥಾನಂ ನಾಮ ಹೋತಿ। ಸೋ ಹಿ ಏವರೂಪೇಹಿ ಮಿತ್ತೇಹಿ ರಕ್ಖಿತೋ ಸೋತ್ಥಿಂ ಪಾಪುಣಾತಿ। ತತ್ಥ ಮಿತ್ತೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸೋತ್ಥಿಭಾವೋ **ಮಹಾಉಕ್ಕುಸಜಾತಕಾ**ದೀಹಿ (ಜಾ॰ ೧.೧೪.೪೪ ಆದಯೋ) ಕಥೇತಬ್ಬೋ।

ತುಲ್ಯವಯಾತಿ ಸಮಾನವಯಾ। **ಸಮಗ್ಗಾ**ತಿ ಸಮಗ್ಗವಾಸಾ। **ಅನುಬ್ಬತಾ**ತಿ ಅನುವತ್ತಿತಾ। **ಧಮ್ಮಕಾಮಾ**ತಿ ತಿವಿಧಸುಚರಿತಧಮ್ಮಂ ರೋಚೇತಿ। **ಪಜಾತಾ**ತಿ ವಿಜಾಯಿನೀ, ನ ವಞ್ಝಾ। **ದಾರೇಸೂ**ತಿ ಏತೇಹಿ ಸೀಲಗುಣೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೇ ಮಾತುಗಾಮೇ ಗೇಹೇ ವಸನ್ತೇ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಸೋತ್ಥಿ ಹೋತೀತಿ ಪಣ್ಡಿತಾ ಕಥೇನ್ತಿ। ತತ್ಥ ಸೀಲವನ್ತಂ ಮಾತುಗಾಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸೋತ್ಥಿಭಾವೋ **ಮಣಿಚೋರಜಾತಕ**- (ಜಾ॰ ೧.೨.೮೭ ಆದಯೋ) **ಸಮ್ಬುಲಜಾತಕ**- (ಜಾ॰ ೧.೧೬.೨೯೭ ಆದಯೋ) **ಖಣ್ಡಹಾಲಜಾತಕೇಹಿ** (ಜಾ॰ ೨.೨೨.೯೮೨ ಆದಯೋ) ಕಥೇತಬ್ಬೋ।

ಸೋಚೇಯ್ಯನ್ತಿ ಸುಚಿಭಾವಂ। **ಅದ್ವೇಜ್ಝತಾತಿ** ಅದ್ವೇಜ್ಝತಾಯ ನ ಏಸ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ದ್ವಿಧಾ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಏವಂ ಅದ್ವೇಜ್ಝಭಾವೇನ ಯಂ ಜಾನಾತಿ। **ಸುಹದಯಂ ಮಮನ್ತಿ** ಸುಹದೋ ಅಯಂ ಮಮನ್ತಿ ಚ ಯಂ ಜಾನಾತಿ। **ರಾಜೂಸು ವೇತಿ** ಏವಂ ರಾಜೂಸು ಸೇವಕಾನಂ ಸೋತ್ಥಾನಂ ನಾಮಾತಿ ಪಣ್ಡಿತಾ ಕಥೇನ್ತಿ। **ದದಾತಿ ಸದ್ಧೋತಿ** ಕಮ್ಮಞ್ಚ ಫಲಞ್ಚ ಸದ್ದಹಿತ್ವಾ ದದಾತಿ। **ಸಗ್ಗೇಸು ವೇತಿ** ಏವಂ ಸಗ್ಗೇ ದೇವಲೋಕೇ ಸೋತ್ಥಾನಂ ನಿರಪರಾಧಮಙ್ಗಲನ್ತಿ ಪಣ್ಡಿತಾ ಕಥೇನ್ತಿ, ತಂ ಪೇತವತ್ಥುವಿಮಾನವತ್ಥೂಹಿ ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ ಕಥೇತಬ್ಬಂ।

ಪುನನ್ತಿ ವುದ್ಧಾತಿ ಯಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಞಾಣವುದ್ಧಾ ಅರಿಯಧಮ್ಮೇನ ಪುನನ್ತಿ ಪರಿಸೋಧೇನ್ತಿ। **ಸಮಚರಿಯಾಯಾತಿ** ಸಮ್ಮಾಪಟಿಪತ್ತಿಯಾ। **ಬಹುಸ್ಸುತಾತಿ** ಪಟಿವೇಧಬಹುಸ್ಸುತಾ। **ಇಸಯೋತಿ** ಏಸಿತಗುಣಾ। **ಸೀಲವನ್ತೋತಿ** ಅರಿಯಸೀಲೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ। **ಅರಹನ್ತಮಜ್ಝೇತಿ** ಅರಹನ್ತಾನಂ ಮಜ್ಝೇ ಪಟಿಲಭಿತಬ್ಬಂ ತಂ ಸೋತ್ಥಾನನ್ತಿ ಪಣ್ಡಿತಾ ಕಥೇನ್ತಿ। ಅರಹನ್ತೋ ಹಿ ಅತ್ತನಾ ಪಟಿವಿದ್ಧಮಗ್ಗಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪಟಿಪಾದೇನ್ತಾ ಆರಾಧಕಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಅರಿಯಮಗ್ಗೇನ ಪುನನ್ತಿ, ಸೋಪಿ ಅರಹಾವ ಹೋತಿ।

ಏವಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಅರಹತ್ತೇನ ದೇಸನಾಯ ಕೂಟಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಅಟ್ಠಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಅಟ್ಠ ಮಹಾಮಙ್ಗಲಾನಿ ಕಥೇತ್ವಾ ತೇಸಞ್ಞೇವ ಮಙ್ಗಲಾನಂ ಥುತಿಂ ಕರೋನ್ತೋ ಓಸಾನಗಾಥಮಾಹ -

೧೬೪"ಏತಾನಿ ಖೋ ಸೋತ್ಥಾನಾನಿ ಲೋಕೇ, ವಿಞ್ಞುಪ್ಪಸತ್ಥಾನಿ ಸುಖುದ್ರಯಾನಿ।
ತಾನೀಧ ಸೇವೇಥ ನರೋ ಸಪಞ್ಞೋ, ನ ಹಿ ಮಙ್ಗಲೇ ಕಿಞ್ಚನಮತ್ಥಿ ಸಚ್ಚ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನ ಹಿ ಮಙ್ಗಲೇತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ದಿಟ್ಠಸುತಮುತಪ್ಪಭೇದೇ ಮಙ್ಗಲೇ ಕಿಞ್ಚನಂ ಏಕಮಙ್ಗಲಮ್ಪಿ ಸಚ್ಚಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ನಿಬ್ಬಾನಮೇವ ಪನೇಕಂ ಪರಮತ್ಥಸಚ್ಚನ್ತಿ।

ಇಸಯೋ ತಾನಿ ಮಙ್ಗಲಾನಿ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ತಟ್ಠದಿವಸಚ್ಚಯೇನ ಆಚರಿಯಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಅಗಮಂಸು। ರಾಜಾ ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ। ತೇ ತಸ್ಸ ಆಚರಿಯೇನ ಕಥಿತನಿಯಾಮೇನ ಮಙ್ಗಲಪಞ್ಹಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಮೇವ ಆಗಮಂಸು। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಲೋಕೇ ಮಙ್ಗಲಂ ಪಾಕಟಂ ಅಹೋಸಿ। ಮಙ್ಗಲೇಸು ವತ್ತಿತ್ವಾ ಮತಮತಾ ಸಗ್ಗಪಥಂ ಪೂರೇಸುಂ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಚತ್ತಾರೋ ಬ್ರಹ್ಮವಿಹಾರೇ ಭಾವೇತ್ವಾ ಇಸಿಗಣಂ ಆದಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಾಹಂ ಮಙ್ಗಲಪಞ್ಹಂ ಕಥೇಸಿ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಇಸಿಗಣೋ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ ಅಹೋಸಿ , ಮಙ್ಗಲಪಞ್ಹಪುಚ್ಛಕೋ ಜೇಟ್ಠನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಆಚರಿಯೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಮಹಾಮಙ್ಗಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪನ್ನರಸಮಾ।

[೪೫೪] ೧೬. ಘಟಪಣ್ಡಿತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಉಟ್ಠೇಹಿ ಕಣ್ಹಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಮತಪುತ್ತಂ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲಿಸದಿಸಮೇವ। ಇಧ ಪನ ಸತ್ಥಾ ತಂ ಉಪಾಸಕಂ "ಕಿಂ, ಉಪಾಸಕ, ಸೋಚಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಆಮ, ಭನ್ತೇ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ "ಉಪಾಸಕ, ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾ ಪಣ್ಡಿತಾನಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಮತಪುತ್ತಂ ನಾನುಸೋಚಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಉತ್ತರಪಥೇ ಕಂಸಭೋಗೇ ಅಸಿತಞ್ಜನನಗರೇ ಮಹಾಕಂಸೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಕಂಸೋ ಚ, ಉಪಕಂಸೋ ಚಾತಿ ದ್ವೇ ಪುತ್ತಾ ಅಹೇಸುಂ, ದೇವಗಬ್ಭಾ ನಾಮ ಏಕಾ ಧೀತಾ। ತಸ್ಸಾ ಜಾತದಿವಸೇ ನೇಮಿತ್ತಕಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ

“ಏತಿಸ್ಸಾ ಕುಚ್ಛಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಪುತ್ತಾ ಕಂಸಗೋತ್ತಂ ಕಂಸವಂಸಂ ನಾಸೇಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ ಬ್ಯಾಕರಿಂಸು। ರಾಜಾ ಬಲವಸಿನೇಹೇನ ಧೀತರಂ ವಿನಾಸೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, “ಭಾತರೋ ಜಾನಿಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲಕತೇ ಕಂಸೋ ರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ, ಉಪಕಂಸೋ ಉಪರಾಜಾ। ತೇ ಚಿನ್ತಯಿಂಸು “ಸಚೇ ಮಯಂ ಭಗಿನಿಂ ನಾಸೇಸ್ಸಾಮ, ಗಾರಯ್ಹಾ ಭವಿಸ್ಸಾಮ, ಏತಂ ಕಸ್ಸಚಿ ಅದತ್ವಾ ನಿಸ್ಸಾಮಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಪಟಿಜಗ್ಗಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ। ತೇ ಏಕಥೂಣಕಂ ಪಾಸಾದಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ತಂ ತತ್ಥ ವಸಾಪೇಸುಂ। ನನ್ದಿಗೋಪಾ ನಾಮ ತಸ್ಸಾ ಪರಿಚಾರಿಕಾ ಅಹೋಸಿ। ಅನ್ಧಕವೇಣ್ಡೋ ನಾಮ ದಾಸೋ ತಸ್ಸಾ ಸಾಮಿಕೋ ಆರಕ್ಖಮಕಾಸಿ।

ತದಾ ಉತ್ತರಮಧುರಾಯ ಮಹಾಸಾಗರೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಸಾಗರೋ, ಉಪಸಾಗರೋ ಚಾತಿ ದ್ವೇ ಪುತ್ತಾ ಅಹೇಸುಂ। ತೇಸು ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ಸಾಗರೋ ರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ, ಉಪಸಾಗರೋ ಉಪರಾಜಾ। ಸೋ ಉಪಕಂಸಸ್ಸ ಸಹಾಯಕೋ ಏಕಾಚರಿಯಕುಲೇ ಏಕತೋ ಉಗ್ಗಹಿತಸಿಪ್ಪೋ। ಸೋ ಸಾಗರಸ್ಸ ಭಾತು ಅನ್ತೇಪುರೇ ದುಬ್ಭಿತ್ವಾ ಭಾಯಮಾನೋ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಕಂಸಭೋಗೇ ಉಪಕಂಸಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಉಪಕಂಸೋ ತಂ ರಞ್ಞೋ ದಸ್ಸೇಸಿ, ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಮಹನ್ತಂ ಯಸಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ರಾಜುಪಟ್ಠಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ದೇವಗಬ್ಭಾಯ ನಿವಾಸಂ ಏಕಥಮ್ಭಂ ಪಾಸಾದಂ ದಿಸ್ವಾ “ಕಸ್ಸೇಸೋ ನಿವಾಸೋ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಂ ಕಾರಣಂ ಸುತ್ವಾ ದೇವಗಬ್ಭಾಯ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ದೇವಗಬ್ಭಾಪಿ ಏಕದಿವಸಂ ತಂ ಉಪಕಂಸೇನ ಸದ್ಧಿಂ ರಾಜುಪಟ್ಠಾನಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ “ಕೋ ಏಸೋ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಮಹಾಸಾಗರಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಉಪಸಾಗರೋ ನಾಮಾ”ತಿ ನನ್ದಿಗೋಪಾಯ ಸನ್ತಿಕಾ ಸುತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತಾ ಅಹೋಸಿ। ಉಪಸಾಗರೋ ನನ್ದಿಗೋಪಾಯ ಲಞ್ಜಂ ದತ್ವಾ “ಭಗಿನಿ, ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ ಮೇ ದೇವಗಬ್ಭಂ ದಸ್ಸೇತು”ನ್ತಿ ಆಹ। ಸಾ “ನ ಏತಂ ಸಾಮಿ, ಗರುಕ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ತಂ ಕಾರಣಂ ದೇವಗಬ್ಭಾಯ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸಾ ಪಕತಿಯಾವ ತಸ್ಮಿಂ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತಾ ತಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ “ಸಾಧೂ”ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ನನ್ದಿಗೋಪಾ ಉಪಸಾಗರಸ್ಸ ಸಞ್ಞಂ ದತ್ವಾ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ತಂ ಪಾಸಾದಂ ಆರೋಪೇಸಿ। ಸೋ ದೇವಗಬ್ಭಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಅಥ ನೇಸಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಸಂವಾಸೇನ ದೇವಗಬ್ಭಾ ಗಬ್ಭಂ ಪಟಿಲಭಿ।

ಅಪರಭಾಗೇ ತಸ್ಸಾ ಗಬ್ಭಪತಿಟ್ಠಾನಂ ಪಾಕಟಂ ಅಹೋಸಿ। ಭಾತರೋ ನನ್ದಿಗೋಪಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು, ಸಾ ಅಭಯಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ತಂ ಅನ್ತರಂ ಕಥೇಸಿ। ತೇ ಸುತ್ವಾ “ಭಗಿನಿಂ ನಾಸೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಸಚೇ ಧೀತರಂ ವಿಜಾಯಿಸ್ಸತಿ, ತಮ್ಪಿ ನ ನಾಸೇಸ್ಸಾಮ, ಸಚೇ ಪನ ಪುತ್ತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ನಾಸೇಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ದೇವಗಬ್ಭಂ ಉಪಸಾಗರಸ್ಸೇವ ಅದಂಸು। ಸಾ ಪರಿಪುಣ್ಣಗಬ್ಭಾ ಧೀತರಂ ವಿಜಾಯಿ। ಭಾತರೋ ಸುತ್ವಾ ಹಟ್ಠತುಟ್ಠಾ ತಸ್ಸಾ “ಅಞ್ಜನದೇವೀ”ತಿ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ತೇಸಂ ಭೋಗವಡ್ಢಮಾನಂ ನಾಮ ಭೋಗಗಾಮಂ ಅದಂಸು। ಉಪಸಾಗರೋ ದೇವಗಬ್ಭಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಭೋಗವಡ್ಢಮಾನಗಾಮೇ ವಸಿ। ದೇವಗಬ್ಭಾಯ ಪುನಪಿ ಗಬ್ಭೋ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ, ನನ್ದಿಗೋಪಾಪಿ ತಂ ದಿವಸಮೇವ ಗಬ್ಭಂ ಪಟಿಲಭಿ। ತಾಸು ಪರಿಪುಣ್ಣಗಬ್ಭಾಸು ಏಕದಿವಸಮೇವ ದೇವಗಬ್ಭಾ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ, ನನ್ದಿಗೋಪಾ ಧೀತರಂ ವಿಜಾಯಿ। ದೇವಗಬ್ಭಾ ಪುತ್ತಸ್ಸ ವಿನಾಸನಭಯೇನ ಪುತ್ತಂ ನನ್ದಿಗೋಪಾಯ ರಹಸ್ಸೇನ ಪೇಸೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಧೀತರಂ ಆಹರಾಪೇಸಿ। ತಸ್ಸಾ ವಿಜಾತಭಾವಂ ಭಾತಿಕಾನಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ತೇ “ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾತಾ, ಧೀತರ”ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಧೀತರ”ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ “ತೇನ ಹಿ ಪೋಸೇಥಾ”ತಿ ಆಹಂಸು। ಏತೇನುಪಾಯೇನ ದೇವಗಬ್ಭಾ ದಸ ಪುತ್ತೇ ವಿಜಾಯಿ, ದಸ ಧೀತರೋ ನನ್ದಿಗೋಪಾ ವಿಜಾಯಿ। ದಸ ಪುತ್ತಾ ನನ್ದಿಗೋಪಾಯ ಸನ್ತಿಕೇ ವಡ್ಢನ್ತಿ, ಧೀತರೋ ದೇವಗಬ್ಭಾಯ। ತಂ ಅನ್ತರಂ ಕೋಚಿ ನ ಜಾನಾತಿ। ದೇವಗಬ್ಭಾಯ ಜೇಟ್ಠಪುತ್ತೋ ವಾಸುದೇವೋ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ, ದುತಿಯೋ ಬಲದೇವೋ, ತತಿಯೋ ಚನ್ದದೇವೋ, ಚತುತ್ಥೋ ಸೂರಿಯದೇವೋ, ಪಞ್ಚಮೋ ಅಗ್ಗಿದೇವೋ, ಛಟ್ಠೋ ವರುಣದೇವೋ, ಸತ್ತಮೋ ಅಜ್ಜುನೋ, ಅಟ್ಠಮೋ ಪಜ್ಜುನೋ, ನವಮೋ ಘಟಪಣ್ಡಿತೋ, ದಸಮೋ ಅಙ್ಕುರೋ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ। ತೇ ಅನ್ಧಕವೇಣ್ಡದಾಸಪುತ್ತಾ ದಸ ಭಾತಿಕಾ ಚೇಟಕಾತಿ ಪಾಕಟಾ ಅಹೇಸುಂ।

ತೇ ಅಪರಭಾಗೇ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಥಾಮಬಲಸಮ್ಪನ್ನಾ ಕಕ್ಖಳಾ ಫರುಸಾ ಹುತ್ವಾ ವಿಲೋಪಂ ಕರೋನ್ತಾ ವಿಚರನ್ತಿ , ರಞ್ಞೋ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಪಣ್ಣಾಕಾರೇಪಿ ವಿಲುಮ್ಪನ್ತೇವ। ಮನುಸ್ಸಾ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ “ಅನ್ಧಕವೇಣ್ಡದಾಸಪುತ್ತಾ ದಸ ಭಾತಿಕಾ ರಟ್ಠಂ ವಿಲುಮ್ಪನ್ತೀ”ತಿ ರಾಜಙ್ಗಣೇ ಉಪಕ್ಕೋಸಿಂಸು। ರಾಜಾ ಅನ್ಧಕವೇಣ್ಡಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ “ಕಸ್ಮಾ ಪುತ್ತೇಹಿ ವಿಲೋಪಂ ಕಾರಾಪೇಸೀ”ತಿ ತಜ್ಜೇಸಿ। ಏವಂ ದುತಿಯಮ್ಪಿ ತತಿಯಮ್ಪಿ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಉಪಕ್ಕೋಸೇ ಕತೇ ರಾಜಾ ತಂ ಸನ್ತಜ್ಜೇಸಿ। ಸೋ ಮರಣಭಯಭೀತೋ ರಾಜಾನಂ

ಅಭಯಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ "ದೇವ, ಏತೇ ನ ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತಾ, ಉಪಸಾಗರಸ್ಸ ಪುತ್ತಾ"ತಿ ತಂ ಅನ್ತರಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ರಾಜಾ ಭೀತೋ "ಕೇನ ತೇ ಉಪಾಯೇನ ಗಣ್ಹಾಮಾ"ತಿ ಅಮಚ್ಚೇ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಏತೇ, ದೇವ, ಮಲ್ಲಯುದ್ಧವಿತ್ತಕಾ, ನಗರೇ ಯುದ್ಧಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ನೇ ಯುದ್ಧಮಣ್ಡಲಂ ಆಗತೇ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಚಾರುರಞ್ಚ, ಮುಟ್ಠಿಕಞ್ಚಾತಿ ದ್ವೇ ಮಲ್ಲೇ ಪೋಸೇತ್ವಾ "ಇತೋ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಯುದ್ಧಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ನಗರೇ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇತ್ವಾ ರಾಜಙ್ಗಣೇ ಯುದ್ಧಮಣ್ಡಲಂ ಸಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಅಕ್ಖವಾಟಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಯುದ್ಧಮಣ್ಡಲಂ ಅಲಙ್ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಧಜಪಟಾಕಂ ಬನ್ಧಾಪೇಸಿ। ಸಕಲನಗರಂ ಸಙ್ಖುಭಿ। ಚಕ್ಕಾತಿಚಕ್ಕಂ ಮಞ್ಚಾತಿಮಞ್ಚಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಚಾರುರಮುಟ್ಠಿಕಾ ಯುದ್ಧಮಣ್ಡಲಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವಗ್ಗನ್ತಾ ಗಜ್ಜನ್ತಾ ಅಪ್ಫೋಟೇನ್ತಾ ವಿಚರಿಂಸು। ದಸ ಭಾತಿಕಾಪಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ರಜಕವೀಥಿಂ ವಿಲುಮ್ಪಿತ್ವಾ ವಣ್ಣಸಾಟಕೇ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಗನ್ಧಾಪಣೇಸು ಗನ್ಧಂ , ಮಾಲಾಕಾರಾಪಣೇಸು ಮಾಲಂ ವಿಲುಮ್ಪಿತ್ವಾ ವಿಲಿತ್ತಗತ್ತಾ ಮಾಲಧಾರಿನೋ ಕತಕಣ್ಣಪೂರಾ ವಗ್ಗನ್ತಾ ಗಜ್ಜನ್ತಾ ಅಪ್ಫೋಟೇನ್ತಾ ಯುದ್ಧಮಣ್ಡಲಂ ಪವಿಸಿಂಸು।

ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಚಾರುರೋ ಅಪ್ಫೋಟೇನ್ತೋ ವಿಚರತಿ। ಬಲದೇವೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ನ ನಂ ಹತ್ಥೇನ ಛುಪಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಹತ್ಥಿಸಾಲತೋ ಮಹನ್ತಂ ಹತ್ಥಿಯೋತ್ತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ವಗ್ಗಿತ್ವಾ ಗಜ್ಜಿತ್ವಾ ಯೋತ್ತಂ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಚಾರುರಂ ಉದರೇ ವೇಠೇತ್ವಾ ದ್ವೇ ಯೋತ್ತಕೋಟಿಯೋ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ ವತ್ತೇತ್ವಾ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸೀಸಮತ್ಥಕೇ ಭಮೇತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ಪೋಥೇತ್ವಾ ಬಹಿ ಅಕ್ಖವಾಟೇ ಖಿಪಿ। ಚಾರುರೇ ಮತೇ ರಾಜಾ ಮುಟ್ಠಿಕಮಲ್ಲಂ ಆಣಾಪೇಸಿ। ಸೋ ಉಟ್ಠಾಯ ವಗ್ಗಿತ್ವಾ ಗಜ್ಜಿತ್ವಾ ಅಪ್ಫೋಟೇಸಿ। ಬಲದೇವೋ ತಂ ಪೋಥೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠೀನಿ ಸಞ್ಚುಣ್ಣೇತ್ವಾ "ಅಮಲ್ಲೋಮ್ಹಿ, ಅಮಲ್ಲೋಮ್ಹೀ"ತಿ ವದನ್ತಮೇವ "ನಾಹಂ ತವ ಮಲ್ಲಭಾವಂ ವಾ ಅಮಲ್ಲಭಾವಂ ವಾ ಜಾನಾಮೀ"ತಿ ಹತ್ಥೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ಪೋಥೇತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಬಹಿ ಅಕ್ಖವಾಟೇ ಖಿಪಿ। ಮುಟ್ಠಿಕೋ ಮರನ್ತೋ "ಯಕ್ಖೋ ಹುತ್ವಾ ತಂ ಖಾದಿತುಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ। ಸೋ ಕಾಲಮತ್ತಿಕಅಟವಿಯಂ ನಾಮ ಯಕ್ಖೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ರಾಜಾ "ಗಣ್ಹಥ ದಸ ಭಾತಿಕೇ ಚೇಟಕೇ"ತಿ ಉಟ್ಠಹಿ । ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ವಾಸುದೇವೋ ಚಕ್ಕಂ ಖಿಪಿ। ತಂ ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ಭಾತಿಕಾನಂ ಸೀಸಾನಿ ಪಾತೇಸಿ। ಮಹಾಜನೋ ಭೀತತಸಿತೋ "ಅವಸ್ಸಯಾ ನೋ ಹೋಥಾ"ತಿ ತೇಸಂ ಪಾದೇಸು ಪತಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ। ತೇ ದ್ವೇಪಿ ಮಾತುಲೇ ಮಾರೇತ್ವಾ ಅಸಿತಞ್ಜನನಗರೇ ರಜ್ಜಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತರೋ ತತ್ಥ ಕತ್ವಾ "ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ರಜ್ಜಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಕಾಲಯೋನಕರಞ್ಞೋ ನಿವಾಸಂ ಅಯುಜ್ಝನಗರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಠಿತಂ ಪರಿಖಾರುಕ್ಖಗಹನಂ ವಿದ್ಧಂಸೇತ್ವಾ ಪಾಕಾರಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಂ ರಜ್ಜಂ ಅತ್ತನೋ ಹತ್ಥಗತಂ ಕತ್ವಾ ದ್ವಾರವತಿಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ತಸ್ಸ ಪನ ನಗರಸ್ಸ ಏಕತೋ ಸಮುದ್ದೋ ಏಕತೋ ಪಬ್ಬತೋ, ಅಮನುಸ್ಸಪರಿಗ್ಗಹಿತಂ ಕಿರ ತಂ ಅಹೋಸಿ।

ತಸ್ಸ ಆರಕ್ಖಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಠಿತಯಕ್ಖೋ ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಗದ್ರಭವೇಸೇನ ಗದ್ರಭರವಂ ರವತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಯಕ್ಖಾನುಭಾವೇನ ಸಕಲನಗರಂ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ದೀಪಕೇ ತಿಟ್ಠತಿ। ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತೇಸು ಗತೇಸು ಪುನಾಗನ್ತ್ವಾ ಸಕಟ್ಠಾನೇಯೇವ ಪತಿಟ್ಠಾತಿ। ತದಾಪಿ ಸೋ ಗದ್ರಭೋ ತೇಸಂ ದಸನ್ನಂ ಭಾತಿಕಾನಂ ಆಗಮನಂ ಞತ್ವಾ ಗದ್ರಭರವಂ ರವಿ। ನಗರಂ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ದೀಪಕೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ತೇಸು ನಗರಂ ಅದಿಸ್ವಾ ನಿವತ್ತನ್ತೇಸು ಪುನಾಗನ್ತ್ವಾ ಸಕಟ್ಠಾನೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। ತೇ ಪುನ ನಿವತ್ತಿಂಸು, ಪುನಪಿ ಗದ್ರಭೋ ತಥೇವ ಅಕಾಸಿ। ತೇ ದ್ವಾರವತಿನಗರೇ ರಜ್ಜಂ ಗಣ್ಹಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಕಣ್ಹದೀಪಾಯನಸ್ಸ ಇಸಿನೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಮಯಂ ದ್ವಾರವತಿಯಂ ರಜ್ಜಂ ಗಹೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮ, ಏಕಂ ನೋ ಉಪಾಯಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಪರಿಖಾಪಿಟ್ಠೇ ಅಸುಕಸ್ಮಿಂ ನಾಮ ಠಾನೇ ಏಕೋ ಗದ್ರಭೋ ಚರತಿ। ಸೋ ಹಿ ಅಮಿತ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ ವಿರವತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ನಗರಂ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛತಿ, ತುಮ್ಹೇ ತಸ್ಸ ಪಾದೇ ಗಣ್ಹಥ, ಅಯಂ ವೋ ನಿಪ್ಫಜ್ಜನೂಪಾಯೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತಾಪಸಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಗದ್ರಭಸ್ಸ ಪಾದೇಸು ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಪತಿತ್ವಾ "ಸಾಮಿ, ಠಪೇತ್ವಾ ತುಮ್ಹೇ ಅಞ್ಞೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅವಸ್ಸಯೋ ನತ್ಥಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ನಗರಂ ಗಣ್ಹನಕಾಲೇ ಮಾ ರವಿತ್ಥಾ"ತಿ ಯಾಚಿಂಸು। ಗದ್ರಭೋ "ನ ಸಕ್ಕಾ ನ ವಿರವಿತುಂ, ತುಮ್ಹೇ ಪನ ಪಠಮತರಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಚತ್ತಾರೋ ಜನಾ ಮಹನ್ತಾನಿ ಅಯನಙ್ಗಲಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಚತೂಸು ನಗರದ್ವಾರೇಸು ಮಹನ್ತೇ ಅಯಖಾಣುಕೇ ಭೂಮಿಯಂ ಆಕೋಟೇತ್ವಾ, ನಗರಸ್ಸ ಉಪ್ಪತನಕಾಲೇ ನಙ್ಗಲಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ನಙ್ಗಲಬದ್ಧಂ ಅಯಸಙ್ಖಲಿಕಂ ಅಯಖಾಣುಕೇ ಬನ್ಧೇಯ್ಯಾಥ, ನಗರಂ ಉಪ್ಪತಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಹ।

ತೇ “ಸಾಧೂ”ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಅವಿರವನ್ತೇಯೇವ ನಙ್ಗಲಾನಿ ಆದಾಯ ಚತೂಸು ನಗರದ್ವಾರೇಸು ಖಾಣುಕೇ ಭೂಮಿಯಂ ಆಕೋಟೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಗದ್ರಭೋ ವಿರವಿ, ನಗರಂ ಉಪ್ಪತಿತುಮಾರಭಿ। ಚತೂಸು ದ್ವಾರೇಸು ಠಿತಾ ಚತೂಹಿ ಅಯನಙ್ಗಲೇಹಿ ಗಹೇತ್ವಾ ನಙ್ಗಲಬದ್ಧಾ ಅಯಸಙ್ಖಲಿಕಾ ಖಾಣುಕೇಸು ಬನ್ಧಿಂಸು, ನಗರಂ ಉಪ್ಪತಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ದಸ ಭಾತಿಕಾ ತತೋ ನಗರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ಗಣ್ಹಿಂಸು। ಏವಂ ತೇ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ತೇಸಟ್ಠಿಯಾ ನಗರಸಹಸ್ಸೇಸು ಸಬ್ಬರಾಜಾನೋ ಚಕ್ಕೇನ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ದ್ವಾರವತಿಯಂ ವಸಮಾನಾ ರಜ್ಜಂ ದಸ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಕತ್ವಾ ವಿಭಜಿಂಸು, ಭಗಿನಿಂ ಪನ ಅಞ್ಜನದೇವಿಂ ನ ಸರಿಂಸು। ತತೋ ಪುನ “ಏಕಾದಸ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಕರೋಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಅಙ್ಕುರೋ “ಮಮ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ತಸ್ಸಾ ದೇಥ, ಅಹಂ ವೋಹಾರಂ ಕತ್ವಾ ಜೀವಿಸ್ಸಾಮಿ, ಕೇವಲಂ ತುಮ್ಹೇ ಅತ್ತನೋ ಜನಪದೇ ಮಯ್ಹಂ ಸುಙ್ಕಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಥಾ”ತಿ ಆಹ। ತೇ “ಸಾಧೂ”ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಭಗಿನಿಯಾ ದತ್ವಾ ಸದ್ಧಿಂ ತಾಯ ನವ ರಾಜಾನೋ ದ್ವಾರವತಿಯಂ ವಸಿಂಸು। ಅಙ್ಕುರೋ ಪನ ವಣಿಜ್ಜಮಕಾಸಿ। ಏವಂ ತೇಸು ಅಪರಾಪರಂ ಪುತ್ತಧೀತಾಹಿ ವಡ್ಢಮಾನೇಸು ಅದ್ಧಾನೇ ಗತೇ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಕಾಲಮಕಂಸು।

ತದಾ ಕಿರ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ವೀಸತಿವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾಯುಕಕಾಲೋ ಅಹೋಸಿ। ತದಾ ವಾಸುದೇವಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ಏಕೋ ಪುತ್ತೋ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ರಾಜಾ ಸೋಕಪರೇತೋ ಸಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ ಪಹಾಯ ಮಞ್ಚಸ್ಸ ಅಟನಿಂ ಪರಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಲಪನ್ತೋ ನಿಪಜ್ಜಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಘಟಪಣ್ಡಿತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ಠಪೇತ್ವಾ ಮಂ ಅಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಮಮ ಭಾತು ಸೋಕಂ ಹರಿತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಉಪಾಯೇನಸ್ಸ ಸೋಕಂ ಹರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಸೋ ಉಮ್ಮತ್ತಕವೇಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ “ಸಸಂ ಮೇ ದೇಥ, ಸಸಂ ಮೇ ದೇಥಾ”ತಿ ಆಕಾಸಂ ಉಲ್ಲೋಕೇನ್ತೋ ಸಕಲನಗರಂ ವಿಚರಿ। “ಘಟಪಣ್ಡಿತೋ ಉಮ್ಮತ್ತಕೋ ಜಾತೋ”ತಿ ಸಕಲನಗರಂ ಸಙ್ಖುಭಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ರೋಹಿಣೇಯ್ಯೋ ನಾಮ ಅಮಚ್ಚೋ ವಾಸುದೇವರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೬೫.“ಉಟ್ಠೇಹಿ ಕಣ್ಹ ಕಿಂ ಸೇಸಿ, ಕೋ ಅತ್ಥೋ ಸುಪನೇನ ತೇ।
ಯೋಪಿ ತುಯ್ಹಂ ಸಕೋ ಭಾತಾ, ಹದಯಂ ಚಕ್ಖು ಚ ದಕ್ಖಿಣಂ।
ತಸ್ಸ ವಾತಾ ಬಲೀಯನ್ತಿ, ಘಟೋ ಜಪ್ಪತಿ ಕೇಸವಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಣ್ಹಾ**ತಿ ಗೋತ್ತೇನಾಲಪತಿ, ಕಣ್ಹಾಯನಗೋತ್ತೋ ಕಿರೇಸ। **ಕೋ ಅತ್ಥೋ**ತಿ ಕತರಾ ನಾಮ ವಡ್ಢಿ। **ಹದಯಂ ಚಕ್ಖು ಚ ದಕ್ಖಿಣ**ನ್ತಿ ಹದಯೇನ ಚೇವ ದಕ್ಖಿಣಚಕ್ಖುನಾ ಚ ಸಮಾನೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಸ್ಸ ವಾತಾ ಬಲೀಯನ್ತೀ**ತಿ ತಸ್ಸ ಹದಯಂ ಅಪಸ್ಮಾರವಾತಾ ಅವತ್ಥರನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಜಪ್ಪತೀ**ತಿ “ಸಸಂ ಮೇ ದೇಥಾ”ತಿ ವಿಪ್ಪಲಪತಿ। **ಕೇಸವಾ**ತಿ ಸೋ ಕಿರ ಕೇಸಸೋಭನತಾಯ “ಕೇಸವಾ”ತಿ ಪಞ್ಞಾಯಿತ್ಥ, ತೇನ ತಂ ನಾಮೇನಾಲಪತಿ।

ಏವಂ ಅಮಚ್ಚೇನ ವುತ್ತೇ ತಸ್ಸ ಉಮ್ಮತ್ತಕಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಸತ್ಥಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೬೬.“ತಸ್ಸ ತಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ, ರೋಹಿಣೇಯ್ಯಸ್ಸ ಕೇಸವೋ।
ತರಮಾನರೂಪೋ ವುಟ್ಠಾಸಿ, ಭಾತುಸೋಕೇನ ಅಟ್ಟಿತೋ”ತಿ॥

ರಾಜಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಸೀಘಂ ಪಾಸಾದಾ ಓತರಿತ್ವಾ ಘಟಪಣ್ಡಿತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಉಭೋಸು ಹತ್ಥೇಸು ದಳ್ಹಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪನ್ತೋ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೬೭.“ಕಿಂ ನು ಉಮ್ಮತ್ತರೂಪೋವ, ಕೇವಲಂ ದ್ವಾರಕಂ ಇಮಂ।
ಸಸೋ ಸಸೋತಿ ಲಪಸಿ, ಕೋ ನು ತೇ ಸಸಮಾಹರೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕೇವಲಂ ದ್ವಾರಕಂ ಇಮನ್ತಿ** ಕಸ್ಮಾ ಉಮ್ಮತ್ತಕೋ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ಸಕಲಂ ಇಮಂ ದ್ವಾರವತಿನಗರಂ ವಿಚರನ್ತೋ "ಸಸೋ ಸಸೋ"ತಿ ಲಪಸಿ। ಕೋ ತವ ಸಸಂ ಹರಿ, ಕೇನ ತೇ ಸಸೋ ಗಹಿತೋತಿ ಪುಚ್ಛತಿ।

ಸೋ ರಞ್ಞಾ ಏವಂ ವುತ್ತೇಪಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ತದೇವ ವಚನಂ ವದತಿ। ರಾಜಾ ಪುನ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೬೮"ಸೋವಣ್ಣಮಯಂ ಮಣೀಮಯಂ, ಲೋಹಮಯಂ ಅಥ ರೂಪಿಯಾಮಯಂ।
ಸಙ್ಖಸಿಲಾಪವಾಳಮಯಂ, ಕಾರಯಿಸ್ಸಾಮಿ ತೇ ಸಸಂ॥

೧೬೯"ಸನ್ತಿ ಅಞ್ಞೇಪಿ ಸಸಕಾ, ಅರಞ್ಞೇ ವನಗೋಚರಾ।
ತೇಪಿ ತೇ ಆನಯಿಸ್ಸಾಮಿ, ಕೀದಿಸಂ ಸಸಮಿಚ್ಛಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ರಾಯಂ ಸಙ್ಖೇಪತ್ಥೋ - ತೇಸು ಸುವಣ್ಣಮಯಾದೀಸು ಯಂ ಇಚ್ಛಸಿ, ತಂ ವದ, ಅಹಂ ತೇ ಕಾರೇತ್ವಾ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಅಥಾಪಿ ತೇ ನ ರೋಚೇಸಿ, ಅಞ್ಞೇಪಿ ಅರಞ್ಞೇ ವನಗೋಚರಾ ಸಸಕಾ ಅತ್ಥಿ, ತೇಪಿ ತೇ ಆನಯಿಸ್ಸಾಮಿ, ವದ ಭದ್ರಮುಖ, ಕೀದಿಸಂ ಸಸಮಿಚ್ಛಸೀತಿ।

ರಞ್ಞೋ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಘಟಪಣ್ಡಿತೋ ಛಟ್ಠಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೭೦"ನ ಚಾಹಮೇತೇ ಇಚ್ಛಾಮಿ, ಯೇ ಸಸಾ ಪಥವಿಸ್ಸಿತಾ।
ಚನ್ದತೋ ಸಸಮಿಚ್ಛಾಮಿ, ತಂ ಮೇ ಓಹರ ಕೇಸವಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಓಹರಾತಿ** ಓತಾರೇಹಿ।

ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ "ನಿಸ್ಸಂಸಯಂ ಮೇ ಭಾತಾ ಉಮ್ಮತ್ತಕೋವ ಜಾತೋ"ತಿ ದೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋ ಸತ್ತಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೭೧"ಸೋ ನೂನ ಮಧುರಂ ಞಾತಿ, ಜೀವಿತಂ ವಿಜಹಿಸ್ಸಸಿ।
ಅಪತ್ಥಿಯಂ ಯೋ ಪತ್ಥಯಸಿ, ಚನ್ದತೋ ಸಸಮಿಚ್ಛಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಞಾತೀತಿ** ಕನಿಟ್ಠಂ ಆಲಪನ್ತೋ ಆಹ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - "ತಾತ, ಮಯ್ಹಂ ಪಿಯಞಾತಿ ಸೋ ತ್ವಂ ನೂನ ಅತಿಮಧುರಂ ಅತ್ತನೋ ಜೀವಿತಂ ವಿಜಹಿಸ್ಸಸಿ, ಯೋ ಅಪತ್ಥೇತಬ್ಬಂ ಪತ್ಥಯಸೀ"ತಿ।

ಘಟಪಣ್ಡಿತೋ ರಞ್ಞೋ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ನಿಚ್ಚಲೋ ಠತ್ವಾ "ಭಾತಿಕ, ತ್ವಂ ಚನ್ದತೋ ಸಸಕಂ ಪತ್ಥೇನ್ತಸ್ಸ ತಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಭಾವಂ ಜಾನನ್ತೋ ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ಮತಪುತ್ತಂ ಅನುಸೋಚಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅಟ್ಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೭೨"ಏವಂ ಚೇ ಕಣ್ಹ ಜಾನಾಸಿ, ಯದಞ್ಞಮನುಸಾಸಸಿ।
ಕಸ್ಮಾ ಪುರೇ ಮತಂ ಪುತ್ತಂ, ಅಜ್ಜಾಪಿ ಮನುಸೋಚಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಏವನ್ತಿ** ಇದಂ ಅಲಬ್ಭನೇಯ್ಯಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ ನ ಪತ್ಥೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಯದಿ ಏವಂ ಜಾನಾಸಿ। **ಯದಞ್ಞಮನುಸಾಸಸೀತಿ** ಏವಂ ಜಾನನ್ತೋವ ಯದಿ ಅಞ್ಞಂ ಅನುಸಾಸಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪುರೇತಿ** ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ಇತೋ ಚತುಮಾಸಮತ್ಥಕೇ ಮತಪುತ್ತಂ ಅಜ್ಜಾಪಿ ಅನುಸೋಚಸೀತಿ ವದತಿ।

ಏವಂ ಸೋ ಅನ್ತರವೀಥಿಯಂ ಠಿತಕೋವ "ಭಾತಿಕ, ಅಹಂ ತಾವ ಪಞ್ಞಾಯಮಾನಂ ಪತ್ಥೇಮಿ, ತ್ವಂ ಪನ ಅಪಞ್ಞಾಯಮಾನಸ್ಸ ಸೋಚಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಪುನ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೭೩"ಯಂ ನ ಲಬ್ಭಾ ಮನುಸ್ಸೇನ, ಅಮನುಸ್ಸೇನ ವಾ ಪುನ।
ಜಾತೋ ಮೇ ಮಾ ಮರೀ ಪುತ್ತೋ, ಕುತೋ ಲಬ್ಭಾ ಅಲಬ್ಭಿಯಂ॥

೧೭೪"ನ ಮನ್ತಾ ಮೂಲಭೇಸಜ್ಜಾ, ಓಸಧೇಹಿ ಧನೇನ ವಾ।
ಸಕ್ಕಾ ಆನಯಿತುಂ ಕಣ್ಹ, ಯಂ ಪೇತಮನುಸೋಚಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯನ್ತಿ** ಭಾತಿಕ ಯಂ ಏವಂ ಜಾತೋ ಮೇ ಪುತ್ತೋ ಮಾ ಮರೀತಿ ಮನುಸ್ಸೇನ ವಾ ದೇವೇನ ವಾ ಪುನ ನ ಲಬ್ಭಾ ನ ಸಕ್ಕಾ ಲದ್ಧುಂ, ತಂ ತ್ವಂ ಪತ್ಥೇಸಿ, ತದೇತಂ ಕುತೋ ಲಬ್ಭಾ ಕೇನ ಕಾರಣೇನ ಸಕ್ಕಾ ಲದ್ಧುಂ, ನ ಸಕ್ಕಾತಿ ದೀಪೇತಿ। ಕಸ್ಮಾ? ಯಸ್ಮಾ ಅಲಬ್ಭಿಯಂ, ಅಲಬ್ಭನೇಯ್ಯಟ್ಠಾನಞ್ಹಿ ನಾಮೇತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮನ್ತಾ**ತಿ ಮನ್ತಪಯೋಗೇನ। **ಮೂಲಭೇಸಜ್ಜಾ**ತಿ ಮೂಲಭೇಸಜ್ಜೇನ। **ಓಸಧೇಹೀ**ತಿ ನಾನಾವಿಧೋಸಧೇಹಿ। **ಧನೇನ ವಾ**ತಿ ಕೋಟಿಸತಸಙ್ಖ್ಯೇನಪಿ ಧನೇನ ವಾ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - "ಯಂ ತ್ವಂ ಪೇತಮನುಸೋಚಸಿ, ತಂ ಏತೇಹಿ ಮನ್ತಪಯೋಗಾದೀಹಿ ಆನೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ"ತಿ।

ರಾಜಾ ತಂ ಸುತ್ವಾ "ಯುತ್ತಂ, ತಾತ, ಸಲ್ಲಕ್ಖಿತಂ ಮೇ, ಮಮ ಸೋಕಹರಣತ್ಥಾಯ ತಯಾ ಇದಂ ಕತ"ನ್ತಿ ಘಟಪಣ್ಡಿತಂ ವಣ್ಣೇನ್ತೋ ಚತಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೭೫"ಯಸ್ಸ ಏತಾದಿಸಾ ಅಸ್ಸು, ಅಮಚ್ಚಾ ಪುರಿಸಪಣ್ಡಿತಾ।
ಯಥಾ ನಿಜ್ಝಾಪಯೇ ಅಜ್ಜ, ಘಟೋ ಪುರಿಸಪಣ್ಡಿತೋ॥

೧೭೬"ಆದಿತ್ತಂ ವತ ಮಂ ಸನ್ತಂ, ಘತಸಿತ್ತಂವ ಪಾವಕಂ।
ವಾರಿನಾ ವಿಯ ಓಸಿಞ್ಚಂ, ಸಬ್ಬಂ ನಿಬ್ಬಾಪಯೇ ದರಂ॥

೧೭೭"ಅಬ್ಬಹೀ ವತ ಮೇ ಸಲ್ಲಂ, ಯಮಾಸಿ ಹದಯಸ್ಸಿತಂ।
ಯೋ ಮೇ ಸೋಕಪರೇತಸ್ಸ, ಪುತ್ತಸೋಕಂ ಅಪಾನುದಿ॥

೧೭೮"ಸೋಹಂ ಅಬ್ಬೂಳ್ಹಸಲ್ಲೋಸ್ಮಿ, ವೀತಸೋಕೋ ಅನಾವಿಲೋ।
ನ ಸೋಚಾಮಿ ನ ರೋದಾಮಿ, ತವ ಸುತ್ವಾನ ಮಾಣವಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ ಪಠಮಗಾಥಾಯ ಸಙ್ಖೇಪತ್ಥೋ - ಯಥಾ ಯೇನ ಕಾರಣೇನ ಅಜ್ಜ ಮಂ ಪುತ್ತಸೋಕಪರೇತಂ ಘಟೋ ಪುರಿಸಪಣ್ಡಿತೋ ಸೋಕಹರಣತ್ಥಾಯ ನಿಜ್ಝಾಪಯೇ ನಿಜ್ಝಾಪೇಸಿ ಬೋಧೇಸಿ। ಯಸ್ಸ ಅಞ್ಞಸ್ಸಪಿ ಏತಾದಿಸಾ ಪುರಿಸಪಣ್ಡಿತಾ ಅಮಚ್ಚಾ ಅಸ್ಸು, ತಸ್ಸ ಕುತೋ ಸೋಕೋತಿ। ಸೇಸಗಾಥಾ ವುತ್ತತ್ಥಾಯೇವ।

ಅವಸಾನೇ -

೧೭೯"ಏವಂ ಕರೋನ್ತಿ ಸಪ್ಪಞ್ಞಾ, ಯೇ ಹೋನ್ತಿ ಅನುಕಮ್ಪಕಾ।
ನಿವತ್ತಯನ್ತಿ ಸೋಕಮ್ಹಾ, ಘಟೋ ಜೇಟ್ಠಂವ ಭಾತರ"ನ್ತಿ॥ -

ಅಯಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧಗಾಥಾ ಉತ್ತಾನತ್ಥಾಯೇವ।

ಏವಂ ಘಟಕುಮಾರೇನ ವೀತಸೋಕೇ ಕತೇ ವಾಸುದೇವೇ ರಜ್ಜಂ ಅನುಸಾಸನ್ತೇ ದೀಘಸ್ಸ ಅದ್ಧುನೋ ಅಚ್ಚಯೇನ ದಸಭಾತಿಕಪುತ್ತಾ ಕುಮಾರಾ ಚಿನ್ತಯಿಂಸು "ಕಣ್ಹದೀಪಾಯನಂ 'ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಕೋ'ತಿ ವದನ್ತಿ, ವೀಮಂಸಿಸ್ಸಾಮ ತಾವ ನ"ನ್ತಿ। ತೇ ಏಕಂ ದಹರಕುಮಾರಂ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಗಬ್ಭಿನಿಆಕಾರೇನ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಉದರೇ ಮಸೂರಕಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ನೇತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಅಯಂ ಕುಮಾರಿಕಾ ಕಿಂ ವಿಜಾಯಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ತಾಪಸೋ "ದಸಭಾತಿಕರಾಜೂನಂ ವಿನಾಸಕಾಲೋ ಪತ್ತೋ, ಮಯ್ಹಂ ನು ಖೋ ಆಯುಸಙ್ಖಾರೋ ಕೀದಿಸೋ ಹೋತೀ"ತಿ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ "ಅಜ್ಜೇವ ಮರಣಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ "ಕುಮಾರಾ ಇಮಿನಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕೋ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಕಥೇಥೇವ ನೋ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ನಿಬದ್ಧೋ "ಅಯಂ ಇತೋ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಖದಿರಘಟಿಕಂ ವಿಜಾಯಿಸ್ಸತಿ, ತಾಯ ವಾಸುದೇವಕುಲಂ ನಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ, ಅಪಿಚ ಖೋ ಪನ ತುಮ್ಹೇ ತಂ ಖದಿರಘಟಿಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಝಾಪೇತ್ವಾ ಛಾರಿಕಂ ನದಿಯಂ ಪಕ್ಖಿಪೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ತೇ "ಕೂಟಜಟಿಲ, ಪುರಿಸೋ ವಿಜಾಯನಕೋ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತನ್ತರಜ್ಜುಕಂ ನಾಮ ಕಮ್ಮಕರಣಂ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪಯಿಂಸು। ರಾಜಾನೋ ಕುಮಾರೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ತಾಪಸಂ ಮಾರಯಿತ್ಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಸುತ್ವಾ ಭೀತಾ ತಸ್ಸ ಆರಕ್ಖಂ ದತ್ವಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ತಸ್ಸ ಕುಚ್ಛಿತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಂ ಖದಿರಘಟಿಕಂ ಝಾಪೇತ್ವಾ ಛಾರಿಕಂ ನದಿಯಂ ಖಿಪಿಂಸು। ಸಾ ನದಿಯಾ ವುಯ್ಹಮಾನಾ ಮುಖದ್ವಾರೇ ಏಕಪಸ್ಸೇ ಲಗ್ಗಿ, ತತೋ ಏರಕಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ತೇ ರಾಜಾನೋ "ಸಮುದ್ದಕೀಳಂ ಕೀಳಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಮುಖದ್ವಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಹಾಮಣ್ಡಪಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕತಮಣ್ಡಪೇ ಖಾದನ್ತಾ ಪಿವನ್ತಾ ಕೀಳಾವಸೇನೇವ ಪವತ್ತಹತ್ಥಪಾದಪರಾಮಾಸಾ ದ್ವಿಧಾ ಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಮಹಾಕಲಹಂ ಕರಿಂಸು। ಅಥೇಕೋ ಅಞ್ಞಂ ಮುಗ್ಗರಂ ಅಲಭನ್ತೋ ಏರಕವನತೋ ಏಕಂ ಏರಕಪತ್ತಂ ಗಣ್ಹಿ। ತಂ ಗಹಿತಮತ್ತಮೇವ ಖದಿರಮುಸಲಂ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಮಹಾಜನಂ ಪೋಥೇಸಿ । ಅಥಞ್ಞೇಹಿ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಗಹಿತಗಹಿತಂ ಖದಿರಮುಸಲಮೇವ ಅಹೋಸಿ। ತೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಮಹಾವಿನಾಸಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ತೇಸು ಮಹಾವಿನಾಸಂ ವಿನಸ್ಸನ್ತೇಸು ವಾಸುದೇವೋ ಚ ಬಲದೇವೋ ಚ ಭಗಿನೀ ಅಞ್ಜನದೇವೀ ಚ ಪುರೋಹಿತೋ ಚಾತಿ ಚತ್ತಾರೋ ಜನಾ ರಥಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಪಲಾಯಿಂಸು, ಸೇಸಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ವಿನಟ್ಠಾ। ತೇಪಿ ಚತ್ತಾರೋ ರಥೇನ ಪಲಾಯನ್ತಾ ಕಾಳಮತ್ತಿಕಅಟವಿಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ಸೋ ಹಿ ಮುಟ್ಠಿಕಮಲ್ಲೋ ಪತ್ಥನಂ ಕತ್ವಾ ಯಕ್ಖೋ ಹುತ್ವಾ ತತ್ಥ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಬಲದೇವಸ್ಸ ಆಗತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ತತ್ಥ ಗಾಮಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಮಲ್ಲವೇಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ಕೋ ಯುಜ್ಝಿತುಕಾಮೋ"ತಿ ವಗ್ಗನ್ತೋ ಗಜ್ಜನ್ತೋ ಅಪ್ಫೋಟೇನ್ತೋ ವಿಚರಿ। ಬಲದೇವೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾವ "ಭಾತಿಕ, ಅಹಂ ಇಮಿನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಯುಜ್ಝಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ವಾಸುದೇವೇ ವಾರೇನ್ತೇಯೇವ ರಥಾ ಓರುಯ್ಹ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಗ್ಗನ್ತೋ ಗಜ್ಜನ್ತೋ ಅಪ್ಫೋಟೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸೋ ಪಸಾರಿತಹತ್ಥೇಯೇವ ಗಹೇತ್ವಾ ಮೂಲಕನ್ದಂ ವಿಯ ಖಾದಿ। ವಾಸುದೇವೋ ತಸ್ಸ ಮತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಭಗಿನಿಞ್ಚ ಪುರೋಹಿತಞ್ಚ ಆದಾಯ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸೂರಿಯೋದಯೇ ಏಕಂ ಪಚ್ಚನ್ತಗಾಮಂ ಪತ್ವಾ "ಆಹಾರಂ ಪಚಿತ್ವಾ ಆಹರಥಾ"ತಿ ಭಗಿನಿಞ್ಚ ಪುರೋಹಿತಞ್ಚ ಗಾಮಂ ಪಹಿಣಿತ್ವಾ ಸಯಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತರೇ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೋ ನಿಪಜ್ಜಿ।

ಅಥ ನಂ ಜರಾ ನಾಮ ಏಕೋ ಲುದ್ದಕೋ ಗಚ್ಛಂ ಚಲನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಸೂಕರೋ ಏತ್ಥ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಸತ್ತಿಂ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಾದೇ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ "ಕೋ ಮಂ ವಿಜ್ಝೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಮನುಸ್ಸಸ್ಸ ವಿದ್ಧಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಭೀತೋ ಪಲಾಯಿತುಂ ಆರಭಿ । ರಾಜಾ ಸತಿಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯ "ಮಾತುಲ, ಮಾ ಭಾಯಿ, ಏಹೀ"ತಿ ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ಆಗತಂ "ಕೋಸಿ ನಾಮ ತ್ವ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಅಹಂ ಸಾಮಿ, ಜರಾ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಜರಾಯ ವಿದ್ಧೋ ಮರಿಸ್ಸತೀತಿ ಕಿರ ಮಂ ಪೋರಾಣಾ ಬ್ಯಾಕರಿಂಸು, ನಿಸ್ಸಂಸಯಂ ಅಜ್ಜ ಮಯಾ ಮರಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಞತ್ವಾ "ಮಾತುಲ, ಮಾ ಭಾಯಿ, ಏಹಿ ಪಹಾರಂ ಮೇ ಬನ್ಧಾ"ತಿ ತೇನ ಪಹಾರಮುಖಂ ಬನ್ಧಾಪೇತ್ವಾ ತಂ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ಬಲವವೇದನಾ ಪವತ್ತಿಂಸು, ಇತರೇಹಿ ಆಭತಂ ಆಹಾರಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಅಥ ತೇ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಅಜ್ಜ ಅಹಂ ಮರಿಸ್ಸಾಮಿ, ತುಮ್ಹೇ ಪನ ಸುಖುಮಾಲಾ ಅಞ್ಞಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಜೀವಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಥ, ಇಮಂ ವಿಜ್ಜಂ ಸಿಕ್ಖಥಾ"ತಿ ಏಕಂ ವಿಜ್ಜಂ ಸಿಕ್ಖಾಪೇತ್ವಾ ತೇ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪುಣಿ। ಏವಂ ಅಞ್ಜನದೇವಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇವ ವಿನಾಸಂ ಪಾಪುಣಿಂಸೂತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ “ಉಪಾಸಕ, ಏವಂ ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾ ಪಣ್ಡಿತಾನಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತಸೋಕಂ ಹರಿಂಸು, ಮಾ ಚಿನ್ತಯೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಪಾಸಕೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ತದಾ ರೋಹಿಣೇಯ್ಯೋ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ವಾಸುದೇವೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಅವಸೇಸಾ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ, ಘಟಪಣ್ಡಿತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ।

ಘಟಪಣ್ಡಿತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಸೋಳಸಮಾ।

ಇತಿ ಸೋಳಸಜಾತಕಪಟಿಮಣ್ಡಿತಸ್ಸ

ದಸಕನಿಪಾತಜಾತಕಸ್ಸ ಅತ್ಥವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಜಾತಕುದ್ದಾನಂ -

ಚತುದ್ವಾರೋ ಕಣ್ಹುಪೋಸೋ, ಸಙ್ಖ ಬೋಧಿ ದೀಪಾಯನೋ।
ನಿಗ್ರೋಧ ತಕ್ಕಲ ಧಮ್ಮ-ಪಾಲೋ ಕುಕ್ಕುಟ ಕುಣ್ಡಲೀ।
ಬಿಲಾರ ಚಕ್ಕ ಭೂರಿ ಚ, ಮಙ್ಗಲ ಘಟ ಸೋಳಸ॥

ದಸಕನಿಪಾತವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೧. ಏಕಾದಸಕನಿಪಾತೋ

[೪೫೫] ೧. ಮಾತುಪೋಸಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ತಸ್ಸ ನಾಗಸ್ಸ ವಿಪ್ಪವಾಸೇನಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಮಾತುಪೋಸಕಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನವತ್ಥು ಸಾಮಜಾತಕವತ್ಥುಸದಿಸಮೇವ। ಸತ್ಥಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಮಾ ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಉಜ್ಝಾಯಿತ್ಥ, ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಾಪಿ ಮಾತರಾ ವಿಯುತ್ತಾ ಸತ್ತಾಹಂ ನಿರಾಹಾರತಾಯ ಸುಸ್ಸಮಾನಾ ರಾಜಾರಹಂ ಭೋಜನಂ ಲಭಿತ್ವಾಪಿ 'ಮಾತರಾ ವಿನಾ ನ ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ಮಾತರಂ ದಿಸ್ವಾವ ಗೋಚರಂ ಗಣ್ಹಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಹಿ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಮಾಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಹತ್ಥಿಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಸೇತೋ ಅಹೋಸಿ ಅಭಿರೂಪೋ ದಸ್ಸನೀಯೋ ಪಾಸಾದಿಕೋ ಲಕ್ಖಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಸೀತಿಹತ್ಥಿಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರೋ। ಸೋ ಜರಾಜಿಣ್ಣಂ ಮಾತರಂ ಪೋಸೇಸಿ, ಮಾತಾ ಪನಸ್ಸ ಅನ್ಧಾ। ಸೋ ಮಧುರಮಧುರಾನಿ ಫಲಾಫಲಾನಿ ಹತ್ಥೀನಂ ದತ್ವಾ ಮಾತು ಸನ್ತಿಕಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಹತ್ಥೀ ತಸ್ಸಾ ಅದತ್ವಾ ಅತ್ತನಾವ ಖಾದನ್ತಿ। ಸೋ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಞತ್ವಾ "ಯೂಥಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಮಾತರಮೇವ ಪೋಸೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಹತ್ಥೀನಂ ಅಜಾನನ್ತಾನಂ ಮಾತರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಚಣ್ಡೋರಣಪಬ್ಬತಪಾದಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಂ ನಳಿನಿಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಠಿತಾಯ ಪಬ್ಬತಗುಹಾಯಂ ಮಾತರಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಪೋಸೇಸಿ। ಅಥೇಕೋ ಬಾರಾಣಸಿವಾಸೀ ವನಚರಕೋ ಮಗ್ಗಮೂಳ್ಹೋ ದಿಸಂ ವವತ್ಥಪೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಮಹನ್ತೇನ ಸದ್ದೇನ ಪರಿದೇವಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ "ಅಯಂ ಪುರಿಸೋ ಅನಾಥೋ, ನ ಖೋ ಪನ ಮೇತಂ ಪತಿರೂಪಂ, ಯಂ ಏಸ ಮಯಿ ಠಿತೇ ಇಧ ವಿನಸ್ಸೇಯ್ಯಾ"ತಿ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಭಯೇನ ಪಲಾಯನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಮ್ಭೋ ಪುರಿಸ, ನತ್ಥಿ ತೇ ಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಭಯಂ, ಮಾ ಪಲಾಯಿ, ಕಸ್ಮಾ ತ್ವಂ ಪರಿದೇವನ್ತೋ ವಿಚರಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಾಮಿ, ಅಹಂ ಮಗ್ಗಮೂಳ್ಹೋ, ಅಜ್ಜ ಮೇ ಸತ್ತಮೋ ದಿವಸೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಭೋ ಪುರಿಸ, ಮಾ ಭಾಯಿ, ಅಹಂ ತಂ ಮನುಸ್ಸಪಥೇ ಠಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಂ ಅತ್ತನೋ ಪಿಟ್ಠಿಯಂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಾ ನೀಹರಿತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿ। ಸೋಪಿ ಪಾಪೋ "ನಗರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ರುಕ್ಖಸಞ್ಞಂ ಪಬ್ಬತಸಞ್ಞಂ ಕರೋನ್ತೋವ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ರಞ್ಞೋ ಮಙ್ಗಲಹತ್ಥೀ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ರಾಜಾ "ಸಚೇ ಕೇನಚಿ ಕತ್ಥಚಿ ಓಪವಯ್ಹಂ ಕಾತುಂ ಯುತ್ತರೂಪೋ ಹತ್ಥೀ ದಿಟ್ಠೋ ಅತ್ಥಿ, ಸೋ ಆಚಿಕ್ಖತೂ"ತಿ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇಸಿ। ಸೋ ಪುರಿಸೋ ರಾಜಾನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಮಯಾ, ದೇವ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಓಪವಯ್ಹೋ ಭವಿತುಂ ಯುತ್ತರೂಪೋ ಸಬ್ಬಸೇತೋ ಸೀಲವಾ ಹತ್ಥಿರಾಜಾ ದಿಟ್ಠೋ, ಅಹಂ ಮಗ್ಗಂ ದಸ್ಸೇಸ್ಸಾಮಿ, ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಹತ್ಥಾಚರಿಯೇ ಪೇಸೇತ್ವಾ ತಂ ಗಣ್ಹಾಪೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ "ಇಮಂ ಮಗ್ಗದೇಸಕಂ ಕತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಇಮಿನಾ ವುತ್ತಂ ಹತ್ಥಿನಾಗಂ ಆನೇಥಾ"ತಿ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಹತ್ಥಾಚರಿಯಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ನಳಿನಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಗೋಚರಂ ಗಣ್ಹನ್ತಂ ಪಸ್ಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಹತ್ಥಾಚರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ "ಇದಂ ಭಯಂ ನ ಅಞ್ಞತೋ ಉಪ್ಪನ್ನಂ, ತಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಾ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅಹಂ ಖೋ ಪನ ಮಹಾಬಲೋ ಹತ್ಥಿಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ವಿದ್ಧಂಸೇತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ಹೋಮಿ, ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಸರಟ್ಠಕಂ ಸೇನಾವಾಹನಂ ನಾಸೇತುಂ, ಸಚೇ ಪನ ಕುಜ್ಝಿಸ್ಸಾಮಿ, ಸೀಲಂ ಮೇ ಭಿಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅಜ್ಜ ಸತ್ತೀಹಿ ಕೋಟ್ಟಿಯಮಾನೋಪಿ ನ ಕುಜ್ಝಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾಯ ಸೀಸಂ ನಾಮೇತ್ವಾ ನಿಚ್ಚಲೋವ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಹತ್ಥಾಚರಿಯೋ ಪದುಮಸರಂ ಓತರಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಲಕ್ಖಣಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ "ಏಹಿ ಪುತ್ತಾ"ತಿ ರಜತದಾಮಸದಿಸಾಯ ಸೋಣ್ಡಾಯ ಗಹೇತ್ವಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಪಾಪುಣಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತಮಾತಾ ಪನ ಪುತ್ತೇ ಅನಾಗಚ್ಛನ್ತೇ "ಪುತ್ತೋ ಮೇ ರಾಜರಾಜಮಹಾಮತ್ತಾದೀಹಿ ನೀತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಇದಾನಿ ತಸ್ಸ ವಿಪ್ಪವಾಸೇನ ಅಯಂ ವನಸಣ್ಡೋ ವಡ್ಢಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪರಿದೇವಮಾನಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ –

೧. "ತಸ್ಸ ನಾಗಸ್ಸ ವಿಪ್ಪವಾಸೇನ, ವಿರೂಳ್ಹಾ ಸಲ್ಲಕೀ ಚ ಕುಟಜಾ ಚ।

ಕುರುವಿನ್ದಕರವೀರಾ ಭಿಸಸಾಮಾ ಚ, ನಿವಾತೇ ಪುಪ್ಫಿತಾ ಚ ಕಣಿಕಾರಾ॥

೨. “ಕೋಚಿದೇವ ಸುವಣ್ಣಕಾಯುರಾ, ನಾಗರಾಜಂ ಭರನ್ತಿ ಪಿಣ್ಡೇನ।
ಯತ್ಥ ರಾಜಾ ರಾಜಕುಮಾರೋ ವಾ, ಕವಚಮಭಿಹೇಸ್ಸತಿ ಅಛಮ್ಭಿತೋ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವಿರೂಳ್ಹಾತಿ** ವಡ್ಢಿತಾ ನಾಮ, ನತ್ಥೇತ್ಥ ಸಂಸಯೋತಿ ಅಸಂಸಯವಸೇನೇವಮಾಹ। **ಸಲ್ಲಕೀ ಚ ಕುಟಜಾ ಚಾತಿ** ಇನ್ದಸಾಲರುಕ್ಖಾ ಚ ಕುಟಜರುಕ್ಖಾ ಚ। **ಕುರುವಿನ್ದಕರವೀರಾ ಭಿಸಸಾಮಾ ಚಾತಿ** ಕುರುವಿನ್ದರುಕ್ಖಾ ಚ ಕರವೀರನಾಮಕಾನಿ ಮಹಾತಿಣಾನಿ ಚ ಭಿಸಾನಿ ಚ ಸಾಮಾಕಾನಿ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತೇ ಚ ಸಬ್ಬೇ ಇದಾನಿ ವಡ್ಢಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ಪರಿದೇವತಿ। **ನಿವಾತೇತಿ** ಪಬ್ಬತಪಾದೇ। **ಪುಪ್ಫಿತಾತಿ** ಮಮ ಪುತ್ತೇನ ಸಾಖಂ ಭಞ್ಜಿತ್ವಾ ಅಖಾದಿಯಮಾನಾ ಕಣಿಕಾರಾಪಿ ಪುಪ್ಫಿತಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಕೋಚಿದೇವಾತಿ** ಕತ್ಥಚಿದೇವ ಗಾಮೇ ವಾ ನಗರೇ ವಾ। **ಸುವಣ್ಣಕಾಯುರಾತಿ** ಸುವಣ್ಣಾಭರಣಾ ರಾಜರಾಜಮಹಾಮತ್ತಾ। **ಭರನ್ತಿ ಪಿಣ್ಡೇನಾತಿ** ಅಜ್ಜ ಮಾತುಪೋಸಕಂ ನಾಗರಾಜಂ ರಾಜಾರಹಸ್ಸ ಭೋಜನಸ್ಸ ಸುವಡ್ಢಿತೇನ ಪಿಣ್ಡೇನ ಪೋಸೇನ್ತಿ। **ಯತ್ಥಾತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ನಾಗರಾಜೇ ರಾಜಾ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ। **ಕವಚಮಭಿಹೇಸ್ಸತೀತಿ** ಸಙ್ಗಾಮಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತಾನಂ ಕವಚಂ ಅಭಿಹನಿಸ್ಸತಿ ಭಿನ್ದಿಸ್ಸತಿ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - “ಯತ್ಥ ಮಮ ಪುತ್ತೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ರಾಜಾ ವಾ ರಾಜಕುಮಾರೋ ವಾ ಅಛಮ್ಭಿತೋ ಹುತ್ವಾ ಸಪತ್ತಾನಂ ಕವಚಂ ಹನಿಸ್ಸತಿ, ತಂ ಮೇ ಪುತ್ತಂ ನಾಗರಾಜಾನಂ ಸುವಣ್ಣಾಭರಣಾ ಅಜ್ಜ ಪಿಣ್ಡೇನ ಭರನ್ತೀ”ತಿ।

ಹತ್ಥಾಚರಿಯೋಪಿ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇವ ರಞ್ಞೋ ಸಾಸನಂ ಪೇಸೇಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ನಗರಂ ಅಲಙ್ಕಾರಾಪೇಸಿ। ಹತ್ಥಾಚರಿಯೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಕತಗನ್ಧಪರಿಭಣ್ಡಂ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಂ ಹತ್ಥಿಸಾಲಂ ನೇತ್ವಾ ವಿಚಿತ್ರಸಾಣಿಯಾ ಪರಿಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚಾಪೇಸಿ। ರಾಜಾ ನಾನಗ್ಗರಸಭೋಜನಂ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ದಾಪೇಸಿ। ಸೋ “ಮಾತರಂ ವಿನಾ ಗೋಚರಂ ನ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಪಿಣ್ಡಂ ನ ಗಣ್ಹಿ। ಅಥ ನಂ ಯಾಚನ್ತೋ ರಾಜಾ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩. “ಗಣ್ಹಾಹಿ ನಾಗ ಕಬಳಂ, ಮಾ ನಾಗ ಕಿಸಕೋ ಭವ।
ಬಹೂನಿ ರಾಜಕಿಚ್ಚಾನಿ, ತಾನಿ ನಾಗ ಕರಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ॥

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಚತುತ್ಥಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪. “ಸಾ ನೂನಸಾ ಕಪಣಿಕಾ, ಅನ್ಧಾ ಅಪರಿಣಾಯಿಕಾ।
ಖಾಣುಂ ಪಾದೇನ ಘಟ್ಟೇತಿ, ಗಿರಿಂ ಚಣ್ಡೋರಣಂ ಪತೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಾ ನೂನಸಾತಿ** ಮಹಾರಾಜ, ನೂನ ಸಾ ಏಸಾ। **ಕಪಣಿಕಾತಿ** ಪುತ್ತವಿಯೋಗೇನ ಕಪಣಾ। **ಖಾಣುನ್ತಿ** ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪತಿತಂ ರುಕ್ಖಕಲಿಙ್ಗರಂ। **ಘಟ್ಟೇತೀತಿ** ಪರಿದೇವಮಾನಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪಾದೇನ ಪೋಥೇನ್ತೀ ನೂನ ಪಾದೇನ ಹನತಿ । **ಗಿರಿಂ ಚಣ್ಡೋರಣಂ ಪತೀತಿ** ಚಣ್ಡೋರಣಪಬ್ಬತಾಭಿಮುಖೀ, ಪಬ್ಬತಪಾದೇ ಪರಿಪ್ಫನ್ದಮಾನಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅಥ ನಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ರಾಜಾ ಪಞ್ಚಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೫. “ಕಾ ನು ತೇ ಸಾ ಮಹಾನಾಗ, ಅನ್ಧಾ ಅಪರಿಣಾಯಿಕಾ।
ಖಾಣುಂ ಪಾದೇನ ಘಟ್ಟೇತಿ, ಗಿರಿಂ ಚಣ್ಡೋರಣಂ ಪತೀ”ತಿ॥

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಛಟ್ಠಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬. “ಮಾತಾ ಮೇ ಸಾ ಮಹಾರಾಜ, ಅನ್ಧಾ ಅಪರಿಣಾಯಿಕಾ।
ಖಾಣುಂ ಪಾದೇನ ಘಟ್ಟೇತಿ, ಗಿರಿಂ ಚಣ್ಡೋರಣಂ ಪತೀ”ತಿ॥

ರಾಜಾ ಛಟ್ಠಗಾಥಾಯ ತಮತ್ಥಂ ಸುತ್ವಾ ಮುಞ್ಚಾಪೇನ್ತೋ ಸತ್ತಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭. “ಮುಞ್ಚಥೇತಂ ಮಹಾನಾಗಂ, ಯೋಯಂ ಭರತಿ ಮಾತರಂ।
ಸಮೇತು ಮಾತರಾ ನಾಗೋ, ಸಹ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಞಾತಿಭೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯೋಯಂ ಭರತೀ**ತಿ ಅಯಂ ನಾಗೋ “ಅಹಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಅನ್ಧಂ ಮಾತರಂ ಪೋಸೇಮಿ, ಮಯಾ ವಿನಾ ಮಯ್ಹಂ ಮಾತಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸತಿ, ತಾಯ ವಿನಾ ಮಯ್ಹಂ ಇಸ್ಸರಿಯೇನ ಅತ್ಥೋ ನತ್ಥಿ, ಅಜ್ಜ ಮೇ ಮಾತು ಗೋಚರಂ ಅಲಭನ್ತಿಯಾ ಸತ್ತಮೋ ದಿವಸೋ”ತಿ ವದತಿ, ತಸ್ಮಾ ಯೋ ಅಯಂ ಮಾತರಂ ಭರತಿ, ಏತಂ ಮಹಾನಾಗಂ ಖಿಪ್ಪಂ ಮುಞ್ಚಥ। **ಸಬ್ಬೇಹಿ ಞಾತಿಭೀ**ತಿ ಸದ್ಧಿಂ ಏಸ ಮಾತರಾ ಸಮೇತು ಸಮಾಗಚ್ಛತೂತಿ।

ಅಟ್ಠಮನವಮಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧಗಾಥಾ ಹೋನ್ತಿ -

೮. “ಮುತ್ತೋ ಚ ಬನ್ಧನಾ ನಾಗೋ, ಮುತ್ತಮಾದಾಯ ಕುಞ್ಜರೋ।
ಮುಹುತ್ತಂ ಅಸ್ಸಾಸಯಿತ್ವಾ, ಅಗಮಾ ಯೇನ ಪಬ್ಬತೋ॥

೯. “ತತೋ ಸೋ ನಳಿನಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ, ಸೀತಂ ಕುಞ್ಜರಸೇವಿತಂ।
ಸೋಣ್ಡಾಯೂದಕಮಾಹತ್ವಾ, ಮಾತರಂ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಥಾ”ತಿ॥

ಸೋ ಕಿರ ನಾಗೋ ಬನ್ಧನಾ ಮುತ್ತೋ ಥೋಕಂ ವಿಸ್ಸಮಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ದಸರಾಜಧಮ್ಮಗಾಥಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ “ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಹೋಹಿ, ಮಹಾರಾಜಾ”ತಿ ಓವಾದಂ ದತ್ವಾ ಮಹಾಜನೇನ ಗನ್ಧಮಾಲಾದೀಹಿ ಪೂಜಿಯಮಾನೋ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ತದಹೇವ ತಂ ಪದುಮಸರಂ ಪತ್ವಾ “ಮಮ ಮಾತರಂ ಗೋಚರಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾವ ಸಯಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಬಹುಂ ಭಿಸಮುಳಾಲಂ ಆದಾಯ ಸೋಣ್ಡಪೂರಂ ಉದಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗುಹಾಲೇಣತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಗುಹಾದ್ವಾರೇ ನಿಸಿನ್ನಾಯ ಮಾತುಯಾ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ನಿರಾಹಾರತಾಯ ಮಾತು ಸರೀರಸ್ಸ ಫಸ್ಸಪಟಿಲಾಭತ್ಥಂ ಉಪರಿ ಉದಕಂ ಸಿಞ್ಚಿ, ತಮತ್ಥಂ ಆವಿಕರೋನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿ “ದೇವೋ ವಸ್ಸತೀ”ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ತಂ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತೀ ದಸಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೦. “ಕೋಯಂ ಅನರಿಯೋ ದೇವೋ, ಅಕಾಲೇನಪಿ ವಸ್ಸತಿ।
ಗತೋ ಮೇ ಅತ್ರಜೋ ಪುತ್ತೋ, ಯೋ ಮಯ್ಹಂ ಪರಿಚಾರಕೋ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅತ್ರಜೋ**ತಿ ಅತ್ತತೋ ಜಾತೋ।

ಅಥ ನಂ ಸಮಸ್ಸಾಸೇನ್ತೋ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏಕಾದಸಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧. “ಉಟ್ಠೇಹಿ ಅಮ್ಮ ಕಿಂ ಸೇಸಿ, ಆಗತೋ ತ್ಯಾಹಮತ್ರಜೋ।
ಮುತ್ತೋಮ್ಹಿ ಕಾಸಿರಾಜೇನ, ವೇದೇಹೇನ ಯಸಸ್ಸಿನಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಆಗತೋ ತ್ಯಾಹನ್ತಿ** ಆಗತೋ ತೇ ಅಹಂ। **ವೇದೇಹೇನಾತಿ** ಞಾಣಸಮ್ಪನ್ನೇನ। **ಯಸಸ್ಸಿನಾತಿ** ಮಹಾಪರಿವಾರೇನ ತೇನ ರಞ್ಞಾ ಮಙ್ಗಲಹತ್ಥಿಭಾವಾಯ ಗಹಿತೋಪಿ ಅಹಂ ಮುತ್ತೋ, ಇದಾನಿ ತವ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತೋ ಉಟ್ಠೇಹಿ ಗೋಚರಂ ಗಣ್ಹಾಹೀತಿ।

ಸಾ ತುಟ್ಠಮಾನಸಾ ರಞ್ಞೋ ಅನುಮೋದನಂ ಕರೋನ್ತೀ ಓಸಾನಗಾಥಮಾಹ -

೧೨. "ಚಿರಂ ಜೀವತು ಸೋ ರಾಜಾ, ಕಾಸೀನಂ ರಟ್ಠವಡ್ಢನೋ।
ಯೋ ಮೇ ಪುತ್ತಂ ಪಮೋಚೇಸಿ, ಸದಾ ವುದ್ಧಾಪಚಾಯಿಕ"ನ್ತಿ॥

ತದಾ ರಾಜಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಗುಣೇ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ನಳಿನಿಯಾ ಅವಿದೂರೇ ಗಾಮಮ್ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಚ ಮಾತು ಚಸ್ಸ ನಿಬದ್ಧಂ ವತ್ತಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ। ಅಪರಭಾಗೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮಾತರಿ ಕಾಲಕತಾಯ ತಸ್ಸಾ ಸರೀರಪರಿಹಾರಂ ಕತ್ವಾ ಕಾರಣ್ಡಕಅಸ್ಸಮಪದಂ ನಾಮ ಗತೋ। ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಠಾನೇ ಹಿಮವನ್ತತೋ ಓತರಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸತಾ ಇಸಯೋ ವಸಿಂಸು, ತಂ ವತ್ತಂ ತೇಸಂ ಅದಾಸಿ। ರಾಜಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸಮಾನರೂಪಂ ಸಿಲಾಪಟಿಮಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಮಹಾಸಕ್ಕಾರಂ ಪವತ್ತೇಸಿ । ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪವಾಸಿನೋ ಅನುಸಂವಚ್ಛರಂ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಮಹಂ ನಾಮ ಕರಿಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಮಾತುಪೋಸಕಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ತದಾ ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಪಾಪಪುರಿಸೋ ದೇವದತ್ತೋ, ಹತ್ಥಾಚರಿಯೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಮಾತಾ ಹತ್ಥಿನೀ ಮಹಾಮಾಯಾ, ಮಾತುಪೋಸಕನಾಗೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ।

ಮಾತುಪೋಸಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಠಮಾ।

[೪೫೬] ೨. ಜುಣ್ಹಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸುಣೋಹಿ ಮಯ್ಹಂ ವಚನಂ ಜನಿನ್ದಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಆನನ್ದತ್ಥೇರೇನ ಲದ್ಧವರೇ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಪಠಮಬೋಧಿಯಞ್ಹಿ ವೀಸತಿ ವಸ್ಸಾನಿ ಭಗವತೋ ಅನಿಬದ್ಧುಪಟ್ಠಾಕಾ ಅಹೇಸುಂ। ಏಕದಾ ಥೇರೋ ನಾಗಸಮಾಲೋ, ಏಕದಾ ನಾಗಿತೋ, ಏಕದಾ ಉಪವಾಣೋ, ಏಕದಾ ಸುನಕ್ಖತ್ತೋ, ಏಕದಾ ಚುನ್ದೋ, ಏಕದಾ ನನ್ದೋ, ಏಕದಾ ಸಾಗತೋ, ಏಕದಾ ಮೇಘಿಯೋ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಹಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನಿಮ್ಹಿ ಮಹಲ್ಲಕೋ, ಏಕಚ್ಚೇ ಭಿಕ್ಖೂ 'ಇಮಿನಾ ಮಗ್ಗೇನ ಗಚ್ಛಾಮಾ'ತಿ ವುತ್ತೇ ಅಞ್ಞೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಏಕಚ್ಚೇ ಮಯ್ಹಂ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಭೂಮಿಯಂ ನಿಕ್ಖಿಪನ್ತಿ, ನಿಬದ್ಧುಪಟ್ಠಾಕಂ ಮೇ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಜಾನಾಥಾ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ಅಹಂ ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಹಂ ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಿರಸಿ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಕತ್ವಾ ಉಟ್ಠಿತೇ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಾದಯೋ "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪತ್ಥನಾ ಮತ್ಥಕಂ ಪತ್ತಾ, ಅಲ"ನ್ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿ। ತತೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಂ "ತ್ವಂ ಆವುಸೋ, ಉಪಟ್ಠಾಕಟ್ಠಾನಂ ಯಾಚಾಹೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಥೇರೋ "ಸಚೇ ಮೇ ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಅತ್ತನಾ ಲದ್ಧಚೀವರಂ ನ ದಸ್ಸತಿ, ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ನ ದಸ್ಸತಿ, ಏಕಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ವಸಿತುಂ ನ ದಸ್ಸತಿ, ಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಮನ್ತನಂ ನ ಗಮಿಸ್ಸತಿ, ಸಚೇ ಪನ ಭಗವಾ ಮಯಾ ಗಹಿತಂ ನಿಮನ್ತನಂ ಗಮಿಸ್ಸತಿ, ಸಚೇ ಅಹಂ ತಿರೋರಟ್ಠಾ ತಿರೋಜನಪದಾ ಭಗವನ್ತಂ ದಟ್ಠುಂ ಆಗತಂ ಪರಿಸಂ ಆಗತಕ್ಖಣೇಯೇವ ದಸ್ಸೇತುಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ , ಯದಾ ಮೇ ಕಙ್ಖಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇಯೇವ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ, ಸಚೇ ಯಂ ಭಗವಾ ಮಮ ಪರಮ್ಮುಖಾ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇತಿ, ತಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಕಥೇಸ್ಸತಿ, ಏವಾಹಂ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಪಟಿಕ್ಖೇಪೇ ಚತಸ್ಸೋ ಚ ಆಯಾಚನಾತಿ ಅಟ್ಠ ವರೇ ಯಾಚಿ, ಭಗವಾಪಿಸ್ಸ ಅದಾಸಿ।

ಸೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ವಸ್ಸಾನಿ ನಿಬದ್ಧುಪಟ್ಠಾಕೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಪಞ್ಚಸು ಠಾನೇಸು ಏತದಗ್ಗೇ ಠಪನಂ ಪತ್ವಾ ಆಗಮಸಮ್ಪದಾ, ಅಧಿಗಮಸಮ್ಪದಾ, ಪುಬ್ಬಹೇತುಸಮ್ಪದಾ, ಅತ್ತತ್ಥಪರಿಪುಚ್ಛಾಸಮ್ಪದಾ, ತಿತ್ಥವಾಸಸಮ್ಪದಾ, ಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರಸಮ್ಪದಾ, ಬುದ್ಧೂಪನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪದಾತಿ ಇಮಾಹಿ ಸತ್ತಹಿ ಸಮ್ಪದಾಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ

ಅಟ್ಠವರದಾಯಜ್ಜಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಪಞ್ಞಾತೋ ಗಗನಮಜ್ಝೇ ಚನ್ದೋ ವಿಯ ಪಾಕಟೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಆವುಸೋ, ತಥಾಗತೋ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಂ ವರದಾನೇನ ಸನ್ತಪ್ಪೇಸೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಾಹಂ ಆನನ್ದಂ ವರೇನ ಸನ್ತಪ್ಪೇಸಿಂ, ಪುಬ್ಬೇಪಾಹಂ ಯಂ ಯಂ ಏಸ ಯಾಚಿ, ತಂ ತಂ ಅದಾಸಿಂಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಜುಣ್ಹಕುಮಾರೋ ನಾಮ ಹುತ್ವಾ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಅನುಯೋಗಂ ದತ್ವಾ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ಅನ್ಧಕಾರೇ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಘರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ನಿವಾಸಟ್ಠಾನಂ ವೇಗೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಭಿಕ್ಖಂ ಚರಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ನಿವಾಸಟ್ಠಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ಬಾಹುನಾ ಪಹರಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಭತ್ತಪಾತಿಂ ಭಿನ್ದಿಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪತಿತ್ವಾ ವಿರವಿ। ಕುಮಾರೋ ಕಾರುಞ್ಞೇನ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ತಂ ಹತ್ಥೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ "ತಯಾ, ತಾತ, ಮಮ ಭಿಕ್ಖಾಭಾಜನಂ ಭಿನ್ನಂ, ಭತ್ತಮೂಲಂ ಮೇ ದೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಕುಮಾರೋ "ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ನ ದಾನಾಹಂ ತವ ಭತ್ತಮೂಲಂ ದಾತುಂ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ಅಹಂ ಖೋ ಪನ ಕಾಸಿಕರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತೋ ಜುಣ್ಹಕುಮಾರೋ ನಾಮ, ಮಯಿ ರಜ್ಜೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮಂ ಧನಂ ಯಾಚೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ನಿಟ್ಠಿತಸಿಪ್ಪೋ ಆಚರಿಯಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಿತು ಸಿಪ್ಪಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಪಿತಾ "ಜೀವನ್ತೇನ ಮೇ ಪುತ್ತೋ ದಿಟ್ಠೋ, ರಾಜಭೂತಮ್ಪಿ ನಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ರಜ್ಜೇ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿ। ಸೋ ಜುಣ್ಹರಾಜಾ ನಾಮ ಹುತ್ವಾ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ "ಇದಾನಿ ಮಮ ಭತ್ತಮೂಲಂ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಅಲಙ್ಕತನಗರಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕರೋನ್ತಮೇವ ದಿಸ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಉನ್ನತಪ್ಪದೇಸೇ ಠಿತೋ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಜಯಾಪೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾವ ಅತಿಕ್ಕಮಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತೇನ ಅದಿಟ್ಠಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೩. "ಸುಣೋಹಿ ಮಯ್ಹಂ ವಚನಂ ಜನಿನ್ದ, ಅತ್ಥೇನ ಜುಣ್ಹಮ್ಹಿ ಇಧಾನುಪತ್ತೋ।
ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಅದ್ಧಿಕೇ ತಿಟ್ಠಮಾನೇ, ಗನ್ತಬ್ಬಮಾಹು ದ್ವಿಪದಿನ್ದ ಸೇಟ್ಠಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಜುಣ್ಹಮ್ಹೀ**ತಿ ಮಹಾರಾಜ, ತಯಿ ಜುಣ್ಹಮ್ಹಿ ಅಹಂ ಏಕೇನ ಅತ್ಥೇನ ಇಧಾನುಪ್ಪತ್ತೋ, ನ ನಿಕ್ಕಾರಣಾ ಇಧಾಗತೋಮ್ಹೀತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಅದ್ಧಿಕೇ**ತಿ ಅದ್ಧಾನಂ ಆಗತೇ। **ಗನ್ತಬ್ಬ**ನ್ತಿ ತಂ ಅದ್ಧಿಕಂ ಅದ್ಧಾನಮಾಗತಂ ಯಾಚಮಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾವ ಗನ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಪಣ್ಡಿತಾ ನ ಆಹು ನ ಕಥೇನ್ತೀತಿ।

ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಂ ವಜಿರಙ್ಕುಸೇನ ನಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪. "ಸುಣೋಮಿ ತಿಟ್ಠಾಮಿ ವದೇಹಿ ಬ್ರಹ್ಮೇ, ಯೇನಾಸಿ ಅತ್ಥೇನ ಇಧಾನುಪತ್ತೋ।
ಕಂ ವಾ ತ್ವಮತ್ಥಂ ಮಯಿ ಪತ್ಥಯಾನೋ, ಇಧಾಗಮೋ ಬ್ರಹ್ಮೇ ತದಿಙ್ಘ ಬ್ರೂಹೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಇಙ್ಘಾ**ತಿ ಚೋದನತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ।

ತತೋ ಪರಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಚ ರಞ್ಞೋ ಚ ವಚನಪಟಿವಚನವಸೇನ ಸೇಸಗಾಥಾ ಕಥಿತಾ -

೧೫. "ದದಾಹಿ ಮೇ ಗಾಮವರಾನಿ ಪಞ್ಚ, ದಾಸೀಸತಂ ಸತ್ತ ಗವಂಸತಾನಿ।
ಪರೋಸಹಸ್ಸಞ್ಚ ಸುವಣ್ಣನಿಕ್ಖೇ, ಭರಿಯಾ ಚ ಮೇ ಸಾದಿಸೀ ದ್ವೇ ದದಾಹಿ॥

೧೬. "ತಪೋ ನು ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಭಿಂಸರೂಪೋ, ಮನ್ತಾ ನು ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಚಿತ್ತರೂಪಾ।

ಯಕ್ಖಾ ನು ತೇ ಅಸ್ಸವಾ ಸನ್ತಿ ಕೇಚಿ, ಅತ್ಥಂ ವಾ ಮೇ ಅಭಿಜಾನಾಸಿ ಕತ್ತಂ॥

೧೭. “ನ ಮೇ ತಪೋ ಅತ್ಥಿ ನ ಚಾಪಿ ಮನ್ತಾ, ಯಕ್ಖಾಪಿ ಮೇ ಅಸ್ಸವಾ ನತ್ಥಿ ಕೇಚಿ।
ಅತ್ಥಮ್ಪಿ ತೇ ನಾಭಿಜಾನಾಮಿ ಕತ್ತಂ, ಪುಬ್ಬೇ ಚ ಖೋ ಸಙ್ಗತಿಮತ್ತಮಾಸಿ॥

೧೮. “ಪಠಮಂ ಇದಂ ದಸ್ಸನಂ ಜಾನತೋ ಮೇ, ನ ತಾಭಿಜಾನಾಮಿ ಇತೋ ಪುರತ್ಥಾ।
ಅಕ್ಖಾಹಿ ಮೇ ಪುಚ್ಛಿತೋ ಏತಮತ್ಥಂ, ಕದಾ ಕುಹಿಂ ವಾ ಅಹು ಸಙ್ಗಮೋ ನೋ॥

೧೯. “ಗನ್ಧಾರರಾಜಸ್ಸ ಪುರಮ್ಹಿ ರಮ್ಮೇ, ಅವಸಿಮ್ಹಸೇ ತಕ್ಕಸೀಲಾಯಂ ದೇವ।
ತತ್ಥನ್ಧಕಾರಮ್ಹಿ ತಿಮೀಸಿಕಾಯಂ, ಅಂಸೇನ ಅಂಸಂ ಸಮಘಟ್ಟಯಿಮ್ಹ॥

೨೦. “ತೇ ತತ್ಥ ಠತ್ವಾನ ಉಭೋ ಜನಿನ್ದ, ಸಾರಾಣಿಯಂ ವೀತಿಸಾರಯಿಮ್ಹ ತತ್ಥ।
ಸಾಯೇವ ನೋ ಸಙ್ಗತಿಮತ್ತಮಾಸಿ, ತತೋ ನ ಪಚ್ಛಾ ನ ಪುರೇ ಅಹೋಸಿ॥

೨೧. “ಯದಾ ಕದಾಚಿ ಮನುಜೇಸು ಬ್ರಹ್ಮೇ, ಸಮಾಗಮೋ ಸಪ್ಪುರಿಸೇನ ಹೋತಿ।
ನ ಪಣ್ಡಿತಾ ಸಙ್ಗತಿಸನ್ಥವಾನಿ, ಪುಬ್ಬೇ ಕತಂ ವಾಪಿ ವಿನಾಸಯನ್ತಿ॥

೨೨. “ಬಾಲಾವ ಖೋ ಸಙ್ಗತಿಸನ್ಥವಾನಿ, ಪುಬ್ಬೇ ಕತಂ ವಾಪಿ ವಿನಾಸಯನ್ತಿ।
ಬಹುಮ್ಪಿ ಬಾಲೇಸು ಕತಂ ವಿನಸ್ಸತಿ, ತಥಾ ಹಿ ಬಾಲಾ ಅಕತಞ್ಞುರೂಪಾ॥

೨೩. “ಧೀರಾ ಚ ಖೋ ಸಙ್ಗತಿಸನ್ಥವಾನಿ, ಪುಬ್ಬೇ ಕತಂ ವಾಪಿ ನ ನಾಸಯನ್ತಿ।
ಅಪ್ಪಮ್ಪಿ ಧೀರೇಸು ಕತಂ ನ ನಸ್ಸತಿ, ತಥಾ ಹಿ ಧೀರಾ ಸುಕತಞ್ಞುರೂಪಾ॥

೨೪. “ದದಾಮಿ ತೇ ಗಾಮವರಾನಿ ಪಞ್ಚ, ದಾಸೀಸತಂ ಸತ್ತ ಗವಂಸತಾನಿ।
ಪರೋಸಹಸ್ಸಞ್ಚ ಸುವಣ್ಣನಿಕ್ಖೇ, ಭರಿಯಾ ಚ ತೇ ಸಾದಿಸೀ ದ್ವೇ ದದಾಮಿ॥

೨೫. “ಏವಂ ಸತಂ ಹೋತಿ ಸಮೇಚ್ಚ ರಾಜ, ನಕ್ಖತ್ತರಾಜಾರಿವ ತಾರಕಾನಂ।
ಆಪೂರತೀ ಕಾಸಿಪತೀ ತಥಾಹಂ, ತಯಾಪಿ ಮೇ ಸಙ್ಗಮೋ ಅಜ್ಜ ಲದ್ಧೋ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಾದಿಸೀತಿ** ರೂಪವಣ್ಣಜಾತಿಕುಲಪದೇಸೇನ ಮಯಾ ಸಾದಿಸೀ ಏಕಸದಿಸಾ ದ್ವೇ ಮಹಾಯಸಾ ಭರಿಯಾ ಚ ಮೇ ದೇಹೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಭಿಂಸರೂಪೋತಿ** ಕಿಂ ನು ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬಲವರೂಪಸೀಲಾಚಾರಗುಣಸಙ್ಖಾತಂ ತಪೋಕಮ್ಮಂ ಅತ್ಥೀತಿ ಪುಚ್ಛತಿ। **ಮನ್ತಾ ನು ತೇತಿ** ಉದಾಹು ವಿಚಿತ್ರರೂಪಾ ಸಬ್ಬತ್ಥಸಾಧಕಾ ಮನ್ತಾ ತೇ ಅತ್ಥಿ। **ಅಸ್ಸವಾತಿ** ವಚನಕಾರಕಾ ಇಚ್ಛಿತಿಚ್ಛಿತದಾಯಕಾ ಯಕ್ಖಾ ವಾ ತೇ ಕೇಚಿ ಸನ್ತಿ। **ಕತ್ತನ್ತಿ** ಕತಂ, ಉದಾಹು ತಯಾ ಕತಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಮಮ ಅತ್ಥಂ ಅಭಿಜಾನಾಸೀತಿ ಪುಚ್ಛತಿ। **ಸಙ್ಗತಿಮತ್ತನ್ತಿ** ಸಮಾಗಮಮತ್ತಂ ತಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಪುಬ್ಬೇ ಮಮ ಆಸೀತಿ ವದತಿ। **ಜಾನತೋ ಮೇತಿ** ಜಾನನ್ತಸ್ಸ ಮಮ ಇದಂ ಪಠಮಂ ತವ ದಸ್ಸನಂ। **ನ ತಾಭಿಜಾನಾಮೀತಿ** ನ ತಂ ಅಭಿಜಾನಾಮಿ। **ತಿಮೀಸಿಕಾಯನ್ತಿ** ಬಹಲತಿಮಿರಾಯಂ ರತ್ತಿಯಂ। **ತೇ ತತ್ಥ ಠತ್ವಾನಾತಿ** ತೇ ಮಯಂ ತಸ್ಮಿಂ ಅಂಸೇನ ಅಂಸಂ ಘಟ್ಟಿತಟ್ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ. **ವೀತಿಸಾರಯಿಮ್ಹ ತತ್ಥಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇ ಸರಿತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ಕಥಂ ವೀತಿಸಾರಯಿಮ್ಹ, ಅಹಂ “ಭಿಕ್ಖಾಭಾಜನಂ ಮೇ ತಯಾ ಭಿನ್ನಂ, ಭತ್ತಮೂಲಂ ಮೇ ದೇಹೀ”ತಿ ಅವಚಂ, ತ್ವಂ “ಇದಾನಾಹಂ ತವ ಭತ್ತಮೂಲಂ ದಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ಅಹಂ ಖೋ ಪನ ಕಾಸಿಕರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತೋ ಜುಣ್ಹಕುಮಾರೋ ನಾಮ, ಮಯಿ ರಜ್ಜೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮಂ ಧನಂ ಯಾಚೇಯ್ಯಾಸೀ”ತಿ ಅವಚಾತಿ ಇಮಂ ಸಾರಣೀಯಕಥಂ ಕರಿಮ್ಹಾತಿ ಆಹ। **ಸಾಯೇವ ನೋ**

ಸಙ್ಗತಿಮತ್ತಮಾಸೀತಿ ದೇವ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸಾಯೇವ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಙ್ಗತಿಮತ್ತಮಾಸಿ, ಏಕಮುಹುತ್ತಿಕಮಹೋಸೀತಿ ದೀಪೇತಿ। **ತತೋ**ತಿ ತತೋ ಪನ ತಂಮುಹುತ್ತಿಕಮಿತ್ತಧಮ್ಮತೋ ಪಚ್ಛಾ ವಾ ಪುರೇ ವಾ ಕದಾಚಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸಙ್ಗತಿ ನಾಮ ನ ಭೂತಪುಬ್ಬಾ।

ನ ಪಣ್ಡಿತಾತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪಣ್ಡಿತಾ ನಾಮ ತಂಮುಹುತ್ತಿಕಂ ಸಙ್ಗತಿಂ ವಾ ಚಿರಕಾಲಸನ್ಥವಾನಿ ವಾ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಗುಣಂ ವಾ ನ ನಾಸೇನ್ತಿ। **ಬಹುಮ್ಪೀ**ತಿ ಬಹುಕಮ್ಪಿ । **ಅಕತಞ್ಞುರೂಪಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಬಾಲಾ ಅಕತಞ್ಞುಸಭಾವಾ, ತಸ್ಮಾ ತೇಸು ಬಹುಮ್ಪಿ ಕತಂ ನಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸುಕತಞ್ಞುರೂಪಾ**ತಿ ಸುಟ್ಠು ಕತಞ್ಞುಸಭಾವಾ। ಏತ್ಥಾಪಿ ತತ್ಥಾಪಿ **ತಥಾ ಹೀ**ತಿ **ಹಿ**-ಕಾರೋ ಕಾರಣತ್ಥೋ। **ದದಾಮಿ ತೇ**ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ಯಾಚಿತಯಾಚಿತಂ ದದನ್ತೋ ಏವಮಾಹ। **ಏವಂ ಸತ**ನ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ರಞ್ಞೋ ಅನುಮೋದನಂ ಕರೋನ್ತೋ ವದತಿ, ಸತಂ ಸಪ್ಪುರಿಸಾನಂ ಏಕವಾರಮ್ಪಿ ಸಮೇಚ್ಚ ಸಙ್ಗತಿ ನಾಮ ಏವಂ ಹೋತಿ। **ನಕ್ಖತ್ತರಾಜಾರಿವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ರ**-ಕಾರೋ ನಿಪಾತಮತ್ತಂ। **ತಾರಕಾನ**ನ್ತಿ ತಾರಕಗಣಮಜ್ಝೇ। **ಕಾಸಿಪತೀ**ತಿ ರಾಜಾನಮಾಲಪತಿ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - "ದೇವ, ಕಾಸಿರಟ್ಠಾಧಿಪತಿ ಯಥಾ ಚನ್ದೋ ತಾರಕಾನಂ ಮಜ್ಝೇ ಠಿತೋ ತಾರಕಗಣಪರಿವುತೋ ಪಾಟಿಪದತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಪುಣ್ಣಮಾ ಆಪೂರತಿ, ತಥಾ ಅಹಮ್ಪಿ ಅಜ್ಜ ತಯಾ ದಿನ್ನೇಹಿ ಗಾಮವರಾದೀಹಿ ಆಪೂರಾಮೀ"ತಿ। **ತಯಾಪಿ ಮೇ**ತಿ ಮಯಾ ಪುಬ್ಬೇ ತಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಲದ್ಧೋಪಿ ಸಙ್ಗಮೋ ಅಲದ್ಧೋವ, ಅಜ್ಜ ಪನ ಮಮ ಮನೋರಥಸ್ಸ ನಿಪ್ಫನ್ನತ್ತಾ ಮಯಾ ತಯಾ ಸಹ ಸಙ್ಗಮೋ ಲದ್ಧೋ ನಾಮಾತಿ ನಿಪ್ಫನ್ನಂ ಮೇ ತಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಮಿತ್ತಫಲನ್ತಿ ವದತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಮಹನ್ತಂ ಯಸಂ ಅದಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಾಹಂ ಆನನ್ದಂ ವರೇನ ಸನ್ತಪ್ಪೇಸಿಂ ಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಜುಣ್ಹಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದುತಿಯಾ।

[೪೫೭] ೩. ಧಮ್ಮದೇವಪುತ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯಸೋಕರೋ ಪುಞ್ಞಕರೋಹಮಸ್ಮೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ಪಥವಿಪವೇಸನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತದಾ ಹಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಆವುಸೋ, ದೇವದತ್ತೋ ತಥಾಗತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿವಿರುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಪಥವಿಂ ಪವಿಟ್ಠೋ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ ಇದಾನೇವೇಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಮ ಜಿನಚಕ್ಕೇ ಪಹಾರಂ ದತ್ವಾ ಪಥವಿಂ ಪವಿಟ್ಠೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕೇ ಪಹಾರಂ ದತ್ವಾ ಪಥವಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅವೀಚಿಪರಾಯಣೋ ಜಾತೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಾಮಾವಚರದೇವಲೋಕೇ ಧಮ್ಮೋ ನಾಮ ದೇವಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ದೇವದತ್ತೋ ಅಧಮ್ಮೋ ನಾಮ। ತೇಸು ಧಮ್ಮೋ ದಿಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತೋ ದಿಬ್ಬರಥವರಮಭಿರುಯ್ಹ ಅಚ್ಛರಾಗಣಪರಿವುತೋ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಾಯಮಾಸಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಘರದ್ವಾರೇ ಸುಖಕಥಾಯ ನಿಸಿನ್ನೇಸು ಪುಣ್ಣಮುಪೋಸಥದಿವಸೇ ಗಾಮನಿಗಮಜನಪದರಾಜಧಾನೀಸು ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ "ಪಾಣಾತಿಪಾತಾದೀಹಿ ದಸಹಿ ಅಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥೇಹಿ ವಿರಮಿತ್ವಾ ಮಾತುಪಟ್ಠಾನಧಮ್ಮಂ ಪಿತುಪಟ್ಠಾನಧಮ್ಮಂ ತಿವಿಧಸುಚರಿತಧಮ್ಮಞ್ಚ ಪೂರೇಥ , ಏವಂ ಸಗ್ಗಪರಾಯಣಾ ಹುತ್ವಾ ಮಹನ್ತಂ ಯಸಂ ಅನುಭವಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ ಮನುಸ್ಸೇ ದಸ ಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥೇ ಸಮಾದಪೇನ್ತೋ ಜಮ್ಬುದೀಪಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕರೋತಿ। ಅಧಮ್ಮೋ ಪನ ದೇವಪುತ್ತೋ "ಪಾಣಂ ಹನಥಾ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ದಸ ಅಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥೇ ಸಮಾದಪೇನ್ತೋ ಜಮ್ಬುದೀಪಂ ವಾಮಂ ಕರೋತಿ। ಅಥ ತೇಸಂ ಆಕಾಸೇ ರಥಾ ಸಮ್ಮುಖಾ ಅಹೇಸುಂ। ಅಥ ನೇಸಂ ಪರಿಸಾ "ತುಮ್ಹೇ ಕಸ್ಸ, ತುಮ್ಹೇ ಕಸ್ಸಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಮಯಂ ಧಮ್ಮಸ್ಸ, ಮಯಂ ಅಧಮ್ಮಸ್ಸಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಮಗ್ಗಾ ಓಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ದ್ವಿಧಾ ಜಾತಾ। ಧಮ್ಮೋಪಿ ಅಧಮ್ಮಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಸಮ್ಮ, ತ್ವಂ ಅಧಮ್ಮೋ, ಅಹಂ ಧಮ್ಮೋ, ಮಗ್ಗೋ ಮಯ್ಹಂ ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ, ತವ ರಥಂ ಓಕ್ಕಾಮೇತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಮಗ್ಗಂ ದೇಹೀ"ತಿ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೭. “ಯಸೋಕರೋ ಪುಞ್ಞಕರೋಹಮಸ್ಮಿ, ಸದಾತ್ಥುತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ।
ಮಗ್ಗಾರಹೋ ದೇವಮನುಸ್ಸಪೂಜಿತೋ, ಧಮ್ಮೋ ಅಹಂ ದೇಹಿ ಅಧಮ್ಮ ಮಗ್ಗ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಸೋಕರೋ**ತಿ ಅಹಂ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಯಸದಾಯಕೋ। ದುತಿಯಪದೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। **ಸದಾತ್ಥುತೋ**ತಿ ಸದಾ ಥುತೋ ನಿಚ್ಚಪಸತ್ಥೋ। ತತೋ ಪರಾ -

೧೭. “ಅಧಮ್ಮಯಾನಂ ದಳ್ಹಮಾರುಹಿತ್ವಾ, ಅಸನ್ತಸನ್ತೋ ಬಲವಾಹಮಸ್ಮಿ।
ಸ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತುಮ್ಹಿ ತವಜ್ಜ ದಜ್ಜಂ, ಮಗ್ಗಂ ಅಹಂ ಧಮ್ಮ ಅದಿನ್ನಪುಬ್ಬಂ॥

೧೮. “ಧಮ್ಮೋ ಹವೇ ಪಾತುರಹೋಸಿ ಪುಬ್ಬೇ, ಪಚ್ಛಾ ಅಧಮ್ಮೋ ಉದಪಾದಿ ಲೋಕೇ।
ಜೇಟ್ಠೋ ಚ ಸೇಟ್ಠೋ ಚ ಸನನ್ತನೋ ಚ, ಉಯ್ಯಾಹಿ ಜೇಟ್ಠಸ್ಸ ಕನಿಟ್ಠ ಮಗ್ಗಾ॥

೧೯. “ನ ಯಾಚನಾಯ ನಪಿ ಪಾತಿರೂಪಾ, ನ ಅರಹತಾ ತೇಹಂ ದದೇಯ್ಯಂ ಮಗ್ಗಂ।
ಯುದ್ಧಞ್ಚ ನೋ ಹೋತು ಉಭಿನ್ನಮಜ್ಜ, ಯುದ್ಧಮ್ಹಿ ಯೋ ಜೇಸ್ಸತಿ ತಸ್ಸ ಮಗ್ಗೋ॥

೨೦. “ಸಬ್ಬಾ ದಿಸಾ ಅನುವಿಸಟೋಹಮಸ್ಮಿ, ಮಹಬ್ಬಲೋ ಅಮಿತಯಸೋ ಅತುಲ್ಯೋ।
ಗುಣೇಹಿ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಉಪೇತರೂಪೋ, ಧಮ್ಮೋ ಅಧಮ್ಮ ತ್ವಂ ಕಥಂ ವಿಜೇಸ್ಸಸಿ॥

೨೧. “ಲೋಹೇನ ವೇ ಹಞ್ಞತಿ ಜಾತರೂಪಂ, ನ ಜಾತರೂಪೇನ ಹನನ್ತಿ ಲೋಹಂ।
ಸಚೇ ಅಧಮ್ಮೋ ಹಞ್ಛತಿ ಧಮ್ಮಮಜ್ಜ, ಅಯೋ ಸುವಣ್ಣಂ ವಿಯ ದಸ್ಸನೇಯ್ಯಂ॥

೨೨. “ಸಚೇ ತುವಂ ಯುದ್ಧಬಲೋ ಅಧಮ್ಮ, ನ ತುಯ್ಹ ವುಡ್ಢಾ ಚ ಗರೂ ಚ ಅತ್ಥಿ।
ಮಗ್ಗಞ್ಚ ತೇ ದಮ್ಮಿ ಪಿಯಾಪ್ಪಿಯೇನ, ವಾಚಾದುರುತ್ತಾನಿಪಿ ತೇ ಖಮಾಮೀ”ತಿ॥ -

ಇಮಾ ಛ ಗಾಥಾ ತೇಸಞ್ಞೇವ ವಚನಪಟಿವಚನವಸೇನ ಕಥಿತಾ।

ತತ್ಥ **ಸ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತುಮ್ಹಿ ತವಜ್ಜ ದಜ್ಜ**ನ್ತಿ ಸೋಮ್ಹಿ ಅಹಂ ಅಧಮ್ಮೋ ಅಧಮ್ಮಯಾನಂ ರಥಂ ಆರುಳ್ಹೋ ಅಭೀತೋ ಬಲವಾ। ಕಿಂಕಾರಣಾ ಅಜ್ಜ ಭೋ ಧಮ್ಮ, ಕಸ್ಸಚಿ ಅದಿನ್ನಪುಬ್ಬಂ ಮಗ್ಗಂ ತುಯ್ಹಂ ದಮ್ಮೀತಿ। **ಪುಬ್ಬೇ**ತಿ ಪಠಮಕಪ್ಪಿಕಕಾಲೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ದಸಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥಧಮ್ಮೋ ಚ ಪುಬ್ಬೇ ಪಾತುರಹೋಸಿ, ಪಚ್ಛಾ ಅಧಮ್ಮೋ। **ಜೇಟ್ಠೋ ಚಾ**ತಿ ಪುರೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಭಾವೇನ ಅಹಂ ಜೇಟ್ಠೋ ಚ ಸೇಟ್ಠೋ ಚ ಪೋರಾಣಕೋ ಚ, ತ್ವಂ ಪನ ಕನಿಟ್ಠೋ, ತಸ್ಮಾ ಮಗ್ಗಾ ಉಯ್ಯಾಹೀತಿ ವದತಿ। **ನಪಿ ಪಾತಿರೂಪಾ**ತಿ ಅಹಞ್ಹಿ ತೇ ನೇವ ಯಾಚನಾಯ ನ ಪತಿರೂಪವಚನೇನ ಮಗ್ಗಾರಹತಾಯ ಮಗ್ಗಂ ದದೇಯ್ಯಂ। **ಅನುವಿಸಟೋ**ತಿ ಅಹಂ ಚತಸ್ಸೋ ದಿಸಾ ಚತಸ್ಸೋ ಅನುದಿಸಾತಿ ಸಬ್ಬಾ ದಿಸಾ ಅತ್ತನೋ ಗುಣೇನ ಪತ್ಥಟೋ ಪಞ್ಞಾತೋ ಪಾಕಟೋ। **ಲೋಹೇನಾ**ತಿ ಅಯಮುಟ್ಠಿಕೇನ। **ಹಞ್ಛತೀ**ತಿ ಹನಿಸ್ಸತಿ। **ತುವಂ ಯುದ್ಧಬಲೋ ಅಧಮ್ಮಾ**ತಿ ಸಚೇ ತ್ವಂ ಯುದ್ಧಬಲೋಸಿ ಅಧಮ್ಮ। **ವುಡ್ಢಾ ಚ ಗರೂ ಚಾ**ತಿ ಯದಿ ತುಯ್ಹಂ “ಇಮೇ ವುಡ್ಢಾ, ಇಮೇ ಗರೂ ಪಣ್ಡಿತಾ”ತಿ ಏವಂ ನತ್ಥಿ। **ಪಿಯಾಪ್ಪಿಯೇನಾ**ತಿ ಪಿಯೇನಾಪಿ ಅಪ್ಪಿಯೇನಾಪಿ ದದನ್ತೋ ಪಿಯೇನ ವಿಯ ತೇ ಮಗ್ಗಂ ದದಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ಪನ ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ಕಥಿತಕ್ಖಣೇಯೇವ ಅಧಮ್ಮೋ ರಥೇ ಠಾತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಅವಂಸಿರೋ ಪಥವಿಯಂ ಪತಿತ್ವಾ ಪಥವಿಯಾ ವಿವರೇ ದಿನ್ನೇ ಗನ್ತ್ವಾ ಅವೀಚಿಮ್ಹಿಯೇವ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಭಗವಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಸೇಸಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೩೩. “ಇದಞ್ಚ ಸುತ್ವಾ ವಚನಂ ಅಧಮ್ಮೋ, ಅವಂಸಿರೋ ಪತಿತೋ ಉದ್ಧಪಾದೋ।
ಯುದ್ಧತ್ಥಿಕೋ ಚೇ ನ ಲಭಾಮಿ ಯುದ್ಧಂ, ಏತ್ತಾವತಾ ಹೋತಿ ಹತೋ ಅಧಮ್ಮೋ॥

೩೪. “ಖನ್ತೀಬಲೋ ಯುದ್ಧಬಲಂ ವಿಜೇತ್ವಾ, ಹನ್ತ್ವಾ ಅಧಮ್ಮಂ ನಿಹನಿತ್ವ ಭೂಮ್ಯಾ।
ಪಾಯಾಸಿ ವಿತ್ತೋ ಅಭಿರುಯ್ಹ ಸನ್ದನಂ, ಮಗ್ಗೇನೇವ ಅತಿಬಲೋ ಸಚ್ಚನಿಕ್ಕಮೋ॥

೩೫. “ಮಾತಾ ಪಿತಾ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಚ, ಅಸಮ್ಮಾನಿತಾ ಯಸ್ಸ ಸಕೇ ಅಗಾರೇ।
ಇಧೇವ ನಿಕ್ಖಿಪ್ಪ ಸರೀರದೇಹಂ, ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ನಿರಯಂ ವಜನ್ತಿ ತೇ।
ಯಥಾ ಅಧಮ್ಮೋ ಪತಿತೋ ಅವಂಸಿರೋ॥

೩೬. “ಮಾತಾ ಪಿತಾ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಚ, ಸುಸಮ್ಮಾನಿತಾ ಯಸ್ಸ ಸಕೇ ಅಗಾರೇ।
ಇಧೇವ ನಿಕ್ಖಿಪ್ಪ ಸರೀರದೇಹಂ, ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಸುಗತಿಂ ವಜನ್ತಿ ತೇ।
ಯಥಾಪಿ ಧಮ್ಮೋ ಅಭಿರುಯ್ಹ ಸನ್ದನ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯುದ್ಧತ್ಥಿಕೋ ಚೇ**ತಿ ಅಯಂ ತಸ್ಸ ವಿಲಾಪೋ, ಸೋ ಕಿರೇವಂ ವಿಲಪನ್ತೋಯೇವ ಪತಿತ್ವಾ ಪಥವಿಂ ಪವಿಟ್ಠೋ । **ಏತ್ತಾವತಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಾವತಾ ಪಥವಿಂ ಪವಿಟ್ಠೋ, ತಾವತಾ ಅಧಮ್ಮೋ ಹತೋ ನಾಮ ಹೋತಿ। **ಖನ್ತೀಬಲೋ**ತಿ ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏವಂ ಅಧಮ್ಮೋ ಪಥವಿಂ ಪವಿಟ್ಠೋ ಅಧಿವಾಸನಖನ್ತೀಬಲೋ ತಂ ಯುದ್ಧಬಲಂ ವಿಜೇತ್ವಾ ವಧಿತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ನಿಹನಿತ್ವಾ ಪಾತೇತ್ವಾ ವಿತ್ತಜಾತತಾಯ **ವಿತ್ತೋ** ಅತ್ತನೋ ರಥಂ ಆರುಯ್ಹ ಮಗ್ಗೇನೇವ **ಸಚ್ಚನಿಕ್ಕಮೋ** ತಥಪರಕ್ಕಮೋ ಧಮ್ಮದೇವಪುತ್ತೋ ಪಾಯಾಸಿ। **ಅಸಮ್ಮಾನಿತಾ**ತಿ ಅಸಕ್ಕತಾ। **ಸರೀರದೇಹ**ನ್ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ಲೋಕೇ ಸರೀರಸಙ್ಖಾತಂ ದೇಹಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ। **ನಿರಯಂ ವಜನ್ತೀ**ತಿ ಯಸ್ಸ ಪಾಪಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಏತೇ ಸಕ್ಕಾರಾರಹಾ ಗೇಹೇ ಅಸಕ್ಕತಾ, ತಥಾರೂಪಾ ಯಥಾ ಅಧಮ್ಮೋ ಪತಿತೋ ಅವಂಸಿರೋ, ಏವಂ ಅವಂಸಿರಾ ನಿರಯಂ ವಜನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸುಗತಿಂ ವಜನ್ತೀ**ತಿ ಯಸ್ಸ ಪನೇತೇ ಸಕ್ಕತಾ, ತಾದಿಸಾ ಪಣ್ಡಿತಾ ಯಥಾಪಿ ಧಮ್ಮೋ ಸನ್ದನಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ದೇವಲೋಕಂ ಗತೋ, ಏವಂ ಸುಗತಿಂ ವಜನ್ತೀತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಏವಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ದೇವದತ್ತೋ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿವಿರುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಪಥವಿಂ ಪವಿಟ್ಠೋ”ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ಅಧಮ್ಮೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಪರಿಸಾಪಿಸ್ಸ ದೇವದತ್ತಪರಿಸಾ, ಧಮ್ಮೋ ಪನ ಅಹಮೇವ, ಪರಿಸಾ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾಯೇವಾ”ತಿ।

ಧಮ್ಮದೇವಪುತ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತತಿಯಾ।

[೪೫೮] ೪. ಉದಯಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಏಕಾ ನಿಸಿನ್ನಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು **ಕುಸಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೨.೨೦.೧ ಆದಯೋ) ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಸತ್ಥಾ ಪನ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ “ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಸೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಸಚ್ಚಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಭಿಕ್ಖು ಕಸ್ಮಾ ಕಿಲೇಸವಸೇನ ಏವರೂಪೇ ನಿಯ್ಯಾನಿಕಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಸಿ? ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾ ಸಮಿದ್ಧೇ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕೇ ಸುರುನ್ಧನನಗರೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತಾ ದೇವಚ್ಛರಪಟಿಭಾಗಾಯ ಇತ್ಥಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಸತಾನಿ ಏಕಗಬ್ಭೇ ವಸನ್ತಾಪಿ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಲೋಭವಸೇನ ನ ಓಲೋಕೇಸು”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ಸುರುನ್ಧನನಗರೇ ಕಾಸಿರಾಜಾ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ, ತಸ್ಸ ನೇವ ಪುತ್ತೋ, ನ ಧೀತಾ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಅತ್ತನೋ ದೇವಿಯೋ “ಪುತ್ತೇ ಪತ್ಥೇಥಾ”ತಿ ಆಹ। ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಪಿ ರಞ್ಞೋ ವಚನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾ ಚವಿತ್ವಾ ತಸ್ಸೇವ ರಞ್ಞೋ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಹದಯಂ

ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಜಾತಭಾವೇನ “ಉದಯಭದ್ದೋ”ತಿ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ಕುಮಾರಸ್ಸ ಪದಸಾ ಚರಣಕಾಲೇ ಅಞ್ಞೋಪಿ ಸತ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾ ಚವಿತ್ವಾ ತಸ್ಸೇವ ರಞ್ಞೋ ಅಞ್ಞತರಾಯ ದೇವಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ಕುಮಾರಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ತಸ್ಸಾಪಿ “ಉದಯಭದ್ದಾ”ತಿ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ಕುಮಾರೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪಾಪುಣಿ , ಜಾತಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಪನ ಅಹೋಸಿ, ಸುಪಿನನ್ತೇನಪಿ ಮೇಥುನಧಮ್ಮಂ ನ ಜಾನಾತಿ, ನ ತಸ್ಸ ಕಿಲೇಸೇಸು ಚಿತ್ತಂ ಅಲ್ಲೀಯಿ। ರಾಜಾ ಪುತ್ತಂ ರಜ್ಜೇ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿತುಕಾಮೋ “ಕುಮಾರಸ್ಸ ಇದಾನಿ ರಜ್ಜಸುಖಸೇವನಕಾಲೋ, ನಾಟಕಾಪಿಸ್ಸ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಾಸನಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ “ನ ಮಯ್ಹಂ ರಜ್ಜೇನತ್ಥೋ, ಕಿಲೇಸೇಸು ಮೇ ಚಿತ್ತಂ ನ ಅಲ್ಲೀಯತೀ”ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವುಚ್ಚಮಾನೋ ರತ್ತಜಮ್ಬುನದಮಯಂ ಇತ್ಥಿರೂಪಂ ಕಾರೇತ್ವಾ “ಏವರೂಪಂ ಇತ್ಥಿಂ ಲಭಮಾನೋ ರಜ್ಜಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಪೇಸೇಸಿ। ತೇ ತಂ ಸುವಣ್ಣರೂಪಕಂ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪಂ ಪರಿಹಾರಾಪೇತ್ವಾ ತಥಾರೂಪಂ ಇತ್ಥಿಂ ಅಲಭನ್ತಾ ಉದಯಭದ್ದಂ ಅಲಙ್ಕಾರೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಠಪೇಸುಂ। ಸಾ ತಂ ಸುವಣ್ಣರೂಪಕಂ ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನೇಸಂ ಅನಿಚ್ಛಮಾನಾನಞ್ಞೇವ ವೇಮಾತಿಕಂ ಭಗಿನಿಂ ಉದಯಭದ್ದಕುಮಾರಿಂ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಂ ಕತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ರಜ್ಜೇ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿಂಸು। ತೇ ಪನ ದ್ವೇಪಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯವಾಸಮೇವ ವಸಿಂಸು।

ಅಪರಭಾಗೇ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಅಚ್ಚಯೇನ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ಉಭೋ ಏಕಗಬ್ಭೇ ವಸಮಾನಾಪಿ ಲೋಭವಸೇನ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನ ಓಲೋಕೇಸುಂ, ಅಪಿಚ ಖೋ ಪನ “ಯೋ ಅಮ್ಹೇಸು ಪಠಮತರಂ ಕಾಲಂ ಕರೋತಿ, ಸೋ ನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ‘ಅಸುಕಟ್ಠಾನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋಸ್ಮೀ’ತಿ ಆರೋಚೇತೂ”ತಿ ಸಙ್ಗರಮಕಂಸು। ಅಥ ಖೋ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಭಿಸೇಕತೋ ಸತ್ತವಸ್ಸಸತಚ್ಚಯೇನ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ಅಞ್ಞೋ ರಾಜಾ ನಾಹೋಸಿ, ಉದಯಭದ್ದಾಯಯೇವ ಆಣಾ ಪವತ್ತಿ। ಅಮಚ್ಚಾ ರಜ್ಜಂ ಅನುಸಾಸಿಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಚುತಿಕ್ಖಣೇ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ಸಕ್ಕತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಯಸಮಹನ್ತತಾಯ ಸತ್ತಾಹಂ ಅನುಸ್ಸರಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಇತಿ ಸೋ ಮನುಸ್ಸಗಣನಾಯ ಸತ್ತವಸ್ಸಸತಚ್ಚಯೇನ ಆವಜ್ಜೇತ್ವಾ “ಉದಯಭದ್ದಂ ರಾಜಧೀತರಂ ಧನೇನ ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಸೀಹನಾದಂ ನದಾಪೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಸಙ್ಗರಂ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ತದಾ ಕಿರ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ದಸವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾಯುಕಕಾಲೋ ಹೋತಿ। ರಾಜಧೀತಾಪಿ ತಂ ದಿವಸಂ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ಪಿಹಿತೇಸು ದ್ವಾರೇಸು ಠಪಿತಆರಕ್ಖೇ ಸತ್ತಭೂಮಿಕಪಾಸಾದವರತಲೇ ಅಲಙ್ಕತಸಿರಿಗಬ್ಭೇ ಏಕಿಕಾವ ನಿಚ್ಚಲಾ ಅತ್ತನೋ ಸೀಲಂ ಆವಜ್ಜಮಾನಾ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ಸಕ್ಕೋ ಸುವಣ್ಣಮಾಸಕಪೂರಂ ಏಕಂ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಂ ಆದಾಯ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸಯನಗಬ್ಭೇಯೇವ ಪಾತುಭವಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೩೭. “ಏಕಾ ನಿಸಿನ್ನಾ ಸುಚಿ ಸಞ್ಞತೂರೂ, ಪಾಸಾದಮಾರುಯ್ಹ ಅನಿನ್ದಿತಙ್ಗೀ।
ಯಾಚಾಮಿ ತಂ ಕಿನ್ನರನೇತ್ತಚಕ್ಖು, ಇಮೇಕರತ್ತಿಂ ಉಭಯೋ ವಸೇಮಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸುಚೀತಿ** ಸುಚಿವತ್ಥನಿವತ್ಥಾ। **ಸಞ್ಞತೂರೂತಿ** ಸುಟ್ಠು ಠಪಿತಊರೂ, ಇರಿಯಾಪಥಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ಸುಚಿವತ್ಥಾ ಏಕಿಕಾವ ನಿಸಿನ್ನಾಸೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಅನಿನ್ದಿತಙ್ಗೀತಿ** ಪಾದನ್ತತೋ ಯಾವ ಕೇಸಗ್ಗಾ ಅನಿನ್ದಿತಸರೀರಾ ಪರಮಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಸರೀರಾ। **ಕಿನ್ನರನೇತ್ತಚಕ್ಖೂತಿ** ತೀಹಿ ಮಣ್ಡಲೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಚ ಪಸಾದೇಹಿ ಉಪಸೋಭಿತತ್ತಾ ಕಿನ್ನರಾನಂ ನೇತ್ತಸದಿಸೇಹಿ ಚಕ್ಖೂಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೇ। **ಇಮೇಕರತ್ತಿನ್ತಿ** ಇಮಂ ಏಕರತ್ತಂ ಅಜ್ಜ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅಲಙ್ಕತಸಯನಗಬ್ಭೇ ಏಕತೋ ವಸೇಯ್ಯಾಮಾತಿ ಯಾಚತಿ।

ತತೋ ರಾಜಧೀತಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ –

೩೮. “ಓಕಿಣ್ಣನ್ತರಪರಿಖಂ, ದಳ್ಹಮಟ್ಟಾಲಕೋಟ್ಠಕಂ।
ರಕ್ಖಿತಂ ಖಗ್ಗಹತ್ಥೇಹಿ, ದುಪ್ಪವೇಸಮಿದಂ ಪುರಂ॥

೩೯. “ದಹರಸ್ಸ ಯುವಿನೋ ಚಾಪಿ, ಆಗಮೋ ಚ ನ ವಿಜ್ಜತಿ।

ಅಥ ಕೇನ ನು ವಣ್ಣೇನ, ಸಙ್ಗಮಂ ಇಚ್ಛಸೇ ಮಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಓಕಿಣ್ಣನ್ತರಪರಿಖ**ನ್ತಿ ಇದಂ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕಂ ಸುರುನ್ಧನಪುರಂ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಉದಕಪರಿಖಾನಂ ಕದ್ದಮಪರಿಖಾನಂ ಸುಕ್ಖಪರಿಖಾನಂ ಓಕಿಣ್ಣತ್ತಾ ಓಕಿಣ್ಣನ್ತರಪರಿಖಂ। **ದಳ್ಹಮಟ್ಟಾಲಕೋಟ್ಠಕ**ನ್ತಿ ಥಿರತರೇಹಿ ಅಟ್ಟಾಲಕೇಹಿ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇಹಿ ಚ ಸಮನ್ನಾಗತಂ। **ಖಗ್ಗಹತ್ಥೇಹೀ**ತಿ ಆವುಧಹತ್ಥೇಹಿ ದಸಹಿ ಯೋಧಸಹಸ್ಸೇಹಿ ರಕ್ಖಿತಂ। **ದುಪ್ಪವೇಸಮಿದಂ ಪುರ**ನ್ತಿ ಇದಂ ಸಕಲಪುರಮ್ಪಿ ತಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಮಾಪಿತಂ ಮಯ್ಹಂ ನಿವಾಸಪುರಮ್ಪಿ ಉಭಯಂ ಕಸ್ಸಚಿ ಪವಿಸಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ। **ಆಗಮೋ ಚಾ**ತಿ ಇಧ ಇಮಾಯ ವೇಲಾಯ ತರುಣಸ್ಸ ವಾ ಯೋಬ್ಬನಪ್ಪತ್ತಸ್ಸ ವಾ ಥಾಮಸಮ್ಪನ್ನಯೋಧಸ್ಸ ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ವಾ ಮಹನ್ತಮ್ಪಿ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಆಗಮೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। **ಸಙ್ಗಮ**ನ್ತಿ ಅಥ ತ್ವಂ ಕೇನ ಕಾರಣೇನ ಇಮಾಯ ವೇಲಾಯ ಮಯಾ ಸಹ ಸಮಾಗಮಂ ಇಚ್ಛಸೀತಿ।

ಅಥ ಸಕ್ಕೋ ಚತುತ್ಥಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೦. "ಯಕ್ಖೋಹಮಸ್ಮಿ ಕಲ್ಯಾಣಿ, ಆಗತೋಸ್ಮಿ ತವನ್ತಿಕೇ।
ತ್ವಂ ಮಂ ನನ್ದಯ ಭದ್ದನ್ತೇ, ಪುಣ್ಣಕಂಸಂ ದದಾಮಿ ತೇ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಕಲ್ಯಾಣಿ, ಸುನ್ದರದಸ್ಸನೇ ಅಹಮೇಕೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ದೇವತಾನುಭಾವೇನ ಇಧಾಗತೋ, ತ್ವಂ ಅಜ್ಜ ಮಂ ನನ್ದಯ ತೋಸೇಹಿ, ಅಹಂ ತೇ ಇಮಂ ಸುವಣ್ಣಮಾಸಕಪುಣ್ಣಂ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಂ ದದಾಮೀತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಧೀತಾ ಪಞ್ಚಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೧. "ದೇವಂವ ಯಕ್ಖಂ ಅಥ ವಾ ಮನುಸ್ಸಂ, ನ ಪತ್ಥಯೇ ಉದಯಮತಿಚ್ಚ ಅಞ್ಞಂ।
ಗಚ್ಛೇವ ತ್ವಂ ಯಕ್ಖ ಮಹಾನುಭಾವ, ಮಾ ಚಸ್ಸು ಗನ್ತ್ವಾ ಪುನರಾವಜಿತ್ಥಾ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಅಹಂ ದೇವರಾಜ, ದೇವಂ ವಾ ಯಕ್ಖಂ ವಾ ಉದಯಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ನ ಪತ್ಥೇಮಿ, ಸೋ ತ್ವಂ ಗಚ್ಛೇವ, ಮಾ ಇಧ ಅಟ್ಠಾಸಿ, ನ ಮೇ ತಯಾ ಆಭತೇನ ಪಣ್ಣಾಕಾರೇನ ಅತ್ಥೋ, ಗನ್ತ್ವಾ ಚ ಮಾ ಇಮಂ ಠಾನಂ ಪುನರಾವಜಿತ್ಥಾತಿ।

ಸೋ ತಸ್ಸಾ ಸೀಹನಾದಂ ಸುತ್ವಾ ಅಟ್ಠತ್ವಾ ಗತಸದಿಸೋ ಹುತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಅನ್ತರಹಿತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ಪುನದಿವಸೇ ತಾಯ ವೇಲಾಯಮೇವ ಸುವಣ್ಣಮಾಸಕಪೂರಂ ರಜತಪಾತಿಂ ಆದಾಯ ತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪನ್ತೋ ಛಟ್ಠಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೨. "ಯಾ ಸಾ ರತಿ ಉತ್ತಮಾ ಕಾಮಭೋಗಿನಂ, ಯಂಹೇತು ಸತ್ತಾ ವಿಸಮಂ ಚರನ್ತಿ।
ಮಾ ತಂ ರತಿಂ ಜೀಯಿ ತುವಂ ಸುಚಿಮ್ಹಿತೇ, ದದಾಮಿ ತೇ ರೂಪಿಯಂ ಕಂಸಪೂರ"ನ್ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಭದ್ದೇ, ರಾಜಧೀತೇ ಯಾ ಏಸಾ ಕಾಮಭೋಗಿಸತ್ತಾನಂ ರತೀಸು ಮೇಥುನಕಾಮರತಿ ನಾಮ ಉತ್ತಮಾ ರತಿ, ಯಸ್ಸಾ ರತಿಯಾ ಕಾರಣಾ ಸತ್ತಾ ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತಾದಿವಿಸಮಂ ಚರನ್ತಿ, ತಂ ರತಿಂ ತ್ವಂ ಭದ್ದೇ, ಸುಚಿಮ್ಹಿತೇ ಮನಾಪಹಸಿತೇ ಮಾ ಜೀಯಿ, ಅಹಮ್ಪಿ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ನ ತುಚ್ಛಹತ್ಥೋ ಆಗತೋ, ಹಿಯ್ಯೋ ಸುವಣ್ಣಮಾಸಕಪೂರಂ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಂ ಆಹರಿಂ, ಅಜ್ಜ ರೂಪಿಯಪಾತಿಂ, ಇಮಂ ತೇ ಅಹಂ ರೂಪಿಯಪಾತಿಂ ಸುವಣ್ಣಪೂರಂ ದದಾಮೀತಿ।

ರಾಜಧೀತಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಯಂ ಕಥಾಸಲ್ಲಾಪಂ ಲಭನ್ತೋ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಆಗಮಿಸ್ಸತಿ, ನ ದಾನಿ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸಾ ಕಿಞ್ಚಿ ನ ಕಥೇಸಿ।

ಸಕ್ಕೋ ತಸ್ಸಾ ಅಕಥಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಅನ್ತರಹಿತೋ ಹುತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ತಾಯಮೇವ ವೇಲಾಯ ಲೋಹಪಾತಿಂ ಕಹಾಪಣಪೂರಂ ಆದಾಯ "ಭದ್ದೇ, ತ್ವಂ ಮಂ ಕಾಮರತಿಯಾ ಸನ್ತಪ್ಪೇಹಿ, ಇಮಂ ತೇ ಕಹಾಪಣಪೂರಂ ಲೋಹಪಾತಿಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ರಾಜಧೀತಾ ಸತ್ತಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೩. "ನಾರಿಂ ನರೋ ನಿಜ್ಝಪಯಂ ಧನೇನ, ಉಕ್ಕಂಸತೀ ಯತ್ಥ ಕರೋತಿ ಛನ್ದಂ।
ವಿಪಚ್ಚನೀಕೋ ತವ ದೇವಧಮ್ಮೋ, ಪಚ್ಚಕ್ಖತೋ ಥೋಕತರೇನ ಏಸೀ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಭೋ ಪುರಿಸ, ತ್ವಂ ಜಳೋ। ನರೋ ಹಿ ನಾಮ ನಾರಿಂ ಕಿಲೇಸರತಿಕಾರಣಾ ಧನೇನ ನಿಜ್ಝಾಪೇನ್ತೋ ಸಞ್ಞಾಪೇನ್ತೋ ಯತ್ಥ ನಾರಿಯಾ ಛನ್ದಂ ಕರೋತಿ, ತಂ ಉಕ್ಕಂಸತಿ ವಣ್ಣೇತ್ವಾ ಥೋಮೇತ್ವಾ ಬಹುತರೇನ ಧನೇನ ಪಲೋಭೇತಿ, ತುಯ್ಹಂ ಪನೇಸೋ ದೇವಸಭಾವೋ ವಿಪಚ್ಚನೀಕೋ, ತ್ವಞ್ಹಿ ಮಯಾ ಪಚ್ಚಕ್ಖತೋ ಥೋಕತರೇನ ಏಸಿ, ಪಠಮದಿವಸೇ ಸುವಣ್ಣಪೂರಂ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಂ ಆಹರಿತ್ವಾ, ದುತಿಯದಿವಸೇ ಸುವಣ್ಣಪೂರಂ ರೂಪಿಯಪಾತಿಂ, ತತಿಯದಿವಸೇ ಕಹಾಪಣಪೂರಂ ಲೋಹಪಾತಿಂ ಆಹರಸೀತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸಕ್ಕೋ "ಭದ್ದೇ ರಾಜಕುಮಾರಿ, ಅಹಂ ಛೇಕವಾಣಿಜೋ ನ ನಿರತ್ಥಕೇನ ಅತ್ಥಂ ನಾಸೇಮಿ, ಸಚೇ ತ್ವಂ ಆಯುನಾ ವಾ ವಣ್ಣೇನ ವಾ ವಡ್ಢೇಯ್ಯಾಸಿ, ಅಹಂ ತೇ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಆಹರೇಯ್ಯಂ, ತ್ವಂ ಪನ ಪರಿಹಾಯಸೇವ, ತೇನಾಹಮ್ಪಿ ಧನಂ ಪರಿಹಾಪೇಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಿಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೪೪. "ಆಯು ಚ ವಣ್ಣೋ ಚ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ, ನಿಹೀಯತಿ ಮನುಜಾನಂ ಸುಗತ್ತೇ।
ತೇನೇವ ವಣ್ಣೇನ ಧನಮ್ಪಿ ತುಯ್ಹಂ, ನಿಹೀಯತಿ ಜಿಣ್ಣತರಾಸಿ ಅಜ್ಜ॥

೪೫. "ಏವಂ ಮೇ ಪೇಕ್ಖಮಾನಸ್ಸ, ರಾಜಪುತ್ತಿ ಯಸಸ್ಸಿನಿ।
ಹಾಯತೇವ ತವ ವಣ್ಣೋ, ಅಹೋರತ್ತಾನಮಚ್ಚಯೇ॥

೪೬. "ಇಮಿನಾವ ತ್ವಂ ವಯಸಾ, ರಾಜಪುತ್ತಿ ಸುಮೇಧಸೇ।
ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರೇಯ್ಯಾಸಿ, ಭಿಯ್ಯೋ ವಣ್ಣವತೀ ಸಿಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನಿಹೀಯತೀ**ತಿ ಪರಿಸ್ಸಾವನೇ ಆಸಿತ್ತಉದಕಂ ವಿಯ ಪರಿಹಾಯತಿ। ಮನುಸ್ಸಲೋಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸತ್ತಾ ಜೀವಿತೇನ ವಣ್ಣೇನ ಚಕ್ಖುಪಸಾದಾದೀಹಿ ಚ ದಿನೇ ದಿನೇ ಪರಿಹಾಯನ್ತೇವ। **ಜಿಣ್ಣತರಾಸೀ**ತಿ ಮಮ ಪಠಮಂ ಆಗತದಿವಸೇ ಪವತ್ತಞ್ಹಿ ತೇ ಆಯು ಹಿಯ್ಯೋ ದಿವಸಂ ನ ಪಾಪುಣಿ, ಕುಠಾರಿಯಾ ಛಿನ್ನಂ ವಿಯ ತತ್ಥೇವ ನಿರುಜ್ಝಿ, ಹಿಯ್ಯೋ ಪವತ್ತಮ್ಪಿ ಅಜ್ಜದಿವಸಂ ನ ಪಾಪುಣಿ, ಹಿಯ್ಯೋವ ಕುಠಾರಿಯಾ ಛಿನ್ನಂ ವಿಯ ನಿರುಜ್ಝಿ, ತಸ್ಮಾ ಅಜ್ಜ ಜಿಣ್ಣತರಾಸಿ ಜಾತಾ। **ಏವಂ ಮೇ**ತಿ ತಿಟ್ಠತು ಹಿಯ್ಯೋ ಚ ಪರಹಿಯ್ಯೋ ಚ, ಅಜ್ಜೇವ ಪನ ಮಯ್ಹಂ ಏವಂ ಪೇಕ್ಖಮಾನಸ್ಸೇವ ಹಾಯತೇವ ತವ ವಣ್ಣೋ। **ಅಹೋರತ್ತಾನಮಚ್ಚಯೇ**ತಿ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ರತ್ತಿನ್ದಿವೇಸು ವೀತಿವತ್ತೇಸು ಅಹೋರತ್ತಾನಂ ಅಚ್ಚಯೇನ ಅಪಣ್ಣತ್ತಿಕಭಾವಮೇವ ಗಮಿಸ್ಸಸೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಇಮಿನಾವಾ**ತಿ ತಸ್ಮಾ ಭದ್ದೇ, ಸಚೇ ತ್ವಂ ಇಮಿನಾ ವಯೇನೇವ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೇ ಸರೀರೇ ರಜಾಯ ಅವಿಲುತ್ತೇಯೇವ ಸೇಟ್ಠಚರಿಯಂ ಚರೇಯ್ಯಾಸಿ, ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರೇಯ್ಯಾಸಿ। **ಭಿಯ್ಯೋ ವಣ್ಣವತೀ ಸಿಯಾ**ತಿ ಅತಿರೇಕತರವಣ್ಣಾ ಭವೇಯ್ಯಾಸೀತಿ।

ತತೋ ರಾಜಧೀತಾ ಇತರಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೭. "ದೇವಾ ನ ಜೀರನ್ತಿ ಯಥಾ ಮನುಸ್ಸಾ, ಗತ್ತೇಸು ತೇಸಂ ವಲಿಯೋ ನ ಹೋನ್ತಿ।
ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ಯಕ್ಖ ಮಹಾನುಭಾವ, ಕಥಂ ನು ದೇವಾನ ಸರೀರದೇಹೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸರೀರದೇಹೋ**ತಿ ಸರೀರಸಙ್ಖಾತೋ ದೇಹೋ, ದೇವಾನಂ ಸರೀರಂ ಕಥಂ ನ ಜೀರತಿ, ಇದಂ ಅಹಂ ತಂ ಪುಚ್ಛಾಮೀತಿ ವದತಿ।

ಅಥಸ್ಸಾ ಕಥೇನ್ತೋ ಸಕ್ಕೋ ಇತರಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೮. "ದೇವಾ ನ ಜೀರನ್ತಿ ಯಥಾ ಮನುಸ್ಸಾ, ಗತ್ತೇಸು ತೇಸಂ ವಲಿಯೋ ನ ಹೋನ್ತಿ।
ಸುವೇ ಸುವೇ ಭಿಯ್ಯತರೋವ ತೇಸಂ, ದಿಬ್ಬೋ ಚ ವಣ್ಣೋ ವಿಪುಲಾ ಚ ಭೋಗಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಥಾ ಮನುಸ್ಸಾ**ತಿ ಯಥಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಜೀರನ್ತಾ ರೂಪೇನ ವಣ್ಣೇನ ಭೋಗೇನ ಚಕ್ಖುಪಸಾದಾದೀಹಿ ಚ ಜೀರನ್ತಿ, ನ ಏವಂ ದೇವಾ। ತೇಸಞ್ಹಿ ಗತ್ತೇಸು ವಲಿಯೋಪಿ ನ ಸನ್ತಿ, ಮಟ್ಠಕಞ್ಚನಪಟ್ಟಮಿವ ಸರೀರಂ ಹೋತಿ। **ಸುವೇ ಸುವೇ**ತಿ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ। **ಭಿಯ್ಯತರೋವಾ**ತಿ ಅತಿರೇಕತರೋವ ತೇಸಂ ದಿಬ್ಬೋ ಚ ವಣ್ಣೋ ವಿಪುಲಾ ಚ ಭೋಗಾ ಹೋನ್ತಿ, ಮನುಸ್ಸೇಸು ಹಿ ರೂಪಪರಿಹಾನಿ ಚಿರಜಾತಭಾವಸ್ಸ ಸಕ್ಖಿ, ದೇವೇಸು ಅತಿರೇಕರೂಪಸಮ್ಪತ್ತಿ ಚ ಅತಿರೇಕಪರಿವಾರಸಮ್ಪತ್ತಿ ಚ। ಏವಂ ಅಪರಿಹಾನಧಮ್ಮೋ ನಾಮೇಸ ದೇವಲೋಕೋ । ತಸ್ಮಾ ತ್ವಂ ಜರಂ ಅಪ್ಪತ್ವಾವ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ, ಏವಂ ಪರಿಹಾನಿಯಸಭಾವಾ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಾ ಚವಿತ್ವಾ ಅಪರಿಹಾನಿಯಸಭಾವಂ ಏವರೂಪಂ ದೇವಲೋಕಂ ಗಮಿಸ್ಸಸೀತಿ।

ಸಾ ದೇವಲೋಕಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಸುತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಗಮನಮಗ್ಗಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೀ ಇತರಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೯. "ಕಿಂಸೂಧ ಭೀತಾ ಜನತಾ ಅನೇಕಾ, ಮಗ್ಗೋ ಚ ನೇಕಾಯತನಂ ಪವುತ್ತೋ।
ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ಯಕ್ಖ ಮಹಾನುಭಾವ, ಕತ್ಥಟ್ಠಿತೋ ಪರಲೋಕಂ ನ ಭಾಯೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಿಂಸೂಧ ಭೀತಾ**ತಿ ದೇವರಾಜ, ಅಯಂ ಖತ್ತಿಯಾದಿಭೇದಾ ಅನೇಕಾ ಜನತಾ ಕಿಂಭೀತಾ ಕಸ್ಸ ಭಯೇನ ಪರಿಹಾನಿಯಸಭಾವಾ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಾ ದೇವಲೋಕಂ ನ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಪುಚ್ಛತಿ। **ಮಗ್ಗೋ**ತಿ ದೇವಲೋಕಗಾಮಿಮಗ್ಗೋ। ಇಧ ಪನ "ಕಿ"ನ್ತಿ ಆಹರಿತ್ವಾ "ಕೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಾ ಕಾತಬ್ಬಾ। ಅಯಞ್ಹೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ "ಅನೇಕತಿತ್ಥಾಯತನವಸೇನ ಪಣ್ಡಿತೇಹಿ ಪವುತ್ತೋ ದೇವಲೋಕಮಗ್ಗೋ ಕೋ ಕತರೋ"ತಿ ವುತ್ತೋ। **ಕತ್ಥಟ್ಠಿತೋ**ತಿ ಪರಲೋಕಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಕತರಸ್ಮಿಂ ಮಗ್ಗೇ ಠಿತೋ ನ ಭಾಯತೀತಿ।

ಅಥಸ್ಸಾ ಕಥೇನ್ತೋ ಸಕ್ಕೋ ಇತರಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೫೦. "ವಾಚಂ ಮನಞ್ಚ ಪಣಿಧಾಯ ಸಮ್ಮಾ, ಕಾಯೇನ ಪಾಪಾನಿ ಅಕುಬ್ಬಮಾನೋ।
ಬಹುನ್ನಪಾನಂ ಘರಮಾವಸನ್ತೋ, ಸದ್ಧೋ ಮುದೂ ಸಂವಿಭಾಗೀ ವದಞ್ಞೂ।
ಸಙ್ಗಾಹಕೋ ಸಖಿಲೋ ಸಣ್ಹವಾಚೋ, ಏತ್ಥಟ್ಠಿತೋ ಪರಲೋಕಂ ನ ಭಾಯೇ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಭದ್ದೇ, ಉದಯೇ ವಾಚಂ ಮನಞ್ಚ ಸಮ್ಮಾ ಠಪೇತ್ವಾ ಕಾಯೇನ ಪಾಪಾನಿ ಅಕರೋನ್ತೋ ಇಮೇ ದಸ ಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥೇ ಸಮಾದಾಯ ವತ್ತನ್ತೋ ಬಹುಅನ್ನಪಾನೇ ಪಹೂತದೇಯ್ಯಧಮ್ಮೇ ಘರೇ ವಸನ್ತೋ "ದಾನಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಸದ್ಧಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಮುದುಚಿತ್ತೋ ದಾನಸಂವಿಭಾಗತಾಯ **ಸಂವಿಭಾಗೀ** ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರಮಾನಾ ವದನ್ತಿ ನಾಮ, ತೇಸಂ ಪಚ್ಚಯದಾನೇನ ತಸ್ಸ ವಾದಸ್ಸ ಜಾನನತೋ **ವದಞ್ಞೂ** ಚತೂಹಿ ಸಙ್ಗಹವತ್ಥೂಹಿ ಸಙ್ಗಹತಾಯ **ಸಙ್ಗಾಹಕೋ** ಪಿಯವಾದಿತಾಯ **ಸಖಿಲೋ** ಮಟ್ಠವಚನತಾಯ **ಸಣ್ಹವಾಚೋ ಏತ್ಥ** ಏತ್ತಕೇ ಗುಣರಾಸಿಮ್ಹಿ ಠಿತೋ ಪರಲೋಕಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ನ ಭಾಯತೀತಿ।

ತತೋ ರಾಜಧೀತಾ ತಂ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಥುತಿಂ ಕರೋನ್ತೀ ಇತರಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೫೧. “ಅನುಸಾಸಸಿ ಮಂ ಯಕ್ಖ, ಯಥಾ ಮಾತಾ ಯಥಾ ಪಿತಾ।
ಉಳಾರವಣ್ಣ ಪುಚ್ಛಾಮಿ, ಕೋ ನು ತ್ವಮಸಿ ಸುಬ್ರಹಾ”ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಯಥಾ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಪುತ್ತಕೇ ಅನುಸಾಸನ್ತಿ, ತಥಾ ಮಂ ಅನುಸಾಸಸಿ। ಉಳಾರವಣ್ಣ ಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತರೂಪದಾರಕ ಕೋ ನು ಅಸಿ ತ್ವಂ ಏವಂ ಅಚ್ಚುಗ್ಗತಸರೀರೋತಿ।

ತತೋ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಇತರಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೫೨. “ಉದಯೋಹಮಸ್ಮಿ ಕಲ್ಯಾಣಿ, ಸಙ್ಗರತ್ತಾ ಇಧಾಗತೋ।
ಆಮನ್ತ ಖೋ ತಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ, ಮುತ್ತೋಸ್ಮಿ ತವ ಸಙ್ಗರಾ”ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಕಲ್ಯಾಣದಸ್ಸನೇ ಅಹಂ ಪುರಿಮಭವೇ ತವ ಸಾಮಿಕೋ ಉದಯೋ ನಾಮ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ಸಕ್ಕೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ, ಇಧಾಗಚ್ಛನ್ತೋ ನ ಕಿಲೇಸವಸೇನಾಗತೋ, ತಂ ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಪನ ಸಙ್ಗರಂ ಮೋಚೇಸ್ಸಾಮೀತಿ ಸಙ್ಗರತ್ತಾ ಪುಬ್ಬೇ ಸಙ್ಗರಸ್ಸ ಕತತ್ತಾ ಆಗತೋಸ್ಮಿ, ಇದಾನಿ ತಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛಾಮಿ, ಮುತ್ತೋಸ್ಮಿ ತವ ಸಙ್ಗರಾತಿ।

ರಾಜಧೀತಾ ಅಸ್ಸಸಿತ್ವಾ “ಸಾಮಿ, ತ್ವಂ ಉದಯಭದ್ದರಾಜಾ”ತಿ ಅಸ್ಸುಧಾರಾ ಪವತ್ತಯಮಾನಾ “ಅಹಂ ತುಮ್ಹೇಹಿ ವಿನಾ ವಸಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ಯಥಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕೇ ವಸಾಮಿ, ತಥಾ ಮಂ ಅನುಸಾಸಥಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇತರಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

೫೩. “ಸಚೇ ಖೋ ತ್ವಂ ಉದಯೋಸಿ, ಸಙ್ಗರತ್ತಾ ಇಧಾಗತೋ।
ಅನುಸಾಸ ಮಂ ರಾಜಪುತ್ತ, ಯಥಾಸ್ಸ ಪುನ ಸಙ್ಗಮೋ”ತಿ॥

ಅಥ ನಂ ಅನುಸಾಸನ್ತೋ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಚತಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೫೪. “ಅತಿಪತತಿ ವಯೋ ಖಣೋ ತಥೇವ, ಠಾನಂ ನತ್ಥಿ ಧುವಂ ಚವನ್ತಿ ಸತ್ತಾ।
ಪರಿಜೀಯತಿ ಅದ್ಧುವಂ ಸರೀರಂ, ಉದಯೇ ಮಾ ಪಮಾದ ಚರಸ್ಸು ಧಮ್ಮಂ॥

೫೫. “ಕಸಿಣಾ ಪಥವೀ ಧನಸ್ಸ ಪೂರಾ, ಏಕಸ್ಸೇವ ಸಿಯಾ ಅನಞ್ಞಧೇಯ್ಯಾ।
ತಂ ಚಾಪಿ ಜಹತಿ ಅವೀತರಾಗೋ, ಉದಯೇ ಮಾ ಪಮಾದ ಚರಸ್ಸು ಧಮ್ಮಂ॥

೫೬. “ಮಾತಾ ಚ ಪಿತಾ ಚ ಭಾತರೋ ಚ, ಭರಿಯಾ ಯಾಪಿ ಧನೇನ ಹೋತಿ ಕೀತಾ।
ತೇ ಚಾಪಿ ಜಹನ್ತಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ, ಉದಯೇ ಮಾ ಪಮಾದ ಚರಸ್ಸು ಧಮ್ಮಂ॥

೫೭. “ಕಾಯೋ ಪರಭೋಜನನ್ತಿ ಞತ್ವಾ, ಸಂಸಾರೇ ಸುಗತಿಞ್ಚ ದುಗ್ಗತಿಞ್ಚ।
ಇತ್ತರವಾಸೋತಿ ಜಾನಿಯಾನ, ಉದಯೇ ಮಾ ಪಮಾದ ಚರಸ್ಸು ಧಮ್ಮ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅತಿಪತತೀತಿ** ಅತಿವಿಯ ಪತತಿ, ಸೀಘಂ ಅತಿಕ್ಕಮತಿ। **ವಯೋತಿ** ಪಠಮವಯಾದಿತಿವಿಧೋಪಿ ವಯೋ। **ಖಣೋ ತಥೇವಾತಿ** ಉಪ್ಪಾದಟ್ಠಿತಿಭಙ್ಗಕ್ಖಣೋಪಿ ತಥೇವ ಅತಿಪತತಿ। ಉಭಯೇನಪಿ ಭಿನ್ನೋ ಇಮೇಸಂ ಸತ್ತಾನಂ ಆಯುಸಙ್ಖಾರೋ ನಾಮ ಸೀಘಸೋತಾ ನದೀ ವಿಯ ಅನಿವತ್ತನ್ತೋ ಸೀಘಂ ಅತಿಕ್ಕಮತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಠಾನಂ ನತ್ಥೀತಿ** “ಉಪ್ಪನ್ನಾ ಸಙ್ಖಾರಾ ಅಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ತಿಟ್ಠನ್ತೂ”ತಿ ಪತ್ಥನಾಯಪಿ ತೇಸಂ ಠಾನಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಧುವಂ ಏಕಂಸೇನೇವ ಬುದ್ಧಂ ಭಗವನ್ತಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಸತ್ತಾ ಚವನ್ತಿ, “ಧುವಂ ಮರಣಂ, ಅದ್ಧುವಂ ಜೀವಿತ”ನ್ತಿ ಏವಂ ಮರಣಸ್ಸತಿಂ ಭಾವೇಹೀತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಪರಿಜೀಯತೀತಿ** ಇದಂ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಮ್ಪಿ

ಸರೀರಂ ಜೀರತೇವ, ಏವಂ ಜಾನಾಹಿ। **ಮಾ ಪಮಾದ**ನ್ತಿ ತಸ್ಮಾ ತ್ವಂ ಉದಯಭದ್ದೇ ಮಾ ಪಮಾದಂ ಆಪಜ್ಜಿ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ದಸಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥಧಮ್ಮಂ ಚರಾಹೀತಿ।

ಕಸಿಣಾತಿ ಸಕಲಾ। **ಏಕಸ್ಸೇವಾ**ತಿ ಯದಿ ಏಕಸ್ಸೇವ ರಞ್ಞೋ, ತಸ್ಮಿಂ ಏಕಸ್ಮಿಂಯೇವ ಅನಞ್ಞಾಧೀನಾ ಅಸ್ಸ। **ತಂ ಚಾಪಿ ಜಹತಿ ಅವೀತರಾಗೋ**ತಿ ತಣ್ಹಾವಸಿಕೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಏತ್ತಕೇನಪಿ ಯಸೇನ ಅತಿತ್ತೋ ಮರಣಕಾಲೇ ಅವೀತರಾಗೋವ ತಂ ವಿಜಹತಿ। ಏವಂ ತಣ್ಹಾಯ ಅಪೂರಣೀಯಭಾವಂ ಜಾನಾಹೀತಿ ದೀಪೇತಿ। **ತೇ ಚಾಪೀ**ತಿ ಮಾತಾ ಪುತ್ತಂ, ಪುತ್ತೋ ಮಾತರಂ, ಪಿತಾ ಪುತ್ತಂ, ಪುತ್ತೋ ಪಿತರಂ, ಭಾತಾ ಭಗಿನಿಂ, ಭಗಿನೀ ಭಾತರಂ, ಭರಿಯಾ ಸಾಮಿಕಂ, ಸಾಮಿಕೋ ಭರಿಯನ್ತಿ ಏತೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಜಹನ್ತಿ, ನಾನಾ ಹೋನ್ತಿ। ಏವಂ ಸತ್ತಾನಂ ನಾನಾಭಾವವಿನಾಭಾವಂ ಜಾನಾಹೀತಿ ದೀಪೇತಿ।

ಪರಭೋಜನನ್ತಿ ವಿವಿಧಾನಂ ಕಾಕಾದೀನಂ ಪರಸತ್ತಾನಂ ಭೋಜನಂ। **ಇತ್ತರವಾಸೋ**ತಿ ಯಾ ಏಸಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಂಸಾರೇ ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಸುಗ್ಗತಿ ಚ ತಿರಚ್ಛಾನಭೂತಾ ದುಗ್ಗತಿ ಚ, ಏತಂ ಉಭಯಮ್ಪಿ "ಇತ್ತರವಾಸೋ"ತಿ ಜಾನಿತ್ವಾ ಮಾ ಪಮಾದಂ, ಚರಸ್ಸು ಧಮ್ಮಂ। ಇಮೇಸಂ ಸತ್ತಾನಂ ನಾನಾಠಾನತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಸಮಾಗಮೋ ಪರಿತ್ತೋ, ಇಮೇ ಸತ್ತಾ ಅಪ್ಪಕಸ್ಮಿಂಯೇವ ಕಾಲೇ ಏಕತೋ ವಸನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಹೋಹೀತಿ।

ಏವಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ ತಸ್ಸಾ ಓವಾದಮದಾಸಿ। ಸಾಪಿ ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಕಥಾಯ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಥುತಿಂ ಕರೋನ್ತೀ ಓಸಾನಗಾಥಮಾಹ –

೫೮. "ಸಾಧು ಭಾಸತಿಯಂ ಯಕ್ಖೋ, ಅಪ್ಪಂ ಮಚ್ಚಾನ ಜೀವಿತಂ।
ಕಸಿರಞ್ಚ ಪರಿತ್ತಞ್ಚ, ತಞ್ಚ ದುಕ್ಖೇನ ಸಂಯುತಂ।
ಸಾಹಂ ಏಕಾ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಿ, ಹಿತ್ವಾ ಕಾಸಿಂ ಸುರುನ್ಧನ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಾಧೂ**ತಿ "ಅಪ್ಪಂ ಮಚ್ಚಾನ ಜೀವಿತ"ನ್ತಿ ಭಾಸಮಾನೋ ಅಯಂ ದೇವರಾಜಾ ಸಾಧು ಭಾಸತಿ। ಕಿಂಕಾರಣಾ? ಇದಞ್ಹಿ ಕಸಿರಞ್ಚ ದುಕ್ಖಂ ಅಸ್ಸಾದರಹಿತಂ, ಪರಿತ್ತಞ್ಚ ನ ಬಹುಕಂ ಇತ್ತರಕಾಲಂ। ಸಚೇ ಹಿ ಕಸಿರಮ್ಪಿ ಸಮಾನಂ ದೀಘಕಾಲಂ ಪವತ್ತೇಯ್ಯ, ಪರಿತ್ತಕಮ್ಪಿ ಸಮಾನಂ ಸುಖಂ ಭವೇಯ್ಯ, ಇದಂ ಪನ ಕಸಿರಞ್ಚೇವ ಪರಿತ್ತಞ್ಚ ಸಕಲೇನ ವಟ್ಟದುಕ್ಖೇನ ಸಂಯುತಂ ಸನ್ನಿಹಿತಂ। **ಸಾಹ**ನ್ತಿ ಸಾ ಅಹಂ। **ಸುರುನ್ಧನ**ನ್ತಿ ಸುರುನ್ಧನನಗರಞ್ಚ ಕಾಸಿರಟ್ಠಞ್ಚ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಏಕಿಕಾವ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಆಹ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸಾ ಓವಾದಂ ದತ್ವಾ ಸಕಟ್ಠಾನಮೇವ ಗತೋ। ಸಾಪಿ ಪುನದಿವಸೇ ಅಮಚ್ಚೇ ರಜ್ಜಂ ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇತ್ವಾ ಅನ್ತೋನಗರೇಯೇವ ರಮಣೀಯೇ ಉಯ್ಯಾನೇ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಚರಿತ್ವಾ ಆಯುಪರಿಯೋಸಾನೇ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪಾದಪರಿಚಾರಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ತದಾ ರಾಜಧೀತಾ ರಾಹುಲಮಾತಾ ಅಹೋಸಿ, ಸಕ್ಕೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ।

ಉದಯಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಚತುತ್ಥಾ।

[೪೫೯] ೫. ಪಾನೀಯಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಮಿತ್ತೋ ಮಿತ್ತಸ್ಸಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕಿಲೇಸನಿಗ್ಗಹಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ಸಾವತ್ಥಿವಾಸಿನೋ ಪಞ್ಚಸತಾ ಗಿಹಿಸಹಾಯಕಾ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾ ಅನ್ತೋಕೋಟಿಸನ್ಥಾರೇ ವಸನ್ತಾ ಅಡ್ಢರತ್ತಸಮಯೇ ಕಾಮವಿತಕ್ಕಂ ವಿತಕ್ಕೇಸುಂ। ಸಬ್ಬಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಭಗವತೋ ಆಣತ್ತಿಯಾ ಪನಾಯಸ್ಮತಾ ಆನನ್ದೇನ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ಸನ್ನಿಪಾತಿತೇ ಸತ್ಥಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅನೋದಿಸ್ಸಕಂ ಕತ್ವಾ "ಕಾಮವಿತಕ್ಕಂ ವಿತಕ್ಕಯಿತ್ಥಾ"ತಿ ಅವತ್ವಾ ಸಬ್ಬಸಙ್ಗಾಹಿಕವಸೇನೇವ "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಿಲೇಸೋ ಖುದ್ದಕೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಾಮ ಉಪ್ಪನ್ನುಪ್ಪನ್ನಾ ಕಿಲೇಸಾ ನಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಾ, ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾ ಅನುಪ್ಪನ್ನೇಪಿ ಬುದ್ಧೇ ಕಿಲೇಸೇ ನಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಞಾಣಂ ಪತ್ತಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಕೇ ದ್ವೇ ಸಹಾಯಕಾ ಪಾನೀಯತುಮ್ಬಾನಿ ಆದಾಯ ಖೇತ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಖೇತ್ತಂ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ಪಿಪಾಸಿತಕಾಲೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವನ್ತಿ। ತೇಸು ಏಕೋ ಪಾನೀಯತ್ಥಾಯ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪಾನೀಯಂ ರಕ್ಖನ್ತೋ ಇತರಸ್ಸ ತುಮ್ಬತೋ ಪಿವಿತ್ವಾ ಸಾಯಂ ಅರಞ್ಞಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ನ್ಹಾಯಿತ್ವಾ ಠಿತೋ "ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಮೇ ಕಾಯದ್ವಾರಾದೀಹಿ ಅಜ್ಜ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಾಪಂ ಕತ"ನ್ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ಥೇನೇತ್ವಾ ಪಾನೀಯಸ್ಸ ಪಿವಿತಭಾವಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಂವೇಗಪ್ಪತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ "ಅಯಂ ತಣ್ಹಾ ವಡ್ಢಮಾನಾ ಮಂ ಅಪಾಯೇಸು ಖಿಪಿಸ್ಸತಿ, ಇಮಂ ಕಿಲೇಸಂ ನಿಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಾನೀಯಸ್ಸ ಥೇನೇತ್ವಾ ಪಿವಿತಭಾವಂ ಆರಮ್ಮಣಂ ಕತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಞಾಣಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧಗುಣಂ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಇತರೋ ನ್ಹಾಯಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಿತೋ "ಏಹಿ, ಸಮ್ಮ, ಘರಂ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ಆಹ। "ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ, ಮಮ ಘರೇನ ಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ನಾಮ ಮಯ"ನ್ತಿ। "ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ನಾಮ ತುಮ್ಹಾದಿಸಾ ನ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ। "ಅಥ ಕೀದಿಸಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ? "ದ್ವಙ್ಗುಲಕೇಸಾ ಕಾಸಾಯವತ್ಥವಸನಾ ಉತ್ತರಹಿಮವನ್ತೇ ನನ್ದಮೂಲಕಪಬ್ಭಾರೇ ವಸನ್ತೀ"ತಿ। ಸೋ ಸೀಸಂ ಪರಾಮಸಿ, ತಂ ಖಣಞ್ಞೇವಸ್ಸ ಗಿಹಿಲಿಙ್ಗಂ ಅನ್ತರಧಾಯಿ, ಸುರತ್ತದುಪಟ್ಟಂ ನಿವತ್ಥಮೇವ, ವಿಜ್ಜುಲತಾಸದಿಸಂ ಕಾಯಬನ್ಧನಂ ಬದ್ಧಮೇವ, ಅಲತ್ತಕಪಾಟಲವಣ್ಣಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಚೀವರಂ ಏಕಂಸಂ ಕತಮೇವ, ಮೇಘವಣ್ಣಂ ಪಂಸುಕೂಲಚೀವರಂ ದಕ್ಖಿಣಅಂಸಕೂಟೇ ಠಪಿತಮೇವ, ಭಮರವಣ್ಣೋ ಮತ್ತಿಕಾಪತ್ತೋ ವಾಮಅಂಸಕೂಟೇ ಲಗ್ಗಿತೋವ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ನನ್ದಮೂಲಕಪಬ್ಭಾರೇಯೇವ ಓತರಿ।

ಅಪರೋಪಿ ಕಾಸಿಗಾಮೇಯೇವ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಆಪಣೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಏಕಂ ಪುರಿಸಂ ಅತ್ತನೋ ಭರಿಯಂ ಆದಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಉತ್ತಮರೂಪಧರಂ ಇತ್ಥಿಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಪುನ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಯಂ ಲೋಭೋ ವಡ್ಢಮಾನೋ ಮಂ ಅಪಾಯೇಸು ಖಿಪಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸಂವಿಗ್ಗಮಾನಸೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಞಾಣಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಠಿತೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ನನ್ದಮೂಲಕಪಬ್ಭಾರಮೇವ ಗತೋ।

ಅಪರೇಪಿ ಕಾಸಿಗಾಮವಾಸಿನೋಯೇವ ದ್ವೇ ಪಿತಾಪುತ್ತಾ ಏಕತೋ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿಂಸು। ಅಟವೀಮುಖೇ ಪನ ಚೋರಾ ಉಟ್ಠಿತಾ ಹೋನ್ತಿ। ತೇ ಪಿತಾಪುತ್ತೇ ಲಭಿತ್ವಾ ಪುತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ಧನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ತವ ಪುತ್ತಂ ಗಣ್ಹಾ"ತಿ ಪಿತರಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತಿ, ದ್ವೇ ಭಾತರೋ ಲಭಿತ್ವಾ ಕನಿಟ್ಠಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಜೇಟ್ಠಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತಿ, ಆಚರಿಯನ್ತೇವಾಸಿಕೇ ಲಭಿತ್ವಾ ಆಚರಿಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತಿ, ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಸಿಪ್ಪಲೋಭೇನ ಧನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಆಚರಿಯಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛತಿ। ಅಥ ತೇ ಪಿತಾಪುತ್ತಾಪಿ ತತ್ಥ ಚೋರಾನಂ ಉಟ್ಠಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ತ್ವಂ ಮಂ 'ಪಿತಾ'ತಿ ಮಾ ವದ, ಅಹಮ್ಪಿ ತಂ 'ಪುತ್ತೋ'ತಿ ನ ವಕ್ಖಾಮೀ"ತಿ ಕತಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಚೋರೇಹಿ ಗಹಿತಕಾಲೇ "ತುಮ್ಹೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಕಿಂ ಹೋಥಾ"ತಿ ಪುಟ್ಠಾ "ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಹೋಮಾ"ತಿ ಸಮ್ಪಜಾನಮುಸಾವಾದಂ ಕರಿಂಸು। ತೇಸು ಅಟವಿತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸಾಯಂ ನ್ಹಾಯಿತ್ವಾ ಠಿತೇಸು ಪುತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಸೀಲಂ ಸೋಧೇನ್ತೋ ತಂ ಮುಸಾವಾದಂ ದಿಸ್ವಾ "ಇದಂ ಪಾಪಂ ವಡ್ಢಮಾನಂ ಮಂ ಅಪಾಯೇಸು ಖಿಪಿಸ್ಸತಿ, ಇಮಂ ಕಿಲೇಸಂ ನಿಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಞಾಣಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಠಿತೋ ಪಿತು ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ನನ್ದಮೂಲಕಪಬ್ಭಾರಮೇವ ಗತೋ।

ಅಪರೋಪಿ ಕಾಸಿಗಾಮೇಯೇವ ಪನ ಏಕೋ ಗಾಮಭೋಜಕೋ ಮಾಘಾತಂ ಕಾರಾಪೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಬಲಿಕಮ್ಮಕಾಲೇ ಮಹಾಜನೋ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಆಹ "ಸಾಮಿ, ಮಯಂ ಮಿಗಸೂಕರಾದಯೋ ಮಾರೇತ್ವಾ ಯಕ್ಖಾನಂ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮ, ಬಲಿಕಮ್ಮಕಾಲೋ ಏಸೋ"ತಿ। ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪುಬ್ಬೇ ಕರಣನಿಯಾಮೇನೇವ ಕರೋಥಾತಿ ಮನುಸ್ಸಾ ಬಹುಂ ಪಾಣಾತಿಪಾತಮಕಂಸು।

ಸೋ ಬಹುಂ ಮಚ್ಛಮಂಸಂ ದಿಸ್ವಾ ‘‘ಇಮೇ ಮನುಸ್ಸಾ ಏತ್ತಕೇ ಪಾಣೇ ಮಾರೇನ್ತಾ ಮಮೇವೇಕಸ್ಸ ವಚನೇನ ಮಾರಯಿಂಸೂ’’ತಿ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ವಾತಪಾನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಠಿತಕೋವ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಞಾಣಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಠಿತೋ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ನನ್ದಮೂಲಕಪಬ್ಭಾರಮೇವ ಗತೋ।

ಅಪರೋಪಿ ಕಾಸಿರಟ್ಠೇಯೇವ ಗಾಮಭೋಜಕೋ ಮಜ್ಜವಿಕ್ಕಯಂ ವಾರೇತ್ವಾ ‘‘ಸಾಮಿ, ಪುಬ್ಬೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಸುರಾಛಣೋ ನಾಮ ಹೋತಿ, ಕಿಂ ಕರೋಮಾ’’ತಿ ಮಹಾಜನೇನ ವುತ್ತೋ ‘‘ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪೋರಾಣಕನಿಯಾಮೇನೇವ ಕರೋಥಾ’’ತಿ ಆಹ। ಮನುಸ್ಸಾ ಛಣಂ ಕತ್ವಾ ಸುರಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಕಲಹಂ ಕರೋನ್ತಾ ಹತ್ಥಪಾದೇ ಭಞ್ಜಿತ್ವಾ ಸೀಸಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಕಣ್ಣೇ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಬಹುದಣ್ಡೇನ ಬಜ್ಝಿಂಸು। ಗಾಮಭೋಜಕೋ ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ ‘‘ಮಯಿ ಅನನುಜಾನನ್ತೇ ಇಮೇ ಇಮಂ ದುಕ್ಖಂ ನ ವಿನ್ದೇಯ್ಯು’’ನ್ತಿ। ಸೋ ಏತ್ತಕೇನ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ವಾತಪಾನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಠಿತಕೋವ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಞಾಣಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ‘‘ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಹೋಥಾ’’ತಿ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ನನ್ದಮೂಲಕಪಬ್ಭಾರಮೇವ ಗತೋ।

ಅಪರಭಾಗೇ ತೇ ಪಞ್ಚ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರತ್ಥಾಯ ಬಾರಾಣಸಿದ್ವಾರೇ ಓತರಿತ್ವಾ ಸುನಿವತ್ಥಾ ಸುಪಾರುತಾ ಪಾಸಾದಿಕೇಹಿ ಅಭಿಕ್ಕಮಾದೀಹಿ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತಾ ರಾಜದ್ವಾರಂ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿಂಸು। ರಾಜಾ ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ರಾಜನಿವೇಸನಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಪಾದೇ ಧೋವಿತ್ವಾ ಗನ್ಧತೇಲೇನ ಮಕ್ಖೇತ್ವಾ ಪಣೀತೇನ ಖಾದನೀಯೇನ ಭೋಜನೀಯೇನ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ‘‘ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಠಮವಯೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಸೋಭತಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಯೇ ಪಬ್ಬಜನ್ತಾ ಕಥಂ ಕಾಮೇಸು ಆದೀನವಂ ಪಸ್ಸಿತ್ಥ, ಕಿಂ ವೋ ಆರಮ್ಮಣಂ ಅಹೋಸೀ’’ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ತೇ ತಸ್ಸ ಕಥೇನ್ತಾ –

೫೯. ‘‘ಮಿತ್ತೋ ಮಿತ್ತಸ್ಸ ಪಾನೀಯಂ, ಅದಿನ್ನಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಸಂ।
ತೇನ ಪಚ್ಛಾ ವಿಜಿಗುಚ್ಛಿಂ, ತಂ ಪಾಪಂ ಪಕತಂ ಮಯಾ।
ಮಾ ಪುನ ಅಕರಂ ಪಾಪಂ, ತಸ್ಮಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಅಹಂ॥

೬೦. ‘‘ಪರದಾರಞ್ಚ ದಿಸ್ವಾನ, ಛನ್ದೋ ಮೇ ಉದಪಜ್ಜಥ।
ತೇನ ಪಚ್ಛಾ ವಿಜಿಗುಚ್ಛಿಂ, ತಂ ಪಾಪಂ ಪಕತಂ ಮಯಾ।
ಮಾ ಪುನ ಅಕರಂ ಪಾಪಂ, ತಸ್ಮಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಅಹಂ॥

೬೧. ‘‘ಪಿತರಂ ಮೇ ಮಹಾರಾಜ, ಚೋರಾ ಅಗಣ್ಹು ಕಾನನೇ।
ತೇಸಾಹಂ ಪುಚ್ಛಿತೋ ಜಾನಂ, ಅಞ್ಞಥಾ ನಂ ವಿಯಾಕರಿಂ॥

೬೨. ‘‘ತೇನ ಪಚ್ಛಾ ವಿಜಿಗುಚ್ಛಿಂ, ತಂ ಪಾಪಂ ಪಕತಂ ಮಯಾ।
ಮಾ ಪುನ ಅಕರಂ ಪಾಪಂ, ತಸ್ಮಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಅಹಂ॥

೬೩. ‘‘ಪಾಣಾತಿಪಾತಮಕರುಂ, ಸೋಮಯಾಗೇ ಉಪಟ್ಠಿತೇ।
ತೇಸಾಹಂ ಸಮನುಞ್ಞಾಸಿಂ॥

೬೪. ‘‘ತೇನ ಪಚ್ಛಾ ವಿಜಿಗುಚ್ಛಿಂ, ತಂ ಪಾಪಂ ಪಕತಂ ಮಯಾ।
ಮಾ ಪುನ ಅಕರಂ ಪಾಪಂ, ತಸ್ಮಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಅಹಂ॥

೬೫. ‘‘ಸುರಾಮೇರಯಮಾಧುಕಾ, ಯೇ ಜನಾ ಪಠಮಾಸು ನೋ।
ಬಹೂನಂ ತೇ ಅನತ್ಥಾಯ, ಮಜ್ಜಪಾನಮಕಪ್ಪಯುಂ।

ತೇಸಾಹಂ ಸಮನುಞ್ಞಾಸಿಂ॥

೭೬. "ತೇನ ಪಚ್ಛಾ ವಿಜಿಗುಚ್ಛಿಂ, ತಂ ಪಾಪಂ ಪಕತಂ ಮಯಾ।
ಮಾ ಪುನ ಅಕರಂ ಪಾಪಂ, ತಸ್ಮಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಅಹ"ನ್ತಿ॥ -

ಇಮಾ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಪಞ್ಚ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿಂಸು। ರಾಜಾಪಿ ಏಕಮೇಕಸ್ಸ ಬ್ಯಾಕರಣಂ ಸುತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಅಯಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಯೇವಾನುಚ್ಛವಿಕಾ"ತಿ ಥುತಿಮಕಾಸಿ।

ತತ್ಥ **ಮಿತ್ತೋ ಮಿತ್ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಮಹಾರಾಜ, ಅಹಂ ಏಕಸ್ಸ ಮಿತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಮಿತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ ಪಾನೀಯಂ ಇಮಿನಾ ನಿಯಾಮೇನೇವ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಂ। **ತಸ್ಮಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಪುಥುಜ್ಜನಾ ನಾಮ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅಹಂ **ಮಾ ಪುನ ಅಕರಂ ಪಾಪಂ,** ತಂ ಪಾಪಂ ಆರಮ್ಮಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋಮ್ಹಿ। **ಛನ್ದೋ**ತಿ ಮಹಾರಾಜ, ಇಮಿನಾವ ನಿಯಾಮೇನ ಮಮ ಪರದಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ಕಾಮೇ ಛನ್ದೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। **ಅಗಣ್ಹು**ತಿ ಅಗಣ್ಹಿಂಸು। **ಜಾನ**ನ್ತಿ ತೇಸಂ ಚೋರಾನಂ "ಅಯಂ ಕಿಂ ತೇ ಹೋತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತೋ ಜಾನನ್ತೋಯೇವ "ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಹೋತೀ"ತಿ ಅಞ್ಞಥಾ ಬ್ಯಾಕಾಸಿಂ। **ಸೋಮಯಾಗೇ**ತಿ ನವಚನ್ದೇ ಉಟ್ಠಿತೇ ಸೋಮಯಾಗಂ ನಾಮ ಯಕ್ಖಬಲಿಂ ಕರಿಂಸು, ತಸ್ಮಿಂ ಉಪಟ್ಠಿತೇ। **ಸಮನುಞ್ಞಾಸಿ**ನ್ತಿ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಆಸಿಂ। **ಸುರಾಮೇರಯಮಾಧುಕಾ**ತಿ ಪಿಟ್ಠಸುರಾದಿಸುರಞ್ಚ ಪುಪ್ಫಾಸವಾದಿಮೇರಯಞ್ಚ ಪಕ್ಕಮಧು ವಿಯ ಮಧುರಂ ಮಞ್ಞಮಾನಾ। **ಯೇ ಜನಾ ಪಠಮಾಸು ನೋ**ತಿ ಯೇ ನೋ ಗಾಮೇ ಜನಾ ಪಠಮಂ ಏವರೂಪಾ ಆಸುಂ ಅಹೇಸುಂ। **ಬಹೂನಂ ತೇ**ತಿ ತೇ ಏಕದಿವಸಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಛಣೇ ಪತ್ತೇ ಬಹೂನಂ ಅನತ್ಥಾಯ ಮಜ್ಜಪಾನಂ ಅಕಪ್ಪಯಿಂಸು।

ರಾಜಾ ತೇಸಂ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಚೀವರಸಾಟಕೇ ಚ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ಚ ದತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ತೇಪಿ ತಸ್ಸ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಅಗಮಂಸು। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ರಾಜಾ ವತ್ಥುಕಾಮೇಸು ವಿರತ್ತೋ ಅನಪೇಕ್ಖೋ ಹುತ್ವಾ ನಾನಗ್ಗರಸಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ಅನಾಲಪಿತ್ವಾ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾ ವಿರತ್ತಚಿತ್ತೋ ಉಟ್ಠಾಯ ಸಿರಿಗಬ್ಭಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೋ ಸೇತಭಿತ್ತಿಯಂ ಕಸಿಣಪರಿಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಝಾನಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇಸಿ। ಸೋ ಝಾನಪ್ಪತ್ತೋ ಕಾಮೇ ಗರಹನ್ತೋ -

೭೭. "ಧಿರತ್ಥು ಸುಬಹೂ ಕಾಮೇ, ದುಗ್ಗನ್ಧೇ ಬಹುಕಣ್ಟಕೇ।
ಯೇ ಅಹಂ ಪಟಿಸೇವನ್ತೋ, ನಾಲಭಿಂ ತಾದಿಸಂ ಸುಖ"ನ್ತಿ॥ - ಗಾಥಮಾಹ।

ತತ್ಥ **ಬಹುಕಣ್ಟಕೇ**ತಿ ಬಹೂ ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತೇ। **ಯೇ ಅಹ**ನ್ತಿ ಯೋ ಅಹಂ, ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ। **ತಾದಿಸ**ನ್ತಿ ಏತಾದಿಸಂ ಕಿಲೇಸರಹಿತಂ ಝಾನಸುಖಂ।

ಅಥಸ್ಸ ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀ "ಅಯಂ ರಾಜಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತರೂಪೋ ಅಹೋಸಿ, ಅಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಅಕಥೇತ್ವಾವ ಸಿರಿಗಬ್ಭಂ ಪವಿಟ್ಠೋ, ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಿ ತಾವ ನ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಸಿರಿಗಬ್ಭದ್ವಾರೇ ಠಿತಾ ರಞ್ಞೋ ಕಾಮೇಸು ಗರಹನ್ತಸ್ಸ ಉದಾನಂ ಸುತ್ವಾ "ಮಹಾರಾಜ, ತ್ವಂ ಕಾಮೇ ಗರಹಸಿ, ಕಾಮಸುಖಸದಿಸಂ ನಾಮ ಸುಖಂ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಕಾಮೇ ವಣ್ಣೇನ್ತೀ ಇತರಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೮. "ಮಹಸ್ಸಾದಾ ಸುಖಾ ಕಾಮಾ, ನತ್ಥಿ ಕಾಮಾ ಪರಂ ಸುಖಂ।
ಯೇ ಕಾಮೇ ಪಟಿಸೇವನ್ತಿ, ಸಗ್ಗಂ ತೇ ಉಪಪಜ್ಜರೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಹಸ್ಸಾದಾ**ತಿ ಮಹಾರಾಜ, ಏತೇ ಕಾಮಾ ನಾಮ ಮಹಾಅಸ್ಸಾದಾ, ಇತೋ ಉತ್ತರಿಂ ಅಞ್ಞಂ ಸುಖಂ ನತ್ಥಿ। ಕಾಮಸೇವಿನೋ ಹಿ ಅಪಾಯೇ ಅನುಪಗಮ್ಮ ಸಗ್ಗೇ ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸಾ "ನಸ್ಸ ವಸಲಿ, ಕಿಂ ಕಥೇಸಿ, ಕಾಮೇಸು ಸುಖಂ ನಾಮ ಕುತೋ ಅತ್ಥಿ, ವಿಪರಿಣಾಮದುಕ್ಖಾ ಏತೇ"ತಿ ಗರಹನ್ತೋ ಸೇಸಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೭೯. "ಅಪ್ಪಸ್ಸಾದಾ ದುಖಾ ಕಾಮಾ, ನತ್ಥಿ ಕಾಮಾ ಪರಂ ದುಖಂ।
ಯೇ ಕಾಮೇ ಪಟಿಸೇವನ್ತಿ, ನಿರಯಂ ತೇ ಉಪಪಜ್ಜರೇ॥

೮೦. "ಅಸೀ ಯಥಾ ಸುನಿಸಿತೋ, ನೇತ್ತಿಂಸೋವ ಸುಪಾಯಿಕೋ।
ಸತ್ತೀವ ಉರಸಿ ಖಿತ್ತಾ, ಕಾಮಾ ದುಕ್ಖತರಾ ತತೋ॥

೮೧. "ಅಙ್ಗಾರಾನಂವ ಜಲಿತಂ, ಕಾಸುಂ ಸಾಧಿಕಪೋರಿಸಂ।
ಫಾಲಂವ ದಿವಸಂತತ್ತಂ, ಕಾಮಾ ದುಕ್ಖತರಾ ತತೋ॥

೮೨. "ವಿಸಂ ಯಥಾ ಹಲಾಹಲಂ, ತೇಲಂ ಪಕ್ಕುಥಿತಂ ಯಥಾ।
ತಮ್ಬಲೋಹವಿಲೀನಂವ, ಕಾಮಾ ದುಕ್ಖತರಾ ತತೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನೇತ್ತಿಂಸೋ**ತಿ ನಿಕ್ಕರುಣೋ, ಇದಮ್ಪಿ ಏಕಸ್ಸ ಖಗ್ಗಸ್ಸ ನಾಮಂ। **ದುಕ್ಖತರಾ**ತಿ ಏವಂ ಜಲಿತಙ್ಗಾರಕಾಸುಂ ವಾ ದಿವಸಂ ತತ್ತಂ ಫಾಲಂ ವಾ ಪಟಿಚ್ಚ ಯಂ ದುಕ್ಖಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತತೋಪಿ ಕಾಮಾಯೇವ ದುಕ್ಖತರಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅನನ್ತರಗಾಥಾಯ ಯಥಾ ಏತಾನಿ ವಿಸಾದೀನಿ ದುಕ್ಖಾವಹನತೋ ದುಕ್ಖಾನಿ, ಏವಂ ಕಾಮಾಪಿ ದುಕ್ಖಾ, ತಂ ಪನ ಕಾಮದುಕ್ಖಂ ಇತರೇಹಿ ದುಕ್ಖೇಹಿ ದುಕ್ಖತರನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏವಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ ದೇವಿಯಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚೇ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ "ಭೋನ್ತೋ ಅಮಚ್ಚಾ, ತುಮ್ಹೇ ರಜ್ಜಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಥ, ಅಹಂ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ರೋದನ್ತಸ್ಸ ಪರಿದೇವನ್ತಸ್ಸ ಉಟ್ಠಾಯ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ ಓವಾದಂ ದತ್ವಾ ಅನಿಲಪಥೇನೇವ ಉತ್ತರಹಿಮವನ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಮಣೀಯೇ ಪದೇಸೇ ಅಸ್ಸಮಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಆಯುಪರಿಯೋಸಾನೇ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಿಲೇಸೋ ಖುದ್ದಕೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೋಪಿ ಪಣ್ಡಿತೇಹಿ ನಿಗ್ಗಹಿತಬ್ಬೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಪಞ್ಚಸತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು। ತದಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಂಸು, ದೇವೀ ರಾಹುಲಮಾತಾ ಅಹೋಸಿ, ರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ।

ಪಾನೀಯಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಞ್ಚಮಾ।

[೪೬೦] ೬. ಯುಧಞ್ಚಯಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಮಿತ್ತಾಮಚ್ಚಪರಿಬ್ಯೂಳ್ಹನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕದಿವಸಞ್ಹಿ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ ಭಿಕ್ಖೂ "ಆವುಸೋ, ಸಚೇ ದಸಬಲೋ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸಿಸ್ಸ, ಸಕಲಚಕ್ಕವಾಳಗಬ್ಭೇ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಾಜಾ ಅಭವಿಸ್ಸ ಸತ್ತರತನಸಮನ್ನಾಗತೋ ಚತುರಿದ್ಧೀಹಿ ಸಮಿದ್ಧೋ ಪರೋಸಹಸ್ಸಪುತ್ತಪರಿವಾರೋ , ಸೋ ಏವರೂಪಂ ಸಿರಿವಿಭವಂ ಪಹಾಯ ಕಾಮೇಸು ದೋಸಂ ದಿಸ್ವಾ ಅಡ್ಢರತ್ತಸಮಯೇ ಛನ್ನಸಹಾಯೋವ ಕಣ್ಡಕಮಾರುಯ್ಹ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅನೋಮನದೀತೀರೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಛಬ್ಬಸ್ಸಾನಿ ದುಕ್ಕರಕಾರಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪತ್ತೋ"ತಿ ಸತ್ಥು ಗುಣಕಥಂ ಕಥಯಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ,

ತಥಾಗತೋ ಇದಾನೇವ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕೇ ಬಾರಾಣಸಿನಗರೇ ರಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ ನಿಕ್ಖನ್ತೋಯೇವಾ''ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ರಮ್ಮನಗರೇ ಸಬ್ಬದತ್ತೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ। ಅಯಞ್ಹಿ ಬಾರಾಣಸೀ **ಉದಯಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೧೧.೩೭ ಆದಯೋ) **ಸುರುನ್ಧನನಗರಂ** ನಾಮ ಜಾತಾ, **ಚೂಳಸುತಸೋಮಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೨.೧೭.೧೯೫ ಆದಯೋ) **ಸುದಸ್ಸನಂ** ನಾಮ, **ಸೋಣನನ್ದಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೨.೨೦.೯೨ ಆದಯೋ) **ಬ್ರಹ್ಮವಡ್ಢನಂ** ನಾಮ, **ಖಣ್ಡಹಾಲಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೨.೨೨.೯೮೨ ಆದಯೋ) **ಪುಪ್ಫವತೀ** ನಾಮ, **ಸಙ್ಖಬ್ರಾಹ್ಮಣಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೧೦.೩೯ ಆದಯೋ) **ಮೋಳಿನೀ** ನಾಮ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪನ ಯುಧಞ್ಚಯಜಾತಕೇ **ರಮ್ಮನಗರಂ** ನಾಮ ಅಹೋಸಿ। ಏವಮಸ್ಸಾ ಕದಾಚಿ ನಾಮಂ ಪರಿವತ್ತತಿ। ತತ್ಥ ಸಬ್ಬದತ್ತರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತಸಹಸ್ಸಂ ಅಹೋಸಿ। ಯುಧಞ್ಚಯಸ್ಸ ನಾಮ ಜೇಟ್ಠಪುತ್ತಸ್ಸ ಉಪರಜ್ಜಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತೇಸಿ। ಏವಂ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಕಾಲೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏಕದಿವಸಂ ಪಾತೋವ ರಥವರಮಾರುಯ್ಹ ಮಹನ್ತೇನ ಸಿರಿವಿಭವೇನ ಉಯ್ಯಾನಕೀಳಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ರುಕ್ಖಗ್ಗತಿಣಗ್ಗಸಾಖಗ್ಗಮಕ್ಕಟಕಸುತ್ತಜಾಲಾದೀಸು ಮುತ್ತಾಜಾಲಾಕಾರೇನ ಲಗ್ಗಿತಉಸ್ಸವಬಿನ್ದೂನಿ ದಿಸ್ವಾ ''ಸಮ್ಮ ಸಾರಥಿ, ಕಿಂ ನಾಮೇತ''ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ''ಏತೇ ದೇವ, ಹಿಮಸಮಯೇ ಪತನಕಉಸ್ಸವಬಿನ್ದೂನಿ ನಾಮಾ''ತಿ ಸುತ್ವಾ ದಿವಸಭಾಗಂ ಉಯ್ಯಾನೇ ಕೀಳಿತ್ವಾ ಸಾಯನ್ಹಕಾಲೇ ಪಚ್ಚಾಗಚ್ಛನ್ತೋ ತೇ ಅದಿಸ್ವಾವ ''ಸಮ್ಮ ಸಾರಥಿ, ಕಹಂ ನು ಖೋ ಏತೇ ಉಸ್ಸವಬಿನ್ದೂ, ನ ತೇ ಇದಾನಿ ಪಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ''ದೇವ, ತೇ ಸೂರಿಯೇ ಉಗ್ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಸಬ್ಬೇವ ಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪಥವಿಯಂ ಪತನ್ತೀ''ತಿ ಸುತ್ವಾ ಸಂವೇಗಪ್ಪತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ''ಇಮೇಸಂ ಸತ್ತಾನಂ ಜೀವಿತಸಙ್ಖಾರಾಪಿ ತಿಣಗ್ಗೇ ಉಸ್ಸವಬಿನ್ದುಸದಿಸಾವ, ಮಯಾ ಬ್ಯಾಧಿಜರಾಮರಣೇಹಿ ಅಪೀಳಿತೇಯೇವ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ''ತಿ ಉಸ್ಸವಬಿನ್ದುಮೇವ ಆರಮ್ಮಣಂ ಕತ್ವಾ ಆದಿತ್ತೇ ವಿಯ ತಯೋ ಭವೇ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹಂ ಅಗನ್ತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಾಯ ವಿನಿಚ್ಛಯಸಾಲಾಯ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಪಿತು ಸನ್ತಿಕಂಯೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಿತರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೭೩. ''ಮಿತ್ತಾಮಚ್ಚಪರಿಬ್ಯೂಳ್ಹಂ , ಅಹಂ ವನ್ದೇ ರಥೇಸಭಂ।
ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಹಂ ರಾಜ, ತಂ ದೇವೋ ಅನುಮಞ್ಞತೂ''ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪರಿಬ್ಯೂಳ್ಹ**ನ್ತಿ ಪರಿವಾರಿತಂ। **ತಂ ದೇವೋ**ತಿ ತಂ ಮಮ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ದೇವೋ ಅನುಜಾನಾತೂತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ ನಿವಾರೇನ್ತೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೭೪. ''ಸಚೇ ತೇ ಊನಂ ಕಾಮೇಹಿ, ಅಹಂ ಪರಿಪೂರಯಾಮಿ ತೇ।
ಯೋ ತಂ ಹಿಂ ಸತಿ ವಾರೇಮಿ, ಮಾ ಪಬ್ಬಜ ಯುಧಞ್ಚಯಾ''ತಿ॥

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಕುಮಾರೋ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೭೫. ''ನ ಮತ್ಥಿ ಊನಂ ಕಾಮೇಹಿ, ಹಿಂಸಿತಾ ಮೇ ನ ವಿಜ್ಜತಿ।
ದೀಪಞ್ಚ ಕಾತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ, ಯಂ ಜರಾ ನಾಭಿಕೀರತೀ''ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದೀಪಞ್ಚಾ**ತಿ ತಾತ ನೇವ ಮಯ್ಹಂ ಕಾಮೇಹಿ ಊನಂ ಅತ್ಥಿ, ನ ಮಂ ಹಿಂಸನ್ತೋ ಕೋಚಿ ವಿಜ್ಜತಿ, ಅಹಂ ಪನ ಪರಲೋಕಗಮನಾಯ ಅತ್ತನೋ ಪತಿಟ್ಠಂ ಕಾತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ। ಕೀದಿಸಂ? **ಯಂ ಜರಾ ನಾಭಿಕೀರತಿ** ನ ವಿದ್ಧಂಸೇತಿ, ತಮಹಂ ಕಾತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ, ಅಮತಮಹಾನಿಬ್ಬಾನಂ ಗವೇಸಿಸ್ಸಾಮಿ, ನ ಮೇ ಕಾಮೇಹಿ ಅತ್ಥೋ, ಅನುಜಾನಾಥ ಮಂ, ಮಹಾರಾಜಾತಿ ವದತಿ।

ಇತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಕುಮಾರೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿ, ರಾಜಾ “ಮಾ ಪಬ್ಬಜಾ”ತಿ ವಾರೇತಿ। ತಮತ್ಥಮಾವಿಕರೋನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಉಪಡ್ಢಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೬. “ಪುತ್ತೋ ವಾ ಪಿತರಂ ಯಾಚೇ, ಪಿತಾ ವಾ ಪುತ್ತಮೋರಸ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವಾ**-ಕಾರೋ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡನತ್ಥೋ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - “ಏವಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುತ್ತೋ ಚ ಪಿತರಂ ಯಾಚತಿ, ಪಿತಾ ಚ ಓರಸಂ ಪುತ್ತಂ ಯಾಚತೀ”ತಿ।

ಸೇಸಂ ಉಪಡ್ಢಗಾಥಂ ರಾಜಾ ಆಹ -

“ನೇಗಮೋ ತಂ ಯಾಚೇ ತಾತ, ಮಾ ಪಬ್ಬಜ ಯುಧಞ್ಚಯಾ”ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಅಯಂ ತೇ ತಾತ ನಿಗಮವಾಸಿಮಹಾಜನೋ ಯಾಚತಿ, ನಗರಜನೋಪಿ ಮಾ ತ್ವಂ ಪಬ್ಬಜಾತಿ।

ಕುಮಾರೋ ಪುನಪಿ ಪಞ್ಚಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೭. “ಮಾ ಮಂ ದೇವ ನಿವಾರೇಹಿ, ಪಬ್ಬಜನ್ತಂ ರಥೇಸಭ।
ಮಾಹಂ ಕಾಮೇಹಿ ಸಮ್ಮತ್ತೋ, ಜರಾಯ ವಸಮನ್ವಗೂ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವಸಮನ್ವಗೂತಿ** ಮಾ ಅಹಂ ಕಾಮೇಹಿ ಸಮ್ಮತ್ತೋ ಪಮತ್ತೋ ಜರಾಯ ವಸಗಾಮೀ ನಾಮ ಹೋಮಿ, ವಟ್ಟದುಕ್ಖಂ ಪನ ಖೇಪೇತ್ವಾ ಯಥಾ ಚ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಪ್ಪಟಿವಿಜ್ಝನಕೋ ಹೋಮಿ,। ತಥಾ ಮಂ ಓಲೋಕೇಹೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ರಾಜಾ ಅಪ್ಪಟಿಭಾಣೋ ಅಹೋಸಿ। ಮಾತಾ ಪನಸ್ಸ “ಪುತ್ತೋ ತೇ, ದೇವಿ, ಪಿತರಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಅನುಜಾನಾಪೇತೀ”ತಿ ಸುತ್ವಾ “ಕಿಂ ತುಮ್ಹೇ ಕಥೇಥಾ”ತಿ ನಿರಸ್ಸಾಸೇನ ಮುಖೇನ ಸುವಣ್ಣಸಿವಿಕಾಯ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸೀಘಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಯಾಚಮಾನಾ ಛಟ್ಠಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೮. “ಅಹಂ ತಂ ತಾತ ಯಾಚಾಮಿ, ಅಹಂ ಪುತ್ತ ನಿವಾರಯೇ।
ಚಿರಂ ತಂ ದಟ್ಠುಮಿಚ್ಛಾಮಿ, ಮಾ ಪಬ್ಬಜ ಯುಧಞ್ಚಯಾ”ತಿ॥

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಕುಮಾರೋ ಸತ್ತಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೯. “ಉಸ್ಸಾವೋವ ತಿಣಗ್ಗಮ್ಹಿ, ಸೂರಿಯುಗ್ಗಮನಂ ಪತಿ।
ಏವಮಾಯು ಮನುಸ್ಸಾನಂ, ಮಾ ಮಂ ಅಮ್ಮ ನಿವಾರಯಾ”ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಅಮ್ಮ, ಯಥಾ ತಿಣಗ್ಗೇ ಉಸ್ಸವಬಿನ್ದು ಸೂರಿಯಸ್ಸ ಉಗ್ಗಮನಂ ಪತಿಟ್ಠಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಪಥವಿಯಂ ಪತತಿ, ಏವಂ ಇಮೇಸಂ ಸತ್ತಾನಂ ಜೀವಿತಂ ಪರಿತ್ತಂ ತಾವಕಾಲಿಕಂ ಅಚಿರಟ್ಠಿತಿಕಂ, ಏವರೂಪೇ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೇ ಕಥಂ ತ್ವಂ ಚಿರಂ ಮಂ ಪಸ್ಸಸಿ, ಮಾ ಮಂ ನಿವಾರೇಹೀತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇಪಿ ಸಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಯಾಚಿಯೇವ। ತತೋ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಪಿತರಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೮೦. “ತರಮಾನೋ ಇಮಂ ಯಾನಂ, ಆರೋಪೇತು ರಥೇಸಭ।

ಮಾ ಮೇ ಮಾತಾ ತರನ್ತಸ್ಸ, ಅನ್ತರಾಯಕರಾ ಅಹೂ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ತಾತ ರಥೇಸಭ, ಇಮಂ ಮಮ ಮಾತರಂ ತರಮಾನೋ ಪುರಿಸೋ ಸುವಣ್ಣಸಿವಿಕಾಯಾನಂ ಆರೋಪೇತು, ಮಾ ಮೇ ಜಾತಿಜರಾಬ್ಯಾಧಿಮರಣಕನ್ತಾರಂ ತರನ್ತಸ್ಸ ಅತಿಕ್ಕಮನ್ತಸ್ಸ ಮಾತಾ ಅನ್ತರಾಯಕರಾ ಅಹೂತಿ।

ರಾಜಾ ಪುತ್ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಗಚ್ಛ, ಭದ್ದೇ, ತವ ಸಿವಿಕಾಯ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ರತಿವಡ್ಢನಪಾಸಾದಂ ಅಭಿರುಹಾ"ತಿ ಆಹ। ಸಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಠಾತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೀ ನಾರೀಗಣಪರಿವುತಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಾಸಾದಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ "ಕಾ ನು ಖೋ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಪವತ್ತೀ"ತಿ ವಿನಿಚ್ಛಯಟ್ಠಾನಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೀ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮಾತು ಗತಕಾಲೇ ಪುನ ಪಿತರಂ ಯಾಚಿ। ರಾಜಾ ಪಟಿಬಾಹಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ "ತೇನ ಹಿ ತಾತ, ತವ ಮನಂ ಮತ್ಥಕಂ ಪಾಪೇಹಿ, ಪಬ್ಬಜಾಹೀ"ತಿ ಅನುಜಾನಿ। ರಞ್ಞೋ ಅನುಞ್ಞಾತಕಾಲೇ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಕನಿಟ್ಠೋ ಯುಧಿಟ್ಠಿಲಕುಮಾರೋ ನಾಮ ಪಿತರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ತಾತ, ಮಯ್ಹಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಅನುಜಾನಾಥಾ"ತಿ ಅನುಜಾನಾಪೇಸಿ। ಉಭೋಪಿ ಭಾತರೋ ಪಿತರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಕಾಮೇ ಪಹಾಯ ಮಹಾಜನಪರಿವುತಾ ವಿನಿಚ್ಛಯತೋ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು। ದೇವೀಪಿ ಮಹಾಸತ್ತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಮಮ ಪುತ್ತೇ ಪಬ್ಬಜಿತೇ ರಮ್ಮನಗರಂ ತುಚ್ಛಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪರಿದೇವಮಾನಾ ಗಾಥಾದ್ವಯಮಾಹ -

೮೧. "ಅಭಿಧಾವಥ ಭದ್ದನ್ತೇ, ಸುಞ್ಞಂ ಹೇಸ್ಸತಿ ರಮ್ಮಕಂ।
ಯುಧಞ್ಚಯೋ ಅನುಞ್ಞಾತೋ, ಸಬ್ಬದತ್ತೇನ ರಾಜಿನಾ॥

೮೨. "ಯೋಹು ಸೇಟ್ಠೋ ಸಹಸ್ಸಸ್ಸ, ಯುವಾ ಕಞ್ಚನಸನ್ನಿಭೋ।
ಸೋಯಂ ಕುಮಾರೋ ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ಕಾಸಾಯವಸನೋ ಬಲೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಭಿಧಾವಥಾ**ತಿ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಠಿತಾ ನಾರಿಯೋ ಸಬ್ಬಾ ವೇಗೇನ ಧಾವಥಾತಿ ಆಣಾಪೇತಿ। **ಭದ್ದನ್ತೇ**ತಿ ಏವಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಭದ್ದಂ ತವ ಹೋತೂ"ತಿ ವದಥ। **ರಮ್ಮಕ**ನ್ತಿ ರಮ್ಮನಗರಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ। **ಯೋಹು ಸೇಟ್ಠೋ**ತಿ ಯೋ ರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತೋ ಸಹಸ್ಸಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠೋ ಅಹೋಸಿ, ಸೋ ಪಬ್ಬಜಿತೋತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಸನ್ಧಾಯೇವಮಾಹ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ನ ತಾವ ಪಬ್ಬಜತಿ। ಸೋ ಹಿ ಮಾತಾಪಿತರೋ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಕನಿಟ್ಠಂ ಯುಧಿಟ್ಠಿಲಕುಮಾರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ಮಹಾಜನಂ ನಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಉಭೋಪಿ ಭಾತರೋ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಮನೋರಮೇ ಠಾನೇ ಅಸ್ಸಮಪದಂ ಕರಿತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಝಾನಾಭಿಞ್ಞಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ವನಮೂಲಫಲಾದೀಹಿ ಯಾವಜೀವಂ ಯಾಪೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣಾ ಅಹೇಸುಂ। ತಮತ್ಥಂ ಓಸಾನೇ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧಗಾಥಾಯ ದೀಪೇತಿ -

೮೩. "ಉಭೋ ಕುಮಾರಾ ಪಬ್ಬಜಿತಾ, ಯುಧಞ್ಚಯೋ ಯುಧಿಟ್ಠಿಲೋ।
ಪಹಾಯ ಮಾತಾಪಿತರೋ, ಸಙ್ಗಂ ಛೇತ್ವಾನ ಮಚ್ಚುನೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಚ್ಚುನೋ**ತಿ ಮಾರಸ್ಸ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯುಧಞ್ಚಯೋ ಚ ಯುಧಿಟ್ಠಿಲೋ ಚ ತೇ ಉಭೋಪಿ ಕುಮಾರಾ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಪಹಾಯ ಮಾರಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ ರಾಗದೋಸಮೋಹಸಙ್ಗಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಾತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ "ನ ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ತಥಾಗತೋ ರಜ್ಜಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಮಹಾರಾಜಕುಲಾನಿ ಅಹೇಸುಂ, ಯುಧಿಟ್ಠಿಲಕುಮಾರೋ ಆನನ್ದೋ, ಯುಧಞ್ಚಯೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

[೪೬೧] ೭. ದಸರಥಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಏಥ ಲಕ್ಖಣ ಸೀತಾ ಚಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಮತಪಿತಿಕಂ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಹಿ ಪಿತರಿ ಕಾಲಕತೇ ಸೋಕಾಭಿಭೂತೋ ಸಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ ಪಹಾಯ ಸೋಕಾನುವತ್ತಕೋವ ಅಹೋಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಲೋಕಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತಸ್ಸ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೂಪನಿಸ್ಸಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಪಚ್ಛಾಸಮಣಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಂ ಮಧುರವಚನೇನ ಆಲಪನ್ತೋ "ಕಿಂ ಸೋಚಸಿ ಉಪಾಸಕಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಆಮ, ಭನ್ತೇ, ಪಿತುಸೋಕೋ ಮಂ ಬಾಧತೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಉಪಾಸಕ, ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾ ಅಟ್ಠವಿಧೇ ಲೋಕಧಮ್ಮೇ ತಥತೋ ಜಾನನ್ತಾ ಪಿತರಿ ಕಾಲಕತೇ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಮ್ಪಿ ಸೋಕಂ ನ ಕರಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ದಸರಥಮಹಾರಾಜಾ ನಾಮ ಅಗತಿಗಮನಂ ಪಹಾಯ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಸೋಳಸನ್ನಂ ಇತ್ಥಿಸಹಸ್ಸಾನಂ ಜೇಟ್ಠಿಕಾ ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀ ದ್ವೇ ಪುತ್ತೇ ಏಕಞ್ಚ ಧೀತರಂ ವಿಜಾಯಿ। ಜೇಟ್ಠಪುತ್ತೋ ರಾಮಪಣ್ಡಿತೋ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ, ದುತಿಯೋ ಲಕ್ಖಣಕುಮಾರೋ ನಾಮ, ಧೀತಾ ಸೀತಾ ದೇವೀ ನಾಮ। ಅಪರಭಾಗೇ ಮಹೇಸೀ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ರಾಜಾ ತಸ್ಸಾ ಕಾಲಕತಾಯ ಚಿರತರಂ ಸೋಕವಸಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚೇಹಿ ಸಞ್ಞಾಪಿತೋ ತಸ್ಸಾ ಕತ್ತಬ್ಬಪರಿಹಾರಂ ಕತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ। ಸಾ ರಞ್ಞೋ ಪಿಯಾ ಅಹೋಸಿ ಮನಾಪಾ। ಸಾಪಿ ಅಪರಭಾಗೇ ಗಬ್ಭಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಲದ್ಧಗಬ್ಭಪರಿಹಾರಾ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ, "ಭರತಕುಮಾರೋ"ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। ರಾಜಾ ಪುತ್ತಸಿನೇಹೇನ "ಭದ್ದೇ, ವರಂ ತೇ ದಮ್ಮಿ, ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸಾ ಗಹಿತಕಂ ಕತ್ವಾ ಠಪೇತ್ವಾ ಕುಮಾರಸ್ಸ ಸತ್ತಟ್ಠವಸ್ಸಕಾಲೇ ರಾಜಾನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ದೇವ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತಸ್ಸ ವರೋ ದಿನ್ನೋ, ಇದಾನಿಸ್ಸ ವರಂ ದೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಗಣ್ಹ, ಭದ್ದೇತಿ। "ದೇವ, ಪುತ್ತಸ್ಸ ಮೇ ರಜ್ಜಂ ದೇಥಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ರಾಜಾ ಅಚ್ಛರಂ ಪಹರಿತ್ವಾ "ನಸ್ಸ, ವಸಲಿ, ಮಯ್ಹಂ ದ್ವೇ ಪುತ್ತಾ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧಾ ವಿಯ ಜಲನ್ತಿ, ತೇ ಮಾರಾಪೇತ್ವಾ ತವ ಪುತ್ತಸ್ಸ ರಜ್ಜಂ ಯಾಚಸೀ"ತಿ ತಜ್ಜೇಸಿ। ಸಾ ಭೀತಾ ಸಿರಿಗಬ್ಭಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇಸುಪಿ ದಿವಸೇಸು ರಾಜಾನಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ರಜ್ಜಮೇವ ಯಾಚಿ।

ರಾಜಾ ತಸ್ಸಾ ತಂ ವರಂ ಅದತ್ವಾವ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಮಾತುಗಾಮೋ ನಾಮ ಅಕತಞ್ಞೂ ಮಿತ್ತದುಬ್ಭೀ, ಅಯಂ ಮೇ ಕೂಟಪಣ್ಣಂ ವಾ ಕೂಟಲಞ್ಜಂ ವಾ ಕತ್ವಾ ಪುತ್ತೇ ಘಾತಾಪೇಯ್ಯಾ"ತಿ। ಸೋ ಪುತ್ತೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ "ತಾತಾ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಇಧ ವಸನ್ತಾನಂ ಅನ್ತರಾಯೋಪಿ ಭವೇಯ್ಯ, ತುಮ್ಹೇ ಸಾಮನ್ತರಜ್ಜಂ ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಮ ಮರಣಕಾಲೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಕುಲಸನ್ತಕಂ ರಜ್ಜಂ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪುನ ನೇಮಿತ್ತಕೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಆಯುಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಅಞ್ಞಾನಿ ದ್ವಾದಸ ವಸ್ಸಾನಿ ಪವತ್ತಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸುತ್ವಾ "ತಾತಾ, ಇತೋ ದ್ವಾದಸವಸ್ಸಚ್ಚಯೇನ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಛತ್ತಂ ಉಸ್ಸಾಪೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತೇ "ಸಾಧೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಿತರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ರೋದನ್ತಾ ಪಾಸಾದಾ ಓತರಿಂಸು। ಸೀತಾ ದೇವೀ "ಅಹಮ್ಪಿ ಭಾತಿಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಿತರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ರೋದನ್ತೀ ನಿಕ್ಖಮಿ। ತಯೋಪಿ ಜನಾ ಮಹಾಪರಿವಾರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಮಹಾಜನಂ ನಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸಮ್ಪನ್ನೋದಕೇ ಸುಲಭಫಲಾಫಲೇ ಪದೇಸೇ ಅಸ್ಸಮಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಫಲಾಫಲೇನ ಯಾಪೇನ್ತಾ ವಸಿಂಸು।

ಲಕ್ಖಣಪಣ್ಡಿತೋ ಚ ಸೀತಾ ಚ ರಾಮಪಣ್ಡಿತಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ "ತುಮ್ಹೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಿತುಟ್ಠಾನೇ ಠಿತಾ, ತಸ್ಮಾ ಅಸ್ಸಮೇಯೇವ ಹೋಥ, ಮಯಂ ಫಲಾಫಲಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ತುಮ್ಹೇ ಪೋಸೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಣ್ಹಿಂಸು। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ರಾಮಪಣ್ಡಿತೋ ತತ್ಥೇವ ಹೋತಿ। ಇತರೇ ದ್ವೇ ಫಲಾಫಲಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ತಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿಂಸು। ಏವಂ ತೇಸಂ ಫಲಾಫಲೇನ ಯಾಪೇತ್ವಾ ವಸನ್ತಾನಂ ದಸರಥಮಹಾರಾಜಾ ಪುತ್ತಸೋಕೇನ ನವಮೇ ಸಂವಚ್ಛರೇ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಸರೀರಕಿಚ್ಚಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ದೇವೀ "ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಭರತಕುಮಾರಸ್ಸ ಛತ್ತಂ ಉಸ್ಸಾಪೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಮಚ್ಚಾ ಪನ "ಛತ್ತಸ್ಸಾಮಿಕಾ ಅರಞ್ಞೇ ವಸನ್ತೀ"ತಿ ನ ಅದಂಸು।

ಭರತಕುಮಾರೋ "ಮಮ ಭಾತರಂ ರಾಮಪಣ್ಡಿತಂ ಅರಞ್ಞತೋ ಆನೇತ್ವಾ ಛತ್ತಂ ಉಸ್ಸಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಞ್ಚರಾಜಕಕುಧಭಣ್ಡಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಚತುರಙ್ಗಿನಿಯಾ ಸೇನಾಯ ತಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ವಾ ಅವಿದೂರೇ ಖನ್ಧಾವಾರಂ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಕತಿಪಯೇಹಿ ಅಮಚ್ಚೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಲಕ್ಖಣಪಣ್ಡಿತಸ್ಸ ಚ ಸೀತಾಯ ಚ ಅರಞ್ಞಂ ಗತಕಾಲೇ ಅಸ್ಸಮಪದಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅಸ್ಸಮಪದದ್ವಾರೇ ಠಪಿತಕಞ್ಚನರೂಪಕಂ ವಿಯ ರಾಮಪಣ್ಡಿತಂ ನಿರಾಸಙ್ಕಂ ಸುಖನಿಸಿನ್ನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ರಞ್ಞೋ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಸದ್ಧಿಂ ಅಮಚ್ಚೇಹಿ ಪಾದೇಸು ಪತಿತ್ವಾ ರೋದತಿ। ರಾಮಪಣ್ಡಿತೋ ಪನ ನೇವ ಸೋಚಿ, ನ ಪರಿದೇವಿ, ಇನ್ದ್ರಿಯವಿಕಾರಮತ್ತಮ್ಪಿಸ್ಸ ನಾಹೋಸಿ। ಭರತಸ್ಸ ಪನ ರೋದಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಕಾಲೇ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಇತರೇ ದ್ವೇ ಫಲಾಫಲಂ ಆದಾಯ ಆಗಮಿಂಸು। ರಾಮಪಣ್ಡಿತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಇಮೇ ದಹರಾ ಮಯ್ಹಂ ವಿಯ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನಪಞ್ಞಾ ಏತೇಸಂ ನತ್ಥಿ, ಸಹಸಾ 'ಪಿತಾ ವೋ ಮತೋ'ತಿ ವುತ್ತೇ ಸೋಕಂ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾನಂ ಹದಯಮ್ಪಿ ತೇಸಂ ಫಲೇಯ್ಯ, ಉಪಾಯೇನ ತೇ ಉದಕಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಏತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಅಥ ನೇಸಂ ಪುರತೋ ಏಕಂ ಉದಕಟ್ಠಾನಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ತುಮ್ಹೇ ಅತಿಚಿರೇನ ಆಗತಾ, ಇದಂ ವೋ ದಣ್ಡಕಮ್ಮಂ ಹೋತು, ಇಮಂ ಉದಕಂ ಓತರಿತ್ವಾ ತಿಟ್ಠಥಾ"ತಿ ಉಪಡ್ಢಗಾಥಂ ತಾವ ಆಹ -

೮೪. "ಏಥ ಲಕ್ಖಣ ಸೀತಾ ಚ, ಉಭೋ ಓತರಥೋದಕ"ನ್ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಏಥ ಲಕ್ಖಣ ಸೀತಾ ಚ ಆಗಚ್ಛಥ, ಉಭೋಪಿ ಓತರಥ ಉದಕನ್ತಿ।

ತೇ ಏಕವಚನೇನೇವ ಓತರಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಂಸು। ಅಥ ನೇಸಂ ಪಿತು ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇನ್ತೋ ಸೇಸಂ ಉಪಡ್ಢಗಾಥಮಾಹ -

"ಏವಾಯಂ ಭರತೋ ಆಹ, ರಾಜಾ ದಸರಥೋ ಮತೋ"ತಿ॥

ತೇ ಪಿತು ಮತಸಾಸನಂ ಸುತ್ವಾವ ವಿಸಞ್ಞಾ ಅಹೇಸುಂ। ಪುನಪಿ ನೇಸಂ ಕಥೇಸಿ, ಪುನಪಿ ತೇ ವಿಸಞ್ಞಾ ಅಹೇಸುನ್ತಿ ಏವಂ ಯಾವತತಿಯಂ ವಿಸಞ್ಞಿತಂ ಪತ್ತೇ ತೇ ಅಮಚ್ಚಾ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಉದಕಾ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಥಲೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಲದ್ಧಸ್ಸಾಸೇಸು ತೇಸು ಸಬ್ಬೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ರೋದಿತ್ವಾ ಪರಿದೇವಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ತದಾ ಭರತಕುಮಾರೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಮಯ್ಹಂ ಭಾತಾ ಲಕ್ಖಣಕುಮಾರೋ ಚ ಭಗಿನೀ ಚ ಸೀತಾ ದೇವೀ ಪಿತು ಮತಸಾಸನಂ ಸುತ್ವಾವ ಸೋಕಂ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ರಾಮಪಣ್ಡಿತೋ ಪನ ನೇವ ಸೋಚತಿ, ನ ಪರಿದೇವತಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ತಸ್ಸ ಅಸೋಚನಕಾರಣಂ, ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ। ಸೋ ತಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೮೫. "ಕೇನ ರಾಮಪ್ಪಭಾವೇನ, ಸೋಚಿತಬ್ಬಂ ನ ಸೋಚಸಿ।
ಪಿತರಂ ಕಾಲಕತಂ ಸುತ್ವಾ, ನ ತಂ ಪಸಹತೇ ದುಖ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪಭಾವೇನಾ**ತಿ ಆನುಭಾವೇನ। **ನ ತಂ ಪಸಹತೇ ದುಖ**ನ್ತಿ ಏವರೂಪಂ ದುಕ್ಖಂ ಕೇನ ಕಾರಣೇನ ತಂ ನ ಪೀಳೇತಿ, ಕಿಂ ತೇ ಅಸೋಚನಕಾರಣಂ, ಕಥೇಹಿ ತಾವ ನನ್ತಿ।

ಅಥಸ್ಸ ರಾಮಪಣ್ಡಿತೋ ಅತ್ತನೋ ಅಸೋಚನಕಾರಣಂ ಕಥೇನ್ತೋ -

೮೬. "ಯಂ ನ ಸಕ್ಕಾ ನಿಪಾಲೇತುಂ, ಪೋಸೇನ ಲಪತಂ ಬಹುಂ।
ಸ ಕಿಸ್ಸ ವಿಞ್ಞೂ ಮೇಧಾವೀ, ಅತ್ತಾನಮುಪತಾಪಯೇ॥

೮೭. "ದಹರಾ ಚ ಹಿ ವುದ್ಧಾ ಚ, ಯೇ ಬಾಲಾ ಯೇ ಚ ಪಣ್ಡಿತಾ।
ಅಡ್ಢಾ ಚೇವ ದಲಿದ್ದಾ ಚ, ಸಬ್ಬೇ ಮಚ್ಚುಪರಾಯಣಾ॥

೮೮. "ಫಲಾನಮಿವ ಪಕ್ಕಾನಂ, ನಿಚ್ಚಂ ಪತನತೋ ಭಯಂ।

ಏವಂ ಜಾತಾನ ಮಚ್ಚಾನಂ, ನಿಚ್ಚಂ ಮರಣತೋ ಭಯಂ॥

೮೯. “ಸಾಯಮೇಕೇ ನ ದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಪಾತೋ ದಿಟ್ಠಾ ಬಹುಜ್ಜನಾ।
ಪಾತೋ ಏಕೇ ನ ದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಸಾಯಂ ದಿಟ್ಠಾ ಬಹುಜ್ಜನಾ॥

೯೦. “ಪರಿದೇವಯಮಾನೋ ಚೇ, ಕಿಞ್ಚಿದತ್ಥಂ ಉದಬ್ಬಹೇ।
ಸಮ್ಮೂಳ್ಹೋ ಹಿಂಸಮತ್ತಾನಂ, ಕಯಿರಾ ತಂ ವಿಚಕ್ಖಣೋ॥

೯೧. “ಕಿಸೋ ವಿವಣ್ಣೋ ಭವತಿ, ಹಿಂಸಮತ್ತಾನಮತ್ತನೋ।
ನ ತೇನ ಪೇತಾ ಪಾಲೇನ್ತಿ, ನಿರತ್ಥಾ ಪರಿದೇವನಾ॥

೯೨. “ಯಥಾ ಸರಣಮಾದಿತ್ತಂ, ವಾರಿನಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಯೇ।
ಏವಮ್ಪಿ ಧೀರೋ ಸುತವಾ, ಮೇಧಾವೀ ಪಣ್ಡಿತೋ ನರೋ।
ಖಿಪ್ಪಮುಪ್ಪತಿತಂ ಸೋಕಂ, ವಾತೋ ತೂಲಂವ ಧಂಸಯೇ॥

೯೩. “ಮಚ್ಚೋ ಏಕೋವ ಅಚ್ಚೇತಿ, ಏಕೋವ ಜಾಯತೇ ಕುಲೇ।
ಸಂಯೋಗಪರಮಾತ್ವೇವ, ಸಮ್ಭೋಗಾ ಸಬ್ಬಪಾಣಿನಂ॥

೯೪. “ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಧೀರಸ್ಸ ಬಹುಸ್ಸುತಸ್ಸ, ಸಮ್ಪಸ್ಸತೋ ಲೋಕಮಿಮಂ ಪರಞ್ಚ।
ಅಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಂ ಹದಯಂ ಮನಞ್ಚ, ಸೋಕಾ ಮಹನ್ತಾಪಿ ನ ತಾಪಯನ್ತಿ॥

೯೫. “ಸೋಹಂ ದಸ್ಸಞ್ಚ ಭೋಕ್ಖಞ್ಚ, ಭರಿಸ್ಸಾಮಿ ಚ ಞಾತಕೇ।
ಸೇಸಞ್ಚ ಪಾಲಯಿಸ್ಸಾಮಿ, ಕಿಚ್ಚಮೇತಂ ವಿಜಾನತೋ”ತಿ॥ -

ಇಮಾಹಿ ದಸಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಅನಿಚ್ಚತಂ ಪಕಾಸೇತಿ।

ತತ್ಥ **ನಿಪಾಲೇತು**ನ್ತಿ ರಕ್ಖಿತುಂ। **ಲಪತ**ನ್ತಿ ಲಪನ್ತಾನಂ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - “ತಾತ ಭರತ, ಯಂ ಸತ್ತಾನಂ ಜೀವಿತಂ ಬಹುಮ್ಪಿ ವಿಲಪನ್ತಾನಂ ಪುರಿಸಾನಂ ಏಕೇನಾಪಿ ಮಾ ಉಚ್ಛಿಜ್ಜೀತಿ ನ ಸಕ್ಕಾ ರಕ್ಖಿತುಂ, ಸೋ ದಾನಿ ಮಾದಿಸೋ ಅಟ್ಠ ಲೋಕಧಮ್ಮೇ ತಥತೋ ಜಾನನ್ತೋ ವಿಞ್ಞೂ ಮೇಧಾವೀ ಪಣ್ಡಿತೋ ಮರಣಪರಿಯೋಸಾನಜೀವಿತೇಸು ಸತ್ತೇಸು ಕಿಸ್ಸ ಅತ್ತಾನಮುಪತಾಪಯೇ, ಕಿಂಕಾರಣಾ ಅನುಪಕಾರೇನ ಸೋಕದುಕ್ಖೇನ ಅತ್ತಾನಂ ಸನ್ತಾಪೇಯ್ಯಾ”ತಿ।

ದಹರಾ ಚಾತಿ ಗಾಥಾ “ಮಚ್ಚು ನಾಮೇಸ ತಾತ ಭರತ, ನೇವ ಸುವಣ್ಣರೂಪಕಸದಿಸಾನಂ ದಹರಾನಂ ಖತ್ತಿಯಕುಮಾರಕಾದೀನಂ, ನ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತಾನಂ ಮಹಾಯೋಧಾನಂ, ನ ಬಾಲಾನಂ ಪುಥುಜ್ಜನಸತ್ತಾನಂ, ನ ಬುದ್ಧಾದೀನಂ ಪಣ್ಡಿತಾನಂ, ನ ಚಕ್ಕವತ್ತಿಆದೀನಂ ಇಸ್ಸರಾನಂ, ನ ನಿದ್ಧನಾನಂ ದಲಿದ್ದಾದೀನಂ ಲಜ್ಜತಿ, ಸಬ್ಬೇಪಿಮೇ ಸತ್ತಾ ಮಚ್ಚುಪರಾಯಣಾ ಮರಣಮುಖೇ ಸಂಭಗ್ಗವಿಭಗ್ಗಾ ಭವನ್ತಿಯೇವಾ”ತಿ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಾ।

ನಿಚ್ಚಂ ಪತನತೋತಿ ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಯಥಾ ಹಿ ತಾತ ಭರತ, ಪಕ್ಕಾನಂ ಫಲಾನಂ ಪಕ್ಕಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ “ಇದಾನಿ ವಣ್ಟಾ ಛಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪತಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಇದಾನಿ ಪತಿಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ ಪತನತೋ ಭಯಂ ನಿಚ್ಚಂ ಧುವಂ ಏಕಂಸಿಕಮೇವ ಭವತಿ, ಏವಂ

ಆಸಙ್ಕನೀಯತೋ ಏವಂ ಜಾತಾನಂ ಮಚ್ಚಾನಮ್ಪಿ ಏಕಂಸಿಕಂಯೇವ ಮರಣತೋ ಭಯಂ, ನತ್ಥಿ ಸೋ ಖಣೋ ವಾ ಲಯೋ ವಾ ಯತ್ಥ ತೇಸಂ ಮರಣಂ ನ ಆಸಙ್ಕಿತಬ್ಬಂ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ।

ಸಾಯನ್ತಿ ವಿಕಾಲೇ। ಇಮಿನಾ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ಚ ದಿಟ್ಠಾನಂ ದಿವಸಭಾಗೇ ಅದಸ್ಸನಂ, ದಿವಸಭಾಗೇ ಚ ದಿಟ್ಠಾನಂ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ಅದಸ್ಸನಂ ದೀಪೇತಿ। **ಕಿಞ್ಚಿದತ್ಥ**ನ್ತಿ "ಪಿತಾ ಮೇ, ಪುತ್ತೋ ಮೇ"ತಿಆದೀಹಿ ಪರಿದೇವಮಾನೋವ ಪೋಸೋ ಸಮ್ಮೂಳ್ಹೋ ಅತ್ತಾನಂ ಹಿಂಸನ್ತೋ ಕಿಲಮೇನ್ತೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಮ್ಪಿ ಅತ್ಥಂ ಆಹರೇಯ್ಯ। **ಕಯಿರಾ ತಂ ವಿಚಕ್ಖಣೋ**ತಿ ಅಥ ಪಣ್ಡಿತೋ ಪುರಿಸೋ ಏವಂ ಪರಿದೇವಂ ಕರೇಯ್ಯ, ಯಸ್ಮಾ ಪನ ಪರಿದೇವನ್ತೋ ಮತಂ ವಾ ಆನೇತುಂ ಅಞ್ಞಂ ವಾ ತಸ್ಸ ವಡ್ಢಿಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ನಿರತ್ಥಕತ್ತಾ ಪರಿದೇವಿತಸ್ಸ ಪಣ್ಡಿತಾ ನ ಪರಿದೇವನ್ತಿ।

ಅತ್ತಾನಮತ್ತನೋತಿ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತಭಾವಂ ಸೋಕಪರಿದೇವದುಕ್ಖೇನ ಹಿಂಸನ್ತೋ। **ನ ತೇನಾ**ತಿ ತೇನ ಪರಿದೇವೇನ ಪರಲೋಕಂ ಗತಾ ಸತ್ತಾ ನ ಪಾಲೇನ್ತಿ ನ ಯಾಪೇನ್ತಿ। **ನಿರತ್ಥಾ**ತಿ ತಸ್ಮಾ ತೇಸಂ ಮತಸತ್ತಾನಂ ಅಯಂ ಪರಿದೇವನಾ ನಿರತ್ಥಕಾ। **ಸರಣ**ನ್ತಿ ನಿವಾಸಗೇಹಂ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಯಥಾ ಪಣ್ಡಿತೋ ಪುರಿಸೋ ಅತ್ತನೋ ವಸನಾಗಾರೇ ಆದಿತ್ತೇ ಮುಹುತ್ತಮ್ಪಿ ಪೋಸಾನಂ ಅನಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಘಟಸತೇನ ಘಟಸಹಸ್ಸೇನ ವಾರಿನಾ ನಿಬ್ಬಾಪಯತೇವ, ಏವಂ ಧೀರೋ ಉಪ್ಪತಿತಂ ಸೋಕಂ ಖಿಪ್ಪಮೇವ ನಿಬ್ಬಾಪಯೇ। ತೂಲಂ ವಿಯ ಚ ವಾತೋ ಯಥಾ ಸಣ್ಠಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಏವಂ ಧಂಸಯೇ ವಿದ್ಧಂಸೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಮಚ್ಚೋ ಏಕೋವ ಅಚ್ಚೇತೀತಿ ಏತ್ಥ ತಾತ ಭರತ, ಇಮೇ ಸತ್ತಾ ಕಮ್ಮಸ್ಸಕಾ ನಾಮ, ತಥಾ ಹಿ ಇತೋ ಪರಲೋಕಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಸತ್ತೋ ಏಕೋವ ಅಚ್ಚೇತಿ ಅತಿಕ್ಕಮತಿ, ಖತ್ತಿಯಾದಿಕುಲೇ ಜಾಯಮಾನೋಪಿ ಏಕೋವ ಗನ್ತ್ವಾ ಜಾಯತಿ। ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪನ ಞಾತಿಮಿತ್ತಸಂಯೋಗೇನ "ಅಯಂ ಮೇ ಪಿತಾ, ಅಯಂ ಮೇ ಮಾತಾ, ಅಯಂ ಮೇ ಮಿತ್ತೋ"ತಿ ಸಂಯೋಗಪರಮಾತ್ವೇವ ಸಮ್ಭೋಗಾ ಸಬ್ಬಪಾಣೀನಂ, ಪರಮತ್ಥೇನ ಪನ ತೀಸುಪಿ ಭವೇಸು ಕಮ್ಮಸ್ಸಕಾವೇತೇ ಸತ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತಸ್ಮಾತಿ ಯಸ್ಮಾ ಏತೇಸಂ ಸತ್ತಾನಂ ಞಾತಿಮಿತ್ತಸಂಯೋಗಂ ಞಾತಿಮಿತ್ತಪರಿಭೋಗಮತ್ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಇತೋ ಪರಂ ಅಞ್ಞಂ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ। **ಸಮ್ಪಸ್ಸತೋ**ತಿ ಇಮಞ್ಚ ಪರಞ್ಚ ಲೋಕಂ ನಾನಾಭಾವವಿನಾಭಾವಮೇವ ಸಮ್ಮಾ ಪಸ್ಸತೋ। **ಅಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಅಟ್ಠವಿಧಲೋಕಧಮ್ಮಂ ಜಾನಿತ್ವಾ। **ಹದಯಂ ಮನಞ್ಚಾ**ತಿ ಇದಂ ಉಭಯಮ್ಪಿ ಚಿತ್ತಸ್ಸೇವ ನಾಮಂ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ -

"ಲಾಭೋ ಅಲಾಭೋ ಯಸೋ ಅಯಸೋ ಚ, ನಿನ್ದಾ ಪಸಂಸಾ ಚ ಸುಖಞ್ಚ ದುಕ್ಖಂ।
ಏತೇ ಅನಿಚ್ಚಾ ಮನುಜೇಸು ಧಮ್ಮಾ, ಮಾ ಸೋಚ ಕಿಂ ಸೋಚಸಿ ಪೋಟ್ಠಪಾದಾ"ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೪.೧೧೪) -

ಇಮೇಸಂ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಲೋಕಧಮ್ಮಾನಂ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಯಾದೀಯತಿ, ತಸ್ಸ ಚ ಅನಿಚ್ಚತಂ ಞತ್ವಾ ಠಿತಸ್ಸ ಧೀರಸ್ಸ ಪಿತುಪುತ್ತಮರಣಾದಿವತ್ಥುಕಾ ಮಹನ್ತಾಪಿ ಸೋಕಾ ಹದಯಂ ನ ತಾಪಯನ್ತೀತಿ। ಏತಂ ವಾ ಅಟ್ಠವಿಧಂ ಲೋಕಧಮ್ಮಂ ಞತ್ವಾ ಠಿತಸ್ಸ ಹದಯವತ್ಥುಞ್ಚ ಮನಞ್ಚ ಮಹನ್ತಾಪಿ ಸೋಕಾ ನ ತಾಪಯನ್ತೀತಿ ಏವಮ್ಪೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ।

ಸೋಹಂ ದಸ್ಸಞ್ಚ ಭೋಕ್ಖಞ್ಚಾತಿ ಗಾಥಾಯ - ತಾತ ಭರತ, ಅನ್ಧಬಾಲಾನಂ ಸತ್ತಾನಂ ವಿಯ ಮಮ ರೋದನಪರಿದೇವನಂ ನಾಮ ನ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ, ಅಹಂ ಪನ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ತಸ್ಸ ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ ಕಪಣಾದೀನಂ ದಾನಾರಹಾನಂ ದಾನಂ, ಠಾನನ್ತರಾರಹಾನಂ ಠಾನನ್ತರಂ, ಯಸಾರಹಾನಂ ಯಸಂ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಪಿತರಾ ಮೇ ಪರಿಭುತ್ತನಯೇನ ಇಸ್ಸರಿಯಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮಿ, ಞಾತಕೇ ಚ ಪೋಸೇಸ್ಸಾಮಿ, ಅವಸೇಸಞ್ಚ ಅನ್ತೋಪರಿಜನಾದಿಕಂ ಜನಂ ಪಾಲೇಸ್ಸಾಮಿ, ಧಮ್ಮಿಕಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಧಮ್ಮಿಕಂ ರಕ್ಖಾವರಣಗುತ್ತಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಏವಞ್ಹಿ ಜಾನತೋ ಪಣ್ಡಿತಪುರಿಸಸ್ಸ ಅನುರೂಪಂ ಕಿಚ್ಚನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಪರಿಸಾ ಇಮಂ ರಾಮಪಣ್ಡಿತಸ್ಸ ಅನಿಚ್ಚತಾಪಕಾಸನಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ನಿಸ್ಸೋಕಾ ಅಹೇಸುಂ। ತತೋ ಭರತಕುಮಾರೋ ರಾಮಪಣ್ಡಿತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಬಾರಾಣಸಿರಜ್ಜಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತಾತ ಲಕ್ಖಣಞ್ಚ, ಸೀತಾದೇವಿಞ್ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ಅನುಸಾಸಥಾತಿ। ತುಮ್ಹೇ ಪನ, ದೇವಾತಿ। ತಾತ, ಮಮ ಪಿತಾ "ದ್ವಾದಸವಸ್ಸಚ್ಚಯೇನ ಆಗನ್ತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಮಂ ಅವೋಚ, ಅಹಂ ಇದಾನೇವ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ತಸ್ಸ ವಚನಕರೋ ನಾಮ ನ ಹೋಮಿ, ಅಞ್ಞಾನಿಪಿ ತೀಣಿ ವಸ್ಸಾನಿ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮೀತಿ। "ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಕೋ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸ್ಸತೀ"ತಿ? "ತುಮ್ಹೇ ಕಾರೇಥಾ"ತಿ। "ನ ಮಯಂ ಕಾರೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಯಾವ ಮಮಾಗಮನಾ ಇಮಾ ಪಾದುಕಾ ಕಾರೇಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ತಿಣಪಾದುಕಾ ಓಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ತೇ ತಯೋಪಿ ಜನಾ ಪಾದುಕಾ ಗಹೇತ್ವಾ ರಾಮಪಣ್ಡಿತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಮಹಾಜನಪರಿವುತಾ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಅಗಮಂಸು। ತೀಣಿ ಸಂವಚ್ಛರಾನಿ ಪಾದುಕಾ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸುಂ। ಅಮಚ್ಚಾ ತಿಣಪಾದುಕಾ ರಾಜಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಡ್ಡಂ ವಿನಿಚ್ಛಿನನ್ತಿ। ಸಚೇ ದುಬ್ಬಿನಿಚ್ಛಿತೋ ಹೋತಿ, ಪಾದುಕಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪಟಿಹಞ್ಞನ್ತಿ। ತಾಯ ಸಞ್ಞಾಯ ಪುನ ವಿನಿಚ್ಛಿನನ್ತಿ। ಸಮ್ಮಾ ವಿನಿಚ್ಛಿತಕಾಲೇ ಪಾದುಕಾ ನಿಸ್ಸದ್ದಾ ಸನ್ನಿಸೀದನ್ತಿ। ರಾಮಪಣ್ಡಿತೋ ತಿಣ್ಣಂ ಸಂವಚ್ಛರಾನಂ ಅಚ್ಚಯೇನ ಅರಞ್ಞಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿನಗರಂ ಪತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಪಾವಿಸಿ। ತಸ್ಸ ಆಗಮನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಕುಮಾರಾ ಅಮಚ್ಚಗಣಪರಿವುತಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸೀತಂ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಂ ಕತ್ವಾ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಅಭಿಸೇಕಂ ಅಕಂಸು। ಏವಂ ಅಭಿಸೇಕಪ್ಪತ್ತೋ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಅಲಙ್ಕತರಥೇ ಠತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ನಗರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಚನ್ದಕಪಾಸಾದವರಸ್ಸ ಮಹಾತಲಂ ಅಭಿರುಹಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸೋಳಸ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಆಯುಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸಗ್ಗಪುರಂ ಪೂರೇಸಿ।

೯೭. "ದಸ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಸಟ್ಠಿ ವಸ್ಸಸತಾನಿ ಚ।
ಕಮ್ಬುಗೀವೋ ಮಹಾಬಾಹು, ರಾಮೋ ರಜ್ಜಮಕಾರಯೀ"ತಿ॥ -

ಅಯಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧಗಾಥಾ ತಮತ್ಥಂ ದೀಪೇತಿ।

ತತ್ಥ **ಕಮ್ಬುಗೀವೋ**ತಿ ಸುವಣ್ಣಾಳಿಙ್ಗಸದಿಸಗೀವೋ। ಸುವಣ್ಣಞ್ಹಿ ಕಮ್ಬೂತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ತದಾ ದಸರಥಮಹಾರಾಜಾ ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ, ಮಾತಾ ಮಹಾಮಾಯಾದೇವೀ, ಸೀತಾ ರಾಹುಲಮಾತಾ, ಭರತೋ ಆನನ್ದೋ, ಲಕ್ಖಣೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಪರಿಸಾ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ, ರಾಮಪಣ್ಡಿತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ।

ದಸರಥಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಸತ್ತಮಾ।

[೪೬೨] ೮. ಸಂವರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಜಾನನ್ತೋ ನೋ ಮಹಾರಾಜಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಓಸ್ಸಟ್ಠವೀರಿಯಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ಸಾವತ್ಥಿವಾಸೀ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಲದ್ಧೂಪಸಮ್ಪದೋ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯವತ್ತಂ ಪೂರೇನ್ತೋ ಉಭಯಾನಿ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಾನಿ ಪಗುಣಾನಿ ಕತ್ವಾ ಪರಿಪುಣ್ಣಪಞ್ಚವಸ್ಸೋ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ಅರಞ್ಞೇ ವಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯೇ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಕೋಸಲರಟ್ಠೇ ಏಕಂ ಪಚ್ಚನ್ತಗಾಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥ ಇರಿಯಾಪಥೇ ಪಸನ್ನಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಿಯಮಾನೋ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಯುಞ್ಜನ್ತೋ ಘಟೇನ್ತೋ ವಾಯಮನ್ತೋ ಅಚ್ಚಾರದ್ಧೇನ ವೀರಿಯೇನ ತೇಮಾಸಂ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಭಾವೇತ್ವಾ ಓಭಾಸಮತ್ತಮ್ಪಿ ಉಪ್ಪಾದೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅದ್ಧಾ ಅಹಂ ಸತ್ಥಾರಾ ದೇಸಿತೇಸು ಚತೂಸು ಪುಗ್ಗಲೇಸು ಪದಪರಮೋ, ಕಿಂ ಮೇ ಅರಞ್ಞವಾಸೇನ, ಜೇತವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಥಾಗತಸ್ಸ ರೂಪಸಿರಿಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಮಧುರಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುಣನ್ತೋ ವೀತಿನಾಮೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ವೀರಿಯಂ ಓಸ್ಸಜಿತ್ವಾ ತತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ

ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಜೇತವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯೇಹಿ ಚೇವ ಸನ್ದಿಟ್ಠಸಮ್ಭತ್ತೇಹಿ ಚ ಆಗಮನಕಾರಣಂ ಪುಟ್ಠೋ ತಮತ್ಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ ತೇಹಿ "ಕಸ್ಮಾ ಏವಮಕಾಸೀ"ತಿ ಗರಹಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ನೇತ್ವಾ "ಕಿಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನಿಚ್ಛಮಾನಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆನಯಿತ್ಥಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ವೀರಿಯಂ ಓಸ್ಸಜಿತ್ವಾ ಆಗತೋ"ತಿ ಆರೋಚಿತೇ ಸತ್ಥಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಕಸ್ಮಾ ಭಿಕ್ಖು ವೀರಿಯಂ ಓಸ್ಸಜಿ, ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಾಸನೇ ನಿಬ್ಬೀರಿಯಸ್ಸ ಕುಸೀತಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಅಗ್ಗಫಲಂ ಅರಹತ್ತಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಆರದ್ಧವೀರಿಯಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮಂ ಆರಾಧೇನ್ತಿ, ತ್ವಂ ಖೋ ಪನ ಪುಬ್ಬೇ ವೀರಿಯವಾ ಓವಾದಕ್ಖಮೋ, ತೇನೇವ ಕಾರಣೇನ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತಸತಸ್ಸ ಸಬ್ಬಕನಿಟ್ಠೋ ಹುತ್ವಾಪಿ ಪಣ್ಡಿತಾನಂ ಓವಾದೇ ಠತ್ವಾ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಂ ಪತ್ತೋಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಸಂವರಕುಮಾರೋ ನಾಮ ಪುತ್ತಸತಸ್ಸ ಸಬ್ಬಕನಿಟ್ಠೋ ಅಹೋಸಿ। ರಾಜಾ ಏಕೇಕಂ ಪುತ್ತಂ "ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ಸಿಕ್ಖಾಪೇಥಾ"ತಿ ಏಕೇಕಸ್ಸ ಅಮಚ್ಚಸ್ಸ ಅದಾಸಿ। ಸಂವರಕುಮಾರಸ್ಸ ಆಚರಿಯೋ ಅಮಚ್ಚೋ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ ಪಣ್ಡಿತೋ ಬ್ಯತ್ತೋ ರಾಜಪುತ್ತಸ್ಸ ಪಿತುಟ್ಠಾನೇ ಠಿತೋ। ಅಮಚ್ಚಾ ಸಿಕ್ಖಿತಸಿಪ್ಪೇ ರಾಜಪುತ್ತೇ ರಞ್ಞೋ ದಸ್ಸೇಸುಂ। ರಾಜಾ ತೇಸಂ ಜನಪದಂ ದತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ಸಂವರಕುಮಾರೋ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪಸ್ಸ ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪುಚ್ಛಿ "ತಾತ, ಸಚೇ ಮಂ ಪಿತಾ ಜನಪದಂ ಪೇಸೇತಿ, ಕಿಂ ಕರೋಮೀ"ತಿ? "ತಾತ, ತ್ವಂ ಜನಪದೇ ದೀಯಮಾನೇ ತಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ 'ದೇವ ಅಹಂ ಸಬ್ಬಕನಿಟ್ಠೋ, ಮಯಿಪಿ ಗತೇ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಾದಮೂಲಂ ತುಚ್ಛಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅಹಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಾದಮೂಲೇಯೇವ ವಸಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ವದೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ರಾಜಾ ಸಂವರಕುಮಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಪುಚ್ಛಿ "ಕಿಂ ತಾತ, ಸಿಪ್ಪಂ ತೇ ನಿಟ್ಠಿತ"ನ್ತಿ? "ಆಮ, ದೇವಾ"ತಿ। "ತುಯ್ಹಮ್ಪಿ ಜನಪದಂ ದೇಮೀ"ತಿ। "ದೇವ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಾದಮೂಲಂ ತುಚ್ಛಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಪಾದಮೂಲೇಯೇವ ವಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ರಾಜಾ ತುಸ್ಸಿತ್ವಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ। ಸೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ರಞ್ಞೋ ಪಾದಮೂಲೇಯೇವ ಹುತ್ವಾ ಪುನಪಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪುಚ್ಛಿ "ತಾತ ಅಞ್ಞಂ ಕಿಂ ಕರೋಮೀ"ತಿ? "ತಾತ ರಾಜಾನಂ ಏಕಂ ಪುರಾಣುಯ್ಯಾನಂ ಯಾಚಾಹೀ"ತಿ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಉಯ್ಯಾನಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಜಾತಕೇಹಿ ಪುಪ್ಫಫಲೇಹಿ ನಗರೇ ಇಸ್ಸರಜನಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಪುನ "ಕಿಂ ಕರೋಮೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ತಾತ, ರಾಜಾನಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋನಗರೇ ಭತ್ತವೇತನಂ ತ್ವಮೇವ ದೇಹೀ"ತಿ। ಸೋ ತಥಾ ಕತ್ವಾ ಅನ್ತೋನಗರೇ ಕಸ್ಸಚಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಹಾಪೇತ್ವಾ ಭತ್ತವೇತನಂ ದತ್ವಾ ಪುನ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಅನ್ತೋನಿವೇಸನೇ ದಾಸಪೋರಿಸಾನಮ್ಪಿ ಹತ್ಥೀನಮ್ಪಿ ಅಸ್ಸಾನಮ್ಪಿ ಬಲಕಾಯಸ್ಸಪಿ ವತ್ತಂ ಅಪರಿಹಾಪೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ, ತಿರೋಜನಪದೇಹಿ ಆಗತಾನಂ ದೂತಾದೀನಂ ನಿವಾಸಟ್ಠಾನಾದೀನಿ ವಾಣಿಜಾನಂ ಸುಙ್ಕನ್ತಿ ಸಬ್ಬಕರಣೀಯಾನಿ ಅತ್ತನಾವ ಅಕಾಸಿ। ಏವಂ ಸೋ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಓವಾದೇ ಠತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಅನ್ತೋಜನಞ್ಚ ಬಹಿಜನಞ್ಚ ನಾಗರೇ ಚ ರಟ್ಠವಾಸಿನೋ ಚ ಆಗನ್ತುಕೇ ಚ ಆಯವತ್ತನೇ ಚ ತೇನ ತೇನ ಸಙ್ಗಹವತ್ಥುನಾ ಆಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಸಙ್ಗಣ್ಹಿ, ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಿಯೋ ಅಹೋಸಿ ಮನಾಪೋ।

ಅಪರಭಾಗೇ ರಾಜಾನಂ ಮರಣಮಞ್ಚೇ ನಿಪನ್ನಂ ಅಮಚ್ಚಾ ಪುಚ್ಛಿಂಸು "ದೇವ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಅಚ್ಚಯೇನ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಂ ಕಸ್ಸ ದೇಮಾ"ತಿ? "ತಾತ, ಮಮ ಪುತ್ತಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಸ್ಸ ಸಾಮಿನೋವ। ಯೋ ಪನ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಮನಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ತಸ್ಸೇವ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಂ ದದೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ। ತೇ ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲಕತೇ ತಸ್ಸ ಸರೀರಪರಿಹಾರಂ ಕತ್ವಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ "ರಞ್ಞಾ 'ಯೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಮನಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ತಸ್ಸ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಂ ಉಸ್ಸಾಪೇಯ್ಯಾಥಾ'ತಿ ವುತ್ತಂ, ಅಮ್ಹಾಕಞ್ಚ ಅಯಂ ಸಂವರಕುಮಾರೋ ಮನಂ ಗಣ್ಹಾತೀ"ತಿ ಞಾತಕೇಹಿ ಪರಿವಾರಿತಾ ತಸ್ಸ ಕಞ್ಚನಮಾಲಂ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಂ ಉಸ್ಸಾಪಯಿಂಸು। ಸಂವರಮಹಾರಾಜಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಓವಾದೇ ಠತ್ವಾ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ಇತರೇ ಏಕೂನಸತಕುಮಾರಾ "ಪಿತಾ ಕಿರ ನೋ ಕಾಲಕತೋ, ಸಂವರಕುಮಾರಸ್ಸ ಕಿರ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಂ ಉಸ್ಸಾಪೇಸುಂ, ಸೋ ಸಬ್ಬಕನಿಟ್ಠೋ, ತಸ್ಸ ಛತ್ತಂ ನ ಪಾಪುಣಾತಿ, ಸಬ್ಬಜೇಟ್ಠಕಸ್ಸ ಛತ್ತಂ ಉಸ್ಸಾಪೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಏಕತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಛತ್ತಂ ವಾ ನೋ ದೇತು, ಯುದ್ಧಂ ವಾ"ತಿ ಸಂವರಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ಪಣ್ಣಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ನಗರಂ ಉಪರುನ್ಧಿಂಸು। ರಾಜಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ "ಇದಾನಿ ಕಿಂ ಕರೋಮಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಮಹಾರಾಜ, ತವ ಭಾತಿಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಯುಜ್ಝನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ತ್ವಂ ಪಿತು ಸನ್ತಕಂ ಧನಂ ಸತಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಕಾರೇತ್ವಾ ಏಕೂನಸತಂ ಭಾತಿಕಾನಂ

ಪೇಸೇತ್ವಾ "ಇಮಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಪಿತು ಸನ್ತಕಂ ಗಣ್ಹಥ, ನಾಹಂ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಯುಜ್ಝಾಮೀ"ತಿ ಸಾಸನಂ ಪಹಿಣಾಹೀತಿ। ಸೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸಬ್ಬಜೇಟ್ಠಭಾತಿಕೋ ಉಪೋಸಥಕುಮಾರೋ ನಾಮ ಸೇಸೇ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ತಾತಾ, ರಾಜಾನಂ ನಾಮ ಅಭಿಭವಿತುಂ ಸಮತ್ಥಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಅಯಞ್ಚ ನೋ ಕನಿಟ್ಠಭಾತಿಕೋ ಪಟಿಸತ್ತುಪಿ ಹುತ್ವಾ ನ ತಿಟ್ಠತಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಿತು ಸನ್ತಕಂ ಧನಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ 'ನಾಹಂ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಯುಜ್ಝಾಮೀ'ತಿ ಪೇಸೇಸಿ, ನ ಖೋ ಪನ ಮಯಂ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಏಕಕ್ಖಣೇ ಛತ್ತಂ ಉಸ್ಸಾಪೇಸ್ಸಾಮ, ಏಕಸ್ಸೇವ ಛತ್ತಂ ಉಸ್ಸಾಪೇಸ್ಸಾಮ, ಅಯಮೇವ ರಾಜಾ ಹೋತು, ಏಥ ತಂ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ರಾಜಕುಟುಮ್ಬಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಜನಪದಮೇವ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಕುಮಾರಾ ನಗರದ್ವಾರಂ ವಿವರಾಪೇತ್ವಾ ಪಟಿಸತ್ತುನೋ ಅಹುತ್ವಾ ನಗರಂ ಪವಿಸಿಂಸು।

ರಾಜಾಪಿ ತೇಸಂ ಅಮಚ್ಚೇಹಿ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಪಟಿಮಗ್ಗಂ ಪೇಸೇತಿ। ಕುಮಾರಾ ನಾತಿಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಪತ್ತಿಕಾವ ಆಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜನಿವೇಸನಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಸಂವರಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ನಿಪಚ್ಚಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ನೀಚಾಸನೇ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸಂವರಮಹಾರಾಜಾ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ಸೀಹಾಸನೇ ನಿಸೀದಿ, ಮಹನ್ತೋ ಯಸೋ ಮಹನ್ತಂ ಸಿರಿಸೋಭಗ್ಗಂ ಅಹೋಸಿ, ಓಲೋಕಿತೋಲೋಕಿತಟ್ಠಾನಂ ಕಮ್ಪಿ। ಉಪೋಸಥಕುಮಾರೋ ಸಂವರಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ಸಿರಿವಿಭವಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಿತಾ ಅತ್ತನೋ ಅಚ್ಚಯೇನ ಸಂವರಕುಮಾರಸ್ಸ ರಾಜಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಮಞ್ಞೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಜನಪದೇ ದತ್ವಾ ಇಮಸ್ಸ ನ ಅದಾಸೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪನ್ತೋ ತಿಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೯೭. "ಜಾನನ್ತೋ ನೋ ಮಹಾರಾಜ, ತವ ಸೀಲಂ ಜನಾಧಿಪೋ।
ಇಮೇ ಕುಮಾರೇ ಪೂಜೇನ್ತೋ, ನ ತಂ ಕೇನಚಿ ಮಞ್ಞಥ॥

೯೮. "ತಿಟ್ಠನ್ತೇ ನೋ ಮಹಾರಾಜೇ, ಅದು ದೇವೇ ದಿವಙ್ಗತೇ।
ಞಾತೀ ತಂ ಸಮನುಞ್ಞಿಂಸು, ಸಮ್ಪಸ್ಸಂ ಅತ್ಥಮತ್ತನೋ॥

೯೯. "ಕೇನ ಸಂವರ ವತ್ತೇನ, ಸಞ್ಜಾತೇ ಅಭಿತಿಟ್ಠಸಿ।
ಕೇನ ತಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತಿ, ಞಾತಿಸಙ್ಘಾ ಸಮಾಗತಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಜಾನನ್ತೋ ನೋ**ತಿ ಜಾನನ್ತೋ ನು। **ಜನಾಧಿಪೋ**ತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಿತಾ ನರಿನ್ದೋ। **ಇಮೇ**ತಿ ಇಮೇ ಏಕೂನಸತೇ ಕುಮಾರೇ। ಪಾಳಿಪೋತ್ಥಕೇಸು ಪನ "ಅಞ್ಞೇ ಕುಮಾರೇ"ತಿ ಲಿಖಿತಂ। **ಪೂಜೇನ್ತೋ**ತಿ ತೇನ ತೇನ ಜನಪದೇನ ಮಾನೇನ್ತೋ। **ನ ತಂ ಕೇನಚೀ**ತಿ ಖುದ್ದಕೇನಾಪಿ ಕೇನಚಿ ಜನಪದೇನ ತಂ ಪೂಜೇತಬ್ಬಂ ನ ಮಞ್ಞಿತ್ಥ, "ಅಯಂ ಮಮ ಅಚ್ಚಯೇನ ರಾಜಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಮಞ್ಞೇ ಅತ್ತನೋ ಪಾದಮೂಲೇಯೇವ ವಾಸೇಸೀತಿ। **ತಿಟ್ಠನ್ತೇ ನೋ**ತಿ ತಿಟ್ಠನ್ತೇ ನು, ಧರಮಾನೇಯೇವ ನೂತಿ ಪುಚ್ಛತಿ, **ಅದು ದೇವೇ**ತಿ ಉದಾಹು ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಿತರಿ ದಿವಙ್ಗತೇ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಂ ವುಡ್ಢಿಂ ಪಸ್ಸನ್ತಾ ಸದ್ಧಿಂ ರಾಜಕಾರಕೇಹಿ ನೇಗಮಜಾನಪದೇಹಿ ಞಾತಯೋ ತಂ "ರಾಜಾ ಹೋಹೀ"ತಿ ಸಮನುಞ್ಞಿಂಸು। **ವತ್ತೇನಾ**ತಿ ಸೀಲಾಚಾರೇನ। **ಸಞ್ಜಾತೇ ಅಭಿತಿಟ್ಠಸೀ**ತಿ ಸಮಾನಜಾತಿಕೇ ಏಕೂನಸತಭಾತರೋ ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ ತಿಟ್ಠಸಿ। **ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀ**ತಿ ನ ಅಭಿಭವನ್ತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸಂವರಮಹಾರಾಜಾ ಅತ್ತನೋ ಗುಣಂ ಕಥೇನ್ತೋ ಛ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೦೦."ನ ರಾಜಪುತ್ತ ಉಸೂಯಾಮಿ, ಸಮಣಾನಂ ಮಹೇಸಿನಂ।
ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ತೇ ನಮಸ್ಸಾಮಿ, ಪಾದೇ ವನ್ದಾಮಿ ತಾದಿನಂ॥

೧೦೧."ತೇ ಮಂ ಧಮ್ಮಗುಣೇ ಯುತ್ತಂ, ಸುಸ್ಸೂಸಮನುಸೂಯಕಂ।

সমণা মনুসাসন্তি, ইসী ধম্মগুণে রতা॥

১০৩"তেসাহং বচনং সুত্বা, সমণানং মহেসিনং।
ন কিঞ্চি অতিমঞ্ঞামি, ধম্মে মে নিরতো মনো॥

১০৪"হত্থারোহা অনীকট্ঠা, রথিকা পত্তিকারকা।
তেসং নপ্পটিবন্ধামি, নিবিট্ঠং ভত্তবেতনং॥

১০৫"মহামত্তা চ মে অত্থি, মন্তিনো পরিচারকা।
বারাণসিং বোহরন্তি, বহুমংসসুরোদনং॥

১০৬"অথোপি বাণিজা ফীতা, নানারট্ঠেহি আগতা।
তেসু মে বিহিতা রক্খা, এবং জানাহুপোসথা"তি॥

তত্থ **ন রাজপুত্তা**তি অহং রাজপুত্ত, কঞ্চি সত্তং "অয়ং সম্পত্তি ইমস্স মা হোতূ"তি ন উসূয়ামি। **তাদিন**ন্তি তাদিলক্খণযুত্তানং সমিতপাপতায সমণানং মহন্তানং সীলক্খন্ধাদীনং গুণানং এসিততায মহেসীনং ধম্মিকসমণব্রাহ্মণানং পঞ্চপতিট্ঠিতেন পাদে বন্দামি, দানং দদন্তো ধম্মিকঞ্চ নেসং রক্খাবরণগুত্তিং পচ্চুপট্ঠপেন্তো সক্কচ্চং তে নমস্সামি, মনেন সম্পিযাযন্তো চ পূজেমীতি অত্থো। **তে মন্তি** তে সমণা মং "অয়ং ধম্মকোট্ঠাসে যুত্তপযুত্তো সুস্সূসং অনুসূয়কো"তি তথতো ঞত্বা মং ধম্মগুণে যুত্তং সুস্সূসং অনুসূয়কং অনুসাসন্তি, "ইদং কর, ইদং মা করী"তি ওবদন্তীতি অত্থো। **তেসাহ**ন্তি তেসং অহং। **হত্থারোহা**তি হত্থিং আরুয্হ যুজ্ঝনকা যোধা। **অনীকট্ঠা**তি হত্থানীকাদীসু ঠিতা। **রথিকা**তি রথযোধা। **পত্তিকারকা**তি পত্তিনোব। **নিবিট্ঠ**ন্তি যং তেহি সজ্জিতং ভত্তঞ্চ বেতনঞ্চ, অহং তং নপ্পটিবন্ধামি, অপরিহাপেত্বা দদামীতি অত্থো।

মহামত্তাতি ভাতিক, ময্হং মহাপঞ্ঞা মন্তেসু কুসলা মহাঅমচ্চা চেব অবসেসমন্তিনো চ পরিচারকা অত্থি। ইমিনা ইমং দস্সেতি "তুম্হে মন্তসম্পন্নে পণ্ডিতে আচরিযে ন লভিত্থ, অম্হাকং পন আচরিযা পণ্ডিতা উপাযকুসলা, তে নো সেতচ্ছত্তেন যোজেসু"ন্তি। **বারাণসি**ন্তি ভাতিক, মম ছত্তং উস্সাপিতকালতো পট্ঠায "অম্হাকং রাজা ধম্মিকো অন্বদ্ধমাসং দেবো বস্সতি, তেন সস্সানি সম্পজ্জন্তি, বারাণসিযং বহুং খাদিতব্বযুত্তকং মচ্ছমংসং পাযিতব্বযুত্তকং সুরোদকঞ্চ জাত"ন্তি এবং রট্ঠবাসিনো বহুমংসসুরোদকং কত্বা বারাণসিং বোহরন্তি। **ফীতা**তি হত্থিরতনঅস্সরতনমুত্তরতনাদীনি আহরিত্বা নিরুপদ্দবা বোহারং করোন্তা ফীতা সমিদ্ধা। **এবং জানাহী**তি ভাতিক উপোসথ অহং ইমেহি এত্তকেহি কারণেহি সব্বকনিট্ঠোপি হুত্বা মম ভাতিকে অভিভবিত্বা সেতচ্ছত্তং পত্তো, এবং জানাহীতি।

অথস্স গুণং সুত্বা উপোসথকুমারো দ্বে গাথা অভাসি -

১০৭"ধম্মেন কির ঞাতীনং, রজ্জং কারেহি সংবর।
মেধাবী পণ্ডিতো চাসি, অথোপি ঞাতিনং হিতো॥

১০৮"তং তং ঞাতিপরিব্যূল্হং, নানারতনমোচিতং।

ಅಮಿತ್ತಾ ನಪ್ಪಸಹನ್ತಿ, ಇನ್ದಂವ ಅಸುರಾಧಿಪೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಧಮ್ಮೇನ ಕಿರ ಞಾತೀನನ್**ತಿ ತಾತ ಸಂವರ ಮಹಾರಾಜ, ಧಮ್ಮೇನ ಕಿರ ತ್ವಂ ಏಕೂನಸತಾನಂ ಞಾತೀನಂ ಅತ್ತನೋ ಜೇಟ್ಠಭಾತಿಕಾನಂ ಆನುಭಾವಂ ಅಭಿಭವಸಿ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತ್ವಮೇವ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಹಿ, ತ್ವಮೇವ ಮೇಧಾವೀ ಚೇವ ಪಣ್ಡಿತೋ ಚ ಞಾತೀನಞ್ಚ ಹಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಂ ತನ್**ತಿ ಏವಂ ವಿವಿಧಗುಣಸಮ್ಪನ್ನಂ ತಂ। **ಞಾತಿಪರಿಬ್ಯೂಳ್ಹನ್**ತಿ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಏಕೂನಸತೇಹಿ ಞಾತಕೇಹಿ ಪರಿವಾರಿತಂ। **ನಾನಾರತನಮೋಚಿತನ್**ತಿ ನಾನಾರತನೇಹಿ ಓಚಿತಂ ಸಞ್ಚಿತಂ ಬಹುರತನಸಞ್ಚಯಂ। **ಅಸುರಾಧಿಪೋ**ತಿ ಯಥಾ ತಾವತಿಂಸೇಹಿ ಪರಿವಾರಿತಂ ಇನ್ದಂ ಅಸುರರಾಜಾ ನಪ್ಪಸಹತಿ, ಏವಂ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಆರಕ್ಖಂ ಕರೋನ್ತೇಹಿ ಪರಿವಾರಿತಂ ತಂ ತಿಯೋಜನಸತಿಕೇ ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕಾಯ ಬಾರಾಣಸಿಯಾ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತಂ ಅಮಿತ್ತಾ ನಪ್ಪಸಹನ್ತೀತಿ ದೀಪೇತಿ।

ಸಂವರಮಹಾರಾಜಾ ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ಭಾತಿಕಾನಂ ಮಹನ್ತಂ ಯಸಂ ಅದಾಸಿ। ತೇ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಮಾಸಡ್ಢಮಾಸಂ ವಸಿತ್ವಾ "ಮಹಾರಾಜ ಜನಪದೇಸು ಚೋರೇಸು ಉಟ್ಠಹನ್ತೇಸು ಮಯಂ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮ, ತ್ವಂ ರಜ್ಜಸುಖಂ ಅನುಭವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಜನಪದಂ ಗತಾ। ರಾಜಾಪಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಓವಾದೇ ಠತ್ವಾ ಆಯುಪರಿಯೋಸಾನೇ ದೇವನಗರಂ ಪೂರೇನ್ತೋ ಅಗಮಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ತ್ವಂ ಪುಬ್ಬೇ ಓವಾದಕ್ಖಮೋ, ಇದಾನಿ ಕಸ್ಮಾ ವೀರಿಯಂ ನ ಅಕಾಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ।

ತದಾ ಸಂವರಮಹಾರಾಜಾ ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ಉಪೋಸಥಕುಮಾರೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಸೇಸಭಾತಿಕಾ ಥೇರಾನುಥೇರಾ, ಪರಿಸಾ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ, ಓವಾದದಾಯಕೋ ಅಮಚ್ಚೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ।

ಸಂವರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಅಟ್ಠಮಾ।

[೪೬೩] ೯. ಸುಪ್ಪಾರಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಉಮ್ಮುಜ್ಜನ್ತಿ ನಿಮುಜ್ಜನ್ತೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪಞ್ಞಾಪಾರಮಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕದಿವಸಞ್ಹಿ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತುಂ ನಿಕ್ಖಮನಂ ಆಗಮಯಮಾನಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ಆವುಸೋ, ಅಹೋ ಸತ್ಥಾ ಮಹಾಪಞ್ಞೋ ಪುಥುಪಞ್ಞೋ ಹಾಸಪಞ್ಞೋ ಜವನಪಞ್ಞೋ ತಿಕ್ಖಪಞ್ಞೋ ನಿಬ್ಬೇಧಿಕಪಞ್ಞೋ ತತ್ರ ತತ್ರ ಉಪಾಯಪಞ್ಞಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ವಿಪುಲಾಯ ಪಥವೀಸಮಾಯ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ವಿಯ ಗಮ್ಭೀರಾಯ, ಆಕಾಸೋ ವಿಯ ವಿತ್ಥಿಣ್ಣಾಯ, ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಉಟ್ಠಿತಪಞ್ಹೋ ದಸಬಲಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಗನ್ತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಯಥಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಉಟ್ಠಿತಊಮಿಯೋ ವೇಲಂ ನಾತಿಕ್ಕಮನ್ತಿ, ವೇಲಂ ಪತ್ವಾವ ಭಿಜ್ಜನ್ತಿ, ಏವಂ ನ ಕೋಚಿ ಪಞ್ಹೋ ದಸಬಲಂ ಅತಿಕ್ಕಮತಿ, ಸತ್ಥು ಪಾದಮೂಲಂ ಪತ್ವಾ ಭಿಜ್ಜತೇವಾ"ತಿ ದಸಬಲಸ್ಸ ಮಹಾಪಞ್ಞಾಪಾರಮಿಂ ವಣ್ಣೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಇದಾನೇವ ಪಞ್ಞವಾ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅಪರಿಪಕ್ಕೇ ಞಾಣೇ ಪಞ್ಞವಾವ, ಅನ್ಧೋ ಹುತ್ವಾಪಿ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಉದಕಸಞ್ಞಾಯ 'ಇಮಸ್ಮಿಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಮುದ್ದೇ ಇದಂ ನಾಮ ಇದಂ ನಾಮ ರತನ'ನ್ತಿ ಅಞ್ಞಾಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಕುರುರಟ್ಠೇ ಕುರುರಾಜಾ ನಾಮ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ, ಕುರುಕಚ್ಛಂ ನಾಮ ಪಟ್ಟನಗಾಮೋ ಅಹೋಸಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕುರುಕಚ್ಛೇ ನಿಯಾಮಕಜೇಟ್ಠಕಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ ಪಾಸಾದಿಕೋ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ, "ಸುಪ್ಪಾರಕಕುಮಾರೋ"ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ಸೋ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ವಡ್ಢನ್ತೋ ಸೋಳಸವಸ್ಸಕಾಲೇಯೇವ

ನಿಯ್ಯಾಮಕಸಿಪ್ಪೇ ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪತ್ವಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ನಿಯ್ಯಾಮಕಜೇಟ್ಠಕೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಯ್ಯಾಮಕಕಮ್ಮಂ ಅಕಾಸಿ, ಪಣ್ಡಿತೋ ಞಾಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಹೋಸಿ। ತೇನ ಆರುಳ್ಹನಾವಾಯ ಬ್ಯಾಪತ್ತಿ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ತಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ ಲೋಣಜಲಪಹಟಾನಿ ದ್ವೇಪಿ ಚಕ್ಖೂನಿ ನಸ್ಸಿಂಸು। ಸೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನಿಯ್ಯಾಮಕಜೇಟ್ಠಕೋ ಹುತ್ವಾಪಿ ನಿಯ್ಯಾಮಕಕಮ್ಮಂ ಅಕತ್ವಾ "ರಾಜಾನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ರಾಜಾನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿ। ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ ಅಗ್ಘಾಪನಿಯಕಮ್ಮೇ ಠಪೇಸಿ। ಸೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ರಞ್ಞೋ ಹತ್ಥಿರತನಅಸ್ಸರತನಮುತ್ತಸಾರಮಣಿಸಾರಾದೀನಿ ಅಗ್ಘಾಪೇಸಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ "ರಞ್ಞೋ ಮಙ್ಗಲಹತ್ಥೀ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಕಾಳಪಾಸಾಣಕೂಟವಣ್ಣಂ ಏಕಂ ವಾರಣಂ ಆನೇಸುಂ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ರಾಜಾ "ಪಣ್ಡಿತಸ್ಸ ದಸ್ಸೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ನಯಿಂಸು। ಸೋ ಹತ್ಥೇನ ತಸ್ಸ ಸರೀರಂ ಪರಿಮಜ್ಜಿತ್ವಾ "ನಾಯಂ ಮಙ್ಗಲಹತ್ಥೀ ಭವಿತುಂ ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ, ಪಾದೇಹಿ ವಾಮನಧಾತುಕೋ ಏಸ, ಏತಞ್ಹಿ ಮಾತಾ ವಿಜಾಯಮಾನಾ ಅಙ್ಕೇನ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ತಸ್ಮಾ ಭೂಮಿಯಂ ಪತಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಪಾದೇಹಿ ವಾಮನಧಾತುಕೋ ಹೋತೀ"ತಿ ಆಹ। ಹತ್ಥಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗತೇ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ತೇ "ಸಚ್ಚಂ ಪಣ್ಡಿತೋ ಕಥೇತೀ"ತಿ ವದಿಂಸು। ತಂ ಕಾರಣಂ ರಾಜಾ ಸುತ್ವಾ ತುಟ್ಠೋ ತಸ್ಸ ಅಟ್ಠ ಕಹಾಪಣೇ ದಾಪೇಸಿ।

ಪುನೇಕದಿವಸಂ "ರಞ್ಞೋ ಮಙ್ಗಲಅಸ್ಸೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಏಕಂ ಅಸ್ಸಂ ಆನಯಿಂಸು। ತಮ್ಪಿ ರಾಜಾ ಪಣ್ಡಿತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋ ತಮ್ಪಿ ಹತ್ಥೇನ ಪರಾಮಸಿತ್ವಾ "ಅಯಂ ಮಙ್ಗಲಅಸ್ಸೋ ಭವಿತುಂ ನ ಯುತ್ತೋ, ಏತಸ್ಸ ಹಿ ಜಾತದಿವಸೇಯೇವ ಮಾತಾ ಮರಿ, ತಸ್ಮಾ ಮಾತು ಖೀರಂ ಅಲಭನ್ತೋ ನ ಸಮ್ಮಾ ವಡ್ಢಿತೋ"ತಿ ಆಹ। ಸಾಪಿಸ್ಸ ಕಥಾ ಸಚ್ಚಾವ ಅಹೋಸಿ। ತಮ್ಪಿ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ತುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠ ಕಹಾಪಣೇ ದಾಪೇಸಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ "ರಞ್ಞೋ ಮಙ್ಗಲರಥೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ರಥಂ ಆಹರಿಂಸು। ತಮ್ಪಿ ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋ ತಮ್ಪಿ ಹತ್ಥೇನ ಪರಾಮಸಿತ್ವಾ "ಅಯಂ ರಥೋ ಸುಸಿರರುಕ್ಖೇನ ಕತೋ, ತಸ್ಮಾ ರಞ್ಞೋ ನಾನುಚ್ಛವಿಕೋ"ತಿ ಆಹ। ಸಾಪಿಸ್ಸ ಕಥಾ ಸಚ್ಚಾವ ಅಹೋಸಿ। ರಾಜಾ ತಮ್ಪಿ ಸುತ್ವಾ ಅಟ್ಠೇವ ಕಹಾಪಣೇ ದಾಪೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಹಗ್ಘಂ ಕಮ್ಬಲರತನಂ ಆಹರಿಂಸು। ತಮ್ಪಿ ತಸ್ಸೇವ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋ ತಮ್ಪಿ ಹತ್ಥೇನ ಪರಾಮಸಿತ್ವಾ "ಇಮಸ್ಸ ಮೂಸಿಕಚ್ಛಿನ್ನಂ ಏಕಟ್ಠಾನಂ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋಧೇನ್ತಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ರಾಜಾ ಸುತ್ವಾ ತುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠೇವ ಕಹಾಪಣೇ ದಾಪೇಸಿ।

ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಯಂ ರಾಜಾ ಏವರೂಪಾನಿಪಿ ಅಚ್ಛರಿಯಾನಿ ದಿಸ್ವಾ ಅಟ್ಠೇವ ಕಹಾಪಣೇ ದಾಪೇಸಿ, ಇಮಸ್ಸ ದಾಯೋ ನ್ಹಾಪಿತದಾಯೋ, ನ್ಹಾಪಿತಜಾತಿಕೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಕಿಂ ಮೇ ಏವರೂಪೇನ ರಾಜುಪಟ್ಠಾನೇನ, ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಮೇವ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಕುರುಕಚ್ಛಪಟ್ಟನಮೇವ ಪಚ್ಚಾಗಮಿ। ತಸ್ಮಿಂ ತತ್ಥ ವಸನ್ತೇ ವಾಣಿಜಾ ನಾವಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ "ಕಂ ನಿಯ್ಯಾಮಕಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಮನ್ತೇಸುಂ। "ಸುಪ್ಪಾರಕಪಣ್ಡಿತೇನ ಆರುಳ್ಹನಾವಾ ನ ಬ್ಯಾಪಜ್ಜತಿ, ಏಸ ಪಣ್ಡಿತೋ ಉಪಾಯಕುಸಲೋ, ಅನ್ಧೋ ಸಮಾನೋಪಿ ಸುಪ್ಪಾರಕಪಣ್ಡಿತೋವ ಉತ್ತಮೋ"ತಿ ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ನಿಯ್ಯಾಮಕೋ ನೋ ಹೋಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ತಾತಾ, ಅಹಂ ಅನ್ಧೋ, ಕಥಂ ನಿಯ್ಯಾಮಕಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಸಾಮಿ, ಅನ್ಧಾಪಿ ತುಮ್ಹೇಯೇವ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಉತ್ತಮಾ"ತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಯಾಚಿಯಮಾನೋ "ಸಾಧು ತಾತಾ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಆರೋಚಿತಸಞ್ಞಾಯ ನಿಯ್ಯಾಮಕೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತೇಸಂ ನಾವಂ ಅಭಿರುಹಿ। ತೇ ನಾವಾಯ ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ಪಕ್ಖನ್ದಿಂಸು। ನಾವಾ ಸತ್ತ ದಿವಸಾನಿ ನಿರುಪದ್ದವಾ ಅಗಮಾಸಿ, ತತೋ ಅಕಾಲವಾತಂ ಉಪ್ಪಾತಿತಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ನಾವಾ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ ಪಕತಿಸಮುದ್ದಪಿಟ್ಠೇ ವಿಚರಿತ್ವಾ ಖುರಮಾಲೀಸಮುದ್ದಂ ನಾಮ ಪತ್ತಾ। ತತ್ಥ ಮಚ್ಛಾ ಮನುಸ್ಸಸಮಾನಸರೀರಾ ಖುರನಾಸಾ ಉದಕೇ ಉಮ್ಮುಜ್ಜನಿಮುಜ್ಜಂ ಕರೋನ್ತಿ। ವಾಣಿಜಾ ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತಂ ತಸ್ಸ ಸಮುದ್ದಸ್ಸ ನಾಮಂ ಪುಚ್ಛನ್ತಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹಂಸು –

೧೦೮."ಉಮ್ಮುಜ್ಜನ್ತಿ ನಿಮುಜ್ಜನ್ತಿ, ಮನುಸ್ಸಾ ಖುರನಾಸಿಕಾ।
ಸುಪ್ಪಾರಕಂ ತಂ ಪುಚ್ಛಾಮ, ಸಮುದ್ದೋ ಕತಮೋ ಅಯ"ನ್ತಿ॥

ಏವಂ ತೇಹಿ ಪುಟ್ಠೋ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ನಿಯಾಮಕಸುತ್ತೇನ ಸಂಸನ್ದಿತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೦೯"ಕುರುಕಚ್ಛಾ ಪಯಾತಾನಂ, ವಾಣಿಜಾನಂ ಧನೇಸಿನಂ।
ನಾವಾಯ ವಿಪ್ಪನಟ್ಠಾಯ, ಖುರಮಾಲೀತಿ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪಯಾತಾನ**ನ್ತಿ ಕುರುಕಚ್ಛಪಟ್ಟನಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಾನಂ। **ಧನೇಸಿನ**ನ್ತಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ವಾಣಿಜಾನಂ ಧನಂ ಪರಿಯೇಸನ್ತಾನಂ। **ನಾವಾಯ ವಿಪ್ಪನಟ್ಠಾಯಾ**ತಿ ತಾತ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಇಮಾಯ ವಿದೇಸಂ ಪಕ್ಖನ್ದನಾವಾಯ ಕಮ್ಮಕಾರಕಂ ಪಕತಿಸಮುದ್ದಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸಮ್ಪತ್ತೋ ಅಯಂ ಸಮುದ್ದೋ "ಖುರಮಾಲೀ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಏವಮೇತಂ ಪಣ್ಡಿತಾ ಕಥೇನ್ತೀತಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಸಮುದ್ದೇ ವಜಿರಂ ಉಸ್ಸನ್ನಂ ಹೋತಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ "ಸಚಾಹಂ 'ಅಯಂ ವಜಿರಸಮುದ್ದೋ'ತಿ ಏವಂ ಏತೇಸಂ ಕಥೇಸ್ಸಾಮಿ, ಲೋಭೇನ ಬಹುಂ ವಜಿರಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ನಾವಂ ಓಸೀದಾಪೇಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ತೇಸಂ ಅನಾಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾವ ನಾವಂ ಲಗ್ಗಾಪೇತ್ವಾ ಉಪಾಯೇನೇಕಂ ಯೋತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಚ್ಛಗಹಣನಿಯಾಮೇನ ಜಾಲಂ ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ವಜಿರಸಾರಂ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ನಾವಾಯಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಅಪ್ಪಗ್ಘಭಣ್ಡಂ ಛಡ್ಡಾಪೇಸಿ। ನಾವಾ ತಂ ಸಮುದ್ದಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪುರತೋ ಅಗ್ಗಿಮಾಲಿಂ ನಾಮ ಗತಾ। ಸೋ ಪಜ್ಜಲಿತಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ ವಿಯ ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕಸೂರಿಯೋ ವಿಯ ಚ ಓಭಾಸಂ ಮುಞ್ಚನ್ತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ವಾಣಿಜಾ -

೧೧೦"ಯಥಾ ಅಗ್ಗೀವ ಸೂರಿಯೋವ, ಸಮುದ್ದೋ ಪಟಿದಿಸ್ಸತಿ।
ಸುಪ್ಪಾರಕಂ ತಂ ಪುಚ್ಛಾಮ, ಸಮುದ್ದೋ ಕತಮೋ ಅಯ"ನ್ತಿ॥ - ಗಾಥಾಯ ತಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು।

ಮಹಾಸತ್ತೋಪಿ ತೇಸಂ ಅನನ್ತರಗಾಥಾಯ ಕಥೇಸಿ -

೧೧೧"ಕುರುಕಚ್ಛಾ ಪಯಾತಾನಂ, ವಾಣಿಜಾನಂ ಧನೇಸಿನಂ।
ನಾವಾಯ ವಿಪ್ಪನಟ್ಠಾಯ, ಅಗ್ಗಿಮಾಲೀತಿ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥

ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಸಮುದ್ದೇ ಸುವಣ್ಣಂ ಉಸ್ಸನ್ನಂ ಅಹೋಸಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ತತೋಪಿ ಸುವಣ್ಣಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ನಾವಾಯಂ ಪಕ್ಖಿಪಾಪೇಸಿ। ನಾವಾ ತಮ್ಪಿ ಸಮುದ್ದಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಖೀರಂ ವಿಯ ದಧಿಂ ವಿಯ ಚ ಓಭಾಸನ್ತಂ ದಧಿಮಾಲಿಂ ನಾಮ ಸಮುದ್ದಂ ಪಾಪುಣಿ। ವಾಣಿಜಾ -

೧೧೨"ಯಥಾ ದಧೀವ ಖೀರಂವ, ಸಮುದ್ದೋ ಪಟಿದಿಸ್ಸತಿ।
ಸುಪ್ಪಾರಕಂ ತಂ ಪುಚ್ಛಾಮ, ಸಮುದ್ದೋ ಕತಮೋ ಅಯ"ನ್ತಿ॥ -

ಗಾಥಾಯ ತಸ್ಸಪಿ ನಾಮಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು।

ಮಹಾಸತ್ತೋ ಅನನ್ತರಗಾಥಾಯ ಆಚಿಕ್ಖಿ -

೧೧೩"ಕುರುಕಚ್ಛಾ ಪಯಾತಾನಂ, ವಾಣಿಜಾನಂ ಧನೇಸಿನಂ।
ನಾವಾಯ ವಿಪ್ಪನಟ್ಠಾಯ, ದಧಿಮಾಲೀತಿ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥

ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಸಮುದ್ದೇ ರಜತಂ ಉಸ್ಸನ್ನಂ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ತಮ್ಪಿ ಉಪಾಯೇನ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ನಾವಾಯಂ ಪಕ್ಖಿಪಾಪೇಸಿ । ನಾವಾ ತಮ್ಪಿ ಸಮುದ್ದಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ನೀಲಕುಸತಿಣಂ ವಿಯ ಸಮ್ಪನ್ನಸಸ್ಸಂ ವಿಯ ಚ ಓಭಾಸಮಾನಂ ನೀಲವಣ್ಣಂ ಕುಸಮಾಲಿಂ ನಾಮ ಸಮುದ್ದಂ ಪಾಪುಣಿ। ವಾಣಿಜಾ -

೧೧೪."ಯಥಾ ಕುಸೋವ ಸಸ್ಸೋವ, ಸಮುದ್ದೋ ಪಟಿದಿಸ್ಸತಿ।
ಸುಪ್ಪಾರಕಂ ತಂ ಪುಚ್ಛಾಮ, ಸಮುದ್ದೋ ಕತಮೋ ಅಯ"ನ್ತಿ॥ -

ಗಾಥಾಯ ತಸ್ಸಪಿ ನಾಮಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು।

ಸೋ ಅನನ್ತರಗಾಥಾಯ ಆಚಿಕ್ಖಿ -

೧೧೫."ಕುರುಕಚ್ಛಾ ಪಯಾತಾನಂ, ವಾಣಿಜಾನಂ ಧನೇಸಿನಂ।
ನಾವಾಯ ವಿಪ್ಪನಟ್ಠಾಯ, ಕುಸಮಾಲೀತಿ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥

ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಸಮುದ್ದೇ ನೀಲಮಣಿರತನಂ ಉಸ್ಸನ್ನಂ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ತಮ್ಪಿ ಉಪಾಯೇನೇವ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ನಾವಾಯಂ ಪಕ್ಖಿಪಾಪೇಸಿ। ನಾವಾ ತಮ್ಪಿ ಸಮುದ್ದಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ನಳವನಂ ವಿಯ ವೇಳುವನಂ ವಿಯ ಚ ಖಾಯಮಾನಂ ನಳಮಾಲಿಂ ನಾಮ ಸಮುದ್ದಂ ಪಾಪುಣಿ। ವಾಣಿಜಾ -

೧೧೬."ಯಥಾ ನಳೋವ ವೇಳೂವ, ಸಮುದ್ದೋ ಪಟಿದಿಸ್ಸತಿ।
ಸುಪ್ಪಾರಕಂ ತಂ ಪುಚ್ಛಾಮ, ಸಮುದ್ದೋ ಕತಮೋ ಅಯ"ನ್ತಿ॥ -

ಗಾಥಾಯ ತಸ್ಸಪಿ ನಾಮಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು।

ಮಹಾಸತ್ತೋ ಅನನ್ತರಗಾಥಾಯ ಕಥೇಸಿ -

೧೧೭."ಕುರುಕಚ್ಛಾ ಪಯಾತಾನಂ, ವಾಣಿಜಾನಂ ಧನೇಸಿನಂ।
ನಾವಾಯ ವಿಪ್ಪನಟ್ಠಾಯ, ನಳಮಾಲೀತಿ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥

ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಸಮುದ್ದೇ ಮಸಾರಗಲ್ಲಂ ವೇಳುರಿಯಂ ಉಸ್ಸನ್ನಂ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ತಮ್ಪಿ ಉಪಾಯೇನ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ನಾವಾಯಂ ಪಕ್ಖಿಪಾಪೇಸಿ। ಅಪರೋ ನಯೋ - **ನಳೋ**ತಿ ವಿಚ್ಛಿಕನಳೋಪಿ ಕಕ್ಕಟಕನಳೋಪಿ, ಸೋ ರತ್ತವಣ್ಣೋ ಹೋತಿ। **ವೇಳೂ**ತಿ ಪನ ಪವಾಳಸ್ಸೇತಂ ನಾಮಂ, ಸೋ ಚ ಸಮುದ್ದೋ ಪವಾಳುಸ್ಸನ್ನೋ ರತ್ತೋಭಾಸೋ ಅಹೋಸಿ, ತಸ್ಮಾ "ಯಥಾ ನಳೋವ ವೇಳುವಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಮಹಾಸತ್ತೋ ತತೋ ಪವಾಳಂ ಗಾಹಾಪೇಸೀತಿ।

ವಾಣಿಜಾ ನಳಮಾಲಿಂ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಾ ಬಲವಾಮುಖಸಮುದ್ದಂ ನಾಮ ಪಸ್ಸಿಂಸು। ತತ್ಥ ಉದಕಂ ಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬತೋ ಭಾಗೇನ ಉಗ್ಗಚ್ಛತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಬ್ಬತೋ ಭಾಗೇನ ಉಗ್ಗತೇ ಉದಕಂ ಸಬ್ಬತೋ ಭಾಗೇನ ಛಿನ್ನಪಪಾತಮಹಾಸೋಬ್ಭೋ ವಿಯ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಊಮಿಯಾ ಉಗ್ಗತಾಯ ಏಕತೋ ಪಪಾತಸದಿಸಂ ಹೋತಿ, ಭಯಜನನೋ ಸದ್ದೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಸೋತಾನಿ ಭಿನ್ದನ್ತೋ ವಿಯ ಹದಯಂ ಫಾಲೇನ್ತೋ ವಿಯ ಚ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ವಾಣಿಜಾ ಭೀತತಸಿತಾ -

೧೧೮."ಮಹಬ್ಭಯೋ ಭಿಂಸನಕೋ, ಸದ್ದೋ ಸುಯ್ಯತಿಮಾನುಸೋ।
ಯಥಾ ಸೋಬ್ಭೋ ಪಪಾತೋವ, ಸಮುದ್ದೋ ಪಟಿದಿಸ್ಸತಿ।
ಸುಪ್ಪಾರಕಂ ತಂ ಪುಚ್ಛಾಮ, ಸಮುದ್ದೋ ಕತಮೋ ಅಯ"ನ್ತಿ॥ -

ಗಾಥಾಯ ತಸ್ಸಪಿ ನಾಮಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು।

ತತ್ಥ **ಸುಯ್ಯತಿಮಾನುಸೋತಿ** ಸುಯ್ಯತಿ ಅಮಾನುಸೋ ಸದ್ದೋ।

೧೧೯"ಕುರುಕಚ್ಛಾ ಪಯಾತಾನಂ, ವಾಣಿಜಾನಂ ಧನೇಸಿನಂ।

ನಾವಾಯ ವಿಪ್ಪನಟ್ಠಾಯ, ಬಲವಾಮುಖೀತಿ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥ -

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅನನ್ತರಗಾಥಾಯ ತಸ್ಸ ನಾಮಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ "ತಾತಾ, ಇಮಂ ಬಲವಾಮುಖಸಮುದ್ದಂ ಪತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿತುಂ ಸಮತ್ಥಾ ನಾವಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಅಯಂ ಸಮ್ಪತ್ತನಾವಂ ನಿಮುಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ವಿನಾಸಂ ಪಾಪೇತೀ"ತಿ ಆಹ। ತಞ್ಚ ನಾವಂ ಸತ್ತ ಮನುಸ್ಸಸತಾನಿ ಅಭಿರುಹಿಂಸು। ತೇ ಸಬ್ಬೇ ಮರಣಭಯಭೀತಾ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ಅವೀಚಿಮ್ಹಿ ಪಚ್ಚಮಾನಸತ್ತಾ ವಿಯ ಅತಿಕಾರುಞ್ಞಂ ರವಂ ಮುಞ್ಚಿಂಸು। ಮಹಾಸತ್ತೋ "ಠಪೇತ್ವಾ ಮಂ ಅಞ್ಞೋ ಏತೇಸಂ ಸೋತ್ಥಿಭಾವಂ ಕಾತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಸಚ್ಚಕಿರಿಯಾಯ ತೇಸಂ ಸೋತ್ಥಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತೇ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ ಆಹ - "ತಾತಾ, ಖಿಪ್ಪಂ ಮಂ ಗನ್ಧೋದಕೇನ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಅಹತವತ್ಥಾನಿ ನಿವಾಸಾಪೇತ್ವಾ ಪುಣ್ಣಪಾತಿಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ನಾವಾಯ ಧುರೇ ಠಪೇಥಾ"ತಿ। ತೇ ವೇಗೇನ ತಥಾ ಕರಿಂಸು। ಮಹಾಸತ್ತೋ ಉಭೋಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ಪುಣ್ಣಪಾತಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಾವಾಯ ಧುರೇ ಠಿತೋ ಸಚ್ಚಕಿರಿಯಂ ಕರೋನ್ತೋ ಓಸಾನಗಾಥಮಾಹ -

೧೨೦"ಯತೋ ಸರಾಮಿ ಅತ್ತಾನಂ, ಯತೋ ಪತ್ತೋಸ್ಮಿ ವಿಞ್ಞುತಂ।

ನಾಭಿಜಾನಾಮಿ ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ, ಏಕಪಾಣಮ್ಪಿ ಹಿಂಸಿತಂ।

ಏತೇನ ಸಚ್ಚವಜ್ಜೇನ, ಸೋತ್ಥಿಂ ನಾವಾ ನಿವತ್ತತೂ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯತೋತಿ** ಯತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಹಂ ಅತ್ತಾನಂ ಸರಾಮಿ, ಯತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಚಮ್ಹಿ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏಕಪಾಣಮ್ಪಿ ಹಿಂಸಿತನ್ತಿ** ಏತ್ಥನ್ತರೇ ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಏಕಂ ಕುನ್ಥಕಿಪಿಲ್ಲಿಕಪಾಣಮ್ಪಿ ಹಿಂಸಿತಂ ನಾಭಿಜಾನಾಮಿ। ದೇಸನಾಮತ್ತಮೇವೇತಂ, ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪನ ತಿಣಸಲಾಕಮ್ಪಿ ಉಪಾದಾಯ ಮಯಾ ಪರಸನ್ತಕಂ ನ ಗಹಿತಪುಬ್ಬಂ, ಲೋಭವಸೇನ ಪರದಾರಂ ನ ಓಲೋಕಿತಪುಬ್ಬಂ, ಮುಸಾ ನ ಭಾಸಿತಪುಬ್ಬಾ, ತಿಣಗ್ಗೇನಾಪಿ ಮಜ್ಜಂ ನ ಪಿವಿತಪುಬ್ಬನ್ತಿ ಏವಂ ಪಞ್ಚಸೀಲವಸೇನ ಪನ ಸಚ್ಚಕಿರಿಯಂ ಅಕಾಸಿ, ಕತ್ವಾ ಚ ಪನ ಪುಣ್ಣಪಾತಿಯಾ ಉದಕಂ ನಾವಾಯ ಧುರೇ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿ।

ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ ವಿದೇಸಂ ಪಕ್ಖನ್ದನಾವಾ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಇದ್ಧಿಮಾ ವಿಯ ಸಚ್ಚಾನುಭಾವೇನ ಏಕದಿವಸೇನೇವ ಕುರುಕಚ್ಛಪಟ್ಟನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಗನ್ತ್ವಾ ಚ ಪನ ಥಲೇಪಿ ಅಟ್ಠುಸಭಮತ್ತಂ ಠಾನಂ ಪಕ್ಖನ್ದಿತ್ವಾ ನಾವಿಕಸ್ಸ ಘರದ್ವಾರೇಯೇವ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ ತೇಸಂ ವಾಣಿಜಾನಂ ಸುವಣ್ಣರಜತಮಣಿಪವಾಳಮುತ್ತವಜಿರಾನಿ ಭಾಜೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। "ಏತ್ತಕೇಹಿ ವೋ ರತನೇಹಿ ಅಲಂ, ಮಾ ಪುನ ಸಮುದ್ದಂ ಪವಿಸಥಾ"ತಿ ತೇಸಂ ಓವಾದಂ ದತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ದೇವಪುರಂ ಪೂರೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ಏವಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ತಥಾಗತೋ ಮಹಾಪಞ್ಞೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಪರಿಸಾ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ ಅಹೇಸುಂ, ಸುಪ್ಪಾರಕಪಣ್ಡಿತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಸುಪ್ಪಾರಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ನವಮಾ।

ಜಾತಕುದ್ದಾನಂ -

ಮಾತುಪೋಸಕ ಜುಣ್ಹೋ ಚ, ಧಮ್ಮ ಉದಯ ಪಾನೀಯೋ।

ಯುಧಞ್ಚಯೋ ದಸರಥೋ, ಸಂವರೋ ಚ ಸುಪ್ಪಾರಕೋ।

ಏಕಾದಸನಿಪಾತಮ್ಹಿ, ಸಙ್ಗೀತಾ ನವ ಜಾತಕಾ॥

ಏಕಾದಸಕನಿಪಾತವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೨. ದ್ವಾದಸಕನಿಪಾತೋ

[೪೬೪] ೧. ಚೂಳಕುಣಾಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

೧-೧೨ಲುದ್ಧಾನಂ ಲಹುಚಿತ್ತಾನನ್ತಿ ಇದಂ ಜಾತಕಂ **ಕುಣಾಲಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೨.೨೧.ಕುಣಾಲಜಾತಕ) ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ।

ಚೂಳಕುಣಾಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಠಮಾ।

[೪೬೫] ೨. ಭದ್ದಸಾಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಕಾ ತ್ವಂ ಸುದ್ಧೇಹಿ ವತ್ಥೇಹೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಞಾತತ್ಥಚರಿಯಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿಯಞ್ಹಿ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ನಿವೇಸನೇ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಂ ನಿಬದ್ಧಭೋಜನಂ ಪವತ್ತತಿ, ತಥಾ ವಿಸಾಖಾಯ ಚ ಕೋಸಲರಞ್ಞೋ ಚ। ತತ್ಥ ಪನ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ನಾನಗ್ಗರಸಭೋಜನಂ ದೀಯತಿ, ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪನೇತ್ಥ ಕೋಚಿ ವಿಸ್ಸಾಸಿಕೋ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ ಭಿಕ್ಖೂ ರಾಜನಿವೇಸನೇ ನ ಭುಞ್ಜನ್ತಿ, ಭತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ವಾ ವಿಸಾಖಾಯ ವಾ ಅಞ್ಞೇಸಂ ವಾ ವಿಸ್ಸಾಸಿಕಾನಂ ಘರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭುಞ್ಜನ್ತಿ। ರಾಜಾ ಏಕದಿವಸಂ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಆಹಟಂ "ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದೇಥಾ"ತಿ ಭತ್ತಗ್ಗಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ "ಭತ್ತಗ್ಗೇ ಭಿಕ್ಖೂ ನತ್ಥೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಕಹಂ ಗತಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಅತ್ತನೋ ವಿಸ್ಸಾಸಿಕಗೇಹೇಸು ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಭುಞ್ಜನ್ತೀ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ಭುತ್ತಪಾತರಾಸೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಭೋಜನಂ ನಾಮ ಕಿಂ ಪರಮ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ವಿಸ್ಸಾಸಪರಮಂ ಮಹಾರಾಜ, ಕಞ್ಜಿಕಮತ್ತಕಮ್ಪಿ ವಿಸ್ಸಾಸಿಕೇನ ದಿನ್ನಂ ಮಧುರಂ ಹೋತೀತಿ। ಭನ್ತೇ, ಕೇನ ಪನ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ವಿಸ್ಸಾಸೋ ಹೋತೀತಿ? "ಞಾತೀಹಿ ವಾ ಸೇಕ್ಖಕುಲೇಹಿ ವಾ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। ತತೋ ರಾಜಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಏಕಂ ಸಕ್ಯಧೀತರಂ ಆನೇತ್ವಾ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಏವಂ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಞಾತಕೇ ವಿಯ ವಿಸ್ಸಾಸೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಸೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಅತ್ತನೋ ನಿವೇಸನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕಪಿಲವತ್ಥುಂ ದೂತಂ ಪೇಸೇಸಿ "ಧೀತರಂ ಮೇ ದೇಥ, ಅಹಂ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಞಾತಿಭಾವಂ ಇಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ।

ಸಾಕಿಯಾ ದೂತವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಮನ್ತಯಿಂಸು "ಮಯಂ ಕೋಸಲರಞ್ಞೋ ಆಣಾಪವತ್ತಿಟ್ಠಾನೇ ವಸಾಮ, ಸಚೇ ದಾರಿಕಂ ನ ದಸ್ಸಾಮ, ಮಹನ್ತಂ ವೇರಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸಚೇ ದಸ್ಸಾಮ, ಕುಲವಂಸೋ ನೋ ಭಿಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। ಅಥ ನೇ ಮಹಾನಾಮೋ ಆಹ - "ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥ, ಮಮ ಧೀತಾ ವಾಸಭಖತ್ತಿಯಾ ನಾಮ ನಾಗಮುಣ್ಡಾಯ ನಾಮ ದಾಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಸ್ಮಿಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಸಾ ಸೋಳಸವಸ್ಸುದ್ದೇಸಿಕಾ ಉತ್ತಮರೂಪಧರಾ ಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಾ ಪಿತು ವಂಸೇನ ಖತ್ತಿಯಜಾತಿಕಾ, ತಮಸ್ಸ 'ಖತ್ತಿಯಕಞ್ಞಾ'ತಿ ಪೇಸೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ಸಾಕಿಯಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ದೂತೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಸಾಧು, ದಾರಿಕಂ ದಸ್ಸಾಮ, ಇದಾನೇವ ನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ದೂತಾ ಚಿನ್ತೇಸುಂ "ಇಮೇ ಸಾಕಿಯಾ ನಾಮ ಜಾತಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅತಿಮಾನಿನೋ, 'ಸದಿಸೀ ನೋ'ತಿ ವತ್ವಾ ಅಸದಿಸಿಮ್ಪಿ ದದೇಯ್ಯುಂ, ಏತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ಭುಞ್ಜಮಾನಮೇವ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ತೇ ಏವಮಾಹಂಸು "ಮಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಯಾ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ಭುಞ್ಜತಿ, ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ಸಾಕಿಯಾ ತೇಸಂ ನಿವಾಸಟ್ಠಾನಂ ದಾಪೇತ್ವಾ "ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಚಿನ್ತಯಿಂಸು। ಮಹಾನಾಮೋ ಆಹ - "ತುಮ್ಹೇ ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥ, ಅಹಂ ಉಪಾಯಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ತುಮ್ಹೇ ಮಮ ಭೋಜನಕಾಲೇ ವಾಸಭಖತ್ತಿಯಂ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಆನೇತ್ವಾ ಮಯಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಬಳೇ ಗಹಿತಮತ್ತೇ 'ದೇವ, ಅಸುಕರಾಜಾ ಪಣ್ಣಂ ಪಹಿಣಿ, ಇಮಂ ತಾವ ಸಾಸನಂ ಸುಣಾಥಾ'ತಿ ಪಣ್ಣಂ ದಸ್ಸೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ। ತೇ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಭುಞ್ಜಮಾನೇ ಕುಮಾರಿಕಂ ಅಲಙ್ಕರಿಂಸು।

ಮಹಾನಾಮೋ "ಧೀತರಂ ಮೇ ಆನೇಥ, ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಭುಞ್ಜತೂ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ತಾವದೇವ ಥೋಕಂ ಪಪಞ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಆನಯಿಂಸು। ಸಾ "ಪಿತರಾ ಸದ್ಧಿಂ ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏಕಪಾತಿಯಂ ಹತ್ಥಂ ಓತಾರೇಸಿ। ಮಹಾನಾಮೋಪಿ ತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಪಿಣ್ಡಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮುಖೇ ಠಪೇಸಿ। ದುತಿಯಪಿಣ್ಡಾಯ ಹತ್ಥೇ ಪಸಾರಿತೇ "ದೇವ, ಅಸುಕರಞ್ಞಾ ಪಣ್ಣಂ ಪಹಿತಂ, ಇಮಂ ತಾವ ಸಾಸನಂ ಸುಣಾಥಾ"ತಿ ಪಣ್ಣಂ ಉಪನಾಮೇಸುಂ। ಮಹಾನಾಮೋ "ಅಮ್ಮ, ತ್ವಂ ಭುಞ್ಜಾಹೀ"ತಿ ದಕ್ಖಿಣಹತ್ಥಂ ಪಾತಿಯಾಯೇವ ಕತ್ವಾ ವಾಮಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಣ್ಣಂ ಓಲೋಕೇಸಿ। ತಸ್ಸ ತಂ ಸಾಸನಂ ಉಪಧಾರೇನ್ತಸ್ಸೇವ ಇತರಾ ಭುಞ್ಜಿ।

ಸೋ ತಸ್ಸಾ ಭುತ್ತಕಾಲೇ ಹತ್ಥಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಮುಖಂ ವಿಕ್ಖಾಲೇಸಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ದೂತಾ "ನಿಚ್ಛಯೇನೇಸಾ ಏತಸ್ಸ ಧೀತಾ"ತಿ ನಿಟ್ಠಮಕಂಸು, ನ ತಂ ಅನ್ತರಂ ಜಾನಿತುಂ ಸಕ್ಖಿಂಸು। ಮಹಾನಾಮೋ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಧೀತರಂ ಪೇಸೇಸಿ। ದೂತಾಪಿ ನಂ ಸಾವತ್ಥಿಂ ನೇತ್ವಾ "ಅಯಂ ಕುಮಾರಿಕಾ ಜಾತಿಸಮ್ಪನ್ನಾ ಮಹಾನಾಮಸ್ಸ ಧೀತಾ"ತಿ ವದಿಂಸು। ರಾಜಾ ತುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಸಕಲನಗರಂ ಅಲಙ್ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ತಂ ರತನರಾಸಿಮ್ಹಿ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಟ್ಠಾನೇ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಾಪೇಸಿ। ಸಾ ರಞ್ಞೋ ಪಿಯಾ ಅಹೋಸಿ ಮನಾಪಾ।

ಅಥಸ್ಸಾ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಗಬ್ಭೋ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ರಾಜಾ ಗಬ್ಭಪರಿಹಾರಮದಾಸಿ। ಸಾ ದಸಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ। ಅಥಸ್ಸ ನಾಮಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ ರಾಜಾ ಅತ್ತನೋ ಅಯ್ಯಿಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಪೇಸೇಸಿ "ಸಕ್ಯರಾಜಧೀತಾ ವಾಸಭಖತ್ತಿಯಾ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ, ಕಿಮಸ್ಸ ನಾಮಂ ಕರೋಮಾ"ತಿ। ತಂ ಪನ ಸಾಸನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗತೋ ಅಮಚ್ಚೋ ಥೋಕಂ ಬಧಿರಧಾತುಕೋ, ಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಅಯ್ಯಕಸ್ಸಾರೋಚೇಸಿ। ಸೋ ತಂ ಸುತ್ವಾ "ವಾಸಭಖತ್ತಿಯಾ ಪುತ್ತಂ ಅವಿಜಾಯಿತ್ವಾಪಿ ಸಬ್ಬಂ ಜನಂ ಅಭಿಭವತಿ, ಇದಾನಿ ಪನ ಅತಿವಿಯ ರಞ್ಞೋ ವಲ್ಲಭಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಬಧಿರಅಮಚ್ಚೋ "ವಲ್ಲಭಾ"ತಿ ವಚನಂ ದುಸ್ಸುತಂ ಸುತ್ವಾ "ವಿಟಟೂಭೋ"ತಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ "ದೇವ, ಕುಮಾರಸ್ಸ ಕಿರ 'ವಿಟಟೂಭೋ'ತಿ ನಾಮಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ "ಪೋರಾಣಕಂ ನೋ ಕುಲದತ್ತಿಕಂ ನಾಮಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ವಿಟಟೂಭೋ"ತಿ ನಾಮಂ ಅಕಾಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಕುಮಾರೋ ಕುಮಾರಪರಿಹಾರೇನ ವಡ್ಢನ್ತೋ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕಕಾಲೇ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಕುಮಾರಾನಂ ಮಾತಾಮಹಕುಲತೋ ಹತ್ಥಿರೂಪಕಅಸ್ಸರೂಪಕಾದೀನಿ ಆಹರಿಯಮಾನಾನಿ ದಿಸ್ವಾ ಮಾತರಂ ಪುಚ್ಛಿ "ಅಮ್ಮ, ಅಞ್ಞೇಸಂ ಮಾತಾಮಹಕುಲತೋ ಪಣ್ಣಾಕಾರೋ ಆಹರಿಯತಿ, ಮಯ್ಹಂ ಕೋಚಿ ಕಿಞ್ಚಿ ನ ಪೇಸೇಸಿ, ಕಿಂ ತ್ವಂ ನಿಮ್ಮಾತಾ ನಿಪ್ಪಿತಾಸೀ"ತಿ? ಅಥ ನಂ ಸಾ "ತಾತ, ಸಕ್ಯರಾಜಾನೋ ಮಾತಾಮಹಾ ದೂರೇ ಪನ ವಸನ್ತಿ, ತೇನ ತೇ ಕಿಞ್ಚಿ ನ ಪೇಸೇನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ವಞ್ಚೇಸಿ।

ಪುನ ಸೋಳಸವಸ್ಸಿಕಕಾಲೇ "ಅಮ್ಮ, ಮಾತಾಮಹಕುಲಂ ಪಸ್ಸಿತುಕಾಮೋಮ್ಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಅಲಂ ತಾತ, ಕಿಂ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಕರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ವಾರಿಯಮಾನೋಪಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಯಾಚಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾ "ತೇನ ಹಿ ಗಚ್ಛಾಹೀ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ। ಸೋ ಪಿತು ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ನಿಕ್ಖಮಿ। ವಾಸಭಖತ್ತಿಯಾ ಪುರೇತರಂ ಪಣ್ಣಂ ಪೇಸೇಸಿ "ಅಹಂ ಇಧ ಸುಖಂ ವಸಾಮಿ, ಸಾಮಿನೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಅನ್ತರಂ ಮಾ ದಸ್ಸಯಿಂಸೂ"ತಿ। ಸಾಕಿಯಾ ವಿಟಟೂಭಸ್ಸ ಆಗಮನಂ ಞತ್ವಾ "ವನ್ದಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ"ತಿ ತಸ್ಸ ದಹರದಹರೇ ಕುಮಾರಕೇ ಜನಪದಂ ಪಹಿಣಿಂಸು। ಕುಮಾರೇ ಕಪಿಲವತ್ಥುಂ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಸಾಕಿಯಾ ಸನ್ಥಾಗಾರೇ ಸನ್ನಿಪತಿಂಸು। ಕುಮಾರೋ ಸನ್ಥಾಗಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ "ಅಯಂ ತೇ, ತಾತ, ಮಾತಾಮಹೋ, ಅಯಂ ಮಾತುಲೋ"ತಿ ವದಿಂಸು ಸೋ ಸಬ್ಬೇ ವನ್ದಮಾನೋ ವಿಚರಿ। ಸೋ ಯಾವಪಿಟ್ಠಿಯಾ ರುಜನಪ್ಪಮಾಣಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮ್ಪಿ ಅತ್ತಾನಂ ವನ್ದಮಾನಂ ಅದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಮಂ ವನ್ದನ್ತಾ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸಾಕಿಯಾ "ತಾತ, ತವ ಕನಿಟ್ಠಕುಮಾರಾ ಜನಪದಂ ಗತಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಮಹನ್ತಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕರಿಂಸು। ಸೋ ಕತಿಪಾಹಂ ವಸಿತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಅಥೇಕಾ ದಾಸೀ ಸನ್ಥಾಗಾರೇ ತೇನ ನಿಸಿನ್ನಫಲಕಂ "ಇದಂ ವಾಸಭಖತ್ತಿಯಾಯ ದಾಸಿಯಾ ಪುತ್ತಸ್ಸ ನಿಸಿನ್ನಫಲಕ"ನ್ತಿ ಅಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ಪರಿಭಾಸಿತ್ವಾ ಖೀರೋದಕೇನ ಧೋವಿ। ಏಕೋ ಪುರಿಸೋ ಅತ್ತನೋ ಆವುಧಂ ಪಮುಸ್ಸಿತ್ವಾ ನಿವತ್ತೋ ತಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ವಿಟಟೂಭಕುಮಾರಸ್ಸ ಅಕ್ಕೋಸನಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ತಂ ಅನ್ತರಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ವಾಸಭಖತ್ತಿಯಾ ದಾಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಸ್ಮಿಂ ಮಹಾನಾಮಸಕ್ಕಸ್ಸ ಜಾತಾ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಬಲಕಾಯಸ್ಸ ಕಥೇಸಿ। "ವಾಸಭಖತ್ತಿಯಾ ಕಿರ ದಾಸಿಯಾ ಧೀತಾ"ತಿ ಮಹಾಕೋಲಾಹಲಂ ಅಹೋಸಿ।

ಕುಮಾರೋ ತಂ ಸುತ್ವಾ "ಏತೇ ತಾವ ಮಮ ನಿಸಿನ್ನಫಲಕಂ ಖೀರೋದಕೇನ ಧೋವನ್ತು, ಅಹಂ ಪನ ರಜ್ಜೇ ಪತಿಟ್ಠಿತಕಾಲೇ ಏತೇಸಂ ಗಲಲೋಹಿತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಮ ನಿಸಿನ್ನಫಲಕಂ ಧೋವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿತ್ತಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಗತೇ ಅಮಚ್ಚಾ ಸಬ್ಬಂ ಪವತ್ತಿಂ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ರಾಜಾ "ಸಬ್ಬೇ ಮಯ್ಹಂ ದಾಸಿಧೀತರಂ ಅದಂಸೂ"ತಿ ಸಾಕಿಯಾನಂ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ವಾಸಭಖತ್ತಿಯಾಯ ಚ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಚ ದಿನ್ನಪರಿಹಾರಂ ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ದಾಸದಾಸೀಹಿ ಲದ್ಧಬ್ಬಪರಿಹಾರಮತ್ತಮೇವ ದಾಪೇಸಿ। ತತೋ ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನ ಸತ್ಥಾ ರಾಜನಿವೇಸನಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ರಾಜಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕಿರ ಞಾತಕೇಹಿ ದಾಸಿಧೀತಾ ಮಯ್ಹಂ ದಿನ್ನಾ, ತೇನಸ್ಸಾ ಅಹಂ ಸಪುತ್ತಾಯ ಪರಿಹಾರಂ ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ದಾಸದಾಸೀಹಿ ಲದ್ಧಬ್ಬಪರಿಹಾರಮತ್ತಮೇವ

ದಾಪೇಸಿ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ "ಅಯುತ್ತಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಸಾಕಿಯೇಹಿ ಕತಂ, ದದನ್ತೇಹಿ ನಾಮ ಸಮಾನಜಾತಿಕಾ ದಾತಬ್ಬಾ ಅಸ್ಸ। ತಂ ಪನ ಮಹಾರಾಜ, ವದಾಮಿ ವಾಸಭಖತ್ತಿಯಾ ಖತ್ತಿಯರಾಜಧೀತಾ ಖತ್ತಿಯಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಗೇಹೇ ಅಭಿಸೇಕಂ ಲಭಿ, ವಿಟಟೂಭೋಪಿ ಖತ್ತಿಯರಾಜಾನಮೇವ ಪಟಿಚ್ಚ ಜಾತೋ, ಮಾತುಗೋತ್ತಂ ನಾಮ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಪಿತುಗೋತ್ತಮೇವ ಪಮಾಣನ್ತಿ ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾ ದಲಿದ್ದಿತ್ಥಿಯಾ ಕಟ್ಠಹಾರಿಕಾಯಪಿ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಟ್ಠಾನಂ ಅದಂಸು, ತಸ್ಸಾ ಚ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ಜಾತಕುಮಾರೋ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕಾಯ ಬಾರಾಣಸಿಯಾ ರಜ್ಜಂ ಕತ್ವಾ ಕಟ್ಠವಾಹನರಾಜಾ ನಾಮ ಜಾತೋ"ತಿ **ಕಟ್ಠವಾಹನಜಾತಕಂ** (ಜಾ॰ ೧.೧.೭) ಕಥೇಸಿ । ರಾಜಾ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ "ಪಿತುಗೋತ್ತಮೇವ ಕಿರ ಪಮಾಣ"ನ್ತಿ ಸುತ್ವಾ ತುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಮಾತಾಪುತ್ತಾನಂ ಪಕತಿಪರಿಹಾರಮೇವ ದಾಪೇಸಿ।

ರಞ್ಞೋ ಪನ ಬನ್ಧುಲೋ ನಾಮ ಸೇನಾಪತಿ ಮಲ್ಲಿಕಂ ನಾಮ ಅತ್ತನೋ ಭರಿಯಂ ವಞ್ಝಂ "ತವ ಕುಲಘರಮೇವ ಗಚ್ಛಾಹೀ"ತಿ ಕುಸಿನಾರಮೇವ ಪೇಸೇಸಿ। ಸಾ "ಸತ್ಥಾರಂ ದಿಸ್ವಾವ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಜೇತವನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತಥಾಗತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ "ಕಹಂ ಗಚ್ಛಸೀ"ತಿ ಚ ಪುಟ್ಠಾ "ಸಾಮಿಕೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಕುಲಘರಂ ಪೇಸೇಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಕಸ್ಮಾ"ತಿ ವುತ್ತಾ "ವಞ್ಝಾ ಅಪುತ್ತಿಕಾ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಾ "ಯದಿ ಏವಂ ಗಮನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ನಿವತ್ತಾಹೀ"ತಿ ವುತ್ತಾ ತುಟ್ಠಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿವೇಸನಮೇವ ಪುನ ಅಗಮಾಸಿ। "ಕಸ್ಮಾ ನಿವತ್ತಸೀ"ತಿ ಪುಟ್ಠಾ "ದಸಬಲೇನ ನಿವತ್ತಿತಾಮ್ಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೇನಾಪತಿ "ದಿಟ್ಠಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ ತಥಾಗತೇನ ಕಾರಣ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಸಾ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಗಬ್ಭಂ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ ಉಪ್ಪನ್ನದೋಹಳಾ "ದೋಹಳೋ ಮೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ"ತಿ ಆರೋಚೇಸಿ। "ಕಿಂ ದೋಹಳೋ"ತಿ? "ವೇಸಾಲಿಯಾ ನಗರೇ ಲಿಚ್ಛವಿರಾಜಾನಂ ಅಭಿಸೇಕಮಙ್ಗಲಪೋಕ್ಖರಣಿಂ ಓತರಿತ್ವಾ ನ್ಹತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿತುಕಾಮಾಮ್ಹಿ, ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೇನಾಪತಿ "ಸಾಧೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸಹಸ್ಸಥಾಮಧನುಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಂ ರಥಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಸಾವತ್ಥಿತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ರಥಂ ಪಾಜೇನ್ತೋ ವೇಸಾಲಿಂ ಪಾವಿಸಿ।

ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ಕಾಲೇ ಕೋಸಲರಞ್ಞೋ ಬನ್ಧುಲಸೇನಾಪತಿನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಾಚರಿಯಕುಲೇ ಉಗ್ಗಹಿತಸಿಪ್ಪೋ ಮಹಾಲಿ ನಾಮ ಲಿಚ್ಛವೀ ಅನ್ಧೋ ಲಿಚ್ಛವೀನಂ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಅನುಸಾಸನ್ತೋ ದ್ವಾರಸಮೀಪೇ ವಸತಿ। ಸೋ ರಥಸ್ಸ ಉಮ್ಮಾರೇ ಪಟಿಘಟ್ಟನಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ "ಬನ್ಧುಲಮಲ್ಲಸ್ಸ ರಥಪತನಸದ್ದೋ ಏಸೋ, ಅಜ್ಜ ಲಿಚ್ಛವೀನಂ ಭಯಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಹ। ಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ ಅನ್ತೋ ಚ ಬಹಿ ಚ ಆರಕ್ಖಾ ಬಲವಾ, ಉಪರಿ ಲೋಹಜಾಲಂ ಪತ್ಥಟಂ, ಸಕುಣಾನಮ್ಪಿ ಓಕಾಸೋ ನತ್ಥಿ। ಸೇನಾಪತಿ ಪನ ರಥಾ ಓತರಿತ್ವಾ ಆರಕ್ಖಕೇ ಖಗ್ಗೇನ ಪಹರನ್ತೋ ಪಲಾಪೇತ್ವಾ ಲೋಹಜಾಲಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋಪೋಕ್ಖರಣಿಯಂ ಭರಿಯಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಪಾಯೇತ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ನ್ಹತ್ವಾ ಮಲ್ಲಿಕಂ ರಥಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಆಗತಮಗ್ಗೇನೇವ ಪಾಯಾಸಿ। ಆರಕ್ಖಕಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಲಿಚ್ಛವೀನಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಲಿಚ್ಛವಿರಾಜಾನೋ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ರಥಸತಾನಿ ಆರುಯ್ಹ "ಬನ್ಧುಲಮಲ್ಲಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು। ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಮಹಾಲಿಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಮಹಾಲಿ "ಮಾ ಗಮಿತ್ಥ, ಸೋ ಹಿ ವೋ ಸಬ್ಬೇ ಘಾತಯಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಹ। ತೇಪಿ "ಮಯಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಯೇವಾ"ತಿ ವದಿಂಸು। ತೇನ ಹಿ ಚಕ್ಕಸ್ಸ ಯಾವ ನಾಭಿತೋ ಪಥವಿಂ ಪವಿಟ್ಠಟ್ಠಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ನಿವತ್ತೇಯ್ಯಾಥ, ತತೋ ಅನಿವತ್ತನ್ತಾ ಪುರತೋ ಅಸನಿಸದ್ದಂ ವಿಯ ಸುಣಿಸ್ಸಥ, ತಮ್ಹಾ ಠಾನಾ ನಿವತ್ತೇಯ್ಯಾಥ, ತತೋ ಅನಿವತ್ತನ್ತಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ರಥಧುರೇಸು ಛಿದ್ದಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಥ, ತಮ್ಹಾ ಠಾನಾ ನಿವತ್ತೇಯ್ಯಾಥ, ಪುರತೋ ಮಾಗಮಿತ್ಥಾತಿ। ತೇ ತಸ್ಸ ವಚನೇನ ಅನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ತಂ ಅನುಬನ್ಧಿಂಸುಯೇವ।

ಮಲ್ಲಿಕಾ ದಿಸ್ವಾ "ರಥಾ, ಸಾಮಿ, ಪಞ್ಞಾಯನ್ತೀ"ತಿ ಆಹ। ತೇನ ಹಿ ಏಕಸ್ಸ ರಥಸ್ಸ ವಿಯ ಪಞ್ಞಾಯನಕಾಲೇ ಮಮ ಆರೋಚೇಯ್ಯಾಸೀತಿ। ಸಾ ಯದಾ ಸಬ್ಬೇ ಏಕೋ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ಪಞ್ಞಾಯಿಂಸು, ತದಾ "ಏಕಮೇವ ಸಾಮಿ ರಥಸೀಸಂ ಪಞ್ಞಾಯತೀ"ತಿ ಆಹ। ಬನ್ಧುಲೋ "ತೇನ ಹಿ ಇಮಾ ರಸ್ಮಿಯೋ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ ತಸ್ಸಾ ರಸ್ಮಿಯೋ ದತ್ವಾ ರಥೇ ಠಿತೋವ ಧನುಂ ಆರೋಪೇತಿ, ರಥಚಕ್ಕಂ ಯಾವ ನಾಭಿತೋ ಪಥವಿಂ ಪಾವಿಸಿ, ಲಿಚ್ಛವಿನೋ ತಂ ಠಾನಂ ದಿಸ್ವಾಪಿ ನ ನಿವತ್ತಿಂಸು। ಇತರೋ ಥೋಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಜಿಯಂ ಪೋಥೇಸಿ, ಅಸನಿಸದ್ದೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ತೇ ತತೋಪಿ ನ ನಿವತ್ತಿಂಸು, ಅನುಬನ್ಧನ್ತಾ ಗಚ್ಛನ್ತೇವ। ಬನ್ಧುಲೋ ರಥೇ ಠಿತಕೋವ ಏಕಂ ಸರಂ ಖಿಪಿ। ಸೋ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ರಥಸತಾನಂ ರಥಸೀಸಂ ಛಿದ್ದಂ ಕತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ರಾಜಸತಾನಿ ಪರಿಕರಬನ್ಧನಟ್ಠಾನೇ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಪಥವಿಂ ಪಾವಿಸಿ। ತೇ ಅತ್ತನೋ ವಿದ್ಧಭಾವಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾ "ತಿಟ್ಠ ರೇ, ತಿಟ್ಠ ರೇ"ತಿ ವದನ್ತಾ

ಅನುಬನ್ಧಿಂಸುಯೇವ। ಬನ್ಧುಲೋ ರಥಂ ಠಪೇತ್ವಾ "ತುಮ್ಹೇ ಮತಕಾ, ಮತಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮಯ್ಹಂ ಯುದ್ಧಂ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಆಹ। ತೇ "ಮತಕಾ ನಾಮ ಅಮ್ಹಾದಿಸಾ ನೇವ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ವದಿಂಸು। "ತೇನ ಹಿ ಸಬ್ಬಪಚ್ಛಿಮಸ್ಸ ಪರಿಕರಂ ಮೋಚೇಥಾ"ತಿ। ತೇ ಮೋಚಯಿಂಸು। ಸೋ ಮುತ್ತಮತ್ತೇಯೇವ ಮರಿತ್ವಾ ಪತಿತೋ। ಅಥ ನೇ "ಸಬ್ಬೇಪಿ ತುಮ್ಹೇ ಏವರೂಪಾ, ಅತ್ತನೋ ಘರಾನಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಂವಿಧಾತಬ್ಬಂ ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾ ಪುತ್ತದಾರೇ ಅನುಸಾಸಿತ್ವಾ ಸನ್ನಾಹಂ ಮೋಚೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತೇ ತಥಾ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತಾ।

ಬನ್ಧುಲೋಪಿ ಮಲ್ಲಿಕಂ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಆನೇಸಿ। ಸಾ ಸೋಳಸಕ್ಖತ್ತುಂ ಯಮಕೇ ಪುತ್ತೇ ವಿಜಾಯಿ, ಸಬ್ಬೇಪಿ ಸೂರಾ ಥಾಮಸಮ್ಪನ್ನಾ ಅಹೇಸುಂ, ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪೇ ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ಏಕೇಕಸ್ಸಪಿ ಪುರಿಸಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರೋ ಅಹೋಸಿ । ಪಿತರಾ ಸದ್ಧಿಂ ರಾಜನಿವೇಸನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೇಹಿ ತೇಹೇವ ರಾಜಙ್ಗಣಂ ಪರಿಪೂರಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೇ ಕೂಟಡ್ಡಪರಾಜಿತಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಬನ್ಧುಲಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಹಾರವಂ ವಿರವನ್ತಾ ವಿನಿಚ್ಛಯಅಮಚ್ಚಾನಂ ಕೂಟಡ್ಡಕಾರಣಂ ತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸೋಪಿ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಅಡ್ಡಂ ತೀರೇತ್ವಾ ಸಾಮಿಕಮೇವ ಸಾಮಿಕಂ, ಅಸ್ಸಾಮಿಕಮೇವ ಅಸ್ಸಾಮಿಕಂ ಅಕಾಸಿ। ಮಹಾಜನೋ ಮಹಾಸದ್ದೇನ ಸಾಧುಕಾರಂ ಪವತ್ತೇಸಿ। ರಾಜಾ "ಕಿಮಿದ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಸುತ್ವಾ ತುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ಅಮಚ್ಚೇ ಹಾರೇತ್ವಾ ಬನ್ಧುಲಸ್ಸೇವ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ನಿಯ್ಯಾದೇಸಿ। ಸೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಮ್ಮಾ ವಿನಿಚ್ಛಿನಿ। ತತೋ ಪೋರಾಣಕವಿನಿಚ್ಛಯಿಕಾ ಲಞ್ಜಂ ಅಲಭನ್ತಾ ಅಪ್ಪಲಾಭಾ ಹುತ್ವಾ "ಬನ್ಧುಲೋ ರಜ್ಜಂ ಪತ್ಥೇತೀ"ತಿ ರಾಜಕುಲೇ ಪರಿಭಿನ್ದಿಂಸು। ರಾಜಾ ತಂ ಕಥಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಚಿತ್ತಂ ನಿಗ್ಗಹೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಇಧೇವ ಘಾತಿಯಮಾನೇ ಗರಹಾ ಮೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪುನ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಪಯುತ್ತಪುರಿಸೇಹಿ ಪಚ್ಚನ್ತಂ ಪಹರಾಪೇತ್ವಾ ತೇ ಪಲಾಪೇತ್ವಾ ನಿವತ್ತಕಾಲೇ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಪುತ್ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮಾರೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಬನ್ಧುಲಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಪಚ್ಚನ್ತೋ ಕಿರ ಕುಪಿತೋ, ತವ ಪುತ್ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಚೋರೇ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ ಪಹಿಣಿತ್ವಾ "ಏತ್ಥೇವಸ್ಸ ದ್ವತ್ತಿಂಸಾಯ ಪುತ್ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸೀಸಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಆಹರಥಾ"ತಿ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಅಞ್ಞೇಪಿ ಸಮತ್ಥೇ ಮಹಾಯೋಧೇ ಪೇಸೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಪಚ್ಚನ್ತಂ ಗಚ್ಛನ್ತೇಯೇವ "ಸೇನಾಪತಿ ಕಿರ ಆಗಚ್ಛತೀ"ತಿ ಸುತ್ವಾವ ಪಯುತ್ತಕಚೋರಾ ಪಲಾಯಿಂಸು। ಸೋ ತಂ ಪದೇಸಂ ಆವಾಸಾಪೇತ್ವಾ ಜನಪದಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿ।

ಅಥಸ್ಸ ನಗರತೋ ಅವಿದೂರೇ ಠಾನೇ ತೇ ಯೋಧಾ ಪುತ್ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸೀಸಂ ಛಿನ್ದಿಂಸು। ತಂ ದಿವಸಂ ಮಲ್ಲಿಕಾಯ ಪಞ್ಚಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ ನಿಮನ್ತಿತಾ ಹೋನ್ತಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯೇ "ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ತೇ ಸದ್ಧಿಂ ಪುತ್ತೇಹಿ ಸೀಸಂ ಛಿನ್ದಿಂಸೂ"ತಿ ಪಣ್ಣಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅದಂಸು। ಸಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಞತ್ವಾ ಕಸ್ಸಚಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಅವತ್ವಾ ಪಣ್ಣಂ ಉಚ್ಛಙ್ಗೇ ಕತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಮೇವ ಪರಿವಿಸಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಪರಿಚಾರಿಕಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಭತ್ತಂ ದತ್ವಾ ಸಪ್ಪಿಚಾಟಿಂ ಆಹರನ್ತಿಯೋ ಥೇರಾನಂ ಪುರತೋ ಚಾಟಿಂ ಭಿನ್ದಿಂಸು। ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿ "ಉಪಾಸಿಕೇ, ಭೇದನಧಮ್ಮಂ ಭಿನ್ನಂ, ನ ಚಿನ್ತೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಸಾ ಉಚ್ಛಙ್ಗತೋ ಪಣ್ಣಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ "ದ್ವತ್ತಿಂಸಪುತ್ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಿತು ಸೀಸಂ ಛಿನ್ನನ್ತಿ ಮೇ ಇಮಂ ಪಣ್ಣಂ ಆಹರಿಂಸು, ಅಹಂ ಇದಂ ಸುತ್ವಾಪಿ ನ ಚಿನ್ತೇಮಿ, ಸಪ್ಪಿಚಾಟಿಯಾ ಭಿನ್ನಾಯ ಕಿಂ ಚಿನ್ತೇಮಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಆಹ। ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿ "ಅನಿಮಿತ್ತಮನಞ್ಞಾತ"ನ್ತಿಆದೀನಿ (ಸು॰ ನಿ॰ ೫೭೮) ವತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ವಿಹಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸಾಪಿ ದ್ವತ್ತಿಂಸ ಸುಣಿಸಾಯೋ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸಾಮಿಕಾ ಅತ್ತನೋ ಪುರಿಮಕಮ್ಮಫಲಂ ಲಭಿಂಸು, ತುಮ್ಹೇ ಮಾ ಸೋಚಿತ್ಥ ಮಾ ಪರಿದೇವಿತ್ಥ, ರಞ್ಞೋ ಉಪರಿ ಮನೋಪದೋಸಂ ಮಾ ಕರಿತ್ಥಾ"ತಿ ಓವದಿ।

ರಞ್ಞೋ ಚರಪುರಿಸಾ ತಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ತೇಸಂ ನಿದ್ದೋಸಭಾವಂ ರಞ್ಞೋ ಕಥಯಿಂಸು। ರಾಜಾ ಸಂವೇಗಪ್ಪತ್ತೋ ತಸ್ಸಾ ನಿವೇಸನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಲ್ಲಿಕಞ್ಚ ಸುಣಿಸಾಯೋ ಚಸ್ಸಾ ಖಮಾಪೇತ್ವಾ ಮಲ್ಲಿಕಾಯ ವರಂ ಅದಾಸಿ। ಸಾ "ಗಹಿತೋ ಮೇ ಹೋತೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಗತೇ ಮತಕಭತ್ತಂ ದತ್ವಾ ನ್ಹತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ದೇವ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಮೇ ವರೋ ದಿನ್ನೋ, ಮಯ್ಹಞ್ಚ ಅಞ್ಞೇನ ಅತ್ಥೋ ನತ್ಥಿ, ದ್ವತ್ತಿಂಸಾಯ ಮೇ ಸುಣಿಸಾನಂ ಮಮ ಚ ಕುಲಘರಗಮನಂ ಅನುಜಾನಾಥಾ"ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ। ಸಾ ದ್ವತ್ತಿಂಸಾಯ ಸುಣಿಸಾನಂ ಸಕಕುಲಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಸಯಂ ಕುಸಿನಾರನಗರೇ ಅತ್ತನೋ ಕುಲಘರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ರಾಜಾ ಬನ್ಧುಲಸೇನಾಪತಿನೋ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯಸ್ಸ ದೀಘಕಾರಾಯನಸ್ಸ ನಾಮ ಸೇನಾಪತಿಟ್ಠಾನಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ಪನ "ಮಾತುಲೋ

ಮೇ ಇಮಿನಾ ಮಾರಿತೋ"ತಿ ರಞ್ಞೋ ಓತಾರಂ ಗವೇಸನ್ತೋ ವಿಚರತಿ। ರಾಜಾಪಿ ನಿಪ್ಪರಾಧಸ್ಸ ಬನ್ಧುಲಸ್ಸ ಮಾರಿತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೀ ಚಿತ್ತಸ್ಸಾದಂ ನ ಲಭತಿ, ರಜ್ಜಸುಖಂ ನಾನುಭೋತಿ।

ತದಾ ಸತ್ಥಾ ಸಾಕಿಯಾನಂ ವೇಳುಂ ನಾಮ ನಿಗಮಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರತಿ। ರಾಜಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಆರಾಮತೋ ಅವಿದೂರೇ ಖನ್ಧಾವಾರಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ "ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ರಾಜಕಕುಧಭಣ್ಡಾನಿ ದೀಘಕಾರಾಯನಸ್ಸ ದತ್ವಾ ಏಕಕೋವ ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ಪಾವಿಸಿ। ಸಬ್ಬಂ **ಧಮ್ಮಚೇತಿಯಸುತ್ತ**ನಿಯಾಮೇನೇವ (ಮ॰ ನಿ॰ ೨.೩೬೪ ಆದಯೋ) ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ತಸ್ಮಿಂ ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ಪವಿಟ್ಠೇ ದೀಘಕಾರಾಯನೋ ತಾನಿ ಪಞ್ಚ ರಾಜಕಕುಧಭಣ್ಡಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಟಟೂಭಂ ರಾಜಾನಂ ಕತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಏಕಂ ಅಸ್ಸಂ ಏಕಞ್ಚ ಉಪಟ್ಠಾನಕಾರಿಕಂ ಮಾತುಗಾಮಂ ನಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಅಗಮಾಸಿ। ರಾಜಾ ಸತ್ಥಾರಾ ಸದ್ಧಿಂ ಪಿಯಕಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಸೇನಂ ಅದಿಸ್ವಾ ತಂ ಮಾತುಗಾಮಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ "ಅಹಂ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯಂ ಅಜಾತಸತ್ತುಂ ಆದಾಯ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವಿಟಟೂಭಂ ಗಹೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ರಾಜಗಹನಗರಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ವಿಕಾಲೇ ದ್ವಾರೇಸು ಪಿಹಿತೇಸು ನಗರಂ ಪವಿಸಿತುಮಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಏಕಿಸ್ಸಾಯ ಸಾಲಾಯ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ವಾತಾತಪೇನ ಕಿಲನ್ತೋ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ತತ್ಥೇವ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ವಿಭಾತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ "ದೇವ ಕೋಸಲನರಿನ್ದ, ಇದಾನಿ ಅನಾಥೋಸಿ ಜಾತೋ"ತಿ ವಿಲಪನ್ತಿಯಾ ತಸ್ಸಾ ಇತ್ಥಿಯಾ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸೋ ಮಾತುಲಸ್ಸ ಮಹನ್ತೇನ ಸಕ್ಕಾರೇನ ಸರೀರಕಿಚ್ಚಂ ಕಾರೇಸಿ।

ವಿಟಟೂಭೋಪಿ ರಜ್ಜಂ ಲಭಿತ್ವಾ ತಂ ವೇರಂ ಸರಿತ್ವಾ "ಸಬ್ಬೇಪಿ ಸಾಕಿಯೇ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಮಹತಿಯಾ ಸೇನಾಯ ನಿಕ್ಖಮಿ। ತಂ ದಿವಸಂ ಸತ್ಥಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಲೋಕಂ ವೋಲೋಕೇನ್ತೋ ಞಾತಿಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಿನಾಸಂ ದಿಸ್ವಾ "ಞಾತಿಸಙ್ಗಹಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತೋ ಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ಸೀಹಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಆಕಾಸೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಕಪಿಲವತ್ಥುಸಾಮನ್ತೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಬರಚ್ಛಾಯೇ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಸೀದಿ। ತತೋ ಅವಿದೂರೇ ವಿಟಟೂಭಸ್ಸ ರಜ್ಜಸೀಮಾಯ ಅನ್ತೋ ಸನ್ದಚ್ಛಾಯೋ ನಿಗ್ರೋಧರುಕ್ಖೋ ಅತ್ಥಿ, ವಿಟಟೂಭೋ ಸತ್ಥಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಕಿಂಕಾರಣಾ ಏವರೂಪಾಯ ಉಣ್ಹವೇಲಾಯ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಬರಚ್ಛಾಯೇ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಸೀದಥ, ಏತಸ್ಮಿಂ ಸನ್ದಚ್ಛಾಯೇ ನಿಗ್ರೋಧರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಸೀದಥ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಹೋತು, ಮಹಾರಾಜ, ಞಾತಕಾನಂ ಛಾಯಾ ನಾಮ ಸೀತಲಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಞಾತಕಾನಂ ರಕ್ಖಣತ್ಥಾಯ ಸತ್ಥಾ ಆಗತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಸಾವತ್ಥಿಮೇವ ಪಚ್ಚಾಗಮಿ। ಸತ್ಥಾಪಿ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಜೇತವನಮೇವ ಗತೋ।

ರಾಜಾ ಸಾಕಿಯಾನಂ ದೋಸಂ ಸರಿತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ತಥೇವ ಸತ್ಥಾರಂ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ಪುನ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ತತಿಯವಾರೇ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಸತ್ಥಾರಂ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿ। ಚತುತ್ಥವಾರೇ ಪನ ತಸ್ಮಿಂ ನಿಕ್ಖನ್ತೇ ಸತ್ಥಾ ಸಾಕಿಯಾನಂ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ನದಿಯಂ ವಿಸಪಕ್ಖಿಪನಪಾಪಕಮ್ಮಸ್ಸ ಅಪ್ಪಟಿಬಾಹಿರಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಚತುತ್ಥವಾರೇ ನ ಅಗಮಾಸಿ। ವಿಟಟೂಭರಾಜಾ ಖೀರಪಾಯಕೇ ದಾರಕೇ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ಸಾಕಿಯೇ ಘಾತೇತ್ವಾ ಗಲಲೋಹಿತೇನ ನಿಸಿನ್ನಫಲಕಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚಾಗಮಿ। ಸತ್ಥರಿ ತತಿಯವಾರೇ ಗಮನತೋ ಪಚ್ಚಾಗನ್ತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ನಿಟ್ಠಾಪಿತಭತ್ತಕಿಚ್ಚೇ ಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ಪವಿಸನ್ತೇ ದಿಸಾಹಿ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ಆವುಸೋ, ಸತ್ಥಾ ಅತ್ತಾನಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ನಿವತ್ತಾಪೇತ್ವಾ ಞಾತಕೇ ಮರಣಭಯಾ ಮೋಚೇಸಿ, ಏವಂ ಞಾತಕಾನಂ ಅತ್ಥಚರೋ ಸತ್ಥಾ"ತಿ ಭಗವತೋ ಗುಣಕಥಂ ಕಥಯಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ತಥಾಗತೋ ಞಾತಕಾನಂ ಅತ್ಥಂ ಚರತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಚರಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ದಸ ರಾಜಧಮ್ಮೇ ಅಕೋಪೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೋ ಏಕದಿವಸಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಜಮ್ಬುದೀಪತಲೇ ರಾಜಾನೋ ಬಹುಥಮ್ಭೇಸು ಪಾಸಾದೇಸು ವಸನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಬಹೂಹಿ ಥಮ್ಭೇಹಿ ಪಾಸಾದಕರಣಂ ನಾಮ ಅನಚ್ಛರಿಯಂ, ಯಂನೂನಾಹಂ ಏಕಥಮ್ಭಕಂ ಪಾಸಾದಂ ಕಾರೇಯ್ಯಂ, ಏವಂ ಸಬ್ಬರಾಜೂನಂ ಅಗ್ಗರಾಜಾ

ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ವಡ್ಢಕೀ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಮಯ್ಹಂ ಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಂ ಏಕಥಮ್ಭಕಂ ಪಾಸಾದಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತೇ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಉಜೂ ಮಹನ್ತೇ ಏಕಥಮ್ಭಕಪಾಸಾದಾರಹೇ ಬಹೂ ರುಕ್ಖೇ ದಿಸ್ವಾ "ಇಮೇ ರುಕ್ಖಾ ಸನ್ತಿ, ಮಗ್ಗೋ ಪನ ವಿಸಮೋ, ನ ಸಕ್ಕಾ ಓತಾರೇತುಂ, ರಞ್ಞೋ ಆಚಿಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಥಾ ಅಕಂಸು। ರಾಜಾ "ಕೇನಚಿ ಉಪಾಯೇನ ಸಣಿಕಂ ಓತಾರೇಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ದೇವ, ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಉಪಾಯೇನ ನ ಸಕ್ಕಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ತೇನ ಹಿ ಮಮ ಉಯ್ಯಾನೇ ಏಕಂ ರುಕ್ಖಂ ಉಪಧಾರೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ವಡ್ಢಕೀ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಂ ಸುಜಾತಂ ಉಜುಕಂ ಗಾಮನಿಗಮಪೂಜಿತಂ ರಾಜಕುಲತೋಪಿ ಲದ್ಧಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಮಙ್ಗಲಸಾಲರುಕ್ಖಂ ದಿಸ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ರಾಜಾ "ಉಯ್ಯಾನೇ ರುಕ್ಖೋ ನಾಮ ಮಮ ಪಟಿಬದ್ಧೋ, ಗಚ್ಛಥ ಭೋ ತಂ ಛಿನ್ದಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತೇ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಗನ್ಧಮಾಲಾದಿಹತ್ಥಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರುಕ್ಖೇ ಗನ್ಧಪಞ್ಚಙ್ಗುಲಿಕಂ ದತ್ವಾ ಸುತ್ತೇನ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪುಪ್ಫಕಣ್ಣಿಕಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ದೀಪಂ ಜಾಲೇತ್ವಾ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ "ಇತೋ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ರುಕ್ಖಂ ಛಿನ್ದಿಸ್ಸಾಮ, ರಾಜಾ ಛಿನ್ದಾಪೇತಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖೇ ನಿಬ್ಬತ್ತದೇವತಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗಚ್ಛತು, ಅಮ್ಹಾಕಂ ದೋಸೋ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಸಾವೇಸುಂ।

ಅಥ ತಸ್ಮಿಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ತಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ನಿಸ್ಸಂಸಯಂ ಇಮೇ ವಡ್ಢಕೀ ಇಮಂ ರುಕ್ಖಂ ಛಿನ್ದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ವಿಮಾನಂ ಮೇ ನಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ, ವಿಮಾನಪರಿಯನ್ತಿಕಮೇವ ಖೋ ಪನ ಮಯ್ಹಂ ಜೀವಿತಂ, ಇಮಞ್ಚ ರಕ್ಖಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಠಿತೇಸು ತರುಣಸಾಲರುಕ್ಖೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಾನಂ ಮಮ ಞಾತಿದೇವತಾನಮ್ಪಿ ಬಹೂನಿ ವಿಮಾನಾನಿ ನಸ್ಸಿಸ್ಸನ್ತಿ। ವಿಮಾನಪರಿಯನ್ತಿಕಮೇವ ಮಮ ಞಾತೀನಂ ದೇವತಾನಮ್ಪಿ ಜೀವಿತಂ, ನ ಖೋ ಪನ ಮಂ ತಥಾ ಅತ್ತನೋ ವಿನಾಸೋ ಬಾಧತಿ, ಯಥಾ ಞಾತೀನಂ, ತಸ್ಮಾ ನೇಸಂ ಮಯಾ ಜೀವಿತಂ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಅಡ್ಢರತ್ತಸಮಯೇ ದಿಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತೋ ರಞ್ಞೋ ಸಿರಿಗಬ್ಭಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸಕಲಗಬ್ಭಂ ಏಕೋಭಾಸಂ ಕತ್ವಾ ಉಸ್ಸಿಸಕಪಸ್ಸೇ ರೋದಮಾನೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ರಾಜಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಭೀತತಸಿತೋ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೩. "ಕಾ ತ್ವಂ ಸುದ್ಧೇಹಿ ವತ್ಥೇಹಿ, ಅಘೇ ವೇಹಾಯಸಂ ಠಿತಾ।
ಕೇನ ತ್ಯಾಸ್ಸೂನಿ ವತ್ತನ್ತಿ, ಕುತೋ ತಂ ಭಯಮಾಗತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಾ ತ್ವ**ನ್ತಿ ನಾಗಯಕ್ಖಸುಪಣ್ಣಸಕ್ಕಾದೀಸು ಕಾ ನಾಮ ತ್ವನ್ತಿ ಪುಚ್ಛತಿ। **ವತ್ಥೇಹೀ**ತಿ ವಚನಮತ್ತಮೇವೇತಂ, ಸಬ್ಬೇಪಿ ಪನ ದಿಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರೇ ಸನ್ಧಾಯೇವಮಾಹ। **ಅಘೇ**ತಿ ಅಪ್ಪಟಿಘೇ ಆಕಾಸೇ। **ವೇಹಾಯಸ**ನ್ತಿ ತಸ್ಸೇವ ವೇವಚನಂ। **ಕೇನ ತ್ಯಾಸ್ಸೂನಿ ವತ್ತನ್ತೀ**ತಿ ಕೇನ ಕಾರಣೇನ ತವ ಅಸ್ಸೂನಿ ವತ್ತನ್ತಿ। **ಕುತೋ**ತಿ ಞಾತಿವಿಯೋಗಧನವಿನಾಸಾದೀನಂ ಕಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತಂ ಭಯಮಾಗತನ್ತಿ ಪುಚ್ಛತಿ।

ತತೋ ದೇವರಾಜಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೪. "ತವೇವ ದೇವ ವಿಜಿತೇ, ಭದ್ದಸಾಲೋತಿ ಮಂ ವಿದೂ।
ಸಟ್ಠಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ, ತಿಟ್ಠತೋ ಪೂಜಿತಸ್ಸ ಮೇ॥

೧೫. "ಕಾರಯನ್ತಾ ನಗರಾನಿ, ಅಗಾರೇ ಚ ದಿಸಮ್ಪತಿ।
ವಿವಿಧೇ ಚಾಪಿ ಪಾಸಾದೇ, ನ ಮಂ ತೇ ಅಚ್ಚಮಞ್ಞಿಸುಂ।

ಯಥೇವ ಮಂ ತೇ ಪೂಜೇಸುಂ, ತಥೇವ ತ್ವಮ್ಪಿ ಪೂಜಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತಿಟ್ಠತೋ**ತಿ ಸಕಲಬಾರಾಣಸಿನಗರೇಹಿ ಚೇವ ಗಾಮನಿಗಮೇಹಿ ಚ ತಯಾ ಚ ಪೂಜಿತಸ್ಸ ನಿಚ್ಚಂ ಬಲಿಕಮ್ಮಞ್ಚ ಸಕ್ಕಾರಞ್ಚ ಲಭನ್ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಉಯ್ಯಾನೇ ತಿಟ್ಠನ್ತಸ್ಸ ಏತ್ತಕೋ ಕಾಲೋ ಗತೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ನಗರಾನೀ**ತಿ ನಗರಪಟಿಸಙ್ಖರಣಕಮ್ಮಾನಿ। **ಅಗಾರೇಚಾ**ತಿ ಭೂಮಿಗೇಹಾನಿ। **ದಿಸಮ್ಪತೀ**ತಿ ದಿಸಾನಂ ಪತಿ, ಮಹಾರಾಜ। **ನ ಮಂ ತೇ**ತಿ ತೇ ನಗರಪಟಿಸಙ್ಖರಣಾದೀನಿ ಕರೋನ್ತಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ ಪೋರಾಣಕರಾಜಾನೋ ಮಂ ನಾತಿಮಞ್ಞಿಸುಂ ನಾತಿಕ್ಕಮಿಂಸು ನ ವಿಹೇಠಯಿಂಸು, ಮಮ ನಿವಾಸರುಕ್ಖಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಕಮ್ಮಂ ನ ಕರಿಂಸು, ಮಯ್ಹಂ ಪನ ಸಕ್ಕಾರಮೇವ ಕರಿಂಸೂತಿ ಅವಚ। **ಯಥೇವಾ**ತಿ ತಸ್ಮಾ ಯಥೇವ ತೇ ಪೋರಾಣಕರಾಜಾನೋ ಮಂ ಪೂಜಯಿಂಸು, ಏಕೋಪಿ ಇಮಂ ರುಕ್ಖಂ ನ ಭಿನ್ದಾಪೇಸಿ, ತ್ವಞ್ಚಾಪಿ ಮಂ ತಥೇವ ಪೂಜಯ, ಮಾ ಮೇ ರುಕ್ಖಂ ಭೇದಯೀತಿ।

ತತೋ ರಾಜಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೬. "ತಂ ಇವಾಹಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ಥೂಲಂ ಕಾಯೇನ ತೇ ದುಮಂ।
ಆರೋಹಪರಿಣಾಹೇನ, ಅಭಿರೂಪೋಸಿ ಜಾತಿಯಾ॥

೧೭. "ಪಾಸಾದಂ ಕಾರಯಿಸ್ಸಾಮಿ, ಏಕತ್ಥಮ್ಭಂ ಮನೋರಮಂ।
ತತ್ಥ ತಂ ಉಪನೇಸ್ಸಾಮಿ, ಚಿರಂ ತೇ ಯಕ್ಖ ಜೀವಿತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಾಯೇನಾ**ತಿ ಪಮಾಣೇನ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ತವ ಪಮಾಣೇನ ತಂ ವಿಯ ಥೂಲಂ ಮಹನ್ತಂ ಅಞ್ಞಂ ದುಮಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ತ್ವಞ್ಞೇವ ಪನ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹೇನ ಸುಜಾತಸಞ್ಜಾತಾಯ ಸಮಸಣ್ಠಾನಉಜುಭಾವಪ್ಪಕಾರಾಯ ಜಾತಿಯಾ ಚ ಅಭಿರೂಪೋ ಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತೋ ಏಕಥಮ್ಭಪಾಸಾದಾರಹೋತಿ। **ಪಾಸಾದ**ನ್ತಿ ತಸ್ಮಾ ತಂ ಭೇದಾಪೇತ್ವಾ ಅಹಂ ಪಾಸಾದಂ ಕಾರಾಪೇಸ್ಸಾಮೇವ। **ತತ್ಥ ತ**ನ್ತಿ ತಂ ಪನಾಹಂ ಸಮ್ಮ ದೇವರಾಜ, ತತ್ಥ ಪಾಸಾದೇ ಉಪನೇಸ್ಸಾಮಿ, ಸೋ ತ್ವಂ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ವಸನ್ತೋ ಅಗ್ಗಗನ್ಧಮಾಲಾದೀನಿ ಲಭನ್ತೋ ಸಕ್ಕಾರಪ್ಪತ್ತೋ ಸುಖಂ ಜೀವಿಸ್ಸಸಿ, ನಿವಾಸಟ್ಠಾನಾಭಾವೇನ ಮೇ ವಿನಾಸೋ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿ, ಚಿರಂ ತೇ ಯಕ್ಖ ಜೀವಿತಂ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ದೇವರಾಜಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೮. "ಏವಂ ಚಿತ್ತಂ ಉದಪಾದಿ, ಸರೀರೇನ ವಿನಾಭಾವೋ।
ಪುಥುಸೋ ಮಂ ವಿಕನ್ತಿತ್ವಾ, ಖಣ್ಡಸೋ ಅವಕನ್ತಥ॥

೧೯. "ಅಗ್ಗೇ ಚ ಛೇತ್ವಾ ಮಜ್ಝೇ ಚ, ಪಚ್ಛಾ ಮೂಲಮ್ಹಿ ಛಿನ್ದಥ।
ಏವಂ ಮೇ ಛಿಜ್ಜಮಾನಸ್ಸ, ನ ದುಕ್ಖಂ ಮರಣಂ ಸಿಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಏವಂ ಚಿತ್ತಂ ಉದಪಾದೀ**ತಿ ಯದಿ ಏವಂ ಚಿತ್ತಂ ತವ ಉಪ್ಪನ್ನಂ। **ಸರೀರೇನ ವಿನಾಭಾವೋ**ತಿ ಯದಿ ತೇ ಮಮ ಸರೀರೇನ ಭದ್ದಸಾಲರುಕ್ಖೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮಮ ವಿನಾಭಾವೋ ಪತ್ಥಿತೋ। **ಪುಥುಸೋ**ತಿ ಬಹುಧಾ। **ವಿಕನ್ತಿತ್ವಾ**ತಿ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ। **ಖಣ್ಡಸೋ**ತಿ ಖಣ್ಡಾಖಣ್ಡಂ ಕತ್ವಾ ಅವಕನ್ತಥ। **ಅಗ್ಗೇ ಚಾ**ತಿ ಅವಕನ್ತನ್ತಾ ಪನ ಪಠಮಂ ಅಗ್ಗೇ, ತತೋ ಮಜ್ಝೇ ಛೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಪಚ್ಛಾ ಮೂಲೇ ಛಿನ್ದಥ। ಏವಞ್ಹಿ ಮೇ ಛಿಜ್ಜಮಾನಸ್ಸ ನ ದುಕ್ಖಂ ಮರಣಂ ಸಿಯಾ, ಸುಖಂ ನು ಖಣ್ಡಸೋ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಯಾಚತಿ।

ತತೋ ರಾಜಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೨೦. "ಹತ್ಥಪಾದಂ ಯಥಾ ಛಿನ್ದೇ, ಕಣ್ಣನಾಸಞ್ಚ ಜೀವತೋ।

ತತೋ ಪಚ್ಛಾ ಸಿರೋ ಛಿನ್ದೇ, ತಂ ದುಕ್ಖಂ ಮರಣಂ ಸಿಯಾ॥

೧೧. “ಸುಖಂ ನು ಖಣ್ಡಸೋ ಛಿನ್ನಂ, ಭದ್ದಸಾಲ ವನಪ್ಪತಿ।
ಕಿಂಹೇತು ಕಿಂ ಉಪಾದಾಯ, ಖಣ್ಡಸೋ ಛಿನ್ನಮಿಚ್ಛಸೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಹತ್ಥಪಾದ**ನ್ತಿ ಹತ್ಥೇ ಚ ಪಾದೇ ಚ। **ತಂ ದುಕ್ಖ**ನ್ತಿ ಏವಂ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಛಿಜ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಚೋರಸ್ಸ ತಂ ಮರಣಂ ದುಕ್ಖಂ ಸಿಯಾ। **ಸುಖಂ ನೂ**ತಿ ಸಮ್ಮ ಭದ್ದಸಾಲ, ವಜ್ಝಪ್ಪತ್ತಾ ಚೋರಾ ಸುಖೇನ ಮರಿತುಕಾಮಾ ಸೀಸಚ್ಛೇದಂ ಯಾಚನ್ತಿ, ನ ಖಣ್ಡಸೋ ಛೇದನಂ, ತ್ವಂ ಪನ ಏವಂ ಯಾಚಸಿ, ತೇನ ತಂ ಪುಚ್ಛಾಮಿ “ಸುಖಂ ನು ಖಣ್ಡಸೋ ಛಿನ್ನ”ನ್ತಿ। **ಕಿಂಹೇತೂ**ತಿ ಖಣ್ಡಸೋ ಛಿನ್ನಂ ನಾಮ ನ ಸುಖಂ, ಕಾರಣೇನ ಪನೇತ್ಥ ಭವಿತಬ್ಬನ್ತಿ ತಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಏವಮಾಹ।

ಅಥಸ್ಸ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತೋ ಭದ್ದಸಾಲೋ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೨. “ಯಞ್ಚ ಹೇತುಮುಪಾದಾಯ, ಹೇತುಂ ಧಮ್ಮೂಪಸಂಹಿತಂ।
ಖಣ್ಡಸೋ ಛಿನ್ನಮಿಚ್ಛಾಮಿ, ಮಹಾರಾಜ ಸುಣೋಹಿ ಮೇ॥

೧೩. “ಞಾತೀ ಮೇ ಸುಖಸಂವದ್ಧಾ, ಮಮ ಪಸ್ಸೇ ನಿವಾತಜಾ।
ತೇಪಿಹಂ ಉಪಹಿಂಸೇಯ್ಯಂ, ಪರೇಸಂ ಅಸುಖೋಚಿತ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಹೇತುಂ ಧಮ್ಮೂಪಸಂಹಿತ**ನ್ತಿ ಮಹಾರಾಜ, ಯಂ ಹೇತುಸಭಾವಯುತ್ತಮೇವ, ನ ಹೇತುಪತಿರೂಪಕಂ, ಹೇತುಂ ಉಪಾದಾಯ ಆರಬ್ಭ ಸನ್ಧಾಯಾಹಂ ಖಣ್ಡಸೋ ಛಿನ್ನಮಿಚ್ಛಾಮಿ, ತಂ ಓಹಿತಸೋತೋ ಸುಣೋಹೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಞಾತೀ ಮೇ**ತಿ ಮಮ ಭದ್ದಸಾಲರುಕ್ಖಸ್ಸ ಛಾಯಾಯ ಸುಖಸಂವದ್ಧಾ ಮಮ ಪಸ್ಸೇ ತರುಣಸಾಲರುಕ್ಖೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಾ ಮಯಾ ಕತವಾತಪರಿತ್ತಾಣತ್ತಾ ನಿವಾತಜಾ ಮಮ ಞಾತಕಾ ದೇವಸಙ್ಘಾ ಅತ್ಥಿ, ತೇ ಅಹಂ ವಿಸಾಲಸಾಖವಿಟಪೋ ಮೂಲೇ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪತನ್ತೋ ಉಪಹಿಂಸೇಯ್ಯಂ, ಸಮ್ಭಗ್ಗವಿಮಾನೇ ಕರೋನ್ತೋ ವಿನಾಸೇಯ್ಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪರೇಸಂ ಅಸುಖೋಚಿತ**ನ್ತಿ ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಮಯಾ ತೇಸಂ ಪರೇಸಂ ಞಾತಿದೇವಸಙ್ಘಾನಂ ಅಸುಖಂ ದುಕ್ಖಂ ಓಚಿತಂ ವಡ್ಢಿತಂ, ನ ಚಾಹಂ ತೇಸಂ ದುಕ್ಖಕಾಮೋ, ತಸ್ಮಾ ಭದ್ದಸಾಲಂ ಖಣ್ಡಸೋ ಖಣ್ಡಸೋ ಛಿನ್ದಾಪೇಮೀತಿ ಅಯಮೇತ್ಥಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ “ಧಮ್ಮಿಕೋ ವತಾಯಂ, ದೇವಪುತ್ತೋ, ಅತ್ತನೋ ವಿಮಾನವಿನಾಸತೋಪಿ ಞಾತೀನಂ ವಿಮಾನವಿನಾಸಂ ನ ಇಚ್ಛತಿ, ಞಾತೀನಂ ಅತ್ಥಚರಿಯಂ ಚರತಿ, ಅಭಯಮಸ್ಸ ದಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ತುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಓಸಾನಗಾಥಮಾಹ -

೧೪. “ಚೇತೇಯ್ಯರೂಪಂ ಚೇತೇಸಿ, ಭದ್ದಸಾಲ ವನಪ್ಪತಿ।
ಹಿತಕಾಮೋಸಿ ಞಾತೀನಂ, ಅಭಯಂ ಸಮ್ಮ ದಮ್ಮಿ ತೇ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಚೇತೇಯ್ಯರೂಪಂ ಚೇತೇಸೀ**ತಿ ಞಾತೀಸು ಮುದುಚಿತ್ತತಾಯ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ ಚಿನ್ತೇತಬ್ಬಯುತ್ತಕಮೇವ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಛೇದೇಯ್ಯರೂಪಂ ಛೇದೇಸೀತಿಪಿ ಪಾಠೋ। ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಖಣ್ಡಸೋ ಛಿನ್ನಮಿಚ್ಛನ್ತೋ ಛೇದೇತಬ್ಬಯುತ್ತಕಮೇವ ಛೇದೇಸೀತಿ। **ಅಭಯ**ನ್ತಿ ಏತಸ್ಮಿಂ ತೇ ಸಮ್ಮ, ಗುಣೇ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಅಭಯಂ ದದಾಮಿ, ನ ಮೇ ಪಾಸಾದೇನತ್ಥೋ, ನಾಹಂ ತಂ ಛೇದಾಪೇಸ್ಸಾಮಿ, ಗಚ್ಛ ಞಾತಿಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ಸಕ್ಕತಗರುಕತೋ ಸುಖಂ ಜೀವಾತಿ ಆಹ।

ದೇವರಾಜಾ ರಞ್ಞೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಅಗಮಾಸಿ। ರಾಜಾ ತಸ್ಸೋವಾದೇ ಠತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಸಗ್ಗಪುರಂ ಪೂರೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ಏವಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ತಥಾಗತೋ ಞಾತತ್ಥಚರಿಯಂ ಅಚರಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ತರುಣಸಾಲೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತದೇವತಾ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ, ಭದ್ದಸಾಲದೇವರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಭದ್ದಸಾಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದುತಿಯಾ।

[೪೬೬] ೩. ಸಮುದ್ದವಾಣಿಜಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಕಸನ್ತಿ ವಪನ್ತಿ ತೇ ಜನಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ಪಞ್ಚ ಕುಲಸತಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿರಯೇ ಪತಿತಭಾವಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಹಿ ಅಗ್ಗಸಾವಕೇಸು ಪರಿಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕನ್ತೇಸು ಸೋಕಂ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಉಣ್ಹಲೋಹಿತೇ ಮುಖತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತೇ ಬಲವವೇದನಾಪೀಳಿತೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಗುಣಂ ಅನುಸ್ಸರಿತ್ವಾ "ಅಹಮೇವ ನವ ಮಾಸೇ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಅನತ್ಥಂ ಚಿನ್ತೇಸಿಂ, ಸತ್ಥು ಪನ ಮಯಿ ಪಾಪಚಿತ್ತಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಅಸೀತಿಮಹಾಥೇರಾನಮ್ಪಿ ಮಯಿ ಆಘಾತೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಮಯಾ ಕತಕಮ್ಮೇನ ಅಹಮೇವ ಇದಾನಿ ಅನಾಥೋ ಜಾತೋ, ಸತ್ಥಾರಾಪಿಮ್ಹಿ ವಿಸ್ಸಟ್ಠೋ ಮಹಾಥೇರೇಹಿಪಿ ಞಾತಿಸೇಟ್ಠೇನ ರಾಹುಲತ್ಥೇರೇನಪಿ ಸಕ್ಯರಾಜಕುಲೇಹಿಪಿ, ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಖಮಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪರಿಸಾಯ ಸಞ್ಞಂ ದತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ಪಞ್ಚಕೇನ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ರತ್ತಿಂ ರತ್ತಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಕೋಸಲರಟ್ಠಂ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿ। ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸಿ "ದೇವದತ್ತೋ ಕಿರ, ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಖಮಾಪೇತುಂ ಆಗಚ್ಛತೀ"ತಿ। "ಆನನ್ದ, ದೇವದತ್ತೋ ಮಮ ದಸ್ಸನಂ ನ ಲಭಿಸ್ಸತೀ"ತಿ।

ಅಥ ತಸ್ಮಿಂ ಸಾವತ್ಥಿನಗರದ್ವಾರಂ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಪುನ ಥೇರೋ ಆರೋಚೇಸಿ, ಭಗವಾಪಿ ತಥೇವ ಅವಚ। ತಸ್ಸ ಜೇತವನೇ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ ಸಮೀಪಂ ಆಗತಸ್ಸ ಪಾಪಂ ಮತ್ಥಕಂ ಪಾಪುಣಿ, ಸರೀರೇ ಡಾಹೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ನ್ಹತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ "ಮಞ್ಚಕತೋ ಮಂ ಆವುಸೋ ಓತಾರೇಥ, ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ತಸ್ಸ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ಠಪಿತಮತ್ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಸ್ಸಾದೇ ಅಲದ್ಧೇಯೇವ ಮಹಾಪಥವೀ ವಿವರಮದಾಸಿ। ತಾವದೇವ ತಂ ಅವೀಚಿತೋ ಅಗ್ಗಿಜಾಲಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿ। ಸೋ "ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಮೇ ಮತ್ಥಕಂ ಪತ್ತ"ನ್ತಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಗುಣೇ ಅನುಸ್ಸರಿತ್ವಾ -

"ಇಮೇಹಿ ಅಟ್ಠೀಹಿ ತಮಗ್ಗಪುಗ್ಗಲಂ, ದೇವಾತಿದೇವಂ ನರದಮ್ಮಸಾರಥಿಂ।
ಸಮನ್ತಚಕ್ಖುಂ ಸತಪುಞ್ಞಲಕ್ಖಣಂ, ಪಾಣೇಹಿ ಬುದ್ಧಂ ಸರಣಂ ಉಪೇಮೀ"ತಿ॥ (ಮಿ॰ ಪ॰ ೪.೧.೩) -

ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ಸರಣೇ ಪತಿಟ್ಠಹನ್ತೋ ಅವೀಚಿಪರಾಯಣೋ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸ ಪನ ಪಞ್ಚ ಉಪಟ್ಠಾಕಕುಲಸತಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ತಾನಿಪಿ ತಪ್ಪಕ್ಖಿಕಾನಿ ಹುತ್ವಾ ದಸಬಲಂ ಅಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ಅವೀಚಿಮ್ಹಿಯೇವ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು। ಏವಂ ಸೋ ತಾನಿ ಪಞ್ಚ ಕುಲಸತಾನಿ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಅವೀಚಿಮ್ಹಿ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಆವುಸೋ, ದೇವದತ್ತೋ ಪಾಪೋ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಗಿದ್ಧತಾಯ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇ ಅಟ್ಠಾನೇ ಕೋಪಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಅನಾಗತಭಯಮನೋಲೋಕೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಹಿ ಕುಲಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಅವೀಚಿಪರಾಯಣೋ ಜಾತೋ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ದೇವದತ್ತೋ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಗಿದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಅನಾಗತಭಯಂ ನ ಓಲೋಕೇಸಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅನಾಗತಭಯಂ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಸುಖಗಿದ್ಧೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪರಿಸಾಯ ಮಹಾವಿನಾಸಂ ಪತ್ತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬಾರಾಣಸಿತೋ ಅವಿದೂರೇ ಕುಲಸಹಸ್ಸನಿವಾಸೋ ಮಹಾವಡ್ಢಕೀಗಾಮೋ ಅಹೋಸಿ। ತತ್ಥ ವಡ್ಢಕೀ "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಮಞ್ಚಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮ, ಪೀಠಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮ, ಗೇಹಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ

ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಹತ್ಥತೋ ಬಹುಂ ಇಣಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಂಸು। ಮನುಸ್ಸಾ ದಿಟ್ಠದಿಟ್ಠೇ ವಡ್ಢಕೀ ಚೋದೇನ್ತಿ ಪಲಿಬುದ್ಧನ್ತಿ। ತೇ ಇಣಾಯಿಕೇಹಿ ಉಪದ್ದುತಾ ಸುಖಂ ವಸಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ "ವಿದೇಸಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ವಸಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ರುಕ್ಖೇ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಮಹತಿಂ ನಾವಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ನದಿಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಆಹರಿತ್ವಾ ಗಾಮತೋ ಗಾವುತಡ್ಢಯೋಜನಮತ್ತೇ ಠಾನೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಡ್ಢರತ್ತಸಮಯೇ ಗಾಮಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪುತ್ತದಾರಮಾದಾಯ ನಾವಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನಾವಂ ಆರುಯ್ಹ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ವಾತವೇಗೇನ ವಿಚರನ್ತಾ ಸಮುದ್ದಮಜ್ಝೇ ಏಕಂ ದೀಪಕಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ದೀಪಕೇ ಸಯಂಜಾತಸಾಲಿಉಚ್ಛುಕದಲಿಅಮ್ಬಜಮ್ಬುಪನಸತಾಲನಾಳಿಕೇರಾದೀನಿ ವಿವಿಧಫಲಾನಿ ಅತ್ಥಿ, ಅಞ್ಞತರೋ ಪಭಿನ್ನನಾವೋ ಪುರಿಸೋ ಪಠಮತರಂ ತಂ ದೀಪಕಂ ಪತ್ವಾ ಸಾಲಿಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜಮಾನೋ ಉಚ್ಛುಆದೀನಿ ಖಾದಮಾನೋ ಥೂಲಸರೀರೋ ನಗ್ಗೋ ಪರೂಳ್ಹಕೇಸಮಸ್ಸು ತಸ್ಮಿಂ ದೀಪಕೇ ಪಟಿವಸತಿ।

ವಡ್ಢಕೀ ಚಿನ್ತಯಿಂಸು "ಸಚೇ ಅಯಂ ದೀಪಕೋ ರಕ್ಖಸಪರಿಗ್ಗಹಿತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸಬ್ಬೇಪಿ ಅಮ್ಹೇ ವಿನಾಸಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಾಮ, ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮ ತಾವ ನ"ನ್ತಿ। ಅಥ ಸತ್ತಟ್ಠ ಪುರಿಸಾ ಸೂರಾ ಬಲವನ್ತೋ ಸನ್ನದ್ಧಪಞ್ಚಾವುಧಾ ಹುತ್ವಾ ಓತರಿತ್ವಾ ದೀಪಕಂ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಿಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸೋ ಪುರಿಸೋ ಭುತ್ತಪಾತರಾಸೋ ಉಚ್ಛುರಸಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಸುಖಪ್ಪತ್ತೋ ರಮಣೀಯೇ ಪದೇಸೇ ರಜತಪಟ್ಟಸದಿಸೇ ವಾಲುಕತಲೇ ಸೀತಚ್ಛಾಯಾಯ ಉತ್ತಾನಕೋ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ "ಜಮ್ಬುದೀಪವಾಸಿನೋ ಕಸನ್ತಾ ವಪನ್ತಾ ಏವರೂಪಂ ಸುಖಂ ನ ಲಭನ್ತಿ, ಜಮ್ಬುದೀಪತೋ ಮಯ್ಹಂ ಅಯಮೇವ ದೀಪಕೋ ವರ"ನ್ತಿ ಗಾಯಮಾನೋ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ। ಅಥ ಸತ್ಥಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಸೋ ಭಿಕ್ಖವೇ ಪುರಿಸೋ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸೀ"ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೫. "ಕಸನ್ತಿ ವಪನ್ತಿ ತೇ ಜನಾ, ಮನುಜಾ ಕಮ್ಮಫಲೂಪಜೀವಿನೋ।
ನಯಿಮಸ್ಸ ದೀಪಕಸ್ಸ ಭಾಗಿನೋ, ಜಮ್ಬುದೀಪಾ ಇದಮೇವ ನೋ ವರ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತೇ ಜನಾ**ತಿ ತೇ ಜಮ್ಬುದೀಪವಾಸಿನೋ ಜನಾ। **ಕಮ್ಮಫಲೂಪಜೀವಿನೋ**ತಿ ನಾನಾಕಮ್ಮಾನಂ ಫಲೂಪಜೀವಿನೋ ಸತ್ತಾ।

ಅಥ ತೇ ದೀಪಕಂ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಾ ಪುರಿಸಾ ತಸ್ಸ ಗೀತಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ "ಮನುಸ್ಸಸದ್ದೋ ವಿಯ ಸುಯ್ಯತಿ, ಜಾನಿಸ್ಸಾಮ ನ"ನ್ತಿ ಸದ್ದಾನುಸಾರೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಪುರಿಸಂ ದಿಸ್ವಾ "ಯಕ್ಖೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಭೀತತಸಿತಾ ಸರೇ ಸನ್ನಹಿಂಸು। ಸೋಪಿ ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಧಭಯೇನ "ನಾಹಂ, ಸಾಮಿ, ಯಕ್ಖೋ, ಪುರಿಸೋಮ್ಹಿ, ಜೀವಿತಂ ಮೇ ದೇಥಾ"ತಿ ಯಾಚನ್ತೋ "ಪುರಿಸಾ ನಾಮ ತುಮ್ಹಾದಿಸಾ ನಗ್ಗಾ ನ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಭಾವಂ ವಿಞ್ಞಾಪೇಸಿ। ತೇ ತಂ ಪುರಿಸಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ತಸ್ಸ ತತ್ಥ ಆಗತನಿಯಾಮಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸೋಪಿ ಸಬ್ಬಂ ತೇಸಂ ಕಥೇತ್ವಾ "ತುಮ್ಹೇ ಅತ್ತನೋ ಪುಞ್ಞಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಇಧಾಗತಾ , ಅಯಂ ಉತ್ತಮದೀಪೋ, ನ ಏತ್ಥ ಸಹತ್ಥೇನ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಜೀವನ್ತಿ, ಸಯಂಜಾತಸಾಲೀನಞ್ಚೇವ ಉಚ್ಛುಆದೀನಞ್ಚೇತ್ಥ ಅನ್ತೋ ನತ್ಥೀತಿ ಅನುಕ್ಕಣ್ಠನ್ತಾ ವಸಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಇಧ ಪನ ವಸನ್ತಾನಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಞ್ಞೋ ಪರಿಪನ್ಥೋ ನತ್ಥಿ, ಅಞ್ಞಂ ಭಯಂ ಏತ್ಥ ನತ್ಥಿ, ಅಯಂ ಪನ ಅಮನುಸ್ಸಪರಿಗ್ಗಹಿತೋ, ಅಮನುಸ್ಸಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಉಚ್ಚಾರಪಸ್ಸಾವಂ ದಿಸ್ವಾ ಕುಜ್ಝೇಯ್ಯುಂ, ತಸ್ಮಾ ತಂ ಕರೋನ್ತಾ ವಾಲುಕಂ ವಿಯೂಹಿತ್ವಾ ವಾಲುಕಾಯ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇಯ್ಯಾಥ, ಏತ್ತಕಂ ಇಧ ಭಯಂ, ಅಞ್ಞಂ ನತ್ಥಿ, ನಿಚ್ಚಂ ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಭವೇಯ್ಯಾಥಾತಿ। ತೇ ತತ್ಥ ವಾಸಂ ಉಪಗಚ್ಛಿಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಕುಲಸಹಸ್ಸೇ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಕುಲಸತಾನಂ ಜೇಟ್ಠಕಾ ದ್ವೇ ವಡ್ಢಕೀ ಅಹೇಸುಂ। ತೇಸು ಏಕೋ ಬಾಲೋ ಅಹೋಸಿ ರಸಗಿದ್ಧೋ, ಏಕೋ ಪಣ್ಡಿತೋ ರಸೇಸು ಅನಲ್ಲೀನೋ।

ಅಪರಭಾಗೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ತತ್ಥ ಸುಖಂ ವಸನ್ತಾ ಥೂಲಸರೀರಾ ಹುತ್ವಾ ಚಿನ್ತಯಿಂಸು "ಚಿರಂ ಪೀತಾ ನೋ ಸುರಾ, ಉಚ್ಛುರಸೇನ ಮೇರಯಂ ಕತ್ವಾ ಪಿವಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ತೇ ಮೇರಯಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಪಿವಿತ್ವಾ ಮದವಸೇನ ಗಾಯನ್ತಾ ನಚ್ಚನ್ತಾ ಕೀಳನ್ತಾ

ಪಮತ್ತಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಉಚ್ಚಾರಪಸ್ಸಾವಂ ಕತ್ವಾ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ದೀಪಕಂ ಜೇಗುಚ್ಛಂ ಪಟಿಕೂಲಂ ಕರಿಂಸು। ದೇವತಾ "ಇಮೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕೀಳಾಮಣ್ಡಲಂ ಪಟಿಕೂಲಂ ಕರೋನ್ತೀ"ತಿ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ "ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ಉತ್ತರಾಪೇತ್ವಾ ದೀಪಕಧೋವನಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಅಯಂ ಕಾಳಪಕ್ಖೋ, ಅಜ್ಜ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸಮಾಗಮೋ ಚ ಭಿನ್ನೋ, ಇತೋ ದಾನಿ ಪನ್ನರಸಮೇ ದಿವಸೇ ಪುಣ್ಣಮೀಉಪೋಸಥದಿವಸೇ ಚನ್ದಸ್ಸುಗ್ಗಮನವೇಲಾಯ ಸಮುದ್ದಂ ಉಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಪಿಮೇ ಘಾತೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ದಿವಸಂ ಠಪಯಿಂಸು। ಅಥ ನೇಸಂ ಅನ್ತರೇ ಏಕೋ ಧಮ್ಮಿಕೋ ದೇವಪುತ್ತೋ "ಮಾ ಇಮೇ ಮಮ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸ ನಸ್ಸಿಂಸೂ"ತಿ ಅನುಕಮ್ಪಾಯ ತೇಸು ಸಾಯಮಾಸಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಘರದ್ವಾರೇ ಸುಖಕಥಾಯ ನಿಸಿನ್ನೇಸು ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತೋ ಸಕಲದೀಪಂ ಏಕೋಭಾಸಂ ಕತ್ವಾ ಉತ್ತರಾಯ ದಿಸಾಯ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ "ಅಮ್ಭೋ ವಡ್ಢಕೀ, ದೇವತಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕುದ್ಧಾ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಮಾ ವಸಿತ್ಥ, ಇತೋ ಅಡ್ಢಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಹಿ ದೇವತಾ ಸಮುದ್ದಂ ಉಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇವ ತುಮ್ಹೇ ಘಾತೇಸ್ಸನ್ತಿ, ಇತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಲಾಯಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೬. "ತಿಪಞ್ಚರತ್ತೂಪಗತಮ್ಹಿ ಚನ್ದೇ, ವೇಗೋ ಮಹಾ ಹೇಹಿತಿ ಸಾಗರಸ್ಸ।
ಉಪ್ಲವಿಸ್ಸಂ ದೀಪಮಿಮಂ ಉಳಾರಂ, ಮಾ ವೋ ವಧೀ ಗಚ್ಛಥ ಲೇಣಮಞ್ಞ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಉಪ್ಲವಿಸ್ಸ**ನ್ತಿ ಇಮಂ ದೀಪಕಂ ಉಪ್ಲವನ್ತೋ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರನ್ತೋ ಅಭಿಭವಿಸ್ಸತಿ। **ಮಾ ವೋ ವಧೀ**ತಿ ಸೋ ಸಾಗರವೇಗೋ ತುಮ್ಹೇ ಮಾ ವಧಿ।

ಇತಿ ಸೋ ತೇಸಂ ಓವಾದಂ ದತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಠಾನಮೇವ ಗತೋ। ತಸ್ಮಿಂ ಗತೇ ಅಪರೋ ಸಾಹಸಿಕೋ ಕಕ್ಖಳೋ ದೇವಪುತ್ತೋ "ಇಮೇ ಇಮಸ್ಸ ವಚನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಲಾಯೇಯ್ಯುಂ, ಅಹಂ ನೇಸಂ ಗಮನಂ ನಿವಾರೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಪಿಮೇ ಮಹಾವಿನಾಸಂ ಪಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ದಿಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತೋ ಸಕಲದೀಪಂ ಏಕೋಭಾಸಂ ಕರೋನ್ತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣಾಯ ದಿಸಾಯ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ "ಏಕೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಇಧಾಗತೋ, ನೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಆಗತೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಸೋ ವೋ ಕಿಂ ಕಥೇಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಇಮಂ ನಾಮ, ಸಾಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಸೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಇಧ ನಿವಾಸಂ ನ ಇಚ್ಛತಿ, ದೋಸೇನ ಕಥೇತಿ, ತುಮ್ಹೇ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಅಗನ್ತ್ವಾ ಇಧೇವ ವಸಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ –

೧೭. "ನ ಜಾತುಯಂ ಸಾಗರವಾರಿವೇಗೋ, ಉಪ್ಲವಿಸ್ಸಂ ದೀಪಮಿಮಂ ಉಳಾರಂ।
ತಂ ಮೇ ನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ಬಹೂಹಿ ದಿಟ್ಠಂ, ಮಾ ಭೇಥ ಕಿಂ ಸೋಚಥ ಮೋದಥವ್ಹೋ॥

೧೮. "ಪಹೂತಭಕ್ಖಂ ಬಹುಅನ್ನಪಾನಂ, ಪತ್ತತ್ಥ ಆವಾಸಮಿಮಂ ಉಳಾರಂ।
ನ ವೋ ಭಯಂ ಪಟಿಪಸ್ಸಾಮಿ ಕಿಞ್ಚಿ, ಆಪುತ್ತಪುತ್ತೇಹಿ ಪಮೋದಥವ್ಹೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನ ಜಾತುಯ**ನ್ತಿ ನ ಜಾತು ಅಯಂ। **ಮಾ ಭೇಥಾ**ತಿ ಮಾ ಭಾಯಿತ್ಥ। **ಮೋದಥವ್ಹೋ**ತಿ ಪಮೋದಿತಾ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಜಾತಾ ಹೋಥ। **ಆಪುತ್ತಪುತ್ತೇಹೀ**ತಿ ಯಾವ ಪುತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಪುತ್ತೇಹಿ ಪಮೋದಥ, ನತ್ಥಿ ವೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಭಯನ್ತಿ।

ಏವಂ ಸೋ ಇಮಾಹಿ ದ್ವೀಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ತೇ ಅಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ತಸ್ಸ ಪಕ್ಕನ್ತಕಾಲೇ ಧಮ್ಮಿಕದೇವಪುತ್ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಅನಾದಿಯನ್ತೋ ಬಾಲವಡ್ಢಕೀ "ಸುಣನ್ತು ಮೇ, ಭೋನ್ತೋ, ವಚನ"ನ್ತಿ ಸೇಸವಡ್ಢಕೀ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೯. "ಯೋ ದೇವೋಯಂ ದಕ್ಖಿಣಾಯಂ ದಿಸಾಯಂ, ಖೇಮನ್ತಿ ಪಕ್ಕೋಸತಿ ತಸ್ಸ ಸಚ್ಚಂ।
ನ ಉತ್ತರೋ ವೇದಿ ಭಯಾಭಯಸ್ಸ, ಮಾ ಭೇಥ ಕಿಂ ಸೋಚಥ ಮೋದಥವ್ಹೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದಕ್ಖಿಣಾಯನ್ತಿ** ದಕ್ಖಿಣಾಯ, ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಸಗಿದ್ಧಾ ಪಞ್ಚಸತಾ ವಡ್ಢಕೀ ತಸ್ಸ ಬಾಲಸ್ಸ ವಚನಂ ಆದಿಯಿಂಸು। ಇತರೋ ಪನ ಪಣ್ಡಿತವಡ್ಢಕೀ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಅನಾದಿಯನ್ತೋ ತೇ ವಡ್ಢಕೀ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ ಚತಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೩೦. "ಯಥಾ ಇಮೇ ವಿಪ್ಪವದನ್ತಿ ಯಕ್ಖಾ, ಏಕೋ ಭಯಂ ಸಂಸತಿ ಖೇಮಮೇಕೋ।
ತದಿಙ್ಘ ಮಯ್ಹಂ ವಚನಂ ಸುಣಾಥ, ಖಿಪ್ಪಂ ಲಹುಂ ಮಾ ವಿನಸ್ಸಿಮ್ಹ ಸಬ್ಬೇ॥

೩೧. "ಸಬ್ಬೇ ಸಮಾಗಮ್ಮ ಕರೋಮ ನಾವಂ, ದೋಣಿಂ ದಳ್ಹಂ ಸಬ್ಬಯನ್ತೂಪಪನ್ನಂ।
ಸಚೇ ಅಯಂ ದಕ್ಖಿಣೋ ಸಚ್ಚಮಾಹ, ಮೋಘಂ ಪಟಿಕ್ಕೋಸತಿ ಉತ್ತರೋಯಂ।
ಸಾ ಚೇವ ನೋ ಹೇಹಿತಿ ಆಪದತ್ಥಾ, ಇಮಞ್ಚ ದೀಪಂ ನ ಪರಿಚ್ಚಜೇಮ॥

೩೨. "ಸಚೇ ಚ ಖೋ ಉತ್ತರೋ ಸಚ್ಚಮಾಹ, ಮೋಘಂ ಪಟಿಕ್ಕೋಸತಿ ದಕ್ಖಿಣೋಯಂ।
ತಮೇವ ನಾವಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ಸಬ್ಬೇ, ಏವಂ ಮಯಂ ಸೋತ್ಥಿ ತರೇಮು ಪಾರಂ॥

೩೩. "ನ ವೇ ಸುಗಣ್ಹಂ ಪಠಮೇನ ಸೇಟ್ಠಂ, ಕನಿಟ್ಠಮಾಪಾಥಗತಂ ಗಹೇತ್ವಾ।
ಯೋ ಚೇಧ ತಚ್ಛಂ ಪವಿಚೇಯ್ಯ ಗಣ್ಹತಿ, ಸ ವೇ ನರೋ ಸೇಟ್ಠಮುಪೇತಿ ಠಾನ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವಿಪ್ಪವದನ್ತೀತಿ** ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ವಿರುದ್ಧಂ ವದನ್ತಿ। **ಲಹುನ್ತಿ** ಪುರಿಮಸ್ಸ ಅತ್ಥದೀಪನಂ। **ದೋಣಿನ್ತಿ** ಗಮ್ಭೀರಂ ಮಹಾನಾವಂ। **ಸಬ್ಬಯನ್ತೂಪಪನ್ನನ್ತಿ** ಸಬ್ಬೇಹಿ ಫಿಯಾರಿತ್ತಾದೀಹಿ ಯನ್ತೇಹಿ ಉಪಪನ್ನಂ। **ಸಾ ಚೇವ ನೋ ಹೇಹಿತಿ ಆಪದತ್ಥಾತಿ** ಸಾ ಚ ನೋ ನಾವಾ ಪಚ್ಛಾಪಿ ಉಪ್ಪನ್ನಾಯ ಆಪದಾಯ ಅತ್ಥಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಇಮಞ್ಚ ದೀಪಂ ನ ಪರಿಚ್ಚಜಿಸ್ಸಾಮ। **ತರೇಮೂತಿ** ತರಿಸ್ಸಾಮ। **ನ ವೇ ಸುಗಣ್ಹನ್ತಿ** ನ ವೇ ಸುಖೇನ ಗಣ್ಹಿತಬ್ಬಂ। **ಸೇಟ್ಠನ್ತಿ** ಉತ್ತಮಂ ತಥಂ ಸಚ್ಚಂ। **ಕನಿಟ್ಠನ್ತಿ** ಪಠಮವಚನಂ ಉಪಾದಾಯ ಪಚ್ಛಿಮವಚನಂ ಕನಿಟ್ಠಂ ನಾಮ। ಇಧಾಪಿ "ನ ವೇ ಸುಗಣ್ಹ"ನ್ತಿ ಅನುವತ್ತತೇವ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಅಮ್ಭೋ ವಡ್ಢಕೀ, ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಪಠಮೇನ ವುತ್ತವಚನಂ "ಇದಮೇವ ಸೇಟ್ಠಂ ತಥಂ ಸಚ್ಚ"ನ್ತಿ ಸುಖಂ ನ ಗಣ್ಹಿತಬ್ಬಮೇವ, ಯಥಾ ಚ ತಂ, ಏವಂ ಕನಿಟ್ಠಂ ಗಚ್ಛಾ ವುತ್ತವಚನಮ್ಪಿ "ಇದಮೇವ ತಥಂ ಸಚ್ಚ"ನ್ತಿ ನ ಗಣ್ಹಿತಬ್ಬಂ। ಯಂ ಪನ ಸೋತವಿಸಯಂ ಆಪಾಥಗತಂ ಹೋತಿ, ತಂ ಆಪಾಥಗತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಯೋ ಇಧ ಪಣ್ಡಿತಪುರಿಸೋ ಪುರಿಮವಚನಞ್ಚ ಪಚ್ಛಿಮವಚನಞ್ಚ ಪವಿಚೇಯ್ಯ ವಿಚಿನಿತ್ವಾ ತೀರೇತ್ವಾ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ತಚ್ಛಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಯಂ ತಥಂ ಸಚ್ಚಂ ಸಭಾವಭೂತಂ, ತದೇವ ಪಚ್ಚಕ್ಖಂ ಕತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಸ ವೇ ನರೋ ಸೇಟ್ಠಮುಪೇತಿ ಠಾನನ್ತಿ** ಸೋ ಉತ್ತಮಂ ಠಾನಂ ಉಪೇತಿ ಅಧಿಗಚ್ಛತಿ ವಿನ್ದತಿ ಲಭತೀತಿ।

ಸೋ ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ಆಹ - "ಅಮ್ಭೋ, ಮಯಂ ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ದೇವತಾನಂ ವಚನಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮ, ನಾವಂ ತಾವ ಸಜ್ಜೇಯ್ಯಾಮ। ಸಚೇ ಪಠಮಸ್ಸ ವಚನಂ ಸಚ್ಚಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತಂ ನಾವಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಪಲಾಯಿಸ್ಸಾಮ, ಅಥ ಇತರಸ್ಸ ವಚನಂ ಸಚ್ಚಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ನಾವಂ ಏಕಮನ್ತೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಇಧೇವ ವಸಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಬಾಲವಡ್ಢಕೀ "ಅಮ್ಭೋ, ತ್ವಂ ಉದಕಪಾತಿಯಂ ಸುಸುಮಾರಂ ಪಸ್ಸಸಿ, ಅತೀವ ದೀಘಂ ಪಸ್ಸಸಿ, ಪಠಮದೇವಪುತ್ತೋ ಅಮ್ಹೇಸು ದೋಸವಸೇನ ಕಥೇಸಿ, ಪಚ್ಛಿಮೋ ಸಿನೇಹೇನೇವ, ಇಮಂ ಏವರೂಪಂ ವರದೀಪಂ ಪಹಾಯ ಕುಹಿಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮ, ಸಚೇ ಪನ ತ್ವಂ ಗನ್ತುಕಾಮೋ, ತವ ಪರಿಸಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ನಾವಂ ಕರೋಹಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ನಾವಾಯ ಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಆಹ। ಪಣ್ಡಿತೋ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಾವಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ನಾವಾಯ ಸಬ್ಬೂಪಕರಣಾನಿ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಸಪರಿಸೋ ನಾವಾಯ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ತತೋ ಪುಣ್ಣಮದಿವಸೇ ಚನ್ದಸ್ಸ ಉಗ್ಗಮನವೇಲಾಯ ಸಮುದ್ದತೋ ಊಮಿ ಉತ್ತರಿತ್ವಾ ಜಾಣುಕಪಮಾಣಾ ಹುತ್ವಾ ದೀಪಕಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಗತಾ। ಪಣ್ಡಿತೋ ಸಮುದ್ದಸ್ಸ ಉತ್ತರಣಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ನಾವಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಬಾಲವಡ್ಢಕಿಪಕ್ಖಿಕಾನಿ ಪಞ್ಚ ಕುಲಸತಾನಿ "ಸಮುದ್ದತೋ ಊಮಿ ದೀಪಧೋವನತ್ಥಾಯ ಆಗತಾ, ಏತ್ತಕಮೇವ ಏತ"ನ್ತಿ ಕಥೇನ್ತಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ತತೋ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಕಟಿಪ್ಪಮಾಣಾ ಪುರಿಸಪ್ಪಮಾಣಾ ತಾಲಪ್ಪಮಾಣಾ ಸತ್ತತಾಲಪ್ಪಮಾಣಾ ಸಾಗರಊಮಿ ದೀಪಕಮ್ಹಿ ವುಯ್ಹಮಾನಾ ಆಗಞ್ಛಿ। ಪಣ್ಡಿತೋ ಉಪಾಯಕುಸಲತಾಯ ರಸೇ ಅಲಗ್ಗೋ ಸೋತ್ಥಿನಾ ಗತೋ, ಬಾಲವಡ್ಢಕೀ ರಸಗಿದ್ಧೇನ ಅನಾಗತಭಯಂ ಅನೋಲೋಕೇನ್ತೋ ಪಞ್ಚಹಿ ಕುಲಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಿನಾಸಂ ಪತ್ತೋ।

ಇತೋ ಪರಾ ಸಾನುಸಾಸನೀ ತಮತ್ಥಂ ದೀಪಯಮಾನಾ ತಿಸ್ಸೋ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧಗಾಥಾ ಹೋನ್ತಿ -

೩೪. "ಯಥಾಪಿ ತೇ ಸಾಗರವಾರಿಮಜ್ಝೇ, ಸಕಮ್ಮುನಾ ಸೋತ್ಥಿ ವಹಿಂಸು ವಾಣಿಜಾ।
ಅನಾಗತತ್ಥಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿಯಾನ, ಅಪ್ಪಮ್ಪಿ ನಾಚ್ಚೇತಿ ಸ ಭೂರಿಪಞ್ಞೋ॥

೩೫. "ಬಾಲಾ ಚ ಮೋಹೇನ ರಸಾನುಗಿದ್ಧಾ, ಅನಾಗತಂ ಅಪ್ಪಟಿವಿಜ್ಝಿಯತ್ಥಂ।
ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇ ಸೀದನ್ತಿ ಅತ್ಥಜಾತೇ, ಸಮುದ್ದಮಜ್ಝೇ ಯಥಾ ತೇ ಮನುಸ್ಸಾ॥

೩೬. "ಅನಾಗತಂ ಪಟಿಕಯಿರಾಥ ಕಿಚ್ಚಂ, 'ಮಾ ಮಂ ಕಿಚ್ಚಂ ಕಿಚ್ಚಕಾಲೇ ಬ್ಯಧೇಸಿ'।
ತಂ ತಾದಿಸಂ ಪಟಿಕತಕಿಚ್ಚಕಾರಿಂ, ನ ತಂ ಕಿಚ್ಚಂ ಕಿಚ್ಚಕಾಲೇ ಬ್ಯಧೇತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಕಮ್ಮುನಾ**ತಿ ಅನಾಗತಭಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಪುರೇತರಂ ಕತೇನ ಅತ್ತನೋ ಕಮ್ಮೇನ। **ಸೋತ್ಥಿ ವಹಿಂಸೂ**ತಿ ಖೇಮೇನ ಗಮಿಂಸು। **ವಾಣಿಜಾ**ತಿ ಸಮುದ್ದೇ ವಿಚರಣಭಾವೇನ ವಡ್ಢಕೀ ವುತ್ತಾ। **ಪಟಿವಿಜ್ಝಿಯಾನಾ**ತಿ ಏವಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಪಠಮತರಂ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಅನಾಗತಂ ಅತ್ಥಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಇಧಲೋಕೇ ಭೂರಿಪಞ್ಞೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಮ್ಪಿ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಂ ನ ಅಚ್ಚೇತಿ ನಾತಿವತ್ತತಿ, ನ ಹಾಪೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಪ್ಪಟಿವಿಜ್ಝಿಯತ್ಥ**ನ್ತಿ ಅಪ್ಪಟಿವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಅತ್ಥಂ, ಪಠಮಮೇವ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಅಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇ**ತಿ ಯದಾ ತಂ ಅನಾಗತಂ ಅತ್ಥಜಾತಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತದಾ ತಸ್ಮಿಂ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇ **ಸೀದನ್ತಿ,** ಅತ್ಥೇ ಜಾತೇ ಅತ್ತನೋ ಪತಿಟ್ಠಂ ನ ಲಭನ್ತಿ, ಸಮುದ್ದೇ ತೇ ಬಾಲವಡ್ಢಕೀ ಮನುಸ್ಸಾ ವಿಯ ವಿನಾಸಂ ಪಾಪುಣನ್ತಿ।

ಅನಾಗತನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಣ್ಡಿತಪುರಿಸೋ ಅನಾಗತಂ ಪಠಮತರಂ ಕತ್ತಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ಸಮ್ಪರಾಯಿಕಂ ವಾ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಂ ವಾ **ಪಟಿಕಯಿರಾಥ,** ಪುರೇತರಮೇವ ಕರೇಯ್ಯ। ಕಿಂಕಾರಣಾ? **ಮಾ ಮಂ ಕಿಚ್ಚಂ ಕಿಚ್ಚಕಾಲೇ ಬ್ಯಧೇಸಿ,** ಪುರೇ ಕತ್ತಬ್ಬಞ್ಹಿ ಪುರೇ ಅಕಯಿರಮಾನಂ ಪಚ್ಛಾ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಭಾವಪ್ಪತ್ತಂ ಅತ್ತನೋ ಕಿಚ್ಚಕಾಲೇ ಕಾಯಚಿತ್ತಾಬಾಧೇನ ಬ್ಯಧೇತಿ, ತಂ ಮಂ ಮಾ ಬ್ಯಧೇಸೀತಿ ಪಠಮಮೇವ ನಂ ಪಣ್ಡಿತೋ ಕರೇಯ್ಯ। **ತಂ ತಾದಿಸ**ನ್ತಿ ಯಥಾ ಪಣ್ಡಿತಂ ಪುರಿಸಂ। **ಪಟಿಕತಕಿಚ್ಚಕಾರಿ**ನ್ತಿ ಪಟಿಕಚ್ಚೇವ ಕತ್ತಬ್ಬಕಿಚ್ಚಕಾರಿನಂ। **ತಂ ಕಿಚ್ಚಂ ಕಿಚ್ಚಕಾಲೇ**ತಿ ಅನಾಗತಂ ಕಿಚ್ಚಂ ಕಯಿರಮಾನಂ ಪಚ್ಛಾ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಭಾವಪ್ಪತ್ತಂ ಅತ್ತನೋ ಕಿಚ್ಚಕಾಲೇ ಕಾಯಚಿತ್ತಾಬಾಧಕಾಲೇ ತಾದಿಸಂ ಪುರಿಮಂ ನ ಬ್ಯಧೇತಿ ನ ಬಾಧತಿ। ಕಸ್ಮಾ? ಪುರೇಯೇವ ಕತತ್ತಾತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ದೇವದತ್ತೋ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಸುಖೇ ಲಗ್ಗೋ ಅನಾಗತಭಯಂ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾ ಸಪರಿಸೋ ವಿನಾಸಂ ಪತ್ತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಬಾಲವಡ್ಢಕೀ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ದಕ್ಖಿಣದಿಸಾಯ ಠಿತೋ ಅಧಮ್ಮಿಕದೇವಪುತ್ತೋ ಕೋಕಾಲಿಕೋ, ಉತ್ತರದಿಸಾಯ ಠಿತೋ ಧಮ್ಮಿಕದೇವಪುತ್ತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಪಣ್ಡಿತವಡ್ಢಕೀ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಸಮುದ್ದವಾಣಿಜಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತತಿಯಾ।

[೪೬೭] ೪. ಕಾಮಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಕಾಮಂ ಕಾಮಯಮಾನಸ್ಸಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕೋ ಕಿರ ಸಾವತ್ಥಿವಾಸೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಚಿರವತೀತೀರೇ ಖೇತ್ತಕರಣತ್ಥಾಯ ಅರಞ್ಞಂ ಕೋಟೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಉಪನಿಸ್ಸಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸನ್ತೋ ಮಗ್ಗಾ ಓಕ್ಕಮ್ಮ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ "ಕಿಂ ಕರೋಸಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಖೇತ್ತಟ್ಠಾನಂ ಕೋಟಾಪೇಮಿ ಭೋ, ಗೋತಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಸಾಧು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕಮ್ಮಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅಗಮಾಸಿ। ಏತೇನೇವ ಉಪಾಯೇನ ಛಿನ್ನರುಕ್ಖೇ ಹಾರೇತ್ವಾ ಖೇತ್ತಸ್ಸ ಸೋಧನಕಾಲೇ ಕಸನಕಾಲೇ ಕೇದಾರಬನ್ಧನಕಾಲೇ ವಪನಕಾಲೇತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಮಕಾಸಿ। ವಪನದಿವಸೇ ಪನ ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ "ಅಜ್ಜ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಮಯ್ಹಂ ವಪ್ಪಮಙ್ಗಲಂ, ಅಹಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಸ್ಸೇ ನಿಪ್ಫನ್ನೇ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ ತುಣ್ಹೀಭಾವೇನ ಅಧಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಪುನೇಕದಿವಸಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸಸ್ಸಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸತ್ಥಾಪಿ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ "ಕಿಂ ಕರೋಸಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಸ್ಸಂ ಓಲೋಕೇಮಿ ಭೋ ಗೋತಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಸಾಧು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ತದಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಅಭಿಣ್ಹಂ ಆಗಚ್ಛತಿ, ನಿಸ್ಸಂಸಯಂ ಭತ್ತೇನ ಅತ್ಥಿಕೋ, ದಸ್ಸಾಮಹಂ ತಸ್ಸ ಭತ್ತ"ನ್ತಿ। ತಸ್ಸೇವಂ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಗೇಹಂ ಗತದಿವಸೇ ಸತ್ಥಾಪಿ ತತ್ಥ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಅತಿವಿಯ ವಿಸ್ಸಾಸೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಪರಭಾಗೇ ಪರಿಣತೇ ಸಸ್ಸೇ "ಸ್ವೇ ಖೇತ್ತಂ ಲಾಯಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಂ ಕತ್ವಾ ನಿಪನ್ನೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಅಚಿರವತಿಯಾ ಉಪರಿ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ಕರಕವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸಿ। ಮಹೋಘೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಏಕನಾಳಿಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅನವಸೇಸಂ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಸಸ್ಸಂ ಸಮುದ್ದಂ ಪವೇಸೇಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಓಘಮ್ಹಿ ಪತಿತೇ ಸಸ್ಸವಿನಾಸಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಸಕಭಾವೇನ ಸಣ್ಠಾತುಂ ನಾಹೋಸಿ, ಬಲವಸೋಕಾಭಿಭೂತೋ ಹತ್ಥೇನ ಉರಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಪರಿದೇವಮಾನೋ ರೋದನ್ತೋ ನಿಪಜ್ಜಿ।

ಸತ್ಥಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಸೋಕಾಭಿಭೂತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ದಿಸ್ವಾ "ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸಾವಸ್ಸಯೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪುನದಿವಸೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂ ವಿಹಾರಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಸಮಣೇನ ಸದ್ಧಿಂ ತಸ್ಸ ಗೇಹದ್ವಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸತ್ಥು ಆಗತಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ "ಪಟಿಸನ್ಥಾರತ್ಥಾಯ ಮೇ ಸಹಾಯೋ ಆಗತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪಟಿಲದ್ಧಸ್ಸಾಸೋ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಪೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕಸ್ಮಾ ತ್ವಂ ದುಮ್ಮನೋಸಿ, ಕಿಂ ತೇ ಅಫಾಸುಕ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಚಿರವತೀತೀರೇ ಮಯಾ ರುಕ್ಖಚ್ಛೇದನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಕತಂ ಕಮ್ಮಂ ತುಮ್ಹೇ ಜಾನಾಥ, ಅಹಂ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಸ್ಸೇ ನಿಪ್ಫನ್ನೇ ತುಮ್ಹಾಕಂ ದಾನಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವಿಚರಾಮಿ, ಇದಾನಿ ಮೇ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಸಸ್ಸಂ ಮಹೋಘೋ ಸಮುದ್ದಮೇವ ಪವೇಸೇಸಿ, ಕಿಞ್ಚಿ ಅವಸಿಟ್ಠಂ ನತ್ಥಿ, ಸಕಟಸತಮತ್ತಂ ಧಞ್ಞಂ ವಿನಟ್ಠಂ, ತೇನ ಮೇ ಮಹಾಸೋಕೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋತಿ। "ಕಿಂ ಪನ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಸೋಚನ್ತಸ್ಸ ನಟ್ಠಂ ಪುನಾಗಚ್ಛತೀ"ತಿ। "ನೋ ಹೇತಂ ಭೋ ಗೋತಮಾ"ತಿ। "ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಕಸ್ಮಾ ಸೋಚಸಿ, ಇಮೇಸಂ ಸತ್ತಾನಂ ಧನಧಞ್ಞಂ ನಾಮ ಉಪ್ಪಜ್ಜನಕಾಲೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ನಸ್ಸನಕಾಲೇ ನಸ್ಸತಿ, ಕಿಞ್ಚಿ ಸಙ್ಖಾರಗತಂ ಅನಸ್ಸನಧಮ್ಮಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಮಾ ಚಿನ್ತಯೀ"ತಿ। ಇತಿ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸಪ್ಪಾಯಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ **ಕಾಮಸುತ್ತಂ** (ಸು॰ ನಿ॰ ೭೭೧ ಆದಯೋ) ಕಥೇಸಿ। ಸುತ್ತಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸೋಚನ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ನಿಸ್ಸೋಕಂ ಕತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ವಿಹಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। "ಸತ್ಥಾ ಅಸುಕಂ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಸೋಕಸಲ್ಲಸಮಪ್ಪಿತಂ ನಿಸ್ಸೋಕಂ ಕತ್ವಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸೀ"ತಿ ಸಕಲನಗರಂ ಅಞ್ಞಾಸಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಆವುಸೋ, ದಸಬಲೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮಿತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಾಸಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಉಪಾಯೇನೇವ ತಸ್ಸ ಸೋಕಸಲ್ಲಸಮಪ್ಪಿತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ತಂ ನಿಸ್ಸೋಕಂ ಕತ್ವಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಾಹಂ ಏತಂ ನಿಸ್ಸೋಕಮಕಾಸಿ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ದ್ವೇ ಪುತ್ತಾ ಅಹೇಸುಂ। ಸೋ ಜೇಟ್ಠಕಸ್ಸ ಉಪರಜ್ಜಂ ಅದಾಸಿ, ಕನಿಟ್ಠಸ್ಸ ಸೇನಾಪತಿಟ್ಠಾನಂ। ಅಪರಭಾಗೇ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ಕಾಲಕತೇ ಅಮಚ್ಚಾ ಜೇಟ್ಠಕಸ್ಸ ಅಭಿಸೇಕಂ ಪಟ್ಠಪೇಸುಂ। ಸೋ "ನ ಮಯ್ಹಂ

ರಜ್ಜೇನತ್ಥೋ, ಕನಿಟ್ಠಸ್ಸ ಮೇ ದೇಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಯಾಚಿಯಮಾನೋಪಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಕನಿಟ್ಠಸ್ಸ ಅಭಿಸೇಕೇ ಕತೇ "ನ ಮೇ ಇಸ್ಸರಿಯೇನತ್ಥೋ"ತಿ ಉಪರಜ್ಜಾದೀನಿಪಿ ನ ಇಚ್ಛಿ। "ತೇನ ಹಿ ಸಾದೂನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜನ್ತೋ ಇಧೇವ ವಸಾಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇಪಿ "ನ ಮೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ ಕಿಚ್ಚಂ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಬಾರಾಣಸಿತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚನ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಂ ಸೇಟ್ಠಿಕುಲಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸಹತ್ಥೇನ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ವಸಿ। ತೇ ಅಪರಭಾಗೇ ತಸ್ಸ ರಾಜಕುಮಾರಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ನಾದಂಸು, ಕುಮಾರಪರಿಹಾರೇನೇವ ತಂ ಪರಿಹರಿಂಸು। ಅಪರಭಾಗೇ ರಾಜಕಮ್ಮಿಕಾ ಖೇತ್ತಪ್ಪಮಾಣಗ್ಗಹಣತ್ಥಾಯ ತಂ ಗಾಮಂ ಅಗಮಂಸು। ಸೇಟ್ಠಿ ರಾಜಕುಮಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಸಾಮಿ, ಮಯಂ ತುಮ್ಹೇ ಪೋಸೇಮ, ಕನಿಟ್ಠಭಾತಿಕಸ್ಸ ಪಣ್ಣಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಬಲಿಂ ಹಾರೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಅಹಂ ಅಸುಕಸೇಟ್ಠಿಕುಲಂ ನಾಮ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಸಾಮಿ, ಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಏತೇಸಂ ಬಲಿಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಹೀ"ತಿ ಪಣ್ಣಂ ಪೇಸೇಸಿ। ರಾಜಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಥಾ ಕಾರೇಸಿ।

ಅಥ ನಂ ಸಕಲಗಾಮವಾಸಿನೋಪಿ ಜನಪದವಾಸಿನೋಪಿ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಮಯಂ ತುಮ್ಹಾಕಞ್ಞೇವ ಬಲಿಂ ದಸ್ಸಾಮ, ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ಸುಙ್ಕಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಾಪೇಹೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಸೋ ತೇಸಮ್ಪಿ ಅತ್ಥಾಯ ಪಣ್ಣಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಾಪೇಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತೇ ತಸ್ಸೇವ ಬಲಿಂ ಅದಂಸು। ಅಥಸ್ಸ ಮಹಾಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ಅಹೋಸಿ, ತೇನ ಸದ್ಧಿಞ್ಞೇವಸ್ಸ ತಣ್ಹಾಪಿ ಮಹತೀ ಜಾತಾ। ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇಪಿ ಸಬ್ಬಂ ಜನಪದಂ ಯಾಚಿ, ಉಪಡ್ಢರಜ್ಜಂ ಯಾಚಿ, ಕನಿಟ್ಠೋಪಿ ತಸ್ಸ ಅದಾಸಿಯೇವ। ಸೋ ತಣ್ಹಾಯ ವಡ್ಢಮಾನಾಯ ಉಪಡ್ಢರಜ್ಜೇನಪಿ ಅಸನ್ತುಟ್ಠೋ "ರಜ್ಜಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಜನಪದಪರಿವುತೋ ತಂ ನಗರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಬಹಿನಗರೇ ಠತ್ವಾ "ರಜ್ಜಂ ವಾ ಮೇ ದೇತು ಯುದ್ಧಂ ವಾ"ತಿ ಕನಿಟ್ಠಸ್ಸ ಪಣ್ಣಂ ಪಹಿಣಿ। ಕನಿಟ್ಠೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಯಂ ಬಾಲೋ ಪುಬ್ಬೇ ರಜ್ಜಮ್ಪಿ ಉಪರಜ್ಜಾದೀನಿಪಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಇದಾನಿ 'ಯುದ್ಧೇನ ಗಣ್ಹಾಮೀ'ತಿ ವದತಿ, ಸಚೇ ಖೋ ಪನಾಹಂ ಇಮಂ ಯುದ್ಧೇನ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮಿ, ಗರಹಾ ಮೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಕಿಂ ಮೇ ರಜ್ಜೇನಾ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸ "ಅಲಂ ಯುದ್ಧೇನ, ರಜ್ಜಂ ಗಣ್ಹತೂ"ತಿ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋ ರಜ್ಜಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಕನಿಟ್ಠಸ್ಸ ಉಪರಜ್ಜಂ ದತ್ವಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೋ ತಣ್ಹಾವಸಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಏಕೇನ ರಜ್ಜೇನ ಅಸನ್ತುಟ್ಠೋ ದ್ವೇ ತೀಣಿ ರಜ್ಜಾನಿ ಪತ್ಥೇತ್ವಾ ತಣ್ಹಾಯ ಕೋಟಿಂ ನಾದ್ದಸ।

ತದಾ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ "ಕೇ ನು ಖೋ ಲೋಕೇ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಿ, ಕೇ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋನ್ತಿ, ಕೇ ತಣ್ಹಾವಸಿಕಾ"ತಿ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತಸ್ಸ ತಣ್ಹಾವಸಿಕಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಅಯಂ ಬಾಲೋ ಬಾರಾಣಸಿರಜ್ಜೇನಪಿ ನ ತುಸ್ಸತಿ, ಅಹಂ ಸಿಕ್ಖಾಪೇಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ಮಾಣವಕವೇಸೇನ ರಾಜದ್ವಾರೇ ಠತ್ವಾ "ಏಕೋ ಉಪಾಯಕುಸಲೋ ಮಾಣವೋ ದ್ವಾರೇ ಠಿತೋ"ತಿ ಆರೋಚಾಪೇತ್ವಾ "ಪವಿಸತೂ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಜಯಾಪೇತ್ವಾ "ಕಿಂಕಾರಣಾ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಮಹಾರಾಜ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಅತ್ಥಿ, ರಹೋ ಪಚ್ಚಾಸೀಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಸಕ್ಕಾನುಭಾವೇನ ತಾವದೇವ ಮನುಸ್ಸಾ ಪಟಿಕ್ಕಮಿಂಸು। ಅಥ ನಂ ಮಾಣವೋ "ಅಹಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಫೀತಾನಿ ಆಕಿಣ್ಣಮನುಸ್ಸಾನಿ ಸಮ್ಪನ್ನಬಲವಾಹನಾನಿ ತೀಣಿ ನಗರಾನಿ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ಅಹಂ ತೇ ಅತ್ತನೋ ಆನುಭಾವೇನ ತೇಸು ರಜ್ಜಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಪಪಞ್ಚಂ ಅಕತ್ವಾ ಸೀಘಂ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ತಣ್ಹಾವಸಿಕೋ ರಾಜಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸಕ್ಕಾನುಭಾವೇನ "ಕೋ ವಾ ತ್ವಂ, ಕುತೋ ವಾ ಆಗತೋ, ಕಿಂ ವಾ ತೇ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ನ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋಪಿ ಏತ್ತಕಂ ವತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ।

ರಾಜಾ ಅಮಚ್ಚೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಏಕೋ ಮಾಣವೋ 'ಅಮ್ಹಾಕಂ ತೀಣಿ ರಜ್ಜಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ದಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಆಹ, ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಥ, ನಗರೇ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇತ್ವಾ ಬಲಕಾಯಂ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇಥ, ಪಪಞ್ಚಂ ಅಕತ್ವಾ ತೀಣಿ ರಜ್ಜಾನಿ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಕಿಂ ಪನ ತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ತಸ್ಸ ಮಾಣವಸ್ಸ ಸಕ್ಕಾರೋ ವಾ ಕತೋ, ನಿವಾಸಟ್ಠಾನಂ ವಾ ಪುಚ್ಛಿತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ "ನೇವ ಸಕ್ಕಾರಂ ಅಕಾಸಿಂ, ನ ನಿವಾಸಟ್ಠಾನಂ ಪುಚ್ಛಿಂ, ಗಚ್ಛಥ ನಂ ಉಪಧಾರೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಉಪಧಾರೇನ್ತಾ ನಂ ಅದಿಸ್ವಾ "ಮಹಾರಾಜ, ಸಕಲನಗರೇ ಮಾಣವಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆರೋಚೇಸುಂ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ದೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ "ತೀಸು ನಗರೇಸು ರಜ್ಜಂ ನಟ್ಠಂ, ಮಹನ್ತೇನಮ್ಹಿ ಯಸೇನ ಪರಿಹೀನೋ, 'ನೇವ ಮೇ ಪರಿಬ್ಬಯಂ ಅದಾಸಿ, ನ ಚ ಪುಚ್ಛಿ ನಿವಾಸಟ್ಠಾನ'ನ್ತಿ ಮಯ್ಹಂ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಮಾಣವೋ ಅನಾಗತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ತಣ್ಹಾವಸಿಕಸ್ಸ ಸರೀರೇ ಡಾಹೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ಸರೀರೇ

ಪರಿಡಯ್ಹನ್ತೇ ಉದರಂ ಖೋಭೇತ್ವಾ ಲೋಹಿತಪಕ್ಖನ್ದಿಕಾ ಉದಪಾದಿ। ಏಕಂ ಭಾಜನಂ ಪವಿಸತಿ, ಏಕಂ ನಿಕ್ಖಮತಿ, ವೇಜ್ಜಾ ತಿಕಿಚ್ಛಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ರಾಜಾ ಕಿಲಮತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಬ್ಯಾಧಿತಭಾವೋ ಸಕಲನಗರೇ ಪಾಕಟೋ ಅಹೋಸಿ।

ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಕ್ಕಸಿಲತೋ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪಾನಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿನಗರೇ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತೋ ತಂ ರಞ್ಞೋ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ "ಅಹಂ ತಿಕಿಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ರಾಜದ್ವಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಏಕೋ ಕಿರ ತರುಣಮಾಣವೋ ತುಮ್ಹೇ ತಿಕಿಚ್ಛಿತುಂ ಆಗತೋ"ತಿ ಆರೋಚಾಪೇಸಿ। ರಾಜಾ "ಮಹನ್ತಮಹನ್ತಾ ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖವೇಜ್ಜಾಪಿ ಮಂ ತಿಕಿಚ್ಛಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ಕಿಂ ತರುಣಮಾಣವೋ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ, ಪರಿಬ್ಬಯಂ ದತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಥ ನ"ನ್ತಿ ಆಹ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮಾಣವೋ "ಮಯ್ಹಂ ವೇಜ್ಜಕಮ್ಮೇನ ವೇತನಂ ನತ್ಥಿ, ಅಹಂ ತಿಕಿಚ್ಛಾಮಿ, ಕೇವಲಂ ಭೇಸಜ್ಜಮೂಲಮತ್ತಂ ದೇತೂ"ತಿ ಆಹ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇಸಿ। ಮಾಣವೋ ರಾಜಾನಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಮಾ ಭಾಯಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಅಹಂ ತೇ ತಿಕಿಚ್ಛಾಮಿ, ಅಪಿಚ ಖೋ ಪನ ಮೇ ರೋಗಸ್ಸ ಸಮುಟ್ಠಾನಂ ಆಚಿಕ್ಖಾಹೀ"ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ ಹರಾಯಮಾನೋ "ಕಿಂ ತೇ ಸಮುಟ್ಠಾನೇನ, ಭೇಸಜ್ಜಂ ಏವ ಕರೋಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಮಹಾರಾಜ, ವೇಜ್ಜಾ ನಾಮ "ಅಯಂ ಬ್ಯಾಧಿ ಇಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸಮುಟ್ಠಿತೋ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಕರೋನ್ತೀತಿ। ರಾಜಾ "ಸಾಧು ತಾತಾ"ತಿ ಸಮುಟ್ಠಾನಂ ಕಥೇನ್ತೋ "ಏಕೇನ ಮಾಣವೇನ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತೀಸು ನಗರೇಸು ರಜ್ಜಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಕಥೇತ್ವಾ "ಇತಿ ಮೇ ತಾತ, ತಣ್ಹಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಬ್ಯಾಧಿ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ಸಚೇ ತಿಕಿಚ್ಛಿತುಂ ಸಕ್ಕೋಸಿ, ತಿಕಿಚ್ಛಾಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಕಿಂ ಪನ ಮಹಾರಾಜ, ಸೋಚನಾಯ ತಾನಿ ನಗರಾನಿ ಸಕ್ಕಾ ಲದ್ಧುನ್ತಿ? "ನ ಸಕ್ಕಾ ತಾತಾ"ತಿ। "ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಕಸ್ಮಾ ಸೋಚಸಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಸಬ್ಬಮೇವ ಹಿ ಸವಿಞ್ಞಾಣಕಾವಿಞ್ಞಾಣಕವತ್ಥುಂ ಅತ್ತನೋ ಕಾಯಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಪಹಾಯ ಗಮನೀಯಂ , ಚತೂಸು ನಗರೇಸು ರಜ್ಜಂ ಗಹೇತ್ವಾಪಿ ತ್ವಂ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ನ ಚತಸ್ಸೋ ಭತ್ತಪಾತಿಯೋ ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಸಿ, ನ ಚತೂಸು ಸಯನೇಸು ಸಯಿಸ್ಸಸಿ, ನ ಚತ್ತಾರಿ ವತ್ಥಯುಗಾನಿ ಅಚ್ಛಾದೇಸ್ಸಸಿ, ತಣ್ಹಾವಸಿಕೇನ ನಾಮ ಭವಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಅಯಞ್ಹಿ ತಣ್ಹಾ ನಾಮ ವಡ್ಢಮಾನಾ ಚತೂಹಿ ಅಪಾಯೇಹಿ ಮುಚ್ಚಿತುಂ ನ ದೇತೀತಿ।

ಇತಿ ನಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಓವದಿತ್ವಾ ಅಥಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೩೭. "ಕಾಮಂ ಕಾಮಯಮಾನಸ್ಸ, ತಸ್ಸ ಚೇ ತಂ ಸಮಿಜ್ಝತಿ।
ಅದ್ಧಾ ಪೀತಿಮನೋ ಹೋತಿ, ಲದ್ಧಾ ಮಚ್ಚೋ ಯದಿಚ್ಛತಿ॥

೩೮. "ಕಾಮಂ ಕಾಮಯಮಾನಸ್ಸ, ತಸ್ಸ ಚೇ ತಂ ಸಮಿಜ್ಝತಿ।
ತತೋ ನಂ ಅಪರಂ ಕಾಮೇ, ಘಮ್ಮೇ ತಣ್ಹಂವ ವಿನ್ದತಿ॥

೩೯. "ಗವಂವ ಸಿಙ್ಗಿನೋ ಸಿಙ್ಗಂ, ವಡ್ಢಮಾನಸ್ಸ ವಡ್ಢತಿ।
ಏವಂ ಮನ್ದಸ್ಸ ಪೋಸಸ್ಸ, ಬಾಲಸ್ಸ ಅವಿಜಾನತೋ।
ಭಿಯ್ಯೋ ತಣ್ಹಾ ಪಿಪಾಸಾ ಚ, ವಡ್ಢಮಾನಸ್ಸ ವಡ್ಢತಿ॥

೪೦. "ಪಥಬ್ಯಾ ಸಾಲಿಯವಕಂ, ಗವಾಸ್ಸಂ ದಾಸಪೋರಿಸಂ।
ದತ್ವಾ ಚ ನಾಲಮೇಕಸ್ಸ, ಇತಿ ವಿದ್ವಾ ಸಮಂ ಚರೇ॥

೪೧. "ರಾಜಾ ಪಸಯ್ಹ ಪಥವಿಂ ವಿಜಿತ್ವಾ, ಸಸಾಗರನ್ತಂ ಮಹಿಮಾವಸನ್ತೋ।
ಓರಂ ಸಮುದ್ದಸ್ಸ ಅತಿತ್ತರೂಪೋ, ಪಾರಂ ಸಮುದ್ದಸ್ಸಪಿ ಪತ್ಥಯೇಥ॥

೪೨. "ಯಾವ ಅನುಸ್ಸರಂ ಕಾಮೇ, ಮನಸಾ ತಿತ್ತಿ ನಾಜ್ಝಗಾ।

ತತೋ ನಿವತ್ತಾ ಪಟಿಕ್ಕಮ್ಮ ದಿಸ್ವಾ, ತೇ ವೇ ಸುತಿತ್ತಾ ಯೇ ಪಞ್ಞಾಯ ತಿತ್ತಾ॥

೪೩. "ಪಞ್ಞಾಯ ತಿತ್ತಿನಂ ಸೇಟ್ಠಂ, ನ ಸೋ ಕಾಮೇಹಿ ತಪ್ಪತಿ।
ಪಞ್ಞಾಯ ತಿತ್ತಂ ಪುರಿಸಂ, ತಣ್ಹಾ ನ ಕುರುತೇ ವಸಂ॥

೪೪. "ಅಪಚಿನೇಥೇವ ಕಾಮಾನಂ, ಅಪ್ಪಿಚ್ಛಸ್ಸ ಅಲೋಲುಪೋ।
ಸಮುದ್ದಮತ್ತೋ ಪುರಿಸೋ, ನ ಸೋ ಕಾಮೇಹಿ ತಪ್ಪತಿ॥

೪೫. "ರಥಕಾರೋವ ಚಮ್ಮಸ್ಸ, ಪರಿಕನ್ತಂ ಉಪಾಹನಂ।
ಯಂ ಯಂ ಚಜತಿ ಕಾಮಾನಂ, ತಂ ತಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತೇ ಸುಖಂ।
ಸಬ್ಬಞ್ಚೇ ಸುಖಮಿಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಸಬ್ಬೇ ಕಾಮೇ ಪರಿಚ್ಚಜೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಾಮ**ನ್ತಿ ವತ್ಥುಕಾಮಮ್ಪಿ ಕಿಲೇಸಕಾಮಮ್ಪಿ। **ಕಾಮಯಮಾನಸ್ಸಾ**ತಿ ಪತ್ಥಯಮಾನಸ್ಸ। **ತಸ್ಸ ಚೇ ತಂ ಸಮಿಜ್ಝತೀ**ತಿ ತಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ತಂ ಕಾಮಿತವತ್ಥು ಸಮಿಜ್ಝತಿ ಚೇ, ನಿಪ್ಫಜ್ಜತಿ ಚೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತತೋ ನಂ ಅಪರಂ ಕಾಮೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ನನ್ತಿ ನಿಪಾತಮತ್ತಂ। **ಅಪರ**ನ್ತಿ ಪರಭಾಗದೀಪನಂ। **ಕಾಮೇ**ತಿ ಉಪಯೋಗಬಹುವಚನಂ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಸಚೇ ಕಾಮಂ ಕಾಮಯಮಾನಸ್ಸ ತಂ ಕಾಮಿತವತ್ಥು ಸಮಿಜ್ಝತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಿದ್ಧೇ ತತೋ ಪರಂ ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಕಾಮಯಮಾನೋ ಯಥಾ ನಾಮ **ಘಮ್ಮೇ** ಗಿಮ್ಹಕಾಲೇ ವಾತಾತಪೇನ ಕಿಲನ್ತೋ **ತಣ್ಹಂ ವಿನ್ದತಿ,** ಪಾನೀಯಪಿಪಾಸಂ ಪಟಿಲಭತಿ, ಏವಂ ಭಿಯ್ಯೋ ಕಾಮತಣ್ಹಾಸಙ್ಖಾತೇ ಕಾಮೇ ವಿನ್ದತಿ ಪಟಿಲಭತಿ, ರೂಪತಣ್ಹಾದಿಕಾ ತಣ್ಹಾ ಚಸ್ಸ ವಡ್ಢತಿಯೇವಾತಿ। **ಗವಂವಾ**ತಿ ಗೋರೂಪಸ್ಸ ವಿಯ। **ಸಿಙ್ಗನೋ**ತಿ ಮತ್ಥಕಂ ಪದಾಲೇತ್ವಾ ಉಟ್ಠಿತಸಿಙ್ಗಸ್ಸ। **ಮನ್ದಸ್ಸಾ**ತಿ ಮನ್ದಪಞ್ಞಸ್ಸ। **ಬಾಲಸ್ಸಾ**ತಿ ಬಾಲಧಮ್ಮೇ ಯುತ್ತಸ್ಸ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಯಥಾ ವಚ್ಛಕಸ್ಸ ವಡ್ಢನ್ತಸ್ಸ ಸರೀರೇನೇವ ಸದ್ಧಿಂ ಸಿಙ್ಗಂ ವಡ್ಢತಿ, ಏವಂ ಅನ್ಧಬಾಲಸ್ಸಪಿ ಅಪ್ಪತ್ತಕಾಮತಣ್ಹಾ ಚ ಪತ್ತಕಾಮಪಿಪಾಸಾ ಚ ಅಪರಾಪರಂ ವಡ್ಢತೀತಿ।

ಸಾಲಿಯವಕನ್ತಿ ಸಾಲಿಖೇತ್ತಯವಖೇತ್ತಂ। ಏತೇನ ಸಾಲಿಯವಾದಿಕಂ ಸಬ್ಬಂ ಧಞ್ಞಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ದುತಿಯಪದೇನ ಸಬ್ಬಂ ದ್ವಿಪದಚತುಪ್ಪದಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಪಠಮಪದೇನ ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಅವಿಞ್ಞಾಣಕಂ, ಇತರೇನ ಸವಿಞ್ಞಾಣಕಂ। **ದತ್ವಾ ಚಾ**ತಿ ದತ್ವಾಪಿ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ತಿಟ್ಠನ್ತು ತೀಣಿ ರಜ್ಜಾನಿ, ಸಚೇ ಸೋ ಮಾಣವೋ ಅಞ್ಞಂ ವಾ ಸಕಲಮ್ಪಿ ಪಥವಿಂ ಸವಿಞ್ಞಾಣಕಾವಿಞ್ಞಾಣಕರತನಪೂರಂ ಕಸ್ಸಚಿ ದತ್ವಾ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಇದಮ್ಪಿ ಏತ್ತಕಂ ವತ್ಥು ಏಕಸ್ಸೇವ ಅಪರಿಯನ್ತಂ, ಏವಂ ದುಪ್ಪೂರಾ ಏಸಾ ತಣ್ಹಾ ನಾಮ। **ಇತಿ ವಿದ್ವಾ ಸಮಂ ಚರೇ**ತಿ ಏವಂ ಜಾನನ್ತೋ ಪುರಿಸೋ ತಣ್ಹಾವಸಿಕೋ ಅಹುತ್ವಾ ಕಾಯಸಮಾಚಾರಾದೀನಿ ಪೂರೇನ್ತೋ ಚರೇಯ್ಯ।

ಓರನ್ತಿ ಓರಿಮಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಪತ್ವಾ ತೇನ ಅತಿತ್ತರೂಪೋ ಪುನ ಸಮುದ್ದಪಾರಮ್ಪಿ ಪತ್ಥಯೇಥ। ಏವಂ ತಣ್ಹಾವಸಿಕಸತ್ತಾ ನಾಮ ದುಪ್ಪೂರಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಯಾವಾ**ತಿ ಅನಿಯಾಮಿತಪರಿಚ್ಛೇದೋ। **ಅನುಸ್ಸರ**ನ್ತಿ ಅನುಸ್ಸರನ್ತೋ। **ನಾಜ್ಝಗಾ**ತಿ ನ ವಿನ್ದತಿ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಮಹಾರಾಜ, ಪುರಿಸೋ ಅಪರಿಯನ್ತೇಪಿ ಕಾಮೇ ಮನಸಾ ಅನುಸ್ಸರನ್ತೋ ತಿತ್ತಿಂ ನ ವಿನ್ದತಿ, ಪತ್ತುಕಾಮೋವ ಹೋತಿ, ಏವಂ ಕಾಮೇಸು ಸತ್ತಾನಂ ತಣ್ಹಾ ವಡ್ಢತೇವ। **ತತೋ ನಿವತ್ತಾ**ತಿ ತತೋ ಪನ ವತ್ಥುಕಾಮಕಿಲೇಸಕಾಮತೋ ಚಿತ್ತೇನ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಕಾಯೇನ ಪಟಿಕ್ಕಮ್ಮ ಞಾಣೇನ ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ಯೇ ಪಞ್ಞಾಯ ತಿತ್ತಾ ಪರಿಪುಣ್ಣಾ, ತೇ ತಿತ್ತಾ ನಾಮ।

ಪಞ್ಞಾಯ ತಿತ್ತಿನಂ ಸೇಟ್ಠನ್ತಿ ಪಞ್ಞಾಯ ತಿತ್ತೀನಂ ಅಯಂ ಪರಿಪುಣ್ಣಸೇಟ್ಠೋ, ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ। **ನ ಸೋ ಕಾಮೇಹಿ ತಪ್ಪತೀ**ತಿ "ನ ಹೀ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। ಯಸ್ಮಾ ಪಞ್ಞಾಯ ತಿತ್ತೋ ಪುರಿಸೋ ಕಾಮೇಹಿ ನ ಪರಿಡಯ್ಹತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನ ಕುರುತೇ ವಸ**ನ್ತಿ ತಾದಿಸಞ್ಹಿ ಪುರಿಸಂ ತಣ್ಹಾ ವಸೇ ವತ್ತೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಸ್ವೇವ ಪನ ತಣ್ಹಾಯ ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ಸರಭಙ್ಗಮಾಣವೋ ವಿಯ ಚ ಅಡ್ಢಮಾಸಕರಾಜಾ ವಿಯ ಚ ತಣ್ಹಾವಸೇ ನ ಪವತ್ತತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಪಚಿನೇಥೇವಾ**ತಿ ವಿದ್ಧಂಸೇಥೇವ। **ಸಮುದ್ದಮತ್ತೋ**ತಿ

ಮಹತಿಯಾ ಪಞ್ಞಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತತ್ತಾ ಸಮುದ್ದಪ್ಪಮಾಣೋ। ಸೋ ಮಹನ್ತೇನ ಅಗ್ಗಿನಾಪಿ ಸಮುದ್ದೋ ವಿಯ ಕಿಲೇಸಕಾಮೇಹಿ ನ ತಪ್ಪತಿ ನ ಡಯ್ಹತಿ।

ರಥಕಾರೋತಿ ಚಮ್ಮಕಾರೋ। **ಪರಿಕನ್ತ**ನ್ತಿ ಪರಿಕನ್ತನ್ತೋ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಯಥಾ ಚಮ್ಮಕಾರೋ ಉಪಾಹನಂ ಪರಿಕನ್ತನ್ತೋ ಯಂ ಯಂ ಚಮ್ಮಸ್ಸ ಅಗಯ್ಹೂಪಗಟ್ಠಾನಂ ಹೋತಿ, ತಂ ತಂ ಚಜಿತ್ವಾ ಉಪಾಹನಂ ಕತ್ವಾ ಉಪಾಹನಮೂಲಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಸುಖಿತೋ ಹೋತಿ, ಏವಮೇವ ಪಣ್ಡಿತೋ ಚಮ್ಮಕಾರಸತ್ಥಸದಿಸಾಯ ಪಞ್ಞಾಯ ಕನ್ತನ್ತೋ ಯಂ ಯಂ ಓಧಿಂ ಕಾಮಾನಂ ಚಜತಿ, ತೇನ ತೇನಸ್ಸ ಕಾಮೋಧಿನಾ ರಹಿತಂ ತಂ ತಂ ಕಾಯಕಮ್ಮಂ ವಚೀಕಮ್ಮಂ ಮನೋಕಮ್ಮಞ್ಚ ಸುಖಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ ವಿಗತದರಥಂ, ಸಚೇ ಪನ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಕಾಯಕಮ್ಮಾದಿಸುಖಂ ವಿಗತಪರಿಳಾಹಮೇವ ಇಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಕಸಿಣಂ ಭಾವೇತ್ವಾ ಝಾನಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ಕಾಮೇ ಪರಿಚ್ಚಜೇತಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪನ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಕಥೇನ್ತಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಂ ಆರಮ್ಮಣಂ ಕತ್ವಾ ಓದಾತಕಸಿಣಜ್ಝಾನಂ ಉದಪಾದಿ, ರಾಜಾಪಿ ಅರೋಗೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ತುಟ್ಠೋ ಸಯನಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ "ಏತ್ತಕಾ ವೇಜ್ಜಾ ಮಂ ತಿಕಿಚ್ಛಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು, ಪಣ್ಡಿತಮಾಣವೋ ಪನ ಅತ್ತನೋ ಞಾಣೋಸಧೇನ ಮಂ ನಿರೋಗಂ ಅಕಾಸೀ"ತಿ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪನ್ತೋ ದಸಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೬. "ಅಟ್ಠ ತೇ ಭಾಸಿತಾ ಗಾಥಾ, ಸಬ್ಬಾ ಹೋನ್ತಿ ಸಹಸ್ಸಿಯಾ।
ಪಟಿಗಣ್ಹ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮೇ, ಸಾಧೇತಂ ತವ ಭಾಸಿತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಟ್ಠಾ**ತಿ ದುತಿಯಗಾಥಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಕಾಮಾದೀನವಸಂಯುತ್ತಾ ಅಟ್ಠ। **ಸಹಸ್ಸಿಯಾ**ತಿ ಸಹಸ್ಸಾರಹಾ। **ಪಟಿಗಣ್ಹಾ**ತಿ ಅಟ್ಠ ಸಹಸ್ಸಾನಿ ಗಣ್ಹ। **ಸಾಧೇತಂ ತವ ಭಾಸಿತ**ನ್ತಿ ಸಾಧು ಏತಂ ತವ ವಚನಂ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಏಕಾದಸಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೭. "ನ ಮೇ ಅತ್ಥೋ ಸಹಸ್ಸೇಹಿ, ಸತೇಹಿ ನಹುತೇಹಿ ವಾ।
ಪಚ್ಛಿಮಂ ಭಾಸತೋ ಗಾಥಂ, ಕಾಮೇ ಮೇ ನ ರತೋ ಮನೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪಚ್ಛಿಮ**ನ್ತಿ "ರಥಕಾರೋವ ಚಮ್ಮಸ್ಸಾ"ತಿ ಗಾಥಂ। **ಕಾಮೇ ಮೇ ನ ರತೋ ಮನೋ**ತಿ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಭಾಸಮಾನಸ್ಸೇವ ಮಮ ವತ್ಥುಕಾಮೇಪಿ ಕಿಲೇಸಕಾಮೇಪಿ ಮನೋ ನಾಭಿರಮಾಮಿ। ಅಹಞ್ಹಿ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಭಾಸಮಾನೋ ಅತ್ತನೋವ ಧಮ್ಮದೇಸನಾಯ ಝಾನಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇಸಿಂ, ಮಹಾರಾಜಾತಿ।

ರಾಜಾ ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ತುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತಂ ವಣ್ಣೇನ್ತೋ ಓಸಾನಗಾಥಮಾಹ -

೪೮. "ಭದ್ರಕೋ ವತಾಯಂ ಮಾಣವಕೋ, ಸಬ್ಬಲೋಕವಿದೂ ಮುನಿ।
ಯೋ ಇಮಂ ತಣ್ಹಂ ದುಕ್ಖಜನನಿಂ, ಪರಿಜಾನಾತಿ ಪಣ್ಡಿತೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದುಕ್ಖಜನನಿ**ನ್ತಿ ಸಕಲವಟ್ಟದುಕ್ಖಜನನಿಂ। **ಪರಿಜಾನಾತೀ**ತಿ ಪರಿಜಾನಿ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿ, ಉಜ್ಝಿತ್ವಾ ನೀಹರೀತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ವಣ್ಣೇನ್ತೋ ಏವಮಾಹ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ "ಮಹಾರಾಜ, ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಚರಾ"ತಿ ರಾಜಾನಂ ಓವದಿತ್ವಾ ಆಕಾಸೇನ ಹಿಮವನ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮವಿಹಾರೇ ಭಾವೇತ್ವಾ ಅಪರಿಹೀನಜ್ಝಾನೋ ಹುತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೂಪಗೋ

ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ಏವಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಬ್ಬೇಪಾಹಂ ಏತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ನಿಸ್ಸೋಕಮಕಾಸಿ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ರಾಜಾ ಏಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಹೋಸಿ, ಪಣ್ಡಿತಮಾಣವೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಕಾಮಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಚತುತ್ಥಾ।

[೪೬೮] ೫. ಜನಸನ್ಧಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ದಸ ಖಲೂತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕೋಸಲರಞ್ಞೋ ಓವಾದತ್ಥಾಯ ಕಥೇಸಿ। ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಕಾಲೇ ರಾಜಾ ಇಸ್ಸರಿಯಮದಮತ್ತೋ ಕಿಲೇಸಸುಖನಿಸ್ಸಿತೋ ವಿನಿಚ್ಛಯಮ್ಪಿ ನ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ, ಬುದ್ಧುಪಟ್ಠಾನಮ್ಪಿ ಪಮಜ್ಜಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸೇ ದಸಬಲಂ ಅನುಸ್ಸರಿತ್ವಾ "ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಭುತ್ತಪಾತರಾಸೋ ರಥವರಮಾರುಯ್ಹ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಕಿಂ ಮಹಾರಾಜ ಚಿರಂ ನ ಪಞ್ಞಾಯಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಬಹುಕಿಚ್ಚತಾಯ ನೋ ಭನ್ತೇ ಬುದ್ಧುಪಟ್ಠಾನಸ್ಸ ಓಕಾಸೋ ನ ಜಾತೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಮಹಾರಾಜ, ಮಾದಿಸೇ ನಾಮ ಓವಾದದಾಯಕೇ ಸಬ್ಬಞ್ಞುಬುದ್ಧೇ ಧುರವಿಹಾರೇ ವಿಹರನ್ತೇ ಅಯುತ್ತಂ ತವ ಪಮಜ್ಜಿತುಂ, ರಞ್ಞಾ ನಾಮ ರಾಜಕಿಚ್ಚೇಸು ಅಪ್ಪಮತ್ತೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ರಟ್ಠವಾಸೀನಂ ಮಾತಾಪಿತುಸಮೇನ ಅಗತಿಗಮನಂ ಪಹಾಯ ದಸ ರಾಜಧಮ್ಮೇ ಅಕೋಪೇನ್ತೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ರಞ್ಞೋ ಹಿ ಧಮ್ಮಿಕಭಾವೇ ಸತಿ ಪರಿಸಾಪಿಸ್ಸ ಧಮ್ಮಿಕಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅನಚ್ಛರಿಯಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಯಂ ಮಯಿ ಅನುಸಾಸನ್ತೇ ತ್ವಂ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಯ್ಯಾಸಿ, ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾ ಅನುಸಾಸಕಆಚರಿಯೇ ಅವಿಜ್ಜಮಾನೇಪಿ ಅತ್ತನೋ ಮತಿಯಾವ ತಿವಿಧಸುಚರಿತಧಮ್ಮೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಸಗ್ಗಪಥಂ ಪೂರಯಮಾನಾ ಅಗಮಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, "ಜನಸನ್ಧಕುಮಾರೋ"ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ಅಥಸ್ಸ ವಯಪ್ಪತ್ತಸ್ಸ ತಕ್ಕಸಿಲತೋ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪಾನಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಆಗತಕಾಲೇ ರಾಜಾ ಸಬ್ಬಾನಿ ಬನ್ಧನಾಗಾರಾನಿ ಸೋಧಾಪೇತ್ವಾ ಉಪರಜ್ಜಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ರಜ್ಜೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಚತೂಸು ನಗರದ್ವಾರೇಸು ನಗರಮಜ್ಝೇ ರಾಜದ್ವಾರೇ ಚಾತಿ ಛ ದಾನಸಾಲಾಯೋ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ಛ ಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪಂ ಸಙ್ಖೋಭೇತ್ವಾ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತೇನ್ತೋ ಬನ್ಧನಾಗಾರಾನಿ ನಿಚ್ಚಂ ವಿವಟಾನಿ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಭಣ್ಡಿಕಂ ಸೋಧಾಪೇತ್ವಾ ಚತೂಹಿ ಸಙ್ಗಹವತ್ಥೂಹಿ ಲೋಕಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಪಞ್ಚ ಸೀಲಾನಿ ರಕ್ಖನ್ತೋ ಉಪೋಸಥವಾಸಂ ವಸನ್ತೋ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಚ ರಟ್ಠವಾಸಿನೋ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇತ್ವಾ "ದಾನಂ ದೇಥ, ಸೀಲಂ ಸಮಾದಿಯಥ, ಭಾವನಂ ಭಾವೇಥ, ಧಮ್ಮೇನ ಕಮ್ಮನ್ತೇ ಚ ವೋಹಾರೇ ಚ ಪಯೋಜೇಥ, ದಹರಕಾಲೇಯೇವ ಸಿಪ್ಪಾನಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಥ, ಧನಂ ಉಪ್ಪಾದೇಥ, ಗಾಮಕೂಟಕಮ್ಮಂ ವಾ ಪಿಸುಣವಾಚಾಕಮ್ಮಂ ವಾ ಮಾ ಕರಿತ್ಥ, ಚಣ್ಡಾ ಫರುಸಾ ಮಾ ಅಹುವತ್ಥ, ಮಾತುಪಟ್ಠಾನಂ ಪಿತುಪಟ್ಠಾನಂ ಪೂರೇಥ, ಕುಲೇ ಜೇಟ್ಠಾಪಚಾಯಿನೋ ಭವಥಾ"ತಿ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಮಹಾಜನೇ ಸುಚರಿತಧಮ್ಮೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಪನ್ನರಸೀಉಪೋಸಥೇ ಸಮಾದಿನ್ನುಪೋಸಥೋ "ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಭಿಯ್ಯೋ ಹಿತಸುಖತ್ಥಾಯ ಅಪ್ಪಮಾದವಿಹಾರತ್ಥಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ನಗರೇ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಓರೋಧೇ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬನಗರಜನಂ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇತ್ವಾ ರಾಜಙ್ಗಣೇ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕತರತನಮಣ್ಡಪಮಜ್ಝೇ ಸುಪಞ್ಞತ್ತವರಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ಅಮ್ಭೋ, ನಗರವಾಸಿನೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ತಪನೀಯೇ ಚ ಅತಪನೀಯೇ ಚ ಧಮ್ಮೇ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ಓಹಿತಸೋತಾ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಸುಣಾಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಸಚ್ಚಪರಿಭಾವಿತಂ ಮುಖರತನಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ತಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಮಧುರೇನ ಸರೇನ ಕೋಸಲರಞ್ಞೋ ಆವಿ ಕರೋನ್ತೋ -

೪೯. “ದಸ ಖಲು ಇಮಾನಿ ಠಾನಾನಿ, ಯಾನಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅಕರಿತ್ವಾ।
ಸ ಪಚ್ಛಾ ಮನುತಪ್ಪತಿ, ಇಚ್ಚೇವಾಹ ಜನಸನ್ಧೋ॥

೫೦. “ಅಲದ್ಧಾ ವಿತ್ತಂ ತಪ್ಪತಿ, ಪುಬ್ಬೇ ಅಸಮುದಾನಿತಂ।
ನ ಪುಬ್ಬೇ ಧನಮೇಸಿಸ್ಸಂ, ಇತಿ ಪಚ್ಛಾನುತಪ್ಪತಿ॥

೫೧. “ಸಕ್ಯರೂಪಂ ಪುರೇ ಸನ್ತಂ, ಮಯಾ ಸಿಪ್ಪಂ ನ ಸಿಕ್ಖಿತಂ।
ಕಿಚ್ಛಾ ವುತ್ತಿ ಅಸಿಪ್ಪಸ್ಸ, ಇತಿ ಪಚ್ಛಾನುತಪ್ಪತಿ॥

೫೨. “ಕೂಟವೇದೀ ಪುರೇ ಆಸಿಂ, ಪಿಸುಣೋ ಪಿಟ್ಠಿಮಂಸಿಕೋ।
ಚಣ್ಡೋ ಚ ಫರುಸೋ ಚಾಪಿ, ಇತಿ ಪಚ್ಛಾನುತಪ್ಪತಿ॥

೫೩. “ಪಾಣಾತಿಪಾತೀ ಪುರೇ ಆಸಿಂ, ಲುದ್ದೋ ಚಾಪಿ ಅನಾರಿಯೋ।
ಭೂತಾನಂ ನಾಪಚಾಯಿಸ್ಸಂ, ಇತಿ ಪಚ್ಛಾನುತಪ್ಪತಿ॥

೫೪. “ಬಹೂಸು ವತ ಸನ್ತೀಸು, ಅನಾಪಾದಾಸು ಇತ್ಥಿಸು।
ಪರದಾರಂ ಅಸೇವಿಸ್ಸಂ, ಇತಿ ಪಚ್ಛಾನುತಪ್ಪತಿ॥

೫೫. “ಬಹುಮ್ಹಿ ವತ ಸನ್ತಮ್ಹಿ, ಅನ್ನಪಾನೇ ಉಪಟ್ಠಿತೇ।
ನ ಪುಬ್ಬೇ ಅದದಂ ದಾನಂ, ಇತಿ ಪಚ್ಛಾನುತಪ್ಪತಿ॥

೫೬. “ಮಾತರಂ ಪಿತರಂ ಚಾಪಿ, ಜಿಣ್ಣಕಂ ಗತಯೋಬ್ಬನಂ।
ಪಹು ಸನ್ತೋ ನ ಪೋಸಿಸ್ಸಂ, ಇತಿ ಪಚ್ಛಾನುತಪ್ಪತಿ॥

೫೭. “ಆಚರಿಯಮನುಸತ್ಥಾರಂ , ಸಬ್ಬಕಾಮರಸಾಹರಂ।
ಪಿತರಂ ಅತಿಮಞ್ಞಿಸ್ಸಂ, ಇತಿ ಪಚ್ಛಾನುತಪ್ಪತಿ॥

೫೮. “ಸಮಣೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಚಾಪಿ, ಸೀಲವನ್ತೇ ಬಹುಸ್ಸುತೇ।
ನ ಪುಬ್ಬೇ ಪಯಿರುಪಾಸಿಸ್ಸಂ, ಇತಿ ಪಚ್ಛಾನುತಪ್ಪತಿ॥

೫೯. “ಸಾಧು ಹೋತಿ ತಪೋ ಚಿಣ್ಣೋ, ಸನ್ತೋ ಚ ಪಯಿರುಪಾಸಿತೋ।
ನ ಚ ಪುಬ್ಬೇ ತಪೋ ಚಿಣ್ಣೋ, ಇತಿ ಪಚ್ಛಾನುತಪ್ಪತಿ॥

೬೦. “ಯೋ ಚ ಏತಾನಿ ಠಾನಾನಿ, ಯೋನಿಸೋ ಪಟಿಪಜ್ಜತಿ।
ಕರಂ ಪುರಿಸಕಿಚ್ಚಾನಿ, ಸ ಪಚ್ಛಾ ನಾನುತಪ್ಪತೀ”ತಿ॥ - ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಆಹ।

ತತ್ಥ **ಠಾನಾನೀ**ತಿ ಕಾರಣಾನಿ। **ಪುಬ್ಬೇ**ತಿ ಪಠಮಮೇವ ಅಕರಿತ್ವಾ। **ಸ ಪಚ್ಛಾ ಮನುತಪ್ಪತೀ**ತಿ ಸೋ ಪಠಮಂ ಕತ್ತಬ್ಬಾನಂ ಅಕಾರಕೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಪಚ್ಛಾ ಇಧಲೋಕೇಪಿ ಪರಲೋಕೇಪಿ ತಪ್ಪತಿ ಕಿಲಮತಿ। “ಪಚ್ಛಾ ವಾ ಅನುತಪ್ಪತೀ”ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। **ಇಚ್ಚೇವಾಹಾ**ತಿ ಇತಿ ಏವಂ ಆಹಾತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ, ಇತಿ ಏವಂ ರಾಜಾ ಜನಸನ್ಧೋ ಅವೋಚ। ಇಚ್ಚಸ್ಸುಹಾತಿಪಿ ಪಾಠೋ। ತತ್ಥ

ಅಸ್ಸು-ಕಾರೋ ನಿಪಾತಮತ್ತಂ ಇತಿ ಅಸ್ಸು ಆಹಾತಿ ಪದಚ್ಛೇದೋ। ಇದಾನಿ ತಾನಿ ದಸ ತಪನೀಯಕಾರಣಾನಿ ಪಕಾಸೇತುಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಕಥಾ ಹೋತಿ। ತತ್ಥ **ಪುಬ್ಬೇ**ತಿ ಪಠಮಮೇವ ತರುಣಕಾಲೇ ಪರಕ್ಕಮಂ ಕತ್ವಾ **ಅಸಮುದಾನಿತಂ** ಅಸಮ್ಭತಂ ಧನಂ ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇ ಅಲಭಿತ್ವಾ ತಪ್ಪತಿ ಸೋಚತಿ, ಪರೇ ಚ ಸುಖಿತೇ ದಿಸ್ವಾ ಸಯಂ ದುಕ್ಖಂ ಜೀವನ್ತೋ "ಪುಬ್ಬೇ ಧನಂ ನ ಪರಿಯೇಸಿಸ್ಸ"ನ್ತಿ ಏವಂ ಪಚ್ಛಾ ಅನುತಪ್ಪತಿ, ತಸ್ಮಾ ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇ ಸುಖಂ ಜೀವಿತುಕಾಮಾ ದಹರಕಾಲೇಯೇವ ಧಮ್ಮಿಕಾನಿ ಕಸಿಕಮ್ಮಾದೀನಿ ಕತ್ವಾ ಧನಂ ಪರಿಯೇಸಥಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಪುರೇ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪುರೇ ದಹರಕಾಲೇ ಆಚರಿಯೇ ಪಯಿರುಪಾಸಿತ್ವಾ ಮಯಾ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಕರೂಪಂ ಸಮಾನಂ ಹತ್ಥಿಸಿಪ್ಪಾದಿಕಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಿಪ್ಪಂ ನ ಸಿಕ್ಖಿತಂ। **ಕಿಚ್ಛಾ**ತಿ ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇ ಅಸಿಪ್ಪಸ್ಸ ದುಕ್ಖಾ ಜೀವಿತವುತ್ತಿ, ನೇವ ಸಕ್ಕಾ ತದಾ ಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಕ್ಖಿತುಂ, ತಸ್ಮಾ ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇ ಸುಖಂ ಜೀವಿತುಕಾಮಾ ತರುಣಕಾಲೇಯೇವ ಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಕ್ಖಥಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಕುಟವೇದೀ**ತಿ ಕೂಟಜಾನನಕೋ ಗಾಮಕೂಟಕೋ ವಾ ಲೋಕಸ್ಸ ಅನತ್ಥಕಾರಕೋ ವಾ ತುಲಾಕೂಟಾದಿಕಾರಕೋ ವಾ ಕೂಟಟ್ಟಕಾರಕೋ ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಆಸಿ**ನ್ತಿ ಏವರೂಪೋ ಅಹಂ ಪುಬ್ಬೇ ಅಹೋಸಿಂ। **ಪಿಸುಣೋ**ತಿ ಪೇಸುಞ್ಞಕಾರಣೋ। **ಪಿಟ್ಠಿಮಂಸಿಕೋ**ತಿ ಲಞ್ಜಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಸಾಮಿಕೇ ಸಾಮಿಕೇ ಕರೋನ್ತೋ ಪರೇಸಂ ಪಿಟ್ಠಿಮಂಸಖಾದಕೋ। **ಇತಿ ಪಚ್ಛಾ**ತಿ ಏವಂ ಮರಣಮಞ್ಚೇ ನಿಪನ್ನೋ ಅನುತಪ್ಪತಿ , ತಸ್ಮಾ ಸಚೇ ನಿರಯೇ ನ ವಸಿತುಕಾಮಾತ್ಥ, ಮಾ ಏವರೂಪಂ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಕರಿತ್ಥಾತಿ ಓವದತಿ।

ಲುದ್ದೋತಿ ದಾರುಣೋ। **ಅನಾರಿಯೋ**ತಿ ನ ಅರಿಯೋ ನೀಚಸಮಾಚಾರೋ। **ನಾಪಚಾಯಿಸ್ಸ**ನ್ತಿ ಖನ್ತಿಮೇತ್ತಾನುದ್ದಯವಸೇನ ನೀಚವುತ್ತಿಕೋ ನಾಹೋಸಿಂ। ಸೇಸಂ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಅನಾಪಾದಾಸೂ**ತಿ ಆಪಾದಾನಂ ಆಪಾದೋ, ಪರಿಗ್ಗಹೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ನತ್ಥಿ ಆಪಾದೋ ಯಾಸಂ ತಾ ಅನಾಪಾದಾ, ಅಞ್ಞೇಹಿ ಅಕತಪರಿಗ್ಗಹಾಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉಪಟ್ಠಿತೇ**ತಿ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತೇ। **ನ ಪುಬ್ಬೇ**ತಿ ಇತೋ ಪುಬ್ಬೇ ದಾನಂ ನ ಅದದಂ। **ಪಹು ಸನ್ತೋ**ತಿ ಧನಬಲೇನಾಪಿ ಕಾಯಬಲೇನಾಪಿ ಪೋಸಿತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ಪಟಿಬಲೋ ಸಮಾನೋ। **ಆಚರಿಯ**ನ್ತಿ ಆಚಾರೇ ಸಿಕ್ಖಾಪನತೋ ಇಧ ಪಿತಾ "ಆಚರಿಯೋ"ತಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ। **ಅನುಸತ್ಥಾರ**ನ್ತಿ ಅನುಸಾಸಕಂ। **ಸಬ್ಬಕಾಮರಸಾಹರ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬೇ ವತ್ಥುಕಾಮರಸೇ ಆಹರಿತ್ವಾ ಪೋಸಿತಾರಂ। **ಅತಿಮಞ್ಞಿಸ್ಸ**ನ್ತಿ ತಸ್ಸ ಓವಾದಂ ಅಗಣ್ಹನ್ತೋ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಞ್ಞಿಸ್ಸಂ।

ನ ಪುಬ್ಬೇತಿ ಇತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಿಕಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಪಿ ಗಿಲಾನಾಗಿಲಾನೇಪಿ ಚೀವರಾದೀನಿ ದತ್ವಾ ಅಪ್ಪಟಿಜಗ್ಗನೇನ ನ ಪಯಿರುಪಾಸಿಸ್ಸಂ। **ತಪೋ**ತಿ ಸುಚರಿತತಪೋ। **ಸನ್ತೋ**ತಿ ತೀಹಿ ದ್ವಾರೇಹಿ ಉಪಸನ್ತೋ ಸೀಲವಾ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ತಿವಿಧಸುಚರಿತಸಙ್ಖಾತೋ ತಪೋ ಚಿಣ್ಣೋ ಏವರೂಪೋ ಚ ಉಪಸನ್ತೋ ಪಯಿರುಪಾಸಿತೋ ನಾಮ ಸಾಧು ಸುನ್ದರೋ। **ನ ಪುಬ್ಬೇ**ತಿ ಮಯಾ ದಹರಕಾಲೇ ಏವರೂಪೋ ತಪೋ ನ ಚಿಣ್ಣೋ, ಇತಿ ಪಚ್ಛಾ ಜರಾಜಿಣ್ಣೋ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತೋ ಅನುತಪ್ಪತಿ ಸೋಚತಿ। ಸಚೇ ತುಮ್ಹೇ ಏವಂ ನ ಸೋಚಿತುಕಾಮಾ, ತಪೋಕಮ್ಮಂ ಕರೋಥಾತಿ ವದತಿ। **ಯೋ ಚ ಏತಾನೀ**ತಿ ಯೋ ಪನ ಏತಾನಿ ದಸ ಕಾರಣಾನಿ ಪಠಮಮೇವ ಉಪಾಯೇನ ಪಟಿಪಜ್ಜತಿ ಸಮಾದಾಯ ವತ್ತತಿ, ಪುರಿಸೇಹಿ ಕತ್ತಬ್ಬಾನಿ ಧಮ್ಮಿಕಕಿಚ್ಚಾನಿ ಕರೋನ್ತೋ ಸೋ ಅಪ್ಪಮಾದವಿಹಾರೀ ಪುರಿಸೋ ಪಚ್ಛಾ ನಾನುತಪ್ಪತಿ, ಸೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋವ ಹೋತೀತಿ।

ಇತಿ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಅನ್ವದ್ಧಮಾಸಂ ಇಮಿನಾ ನಿಯಾಮೇನ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಮಹಾಜನೋಪಿಸ್ಸ ಓವಾದೇ ಠತ್ವಾ ತಾನಿ ದಸ ಠಾನಾನಿ ಪೂರೇತ್ವಾ ಸಗ್ಗಪರಾಯಣೋವ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ಏವಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾ ಅನಾಚರಿಯಕಾಪಿ ಅತ್ತನೋ ಮತಿಯಾವ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಮಹಾಜನಂ ಸಗ್ಗಪಥೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸು"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಪರಿಸಾ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ ಅಹೇಸುಂ, ಜನಸನ್ಧರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಜನಸನ್ಧಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಞ್ಚಮಾ।

[೪೬೯] ೯. ಮಹಾಕಣ್ಹಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಕಣ್ಹೋ ಕಣ್ಹೋ ಚಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಲೋಕತ್ಥಚರಿಯಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕದಿವಸಞ್ಹಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ಯಾವಞ್ಚಿದಂ, ಆವುಸೋ, ಸತ್ಥಾ ಬಹುಜನಹಿತಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ ಅತ್ತನೋ ಫಾಸುವಿಹಾರಂ ಪಹಾಯ ಲೋಕಸ್ಸೇವ ಅತ್ಥಂ ಚರತಿ, ಪರಮಾಭಿಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪತ್ವಾ ಸಯಂ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಅಟ್ಠಾರಸಯೋಜನಮಗ್ಗಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಞ್ಚವಗ್ಗಿಯತ್ಥೇರಾನಂ **ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ** (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೧೦೮೧; ಮಹಾವ॰ ೧೩ ಆದಯೋ; ಪಟಿ॰ ಮ॰ ೨.೩೦) ಪವತ್ತೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಮಿಯಾ ಪಕ್ಖಸ್ಸ **ಅನತ್ತಲಕ್ಖಣಸುತ್ತಂ** (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೩.೫೯; ಮಹಾವ॰ ೨೦ ಆದಯೋ) ಕಥೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಅರಹತ್ತಂ ಅದಾಸಿ। ಉರುವೇಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇಭಾತಿಕಜಟಿಲಾನಂ ಅಡ್ಢುಡ್ಢಾನಿ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಸಹಸ್ಸಾನಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಗಯಾಸೀಸೇ **ಆದಿತ್ತಪರಿಯಾಯಂ** (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೪.೨೩೫; ಮಹಾವ॰ ೫೪) ಕಥೇತ್ವಾ ಜಟಿಲಸಹಸ್ಸಾನಂ ಅರಹತ್ತಂ ಅದಾಸಿ, ಮಹಾಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ತೀಣಿ ಗಾವುತಾನಿ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತೀಹಿ ಓವಾದೇಹಿ ಉಪಸಮ್ಪದಂ ಅದಾಸಿ। ಏಕೋ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಞ್ಚಚತ್ತಾಲೀಸಯೋಜನಮಗ್ಗಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುಕ್ಕುಸಾತಿಕುಲಪುತ್ತಂ ಅನಾಗಾಮಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ, ಮಹಾಕಪ್ಪಿನಸ್ಸ ವೀಸಯೋಜನಸತಂ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಂ ಕತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಅದಾಸಿ, ಏಕೋ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ತಿಂಸಯೋಜನಮಗ್ಗಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಾವ ಕಕ್ಖಳಂ ಫರುಸಂ ಅಙ್ಗುಲಿಮಾಲಂ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ, ತಿಂಸಯೋಜನಮಗ್ಗಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆಳವಕಂ ಯಕ್ಖಂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಕುಮಾರಸ್ಸ ಸೋತ್ಥಿಂ ಅಕಾಸಿ। ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ತೇಮಾಸಂ ವಸನ್ತೋ ಅಸೀತಿಯಾ ದೇವತಾಕೋಟೀನಂ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯಂ ಸಮ್ಪಾದೇಸಿ, ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಬಕಬ್ರಹ್ಮುನೋ ದಿಟ್ಠಿಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ದಸನ್ನಂ ಬ್ರಹ್ಮಸಹಸ್ಸಾನಂ ಅರಹತ್ತಂ ಅದಾಸಿ, ಅನುಸಂವಚ್ಛರಂ ತೀಸು ಮಣ್ಡಲೇಸು ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಉಪನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಸರಣಾನಿ ಚೇವ ಸೀಲಾನಿಚ ಮಗ್ಗಫಲಾನಿ ಚ ದೇತಿ, ನಾಗಸುಪಣ್ಣಾದೀನಮ್ಪಿ ನಾನಪ್ಪಕಾರಂ ಅತ್ಥಂ ಚರತೀ"ತಿ ದಸಬಲಸ್ಸ ಲೋಕತ್ಥಚರಿಯಗುಣಂ ಕಥಯಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಅನಚ್ಛರಿಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೋಹಂ ಇದಾನಿ ಅಭಿಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪತ್ವಾ ಲೋಕಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ಚರೇಯ್ಯಂ, ಪುಬ್ಬೇ ಸರಾಗಕಾಲೇಪಿ ಲೋಕಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ಅಚರಿ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಕಸ್ಸಪಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಉಸೀನಕೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ಕಸ್ಸಪಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇ ಚತುಸಚ್ಚದೇಸನಾಯ ಮಹಾಜನಂ ಕಿಲೇಸಬನ್ಧನಾ ಮೋಚೇತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಾನನಗರಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ದೀಘಸ್ಸ ಅದ್ಧುನೋ ಅಚ್ಚಯೇನ ಸಾಸನಂ ಓಸಕ್ಕಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಏಕವೀಸತಿಯಾ ಅನೇಸನಾಹಿ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖೂ ಗಿಹಿಸಂಸಗ್ಗಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಪುತ್ತಧೀತಾದೀಹಿ ವಡ್ಢನ್ತಿ। ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋಪಿ ಗಿಹಿಸಂಸಗ್ಗಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಪುತ್ತಧೀತಾದೀಹಿ ವಡ್ಢನ್ತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಭಿಕ್ಖುಧಮ್ಮಂ, ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಭಿಕ್ಖುನಿಧಮ್ಮಂ, ಉಪಾಸಕಾ ಉಪಾಸಕಧಮ್ಮಂ, ಉಪಾಸಿಕಾ ಉಪಾಸಿಕಧಮ್ಮಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಧಮ್ಮಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸುಂ। ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಮನುಸ್ಸಾ ದಸ ಅಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥೇ ಸಮಾದಾಯ ವತ್ತಿಂಸು, ಮತಮತಾ ಅಪಾಯೇಸು ಪರಿಪೂರೇಸುಂ। ತದಾ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ನವೇ ನವೇ ದೇವೇ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಅಪಾಯೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸಾಸನಂ ಓಸಕ್ಕಿತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಅತ್ಥೇಕೋ ಉಪಾಯೋ, ಮಹಾಜನಂ ತಾಸೇತ್ವಾ ಭೀತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಅಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಓಸಕ್ಕಿತಂ ಸಾಸನಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಅಪರಮ್ಪಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಂ ಪವತ್ತನಕಾರಣಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಂ ಕತ್ವಾ ಮಾತಲಿದೇವಪುತ್ತಂ ಮೋಚಪ್ಪಮಾಣದಾಠಂ ಚತೂಹಿ ದಾಠಾಹಿ ವಿನಿಗ್ಗತರಸ್ಮಿಯಾ ಭಯಾನಕಂ ಕತ್ವಾ ಗಬ್ಭಿನೀನಂ ದಸ್ಸನೇನೇವ ಗಬ್ಭಪಾತನಸಮತ್ಥಂ ಘೋರರೂಪಂ ಆಜಾನೇಯ್ಯಪ್ಪಮಾಣಂ ಕಾಳವಣ್ಣಂ ಮಹಾಕಣ್ಹಸುನಖಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಬನ್ಧನೇನ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ರತ್ತಮಾಲಂ ಕಣ್ಠೇ ಪಿಳನ್ಧಿತ್ವಾ ರಜ್ಜುಕೋಟಿಕಂ ಆದಾಯ ಸಯಂ ದ್ವೇ ಕಾಸಾಯಾನಿ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಮುಖೇ ಪಞ್ಚಧಾ ಕೇಸೇ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ರತ್ತಮಾಲಂ ಪಿಳನ್ಧಿತ್ವಾ ಆರೋಪಿತಪವಾಳವಣ್ಣಜಿಯಂ ಮಹಾಧನುಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಜಿರಗ್ಗನಾರಾಚಂ ನಖೇನ ಪರಿವಟ್ಟೇನ್ತೋ ವನಚರಕವೇಸಂ

ಗಹೇತ್ವಾ ನಗರತೋ ಯೋಜನಮತ್ತೇ ಠಾನೇ ಓತರಿತ್ವಾ "ನಸ್ಸತಿ ಲೋಕೋ, ನಸ್ಸತಿ ಲೋಕೋ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಸದ್ದಂ ಅನುಸಾವೇತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇ ಉತ್ತಾಸೇತ್ವಾ ನಗರೂಪಚಾರಂ ಪತ್ವಾ ಪುನ ಸದ್ದಮಕಾಸಿ।

ಮನುಸ್ಸಾ ಸುನಖಂ ದಿಸ್ವಾ ಉತ್ರಸ್ತಾ ನಗರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ರಾಜಾ ಸೀಘಂ ನಗರದ್ವಾರಾನಿ ಪಿದಹಾಪೇಸಿ। ಸಕ್ಕೋಪಿ ಅಟ್ಠಾರಸಹತ್ಥಂ ಪಾಕಾರಂ ಉಲ್ಲಙ್ಘಿತ್ವಾ ಸುನಖೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅನ್ತೋನಗರೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ಭೀತತಸಿತಾ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಗೇಹಾನಿ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿಲೀಯಿಂಸು। ಮಹಾಕಣ್ಹೋಪಿ ದಿಟ್ಠದಿಟ್ಠೇ ಮನುಸ್ಸೇ ಉಪಧಾವಿತ್ವಾ ಸನ್ತಾಸೇನ್ತೋ ರಾಜನಿವೇಸನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ರಾಜಙ್ಗಣೇ ಮನುಸ್ಸಾ ಭಯೇನ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ರಾಜನಿವೇಸನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ದ್ವಾರಂ ಪಿದಹಿಂಸು। ಉಸೀನಕರಾಜಾಪಿ ಓರೋಧೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಾಸಾದಂ ಅಭಿರುಹಿ। ಮಹಾಕಣ್ಹೋ ಸುನಖೋ ಪುರಿಮಪಾದೇ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವಾತಪಾನೇ ಠತ್ವಾ ಮಹಾಭುಸ್ಸಿತಂ ಭುಸ್ಸಿ। ತಸ್ಸ ಸದ್ದೋ ಹೇಟ್ಠಾ ಅವೀಚಿಂ, ಉಪರಿ ಭವಗ್ಗಂ ಪತ್ವಾ ಸಕಲಚಕ್ಕವಾಳಂ ಏಕನಿನ್ನಾದಂ ಅಹೋಸಿ। **ವಿಧುರಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೧೬.೧೩೪೬ ಆದಯೋ) ಹಿ ಪುಣ್ಣಕಯಕ್ಖರಞ್ಞೋ, **ಕುಸಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೨.೨೦.೧ ಆದಯೋ) ಕುಸರಞ್ಞೋ, **ಭೂರಿದತ್ತಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೨.೨೨.೭೮೪ ಆದಯೋ) ಸುದಸ್ಸನನಾಗರಞ್ಞೋ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಮಹಾಕಣ್ಹಜಾತಕೇ ಅಯಂ ಸದ್ದೋತಿ ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಸದ್ದಾ ಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಮಹಾಸದ್ದಾ ನಾಮ ಅಹೇಸುಂ।

ನಗರವಾಸಿನೋ ಭೀತತಸಿತಾ ಹುತ್ವಾ ಏಕಪುರಿಸೋಪಿ ಸಕ್ಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ರಾಜಾಯೇವ ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ವಾತಪಾನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸಕ್ಕಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಅಮ್ಭೋ ಲುದ್ದಕ, ಕಸ್ಮಾ ತೇ ಸುನಖೋ ಭುಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಹ। "ಛಾತಭಾವೇನ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ತಸ್ಸ ಭತ್ತಂ ದಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅನ್ತೋಜನಸ್ಸ ಚ ಅತ್ತನೋ ಚ ಪಕ್ಕಭತ್ತಂ ಸಬ್ಬಂ ದಾಪೇಸಿ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಸುನಖೋ ಏಕಕಬಳಂ ವಿಯ ಕತ್ವಾ ಪುನ ಸದ್ದಮಕಾಸಿ। ಪುನ ರಾಜಾ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇದಾನಿಪಿ ಮೇ ಸುನಖೋ ಛಾತೋಯೇವಾ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸಾದೀನಂ ಪಕ್ಕಭತ್ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ದಾಪೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ನಿಟ್ಠಾಪಿತೇ ಸಕಲನಗರಸ್ಸ ಪಕ್ಕಭತ್ತಂ ದಾಪೇಸಿ। ತಮ್ಪಿ ಸೋ ತಥೇವ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಪುನ ಸದ್ದಮಕಾಸಿ। ರಾಜಾ "ನ ಏಸ ಸುನಖೋ, ನಿಸ್ಸಂಸಯಂ ಏಸ ಯಕ್ಖೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಆಗಮನಕಾರಣಂ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಭೀತತಸಿತೋ ಹುತ್ವಾ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೬೧. "ಕಣ್ಹೋ ಕಣ್ಹೋ ಚ ಘೋರೋ ಚ, ಸುಕ್ಕದಾಠೋ ಪಭಾಸವಾ।
ಬದ್ಧೋ ಪಞ್ಚಹಿ ರಜ್ಜೂಹಿ, ಕಿಂ ರವಿ ಸುನಖೋ ತವಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಣ್ಹೋ ಕಣ್ಹೋ**ತಿ ಭಯವಸೇನ ದಳ್ಹೀವಸೇನ ವಾ ಆಮೇಡಿತಂ। **ಘೋರೋ**ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ ಭಯಜನಕೋ। **ಪಭಾಸವಾ**ತಿ ದಾಠಾ ನಿಕ್ಖನ್ತರಂಸಿಪಭಾಸೇನ ಪಭಾಸವಾ। **ಕಿಂ ರವೀ**ತಿ ಕಿಂ ವಿರವಿ। ತವೇಸ ಏವರೂಪೋ ಕಕ್ಖಳೋ ಸುನಖೋ ಕಿಂ ಕರೋತಿ, ಕಿಂ ಮಿಗೇ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಉದಾಹು ತೇ ಅಮಿತ್ತೇ, ಕಿಂ ತೇ ಇಮಿನಾ, ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಹಿ ನನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇನೇವಮಾಹ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸಕ್ಕೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೬೨. "ನಾಯಂ ಮಿಗಾನಮತ್ಥಾಯ, ಉಸೀನಕ ಭವಿಸ್ಸತಿ।
ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಅನಯೋ ಹುತ್ವಾ, ತದಾ ಕಣ್ಹೋ ಪಮೋಕ್ಖತೀ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ – ಅಯಞ್ಹಿ "ಮಿಗಮಂಸಂ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಇಧ ನಾಗತೋ, ತಸ್ಮಾ ಮಿಗಾನಂ ಅತ್ಥೋ ನ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಮನುಸ್ಸಮಂಸಂ ಪನ ಖಾದಿತುಂ ಆಗತೋ, ತಸ್ಮಾ ತೇಸಂ ಅನಯೋ ಮಹಾವಿನಾಸಕಾರಕೋ ಹುತ್ವಾ ಯದಾ ಅನೇನ ಮನುಸ್ಸಾ ವಿನಾಸಂ ಪಾಪಿತಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತದಾ ಅಯಂ ಕಣ್ಹೋ ಪಮೋಕ್ಖತಿ, ಮಮ ಹತ್ಥತೋ ಮುಚ್ಚಿಸ್ಸತೀತಿ।

ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ "ಕಿಂ ಪನ ತೇ ಭೋ ಉದ್ದಕ-ಸುನಖೋ ಸಬ್ಬೇಸಂಯೇವ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಮಂಸಂ ಖಾದಿಸ್ಸತಿ, ಉದಾಹು ತವ ಅಮಿತ್ತಾನಞ್ಞೇವಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಅಮಿತ್ತಾನಞ್ಞೇವ ಮೇ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಕೇ ಪನ ಇಧ ತೇ ಅಮಿತ್ತಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಅಧಮ್ಮಾಭಿರತಾ ವಿಸಮಚಾರಿನೋ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಕಥೇಹಿ ತಾವ ನೇ ಅಮ್ಹಾಕ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಥಸ್ಸ ಕಥೇನ್ತೋ ದೇವರಾಜಾ ದಸ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೯೩. "ಪತ್ತಹತ್ಥಾ ಸಮಣಕಾ, ಮುಣ್ಡಾ ಸಙ್ಘಾಟಿಪಾರುತಾ।
ನಙ್ಗಲೇಹಿ ಕಸಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತದಾ ಕಣ್ಹೋ ಪಮೋಕ್ಖತಿ॥

೯೪. "ತಪಸ್ಸಿನಿಯೋ ಪಬ್ಬಜಿತಾ, ಮುಣ್ಡಾ ಸಙ್ಘಾಟಿಪಾರುತಾ।
ಯದಾ ಲೋಕೇ ಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತದಾ ಕಣ್ಹೋ ಪಮೋಕ್ಖತಿ॥

೯೫. "ದೀಘೋತ್ತರೋಟ್ಠಾ ಜಟಿಲಾ, ಪಙ್ಕದನ್ತಾ ರಜಸ್ಸಿರಾ।
ಇಣಂ ಚೋದಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ತದಾ ಕಣ್ಹೋ ಪಮೋಕ್ಖತಿ॥

೯೬. "ಅಧಿಚ್ಚ ವೇದೇ ಸಾವಿತ್ತಿಂ, ಯಞ್ಞತನ್ತಞ್ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ।
ಭತಿಕಾಯ ಯಜಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತದಾ ಕಣ್ಹೋ ಪಮೋಕ್ಖತಿ॥

೯೭. "ಮಾತರಂ ಪಿತರಂ ಚಾಪಿ, ಜಿಣ್ಣಕಂ ಗತಯೋಬ್ಬನಂ।
ಪಹೂ ಸನ್ತೋ ನ ಭರನ್ತಿ, ತದಾ ಕಣ್ಹೋ ಪಮೋಕ್ಖತಿ॥

೯೮. "ಮಾತರಂ ಪಿತರಂ ಚಾಪಿ, ಜಿಣ್ಣಕಂ ಗತಯೋಬ್ಬನಂ।
ಬಾಲಾ ತುಮ್ಹೇತಿ ವಕ್ಖನ್ತಿ, ತದಾ ಕಣ್ಹೋ ಪಮೋಕ್ಖತಿ॥

೯೯. "ಆಚರಿಯಭರಿಯಂ ಸಖಿಂ, ಮಾತುಲಾನಿಂ ಪಿತುಚ್ಛಕಿಂ।
ಯದಾ ಲೋಕೇ ಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತದಾ ಕಣ್ಹೋ ಪಮೋಕ್ಖತಿ॥

೧೦೦. "ಅಸಿಚಮ್ಮಂ ಗಹೇತ್ವಾನ, ಖಗ್ಗಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ।
ಪನ್ಥಘಾತಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತದಾ ಕಣ್ಹೋ ಪಮೋಕ್ಖತಿ॥

೧೦೧. "ಸುಕ್ಕಚ್ಛವೀ ವೇಧವೇರಾ, ಥೂಲಬಾಹೂ ಅಪಾತುಭಾ।
ಮಿತ್ತಭೇದಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತದಾ ಕಣ್ಹೋ ಪಮೋಕ್ಖತಿ॥

೧೦೨. "ಮಾಯಾವಿನೋ ನೇಕತಿಕಾ, ಅಸಪ್ಪುರಿಸಚಿನ್ತಕಾ।
ಯದಾ ಲೋಕೇ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತದಾ ಕಣ್ಹೋ ಪಮೋಕ್ಖತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಮಣಕಾತಿ** "ಮಯಂ ಸಮಣಾಮ್ಹಾ"ತಿ ಪಟಿಞ್ಞಾಮತ್ತಕೇನ ಹೀಳಿತವೋಹಾರೇನೇವಮಾಹ। **ಕಸಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ** ತೇ ತದಾಪಿ ಕಸನ್ತಿಯೇವ। ಅಯಂ ಪನ ಅಜಾನನ್ತೋ ವಿಯ ಏವಮಾಹ। ಅಯಞ್ಹೇತ್ಥ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ - ಏತೇ ಏವರೂಪಾ ದುಸ್ಸೀಲಾ ಮಮ ಅಮಿತ್ತಾ, ಯದಾ ಮಮ ಸುನಖೇನ ಏತೇ ಮಾರೇತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಖಾದಿತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತದಾ ಏಸ ಕಣ್ಹೋ ಇತೋ ಪಞ್ಚರಜ್ಜುಬನ್ಧನಾ ಪಮೋಕ್ಖತೀತಿ। ಇಮಿನಾ ಉಪಾಯೇನ ಸಬ್ಬಗಾಥಾಸು ಅಧಿಪ್ಪಾಯಯೋಜನಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾ।

ಪಬ್ಬಜಿತಾತಿ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತಾ। **ಗಮಿಸ್ಸನ್ತೀ**ತಿ ಅಗಾರಮಜ್ಝೇ ಪಞ್ಚ ಕಾಮಗುಣೇ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಿಯೋ ವಿಚರಿಸ್ಸನ್ತಿ। **ದೀಘೋತ್ತರೋಟ್ಠಾ**ತಿ ದಾಠಿಕಾನಂ ವಡ್ಢಿತತ್ತಾ ದೀಘುತ್ತರೋಟ್ಠಾ। **ಪಙ್ಕದನ್ತಾ**ತಿ ಪಙ್ಕೇನ ಮಲೇನ ಸಮನ್ನಾಗತದನ್ತಾ। **ಇಣಂ ಚೋದಾಯಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖಾಚರಿಯಾಯ ಧನಂ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ವಡ್ಢಿಯಾ ಇಣಂ ಪಯೋಜೇತ್ವಾ ತಂ ಚೋದೇತ್ವಾ ತತೋ ಲದ್ಧೇನ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತಾ ಯದಾ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಸಾವಿತ್ತಿನ್ತಿ ಸಾವಿತ್ತಿಞ್ಚ ಅಧಿಯಿತ್ವಾ। **ಯಞ್ಞತನ್ತಞ್ಚಾ**ತಿ ಯಞ್ಞವಿಧಾಯಕತನ್ತಂ, ಯಞ್ಞಂ ಅಧಿಯಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಭತಿಕಾಯಾ**ತಿ ತೇ ತೇ ರಾಜರಾಜಮಹಾಮತ್ತೇ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಯಞ್ಞಂ ಯಜಿಸ್ಸಾಮ, ಧನಂ ದೇಥಾ"ತಿ ಏವಂ ಭತಿಅತ್ಥಾಯ ಯದಾ ಯಞ್ಞಂ ಯಜಿಸ್ಸನ್ತಿ। **ಪಹೂ ಸನ್ತೋ**ತಿ ಭರಿತುಂ ಪೋಸೇತುಂ ಸಮತ್ಥಾ ಸಮಾನಾ। **ಬಾಲಾ ತುಮ್ಹೇ**ತಿ ತುಮ್ಹೇ ಬಾಲಾ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಜಾನಾಥಾತಿ ಯದಾ ವಕ್ಖನ್ತಿ। **ಗಮಿಸ್ಸನ್ತೀ**ತಿ ಲೋಕಧಮ್ಮಸೇವನವಸೇನ ಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ। **ಪನ್ಥಘಾತ**ನ್ತಿ ಪನ್ಥೇ ಠತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇ ಮಾರೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಭಣ್ಡಗ್ಗಹಣಂ।

ಸುಕ್ಕಚ್ಛವೀತಿ ಕಸಾವಚುಣ್ಣಾದಿಘಂಸನೇನ ಸಮುಟ್ಠಾಪಿತಸುಕ್ಕಚ್ಛವಿವಣ್ಣಾ। **ವೇಧವೇರಾ**ತಿ ವಿಧವಾ ಅಪತಿಕಾ, ತಾಹಿ ವಿಧವಾಹಿ ವೇರಂ ಚರನ್ತೀತಿ ವೇಧವೇರಾ। **ಥೂಲಬಾಹೂ**ತಿ ಪಾದಪರಿಮದ್ದನಾದೀಹಿ ಸಮುಟ್ಠಾಪಿತಮಂಸತಾಯ ಮಹಾಬಾಹೂ। **ಅಪಾತುಭಾ**ತಿ ಅಪಾತುಭಾವಾ, ಧನುಪ್ಪಾದರಹಿತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮಿತ್ತಭೇದ**ನ್ತಿ ಮಿಥುಭೇದಂ, ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಯದಾ ಏವರೂಪಾ ಇತ್ಥಿಧುತ್ತಾ "ಇಮಾ ಅಮ್ಹೇ ನ ಜಹಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಸಹಿರಞ್ಞಾ ವಿಧವಾ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಸಂವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ತಾಸಂ ಸನ್ತಕಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ತಾಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮಿತ್ತಭೇದಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ , ವಿಸ್ಸಾಸಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಸಹಿರಞ್ಞಂ ಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತದಾ ಏಸ ತೇ ಚೋರೇ ಸಬ್ಬೇವ ಖಾದಿತ್ವಾ ಮುಞ್ಚಿಸ್ಸತಿ। **ಅಸಪ್ಪುರಿಸಚಿನ್ತಕಾ**ತಿ ಅಸಪ್ಪುರಿಸಚಿತ್ತೇಹಿ ಪರದುಕ್ಖಚಿನ್ತನಸೀಲಾ। **ತದಾ**ತಿ ತದಾ ಸಬ್ಬೇಪಿಮೇ ಘಾತೇತ್ವಾ ಖಾದಿತಮಂಸೋ ಕಣ್ಹೋ ಪಮೋಕ್ಖತೀತಿ।

ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ "ಇಮೇ ಮಯ್ಹಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಅಮಿತ್ತಾ"ತಿ ತೇ ತೇ ಅಧಮ್ಮಕಾರಕೇ ಪಕ್ಖನ್ದಿತ್ವಾ ಖಾದಿತುಕಾಮತಂ ವಿಯ ಕತ್ವಾ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸೋ ತತೋ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಉತ್ರಸ್ತಕಾಲೇ ಸುನಖಂ ರಜ್ಜುಯಾ ಆಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಠಪಿತಂ ವಿಯ ಕತ್ವಾ ಲುದ್ದಕವೇಸಂ ವಿಜಹಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಆನುಭಾವೇನ ಆಕಾಸೇ ಜಲಮಾನೋ ಠತ್ವಾ "ಮಹಾರಾಜ, ಅಹಂ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ, 'ಅಯಂ ಲೋಕೋ ವಿನಸ್ಸತೀ'ತಿ ಆಗತೋ, ಪಮತ್ತಾ ಹಿ ಮಹಾಜನಾ, ಅಧಮ್ಮಂ ವತ್ತಿತ್ವಾ ಮತಮತಾ ಸಮ್ಪತಿ ಅಪಾಯೇ ಪೂರೇನ್ತಿ, ದೇವಲೋಕೋ ತುಚ್ಛೋ ವಿಯ ಠಿತೋ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಧಮ್ಮಿಕೇಸು ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಅಹಂ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮಿ, ತ್ವಂ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಹೋಹಿ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ ಚತೂಹಿ ಸತಾರಹಗಾಥಾಹಿ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ದಾನಸೀಲೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಓಸಕ್ಕಿತಸಾಸನಂ ಅಞ್ಞಂ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಂ ಪವತ್ತನಸಮತ್ಥಂ ಕತ್ವಾ ಮಾತಲಿಂ ಆದಾಯ ಸಕಟ್ಠಾನಮೇವ ಗತೋ। ಮಹಾಜನಾ ದಾನಸೀಲಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ಏವಂ ಭಿಕ್ಖವೇ ಪುಬ್ಬೇಪಾಹಂ ಲೋಕಸ್ಸ ಅತ್ಥಮೇವ ಚರಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಮಾತಲಿ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಸಕ್ಕೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸೀ"ನ್ತಿ।

ಮಹಾಕಣ್ಹಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಛಟ್ಠಾ।

[೪೭೦] ೭. ಕೋಸಿಯಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

೭೩-೯೩. ಕೋಸಿಯಜಾತಕಂ **ಸುಧಾಭೋಜನಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೨.೨೧.೧೯೨ ಆದಯೋ) ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ।

ಕೋಸಿಯಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಸತ್ತಮಾ।

[೪೭೧] ೮. ಮೇಣ್ಡಕಪಞ್ಹಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

೯೪-೧೦೫. ಮೇಣ್ಡಕಪಞ್ಹಜಾತಕಂ **ಉಮಙ್ಗಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೨.೨೨.೫೯೦ ಆದಯೋ) ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ।

ಮೇಣ್ಡಕಪಞ್ಹಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಅಟ್ಠಮಾ।

[೪೭೨] ೯. ಮಹಾಪದುಮಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ನಾದಟ್ಠಾ ಪರತೋ ದೋಸನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಚಿಞ್ಚಮಾಣವಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಪಠಮಬೋಧಿಯಞ್ಹಿ ದಸಬಲಸ್ಸ ಪುಥುಭೂತೇಸು ಸಾವಕೇಸು ಅಪರಿಮಾಣೇಸು ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಅರಿಯಭೂಮಿಂ ಓಕ್ಕನ್ತೇಸು ಪತ್ಥಟೇಸು ಗುಣಸಮುದಯೇಸು ಮಹಾಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ಉದಪಾದಿ। ತಿತ್ಥಿಯಾ ಸೂರಿಯುಗ್ಗಮನೇ ಖಜ್ಜೋಪನಕಸದಿಸಾ ಅಹೇಸುಂ ಹತಲಾಭಸಕ್ಕಾರಾ। ತೇ ಅನ್ತರವೀಥಿಯಂ ಠತ್ವಾ ''ಕಿಂ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋವ ಬುದ್ಧೋ, ಮಯಮ್ಪಿ ಬುದ್ಧಾ, ಕಿಂ ತಸ್ಸೇವ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ, ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಮೇವ, ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ದೇಥ ಕರೋಥಾ''ತಿ ಏವಂ ಮನುಸ್ಸೇ ವಿಞ್ಞಾಪೇನ್ತಾಪಿ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಂ ಅಲಭನ್ತಾ ರಹೋ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ''ಕೇನ ನು ಖೋ ಉಪಾಯೇನ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಅವಣ್ಣಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಂ ನಾಸೇಯ್ಯಾಮಾ''ತಿ ಮನ್ತಯಿಂಸು। ತದಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಚಿಞ್ಚಮಾಣವಿಕಾ ನಾಮೇಕಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಿಕಾ ಉತ್ತಮರೂಪಧರಾ ಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಾ ದೇವಚ್ಛರಾ ವಿಯ। ತಸ್ಸಾ ಸರೀರತೋ ರಸ್ಮಿಯೋ ನಿಚ್ಛರನ್ತಿ। ಅಥೇಕೋ ಖರಮನ್ತೀ ಏವಮಾಹ - ''ಚಿಞ್ಚಮಾಣವಿಕಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಂ ನಾಸೇಸ್ಸಾಮಾ''ತಿ। ತೇ ''ಅತ್ಥೇಸೋ ಉಪಾಯೋ''ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿಂಸು। ಅಥ ಸಾ ತಿತ್ಥಿಯಾರಾಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ, ತಿತ್ಥಿಯಾ ತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ನ ಕಥೇಸುಂ। ಸಾ ''ಕೋ ನು ಖೋ ಮೇ ದೋಸೋ''ತಿ ಯಾವತತಿಯಂ ''ವನ್ದಾಮಿ ಅಯ್ಯಾ''ತಿ ವತ್ವಾ ''ಅಯ್ಯಾ, ಕೋ ನು ಖೋ ಮೇ ದೋಸೋ, ಕಿಂ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ನ ಕಥೇಥಾ''ತಿ ಆಹ। ''ಭಗಿನಿ, ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ಅಮ್ಹೇ ವಿಹೇಠೇನ್ತಂ ಹತಲಾಭಸಕ್ಕಾರೇ ಕತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತಂ ನ ಜಾನಾಸೀ''ತಿ। ''ನಾಹಂ ಜಾನಾಮಿ ಅಯ್ಯಾ, ಮಯಾ ಕಿಂ ಪನೇತ್ಥ ಕತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ। ಸಚೇ ತ್ವಂ ಭಗಿನಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸುಖಮಿಚ್ಛಸಿ, ಅತ್ತಾನಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಂ ನಾಸೇಹೀ''ತಿ।

ಸಾ ''ಸಾಧು ಅಯ್ಯಾ, ಮಯ್ಹಮೇವೇಸೋ ಭಾರೋ, ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥಾ''ತಿ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಇತ್ಥಿಮಾಯಾಸು ಕುಸಲತಾಯ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಾವತ್ಥಿವಾಸೀನಂ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಜೇತವನಾ ನಿಕ್ಖಮನಸಮಯೇ ಇನ್ದಗೋಪಕವಣ್ಣಂ ಪಟಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಗನ್ಧಮಾಲಾದಿಹತ್ಥಾ ಜೇತವನಾಭಿಮುಖೀ ಗಚ್ಛನ್ತೀ ''ಇಮಾಯ ವೇಲಾಯ ಕುಹಿಂ ಗಚ್ಛಸೀ''ತಿ ವುತ್ತೇ ''ಕಿಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಮಮ ಗಮನಟ್ಠಾನೇನಾ''ತಿ ವತ್ವಾ ಜೇತವನಸಮೀಪೇ ತಿತ್ಥಿಯಾರಾಮೇ ವಸಿತ್ವಾ ಪಾತೋವ ''ಅಗ್ಗವನ್ದನಂ ವನ್ದಿಸ್ಸಾಮಾ''ತಿ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೇ ಉಪಾಸಕಜನೇ ಜೇತವನೇ ವುತ್ಥಾ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ನಗರಂ ಪವಿಸತಿ। ''ಕುಹಿಂ ವುತ್ಥಾಸೀ''ತಿ ವುತ್ತೇ ''ಕಿಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಮಮ ವುತ್ಥಟ್ಠಾನೇನಾ''ತಿ ವತ್ವಾ ಮಾಸಡ್ಢಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಪುಚ್ಛಿಯಮಾನಾ ''ಜೇತವನೇ ಸಮಣೇನ ಗೋತಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಗನ್ಧಕುಟಿಯಾ ವುತ್ಥಾಮ್ಹೀ''ತಿ ಆಹ। ಪುಥುಜ್ಜನಾನಂ ''ಸಚ್ಚಂ ನು ಖೋ ಏತಂ, ನೋ''ತಿ ಕಙ್ಖಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ತೇಮಾಸಚತುಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಪಿಲೋತಿಕಾಹಿ ಉದರಂ ವೇಠೇತ್ವಾ ಗಬ್ಭಿನಿವಣ್ಣಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಉಪರಿ ರತ್ತಪಟಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ''ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಗಬ್ಭೋ ಮೇ ಲದ್ಧೋ''ತಿ ಅನ್ಧಬಾಲೇ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠನವಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಉದರೇ ದಾರುಮಣ್ಡಲಿಕಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಉಪರಿ ರತ್ತಪಟಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಹತ್ಥಪಾದಪಿಟ್ಠಿಯೋ ಗೋಹನುಕೇನ ಕೋಟ್ಟಾಪೇತ್ವಾ ಉಸ್ಸದೇ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಕಿಲನ್ತಿನ್ದ್ರಿಯಾ ಹುತ್ವಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ತಥಾಗತೇ ಅಲಙ್ಕತಧಮ್ಮಾಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೇ ಧಮ್ಮಸಭಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪುರತೋ ಠತ್ವಾ ''ಮಹಾಸಮಣ, ಮಹಾಜನಸ್ಸ ತಾವ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ, ಮಧುರೋ ತೇ ಸದ್ದೋ, ಸುಫುಸಿತಂ ದನ್ತಾವರಣಂ, ಅಹಂ ಪನ ತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಗಬ್ಭಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಪರಿಪುಣ್ಣಗಬ್ಭಾ ಜಾತಾ, ನೇವ ಮೇ ಸೂತಿಘರಂ ಜಾನಾಸಿ, ನ ಸಪ್ಪಿತೇಲಾದೀನಿ, ಸಯಂ ಅಕರೋನ್ತೋ ಉಪಟ್ಠಾಕಾನಮ್ಪಿ ಅಞ್ಞತರಂ ಕೋಸಲರಾಜಾನಂ ವಾ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಂ ವಾ ವಿಸಾಖಂ ಉಪಾಸಿಕಂ ವಾ 'ಇಮಿಸ್ಸಾ ಚಿಞ್ಚಮಾಣವಿಕಾಯ ಕತ್ತಬ್ಬಯುತ್ತಂ ಕರೋಹೀ'ತಿ ನ ವದಸಿ, ಅಭಿರಮಿತುಂಯೇವ ಜಾನಾಸಿ, ಗಬ್ಭಪರಿಹಾರಂ ನ ಜಾನಾಸೀ''ತಿ ಗೂಥಪಿಣ್ಡಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಚನ್ದಮಣ್ಡಲಂ ದೂಸೇತುಂ ವಾಯಮನ್ತೀ ವಿಯ ಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ತಥಾಗತಂ

ಅಕ್ಕೋಸಿ। ತಥಾಗತೋ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸೀಹೋ ವಿಯ ಅಭಿನದನ್ತೋ "ಭಗಿನಿ, ತಯಾ ಕಥಿತಸ್ಸ ತಥಭಾವಂ ವಾ ಅತಥಭಾವಂ ವಾ ಅಹಞ್ಚೇವ ತ್ವಞ್ಚ ಜಾನಾಮಾ"ತಿ ಆಹ। ಆಮ, ಸಮಣ, ತಯಾ ಚ ಮಯಾ ಚ ಞಾತಭಾವೇನೇತಂ ಜಾತನ್ತಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಭವನಂ ಉಣ್ಹಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಸೋ ಆವಜ್ಜಮಾನೋ "ಚಿಞ್ಚಮಾಣವಿಕಾ ತಥಾಗತಂ ಅಭೂತೇನ ಅಕ್ಕೋಸತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ "ಇಮಂ ವತ್ಥುಂ ಸೋಧೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚತೂಹಿ ದೇವಪುತ್ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಆಗಮಿ। ದೇವಪುತ್ತಾ ಮೂಸಿಕಪೋತಕಾ ಹುತ್ವಾ ದಾರುಮಣ್ಡಲಿಕಸ್ಸ ಬನ್ಧನರಜ್ಜುಕೇ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ಛಿನ್ದಿಂಸು, ಪಾರುತಪಟಂ ವಾತೋ ಉಕ್ಖಿಪಿ, ದಾರುಮಣ್ಡಲಿಕಂ ಪತಮಾನಂ ತಸ್ಸಾ ಪಾದಪಿಟ್ಠಿಯಂ ಪತಿ, ಉಭೋ ಅಗ್ಗಪಾದಾ ಛಿಜ್ಜಿಂಸು। ಮನುಸ್ಸಾ ಉಟ್ಠಾಯ "ಕಾಳಕಣ್ಣಿ, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ಅಕ್ಕೋಸಸೀ"ತಿ ಸೀಸೇ ಖೇಳಂ ಪಾತೇತ್ವಾ ಲೇಡ್ಡುದಣ್ಡಾದಿಹತ್ಥಾ ಜೇತವನಾ ನೀಹರಿಂಸು। ಅಥಸ್ಸಾ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಚಕ್ಖುಪಥಂ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಕಾಲೇ ಮಹಾಪಥವೀ ಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ವಿವರಮದಾಸಿ, ಅವೀಚಿತೋ ಅಗ್ಗಿಜಾಲಾ ಉಟ್ಠಹಿ। ಸಾ ಕುಲದತ್ತಿಯಂ ಕಮ್ಬಲಂ ಪಾರುಪಮಾನಾ ವಿಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಅವೀಚಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ಪರಿಹಾಯಿ, ದಸಬಲಸ್ಸ ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ವಡ್ಢಿ। ಪುನದಿವಸೇ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಆವುಸೋ, ಚಿಞ್ಚಮಾಣವಿಕಾ ಏವಂ ಉಳಾರಗುಣಂ ಅಗ್ಗದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ಅಭೂತೇನ ಅಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ಮಹಾವಿನಾಸಂ ಪತ್ತಾ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಏಸಾ ಮಂ ಅಭೂತೇನ ಅಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ಮಹಾವಿನಾಸಂ ಪತ್ತಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಫುಲ್ಲಪದುಮಸಸ್ಸಿರಿಕಮುಖತ್ತಾ ಪನಸ್ಸ "ಪದುಮಕುಮಾರೋ"ತ್ವೇವ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ಸೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪಾನಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಆಗಮಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ರಾಜಾ ಅಞ್ಞಂ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಂ ಕತ್ವಾ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಉಪರಜ್ಜಂ ಅದಾಸಿ। ಅಪರಭಾಗೇ ರಾಜಾ ಪಚ್ಚನ್ತಂ ಕುಪಿತಂ ವೂಪಸಮೇತುಂ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಂ ಆಹ "ಭದ್ದೇ, ಇಧೇವ ವಸ, ಅಹಂ ಪಚ್ಚನ್ತಂ ಕುಪಿತಂ ವೂಪಸಮೇತುಂ ಗಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ನಾಹಂ ಇಧೇವ ವಸಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಹಮ್ಪಿ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಯುದ್ಧಭೂಮಿಯಾ ಆದೀನವಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ಯಾವ ಮಮಾಗಮನಾ ಅನುಕ್ಕಣ್ಠಮಾನಾ ವಸ, ಅಹಂ ಪದುಮಕುಮಾರಂ ಯಥಾ ತವ ಕತ್ತಬ್ಬಕಿಚ್ಚೇಸು ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಹೋತಿ, ಏವಂ ಆಣಾಪೇತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಥಾ ಕತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತೇ ಪಲಾಪೇತ್ವಾ ಜನಪದಂ ಸನ್ತಪ್ಪೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚಾಗನ್ತ್ವಾ ಬಹಿನಗರೇ ಖನ್ಧಾವಾರಂ ನಿವಾಸೇಸಿ । ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಿತು ಆಗತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ನಗರಂ ಅಲಙ್ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ರಾಜಗೇಹಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಾಪೇತ್ವಾ ಏಕಕೋವ ತಸ್ಸಾ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಸಾ ತಸ್ಸ ರೂಪಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತಾ ಅಹೋಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಅಮ್ಮ, ಕಿಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕತ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಥ ನಂ "ಅಮ್ಮಾತಿ ಮಂ ವದಸೀ"ತಿ ಉಟ್ಠಾಯ ಹತ್ಥೇ ಗಹೇತ್ವಾ "ಸಯನಂ ಅಭಿರುಹಾ"ತಿ ಆಹ। "ಕಿಂಕಾರಣಾ"ತಿ? "ಯಾವ ರಾಜಾ ನ ಆಗಚ್ಛತಿ, ತಾವ ಉಭೋಪಿ ಕಿಲೇಸರತಿಯಾ ರಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। "ಅಮ್ಮ, ತ್ವಂ ಮಮ ಮಾತಾ ಚ ಸಸಾಮಿಕಾ ಚ, ಮಯಾ ಸಪರಿಗ್ಗಹೋ ಮಾತುಗಾಮೋ ನಾಮ ಕಿಲೇಸವಸೇನ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ನ ಓಲೋಕಿತಪುಬ್ಬೋ, ಕಥಂ ತಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಏವರೂಪಂ ಕಿಲಿಟ್ಠಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸಾ ದ್ವೇ ತಯೋ ವಾರೇ ಕಥೇತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಅನಿಚ್ಛಮಾನೇ "ಮಮ ವಚನಂ ನ ಕರೋಸೀ"ತಿ ಆಹ। "ಆಮ, ನ ಕರೋಮೀ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ರಞ್ಞೋ ಕಥೇತ್ವಾ ಸೀಸಂ ತೇ ಛಿನ್ದಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ "ತವ ರುಚಿಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಂ ಲಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಸಾ ಭೀತತಸಿತಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಸಚೇ ಅಯಂ ಪಠಮಂ ಪಿತು ಆರೋಚೇಸ್ಸತಿ, ಜೀವಿತಂ ಮೇ ನತ್ಥಿ, ಅಹಮೇವ ಪುರೇತರಂ ಕಥೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಭತ್ತಂ ಅಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಕಿಲಿಟ್ಠಲೋಮವತ್ಥಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಸರೀರೇ ನಖರಾಜಿಯೋ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ಕುಹಿಂ ದೇವೀತಿ ರಞ್ಞೋ ಪುಚ್ಛನಕಾಲೇ "ಗಿಲಾನಾ'ತಿ ಕಥೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ಪರಿಚಾರಿಕಾನಂ ಸಞ್ಞಂ ದತ್ವಾ ಗಿಲಾನಾಲಯಂ ಕತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ। ರಾಜಾಪಿ ನಗರಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ನಿವೇಸನಂ ಆರುಯ್ಹ ತಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ "ಕುಹಿಂ ದೇವೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಗಿಲಾನಾ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ಸಿರಿಗಬ್ಭಂ

ಪವಿಸಿತ್ವಾ “ಕಿಂ ತೇ ದೇವಿ, ಅಫಾಸುಕ”ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಅಸುಣನ್ತೀ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ದ್ವೇ ತಯೋ ವಾರೇ ಪುಚ್ಛಿತಾ “ಮಹಾರಾಜ, ಕಸ್ಮಾ ಕಥೇಸಿ, ತುಣ್ಹೀ ಹೋಹಿ, ಸಸಾಮಿಕಇತ್ಥಿಯೋ ನಾಮ ಮಾದಿಸಾ ನ ಹೋನ್ತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ “ಕೇನ ತ್ವಂ ವಿಹೇಠಿತಾಸಿ, ಸೀಘಂ ಮೇ ಕಥೇಹಿ , ಸೀಸಮಸ್ಸ ಛಿನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಕಂಸಿ ತ್ವಂ, ಮಹಾರಾಜ, ನಗರೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಗತೋ”ತಿ ವತ್ವಾ “ಪದುಮಕುಮಾರ”ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ “ಸೋ ಮಯ್ಹಂ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ‘ತಾತ, ಮಾ ಏವಂ ಕರೋಹಿ, ಅಹಂ ತವ ಮಾತಾ’ತಿ ವುಚ್ಚಮಾನೋಪಿ ‘ಠಪೇತ್ವಾ ಮಂ ಅಞ್ಞೋ ರಾಜಾ ನತ್ಥಿ, ಅಹಂ ತಂ ಗೇಹೇ ಕರಿತ್ವಾ ಕಿಲೇಸರತಿಯಾ ರಮಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ಮಂ ಕೇಸೇಸು ಗಹೇತ್ವಾ ಅಪರಾಪರಂ ಲುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಚನಂ ಅಕರೋನ್ತಿಂ ಮಂ ಪಾತೇತ್ವಾ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ಗತೋ”ತಿ ಆಹ।

ರಾಜಾ ಅನುಪಪರಿಕ್ಖಿತ್ವಾವ ಆಸೀವಿಸೋ ವಿಯ ಕುದ್ಧೋ ಪುರಿಸೇ ಆಣಾಪೇಸಿ “ಗಚ್ಛಥ, ಭಣೇ, ಪದುಮಕುಮಾರಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಆನೇಥಾ”ತಿ। ತೇ ನಗರಂ ಅವತ್ಥರನ್ತಾ ವಿಯ ತಸ್ಸ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಪಹರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಬಾಹಂ ಗಾಳ್ಹಬನ್ಧನಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ರತ್ತಕಣವೇರಮಾಲಂ ಗೀವಾಯಂ ಪಟಿಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ವಜ್ಝಂ ಕತ್ವಾ ಆನಯಿಂಸು । ಸೋ “ದೇವಿಯಾ ಇದಂ ಕಮ್ಮ”ನ್ತಿ ಞತ್ವಾ “ಭೋ ಪುರಿಸಾ, ನಾಹಂ ರಞ್ಞೋ ದೋಸಕಾರಕೋ, ನಿಪ್ಪರಾಧೋಹಮಸ್ಮೀ”ತಿ ವಿಲಪನ್ತೋ ಆಗಚ್ಛತಿ। ಸಕಲನಗರಂ ಸಂಖುಭಿತ್ವಾ “ರಾಜಾ ಕಿರ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ವಚನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಹಾಪದುಮಕುಮಾರಂ ಘಾತಾಪೇಸೀ”ತಿ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ರಾಜಕುಮಾರಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಪತಿತ್ವಾ “ಇದಂ ತೇ ಸಾಮಿ, ಅನನುಚ್ಛವಿಕ”ನ್ತಿ ಮಹಾಸದ್ದೇನ ಪರಿದೇವಿ। ಅಥ ನಂ ನೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ದಸ್ಸೇಸುಂ। ರಾಜಾ ದಿಸ್ವಾವ ಚಿತ್ತಂ ನಿಗ್ಗಣ್ಹಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ “ಅಯಂ ಅರಾಜಾವ ರಾಜಲೀಳಂ ಕರೋತಿ, ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಅಪರಜ್ಝತಿ, ಗಚ್ಛಥ ನಂ ಚೋರಪಪಾತೇ ಪಾತೇತ್ವಾ ವಿನಾಸಂ ಪಾಪೇಥಾ”ತಿ ಆಹ। ಮಹಾಸತ್ತೋ “ನ ಮಯ್ಹಂ, ತಾತ, ಏವರೂಪೋ ಅಪರಾಧೋ ಅತ್ಥಿ, ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ವಚನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಾ ಮಂ ನಾಸೇಹೀ”ತಿ ಪಿತರಂ ಯಾಚಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ಕಥಂ ನ ಗಣ್ಹಿ।

ತತೋ ಸೋಳಸಸಹಸ್ಸಾ ಅನ್ತೇಪುರಿಕಾ “ತಾತ ಮಹಾಪದುಮಕುಮಾರ, ಅತ್ತನೋ ಅನನುಚ್ಛವಿಕಂ ಇದಂ ಲದ್ಧ”ನ್ತಿ ಮಹಾವಿರವಂ ವಿರವಿಂಸು। ಸಬ್ಬೇ ಖತ್ತಿಯಮಹಾಸಾಲಾದಯೋಪಿ ಅಮಚ್ಚಪರಿಜನಾಪಿ “ದೇವ, ಕುಮಾರೋ ಸೀಲಾಚಾರಗುಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ವಂಸಾನುರಕ್ಖಿತೋ ರಜ್ಜದಾಯಾದೋ, ಮಾ ನಂ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ವಚನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅನುಪಪರಿಕ್ಖಿತ್ವಾವ ವಿನಾಸೇಹಿ, ರಞ್ಞಾ ನಾಮ ನಿಸಮ್ಮಕಾರಿನಾ ಭವಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಸತ್ತ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿಂಸು -

೧೦೬."ನಾದಟ್ಠಾ ಪರತೋ ದೋಸಂ, ಅಣುಂ ಥೂಲಾನಿ ಸಬ್ಬಸೋ।
ಇಸ್ಸರೋ ಪಣಯೇ ದಣ್ಡಂ, ಸಾಮಂ ಅಪ್ಪಟಿವೇಕ್ಖಿಯ॥

೧೦೭."ಯೋ ಚ ಅಪ್ಪಟಿವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ, ದಣ್ಡಂ ಕುಬ್ಬತಿ ಖತ್ತಿಯೋ।
ಸಕಣ್ಟಕಂ ಸೋ ಗಿಲತಿ, ಜಚ್ಚನ್ಧೋವ ಸಮಕ್ಖಿಕಂ॥

೧೦೮."ಅದಣ್ಡಿಯಂ ದಣ್ಡಯತಿ, ದಣ್ಡಿಯಞ್ಚ ಅದಣ್ಡಿಯಂ।
ಅನ್ಧೋವ ವಿಸಮಂ ಮಗ್ಗಂ, ನ ಜಾನಾತಿ ಸಮಾಸಮಂ॥

೧೦೯."ಯೋ ಚ ಏತಾನಿ ಠಾನಾನಿ, ಅಣುಂ ಥೂಲಾನಿ ಸಬ್ಬಸೋ।
ಸುದಿಟ್ಠಮನುಸಾಸೇಯ್ಯ, ಸ ವೇ ವೋಹರಿತು ಮರಹತಿ॥

೧೧೦."ನೇಕನ್ತಮುದುನಾ ಸಕ್ಕಾ, ಏಕನ್ತತಿಖಿಣೇನ ವಾ।
ಅತ್ತಂ ಮಹನ್ತೇ ಠಪೇತುಂ, ತಸ್ಮಾ ಉಭಯಮಾಚರೇ॥

೧೧೧"ಪರಿಭೂತೋ ಮುದು ಹೋತಿ, ಅತಿತಿಕ್ಖೋ ಚ ವೇರವಾ।
ಏತಞ್ಚ ಉಭಯಂ ಞತ್ವಾ, ಅನುಮಜ್ಝಂ ಸಮಾಚರೇ॥

೧೧೨"ಬಹುಮ್ಪಿ ರತ್ತೋ ಭಾಸೇಯ್ಯ, ದುಟ್ಠೋಪಿ ಬಹು ಭಾಸತಿ।
ನ ಇತ್ಥಿಕಾರಣಾ ರಾಜ, ಪುತ್ತಂ ಘಾತೇತುಮರಹಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನಾದಟ್ಠಾ**ತಿ ನ ಅದಿಸ್ವಾ। **ಪರತೋ**ತಿ ಪರಸ್ಸ। **ಸಬ್ಬಸೋ**ತಿ ಸಬ್ಬಾನಿ। **ಅಣುಂಥೂಲಾನೀ**ತಿ ಖುದ್ದಕಮಹನ್ತಾನಿ ವಜ್ಜಾನಿ। **ಸಾಮಂ ಅಪ್ಪಟಿವೇಕ್ಖಿಯಾ**ತಿ ಪರಸ್ಸ ವಚನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪಚ್ಚಕ್ಖಂ ಅಕತ್ವಾ ಪಥವಿಸ್ಸರೋ ರಾಜಾ ದಣ್ಡಂ ನ ಪಣಯೇ ನ ಪಟ್ಠಪೇಯ್ಯ। ಮಹಾಸಮ್ಮತರಾಜಕಾಲಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸತತೋ ಉತ್ತರಿ ದಣ್ಡೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ತಾಳನಗರಹಣಪಬ್ಬಾಜನತೋ ಉದ್ಧಂ ಹತ್ಥಪಾದಚ್ಛೇದನಘಾತನಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಪಚ್ಛಾ ಕಕ್ಖಳರಾಜೂನಂಯೇವ ಕಾಲೇ ಏತಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ, ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ತೇ ಅಮಚ್ಚಾ "ಏಕನ್ತೇನೇವ ಪರಸ್ಸ ದೋಸಂ ಸಾಮಂ ಅದಿಸ್ವಾ ಕಾತುಂ ನ ಯುತ್ತ"ನ್ತಿ ಕಥೇನ್ತಾ ಏವಮಾಹಂಸು।

ಯೋ ಚ ಅಪ್ಪಟಿವೇಕ್ಖಿತ್ವಾತಿ ಮಹಾರಾಜ, ಏವಂ ಅಪ್ಪಟಿವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ದೋಸಾನುಚ್ಛವಿಕೇ ದಣ್ಡೇ ಪಣೇತಬ್ಬೇ ಯೋ ರಾಜಾ ಅಗತಿಗಮನೇ ಠಿತೋ ತಂ ದೋಸಂ ಅಪ್ಪಟಿವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಹತ್ಥಚ್ಛೇದಾದಿದಣ್ಡಂ ಕರೋತಿ, ಸೋ ಅತ್ತನೋ ದುಕ್ಖಕಾರಣಂ ಕರೋನ್ತೋ ಸಕಣ್ಟಕಂ ಭೋಜನಂ ಗಿಲತಿ ನಾಮ, ಜಚ್ಚನ್ಧೋ ವಿಯ ಚ ಸಮಕ್ಖಿಕಂ ಭುಞ್ಜತಿ ನಾಮ। **ಅದಣ್ಡಿಯ**ನ್ತಿ ಯೋ ಅದಣ್ಡಿಯಂ ಅದಣ್ಡಪಣೇತಬ್ಬಞ್ಚ ದಣ್ಡೇತ್ವಾ ದಣ್ಡಿಯಞ್ಚ ದಣ್ಡಪಣೇತಬ್ಬಂ ಅದಣ್ಡೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ರುಚಿಮೇವ ಕರೋತಿ, ಸೋ ಅನ್ಧೋ ವಿಯ ವಿಸಮಂ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪನ್ನೋ, ನ ಜಾನಾತಿ ಸಮಾಸಮಂ, ತತೋ ಪಾಸಾಣಾದೀಸು ಪಕ್ಖಲನ್ತೋ ಅನ್ಧೋ ವಿಯ ಚತೂಸು ಅಪಾಯೇಸು ಮಹಾದುಕ್ಖಂ ಪಾಪುಣಾತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏತಾನಿ ಠಾನಾನೀ**ತಿ ಏತಾನಿ ದಣ್ಡಿಯಾದಣ್ಡಿಯಕಾರಣಾನಿ ಚೇವ ದಣ್ಡಿಯಕಾರಣೇಸುಪಿ ಅಣುಂಥೂಲಾನಿ ಚ ಸಬ್ಬಾನಿ ಸುದಿಟ್ಠಂ ದಿಸ್ವಾ ಅನುಸಾಸೇಯ್ಯ, ಸ ವೇ ವೋಹರಿತುಂ ರಜ್ಜಮನುಸಾಸಿತುಂ ಅರಹತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅತ್ತಂ ಮಹನ್ತೇ ಠಪೇತುನ್ತಿ ಏವರೂಪೋ ಅನುಪ್ಪನ್ನೇ ಭೋಗೇ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಥಾವರೇ ಕತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ಮಹನ್ತೇ ಉಳಾರೇ ಇಸ್ಸರಿಯೇ ಠಪೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮುದೂ**ತಿ ಮುದುರಾಜಾ ರಟ್ಠವಾಸೀನಂ ಪರಿಭೂತೋ ಹೋತಿ ಅವಞ್ಞಾತೋ, ಸೋ ರಜ್ಜಂ ನಿಚ್ಚೋರಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ। **ವೇರವಾ**ತಿ ಅತಿತಿಕ್ಖಸ್ಸ ಪನ ಸಬ್ಬೇಪಿ ರಟ್ಠವಾಸಿನೋ ವೇರಿನೋ ಹೋನ್ತೀತಿ ಸೋ ವೇರವಾ ನಾಮ ಹೋತಿ। **ಅನುಮಜ್ಝ**ನ್ತಿ ಅನುಭೂತಂ ಮುದುತಿಖಿಣಭಾವಾನಂ ಮಜ್ಝಂ ಸಮಾಚರೇ, ಅಮುದು ಅತಿಕ್ಖೋ ಹುತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನ ಇತ್ಥಿಕಾರಣಾ**ತಿ ಪಾಪಂ ಲಾಮಕಂ ಮಾತುಗಾಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಂಸಾನುರಕ್ಖಕಂ ಛತ್ತದಾಯಾದಂ ಪುತ್ತಂ ಘಾತೇತುಂ ನಾರಹಸಿ, ಮಹಾರಾಜಾತಿ।

ಏವಂ ನಾನಾಕಾರಣೇಹಿ ಕಥೇನ್ತಾಪಿ ಅಮಚ್ಚಾ ಅತ್ತನೋ ಕಥಂ ಗಾಹಾಪೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಯಾಚನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಕಥಂ ಗಾಹಾಪೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಅನ್ಧಬಾಲೋ ಪನ ರಾಜಾ "ಗಚ್ಛಥ ನಂ ಚೋರಪಪಾತೇ ಖಿಪಥಾ"ತಿ ಆಣಾಪೇನ್ತೋ ಅಟ್ಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೩"ಸಬ್ಬೋವ ಲೋಕೋ ಏಕತೋ, ಇತ್ಥೀ ಚ ಅಯಮೇಕಿಕಾ।
ತೇನಾಹಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿಸ್ಸಂ, ಗಚ್ಛಥ ಪಕ್ಖಿಪಥೇವ ತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತೇನಾಹ**ನ್ತಿ ಯೇನ ಕಾರಣೇನ ಸಬ್ಬೋ ಲೋಕೋ ಏಕತೋ ಕುಮಾರಸ್ಸೇವ ಪಕ್ಖೋ ಹುತ್ವಾ ಠಿತೋ, ಅಯಞ್ಚ ಇತ್ಥೀ ಏಕಿಕಾವ, ತೇನ ಕಾರಣೇನ ಅಹಂ ಇಮಿಸ್ಸಾ ವಚನಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿಸ್ಸಂ, ಗಚ್ಛಥ ತಂ ಪಬ್ಬತಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಪಪಾತೇ ಖಿಪಥೇವಾತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಸೋಳಸಸಹಸ್ಸಾಸು ರಾಜಇತ್ಥೀಸು ಏಕಾಪಿ ಸಕಭಾವೇನ ಸಣ್ಠಾತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ಸಕಲನಗರವಾಸಿನೋ ಬಾಹಾ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಕನ್ದಿತ್ವಾ ಕೇಸೇ ವಿಕಿರಯಮಾನಾ ವಿಲಪಿಂಸು। ರಾಜಾ "ಇಮೇ ಇಮಸ್ಸ ಪಪಾತೇ ಖಿಪನಂ ಪಟಿಬಾಹೇಯ್ಯು"ನ್ತಿ ಸಪರಿವಾರೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಪರಿದೇವನ್ತಸ್ಸೇವ ನಂ ಉದ್ಧಂಪಾದಂ ಅವಂಸಿರಂ ಕತ್ವಾ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಪಪಾತೇ ಖಿಪಾಪೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮೇತ್ತಾನುಭಾವೇನ ಪಬ್ಬತೇ ಅಧಿವತ್ಥಾ ದೇವತಾ "ಮಾ ಭಾಯಿ ಮಹಾಪದುಮಾ"ತಿ ತಂ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಉಭೋಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಹದಯೇ ಠಪೇತ್ವಾ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಫಸ್ಸಂ ಫರಾಪೇತ್ವಾ ಓತರಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬತಪಾದೇ ಪತಿಟ್ಠಿತನಾಗರಾಜಸ್ಸ ಫಣಗಬ್ಭೇ ಠಪೇಸಿ। ನಾಗರಾಜಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ನಾಗಭವನಂ ನೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಯಸಂ ಮಜ್ಝೇ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಏಕಸಂವಚ್ಛರಂ ವಸಿತ್ವಾ "ಮನುಸ್ಸಪಥಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಕತರಂ ಠಾನ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ "ಹಿಮವನ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ನಾಗರಾಜಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಪಥೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಪರಿಕ್ಖಾರೇ ದತ್ವಾ ಸಕಟ್ಠಾನಮೇವ ಗತೋ। ಸೋಪಿ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಝಾನಾಭಿಞ್ಞಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ವನಮೂಲಫಲಾಹಾರೋ ತತ್ಥ ಪಟಿವಸತಿ।

ಅಥೇಕೋ ಬಾರಾಣಸಿವಾಸೀ ವನಚರಕೋ ತಂ ಠಾನಂ ಪತ್ತೋ ಮಹಾಸತ್ತಂ ಸಞ್ಜಾನಿತ್ವಾ "ನನು ತ್ವಂ ದೇವ, ಮಹಾಪದುಮಕುಮಾರೋ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಆಮ, ಸಮ್ಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಕತಿಪಾಹಂ ತತ್ಥ ವಸಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸಿ "ದೇವ, ಪುತ್ತೋ ತೇ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯಂ ವಸತಿ, ಅಹಂ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ವಸಿತ್ವಾ ಆಗತೋ"ತಿ। "ಪಚ್ಚಕ್ಖತೋ ತೇ ದಿಟ್ಠೋ"ತಿ? "ಆಮ ದೇವಾ"ತಿ। ರಾಜಾ ಮಹಾಬಲಕಾಯಪರಿವುತೋ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ವನಪರಿಯನ್ತೇ ಖನ್ಧಾವಾರಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚಗಣಪರಿವುತೋ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕಞ್ಚನರೂಪಸದಿಸಂ ಪಣ್ಣಸಾಲದ್ವಾರೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ಮಹಾಸತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಅಮಚ್ಚಾಪಿ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ರಾಜಾನಂ ಪಟಿಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಮಕಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ "ತಾತ, ಮಯಾ ತ್ವಂ ಗಮ್ಭೀರೇ ಪಪಾತೇ ಖಿಪಾಪಿತೋ, ಕಥಂ ಸಜೀವಿತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ನವಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೪."ಅನೇಕತಾಲೇ ನರಕೇ, ಗಮ್ಭೀರೇ ಚ ಸುದುತ್ತರೇ।
ಪಾತಿತೋ ಗಿರಿದುಗ್ಗಸ್ಮಿಂ, ಕೇನ ತ್ವಂ ತತ್ಥ ನಾಮರೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅನೇಕತಾಲೇ**ತಿ ಅನೇಕತಾಲಪ್ಪಮಾಣೇ। **ನಾಮರೀ**ತಿ ನ ಅಮರಿ।

ತತೋಪರಂ -

೧೧೫."ನಾಗೋ ಜಾತಫಣೋ ತತ್ಥ, ಥಾಮವಾ ಗಿರಿಸಾನುಜೋ।
ಪಚ್ಚಗ್ಗಹಿ ಮಂ ಭೋಗೇಹಿ, ತೇನಾಹಂ ತತ್ಥ ನಾಮರಿಂ॥

೧೧೬."ಏಹಿ ತಂ ಪಟಿನೇಸ್ಸಾಮಿ, ರಾಜಪುತ್ತ ಸಕಂ ಘರಂ।
ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಹಿ ಭದ್ದನ್ತೇ, ಕಿಂ ಅರಞ್ಞೇ ಕರಿಸ್ಸಸಿ॥

೧೧೭."ಯಥಾ ಗಿಲಿತ್ವಾ ಬಳಿಸಂ, ಉದ್ಧರೇಯ್ಯ ಸಲೋಹಿತಂ।
ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಸುಖೀ ಅಸ್ಸ, ಏವಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ ಅತ್ತನಂ॥

೧೧೮."ಕಿಂ ನು ತ್ವಂ ಬಳಿಸಂ ಬ್ರೂಸಿ, ಕಿಂ ತ್ವಂ ಬ್ರೂಸಿ ಸಲೋಹಿತಂ।
ಕಿಂ ನು ತ್ವಂ ಉಬ್ಭತಂ ಬ್ರೂಸಿ, ತಂ ಮೇ ಅಕ್ಖಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿತೋ॥

೧೧೯."ಕಾಮಾಹಂ ಬಳಿಸಂ ಬ್ರೂಮಿ, ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸಂ ಸಲೋಹಿತಂ।

ಚತ್ತಾಹಂ ಉಬ್ಭತಂ ಬ್ರೂಮಿ, ಏವಂ ಜಾನಾಹಿ ಖತ್ತಿಯಾ"ತಿ॥ -

ಇಮಾಸು ಪಞ್ಚಸು ಏಕನ್ತರಿಕಾ ತಿಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ, ದ್ವೇ ರಞ್ಞೋ।

ತತ್ಥ **ಪಚ್ಚಗ್ಗಹಿ ಮ**ನ್ತಿ ಪಬ್ಬತಪತನಕಾಲೇ ದೇವತಾಯ ಪರಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಫಸ್ಸೇನ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಉಪನೀತಂ ಮಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಿ, ಗಹೇತ್ವಾ ಚ ಪನ ನಾಗಭವನಂ ಆನೇತ್ವಾ ಮಹನ್ತಂ ಯಸಂ ದತ್ವಾ "ಮನುಸ್ಸಪಥಂ ಮಂ ನೇಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೋ ಮಂ ಮನುಸ್ಸಪಥಂ ಆನೇಸಿ। ಅಹಂ ಇಧಾಗನ್ತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ಇತಿ ತೇನ ದೇವತಾಯ ಚ ನಾಗರಾಜಸ್ಸ ಚ ಆನುಭಾವೇನ ಅಹಂ ತತ್ಥ ನಾಮರಿನ್ತಿ ಸಬ್ಬಂ ಆರೋಚೇಸಿ।

ಏಹೀತಿ ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ "ತಾತ, ಅಹಂ ಬಾಲಭಾವೇನ ಇತ್ಥಿಯಾ ವಚನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏವಂ ಸೀಲಾಚಾರಸಮ್ಪನ್ನೇ ತಯಿ ಅಪರಜ್ಝಿಂ, ಖಮಾಹಿ ಮೇ ದೋಸ"ನ್ತಿ ಪಾದೇಸು ನಿಪತಿತ್ವಾ "ಉಟ್ಠೇಹಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಖಮಾಮ ತೇ ದೋಸಂ, ಇತೋ ಪರಂ ಪುನ ಮಾ ಏವಂ ಅನಿಸಮ್ಮಕಾರೀ ಭವೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ತಾತ, ತ್ವಂ ಅತ್ತನೋ ಕುಲಸನ್ತಕಂ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಂ ಉಸ್ಸಾಪೇತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ಅನುಸಾಸನ್ತೋ ಮಯ್ಹಂ ಖಮಸಿ ನಾಮಾ"ತಿ ಏವಮಾಹ।

ಉದ್ಧರಿತ್ವಾತಿ ಹದಯವಕ್ಕಾದೀನಿ ಅಸಮ್ಪತ್ತಮೇವ ತಂ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಸುಖೀ ಅಸ್ಸ। **ಏವಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ ಅತ್ತ**ನನ್ತಿ ಅತ್ತಾನಂ ಮಹಾರಾಜ, ಏವಂ ಅಹಮ್ಪಿ ಪುನ ಸೋತ್ಥಿಭಾವಪ್ಪತ್ತಂ ಗಿಲಿತಬಳಿಸಂ ಪುರಿಸಮಿವ ಅತ್ತಾನಂ ಪಸ್ಸಾಮೀತಿ। **"ಕಿಂ ನು ತ್ವ"**ನ್ತಿ ಇದಂ ರಾಜಾ ತಮತ್ಥಂ ವಿತ್ಥಾರತೋ ಸೋತುಂ ಪುಚ್ಛತಿ। **ಕಾಮಾಹ**ನ್ತಿ ಪಞ್ಚ ಕಾಮಗುಣೇ ಅಹಂ। **ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸಂ ಸಲೋಹಿತ**ನ್ತಿ ಏವಂ ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸರಥವಾಹನಂ ಸತ್ತರತನಾದಿವಿಭವಂ "ಸಲೋಹಿತ"ನ್ತಿ ಬ್ರೂಮಿ। **ಚತ್ತಾಹ**ನ್ತಿ ಚತ್ತಂ ಅಹಂ, ಯದಾ ತಂ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಚತ್ತಂ ಹೋತಿ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಂ, ತಂ ದಾನಾಹಂ "ಉಬ್ಭತ"ನ್ತಿ ಬ್ರೂಮಿ।

"ಇತಿ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಮಯ್ಹಂ ರಜ್ಜೇನ ಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ತ್ವಂ ಪನ ದಸ ರಾಜಧಮ್ಮೇ ಅಕೋಪೇತ್ವಾ ಅಗತಿಗಮನಂ ಪಹಾಯ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಹೀ"ತಿ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಪಿತು ಓವಾದಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ರಾಜಾ ರೋದಿತ್ವಾ ಪರಿದೇವಿತ್ವಾ ನಗರಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಅಮಚ್ಚೇ ಪುಚ್ಛಿ। "ಅಹಂ ಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಏವರೂಪೇನ ಆಚಾರಗುಣಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಪುತ್ತೇನ ವಿಯೋಗಂ ಪತ್ತೋ"ತಿ? "ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಂ, ದೇವಾ"ತಿ। ರಾಜಾ ತಂ ಉದ್ಧಂಪಾದಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಚೋರಪಪಾತೇ ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ನಗರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ಏವಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಬ್ಬೇಪೇಸಾ ಮಂ ಅಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ಮಹಾವಿನಾಸಂ ಪತ್ತಾ"ತಿ ವತ್ವಾ -

೧೨೦"ಚಿಞ್ಚಮಾಣವಿಕಾ ಮಾತಾ, ದೇವದತ್ತೋ ಚ ಮೇ ಪಿತಾ।
ಆನನ್ದೋ ಪಣ್ಡಿತೋ ನಾಗೋ, ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಚ ದೇವತಾ।
ರಾಜಪುತ್ತೋ ಅಹಂ ಆಸಿಂ, ಏವಂ ಧಾರೇಥ ಜಾತಕ"ನ್ತಿ॥ -

ಓಸಾನಗಾಥಾಯ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ।

ಮಹಾಪದುಮಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ನವಮಾ।

[೪೭೩] ೧೦. ಮಿತ್ತಾಮಿತ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಕಾನಿ ಕಮ್ಮಾನೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕೋಸಲರಞ್ಞೋ ಅತ್ಥಚರಕಂ ಅಮಚ್ಚಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ರಞ್ಞೋ ಬಹೂಪಕಾರೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ರಾಜಾ ಅತಿರೇಕಸಮ್ಮಾನಂ ಕಾರೇಸಿ। ಅವಸೇಸಾ ನಂ ಅಸಹಮಾನಾ "ದೇವ, ಅಸುಕೋ ನಾಮ ಅಮಚ್ಚೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಅನತ್ಥಕಾರಕೋ"ತಿ ಪರಿಭಿನ್ದಿಂಸು। ರಾಜಾ ತಂ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಕಿಞ್ಚಿ ದೋಸಂ ಅದಿಸ್ವಾ "ಅಹಂ ಇಮಸ್ಸ ಕಿಞ್ಚಿ ದೋಸಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ಕಥಂ ನು ಖೋ ಸಕ್ಕಾ ಮಯಾ ಇಮಸ್ಸ ಮಿತ್ತಭಾವಂ ವಾ ಅಮಿತ್ತಭಾವಂ ವಾ ಜಾನಿತು"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಇಮಂ ಪಞ್ಹಂ ಠಪೇತ್ವಾ ತಥಾಗತಂ ಅಞ್ಞೋ ಜಾನಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ, ಗನ್ತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಭುತ್ತಪಾತರಾಸೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಕಥಂ ನು ಖೋ ಸಕ್ಕಾ ಪುರಿಸೇನ ಅತ್ತನೋ ಮಿತ್ತಭಾವಂ ವಾ ಅಮಿತ್ತಭಾವಂ ವಾ ಜಾನಿತು"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಮಹಾರಾಜ, ಪಣ್ಡಿತಾ ಇಮಂ ಪಞ್ಹಂ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪಣ್ಡಿತೇ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತೇಹಿ ಕಥಿತವಸೇನ ಞತ್ವಾ ಅಮಿತ್ತೇ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಮಿತ್ತೇ ಸೇವಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಅತ್ಥಧಮ್ಮಾನುಸಾಸಕೋ ಅಮಚ್ಚೋ ಅಹೋಸಿ। ತದಾ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಏಕಂ ಅತ್ಥಚರಕಂ ಅಮಚ್ಚಂ ಸೇಸಾ ಪರಿಭಿನ್ದಿಂಸು। ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ದೋಸಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ "ಕಥಂ ನು ಖೋ ಸಕ್ಕಾ ಮಿತ್ತಂ ವಾ ಅಮಿತ್ತಂ ವಾ ಞಾತು"ನ್ತಿ ಮಹಾಸತ್ತಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೨೧."ಕಾನಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ಕುಬ್ಬಾನಂ, ಕಥಂ ವಿಞ್ಞೂ ಪರಕ್ಕಮೇ।
ಅಮಿತ್ತಂ ಜಾನೇಯ್ಯ ಮೇಧಾವೀ, ದಿಸ್ವಾ ಸುತ್ವಾ ಚ ಪಣ್ಡಿತೋ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಕಾನಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ಕರೋನ್ತಂ ಮೇಧಾವೀ ಪಣ್ಡಿತೋ ಪುರಿಸೋ ಚಕ್ಖುನಾ ದಿಸ್ವಾ ವಾ ಸೋತೇನ ಸುತ್ವಾ ವಾ "ಅಯಂ ಮಯ್ಹಂ ಅಮಿತ್ತೋ"ತಿ ಜಾನೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ಜಾನನತ್ಥಾಯ ಕಥಂ ವಿಞ್ಞೂ ಪರಕ್ಕಮೇಯ್ಯಾತಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಅಮಿತ್ತಲಕ್ಖಣಂ ಕಥೇನ್ತೋ ಆಹ -

೧೨೨."ನ ನಂ ಉಮ್ಹಯತೇ ದಿಸ್ವಾ, ನ ಚ ನಂ ಪಟಿನನ್ದತಿ।
ಚಕ್ಖೂನಿ ಚಸ್ಸ ನ ದದಾತಿ, ಪಟಿಲೋಮಞ್ಚ ವತ್ತತಿ॥

೧೨೩."ಅಮಿತ್ತೇ ತಸ್ಸ ಭಜತಿ, ಮಿತ್ತೇ ತಸ್ಸ ನ ಸೇವತಿ।
ವಣ್ಣಕಾಮೇ ನಿವಾರೇತಿ, ಅಕ್ಕೋಸನ್ತೇ ಪಸಂಸತಿ॥

೧೨೪."ಗುಯ್ಹಞ್ಚ ತಸ್ಸ ನಕ್ಖಾತಿ, ತಸ್ಸ ಗುಯ್ಹಂ ನ ಗೂಹತಿ।
ಕಮ್ಮಂ ತಸ್ಸ ನ ವಣ್ಣೇತಿ, ಪಞ್ಞಸ್ಸ ನಪ್ಪಸಂಸತಿ॥

೧೨೫."ಅಭವೇ ನನ್ದತಿ ತಸ್ಸ, ಭವೇ ತಸ್ಸ ನ ನನ್ದತಿ।
ಅಚ್ಛೇರಂ ಭೋಜನಂ ಲದ್ಧಾ, ತಸ್ಸ ನುಪ್ಪಜ್ಜತೇ ಸತಿ।
ತತೋ ನಂ ನಾನುಕಮ್ಪತಿ, ಅಹೋ ಸೋಪಿ ಲಭೇಯ್ಯಿತೋ॥

೧೨೬."ಇಚ್ಚೇತೇ ಸೋಳಸಾಕಾರಾ, ಅಮಿತ್ತಸ್ಮಿಂ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ।
ಯೇಹಿ ಅಮಿತ್ತಂ ಜಾನೇಯ್ಯ, ದಿಸ್ವಾ ಸುತ್ವಾ ಚ ಪಣ್ಡಿತೋ"ತಿ॥

ಮಹಾಸತ್ತೋ ಇಮಾ ಪಞ್ಚ ಗಾಥಾ ವತ್ವಾನ ಪುನ -

೧೨೭"ಕಾನಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ಕುಬ್ಬಾನಂ, ಕಥಂ ವಿಞ್ಞೂ ಪರಕ್ಕಮೇ।
ಮಿತ್ತಂ ಜಾನೇಯ್ಯ ಮೇಧಾವೀ, ದಿಸ್ವಾ ಸುತ್ವಾ ಚ ಪಣ್ಡಿತೋ"ತಿ॥ -

ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ಮಿತ್ತಲಕ್ಖಣಂ ಪುಟ್ಠೋ ಸೇಸಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೨೮"ಪವುತ್ಥಂ ತಸ್ಸ ಸರತಿ, ಆಗತಂ ಅಭಿನನ್ದತಿ।
ತತೋ ಕೇಲಾಯಿತೋ ಹೋತಿ, ವಾಚಾಯ ಪಟಿನನ್ದತಿ॥

೧೨೯"ಮಿತ್ತೇ ತಸ್ಸೇವ ಭಜತಿ, ಅಮಿತ್ತೇ ತಸ್ಸ ನ ಸೇವತಿ।
ಅಕ್ಕೋಸನ್ತೇ ನಿವಾರೇತಿ, ವಣ್ಣಕಾಮೇ ಪಸಂಸತಿ॥

೧೩೦"ಗುಯ್ಹಞ್ಚ ತಸ್ಸ ಅಕ್ಖಾತಿ, ತಸ್ಸ ಗುಯ್ಹಞ್ಚ ಗೂಹತಿ।
ಕಮ್ಮಞ್ಚ ತಸ್ಸ ವಣ್ಣೇತಿ, ಪಞ್ಞಂ ತಸ್ಸ ಪಸಂಸತಿ॥

೧೩೧"ಭವೇ ಚ ನನ್ದತಿ ತಸ್ಸ, ಅಭವೇ ತಸ್ಸ ನ ನನ್ದತಿ।
ಅಚ್ಛೇರಂ ಭೋಜನಂ ಲದ್ಧಾ, ತಸ್ಸ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೇ ಸತಿ।
ತತೋ ನಂ ಅನುಕಮ್ಪತಿ, ಅಹೋ ಸೋಪಿ ಲಭೇಯ್ಯಿತೋ॥

೧೩೨"ಇಚ್ಚೇತೇ ಸೋಳಸಾಕಾರಾ, ಮಿತ್ತಸ್ಮಿಂ ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತಾ।
ಯೇಹಿ ಮಿತ್ತಞ್ಚ ಜಾನೇಯ್ಯ, ದಿಸ್ವಾ ಸುತ್ವಾ ಚ ಪಣ್ಡಿತೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನ ನಂ ಉಮ್ಹಯತೇ ದಿಸ್ವಾ**ತಿ ತಂ ಮಿತ್ತಂ ಮಿತ್ತಪತಿರೂಪಕೋ ದಿಸ್ವಾ ಸಿತಂ ನ ಕರೋತಿ, ಪಹಟ್ಠಾಕಾರಂ ನ ದಸ್ಸೇತಿ। **ನ ಚ ನಂ ಪಟಿನನ್ದತೀ**ತಿ ತಸ್ಸ ಕಥಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ನ ಪಟಿನನ್ದತಿ ನ ತುಸ್ಸತಿ। **ಚಕ್ಖೂನಿ ಚಸ್ಸ ನ ದದಾತೀ**ತಿ ಓಲೋಕೇನ್ತಂ ನ ಓಲೋಕೇತಿ। **ಪಟಿಲೋಮಞ್ಚಾ**ತಿ ತಸ್ಸ ಕಥಂ ಪಟಿಪ್ಫರತಿ ಪಟಿಸತ್ತು ಹೋತಿ। **ವಣ್ಣಕಾಮೇ**ತಿ ತಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಣನ್ತೇ। **ನಕ್ಖಾತೀ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಗುಯ್ಹಂ ತಸ್ಸ ನ ಆಚಿಕ್ಖತಿ। **ಕಮ್ಮಂ ತಸ್ಸಾ**ತಿ ತೇನ ಕತಕಮ್ಮಂ ನ ವಣ್ಣಯತಿ। **ಪಞ್ಞಸ್ಸಾ**ತಿ ಅಸ್ಸ ಪಞ್ಞಂ ನಪ್ಪಸಂಸತಿ, ಞಾಣಸಮ್ಪದಂ ನ ಪಸಂಸತಿ। **ಅಭವೇ**ತಿ ಅವಡ್ಢಿಯಂ। **ತಸ್ಸ ನುಪ್ಪಜ್ಜತೇ ಸತೀ**ತಿ ತಸ್ಸ ಮಿತ್ತಪತಿರೂಪಕಸ್ಸ "ಮಮ ಮಿತ್ತಸ್ಸಪಿ ಇತೋ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸತಿ ನ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। **ನಾನುಕಮ್ಪತೀ**ತಿ ಮುದುಚಿತ್ತೇನ ನ ಚಿನ್ತೇತಿ। **ಲಭೇಯ್ಯಿತೋ**ತಿ ಲಭೇಯ್ಯ ಇತೋ। **ಆಕಾರಾ**ತಿ ಕಾರಣಾನಿ। **ಪವುತ್ಥ**ನ್ತಿ ವಿದೇಸಗತಂ । **ಕೇಲಾಯಿತೋ**ತಿ ಕೇಲಾಯತಿ ಮಮಾಯತಿ ಪತ್ಥೇತಿ ಪಿಹೇತಿ ಇಚ್ಛತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಾಚಾಯಾ**ತಿ ಮಧುರವಚನೇನ ತಂ ಸಮುದಾಚರನ್ತೋ ಪಟಿನನ್ದತಿ ತುಸ್ಸತಿ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತಪಟಿಪಕ್ಖನಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ರಾಜಾ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಕಥಾಯ ಅತ್ತಮನೋ ಹುತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಮಹನ್ತಂ ಯಸಂ ಅದಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ಏವಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಪುಬ್ಬೇಪೇಸ ಪಞ್ಹೋ ಸಮುಟ್ಠಹಿ, ಪಣ್ಡಿತಾವ ನಂ ಕಥಯಿಂಸು, ಇಮೇಹಿ ದ್ವತ್ತಿಂಸಾಯ ಆಕಾರೇಹಿ ಮಿತ್ತಾಮಿತ್ತೋ ಜಾನಿತಬ್ಬೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಪಣ್ಡಿತಾಮಚ್ಚೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಮಿತ್ತಾಮಿತ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದಸಮಾ।

ಜಾತಕುದ್ದಾನಂ -

ಕುಣಾಲಂ ಭದ್ದಸಾಲಞ್ಚ, ಸಮುದ್ದವಾಣಿಜ ಪಣ್ಡಿತಂ।
ಜನಸನ್ಧಂ ಮಹಾಕಣ್ಹಂ, ಕೋಸಿಯಂ ಸಿರಿಮನ್ತಕಂ॥

ಪದುಮಂ ಮಿತ್ತಾಮಿತ್ತಞ್ಚ, ಇಚ್ಚೇತೇ ದಸ ಜಾತಕೇ।
ಸಙ್ಗಾಯಿಂಸು ಮಹಾಥೇರಾ, ದ್ವಾದಸಮ್ಹಿ ನಿಪಾತಕೇ॥

ದ್ವಾದಸಕನಿಪಾತವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೩. ತೇರಸಕನಿಪಾತೋ

[೪೭೪] ೧. ಅಮ್ಬಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಹಾಸಿ ಮೇ ಅಮ್ಬಫಲಾನಿ ಪುಬ್ಬೇತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದೇವದತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ದೇವದತ್ತೋ ಹಿ "ಅಹಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮಯ್ಹಂ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ನೇವ ಆಚರಿಯೋ ನ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ"ತಿ ಆಚರಿಯಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ ಝಾನಪರಿಹೀನೋ ಸಙ್ಘಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಬಹಿಜೇತವನೇ ಪಥವಿಯಾ ವಿವರೇ ದಿನ್ನೇ ಅವೀಚಿಂ ಪಾವಿಸಿ। ತದಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಆವುಸೋ, ದೇವದತ್ತೋ ಆಚರಿಯಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ ಮಹಾವಿನಾಸಂ ಪತ್ತೋ, ಅವೀಚಿಮಹಾನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ದೇವದತ್ತೋ ಆಚರಿಯಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ ಮಹಾವಿನಾಸಂ ಪತ್ತೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ತಸ್ಸ ಪುರೋಹಿತಕುಲಂ ಅಹಿವಾತರೋಗೇನ ವಿನಸ್ಸಿ। ಏಕೋವ ಪುತ್ತೋ ಭಿತ್ತಿಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಲಾತೋ। ಸೋ ತಕ್ಕಸಿಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖಸ್ಸಾಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ತಯೋ ವೇದೇ ಚ ಅವಸೇಸಸಿಪ್ಪಾನಿ ಚ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಆಚರಿಯಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ "ದೇಸಚಾರಿತ್ತಂ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚರನ್ತೋ ಏಕಂ ಪಚ್ಚನ್ತನಗರಂ ಪಾಪುಣಿ। ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಹಾಚಣ್ಡಾಲಗಾಮಕೋ ಅಹೋಸಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ ಪಟಿವಸತಿ, ಪಣ್ಡಿತೋ ಬ್ಯತ್ತೋ ಅಕಾಲೇ ಫಲಂ ಗಣ್ಹಾಪನಮನ್ತಂ ಜಾನಾತಿ। ಸೋ ಪಾತೋವ ವುಟ್ಠಾಯ ಕಾಜಂ ಆದಾಯ ತತೋ ಗಾಮಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅರಞ್ಞೇ ಏಕಂ ಅಮ್ಬರುಕ್ಖಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸತ್ತಪದಮತ್ಥಕೇ ಠಿತೋ ತಂ ಮನ್ತಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಅಮ್ಬರುಕ್ಖಂ ಏಕೇನ ಉದಕಪಸತೇನ ಪಹರತಿ। ರುಕ್ಖತೋ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಪುರಾಣಪಣ್ಣಾನಿ ಪತನ್ತಿ, ನವಾನಿ ಉಟ್ಠಹನ್ತಿ, ಪುಪ್ಫಾನಿ ಪುಪ್ಫಿತ್ವಾ ಪತನ್ತಿ, ಅಮ್ಬಫಲಾನಿ ಉಟ್ಠಾಯ ಮುಹುತ್ತೇನೇವ ಪಚ್ಚಿತ್ವಾ ಮಧುರಾನಿ ಓಜವನ್ತಾನಿ ದಿಬ್ಬರಸಸದಿಸಾನಿ ಹುತ್ವಾ ರುಕ್ಖತೋ ಪತನ್ತಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ ತಾನಿ ಉಚ್ಚಿನಿತ್ವಾ ಯಾವದತ್ಥಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಕಾಜಂ ಪೂರಾಪೇತ್ವಾ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಾನಿ ವಿಕ್ಕಿಣಿತ್ವಾ ಪುತ್ತದಾರಂ ಪೋಸೇಸಿ।

ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಮಾರೋ ಮಹಾಸತ್ತಂ ಅಕಾಲೇ ಅಮ್ಬಪಕ್ಕಾನಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ವಿಕ್ಕಿಣನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ನಿಸ್ಸಂಸಯೇನ ತೇಹಿ ಮನ್ತಬಲೇನ ಉಪ್ಪನ್ನೇಹಿ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ಇಮಂ ಪುರಿಸಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಇದಂ ಅನಗ್ಘಮನ್ತಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಅಮ್ಬಾನಿ ಆಹರಣನಿಯಾಮಂ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ತಥತೋ ಞತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಅರಞ್ಞತೋ ಅನಾಗತೇಯೇವ ತಸ್ಸ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಜಾನನ್ತೋ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಭರಿಯಂ "ಕುಹಿಂ ಅಯ್ಯೋ, ಆಚರಿಯೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಅರಞ್ಞಂ ಗತೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತಂ ಆಗತಂ ಆಗಮಯಮಾನೋವ ಠತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಹತ್ಥತೋ ಪಚ್ಛಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಹರಿತ್ವಾ ಗೇಹೇ ಠಪೇಸಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ ತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಭರಿಯಂ ಆಹ – "ಭದ್ದೇ, ಅಯಂ ಮಾಣವೋ ಮನ್ತತ್ಥಾಯ ಆಗತೋ, ತಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಮನ್ತೋ ನಸ್ಸತಿ, ಅಸಪ್ಪುರಿಸೋ ಏಸೋ"ತಿ। ಮಾಣವೋಪಿ "ಅಹಂ ಇಮಂ ಮನ್ತಂ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಉಪಕಾರಕೋ ಹುತ್ವಾ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಸ್ಸ ಗೇಹೇ ಸಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ ಕರೋತಿ। ದಾರೂನಿ ಆಹರತಿ, ವೀಹಿಂ ಕೋಟ್ಟೇತಿ, ಭತ್ತಂ ಪಚತಿ, ದನ್ತಕಟ್ಠಮುಖಧೋವನಾದೀನಿ ದೇತಿ, ಪಾದಂ ಧೋವತಿ।

ಏಕದಿವಸಂ ಮಹಾಸತ್ತೇನ "ತಾತ ಮಾಣವ, ಮಞ್ಚಪಾದಾನಂ ಮೇ ಉಪಧಾನಂ ದೇಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಅಞ್ಞಂ ಅಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ಊರುಮ್ಹಿ ಠಪೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಅಪರಭಾಗೇ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ। ತಸ್ಸಾ ಪಸೂತಿಕಾಲೇ ಪರಿಕಮ್ಮಂ ಸಬ್ಬಮಕಾಸಿ। ಸಾ ಏಕದಿವಸಂ ಮಹಾಸತ್ತಂ ಆಹ "ಸಾಮಿ, ಅಯಂ ಮಾಣವೋ ಜಾತಿಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹುತ್ವಾ ಮನ್ತತ್ಥಾಯ ಅಮ್ಹಾಕಂ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಂ ಕರೋತಿ, ಏತಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಮನ್ತೋ ತಿಟ್ಠತು ವಾ ಮಾ ವಾ, ದೇಥ ತಸ್ಸ ಮನ್ತ"ನ್ತಿ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಮನ್ತಂ ದತ್ವಾ ಏವಮಾಹ – "ತಾತ, ಅನಗ್ಘೋಯಂ ಮನ್ತೋ, ತವ ಇಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಹಾಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ,

ರಞ್ಞಾ ವಾ ರಾಜಮಹಾಮತ್ತೇನ ವಾ ‘ಕೋ ತೇ ಆಚರಿಯೋ’ತಿ ಪುಟ್ಠಕಾಲೇ ಮಾ ಮಂ ನಿಗೂಹಿತ್ಥೋ, ಸಚೇ ಹಿ ‘ಚಣ್ಡಾಲಸ್ಸ ಮೇ ಸನ್ತಿಕಾ ಮನ್ತೋ ಗಹಿತೋ’ತಿ ಲಜ್ಜನ್ತೋ ‘ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲೋ ಮೇ ಆಚರಿಯೋ’ತಿ ಕಥೇಸ್ಸಸಿ, ಇಮಸ್ಸ ಮನ್ತಸ್ಸ ಫಲಂ ನ ಲಭಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ। ಸೋ “ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ತಂ ನಿಗೂಹಿಸ್ಸಾಮಿ, ಕೇನಚಿ ಪುಟ್ಠಕಾಲೇ ತುಮ್ಹೇಯೇವ ಕಥೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಚಣ್ಡಾಲಗಾಮತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಮನ್ತಂ ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಪತ್ವಾ ಅಮ್ಬಾನಿ ವಿಕ್ಕಿಣಿತ್ವಾ ಬಹುಂ ಧನಂ ಲಭಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲೋ ತಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಅಮ್ಬಂ ಕಿಣಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಅದಾಸಿ। ರಾಜಾ ತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ “ಕುತೋ ಸಮ್ಮ, ತಯಾ ಏವರೂಪಂ ಅಮ್ಬಂ ಲದ್ಧ”ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ದೇವ, ಏಕೋ ಮಾಣವೋ ಅಕಾಲಅಮ್ಬಫಲಾನಿ ಆನೇತ್ವಾ ವಿಕ್ಕಿಣಾತಿ, ತತೋ ಮೇ ಗಹಿತನ್ತಿ। ತೇನ ಹಿ “ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಇಧೇವ ಅಮ್ಬಾನಿ ಆಹರತೂ”ತಿ ನಂ ವದೇಹೀತಿ। ಸೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಮಾಣವೋಪಿ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಮ್ಬಾನಿ ರಾಜಕುಲಂ ಹರತಿ। ಅಥ ರಞ್ಞಾ “ಉಪಟ್ಠಹ ಮ”ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ರಾಜಾನಂ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತೋ ಬಹುಂ ಧನಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ವಿಸ್ಸಾಸಿಕೋ ಜಾತೋ। ಅಥ ನಂ ಏಕದಿವಸಂ ರಾಜಾ ಪುಚ್ಛಿ “ಮಾಣವ, ಕುತೋ ಅಕಾಲೇ ಏವಂ ವಣ್ಣಗನ್ಧರಸಸಮ್ಪನ್ನಾನಿ ಅಮ್ಬಾನಿ ಲಭಸಿ, ಕಿಂ ತೇ ನಾಗೋ ವಾ ಸುಪಣ್ಣೋ ವಾ ದೇವೋ ವಾ ಕೋಚಿ ದೇತಿ, ಉದಾಹು ಮನ್ತಬಲಂ ಏತ”ನ್ತಿ? “ನ ಮೇ ಮಹಾರಾಜ, ಕೋಚಿ ದೇತಿ, ಅನಗ್ಘೋ ಪನ ಮೇ ಮನ್ತೋ ಅತ್ಥಿ, ತಸ್ಸೇವ ಬಲ”ನ್ತಿ। “ತೇನ ಹಿ ಮಯಮ್ಪಿ ತೇ ಏಕದಿವಸಂ ಮನ್ತಬಲಂ ದಟ್ಠುಕಾಮಾ”ತಿ। “ಸಾಧು, ದೇವ, ದಸ್ಸೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ರಾಜಾ ಪುನದಿವಸೇ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ “ದಸ್ಸೇಹೀ”ತಿ ಆಹ। ಸೋ “ಸಾಧೂ”ತಿ ಅಮ್ಬರುಕ್ಖಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ತಪದಮತ್ಥಕೇ ಠಿತೋ ಮನ್ತಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ರುಕ್ಖಂ ಉದಕೇನ ಪಹರಿ। ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಅಮ್ಬರುಕ್ಖೋ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಿಯಾಮೇನೇವ ಫಲಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಹಾಮೇಘೋ ವಿಯ ಅಮ್ಬವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸಿ। ಮಹಾಜನೋ ಸಾಧುಕಾರಂ ಅದಾಸಿ, ಚೇಲುಕ್ಖೇಪಾ ಪವತ್ತಿಂಸು।

ರಾಜಾ ಅಮ್ಬಫಲಾನಿ ಖಾದಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಬಹುಂ ಧನಂ ದತ್ವಾ “ಮಾಣವಕ, ಏವರೂಪೋ ತೇ ಅಚ್ಛರಿಯಮನ್ತೋ ಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಗಹಿತೋ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಮಾಣವೋ “ಸಚಾಹಂ ‘ಚಣ್ಡಾಲಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ’ತಿ ವಕ್ಖಾಮಿ, ಲಜ್ಜಿತಬ್ಬಕಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಮಞ್ಚ ಗರಹಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಮನ್ತೋ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಪಗುಣೋ, ಇದಾನಿ ನ ನಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ, ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖಂ ಆಚರಿಯಂ ಅಪದಿಸಾಮೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಮುಸಾವಾದಂ ಕತ್ವಾ “ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖಾಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಗಹಿತೋ ಮೇ”ತಿ ವದನ್ತೋ ಆಚರಿಯಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಸಿ। ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಮನ್ತೋ ಅನ್ತರಧಾಯಿ। ರಾಜಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ತಂ ಆದಾಯ ನಗರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ “ಅಮ್ಬಾನಿ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಙ್ಗಲಸಿಲಾಪಟ್ಟೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಮಾಣವ, ಅಮ್ಬಾನಿ ಆಹರಾತಿ ಆಹ। ಸೋ “ಸಾಧೂ”ತಿ ಅಮ್ಬಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ತಪದಮತ್ಥಕೇ ಠಿತೋ “ಮನ್ತಂ ಪರಿವತ್ತೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಮನ್ತೇ ಅನುಪಟ್ಠಹನ್ತೇ ಅನ್ತರಹಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಲಜ್ಜಿತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ರಾಜಾ “ಅಯಂ ಪುಬ್ಬೇ ಪರಿಸಮಜ್ಝೇಯೇವ ಅಮ್ಬಾನಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ದೇತಿ, ಘನಮೇಘವಸ್ಸಂ ವಿಯ ಅಮ್ಬವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸಾಪೇತಿ, ಇದಾನಿ ಥದ್ಧೋ ವಿಯ ಠಿತೋ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾರಣ”ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧. “ಅಹಾಸಿ ಮೇ ಅಮ್ಬಫಲಾನಿ ಪುಬ್ಬೇ, ಅಣೂನಿ ಥೂಲಾನಿ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ।
ತೇಹೇವ ಮನ್ತೇಹಿ ನ ದಾನಿ ತುಯ್ಹಂ, ದುಮಪ್ಫಲಾ ಪಾತುಭವನ್ತಿ ಬ್ರಹ್ಮೇ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಹಾಸೀತಿ** ಆಹರಿ। **ದುಮಪ್ಫಲಾತಿ** ರುಕ್ಖಫಲಾನಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮಾಣವೋ “ಸಚೇ ‘ಅಜ್ಜ ಅಮ್ಬಫಲಂ ನ ಗಣ್ಹಾಮೀ’ತಿ ವಕ್ಖಾಮಿ, ರಾಜಾ ಮೇ ಕುಜ್ಝಿಸ್ಸತಿ, ಮುಸಾವಾದೇನ ನಂ ವಞ್ಚೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೨. “ನಕ್ಖತ್ತಯೋಗಂ ಪಟಿಮಾನಯಾಮಿ, ಖಣಂ ಮುಹುತ್ತಞ್ಚ ಮನ್ತೇ ನ ಪಸ್ಸಂ।
ನಕ್ಖತ್ತಯೋಗಞ್ಚ ಖಣಞ್ಚ ಲದ್ಧಾ, ಅದ್ಧಾ ಹರಿಸ್ಸಮ್ಬಫಲಂ ಪಹೂತ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅದ್ಧಾಹರಿಸ್ಸಮ್ಬಫಲನ್ತಿ** ಅದ್ಧಾ ಅಮ್ಬಫಲಂ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮಿ।

ರಾಜಾ "ಅಯಂ ಅಞ್ಞದಾ ನಕ್ಖತ್ತಯೋಗಂ ನ ವದತಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಏತ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೩. "ನಕ್ಖತ್ತಯೋಗಂ ನ ಪುರೇ ಅಭಾಣಿ, ಖಣಂ ಮುಹುತ್ತಂ ನ ಪುರೇ ಅಸಂಸಿ।
ಸಯಂ ಹರೀ ಅಮ್ಬಫಲಂ ಪಹೂತಂ, ವಣ್ಣೇನ ಗನ್ಧೇನ ರಸೇನುಪೇತಂ॥

೪. "ಮನ್ತಾಭಿಜಪ್ಪೇನ ಪುರೇ ಹಿ ತುಯ್ಹಂ, ದುಮಪ್ಫಲಾ ಪಾತುಭವನ್ತಿ ಬ್ರಹ್ಮೇ।
ಸ್ವಾಜ್ಜ ನ ಪಾರೇಸಿ ಜಪ್ಪಮ್ಪಿ ಮನ್ತಂ, ಅಯಂ ಸೋ ಕೋ ನಾಮ ತವಜ್ಜ ಧಮ್ಮೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನ ಪಾರೇಸೀತಿ** ನ ಸಕ್ಕೋಸಿ। **ಜಪ್ಪಮ್ಪೀತಿ** ಜಪ್ಪನ್ತೋಪಿ ಪರಿವತ್ತೇನ್ತೋಪಿ। **ಅಯಂ ಸೋತಿ** ಅಯಮೇವ ಸೋ ತವ ಸಭಾವೋ ಅಜ್ಜ ಕೋ ನಾಮ ಜಾತೋತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮಾಣವೋ "ನ ಸಕ್ಕಾ ರಾಜಾನಂ ಮುಸಾವಾದೇನ ವಞ್ಚೇತುಂ, ಸಚೇಪಿ ಮೇ ಸಭಾವೇ ಕಥಿತೇ ಆಣಂ ಕರೇಯ್ಯ, ಕರೋತು, ಸಭಾವಮೇವ ಕಥೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೫. "ಚಣ್ಡಾಲಪುತ್ತೋ ಮಮ ಸಮ್ಪದಾಸಿ, ಧಮ್ಮೇನ ಮನ್ತೇ ಪಕತಿಞ್ಚ ಸಂಸಿ।
ಮಾ ಚಸ್ಸು ಮೇ ಪುಚ್ಛಿತೋ ನಾಮಗೋತ್ತಂ, ಗುಯ್ಹಿತ್ಥೋ ಅತ್ಥಂ ವಿಜಹೇಯ್ಯ ಮನ್ತೋ॥

೬. "ಸೋಹಂ ಜನಿನ್ದೇನ ಜನಮ್ಹಿ ಪುಟ್ಠೋ, ಮಕ್ಖಾಭಿಭೂತೋ ಅಲಿಕಂ ಅಭಾಣಿಂ।
'ಮನ್ತಾ ಇಮೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸಾ'ತಿ ಮಿಚ್ಛಾ, ಪಹೀನಮನ್ತೋ ಕಪಣೋ ರುದಾಮೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಧಮ್ಮೇನಾತಿ** ಸಮೇನ ಕಾರಣೇನ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾವ ಅದಾಸಿ। **ಪಕತಿಞ್ಚ ಸಂಸೀತಿ** "ಮಾ ಮೇ ಪುಚ್ಛಿತೋ ನಾಮಗೋತ್ತಂ ಗುಯ್ಹಿತ್ಥೋ, ಸಚೇ ಗೂಹಸಿ , ಮನ್ತಾ ತೇ ನಸ್ಸಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ತೇಸಂ ನಸ್ಸನಪಕತಿಞ್ಚ ಮಯ್ಹಂ ಸಂಸಿ। **ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸಾತಿ ಮಿಚ್ಛಾತಿ** "ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಮಯಾ ಇಮೇ ಮನ್ತಾ ಗಹಿತಾ"ತಿ ಮಿಚ್ಛಾಯ ಅಭಣಿಂ, ತೇನ ಮೇ ತೇ ಮನ್ತಾ ನಟ್ಠಾ, ಸ್ವಾಹಂ ಪಹೀನಮನ್ತೋ ಇದಾನಿ ಕಪಣೋ ರುದಾಮೀತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ "ಅಯಂ ಪಾಪಧಮ್ಮೋ ಏವರೂಪಂ ರತನಮನ್ತಂ ನ ಓಲೋಕೇಸಿ, ಏವರೂಪಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಉತ್ತಮರತನಮನ್ತೇ ಲದ್ಧೇ ಜಾತಿ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಗರಹನ್ತೋ -

೭. "ಏರಣ್ಡಾ ಪುಚಿಮನ್ದಾ ವಾ, ಅಥ ವಾ ಪಾಲಿಭದ್ದಕಾ।
ಮಧುಂ ಮಧುತ್ಥಿಕೋ ವಿನ್ದೇ, ಸೋ ಹಿ ತಸ್ಸ ದುಮುತ್ತಮೋ॥

೮. "ಖತ್ತಿಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವೇಸ್ಸಾ, ಸುದ್ದಾ ಚಣ್ಡಾಲಪುಕ್ಕುಸಾ।
ಯಮ್ಹಾ ಧಮ್ಮಂ ವಿಜಾನೇಯ್ಯ, ಸೋ ಹಿ ತಸ್ಸ ನರುತ್ತಮೋ॥

೯. "ಇಮಸ್ಸ ದಣ್ಡಞ್ಚ ವಧಞ್ಚ ದತ್ವಾ, ಗಲೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಖಲಯಾಥ ಜಮ್ಮಂ।
ಯೋ ಉತ್ತಮತ್ಥಂ ಕಸಿರೇನ ಲದ್ಧಂ, ಮಾನಾತಿಮಾನೇನ ವಿನಾಸಯಿತ್ಥಾ"ತಿ॥ -

ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಆಹ।

ತತ್ಥ **ಮಧುತ್ಥಿಕೋತಿ** ಮಧುಅತ್ಥಿಕೋ ಪುರಿಸೋ ಅರಞ್ಞೇ ಮಧುಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಏತೇಸಂ ರುಕ್ಖಾನಂ ಯತೋ ಮಧುಂ ಲಭತಿ, ಸೋವ ದುಮೋ ತಸ್ಸ ದುಮುತ್ತಮೋ ನಾಮ। ತಥೇವ ಖತ್ತಿಯಾದೀಸು ಯಮ್ಹಾ ಪುರಿಸಾ ಧಮ್ಮಂ ಕಾರಣಂ ಯುತ್ತಂ ಅತ್ಥಂ ವಿಜಾನೇಯ್ಯ, ಸೋವ ತಸ್ಸ ಉತ್ತಮೋ ನರೋ ನಾಮ। **ಇಮಸ್ಸ ದಣ್ಡಞ್ಚಾತಿ** ಇಮಸ್ಸ ಪಾಪಧಮ್ಮಸ್ಸ ಸಬ್ಬಸ್ಸಹರಣದಣ್ಡಞ್ಚ ವೇಳುಪೇಸಿಕಾದೀಹಿ ಪಿಟ್ಠಿಚಮ್ಮಂ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ವಧಞ್ಚ ದತ್ವಾ ಇಮಂ ಜಮ್ಮಂ ಗಲೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಖಲಯಾಥ, ಖಲಿಕಾರತ್ತಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ನಿದ್ಧಮಥ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಥ, ಕಿಂ ಇಮಿನಾ ಇಧ ವಸನ್ತೇನಾತಿ।

ರಾಜಪುರಿಸಾ ತಥಾ ಕತ್ವಾ "ತವಾಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಆರಾಧೇತ್ವಾವ ಸಚೇ ಪುನ ಮನ್ತೇ ಲಭಿಸ್ಸಸಿ, ಇಧ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸಿ, ನೋ ಚೇ, ಇಮಂ ದಿಸಂ ಮಾ ಓಲೋಕೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ತಂ ನಿಬ್ಬಿಸಯಮಕಂಸು। ಸೋ ಅನಾಥೋ ಹುತ್ವಾ "ಠಪೇತ್ವಾ ಆಚರಿಯಂ ನ ಮೇ ಅಞ್ಞಂ ಪಟಿಸರಣಂ ಅತ್ಥಿ, ತಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಆರಾಧೇತ್ವಾ ಪುನ ಮನ್ತಂ ಯಾಚಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ರೋದನ್ತೋ ತಂ ಗಾಮಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಭರಿಯಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಭದ್ದೇ, ಪಸ್ಸ ತಂ ಪಾಪಧಮ್ಮಂ ಪರಿಹೀನಮನ್ತಂ ಪುನ ಆಗಚ್ಛನ್ತ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಮಹಾಸತ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ "ಕಿಂಕಾರಣಾ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ ಪುಟ್ಠೋ "ಆಚರಿಯ, ಮುಸಾವಾದಂ ಕತ್ವಾ ಆಚರಿಯಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಿತ್ವಾ ಮಹಾವಿನಾಸಂ ಪತ್ತೋಮ್ಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅಚ್ಚಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಪುನ ಮನ್ತೇ ಯಾಚನ್ತೋ -

೧೦. "ಯಥಾ ಸಮಂ ಮಞ್ಞಮಾನೋ ಪತೇಯ್ಯ, ಸೋಬ್ಭಂ ಗುಹಂ ನರಕಂ ಪೂತಿಪಾದಂ।
ರಜ್ಜೂತಿ ವಾ ಅಕ್ಕಮೇ ಕಣ್ಹಸಪ್ಪಂ, ಅನ್ಧೋ ಯಥಾ ಜೋತಿಮಧಿಟ್ಠಹೇಯ್ಯ।
ಏವಮ್ಪಿ ಮಂ ತಂ ಖಲಿತಂ ಸಪಞ್ಞ, ಪಹೀನಮನ್ತಸ್ಸ ಪುನಪ್ಪದಾಹೀ"ತಿ॥ - ಗಾಥಮಾಹ।

ತತ್ಥ **ಯಥಾ ಸಮ**ನ್ತಿ ಯಥಾ ಪುರಿಸೋ ಇದಂ ಸಮಂ ಠಾನನ್ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನೋ ಸೋಬ್ಭಂ ವಾ ಗುಹಂ ವಾ ಭೂಮಿಯಾ ಫಲಿತಟ್ಠಾನಸಙ್ಖಾತಂ ನರಕಂ ವಾ ಪೂತಿಪಾದಂ ವಾ ಪತೇಯ್ಯ। **ಪೂತಿಪಾದೋತಿ** ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಮಹಾರುಕ್ಖೇ ಸುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಮತೇ ತಸ್ಸ ಮೂಲೇಸು ಪೂತಿಕೇಸು ಜಾತೇಸು ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಮಹಾಆವಾಟೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ನಾಮಂ। **ಜೋತಿಮಧಿಟ್ಠಹೇಯ್ಯಾತಿ** ಅಗ್ಗಿಂ ಅಕ್ಕಮೇಯ್ಯ। **ಏವಮ್ಪೀತಿ** ಏವಂ ಅಹಮ್ಪಿ ಪಞ್ಞಾಚಕ್ಖುನೋ ಅಭಾವಾ ಅನ್ಧೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ವಿಸೇಸಂ ಅಜಾನನ್ತೋ ತುಮ್ಹೇಸು ಖಲಿತೋ, ತಂ ಮಂ ಖಲಿತಂ ವಿದಿತ್ವಾ **ಸಪಞ್ಞ** ಞಾಣಸಮ್ಪನ್ನ ಪಹೀನಮನ್ತಸ್ಸ ಮಮ ಪುನಪಿ ದೇಥಾತಿ।

ಅಥ ನಂ ಆಚರಿಯೋ "ತಾತ, ಕಿಂ ಕಥೇಸಿ, ಅನ್ಧೋ ಹಿ ಸಞ್ಞಾಯ ದಿನ್ನಾಯ ಸೋಬ್ಭಾದೀನಿ ಪರಿಹರತಿ, ಮಯಾ ಪಠಮಮೇವ ತವ ಕಥಿತಂ, ಇದಾನಿ ಕಿಮತ್ಥಂ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ -

೧೧. "ಧಮ್ಮೇನ ಮನ್ತಂ ತವ ಸಮ್ಪದಾಸಿಂ, ತುವಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೇನ ಪಟಿಗ್ಗಹೇಸಿ।
ಪಕತಿಮ್ಪಿ ತೇ ಅತ್ತಮನೋ ಅಸಂಸಿಂ, ಧಮ್ಮೇ ಠಿತಂ ತಂ ನ ಜಹೇಯ್ಯ ಮನ್ತೋ॥

೧೨. "ಯೋ ಬಾಲ-ಮನ್ತಂ ಕಸಿರೇನ ಲದ್ಧಂ, ಯಂ ದುಲ್ಲಭಂ ಅಜ್ಜ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ।
ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಲದ್ಧಾ ಜೀವಿತುಂ ಅಪ್ಪಪಞ್ಞೋ, ವಿನಾಸಯೀ ಅಲಿಕಂ ಭಾಸಮಾನೋ॥

೧೩. "ಬಾಲಸ್ಸ ಮೂಳ್ಹಸ್ಸ ಅಕತಞ್ಞುನೋ ಚ, ಮುಸಾ ಭಣನ್ತಸ್ಸ ಅಸಞ್ಞತಸ್ಸ।
ಮನ್ತೇ ಮಯಂ ತಾದಿಸಕೇ ನ ದೇಮ, ಕುತೋ ಮನ್ತಾ ಗಚ್ಛ ನ ಮಯ್ಹಂ ರುಚ್ಚಸೀ"ತಿ॥ -

ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಆಹ।

ತತ್ಥ **ಧಮ್ಮೇನಾತಿ** ಅಹಮ್ಪಿ ತವ ಆಚರಿಯಭಾಗಂ ಹಿರಞ್ಞಂ ವಾ ಸುವಣ್ಣಂ ವಾ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮೇನೇವ ಮನ್ತಂ ಸಮ್ಪದಾಸಿಂ, ತ್ವಮ್ಪಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಅದತ್ವಾ ಧಮ್ಮೇನ ಸಮೇನೇವ ಪಟಿಗ್ಗಹೇಸಿ। **ಧಮ್ಮೇ ಠಿತ**ನ್ತಿ ಆಚರಿಯಪೂಜಕಧಮ್ಮೇ ಠಿತಂ। **ತಾದಿಸಕೇ**ತಿ ತಥಾರೂಪೇ ಅಕಾಲಫಲಗಣ್ಹಾಪಕೇ ಮನ್ತೇ ನ ದೇಮ, ಗಚ್ಛ ನ ಮೇ ರುಚ್ಚಸೀತಿ।

ಸೋ ಏವಂ ಆಚರಿಯೇನ ಉಯ್ಯೋಜಿತೋ "ಕಿಂ ಮಯ್ಹಂ ಜೀವಿತೇನಾ"ತಿ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅನಾಥಮರಣಂ ಮರಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ದೇವದತ್ತೋ ಆಚರಿಯಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ ಮಹಾವಿನಾಸಂ ಪತ್ತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಅಕತಞ್ಞೂ ಮಾಣವೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ, ಚಣ್ಡಾಲಪುತ್ತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಅಮ್ಬಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಠಮಾ।

[೪೭೫] ೨. ಫನ್ದನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಕುಠಾರಿಹತ್ಥೋ ಪುರಿಸೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ರೋಹಿಣೀನದೀತೀರೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಞಾತಕಾನಂ ಕಲಹಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು ಪನ **ಕುಣಾಲಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೨.೨೧.ಕುಣಾಲಜಾತಕ) ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ತದಾ ಪನ ಸತ್ಥಾ ಞಾತಕೇ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ - ಮಹಾರಾಜಾ, ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬಹಿನಗರೇ ವಡ್ಢಕಿಗಾಮೋ ಅಹೋಸಿ। ತತ್ರೇಕೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವಡ್ಢಕೀ ಅರಞ್ಞತೋ ದಾರೂನಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ರಥಂ ಕತ್ವಾ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ತದಾ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಮಹಾಫನ್ದನರುಕ್ಖೋ ಅಹೋಸಿ । ಏಕೋ ಕಾಳಸೀಹೋ ಗೋಚರಂ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಮೂಲೇ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಅಥಸ್ಸ ಏಕದಿವಸಂ ವಾತೇ ಪಹರನ್ತೇ ಏಕೋ ಸುಕ್ಖದಣ್ಡಕೋ ಪತಿತ್ವಾ ಖನ್ಧೇ ಅವತ್ಥಾಸಿ। ಸೋ ಥೋಕಂ ಖನ್ಧೇನ ರುಜನ್ತೇನ ಭೀತತಸಿತೋ ಉಟ್ಠಾಯ ಪಕ್ಖನ್ದಿತ್ವಾ ಪುನ ನಿವತ್ತೋ ಆಗತಮಗ್ಗಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಅದಿಸ್ವಾ "ಅಞ್ಞೋ ಮಂ ಸೀಹೋ ವಾ ಬ್ಯಗ್ಘೋ ವಾ ಅನುಬನ್ಧನ್ತೋ ನತ್ಥಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪನ ರುಕ್ಖೇ ನಿಬ್ಬತ್ತದೇವತಾ ಮಂ ಏತ್ಥ ನಿಪಜ್ಜನ್ತಂ ನ ಸಹತಿ ಮಞ್ಞೇ, ಹೋತು ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಟ್ಠಾನೇ ಕೋಪಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ರುಕ್ಖಂ ಪಹರಿತ್ವಾ "ನೇವ ತವ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಪತ್ತಂ ಖಾದಾಮಿ, ನ ಸಾಖಂ ಭಞ್ಜಾಮಿ, ಇಧ ಅಞ್ಞೇ ಮಿಗೇ ವಸನ್ತೇ ಸಹಸಿ, ಮಂ ನ ಸಹಸಿ, ಕೋ ಮಯ್ಹಂ ದೋಸೋ ಅತ್ಥಿ, ಕತಿಪಾಹಂ ಆಗಮೇಹಿ, ಸಮೂಲಂ ತೇ ರುಕ್ಖಂ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ಖಣ್ಡಾಖಣ್ಡಿಕಂ ಛೇದಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ರುಕ್ಖದೇವತಂ ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಪುರಿಸಂ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ವಿಚರಿ। ತದಾ ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವಡ್ಢಕೀ ದ್ವೇ ತಯೋ ಮನುಸ್ಸೇ ಆದಾಯ ರಥದಾರೂನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಯಾನಕೇನ ತಂ ಪದೇಸಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಯಾನಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ ವಾಸಿಫರಸುಹತ್ಥೋ ರುಕ್ಖೇ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ಫನ್ದನಸಮೀಪಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಕಾಳಸೀಹೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಜ್ಜ, ಮಯಾ ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿಂ ದಟ್ಠುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ । ವಡ್ಢಕೀ ಚ ಇತೋ ಚಿತೋ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಫನ್ದನಸಮೀಪೇನ ಪಾಯಾಸಿ। ಸೋ "ಯಾವ ಏಸೋ ನಾತಿಕ್ಕಮತಿ, ತಾವದೇವಸ್ಸ ಕಥೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪. "ಕುಠಾರಿಹತ್ಥೋ ಪುರಿಸೋ, ವನಮೋಗಯ್ಹ ತಿಟ್ಠಸಿ।
ಪುಟ್ಠೋ ಮೇ ಸಮ್ಮ ಅಕ್ಖಾಹಿ, ಕಿಂ ದಾರುಂ ಛೇತುಮಿಚ್ಛಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪುರಿಸೋ**ತಿ ತ್ವಂ ಕುಠಾರಿಹತ್ಥೋ ಏಕೋ ಪುರಿಸೋ ಇಮಂ ವನಂ ಓಗಯ್ಹ ತಿಟ್ಠಸೀತಿ।

ಸೋ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಅಚ್ಛರಿಯಂ ವತ ಭೋ, ನ ವತ ಮೇ ಇತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಮಿಗೋ ಮನುಸ್ಸವಾಚಂ ಭಾಸನ್ತೋ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋ, ಏಸ ರಥಾನುಚ್ಛವಿಕಂ ದಾರುಂ ಜಾನಿಸ್ಸತಿ, ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೫. "ಇಸ್ಸೋ ವನಾನಿ ಚರಸಿ, ಸಮಾನಿ ವಿಸಮಾನಿ ಚ।
ಪುಟ್ಠೋ ಮೇ ಸಮ್ಮ ಅಕ್ಖಾಹಿ, ಕಿಂ ದಾರುಂ ನೇಮಿಯಾ ದಳ್ಹ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಇಸ್ಸೋ**ತಿ ತ್ವಮ್ಪಿ ಏಕೋ ಕಾಳಸೀಹೋ ವನಾನಿ ಚರಸಿ, ತ್ವಂ ರಥಾನುಚ್ಛವಿಕಂ ದಾರುಂ ಜಾನಿಸ್ಸಸೀತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಕಾಳಸೀಹೋ "ಇದಾನಿ ಮೇ ಮನೋರಥೋ ಮತ್ಥಕಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೬. "ನೇವ ಸಾಲೋ ನ ಖದಿರೋ, ನಾಸ್ಸಕಣ್ಣೋ ಕುತೋ ಧವೋ।
ರುಕ್ಖೋ ಚ ಫನ್ದನೋ ನಾಮ, ತಂ ದಾರುಂ ನೇಮಿಯಾ ದಳ್ಹ"ನ್ತಿ॥

ಸೋ ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ "ಸುದಿವಸೇನ ವತಮ್ಹಿ ಅಜ್ಜ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಟ್ಠೋ, ತಿರಚ್ಛಾನಗತೋ ಮೇ ರಥಾನುಚ್ಛವಿಕಂ ದಾರುಂ ಆಚಿಕ್ಖತಿ, ಅಹೋ ಸಾಧೂ"ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಚತುತ್ಥಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೭. "ಕೀದಿಸಾನಿಸ್ಸ ಪತ್ತಾನಿ, ಖನ್ಧೋ ವಾ ಪನ ಕೀದಿಸೋ।
ಪುಟ್ಠೋ ಮೇ ಸಮ್ಮ ಅಕ್ಖಾಹಿ, ಯಥಾ ಜಾನೇಮು ಫನ್ದನ"ನ್ತಿ॥

ಅಥಸ್ಸ ಸೋ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತೋ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೮. "ಯಸ್ಸ ಸಾಖಾ ಪಲಮ್ಬನ್ತಿ, ನಮನ್ತಿ ನ ಚ ಭಞ್ಜರೇ।
ಸೋ ರುಕ್ಖೋ ಫನ್ದನೋ ನಾಮ, ಯಸ್ಸ ಮೂಲೇ ಅಹಂ ಠಿತೋ॥

೧೯. "ಅರಾನಂ ಚಕ್ಕನಾಭೀನಂ, ಈಸಾನೇಮಿರಥಸ್ಸ ಚ।
ಸಬ್ಬಸ್ಸ ತೇ ಕಮ್ಮನಿಯೋ, ಅಯಂ ಹೇಸ್ಸತಿ ಫನ್ದನೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **"ಅರಾನ"**ನ್ತಿ ಇದಂ ಸೋ "ಕದಾಚೇಸ ಇಮಂ ರುಕ್ಖಂ ನ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ, ಗುಣಮ್ಪಿಸ್ಸ ಕಥೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಏವಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಈಸಾನೇಮಿರಥಸ್ಸ ಚಾ**ತಿ ಈಸಾಯ ಚ ನೇಮಿಯಾ ಚ ಸೇಸಸ್ಸ ಚ ರಥಸ್ಸ ಸಬ್ಬಸ್ಸ ತೇ ಏಸ ಕಮ್ಮನಿಯೋ ಕಮ್ಮಕ್ಖಮೋ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ।

ಸೋ ಏವಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ ಏಕಮನ್ತೇ ವಿಚರಿ, ವಡ್ಢಕೀಪಿ ರುಕ್ಖಂ ಛಿನ್ದಿತುಂ ಆರಭಿ। ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಮಯಾ ಏತಸ್ಸ ಉಪರಿ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಾತಿತಂ, ಅಯಂ ಅಟ್ಠಾನೇ ಆಘಾತಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಮಮ ವಿಮಾನಂ ನಾಸೇತಿ, ಅಹಞ್ಚ ವಿನಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮಿ, ಏಕೇನುಪಾಯೇನ ಇಮಞ್ಚ ಇಸ್ಸಂ ವಿನಾಸೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸಾ ವನಕಮ್ಮಿಕಪುರಿಸೋ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ "ಭೋ ಪುರಿಸ ಮನಾಪೋ ತೇ ರುಕ್ಖೋ ಲದ್ಧೋ, ಇಮಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ? "ರಥನೇಮಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಇಮಿನಾ ರುಕ್ಖೇನ ರಥೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಕೇನ ತೇ ಅಕ್ಖಾತನ್ತಿ। "ಏಕೇನ ಕಾಳಸೀಹೇನಾ"ತಿ। "ಸಾಧು ಸುಟ್ಠು ತೇನ ಅಕ್ಖಾತಂ, ಇಮಿನಾ ರುಕ್ಖೇನ ರಥೋ ಸುನ್ದರೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಕಾಳಸೀಹಸ್ಸ ಗಲಚಮ್ಮಂ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ಚತುರಙ್ಗುಲಮತ್ತೇ ಠಾನೇ ಅಯಪಟ್ಟೇನ ವಿಯ ನೇಮಿಮಣ್ಡಲೇ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೇ ನೇಮಿ ಚ ಥಿರಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಬಹುಞ್ಚ ಧನಂ ಲಭಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ। "ಕಾಳಸೀಹಚಮ್ಮಂ ಕುತೋ ಲಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ? "ತ್ವಂ ಬಾಲಕೋಸಿ, ಅಯಂ ತವ ರುಕ್ಖೋ ವನೇ ಠಿತೋ ನ ಪಲಾಯತಿ, ತ್ವಂ ಯೇನ ತೇ ರುಕ್ಖೋ ಅಕ್ಖಾತೋ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ 'ಸಾಮಿ ತಯಾ ದಸ್ಸಿತರುಕ್ಖಂ ಕತರಟ್ಠಾನೇ ಛಿನ್ದಾಮೀ'ತಿ ವಞ್ಚೇತ್ವಾ ಆನೇಹಿ, ಅಥ ನಂ ನಿರಾಸಙ್ಕಂ 'ಇಧ ಚ ಏತ್ಥ ಚ ಛಿನ್ದಾ'ತಿ ಮುಖತುಣ್ಡಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತಂ ತಿಖಿಣೇನ ಮಹಾಫರಸುನಾ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಚಮ್ಮಂ ಆದಾಯ ವರಮಂಸಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ರುಕ್ಖಂ ಛಿನ್ದಾ"ತಿ ವೇರಂ ಅಪ್ಪೇಸಿ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಆಹ -

೨೦. "ಇತಿ ಫನ್ದನರುಕ್ಖೋಪಿ, ತಾವದೇ ಅಜ್ಝಭಾಸಥ।
ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ವಚನಂ ಅತ್ಥಿ, ಭಾರದ್ವಾಜ ಸುಣೋಹಿ ಮೇ॥

೧೧. “ಇಸ್ಸಸ್ಸ ಉಪಕ್ಖನ್ಧಮ್ಹಾ, ಉಕ್ಕಚ್ಚ ಚತುರಙ್ಗುಲಂ।
ತೇನ ನೇಮಿಂ ಪಸಾರೇಸಿ, ಏವಂ ದಳ್ಹತರಂ ಸಿಯಾ॥

೧೨. “ಇತಿ ಫನ್ದನರುಕ್ಖೋಪಿ, ವೇರಂ ಅಪ್ಪೇಸಿ ತಾವದೇ।
ಜಾತಾನಞ್ಚ ಅಜಾತಾನಂ, ಇಸ್ಸಾನಂ ದುಕ್ಖಮಾವಹೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಭಾರದ್ವಾಜಾ**ತಿ ತಂ ಗೋತ್ತೇನ ಆಲಪತಿ। **ಉಪಕ್ಖನ್ಧಮ್ಹಾ**ತಿ ಖನ್ಧತೋ। **ಉಕ್ಕಚ್ಚಾ**ತಿ ಉಕ್ಕನ್ತಿತ್ವಾ।

ವಡ್ಢಕೀ ರುಕ್ಖದೇವತಾಯ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ “ಅಹೋ ಅಜ್ಜ ಮಯ್ಹಂ ಮಙ್ಗಲದಿವಸೋ”ತಿ ಕಾಳಸೀಹಂ ಘಾತೇತ್ವಾ ರುಕ್ಖಂ ಛೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಆಹ -

೧೩. “ಇಚ್ಚೇವಂ ಫನ್ದನೋ ಇಸ್ಸಂ, ಇಸ್ಸೋ ಚ ಪನ ಫನ್ದನಂ।
ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ವಿವಾದೇನ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಮಘಾತಯುಂ॥

೧೪. “ಏವಮೇವ ಮನುಸ್ಸಾನಂ, ವಿವಾದೋ ಯತ್ಥ ಜಾಯತಿ।
ಮಯೂರನಚ್ಚಂ ನಚ್ಚನ್ತಿ, ಯಥಾ ತೇ ಇಸ್ಸಫನ್ದನಾ॥

೧೫. “ತಂ ವೋ ವದಾಮಿ ಭದ್ದಂ ವೋ, ಯಾವನ್ತೇತ್ಥ ಸಮಾಗತಾ।
ಸಮ್ಮೋದಥ ಮಾ ವಿವದಥ, ಮಾ ಹೋಥ ಇಸ್ಸಫನ್ದನಾ॥

೧೬. “ಸಾಮಗ್ಗಿಮೇವ ಸಿಕ್ಖೇಥ, ಬುದ್ಧೇಹೇತಂ ಪಸಂಸಿತಂ।
ಸಾಮಗ್ಗಿರತೋ ಧಮ್ಮಟ್ಠೋ, ಯೋಗಕ್ಖೇಮಾ ನ ಧಂಸತೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಘಾತಯು**ನ್ತಿ ಘಾತಾಪೇಸುಂ। **ಮಯೂರನಚ್ಚಂ ನಚ್ಚನ್ತೀ**ತಿ ಮಹಾರಾಜಾ ಯತ್ಥ ಹಿ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ವಿವಾದೋ ಹೋತಿ, ತತ್ಥ ಯಥಾ ನಾಮ ಮಯೂರಾ ನಚ್ಚನ್ತಾ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತಬ್ಬಂ ರಹಸ್ಸಙ್ಗಂ ಪಾಕಟಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಏವಂ ಮನುಸ್ಸಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ರನ್ಧಂ ಪಕಾಸೇನ್ತಾ ಮಯೂರನಚ್ಚಂ ನಚ್ಚನ್ತಿ ನಾಮ। ಯಥಾ ತೇ ಇಸ್ಸಫನ್ದನಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ರನ್ಧಂ ಪಕಾಸೇನ್ತಾ ನಚ್ಚಿಂಸು ನಾಮ। **ತಂ ವೋ**ತಿ ತೇನ ಕಾರಣೇನ ತುಮ್ಹೇ ವದಾಮಿ। **ಭದ್ದಂ ವೋ**ತಿ ಭದ್ದಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಹೋತು। **ಯಾವನ್ತೇತ್ಥಾ**ತಿ ಯಾವನ್ತೋ ಏತ್ಥ ಇಸ್ಸಫನ್ದನಸದಿಸಾ ಮಾ ಅಹುವತ್ಥ। **ಸಾಮಗ್ಗಿಮೇವ ಸಿಕ್ಖೇಥಾ**ತಿ ಸಮಗ್ಗಭಾವಮೇವ ತುಮ್ಹೇ ಸಿಕ್ಖಥ, ಇದಂ ಪಞ್ಞಾವುದ್ಧೇಹಿ ಪಣ್ಡಿತೇಹಿ ಪಸಂಸಿತಂ । **ಧಮ್ಮಟ್ಠೋ**ತಿ ಸುಚರಿತಧಮ್ಮೇ ಠಿತೋ। **ಯೋಗಕ್ಖೇಮಾ ನ ಧಂಸತೀ**ತಿ ಯೋಗೇಹಿ ಖೇಮಾ ನಿಬ್ಬಾನಾ ನ ಪರಿಹಾಯತೀತಿ ನಿಬ್ಬಾನೇನ ದೇಸನಾಕೂಟಂ ಗಣ್ಹಿ। ಸಕ್ಯರಾಜಾನೋ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಸಮಗ್ಗಾ ಜಾತಾ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ “ತದಾ ತಂ ಕಾರಣಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ ನಿವುತ್ಥದೇವತಾ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಫನ್ದನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದುತಿಯಾ।

[೪೭೬] ೩. ಜವನಹಂಸಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಇಧೇವ ಹಂಸ ನಿಪತಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ **ದಳ್ಹಧಮ್ಮಧನುಗ್ಗಹಸುತ್ತನ್ತದೇಸನಂ** (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೨.೨೨೮) ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಭಗವತಾ ಹಿ -

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತ್ತಾರೋ ದಳ್ಹಧಮ್ಮಾ ಧನುಗ್ಗಹಾ ಸುಸಿಕ್ಖಿತಾ ಕತಹತ್ಥಾ ಕತೂಪಾಸನಾ ಚತುದ್ದಿಸಾ ಠಿತಾ ಅಸ್ಸು, ಅಥ ಪುರಿಸೋ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ‘ಅಹಂ ಇಮೇಸಂ ಚತುನ್ನಂ ದಳ್ಹಧಮ್ಮಾನಂ ಧನುಗ್ಗಹಾನಂ ಸುಸಿಕ್ಖಿತಾನಂ ಕತಹತ್ಥಾನಂ ಕತೂಪಾಸನಾನಂ ಚತುದ್ದಿಸಾ ಕಣ್ಡೇ ಖಿತ್ತೇ ಅಪತಿಟ್ಠಿತೇ ಪಥವಿಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ। “ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ‘ಜವನೋ ಪುರಿಸೋ ಪರಮೇನ ಜವೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ’ತಿ ಅಲಂ ವಚನಾಯಾ”ತಿ? “ಏವಂ ಭನ್ತೇ”ತಿ। ಯಥಾ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಜವೋ, ಯಥಾ ಚ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾನಂ ಜವೋ, ತತೋ ಸೀಘತರೋ। ಯಥಾ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಜವೋ, ಯಥಾ ಚ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾನಂ ಜವೋ, ಯಥಾ ಚ ಯಾ ದೇವತಾ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾನಂ ಪುರತೋ ಧಾವನ್ತಿ, ತಾಸಂ ದೇವತಾನಂ ಜವೋ, ತತೋ ಸೀಘತರಂ ಆಯುಸಙ್ಖಾರಾ ಖೀಯನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾತಿಹ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏವಂ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ ‘ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ವಿಹರಿಸ್ಸಾಮಾ’ತಿ। ಏವಞ್ಹಿ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ –

ಇಮಸ್ಸ ಸುತ್ತಸ್ಸ ಕಥಿತದಿವಸತೋ ದುತಿಯದಿವಸೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ “ಆವುಸೋ, ಸತ್ಥಾ ಅತ್ತನೋ ಬುದ್ಧವಿಸಯೇ ಠತ್ವಾ ಇಮೇಸಂ ಸತ್ತಾನಂ ಆಯುಸಙ್ಖಾರೇ ಇತ್ತರೇ ದುಬ್ಬಲೇ ಕತ್ವಾ ಪರಿದೀಪೇನ್ತೋ ಪುಥುಜ್ಜನಭಿಕ್ಖೂ ಅತಿವಿಯ ಸನ್ತಾಸಂ ಪಾಪೇಸಿ, ಅಹೋ ಬುದ್ಧಬಲಂ ನಾಮಾ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಇಮಾಯ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಅನಚ್ಛರಿಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸ್ವಾಹಂ ಇದಾನಿ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಆಯುಸಙ್ಖಾರಾನಂ ಇತ್ತರಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಂವೇಜೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಮಿ, ಮಯಾ ಹಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅಹೇತುಕಹಂಸಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇನಪಿ ಆಯುಸಙ್ಖಾರಾನಂ ಇತ್ತರಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾನಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಕಲರಾಜಪರಿಸಂ ಸಂವೇಜೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮೋ ದೇಸಿತೋ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಜವನಹಂಸಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ನವುತಿಹಂಸಸಹಸ್ಸಪರಿವುತೋ ಚಿತ್ತಕೂಟೇ ಪಟಿವಸತಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಜಮ್ಬುದೀಪತಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸರೇ ಸಪರಿವಾರೋ ಸಯಂಜಾತಸಾಲಿಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಸುವಣ್ಣಕಿಲಞ್ಜಂ ಪತ್ಥರನ್ತೋ ವಿಯ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಬಾರಾಣಸಿನಗರಸ್ಸ ಮತ್ಥಕೇನ ಮನ್ದಮನ್ದಾಯ ವಿಲಾಸಗತಿಯಾ ಚಿತ್ತಕೂಟಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಅಥ ನಂ ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ದಿಸ್ವಾ “ಇಮಿನಾಪಿ ಮಾದಿಸೇನ ರಞ್ಞಾ ಭವಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಅಮಚ್ಚಾನಂ ವತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಸಿನೇಹಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬತೂರಿಯಾನಿ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇಸಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕರೋನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಹಂಸೇ ಪುಚ್ಛಿ “ರಾಜಾ , ಮಮ ಏವರೂಪಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕರೋನ್ತೋ ಕಿಂ ಪಚ್ಚಾಸೀಸತೀ”ತಿ? “ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮಿತ್ತಭಾವಂ ದೇವಾ”ತಿ। “ತೇನ ಹಿ ರಞ್ಞೋ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮಿತ್ತಭಾವೋ ಹೋತೂ”ತಿ ರಞ್ಞಾ ಸದ್ಧಿಂ ಮಿತ್ತಭಾವಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ರಞ್ಞೋ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗತಕಾಲೇ ಅನೋತತ್ತದಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕೇನ ಪಕ್ಖೇನ ಉದಕಂ, ಏಕೇನ ಚನ್ದನಚುಣ್ಣಂ ಆದಾಯ ಆಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ತೇನ ಉದಕೇನ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಚನ್ದನಚುಣ್ಣೇನ ಓಕಿರಿತ್ವಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸೇವ ಸಪರಿವಾರೋ ಚಿತ್ತಕೂಟಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ರಾಜಾ ಮಹಾಸತ್ತಂ ದಟ್ಠುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ “ಸಹಾಯೋ ಮೇ ಅಜ್ಜ ಆಗಮಿಸ್ಸತಿ, ಸಹಾಯೋ ಮೇ ಅಜ್ಜ ಆಗಮಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಆಗಮನಮಗ್ಗಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಅಚ್ಛತಿ।

ತದಾ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಕನಿಟ್ಠಾ ದ್ವೇ ಹಂಸಪೋತಕಾ “ಸೂರಿಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಜವಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಮನ್ತೇತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ “ಮಯಂ ಸೂರಿಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಜವಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ। “ತಾತಾ, ಸೂರಿಯಜವೋ ನಾಮ ಸೀಘೋ, ಸೂರಿಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಜವಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಥ, ಅನ್ತರಾವ ವಿನಸ್ಸಿಸ್ಸಥ, ಮಾ ಗಮಿತ್ಥಾ”ತಿ। ತೇ ದುತಿಯಮ್ಪಿ ತತಿಯಮ್ಪಿ ಯಾಚಿಂಸು, ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ತೇ ಯಾವತತಿಯಂ ವಾರೇಸಿಯೇವ। ತೇ ಮಾನಥದ್ಧಾ ಅತ್ತನೋ ಬಲಂ ಅಜಾನನ್ತಾ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಅನಾಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾವ “ಸೂರಿಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಜವಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಸೂರಿಯೇ ಅನುಗ್ಗತೇಯೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ಯುಗನ್ಧರಮತ್ಥಕೇ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಮಹಾಸತ್ತೋ ತೇ ಅದಿಸ್ವಾ “ಕಹಂ ನು ಖೋ ಗತಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ತೇ ಸೂರಿಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಜವಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಅನ್ತರಾವ ವಿನಸ್ಸಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಜೀವಿತಂ ತೇಸಂ ದಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಸೋಪಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಯುಗನ್ಧರಮತ್ಥಕೇಯೇವ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ಉಗ್ಗತೇ ಸೂರಿಯಮಣ್ಡಲೇ

ಹಂಸಪೋತಕಾ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಸೂರಿಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಕ್ಖನ್ದಿಂಸು, ಮಹಾಸತ್ತೋಪಿ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಕ್ಖನ್ದಿ। ಕನಿಟ್ಠಭಾತಿಕೋ ಯಾವ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಾ ಜವಿತ್ವಾ ಕಿಲಮಿ, ಪಕ್ಖಸನ್ಧೀಸು ಅಗ್ಗಿಉಟ್ಠಾನಕಾಲೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸಞ್ಞಂ ಅದಾಸಿ "ಭಾತಿಕ, ನ ಸಕ್ಕೋಮೀ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ "ಮಾ ಭಾಯಿ, ಜೀವಿತಂ ತೇ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಕ್ಖಪಞ್ಜರೇನ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಚಿತ್ತಕೂಟಪಬ್ಬತಂ ನೇತ್ವಾ ಹಂಸಾನಂ ಮಜ್ಝೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಪುನ ಪಕ್ಖನ್ದಿತ್ವಾ ಸೂರಿಯಂ ಪತ್ವಾ ಇತರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಾಯಾಸಿ। ಸೋಪಿ ಯಾವ ಉಪಕಟ್ಠಮಜ್ಝನ್ಹಿಕಾ ಸೂರಿಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಜವಿತ್ವಾ ಕಿಲಮಿ, ಪಕ್ಖಸನ್ಧೀಸು ಅಗ್ಗಿಉಟ್ಠಾನಕಾಲೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸಞ್ಞಂ ಅದಾಸಿ "ಭಾತಿಕ, ನ ಸಕ್ಕೋಮೀ"ತಿ। ತಮ್ಪಿ ಮಹಾಸತ್ತೋ ತಥೇವ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಪಕ್ಖಪಞ್ಜರೇನಾದಾಯ ಚಿತ್ತಕೂಟಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸೂರಿಯೋ ನಭಮಜ್ಝಂ ಪಾಪುಣಿ।

ಅಥ ಮಹಾಸತ್ತೋ "ಮಮ ಅಜ್ಜ ಸರೀರಬಲಂ ವೀಮಂಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಏಕವೇಗೇನ ಪಕ್ಖನ್ದಿತ್ವಾ ಯುಗನ್ಧರಮತ್ಥಕೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ತತೋ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಏಕವೇಗೇನ ಸೂರಿಯಂ ಪಾಪುಣಿತ್ವಾ ಕಾಲೇನ ಪುರತೋ, ಕಾಲೇನ ಪಚ್ಛತೋ ಜವಿತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಮಯ್ಹಂ ಸೂರಿಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಜವನಂ ನಾಮ ನಿರತ್ಥಕಂ ಅಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರಸಮ್ಭೂತಂ, ಕಿಂ ಮೇ ಇಮಿನಾ, ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಮ ಸಹಾಯಕಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಅತ್ಥಯುತ್ತಂ ಧಮ್ಮಯುತ್ತಂ ಕಥಂ ಕಥೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಸೂರಿಯೇ ನಭಮಜ್ಝಂ ಅನತಿಕ್ಕನ್ತೇಯೇವ ಸಕಲಚಕ್ಕವಾಳಗಬ್ಭಂ ಅನ್ತನ್ತೇನ ಅನುಸಂಯಾಯಿತ್ವಾ ವೇಗಂ ಪರಿಹಾಪೇನ್ತೋ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪಂ ಅನ್ತನ್ತೇನ ಅನುಸಂಯಾಯಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಪಾಪುಣಿ। ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕಂ ಸಕಲನಗರಂ ಹಂಸಚ್ಛನ್ನಂ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ, ಛಿದ್ದಂ ನಾಮ ನ ಪಞ್ಞಾಯಿ, ಅನುಕ್ಕಮೇನ ವೇಗೇ ಪರಿಹಾಯನ್ತೇ ಆಕಾಸೇ ಛಿದ್ದಾನಿ ಪಞ್ಞಾಯಿಂಸು। ಮಹಾಸತ್ತೋ ವೇಗಂ ಪರಿಹಾಪೇತ್ವಾ ಆಕಾಸತೋ ಓತರಿತ್ವಾ ಸೀಹಪಞ್ಜರಸ್ಸ ಅಭಿಮುಖಟ್ಠಾನೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ರಾಜಾ "ಆಗತೋ ಮೇ ಸಹಾಯೋ"ತಿ ಸೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋ ತಸ್ಸ ನಿಸೀದನತ್ಥಾಯ ಕಞ್ಚನಪೀಠಂ ಪಞ್ಞಪೇತ್ವಾ "ಸಮ್ಮ, ಪವಿಸ, ಇಧ ನಿಸೀದಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೭. "ಇಧೇವ ಹಂಸ ನಿಪತ, ಪಿಯಂ ಮೇ ತವ ದಸ್ಸನಂ।
ಇಸ್ಸರೋಸಿ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ, ಯಮಿಧತ್ಥಿ ಪವೇದಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **"ಇಧಾ"**ತಿ ಕಞ್ಚನಪೀಠಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ। **ನಿಪತಾತಿ** ನಿಸೀದ। **ಇಸ್ಸರೋಸೀತಿ** ತ್ವಂ ಇಮಸ್ಸ ಠಾನಸ್ಸ ಇಸ್ಸರೋ ಸಾಮಿ ಹುತ್ವಾ ಆಗತೋಸೀತಿ ವದತಿ। **ಯಮಿಧತ್ಥಿ ಪವೇದಯಾತಿ** ಯಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಿವೇಸನೇ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ಅಪರಿಸಙ್ಕನ್ತೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕಥೇಹೀತಿ।

ಮಹಾಸತ್ತೋ ಕಞ್ಚನಪೀಠೇ ನಿಸೀದಿ। ರಾಜಾ ಸತಪಾಕಸಹಸ್ಸಪಾಕೇಹಿ ತೇಲೇಹಿ ತಸ್ಸ ಪಕ್ಖನ್ತರಾನಿ ಮಕ್ಖೇತ್ವಾ ಕಞ್ಚನತಟ್ಟಕೇ ಮಧುಲಾಜೇ ಚ ಮಧುರೋದಕಞ್ಚ ಸಕ್ಖರೋದಕಞ್ಚ ದಾಪೇತ್ವಾ ಮಧುರಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ "ಸಮ್ಮ, ತ್ವಂ ಏಕಕೋವ ಆಗತೋಸಿ, ಕುಹಿಂ ಅಗಮಿತ್ಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಕಥೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ ಆಹ "ಸಮ್ಮ, ಮಮಪಿ ಸೂರಿಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಜವಿತವೇಗಂ ದಸ್ಸೇಹೀ"ತಿ। ಮಹಾರಾಜ, ನ ಸಕ್ಕಾ ಸೋ ವೇಗೋ ದಸ್ಸೇತುನ್ತಿ। ತೇನ ಹಿ ಮೇ ಸರಿಕ್ಖಕಮತ್ತಂ ದಸ್ಸೇಹೀತಿ। ಸಾಧು, ಮಹಾರಾಜ, ಸರಿಕ್ಖಕಮತ್ತಂ ದಸ್ಸೇಸ್ಸಾಮಿ, ಅಕ್ಖಣವೇಧೀ ಧನುಗ್ಗಹೇ ಸನ್ನಿಪಾತೇಹೀತಿ। ರಾಜಾ ಸನ್ನಿಪಾತೇಸಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ ಚತ್ತಾರೋ ಧನುಗ್ಗಹೇ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿವೇಸನಾ ಓರುಯ್ಹ ರಾಜಙ್ಗಣೇ ಸಿಲಾಥಮ್ಭಂ ನಿಖಣಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಗೀವಾಯಂ ಘಣ್ಟಂ ಬನ್ಧಾಪೇತ್ವಾ ಸಿಲಾಥಮ್ಭಮತ್ಥಕೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಚತ್ತಾರೋ ಧನುಗ್ಗಹೇ ಥಮ್ಭಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಚತುದ್ದಿಸಾಭಿಮುಖೇ ಠಪೇತ್ವಾ "ಮಹಾರಾಜ, ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಜನಾ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ಚತುದ್ದಿಸಾಭಿಮುಖಾ ಚತ್ತಾರಿ ಕಣ್ಡಾನಿ ಖಿಪನ್ತು, ತಾನಿ ಅಹಂ ಪಥವಿಂ ಅಪ್ಪತ್ತಾನೇವ ಆಹರಿತ್ವಾ ಏತೇಸಂ ಪಾದಮೂಲೇ ಪಾತೇಸ್ಸಾಮಿ। ಮಮ ಕಣ್ಡಗಹಣತ್ಥಾಯ ಗತಭಾವಂ ಘಣ್ಟಸದ್ದಸಞ್ಞಾಯ ಜಾನೇಯ್ಯಾಸಿ, ಮಂ ಪನ ನ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಹಿ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ಖಿತ್ತಕಣ್ಡಾನಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ತೇಸಂ ಪಾದಮೂಲೇ ಪಾತೇತ್ವಾ ಸಿಲಾಥಮ್ಭಮತ್ಥಕೇ ನಿಸಿನ್ನಮೇವ ಅತ್ತಾನಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ದಿಟ್ಠೋ ತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಮಯ್ಹಂ ವೇಗೋ"ತಿ ವತ್ವಾ

“ಮಹಾರಾಜ, ಅಯಂ ವೇಗೋ ಮಯ್ಹಂ ನೇವ ಉತ್ತಮೋ, ಮಜ್ಝಿಮೋ, ಪರಿತ್ತೋ ಲಾಮಕವೇಗೋ ಏಸ, ಏವಂ ಸೀಘೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ವೇಗೋ”ತಿ ಆಹ।

ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ ಪುಚ್ಛಿ “ಸಮ್ಮ, ಅತ್ಥಿ ಪನ ತುಮ್ಹಾಕಂ ವೇಗತೋ ಅಞ್ಞೋ ಸೀಘತರೋ ವೇಗೋ”ತಿ? “ಆಮ, ಮಹಾರಾಜ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಉತ್ತಮವೇಗತೋಪಿ ಸತಗುಣೇನ ಸಹಸ್ಸಗುಣೇನ ಸತಸಹಸ್ಸಗುಣೇನ ಇಮೇಸಂ ಸತ್ತಾನಂ ಆಯುಸಙ್ಖಾರಾ ಸೀಘತರಂ ಖೀಯನ್ತಿ ಭಿಜ್ಜನ್ತಿ, ಖಯಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀ”ತಿ ಖಣಿಕನಿರೋಧವಸೇನ ರೂಪಧಮ್ಮಾನಂ ನಿರೋಧಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ತತೋ ನಾಮಧಮ್ಮಾನಂ। ರಾಜಾ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಮರಣಭಯಭೀತೋ ಸತಿಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಾಪೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಭೂಮಿಯಂ ಪತಿ, ಮಹಾಜನೋ ಉತ್ರಾಸಂ ಪತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ರಞ್ಞೋ ಮುಖಂ ಉದಕೇನ ಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾ ಸತಿಂ ಲಭಾಪೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ “ಮಹಾರಾಜ, ಮಾ ಭಾಯಿ, ಮರಣಸ್ಸತಿಂ ಭಾವೇಹಿ, ಧಮ್ಮಂ ಚರಾಹಿ, ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋಹಿ, ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಹೋಹಿ, ದೇವಾ”ತಿ ಓವದಿ। ಅಥ ರಾಜಾ “ಸಾಮಿ, ಮಯಂ ತುಮ್ಹಾದಿಸೇನ ಞಾಣಬಲಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಆಚರಿಯೇನ ವಿನಾ ವಸಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮ, ಚಿತ್ತಕೂಟಂ ಅಗನ್ತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಮಯ್ಹಂ ಓವಾದಾಚರಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಇಧೇವ ವಸಾಹೀ”ತಿ ಯಾಚನ್ತೋ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೮. “ಸವನೇನ ಏಕಸ್ಸ ಪಿಯಾ ಭವನ್ತಿ, ದಿಸ್ವಾ ಪನೇಕಸ್ಸ ವಿಯೇತಿ ಛನ್ದೋ।
ದಿಸ್ವಾ ಚ ಸುತ್ವಾ ಚ ಪಿಯಾ ಭವನ್ತಿ, ಕಚ್ಚಿನ್ನು ಮೇ ಪೀಯಸಿ ದಸ್ಸನೇನ॥

೧೯. “ಸವನೇನ ಪಿಯೋ ಮೇಸಿ, ಭಿಯ್ಯೋ ಚಾಗಮ್ಮ ದಸ್ಸನಂ।
ಏವಂ ಪಿಯದಸ್ಸನೋ ಮೇ, ವಸ ಹಂಸ ಮಮನ್ತಿಕೇ”ತಿ॥

ತಾಸಂ ಅತ್ಥೋ - ಸಮ್ಮ ಹಂಸರಾಜ ಸವನೇನ ಏಕಸ್ಸ ಏಕಚ್ಚೇ ಪಿಯಾ ಹೋನ್ತಿ, “ಏವಂ ಗುಣೋ ನಾಮಾ”ತಿ ಸುತ್ವಾ ಸವನೇನ ಪಿಯಾಯತಿ, ಏಕಸ್ಸ ಪನ ಏಕಚ್ಚೇ ದಿಸ್ವಾವ ಛನ್ದೋ ವಿಗಚ್ಛತಿ, ಪೇಮಂ ಅನ್ತರಧಾಯತಿ , ಖಾದಿತುಂ ಆಗತಾ ಯಕ್ಖಾ ವಿಯ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಿ, ಏಕಸ್ಸ ಏಕಚ್ಚೇ ದಿಸ್ವಾ ಚ ಸುತ್ವಾ ಚಾತಿ ಉಭಯಥಾಪಿ ಪಿಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ತೇನ ತಂ ಪುಚ್ಛಾಮಿ। **ಕಚ್ಚಿನ್ನು ಮೇ ಪೀಯಸಿ ದಸ್ಸನೇನಾ**ತಿ ಕಚ್ಚಿ ನು ತ್ವಂ ಮಂ ಪಿಯಾಯಸಿ, ಮಯ್ಹಂ ಪನ ತ್ವಂ ಸವನೇನ ಪಿಯೋವ, ದಸ್ಸನಂ ಪನಾಗಮ್ಮ ಅತಿಪಿಯೋವ। ಏವಂ ಮಮ ಪಿಯದಸ್ಸನೋ ಸಮಾನೋ ಚಿತ್ತಕೂಟಂ ಅಗನ್ತ್ವಾ ಇಧ ಮಮ ಸನ್ತಿಕೇ ವಸಾತಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಆಹ -

೨೦. “ವಸೇಯ್ಯಾಮ ತವಾಗಾರೇ, ನಿಚ್ಚಂ ಸಕ್ಕತಪೂಜಿತಾ।
ಮತ್ತೋ ಚ ಏಕದಾ ವಜ್ಜೇ, ಹಂಸರಾಜಂ ಪಚನ್ತು ಮೇ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮತ್ತೋ ಚ ಏಕದಾ**ತಿ ಮಹಾರಾಜ, ಮಯಂ ತವ ಘರೇ ನಿಚ್ಚಂ ಪೂಜಿತಾ ವಸೇಯ್ಯಾಮ, ತ್ವಂ ಪನ ಕದಾಚಿ ಸುರಾಮದಮತ್ತೋ ಮಂಸಖಾದನತ್ಥಂ “ಹಂಸರಾಜಂ ಪಚನ್ತು ಮೇ”ತಿ ವದೇಯ್ಯಾಸಿ, ಅಥ ಏವಂ ತವ ಅನುಜೀವಿನೋ ಮಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ಪಚೇಯ್ಯುಂ, ತದಾಹಂ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀತಿ।

ಅಥಸ್ಸ ರಾಜಾ “ತೇನ ಹಿ ಮಜ್ಜಮೇವ ನ ಪಿವಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಪಟಿಞ್ಞಂ ದಾತುಂ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೧. “ಧಿರತ್ಥು ತಂ ಮಜ್ಜಪಾನಂ, ಯಂ ಮೇ ಪಿಯತರಂ ತಯಾ।
ನ ಚಾಪಿ ಮಜ್ಜಂ ಪಿಸ್ಸಾಮಿ, ಯಾವ ಮೇ ವಚ್ಛಸೀ ಘರೇ”ತಿ॥

ತತೋ ಪರಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಛ ಗಾಥಾ ಆಹ -

೩೧. “ಸುವಿಜಾನಂ ಸಿಙ್ಗಾಲಾನಂ, ಸಕುಣಾನಞ್ಚ ವಸ್ಸಿತಂ।
ಮನುಸ್ಸವಸ್ಸಿತಂ ರಾಜ, ದುಬ್ಬಿಜಾನತರಂ ತತೋ॥

೩೨. “ಅಪಿ ಚೇ ಮಞ್ಞತೀ ಪೋಸೋ, ಞಾತಿ ಮಿತ್ತೋ ಸಖಾತಿ ವಾ।
ಯೋ ಪುಬ್ಬೇ ಸುಮನೋ ಹುತ್ವಾ, ಪಚ್ಛಾ ಸಮ್ಪಜ್ಜತೇ ದಿಸೋ॥

೩೪. “ಯಸ್ಮಿಂ ಮನೋ ನಿವಿಸತಿ, ಅವಿದೂರೇ ಸಹಾಪಿ ಸೋ।
ಸನ್ತಿಕೇಪಿ ಹಿ ಸೋ ದೂರೇ, ಯಸ್ಮಿಂ ನಾವಿಸತೇ ಮನೋ॥

೩೫. “ಅನ್ತೋಪಿ ಸೋ ಹೋತಿ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ, ಪಾರಂ ಸಮುದ್ದಸ್ಸ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ।
ಅನ್ತೋಪಿ ಸೋ ಹೋತಿ ಪದುಟ್ಠಚಿತ್ತೋ, ಪಾರಂ ಸಮುದ್ದಸ್ಸ ಪದುಟ್ಠಚಿತ್ತೋ॥

೩೬. “ಸಂವಸನ್ತಾ ವಿವಸನ್ತಿ, ಯೇ ದಿಸಾ ತೇ ರಥೇಸಭ।
ಆರಾ ಸನ್ತೋ ಸಂವಸನ್ತಿ, ಮನಸಾ ರಟ್ಠವಡ್ಢನ॥

೩೭. “ಅತಿಚಿರಂ ನಿವಾಸೇನ, ಪಿಯೋ ಭವತಿ ಅಪ್ಪಿಯೋ।
ಆಮನ್ತ ಖೋ ತಂ ಗಚ್ಛಾಮ, ಪುರಾ ತೇ ಹೋಮ ಅಪ್ಪಿಯಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವಸ್ಸಿತ**ನ್ತಿ ಮಹಾರಾಜ, ತಿರಚ್ಛಾನಗತಾ ಉಜುಹದಯಾ, ತೇನ ತೇಸಂ ವಸ್ಸಿತಂ ಸುವಿಜಾನಂ, ಮನುಸ್ಸಾ ಪನ ಕಕ್ಖಳಾ, ತಸ್ಮಾ ತೇಸಂ ವಚನಂ ದುಬ್ಬಿಜಾನತರನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯೋ ಪುಬ್ಬೇ**ತಿ ಯೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಪಠಮಮೇವ ಅತ್ತಮನೋ ಹುತ್ವಾ “ತ್ವಂ ಮಯ್ಹಂ ಞಾತಕೋ ಮಿತ್ತೋ ಪಾಣಸಮೋ ಸಖಾ”ತಿ ಅಪಿ ಏವಂ ಮಞ್ಞತಿ, ಸ್ವೇವ ಪಚ್ಛಾ ದಿಸೋ ವೇರೀ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ, ಏವಂ ದುಬ್ಬಿಜಾನಂ ನಾಮ ಮನುಸ್ಸಹದಯನ್ತಿ। **ನಿವಿಸತೀ**ತಿ ಮಹಾರಾಜ, ಯಸ್ಮಿಂ ಪುಗ್ಗಲೇ ಪೇಮವಸೇನ ಮನೋ ನಿವಿಸತಿ, ಸೋ ದೂರೇ ವಸನ್ತೋಪಿ ಅವಿದೂರೇ ಸಹಾಪಿ ವಸತಿಯೇವ ನಾಮ। ಯಸ್ಮಿಂ ಪನ ಪುಗ್ಗಲೇ ಮನೋ ನ ನಿವಿಸತಿ ಅಪೇತಿ, ಸೋ ಸನ್ತಿಕೇ ವಸನ್ತೋಪಿ ದೂರೇಯೇವ।

ಅನ್ತೋಪಿ ಸೋ ಹೋತೀತಿ ಮಹಾರಾಜ, ಯೋ ಸಹಾಯೋ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ, ಸೋ ಚಿತ್ತೇನ ಅಲ್ಲೀನತ್ತಾ ಪಾರಂ ಸಮುದ್ದಸ್ಸ ವಸನ್ತೋಪಿ ಅನ್ತೋಯೇವ ಹೋತಿ। ಯೋ ಪನ ಪದುಟ್ಠಚಿತ್ತೋ, ಸೋ ಚಿತ್ತೇನ ಅನಲ್ಲೀನತ್ತಾ ಅನ್ತೋ ವಸನ್ತೋಪಿ ಪಾರಂ ಸಮುದ್ದಸ್ಸ ನಾಮ। **ಯೇ ದಿಸಾ ತೇ**ತಿ ಯೇ ವೇರಿನೋ ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಾ, ತೇ ಏಕತೋ ವಸನ್ತಾಪಿ ದೂರೇ ವಸನ್ತಿಯೇವ ನಾಮ। ಸನ್ತೋ ಪನ ಪಣ್ಡಿತಾ ಆರಾ ಠಿತಾಪಿ ಮೇತ್ತಾಭಾವಿತೇನ ಮನಸಾ ಆವಜ್ಜೇನ್ತಾ ಸಂವಸನ್ತಿಯೇವ। **ಪುರಾ ತೇ ಹೋಮಾ**ತಿ ಯಾವ ತವ ಅಪ್ಪಿಯಾ ನ ಹೋಮ, ತಾವದೇವ ತಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛಾಮಾತಿ ವದತಿ।

ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ ಆಹ -

೩೮. “ಏವಂ ಚೇ ಯಾಚಮಾನಾನಂ, ಅಞ್ಜಲಿಂ ನಾವಬುಜ್ಝಸಿ।
ಪರಿಚಾರಕಾನಂ ಸತಂ, ವಚನಂ ನ ಕರೋಸಿ ನೋ।
ಏವಂ ತಂ ಅಭಿಯಾಚಾಮ, ಪುನ ಕಯಿರಾಸಿ ಪರಿಯಾಯ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಏವಂ ಚೇತಿ** ಸಚೇ ಹಂಸರಾಜ, ಏವಂ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಯಾಚಮಾನಾನಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಇಮಂ ಅಞ್ಜಲಿಂ ನಾವಬುಜ್ಝಸಿ, ತವ ಪರಿಚಾರಕಾನಂ ಸಮಾನಾನಂ ವಚನಂ ನ ಕರೋಸಿ, ಅಥ ನಂ ಏವಂ ಯಾಚಾಮ। **ಪುನ ಕಯಿರಾಸಿ ಪರಿಯಾಯ**ನ್ತಿ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಇಧ ಆಗಮನಾಯ ವಾರಂ ಕರೇಯ್ಯಾಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತತೋ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಆಹ -

೩೯. "ಏವಂ ಚೇ ನೋ ವಿಹರತಂ, ಅನ್ತರಾಯೋ ನ ಹೇಸ್ಸತಿ।
ತುಯ್ಹಂ ಚಾಪಿ ಮಹಾರಾಜ, ಮಯ್ಹಞ್ಚ ರಟ್ಠವಡ್ಢನ।
ಅಪ್ಪೇವ ನಾಮ ಪಸ್ಸೇಮು, ಅಹೋರತ್ತಾನಮಚ್ಚಯೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಏವಂ ಚೇ ನೋತಿ** ಮಹಾರಾಜ, ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥ, ಸಚೇ ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ಏವಂ ವಿಹರನ್ತಾನಂ ಜೀವಿತನ್ತರಾಯೋ ನ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅಪ್ಪೇವ ನಾಮ ಉಭೋ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮ, ಅಪಿಚ ತ್ವಂ ಮಯಾ ದಿನ್ನಂ ಓವಾದಮೇವ ಮಮ ಠಾನೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಏವಂ ಇತ್ತರಜೀವಿತೇ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೇ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋನ್ತೋ ದಸ ರಾಜಧಮ್ಮೇ ಅಕೋಪೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಹಿ, ಏವಞ್ಹಿ ಮೇ ಓವಾದಂ ಕರೋನ್ತೋ ಮಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸತಿಯೇವಾತಿ। ಏವಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ ರಾಜಾನಂ ಓವದಿತ್ವಾ ಚಿತ್ತಕೂಟಪಬ್ಬತಮೇವ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ಏವಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಬ್ಬೇ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇನಪಿ ಮಯಾ ಆಯುಸಙ್ಖಾರಾನಂ ದುಬ್ಬಲಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮೋ ದೇಸಿತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಕನಿಟ್ಠೋ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ, ಮಜ್ಝಿಮೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಸೇಸಹಂಸಗಣಾ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ, ಜವನಹಂಸೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಜವನಹಂಸಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತತಿಯಾ।

[೪೭೭] ೪. ಚೂಳನಾರದಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ನ ತೇ ಕಟ್ಠಾನಿ ಭಿನ್ನಾನೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಥುಲ್ಲಕುಮಾರಿಕಾಪಲೋಭನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿವಾಸಿನೋ ಕಿರೇಕಸ್ಸ ಕುಲಸ್ಸ ಪನ್ನರಸಸೋಳಸವಸ್ಸುದ್ದೇಸಿಕಾ ಧೀತಾ ಅಹೋಸಿ ಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಾ, ನ ಚ ನಂ ಕೋಚಿ ವಾರೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಮಾತಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಮಮ ಧೀತಾ ವಯಪ್ಪತ್ತಾ, ನ ಚ ನಂ ಕೋಚಿ ವಾರೇತಿ, ಆಮಿಸೇನ ಮಚ್ಛಂ ವಿಯ ಏತಾಯ ಏಕಂ ಸಾಕಿಯಭಿಕ್ಖುಂ ಪಲೋಭೇತ್ವಾ ಉಪ್ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ತದಾ ಚ ಸಾವತ್ಥಿವಾಸೀ ಏಕೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಸಾಸನೇ ಉರಂ ದತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮತಂ ಪಹಾಯ ಆಲಸಿಯೋ ಸರೀರಮಣ್ಡನಮನುಯುತ್ತೋ ವಿಹಾಸಿ। ಮಹಾಉಪಾಸಿಕಾ ಗೇಹೇ ಯಾಗುಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಾನಿ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ದ್ವಾರೇ ಠತ್ವಾ ಅನ್ತರವೀಥಿಯಾ ಗಚ್ಛನ್ತೇಸು ಭಿಕ್ಖೂಸು ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ರಸತಣ್ಹಾಯ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಗಹೇತುಂ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯರೂಪಂ ಉಪಧಾರೇನ್ತೀ ತೇಪಿಟಕಆಭಿಧಮ್ಮಿಕವಿನಯಧರಾನಂ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಕಞ್ಚಿ ಗಯ್ಹುಪಗಂ ಅದಿಸ್ವಾ ತೇಸಂ ಪಚ್ಛತೋ ಗಚ್ಛನ್ತಾನಂ ಮಧುರಧಮ್ಮಕಥಿಕಾನಂ ಅಚ್ಛಿನ್ನವಲಾಹಕಸದಿಸಾನಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕಾನಮ್ಪಿ ಅನ್ತರೇ ಕಞ್ಚಿ ಅದಿಸ್ವಾವ ಏಕಂ ಯಾವ ಬಹಿ ಅಪಙ್ಗಾ ಅಕ್ಖೀನಿ ಅಞ್ಜೇತ್ವಾ ಕೇಸೇ ಓಸಣ್ಹೇತ್ವಾ ದುಕೂಲನ್ತರವಾಸಕಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಘಟಿತಮಟ್ಠಂ ಚೀವರಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಮಣಿವಣ್ಣಪತ್ತಂ ಆದಾಯ ಮನೋರಮಂ ಛತ್ತಂ ಧಾರಯಮಾನಂ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಕಾಯದಳ್ಹಿಬಹುಲಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಇಮಂ ಸಕ್ಕಾ ಗಣ್ಹಿತು"ನ್ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ಏಥ , ಭನ್ತೇ"ತಿ ಘರಂ ಆನೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಯಾಗುಆದೀಹಿ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ "ಭನ್ತೇ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಇಧೇವಾಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋಪಿ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತತ್ಥೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಪರಭಾಗೇ ವಿಸ್ಸಾಸಿಕೋ ಅಹೋಸಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಮಹಾಉಪಾಸಿಕಾ ತಸ್ಸ ಸವನಪಥೇ ಠತ್ವಾ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ಉಪಭೋಗಪರಿಭೋಗಮತ್ತಾ ಅತ್ಥಿ, ತಥಾರೂಪೋ ಪನ ಮೇ ಪುತ್ತೋ ವಾ ಜಾಮಾತಾ ವಾ ಗೇಹಂ ವಿಚಾರಿತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ತಸ್ಸಾ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಕಿಮತ್ಥಂ ನು ಖೋ ಕಥೇತೀ"ತಿ ಥೋಕಂ ಹದಯೇ ವಿದ್ಧೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಸಾ ಧೀತರಂ ಆಹ "ಇಮಂ ಪಲೋಭೇತ್ವಾ ತವ ವಸೇ ವತ್ತಾಪೇಹೀ"ತಿ। ಸಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಣ್ಡಿತಪಸಾಧಿತಾ ಇತ್ಥಿಕುತ್ತವಿಲಾಸೇಹಿ ತಂ ಪಲೋಭೇಸಿ। ಥುಲ್ಲಕುಮಾರಿಕಾತಿ ನ ಚ ಥೂಲಸರೀರಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ, ಥೂಲಾ ವಾ ಹೋತು ಕಿಸಾ ವಾ, ಪಞ್ಚಕಾಮಗುಣಿಕರಾಗೇನ ಪನ ಥೂಲತಾಯ "ಥುಲ್ಲಕುಮಾರಿಕಾ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಸೋ ದಹರೋ ಕಿಲೇಸವಸಿಕೋ ಹುತ್ವಾ "ನ ದಾನಾಹಂ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಪತಿಟ್ಠಾತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಂ ನಿಯ್ಯಾದೇತ್ವಾ ಅಸುಕಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ತತ್ರ ಮೇ ವತ್ಥಾನಿ ಪೇಸೇಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಂ ನಿಯ್ಯಾದೇತ್ವಾ "ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಸ್ಮೀ"ತಿ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯೇ ಆಹ। ತೇ ತಂ ಆದಾಯ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ನೇತ್ವಾ "ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋ"ತಿ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಕೇನ ಉಕ್ಕಣ್ಠಾಪಿತೋಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಥುಲ್ಲಕುಮಾರಿಕಾಯ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಭಿಕ್ಖು ಪುಬ್ಬೇಪೇಸಾ ತವ ಅರಞ್ಞೇ ವಸನ್ತಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯನ್ತರಾಯಂ ಕತ್ವಾ ಮಹನ್ತಂ ಅನತ್ಥಮಕಾಸಿ, ಪುನ ತ್ವಂ ಏತಮೇವ ನಿಸ್ಸಾಯ ಕಸ್ಮಾ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ಮಹಾಭೋಗೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಉಗ್ಗಹಿತಸಿಪ್ಪೋ ಕುಟುಮ್ಬಂ ಸಣ್ಠಪೇಸಿ, ಅಥಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಏಕಂ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿತ್ವಾ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ಸೋ "ಯಥೇವ ಮೇ ಪಿಯಭರಿಯಾಯ, ಏವಂ ಮಯಿಪಿ ಮರಣಂ ಆಗಮಿಸ್ಸತಿ, ಕಿಂ ಮೇ ಘರಾವಾಸೇನ, ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಕಾಮೇ ಪಹಾಯ ಪುತ್ತಂ ಆದಾಯ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಝಾನಾಭಿಞ್ಞಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ವನಮೂಲಫಲಾಹಾರೋ ಅರಞ್ಞೇ ವಿಹಾಸಿ। ತದಾ ಪಚ್ಚನ್ತವಾಸಿನೋ ಚೋರಾ ಜನಪದಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಗಾಮಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಕರಮರೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಭಣ್ಡಿಕಂ ಉಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ಪುನ ಪಚ್ಚನ್ತಂ ಪಾಪಯಿಂಸು। ತೇಸಂ ಅನ್ತರೇ ಏಕಾ ಅಭಿರೂಪಾ ಕುಮಾರಿಕಾ ಕೇರಾಟಿಕಪಞ್ಞಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಇಮೇ ಅಮ್ಹೇ ಗಹೇತ್ವಾ ದಾಸಿಭೋಗೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಏಕೇನ ಉಪಾಯೇನ ಪಲಾಯಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಸಾ "ಸಾಮಿ, ಸರೀರಕಿಚ್ಚಂ ಕಾತುಕಾಮಾಮ್ಹಿ, ಥೋಕಂ ಪಟಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಿಟ್ಠಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಚೋರೇ ವಞ್ಚೇತ್ವಾ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸನ್ತೀ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪುತ್ತಂ ಅಸ್ಸಮೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಫಲಾಫಲತ್ಥಾಯ ಗತಕಾಲೇ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯೇ ತಂ ಅಸ್ಸಮಂ ಪಾಪುಣಿತ್ವಾ ತಂ ತಾಪಸಕುಮಾರಂ ಕಾಮರತಿಯಾ ಪಲೋಭೇತ್ವಾ ಸೀಲಮಸ್ಸ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಸೇ ವತ್ತೇತ್ವಾ "ಕಿಂ ತೇ ಅರಞ್ಞವಾಸೇನ, ಏಹಿ ಗಾಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಸಿಸ್ಸಾಮ, ತತ್ರ ಹಿ ರೂಪಾದಯೋ ಕಾಮಗುಣಾ ಸುಲಭಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋಪಿ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಪಿತಾ ತಾವ ಮೇ ಅರಞ್ಞತೋ ಫಲಾಫಲಂ ಆಹರಿತುಂ ಗತೋ, ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಭೋಪಿ ಏಕತೋವ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಹ।

ಸಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಅಯಂ ತರುಣದಾರಕೋ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಜಾನಾತಿ, ಪಿತರಾ ಪನಸ್ಸ ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ಸೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ 'ಇಧ ಕಿಂ ಕರೋಸೀ'ತಿ ಮಂ ಪೋಥೇತ್ವಾ ಪಾದೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಡ್ಢೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞೇ ಖಿಪಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಅನಾಗತೇಯೇವ ಪಲಾಯಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಅಥ ನಂ "ಅಹಂ ಪುರತೋ ಗಚ್ಛಾಮಿ, ತ್ವಂ ಪಚ್ಛಾ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಮಗ್ಗಸಞ್ಞಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸೋ ತಸ್ಸಾ ಗತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಉಪ್ಪನ್ನದೋಮನಸ್ಸೋ ಯಥಾ ಪುರೇ ಕಿಞ್ಚಿ ವತ್ತಂ ಅಕತ್ವಾ ಸಸೀಸಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋಪಣ್ಣಸಾಲಾಯ ಪಜ್ಝಾಯನ್ತೋ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ ಫಲಾಫಲಂ ಆದಾಯ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಪದವಲಞ್ಜಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ಪದವಲಞ್ಜೋ, "ಪುತ್ತಸ್ಸ ಮಮ ಸೀಲಂ ಭಿನ್ನಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಫಲಾಫಲಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಪುತ್ತಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೪೦. "ನ ತೇ ಕಟ್ಠಾನಿ ಭಿನ್ನಾನಿ, ನ ತೇ ಉದಕಮಾಭತಂ।
ಅಗ್ಗೀಪಿ ತೇ ನ ಹಾಪಿತೋ, ಕಿಂ ನು ಮನ್ದೋವ ಝಾಯಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಗ್ಗೀಪಿ ತೇ ನ ಹಾಪಿತೋ**ತಿ ಅಗ್ಗಿಪಿ ತೇ ನ ಜಾಲಿತೋ। **ಮನ್ದೋವಾ**ತಿ ನಿಪ್ಪಞ್ಞೋ ಅನ್ಧಬಾಲೋ ವಿಯ।

ಸೋ ಪಿತು ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಪಿತರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಗಾರವೇನೇವ ಅರಞ್ಞವಾಸೇ ಅನುಸ್ಸಾಹಂ ಪವೇದೇನ್ತೋ ಗಾಥಾದ್ವಯಮಾಹ -

೪೧. "ನ ಉಸ್ಸಹೇ ವನೇ ವತ್ಥುಂ, ಕಸ್ಸಪಾಮನ್ತಯಾಮಿ ತಂ।
ದುಕ್ಖೋ ವಾಸೋ ಅರಞ್ಞಸ್ಮಿಂ, ರಟ್ಠಂ ಇಚ್ಛಾಮಿ ಗನ್ತವೇ॥

೪೨. "ಯಥಾ ಅಹಂ ಇತೋ ಗನ್ತ್ವಾ, ಯಸ್ಮಿಂ ಜನಪದೇ ವಸಂ।
ಆಚಾರಂ ಬ್ರಹ್ಮೇ ಸಿಕ್ಖೇಯ್ಯಂ, ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಅನುಸಾಸ ಮ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಸ್ಸಪಾಮನ್ತಯಾಮಿ ತ**ನ್ತಿ ಕಸ್ಸಪ ಆಮನ್ತಯಾಮಿ ತಂ। **ಗನ್ತವೇ**ತಿ ಗನ್ತುಂ। **ಆಚಾರ**ನ್ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಜನಪದೇ ವಸಾಮಿ, ತತ್ಥ ವಸನ್ತೋ ಯಥಾ ಆಚಾರಂ ಜನಪದಚಾರಿತ್ತಂ ಸಿಕ್ಖೇಯ್ಯಂ ಜಾನೇಯ್ಯಂ, ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಅನುಸಾಸ ಓವದಾಹೀತಿ ವದತಿ।

ಮಹಾಸತ್ತೋ "ಸಾಧು, ತಾತ, ದೇಸಚಾರಿತ್ತಂ ತೇ ಕಥೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಗಾಥಾದ್ವಯಮಾಹ -

೪೩. "ಸಚೇ ಅರಞ್ಞಂ ಹಿತ್ವಾನ, ವನಮೂಲಫಲಾನಿ ಚ।
ರಟ್ಠೇ ರೋಚಯಸೇ ವಾಸಂ, ತಂ ಧಮ್ಮಂ ನಿಸಾಮೇಹಿ ಮೇ॥

೪೪. "ವಿಸಂ ಮಾ ಪಟಿಸೇವಿತ್ಥೋ, ಪಪಾತಂ ಪರಿವಜ್ಜಯ।
ಪಙ್ಕೇ ಚ ಮಾ ವಿಸೀದಿತ್ಥೋ, ಯತ್ತೋ ಚಾಸೀವಿಸೇ ಚರೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಧಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಸಚೇ ರಟ್ಠವಾಸಂ ರೋಚೇಸಿ, ತೇನ ಹಿ ತ್ವಂ ಜನಪದಚಾರಿತ್ತಂ ಧಮ್ಮಂ ನಿಸಾಮೇಹಿ। **ಯತ್ತೋ ಚಾಸೀವಿಸೇ**ತಿ ಆಸೀವಿಸಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಯತ್ತೋ ಪಟಿಯತ್ತೋ ಚರೇಯ್ಯಾಸಿ, ಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಆಸೀವಿಸಂ ಪರಿವಜ್ಜೇಯ್ಯಾಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತಾಪಸಕುಮಾರೋ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ಅಜಾನನ್ತೋ ಪುಚ್ಛಿ -

೪೫. "ಕಿಂ ನು ವಿಸಂ ಪಪಾತೋ ವಾ, ಪಙ್ಕೋ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿನಂ।
ಕಂ ತ್ವಂ ಆಸೀವಿಸಂ ಬ್ರೂಸಿ, ತಂ ಮೇ ಅಕ್ಖಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿತೋ"ತಿ॥

ಇತರೋಪಿಸ್ಸ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ -

೪೬. "ಆಸವೋ ತಾತ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ, ಸುರಾ ನಾಮ ಪವುಚ್ಚತಿ।
ಮನುಞ್ಞೋ ಸುರಭೀ ವಗ್ಗು, ಸಾದು ಖುದ್ದರಸೂಪಮೋ।
ವಿಸಂ ತದಾಹು ಅರಿಯಾ ಸೇ, ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಸ್ಸ ನಾರದ॥

೪೭. "ಇತ್ಥಿಯೋ ತಾತ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ, ಪಮತ್ತಂ ಪಮಥೇನ್ತಿ ತಾ।
ಹರನ್ತಿ ಯುವಿನೋ ಚಿತ್ತಂ, ತೂಲಂ ಭಟ್ಠಂವ ಮಾಲುತೋ।
ಪಪಾತೋ ಏಸೋ ಅಕ್ಖಾತೋ, ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಸ್ಸ ನಾರದ॥

೪೮. “ಲಾಭೋ ಸಿಲೋಕೋ ಸಕ್ಕಾರೋ, ಪೂಜಾ ಪರಕುಲೇಸು ಚ।
ಪಙ್ಕೋ ಏಸೋ ಚ ಅಕ್ಖಾತೋ, ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಸ್ಸ ನಾರದ॥

೪೯. “ಸಸತ್ಥಾ ತಾತ ರಾಜಾನೋ, ಆವಸನ್ತಿ ಮಹಿಂ ಇಮಂ।
ತೇ ತಾದಿಸೇ ಮನುಸ್ಸಿನ್ದೇ, ಮಹನ್ತೇ ತಾತ ನಾರದ॥

೫೦. “ಇಸ್ಸರಾನಂ ಅಧಿಪತೀನಂ, ನ ತೇಸಂ ಪಾದತೋ ಚರೇ।
ಆಸೀವಿಸೋತಿ ಅಕ್ಖಾತೋ, ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಸ್ಸ ನಾರದ॥

೫೧. “ಭತ್ತತ್ಥೋ ಭತ್ತಕಾಲೇ ಚ, ಯಂ ಗೇಹಮುಪಸಙ್ಕಮೇ।
ಯದೇತ್ಥ ಕುಸಲಂ ಜಞ್ಞಾ, ತತ್ಥ ಘಾಸೇಸನಂ ಚರೇ॥

೫೨. “ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪರಕುಲಂ, ಪಾನತ್ಥಂ ಭೋಜನಾಯ ವಾ।
ಮಿತಂ ಖಾದೇ ಮಿತಂ ಭುಞ್ಜೇ, ನ ಚ ರೂಪೇ ಮನಂ ಕರೇ॥

೫೩. “ಗೋಟ್ಠಂ ಮಜ್ಜಂ ಕಿರಾಟಞ್ಚ, ಸಭಾ ನಿಕಿರಣಾನಿ ಚ।
ಆರಕಾ ಪರಿವಜ್ಜೇಹಿ, ಯಾನೀವ ವಿಸಮಂ ಪಥ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಆಸವೋ**ತಿ ಪುಪ್ಫಾಸವಾದಿ। **ವಿಸಂ ತದಾಹೂ**ತಿ ತಂ ಆಸವಸಙ್ಖಾತಂ ಸುರಂ ಅರಿಯಾ “ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಸ್ಸ ವಿಸ”ನ್ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಪಮತ್ತ**ನ್ತಿ ಮುಟ್ಠಸ್ಸತಿಂ। **ತೂಲಂ ಭಟ್ಠಂವಾ**ತಿ ರುಕ್ಖಾ ಭಸ್ಸಿತ್ವಾ ಪತಿತತೂಲಂ ವಿಯ। **ಅಕ್ಖಾತೋ**ತಿ ಬುದ್ಧಾದೀಹಿ ಕಥಿತೋ। **ಸಿಲೋಕೋ**ತಿ ಕಿತ್ತಿವಣ್ಣೋ। **ಸಕ್ಕಾರೋ**ತಿ ಅಞ್ಜಲಿಕಮ್ಮಾದಿ। **ಪೂಜಾ**ತಿ ಗನ್ಧಮಾಲಾದೀಹಿ ಪೂಜಾ। **ಪಙ್ಕೋ**ತಿ ಏಸ ಓಸೀದಾಪನಟ್ಠೇನ “ಪಙ್ಕೋ”ತಿ ಅಕ್ಖಾತೋ। **ಮಹನ್ತೇ**ತಿ ಮಹನ್ತಭಾವಪ್ಪತ್ತೇ। **ನ ತೇಸಂ ಪಾದತೋ ಚರೇ**ತಿ ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕೇ ನ ಚರೇ, ರಾಜಕುಲೂಪಕೋ ನ ಭವೇಯ್ಯಾಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ರಾಜಾನೋ ಹಿ ಆಸೀವಿಸಾ ವಿಯ ಮುಹುತ್ತೇನೇವ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಅನಯಬ್ಯಸನಂ ಪಾಪೇನ್ತಿ। ಅಪಿಚ ಅನ್ತೇಪುರಪ್ಪವೇಸನೇ ವುತ್ತಾದೀನವವಸೇನಪೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

ಭತ್ತತ್ಥೋತಿ ಭತ್ತೇನ ಅತ್ಥಿಕೋ ಹುತ್ವಾ। **ಯದೇತ್ಥ ಕುಸಲ**ನ್ತಿ ಯಂ ತೇಸು ಉಪಸಙ್ಕಮಿತಬ್ಬೇಸು ಗೇಹೇಸು ಕುಸಲಂ ಅನವಜ್ಜಂ ಪಞ್ಚಅಗೋಚರರಹಿತಂ ಜಾನೇಯ್ಯಾಸಿ, ತತ್ಥ ಘಾಸೇಸನಂ ಚರೇಯ್ಯಾಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನ ಚ ರೂಪೇ ಮನಂ ಕರೇ**ತಿ ಪರಕುಲೇ ಮತ್ತಞ್ಞೂ ಹುತ್ವಾ ಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜನ್ತೋಪಿ ತತ್ಥ ಇತ್ಥಿರೂಪೇ ಮನಂ ಮಾ ಕರೇಯ್ಯಾಸಿ, ಮಾ ಚಕ್ಖುಂ ಉಮ್ಮೀಲೇತ್ವಾ ಇತ್ಥಿರೂಪೇ ನಿಮಿತ್ತಂ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾಸೀತಿ ವದತಿ। **ಗೋಟ್ಠಂ ಮಜ್ಜಂ ಕಿರಾಟ**ನ್ತಿ ಅಯಂ ಪೋತ್ಥಕೇಸು ಪಾಠೋ, ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪನ “ಗೋಟ್ಠಂ ಮಜ್ಜಂ ಕಿರಾಸಞ್ಚಾ”ತಿ ವತ್ವಾ “**ಗೋಟ್ಠ**ನ್ತಿ ಗುನ್ನಂ ಠಿತಟ್ಠಾನಂ। **ಮಜ್ಜ**ನ್ತಿ ಪಾನಾಗಾರಂ। **ಕಿರಾಸ**ನ್ತಿ ಧುತ್ತಕೇರಾಟಿಕಜನ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಸಭಾ ನಿಕಿರಣಾನಿ ಚಾ**ತಿ ಸಭಾಯೋ ಚ ಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣಾನಂ ನಿಕಿರಣಟ್ಠಾನಾನಿ ಚ। **ಆರಕಾ**ತಿ ಏತಾನಿ ಸಬ್ಬಾನಿ ದೂರತೋ ಪರಿವಜ್ಜೇಯ್ಯಾಸಿ। **ಯಾನೀವಾ**ತಿ ಸಪ್ಪಿತೇಲಯಾನೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ವಿಸಮಂ ಮಗ್ಗಂ ವಿಯ।

ಮಾಣವೋ ಪಿತು ಕಥೇನ್ತಸ್ಸೇವ ಸತಿಂ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ “ತಾತ, ಅಲಂ ಮೇ ಮನುಸ್ಸಪಥೇನಾ”ತಿ ಆಹ। ಅಥಸ್ಸ ಪಿತಾ ಮೇತ್ತಾದಿಭಾವನಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ಸೋ ತಸ್ಸೋವಾದೇ ಠತ್ವಾ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಝಾನಾಭಿಞ್ಞಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೇಸಿ। ಉಭೋಪಿ ಪಿತಾಪುತ್ತಾ ಅಪರಿಹೀನಜ್ಝಾನಾ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ಸಾ ಕುಮಾರಿಕಾ ಅಯಂ ಕುಮಾರಿಕಾ ಅಹೋಸಿ, ತಾಪಸಕುಮಾರೋ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖು, ಪಿತಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಚೂಳನಾರದಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಚತುತ್ಥಾ।

[೪೭೮] ೫. ದೂತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ದೂತೇ ತೇ ಬ್ರಹ್ಮೇ ಪಾಹೇಸಿನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಪಞ್ಞಾಪಸಂಸನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಪಸ್ಸಥ, ಆವುಸೋ, ದಸಬಲಸ್ಸ ಉಪಾಯಕೋಸಲ್ಲಂ, ನನ್ದಸ್ಸ ಸಕ್ಯಪುತ್ತಸ್ಸ ಅಚ್ಛರಾಗಣಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಅದಾಸಿ, ಚೂಳಪನ್ಥಕಸ್ಸ ಪಿಲೋತಿಕಂ ದತ್ವಾ ಸಹ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಅದಾಸಿ, ಕಮ್ಮಾರಪುತ್ತಸ್ಸ ಪದುಮಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಅದಾಸಿ, ಏವಂ ನಾನಾಉಪಾಯೇಹಿ ಸತ್ತೇ ವಿನೇತೀ"ತಿ । ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಇದಾನೇವ 'ಇಮಿನಾ ಇದಂ ಹೋತೀ'ತಿ ಉಪಾಯಕುಸಲೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಉಪಾಯಕುಸಲೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಜನಪದೋ ಅಹಿರಞ್ಞೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಹಿ ಜನಪದಂ ಪೀಳೇತ್ವಾ ಧನಮೇವ ಸಂಕಡ್ಢಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಾಸಿಗಾಮೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಕ್ಕಸಿಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಪಚ್ಛಾ ಧಮ್ಮೇನ ಭಿಕ್ಖಂ ಚರಿತ್ವಾ ಆಚರಿಯಧನಂ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸಿಪ್ಪಂ ಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ನಿಟ್ಠಿತಸಿಪ್ಪೋ ಅನುಯೋಗಂ ದತ್ವಾ "ಆಚರಿಯ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಧನಂ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ಜನಪದೇ ಚರನ್ತೋ ಧಮ್ಮೇನ ಸಮೇನ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಸತ್ತ ನಿಕ್ಖೇ ಲಭಿತ್ವಾ "ಆಚರಿಯಸ್ಸ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಗಙ್ಗಂ ಓತರಿತುಂ ನಾವಂ ಅಭಿರುಹಿ। ತಸ್ಸ ತತ್ಥ ನಾವಾಯ ವಿಪರಿವತ್ತಮಾನಾಯ ತಂ ಸುವಣ್ಣಂ ಉದಕೇ ಪತಿ। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ದುಲ್ಲಭಂ ಹಿರಞ್ಞಂ, ಜನಪದೇ ಪುನ ಆಚರಿಯಧನೇ ಪರಿಯೇಸಿಯಮಾನೇ ಪಪಞ್ಚೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಯಂನೂನಾಹಂ ಗಙ್ಗಾತೀರೇಯೇವ ನಿರಾಹಾರೋ ನಿಸೀದೇಯ್ಯಂ, ತಸ್ಸ ಮೇ ನಿಸಿನ್ನಭಾವಂ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ರಾಜಾ ಜಾನಿಸ್ಸತಿ, ತತೋ ಅಮಚ್ಚೇ ಪೇಸೇಸ್ಸತಿ, ಅಹಂ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ನ ಮನ್ತೇಸ್ಸಾಮಿ, ತತೋ ರಾಜಾ ಸಯಂ ಆಗಮಿಸ್ಸತಿ, ಇಮಿನಾ ಉಪಾಯೇನ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಆಚರಿಯಧನಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಗಙ್ಗಾತೀರೇ ಉತ್ತರಿಸಾಟಕಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಯಞ್ಞಸುತ್ತಂ ಬಹಿ ಠಪೇತ್ವಾ ರಜತಪಟ್ಟವಣ್ಣೇ ವಾಲುಕತಲೇ ಸುವಣ್ಣಪಟಿಮಾ ವಿಯ ನಿಸೀದಿ। ತಂ ನಿರಾಹಾರಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಹಾಜನೋ "ಕಸ್ಮಾ ನಿಸಿನ್ನೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ, ಕಸ್ಸಚಿ ನ ಕಥೇಸಿ। ಪುನದಿವಸೇ ದ್ವಾರಗಾಮವಾಸಿನೋ ತಸ್ಸ ತತ್ಥ ನಿಸಿನ್ನಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿಂಸು, ತೇಸಮ್ಪಿ ನ ಕಥೇಸಿ। ತೇ ತಸ್ಸ ಕಿಲಮಥಂ ದಿಸ್ವಾ ಪರಿದೇವನ್ತಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ತತಿಯದಿವಸೇ ನಗರವಾಸಿನೋ ಆಗಮಿಂಸು, ಚತುತ್ಥದಿವಸೇ ನಗರತೋ ಇಸ್ಸರಜನಾ, ಪಞ್ಚಮದಿವಸೇ ರಾಜಪುರಿಸಾ। ಛಟ್ಠದಿವಸೇ ರಾಜಾ ಅಮಚ್ಚೇ ಪೇಸೇಸಿ, ತೇಹಿಪಿ ಸದ್ಧಿಂ ನ ಕಥೇಸಿ। ಸತ್ತಮದಿವಸೇ ರಾಜಾ ಭಯಟ್ಟಿತೋ ಹುತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೫೪. "ದೂತೇ ತೇ ಬ್ರಹ್ಮೇ ಪಾಹೇಸಿಂ, ಗಙ್ಗಾತೀರಸ್ಮಿ ಝಾಯತೋ।
ತೇಸಂ ಪುಟ್ಠೋ ನ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ, ದುಕ್ಖಂ ಗುಯ್ಹಮತಂ ನು ತೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದುಕ್ಖಂ ಗುಯ್ಹಮತಂ ನು ತೇ**ತಿ ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಯಂ ತವ ದುಕ್ಖಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ, ತಂ ತೇ ಗುಯ್ಹಮೇವ ಮತಂ, ನ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬನ್ತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತೋ "ಮಹಾರಾಜ, ದುಕ್ಖಂ ನಾಮ ಹರಿತುಂ ಸಮತ್ಥಸ್ಸೇವ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ, ನ ಅಞ್ಞಸ್ಸಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸತ್ತ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ –

೫೫. "ಸಚೇ ತೇ ದುಕ್ಖಮುಪ್ಪಜ್ಜೇ, ಕಾಸೀನಂ ರಟ್ಠವಡ್ಢನ।
ಮಾ ಖೋ ನಂ ತಸ್ಸ ಅಕ್ಖಾಹಿ, ಯೋ ತಂ ದುಕ್ಖಾ ನ ಮೋಚಯೇ॥

೫೬. “ಯೋ ತಸ್ಸ ದುಕ್ಖಜಾತಸ್ಸ, ಏಕಙ್ಗಮಪಿ ಭಾಗಸೋ।
ವಿಪ್ಪಮೋಚೇಯ್ಯ ಧಮ್ಮೇನ, ಕಾಮಂ ತಸ್ಸ ಪವೇದಯ॥

೫೭. “ಸುವಿಜಾನಂ ಸಿಙ್ಗಾಲಾನಂ, ಸಕುಣಾನಞ್ಚ ವಸ್ಸಿತಂ।
ಮನುಸ್ಸವಸ್ಸಿತಂ ರಾಜ, ದುಬ್ಬಿಜಾನತರಂ ತತೋ॥

೫೮. “ಅಪಿ ಚೇ ಮಞ್ಞತೀ ಪೋಸೋ, ಞಾತಿ ಮಿತ್ತೋ ಸಖಾತಿ ವಾ।
ಯೋ ಪುಬ್ಬೇ ಸುಮನೋ ಹುತ್ವಾ, ಪಚ್ಛಾ ಸಮ್ಪಜ್ಜತೇ ದಿಸೋ॥

೫೯. “ಯೋ ಅತ್ತನೋ ದುಕ್ಖಮನಾನುಪುಟ್ಠೋ, ಪವೇದಯೇ ಜನ್ತು ಅಕಾಲರೂಪೇ।
ಆನನ್ದಿನೋ ತಸ್ಸ ಭವನ್ತಿ ಮಿತ್ತಾ, ಹಿತೇಸಿನೋ ತಸ್ಸ ದುಖೀ ಭವನ್ತಿ॥

೬೦. “ಕಾಲಞ್ಚ ಞತ್ವಾನ ತಥಾವಿಧಸ್ಸ, ಮೇಧಾವಿನಂ ಏಕಮನಂ ವಿದಿತ್ವಾ।
ಅಕ್ಖೇಯ್ಯ ತಿಬ್ಬಾನಿ ಪರಸ್ಸ ಧೀರೋ, ಸಣ್ಹಂ ಗಿರಂ ಅತ್ಥವತಿಂ ಪಮುಞ್ಚೇ॥

೬೧. “ಸಚೇ ಚ ಜಞ್ಞಾ ಅವಿಸಯ್ಹಮತ್ತನೋ, ನ ತೇ ಹಿ ಮಯ್ಹಂ ಸುಖಾಗಮಾಯ।
ಏಕೋವ ತಿಬ್ಬಾನಿ ಸಹೇಯ್ಯ ಧೀರೋ, ಸಚ್ಚಂ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಮಪೇಕ್ಖಮಾನೋ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಉಪ್ಪಜ್ಜೇತಿ** ಸಚೇ ತವ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ। **ಮಾ ಅಕ್ಖಾಹೀತಿ** ಮಾ ಕಥೇಹಿ। **ದುಬ್ಬಿಜಾನತರಂ ತತೋತಿ** ತತೋ ತಿರಚ್ಛಾನಗತವಸ್ಸಿತತೋಪಿ ದುಬ್ಬಿಜಾನತರಂ, ತಸ್ಮಾ ತಥತೋ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಹರಿತುಂ ಅಸಮತ್ಥಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ದುಕ್ಖಂ ನ ಕಥೇತಬ್ಬಮೇವಾತಿ। **ಅಪಿ ಚೇತಿ** ಗಾಥಾ ವುತ್ತತ್ಥಾವ। **ಅನಾನುಪುಟ್ಠೋತಿ** ಪುನಪ್ಪುನಂ ಪುಟ್ಠೋ। **ಪವೇದಯೇತಿ** ಕಥೇತಿ। **ಅಕಾಲರೂಪೇತಿ** ಅಕಾಲೇ। **ಕಾಲನ್ತಿ** ಅತ್ತನೋ ಗುಯ್ಹಸ್ಸ ಕಥನಕಾಲಂ। **ತಥಾವಿಧಸ್ಸಾತಿ** ಪಣ್ಡಿತಪುರಿಸಂ ಅತ್ತನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಮನಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಥಾವಿಧಸ್ಸ ಆಚಿಕ್ಖೇಯ್ಯ। **ತಿಬ್ಬಾನೀತಿ** ದುಕ್ಖಾನಿ।

ಸಚೇತಿ ಯದಿ ಅತ್ತನೋ ದುಕ್ಖಂ ಅವಿಸಯ್ಹಂ ಅತ್ತನೋ ವಾ ಪರೇಸಂ ವಾ ಪುರಿಸಕಾರೇನ ಅತೇಕಿಚ್ಛಂ ಜಾನೇಯ್ಯ। **ತೇ ಹೀತಿ** ತೇ ಏವ ಲೋಕಪವೇಣಿಕಾ, ಅಟ್ಠಲೋಕಧಮ್ಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಅಥ ಅಯಂ ಲೋಕಪವೇಣೀ ನ ಮಯ್ಹಂ ಏವ ಸುಖಾಗಮಾಯ ಉಪ್ಪನ್ನಾ, ಅಟ್ಠಹಿ ಲೋಕಧಮ್ಮೇಹಿ ಪರಿಮುತ್ತೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಸುಖಮೇವ ಪತ್ಥೇನ್ತೇನ ಪರಸ್ಸ ದುಕ್ಖಾರೋಪನಂ ನಾಮ ನ ಯುತ್ತಂ, ನೇತಂ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಕತ್ತಬ್ಬಂ, ಅತ್ಥಿ ಚ ಮೇ ಹಿರೀ ಓತ್ತಪ್ಪನ್ತಿ ಸಚ್ಚಂ ಸಂವಿಜ್ಜಮಾನಂ ಅತ್ತನಿ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಂ ಅಪೇಕ್ಖಮಾನೋವ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಅನಾರೋಚೇತ್ವಾ ಏಕೋವ ತಿಬ್ಬಾನಿ ಸಹೇಯ್ಯ ಧೀರೋತಿ।

ಏವಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಸತ್ತಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ರಞ್ಞೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಆಚರಿಯಧನಸ್ಸ ಪರಿಯೇಸಿತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಚತಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೬೨. “ಅಹಂ ರಟ್ಠೇ ವಿಚರನ್ತೋ, ನಿಗಮೇ ರಾಜಧಾನಿಯೋ।
ಭಿಕ್ಖಮಾನೋ ಮಹಾರಾಜ, ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಧನತ್ಥಿಕೋ॥

೬೩. “ಗಹಪತೀ ರಾಜಪುರಿಸೇ, ಮಹಾಸಾಲೇ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ।
ಅಲತ್ಥಂ ಸತ್ತ ನಿಕ್ಖಾನಿ, ಸುವಣ್ಣಸ್ಸ ಜನಾಧಿಪ।
ತೇ ಮೇ ನಟ್ಠಾ ಮಹಾರಾಜ, ತಸ್ಮಾ ಸೋಚಾಮಹಂ ಭುಸಂ॥

೭೪. "ಪುರಿಸಾ ತೇ ಮಹಾರಾಜ, ಮನಸಾನುವಿಚಿನ್ತಿತಾ।
ನಾಲಂ ದುಕ್ಖಾ ಪಮೋಚೇತುಂ, ತಸ್ಮಾ ತೇಸಂ ನ ಬ್ಯಾಹರಿಂ॥

೭೫. "ತ್ವಞ್ಚ ಖೋ ಮೇ ಮಹಾರಾಜ, ಮನಸಾನುವಿಚಿನ್ತಿತೋ।
ಅಲಂ ದುಕ್ಖಾ ಪಮೋಚೇತುಂ, ತಸ್ಮಾ ತುಯ್ಹಂ ಪವೇದಯಿ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಭಿಕ್ಖಮಾನೋ**ತಿ ಏತೇ ಗಹಪತಿಆದಯೋ ಯಾಚಮಾನೋ। **ತೇ ಮೇ**ತಿ ತೇ ಸತ್ತ ನಿಕ್ಖಾ ಮಮ ಗಙ್ಗಂ ತರನ್ತಸ್ಸ ನಟ್ಠಾ, ಗಙ್ಗಾಯಂ ಪತಿತಾ। **ಪುರಿಸಾ ತೇ**ತಿ ಮಹಾರಾಜ, ತವ ದೂತಪುರಿಸಾ। **ಅನುವಿಚಿನ್ತಿತಾ**ತಿ "ನಾಲಂ ಇಮೇ ಮಂ ದುಕ್ಖಾ ಮೋಚೇತು"ನ್ತಿ ಮಯಾ ಞಾತಾ। **ತಸ್ಮಾ**ತಿ ತೇನ ಕಾರಣೇನ ತೇಸಂ ಅತ್ತನೋ ದುಕ್ಖಂ ನಾಚಿಕ್ಖಿಂ। **ಪವೇದಯಿ**ನ್ತಿ ಕಥೇಸಿಂ।

ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ "ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅಹಂ ತೇ ಆಚರಿಯಧನಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ದ್ವಿಗುಣಧನಮದಾಸಿ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಓಸಾನಗಾಥಮಾಹ -

೭೬. "ತಸ್ಸಾದಾಸಿ ಪಸನ್ನತ್ತೋ, ಕಾಸೀನಂ ರಟ್ಠವಡ್ಢನೋ।
ಜಾತರೂಪಮಯೇ ನಿಕ್ಖೇ, ಸುವಣ್ಣಸ್ಸ ಚತುದ್ದಸಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಜಾತರೂಪಮಯೇ**ತಿ ತೇ ಸುವಣ್ಣಸ್ಸ ಚತುದ್ದಸ ನಿಕ್ಖೇ ಜಾತರೂಪಮಯೇಯೇವ ಅದಾಸಿ, ನ ಯಸ್ಸ ವಾ ತಸ್ಸ ವಾ ಸುವಣ್ಣಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಮಹಾಸತ್ತೋ ರಞ್ಞೋ ಓವಾದಂ ದತ್ವಾ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಧನಂ ದತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ರಾಜಾಪಿ ತಸ್ಸೋವಾದೇ ಠಿತೋ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಉಭೋಪಿ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತಾ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ತಥಾಗತೋ ಉಪಾಯಕುಸಲೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಆಚರಿಯೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಾಣವೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ದೂತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಞ್ಚಮಾ।

[೪೭೯] ೬. ಕಾಲಿಙ್ಗಬೋಧಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ರಾಜಾ ಕಾಲಿಙ್ಗೋ ಚಕ್ಕವತ್ತೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಆನನ್ದತ್ಥೇರೇನ ಕತಂ ಮಹಾಬೋಧಿಪೂಜಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವೇನೇಯ್ಯಸಙ್ಗಹತ್ಥಾಯ ಹಿ ತಥಾಗತೇ ಜನಪದಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕನ್ತೇ ಸಾವತ್ಥಿವಾಸಿನೋ ಗನ್ಧಮಾಲಾದಿಹತ್ಥಾ ಜೇತವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಪೂಜನೀಯಟ್ಠಾನಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಗನ್ಧಕುಟಿದ್ವಾರೇ ಪಾತೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ತೇ ಉಳಾರಪಾಮೋಜ್ಜಾ ನ ಹೋನ್ತಿ। ತಂ ಕಾರಣಂ ಞತ್ವಾ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಜೇತವನಂ ಆಗತಕಾಲೇ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಅಯಂ ವಿಹಾರೋ ತಥಾಗತೇ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕನ್ತೇ ನಿಪಚ್ಚಯೋ ಹೋತಿ, ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಗನ್ಧಮಾಲಾದೀಹಿ ಪೂಜನೀಯಟ್ಠಾನಂ ನ ಹೋತಿ, ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ, ತಥಾಗತಸ್ಸ ಇಮಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಏಕಸ್ಸ ಪೂಜನೀಯಟ್ಠಾನಸ್ಸ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಭಾವಂ ಜಾನಾಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಥಾಗತಂ ಪುಚ್ಛಿ "ಕತಿ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಚೇತಿಯಾನೀ"ತಿ? "ತೀಣಿ ಆನನ್ದಾ"ತಿ। "ಕತಮಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ತೀಣೀ"ತಿ? "ಸಾರೀರಿಕಂ ಪಾರಿಭೋಗಿಕಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸಕ"ನ್ತಿ। "ಸಕ್ಕಾ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇಸು ಧರನ್ತೇಸುಯೇವ ಚೇತಿಯಂ ಕಾತು"ನ್ತಿ। "ಆನನ್ದ, ಸಾರೀರಿಕಂ ನ ಸಕ್ಕಾ ಕಾತುಂ। ತಞ್ಹಿ ಬುದ್ಧಾನಂ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಕಾಲೇ ಹೋತಿ, ಉದ್ದಿಸ್ಸಕಂ ಅವತ್ಥುಕಂ ಮಮಾಯನಮತ್ತಮೇವ ಹೋತಿ, ಬುದ್ಧೇಹಿ ಪರಿಭುತ್ತೋ ಮಹಾಬೋಧಿರುಕ್ಖೋ ಬುದ್ಧೇಸು ಧರನ್ತೇಸುಪಿ ಚೇತಿಯಮೇವಾ"ತಿ।

“ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇಸು ಪಕ್ಕನ್ತೇಸು ಜೇತವನವಿಹಾರೋ ಅಪ್ಪಟಿಸರಣೋ ಹೋತಿ, ಮಹಾಜನೋ ಪೂಜನೀಯಟ್ಠಾನಂ ನ ಲಭತಿ, ಮಹಾಬೋಧಿತೋ ಬೀಜಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜೇತವನದ್ವಾರೇ ರೋಪೇಸ್ಸಾಮಿ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। “ಸಾಧು, ಆನನ್ದ, ರೋಪೇಹಿ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಜೇತವನೇ ಮಮ ನಿಬದ್ಧವಾಸೋ ವಿಯ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ।

ಥೇರೋ ಕೋಸಲನರಿನ್ದಸ್ಸ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ವಿಸಾಖಾದೀನಞ್ಚ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಜೇತವನದ್ವಾರೇ ಬೋಧಿರೋಪನಟ್ಠಾನೇ ಆವಾಟಂ ಖಣಾಪೇತ್ವಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರಂ ಆಹ - “ಭನ್ತೇ, ಅಹಂ ಜೇತವನದ್ವಾರೇ ಬೋಧಿಂ ರೋಪೇಸ್ಸಾಮಿ, ಮಹಾಬೋಧಿತೋ ಮೇ ಬೋಧಿಪಕ್ಕಂ ಆಹರಥಾ”ತಿ। ಥೇರೋ “ಸಾಧೂ”ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಆಕಾಸೇನ ಬೋಧಿಮಣ್ಡಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಣ್ಟಾ ಪರಿಗಲನ್ತಂ ಪಕ್ಕಂ ಭೂಮಿಂ ಅಸಮ್ಪತ್ತಮೇವ ಚೀವರೇನ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅದಾಸಿ। ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋ “ಅಜ್ಜ ಬೋಧಿಂ ರೋಪೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಕೋಸಲರಾಜಾದೀನಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ರಾಜಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಸಬ್ಬೂಪಕರಣಾನಿ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಆಗಮಿ, ತಥಾ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ವಿಸಾಖಾ ಚ ಅಞ್ಞೋ ಚ ಸದ್ಧೋ ಜನೋ। ಥೇರೋ ಮಹಾಬೋಧಿರೋಪನಟ್ಠಾನೇ ಮಹನ್ತಂ ಸುವಣ್ಣಕಟಾಹಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಾ ಛಿದ್ದಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಗನ್ಧಕಲಲಸ್ಸ ಪೂರೇತ್ವಾ “ಇದಂ ಬೋಧಿಪಕ್ಕಂ ರೋಪೇಹಿ, ಮಹಾರಾಜಾ”ತಿ ರಞ್ಞೋ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ರಜ್ಜಂ ನಾಮ ನ ಸಬ್ಬಕಾಲಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಹತ್ಥೇ ತಿಟ್ಠತಿ, ಇದಂ ಮಯಾ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೇನ ರೋಪಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ । ಸೋ ತಂ ಬೋಧಿಪಕ್ಕಂ ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಠಪೇಸಿ। ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಗನ್ಧಕಲಲಂ ವಿಯೂಹಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪಾತೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಮುತ್ತಮತ್ತೇಯೇವ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಸ್ಸನ್ತಾನಞ್ಞೇವ ನಙ್ಗಲಸೀಸಪ್ಪಮಾಣೋ ಬೋಧಿಖನ್ಧೋ ಪಣ್ಣಾಸಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧೋ ಉಟ್ಠಹಿ, ಚತೂಸು ದಿಸಾಸು ಉದ್ಧಞ್ಚಾತಿ ಪಞ್ಚ ಮಹಾಸಾಖಾ ಪಣ್ಣಾಸಹತ್ಥಾವ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು। ಇತಿ ಸೋ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ವನಪ್ಪತಿಜೇಟ್ಠಕೋ ಹುತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ರಾಜಾ ಅಟ್ಠಾರಸಮತ್ತೇ ಸುವಣ್ಣರಜತಘಟೇ ಗನ್ಧೋದಕೇನ ಪೂರೇತ್ವಾ ನೀಲುಪ್ಪಲಹತ್ಥಕಾದಿಪಟಿಮಣ್ಡಿತೇ ಮಹಾಬೋಧಿಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪುಣ್ಣಘಟೇ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಠಪೇಸಿ, ಸತ್ತರತನಮಯಂ ವೇದಿಕಂ ಕಾರೇಸಿ, ಸುವಣ್ಣಮಿಸ್ಸಕಂ ವಾಲುಕಂ ಓಕಿರಿ, ಪಾಕಾರಪರಿಕ್ಖೇಪಂ ಕಾರೇಸಿ, ಸತ್ತರತನಮಯಂ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕಂ ಕಾರೇಸಿ, ಸಕ್ಕಾರೋ ಮಹಾ ಅಹೋಸಿ।

ಥೇರೋ ತಥಾಗತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ “ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಮಹಾಬೋಧಿಮೂಲೇ ಸಮಾಪನ್ನಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಮಯಾ ರೋಪಿತಬೋಧಿಮೂಲೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಹಿತತ್ಥಾಯ ಸಮಾಪಜ್ಜಥಾ”ತಿ ಆಹ। “ಆನನ್ದ, ಕಿಂ ಕಥೇಸಿ, ಮಯಿ ಮಹಾಬೋಧಿಮೂಲೇ ಸಮಾಪನ್ನಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೇ ಅಞ್ಞೋ ಪದೇಸೋ ಧಾರೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತೀ”ತಿ। “ಭನ್ತೇ, ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಹಿತತ್ಥಾಯ ಇಮಸ್ಸ ಭೂಮಿಪ್ಪದೇಸಸ್ಸ ಧುವನಿಯಾಮೇನ ಸಮಾಪತ್ತಿಸುಖೇನ ತಂ ಬೋಧಿಮೂಲಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಥಾ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಏಕರತ್ತಿಂ ಸಮಾಪತ್ತಿಸುಖೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ। ಥೇರೋ ಕೋಸಲರಾಜಾದೀನಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಮಹಂ ನಾಮ ಕಾರೇಸಿ। ಸೋಪಿ ಖೋ ಬೋಧಿರುಕ್ಖೋ ಆನನ್ದತ್ಥೇರೇನ ರೋಪಿತತ್ತಾ **ಆನನ್ದಬೋಧಿ**ಯೇವಾತಿ ಪಞ್ಞಾಯಿತ್ಥ। ತದಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ “ಆವುಸೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಧರನ್ತೇಯೇವ ತಥಾಗತೇ ಬೋಧಿಂ ರೋಪೇತ್ವಾ ಮಹಾಪೂಜಂ ಕಾರೇಸಿ , ಅಹೋ ಮಹಾಗುಣೋ ಥೇರೋ”ತಿ । ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಇಮಾಯ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಆನನ್ದೋ ಸಪರಿವಾರೇಸು ಚತೂಸು ಮಹಾದೀಪೇಸು ಮನುಸ್ಸೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಬಹುಗನ್ಧಮಾಲಾದೀನಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ಮಹಾಬೋಧಿಮಣ್ಡೇ ಬೋಧಿಮಹಂ ಕಾರೇಸಿಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಕಲಿಙ್ಗರಟ್ಠೇ ದನ್ತಪುರನಗರೇ ಕಾಲಿಙ್ಗೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಮಹಾಕಾಲಿಙ್ಗೋ, ಚೂಳಕಾಲಿಙ್ಗೋತಿ ದ್ವೇ ಪುತ್ತಾ ಅಹೇಸುಂ। ನೇಮಿತ್ತಕಾ “ಜೇಟ್ಠಪುತ್ತೋ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸ್ಸತಿ, ಕನಿಟ್ಠೋ ಪನ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರಿಸ್ಸತಿ, ಪುತ್ತೋ ಪನಸ್ಸ ಚಕ್ಕವತ್ತೀ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಬ್ಯಾಕರಿಂಸು। ಅಪರಭಾಗೇ ಜೇಟ್ಠಪುತ್ತೋ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ, ಕನಿಟ್ಠೋ ಪನ ಉಪರಾಜಾ। ಸೋ “ಪುತ್ತೋ ಕಿರ ಮೇ ಚಕ್ಕವತ್ತೀ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಪುತ್ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಾನಂ ಅಕಾಸಿ। ರಾಜಾ ಅಸಹನ್ತೋ “ಚೂಳಕಾಲಿಙ್ಗಂ ಗಣ್ಹಾ”ತಿ ಏಕಂ ಅತ್ಥಚರಕಂ ಆಣಾಪೇಸಿ। ಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ “ಕುಮಾರ, ರಾಜಾ ತಂ

ಗಣ್ಹಾಪೇತುಕಾಮೋ, ತವ ಜೀವಿತಂ ರಕ್ಖಾಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಲಞ್ಜನಮುದ್ದಿಕಞ್ಚ ಸುಖುಮಕಮ್ಬಲಞ್ಚ ಖಗ್ಗಞ್ಚಾತಿ ಇಮಾನಿ ತೀಣಿ ಅತ್ಥಚರಕಾಮಚ್ಚಸ್ಸ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ಸಞ್ಞಾಯ ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ರಜ್ಜಂ ದದೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ರಮಣೀಯೇ ಭೂಮಿಭಾಗೇ ಅಸ್ಸಮಂ ಕತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನದೀತೀರೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ।

ಮದ್ದರಟ್ಠೇಪಿ ಸಾಗಲನಗರೇ ಮದ್ದರಞ್ಞೋ ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀ ಧೀತರಂ ವಿಜಾಯಿ। ತಂ ನೇಮಿತ್ತಕಾ "ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖಂ ಚರಿತ್ವಾ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇಸ್ಸತಿ, ಪುತ್ತೋ ಪನಸ್ಸಾ ಚಕ್ಕವತ್ತೀ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಬ್ಯಾಕರಿಂಸು। ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ರಾಜಾನೋ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸಾಗಲನಗರಂ ರುನ್ಧಿಂಸು। ಮದ್ದರಾಜಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಸಚಾಹಂ ಇಮಂ ಏಕಸ್ಸ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಸೇಸರಾಜಾನೋ ಕುಜ್ಝಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಮಮ ಧೀತರಂ ರಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಧೀತರಞ್ಚ ಭರಿಯಞ್ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಾತಕವೇಸೇನ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಚೂಳಕಾಲಿಙ್ಗಕುಮಾರಸ್ಸ ಅಸ್ಸಮಪದತೋ ಉಪರಿಭಾಗೇ ಅಸ್ಸಮಂ ಕತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಉಞ್ಛಾಚರಿಯಾಯ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತೋ ತತ್ಥ ಪಟಿವಸತಿ। ಮಾತಾಪಿತರೋ "ಧೀತರಂ ರಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ತಂ ಅಸ್ಸಮಪದೇ ಕತ್ವಾ ಫಲಾಫಲತ್ಥಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಸಾ ತೇಸಂ ಗತಕಾಲೇ ನಾನಾಪುಪ್ಫಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಪುಪ್ಫಚುಮ್ಬಟಕಂ ಕತ್ವಾ ಗಙ್ಗಾತೀರೇ ಠಪಿತಸೋಪಾನಪನ್ತಿ ವಿಯ ಜಾತೋ ಏಕೋ ಸುಪುಪ್ಫಿತೋ ಅಮ್ಬರುಕ್ಖೋ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಕೀಳಿತ್ವಾ ಪುಪ್ಫಚುಮ್ಬಟಕಂ ಉದಕೇ ಖಿಪಿ। ತಂ ಏಕದಿವಸಂ ಗಙ್ಗಾಯಂ ನ್ಹಾಯನ್ತಸ್ಸ ಚೂಳಕಾಲಿಙ್ಗಕುಮಾರಸ್ಸ ಸೀಸೇ ಲಗ್ಗಿ। ಸೋ ತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಇದಂ ಏಕಾಯ ಇತ್ಥಿಯಾ ಕತಂ, ನೋ ಚ ಖೋ ಮಹಲ್ಲಿಕಾಯ, ತರುಣಕುಮಾರಿಕಾಯ ಕತಕಮ್ಮಂ, ವೀಮಂಸಿಸ್ಸಾಮಿ ತಾವ ನ"ನ್ತಿ ಕಿಲೇಸವಸೇನ ಉಪರಿಗಙ್ಗಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಅಮ್ಬರುಕ್ಖೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಮಧುರೇನ ಸರೇನ ಗಾಯನ್ತಿಯಾ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಭದ್ದೇ, ಕಾ ನಾಮ ತ್ವ"ನ್ತಿ ಆಹ। "ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಹಮಸ್ಮಿ ಸಾಮೀ"ತಿ । "ತೇನ ಹಿ ಓತರಾಹೀ"ತಿ। "ನ ಸಕ್ಕಾ ಸಾಮಿ, ಅಹಂ ಖತ್ತಿಯಾ"ತಿ। "ಭದ್ದೇ, ಅಹಮ್ಪಿ ಖತ್ತಿಯೋಯೇವ, ಓತರಾಹೀ"ತಿ। ಸಾಮಿ, ನ ವಚನಮತ್ತೇನೇವ ಖತ್ತಿಯೋ ಹೋತಿ, ಯದಿಸಿ ಖತ್ತಿಯೋ, ಖತ್ತಿಯಮಾಯಂ ಕಥೇಹೀ"ತಿ। ತೇ ಉಭೋಪಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಖತ್ತಿಯಮಾಯಂ ಕಥಯಿಂಸು। ರಾಜಧೀತಾ ಓತರಿ।

ತೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಅಜ್ಝಾಚಾರಂ ಚರಿಂಸು। ಸಾ ಮಾತಾಪಿತೂಸು ಆಗತೇಸು ತಸ್ಸ ಕಾಲಿಙ್ಗರಾಜಪುತ್ತಭಾವಞ್ಚೇವ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಟ್ಠಕಾರಣಞ್ಚ ವಿತ್ಥಾರೇನ ತೇಸಂ ಕಥೇಸಿ। ತೇ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಂ ತಸ್ಸ ಅದಂಸು। ತೇಸಂ ಪಿಯಸಂವಾಸೇನ ವಸನ್ತಾನಂ ರಾಜಧೀತಾ ಗಬ್ಭಂ ಲಭಿತ್ವಾ ದಸಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಧಞ್ಞಪುಞ್ಞಲಕ್ಖಣಸಮ್ಪನ್ನಂ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ, "ಕಾಲಿಙ್ಗೋ"ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। ಸೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಪಿತು ಚೇವ ಅಯ್ಯಕಸ್ಸ ಚ ಸನ್ತಿಕೇ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪಾನಂ ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪಾಪುಣಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪಿತಾ ನಕ್ಖತ್ತಯೋಗವಸೇನ ಭಾತು ಮತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ತಾತ, ಮಾ ತ್ವಂ ಅರಞ್ಞೇ ವಸ, ಪೇತ್ತೇಯ್ಯೋ ತೇ ಮಹಾಕಾಲಿಙ್ಗೋ ಕಾಲಕತೋ, ತ್ವಂ ದನ್ತಪುರನಗರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕುಲಸನ್ತಕಂ ಸಕಲರಜ್ಜಂ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ಆನೀತಂ ಮುದ್ದಿಕಞ್ಚ ಕಮ್ಬಲಞ್ಚ ಖಗ್ಗಞ್ಚ ದತ್ವಾ "ತಾತ, ದನ್ತಪುರನಗರೇ ಅಸುಕವೀಥಿಯಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅತ್ಥಚರಕೋ ಅಮಚ್ಚೋ ಅತ್ಥಿ, ತಸ್ಸ ಗೇಹೇ ಸಯನಮಜ್ಝೇ ಓತರಿತ್ವಾ ಇಮಾನಿ ತೀಣಿ ರತನಾನಿ ತಸ್ಸ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಮಮ ಪುತ್ತಭಾವಂ ಆಚಿಕ್ಖ, ಸೋ ತಂ ರಜ್ಜೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸ್ಸತೀ"ತಿ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ಸೋ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಚ ಅಯ್ಯಕಾಯ್ಯಿಕೇ ಚ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪುಞ್ಞಮಹಿದ್ಧಿಯಾ ಆಕಾಸೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚಸ್ಸ ಸಯನಪಿಟ್ಠೇಯೇವ ಓತರಿತ್ವಾ "ಕೋಸಿ ತ್ವ"ನ್ತಿ ಪುಟ್ಠೋ "ಚೂಳಕಾಲಿಙ್ಗಸ್ಸ ಪುತ್ತೋಮ್ಹೀ"ತಿ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ತಾನಿ ರತನಾನಿ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಅಮಚ್ಚೋ ರಾಜಪರಿಸಾಯ ಆರೋಚೇಸಿ। ಅಮಚ್ಚಾ ನಗರಂ ಅಲಙ್ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಂ ಉಸ್ಸಾಪಯಿಂಸು।

ಅಥಸ್ಸ ಕಾಲಿಙ್ಗಭಾರದ್ವಾಜೋ ನಾಮ ಪುರೋಹಿತೋ ತಸ್ಸ ದಸ ಚಕ್ಕವತ್ತಿವತ್ತಾನಿ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ಸೋ ತಂ ವತ್ತಂ ಪೂರೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪನ್ನರಸಉಪೋಸಥದಿವಸೇ ಚಕ್ಕದಹತೋ ಚಕ್ಕರತನಂ, ಉಪೋಸಥಕುಲತೋ ಹತ್ಥಿರತನಂ, ವಲಾಹಕಕುಲತೋ ಅಸ್ಸರತನಂ, ವೇಪುಲ್ಲಪಬ್ಬತತೋ ಮಣಿರತನಂ ಆಗಮಿ, ಇತ್ಥಿರತನಗಹಪತಿರತನಪರಿಣಾಯಕರತನಾನಿ ಪಾತುಭವನ್ತಿ। ಸೋ ಸಕಲಚಕ್ಕವಾಳಗಬ್ಭೇ ರಜ್ಜಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಏಕದಿವಸಞ್ಚ ಛತ್ತಿಂಸಯೋಜನಾಯ ಪರಿಸಾಯ ಪರಿವುತೋ ಸಬ್ಬಸೇತಂ ಕೇಲಾಸಕೂಟಪಟಿಭಾಗಂ ಹತ್ಥಿಂ ಆರುಯ್ಹ ಮಹನ್ತೇನ ಸಿರಿವಿಲಾಸೇನ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಪಾಯಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ

ಸಬ್ಬಬುದ್ಧಾನಂ ಜಯಪಲ್ಲಙ್ಕಸ್ಸ ಪಥವೀನಾಭಿಭೂತಸ್ಸ ಮಹಾಬೋಧಿಮಣ್ಡಸ್ಸ ಉಪರಿಭಾಗೇ ನಾಗೋ ಗನ್ತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ರಾಜಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಚೋದೇಸಿ, ಸೋ ನಾಸಕ್ಖಿಯೇವ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೭. "ರಾಜಾ ಕಾಲಿಙ್ಗೋ ಚಕ್ಕವತ್ತಿ, ಧಮ್ಮೇನ ಪಥವಿಮನುಸಾಸಂ।
ಅಗಮಾ ಬೋಧಿಸಮೀಪಂ, ನಾಗೇನ ಮಹಾನುಭಾವೇನಾ"ತಿ॥

ಅಥ ರಞ್ಞೋ ಪುರೋಹಿತೋ ರಞ್ಞಾ ಸದ್ಧಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ "ಆಕಾಸೇ ಆವರಣಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ರಾಜಾ ಹತ್ಥಿಂ ಪೇಸೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ , ವೀಮಂಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಕಾಸತೋ ಓರುಯ್ಹ ಸಬ್ಬಬುದ್ಧಾನಂಯೇವ ಜಯಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಪಥವೀನಾಭಿಮಣ್ಡಲಭೂತಂ ಭೂಮಿಭಾಗಂ ಪಸ್ಸಿ। ತದಾ ಕಿರ ತತ್ಥ ಅಟ್ಠರಾಜಕರೀಸಮತ್ತೇ ಠಾನೇ ಕೇಸಮಸ್ಸುಮತ್ತಮ್ಪಿ ತಿಣಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ರಜತಪಟ್ಟವಣ್ಣವಾಲುಕಾ ವಿಪ್ಪಕಿಣ್ಣಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮನ್ತಾ ತಿಣಲತಾವನಪ್ಪತಿಯೋ ಬೋಧಿಮಣ್ಡಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಆವಟ್ಟೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಮಣ್ಡಾಭಿಮುಖಾವ ಅಟ್ಠಂಸು। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತಂ ಭೂಮಿಭಾಗಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಇದಞ್ಹಿ ಸಬ್ಬಬುದ್ಧಾನಂ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸವಿದ್ಧಂಸನಟ್ಠಾನಂ, ಇಮಸ್ಸ ಉಪರಿಭಾಗೇ ಸಕ್ಕಾದೀಹಿಪಿ ನ ಸಕ್ಕಾ ಗನ್ತು"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಕಾಲಿಙ್ಗರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಬೋಧಿಮಣ್ಡಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಕಥೇತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ "ಓತರಾ"ತಿ ಆಹ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಆಹ -

೬೮. "ಕಾಲಿಙ್ಗೋ ಭಾರದ್ವಾಜೋ ಚ, ರಾಜಾನಂ ಕಾಲಿಙ್ಗಂ ಸಮಣಕೋಲಞ್ಞಂ।
ಚಕ್ಕಂ ವತ್ತಯತೋ ಪರಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ, ಪಞ್ಜಲೀ ಇದಮವೋಚ॥

೬೯. "ಪಚ್ಚೋರೋಹ ಮಹಾರಾಜ, ಭೂಮಿಭಾಗೋ ಯಥಾ ಸಮಣುಗ್ಗತೋ।
ಇಧ ಅನಧಿವರಾ ಬುದ್ಧಾ, ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧಾ ವಿರೋಚನ್ತಿ॥

೭೦. "ಪದಕ್ಖಿಣತೋ ಆವಟ್ಟಾ, ತಿಣಲತಾ ಅಸ್ಮಿಂ ಭೂಮಿಭಾಗಸ್ಮಿಂ।
ಪಥವಿಯಾ ನಾಭಿಯಂ ಮಣ್ಡೋ, ಇತಿ ನೋ ಸುತಂ ಮನ್ತೇ ಮಹಾರಾಜ॥

೭೧. "ಸಾಗರಪರಿಯನ್ತಾಯ, ಮೇದಿನಿಯಾ ಸಬ್ಬಭೂತಧರಣಿಯಾ।
ಪಥವಿಯಾ ಅಯಂ ಮಣ್ಡೋ, ಓರೋಹಿತ್ವಾ ನಮೋ ಕರೋಹಿ॥

೭೨. "ಯೇ ತೇ ಭವನ್ತಿ ನಾಗಾ ಚ, ಅಭಿಜಾತಾ ಚ ಕುಞ್ಜರಾ।
ಏತ್ತಾವತಾ ಪದೇಸಂ ತೇ, ನಾಗಾ ನೇವ ಮುಪಯನ್ತಿ॥

೭೩. "ಅಭಿಜಾತೋ ನಾಗೋ ಕಾಮಂ, ಪೇಸೇಹಿ ಕುಞ್ಜರಂ ದನ್ತಿಂ।
ಏತ್ತಾವತಾ ಪದೇಸೋ, ಸಕ್ಕಾ ನಾಗೇನ ಮುಪಗನ್ತುಂ॥

೭೪. "ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ಕಾಲಿಙ್ಗೋ, ವೇಯ್ಯಞ್ಜನಿಕವಚೋ ನಿಸಾಮೇತ್ವಾ।
ಸಮ್ಪೇಸೇಸಿ ನಾಗಂ ಞಸ್ಸಾಮ, ಮಯಂ ಯಥಿಮಸ್ಸಿದಂ ವಚನಂ॥

೭೫. "ಸಮ್ಪೇಸಿತೋ ಚ ರಞ್ಞಾ, ನಾಗೋ ಕೋಞ್ಚೋವ ಅಭಿನದಿತ್ವಾನ।
ಪಟಿಸಕ್ಕಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ, ಗರುಂವ ಭಾರಂ ಅಸಹಮಾನೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಮಣಕೋಲಞ್ಞನ್ತಿ** ತಾಪಸಾನಂ ಪುತ್ತಂ। **ಚಕ್ಕಂ ವತ್ತಯತೋ**ತಿ ಚಕ್ಕಂ ವತ್ತಯಮಾನಂ, ಚಕ್ಕವತ್ತಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪರಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ**ತಿ ಭೂಮಿಭಾಗಂ ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ। **ಸಮಣುಗ್ಗತೋ**ತಿ ಸಬ್ಬಬುದ್ಧೇಹಿ ವಣ್ಣಿತೋ। **ಅನಧಿವರಾ**ತಿ ಅತುಲ್ಯಾ ಅಪ್ಪಮೇಯ್ಯಾ। **ವಿರೋಚನ್ತೀ**ತಿ ವಿಹತಸಬ್ಬಕಿಲೇಸನ್ಧಕಾರಾ ತರುಣಸೂರಿಯಾ ವಿಯ ಇಧ ನಿಸಿನ್ನಾ ವಿರೋಚನ್ತಿ। **ತಿಣಲತಾ**ತಿ ತಿಣಾನಿ ಚ ಲತಾಯೋ ಚ। **ಮಣ್ಡೋ**ತಿ ಚತುನಹುತಾಧಿಕದ್ವಿಯೋಜನಸತಸಹಸ್ಸಬಹಲಾಯ ಪಥವಿಯಾ ಮಣ್ಡೋ ಸಾರೋ ನಾಭಿಭೂತೋ ಅಚಲಟ್ಠಾನಂ, ಕಪ್ಪೇ ಸಣ್ಠಹನ್ತೇ ಪಠಮಂ ಸಣ್ಠಹತಿ, ವಿನಸ್ಸನ್ತೇ ಪಚ್ಛಾ ವಿನಸ್ಸತಿ। **ಇತಿ ನೋ ಸುತ**ನ್ತಿ ಏವಂ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಲಕ್ಖಣಮನ್ತವಸೇನ ಸುತಂ। **ಓರೋಹಿತ್ವಾ**ತಿ ಆಕಾಸತೋ ಓತರಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಸ ಸಬ್ಬಬುದ್ಧಾನಂ ಕಿಲೇಸವಿದ್ಧಂಸನಟ್ಠಾನಸ್ಸ **ನಮೋ ಕರೋಹಿ,** ಪೂಜಾಸಕ್ಕಾರಂ ಕರೋಹಿ।

ಯೇ ತೇತಿ ಯೇ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಞ್ಞೋ ಹತ್ಥಿರತನಸಙ್ಖಾತಾ ಉಪೋಸಥಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತನಾಗಾ। **ಏತ್ತಾವತಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ಏತ್ತಕಂ ಪದೇಸಂ ನೇವ ಉಪಯನ್ತಿ, ಕೋಟ್ಟಿಯಮಾನಾಪಿ ನ ಉಪಗಚ್ಛನ್ತಿಯೇವ। **ಅಭಿಜಾತೋ**ತಿ ಗೋಚರಿಯಾದೀನಿ ಅಟ್ಠ ಹತ್ಥಿಕುಲಾನಿ ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಕುಲೇ ಜಾತೋ। **ಕುಞ್ಜರ**ನ್ತಿ ಉತ್ತಮಂ। **ಏತ್ತಾವತಾ**ತಿ ಏತ್ತಕೋ ಪದೇಸೋ ಸಕ್ಕಾ ಏತೇನ ನಾಗೇನ ಉಪಗನ್ತುಂ, ಇತೋ ಉತ್ತರಿ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಅಭಿಕಙ್ಖನ್ತೋ ವಜಿರಙ್ಕುಸೇನ ಸಞ್ಞಂ ದತ್ವಾ ಪೇಸೇಹೀತಿ। **ವೇಯ್ಯಞ್ಜನಿಕವಚೋ ನಿಸಾಮೇತ್ವಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೋ ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಲಕ್ಖಣಪಾಠಕಸ್ಸ ವೇಯ್ಯಞ್ಜನಿಕಸ್ಸ ಕಾಲಿಙ್ಗಭಾರದ್ವಾಜಸ್ಸ ವಚೋ ನಿಸಾಮೇತ್ವಾ ಉಪಧಾರೇತ್ವಾ "ಇಸ್ಸಾಮ ಮಯಂ ಯಥಾ ಇಮಸ್ಸ ವಚನಂ ಯದಿ ವಾ ಸಚ್ಚಂ ಯದಿ ವಾ ಅಲಿಕ"ನ್ತಿ ವೀಮಂಸನ್ತೋ ನಾಗಂ ಪೇಸೇಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕೋಞ್ಚೋವ ಅಭಿನದಿತ್ವಾನಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೋ ನಾಗೋ ತೇನ ರಞ್ಞಾ ವಜಿರಙ್ಕುಸೇನ ಚೋದೇತ್ವಾ ಪೇಸಿತೋ ಕೋಞ್ಚಸಕುಣೋ ವಿಯ ನದಿತ್ವಾ ಪಟಿಸಕ್ಕಿತ್ವಾ ಸೋಣ್ಡಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಗೀವಂ ಉನ್ನಾಮೇತ್ವಾ ಗರುಂ ಭಾರಂ ವಹಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ವಿಯ ಆಕಾಸೇಯೇವ ನಿಸೀದಿ।

ಸೋ ತೇನ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವಿಜ್ಝಿಯಮಾನೋ ವೇದನಂ ಸಹಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ರಾಜಾ ಪನಸ್ಸ ಮತಭಾವಂ ಅಜಾನನ್ತೋ ಪಿಟ್ಠೇ ನಿಸಿನ್ನೋವ ಅಹೋಸಿ। ಕಾಲಿಙ್ಗಭಾರದ್ವಾಜೋ "ಮಹಾರಾಜ, ತವ ನಾಗೋ ನಿರುದ್ಧೋ, ಅಞ್ಞಂ ಹತ್ಥಿಂ ಸಙ್ಕಮಾ"ತಿ ಆಹ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ದಸಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೬. "ಕಾಲಿಙ್ಗಭಾರದ್ವಾಜೋ , ನಾಗಂ ಖೀಣಾಯುಕಂ ವಿದಿತ್ವಾನ।
ರಾಜಾನಂ ಕಾಲಿಙ್ಗಂ, ತರಮಾನೋ ಅಜ್ಝಭಾಸಿತ್ಥ।
ಅಞ್ಞಂ ಸಙ್ಕಮ ನಾಗಂ, ನಾಗೋ ಖೀಣಾಯುಕೋ ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನಾಗೋ ಖೀಣಾಯುಕೋ**ತಿ ನಾಗೋ ತೇ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತೋ, ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಕರೋನ್ತೇನ ನ ಸಕ್ಕಾ ಪಿಟ್ಠೇ ನಿಸಿನ್ನೇನ ಬೋಧಿಮಣ್ಡಮತ್ಥಕೇನ ಗನ್ತುಂ। **ಅಞ್ಞಂ ನಾಗಂ ಸಙ್ಕಮಾ**ತಿ ರಞ್ಞೋ ಪುಞ್ಞಿದ್ಧಿಬಲೇನ ಅಞ್ಞೋ ನಾಗೋ ಉಪೋಸಥಕುಲತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಉಪನಾಮೇಸಿ।

ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿಯಂ ನಿಸೀದಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಮತಹತ್ಥೀ ಭೂಮಿಯಂ ಪತಿ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಇತರಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೭. "ತಂ ಸುತ್ವಾ ಕಾಲಿಙ್ಗೋ, ತರಮಾನೋ ಸಙ್ಕಮೀ ನಾಗಂ।
ಸಙ್ಕನ್ತೇವ ರಞ್ಞೇ ನಾಗೋ, ತತ್ಥೇವ ಪತಿ ಭುಮ್ಯಾ।
ವೇಯ್ಯಞ್ಜನಿಕವಚೋ, ಯಥಾ ತಥಾ ಅಹು ನಾಗೋ"ತಿ॥

ಅಥ ರಾಜಾ ಆಕಾಸತೋ ಓರುಯ್ಹ ಬೋಧಿಮಣ್ಡಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಭಾರದ್ವಾಜಸ್ಸ ಥುತಿಂ ಕರೋನ್ತೋ ಆಹ -

೭೮. "ಕಾಲಿಙ್ಗೋ ರಾಜಾ ಕಾಲಿಙ್ಗಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಏತದವೋಚ।
ತ್ವಮೇವ ಅಸಿ ಸಮ್ಬುದ್ಧೋ, ಸಬ್ಬಞ್ಞೂ ಸಬ್ಬದಸ್ಸಾವೀ"ತಿ॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತಂ ಅನಧಿವಾಸೇನ್ತೋ ಅತ್ತಾನಂ ನೀಚಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧೇಯೇವ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವಣ್ಣೇಸಿ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೭೯. "ತಂ ಅನಧಿವಾಸೇನ್ತೋ ಕಾಲಿಙ್ಗ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಇದಮವೋಚ।
ವೇಯ್ಯಞ್ಜನಿಕಾ ಹಿ ಮಯಂ, ಬುದ್ಧಾ ಸಬ್ಬಞ್ಞುನೋ ಮಹಾರಾಜ॥

೮೦. "ಸಬ್ಬಞ್ಞೂ ಸಬ್ಬವಿದೂ ಚ, ಬುದ್ಧಾ ನ ಲಕ್ಖಣೇನ ಜಾನನ್ತಿ।
ಆಗಮಬಲಸಾ ಹಿ ಮಯಂ, ಬುದ್ಧಾ ಸಬ್ಬಂ ಪಜಾನನ್ತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವೇಯ್ಯಞ್ಜನಿಕಾತಿ** ಮಹಾರಾಜ, ಮಯಂ ಬ್ಯಞ್ಜನಂ ದಿಸ್ವಾ ಬ್ಯಾಕರಣಸಮತ್ಥಾ ಸುತಬುದ್ಧಾ ನಾಮ, ಬುದ್ಧಾ ಪನ ಸಬ್ಬಞ್ಞೂ ಸಬ್ಬವಿದೂ। ಬುದ್ಧಾ ಹಿ ಅತೀತಾದಿಭೇದಂ ಸಬ್ಬಂ ಜಾನನ್ತಿ ಚೇವ ಪಸ್ಸನ್ತಿ ಚ, ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣೇನ ತೇ ಸಬ್ಬಂ ಜಾನನ್ತಿ, ನ ಲಕ್ಖಣೇನ। ಮಯಂ ಪನ ಆಗಮಬಲಸಾ ಅತ್ತನೋ ಸಿಪ್ಪಬಲೇನೇವ ಜಾನಾಮ, ತಞ್ಚ ಏಕದೇಸಮೇವ, ಬುದ್ಧಾ ಪನ ಸಬ್ಬಂ ಪಜಾನನ್ತೀತಿ।

ರಾಜಾ ಬುದ್ಧಗುಣೇ ಸುತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಸಕಲಚಕ್ಕವಾಳವಾಸಿಕೇಹಿ ಬಹುಗನ್ಧಮಾಲಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಮಹಾಬೋಧಿಮಣ್ಡೇ ಸತ್ತಾಹಂ ವಸಿತ್ವಾ ಮಹಾಬೋಧಿಪೂಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಗಾಥಾದ್ವಯಮಾಹ -

೮೧. "ಮಹಯಿತ್ವಾ ಸಮ್ಬೋಧಿಂ, ನಾನಾತುರಿಯೇಹಿ ವಜ್ಜಮಾನೇಹಿ।
ಮಾಲಾವಿಲೇಪನಂ ಅಭಿಹರಿತ್ವಾ, ಅಥ ರಾಜಾ ಮನುಪಾಯಾಸಿ॥

೮೨. "ಸಟ್ಠಿ ವಾಹಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಪುಪ್ಫಾನಂ ಸನ್ನಿಪಾತಯಿ।
ಪೂಜೇಸಿ ರಾಜಾ ಕಾಲಿಙ್ಗೋ, ಬೋಧಿಮಣ್ಡಮನುತ್ತರ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮನುಪಾಯಾಸೀತಿ** ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ಮಹಾಬೋಧಿಮಣ್ಡೇ ಅಟ್ಠಾರಸಹತ್ಥಂ ಸುವಣ್ಣತ್ಥಮ್ಭಂ ಉಸ್ಸಾಪೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಸತ್ತರತನಮಯಾ ವೇದಿಕಾ ಕಾರೇಸಿ, ರತನಮಿಸ್ಸಕಂ ವಾಲುಕಂ ಓಕಿರಾಪೇತ್ವಾ ಪಾಕಾರಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಕಾರೇಸಿ, ಸತ್ತರತನಮಯಂ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕಂ ಕಾರೇಸಿ, ದೇವಸಿಕಂ ಪುಪ್ಫಾನಂ ಸಟ್ಠಿವಾಹಸಹಸ್ಸಾನಿ ಸನ್ನಿಪಾತಯಿ, ಏವಂ ಬೋಧಿಮಣ್ಡಂ ಪೂಜೇಸಿ। ಪಾಳಿಯಂ ಪನ "ಸಟ್ಠಿ ವಾಹಸಹಸ್ಸಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನ"ನ್ತಿ ಏತ್ತಕಮೇವ ಆಗತಂ।

ಏವಂ ಮಹಾಬೋಧಿಪೂಜಂ ಕತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಅಯ್ಯಕಾಯ್ಯಿಕೇ ಚ ಆದಾಯ ದನ್ತಪುರಮೇವ ಆನೇತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಆನನ್ದೋ ಬೋಧಿಪೂಜಂ ಕಾರೇಸಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಮಾಣವಕಕಾಲಿಙ್ಗೋ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಕಾಲಿಙ್ಗಭಾರದ್ವಾಜೋ ಪನ ಅಹಮೇವ

ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಕಾಲಿಙ್ಗಬೋಧಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಛಟ್ಠಾ।

[೪೮೦] ೭. ಅಕಿತ್ತಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಕಿತ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಮ್ಮನ್ತನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಸಾವತ್ಥಿವಾಸಿಂ ದಾನಪತಿಂ ಉಪಾಸಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ಸತ್ಥಾರಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಪರಿಯೋಸಾನದಿವಸೇ ಅರಿಯಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸಬ್ಬಪರಿಕ್ಖಾರೇ ಅದಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ ಪರಿಸಮಜ್ಝೇಯೇವ ಅನುಮೋದನಂ ಕರೋನ್ತೋ “ಉಪಾಸಕ, ಮಹಾ ತೇ ಪರಿಚ್ಚಾಗೋ, ಅಹೋ ದುಕ್ಕರಂ ತಯಾ ಕತಂ, ಅಯಞ್ಹಿ ದಾನವಂಸೋ ನಾಮ ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾನಂ ವಂಸೋ, ದಾನಂ ನಾಮ ಗಿಹಿನಾಪಿ ಪಬ್ಬಜಿತೇನಾಪಿ ದಾತಬ್ಬಮೇವ। ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾ ಪನ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅರಞ್ಞೇ ವಸನ್ತಾಪಿ ಅಲೋಣಕಂ ವಿಧೂಪನಂ ಉದಕಮತ್ತಸಿತ್ತಂ ಕಾರಪಣ್ಣಂ ಖಾದಮಾನಾಪಿ ಸಮ್ಪತ್ತಯಾಚಕಾನಂ ಯಾವದತ್ಥಂ ದತ್ವಾ ಸಯಂ ಪೀತಿಸುಖೇನ ಯಾಪಯಿಂಸೂ”ತಿ ವತ್ವಾ “ಭನ್ತೇ, ಇದಂ ತಾವ ಸಬ್ಬಪರಿಕ್ಖಾರದಾನಂ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಪಾಕಟಂ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ವುತ್ತಂ ಅಪಾಕಟಂ, ತಂ ನೋ ಕಥೇಥಾ”ತಿ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಸೀತಿಕೋಟಿವಿಭವಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಸ್ಸ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, “ಅಕಿತ್ತೀ”ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ತಸ್ಸ ಪದಸಾ ಗಮನಕಾಲೇ ಭಗಿನೀಪಿ ಜಾಯಿ, “ಯಸವತೀ”ತಿಸ್ಸಾ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ಮಹಾಸತ್ತೋ ಸೋಳಸವಸ್ಸಕಾಲೇ ತಕ್ಕಸಿಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪಾನಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚಾಗಮಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಕಾಲಮಕಂಸು। ಸೋ ತೇಸಂ ಪೇತಕಿಚ್ಚಾನಿ ಕಾರೇತ್ವಾ ಧನವಿಲೋಕನಂ ಕರೋನ್ತೋ “ಅಸುಕೋ ನಾಮ ಏತ್ತಕಂ ಧನಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ಅತೀತೋ, ಅಸುಕೋ ಏತ್ತಕ”ನ್ತಿ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಸಂವಿಗ್ಗಮಾನಸೋ ಹುತ್ವಾ “ಇದಂ ಧನಮೇವ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ನ ಧನಸ್ಸ ಸಂಹಾರಕಾ, ಸಬ್ಬೇ ಇಮಂ ಧನಂ ಪಹಾಯೇವ ಗತಾ, ಅಹಂ ಪನ ತಂ ಆದಾಯ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಭಗಿನಿಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ “ತ್ವಂ ಇಮಂ ಧನಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಾಹೀ”ತಿ ಆಹ । “ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪನ ಕೋ ಅಜ್ಝಾಸಯೋ”ತಿ? “ಪಬ್ಬಜಿತುಕಾಮೋಮ್ಹೀ”ತಿ। “ಭಾತಿಕ, ಅಹಂ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಛಡ್ಡಿತಂ ಖೇಳಂ ನ ಸಿರಸಾ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಾಮಿ, ನ ಮೇ ಇಮಿನಾ ಅತ್ಥೋ, ಅಹಮ್ಪಿ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಸೋ ರಾಜಾನಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇಸಿ “ಧನೇನ ಅತ್ಥಿಕಾ ಅಕಿತ್ತಿಪಣ್ಡಿತಸ್ಸ ಗೇಹಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೂ”ತಿ।

ಸೋ ಸತ್ತಾಹಂ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ ಧನೇ ಅಖೀಯಮಾನೇ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ಇಮೇ ಸಙ್ಖಾರಾ ಖೀಯನ್ತಿ, ಕಿಂ ಮೇ ಧನಕೀಳಾಯ, ಅತ್ಥಿಕಾ ತಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ ನಿವೇಸನದ್ವಾರಂ ವಿವರಿತ್ವಾ “ದಿನ್ನಞ್ಞೇವ ಹರನ್ತೂ”ತಿ ಸಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣಂ ಗೇಹಂ ಪಹಾಯ ಞಾತಿಮಣ್ಡಲಸ್ಸ ಪರಿದೇವನ್ತಸ್ಸ ಭಗಿನಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿತೋ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಯೇನ ದ್ವಾರೇನ ನಿಕ್ಖಮಿ, ತಂ ಅಕಿತ್ತಿದ್ವಾರಂ ನಾಮ ಜಾತಂ, ಯೇನ ತಿತ್ಥೇನ ನದಿಂ ಓತಿಣ್ಣೋ, ತಮ್ಪಿ ಅಕಿತ್ತಿತಿತ್ಥಂ ನಾಮ ಜಾತಂ। ಸೋ ದ್ವೇ ತೀಣಿ ಯೋಜನಾನಿ ಗನ್ತ್ವಾ ರಮಣೀಯೇ ಠಾನೇ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಭಗಿನಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಪಬ್ಬಜಿ। ತಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜಿತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಬಹುಗಾಮನಿಗಮರಾಜಧಾನಿವಾಸಿನೋ ಪಬ್ಬಜಿಂಸು। ಮಹಾಪರಿವಾರೋ ಅಹೋಸಿ, ಮಹಾಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದಕಾಲೋ ವಿಯ ಪವತ್ತಿ। ಅಥ ಮಹಾಸತ್ತೋ “ಅಯಂ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ಮಹಾ, ಪರಿವಾರೋಪಿ ಮಹನ್ತೋ, ಮಯಾ ಏಕಕೇನೇವ ವಿಹರಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಅವೇಲಾಯ ಅನ್ತಮಸೋ ಭಗಿನಿಮ್ಪಿ ಅಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ಏಕಕೋವ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ದಮಿಳರಟ್ಠಂ ಪತ್ವಾ ಕಾವೀರಪಟ್ಟನಸಮೀಪೇ ಉಯ್ಯಾನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಝಾನಾಭಿಞ್ಞಾಯೋ ನಿಬ್ಬತ್ತೇಸಿ। ತತ್ರಾಪಿಸ್ಸ ಮಹಾಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಸೋ ತಂ ಜಿಗುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ನಾಗದೀಪಸಮೀಪೇ ಕಾರದೀಪೇ ಓತರಿ। ತದಾ ಕಾರದೀಪೋ ಅಹಿದೀಪೋ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಮಹನ್ತಂ ಕಾರರುಕ್ಖಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ತತ್ಥ ತಸ್ಸ ವಸನಭಾವಂ ನ ಕೋಚಿ

ಜಾನಾತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಭಗಿನೀ ಭಾತರಂ ಗವೇಸಮಾನಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ದಮಿಳರಟ್ಠಂ ಪತ್ವಾ ತಂ ಅದಿಸ್ವಾ ತೇನ ವಸಿತಟ್ಠಾನೇಯೇವ ವಸಿ, ಝಾನಂ ಪನ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ।

ಮಹಾಸತ್ತೋ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛತಾಯ ಕತ್ಥಚಿ ಅಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಫಲಕಾಲೇ ಫಲಾನಿ ಖಾದತಿ, ಪತ್ತಕಾಲೇ ಪತ್ತಾನಿ ಉದಕಸಿತ್ತಾನಿ ಖಾದತಿ। ತಸ್ಸ ಸೀಲತೇಜೇನ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಪಣ್ಡುಕಮ್ಬಲಸಿಲಾಸನಂ ಉಣ್ಹಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಸಕ್ಕೋ "ಕೋ ನು ಖೋ ಮಂ ಠಾನಾ ಚಾವೇತುಕಾಮೋ"ತಿ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ಅಕಿತ್ತಿಪಣ್ಡಿತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಮತ್ಥಂ ಏಸ ತಾಪಸೋ ಸೀಲಾನಿ ರಕ್ಖತಿ, ಸಕ್ಕತ್ತಂ ನು ಖೋ ಪತ್ಥೇತಿ, ಉದಾಹು ಅಞ್ಞಂ, ವೀಮಂಸಿಸ್ಸಾಮಿ ನಂ। ಅಯಞ್ಹಿ ದುಕ್ಖೇನ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ, ಉದಕಸಿತ್ತಾನಿ ಕಾರಪಣ್ಣಾನಿ ಖಾದತಿ, ಸಚೇ ಸಕ್ಕತ್ತಂ ಪತ್ಥೇತಿ, ಅತ್ತನೋ ಸಿತ್ತಪತ್ತಾನಿ ಮಯ್ಹಂ ದಸ್ಸತಿ, ನೋ ಚೇ, ನ ದಸ್ಸತೀ"ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವಣ್ಣೇನ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಾರಪಣ್ಣಾನಿ ಸೇದೇತ್ವಾ ಓತಾರೇತ್ವಾ "ಸೀತಲಭೂತಾನಿ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಣ್ಣಸಾಲದ್ವಾರೇ ನಿಸೀದಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪುರತೋ ಸಕ್ಕೋ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ "ಲಾಭಾ ವತ ಮೇ, ಯೋಹಂ ಯಾಚಕಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ಅಜ್ಜ ಮೇ ಮನೋರಥಂ ಮತ್ಥಕಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ದಾನಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಕ್ಕಭಾಜನೇನೇವ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ "ಇದಂ ಮೇ ದಾನಂ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಸ್ಸ ಪಚ್ಚಯೋ ಹೋತೂ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ಅಸೇಸೇತ್ವಾವ ತಸ್ಸ ಭಾಜನೇ ಪಕ್ಖಿಪಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಥೋಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅನ್ತರಧಾಯಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋಪಿ ತಸ್ಸ ದತ್ವಾ ಪುನ ಅಪಚಿತ್ವಾ ಪೀತಿಸುಖೇನೇವ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಪಚಿತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಪಣ್ಣಸಾಲದ್ವಾರೇ ನಿಸೀದಿ।

ಸಕ್ಕೋ ಪುನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವೇಸೇನ ಅಗಮಾಸಿ। ಪುನಪಿಸ್ಸ ದತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತೋ ತಥೇವ ವೀತಿನಾಮೇಸಿ। ತತಿಯದಿವಸೇಪಿ ತಥೇವ ದತ್ವಾ "ಅಹೋ ಮೇ ಲಾಭಾ ವತ, ಕಾರಪಣ್ಣಾನಿ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಹನ್ತಂ ಪುಞ್ಞಂ ಪಸುತ"ನ್ತಿ ಸೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋ ತಯೋ ದಿವಸೇ ಅನಾಹಾರತಾಯ ದುಬ್ಬಲೋಪಿ ಸಮಾನೋ ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕಸಮಯೇ ಪಣ್ಣಸಾಲತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ದಾನಂ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ಪಣ್ಣಸಾಲದ್ವಾರೇ ನಿಸೀದಿ। ಸಕ್ಕೋಪಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತಯೋ ದಿವಸೇ ನಿರಾಹಾರೋ ಹುತ್ವಾ ಏವಂ ದುಬ್ಬಲೋಪಿ ದಾನಂ ದೇನ್ತೋ ತುಟ್ಠಚಿತ್ತೋವ ದೇತಿ, ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಞ್ಞಥತ್ತಮ್ಪಿ ನತ್ಥಿ, ಅಹಂ ಇಮಂ 'ಇದಂ ನಾಮ ಪತ್ಥೇತ್ವಾ ದೇತೀ'ತಿ ನ ಜಾನಾಮಿ, ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಅಜ್ಝಾಸಯಮಸ್ಸ ಸುತ್ವಾ ದಾನಕಾರಣಂ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕೇ ವೀತಿವತ್ತೇ ಮಹನ್ತೇನ ಸಿರಿಸೋಭಗ್ಗೇನ ಗಗನತಲೇ ತರುಣಸೂರಿಯೋ ವಿಯ ಜಲಮಾನೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಪುರತೋವ ಠತ್ವಾ "ಅಮ್ಭೋ ತಾಪಸ, ಏವಂ ಉಣ್ಹವಾತೇ ಪಹರನ್ತೇ ಏವರೂಪೇ ಲೋಣಜಲಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೇ ಅರಞ್ಞೇ ಕಿಮತ್ಥಂ ತಪೋಕಮ್ಮಂ ಕರೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೮೩. "ಅಕಿತ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಮ್ಮನ್ತಂ, ಸಕ್ಕೋ ಭೂತಪತೀ ಬ್ರವಿ।
ಕಿಂ ಪತ್ಥಯಂ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮೇ, ಏಕೋ ಸಮ್ಮಸಿ ಘಮ್ಮನೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಿಂ ಪತ್ಥಯ**ನ್ತಿ ಕಿಂ ಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪತ್ಥೇನ್ತೋ, ಉದಾಹು ಸಕ್ಕಸಮ್ಪತ್ತಿಆದೀನಂ ಅಞ್ಞತರನ್ತಿ।

ಮಹಾಸತ್ತೋ ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸಕ್ಕಭಾವಞ್ಚಸ್ಸ ಞತ್ವಾ "ನಾಹಂ ಏತಾ ಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಪತ್ಥೇಮಿ, ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಂ ಪನ ಪತ್ಥೇನ್ತೋ ತಪೋಕಮ್ಮಂ ಕರೋಮೀ"ತಿ ಪಕಾಸೇತುಂ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೮೪. "ದುಕ್ಖೋ ಪುನಬ್ಭವೋ ಸಕ್ಕ, ಸರೀರಸ್ಸ ಚ ಭೇದನಂ।
ಸಮ್ಮೋಹಮರಣಂ ದುಕ್ಖಂ, ತಸ್ಮಾ ಸಮ್ಮಾಮಿ ವಾಸವಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತಸ್ಮಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಜಾತಿ ಖನ್ಧಾನಂ ಭೇದನಂ ಸಮ್ಮೋಹಮರಣಞ್ಚ ದುಕ್ಖಂ, ತಸ್ಮಾ ಯತ್ಥೇತಾನಿ ನತ್ಥಿ, ತಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪತ್ಥೇನ್ತೋ ಇಧ ಸಮ್ಮಾಮೀತಿ ಏವಂ ಅತ್ತನೋ ನಿಬ್ಬಾನಜ್ಝಾಸಯತಂ ದೀಪೇತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸಕ್ಕೋ ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ "ಸಬ್ಬಭವೇಸು ಕಿರಾಯಂ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋ ನಿಬ್ಬಾನತ್ಥಾಯ ಅರಞ್ಞೇ ವಿಹರತಿ, ವರಮಸ್ಸ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವರೇನ ನಿಮನ್ತೇನ್ತೋ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೮೫. "ಏತಸ್ಮಿಂ ತೇ ಸುಲಪಿತೇ, ಪತಿರೂಪೇ ಸುಭಾಸಿತೇ।
ವರಂ ಕಸ್ಸಪ ತೇ ದಮ್ಮಿ, ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಮನಸಿಚ್ಛಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಮನಸಿಚ್ಛಸೀ**ತಿ ಯಂ ಮನಸಾ ಇಚ್ಛಸಿ, ತಂ ದಮ್ಮಿ, ವರಂ ಗಣ್ಹಾಹೀತಿ।

ಮಹಾಸತ್ತೋ ವರಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಚತುತ್ಥಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೮೬. "ವರಞ್ಚೇ ಮೇ ಅದೋ ಸಕ್ಕ, ಸಬ್ಬಭೂತಾನಮಿಸ್ಸರ।
ಯೇನ ಪುತ್ತೇ ಚ ದಾರೇ ಚ, ಧನಧಞ್ಞಂ ಪಿಯಾನಿ ಚ।
ಲದ್ಧಾ ನರಾ ನ ತಪ್ಪನ್ತಿ, ಸೋ ಲೋಭೋ ನ ಮಯೀ ವಸೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವರಞ್ಚೇ ಮೇ ಅದೋ**ತಿ ಸಚೇ ವರಂ ಮಯ್ಹಂ ದೇಸಿ। **ಪಿಯಾನಿ ಚಾ**ತಿ ಅಞ್ಞಾನಿ ಚ ಯಾನಿ ಪಿಯಭಣ್ಡಾನಿ। **ನ ತಪ್ಪನ್ತೀ**ತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಪುತ್ತಾದಯೋ ಪತ್ಥೇನ್ತಿಯೇವ, ನ ತಿತ್ತಿಂ ಉಪಗಚ್ಛನ್ತಿ। **ನ ಮಯೀ ವಸೇ**ತಿ ಮಯಿ ಮಾ ವಸತು ಮಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತು।

ಅಥಸ್ಸ ಸಕ್ಕೋ ತುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಉತ್ತರಿಮ್ಪಿ ವರಂ ದೇನ್ತೋ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಚ ವರಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿಂಸು -

೮೭. "ಏತಸ್ಮಿಂ ತೇ ಸುಲಪಿತೇ, ಪತಿರೂಪೇ ಸುಭಾಸಿತೇ।
ವರಂ ಕಸ್ಸಪ ತೇ ದಮ್ಮಿ, ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಮನಸಿಚ್ಛಸಿ॥

೮೮. "ವರಞ್ಚೇ ಮೇ ಅದೋ ಸಕ್ಕ, ಸಬ್ಬಭೂತಾನಮಿಸ್ಸರ।
ಖೇತ್ತಂ ವತ್ಥುಂ ಹಿರಞ್ಞಞ್ಚ, ಗವಾಸ್ಸಂ ದಾಸಪೋರಿಸಂ।
ಯೇನ ಜಾತೇನ ಜೀಯನ್ತಿ, ಸೋ ದೋಸೋ ನ ಮಯೀ ವಸೇ॥

೮೯. "ಏತಸ್ಮಿಂ ತೇ ಸುಲಪಿತೇ, ಪತಿರೂಪೇ ಸುಭಾಸಿತೇ।
ವರಂ ಕಸ್ಸಪ ತೇ ದಮ್ಮಿ, ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಮನಸಿಚ್ಛಸಿ॥

೯೦. "ವರಞ್ಚೇ ಮೇ ಅದೋ ಸಕ್ಕ, ಸಬ್ಬಭೂತಾನಮಿಸ್ಸರ।
ಬಾಲಂ ನ ಪಸ್ಸೇ ನ ಸುಣೇ, ನ ಚ ಬಾಲೇನ ಸಂವಸೇ।
ಬಾಲೇನಲ್ಲಾಪಸಲ್ಲಾಪಂ, ನ ಕರೇ ನ ಚ ರೋಚಯೇ॥

೯೧. "ಕಿಂ ನು ತೇ ಅಕರಂ ಬಾಲೋ, ವದ ಕಸ್ಸಪ ಕಾರಣಂ।
ಕೇನ ಕಸ್ಸಪ ಬಾಲಸ್ಸ, ದಸ್ಸನಂ ನಾಭಿಕಙ್ಖಸಿ॥

೯೨. "ಅನಯಂ ನಯತಿ ದುಮ್ಮೇಧೋ, ಅಧುರಾಯಂ ನಿಯುಞ್ಜತಿ।
ದುನ್ನಯೋ ಸೇಯ್ಯಸೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾ ವುತ್ತೋ ಪಕುಪ್ಪತಿ।
ವಿನಯಂ ಸೋ ನ ಜಾನಾತಿ, ಸಾಧು ತಸ್ಸ ಅದಸ್ಸನಂ॥

೯೩. “ಏತಸ್ಮಿಂ ತೇ ಸುಲಪಿತೇ, ಪತಿರೂಪೇ ಸುಭಾಸಿತೇ।
ವರಂ ಕಸ್ಸಪ ತೇ ದಮ್ಮಿ, ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಮನಸಿಚ್ಛಸಿ॥

೯೪. “ವರಞ್ಚೇ ಮೇ ಅದೋ ಸಕ್ಕ, ಸಬ್ಬಭೂತಾನಮಿಸ್ಸರ।
ಧೀರಂ ಪಸ್ಸೇ ಸುಣೇ ಧೀರಂ, ಧೀರೇನ ಸಹ ಸಂವಸೇ।
ಧೀರೇನಲ್ಲಾಪಸಲ್ಲಾಪಂ, ತಂ ಕರೇ ತಞ್ಚ ರೋಚಯೇ॥

೯೫. “ಕಿಂ ನು ತೇ ಅಕರಂ ಧೀರೋ, ವದ ಕಸ್ಸಪ ಕಾರಣಂ।
ಕೇನ ಕಸ್ಸಪ ಧೀರಸ್ಸ, ದಸ್ಸನಂ ಅಭಿಕಙ್ಖಸಿ॥

೯೬. “ನಯಂ ನಯತಿ ಮೇಧಾವೀ, ಅಧುರಾಯಂ ನ ಯುಞ್ಜತಿ।
ಸುನಯೋ ಸೇಯ್ಯಸೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾ ವುತ್ತೋ ನ ಕುಪ್ಪತಿ।
ವಿನಯಂ ಸೋ ಪಜಾನಾತಿ, ಸಾಧು ತೇನ ಸಮಾಗಮೋ॥

೯೭. “ಏತಸ್ಮಿಂ ತೇ ಸುಲಪಿತೇ, ಪತಿರೂಪೇ ಸುಭಾಸಿತೇ।
ವರಂ ಕಸ್ಸಪ ತೇ ದಮ್ಮಿ, ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಮನಸಿಚ್ಛಸಿ॥

೯೮. “ವರಞ್ಚೇ ಮೇ ಅದೋ ಸಕ್ಕ, ಸಬ್ಬಭೂತಾನಮಿಸ್ಸರ।
ತತೋ ರತ್ಯಾ ವಿವಸಾನೇ, ಸೂರಿಯುಗ್ಗಮನಂ ಪತಿ।
ದಿಬ್ಬಾ ಭಕ್ಖಾ ಪಾತುಭವೇಯ್ಯುಂ, ಸೀಲವನ್ತೋ ಚ ಯಾಚಕಾ॥

೯೯. “ದದತೋ ಮೇ ನ ಖೀಯೇಥ, ದತ್ವಾ ನಾನುತಪೇಯ್ಯಹಂ।
ದದಂ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇಯ್ಯಂ, ಏತಂ ಸಕ್ಕ ವರಂ ವರೇ॥

೧೦೦“ಏತಸ್ಮಿಂ ತೇ ಸುಲಪಿತೇ, ಪತಿರೂಪೇ ಸುಭಾಸಿತೇ।
ವರಂ ಕಸ್ಸಪ ತೇ ದಮ್ಮಿ, ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಮನಸಿಚ್ಛಸಿ॥

೧೦೧“ವರಞ್ಚೇ ಮೇ ಅದೋ ಸಕ್ಕ, ಸಬ್ಬಭೂತಾನಮಿಸ್ಸರ।
ನ ಮಂ ಪುನ ಉಪೇಯ್ಯಾಸಿ, ಏತಂ ಸಕ್ಕ ವರಂ ವರೇ॥

೧೦೨“ಬಹೂಹಿ ವತಚರಿಯಾಹಿ, ನರಾ ಚ ಅಥ ನಾರಿಯೋ।
ದಸ್ಸನಂ ಅಭಿಕಙ್ಖನ್ತಿ, ಕಿಂ ನು ಮೇ ದಸ್ಸನೇ ಭಯಂ॥

೧೦೩“ತಂ ತಾದಿಸಂ ದೇವವಣ್ಣಂ, ಸಬ್ಬಕಾಮಸಮಿದ್ಧಿನಂ।
ದಿಸ್ವಾ ತಪೋ ಪಮಜ್ಜೇಯ್ಯಂ, ಏತಂ ತೇ ದಸ್ಸನೇ ಭಯ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯೇನ ಜಾತೇನಾ**ತಿ ಯೇನ ಚಿತ್ತೇನ ಜಾತೇನ ಕುದ್ಧಾ ಸತ್ತಾ ಪಾಣವಧಾದೀನಂ ಕತತ್ತಾ ರಾಜದಣ್ಡವಸೇನ ವಿಸಖಾದನಾದೀಹಿ ವಾ ಅತ್ತನೋ ಮರಣವಸೇನ ಏತಾನಿ ಖೇತ್ತಾದೀನಿ ಜೀಯನ್ತಿ, ಸೋ ದೋಸೋ ಮಯಿ ನ ವಸೇಯ್ಯಾತಿ

ಯಾಚತಿ। **ನ ಸುಣೇ**ತಿ ಅಸುಕಟ್ಠಾನೇ ನಾಮ ವಸತೀತಿಪಿ ಇಮೇಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ನ ಸುಣೇಯ್ಯಂ। **ಕಿಂ ನು ತೇ ಅಕರ**ನ್ತಿ ಕಿಂ ನು ತವ ಬಾಲೇನ ಮಾತಾ ಮಾರಿತಾ, ಉದಾಹು ತವ ಪಿತಾ, ಅಞ್ಞಂ ವಾ ಪನ ತೇ ಕಿಂ ನಾಮ ಅನತ್ಥಂ ಬಾಲೋ ಅಕರಂ।

ಅನಯಂ ನಯತೀತಿ ಅಕಾರಣಂ "ಕಾರಣ"ನ್ತಿ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಪಾಣಾತಿಪಾತಾದೀನಿ ಕತ್ವಾ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇಸ್ಸಾಮೀತಿ ಏವರೂಪಾನಿ ಅನತ್ಥಕಮ್ಮಾನಿ ಚಿನ್ತೇತಿ। **ಅಧುರಾಯ**ನ್ತಿ ಸದ್ಧಾಧುರಸೀಲಧುರಪಞ್ಞಾಧುರೇಸು ಅಯೋಜೇತ್ವಾ ಅಯೋಗೇ ನಿಯುಞ್ಜತಿ। **ದುನ್ನಯೋ ಸೇಯ್ಯಸೋ ಹೋತೀ**ತಿ ದುನ್ನಯೋವ ತಸ್ಸ ಸೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ। ಪಞ್ಚ ದುಸ್ಸೀಲಕಮ್ಮಾನಿ ಸಮಾದಾಯ ವತ್ತನಮೇವ ಸೇಯ್ಯೋತಿ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಹಿತಪಟಿಪತ್ತಿಯಾ ವಾ ದುನ್ನಯೋ ಹೋತಿ ನೇತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯೋ। **ಸಮ್ಮಾ ವುತ್ತೋ**ತಿ ಹೇತುನಾ ಕಾರಣೇನ ವುತ್ತೋ ಕುಪ್ಪತಿ। **ವಿನಯ**ನ್ತಿ "ಏವಂ ಅಭಿಕ್ಕಮಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿಆದಿಕಂ ಆಚಾರವಿನಯಂ ನ ಜಾನಾತಿ, ಓವಾದಞ್ಚ ನ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛತಿ। **ಸಾಧು ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಏತೇಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ತಸ್ಸ ಅದಸ್ಸನಮೇವ ಸಾಧು।

ಸೂರಿಯುಗ್ಗಮನಂ ಪತೀತಿ ಸೂರಿಯುಗ್ಗಮನವೇಲಾಯ। **ದಿಬ್ಬಾ ಭಕ್ಖಾ**ತಿ ದಿಬ್ಬಭೋಜನಂ **ಯಾಚಕಾ**ತಿ ತಸ್ಸ ದಿಬ್ಬಭೋಜನಸ್ಸ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಾ। **ವತಚರಿಯಾಹೀ**ತಿ ದಾನಸೀಲಉಪೋಸಥಕಮ್ಮೇಹಿ। **ದಸ್ಸನಂ ಅಭಿಕಙ್ಖನ್ತೀ**ತಿ ದಸ್ಸನಂ ಮಮ ಅಭಿಕಙ್ಖನ್ತಿ। **ತಂ ತಾದಿಸ**ನ್ತಿ ಏವರೂಪಂ ದಿಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರವಿಭೂಸಿತಂ। **ಪಮಜ್ಜೇಯ್ಯ**ನ್ತಿ ಪಮಾದಂ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯಂ। ತವ ಸಿರಿಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪತ್ಥೇಯ್ಯಂ, ಏವಂ ನಿಬ್ಬಾನತ್ಥಾಯ ಪವತ್ತಿತೇ ತಪೋಕಮ್ಮೇ ಸಕ್ಕಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ಥೇನ್ತೋ ಪಮತ್ತೋ ನಾಮ ಭವೇಯ್ಯಂ, ಏತಂ ತವ ದಸ್ಸನೇ ಮಯ್ಹಂ ಭಯನ್ತಿ।

ಸಕ್ಕೋ "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನ ತೇ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಖಮಾಪೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ ಯಾವಜೀವಂ ತತ್ಥೇವ ವಸನ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮವಿಹಾರೇ ಭಾವೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಸಕ್ಕೋ ಅನುರುದ್ಧೋ ಅಹೋಸಿ, ಅಕಿತ್ತಿಪಣ್ಡಿತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಅಕಿತ್ತಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಸತ್ತಮಾ।

[೪೮೧] ೮. ತಕ್ಕಾರಿಯಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಹಮೇವ ದುಬ್ಭಾಸಿತಂ ಭಾಸಿ ಬಾಲೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕೋಕಾಲಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಅನ್ತೋವಸ್ಸೇ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ ಗಣಂ ಪಹಾಯ ವಿವಿತ್ತಾವಾಸಂ ವಸಿತುಕಾಮಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಕೋಕಾಲಿಕರಟ್ಠೇ ಕೋಕಾಲಿಕಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಏವಮಾಹಂಸು "ಆವುಸೋ ಕೋಕಾಲಿಕ, ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅಮ್ಹಾಕಂ, ಅಮ್ಹೇ ಚ ನಿಸ್ಸಾಯ ತವ ಫಾಸುವಿಹಾರೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಇಮಂ ತೇಮಾಸಂ ಇಧ ವಸೇಯ್ಯಾಮಾ"ತಿ। "ಕೋ ಪನಾವುಸೋ, ಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಫಾಸುವಿಹಾರೋ"ತಿ। ಸಚೇ ತ್ವಂ ಆವುಸೋ "ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ ಇಧ ವಿಹರನ್ತೀ"ತಿ ಕಸ್ಸಚಿ ನಾರೋಚೇಯ್ಯಾಸಿ, ಮಯಂ ಸುಖಂ ವಿಹರೇಯ್ಯಾಮ, ಅಯಂ ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಫಾಸುವಿಹಾರೋತಿ। "ಅಥ ತುಮ್ಹೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಯ್ಹಂ ಕೋ ಫಾಸುವಿಹಾರೋ"ತಿ? "ಮಯಂ ತುಯ್ಹಂ ಅನ್ತೋತೇಮಾಸಂ ಧಮ್ಮಂ ವಾಚೇಸ್ಸಾಮ, ಧಮ್ಮಕಥಂ ಕಥೇಸ್ಸಾಮ, ಏಸ ತುಯ್ಹಂ ಅಮ್ಹೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಫಾಸುವಿಹಾರೋ"ತಿ। "ವಸಥಾವುಸೋ, ಯಥಾಜ್ಝಾಸಯೇನಾ"ತಿ। ಸೋ ತೇಸಂ ಪತಿರೂಪಂ ಸೇನಾಸನಂ ಅದಾಸಿ। ತೇ ಫಲಸಮಾಪತ್ತಿಸುಖೇನ ಸುಖಂ ವಸಿಂಸು। ಕೋಚಿ ನೇಸಂ ತತ್ಥ ವಸನಭಾವಂ ನ ಜಾನಾತಿ।

ತೇ ವುತ್ಥವಸ್ಸಾ ಪವಾರೇತ್ವಾ "ಆವುಸೋ, ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸುಖಂ ವುತ್ಥಮ್ಹಾ, ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತುಂ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ತಂ ಆಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ತೇ ಆದಾಯ ಧುರಗಾಮೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿ। ಥೇರಾ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚಾ ಗಾಮತೋ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು। ಕೋಕಾಲಿಕೋ ತೇ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಆರೋಚೇಸಿ "ಉಪಾಸಕಾ, ತುಮ್ಹೇ

ತಿರಚ್ಛಾನಸದಿಸಾ, ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕೇ ತೇಮಾಸಂ ಧುರವಿಹಾರೇ ವಸನ್ತೇ ನ ಜಾನಿತ್ಥ, ಇದಾನಿ ತೇ ಗತಾ"ತಿ। ಮನುಸ್ಸಾ "ಕಸ್ಮಾ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ನಾರೋಚಿತ್ಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಬಹುಂ ಸಪ್ಪಿತೇಲಾದಿಭೇಸಜ್ಜಞ್ಚೇವ ವತ್ಥಚ್ಛಾದನಞ್ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಥೇರೇ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಖಮಥ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ಮಯಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಅಗ್ಗಸಾವಕಭಾವಂ ನ ಜಾನಾಮ, ಅಜ್ಜ ನೋ ಕೋಕಾಲಿಕಭದನ್ತಸ್ಸ ವಚನೇನ ಞಾತಾ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅನುಕಮ್ಪಾಯ ಇಮಾನಿ ಭೇಸಜ್ಜವತ್ಥಚ್ಛಾದನಾನಿ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ಆಹಂಸು।

ಕೋಕಾಲಿಕೋ "ಥೇರಾ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛಾ ಸನ್ತುಟ್ಠಾ, ಇಮಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ಅತ್ತನಾ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ದಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಉಪಾಸಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಥೇರಾನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗತೋ। ಥೇರಾ ಭಿಕ್ಖುಪರಿಪಾಚಿತತ್ತಾ ತತೋ ಕಿಞ್ಚಿ ನೇವ ಅತ್ತನಾ ಗಣ್ಹಿಂಸು, ನ ಕೋಕಾಲಿಕಸ್ಸ ದಾಪೇಸುಂ। ಉಪಾಸಕಾ "ಭನ್ತೇ, ಇದಾನಿ ಅಗಣ್ಹನ್ತಾ ಪುನ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅನುಕಮ್ಪಾಯ ಇಧ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ಯಾಚಿಂಸು। ಥೇರಾ ಅನಧಿವಾಸೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಿಂಸು। ಕೋಕಾಲಿಕೋ "ಇಮೇ ಥೇರಾ ಅತ್ತನಾ ಅಗಣ್ಹನ್ತಾ ಮಯ್ಹಂ ನ ದಾಪೇಸು"ನ್ತಿ ಆಘಾತಂ ಬನ್ಧಿ। ಥೇರಾಪಿ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಥೋಕಂ ವಸಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪರಿವಾರೇ ಪಞ್ಚಭಿಕ್ಖುಸತೇ ಚ ಆದಾಯ ಭಿಕ್ಖುಸಹಸ್ಸೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನಾ ಕೋಕಾಲಿಕರಟ್ಠಂ ಪತ್ತಾ। ತೇ ಉಪಾಸಕಾ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಂ ಕತ್ವಾ ಥೇರೇ ಆದಾಯ ತಮೇವ ವಿಹಾರಂ ನೇತ್ವಾ ದೇವಸಿಕಂ ಮಹಾಸಕ್ಕಾರಂ ಕರಿಂಸು। ಪಹುತಂ ಭೇಸಜ್ಜವತ್ಥಚ್ಛಾದನಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ಥೇರೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಆಗತಭಿಕ್ಖೂ ಚೀವರಾನಿ ವಿಚಾರೇನ್ತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಆಗತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಞ್ಞೇವ ದೇನ್ತಿ , ಕೋಕಾಲಿಕಸ್ಸ ನ ದೇನ್ತಿ, ಥೇರಾಪಿ ತಸ್ಸ ನ ದಾಪೇನ್ತಿ। ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಚೀವರಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ "ಪಾಪಿಚ್ಛಾ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಾ, ಪುಬ್ಬೇ ದೀಯಮಾನಂ ಲಾಭಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ಪೂರೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಅಞ್ಞೇ ನ ಓಲೋಕೇನ್ತೀ"ತಿ ಥೇರೇ ಅಕ್ಕೋಸತಿ ಪರಿಭಾಸತಿ। ಥೇರಾ "ಅಯಂ ಅಮ್ಹೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅಕುಸಲಂ ಪಸವತೀ"ತಿ ಸಪರಿವಾರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ "ಅಞ್ಞಂ, ಭನ್ತೇ, ಕತಿಪಾಹಂ ವಸಥಾ"ತಿ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಯಾಚಿಯಮಾನಾಪಿ ನಿವತ್ತಿತುಂ ನ ಇಚ್ಛಿಂಸು।

ಅಥೇಕೋ ದಹರೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಹ - "ಉಪಾಸಕಾ, ಕಥಂ ಥೇರಾ ವಸಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕುಲೂಪಕೋ ಥೇರೋ ಇಧ ಇಮೇಸಂ ವಾಸಂ ನ ಸಹತೀ"ತಿ। ತೇ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇ ಕಿರ ಥೇರಾನಂ ಇಧ ವಾಸಂ ನ ಸಹಥ, ಗಚ್ಛಥ ನೇ ಖಮಾಪೇತ್ವಾ ನಿವತ್ತೇಥ, ಸಚೇ ನ ನಿವತ್ತೇಥ, ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ವಸಥಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಸೋ ಉಪಾಸಕಾನಂ ಭಯೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಥೇರೇ ಯಾಚಿ। ಥೇರಾ "ಗಚ್ಛಾವುಸೋ, ನ ಮಯಂ ನಿವತ್ತಾಮಾ"ತಿ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ಸೋ ಥೇರೇ ನಿವತ್ತೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ವಿಹಾರಮೇವ ಪಚ್ಚಾಗತೋ। ಅಥ ನಂ ಉಪಾಸಕಾ ಪುಚ್ಛಿಂಸು "ನಿವತ್ತಿತಾ ತೇ, ಭನ್ತೇ, ಥೇರಾ"ತಿ। "ನಿವತ್ತೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂ ಆವುಸೋ"ತಿ। ಅಥ ನಂ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಾಪಧಮ್ಮೇ ವಸನ್ತೇ ಇಧ ಪೇಸಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ನ ವಸಿಸ್ಸನ್ತಿ, ನಿಕ್ಕಡ್ಢಾಮ ನ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಮಾ ತ್ವಂ ಇಧ ವಸಿ, ಅಮ್ಹೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ತುಯ್ಹಂ ಕಿಞ್ಚಿ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಸೋ ತೇಹಿ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿತೋ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಜೇತವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಪಾಪಿಚ್ಛಾ, ಭನ್ತೇ, ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಾ, ಪಾಪಿಕಾನಂ ಇಚ್ಛಾನಂ ವಸಂ ಗತಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಮಾ ಹೇವಂ ಕೋಕಾಲಿಕ, ಅವಚ, ಮಾ ಹೇವಂ ಕೋಕಾಲಿಕ ಅವಚ, ಪಸಾದೇಹಿ ಕೋಕಾಲಿಕ, ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇಸು ಚಿತ್ತಂ, ತೇ ಪೇಸಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ ವಾರೇತಿ। ವಾರಿತೋಪಿ ಕೋಕಾಲಿಕೋ "ತುಮ್ಹೇ, ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾನಂ ಸದ್ದಹಥ, ಅಹಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖತೋ ಅದ್ದಸಂ, ಪಾಪಿಚ್ಛಾ ಏತೇ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಕಮ್ಮನ್ತಾ ದುಸ್ಸೀಲಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಯಾವತತಿಯಂ ಸತ್ಥಾರಾ ವಾರಿತೋಪಿ ತಥೇವ ವತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ತಸ್ಸ ಪಕ್ಕನ್ತಮತ್ತಸ್ಸೇವ ಸಕಲಸರೀರೇ ಸಾಸಪಮತ್ತಾ ಪಿಳಕಾ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ವಡ್ಢಿತ್ವಾ ಬೇಳುವಪಕ್ಕಮತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪುಬ್ಬಲೋಹಿತಾನಿ ಪಗ್ಘರಿಂಸು। ಸೋ ನಿತ್ಥುನನ್ತೋ ವೇದನಾಪ್ಪತ್ತೋ ಜೇತವನದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ನಿಪಜ್ಜಿ। "ಕೋಕಾಲಿಕೇನ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ ಅಕ್ಕುಟ್ಠಾ"ತಿ ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾ ಏಕಕೋಲಾಹಲಂ ಅಹೋಸಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ತುರೂ ನಾಮ ಬ್ರಹ್ಮಾ ತಂ ಕಾರಣಂ ಞತ್ವಾ "ಥೇರೇ ಖಮಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ "ಕೋಕಾಲಿಕ, ಫರುಸಂ ತೇ ಕಮ್ಮಂ ಕತಂ, ಅಗ್ಗಸಾವಕೇ ಪಸಾದೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। "ಕೋ ಪನ ತ್ವಂ ಆವುಸೋ"ತಿ? "ತುರೂ ಬ್ರಹ್ಮಾ ನಾಮಾಹ"ನ್ತಿ। "ನನು ತ್ವಂ, ಆವುಸೋ, ಭಗವತಾ ಅನಾಗಾಮೀತಿ ಬ್ಯಾಕತೋ, ಅನಾಗಾಮೀ ಚ ಅನಾವತ್ತಿಧಮ್ಮೋ ಅಸ್ಮಾ

ಲೋಕಾತಿ ವುತ್ತಂ, ತ್ವಂ ಸಙ್ಖಾರಟ್ಠಾನೇ ಯಕ್ಖೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಂ ಅಪಸಾದೇಸಿ। ಸೋ ತಂ ಅತ್ತನೋ ವಚನಂ ಗಾಹಾಪೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ "ತವ ವಾಚಾಯ ತ್ವಞ್ಞೇವ ಪಞ್ಞಾಯಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸುದ್ಧಾವಾಸಮೇವ ಗತೋ। ಕೋಕಾಲಿಕೋಪಿ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಪದುಮನಿರಯೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ತಸ್ಸ ತತ್ಥ ನಿಬ್ಬತ್ತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಸಹಮ್ಪತಿಬ್ರಹ್ಮಾ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ, ಸತ್ಥಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಸ್ಸ ಅಗುಣಂ ಕಥೇನ್ತಾ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಆವುಸೋ, ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಕಿರ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇ ಅಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಮುಖಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪದುಮನಿರಯೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ವಚನೇನ ಹತೋ ಅತ್ತನೋ ಮುಖಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ದುಕ್ಖಂ ಅನುಭೋತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಏಸ ಅತ್ತನೋ ಮುಖಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ದುಕ್ಖಂ ಅನುಭೋಸಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ತಸ್ಸ ಪುರೋಹಿತೋ ಪಿಙ್ಗಲೋ ನಿಕ್ಖನ್ತದಾಠೋ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಅಞ್ಞೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅತಿಚರಿ, ಸೋಪಿ ತಾದಿಸೋವ। ಪುರೋಹಿತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವಾರೇನ್ತೋಪಿ ವಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಇಮಂ ಮಮ ವೇರಿಂ ಸಹತ್ಥಾ ಮಾರೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಉಪಾಯೇನ ನಂ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ರಾಜಾನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಹ "ಮಹಾರಾಜ, ತವ ನಗರಂ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಅಗ್ಗನಗರಂ, ತ್ವಂ ಅಗ್ಗರಾಜಾ, ಏವಂ ಅಗ್ಗರಞ್ಞೋ ನಾಮ ತವ ದಕ್ಖಿಣದ್ವಾರಂ ದುಯುತ್ತಂ ಅವಮಙ್ಗಲ"ನ್ತಿ। "ಆಚರಿಯ, ಇದಾನಿ ಕಿಂ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ? "ಮಙ್ಗಲಂ ಕತ್ವಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। "ಕಿಂ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। "ಪುರಾಣದ್ವಾರಂ ಹಾರೇತ್ವಾ ಮಙ್ಗಲಯುತ್ತಾನಿ ದಾರೂನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ನಗರಪರಿಗ್ಗಾಹಕಾನಂ ಭೂತಾನಂ ಬಲಿಂ ದತ್ವಾ ಮಙ್ಗಲನಕ್ಖತ್ತೇನ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಏವಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಕ್ಕಾರಿಯೋ ನಾಮ ಮಾಣವೋ ಹುತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಪುರೋಹಿತೋ ಪುರಾಣದ್ವಾರಂ ಹಾರೇತ್ವಾ ನವಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಆಹ - "ನಿಟ್ಠಿತಂ, ದೇವ, ದ್ವಾರಂ, ಸ್ವೇ ಭದ್ದಕಂ ನಕ್ಖತ್ತಂ, ತಂ ಅನತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಬಲಿಂ ಕತ್ವಾ ದ್ವಾರಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। "ಆಚರಿಯ, ಬಲಿಕಮ್ಮತ್ಥಾಯ ಕಿಂ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ? "ದೇವ, ಮಹೇಸಕ್ಖಂ ದ್ವಾರಂ ಮಹೇಸಕ್ಖಾಹಿ ದೇವತಾಹಿ ಪರಿಗ್ಗಹಿತಂ, ಏಕಂ ಪಿಙ್ಗಲಂ ನಿಕ್ಖನ್ತದಾಠಂ ಉಭತೋವಿಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಮಂಸಲೋಹಿತೇನ ಬಲಿಂ ಕತ್ವಾ ಸರೀರಂ ಹೇಟ್ಠಾ ಖಿಪಿತ್ವಾ ದ್ವಾರಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬಂ, ಏವಂ ತುಮ್ಹಾಕಞ್ಚ ನಗರಸ್ಸ ಚ ವುಡ್ಢಿ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। "ಸಾಧು ಆಚರಿಯ, ಏವರೂಪಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ದ್ವಾರಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಹೀ"ತಿ।

ಸೋ ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ "ಸ್ವೇ ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಉಸ್ಸಾಹಜಾತೋ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮುಖಂ ರಕ್ಖಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ತುರಿತತುರಿತೋ ಭರಿಯಂ ಆಹ - "ಪಾಪೇ ಚಣ್ಡಾಲಿ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಭಿರಮಿಸ್ಸಸಿ, ಸ್ವೇ ತೇ ಜಾರಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ನಿರಪರಾಧಂ ಕಿಂಕಾರಣಾ ಮಾರೇಸ್ಸಸೀ"ತಿ? ರಾಜಾ "ಕಳಾರಪಿಙ್ಗಲಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಮಂಸಲೋಹಿತೇನ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ನಗರದ್ವಾರಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಹೀ"ತಿ ಆಹ, "ಜಾರೋ ಚ ತೇ ಕಳಾರಪಿಙ್ಗಲೋ, ತಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸಾ ಜಾರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಸಾಸನಂ ಪಾಹೇಸಿ "ರಾಜಾ ಕಿರ ಕಳಾರಪಿಙ್ಗಲಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ಬಲಿಂ ಕಾತುಕಾಮೋ, ಸಚೇ ಜೀವಿತುಕಾಮೋ, ಅಞ್ಞೇಪಿ ತಯಾ ಸದಿಸೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಾಲಸ್ಸೇವ ಪಲಾಯಸ್ಸೂ"ತಿ। ಸೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ತಂ ನಗರೇ ಪಾಕಟಂ ಅಹೋಸಿ, ಸಕಲನಗರತೋ ಸಬ್ಬೇ ಕಳಾರಪಿಙ್ಗಲಾ ಪಲಾಯಿಂಸು।

ಪುರೋಹಿತೋ ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತಸ್ಸ ಪಲಾತಭಾವಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಪಾತೋವ ರಾಜಾನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ದೇವ, ಅಸುಕಟ್ಠಾನೇ ಕಳಾರಪಿಙ್ಗಲೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ಗಣ್ಹಾಪೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ ಅಮಚ್ಚೇ ಪೇಸೇಸಿ। ತೇ ತಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಪಲಾತೋ ಕಿರಾ"ತಿ ಆರೋಚೇಸುಂ। "ಅಞ್ಞತ್ಥ ಉಪಧಾರೇಥಾ"ತಿ ಸಕಲನಗರಂ ಉಪಧಾರೇನ್ತಾಪಿ ನ ಪಸ್ಸಿಂಸು। ತತೋ "ಅಞ್ಞಂ ಉಪಧಾರೇಥಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ದೇವ, ಠಪೇತ್ವಾ ಪುರೋಹಿತಂ ಅಞ್ಞೋ ಏವರೂಪೋ ನತ್ಥೀ"ತಿ ವದಿಂಸು। ಪುರೋಹಿತಂ ನ ಸಕ್ಕಾ ಮಾರೇತುನ್ತಿ। "ದೇವ, ಕಿಂ ಕಥೇಥ, ಪುರೋಹಿತಸ್ಸ ಕಾರಣಾ ಅಜ್ಜ ದ್ವಾರೇ ಅಪ್ಪತಿಟ್ಠಾಪಿತೇ ನಗರಂ ಅಗುತ್ತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಆಚರಿಯೋ ಕಥೇನ್ತೋ "ಅಜ್ಜ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಇತೋ ಸಂವಚ್ಛರಚ್ಚಯೇನ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಲಭಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಕಥೇಸಿ, ಸಂವಚ್ಛರಂ ನಗರೇ

ಅದ್ವಾರಕೇ ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಾನಂ ಓಕಾಸೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಇಮಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇನ ಬ್ಯತ್ತೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ದ್ವಾರಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। "ಅತ್ಥಿ ಪನ ಅಞ್ಞೋ ಆಚರಿಯಸದಿಸೋ ಪಣ್ಡಿತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ"ತಿ? "ಅತ್ಥಿ ದೇವ, ತಸ್ಸ ಅನ್ತೇವಾಸೀ ತಕ್ಕಾರಿಯಮಾಣವೋ ನಾಮ, ತಸ್ಸ ಪುರೋಹಿತಟ್ಠಾನಂ ದತ್ವಾ ಮಙ್ಗಲಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ।

ರಾಜಾ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮಾನಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಪುರೋಹಿತಟ್ಠಾನಂ ದತ್ವಾ ತಥಾ ಕಾತುಂ ಆಣಾಪೇಸಿ। ಸೋ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ನಗರದ್ವಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಪುರೋಹಿತಂ ರಾಜಾನುಭಾವೇನ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಆನಯಿಂಸು। ಮಹಾಸತ್ತೋ ದ್ವಾರಟ್ಠಪನಟ್ಠಾನೇ ಆವಾಟಂ ಖಣಾಪೇತ್ವಾ ಸಾಣಿಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ಆಚರಿಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅನ್ತೋಸಾಣಿಯಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಆಚರಿಯೋ ಆವಾಟಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪತಿಟ್ಠಂ ಅಲಭನ್ತೋ "ಅತ್ಥೋ ತಾವ ಮೇ ನಿಪ್ಫಾದಿತೋ ಅಹೋಸಿ, ಬಾಲತ್ತಾ ಪನ ಮುಖಂ ರಕ್ಖಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ವೇಗೇನ ಪಾಪಿತ್ಥಿಯಾ ಕಥೇಸಿಂ, ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತನೋ ವಧೋ ಆಭತೋ"ತಿ ಮಹಾಸತ್ತಂ ಆಲಪನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೦೪."ಅಹಮೇವ ದುಬ್ಭಾಸಿತಂ ಭಾಸಿ ಬಾಲೋ, ಭೇಕೋವರಞ್ಞೇ ಅಹಿಮವ್ಹಾಯಮಾನೋ।
ತಕ್ಕಾರಿಯೇ ಸೋಬ್ಭಮಿಮಂ ಪತಾಮಿ, ನ ಕಿರೇವ ಸಾಧು ಅತಿವೇಲಭಾಣೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದುಬ್ಭಾಸಿತಂ ಭಾಸೀ**ತಿ ದುಬ್ಭಾಸಿತಂ ಭಾಸಿಂ। **ಭೇಕೋವಾ**ತಿ ಯಥಾ ಅರಞ್ಞೇ ಮಣ್ಡೂಕೋ ವಸ್ಸನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಖಾದಕಂ ಅಹಿಂ ಅವ್ಹಾಯಮಾನೋ ದುಬ್ಭಾಸಿತಂ ಭಾಸತಿ ನಾಮ, ಏವಂ ಅಹಮೇವ ದುಬ್ಭಾಸಿತಂ ಭಾಸಿಂ। **ತಕ್ಕಾರಿಯೇ**ತಿ ತಸ್ಸ ನಾಮಂ, ತಕ್ಕಾರಿಯಾತಿ ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗಂ ನಾಮಂ, ತೇನೇವ ತಂ ಆಲಪನ್ತೋ ಏವಮಾಹ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೦೫."ಪಪ್ಪೋತಿ ಮಚ್ಚೋ ಅತಿವೇಲಭಾಣೀ, ಬನ್ಧಂ ವಧಂ ಸೋಕಪರಿದ್ದವಞ್ಚ।
ಅತ್ತಾನಮೇವ ಗರಹಾಸಿ ಏತ್ಥ, ಆಚೇರ ಯಂ ತಂ ನಿಖಣನ್ತಿ ಸೋಬ್ಭೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅತಿವೇಲಭಾಣೀ**ತಿ ವೇಲಾತಿಕ್ಕನ್ತಂ ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕನ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಕಥನಂ ನಾಮ ನ ಸಾಧು, ಅತಿವೇಲಭಾಣೀ ಪುರಿಸೋ ನ ಸಾಧೂತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೋಕಪರಿದ್ದವಞ್ಚಾ**ತಿ ಆಚರಿಯ, ಏವಮೇವ ಅತಿವೇಲಭಾಣೀ ಪುರಿಸೋ ವಧಂ ಬನ್ಧಞ್ಚ ಸೋಕಞ್ಚ ಮಹನ್ತೇನ ಸದ್ದೇನ ಪರಿದೇವಞ್ಚ ಪಪ್ಪೋತಿ। **ಗರಹಾಸೀ**ತಿ ಪರಂ ಅಗರಹಿತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂಯೇವ ಗರಹೇಯ್ಯಾಸಿ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಏತಸ್ಮಿಂ ಕಾರಣೇ। **ಆಚೇರ ಯಂ ತ**ನ್ತಿ ಆಚರಿಯ, ಯೇನ ಕಾರಣೇನ ತಂ ನಿಖಣನ್ತಿ ಸೋಬ್ಭೇ, ತಂ ತಯಾವ ಕತಂ, ತಸ್ಮಾ ಅತ್ತಾನಮೇವ ಗರಹೇಯ್ಯಾಸೀತಿ ವದತಿ।

ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ "ಆಚರಿಯ, ವಾಚಂ ಅರಕ್ಖಿತ್ವಾ ನ ಕೇವಲಂ ತ್ವಮೇವ ದುಕ್ಖಪ್ಪತ್ತೋ, ಅಞ್ಞೋಪಿ ದುಕ್ಖಪ್ಪತ್ತೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ದಸ್ಸೇಸಿ।

ಪುಬ್ಬೇ ಕಿರ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಕಾಳೀ ನಾಮ ಗಣಿಕಾ ಅಹೋಸಿ, ತಸ್ಸಾ ತುಣ್ಡಿಲೋ ನಾಮ ಭಾತಾ। ಕಾಳೀ ಏಕದಿವಸಂ ಸಹಸ್ಸಂ ಗಣ್ಹಾತಿ। ತುಣ್ಡಿಲೋ ಪನ ಇತ್ಥಿಧುತ್ತೋ ಸುರಾಧುತ್ತೋ ಅಕ್ಖಧುತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ಸಾ ತಸ್ಸ ಧನಂ ದೇತಿ, ಸೋ ಲದ್ಧಂ ಲದ್ಧಂ ವಿನಾಸೇತಿ। ಸಾ ತಂ ವಾರೇನ್ತೀಪಿ ವಾರೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಜೂತಪರಾಜಿತೋ ನಿವತ್ಥವತ್ಥಾನಿ ದತ್ವಾ ಕಟಸಾರಕಖಣ್ಡಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಗೇಹಂ ಆಗಮಿ । ತಾಯ ಚ ದಾಸಿಯೋ ಆಣತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ "ತುಣ್ಡಿಲಸ್ಸ ಆಗತಕಾಲೇ ಕಿಞ್ಚಿ ಅದತ್ವಾ ಗೀವಾಯಂ ನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನೀಹರೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ। ತಾ ತಥಾ ಕರಿಂಸು। ಸೋ ದ್ವಾರಮೂಲೇ ರೋದನ್ತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ಅಥೇಕೋ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ನಿಚ್ಚಕಾಲಂ ಕಾಳಿಯಾ ಸಹಸ್ಸಂ ಆಹರಾಪೇನ್ತೋ ದಿಸ್ವಾ "ಕಸ್ಮಾ ತುಣ್ಡಿಲ ರೋದಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಸಾಮಿ, ಜೂತಪರಾಜಿತೋ ಮಮ ಭಗಿನಿಯಾ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತೋಮ್ಹಿ, ತಂ ಮಂ ದಾಸಿಯೋ ಗೀವಾಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನೀಹರಿಂಸೂ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ತಿಟ್ಠ, ಭಗಿನಿಯಾ ತೇ ಕಥೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ "ಭಾತಾ ತೇ ಕಟಸಾರಕಖಣ್ಡಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ದ್ವಾರಮೂಲೇ ಠಿತೋ, ವತ್ಥಾನಿಸ್ಸ ಕಿಮತ್ಥಂ ನ ದೇಸೀ"ತಿ ಆಹ। "ಅಹಂ ತಾವ ನ ದೇಮಿ, ಸಚೇ ಪನ ತೇ ಸಿನೇಹೋ ಅತ್ಥಿ, ತ್ವಂ ದೇಹೀ"ತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಗಣಿಕಾಯ ಘರೇ ಇದಂಚಾರಿತ್ತಂ - ಆಭತಸಹಸ್ಸತೋ ಪಞ್ಚಸತಾನಿ ಗಣಿಕಾಯ ಹೋನ್ತಿ, ಪಞ್ಚಸತಾನಿ ವತ್ಥಗನ್ಧಮಾಲಮೂಲಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। ಆಗತಪುರಿಸಾ ತಸ್ಮಿಂ ಘರೇ ಲದ್ಧವತ್ಥಾನಿ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ರತ್ತಿಂ ವಸಿತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಆಭತವತ್ಥಾನೇವ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ ಸೋ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ತಾಯ ದಿನ್ನವತ್ಥಾನಿ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸಾಟಕೇ ತುಣ್ಡಿಲಸ್ಸ ದಾಪೇಸಿ। ಸೋ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ನದನ್ತೋ ಗಜ್ಜನ್ತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಸುರಾಗೇಹಂ ಪಾವಿಸಿ। ಕಾಳೀಪಿ ದಾಸಿಯೋ ಆಣಾಪೇಸಿ "ಸ್ವೇ ಏತಸ್ಸ ಗಮನಕಾಲೇ ವತ್ಥಾನಿ ಅಚ್ಛಿನ್ದೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ। ತಾ ತಸ್ಸ ನಿಕ್ಖಮನಕಾಲೇ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಉಪಧಾವಿತ್ವಾ ವಿಲುಮ್ಪಮಾನಾ ಸಾಟಕೇ ಗಹೇತ್ವಾ "ಇದಾನಿ ಯಾಹಿ ಕುಮಾರಾ"ತಿ ನಗ್ಗಂ ಕತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸುಂ। ಸೋ ನಗ್ಗೋವ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಜನೋ ಪರಿಹಾಸಂ ಕರೋತಿ। ಸೋ ಲಜ್ಜಿತ್ವಾ "ಮಯಾವೇತಂ ಕತಂ, ಅಹಮೇವ ಅತ್ತನೋ ಮುಖಂ ರಕ್ಖಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ"ನ್ತಿ ಪರಿದೇವಿ। ಇದಂ ತಾವ ದಸ್ಸೇತುಂ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೦೬."ಕಿಮೇವಹಂ ತುಣ್ಡಿಲಮನುಪುಚ್ಛಿಂ, ಕರೇಯ್ಯ ಸಂ ಭಾತರಂ ಕಾಳಿಕಾಯಂ।
ನಗ್ಗೋವಹಂ ವತ್ಥಯುಗಞ್ಚ ಜೀನೋ, ಅಯಮ್ಪಿ ಅತ್ಥೋ ಬಹುತಾದಿಸೋವಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಬಹುತಾದಿಸೋವಾ**ತಿ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ಹಿ ಅತ್ತನಾ ಕತೇನ ದುಕ್ಖಂ ಪತ್ತೋ, ತ್ವಮ್ಪಿ ತಸ್ಮಾ ಅಯಮ್ಪಿ ತುಯ್ಹಂ ದುಕ್ಖಪ್ಪತ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಬಹೂಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ತಾದಿಸೋವ।

ಅಪರೋಪಿ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಅಜಪಾಲಾನಂ ಪಮಾದೇನ ಗೋಚರಭೂಮಿಯಂ ದ್ವೀಸು ಮೇಣ್ಡೇಸು ಯುಜ್ಝನ್ತೇಸು ಏಕೋ ಕುಲಿಙ್ಗಸಕುಣೋ "ಇಮೇ ದಾನಿ ಭಿನ್ನೇಹಿ ಸೀಸೇಹಿ ಮರಿಸ್ಸನ್ತಿ, ವಾರೇಸ್ಸಾಮಿ ತೇತಿ ಮಾತುಲಾ ಮಾ ಯುಜ್ಝಥಾ"ತಿ ವಾರೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಕಥಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಯುಜ್ಝನ್ತಾನಞ್ಞೇವ ಪಿಟ್ಠಿಯಮ್ಪಿ ಸೀಸೇಪಿ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಯಾಚಿತ್ವಾ ವಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ "ತೇನ ಹಿ ಮಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ಯುಜ್ಝಥಾ"ತಿ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಸೀಸನ್ತರಂ ಪಾವಿಸಿ। ತೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಯುಜ್ಝಿಂಸುಯೇವ। ಸೋ ಸಣ್ಹಕರಣಿಯಂ ಪಿಸಿತೋ ವಿಯ ಅತ್ತನಾ ಕತೇನೇವ ವಿನಾಸಂ ಪತ್ತೋ। ಇದಮ್ಪಿ ಅಪರಂ ಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ಚತುತ್ಥಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೦೭."ಯೋ ಯುಜ್ಝಮಾನಾನಮಯುಜ್ಝಮಾನೋ, ಮೇಣ್ಡನ್ತರಂ ಅಚ್ಚುಪತೀ ಕುಲಿಙ್ಗೋ।
ಸೋ ಪಿಂಸಿತೋ ಮೇಣ್ಡಸಿರೇಹಿ ತತ್ಥ, ಅಯಮ್ಪಿ ಅತ್ಥೋ ಬಹುತಾದಿಸೋವಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮೇಣ್ಡನ್ತರ**ನ್ತಿ ಮೇಣ್ಡಾನಂ ಅನ್ತರಂ। **ಅಚ್ಚುಪತೀ**ತಿ ಅತಿಗನ್ತ್ವಾ ಉಪ್ಪತಿ, ಆಕಾಸೇ ಸೀಸಾನಂ ವೇಮಜ್ಝೇ ಅಟ್ಠಾಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಿಂಸಿತೋ**ತಿ ಪೀಳಿತೋ।

ಅಪರೇಪಿ ಬಾರಾಣಸಿವಾಸಿನೋ ಗೋಪಾಲಕಾ ಫಲಿತಂ ತಾಲರುಕ್ಖಂ ದಿಸ್ವಾ ಏಕಂ ತಾಲಫಲತ್ಥಾಯ ರುಕ್ಖಂ ಆರೋಪೇಸುಂ। ತಸ್ಮಿಂ ಫಲಾನಿ ಪಾತೇನ್ತೇ ಏಕೋ ಕಣ್ಹಸಪ್ಪೋ ವಮ್ಮಿಕಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ತಾಲರುಕ್ಖಂ ಆರುಹಿ। ಹೇಟ್ಠಾ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ ದಣ್ಡೇಹಿ ಪಹರನ್ತಾ ನಿವಾರೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು। ತೇ "ಸಪ್ಪೋ ತಾಲಂ ಅಭಿರುಹತೀ"ತಿ ಇತರಸ್ಸ ಆಚಿಕ್ಖಿಂಸು। ಸೋ ಭೀತೋ ಮಹಾವಿರವಂ ವಿರವಿ। ಹೇಟ್ಠಾ ಠಿತಾ ಏಕಂ ಥಿರಸಾಟಕಂ ಚತೂಸು ಕಣ್ಣೇಸು ಗಹೇತ್ವಾ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಟಕೇ ಪತಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಸೋ ಪತನ್ತೋ ಚತುನ್ನಮ್ಪಿ ಅನ್ತರೇ ಸಾಟಕಮಜ್ಝೇ ಪತಿ। ತಸ್ಸ ಪನ ಪಾತನವೇಗೇನ ತೇ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸೀಸೇಹಿ ಪಹರಿತ್ವಾ ಭಿನ್ನೇಹಿ ಸೀಸೇಹಿ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತಾ। ಇದಮ್ಪಿ ಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಪಞ್ಚಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೦೮."ಚತುರೋ ಜನಾ ಪೋತ್ಥಕಮಗ್ಗಹೇಸುಂ, ಏಕಞ್ಚ ಪೋಸಂ ಅನುರಕ್ಖಮಾನಾ।
ಸಬ್ಬೇವ ತೇ ಭಿನ್ನಸಿರಾ ಸಯಿಂಸು, ಅಯಮ್ಪಿ ಅತ್ಥೋ ಬಹುತಾದಿಸೋವಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪೋತ್ಥಕನ್ತಿ** ಸಾಣಸಾಟಕಂ। **ಸಬ್ಬೇವ ತೇತಿ** ತೇಪಿ ಚತ್ತಾರೋ ಜನಾ ಅತ್ತನಾ ಕತೇನೇವ ಭಿನ್ನಸೀಸಾ ಸಯಿಂಸು।

ಅಪರೇಪಿ ಬಾರಾಣಸಿವಾಸಿನೋ ಏಳಕಚೋರಾ ರತ್ತಿಂ ಏಕಂ ಅಜಂ ಥೇನೇತ್ವಾ "ದಿವಾ ಅರಞ್ಞೇ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ತಸ್ಸಾ ಅವಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ಮುಖಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ವೇಳುಗುಮ್ಬೇ ಠಪೇಸುಂ। ಪುನದಿವಸೇ ತಂ ಖಾದಿತುಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಆವುಧಂ ಪಮುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಅಗಮಂಸು। ತೇ "ಅಜಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಪಚಿತ್ವಾ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮ, ಆಹರಥಾವುಧ"ನ್ತಿ ಏಕಸ್ಸಪಿ ಹತ್ಥೇ ಆವುಧಂ ಅದಿಸ್ವಾ "ವಿನಾ ಆವುಧೇನ ಏತಂ ಮಾರೇತ್ವಾಪಿ ಮಂಸಂ ಗಹೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಥ ನಂ, ಪುಞ್ಞಮಸ್ಸ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸುಂ। ತದಾ ಏಕೋ ನಳಕಾರೋ ವೇಳುಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ಪುನಪಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಗಹೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ನಳಕಾರಸತ್ಥಂ ವೇಳುಗುಮ್ಬನ್ತರೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅಜಾ "ಮುತ್ತಾಮ್ಹೀ"ತಿ ತುಸ್ಸಿತ್ವಾ ವೇಳುಮೂಲೇ ಕೀಳಮಾನಾ ಪಚ್ಛಿಮಪಾದೇಹಿ ಪಹರಿತ್ವಾ ತಂ ಸತ್ಥಂ ಪಾತೇಸಿ। ಚೋರಾ ಸತ್ಥಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಉಪಧಾರೇನ್ತಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತುಟ್ಠಮಾನಸಾ ಅಜಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಖಾದಿಂಸು। ಇತಿ "ಸಾಪಿ ಅಜಾ ಅತ್ತನಾ ಕತೇನೇವ ಮತಾ"ತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ ಛಟ್ಠಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೦೯."ಅಜಾ ಯಥಾ ವೇಳುಗುಮ್ಬಸ್ಮಿಂ ಬದ್ಧಾ, ಅವಕ್ಖಿಪನ್ತೀ ಅಸಿಮಜ್ಝಗಚ್ಛಿ।
ತೇನೇವ ತಸ್ಸಾ ಗಲಕಾವಕನ್ತಂ, ಅಯಮ್ಪಿ ಅತ್ಥೋ ಬಹುತಾದಿಸೋವಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅವಕ್ಖಿಪನ್ತೀತಿ** ಕೀಳಮಾನಾ ಪಚ್ಛಿಮಪಾದೇ ಖಿಪನ್ತೀ।

ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ "ಅತ್ತನೋ ವಚನಂ ರಕ್ಖಿತ್ವಾ ಮಿತಭಾಣಿನೋ ನಾಮ ಮರಣದುಕ್ಖಾ ಮುಚ್ಚನ್ತೀ"ತಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ **ಕಿನ್ನರವತ್ಥುಂ** ಆಹರಿ।

ಬಾರಾಣಸಿವಾಸೀ ಕಿರೇಕೋ ಲುದ್ದಕೋ ಹಿಮವನ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕೇನುಪಾಯೇನ ಜಯಮ್ಪತಿಕೇ ದ್ವೇ ಕಿನ್ನರೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಆನೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಅದಾಸಿ। ರಾಜಾ ಅದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೇ ಕಿನ್ನರೇ ದಿಸ್ವಾ ತುಸ್ಸಿತ್ವಾ "ಲುದ್ದ, ಇಮೇಸಂ ಕೋ ಗುಣೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ದೇವ, ಏತೇ ಮಧುರೇನ ಸದ್ದೇನ ಗಾಯನ್ತಿ, ಮನುಞ್ಞಂ ನಚ್ಚನ್ತಿ, ಮನುಸ್ಸಾ ಏವಂ ಗಾಯಿತುಞ್ಚ ನಚ್ಚಿತುಞ್ಚ ನ ಜಾನನ್ತೀ"ತಿ। ರಾಜಾ ಲುದ್ದಸ್ಸ ಬಹುಂ ಧನಂ ದತ್ವಾ ಕಿನ್ನರೇ "ಗಾಯಥ ನಚ್ಚಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಕಿನ್ನರಾ "ಸಚೇ ಮಯಂ ಗಾಯನ್ತಾ ಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮ, ದುಗ್ಗೀತಂ ಹೋತಿ, ಅಮ್ಹೇ ಗರಹಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಧಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಬಹುಂ ಕಥೇನ್ತಾನಞ್ಚ ಪನ ಮುಸಾವಾದೋಪಿ ಹೋತೀ"ತಿ ಮುಸಾವಾದಭಯೇನ ರಞ್ಞಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವುತ್ತಾಪಿ ನ ಗಾಯಿಂಸು ನ ನಚ್ಚಿಂಸು। ರಾಜಾ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ "ಇಮೇ ಮಾರೇತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಪಚಿತ್ವಾ ಆಹರಥಾ"ತಿ ಆಣಾಪೇನ್ತೋ ಸತ್ತಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೦."ಇಮೇ ನ ದೇವಾ ನ ಗನ್ಧಬ್ಬಪುತ್ತಾ, ಮಿಗಾ ಇಮೇ ಅತ್ಥವಸಂ ಗತಾ ಮೇ।
ಏಕಞ್ಚ ನಂ ಸಾಯಮಾಸೇ ಪಚನ್ತು, ಏಕಂ ಪುನಪ್ಪಾತರಾಸೇ ಪಚನ್ತೂ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಿಗಾ ಇಮೇತಿ** ಇಮೇ ಸಚೇ ದೇವಾ ಗನ್ಧಬ್ಬಾ ವಾ ಭವೇಯ್ಯುಂ, ನಚ್ಚೇಯ್ಯುಞ್ಚೇವ ಗಾಯೇಯ್ಯುಞ್ಚ, ಇಮೇ ಪನ ಮಿಗಾ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಾ। **ಅತ್ಥವಸಂ ಗತಾ ಮೇತಿ** ಅತ್ಥಂ ಪಚ್ಚಾಸೀಸನ್ತೇನ ಲುದ್ದೇನ ಆನೀತತ್ತಾ ಅತ್ಥವಸೇನ ಮಮ ಹತ್ಥಂ ಗತಾ। ಏತೇಸು ಏಕಂ ಸಾಯಮಾಸೇ, ಏಕಂ ಪಾತರಾಸೇ ಪಚನ್ತೂತಿ।

ಕಿನ್ನರೀ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ರಾಜಾ ಕುದ್ಧೋ ನಿಸ್ಸಂಸಯಂ ಮಾರೇಸ್ಸತಿ, ಇದಾನಿ ಕಥೇತುಂ ಕಾಲೋ"ತಿ ಅಟ್ಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೧"ಸತಂ ಸಹಸ್ಸಾನಿ ದುಭಾಸಿತಾನಿ, ಕಲಮ್ಪಿ ನಾಗ್ಘನ್ತಿ ಸುಭಾಸಿತಸ್ಸ।
ದುಬ್ಭಾಸಿತಂ ಸಙ್ಕಮಾನೋ ಕಿಲೇಸೋ, ತಸ್ಮಾ ತುಣ್ಹೀ ಕಿಮ್ಪುರಿಸಾ ನ ಬಾಲ್ಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಙ್ಕಮಾನೋ ಕಿಲೇಸೋ**ತಿ ಕದಾಚಿ ಅಹಂ ಭಾಸಮಾನೋ ದುಬ್ಭಾಸಿತಂ ಭಾಸೇಯ್ಯಂ, ಏವಂ ದುಬ್ಭಾಸಿತಂ ಸಙ್ಕಮಾನೋ ಕಿಲಿಸ್ಸತಿ ಕಿಲಮತಿ। **ತಸ್ಮಾ**ತಿ ತೇನ ಕಾರಣೇನ ತುಮ್ಹಾಕಂ ನ ಗಾಯಿಂ, ನ ಬಾಲಭಾವೇನಾತಿ।

ರಾಜಾ ಕಿನ್ನರಿಯಾ ತುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಅನನ್ತರಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೨"ಯಾ ಮೇಸಾ ಬ್ಯಾಹಾಸಿ ಪಮುಞ್ಚಥೇತಂ, ಗಿರಿಞ್ಚ ನಂ ಹಿಮವನ್ತಂ ನಯನ್ತು।
ಇಮಞ್ಚ ಖೋ ದೇನ್ತು ಮಹಾನಸಾಯ, ಪಾತೋವ ನಂ ಪಾತರಾಸೇ ಪಚನ್ತೂ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಾ ಮೇಸಾ**ತಿ ಯಾ ಮೇ ಏಸಾ। **ದೇನ್ತೂ**ತಿ ಮಹಾನಸತ್ಥಾಯ ದೇನ್ತು।

ಕಿನ್ನರೋ ರಞ್ಞೋ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಅಯಂ ಮಂ ಅಕಥೇನ್ತಂ ಅವಸ್ಸಂ ಮಾರೇಸ್ಸತಿ, ಇದಾನಿ ಕಥೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಇತರಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೩"ಪಜ್ಜುನ್ನನಾಥಾ ಪಸವೋ, ಪಸುನಾಥಾ ಅಯಂ ಪಜಾ।
ತ್ವಂ ನಾಥೋಸಿ ಮಹಾರಾಜ, ನಾಥೋಹಂ ಭರಿಯಾಯ ಮೇ।
ದ್ವಿನ್ನಮಞ್ಞತರಂ ಞತ್ವಾ, ಮುತ್ತೋ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ಪಬ್ಬತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪಜ್ಜುನ್ನನಾಥಾ ಪಸವೋ**ತಿ ತಿಣಭಕ್ಖಾ ಪಸವೋ ಮೇಘನಾಥಾ ನಾಮ। **ಪಸುನಾಥಾ ಅಯಂ ಪಜಾ**ತಿ ಅಯಂ ಪನ ಮನುಸ್ಸಪಜಾ ಪಞ್ಚಗೋರಸೇನ ಉಪಜೀವನ್ತೀ ಪಸುನಾಥಾ ಪಸುಪತಿಟ್ಠಾ। **ತ್ವಂ ನಾಥೋಸೀ**ತಿ ತ್ವಂ ಮಮ ಪತಿಟ್ಠಾ ಅಸಿ। **ನಾಥೋಹ**ನ್ತಿ ಮಮ ಭರಿಯಾಯ ಅಹಂ ನಾಥೋ, ಅಹಮಸ್ಸಾ ಪತಿಟ್ಠಾ। **ದ್ವಿನ್ನಮಞ್ಞತರಂ ಞತ್ವಾ, ಮುತ್ತೋ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ಪಬ್ಬತ**ನ್ತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಅನ್ತರೇ ಏಕೋ ಏಕಂ ಮತಂ ಞತ್ವಾ ಸಯಂ ಮರಣತೋ ಮುತ್ತೋ ಹಿಮವನ್ತಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಜೀವಮಾನಾ ಪನ ಮಯಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನ ಜಹಾಮ, ತಸ್ಮಾ ಸಚೇಪಿ ಇಮಂ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪೇಸೇತುಕಾಮೋ, ಮಂ ಪಠಮಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಪೇಸೇಹೀತಿ।

ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ "ಮಹಾರಾಜ, ನ ಮಯಂ ತವ ವಚನಂ ಅಕಾತುಕಾಮತಾಯ ತುಣ್ಹೀ ಅಹುಮ್ಹ, ಮಯಂ ಕಥಾಯ ಪನ ದೋಸಂ ದಿಸ್ವಾ ನ ಕಥಯಿಮ್ಹಾ"ತಿ ದೀಪೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಾದ್ವಯಮಾಹ -

೧೧೪"ನ ವೇ ನಿನ್ದಾ ಸುಪರಿವಜ್ಜಯೇಥ, ನಾನಾ ಜನಾ ಸೇವಿತಬ್ಬಾ ಜನಿನ್ದ।
ಯೇನೇವ ಏಕೋ ಲಭತೇ ಪಸಂಸಂ, ತೇನೇವ ಅಞ್ಞೋ ಲಭತೇ ನಿನ್ದಿತಾರಂ॥

೧೧೫"ಸಬ್ಬೋ ಲೋಕೋ ಪರಿಚಿತ್ತೋ ಅತಿಚಿತ್ತೋ, ಸಬ್ಬೋ ಲೋಕೋ ಚಿತ್ತವಾ ಸಮ್ಹಿ ಚಿತ್ತೇ।
ಪಚ್ಚೇಕಚಿತ್ತಾ ಪುಥು ಸಬ್ಬಸತ್ತಾ, ಕಸ್ಸೀಧ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಸೇನ ವತ್ತೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸುಪರಿವಜ್ಜಯೇಥಾ**ತಿ ಮಹಾರಾಜ, ನಿನ್ದಾ ನಾಮ ಸುಖೇನ ಪರಿವಜ್ಜೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ। **ನಾನಾ ಜನಾ**ತಿ ನಾನಾಛನ್ದಾ ಜನಾ। **ಯೇನೇವಾ**ತಿ ಯೇನ ಸೀಲಾದಿಗುಣೇನ ಏಕೋ ಪಸಂಸಂ ಲಭತಿ, ತೇನೇವ ಅಞ್ಞೋ ನಿನ್ದಿತಾರಂ ಲಭತಿ। ಅಮ್ಹಾಕಞ್ಹಿ

ಕಿನ್ನರಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಕಥನೇನ ಪಸಂಸಂ ಲಭತಿ, ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಅನ್ತರೇ ನಿನ್ದಂ, ಇತಿ ನಿನ್ದಾ ನಾಮ ದುಪ್ಪರಿವಜ್ಜಿಯಾ, ಸ್ವಾಹಂ ಕಥಂ ತವ ಸನ್ತಿಕಾ ಪಸಂಸಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀತಿ।

ಸಬ್ಬೋ ಲೋಕೋ ಪರಿಚಿತ್ತೋತಿ ಮಹಾರಾಜ, ಅಸಪ್ಪುರಿಸೋ ನಾಮ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾದಿಚಿತ್ತೇನ, ಸಪ್ಪುರಿಸೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣಿ ಆದಿಚಿತ್ತೇನ ಅತಿಚಿತ್ತೋತಿ, ಏವಂ ಸಬ್ಬೋ ಲೋಕೋ ಪರಿಚಿತ್ತೋ ಅತಿಚಿತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಚಿತ್ತವಾ ಸಮ್ಹಿ ಚಿತ್ತೇ**ತಿ ಸಬ್ಬೋ ಪನ ಲೋಕೋ ಅತ್ತನೋ ಹೀನೇನ ವಾ ಪಣೀತೇನ ವಾ ಚಿತ್ತೇನ ಚಿತ್ತವಾ ನಾಮ। **ಪಚ್ಚೇಕಚಿತ್ತಾ**ತಿ ಪಾಟಿಯೇಕ್ಕಚಿತ್ತಾ ಪುಥುಪ್ಪಭೇದಾ ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ। ತೇಸು ಕಸ್ಸೇಕಸ್ಸ ತವ ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ವಾ ಚಿತ್ತೇನ ಕಿನ್ನರೀ ವಾ ಮಾದಿಸೋ ವಾ ಅಞ್ಞೋ ವಾ ವತ್ತೇಯ್ಯ, ತಸ್ಮಾ "ಅಯಂ ಮಮ ಚಿತ್ತವಸೇನ ನ ವತ್ತತೀ"ತಿ, ಮಾ ಮಯ್ಹಂ ಕುಜ್ಝಿ। ಸಬ್ಬಸತ್ತಾ ಹಿ ಅತ್ತನೋ ಚಿತ್ತವಸೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ದೇವಾತಿ। ಕಿಮ್ಪುರಿಸೋ ರಞ್ಞೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ।

ರಾಜಾ "ಸಭಾವಮೇವ ಕಥೇತಿ ಪಣ್ಡಿತೋ ಕಿನ್ನರೋ"ತಿ ಸೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಓಸಾನಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೪."ತುಣ್ಹೀ ಅಹೂ ಕಿಮ್ಪುರಿಸೋ ಸಭರಿಯೋ, ಯೋ ದಾನಿ ಬ್ಯಾಹಾಸಿ ಭಯಸ್ಸ ಭೀತೋ।
ಸೋ ದಾನಿ ಮುತ್ತೋ ಸುಖಿತೋ ಅರೋಗೋ, ವಾಚಾಕಿರೇವತ್ಥವತೀ ನರಾನ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವಾಚಾಕಿರೇವತ್ಥವತೀ ನರಾನ**ನ್ತಿ ವಾಚಾಗಿರಾ ಏವ ಇಮೇಸಂ ಸತ್ತಾನಂ ಅತ್ಥವತೀ ಹಿತಾವಹಾ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ರಾಜಾ ಕಿನ್ನರೇ ಸುವಣ್ಣಪಞ್ಜರೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ತಮೇವ ಲುದ್ದಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಗಚ್ಛ ಭಣೇ, ಗಹಿತಟ್ಠಾನೇಯೇವ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಹೀ"ತಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಾಪೇಸಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋಪಿ "ಆಚರಿಯ, ಏವಂ ಕಿನ್ನರಾ ವಾಚಂ ರಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪತ್ತಕಾಲೇ ಕಥಿತೇನ ಸುಭಾಸಿತೇನೇವ ಮುತ್ತಾ, ತ್ವಂ ಪನ ದುಕ್ಕಥಿತೇನ ಮಹಾದುಕ್ಖಂ ಪತ್ತೋ"ತಿ ಇದಂ ಉದಾಹರಣಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ಆಚರಿಯ, ಮಾ ಭಾಯಿ, ಜೀವಿತಂ ತೇ ಅಹಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಸ್ಸಾಸೇಸಿ, "ಅಪಿಚ ಖೋ ಪನ ತುಮ್ಹೇ ಮಂ ರಕ್ಖೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿವುತ್ತೇ "ನ ತಾವ ನಕ್ಖತ್ತಯೋಗೋ ಲಬ್ಭತೀ"ತಿ ದಿವಸಂ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಮಜ್ಝಿಮಯಾಮಸಮನನ್ತರೇ ಮತಂ ಏಳಕಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ "ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಜೀವಾಹೀ"ತಿ ಕಞ್ಚಿ ಅಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಏಳಕಮಂಸೇನ ಬಲಿಂ ಕತ್ವಾ ದ್ವಾರಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ವಾಚಾಯ ಹತೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಕಳಾರಪಿಙ್ಗಲೋ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಅಹೋಸಿ, ತಕ್ಕಾರಿಯಪಣ್ಡಿತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ತಕ್ಕಾರಿಯಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಅಟ್ಠಮಾ।

[೪೮೨] ೯. ರುರುಮಿಗರಾಜಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ತಸ್ಸ ಗಾಮವರಂ ದಮ್ಮೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದೇವದತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ "ಬಹೂಪಕಾರೋ ತೇ ಆವುಸೋ, ದೇವದತ್ತಸತ್ಥಾ, ತ್ವಂ ತಥಾಗತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಲಭಿ, ತೀಣಿ ಪಿಟಕಾನಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿ, ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಂ ಪಾಪುಣೀ"ತಿ ವುತ್ತೋ "ಆವುಸೋ, ಸತ್ಥಾರಾ ಮಮ ತಿಣಗ್ಗಮತ್ತೋಪಿ ಉಪಕಾರೋ ನ ಕತೋ, ಅಹಂ ಸಯಮೇವ ಪಬ್ಬಜಿಂ, ಸಯಂ ತೀಣಿ ಪಿಟಕಾನಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿಂ, ಸಯಂ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಂ ಪಾಪುಣಿ"ನ್ತಿ ಕಥೇಸಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಅಕತಞ್ಞೂ ಆವುಸೋ, ದೇವದತ್ತೋ ಅಕತವೇದೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವದತ್ತೋ ಇದಾನೇವ ಅಕತಞ್ಞೂ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅಕತಞ್ಞೂಯೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪೇಸ ಮಯಾ ಜೀವಿತೇ ದಿನ್ನೇಪಿ ಮಮ ಗುಣಮತ್ತಂ ನ ಜಾನಾತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಏಕೋ ಅಸೀತಿಕೋಟಿವಿಭವೋ ಸೇಟ್ಠಿ ಪುತ್ತಂ ಲಭಿತ್ವಾ "ಮಹಾಧನಕೋ"ತಿಸ್ಸ, ನಾಮಂ ಕತ್ವಾ "ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಕಿಲಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇಸಿ। ಸೋ ಗೀತನಚ್ಚವಾದಿತಖಾದನಭೋಜನತೋ ಉದ್ಧಂ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಞ್ಞಾಸಿ। ತಂ ವಯಪ್ಪತ್ತಂ ಪತಿರೂಪೇನ ದಾರೇನ ಸಂಯೋಜೇತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಕಾಲಮಕಂಸು। ಸೋ ತೇಸಂ ಅಚ್ಚಯೇನ ಇತ್ಥಿಧುತ್ತಸುರಾಧುತ್ತಾದೀಹಿ ಪರಿವುತೋ ನಾನಾಬ್ಯಸನಮುಖೇಹಿ ಇಣಂ ಆದಾಯ ತಂ ದಾತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಇಣಾಯಿಕೇಹಿ ಚೋದಿಯಮಾನೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಕಿಂ ಮಯ್ಹಂ ಜೀವಿತೇನ, ಏಕೇನಮ್ಹಿ ಅತ್ತಭಾವೇನ ಅಞ್ಞೋ ವಿಯ ಜಾತೋ, ಮತಂ ಮೇ ಸೇಯ್ಯೋ"ತಿ। ಸೋ ಇಣಾಯಿಕೇ ಆಹ - "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಇಣಪಣ್ಣಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛಥ, ಗಙ್ಗಾತೀರೇ ಮೇ ನಿದಹಿತಂ ಕುಲಸನ್ತಕಂ ಧನಂ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ವೋ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ತೇ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಗಮಂಸು। ಸೋ "ಇಧ ಧನ"ನ್ತಿ ನಿಧಿಟ್ಠಾನಂ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತೋ ವಿಯ "ಗಙ್ಗಾಯಂ ಪತಿತ್ವಾ ಮರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಗಙ್ಗಾಯಂ ಪತಿ। ಸೋ ಚಣ್ಡಸೋತೇನ ವುಯ್ಹನ್ತೋ ಕಾರುಞ್ಞರವಂ ವಿರವಿ।

ತದಾ ಮಹಾಸತ್ತೋ ರುರುಮಿಗಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಪರಿವಾರಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಏಕಕೋವ ಗಙ್ಗಾನಿವತ್ತನೇ ರಮಣೀಯೇ ಸಾಲಮಿಸ್ಸಕೇ ಸುಪುಪ್ಫಿತಅಮ್ಬವನೇ ವಸತಿ ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವುತ್ಥಾಯ। ತಸ್ಸ ಸರೀರಚ್ಛವಿ ಸುಮಜ್ಜಿತಕಞ್ಚನಪಟ್ಟವಣ್ಣಾ ಅಹೋಸಿ, ಹತ್ಥಪಾದಾ ಲಾಖಾರಸಪರಿಕಮ್ಮಕತಾ ವಿಯ, ನಙ್ಗುಟ್ಠಂ ಚಾಮರೀನಙ್ಗುಟ್ಠಂ ವಿಯ, ಸಿಙ್ಗಾನಿ ರಜತದಾಮಸದಿಸಾನಿ, ಅಕ್ಖೀನಿ ಸುಮಜ್ಜಿತಮಣಿಗುಳಿಕಾ ವಿಯ, ಮುಖಂ ಓದಹಿತ್ವಾ ಠಪಿತರತ್ತಕಮ್ಬಲಗೇಣ್ಡುಕಂ ವಿಯ। ಏವರೂಪಂ ತಸ್ಸ ರೂಪಂ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಅಡ್ಢರತ್ತಸಮಯೇ ತಸ್ಸ ಕಾರುಞ್ಞಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ "ಮನುಸ್ಸಸದ್ದೋ ಸೂಯತಿ, ಮಾ ಮಯಿ ಧರನ್ತೇ ಮರತು, ಜೀವಿತಮಸ್ಸ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಸಯನಗುಮ್ಬಾ ಉಟ್ಠಾಯ ನದೀತೀರಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಅಮ್ಭೋ ಪುರಿಸ, ಮಾ ಭಾಯಿ, ಜೀವಿತಂ ತೇ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಸೋತಂ ಛಿನ್ದನ್ತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಪಿಟ್ಠಿಯಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ತೀರಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ನೇತ್ವಾ ಫಲಾಫಲಾನಿ ದತ್ವಾ ದ್ವೀಹತೀಹಚ್ಚಯೇನ "ಭೋ ಪುರಿಸ, ಅಹಂ ತಂ ಇತೋ ಅರಞ್ಞತೋ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಮಗ್ಗೇ ಠಪೇಸ್ಸಾಮಿ, ತ್ವಂ ಸೋತ್ಥಿನಾ ಗಮಿಸ್ಸಸಿ, ಅಪಿಚ ಖೋ ಪನ ತ್ವಂ 'ಅಸುಕಟ್ಠಾನೇ ನಾಮ ಕಞ್ಚನಮಿಗೋ ವಸತೀ'ತಿ ಧನಕಾರಣಾ ಮಂ ರಞ್ಞೋ ಚೇವ ರಾಜಮಹಾಮತ್ತಸ್ಸ ಚ ಮಾ ಆಚಿಕ್ಖಾಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ "ಸಾಧು ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ।

ಮಹಾಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಂ ಅತ್ತನೋ ಪಿಟ್ಠಿಯಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಮಗ್ಗೇ ಓತಾರೇತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿ। ತಸ್ಸ ಬಾರಾಣಸಿಪವಿಸನದಿವಸೇಯೇವ ಖೇಮಾ ನಾಮ ರಞ್ಞೋ ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇ ಸುಪಿನನ್ತೇ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಮಿಗಂ ಅತ್ತನೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಸಚೇ ಏವರೂಪೋ ಮಿಗೋ ನ ಭವೇಯ್ಯ, ನಾಹಂ ಸುಪಿನೇ ಪಸ್ಸೇಯ್ಯಂ, ಅದ್ಧಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸಾ ರಾಜಾನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಮಹಾರಾಜ, ಅಹಂ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಮಿಗಂ ಪಸ್ಸಿತುಂ ಇಚ್ಛಾಮಿ, ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಮಿಗಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ಸೋತುಕಾಮಾಮ್ಹಿ, ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ ಚೇ, ಜೀವೇಯ್ಯಂ, ನೋ ಚೇ, ನತ್ಥಿ ಮೇ ಜೀವಿತ"ನ್ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ ತಂ ಅಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ "ಸಚೇ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಅತ್ಥಿ, ಲಭಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಾ ಮಿಗಾ ನಾಮ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಆಮ, ದೇವ, ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕತಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧೇ ಸುವಣ್ಣಚಙ್ಕೋಟಕೇ ಸಹಸ್ಸಥವಿಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಯೋ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಮಿಗಂ ಆಚಿಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಸ ಸದ್ಧಿಂ ಸಹಸ್ಸಥವಿಕಸುವಣ್ಣಚಙ್ಕೋಟಕೇನ ತಞ್ಚ ಹತ್ಥಿಂ ತತೋ ಚ ಉತ್ತರಿ ದಾತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟೇ ಗಾಥಂ ಲಿಖಾಪೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಅಮಚ್ಚಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಏಹಿ ತಾತ, ಮಮ ವಚನೇನ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ನಗರವಾಸೀನಂ ಕಥೇಹೀ"ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಜಾತಕೇ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೭."ತಸ್ಸ ಗಾಮವರಂ ದಮ್ಮಿ, ನಾರಿಯೋ ಚ ಅಲಙ್ಕತಾ।
ಯೋ ಮೇ ತಂ ಮಿಗಮಕ್ಖಾತಿ, ಮಿಗಾನಂ ಮಿಗಮುತ್ತಮ"ನ್ತಿ॥

ಅಮಚ್ಚೋ ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಕಲನಗರೇ ವಾಚಾಪೇಸಿ। ಅಥ ಸೋ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಪವಿಸನ್ತೋವ ತಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಅಹಂ ರಞ್ಞೋ ಏವರೂಪಂ ಮಿಗಂ ಆಚಿಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮಂ ರಞ್ಞೋ ದಸ್ಸೇಹೀ"ತಿ ಆಹ।

ಅಮಚ್ಚೋ ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧತೋ ಓತರಿತ್ವಾ ತಂ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ನೇತ್ವಾ "ಅಯಂ ಕಿರ, ದೇವ, ತಂ ಮಿಗಂ ಆಚಿಕ್ಖಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ದಸ್ಸೇಸಿ। ರಾಜಾ "ಸಚ್ಚಂ ಅಮ್ಭೋ ಪುರಿಸಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋ "ಸಚ್ಚಂ ಮಹಾರಾಜ, ತ್ವಂ ಏತಂ ಯಸಂ ಮಯ್ಹಂ ದೇಹೀ"ತಿ ವದನ್ತೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೮"ಮಯ್ಹಂ ಗಾಮವರಂ ದೇಹಿ, ನಾರಿಯೋ ಚ ಅಲಙ್ಕತಾ।
ಅಹಂ ತೇ ಮಿಗಮಕ್ಖಿಸ್ಸಂ, ಮಿಗಾನಂ ಮಿಗಮುತ್ತಮ"ನ್ತಿ॥

ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಮಿತ್ತದುಬ್ಭಿಸ್ಸ ತುಸ್ಸಿತ್ವಾ "ಅಮ್ಭೋ ಕುಹಿಂ ಸೋ ಮಿಗೋ ವಸತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಅಸುಕಟ್ಠಾನೇ ನಾಮ ದೇವಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತಮೇವ ಮಗ್ಗದೇಸಕಂ ಕತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ತಂ ಠಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸೋ ಮಿತ್ತದುಬ್ಭೀ "ಸೇನಂ, ದೇವ, ಸನ್ನಿಸೀದಾಪೇಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾಯ ಸೇನಾಯ ಏಸೋ, ದೇವ, ಸುವಣ್ಣಮಿಗೋ ಏತಸ್ಮಿಂ ವನೇ ವಸತೀ"ತಿ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತೋ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೯"ಏತಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡಸ್ಮಿಂ, ಅಮ್ಬಾ ಸಾಲಾ ಚ ಪುಪ್ಫಿತಾ।
ಇನ್ದಗೋಪಕಸಞ್ಛನ್ನಾ, ಏತ್ಥೇಸೋ ತಿಟ್ಠತೇ ಮಿಗೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಇನ್ದಗೋಪಕಸಞ್ಛನ್ನಾ**ತಿ ಏತಸ್ಸ ವನಸಣ್ಡಸ್ಸ ಭೂಮಿ ಇನ್ದಗೋಪಕವಣ್ಣಾಯ ರತ್ತಾಯ ಸುಖಸಮ್ಫಸ್ಸಾಯ ತಿಣಜಾತಿಯಾ ಸಞ್ಛನ್ನಾ, ಸಸಕುಚ್ಛಿ ವಿಯ ಮುದುಕಾ, ಏತ್ಥ ಏತಸ್ಮಿಂ ರಮಣೀಯೇ ವನಸಣ್ಡೇ ಏಸೋ ತಿಟ್ಠತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚೇ ಆಣಾಪೇಸಿ "ತಸ್ಸ ಮಿಗಸ್ಸ ಪಲಾಯಿತುಂ ಅದತ್ವಾ ಖಿಪ್ಪಂ ಆವುಧಹತ್ಥೇಹಿ ಪುರಿಸೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವನಸಣ್ಡಂ ಪರಿವಾರೇಥಾ"ತಿ। ತೇ ತಥಾ ಕತ್ವಾ ಉನ್ನದಿಂಸು। ರಾಜಾ ಕತಿಪಯೇಹಿ ಜನೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ, ಸೋಪಿಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ ತಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಮಹನ್ತೋ ಬಲಕಾಯಸದ್ದೋ, ತಮ್ಹಾ ಮೇ ಪುರಿಸಾ ಭಯೇನ ಉಪ್ಪನ್ನೇನ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ । ಸೋ ಉಟ್ಠಾಯ ಸಕಲಪರಿಸಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಠಿತಟ್ಠಾನಂ ದಿಸ್ವಾ "ರಞ್ಞೋ ಠಿತಟ್ಠಾನೇಯೇವ ಮೇ ಸೋತ್ಥಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಏತ್ಥೇವ ಮಯಾ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ರಾಜಾಭಿಮುಖೋ ಪಾಯಾಸಿ। ರಾಜಾ ತಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ನಾಗಬಲೋ ಮಿಗೋ ಅವತ್ಥರನ್ತೋ ವಿಯ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಸರಂ ಸನ್ನಯ್ಹಿತ್ವಾ ಇಮಂ ಮಿಗಂ ಸನ್ತಾಸೇತ್ವಾ ಸಚೇ ಪಲಾಯತಿ, ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ದುಬ್ಬಲಂ ಕತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಧನುಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಾಭಿಮುಖೋ ಅಹೋಸಿ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಗಾಥಾದ್ವಯಮಾಹ -

೧೨೦"ಧನುಂ ಅದ್ವೇಜ್ಝಂ ಕತ್ವಾನ, ಉಸುಂ ಸನ್ನಯ್ಹುಪಾಗಮಿ।
ಮಿಗೋ ಚ ದಿಸ್ವಾ ರಾಜಾನಂ, ದೂರತೋ ಅಜ್ಝಭಾಸಥ॥

೧೨೧"ಆಗಮೇಹಿ ಮಹಾರಾಜ, ಮಾ ಮಂ ವಿಜ್ಝಿ ರಥೇಸಭ।
ಕೋ ನು ತೇ ಇದಮಕ್ಖಾಸಿ, ಏತ್ಥೇಸೋ ತಿಟ್ಠತೇ ಮಿಗೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅದ್ವೇಜ್ಝಂ ಕತ್ವಾನಾ**ತಿ ಜಿಯಾಯ ಚ ಸರೇನ ಚ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಮೇವ ಕತ್ವಾ। **ಸನ್ನಯ್ಹಾ**ತಿ ಸನ್ನಯ್ಹಿತ್ವಾ। **ಆಗಮೇಹೀ**ತಿ "ತಿಟ್ಠ, ಮಹಾರಾಜ, ಮಾ ಮಂ ವಿಜ್ಝಿ, ಜೀವಗ್ಗಾಹಮೇವ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ ಮಧುರಾಯ ಮನುಸ್ಸವಾಚಾಯ ಅಭಾಸಿ।

ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಮಧುರಕಥಾಯ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಧನುಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಗಾರವೇನ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋಪಿ ರಾಜಾನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಧುರಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಮಹಾಜನೋಪಿ ಸಬ್ಬಾವುಧಾನಿ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಪರಿವಾರೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಸುವಣ್ಣಕಿಙ್ಕಿಣಿಕಂ ಚಾಲೇನ್ತೋ ವಿಯ ಮಧುರೇನ ಸರೇನ ರಾಜಾನಂ ಪುಚ್ಛಿ "ಕೋ ನು

ತೇ ಇದಮಕ್ಖಾಸಿ, ಏತ್ಥೇಸೋ ತಿಟ್ಠತೇ ಮಿಗೋ"ತಿ? ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಪಾಪಪುರಿಸೋ ಥೋಕಂ ಪಟಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸೋತಪಥೇವ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ರಾಜಾ "ಇಮಿನಾ ಮೇ ದಸ್ಸಿತೋ"ತಿ ಕಥೇನ್ತೋ ಛಟ್ಠಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೨೨."ಏಸ ಪಾಪಚರೋ ಪೋಸೋ, ಸಮ್ಮ ತಿಟ್ಠತಿ ಆರಕಾ।
ಸೋಯಂ ಮೇ ಇದಮಕ್ಖಾಸಿ, ಏತ್ಥೇಸೋ ತಿಟ್ಠತೇ ಮಿಗೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪಾಪಚರೋ**ತಿ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಾಚಾರೋ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತೋ ತಂ ಮಿತ್ತದುಬ್ಭಿಂ ಗರಹಿತ್ವಾ ರಞ್ಞಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪನ್ತೋ ಸತ್ತಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೨೩."ಸಚ್ಚಂ ಕಿರೇವ ಮಾಹಂಸು, ನರಾ ಏಕಚ್ಚಿಯಾ ಇಧ।
ಕಟ್ಠಂ ನಿಪ್ಲವಿತಂ ಸೇಯ್ಯೋ, ನ ತ್ವೇವೇಕಚ್ಚಿಯೋ ನರೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನಿಪ್ಲವಿತ**ನ್ತಿ ಉತ್ತಾರಿತಂ। **ಏಕಚ್ಚಿಯೋ**ತಿ ಏಕಚ್ಚೋ ಪನ ಮಿತ್ತದುಬ್ಭೀ ಪಾಪಪುಗ್ಗಲೋ ಉದಕೇ ಪತನ್ತೋಪಿ ಉತ್ತಾರಿತೋ ನ ತ್ವೇವ ಸೇಯ್ಯೋ। ಕಟ್ಠಞ್ಹಿ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇನ ಉಪಕಾರಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ, ಮಿತ್ತದುಬ್ಭೀ ಪನ ಪಾಪಪುಗ್ಗಲೋ ವಿನಾಸಾಯ, ತಸ್ಮಾ ತತೋ ಕಟ್ಠಮೇವ ವರತರನ್ತಿ ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾ ಕಥಯಿಂಸು, ಮಯಾ ಪನ ತೇಸಂ ವಚನಂ ನ ಕತನ್ತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ಇತರಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೨೪."ಕಿಂ ನು ರುರು ಗರಹಸಿ ಮಿಗಾನಂ, ಕಿಂ ಪಕ್ಖೀನಂ ಕಿಂ ಪನ ಮಾನುಸಾನಂ।
ಭಯಂ ಹಿ ಮಂ ವಿನ್ದತಿನಪ್ಪರೂಪಂ, ಸುತ್ವಾನ ತಂ ಮಾನುಸಿಂ ಭಾಸಮಾನ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಿಗಾನ**ನ್ತಿ ಮಿಗಾನಮಞ್ಞತರಂ ಗರಹಸಿ, ಉದಾಹು ಪಕ್ಖೀನಂ, ಮಾನುಸಾನನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। **ಭಯಞ್ಹಿ ಮಂ ವಿನ್ದತೀ**ತಿ ಭಯಂ ಮಂ ಪಟಿಲಭತಿ, ಅಹಂ ಅತ್ತನಿ ಅನಿಸ್ಸರೋ ಭಯಸನ್ತಕೋ ವಿಯ ಹೋಮಿ। **ಅನಪ್ಪರೂಪ**ನ್ತಿ ಮಹನ್ತಂ।

ತತೋ ಮಹಾಸತ್ತೋ "ಮಹಾರಾಜ, ನ ಮಿಗಂ, ನ ಪಕ್ಖಿಂ ಗರಹಾಮಿ, ಮನುಸ್ಸಂ ಪನ ಗರಹಾಮೀ"ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ನವಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೨೫."ಯಮುದ್ಧರಿಂ ವಾಹನೇ ವುಯ್ಹಮಾನಂ, ಮಹೋದಕೇ ಸಲಿಲೇ ಸೀಘಸೋತೇ।
ತತೋನಿದಾನಂ ಭಯಮಾಗತಂ ಮಮ, ದುಕ್ಖೋ ಹವೇ ರಾಜ ಅಸಬ್ಭಿ ಸಙ್ಗಮೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವಾಹನೇ**ತಿ ಪತಿತಪತಿತೇ ವಹಿತುಂ ಸಮತ್ಥೇ ಗಙ್ಗಾವಹೇ। **ಮಹೋದಕೇ ಸಲಿಲೇ**ತಿ ಮಹಾಉದಕೇ ಮಹಾಸಲಿಲೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಉಭಯೇನಾಪಿ ಗಙ್ಗಾವಹಸ್ಸೇವ ಬಹುಉದಕತಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತತೋನಿದಾನ**ನ್ತಿ ಮಹಾರಾಜ, ಯೋ ಮಯ್ಹಂ ತಯಾ ದಸ್ಸಿತೋ ಪುರಿಸೋ, ಏಸೋ ಮಯಾ ಗಙ್ಗಾಯ ವುಯ್ಹಮಾನೋ ಅಡ್ಢರತ್ತಸಮಯೇ ಕಾರುಞ್ಞರವಂ ವಿರವನ್ತೋ ಉದ್ಧರಿತೋ, ತತೋನಿದಾನಂ ಮೇ ಇದಮಜ್ಜ ಭಯಂ ಆಗತಂ, ಅಸಪ್ಪುರಿಸೇಹಿ ಸಮಾಗಮೋ ನಾಮ ದುಕ್ಖೋ, ಮಹಾರಾಜಾತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ "ಏವಂ ಬಹೂಪಕಾರಸ್ಸ ನಾಮ ಗುಣಂ ನ ಜಾನಾತಿ, ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ನಂ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ದಸಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೨೬."ಸೋಹಂ ಚತುಪ್ಪತ್ತಮಿಮಂ ವಿಹಙ್ಗಮಂ, ತನುಚ್ಛಿದಂ ಹದಯೇ ಓಸ್ಸಜಾಮಿ।

ಹನಾಮಿ ತಂ ಮಿತ್ತದುಬ್ಭಿಂ ಅಕಿಚ್ಚಕಾರಿಂ, ಯೋ ತಾದಿಸಂ ಕಮ್ಮಕತಂ ನ ಜಾನೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಚತುಪ್ಪತ್ತ**ನ್ತಿ ಚತೂಹಿ ವಾಜಪತ್ತೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ। **ವಿಹಙ್ಗಮ**ನ್ತಿ ಆಕಾಸಗಾಮಿಂ। **ತನುಚ್ಛಿದ**ನ್ತಿ ಸರೀರಭಿನ್ದನಂ। **ಓಸ್ಸಜಾಮೀ**ತಿ ಏತಸ್ಸ ಹದಯೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಮಿ।

ತತೋ ಮಹಾಸತ್ತೋ "ಮಾ ಏಸ ಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ನಸ್ಸತೂ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಏಕಾದಸಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೨೭."ಧೀರಸ್ಸ ಬಾಲಸ್ಸ ಹವೇ ಜನಿನ್ದ, ಸನ್ತೋ ವಧಂ ನಪ್ಪಸಂಸನ್ತಿ ಜಾತು।
ಕಾಮಂ ಘರಂ ಗಚ್ಛತು ಪಾಪಧಮ್ಮೋ, ಯಞ್ಚಸ್ಸ ಭಟ್ಠಂ ತದೇತಸ್ಸ ದೇಹಿ।
ಅಹಞ್ಚ ತೇ ಕಾಮಕರೋ ಭವಾಮೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಾಮ**ನ್ತಿ ಕಾಮೇನ ಯಥಾರುಚಿಯಾ ಅತ್ತನೋ ಘರಂ ಗಚ್ಛತು। **ಯಞ್ಚಸ್ಸ ಭಟ್ಠಂ ತದೇತಸ್ಸ ದೇಹೀ**ತಿ ಯಞ್ಚ ತಸ್ಸ "ಇದಂ ನಾಮ ತೇ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಯಾ ಕಥಿತಂ, ತಂ ತಸ್ಸ ದೇಹಿ। **ಕಾಮಕರೋ**ತಿ ಇಚ್ಛಾಕರೋ, ಯಂ ಇಚ್ಛಸಿ, ತಂ ಕರೋಹಿ, ಮಂಸಂ ವಾ ಮೇ ಖಾದ, ಕೀಳಾಮಿಗಂ ವಾ ಕರೋಹಿ, ಸಬ್ಬತ್ಥ ತೇ ಅನುಕೂಲವತ್ತೀ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಥುತಿಂ ಕರೋನ್ತೋ ಅನನ್ತರಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೨೮."ಅದ್ಧಾ ರುರೂ ಅಞ್ಞತರೋ ಸತಂ ಸೋ, ಯೋ ದುಬ್ಭತೋ ಮಾನುಸಸ್ಸ ನ ದುಬ್ಭಿ।
ಕಾಮಂ ಘರಂ ಗಚ್ಛತು ಪಾಪಧಮ್ಮೋ, ಯಞ್ಚಸ್ಸ ಭಟ್ಠಂ ತದೇತಸ್ಸ ದಮ್ಮಿ।
ಅಹಞ್ಚ ತೇ ಕಾಮಚಾರಂ ದದಾಮೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸತಂ ಸೋ**ತಿ ಅದ್ಧಾ ತ್ವಂ ಸತಂ ಪಣ್ಡಿತಾನಂ ಅಞ್ಞತರೋ। **ಕಾಮಚಾರ**ನ್ತಿ ಅಹಂ ತವ ಧಮ್ಮಕಥಾಯ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ತುಯ್ಹಂ ಕಾಮಚಾರಂ ಅಭಯಂ ದದಾಮಿ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತುಮ್ಹೇ ನಿಬ್ಭಯಾ ಯಥಾರುಚಿಯಾ ವಿಹರಥಾತಿ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ವರಂ ಅದಾಸಿ।

ಅಥ ನಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ "ಮಹಾರಾಜ, ಮನುಸ್ಸಾ ನಾಮ ಅಞ್ಞಂ ಮುಖೇನ ಭಾಸನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಂ ಕಾಯೇನ ಕರೋನ್ತೀ"ತಿ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೨೯."ಸುವಿಜಾನಂ ಸಿಙ್ಗಾಲಾನಂ, ಸಕುಣಾನಞ್ಚ ವಸ್ಸಿತಂ।
ಮನುಸ್ಸವಸ್ಸಿತಂ ರಾಜ, ದುಬ್ಬಿಜಾನತರಂ ತತೋ॥

೧೩೦."ಅಪಿ ಚೇ ಮಞ್ಞತೀ ಪೋಸೋ, ಞಾತಿ ಮಿತ್ತೋ ಸಖಾತಿ ವಾ।
ಯೋ ಪುಬ್ಬೇ ಸುಮನೋ ಹುತ್ವಾ, ಪಚ್ಛಾ ಸಮ್ಪಜ್ಜತೇ ದಿಸೋ"ತಿ॥

ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ "ಮಿಗರಾಜ, ಮಾ ಮಂ ಏವಂ ಮಞ್ಞಿ, ಅಹಞ್ಹಿ ರಜ್ಜಂ ಜಹನ್ತೋಪಿ ನ ತುಯ್ಹಂ ದಿನ್ನವರಂ ಜಹಿಸ್ಸಂ, ಸದ್ದಹಥ, ಮಯ್ಹ"ನ್ತಿ ವರಂ ಅದಾಸಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ವರಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಅತ್ತಾನಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಸತ್ತಾನಂ ಅಭಯದಾನಂ ವರಂ ಗಣ್ಹಿ। ರಾಜಾಪಿ ತಂ ವರಂ ದತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ನಗರಂ ನೇತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತಞ್ಚ ನಗರಞ್ಚ ಅಲಙ್ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ದೇವಿಯಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸಾಪೇಸಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ ದೇವಿಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಚ ರಾಜಪರಿಸಾಯ ಚ ಮಧುರಾಯ ಮನುಸ್ಸಭಾಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ದಸಹಿ ರಾಜಧಮ್ಮೇಹಿ ಓವದಿತ್ವಾ ಮಹಾಜನಂ ಅನುಸಾಸಿತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ

ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಮಿಗಗಣಪರಿವುತೋ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ರಾಜಾ "ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸತ್ತಾನಂ ಅಭಯಂ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ನಗರೇ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಿಗಪಕ್ಖೀನಂ ಕೋಚಿ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನಾಹೋಸಿ। ಮಿಗಗಣೋ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಸಸ್ಸಾನಿ ಖಾದತಿ, ಕೋಚಿ ವಾರೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ। ಮಹಾಜನೋ ರಾಜಙ್ಗಣಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಉಪಕ್ಕೋಸಿ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೩೦"ಸಮಾಗತಾ ಜಾನಪದಾ, ನೇಗಮಾ ಚ ಸಮಾಗತಾ।
ಮಿಗಾ ಸಸ್ಸಾನಿ ಖಾದನ್ತಿ, ತಂ ದೇವೋ ಪಟಿಸೇಧತೂ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತಂ ದೇವೋ**ತಿ ತಂ ಮಿಗಗಣಂ ದೇವೋ ಪಟಿಸೇಧತೂತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ಗಾಥಾದ್ವಯಮಾಹ -

೧೩೧"ಕಾಮಂ ಜನಪದೋ ಮಾಸಿ, ರಟ್ಠಞ್ಚಾಪಿ ವಿನಸ್ಸತು।
ನ ತ್ವೇವಾಹಂ ರುರುಂ ದುಬ್ಭೇ, ದತ್ವಾ ಅಭಯದಕ್ಖಿಣಂ॥

೧೩೨"ಮಾ ಮೇ ಜನಪದೋ ಆಸಿ, ರಟ್ಠಞ್ಚಾಪಿ ವಿನಸ್ಸತು।
ನ ತ್ವೇವಾಹಂ ಮಿಗರಾಜಸ್ಸ, ವರಂ ದತ್ವಾ ಮುಸಾ ಭಣೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಾಸೀ**ತಿ ಕಾಮಂ ಮಯ್ಹಂ ಜನಪದೋ ಮಾ ಹೋತು। **ರುರು**ನ್ತಿ ನ ತ್ವೇವ ಅಹಂ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಸ್ಸ ರುರುಮಿಗರಾಜಸ್ಸ ಅಭಯದಕ್ಖಿಣಂ ದತ್ವಾ ದುಬ್ಭಿಸ್ಸಾಮೀತಿ।

ಮಹಾಜನೋ ರಞ್ಞೋ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಕಿಞ್ಚಿ ವತ್ತುಂ ಅವಿಸಹನ್ತೋ ಪಟಿಕ್ಕಮಿ। ಸಾ ಕಥಾ ವಿತ್ಥಾರಿಕಾ ಅಹೋಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಮಿಗಗಣಂ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇತ್ವಾ "ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಸಸ್ಸಾನಿ ಮಾ ಖಾದಥಾ"ತಿ ಓವದಿತ್ವಾ "ಅತ್ತನೋ ಖೇತ್ತೇಸು ಪಣ್ಣಸಞ್ಞಂ ಬನ್ಧನ್ತೂ"ತಿ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಘೋಸಾಪೇಸಿ। ತೇ ತಥಾ ಬನ್ಧಿಂಸು, ತಾಯ ಸಞ್ಞಾಯ ಮಿಗಾ ಯಾವಜ್ಜತನಾ ಸಸ್ಸಾನಿ ನ ಖಾದನ್ತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ದೇವದತ್ತೋ ಅಕತಞ್ಞೂಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ "ತದಾ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ, ರುರುಮಿಗರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ರುರುಮಿಗರಾಜಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ನವಮಾ।

[೪೮೩] ೧೦. ಸರಭಮಿಗಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಆಸೀಸೇಥೇವ ಪುರಿಸೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅತ್ತನಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಪುಚ್ಛಿತಪಞ್ಹಸ್ಸ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿನೋ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಬ್ಯಾಕರಣಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಕದಾ ಪನ ಸತ್ಥಾ ಥೇರಂ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛೀತಿ? ದೇವೋರೋಹನೇ। ತತ್ರಾಯಂ ಸಙ್ಖೇಪತೋ ಅನುಪುಬ್ಬಿಕಥಾ। ರಾಜಗಹಸೇಟ್ಠಿನೋ ಹಿ ಸನ್ತಕೇ ಚನ್ದನಪತ್ತೇ ಆಯಸ್ಮತಾ ಪಿಣ್ಡೋಲಭಾರದ್ವಾಜೇನ ಇದ್ಧಿಯಾ ಗಹಿತೇ ಸತ್ಥಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಇದ್ಧಿಪಾಟಿಹಾರಿಯಕರಣಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿ। ತದಾ ತಿತ್ಥಿಯಾ "ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಸಮಣೇನ ಗೋತಮೇನ ಇದ್ಧಿಪಾಟಿಹಾರಿಯಕರಣಂ, ಇದಾನಿ ಸಯಮ್ಪಿ ನ ಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಮಙ್ಕುಭೂತೇಹಿ ಅತ್ತನೋ ಸಾವಕೇಹಿ "ಕಿಂ, ಭನ್ತೇ, ಇದ್ಧಿಯಾ ಪತ್ತಂ ನ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ವುಚ್ಚಮಾನಾ "ನೇತಂ ಆವುಸೋ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ದುಕ್ಕರಂ, ಛವಸ್ಸ ಪನ ದಾರುಪತ್ತಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಅತ್ತನೋ

ಸಣ್ಹಸುಖುಮಗುಣಂ ಕೋ ಗಿಹೀನಂ ಪಕಾಸೇಸ್ಸತೀತಿ ನ ಗಣ್ಹಿಮ್ಹ, ಸಮಣಾ ಪನ ಸಕ್ಯಪುತ್ತಿಯಾ ಲೋಲತಾಯ ಇದ್ಧಿಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿಂಸು। ಮಾ 'ಅಮ್ಹಾಕಂ ಇದ್ಧಿಕರಣಂ ಭಾರೋ'ತಿ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥ, ಮಯಞ್ಹಿ ತಿಟ್ಠನ್ತು ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸಾವಕಾ, ಆಕಙ್ಖಮಾನಾ ಪನ ಸಮಣೇನ ಗೋತಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಇದ್ಧಿಂ ದಸ್ಸೇಸ್ಸಾಮ, ಸಚೇ ಹಿ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಏಕಂ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಮಯಂ ದ್ವಿಗುಣಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಕಥಯಿಂಸು।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸುಂ "ಭನ್ತೇ, ತಿತ್ಥಿಯಾ ಕಿರ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕರೋನ್ತು, ಅಹಮ್ಪಿ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಪುಚ್ಛಿ "ಭನ್ತೇ, ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕಿರ ಕರಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ? "ಆಮ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। "ನನು, ಭನ್ತೇ, ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞತ್ತ"ನ್ತಿ। "ಮಹಾರಾಜ, ತಂ ಮಯಾ ಸಾವಕಾನಂ ಪಞ್ಞತ್ತಂ, ಬುದ್ಧಾನಂ ಪನ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। "ಯಥಾ ಹಿ, ಮಹಾರಾಜ, ತವ ಉಯ್ಯಾನೇ ಪುಪ್ಫಫಲಂ ಅಞ್ಞೇಸಂ ವಾರಿತಂ, ನ ತವ, ಏವಂಸಮ್ಪದಮಿದಂ ದಟ್ಠಬ್ಬ"ನ್ತಿ। "ಕತ್ಥ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ? "ಸಾವತ್ಥಿನಗರದ್ವಾರೇ ಕಣ್ಡಮ್ಬರುಕ್ಖಮೂಲೇ"ತಿ। "ಅಮ್ಹೇಹಿ ತತ್ಥ ಕಿಂ ಕತ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ? "ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। ಪುನದಿವಸೇ ಸತ್ಥಾ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚೋ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಮನುಸ್ಸಾ "ಕುಹಿಂ, ಭನ್ತೇ, ಸತ್ಥಾ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತಿ। "ಸಾವತ್ಥಿನಗರದ್ವಾರೇ ಕಣ್ಡಮ್ಬರುಕ್ಖಮೂಲೇ ತಿತ್ಥಿಯಮದ್ದನಂ ಯಮಕಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕಾತು"ನ್ತಿ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಥಯನ್ತಿ। ಮಹಾಜನೋ "ಅಚ್ಛರಿಯರೂಪಂ ಕಿರ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮ ನ"ನ್ತಿ ಘರದ್ವಾರಾನಿ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಾ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಅಗಮಾಸಿ।

ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ "ಮಯಮ್ಪಿ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಕರಣಟ್ಠಾನೇ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಉಪಟ್ಠಾಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸತ್ಥಾರಮೇವ ಅನುಬನ್ಧಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞಾ "ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕಿರ, ಭನ್ತೇ, ಕರಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತೋ "ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಕದಾ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಇತೋ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಆಸಾಳ್ಹಿಪುಣ್ಣಮಾಸಿಯ"ನ್ತಿ ಆಹ। "ಮಣ್ಡಪಂ ಕರೋಮಿ ಭನ್ತೇ"ತಿ? "ಅಲಂ ಮಹಾರಾಜ, ಮಮ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಕರಣಟ್ಠಾನೇ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕಂ ರತನಮಣ್ಡಪಂ ಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। "ಏತಂ ಕಾರಣಂ ನಗರೇ ಉಗ್ಘೋಸಾಪೇಮಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ? "ಉಗ್ಘೋಸಾಪೇಹಿ ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। ರಾಜಾ ಧಮ್ಮಘೋಸಕಂ ಅಲಙ್ಕತಹತ್ಥಿಪಿಟ್ಠಿಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ "ಭಗವಾ ಕಿರ ಸಾವತ್ಥಿನಗರದ್ವಾರೇ ಕಣ್ಡಮ್ಬರುಕ್ಖಮೂಲೇ ತಿತ್ಥಿಯಮದ್ದನಂ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ ಇತೋ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ"ತಿ ಯಾವ ಛಟ್ಠದಿವಸಾ ದೇವಸಿಕಂ ಘೋಸನಂ ಕಾರೇಸಿ। ತಿತ್ಥಿಯಾ "ಕಣ್ಡಮ್ಬರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಕಿರ ಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸಾಮಿಕಾನಂ ಧನಂ ದತ್ವಾ ಸಾವತ್ಥಿಸಾಮನ್ತೇ ಅಮ್ಬರುಕ್ಖೇ ಛಿನ್ದಾಪಯಿಂಸು। ಧಮ್ಮಘೋಸಕೋ ಪುಣ್ಣಮೀದಿವಸೇ ಪಾತೋವ "ಅಜ್ಜ, ಭಗವತೋ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಉಗ್ಘೋಸೇಸಿ। ದೇವತಾನುಭಾವೇನ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ದ್ವಾರೇ ಠತ್ವಾ ಉಗ್ಘೋಸಿತಂ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಯೇ ಯೇ ಗನ್ತುಂ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾದೇನ್ತಿ, ತೇ ತೇ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪತ್ತಮೇವ ಅತ್ತಾನಂ ಪಸ್ಸಿಂಸು, ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕಾ ಪರಿಸಾ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಪಾತೋವ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸಿತುಂ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಕಣ್ಡೋ ನಾಮ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲೋ ಪಿಣ್ಡಿಪಕ್ಕಮೇವ ಕುಮ್ಭಪಮಾಣಂ ಮಹನ್ತಂ ಅಮ್ಬಪಕ್ಕಂ ರಞ್ಞೋ ಹರನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ನಗರದ್ವಾರೇ ದಿಸ್ವಾ "ಇದಂ ತಥಾಗತಸ್ಸೇವ ಅನುಚ್ಛವಿಕ"ನ್ತಿ ಅದಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ "ಆನನ್ದ, ಇಮಂ ಅಮ್ಬಟ್ಠಿಂ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲಕಸ್ಸ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ರೋಪನತ್ಥಾಯ ದೇಹಿ, ಏಸ ಕಣ್ಡಮ್ಬೋ ನಾಮ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಉಯ್ಯಾನಪಾಲೋ ಪಂಸುಂ ವಿಯೂಹಿತ್ವಾ ರೋಪೇಸಿ। ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಅಟ್ಠಿಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಮೂಲಾನಿ ಓತರಿಂಸು, ನಙ್ಗಲಸೀಸಪಮಾಣೋ ರತ್ತಙ್ಕುರೋ ಉಟ್ಠಹಿ, ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಓಲೋಕೇನ್ತಸ್ಸೇವ ಪಣ್ಣಾಸಹತ್ಥಕ್ಖನ್ಧೋ ಪಣ್ಣಾಸಹತ್ಥಸಾಖೋ ಉಬ್ಬೇಧತೋ ಚ ಹತ್ಥಸತಿಕೋ ಅಮ್ಬರುಕ್ಖೋ ಸಮ್ಪಜ್ಜಿ, ತಾವದೇವಸ್ಸ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಚ ಫಲಾನಿ ಚ ಉಟ್ಠಹಿಂಸು। ಸೋ ಮಧುಕರಪರಿವುತೋ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಫಲಭರಿತೋ ನಭಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ, ವಾತಪ್ಪಹರಣಕಾಲೇ ಮಧುರಪಕ್ಕಾನಿ ಪತಿಂಸು। ಪಚ್ಛಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾವ ಆಗಮಿಂಸು।

ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ “ಸತ್ಥು ರತನಮಣ್ಡಪಕರಣಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಾರೋ”ತಿ ಞತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಕಮ್ಮದೇವಪುತ್ತಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕಂ ನೀಲುಪ್ಪಲಸಞ್ಛನ್ನಂ ಸತ್ತರತನಮಣ್ಡಪಂ ಕಾರೇಸಿ। ಏವಂ ದಸಸಹಸ್ಸಚಕ್ಕವಾಳದೇವತಾ ಸನ್ನಿಪತಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತಿತ್ಥಿಯಮದ್ದನಂ ಅಸಾಧಾರಣಂ ಸಾವಕೇಹಿ ಯಮಕಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕತ್ವಾ ಬಹುಜನಸ್ಸ ಪಸನ್ನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಓರುಯ್ಹ ಬುದ್ಧಾಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ವೀಸತಿ ಪಾಣಕೋಟಿಯೋ ಅಮತಪಾನಂ ಪಿವಿಂಸು। ತತೋ “ಪುರಿಮಬುದ್ಧಾ ಪನ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕತ್ವಾ ಕತ್ಥ ಗಚ್ಛನ್ತೀ”ತಿ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ “ತಾವತಿಂಸಭವನ”ನ್ತಿ ಞತ್ವಾ ಬುದ್ಧಾಸನಾ ಉಟ್ಠಾಯ ದಕ್ಖಿಣಪಾದಂ ಯುಗನ್ಧರಮುದ್ಧನಿ ಠಪೇತ್ವಾ ವಾಮಪಾದೇನ ಸಿನೇರುಮತ್ಥಕಂ ಅಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಾರಿಚ್ಛತ್ತಕಮೂಲೇ ಪಣ್ಡುಕಮ್ಬಲಸಿಲಾಯಂ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಅನ್ತೋತೇಮಾಸಂ ದೇವಾನಂ ಅಭಿಧಮ್ಮಪಿಟಕಂ ಕಥೇಸಿ। ಪರಿಸಾ ಸತ್ಥು ಗತಟ್ಠಾನಂ ಅಜಾನನ್ತೀ “ದಿಸ್ವಾವ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ತತ್ಥೇವ ತೇಮಾಸಂ ವಸಿ। ಉಪಕಟ್ಠಾಯ ಪವಾರಣಾಯ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಪುಚ್ಛಿ “ಕಹಂ ಪನ ಏತರಹಿ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ”ತಿ? “ಏಸೋ, ಭನ್ತೇ, ಪಾಟಿಹಾರಿಯೇ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಙ್ಕಸ್ಸನಗರದ್ವಾರೇ ವಸೀ”ತಿ। “ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ, ಅಹಂ ಇತೋ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಸಙ್ಕಸ್ಸನಗರದ್ವಾರೇ ಓತರಿಸ್ಸಾಮಿ, ತಥಾಗತಂ ದಟ್ಠುಕಾಮಾ ಸಙ್ಕಸ್ಸನಗರೇ ಏಕತೋ ಸನ್ನಿಪತನ್ತೂ”ತಿ। ಥೇರೋ “ಸಾಧೂ”ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪರಿಸಾಯ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಸಕಲಪರಿಸಂ ಸಾವತ್ಥಿತೋ ತಿಂಸಯೋಜನಂ ಸಙ್ಕಸ್ಸನಗರಂ ಏಕಮುಹುತ್ತೇನೇವ ಪಾಪೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ವುತ್ಥವಸ್ಸೋ ಪವಾರೇತ್ವಾ “ಮಹಾರಾಜ, ಮನುಸ್ಸಲೋಕಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸಕ್ಕೋ ವಿಸ್ಸಕಮ್ಮಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ “ದಸಬಲಸ್ಸ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಗಮನತ್ಥಾಯ ತೀಣಿ ಸೋಪಾನಾನಿ ಕರೋಹೀ”ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಸಿನೇರುಮತ್ಥಕೇ ಸೋಪಾನಸೀಸಂ ಸಙ್ಕಸ್ಸನಗರದ್ವಾರೇ ಧುರಸೋಪಾನಂ ಕತ್ವಾ ಮಜ್ಝೇ ಮಣಿಮಯಂ, ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪಸ್ಸೇ ರಜತಮಯಂ, ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪಸ್ಸೇ ಸುವಣ್ಣಮಯನ್ತಿ ತೀಣಿ ಸೋಪಾನಾನಿ ಮಾಪೇಸಿ, ಸತ್ತರತನಮಯಾ ವೇದಿಕಾಪರಿಕ್ಖೇಪಾ। ಸತ್ಥಾ ಲೋಕವಿವರಣಂ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕತ್ವಾ ಮಜ್ಝೇ ಮಣಿಮಯೇನ ಸೋಪಾನೇನ ಓತರಿ। ಸಕ್ಕೋ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ, ಸುಯಾಮೋ ವಾಲಬೀಜನಿಂ, ಸಹಮ್ಪತಿ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾ ಛತ್ತಂ ಧಾರೇಸಿ, ದಸಸಹಸ್ಸಚಕ್ಕವಾಳದೇವತಾ ದಿಬ್ಬಗನ್ಧಮಾಲಾದೀಹಿ ಪೂಜಯಿಂಸು। ಸತ್ಥಾರಂ ಧುರಸೋಪಾನೇ ಪತಿಟ್ಠಿತಂ ಪಠಮಮೇವ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋ ವನ್ದಿ, ಪಚ್ಛಾ ಸೇಸಪರಿಸಾ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಾಗಮೇ ಸತ್ಥಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ “ಇದ್ಧಿಮಾ’ತಿ ಪಾಕಟೋ, ಉಪಾಲಿ ‘ವಿನಯಧರೋ’ತಿ। ಸಾರಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಪನ ಮಹಾಪಞ್ಞಗುಣೋ ಅಪಾಕಟೋ, ಠಪೇತ್ವಾ ಮಂ ಅಞ್ಞೋ ಏತೇನ ಸದಿಸೋ ಸಮಪಞ್ಞೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಪಞ್ಞಾಗುಣಮಸ್ಸ ಪಾಕಟಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಪಠಮಂ ತಾವ ಪುಥುಜ್ಜನಾನಂ ವಿಸಯೇ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿ, ತಂ ಪುಥುಜ್ಜನಾವ ಕಥಯಿಂಸು ತತೋ ಸೋತಾಪನ್ನಾನಂ ವಿಸಯೇ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿ, ತಮ್ಪಿ ಸೋತಾಪನ್ನಾವ ಕಥಯಿಂಸು, ಪುಥುಜ್ಜನಾ ನ ಜಾನಿಂಸು। ಏವಂ ಸಕದಾಗಾಮಿವಿಸಯೇ ಅನಾಗಾಮಿವಿಸಯೇ ಖೀಣಾಸವವಿಸಯೇ ಮಹಾಸಾವಕವಿಸಯೇ ಚ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿ, ತಮ್ಪಿ ಹೇಟ್ಠಿಮಾ ಹೇಟ್ಠಿಮಾ ನ ಜಾನಿಂಸು, ಉಪರಿಮಾ ಉಪರಿಮಾವ ಕಥಯಿಂಸು। ಅಗ್ಗಸಾವಕವಿಸಯೇ ಪುಟ್ಠಪಞ್ಹಮ್ಪಿ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾವ ಕಥಯಿಂಸು, ಅಞ್ಞೇ ನ ಜಾನಿಂಸು। ತತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ವಿಸಯೇ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿ, ತಂ ಥೇರೋವ ಕಥೇಸಿ, ಅಞ್ಞೇ ನ ಜಾನಿಂಸು।

ಮನುಸ್ಸಾ “ಕೋ ನಾಮ ಏಸ ಥೇರೋ ಸತ್ಥಾರಾ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇಸೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋ ನಾಮಾ”ತಿ ಸುತ್ವಾ “ಅಹೋ ಮಹಾಪಞ್ಞೋ”ತಿ ವದಿಂಸು। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಥೇರಸ್ಸ ಮಹಾಪಞ್ಞಗುಣೋ ಪಾಕಟೋ ಜಾತೋ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ –

> “ಯೇ ಚ ಸಙ್ಖಾತಧಮ್ಮಾಸೇ, ಯೇ ಚ ಸೇಖಾ ಪುಥೂ ಇಧ।
> ತೇಸಂ ಮೇ ನಿಪಕೋ ಇರಿಯಂ, ಪುಟ್ಠೋ ಪಬ್ರೂಹಿ ಮಾರಿಸಾ”ತಿ॥ (ಸು॰ ನಿ॰ ೧೦೪೪; ಚೂಳನಿ॰ ಅಜಿತಮಾಣವಪುಚ್ಛಾ ೬೩; ನೇತ್ತಿ॰ ೧೪) –

ಬುದ್ಧವಿಸಯೇ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಸ್ಸ ನು ಖೋ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ಕಥಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ"ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋ ಪಞ್ಹಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಸತ್ಥಾ ಮಂ ಸೇಖಾಸೇಖಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆಗಮನಪಟಿಪದಂ ಪುಚ್ಛತೀ"ತಿ ಪಞ್ಹೇ ನಿಕ್ಕಙ್ಖೋ ಹುತ್ವಾ "ಆಗಮನಪಟಿಪದಾ ನಾಮ ಖನ್ಧಾದಿವಸೇನ ಬಹೂಹಿ ಮುಖೇಹಿ ಸಕ್ಕಾ ಕಥೇತುಂ, ಕತಂ ನು ಖೋ ಕಥೇನ್ತೋ ಸತ್ಥು ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ಗಣ್ಹಿತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಜ್ಝಾಸಯೇ ಕಙ್ಖಿ। ಸತ್ಥಾ "ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಪಞ್ಹೇ ನಿಕ್ಕಙ್ಖೋ, ಅಜ್ಝಾಸಯೇ ಪನ ಮೇ ಕಙ್ಖತಿ, ಮಯಾ ನಯೇ ಅದಿನ್ನೇ ಕಥೇತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ, ನಯಮಸ್ಸ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ನಯಂ ದದನ್ತೋ "ಭೂತಮಿದಂ ಸಾರಿಪುತ್ತ ಸಮನುಪಸ್ಸಾ"ತಿ ಆಹ। ಏವಂ ಕಿರಸ್ಸ ಅಹೋಸಿ "ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಮಮ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಥೇನ್ತೋ ಖನ್ಧವಸೇನ ಕಥೇಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಥೇರಸ್ಸ ಸಹ ನಯದಾನೇನ ಸೋ ಪಞ್ಹೋ ನಯಸತೇನ ನಯಸಹಸ್ಸೇನ ಉಪಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ಸತ್ಥಾರಾ ದಿನ್ನನಯೇ ಠತ್ವಾ ಬುದ್ಧವಿಸಯೇ ಪಞ್ಹಂ ಕಥೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕಾಯ ಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ತಿಂಸ ಪಾಣಕೋಟಿಯೋ ಅಮತಪಾನಂ ಪಿವಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಪರಿಸಂ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ವತ್ತೇ ದಸ್ಸಿತೇ ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ಪಾವಿಸಿ। ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಥೇರಸ್ಸ ಗುಣಕಥಂ ಕಥೇನ್ತಾ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ನಿಸೀದಿಂಸು "ಮಹಾಪಞ್ಞೋ, ಆವುಸೋ, ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಪುಥುಪಞ್ಞೋ ಜವನಪಞ್ಞೋ ತಿಕ್ಖಪಞ್ಞೋ ನಿಬ್ಬೇಧಿಕಪಞ್ಞೋ ದಸಬಲೇನ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಪುಚ್ಛಿತಪಞ್ಹಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಕಥೇಸೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಏಸ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಕಥೇಸಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸರಭಮಿಗಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಅರಞ್ಞೇ ವಸತಿ। ರಾಜಾ ಮಿಗವಿತ್ತಕೋ ಅಹೋಸಿ ಥಾಮಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಅಞ್ಞಂ ಮನುಸ್ಸಂ "ಮನುಸ್ಸೋ"ತಿಪಿ ನ ಗಣೇತಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಮಿಗವಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚೇ ಆಹ - "ಯಸ್ಸ ಪಸ್ಸೇನ ಮಿಗೋ ಪಲಾಯತಿ, ತೇನ ಸೋ ದಣ್ಡೋ ದಾತಬ್ಬೋ"ತಿ। ತೇ ಚಿನ್ತಯಿಂಸು "ಕದಾಚಿ ವೇಮಜ್ಝೇ ಠಿತಮಿಗಂ ವಿಜ್ಝನ್ತಿ, ಕದಾಚಿ ಉಟ್ಠಿತಂ, ಕದಾಚಿ ಪಲಾಯನ್ತಮ್ಪಿ, ಅಜ್ಜ ಪನ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಉಪಾಯೇನ ರಞ್ಞೋ ಠಿತಟ್ಠಾನಞ್ಞೇವ ಆರೋಪೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಚ ಪನ ಕತಿಕಂ ಕತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಧುರಮಗ್ಗಂ ಅದಂಸು। ತೇ ಮಹನ್ತಂ ಗುಮ್ಬಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಮುಗ್ಗರಾದೀಹಿ ಭೂಮಿಂ ಪೋಥಯಿಂಸು। ಪಠಮಮೇವ ಸರಭಮಿಗೋ ಉಟ್ಠಾಯ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಗುಬ್ಬಂ ಅನುಪರಿಗನ್ತ್ವಾ ಪಲಾಯನೋಕಾಸಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಸೇಸದಿಸಾಸು ಮನುಸ್ಸೇ ಬಾಹಾಯ ಬಾಹಂ ಧನುನಾ ಧನುಂ ಆಹಚ್ಚ ನಿರನ್ತರೇ ಠಿತೇ ದಿಸ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಠಿತಟ್ಠಾನೇಯೇವ ಓಕಾಸಂ ಅದ್ದಸ। ಸೋ ಉಮ್ಮೀಲಿತೇಸು ಅಕ್ಖೀಸು ವಾಲುಕಂ ಖಿಪಮಾನೋ ವಿಯ ರಾಜಾನಂ ಅಭಿಮುಖೋ ಅಗಮಾಸಿ। ರಾಜಾ ತಂ ಲಹುಸಮ್ಪತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸರಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವಿಜ್ಝಿ। ಸರಭಮಿಗಾ ನಾಮ ಸರಂ ವಞ್ಚೇತುಂ ಛೇಕಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸರೇ ಅಭಿಮುಖಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೇ ವೇಗಂ ಹಾಪೇತ್ವಾ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ, ಪಚ್ಛತೋ ಆಗಚ್ಛನ್ತೇ ವೇಗೇನ ಪುರತೋ ಜವನ್ತಿ, ಉಪರಿಭಾಗೇನಾಗಚ್ಛನ್ತೇ ಪಿಟ್ಠಿಂ ನಾಮೇನ್ತಿ, ಪಸ್ಸೇನಾಗಚ್ಛನ್ತೇ ಥೋಕಂ ಅಪಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಕುಚ್ಛಿಂ ಸನ್ಧಾಯಾಗಚ್ಛನ್ತೇ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಪತನ್ತಿ, ಸರೇ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೇ ವಾತಚ್ಛಿನ್ನವಲಾಹಕವೇಗೇನ ಪಲಾಯನ್ತಿ।

ಸೋಪಿ ರಾಜಾ ತಸ್ಮಿಂ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಪತಿತೇ "ಸರಭಮಿಗೋ ಮೇ ವಿದ್ಧೋ"ತಿ ನಾದಂ ಮುಞ್ಚಿ। ಸರಭೋ ಉಟ್ಠಾಯ ವಾತವೇಗೇನ ಪಲಾಯಿ। ಬಲಮಣ್ಡಲಂ ಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು ಠಿತಅಮಚ್ಚಾ ಸರಭಂ ಪಲಾಯಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿಂಸು "ಮಿಗೋ ಕಸ್ಸ ಠಿತಟ್ಠಾನಂ ಅಭಿರುಹೀ"ತಿ? "ರಞ್ಞೋ ಠಿತಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ । "ರಾಜಾ 'ವಿದ್ಧೋ ಮೇ'ತಿ ವದತಿ, ಕೋನೇನ ವಿದ್ಧೋ, ನಿಬ್ಬಿರಜ್ಝೋ ಭೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ರಾಜಾ, ಭೂಮಿನೇನ ವಿದ್ಧಾ"ತಿ ತೇ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇನ ರಞ್ಞಾ ಸದ್ಧಿಂ ಕೇಳಿಂ ಕರಿಂಸು। ರಾಜಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಇಮೇ ಮಂ ಪರಿಹಸನ್ತಿ, ನ ಮಮ ಪಮಾಣಂ ಜಾನನ್ತೀ"ತಿ ಗಾಳ್ಹಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಿಕೋವ ಖಗ್ಗಂ ಆದಾಯ "ಸರಭಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವೇಗೇನ ಪಕ್ಖನ್ದಿ। ಅಥ ನಂ ದಿಸ್ವಾ ತೀಣಿ ಯೋಜನಾನಿ ಅನುಬನ್ಧಿ। ಸರಭೋ ಅರಞ್ಞಂ ಪಾವಿಸಿ, ರಾಜಾಪಿ ಪಾವಿಸಿ। ತತ್ಥ ಸರಭಮಿಗಸ್ಸ ಗಮನಮಗ್ಗೇ ಸಟ್ಠಿಹತ್ಥಮತ್ತೋ ಮಹಾಪೂತಿಪಾದನರಕಾವಾಟೋ ಅತ್ಥಿ, ಸೋ ತಿಂಸಹತ್ಥಮತ್ತಂ ಉದಕೇನ

ಪುಣ್ಣೋ ತಿಣೇಹಿ ಚ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೋ। ಸರಭೋ ಉದಕಗನ್ಧಂ ಘಾಯಿತ್ವಾವ ಆವಾಟಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಥೋಕಂ ಓಸಕ್ಕಿತ್ವಾ ಗತೋ। ರಾಜಾ ಪನ ಉಜುಕಮೇವ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ತಸ್ಮಿಂ ಪತಿ।

ಸರಭೋ ತಸ್ಸ ಪದಸದ್ದಂ ಅಸುಣನ್ತೋ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ತಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ "ನರಕಾವಾಟೇ ಪತಿತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತಂ ಗಮ್ಭೀರಉದಕೇ ಅಪತಿಟ್ಠಂ ಕಿಲಮನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತೇನ ಕತಂ ಅಪರಾಧಂ ಹದಯೇ ಅಕತ್ವಾ ಸಞ್ಜಾತಕಾರುಞ್ಞೋ "ಮಾ ಮಯಿ ಪಸ್ಸನ್ತೇವ ರಾಜಾ ನಸ್ಸತು, ಇಮಮ್ಹಾ ದುಕ್ಖಾ ನಂ ಮೋಚೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆವಾಟತೀರೇ ಠಿತೋ "ಮಾ ಭಾಯಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಮಹನ್ತಾ ದುಕ್ಖಾ ತಂ ಮೋಚೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪಿಯಪುತ್ತಂ ಉದ್ಧರಿತುಂ ಉಸ್ಸಾಹಂ ಕರೋನ್ತೋ ವಿಯ ತಸ್ಸುದ್ಧರಣತ್ಥಾಯ ಸಿಲಾಯ ಯೋಗ್ಗಂ ಕತ್ವಾವ "ವಿಜ್ಝಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಗತಂ ರಾಜಾನಂ ಸಟ್ಠಿಹತ್ಥಾ ನರಕಾ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಅಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಾ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಸೇನಾಯ ಅವಿದೂರೇ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಓವಾದಮಸ್ಸ ದತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸು ಸೀಲೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ರಾಜಾ ಮಹಾಸತ್ತಂ ವಿನಾ ವಸಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಆಹ "ಸಾಮಿ ಸರಭಮಿಗರಾಜ, ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಏಹಿ, ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕಾಯ ತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ರಜ್ಜಂ ದಮ್ಮಿ, ತಂ ಕಾರೇಹೀ"ತಿ। "ಮಹಾರಾಜ, ಮಯಂ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಾ, ನ ಮೇ ರಜ್ಜೇನತ್ಥೋ, ಸಚೇ ತೇ ಮಯಿ ಸಿನೇಹೋ ಅತ್ಥಿ, ಮಯಾ ದಿನ್ನಾನಿ ಸೀಲಾನಿ ರಕ್ಖನ್ತೋ ರಟ್ಠವಾಸಿನೋಪಿ ಸೀಲಂ ರಕ್ಖಾಪೇಹೀ"ತಿ ತಂ ಓವದಿತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಮೇವ ಪಾವಿಸಿ।

ಸೋ ಅಸ್ಸುಪುಣ್ಣೇಹಿ ನೇತ್ತೇಹಿ ತಸ್ಸ ಗುಣಂ ಸರನ್ತೋವ ಸೇನಂ ಪಾಪುಣಿತ್ವಾ ಸೇನಙ್ಗಪರಿವುತೋ ನಗರಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಕಲನಗರವಾಸಿನೋ ಪಞ್ಚ ಸೀಲಾನಿ ರಕ್ಖನ್ತೂ"ತಿ ಧಮ್ಮಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇಸಿ। ಮಹಾಸತ್ತೇನ ಪನ ಅತ್ತನೋ ಕತಗುಣಂ ಕಸ್ಸಚಿ ಅಕಥೇತ್ವಾ ಸಾಯನ್ಹೇ ನಾನಗ್ಗರಸಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕತಸಯನೇ ಸಯಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಗುಣಂ ಸರಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಸಯನಪಿಟ್ಠೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಪೀತಿಪುಣ್ಣೇನ ಹದಯೇನ ಛಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಉದಾನೇಸಿ -

೧೩೪."ಆಸೀಸೇಥೇವ ಪುರಿಸೋ, ನ ನಿಬ್ಬಿನ್ದೇಯ್ಯ ಪಣ್ಡಿತೋ।
ಪಸ್ಸಾಮಿ ವೋಹಂ ಅತ್ತಾನಂ, ಯಥಾ ಇಚ್ಛಿಂ ತಥಾ ಅಹು॥

೧೩೫."ಆಸೀಸೇಥೇವ ಪುರಿಸೋ, ನ ನಿಬ್ಬಿನ್ದೇಯ್ಯ ಪಣ್ಡಿತೋ।
ಪಸ್ಸಾಮಿ ವೋಹಂ ಅತ್ತಾನಂ, ಉದಕಾ ಥಲಮುಬ್ಭತಂ॥

೧೩೬."ವಾಯಮೇಥೇವ ಪುರಿಸೋ, ನ ನಿಬ್ಬಿನ್ದೇಯ್ಯ ಪಣ್ಡಿತೋ।
ಪಸ್ಸಾಮಿ ವೋಹಂ ಅತ್ತಾನಂ, ಯಥಾ ಇಚ್ಛಿಂ ತಥಾ ಅಹು॥

೧೩೭."ವಾಯಮೇಥೇವ ಪುರಿಸೋ, ನ ನಿಬ್ಬಿನ್ದೇಯ್ಯ ಪಣ್ಡಿತೋ।
ಪಸ್ಸಾಮಿ ವೋಹಂ ಅತ್ತಾನಂ, ಉದಕಾ ಥಲಮುಬ್ಭತಂ॥

೧೩೮."ದುಕ್ಖೂಪನೀತೋಪಿ ನರೋ ಸಪಞ್ಞೋ, ಆಸಂ ನ ಛಿನ್ದೇಯ್ಯ ಸುಖಾಗಮಾಯ।
ಬಹೂ ಹಿ ಫಸ್ಸಾ ಅಹಿತಾ ಹಿತಾ ಚ, ಅವಿತಕ್ಕಿತಾ ಮಚ್ಚುಮುಪಬ್ಬಜನ್ತಿ॥

೧೩೯."ಅಚಿನ್ತಿತಮ್ಪಿ ಭವತಿ, ಚಿನ್ತಿತಮ್ಪಿ ವಿನಸ್ಸತಿ।
ನ ಹಿ ಚಿನ್ತಾಮಯಾ ಭೋಗಾ, ಇತ್ಥಿಯಾ ಪುರಿಸಸ್ಸ ವಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಆಸೀಸೇಥೇವ ಪುರಿಸೋ**ತಿ ಆಸಚ್ಛೇದಕಕಮ್ಮಂ ಅಕತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಕಮ್ಮೇಸು ಆಸಂ ಕರೋಥೇವ ನ ಉಕ್ಕಣ್ಠೇಯ್ಯ। **ಯಥಾ ಇಚ್ಛಿ**ನ್ತಿ ಅಹಞ್ಹಿ ಸಟ್ಠಿಹತ್ಥಾ ನರಕಾ ಉಟ್ಠಾನಂ ಇಚ್ಛಿಂ, ಸೋಮ್ಹಿ ತಥೇವ ಜಾತೋ, ತತೋ ಉಟ್ಠಿತೋಯೇವಾತಿ ದೀಪೇತಿ।

ಅಹಿತಾ ಹಿತಾ ಚಾತಿ ದುಕ್ಖಫಸ್ಸಾ ಚ ಸುಖಫಸ್ಸಾ ಚ, "ಮರಣಫಸ್ಸಾ ಜೀವಿತಫಸ್ಸಾ ಚಾ"ತಿಪಿ ಅತ್ಥೋ, ಸತ್ತಾನಞ್ಹಿ ಮರಣಫಸ್ಸೋ ಅಹಿತೋ ಜೀವಿತಫಸ್ಸೋ ಹಿತೋ, ತೇಸಂ ಅವಿತಕ್ಕಿತೋ ಅಚಿನ್ತಿತೋಪಿ ಮರಣಫಸ್ಸೋ ಆಗಚ್ಛತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಚಿನ್ತಿ ತಮ್ಪೀ**ತಿ ಮಯಾ "ಆವಾಟೇ ಪತಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ನ ಚಿನ್ತಿತಂ, "ಸರಭಂ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತಿತಂ, ಇದಾನಿ ಪನ ಮೇ ಚಿನ್ತಿತಂ ನಟ್ಠಂ, ಅಚಿನ್ತಿತಮೇವ ಜಾತಂ। **ಭೋಗಾ**ತಿ ಯಸಪರಿವಾರಾ। ಏತೇ ಚಿನ್ತಾಮಯಾ ನ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಞಾಣವತಾ ವೀರಿಯಮೇವ ಕಾತಬ್ಬಂ। ವೀರಿಯವತೋ ಹಿ ಅಚಿನ್ತಿತಮ್ಪಿ ಹೋತಿಯೇವ।

ತಸ್ಸೇವಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇನ್ತಸ್ಸೇವ ಅರುಣಂ ಉಟ್ಠಹಿ। ಪುರೋಹಿತೋ ಚ ಪಾತೋವ ಸುಖಸೇಯ್ಯಪುಚ್ಛನತ್ಥಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜದ್ವಾರೇ ಠಿತೋ ತಸ್ಸ ಉದಾನಗೀತಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ರಾಜಾ ಹಿಯ್ಯೋ ಮಿಗವಂ ಅಗಮಾಸಿ, ತತ್ಥ ಸರಭಮಿಗಂ ವಿರದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತತೋ ಅಮಚ್ಚೇಹಿ ಅವಹಸಿಯಮಾನೋ 'ಮಾರೇತ್ವಾ ನಂ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಖತ್ತಿಯಮಾನೇನ ತಂ ಅನುಬನ್ಧನ್ತೋ ಸಟ್ಠಿಹತ್ಥೇ ನರಕೇ ಪತಿತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ದಯಾಲುನಾ ಸರಭರಾಜೇನ ರಞ್ಞೋ ದೋಸಂ ಅಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ರಾಜಾ ಉದ್ಧರಿತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತೇನ ಮಞ್ಞೇ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇತೀ"ತಿ। ಏವಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಪರಿಪುಣ್ಣಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಉದಾನಂ ಸುತ್ವಾ ಸುಮಜ್ಜಿತೇ ಆದಾಸೇ ಮುಖಂ ಓಲೋಕೇನ್ತಸ್ಸ ಛಾಯಾ ವಿಯ ರಞ್ಞಾ ಚ ಸರಭೇನ ಚ ಕತಕಾರಣಂ ಪಾಕಟಂ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ನಖಗ್ಗೇನ ದ್ವಾರಂ ಆಕೋಟೇಸಿ। ರಾಜಾ "ಕೋ ಏಸೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಅಹಂ ದೇವ ಪುರೋಹಿತೋ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ದ್ವಾರಂ ವಿವರಿತ್ವಾ "ಇತೋ ಏಹಾಚರಿಯಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಜಯಾಪೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ "ಅಹಂ, ಮಹಾರಾಜ, ತಯಾ ಅರಞ್ಞೇ ಕತಕಾರಣಂ ಜಾನಾಮಿ, ತ್ವಂ ಏಕಂ ಸರಭಮಿಗಂ ಅನುಬನ್ಧನ್ತೋ ನರಕೇ ಪತಿತೋ, ಅಥ ನಂ ಸೋ ಸರಭೋ ಸಿಲಾಯ ಯೋಗ್ಗಂ ಕತ್ವಾ ನರಕತೋ ಉದ್ಧರಿ, ಸೋ ತ್ವಂ ತಸ್ಸ ಗುಣಂ ಅನುಸ್ಸರಿತ್ವಾ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೪೦."ಸರಭಂ ಗಿರಿದುಗ್ಗಸ್ಮಿಂ, ಯಂ ತ್ವಂ ಅನುಸರೀ ಪುರೇ।
ಅಲೀನಚಿತ್ತಸ್ಸ ತುವಂ, ವಿಕ್ಕನ್ತಮನುಜೀವಸಿ॥

೧೪೧."ಯೋ ತಂ ವಿದುಗ್ಗಾ ನರಕಾ ಸಮುದ್ಧರಿ, ಸಿಲಾಯ ಯೋಗ್ಗಂ ಸರಭೋ ಕರಿತ್ವಾ।
ದುಕ್ಖೂಪನೀತಂ ಮಚ್ಚುಮುಖಾ ಪಮೋಚಯಿ, ಅಲೀನಚಿತ್ತಂ ತ ಮಿಗಂ ವದೇಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅನುಸರೀ**ತಿ ಅನುಬನ್ಧಿ। **ವಿಕ್ಕನ್ತ**ನ್ತಿ ಉದ್ಧರಣತ್ಥಾಯ ಕತಪರಕ್ಕಮಂ। **ಅನುಜೀವಸೀ**ತಿ ಉಪಜೀವಸಿ, ತಸ್ಸಾನುಭಾವೇನ ತಯಾ ಜೀವಿತಂ ಲದ್ಧನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಮುದ್ಧರೀ**ತಿ ಉದ್ಧರಿ। **ತ ಮಿಗಂ ವದೇಸೀ**ತಿ ತಂ ಸುವಣ್ಣಸರಭಮಿಗಂ ಇಧ ಸಿರಿಸಯನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ವಣ್ಣೇಸಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ "ಅಯಂ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ನ ಮಿಗವಂ ಗತೋ, ಸಬ್ಬಂ ಪವತ್ತಿಂ ಜಾನಾತಿ, ಕಥಂ ನು ಖೋ ಜಾನಾತಿ, ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ನವಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪೨."ಕಿಂ ತ್ವಂ ನು ತತ್ಥೇವ ತದಾ ಅಹೋಸಿ, ಉದಾಹು ತೇ ಕೋಚಿ ನಂ ಏತದಕ್ಖಾ।
ವಿವಟಚ್ಛದ್ದೋ ನುಸಿ ಸಬ್ಬದಸ್ಸೀ, ಞಾಣಂ ನು ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಭಿಂಸರೂಪ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಭಿಂಸರೂಪ**ನ್ತಿ ಕಿಂ ನು ತೇ ಞಾಣಂ ಬಲವಜಾತಿಕಂ, ತೇನೇತಂ ಜಾನಾಸೀತಿ।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ "ನಾಹಂ ಸಬ್ಬಞ್ಞುಬುದ್ಧೋ, ಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಅಮಕ್ಖೇತ್ವಾ ತಯಾ ಕಥಿತಗಾಥಾನಂ ಪನ ಮಯ್ಹಂ ಅತ್ಥೋ ಉಪಟ್ಠಾತೀ"ತಿ ದೀಪೇನ್ತೋ ದಸಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪೩."ನ ಚೇವಹಂ ತತ್ಥ ತದಾ ಅಹೋಸಿಂ, ನ ಚಾಪಿ ಮೇ ಕೋಚಿ ನಂ ಏತದಕ್ಖಾ।
ಗಾಥಾಪದಾನಞ್ಚ ಸುಭಾಸಿತಾನಂ, ಅತ್ಥಂ ತದಾನೇನ್ತಿ ಜನಿನ್ದ ಧೀರಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸುಭಾಸಿತಾನ**ನ್ತಿ ಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಅಮಕ್ಖೇತ್ವಾ ಸುಟ್ಠು ಭಾಸಿತಾನಂ। **ಅತ್ಥಂ ತದಾನೇನ್ತೀ**ತಿ ಯೋ ತೇಸಂ ಅತ್ಥೋ, ತಂ ಆನೇನ್ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೀತಿ।

ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ತುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಬಹುಂ ಧನಂ ಅದಾಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದಾನಾದಿಪುಞ್ಞಾಭಿರತೋ ಅಹೋಸಿ, ಮನುಸ್ಸಾಪಿ ಪುಞ್ಞಾಭಿರತಾ ಹುತ್ವಾ ಮತಮತಾ ಸಗ್ಗಮೇವ ಪೂರಯಿಂಸು। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ರಾಜಾ "ಲಕ್ಖಂ ವಿಜ್ಝಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪುರೋಹಿತಮಾದಾಯ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗತೋ। ತದಾ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ಬಹೂ ನವೇ ದೇವೇ ಚ ದೇವಕಞ್ಞಾಯೋ ಚ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾರಣ"ನ್ತಿ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ಸರಭಮಿಗೇನ ನರಕಾ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಸೀಲೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಪಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ರಞ್ಞೋ ಆನುಭಾವೇನ ಮಹಾಜನೋ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋತಿ, ತೇನ ದೇವಲೋಕೋ ಪರಿಪೂರತಿ, ಇದಾನಿ ಖೋ ಪನ ರಾಜಾ ಲಕ್ಖಂ ವಿಜ್ಝಿತುಂ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗತೋ, ತಂ ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಸೀಹನಾದಂ ನದಾಪೇತ್ವಾ ಸರಭಮಿಗಸ್ಸ ಗುಣಂ ಕಥಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಚ ಸಕ್ಕಭಾವಂ ಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಠಿತೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಮೇತ್ತಾಯ ಚೇವ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಸೀಲಾನಞ್ಚ ಗುಣಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ರಾಜಾಪಿ "ಲಕ್ಖಂ ವಿಜ್ಝಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಧನುಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಸರಂ ಸನ್ನಯ್ಹಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸಕ್ಕೋ ರಞ್ಞೋ ಚ ಲಕ್ಖಸ್ಸ ಚ ಅನ್ತರೇ ಅತ್ತನೋ ಆನುಭಾವೇನ ಸರಭಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ರಾಜಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸರಂ ನ ಮುಞ್ಚಿ। ಅಥ ನಂ ಸಕ್ಕೋ ಪುರೋಹಿತಸ್ಸ ಸರೀರೇ ಅಧಿಮುಚ್ಚಿತ್ವಾ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ -

೧೪೪."ಆದಾಯ ಪತ್ತಿಂ ಪರವಿರಿಯಘಾತಿಂ, ಚಾಪೇ ಸರಂ ಕಿಂ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಸೇ ತುವಂ।
ನುನ್ನೋ ಸರೋ ಸರಭಂ ಹನ್ತು ಖಿಪ್ಪಂ, ಅನ್ನಞ್ಹಿ ಏತಂ ವರಪಞ್ಞ ರಞ್ಞೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪತ್ತಿ**ನ್ತಿ ವಾಜಪತ್ತೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ। **ಪರವಿರಿಯಘಾತಿ**ನ್ತಿ ಪರೇಸಂ ವೀರಿಯಘಾತಕಂ। **ಚಾಪೇ ಸರ**ನ್ತಿ ಏತಂ ಪತ್ತಸಹಿತಂ ಸರಂ ಚಾಪೇ ಆದಾಯ ಸನ್ನಯ್ಹಿತ್ವಾ ಇದಾನಿ ತ್ವಂ ಕಿಂ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಸಿ। **ಹನ್ತೂ**ತಿ ತಯಾ ವಿಸ್ಸಟ್ಠೋ ಹುತ್ವಾ ಏಸ ಸರೋ ಖಿಪ್ಪಂ ಇಮಂ ಸರಭಂ ಹನತು। **ಅನ್ನಞ್ಹಿ ಏತ**ನ್ತಿ ವರಪಞ್ಞ, ಮಹಾರಾಜ, ಸರಭೋ ನಾಮ ರಞ್ಞೋ ಆಹಾರೋ ಭಕ್ಖೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತತೋ ರಾಜಾ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪೫."ಅದ್ಧಾ ಪಜಾನಾಮಿ ಅಹಮ್ಪಿ ಏತಂ, ಅನ್ನಂ ಮಿಗೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಖತ್ತಿಯಸ್ಸ।
ಪುಬ್ಬೇ ಕತಞ್ಚ ಅಪಚಾಯಮಾನೋ, ತಸ್ಮಾ ಮಿಗಂ ಸರಭಂ ನೋ ಹನಾಮೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪುಬ್ಬೇ ಕತಞ್ಚಾ**ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅಹಮೇತಂ ಏಕಂಸೇನ ಜಾನಾಮಿ ಯಥಾ ಮಿಗೋ ಖತ್ತಿಯಸ್ಸ ಅನ್ನಂ, ಪುಬ್ಬೇ ಪನ ಇಮಿನಾ ಮಯ್ಹಂ ಕತಗುಣಂ ಪೂಜೇಮಿ, ತಸ್ಮಾ ತಂ ನ ಹನಾಮೀತಿ।

ತತೋ ಸಕ್ಕೋ ಗಾಥಾದ್ವಯಮಾಹ -

೧೪೬."ನೇಸೋ ಮಿಗೋ ಮಹಾರಾಜ, ಅಸುರೇಸೋ ದಿಸಮ್ಪತಿ।
ಏತಂ ಹನ್ತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಿನ್ದ, ಭವಸ್ಸು ಅಮರಾಧಿಪೋ॥

೧೪೭."ಸಚೇ ಚ ರಾಜಾ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಸೇ ತುವಂ, ಹನ್ತುಂ ಮಿಗಂ ಸರಭಂ ಸಹಾಯಕಂ।
ಸಪುತ್ತದಾರೋ ನರವೀರಸೇಟ್ಠ, ಗನ್ತಾ ತುವಂ ವೇತರಣಿಂ ಯಮಸ್ಸಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಸುರೇಸೋತಿ** ಅಸುರೋ ಏಸೋ, ಅಸುರಜೇಟ್ಠಕೋ ಸಕ್ಕೋ ಏಸೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ವದತಿ। **ಅಮರಾಧಿಪೋತಿ** ತ್ವಂ ಏತಂ ಸಕ್ಕಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ಸಯಂ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ಹೋಹೀತಿ ವದತಿ। **ವೇತರಣಿಂ ಯಮಸ್ಸಾತಿ** ''ಸಚೇ ಏತಂ 'ಸಹಾಯೋ ಮೇ'ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ನ ಮಾರೇಸ್ಸಸಿ, ಸಪುತ್ತದಾರೋ ಯಮಸ್ಸ ವೇತರಣಿನಿರಯಂ ಗತೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ''ತಿ ನಂ ತಾಸೇಸಿ।

ತತೋ ರಾಜಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೪೮''ಕಾಮಂ ಅಹಂ ಜಾನಪದಾ ಚ ಸಬ್ಬೇ, ಪುತ್ತಾ ಚ ದಾರಾ ಚ ಸಹಾಯಸಙ್ಘಾ।
ಗಚ್ಛೇಮು ತಂ ವೇತರಣಿಂ ಯಮಸ್ಸ, ನ ತ್ವೇವ ಹಞ್ಞೋ ಮಮ ಪಾಣದೋ ಯೋ॥

೧೪೯''ಅಯಂ ಮಿಗೋ ಕಿಚ್ಛಗತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಏಕಸ್ಸ ಕತ್ತಾ ವಿವನಸ್ಮಿ ಘೋರೇ।
ತಂ ತಾದಿಸಂ ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ಸರನ್ತೋ, ಜಾನಂ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮೇ ಕಥಂ ಹನೇಯ್ಯ''ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಮ ಪಾಣದೋ ಯೋತಿ** ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಯೋ ಮಮ ಪಾಣದದೋ ಯೇನ ಮೇ ಪಿಯಂ ಜೀವಿತಂ ದಿನ್ನಂ, ನರಕಂ ಪವಿಸನ್ತೇನ ಮಯಾ ಸೋ ನ ತ್ವೇವ ಹಞ್ಞೋ ನ ಹನಿತಬ್ಬೋ, ಅವಜ್ಝೋ ಏಸೋತಿ ವದತಿ। **ಏಕಸ್ಸ ಕತ್ತಾ ವಿವನಸ್ಮಿ ಘೋರೇತಿ** ದಾರುಣೇ ಅರಞ್ಞೇ ಪವಿಟ್ಠಸ್ಸ ಸತೋ ಏಕಸ್ಸ ಅಸಹಾಯಕಸ್ಸ ಮಮ ಕತ್ತಾ ಕಾರಕೋ ಜೀವಿತಸ್ಸ ದಾಯಕೋ, ಸ್ವಾಹಂ ತಂ ಇಮಿನಾ ಕತಂ ತಾದಿಸಂ ಪುಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ಸರನ್ತೋಯೇವ ತಂ ಗುಣಂ ಜಾನನ್ತೋಯೇವ ಕಥಂ ಹನೇಯ್ಯಂ।

ಅಥ ಸಕ್ಕೋ ಪುರೋಹಿತಸ್ಸ ಸರೀರತೋ ಅಪಗನ್ತ್ವಾ ಸಕ್ಕತ್ತಭಾವಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಗುಣಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಗಾಥಾದ್ವಯಮಾಹ -

೧೫೦''ಮಿತ್ತಾಭಿರಾಧೀ ಚಿರಮೇವ ಜೀವ, ರಜ್ಜಂ ಇಮಂ ಧಮ್ಮಗುಣೇ ಪಸಾಸ।
ನಾರೀಗಣೇಹಿ ಪರಿಚಾರಿಯನ್ತೋ, ಮೋದಸ್ಸು ರಟ್ಠೇ ತಿದಿವೇವ ವಾಸವೋ॥

೧೫೧''ಅಕ್ಕೋಧನೋ ನಿಚ್ಚಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ, ಸಬ್ಬಾತಿಥೀ ಯಾಚಯೋಗೋ ಭವಿತ್ವಾ।
ದತ್ವಾ ಚ ಭುತ್ವಾ ಚ ಯಥಾನುಭಾವಂ, ಅನಿನ್ದಿತೋ ಸಗ್ಗಮುಪೇಹಿ ಠಾನ''ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಿತ್ತಾಭಿರಾಧೀತಿ** ಮಿತ್ತೇ ಆರಾಧೇನ್ತೋ ತೋಸೇನ್ತೋ ತೇಸು ಅದುಬ್ಭಮಾನೋ। **ಸಬ್ಬಾತಿಥೀತಿ** ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಿಕಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಅತಿಥೀ ಪಾಹುನಕೇಯೇವ ಕತ್ವಾ ಪರಿಹರನ್ತೋ ಯಾಚಿತಬ್ಬಯುತ್ತಕೋ ಹುತ್ವಾ। **ಅನಿನ್ದಿತೋತಿ** ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರಣೇನ ಪಮುದಿತೋ ದೇವಲೋಕೇನ ಅಭಿನನ್ದಿತೋ ಹುತ್ವಾ ಸಗ್ಗಟ್ಠಾನಂ ಉಪೇಹೀತಿ।

ಏವಂ ವತ್ವಾ ಸಕ್ಕೋ ''ಅಹಂ ಮಹಾರಾಜಂ ತಂ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಿತುಂ ಆಗತೋ, ತ್ವಂ ಅತ್ತಾನಂ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಿತುಂ ನಾದಾಸಿ, ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಹೋಹೀ''ತಿ ತಂ ಓವದಿತ್ವಾ ಸಕಟ್ಠಾನಮೇವ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ''ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಜಾನಾತಿಯೇವಾ''ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - ''ತದಾ ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಪುರೋಹಿತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಸರಭಮಿಗೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ''ನ್ತಿ।

ಸರಭಮಿಗಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದಸಮಾ।

ಜಾತಕುದ್ದಾನಂ -

ಅಮ್ಬ ಫನ್ದನ ಜವನ, ನಾರದ ದೂತ ಕಲಿಙ್ಗಾ।
ಅಕಿತ್ತಿ ತಕ್ಕಾರಿಯಂ ರುರು, ಸರಭಂ ದಸ ತೇರಸೇ॥

ತೇರಸಕನಿಪಾತವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೪. ಪಕಿಣ್ಣಕನಿಪಾತೋ

[೪೮೪] ೧. ಸಾಲಿಕೇದಾರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸಮ್ಪನ್ನಂ ಸಾಲಿಕೇದಾರನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಮಾತುಪೋಸಕಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನವತ್ಥು **ಸಾಮಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೨.೨೨.೨೯೬ ಆದಯೋ) ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಸತ್ಥಾ ಪನ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ಗಿಹೀ ಪೋಸೇಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಕಿಂ ತೇ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಮಾತಾಪಿತರೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಸಾಧು ಭಿಕ್ಖು, ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾ ತಿರಚ್ಛಾನಾ ಹುತ್ವಾ ಸುವಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾಪಿ ಜಿಣ್ಣೇ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಕುಲಾವಕೇ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಮುಖತುಣ್ಡಕೇನ ಗೋಚರಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಪೋಸೇಸು"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ರಾಜಗಹೇ ಮಗಧರಾಜಾ ನಾಮ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ತದಾ ನಗರತೋ ಪುಬ್ಬುತ್ತರದಿಸಾಯ ಸಾಲಿದ್ದಿಯೋ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಾಮೋ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬುತ್ತರದಿಸಾಯ ಮಗಧಖೇತ್ತಂ ಅತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ಕೋಸಿಯಗೋತ್ತೋ ನಾಮ ಸಾಲಿದ್ದಿಯವಾಸೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸಹಸ್ಸಕರೀಸಮತ್ತಂ ಖೇತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಾಲಿಂ ವಪಾಪೇಸಿ। ಉಟ್ಠಿತೇ ಚ ಪನ ಸಸ್ಸೇ ವತಿಂ ಥಿರಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಕಸ್ಸಚಿ ಪಣ್ಣಾಸಕರೀಸಮತ್ತಂ, ಕಸ್ಸಚಿ ಸಟ್ಠಿಕರೀಸಮತ್ತನ್ತಿ ಏವಂ ಪಞ್ಚಸತಕರೀಸಮತ್ತಂ ಖೇತ್ತಂ ಅತ್ತನೋ ಪುರಿಸಾನಂಯೇವ ಆರಕ್ಖಣತ್ಥಾಯ ದತ್ವಾ ಸೇಸಂ ಪಞ್ಚಸತಕರೀಸಮತ್ತಂ ಖೇತ್ತಂ ಭತಿಂ ಕತ್ವಾ ಏಕಸ್ಸ ಭತಕಸ್ಸ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಕುಟಿಂ ಕತ್ವಾ ರತ್ತಿನ್ದಿವಂ ವಸತಿ। ಖೇತ್ತಸ್ಸ ಪನ ಪುಬ್ಬುತ್ತರದಿಸಾಭಾಗೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸಾನುಪಬ್ಬತೇ ಮಹನ್ತಂ ಸಿಮ್ಬಲಿವನಂ ಅತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ಅನೇಕಾನಿ ಸುವಸತಾನಿ ವಸನ್ತಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಮಿಂ ಸುವಸಙ್ಘೇ ಸುವರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಸೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಅಭಿರೂಪೋ ಥಾಮಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸಕಟನಾಭಿಪಮಾಣಸರೀರೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪಿತಾ ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇ "ಅಹಂ ಇದಾನಿ ದೂರಂ ಗನ್ತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ತ್ವಂ ಇಮಂ ಗಣಂ ಪರಿಹರಾ"ತಿ ಗಣಂ ನಿಯ್ಯಾದೇಸಿ। ಸೋ ಪುನದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಗೋಚರತ್ಥಾಯ ಗನ್ತುಂ ನಾದಾಸಿ, ಸುವಗಣಂ ಪರಿಹರನ್ತೋ ಹಿಮವನ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಯಂಜಾತಸಾಲಿವನೇ ಯಾವದತ್ಥಂ ಸಾಲಿಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಆಗಮನಕಾಲೇ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಪಹೋನಕಂ ಗೋಚರಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಪೋಸೇಸಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಏಕದಿವಸಂ ಸುವಾ ಆರೋಚೇಸುಂ "ಪುಬ್ಬೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಮಗಧಖೇತ್ತೇ ಸಾಲಿ ಪಚ್ಚತಿ, ಇದಾನಿ ಕಿಂ ನು ಖೋ ಜಾತ"ನ್ತಿ? "ತೇನ ಹಿ ಜಾನಾಥಾ"ತಿ ದ್ವೇ ಸುವೇ ಪಹಿಣಿಂಸು। ತೇ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಗಧಖೇತ್ತೇ ಓತರನ್ತಾ ತಸ್ಸ ಭತಿಯಾ ರಕ್ಖಣಪುರಿಸಸ್ಸ ಖೇತ್ತೇ ಓತರಿತ್ವಾ ಸಾಲಿಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಏಕಂ ಸಾಲಿಸೀಸಂ ಆದಾಯ ಸಿಮ್ಬಲಿವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಾಲಿಸೀಸಂ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ "ತತ್ಥ ಏವರೂಪೋ ಸಾಲೀ"ತಿ ವದಿಂಸು। ಸೋ ಪುನದಿವಸೇ ಸುವಗಣಪರಿವುತೋ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಭತಕಸ್ಸ ಖೇತ್ತೇ ಓತರಿ। ಸೋ ಪನ ಪುರಿಸೋ ಸುವೇ ಸಾಲಿಂ ಖಾದನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಧಾವಿತ್ವಾ ವಾರೇನ್ತೋಪಿ ವಾರೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ। ಸೇಸಾ ಸುವಾ ಯಾವದತ್ಥಂ ಸಾಲಿಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ತುಚ್ಛಮುಖಾವ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಸುವರಾಜಾ ಪನ ಬಹೂನಿ ಸಾಲಿಸೀಸಾನಿ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ ತೇಹಿ ಪರಿವುತೋ ಹುತ್ವಾ ಆಹರಿತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ದೇತಿ। ಸುವಾ ಪುನದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತತ್ಥೇವ ಸಾಲಿಂ ಖಾದಿಂಸು। ಅಥ ಸೋ ಪುರಿಸೋ "ಸಚೇ ಇಮೇ ಅಞ್ಞಂ ಕತಿಪಾಹಂ ಏವಂ ಖಾದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಕಿಞ್ಚಿ ನ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸಾಲಿಂ ಅಗ್ಘಾಪೇತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಇಣಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಾಲಿಮುಟ್ಠಿನಾ ಸದ್ಧಿಂ ತಥಾರೂಪಂ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಾಲಿದ್ದಿಯಗಾಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ದತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ "ಕಿಂ, ಭೋ ಪುರಿಸ, ಸಮ್ಪನ್ನಂ ಸಾಲಿಖೇತ್ತ"ನ್ತಿ ಪುಟ್ಠೋ "ಆಮ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಸಮ್ಪನ್ನ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ –

೧. "ಸಮ್ಪನ್ನಂ ಸಾಲಿಕೇದಾರಂ, ಸುವಾ ಭುಞ್ಜನ್ತಿ ಕೋಸಿಯ।
ಪಟಿವೇದೇಮಿ ತೇ ಬ್ರಹ್ಮೇ, ನ ನೇ ವಾರೇತುಮುಸ್ಸಹೇ॥

೨. "ಏಕೋ ಚ ತತ್ಥ ಸಕುಣೋ, ಯೋ ನೇಸಂ ಸಬ್ಬಸುನ್ದರೋ।

ಭುತ್ವಾ ಸಾಲಿಂ ಯಥಾಕಾಮಂ, ತುಣ್ಡೇನಾದಾಯ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಮ್ಪನ್ನನ್ತಿ** ಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಅವೇಕಲ್ಲಂ। **ಸಾಲಿಕೇದಾರನ್ತಿ** ಸಾಲಿಖೇತ್ತಂ। **ಸಬ್ಬಸುನ್ದರೋತಿ** ಸಬ್ಬೇಹಿ ಕೋಟ್ಠಾಸೇಹಿ ಸುನ್ದರೋ ರತ್ತತುಣ್ಡೋ ಜಿಞ್ಜುಕಸನ್ನಿಭಅಕ್ಖಿ ರತ್ತಪಾದೋ ತೀಹಿ ರತ್ತರಾಜೀಹಿ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಗೀವೋ ಮಹಾಮಯೂರಪಮಾಣೋ ಸೋ ಯಾವದತ್ಥಂ ಸಾಲಿಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ತುಣ್ಡೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛತೀತಿ।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಸುವರಾಜೇ ಸಿನೇಹಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಖೇತ್ತಪಾಲಂ ಪುಚ್ಛಿ "ಅಮ್ಭೋ ಪುರಿಸ, ಪಾಸಂ ಓಡ್ಡೇತುಂ ಜಾನಾಸೀ"ತಿ? "ಆಮ, ಜಾನಾಮೀ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

೩. "ಓಡ್ಡೇನ್ತು ವಾಲಪಾಸಾನಿ, ಯಥಾ ಬಜ್ಝೇಥ ಸೋ ದಿಜೋ।
ಜೀವಞ್ಚ ನಂ ಗಹೇತ್ವಾನ, ಆನಯೇಹಿ ಮಮನ್ತಿಕೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಓಡ್ಡೇನ್ತೂತಿ** ಓಡ್ಡಯನ್ತು। **ವಾಲಪಾಸಾನೀತಿ** ಅಸ್ಸವಾಲಾದಿರಜ್ಜುಮಯಪಾಸಾನಿ। **ಜೀವಞ್ಚ ನನ್ತಿ** ಜೀವನ್ತಂ ಏವ ನಂ। **ಆನಯೇಹೀತಿ** ಆನೇಹಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಖೇತ್ತಪಾಲೋ ಸಾಲಿಂ ಅಗ್ಘಾಪೇತ್ವಾ ಇಣಸ್ಸ ಅಕತಭಾವೇನ ತುಟ್ಠೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಸ್ಸವಾಲೇ ವಟ್ಟೇತ್ವಾ "ಅಜ್ಜ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಓತರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸುವರಞ್ಞೋ ಓತರಣಟ್ಠಾನಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಪಾತೋವ ಚಾಟಿಪಮಾಣಂ ಪಞ್ಜರಂ ಕತ್ವಾ ಪಾಸಞ್ಚ ಓಡ್ಡೇತ್ವಾ ಸುವಾನಂ ಆಗಮನಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಕುಟಿಯಂ ನಿಸೀದಿ। ಸುವರಾಜಾಪಿ ಸುವಗಣಪರಿವುತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅಲೋಲುಪ್ಪಚಾರತಾಯ ಹಿಯ್ಯೋ ಖಾದಿತಟ್ಠಾನೇ ಓಡ್ಡಿತಪಾಸೇ ಪಾದಂ ಪವೇಸನ್ತೋವ ಓತರಿ। ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಬದ್ಧಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಸಚಾಹಂ ಇದಾನೇವ ಬದ್ಧರವಂ ರವಿಸ್ಸಾಮಿ, ಞಾತಕಾಮೇ ಭಯತಜ್ಜಿತಾ ಗೋಚರಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾವ ಪಲಾಯಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಯಾವ ಏತೇಸಂ ಗೋಚರಗ್ಗಹಣಂ, ತಾವ ಅಧಿವಾಸೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ತೇಸಂ ಸುಹಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತೋ ಹುತ್ವಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಬದ್ಧರವಂ ರವಿ। ಅಥ ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಸುವಾ ಪಲಾಯಿಂಸು। ಸುವರಾಜಾ "ಏತ್ತಕೇಸು ಮೇ ಞಾತಕೇಸು ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಏಕೋಪಿ ನತ್ಥಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಮಯಾ ಪಾಪಂ ಕತ"ನ್ತಿ ವಿಲಪನ್ತೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೪. "ಏತೇ ಭುತ್ವಾ ಪಿವಿತ್ವಾ ಚ, ಪಕ್ಕಮನ್ತಿ ವಿಹಙ್ಗಮಾ।
ಏಕೋ ಬದ್ಧೋಸ್ಮಿ ಪಾಸೇನ, ಕಿಂ ಪಾಪಂ ಪಕತಂ ಮಯಾ"ತಿ॥

ಖೇತ್ತಪಾಲೋ ಸುವರಾಜಸ್ಸ ಬದ್ಧರವಂ ಸುವಾನಞ್ಚ ಆಕಾಸೇ ಪಕ್ಖನ್ದನಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ"ತಿ ಕುಟಿಯಾ ಓರುಯ್ಹ ಪಾಸಾಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸುವರಾಜಾನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಯಸ್ಸೇವ ಮೇ ಪಾಸೋ ಓಡ್ಡಿತೋ, ಸ್ವೇವ ಬದ್ಧೋ"ತಿ ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ ಸುವರಾಜಾನಂ ಪಾಸತೋ ಮೋಚೇತ್ವಾ ದ್ವೇ ಪಾದೇ ಏಕತೋ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ದಳ್ಹಂ ಆದಾಯ ಸಾಲಿದ್ದಿಯಗಾಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸುವರಾಜಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಅದಾಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಬಲವಸಿನೇಹೇನ ಮಹಾಸತ್ತಂ ಉಭೋಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ದಳ್ಹಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಙ್ಕೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪನ್ತೋ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೫. "ಉದರಂ ನೂನ ಅಞ್ಞೇಸಂ, ಸುವ ಅಚ್ಚೋದರಂ ತವ।
ಭುತ್ವಾ ಸಾಲಿಂ ಯಥಾಕಾಮಂ, ತುಣ್ಡೇನಾದಾಯ ಗಚ್ಛಸಿ॥

೬. "ಕೋಟ್ಠಂ ನು ತತ್ಥ ಪೂರೇಸಿ, ಸುವ ವೇರಂ ನು ತೇ ಮಯಾ।
ಪುಟ್ಠೋ ಮೇ ಸಮ್ಮ ಅಕ್ಖಾಹಿ, ಕುಹಿಂ ಸಾಲಿಂ ನಿದಾಹಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಉದರಂ ನೂನಾತಿ** ಅಞ್ಞೇಸಂ ಉದರಂ ಉದರಮೇವ ಮಞ್ಞೇ, ತವ ಉದರಂ ಪನ ಅತಿಉದರಂ। **ತತ್ಥಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಸಿಮ್ಬಲಿವನೇ। **ಪೂರೇಸೀತಿ** ವಸ್ಸಾರತ್ತತ್ಥಾಯ ಪೂರೇಸಿ। **ನಿದಾಹಸೀತಿ** ನಿಧಾನಂ ಕತ್ವಾ ಠಪೇಸಿ, "ನಿಧೀಯಸೀ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸುವರಾಜಾ ಮಧುರಾಯ ಮನುಸ್ಸಭಾಸಾಯ ಸತ್ತಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭. "ನ ಮೇ ವೇರಂ ತಯಾ ಸದ್ಧಿಂ, ಕೋಟ್ಠೋ ಮಯ್ಹಂ ನ ವಿಜ್ಜತಿ।
ಇಣಂ ಮುಞ್ಚಾಮಿಣಂ ದಮ್ಮಿ, ಸಮ್ಪತ್ತೋ ಕೋಟಸಿಮ್ಬಲಿಂ।
ನಿಧಿಮ್ಪಿ ತತ್ಥ ನಿದಹಾಮಿ, ಏವಂ ಜಾನಾಹಿ ಕೋಸಿಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಇಣಂ ಮುಞ್ಚಾಮಿಣಂ ದಮ್ಮೀತಿ** ತವ ಸಾಲಿಂ ಹರಿತ್ವಾ ಇಣಂ ಮುಞ್ಚಾಮಿ ಚೇವ ದಮ್ಮಿ ಚಾತಿ ವದತಿ। **ನಿಧಿಮ್ಪೀತಿ** ಏಕಂ ತತ್ಥ ಸಿಮ್ಬಲಿವನೇ ಅನುಗಾಮಿಕನಿಧಿಮ್ಪಿ ನಿದಹಾಮಿ।

ಅಥ ನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪುಚ್ಛಿ -

೮. "ಕೀದಿಸಂ ತೇ ಇಣದಾನಂ, ಇಣಮೋಕ್ಖೋ ಚ ಕೀದಿಸೋ।
ನಿಧಿನಿಧಾನಮಕ್ಖಾಹಿ, ಅಥ ಪಾಸಾ ಪಮೋಕ್ಖಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಇಣದಾನನ್ತಿ** ಇಣಸ್ಸ ದಾನಂ। **ನಿಧಿನಿಧಾನನ್ತಿ** ನಿಧಿನೋ ನಿಧಾನಂ।

ಏವಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ಪುಟ್ಠೋ ಸುವರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಬ್ಯಾಕರೋನ್ತೋ ಚತಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೯. "ಅಜಾತಪಕ್ಖಾ ತರುಣಾ, ಪುತ್ತಕಾ ಮಯ್ಹ ಕೋಸಿಯ।
ತೇ ಮಂ ಭತಾ ಭರಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ತೇಸಂ ಇಣಂ ದದೇ॥

೧೦. "ಮಾತಾ ಪಿತಾ ಚ ಮೇ ವುದ್ಧಾ, ಜಿಣ್ಣಕಾ ಗತಯೋಬ್ಬನಾ।
ತೇಸಂ ತುಣ್ಡೇನ ಹಾತೂನ, ಮುಞ್ಚೇ ಪುಬ್ಬಕತಂ ಇಣಂ॥

೧೧. "ಅಞ್ಞೇಪಿ ತತ್ಥ ಸಕುಣಾ, ಖೀಣಪಕ್ಖಾ ಸುದುಬ್ಬಲಾ।
ತೇಸಂ ಪುಞ್ಞತ್ಥಿಕೋ ದಮ್ಮಿ, ತಂ ನಿಧಿಂ ಆಹು ಪಣ್ಡಿತಾ॥

೧೨. "ಈದಿಸಂ ಮೇ ಇಣದಾನಂ, ಇಣಮೋಕ್ಖೋ ಚ ಈದಿಸೋ।
ನಿಧಿನಿಧಾನಮಕ್ಖಾಮಿ, ಏವಂ ಜಾನಾಹಿ ಕೋಸಿಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಹಾತೂನಾತಿ** ಹರಿತ್ವಾ। **ತಂ ನಿಧಿನ್ತಿ** ತಂ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಂ ಪಣ್ಡಿತಾ ಅನುಗಾಮಿಕನಿಧಿಂ ನಾಮ ಕಥೇನ್ತಿ। **ನಿಧಿನಿಧಾನನ್ತಿ** ನಿಧಿನೋ ನಿಧಾನಂ, "ನಿಧಾನನಿಧಿ"ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಅಯಮೇವತ್ಥೋ।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ।

೧೩. "ಭದ್ದಕೋ ವತಯಂ ಪಕ್ಖೀ, ದಿಜೋ ಪರಮಧಮ್ಮಿಕೋ।
ಏಕಚ್ಚೇಸು ಮನುಸ್ಸೇಸು, ಅಯಂ ಧಮ್ಮೋ ನ ವಿಜ್ಜತಿ॥

೧೪. “ಭುಞ್ಜ ಸಾಲಿಂ ಯಥಾಕಾಮಂ, ಸಹ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಞಾತಿಭಿ।
ಪುನಾಪಿ ಸುವ ಪಸ್ಸೇಮು, ಪಿಯಂ ಮೇ ತವ ದಸ್ಸನ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಭುಞ್ಜ ಸಾಲಿನ್ತಿ** ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನಿಬ್ಭಯೋ ಹುತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಾತಿ ಕರೀಸಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ತಸ್ಸೇವ ನಿಯ್ಯಾದೇನ್ತೋ ಏವಮಾಹ। **ಪಸ್ಸೇಮೂತಿ** ಅತ್ತನೋ ರುಚಿಯಾ ಆಗತಂ ಅಞ್ಞೇಸುಪಿ ದಿವಸೇಸು ತಂ ಪಸ್ಸೇಯ್ಯಾಮಾತಿ।

ಏವಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಮಹಾಸತ್ತಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಪಿಯಪುತ್ತಂ ವಿಯ ಮುದುಚಿತ್ತೇನ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಪಾದತೋ ಬನ್ಧನಂ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಸತಪಾಕತೇಲೇನ ಪಾದೇ ಮಕ್ಖೇತ್ವಾ ಭದ್ದಪೀಠೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಕಞ್ಚನತಟ್ಟಕೇ ಮಧುಲಾಜೇ ಖಾದಾಪೇತ್ವಾ ಸಕ್ಖರೋದಕಂ ಪಾಯೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸುವರಾಜಾ “ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಹೋಹಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಓವಾದಂ ದೇನ್ತೋ ಆಹ -

೧೫. “ಭುತ್ತಞ್ಚ ಪೀತಞ್ಚ ತವಸ್ಸಮಮ್ಹಿ, ರತೀ ಚ ನೋ ಕೋಸಿಯ ತೇ ಸಕಾಸೇ।
ನಿಕ್ಖಿತ್ತದಣ್ಡೇಸು ದದಾಹಿ ದಾನಂ, ಜಿಣ್ಣೇ ಚ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಭರಸ್ಸೂ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತವಸ್ಸಮಮ್ಹೀತಿ** ತವ ನಿವೇಸನೇ। **ರತೀತಿ** ಅಭಿರತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇನ್ತೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೬. “ಲಕ್ಖೀ ವತ ಮೇ ಉದಪಾದಿ ಅಜ್ಜ, ಯೋ ಅದ್ದಸಾಸಿಂ ಪವರಂ ದಿಜಾನಂ।
ಸುವಸ್ಸ ಸುತ್ವಾನ ಸುಭಾಸಿತಾನಿ, ಕಾಹಾಮಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಅನಪ್ಪಕಾನೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಲಕ್ಖೀತಿ** ಸಿರೀಪಿ ಪುಞ್ಞಮ್ಪಿ ಪಞ್ಞಾಪಿ।

ಮಹಾಸತ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ಅತ್ತನೋ ದಿನ್ನಂ ಕರೀಸಸಹಸ್ಸಮತ್ತಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಕರೀಸಮೇವ ಗಣ್ಹಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಥಮ್ಭೇ ನಿಖನಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಖೇತ್ತಂ ನಿಯ್ಯಾದೇತ್ವಾ ಗನ್ಧಮಾಲಾದೀಹಿ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಖಮಾಪೇತ್ವಾ “ಗಚ್ಛ ಸಾಮಿ, ಅಸ್ಸುಮುಖೇ ರೋದಮಾನೇ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಅಸ್ಸಾಸೇಹೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ತಂ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ಸೋ ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ ಸಾಲಿಸೀಸಂ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಪುರತೋ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ “ಅಮ್ಮತಾತಾ, ಉಟ್ಠೇಥಾ”ತಿ ಆಹ। ತೇ ಅಸ್ಸುಮುಖಾ ರೋದಮಾನಾ ಉಟ್ಠಹಿಂಸು, ತಾವದೇವ ಸುವಗಣಾ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ “ಕಥಂ ಮುತ್ತೋಸಿ, ದೇವಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸೋ ತೇಸಂ ಸಬ್ಬಂ ವಿತ್ಥಾರತೋ ಕಥೇಸಿ। ಕೋಸಿಯೋಪಿ ಸುವರಞ್ಞೋ ಓವಾದಂ ಸುತ್ವಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಧಮ್ಮಿಕಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಮಹಾದಾನಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಓಸಾನಗಾಥಮಾಹ -

೧೭. “ಸೋ ಕೋಸಿಯೋ ಅತ್ತಮನೋ ಉದಗ್ಗೋ, ಅನ್ನಞ್ಚ ಪಾನಞ್ಚಭಿಸಙ್ಖರಿತ್ವಾ।
ಅನ್ನೇನ ಪಾನೇನ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ, ಸನ್ತಪ್ಪಯಿ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಚಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸನ್ತಪ್ಪಯೀತಿ** ಗಹಿತಗಹಿತಾನಿ ಭಾಜನಾನಿ ಪೂರೇನ್ತೋ ಸನ್ತಪ್ಪೇಸೀತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ “ಏವಂ ಭಿಕ್ಖು ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಪೋಸನಂ ನಾಮ ಪಣ್ಡಿತಾನಂ ವಂಸೋ”ತಿ ವತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ತದಾ ಸುವಗಣಾ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ ಅಹೇಸುಂ, ಮಾತಾಪಿತರೋ ಮಹಾರಾಜಕುಲಾನಿ, ಖೇತ್ತಪಾಲೋ ಛನ್ನೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಆನನ್ದೋ, ಸುವರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ।

ಸಾಲಿಕೇದಾರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಠಮಾ।

[೪೮೫] ೨. ಚನ್ದಕಿನ್ನರೀಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಉಪನೀಯತಿದಂ ಮಞ್ಞೇತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಕಪಿಲವತ್ಥುಪುರಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ನಿಗ್ರೋಧಾರಾಮೇ ವಿಹರನ್ತೋ ರಾಜನಿವೇಸನೇ ರಾಹುಲಮಾತರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಇದಂ ಪನ ಜಾತಕಂ ದೂರೇನಿದಾನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಕಥೇತಬ್ಬಂ। ಸಾ ಪನೇಸಾ ನಿದಾನಕಥಾ ಯಾವ ಲಟ್ಠಿವನೇ ಉರುವೇಲಕಸ್ಸಪಸೀಹನಾದಾ **ಅಪಣ್ಣಕಜಾತಕೇ** ಕಥಿತಾ, ತತೋ ಪರಂ ಯಾವ ಕಪಿಲವತ್ಥುಗಮನಾ **ವೇಸ್ಸನ್ತರಜಾತಕೇ** ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಸತ್ಥಾ ಪನ ಪಿತು ನಿವೇಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅನ್ತರಭತ್ತಸಮಯೇ **ಮಹಾಧಮ್ಮಪಾಲಜಾತಕಂ** (ಜಾ॰ ೧.೧೦.೯೨ ಆದಯೋ) ಕಥೇತ್ವಾ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚೋ "ರಾಹುಲಮಾತು ನಿವೇಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಗುಣಂ ವಣ್ಣೇನ್ತೋ **ಚನ್ದಕಿನ್ನರೀಜಾತಕಂ** (ಜಾ॰ ೧.೧೪.೧೮ ಆದಯೋ) ಕಥೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ರಾಜಾನಂ ಪತ್ತಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ದ್ವೀಹಿ ಅಗ್ಗಸಾವಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ರಾಹುಲಮಾತು ನಿವೇಸನಟ್ಠಾನಂ ಪಾಯಾಸಿ। ತದಾ ತಸ್ಸಾ ಸಮ್ಮುಖಾ ಚತ್ತಾಲೀಸಸಹಸ್ಸನಾಟಕಿತ್ಥಿಯೋ ವಸನ್ತಿ ತಾಸು ಖತ್ತಿಯಕಞ್ಞಾನಂಯೇವ ನವುತಿಅಧಿಕಸಹಸ್ಸಂ। ಸಾ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಆಗಮನಂ ಞತ್ವಾ "ಸಬ್ಬಾ ಕಾಸಾವಾನೇವ ನಿವಾಸೇನ್ತೂ"ತಿ ತಾಸಂ ಆರೋಚಾಪೇಸಿ। ತಾ ತಥಾ ಕರಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ತಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ವಿರವಿಂಸು, ಮಹಾಪರಿದೇವಸದ್ದೋ ಅಹೋಸಿ। ರಾಹುಲಮಾತಾಪಿ ಪರಿದೇವಿತ್ವಾ ಸೋಕಂ ವಿನೋದೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ರಾಜಗತೇನ ಬಹುಮಾನೇನ ಸಗಾರವೇನ ನಿಸೀದಿ। ರಾಜಾ ತಸ್ಸಾ ಗುಣಕಥಂ ಆರಭಿ, "ಭನ್ತೇ, ಮಮ ಸುಣ್ಹಾ 'ತುಮ್ಹೇಹಿ ಕಾಸಾವಾನಿ ನಿವತ್ಥಾನೀ'ತಿ ಸುತ್ವಾ ಕಾಸಾವಾನೇವ ನಿವಾಸೇಸಿ, 'ಮಾಲಾದೀನಿ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಾನೀ'ತಿ ಸುತ್ವಾ ಮಾಲಾದೀನಿ ಪರಿಚ್ಚಜಿ, 'ಭೂಮಿಯಂ ಸಯತೀ'ತಿ ಸುತ್ವಾ ಭೂಮಿಸಯನಾವ ಜಾತಾ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಬ್ಬಜಿತಕಾಲೇ ವಿಧವಾ ಹುತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇಹಿ ರಾಜೂಹಿ ಪೇಸಿತಂ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ನ ಗಣ್ಹಿ, ಏವಂ ತುಮ್ಹೇಸು ಅಸಂಹೀರಚಿತ್ತಾ ಏಸಾ"ತಿ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇಹಿ ತಸ್ಸಾ ಗುಣಕಥಂ ಕಥೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ "ಅನಚ್ಛರಿಯಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಯಂ ಏಸಾ ಇದಾನಿ ಮಮ ಪಚ್ಛಿಮೇ ಅತ್ತಭಾವೇ ಮಯಿ ಸಸಿನೇಹಾ ಅಸಂಹೀರಚಿತ್ತಾ ಅನಞ್ಞನೇಯ್ಯಾ ಭವೇಯ್ಯ। ಏಸಾ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಾಪಿ ಮಯಿ ಅಸಂಹೀರಚಿತ್ತಾ ಅನಞ್ಞನೇಯ್ಯಾ ಅಹೋಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಕಿನ್ನರಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಚನ್ದಾ ನಾಮಸ್ಸ ಭರಿಯಾ। ತೇ ಉಭೋಪಿ ಚನ್ದನಾಮಕೇ ರಜತಪಬ್ಬತೇ ವಸಿಂಸು। ತದಾ ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ಅಮಚ್ಚಾನಂ ರಜ್ಜಂ ನಿಯ್ಯಾದೇತ್ವಾ ದ್ವೇ ಕಾಸಾಯಾನಿ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಸನ್ನದ್ಧಪಞ್ಚಾವುಧೋ ಏಕಕೋವ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪಾವಿಸಿ। ಸೋ ಮಿಗಮಂಸಂ ಖಾದನ್ತೋ ಏಕಂ ಖುದ್ದಕನದಿಂ ಅನುಸಞ್ಚರನ್ತೋ ಉದ್ಧಂ ಅಭಿರುಹಿ। ಚನ್ದಪಬ್ಬತವಾಸಿನೋ ಕಿನ್ನರಾ ವಸ್ಸಾರತ್ತಸಮಯೇ ಅನೋತರಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬತೇಯೇವ ವಸನ್ತಿ, ನಿದಾಘಸಮಯೇ ಓತರನ್ತಿ। ತದಾ ಚ ಸೋ ಚನ್ದಕಿನ್ನರೋ ಅತ್ತನೋ ಭರಿಯಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಓತರಿತ್ವಾ ತೇಸು ತೇಸು ಠಾನೇಸು ಗನ್ಧೇ ವಿಲಿಮ್ಪನ್ತೋ ಪುಪ್ಫರೇಣುಂ ಖಾದನ್ತೋ ಪುಪ್ಫಪಟೇ ನಿವಾಸೇನ್ತೋ ಪಾರುಪನ್ತೋ ಲತಾದೋಲಾಹಿ ಕೀಳನ್ತೋ ಮಧುರಸ್ಸರೇನ ಗಾಯನ್ತೋ ತಂ ಖುದ್ದಕನದಿಂ ಪತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ನಿವತ್ತನಟ್ಠಾನೇ ಓತರಿತ್ವಾ ಉದಕೇ ಪುಪ್ಫಾನಿ ವಿಕಿರಿತ್ವಾ ಉದಕಕೀಳಂ ಕೀಳಿತ್ವಾ ಪುಪ್ಫಪಟೇ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ರಜತಪಟ್ಟವಣ್ಣಾಯ ವಾಲುಕಾಯ ಪುಪ್ಫಾಸನಂ ಪಞ್ಞಪೇತ್ವಾ ಏಕಂ ವೇಳು ದಣ್ಡಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಯನೇ ನಿಸೀದಿ । ತತೋ ಚನ್ದಕಿನ್ನರೋ ವೇಳುಂ ವಾದೇನ್ತೋ ಮಧುರಸದ್ದೇನ ಗಾಯಿ। ಚನ್ದಕಿನ್ನರೀ ಮುದುಹತ್ಥೇ ನಾಮೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಠಿತಾ ನಚ್ಚಿ ಚೇವ ಗಾಯಿ ಚ। ಸೋ ರಾಜಾ ತೇಸಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಪದಸದ್ದಂ ಅಸಾವೇನ್ತೋ ಸಣಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೇ ಠತ್ವಾ ತೇ ಕಿನ್ನರೇ ದಿಸ್ವಾ ಕಿನ್ನರಿಯಾ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ "ತಂ ಕಿನ್ನರಂ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಇಮಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಠತ್ವಾ ಚನ್ದಕಿನ್ನರಂ ವಿಜ್ಝಿ। ಸೋ ವೇದನಾಪ್ಪತ್ತೋ ಪರಿದೇವಮಾನೋ ಚತಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ –

೧೮. "ಉಪನೀಯತಿದಂ ಮಞ್ಞೇ, ಚನ್ದೇ ಲೋಹಿತಮದ್ದನೇ।
ಅಜ್ಜ ಜಹಾಮಿ ಜೀವಿತಂ, ಪಾಣಾ ಮೇ ಚನ್ದೇ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ॥

೧೯. “ಓಸೀದಿ ಮೇ ದುಕ್ಖಂ ಹದಯಂ, ಮೇ ಡಯ್ಹತೇ ನಿತಮ್ಮಾಮಿ।
ತವ ಚನ್ದಿಯಾ ಸೋಚನ್ತಿಯಾ, ನ ನಂ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಸೋಕೇಹಿ॥

೨೦. “ತಿಣಮಿವ ವನಮಿವ ಮಿಲಾಯಾಮಿ, ನದೀ ಅಪರಿಪುಣ್ಣಾವ ಸುಸ್ಸಾಮಿ।
ತವ ಚನ್ದಿಯಾ ಸೋಚನ್ತಿಯಾ, ನ ನಂ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಸೋಕೇಹಿ॥

೨೧. “ವಸ್ಸಮಿವ ಸರೇ ಪಾದೇ, ಇಮಾನಿ ಅಸ್ಸೂನಿ ವತ್ತರೇ ಮಯ್ಹಂ।
ತವ ಚನ್ದಿಯಾ ಸೋಚನ್ತಿಯಾ, ನ ನಂ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಸೋಕೇಹೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಉಪನೀಯತೀ**ತಿ ಸನ್ತತಿವಿಚ್ಛೇದಂ ಉಪನೀಯತಿ। **ಇದ**ನ್ತಿ ಜೀವಿತಂ। **ಪಾಣಾ ಮೇ**ತಿ ಭದ್ದೇ, ಚನ್ದೇ ಮಮ ಜೀವಿತಪಾಣಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ। **ಓಸೀದಿ ಮೇ**ತಿ ಜೀವಿತಂ ಮೇ ಓಸೀದತಿ। **ನಿತಮ್ಮಾಮೀ**ತಿ ಅತಿಕಿಲಮಾಮಿ। **ತವ ಚನ್ದಿಯಾ**ತಿ ಇದಂ ಮಮ ದುಕ್ಖಂ, ನ ನಂ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಸೋಕೇಹಿ, ಅಥ ಖೋ ತವ ಚನ್ದಿಯಾ ಸೋಚನ್ತಿಯಾ ಸೋಕಹೇತು ಯಸ್ಮಾ ತ್ವಂ ಮಮ ವಿಯೋಗೇನ ಸೋಚಿಸ್ಸಸಿ, ತಸ್ಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಿಣಮಿವ ವನಮಿವ ಮಿಲಾಯಾಮೀ**ತಿ ತತ್ತಪಾಸಾಣೇ ಖಿತ್ತತಿಣಮಿವ ಮೂಲಛಿನ್ನವನಮಿವ ಮಿಲಾಯಾಮೀತಿ ವದತಿ। **ಸರೇ ಪಾದೇ**ತಿ ಯಥಾ ನಾಮ ಪಬ್ಬತಪಾದೇ ಪತಿತವಸ್ಸಂ ಸರಿತ್ವಾ ಅಚ್ಛಿನ್ನಧಾರಂ ವತ್ತತಿ।

ಮಹಾಸತ್ತೋ ಇಮಾಹಿ ಚತೂಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಪರಿದೇವಿತ್ವಾ ಪುಪ್ಫಸಯನೇ ನಿಪನ್ನೋವ ಸತಿಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪರಿವತ್ತಿ। ರಾಜಾ ಪತಿಟ್ಠಿತೋವ। ಇತರಾ ಮಹಾಸತ್ತೇ ಪರಿದೇವನ್ತೇ ಅತ್ತನೋ ರತಿಯಾ ಮತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ತಸ್ಸ ವಿದ್ಧಭಾವಂ ನ ಜಾನಾತಿ, ವಿಸಞ್ಞಂ ಪನ ನಂ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ನಿಪನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾ “ಕಿಂ ನು ಖೋ ಮೇ ಪಿಯಸಾಮಿಕಸ್ಸ ದುಕ್ಖ”ನ್ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೀ ಪಹಾರಮುಖತೋ ಪಗ್ಘರನ್ತಂ ಲೋಹಿತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಿಯಸಾಮಿಕೇ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಬಲವಸೋಕಂ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೀ ಮಹಾಸದ್ದೇನ ಪರಿದೇವಿ। ರಾಜಾ “ಕಿನ್ನರೋ ಮತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಚನ್ದಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ “ಇಮಿನಾ ಮೇ ಚೋರೇನ ಪಿಯಸಾಮಿಕೋ ವಿದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಕಮ್ಪಮಾನಾ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬತಮತ್ಥಕೇ ಠತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಪರಿಭಾಸನ್ತೀ ಪಞ್ಚ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ –

೨೨. “ಪಾಪೋ ಖೋಸಿ ರಾಜಪುತ್ತ, ಯೋ ಮೇ ಇಚ್ಛಿತಂ ಪತಿಂ ವರಾಕಿಯಾ।
ವಿಜ್ಝಸಿ ವನಮೂಲಸ್ಮಿಂ, ಸೋಯಂ ವಿದ್ಧೋ ಛಮಾ ಸೇತಿ॥

೨೩. “ಇಮಂ ಮಯ್ಹಂ ಹದಯಸೋಕಂ, ಪಟಿಮುಞ್ಚತು ರಾಜಪುತ್ತ ತವ ಮಾತಾ।
ಯೋ ಮಯ್ಹಂ ಹದಯಸೋಕೋ, ಕಿಮ್ಪುರಿಸಂ ಅವೇಕ್ಖಮಾನಾಯ॥

೨೪. “ಇಮಂ ಮಯ್ಹಂ ಹದಯಸೋಕಂ, ಪಟಿಮುಞ್ಚತು ರಾಜಪುತ್ತ ತವ ಜಾಯಾ।
ಯೋ ಮಯ್ಹಂ ಹದಯಸೋಕೋ, ಕಿಮ್ಪುರಿಸಂ ಅವೇಕ್ಖಮಾನಾಯ॥

೨೫. “ಮಾ ಚ ಪುತ್ತಂ ಮಾ ಚ ಪತಿಂ, ಅದ್ದಕ್ಖಿ ರಾಜಪುತ್ತ ತವ ಮಾತಾ।
ಯೋ ಕಿಮ್ಪುರಿಸಂ ಅವಧಿ, ಅದೂಸಕಂ ಮಯ್ಹ ಕಾಮಾ ಹಿ॥

೨೬. “ಮಾ ಚ ಪುತ್ತಂ ಮಾ ಚ ಪತಿಂ, ಅದ್ದಕ್ಖಿ ರಾಜಪುತ್ತ ತವ ಜಾಯಾ।
ಯೋ ಕಿಮ್ಪುರಿಸಂ ಅವಧಿ, ಅದೂಸಕಂ ಮಯ್ಹ ಕಾಮಾ ಹೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವರಾಕಿಯಾ**ತಿ ಕಪಣಾಯ। **ಪಟಿಮುಞ್ಚತೂ**ತಿ ಪಟಿಲಭತು ಫುಸತು ಪಾಪುಣಾತು। **ಮಯ್ಹ ಕಾಮಾ ಹೀ**ತಿ ಮಯ್ಹಂ ಕಾಮೇನ।

ರಾಜಾ ನಂ ಪಞ್ಚಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಪರಿಭಾಸಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬತಮತ್ಥಕೇ ಠಿತಂಯೇವ ಅಸ್ಸಾಸೇನ್ತೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೭. "ಮಾ ತ್ವಂ ಚನ್ದೇ ರೋದಿ ಮಾ ಸೋಚಿ, ವನತಿಮಿರಮತ್ತಕ್ಖಿ।
ಮಮ ತ್ವಂ ಹೇಹಿಸಿ ಭರಿಯಾ, ರಾಜಕುಲೇ ಪೂಜಿತಾ ನಾರೀಭೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಚನ್ದೇ**ತಿ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಪರಿದೇವನಕಾಲೇ ನಾಮಸ್ಸ ಸುತತ್ತಾ ಏವಮಾಹ। **ವನತಿಮಿರಮತ್ತಕ್ಖೀ**ತಿ ವನತಿಮಿರಪುಪ್ಫಸಮಾನಅಕ್ಖಿ। **ಪೂಜಿತಾ ನಾರೀಭೀ**ತಿ ಸೋಳಸನ್ನಂ ಇತ್ಥಿಸಹಸ್ಸಾನಂ ಜೇಟ್ಠಿಕಾ ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀ ಹೇಸ್ಸಸಿ।

ಚನ್ದಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ತ್ವಂ ಕಿಂ ಮಂ ವದೇಸೀ"ತಿ ಸೀಹನಾದಂ ನದನ್ತೀ ಅನನ್ತರಗಾಥಮಾಹ -

೧೮. "ಅಪಿ ನೂನಹಂ ಮರಿಸ್ಸಂ, ನಾಹಂ ರಾಜಪುತ್ತ ತವ ಹೇಸ್ಸಂ।
ಯೋ ಕಿಮ್ಪುರಿಸಂ ಅವಧಿ, ಅದೂಸಕಂ ಮಯ್ಹ ಕಾಮಾ ಹೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಪಿ ನೂನಹ**ನ್ತಿ ಅಪಿ ಏಕಂಸೇನೇವ ಅಹಂ ಮರಿಸ್ಸಂ।

ಸೋ ತಸ್ಸಾ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ನಿಚ್ಛನ್ದರಾಗೋ ಹುತ್ವಾ ಇತರಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೯. "ಅಪಿ ಭೀರುಕೇ ಅಪಿ ಜೀವಿತುಕಾಮಿಕೇ, ಕಿಮ್ಪುರಿಸಿ ಗಚ್ಛ ಹಿಮವನ್ತಂ।
ತಾಲೀಸತಗರಭೋಜನಾ, ಅಞ್ಞೇ ತಂ ಮಿಗಾ ರಮಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಪಿ ಭೀರುಕೇ**ತಿ ಭೀರುಜಾತಿಕೇ। **ತಾಲೀಸತಗರಭೋಜನಾ**ತಿ ತ್ವಂ ತಾಲೀಸಪತ್ತತಗರಪತ್ತಭೋಜನಾ ಮಿಗೀ, ತಸ್ಮಾ ಅಞ್ಞೇ ತಂ ಮಿಗಾ ರಮಿಸ್ಸನ್ತಿ, ನ ತ್ವಂ ರಾಜಕುಲಾರಹಾ, ಗಚ್ಛಾತಿ ನಂ ಅವಚ, ವತ್ವಾ ಚ ಪನ ನಿರಪೇಕ್ಖೋ ಹುತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಸಾ ತಸ್ಸ ಗತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಓರುಯ್ಹ ಮಹಾಸತ್ತಂ ಆಲಿಙ್ಗಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬತಮತ್ಥಕಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬತತಲೇ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಸೀಸಮಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಊರೂಸು ಕತ್ವಾ ಬಲವಪರಿದೇವಂ ಪರಿದೇವಮಾನಾ ದ್ವಾದಸ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೨೦. "ತೇ ಪಬ್ಬತಾ ತಾ ಚ ಕನ್ದರಾ, ತಾ ಚ ಗಿರಿಗುಹಾಯೋ ತಥೇವ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ।
ತತ್ಥೇವ ತಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೀ, ಕಿಮ್ಪುರಿಸ ಕಥಂ ಅಹಂ ಕಸ್ಸಂ॥

೨೧. "ತೇ ಪಣ್ಣಸನ್ಥತಾ ರಮಣೀಯಾ, ವಾಳಮಿಗೇಹಿ ಅನುಚಿಣ್ಣಾ।
ತತ್ಥೇವ ತಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೀ, ಕಿಮ್ಪುರಿಸ ಕಥಂ ಅಹಂ ಕಸ್ಸಂ॥

೨೨. "ತೇ ಪುಪ್ಫಸನ್ಥತಾ ರಮಣೀಯಾ, ವಾಳಮಿಗೇಹಿ ಅನುಚಿಣ್ಣಾ।
ತತ್ಥೇವ ತಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೀ, ಕಿಮ್ಪುರಿಸ ಕಥಂ ಅಹಂ ಕಸ್ಸಂ॥

೨೩. "ಅಚ್ಛಾ ಸವನ್ತಿ ಗಿರಿವನನದಿಯೋ, ಕುಸುಮಾಭಿಕಿಣ್ಣಸೋತಾಯೋ।
ತತ್ಥೇವ ತಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೀ, ಕಿಮ್ಪುರಿಸ ಕಥಂ ಅಹಂ ಕಸ್ಸಂ॥

೩೪. “ನೀಲಾನಿ ಹಿಮವತೋ ಪಬ್ಬತಸ್ಸ, ಕೂಟಾನಿ ದಸ್ಸನೀಯಾನಿ।
ತತ್ಥೇವ ತಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೀ, ಕಿಮ್ಪುರಿಸ ಕಥಂ ಅಹಂ ಕಸ್ಸಂ॥

೩೫. “ಪೀತಾನಿ ಹಿಮವತೋ ಪಬ್ಬತಸ್ಸ, ಕೂಟಾನಿ ದಸ್ಸನೀಯಾನಿ।
ತತ್ಥೇವ ತಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೀ, ಕಿಮ್ಪುರಿಸ ಕಥಂ ಅಹಂ ಕಸ್ಸಂ॥

೩೬. “ತಮ್ಬಾನಿ ಹಿಮವತೋ ಪಬ್ಬತಸ್ಸ, ಕೂಟಾನಿ ದಸ್ಸನೀಯಾನಿ।
ತತ್ಥೇವ ತಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೀ, ಕಿಮ್ಪುರಿಸ ಕಥಂ ಅಹಂ ಕಸ್ಸಂ॥

೩೭. “ತುಙ್ಗಾನಿ ಹಿಮವತೋ ಪಬ್ಬತಸ್ಸ, ಕೂಟಾನಿ ದಸ್ಸನೀಯಾನಿ।
ತತ್ಥೇವ ತಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೀ, ಕಿಮ್ಪುರಿಸ ಕಥಂ ಅಹಂ ಕಸ್ಸಂ॥

೩೮. “ಸೇತಾನಿ ಹಿಮವತೋ ಪಬ್ಬತಸ್ಸ, ಕೂಟಾನಿ ದಸ್ಸನೀಯಾನಿ।
ತತ್ಥೇವ ತಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೀ, ಕಿಮ್ಪುರಿಸ ಕಥಂ ಅಹಂ ಕಸ್ಸಂ॥

೩೯. “ಚಿತ್ರಾನಿ ಹಿಮವತೋ ಪಬ್ಬತಸ್ಸ, ಕೂಟಾನಿ ದಸ್ಸನೀಯಾನಿ।
ತತ್ಥೇವ ತಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೀ, ಕಿಮ್ಪುರಿಸ ಕಥಂ ಅಹಂ ಕಸ್ಸಂ॥

೪೦. “ಯಕ್ಖಗಣಸೇವಿತೇ ಗನ್ಧಮಾದನೇ, ಓಸಧೇಭಿ ಸಞ್ಛನ್ನೇ।
ತತ್ಥೇವ ತಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೀ, ಕಿಮ್ಪುರಿಸ ಕಥಂ ಅಹಂ ಕಸ್ಸಂ॥

೪೧. “ಕಿಮ್ಪುರಿಸಸೇವಿತೇ ಗನ್ಧಮಾದನೇ, ಓಸಧೇಭಿ ಸಞ್ಛನ್ನೇ।
ತತ್ಥೇವ ತಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೀ, ಕಿಮ್ಪುರಿಸ ಕಥಂ ಅಹಂ ಕಸ್ಸ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತೇ ಪಬ್ಬತಾ**ತಿ ಯೇಸು ಮಯಂ ಏಕತೋವ ಅಭಿರಮಿಮ್ಹ, ಇಮೇ ತೇ ಪಬ್ಬತಾ ತಾ ಚ ಕನ್ದರಾ ತಾ ಚ ಗಿರಿಗುಹಾಯೋ ತಥೇವ ಠಿತಾ। ತೇಸು ಅಹಂ ಇದಾನಿ **ತಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೀ ಕಥಂ ಕಸ್ಸಂ,** ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ತೇಸು ಪುಪ್ಫಫಲಪಲ್ಲವಾದಿಸೋಭಂ ತಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೀ ಕಥಂ ಅಧಿವಾಸೇತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಪರಿದೇವತಿ। **ಪಣ್ಣಸನ್ಥತಾ**ತಿ ತಾಲೀಸಪತ್ತಾದಿಗನ್ಧಪಣ್ಣಸನ್ಥರಾ। **ಅಚ್ಛಾ**ತಿ ವಿಪ್ಪಸನ್ನೋದಕಾ। **ನೀಲಾನೀ**ತಿ ನೀಲಮಣಿಮಯಾನಿ। **ಪೀತಾನೀ**ತಿ ಸೋವಣ್ಣಮಯಾನಿ। **ತಮ್ಬಾನೀ**ತಿ ಮನೋಸಿಲಮಯಾನಿ। **ತುಙ್ಗಾನೀ**ತಿ ಉಚ್ಚಾನಿ ತಿಖಿಣಗ್ಗಾನಿ। **ಸೇತಾನೀ**ತಿ ರಜತಮಯಾನಿ। **ಚಿತ್ರಾನೀ**ತಿ ಸತ್ತರತನಮಿಸ್ಸಕಾನಿ। **ಯಕ್ಖಗಣಸೇವಿತೇ**ತಿ ಭುಮ್ಮದೇವತಾಹಿ ಸೇವಿತೇ।

ಇತಿ ಸಾ ದ್ವಾದಸಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಪರಿದೇವಿತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಉರೇ ಹತ್ಥಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸನ್ತಾಪಭಾವಂ ಞತ್ವಾ “ಚನ್ದೋ ಜೀವತಿಯೇವ, ದೇವುಜ್ಝಾನಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಜೀವಿತಮಸ್ಸ ದಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ “ಕಿಂ ನು ಖೋ ಲೋಕಪಾಲಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಉದಾಹು ವಿಪ್ಪವುತ್ಥಾ, ಅದು ಮತಾ , ತೇ ಮೇ ಪಿಯಸಾಮಿಕಂ ನ ರಕ್ಖನ್ತೀ”ತಿ ದೇವುಜ್ಝಾನಕಮ್ಮಂ ಅಕಾಸಿ। ತಸ್ಸಾ ಸೋಕವೇಗೇನ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಆಸನಂ ಉಣ್ಹಂ ಅಹೋಸಿ। ಸಕ್ಕೋ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ತಂ ಕಾರಣಂ ಞತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವಣ್ಣೇನ ವೇಗೇನೇವ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಕುಣ್ಡಿಕತೋ ಉದಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತಂ ಆಸಿಞ್ಚಿ। ತಾವದೇವ ವಿಸಂ ಅನ್ತರಧಾಯಿ, ವಣೋ ರುಹಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ವಿದ್ಧೋತಿಪಿ ನ ಪಞ್ಞಾಯಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ ಸುಖಿತೋ ಉಟ್ಠಾಸಿ। ಚನ್ದಾ ಪಿಯಸಾಮಿಕಂ ಅರೋಗಂ ದಿಸ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತಾ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಪಾದೇ ವನ್ದನ್ತೀ ಅನನ್ತರಗಾಥಮಾಹ -

೪೨. “ವನ್ದೇ ತೇ ಅಯಿರಬ್ರಹ್ಮೇ, ಯೋ ಮೇ ಇಚ್ಛಿತಂ ಪತಿಂ ವರಾಕಿಯಾ।
ಅಮತೇನ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿ, ಸಮಾಗತಾಸ್ಮಿ ಪಿಯತಮೇನಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಮತೇನಾ**ತಿ ಉದಕಂ “ಅಮತ”ನ್ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನಾ ಏವಮಾಹ। **ಪಿಯತಮೇನಾ**ತಿ ಪಿಯತರೇನ, ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ।

ಸಕ್ಕೋ ತೇಸಂ ಓವಾದಮದಾಸಿ “ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಚನ್ದಪಬ್ಬತತೋ ಓರುಯ್ಹ ಮನುಸ್ಸಪಥಂ ಮಾ ಗಮಿತ್ಥ, ಇಧೇವ ವಸಥಾ”ತಿ। ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ತೇ ಓವದಿತ್ವಾ ಸಕಟ್ಠಾನಮೇವ ಗತೋ। ಚನ್ದಾಪಿ “ಕಿಂ ನೋ ಸಾಮಿ ಇಮಿನಾ ಪರಿಪನ್ಥಟ್ಠಾನೇನ, ಏಹಿ ಚನ್ದಪಬ್ಬತಮೇವ ಗಚ್ಛಾಮಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಓಸಾನಗಾಥಮಾಹ -

೪೩. “ವಿಚರಾಮ ದಾನಿ ಗಿರಿವನನದಿಯೋ, ಕುಸುಮಾಭಿಕಿಣ್ಣಸೋತಾಯೋ।
ನಾನಾದುಮವಸನಾಯೋ, ಪಿಯಂವದಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸಾ”ತಿ॥

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ “ನ ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪೇಸಾ ಮಯಿ ಅಸಂಹೀರಚಿತ್ತಾ ಅನಞ್ಞನೇಯ್ಯಾ ಏವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ರಾಜಾ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಸಕ್ಕೋ ಅನುರುದ್ಧೋ, ಚನ್ದಾ ರಾಹುಲಮಾತಾ, ಚನ್ದಕಿನ್ನರೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಚನ್ದಕಿನ್ನರೀಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದುತಿಯಾ।

[೪೮೮] ೩. ಮಹಾಉಕ್ಕುಸಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಉಕ್ಕಾ ಚಿಲಾಚಾ ಬನ್ಧನ್ತೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಮಿತ್ತಬನ್ಧಕಉಪಾಸಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪರಿಜಿಣ್ಣಸ್ಸ ಕುಲಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಸಹಾಯಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞತರಂ ಕುಲಧೀತರಂ ವಾರಾಪೇತ್ವಾ “ಅತ್ಥಿ ಪನಸ್ಸ ಉಪ್ಪನ್ನಕಿಚ್ಚಂ ನಿತ್ಥರಣಸಮತ್ಥೋ ಮಿತ್ತೋ ವಾ ಸಹಾಯೋ ವಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ನತ್ಥೀ”ತಿ ವತ್ವಾ “ತೇನ ಹಿ ಮಿತ್ತೇ ತಾವ ಬನ್ಧತೂ”ತಿ ವುತ್ತೇ ತಸ್ಮಿಂ ಓವಾದೇ ಠತ್ವಾ ಪಠಮಂ ತಾವ ಚತೂಹಿ ದೋವಾರಿಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮೇತ್ತಿಂ ಅಕಾಸಿ, ಅಥಾನುಪುಬ್ಬೇನ ನಗರಗುತ್ತಿಕಗಣಕಮಹಾಮತ್ತಾದೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮೇತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ಸೇನಾಪತಿನಾಪಿ ಉಪರಾಜೇನಾಪಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮೇತ್ತಿಂ ಅಕಾಸಿ। ತೇಹಿ ಪನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ರಞ್ಞಾ ಸದ್ಧಿಂ ಮೇತ್ತಿಂ ಅಕಾಸಿ। ತತೋ ಅಸೀತಿಯಾ ಮಹಾಥೇರೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಆನನ್ದತ್ಥೇರೇನಪಿ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ತಥಾಗತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮೇತ್ತಿಂ ಅಕಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಸರಣೇಸು ಚ ಸೀಲೇಸು ಚ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ, ರಾಜಾಪಿಸ್ಸ ಇಸ್ಸರಿಯಮದಾಸಿ। ಸೋ ಮಿತ್ತಬನ್ಧಕೋಯೇವಾತಿ ಪಾಕಟೋ ಜಾತೋ। ಅಥಸ್ಸ ರಾಜಾ ಮಹನ್ತಂ ಗೇಹಂ ದತ್ವಾ ಆವಾಹಮಙ್ಗಲಂ ಕಾರೇಸಿ। ರಾಜಾನಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಮಹಾಜನೋ ಪಣ್ಣಾಕಾರೇ ಪಹಿಣಿ। ಅಥಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ರಞ್ಞಾ ಪಹಿತಂ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಉಪರಾಜಸ್ಸ, ಉಪರಾಜೇನ ಪಹಿತಂ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಸೇನಾಪತಿಸ್ಸಾತಿ ಏತೇನ ಉಪಾಯೇನ ಸಕಲನಗರವಾಸಿನೋ ಆಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿ। ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಮಹಾಸಕ್ಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ದಸಬಲಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸತಸ್ಸ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಾವಸಾನೇ ಸತ್ಥಾರಾ ಕಥಿತಂ ಅನುಮೋದನಂ ಸುತ್ವಾ ಉಭೋಪಿ ಜಯಮ್ಪತಿಕಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು।

ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ “ಆವುಸೋ, ಮಿತ್ತಬನ್ಧಕಉಪಾಸಕೋ ಅತ್ತನೋ ಭರಿಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತಸ್ಸಾ ವಚನಂ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಮೇತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಾ ಮಹನ್ತಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಲಭಿ, ತಥಾಗತೇನ ಪನ ಸದ್ಧಿಂ ಮೇತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ಉಭೋಪಿ ಜಯಮ್ಪತಿಕಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಇಮಾಯ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ಸೋ ಏತಂ ಮಾತುಗಾಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಹನ್ತಂ

ಯಸಂ ಸಮ್ಪತ್ತೋ, ಪುಬ್ಬೇ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೋಪಿ ಪನೇಸ ಏತಿಸ್ಸಾ ವಚನೇನ ಬಹೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮೇತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ಪುತ್ತಸೋಕತೋ ಮುತ್ತೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಹಿ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಏಕಚ್ಚೇ ಪಚ್ಚನ್ತವಾಸಿನೋ ಯತ್ಥ ಯತ್ಥ ಬಹುಂ ಮಂಸಂ ಲಭನ್ತಿ, ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಗಾಮಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞೇ ಚರಿತ್ವಾ ಮಿಗಾದಯೋ ಮಾರೇತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಪುತ್ತದಾರೇ ಪೋಸೇನ್ತಿ। ತೇಸಂ ಗಾಮತೋ ಅವಿದೂರೇ ಮಹಾಜಾತಸ್ಸರೋ ಅತ್ಥಿ। ತಸ್ಸ ದಕ್ಖಿಣಪಸ್ಸೇ ಏಕೋ ಸೇನಸಕುಣೋ, ಪಚ್ಛಿಮಪಸ್ಸೇ ಏಕಾ ಸೇನಸಕುಣೀ, ಉತ್ತರಪಸ್ಸೇ ಸೀಹೋ ಮಿಗರಾಜಾ, ಪಾಚೀನಪಸ್ಸೇ ಉಕ್ಕುಸಸಕುಣರಾಜಾ ವಸತಿ। ಜಾತಸ್ಸರಮಜ್ಝೇ ಪನ ಉನ್ನತಟ್ಠಾನೇ ಕಚ್ಛಪೋ ವಸತಿ। ತದಾ ಸೇನೋ ಸೇನಿಂ "ಭರಿಯಾ ಮೇ ಹೋಹೀ"ತಿ ವದತಿ। ಅಥ ನಂ ಸಾ ಆಹ - "ಅತ್ಥಿ ಪನ ತೇ ಕೋಚಿ ಮಿತ್ತೋ"ತಿ? "ನತ್ಥಿ ಭದ್ದೇ"ತಿ। ಅಮ್ಹಾಕಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಭಯಂ ವಾ ದುಕ್ಖಂ ವಾ ಹರಣಸಮತ್ಥಂ ಮಿತ್ತಂ ವಾ ಸಹಾಯಂ ವಾ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಮಿತ್ತೇ ತಾವ ಗಣ್ಹಾಹೀತಿ। "ಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮೇತ್ತಿಂ ಕರೋಮಿ ಭದ್ದೇ"ತಿ? ಪಾಚೀನಪಸ್ಸೇ ವಸನ್ತೇನ ಉಕ್ಕುಸರಾಜೇನ, ಉತ್ತರಪಸ್ಸೇ ಸೀಹೇನ, ಜಾತಸ್ಸರಮಜ್ಝೇ ಕಚ್ಛಪೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮೇತ್ತಿಂ ಕರೋಹೀತಿ। ಸೋ ತಸ್ಸಾ ವಚನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ತದಾ ತೇ ಉಭೋಪಿ ಸಂವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಸರೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ದೀಪಕೇ ಕದಮ್ಬರುಕ್ಖೋ ಅತ್ಥಿ ಸಮನ್ತಾ ಉದಕೇನ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋ, ತಸ್ಮಿಂ ಕುಲಾವಕಂ ಕತ್ವಾ ಪಟಿವಸಿಂಸು।

ತೇಸಂ ಅಪರಭಾಗೇ ದ್ವೇ ಸಕುಣಪೋತಕಾ ಜಾಯಿಂಸು। ತೇಸಂ ಪಕ್ಖೇಸು ಅಸಞ್ಜಾತೇಸುಯೇವ ಏಕದಿವಸಂ ತೇ ಜಾನಪದಾ ದಿವಸಂ ಅರಞ್ಞೇ ಚರಿತ್ವಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಲಭಿತ್ವಾ "ನ ಸಕ್ಕಾ ತುಚ್ಛಹತ್ಥೇನ ಘರಂ ಗನ್ತುಂ, ಮಚ್ಛೇ ವಾ ಕಚ್ಛಪೇ ವಾ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಸರಂ ಓತರಿತ್ವಾ ತಂ ದೀಪಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಕದಮ್ಬಸ್ಸ ಮೂಲೇ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಮಕಸಾದೀಹಿ ಖಜ್ಜಮಾನಾ ತೇಸಂ ಪಲಾಪನತ್ಥಾಯ ಅರಣಿಂ ಮನ್ಥೇತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಧೂಮಂ ಕರಿಂಸು। ಧುಮೋ ಉಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಸಕುಣೇ ಪಹರಿ, ಸಕುಣಪೋತಕಾ ವಿರವಿಂಸು। ಜಾನಪದಾ ತಂ ಸುತ್ವಾ "ಅಮ್ಭೋ, ಸಕುಣಪೋತಕಾನಂ ಸೂಯತಿ ಸದ್ದೋ, ಉಟ್ಠೇಥ ಉಕ್ಕಾ ಬನ್ಧಥ, ಛಾತಾ ಸಯಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮ, ಸಕುಣಮಂಸಂ ಖಾದಿತ್ವಾವ ಸಯಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಜಾಲೇತ್ವಾ ಉಕ್ಕಾ ಬನ್ಧಿಂಸು। ಸಕುಣಿಕಾ ತೇಸಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ "ಇಮೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪೋತಕೇ ಖಾದಿತುಕಾಮಾ, ಮಯಂ ಏವರೂಪಸ್ಸ ಭಯಸ್ಸ ಹರಣತ್ಥಾಯ ಮಿತ್ತೇ ಗಣ್ಹಿಮ್ಹ, ಸಾಮಿಕಂ ಉಕ್ಕುಸರಾಜಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಪೇಸೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಗಚ್ಛ, ಸಾಮಿ , ಪುತ್ತಾನಂ ನೋ ಉಪ್ಪನ್ನಭಯಂ ಉಕ್ಕುಸರಾಜಸ್ಸ ಆರೋಚೇಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೪. "ಉಕ್ಕಾ ಚಿಲಾಚಾ ಬನ್ಧನ್ತಿ ದೀಪೇ, ಪಜಾ ಮಮಂ ಖಾದಿತುಂ ಪತ್ಥಯನ್ತಿ।
ಮಿತ್ತಂ ಸಹಾಯಞ್ಚ ವದೇಹಿ ಸೇನಕ, ಆಚಿಕ್ಖ ಞಾತಿಬ್ಯಸನಂ ದಿಜಾನ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಚಿಲಾಚಾತಿ** ಜಾನಪದಾ। **ದೀಪೇತಿ** ದೀಪಕಮ್ಹಿ। **ಪಜಾ ಮಮ**ನ್ತಿ ಮಮ ಪುತ್ತಕೇ। **ಸೇನಕಾತಿ** ಸೇನಕಸಕುಣಂ ನಾಮೇನಾಲಪತಿ। **ಞಾತಿಬ್ಯಸನ**ನ್ತಿ ಪುತ್ತಾನಂ ಬ್ಯಸನಂ। **ದಿಜಾನ**ನ್ತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಞಾತೀನಂ ದಿಜಾನಂ ಇದಂ ಬ್ಯಸನಂ ಉಕ್ಕುಸರಾಜಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆಚಿಕ್ಖಾಹೀತಿ ವದತಿ।

ಸೋ ವೇಗೇನ ತಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಸ್ಸಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಆಗತಭಾವಂ ಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ಕತೋಕಾಸೋ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಕಿಂಕಾರಣಾ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ ಪುಟ್ಠೋ ಆಗತಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೫. "ದಿಜೋ ದಿಜಾನಂ ಪವರೋಸಿ ಪಕ್ಖಿಮ, ಉಕ್ಕುಸರಾಜ ಸರಣಂ ತಂ ಉಪೇಮ।
ಪಜಾ ಮಮಂ ಖಾದಿತುಂ ಪತ್ಥಯನ್ತಿ, ಲುದ್ದಾ ಚಿಲಾಚಾ ಭವ ಮೇ ಸುಖಾಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದಿಜೋತಿ** ತ್ವಂ ದಿಜೋ ಚೇವ ದಿಜಾನಂ ಪವರೋ ಚ।

ಉಕ್ಕುಸರಾಜಾ “ಸೇನಕ ಮಾ ಭಾಯೀ”ತಿ ತಂ ಅಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೬. “ಮಿತ್ತಂ ಸಹಾಯಞ್ಚ ಕರೋನ್ತಿ ಪಣ್ಡಿತಾ, ಕಾಲೇ ಅಕಾಲೇ ಸುಖಮೇಸಮಾನಾ।
ಕರೋಮಿ ತೇ ಸೇನಕ ಏತಮತ್ಥಂ, ಅರಿಯೋ ಹಿ ಅರಿಯಸ್ಸ ಕರೋತಿ ಕಿಚ್ಚ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಾಲೇ ಅಕಾಲೇ**ತಿ ದಿವಾ ಚ ರತ್ತಿಞ್ಚ। **ಅರಿಯೋ**ತಿ ಇಧ ಆಚಾರಅರಿಯೋ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ। ಆಚಾರಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹಿ ಆಚಾರಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಕಿಚ್ಚಂ ಕರೋತೇವ, ಕಿಮೇತ್ಥ ಕರಣೀಯನ್ತಿ ವದತಿ।

ಅಥ ನಂ ಪುಚ್ಛಿ “ಕಿಂ, ಸಮ್ಮ, ರುಕ್ಖಂ ಅಭಿರುಳ್ಹಾ ಚಿಲಾಚಾ”ತಿ? ನ ತಾವ ಅಭಿರುಳ್ಹಾ, ಉಕ್ಕಾಯೇವ ಬನ್ಧನ್ತೀತಿ। ತೇನ ಹಿ ತ್ವಂ ಸೀಘಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಮ ಸಹಾಯಿಕಂ ಅಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಮಮಾಗಮನಭಾವಂ ಆಚಿಕ್ಖಾಹೀತಿ। ಸೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಉಕ್ಕುಸರಾಜಾಪಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಕದಮ್ಬಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಚಿಲಾಚಾನಂ ಅಭಿರುಹನಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಗ್ಗೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಏಕಸ್ಸ ಚಿಲಾಚಸ್ಸ ಅಭಿರುಹನಕಾಲೇ ತಸ್ಮಿಂ ಕುಲಾವಕಸ್ಸ ಅವಿದೂರಂ ಅಭಿರುಳ್ಹೇ ಸರೇ ನಿಮುಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪಕ್ಖೇಹಿ ಚ ಮುಖೇನ ಚ ಉದಕಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಉಕ್ಕಾಯ ಉಪರಿ ಆಸಿಞ್ಚಿ, ಸಾ ನಿಬ್ಬಾಯಿ। ಚಿಲಾಚಾ “ಇಮಞ್ಚ ಸೇನಕಸಕುಣಪೋತಕೇ ಚಸ್ಸ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಓತರಿತ್ವಾ ಪುನ ಉಕ್ಕಂ ಜಾಲಾಪೇತ್ವಾ ಅಭಿರುಹಿಂಸು। ಪುನ ಸೋ ಉಕ್ಕಂ ವಿಜ್ಝಾಪೇಸಿ। ಏತೇನುಪಾಯೇನ ಬದ್ಧಂ ಬದ್ಧಂ ವಿಜ್ಝಾಪೇನ್ತಸ್ಸೇವಸ್ಸ ಅಡ್ಢರತ್ತೋ ಜಾತೋ। ಸೋ ಅತಿವಿಯ ಕಿಲಮಿ, ಹೇಟ್ಠಾಉದರೇ ಕಿಲೋಮಕಂ ತನುತಂ ಗತಂ, ಅಕ್ಖೀನಿ ರತ್ತಾನಿ ಜಾತಾನಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಕುಣೀ ಸಾಮಿಕಂ ಆಹ - “ಸಾಮಿ, ಅತಿವಿಯ ಕಿಲನ್ತೋ ಉಕ್ಕುಸರಾಜಾ, ಏತಸ್ಸ ಥೋಕಂ ವಿಸ್ಸಮನತ್ಥಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಕಚ್ಛಪರಾಜಸ್ಸ ಕಥೇಹೀ”ತಿ। ಸೋ ತಸ್ಸಾ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಉಕ್ಕುಸಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

೪೭. “ಯಂ ಹೋತಿ ಕಿಚ್ಚಂ ಅನುಕಮ್ಪಕೇನ, ಅರಿಯಸ್ಸ ಅರಿಯೇನ ಕತಂ ತಯೀದಂ।
ಅತ್ತಾನುರಕ್ಖೀ ಭವ ಮಾ ಅಡಯ್ಹಿ, ಲಚ್ಛಾಮ ಪುತ್ತೇ ತಯಿ ಜೀವಮಾನೇ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತಯೀದ**ನ್ತಿ ತಯಾ ಇದಂ, ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ।

ಸೋ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಸೀಹನಾದಂ ನದನ್ತೋ ಪಞ್ಚಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೮. “ತವೇವ ರಕ್ಖಾವರಣಂ ಕರೋನ್ತೋ, ಸರೀರಭೇದಾಪಿ ನ ಸನ್ತಸಾಮಿ।
ಕರೋನ್ತಿ ಹೇಕೇ ಸಖಿನಂ ಸಖಾರೋ, ಪಾಣಂ ಚಜನ್ತಾ ಸತಮೇಸ ಧಮ್ಮೋ”ತಿ॥

ಛಟ್ಠಂ ಪನ ಸತ್ಥಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಗುಣಂ ವಣ್ಣೇನ್ತೋ ಆಹ -

೪೯. “ಸುದುಕ್ಕರಂ ಕಮ್ಮಮಕಾಸಿ, ಅಣ್ಡಜಾಯಂ ವಿಹಙ್ಗಮೋ।
ಅತ್ಥಾಯ ಕುರರೋ ಪುತ್ತೇ, ಅಡ್ಢರತ್ತೇ ಅನಾಗತೇ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕುರರೋ**ತಿ ಉಕ್ಕುಸರಾಜಾ। **ಪುತ್ತೇ**ತಿ ಸೇನಕಸ್ಸ ಪುತ್ತೇ ರಕ್ಖನ್ತೋ ತೇಸಂ ಅತ್ಥಾಯ **ಅಡ್ಢರತ್ತೇ ಅನಾಗತೇ** ಯಾವ ದಿಯಡ್ಢಯಾಮಾ ವಾಯಾಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ದುಕ್ಕರಂ ಅಕಾಸಿ।

ಸೇನೋಪಿ ಉಕ್ಕುಸಂ “ಥೋಕಂ ವಿಸ್ಸಮಾಹಿ, ಸಮ್ಮಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಕಚ್ಛಪಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಉಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ “ಕಿಂ, ಸಮ್ಮ, ಆಗತೋಸೀ”ತಿ ವುತ್ತೋ “ಏವರೂಪಂ ನಾಮ ಭಯಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ, ಉಕ್ಕುಸರಾಜಾ ಪಠಮಯಾಮತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವಾಯಮನ್ತೋ ಕಿಲಮಿ, ತೇನಮ್ಹಿ ತವ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತೋ”ತಿ ವತ್ವಾ ಸತ್ತಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೫೦. “ಚುತಾಪಿ ಹೇಕೇ ಖಲಿತಾ ಸಕಮ್ಮುನಾ, ಮಿತ್ತಾನುಕಮ್ಪಾಯ ಪತಿಟ್ಠಹನ್ತಿ।
ಪುತ್ತಾ ಮಮಟ್ಟಾ ಗತಿಮಾಗತೋಸ್ಮಿ, ಅತ್ಥಂ ಚರೇಥೋ ಮಮ ವಾರಿಚರಾ”ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಸಾಮಿ, ಏಕಚ್ಚೇ ಹಿ ಯಸತೋ ವಾ ಧನತೋ ವಾ ಚುತಾಪಿ ಸಕಮ್ಮುನಾ ಖಲಿತಾಪಿ ಮಿತ್ತಾನಂ ಅನುಕಮ್ಪಾಯ ಪತಿಟ್ಠಹನ್ತಿ, ಮಮ ಚ ಪುತ್ತಾ ಅಟ್ಟಾ ಆತುರಾ, ತೇನಾಹಂ ತಂ ಗತಿಂ ಪಟಿಸರಣಂ ಕತ್ವಾ ಆಗತೋಸ್ಮಿ, ಪುತ್ತಾನಂ ಜೀವಿತದಾನಂ ದದನ್ತೋ ಅತ್ಥಂ ಮೇ ಚರಾಹಿ ವಾರಿಚರಾತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಕಚ್ಛಪೋ ಇತರಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೫೧. “ಧನೇನ ಧಞ್ಞೇನ ಚ ಅತ್ತನಾ ಚ, ಮಿತ್ತಂ ಸಹಾಯಞ್ಚ ಕರೋನ್ತಿ ಪಣ್ಡಿತಾ।
ಕರೋಮಿ ತೇ ಸೇನಕ ಏತಮತ್ಥಂ, ಅರಿಯೋ ಹಿ ಅರಿಯಸ್ಸ ಕರೋತಿ ಕಿಚ್ಚ”ನ್ತಿ॥

ಅಥಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಅವಿದೂರೇ ನಿಪನ್ನೋ ಪಿತು ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ “ಮಾ ಮೇ ಪಿತಾ ಕಿಲಮತು, ಅಹಂ ಪಿತು ಕಿಚ್ಚಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ನವಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೫೨. “ಅಪ್ಪೋಸ್ಸುಕ್ಕೋ ತಾತ ತುವಂ ನಿಸೀದ, ಪುತ್ತೋ ಪಿತು ಚರತಿ ಅತ್ಥಚರಿಯಂ।
ಅಹಂ ಚರಿಸ್ಸಾಮಿ ತವೇತಮತ್ಥಂ, ಸೇನಸ್ಸ ಪುತ್ತೇ ಪರಿತಾಯಮಾನೋ”ತಿ॥

ಅಥ ನಂ ಪಿತಾ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

೫೩. “ಅದ್ಧಾ ಹಿ ತಾತ ಸತಮೇಸ ಧಮ್ಮೋ, ಪುತ್ತೋ ಪಿತು ಯಂ ಚರೇ ಅತ್ಥಚರಿಯಂ।
ಅಪ್ಪೇವ ಮಂ ದಿಸ್ವಾನ ಪವಡ್ಢಕಾಯಂ, ಸೇನಸ್ಸ ಪುತ್ತಾ ನ ವಿಹೇಠಯೇಯ್ಯು”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸತಮೇಸ ಧಮ್ಮೋ**ತಿ ಪಣ್ಡಿತಾನಂ ಏಸ ಧಮ್ಮೋ। **ಪುತ್ತಾ**ತಿ ಸೇನಸ್ಸ ಪುತ್ತೇ ಚಿಲಾಚಾ ನ ಹೇಠಯೇಯ್ಯುನ್ತಿ।

ಏವಂ ವತ್ವಾ ಮಹಾಕಚ್ಛಪೋ “ಸಮ್ಮ, ಮಾ ಭಾಯಿ, ತ್ವಂ ಪುರತೋ ಗಚ್ಛ, ಇದಾನಾಹಂ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ತಂ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಉದಕೇ ಪತಿತ್ವಾ ಕಲಲಞ್ಚ ಸೇವಾಲಞ್ಚ ಸಂಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಆದಾಯ ದೀಪಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ವಿಜ್ಝಾಪೇತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಚಿಲಾಚಾ “ಕಿಂ ನೋ ಸೇನಪೋತಕೇಹಿ, ಇಮಂ ಕಾಳಕಚ್ಛಪಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮ, ಅಯಂ ನೋ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಹೋಸ್ಸತೀ”ತಿ ವಲ್ಲಿಯೋ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಜಿಯಾ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿವತ್ಥಪಿಲೋತಿಕಾಪಿ ಮೋಚೇತ್ವಾ ತೇಸು ತೇಸು ಠಾನೇಸು ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಕಚ್ಛಪಂ ಪರಿವತ್ತೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ। ಕಚ್ಛಪೋ ತೇ ಆಕಡ್ಢನ್ತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಗಮ್ಭೀರಟ್ಠಾನೇ ಉದಕೇ ಪತಿ। ತೇಪಿ ಕಚ್ಛಪಲೋಭೇನ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಪತಿತ್ವಾ ಉದಕಪುಣ್ಣಾಯ ಕುಚ್ಛಿಯಾ ಕಿಲನ್ತಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ “ಭೋ ಏಕೇನ ನೋ ಉಕ್ಕುಸೇನ ಯಾವ ಅಡ್ಢರತ್ತಾ ಉಕ್ಕಾ ವಿಜ್ಝಾಪಿತಾ, ಇದಾನಿ ಇಮಿನಾ ಕಚ್ಛಪೇನ ಉದಕೇ ಪಾತೇತ್ವಾ ಉದಕಂ ಪಾಯೇತ್ವಾ ಮಹೋದರಾ ಕತಮ್ಹ, ಪುನ ಅಗ್ಗಿಂ ಕರಿತ್ವಾ ಅರುಣೇ ಉಗ್ಗತೇಪಿ ಇಮೇ ಸೇನಕಪೋತಕೇ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಅಗ್ಗಿಂ ಕಾತುಂ ಆರಭಿಂಸು। ಸಕುಣೀ ತೇಸಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ “ಸಾಮಿ, ಇಮೇ ಯಾಯ ಕಾಯಚಿ ವೇಲಾಯ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪುತ್ತಕೇ ಖಾದಿತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಸಹಾಯಸ್ಸ ನೋ ಸೀಹಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛಾಹೀ”ತಿ ಆಹ। ಸೋ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಸೀಹಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ “ಕಿಂ ಅವೇಲಾಯ ಆಗತೋಸೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಏಕಾದಸಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೫೪. “ಪಸೂ ಮನುಸ್ಸಾ ಮಿಗವೀರಸೇಟ್ಠ, ಭಯಟ್ಟಿತಾ ಸೇಟ್ಠಮುಪಬ್ಬಜನ್ತಿ।
ಪುತ್ತಾ ಮಮಟ್ಟಾ ಗತಿಮಾಗತೋಸ್ಮಿ, ತ್ವಂ ನೋಸಿ ರಾಜಾ ಭವ ಮೇ ಸುಖಾಯಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪಸೂತಿ** ಸಬ್ಬತಿರಚ್ಛಾನೇ ಆಹ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ – “ಸಾಮಿ, ಮಿಗೇಸು ವೀರಿಯೇನ ಸೇಟ್ಠ, ಸಬ್ಬಲೋಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಬ್ಬೇ ತಿರಚ್ಛಾನಾಪಿ ಮನುಸ್ಸಾಪಿ ಭಯಟ್ಟಿತಾ ಹುತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಂ ಉಪಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಮಮ ಚ ಪುತ್ತಾ ಅಟ್ಟಾ ಆತುರಾ। ತಸ್ಮಾಹಂ ತಂ ಗತಿಂ ಕತ್ವಾ ಆಗತೋಮ್ಹಿ, ತ್ವಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ರಾಜಾ ಸುಖಾಯ ಮೇ ಭವಾಹೀ”ತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸೀಹೋ ಗಾಥಮಾಹ –

೫೫. “ಕರೋಮಿ ತೇ ಸೇನಕ ಏತಮತ್ಥಂ, ಆಯಾಮಿ ತೇ ತಂ ದಿಸತಂ ವಧಾಯ।
ಕಥಞ್ಹಿ ವಿಞ್ಞೂ ಪಹು ಸಮ್ಪಜಾನೋ, ನ ವಾಯಮೇ ಅತ್ತಜನಸ್ಸ ಗುತ್ತಿಯಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತಂ ದಿಸತನ್ತಿ** ತಂ ದಿಸಸಮೂಹಂ, ತಂ ತವ ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಗಣನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಹೂತಿ** ಅಮಿತ್ತೇ ಹನ್ತುಂ ಸಮತ್ಥೋ। **ಸಮ್ಪಜಾನೋತಿ** ಮಿತ್ತಸ್ಸ ಭಯುಪ್ಪತ್ತಿಂ ಜಾನನ್ತೋ। **ಅತ್ತಜನಸ್ಸಾತಿ** ಅತ್ತಸಮಸ್ಸ ಅಙ್ಗಸಮಾನಸ್ಸ ಜನಸ್ಸ, ಮಿತ್ತಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ “ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ ಪುತ್ತೇ ಸಮಸ್ಸಾಸೇಹೀ”ತಿ ತಂ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಮಣಿವಣ್ಣಂ ಉದಕಂ ಮದ್ದಮಾನೋ ಪಾಯಾಸಿ। ಚೆಲಾಚಾ ತಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ “ಕುರರೇನ ತಾವ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಉಕ್ಕಾ ವಿಜ್ಝಾಪಿತಾ, ತಥಾ ಕಚ್ಛಪೇನ ಅಮ್ಹೇ ನಿವತ್ಥಪಿಲೋತಿಕಾನಮ್ಪಿ ಅಸ್ಸಾಮಿಕಾ ಕತಾ, ಇದಾನಿ ಪನ ನಟ್ಠಮ್ಹಾ, ಸೀಹೋ ನೋ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಮೇವ ಪಾಪೇಸ್ಸತೀ”ತಿ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತಾ ಯೇನ ವಾ ತೇನ ವಾ ಪಲಾಯಿಂಸು। ಸೀಹೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಅದ್ದಸ। ಅಥ ನಂ ಕುರರೋ ಚ ಕಚ್ಛಪೋ ಚ ಸೇನೋ ಚ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿಂಸು। ಸೋ ತೇಸಂ ಮಿತ್ತಾನಿಸಂಸಂ ಕಥೇತ್ವಾ “ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಿತ್ತಧಮ್ಮಂ ಅಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಹೋಥಾ”ತಿ ಓವದಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ, ತೇಪಿ ಸಕಠಾನಾನಿ ಗತಾ। ಸೇನಸಕುಣೀ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತೇ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ “ಮಿತ್ತೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅಮ್ಹೇಹಿ ದಾರಕಾ ಲದ್ಧಾ”ತಿ ಸುಖನಿಸಿನ್ನಸಮಯೇ ಸೇನೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪನ್ತೀ ಮಿತ್ತಧಮ್ಮಂ ಪಕಾಸಮಾನಾ ಛ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ –

೫೬. “ಮಿತ್ತಞ್ಚ ಕಯಿರಾಥ ಸುಹದಯಞ್ಚ, ಅಯಿರಞ್ಚ ಕಯಿರಾಥ ಸುಖಾಗಮಾಯ।
ನಿವತ್ಥಕೋಚೋವ ಸರೇಭಿಹನ್ತ್ವಾ, ಮೋದಾಮ ಪುತ್ತೇಹಿ ಸಮಙ್ಗಿಭೂತಾ॥

೫೭. “ಸಕಮಿತ್ತಸ್ಸ ಕಮ್ಮೇನ, ಸಹಾಯಸ್ಸಾಪಲಾಯಿನೋ।
ಕೂಜನ್ತಮುಪಕೂಜನ್ತಿ, ಲೋಮಸಾ ಹದಯಙ್ಗಮಂ॥

೫೮. “ಮಿತ್ತಂ ಸಹಾಯಂ ಅಧಿಗಮ್ಮ ಪಣ್ಡಿತೋ, ಸೋ ಭುಞ್ಜತೀ ಪುತ್ತ ಪಸುಂ ಧನಂ ವಾ।
ಅಹಞ್ಚ ಪುತ್ತಾ ಚ ಪತೀ ಚ ಮಯ್ಹಂ, ಮಿತ್ತಾನುಕಮ್ಪಾಯ ಸಮಙ್ಗಿಭೂತಾ॥

೫೯. “ರಾಜವತಾ ಸೂರವತಾ ಚ ಅತ್ಥೋ, ಸಮ್ಪನ್ನಸಖಿಸ್ಸ ಭವನ್ತಿ ಹೇತೇ।
ಸೋ ಮಿತ್ತವಾ ಯಸವಾ ಉಗ್ಗತತ್ತೋ, ಅಸ್ಮಿಂಧಲೋಕೇ ಮೋದತಿ ಕಾಮಕಾಮೀ॥

೬೦. “ಕರಣೀಯಾನಿ ಮಿತ್ತಾನಿ, ದಲಿದ್ದೇನಾಪಿ ಸೇನಕ।
ಪಸ್ಸ ಮಿತ್ತಾನುಕಮ್ಪಾಯ, ಸಮಗ್ಗಮ್ಹಾ ಸಞಾತಕೇ॥

೬೧. “ಸೂರೇನ ಬಲವನ್ತೇನ, ಯೋ ಮಿತ್ತೇ ಕುರುತೇ ದಿಜೋ।
ಏವಂ ಸೋ ಸುಖಿತೋ ಹೋತಿ, ಯಥಾಹಂ ತ್ವಞ್ಚ ಸೇನಕಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಿತ್ತಞ್ಚಾ**ತಿ ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಅತ್ತನೋ ಮಿತ್ತಞ್ಚ **ಸುಹದಯಞ್ಚ** ಸುಹದಯಸಹಾಯಞ್ಚ ಸಾಮಿಕಸಞ್ಞಾತಂ **ಅಯಿರಞ್ಚ** ಕರೋಥೇವ। **ನಿವತ್ಥಕೋಚೋವ ಸರೇಭಿಹನ್ತ್ವಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಕೋಚೋ**ತಿ ಕವಚೋ। ಯಥಾ ನಾಮ ಪಟಿಮುಕ್ಕಕವಚೋ ಸರೇ ಅಭಿಹನತಿ ನಿವಾರೇತಿ, ಏವಂ ಮಯಮ್ಪಿ ಮಿತ್ತಬಲೇನ ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕೇ ಅಭಿಹನ್ತ್ವಾ ಪುತ್ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮೋದಾಮಾತಿ ವದತಿ। **ಸಕಮಿತ್ತಸ್ಸ ಕಮ್ಮೇನಾ**ತಿ ಸಕಸ್ಸ ಮಿತ್ತಸ್ಸ ಪರಕ್ಕಮೇನ। **ಸಹಾಯಸ್ಸಾಪಲಾಯಿನೋ**ತಿ ಸಹಾಯಸ್ಸ ಅಪಲಾಯಿನೋ ಮಿಗರಾಜಸ್ಸ। **ಲೋಮಸಾ**ತಿ ಪಕ್ಖಿನೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪುತ್ತಕಾ ಮಞ್ಚ ತಞ್ಚ ಕೂಜನ್ತಂ ಹದಯಙ್ಗಮಂ ಮಧುರಸ್ಸರಂ ನಿಚ್ಛಾರೇತ್ವಾ ಉಪಕೂಜನ್ತಿ। **ಸಮಙ್ಗೀಭೂತಾ**ತಿ ಏಕಟ್ಠಾನೇ ಠಿತಾ।

ರಾಜವತಾ ಸೂರವತಾ ಚ ಅತ್ಥೋತಿ ಯಸ್ಸ ಸೀಹಸದಿಸೋ ರಾಜಾ ಉಕ್ಕುಸಕಚ್ಛಪಸದಿಸಾ ಚ ಸೂರಾ ಮಿತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ, ತೇನ ರಾಜವತಾ ಸೂರವತಾ ಚ ಅತ್ಥೋ ಸಕ್ಕಾ ಪಾಪುಣಿತುಂ। **ಭವನ್ತಿ ಹೇತೇ**ತಿ ಯೋ ಚ ಸಮ್ಪನ್ನಸಖೋ ಪರಿಪುಣ್ಣಮಿತ್ತಧಮ್ಮೋ, ತಸ್ಸ ಏತೇ ಸಹಾಯಾ ಭವನ್ತಿ। **ಉಗ್ಗತತ್ತೋ**ತಿ ಸಿರಿಸೋಭಗ್ಗೇನ ಉಗ್ಗತಸಭಾವೋ। **ಅಸ್ಮಿಂಧಲೋಕೇ**ತಿ ಇಧಲೋಕಸಞ್ಞಾತೇ ಅಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಮೋದತಿ। **ಕಾಮಕಾಮೀ**ತಿ ಸಾಮಿಕಂ ಆಲಪತಿ। ಸೋ ಹಿ ಕಾಮೇ ಕಾಮನತೋ ಕಾಮಕಾಮೀ ನಾಮ। **ಸಮಗ್ಗಮ್ಹಾ**ತಿ ಸಮಗ್ಗಾ ಜಾತಮ್ಹಾ। **ಸಞಾತಕೇ**ತಿ ಞಾತಕೇಹಿ ಪುತ್ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ।

ಏವಂ ಸಾ ಛಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಮಿತ್ತಧಮ್ಮಸ್ಸ ಗುಣಕಥಂ ಕಥೇಸಿ। ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಸಹಾಯಕಾ ಮಿತ್ತಧಮ್ಮಂ ಅಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತಾ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ಸೋ ಭರಿಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸುಖಪ್ಪತ್ತೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಸುಖಪ್ಪತ್ತೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಸೇನೋ ಚ ಸೇನೀ ಚ ಜಯಮ್ಪತಿಕಾ ಅಹೇಸುಂ, ಪುತ್ತಕಚ್ಛಪೋ ರಾಹುಲೋ, ಪಿತಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ, ಉಕ್ಕುಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಸೀಹೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಮಹಾಉಕ್ಕುಸಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತತಿಯಾ।

[೪೮೭] ೪. ಉದ್ದಾಲಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಖರಾಜಿನಾ ಜಟಿಲಾ ಪಙ್ಕದನ್ತಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಕುಹಕಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಹಿ ನಿಯ್ಯಾನಿಕಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾಪಿ ಚತುಪಚ್ಚಯತ್ಥಾಯ ತಿವಿಧಂ ಕುಹಕವತ್ಥುಂ ಪೂರೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಅಗುಣಂ ಪಕಾಸೇನ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಆವುಸೋ, ಅಸುಕೋ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖು ಏವರೂಪೇ ನಿಯ್ಯಾನಿಕಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಕುಹನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪೇಸ ಕುಹಕೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಪುರೋಹಿತೋ ಅಹೋಸಿ ಪಣ್ಡಿತೋ ಬ್ಯತ್ತೋ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಉಯ್ಯಾನಕೀಳಂ ಗತೋ ಏಕಂ ಅಭಿರೂಪಂ ಗಣಿಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋ ತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಸಾ ತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಗಬ್ಭಂ ಪಟಿಲಭಿ। ಗಬ್ಭಸ್ಸ ಪತಿಟ್ಠಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ತಂ ಆಹ - "ಸಾಮಿ, ಗಬ್ಭೋ ಮೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ, ಜಾತಕಾಲೇ ನಾಮಂ ಕರೋನ್ತೀ ಅಸ್ಸ ಕಿಂ ನಾಮಂ ಕರೋಮೀ"ತಿ? ಸೋ "ವಣ್ಣದಾಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತತ್ತಾ ನ ಸಕ್ಕಾ ಕುಲನಾಮಂ ಕಾತು"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಭದ್ದೇ, ಅಯಂ ವಾತಘಾತರುಕ್ಖೋ ಉದ್ದಾಲೋ ನಾಮ, ಇಧ ಪಟಿಲದ್ಧತ್ತಾ 'ಉದ್ದಾಲಕೋ'ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಕರೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅಙ್ಗುಲಿಮುದ್ದಿಕಂ ಅದಾಸಿ। "ಸಚೇ ಧೀತಾ ಹೋತಿ, ಇಮಾಯ ನಂ ಪೋಸೇಯ್ಯಾಸಿ, ಸಚೇ ಪುತ್ತೋ, ಅಥ ನಂ ವಯಪ್ಪತ್ತಂ ಮಯ್ಹಂ ದಸ್ಸೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಆಹ। ಸಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿತ್ವಾ "ಉದ್ದಾಲಕೋ"ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಕಾಸಿ।

ಸೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಮಾತರಂ ಪುಚ್ಛಿ - "ಅಮ್ಮ, ಕೋ ಮೇ ಪಿತಾ"ತಿ? "ಪುರೋಹಿತೋ ತಾತಾ"ತಿ। "ಯದಿ ಏವಂ ವೇದೇ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಮಾತು ಹತ್ಥತೋ ಮುದ್ದಿಕಞ್ಚ ಆಚರಿಯಭಾಗಞ್ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ತಕ್ಕಸಿಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖಾಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಏಕಂ ತಾಪಸಗಣಂ ದಿಸ್ವಾ "ಇಮೇಸಂ ಸನ್ತಿಕೇ ವರಸಿಪ್ಪಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಿಪ್ಪಲೋಭೇನ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ತೇಸಂ ವತ್ತಪಟಿವತ್ತಂ ಕತ್ವಾ "ಆಚರಿಯಾ ಮಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಜಾನನಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಕ್ಖಾಪೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತೇ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಜಾನನನಿಯಾಮೇನೇವ ತಂ ಸಿಕ್ಖಾಪೇಸುಂ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ತಾಪಸಸತಾನಂ ಏಕೋಪಿ ತೇನ ಅತಿರೇಕಪಞ್ಞೋ ನಾಹೋಸಿ, ಸ್ವೇವ ತೇಸಂ ಪಞ್ಞಾಯ ಅಗ್ಗೋ। ಅಥಸ್ಸ ತೇ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಆಚರಿಯಟ್ಠಾನಂ ಅದಂಸು। ಅಥ ನೇ ಸೋ ಆಹ - "ಮಾರಿಸಾ, ತುಮ್ಹೇ ನಿಚ್ಚಂ ವನಮೂಲಫಲಾಹಾರಾ ಅರಞ್ಞೇವ ವಸಥ, ಮನುಸ್ಸಪಥಂ ಕಸ್ಮಾ ನ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ? "ಮಾರಿಸ, ಮನುಸ್ಸಾ ನಾಮ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಅನುಮೋದನಂ ಕಾರಾಪೇನ್ತಿ, ಧಮ್ಮಿಂ ಕಥಂ ಭಣಾಪೇನ್ತಿ, ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛನ್ತಿ, ಮಯಂ ತೇನ ಭಯೇನ ತತ್ಥ ನ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ। "ಮಾರಿಸಾ, ಸಚೇಪಿ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಾಜಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಮನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಥನಂ ನಾಮ ಮಯ್ಹಂ ಭಾರೋ, ತುಮ್ಹೇ ಮಾ ಭಾಯಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಪತ್ವಾ ರಾಜುಯ್ಯಾನೇ ವಸಿತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ದ್ವಾರಗಾಮೇ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರಿ, ಮನುಸ್ಸಾ ಮಹಾದಾನಂ ಅದಂಸು। ತಾಪಸಾ ಪುನದಿವಸೇ ನಗರಂ ಪವಿಸಿಂಸು ಮನುಸ್ಸಾ ಮಹಾದಾನಂ ಅದಂಸು। ಉದ್ದಾಲಕತಾಪಸೋ ದಾನಾನುಮೋದನಂ ಕರೋತಿ, ಮಙ್ಗಲಂ ವದತಿ, ಪಞ್ಹಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಿ, ಮನುಸ್ಸಾ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಬಹುಪಚ್ಚಯೇ ಅದಂಸು। ಸಕಲನಗರಂ "ಪಣ್ಡಿತೋ ಗಣಸತ್ಥಾ ಧಮ್ಮಿಕತಾಪಸೋ ಆಗತೋ"ತಿ ಸಙ್ಖುಭಿ, ತಂ ರಞ್ಞೋಪಿ ಕಥಯಿಂಸು।

ರಾಜಾ "ಕುಹಿಂ ವಸತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಉಯ್ಯಾನೇ"ತಿ ಸುತ್ವಾ "ಸಾಧು ಅಜ್ಜ ತೇಸಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಏಕೋ ಪುರಿಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ "ರಾಜಾ ಕಿರ ವೋ ಪಸ್ಸಿತುಂ ಆಗಚ್ಛಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಉದ್ದಾಲಕಸ್ಸ ಕಥೇಸಿ। ಸೋಪಿ ಇಸಿಗಣಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಮಾರಿಸಾ, ರಾಜಾ ಕಿರ ಆಗಮಿಸ್ಸತಿ, ಇಸ್ಸರೇ ನಾಮ ಏಕದಿವಸಂ ಆರಾಧೇತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಅಲಂ ಹೋತೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ಕಾತಬ್ಬಂ ಆಚರಿಯಾ"ತಿ? ಸೋ ಏವಮಾಹ - "ತುಮ್ಹೇಸು ಏಕಚ್ಚೇ ವಗ್ಗುಲಿವತಂ ಚರನ್ತು, ಏಕಚ್ಚೇ ಉಕ್ಕುಟಿಕಪ್ಪಧಾನಮನುಯುಞ್ಜನ್ತು, ಏಕಚ್ಚೇ ಕಣ್ಟಕಾಪಸ್ಸಯಿಕಾ ಭವನ್ತು, ಏಕಚ್ಚೇ ಪಞ್ಚಾತಪಂ ತಪನ್ತು, ಏಕಚ್ಚೇ ಉದಕೋರೋಹನಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತು, ಏಕಚ್ಚೇ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಮನ್ತೇ ಸಜ್ಝಾಯನ್ತೂ"ತಿ। ತೇ ತಥಾ ಕರಿಂಸು। ಸಯಂ ಪನ ಅಟ್ಠ ವಾ ದಸ ವಾ ಪಣ್ಡಿತವಾದಿನೋ ಗಹೇತ್ವಾ ಮನೋರಮೇ ಆಧಾರಕೇ ರಮಣೀಯಂ ಪೋತ್ಥಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಪರಿವುತೋ ಸುಪಞ್ಞತ್ತೇ ಸಾಪಸ್ಸಯೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ರಾಜಾ ಪುರೋಹಿತಂ ಆದಾಯ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇ ಮಿಚ್ಛಾತಪಂ ಚರನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ "ಅಪಾಯಭಯಮ್ಹಾ ಮುತ್ತಾ"ತಿ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಉದ್ದಾಲಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ ಪುರೋಹಿತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೧. "ಖರಾಜಿನಾ ಜಟಿಲಾ ಪಙ್ಕದನ್ತಾ, ದುಮ್ಮಕ್ಖರೂಪಾ ಯೇ ಮನ್ತಂ ಜಪ್ಪನ್ತಿ।
ಕಚ್ಚಿನ್ನು ತೇ ಮಾನುಸಕೇ ಪಯೋಗೇ, ಇದಂ ವಿದೂ ಪರಿಮುತ್ತಾ ಅಪಾಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಖರಾಜಿನಾತಿ** ಸಖುರೇಹಿ ಅಜಿನಚಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಾ। **ಪಙ್ಕದನ್ತಾತಿ** ದನ್ತಕಟ್ಠಸ್ಸ ಅಖಾದನೇನ ಮಲಗ್ಗಹಿತದನ್ತಾ। **ದುಮ್ಮಕ್ಖರೂಪಾತಿ** ಅನಞ್ಜಿತಕ್ಖಾ ಅಮಣ್ಡಿತರೂಪಾ ಲೂಖಸಙ್ಘಾಟಿಧರಾ। **ಮಾನುಸಕೇ ಪಯೋಗೇತಿ** ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಕತ್ತಬ್ಬವೀರಿಯೇ। **ಇದಂ ವಿದೂತಿ** ಇದಂ ತಪಚರಣಞ್ಚ ಮನ್ತಸಜ್ಝಾಯನಞ್ಚ ಜಾನನ್ತಾ। **ಅಪಾಯಾತಿ** ಕಚ್ಚಿ ಆಚರಿಯ, ಇಮೇ ಚತೂಹಿ ಅಪಾಯೇಹಿ ಮುತ್ತಾತಿ ಪುಚ್ಛತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಪುರೋಹಿತೋ "ಅಯಂ ರಾಜಾ ಅಟ್ಠಾನೇ ಪಸನ್ನೋ, ತುಣ್ಹೀ ಭವಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೩. “ಪಾಪಾನಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ಕರೇಥ ರಾಜ, ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಚೇ ನ ಚರೇಯ್ಯ ಧಮ್ಮಂ।
ಸಹಸ್ಸವೇದೋಪಿ ನ ತಂ ಪಟಿಚ್ಚ, ದುಕ್ಖಾ ಪಮುಚ್ಚೇ ಚರಣಂ ಅಪತ್ವಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಚೇತಿ** ಸಚೇ ಮಹಾರಾಜ, “ಅಹಂ ಬಹುಸ್ಸುತೋಮ್ಹೀ”ತಿ ಪಗುಣವೇದೋಪಿ ದಸಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥಧಮ್ಮಂ ನ ಚರೇಯ್ಯ, ತೀಹಿ ದ್ವಾರೇಹಿ ಪಾಪಾನೇವ ಕರೇಯ್ಯ, ತಿಟ್ಠನ್ತು ತಯೋ ವೇದಾ, ಸಹಸ್ಸವೇದೋಪಿ ಸಮಾನೋ ತಂ ಬಾಹುಸಚ್ಚಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಅಟ್ಠಸಮಾಪತ್ತಿಸಙ್ಖಾತಂ ಚರಣಂ ಅಪ್ಪತ್ವಾ ಅಪಾಯದುಕ್ಖತೋ ನ ಮುಚ್ಚೇಯ್ಯಾತಿ।

ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಉದ್ದಾಲಕೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ರಾಜಾ ಯಥಾ ವಾ ತಥಾ ವಾ ಇಸಿಗಣಸ್ಸ ಪಸೀದಿ, ಅಯಂ ಪನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಚರನ್ತಂ ಗೋಣಂ ದಣ್ಡೇನ ಪಹರನ್ತೋ ವಿಯ ವಡ್ಢಿತಭತ್ತೇ ಕಚವರಂ ಖಿಪನ್ತೋ ವಿಯ ಕಥೇಸಿ, ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಸೋ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇನ್ತೋ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೪. “ಸಹಸ್ಸವೇದೋಪಿ ನ ತಂ ಪಟಿಚ್ಚ, ದುಕ್ಖಾ ಪಮುಚ್ಚೇ ಚರಣಂ ಅಪತ್ವಾ।
ಮಞ್ಞಾಮಿ ವೇದಾ ಅಫಲಾ ಭವನ್ತಿ, ಸಸಂಯಮಂ ಚರಣಞ್ಞೇವ ಸಚ್ಚ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಫಲಾತಿ** ತವ ವಾದೇ ವೇದಾ ಚ ಸೇಸಸಿಪ್ಪಾನಿ ಚ ಅಫಲಾನಿ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ, ತಾನಿ ಕಸ್ಮಾ ಉಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ಸೀಲಸಂಯಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಚರಣಞ್ಞೇವ ಏಕಂ ಸಚ್ಚಂ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ।

ತತೋ ಪುರೋಹಿತೋ ಚತುತ್ಥಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೫. “ನ ಹೇವ ವೇದಾ ಅಫಲಾ ಭವನ್ತಿ, ಸಸಂಯಮಂ ಚರಣಞ್ಞೇವ ಸಚ್ಚಂ।
ಕಿತ್ತಿಞ್ಹಿ ಪಪ್ಪೋತಿ ಅಧಿಚ್ಚ ವೇದೇ, ಸನ್ತಿಂ ಪುಣಾತಿ ಚರಣೇನ ದನ್ತೋ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನ ಹೇವಾತಿ** ನಾಹಂ “ವೇದಾ ಅಫಲಾ”ತಿ ವದಾಮಿ, ಅಪಿಚ ಖೋ ಪನ ಸಸಂಯಮಂ ಚರಣಂ ಸಚ್ಚಮೇವ ಸಭಾವಭೂತಂ ಉತ್ತಮಂ। ತೇನ ಹಿ ಸಕ್ಕಾ ದುಕ್ಖಾ ಮುಚ್ಚಿತುಂ। **ಸನ್ತಿಂ ಪುಣಾತೀತಿ** ಸಮಾಪತ್ತಿಸಙ್ಖಾತೇನ ಚರಣೇನ ದನ್ತೋ ಭಯಸನ್ತಿಕರಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪಾಪುಣಾತೀತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಉದ್ದಾಲಕೋ “ನ ಸಕ್ಕಾ ಇಮಿನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಪಕ್ಖವಸೇನ ಠಾತುಂ, ‘ಪುತ್ತೋ ತವಾಹ’ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಿನೇಹಂ ಅಕರೋನ್ತೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಪುತ್ತಭಾವಮಸ್ಸ ಕಥೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೬. “ಭಚ್ಚಾ ಮಾತಾ ಪಿತಾ ಬನ್ಧೂ, ಯೇನ ಜಾತೋ ಸಯೇವ ಸೋ।
ಉದ್ದಾಲಕೋ ಅಹಂ ಭೋತೋ, ಸೋತ್ತಿಯಾಕುಲವಂಸಕೋ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಭಚ್ಚಾತಿ** ಮಾತಾ ಚ ಪಿತಾ ಚ ಸೇಸಬನ್ಧೂ ಚ ಭರಿತಬ್ಬಾ ನಾಮ। ಯೇನ ಪನ ಜಾತೋ, ಸೋಯೇವ ಸೋ ಹೋತಿ। ಅತ್ತಾಯೇವ ಹಿ ಅತ್ತನೋ ಜಾಯತಿ, ಅಹಞ್ಚ ತಯಾವ ಉದ್ದಾಲಕರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಜನಿತೋ, ತಯಾ ವುತ್ತಮೇವ ನಾಮಂ ಕತಂ, ಉದ್ದಾಲಕೋ ಅಹಂ ಭೋತೀತಿ।

ಸೋ “ಏಕಂಸೇನ ತ್ವಂ ಉದ್ದಾಲಕೋಸೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಆಮಾ”ತಿ ವತ್ವಾ “ಮಯಾ ತೇ ಮಾತು ಸಞ್ಞಾಣಂ ದಿನ್ನಂ, ತಂ ಕುಹಿ”ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ “ಇದಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ”ತಿ ಮುದ್ದಿಕಂ ತಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಠಪೇಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಮುದ್ದಿಕಂ ಸಞ್ಜಾನಿತ್ವಾ ನಿಚ್ಛಯೇನ “ತ್ವಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಧಮ್ಮಂ ಪಜಾನಾಸೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಧಮ್ಮಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಛಟ್ಠಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೭. "ಕಥಂ ಭೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಹೋತಿ, ಕಥಂ ಭವತಿ ಕೇವಲೀ।
ಕಥಞ್ಚ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಂ, ಧಮ್ಮಟ್ಠೋ ಕಿನ್ತಿ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥

ಉದ್ದಾಲಕೋಪಿ ತಸ್ಸ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತೋ ಸತ್ತಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೬೮. "ನಿರಂಕತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಮಾದಾಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ, ಆಪೋ ಸಿಞ್ಚಂ ಯಜಂ ಉಸ್ಸೇತಿ ಯೂಪಂ।
ಏವಂಕರೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಹೋತಿ ಖೇಮೀ, ಧಮ್ಮೇ ಠಿತಂ ತೇನ ಅಮಾಪಯಿಂಸೂ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನಿರಂಕತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಮಾದಾಯಾ**ತಿ ನಿರನ್ತರಂ ಕತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಚರತಿ। **ಆಪೋ ಸಿಞ್ಚಂ ಯಜಂ ಉಸ್ಸೇತಿ ಯೂಪ**ನ್ತಿ ಅಭಿಸೇಚನಕಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಸಮ್ಮಾಪಾಸಂ ವಾ ವಾಜಪೇಯ್ಯಂ ವಾ ನಿರಗ್ಗಳಂ ವಾ ಯಜನ್ತೋ ಸುವಣ್ಣಯೂಪಂ ಉಸ್ಸಾಪೇತಿ। **ಖೇಮೀ**ತಿ ಖೇಮಪ್ಪತ್ತೋ। **ಅಮಾಪಯಿಂಸೂ**ತಿ ತೇನೇವ ಚ ಕಾರಣೇನ ಧಮ್ಮೇ ಠಿತಂ ಕಥಯಿಂಸು।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಪುರೋಹಿತೋ ತೇನ ಕಥಿತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಧಮ್ಮಂ ಗರಹನ್ತೋ ಅಟ್ಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೬೯. "ನ ಸುದ್ಧಿ ಸೇಚನೇನತ್ಥಿ, ನಾಪಿ ಕೇವಲೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ।
ನ ಖನ್ತೀ ನಾಪಿ ಸೋರಚ್ಚಂ, ನಾಪಿ ಸೋ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸೇಚನೇನಾ**ತಿ ತೇನ ವುತ್ತೇಸು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಧಮ್ಮೇಸು ಏಕಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪತಿ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ – "ಅಗ್ಗಿಪರಿಚರಣೇನ ವಾ ಉದಕಸೇಚನೇನ ವಾ ಪಸುಘಾತಯಞ್ಞೇನ ವಾ ಸುದ್ಧಿ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ನಾಪಿ ಏತ್ತಕೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಕೇವಲಪರಿಪುಣ್ಣೋ ಹೋತಿ, ನ ಅಧಿವಾಸನಖನ್ತಿ, ನ ಸೀಲಸೋರಚ್ಚಂ, ನಾಪಿ ಕಿಲೇಸಪರಿನಿಬ್ಬಾನೇನ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ ನಾಮ ಹೋತೀ"ತಿ।

ತತೋ ನಂ ಉದ್ದಾಲಕೋ "ಯದಿ ಏವಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ನ ಹೋತಿ, ಅಥ ಕಥಂ ಹೋತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ನವಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೭೦. "ಕಥಂ ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಹೋತಿ, ಕಥಂ ಭವತಿ ಕೇವಲೀ।
ಕಥಞ್ಚ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಂ, ಧಮ್ಮಟ್ಠೋ ಕಿನ್ತಿ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥

ಪುರೋಹಿತೋಪಿಸ್ಸ ಕಥೇನ್ತೋ ಇತರಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೭೧. "ಅಖೇತ್ತಬನ್ಧೂ ಅಮಮೋ ನಿರಾಸೋ, ನಿಲ್ಲೋಭಪಾಪೋ ಭವಲೋಭಖೀಣೋ।
ಏವಂಕರೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಹೋತಿ ಖೇಮೀ, ಧಮ್ಮೇ ಠಿತಂ ತೇನ ಅಮಾಪಯಿಂಸೂ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಖೇತ್ತಬನ್ಧೂ**ತಿ ಅಕ್ಖೇತ್ತೋ ಅಬನ್ಧು, ಖೇತ್ತವತ್ಥುಗಾಮನಿಗಮಪರಿಗ್ಗಹೇನ ಚೇವ ಞಾತಿಬನ್ಧವಗೋತ್ತಬನ್ಧವಮಿತ್ತಬನ್ಧವಸಹಾಯಬನ್ಧವಸಿಪ್ಪಬನ್ಧವಪರಿಗ್ಗಹೇನ ಚ ರಹಿತೋ। **ಅಮಮೋ**ತಿ ಸತ್ತಸಙ್ಖಾರೇಸು ತಣ್ಹಾದಿಟ್ಠಿಮಮಾಯನರಹಿತೋ। **ನಿರಾಸೋ**ತಿ ಲಾಭಧನಪುತ್ತಜೀವಿತಾಸಾಯ ರಹಿತೋ। **ನಿಲ್ಲೋಭಪಾಪೋ**ತಿ ಪಾಪಲೋಭವಿಸಮಲೋಭೇನ ರಹಿತೋ। **ಭವಲೋಭಖೀಣೋ**ತಿ ಖೀಣಭವರಾಗೋ।

ತತೋ ಉದ್ದಾಲಕೋ ಗಾಥಮಾಹ –

೬೨. “ಖತ್ತಿಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವೇಸ್ಸಾ, ಸುದ್ದಾ ಚಣ್ಡಾಲಪುಕ್ಕುಸಾ।
ಸಬ್ಬೇವ ಸೋರತಾ ದನ್ತಾ, ಸಬ್ಬೇವ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಾ।
ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸೀತಿಭೂತಾನಂ, ಅತ್ಥಿ ಸೇಯ್ಯೋಥ ಪಾಪಿಯೋ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅತ್ಥಿ ಸೇಯ್ಯೋಥ ಪಾಪಿಯೋ**ತಿ ಏತೇ ಖತ್ತಿಯಾದಯೋ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಸೋರಚ್ಚಾದೀಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏವಂ ಭೂತಾನಂ ಪನ ತೇಸಂ ಅಯಂ ಸೇಯ್ಯೋ, ಅಯಂ ಪಾಪಿಯೋತಿ ಏವಂ ಹೀನುಕ್ಕಟ್ಠತಾ ಅತ್ಥಿ, ನತ್ಥೀತಿ ಪುಚ್ಛತಿ।

ಅಥಸ್ಸ “ಅರಹತ್ತುಪ್ಪತ್ತಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಹೀನುಕ್ಕಟ್ಠತಾ ನಾಮ ನತ್ಥೀ”ತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೩. “ಖತ್ತಿಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವೇಸ್ಸಾ, ಸುದ್ದಾ ಚಣ್ಡಾಲಪುಕ್ಕುಸಾ।
ಸಬ್ಬೇವ ಸೋರತಾ ದನ್ತಾ, ಸಬ್ಬೇವ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಾ।
ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸೀತಿಭೂತಾನಂ, ನತ್ಥಿ ಸೇಯ್ಯೋಥ ಪಾಪಿಯೋ”ತಿ॥

ಅಥ ನಂ ಗರಹನ್ತೋ ಉದ್ದಾಲಕೋ ಗಾಥಾದ್ವಯಮಾಹ -

೬೪. “ಖತ್ತಿಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವೇಸ್ಸಾ, ಸುದ್ದಾ ಚಣ್ಡಾಲಪುಕ್ಕುಸಾ।
ಸಬ್ಬೇವ ಸೋರತಾ ದನ್ತಾ, ಸಬ್ಬೇವ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಾ॥

೬೫. “ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸೀತಿಭೂತಾನಂ, ನತ್ಥಿ ಸೇಯ್ಯೋಥ ಪಾಪಿಯೋ।
ಪನಟ್ಠಂ ಚರಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಂ, ಸೋತ್ಥಿಯಾಕುಲವಂಸತ”ನ್ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಯದಿ ಏತೇಹಿ ಗುಣೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಾನಂ ವಿಸೇಸೋ ನತ್ಥಿ, ಏಕೋ ವಣ್ಣೋವ ಹೋತಿ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತ್ವಂ ಉಭತೋ ಸುಜಾತಭಾವಂ ನಾಸೇನ್ತೋ ಪನಟ್ಠಂ ಚರಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಂ, ಚಣ್ಡಾಲಸಮೋ ಹೋಸಿ, ಸೋತ್ಥಿಯಕುಲವಂಸತಂ ನಾಸೇಸೀತಿ।

ಅಥ ನಂ ಪುರೋಹಿತೋ ಉಪಮಾಯ ಸಞ್ಞಾಪೇನ್ತೋ ಗಾಥಾದ್ವಯಮಾಹ -

೬೬. “ನಾನಾರತ್ತೇಹಿ ವತ್ಥೇಹಿ, ವಿಮಾನಂ ಭವತಿ ಛಾದಿತಂ।
ನ ತೇಸಂ ಛಾಯಾ ವತ್ಥಾನಂ, ಸೋ ರಾಗೋ ಅನುಪಜ್ಜಥ॥

೬೭. “ಏವಮೇವ ಮನುಸ್ಸೇಸು, ಯದಾ ಸುಜ್ಝನ್ತಿ ಮಾಣವಾ।
ತೇ ಸಜಾತಿಂ ಪಮುಞ್ಚನ್ತಿ, ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ ಸುಬ್ಬತಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವಿಮಾನ**ನ್ತಿ ಗೇಹಂ ವಾ ಮಣ್ಡಪಂ ವಾ। **ಛಾಯಾ**ತಿ ತೇಸಂ ವತ್ಥಾನಂ ಛಾಯಾ ಸೋ ನಾನಾವಿಧೋ ರಾಗೋ ನ ಉಪೇತಿ, ಸಬ್ಬಾ ಛಾಯಾ ಏಕವಣ್ಣಾವ ಹೋನ್ತಿ। **ಏವಮೇವಾ**ತಿ ಮನುಸ್ಸೇಸುಪಿ ಏವಮೇವ ಏಕಚ್ಚೇ ಅಞ್ಞಾಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅಕಾರಣೇನೇವ ಚಾತುವಣ್ಣೇ ಸುದ್ಧಿಂ ಪಞ್ಞಾಪೇನ್ತಿ, ಏಸಾ ಅತ್ಥೀತಿ ಮಾ ಗಣ್ಹಿ। ಯದಾ ಅರಿಯಮಗ್ಗೇನ ಮಾಣವಾ ಸುಜ್ಝನ್ತಿ, ತದಾ ತೇಹಿ ಪಟಿವಿದ್ಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಧಮ್ಮಂ ಜಾನಿತ್ವಾ ಸುಬ್ಬತಾ ಸೀಲವನ್ತಾ ಪಣ್ಡಿತಪುರಿಸಾ ತೇ ಸಜಾತಿಂ ಮುಞ್ಚನ್ತಿ। ನಿಬ್ಬಾನಪ್ಪತ್ತಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಹಿ ಜಾತಿ ನಾಮ ನಿರತ್ಥಕಾತಿ।

ಉದ್ದಾಲಕೋ ಪನ ಪಚ್ಚಾಹರಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಅಪ್ಪಟಿಭಾನೋವ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ರಾಜಾನಂ ಆಹ - "ಸಬ್ಬೇ ಏತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಕುಹಕಾ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಕೋಹಞ್ಞೇನೇವ ನಾಸೇನ್ತಿ, ಉದ್ದಾಲಕಂ ಉಪ್ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಉಪಪುರೋಹಿತಂ ಕರೋಥ, ಸೇಸೇ ಉಪ್ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಫಲಕಾವುಧಾನಿ ದತ್ವಾ ಸೇವಕೇ ಕರೋಥಾ"ತಿ। "ಸಾಧು, ಆಚರಿಯಾ"ತಿ ರಾಜಾ ತಥಾ ಕಾರೇಸಿ। ತೇ ರಾಜಾನಂ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಾವ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತಾ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪೇಸ ಕುಹಕೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಉದ್ದಾಲಕೋ ಕುಹಕಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ, ಪುರೋಹಿತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಉದ್ದಾಲಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಚತುತ್ಥಾ।

[೪೮೮] ೫. ಭಿಸಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಸ್ಸಂ ಗವಂ ರಜತಂ ಜಾತರೂಪನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು ಪನ **ಕುಸಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೨.೨೦.೧ ಆದಯೋ) ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ತದಾ ಪನ ಸತ್ಥಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಕಿಂ ಪಟಿಚ್ಚಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಕಿಲೇಸಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಭಿಕ್ಖು ಏವರೂಪೇ ನಿಯ್ಯಾನಿಕಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಕಸ್ಮಾ ಕಿಲೇಸಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಸಿ, ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾ ಅನುಪ್ಪನ್ನೇ ಬುದ್ಧೇ ಬಾಹಿರಕಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವತ್ಥುಕಾಮಕಿಲೇಸಕಾಮೇ ಆರಬ್ಭ ಉಪ್ಪಜ್ಜನಕಸಞ್ಞಂ ಸಪಥಂ ಕತ್ವಾ ವಿಹರಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಸೀತಿಕೋಟಿವಿಭವಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಕುಲಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, "ಮಹಾಕಞ್ಚನಕುಮಾರೋ"ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ಅಥಸ್ಸ ಪದಸಾ ವಿಚರಣಕಾಲೇ ಅಪರೋಪಿ ಪುತ್ತೋ ಜಾಯಿ, "ಉಪಕಞ್ಚನಕುಮಾರೋ"ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ಏವಂ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಸತ್ತ ಪುತ್ತಾ ಅಹೇಸುಂ। ಸಬ್ಬಕನಿಟ್ಠಾ ಪನೇಕಾ ಧೀತಾ, ತಸ್ಸಾ "ಕಞ್ಚನದೇವೀ"ತಿ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ಮಹಾಕಞ್ಚನಕುಮಾರೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಕ್ಕಸಿಲತೋ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪಾನಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛಿ। ಅಥ ನಂ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಘರಾವಾಸೇನ ಬನ್ಧಿತುಕಾಮಾ "ಅತ್ತನಾ ಸಮಾನಜಾತಿಯಕುಲತೋ ತೇ ದಾರಿಕಂ ಆನೇಸ್ಸಾಮ, ಘರಾವಾಸಂ ಸಣ್ಠಪೇಹೀ"ತಿ ವದಿಂಸು। "ಅಮ್ಮತಾತಾ, ನ ಮಯ್ಹಂ ಘರಾವಾಸೇನತ್ಥೋ, ಮಯ್ಹಞ್ಹಿ ತಯೋ ಭವಾ ಆದಿತ್ತಾ ವಿಯ ಸಪ್ಪಟಿಭಯಾ, ಬನ್ಧನಾಗಾರಂ ವಿಯ ಪಲಿಬುದ್ಧಾ, ಉಕ್ಕಾರಭೂಮಿ ವಿಯ ಜೇಗುಚ್ಛಾ ಹುತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಿ, ಮಯಾ ಸುಪಿನೇನಪಿ ಮೇಥುನಧಮ್ಮೋ ನ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋ, ಅಞ್ಞೇ ವೋ ಪುತ್ತಾ ಅತ್ಥಿ, ತೇ ಘರಾವಾಸೇನ ನಿಮನ್ತೇಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಯಾಚಿತೋಪಿ ಸಹಾಯೇ ಪೇಸೇತ್ವಾ ತೇಹಿ ಯಾಚಿತೋಪಿ ನ ಇಚ್ಛಿ।

ಅಥ ನಂ ಸಹಾಯಾ "ಸಮ್ಮ, ಕಿಂ ಪನ ತ್ವಂ ಪತ್ಥೇನ್ತೋ ಕಾಮೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ನ ಇಚ್ಛಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸೋ ತೇಸಂ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಜ್ಝಾಸಯತಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಸೇಸಪುತ್ತೇ ನಿಮನ್ತೇಸುಂ, ತೇಪಿ ನ ಇಚ್ಛಿಂಸು। ಕಞ್ಚನದೇವೀಪಿ ನ ಇಚ್ಛಿಯೇವ। ಅಪರಭಾಗೇ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಕಾಲಮಕಂಸು। ಮಹಾಕಞ್ಚನಪಣ್ಡಿತೋ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಕತ್ತಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಅಸೀತಿಕೋಟಿಧನೇನ ಕಪಣದ್ಧಿಕಾನಂ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಛ ಭಾತರೋ ಭಗಿನಿಂ ಏಕಂ ದಾಸಂ ಏಕಂ ದಾಸಿಂ ಏಕಂ ಸಹಾಯಕಞ್ಚ ಆದಾಯ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪಾವಿಸಿ। ತೇ ತತ್ಥ ಏಕಂ ಪದುಮಸರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ರಮಣೀಯೇ ಭೂಮಿಭಾಗೇ ಅಸ್ಸಮಂ ಕತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವನಮೂಲಫಲಾಹಾರೇಹಿ ಯಾಪಯಿಂಸು। ತೇ ಅರಞ್ಞಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಏಕತೋವ ಗನ್ತ್ವಾ ಯತ್ಥ ಏಕೋ ಫಲಂ ವಾ ಪತ್ತಂ ವಾ ಪಸ್ಸತಿ, ತತ್ಥ ಇತರೇಪಿ ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ದಿಟ್ಠಸುತಾದೀನಿ ಕಥೇನ್ತಾ ಉಚ್ಚಿನನ್ತಿ, ಗಾಮಸ್ಸ ಕಮ್ಮನ್ತಟ್ಠಾನಂ ವಿಯ ಹೋತಿ। ಅಥ ಆಚರಿಯೋ ಮಹಾಕಞ್ಚನತಾಪಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಸೀತಿಕೋಟಿಧನಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ಏವಂ ಲೋಲುಪ್ಪಚಾರವಸೇನ ಫಲಾಫಲತ್ಥಾಯ ವಿಚರಣಂ ನಾಮ ಅಪ್ಪತಿರೂಪಂ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಹಮೇವ ಫಲಾಫಲಂ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಅಸ್ಸಮಂ ಪತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ "ತುಮ್ಹೇ ಇಧೇವ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಾ ಅಚ್ಛಥ, ಅಹಂ ಫಲಾಫಲಂ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ

ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಉಪಕಞ್ಚನಾದಯೋ “ಮಯಂ ಆಚರಿಯ, ತುಮ್ಹೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತಾ, ತುಮ್ಹೇ ಇಧೇವ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರೋಥ, ಭಗಿನೀಪಿ ನೋ ಇಧೇವ ಹೋತು, ದಾಸೀಪಿ ತಸ್ಸಾ ಸನ್ತಿಕೇ ಅಚ್ಛತು, ಮಯಂ ಅಟ್ಠ ಜನಾ ವಾರೇನ ಫಲಾಫಲಂ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮ, ತುಮ್ಹೇ ಪನ ತಯೋ ವಾರಮುತ್ತಾವ ಹೋಥಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಣ್ಹಿಂಸು।

ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಟ್ಠಸುಪಿ ಜನೇಸು ಏಕೇಕೋ ವಾರೇನೇವ ಫಲಾಫಲಂ ಆಹರತಿ। ಸೇಸಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯಮೇವ ಹೋನ್ತಿ, ಅಕಾರಣೇನ ಏಕತೋ ಭವಿತುಂ ನ ಲಭನ್ತಿ। ವಾರಪ್ಪತ್ತೋ ಫಲಾಫಲಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಏಕೋ ಮಾಳಕೋ ಅತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ಪಾಸಾಣಫಲಕೇ ಏಕಾದಸ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಕತ್ವಾ ಘಣ್ಡಿಸಞ್ಞಂ ಕತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಆದಾಯ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಪವಿಸತಿ। ಸೇಸಾ ಘಣ್ಡಿಸಞ್ಞಾಯ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಲೋಲುಪ್ಪಂ ಅಕತ್ವಾ ಗಾರವಪರಿಹಾರೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪಾಪುಣನಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಆದಾಯ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿ। ತೇ ಅಪರಭಾಗೇ ಭಿಸಾನಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ಖಾದನ್ತಾ ತತ್ತತಪಾ ಘೋರತಪಾ ಪರಮಾಜಿತಿನ್ದ್ರಿಯಾ ಕಸಿಣಪರಿಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಾ ವಿಹರಿಂಸು। ಅಥ ತೇಸಂ ಸೀಲತೇಜೇನ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಭವನಂ ಕಮ್ಪಿ। ಸಕ್ಕೋಪಿ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ತಂ ಕಾರಣಂ ಞತ್ವಾ “ಕಾಮಾಧಿಮುತ್ತಾ ನು ಖೋ ಇಮೇ ಇಸಯೋ , ನೋ”ತಿ ಆಸಙ್ಕಂ ಕರೋತಿಯೇವ। ಸೋ “ಇಮೇ ತಾವ ಇಸಯೋ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಆನುಭಾವೇನ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ತಯೋ ದಿವಸೇ ಅನ್ತರಧಾಪೇಸಿ। ಸೋ ಪಠಮದಿವಸೇ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಅದಿಸ್ವಾ “ಮಮ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಪಮುಟ್ಠೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ, ದುತಿಯದಿವಸೇ “ಮಮ ದೋಸೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ಪಣಾಮನವಸೇನ ಮಮ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ನ ಠಪೇಸಿ ಮಞ್ಞೇ”ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ, ತತಿಯದಿವಸೇ “ಕೇನ ನು ಖೋ ಕಾರಣೇನ ಮಯ್ಹಂ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ನ ಠಪೇನ್ತಿ, ಸಚೇ ಮೇ ದೋಸೋ ಅತ್ಥಿ, ಖಮಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಘಣ್ಡಿಸಞ್ಞಂ ಅದಾಸಿ।

ಸಬ್ಬೇ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ “ಕೇನ ಘಣ್ಡಿಸಞ್ಞಾ ದಿನ್ನಾ”ತಿ ಆಹಂಸು। “ಮಯಾ ತಾತಾ”ತಿ। “ಕಿಂಕಾರಣಾ ಆಚರಿಯಾ”ತಿ? “ತಾತಾ ತತಿಯದಿವಸೇ ಕೇನ ಫಲಾಫಲಂ ಆಭತ”ನ್ತಿ? ತೇಸು ಏಕೋ ಉಟ್ಠಾಯ “ಮಯಾ ಆಚರಿಯಾ”ತಿ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಕರೋನ್ತೇನ ತೇ ಮಯ್ಹಂ ಕೋಟ್ಠಾಸೋ ಕತೋತಿ। “ಆಮ, ಆಚರಿಯ, ಜೇಟ್ಠಕಕೋಟ್ಠಾಸೋ ಮೇ ಕತೋ”ತಿ। “ಹಿಯ್ಯೋ ಕೇನಾಭತ”ನ್ತಿ? “ಮಯಾ”ತಿ ಅಪರೋ ಉಟ್ಠಾಯ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಕರೋನ್ತೋ ಮಂ ಅನುಸ್ಸರೀತಿ। “ತುಮ್ಹಾಕಂ ಮೇ ಜೇಟ್ಠಕಕೋಟ್ಠಾಸೋ ಠಪಿತೋ”ತಿ। “ಅಜ್ಜ ಕೇನಾಭತ”ನ್ತಿ। “ಮಯಾ”ತಿ ಅಪರೋ ಉಟ್ಠಾಯ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಕರೋನ್ತೋ ಮಂ ಅನುಸ್ಸರೀತಿ। “ತುಮ್ಹಾಕಂ ಮೇ ಜೇಟ್ಠಕಕೋಟ್ಠಾಸೋ ಕತೋ”ತಿ। “ತಾತಾ, ಅಜ್ಜ ಮಯ್ಹಂ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಅಲಭನ್ತಸ್ಸ ತತಿಯೋ ದಿವಸೋ, ಪಠಮದಿವಸೇ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಅದಿಸ್ವಾ ‘ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಕರೋನ್ತೋ ಮಂ ಪಮುಟ್ಠೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ’ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿಂ, ದುತಿಯದಿವಸೇ “ಮಮ ಕೋಚಿ ದೋಸೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿಂ, ಅಜ್ಜ ಪನ “ಸಚೇ ಮೇ ದೋಸೋ ಅತ್ಥಿ, ಖಮಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಘಣ್ಡಿಸಞ್ಞಾಯ ತುಮ್ಹೇ ಸನ್ನಿಪಾತೇಸಿಂ। ಏತೇ ಭಿಸಕೋಟ್ಠಾಸೇ ತುಮ್ಹೇ “ಕರಿಮ್ಹಾ”ತಿ ವದಥ, ಅಹಂ ನ ಲಭಾಮಿ, ಏತೇಸಂ ಥೇನೇತ್ವಾ ಖಾದಕಂ ಞಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಕಾಮೇ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ಭಿಸಮತ್ತಂ ಥೇನನಂ ನಾಮ ಅಪ್ಪತಿರೂಪನ್ತಿ। ತೇ ತಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ “ಅಹೋ ಸಾಹಸಿಕಕಮ್ಮ”ನ್ತಿ ಸಬ್ಬೇವ ಉಬ್ಬೇಗಪ್ಪತ್ತಾ ಅಹೇಸುಂ।

ತಸ್ಮಿಂ ಅಸ್ಸಮಪದೇ ವನಜೇಟ್ಠಕರುಕ್ಖೇ ನಿಬ್ಬತ್ತದೇವತಾಪಿ ಓತರಿತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತೇಸಂಯೇವ ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಸೀದಿ। ಆನೇಞ್ಜಕರಣಂ ಕಾರಿಯಮಾನೋ ದುಕ್ಖಂ ಅಧಿವಾಸೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಆಳಾನಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಟ್ಠೋ ಏಕೋ ವಾರಣೋ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಇಸಿಗಣಂ ವನ್ದತಿ, ಸೋಪಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸಪ್ಪಕೀಳಾಪನಕೋ ಏಕೋ ವಾನರೋ ಅಹಿತುಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಮುಚ್ಚಿತ್ವಾ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಅಸ್ಸಮೇ ವಸತಿ। ಸೋಪಿ ತಂ ದಿವಸಂ ಇಸಿಗಣಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಸಕ್ಕೋ “ಇಸಿಗಣಂ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಅದಿಸ್ಸಮಾನಕಾಯೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇವ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಕನಿಟ್ಠೋ ಉಪಕಞ್ಚನತಾಪಸೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಸೇಸಾನಂ ಅಪಚಿತಿಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ “ಆಚರಿಯ, ಅಹಂ ಅಞ್ಞೇ ಅಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಞ್ಞೇವ ಸೋಧೇತುಂ ಲಭಾಮೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಆಮ, ಲಭಸೀ”ತಿ। ಸೋ

ಇಸಿಗಣಮಜ್ಝೇ ಠತ್ವಾ "ಸಚೇ ತೇ ಮಯಾ ಭಿಸಾನಿ ಖಾದಿತಾನಿ, ಏವರೂಪೋ ನಾಮ ಹೋತೂ"ತಿ ಸಪಥಂ ಕರೋನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೮. "ಅಸ್ಸಂ ಗವಂ ರಜತಂ ಜಾತರೂಪಂ, ಭರಿಯಞ್ಚ ಸೋ ಇಧ ಲಭತಂ ಮನಾಪಂ।
ಪುತ್ತೇಹಿ ದಾರೇಹಿ ಸಮಙ್ಗೀ ಹೋತು, ಭಿಸಾನಿ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಯೋ ಅಹಾಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **"ಅಸ್ಸಂ ಗವ"**ನ್ತಿ ಇದಂ "ಸೋ 'ಯತ್ತಕಾನಿ ಪಿಯವತ್ಥೂನಿ ಹೋನ್ತಿ, ತೇಹಿ ವಿಪ್ಪಯೋಗೇ ತತ್ತಕಾನಿ ಸೋಕದುಕ್ಖಾನಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತೀ'ತಿ ವತ್ಥುಕಾಮೇ ಗರಹನ್ತೋ ಅಭಾಸೀ"ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಇಸಿಗಣೋ "ಮಾರಿಸ, ಮಾ ಏವಂ ಕಥೇಥ, ಅತಿಭಾರಿಯೋ ತೇ ಸಪಥೋ"ತಿ ಕಣ್ಣೇ ಪಿದಹಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ನಂ "ತಾತ, ಅತಿಭಾರಿಯೋ ತೇ ಸಪಥೋ, ನ ತ್ವಂ ಖಾದಸಿ, ತವ ಪತ್ತಾಸನೇ ನಿಸೀದಾ"ತಿ ಆಹ। ತಸ್ಮಿಂ ಪಠಮಂ ಸಪಥಂ ಕತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೇ ದುತಿಯೋಪಿ ಭಾತಾ ಸಹಸಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಮಹಾಸತ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಸಪಥೇನ ಅತ್ತಾನಂ ಸೋಧೇನ್ತೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೯. "ಮಾಲಞ್ಚ ಸೋ ಕಾಸಿಕಚನ್ದನಞ್ಚ, ಧಾರೇತು ಪುತ್ತಸ್ಸ ಬಹೂ ಭವನ್ತು।
ಕಾಮೇಸು ತಿಬ್ಬಂ ಕುರುತಂ ಅಪೇಕ್ಖಂ, ಭಿಸಾನಿ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಯೋ ಅಹಾಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತಿಬ್ಬ**ನ್ತಿ ವತ್ಥುಕಾಮಕಿಲೇಸಕಾಮೇಸು ಬಹಲಂ ಅಪೇಕ್ಖಂ ಕರೋತೂತಿ। ಇದಂ ಸೋ "ಯಸ್ಸೇತೇಸು ತಿಬ್ಬಾ ಅಪೇಕ್ಖಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸೋ ತೇಹಿ ವಿಪ್ಪಯೋಗೇ ಮಹನ್ತಂ ದುಕ್ಖಂ ಪಾಪುಣಾತೀ"ತಿ ದುಕ್ಖಪಟಿಕ್ಖೇಪವಸೇನೇವ ಆಹ।

ತಸ್ಮಿಂ ನಿಸಿನ್ನೇ ಸೇಸಾಪಿ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಅಜ್ಝಾಸಯಾನುರೂಪೇನ ತಂ ತಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿಂಸು -

೮೦. "ಪಹೂತಧಞ್ಞೋ ಕಸಿಮಾ ಯಸಸ್ಸೀ, ಪುತ್ತೇ ಗಿಹೀ ಧನಿಮಾ ಸಬ್ಬಕಾಮೇ।
ವಯಂ ಅಪಸ್ಸಂ ಘರಮಾವಸಾತು, ಭಿಸಾನಿ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಯೋ ಅಹಾಸಿ॥

೮೧. "ಸೋ ಖತ್ತಿಯೋ ಹೋತು ಪಸಯ್ಹಕಾರೀ, ರಾಜಾಭಿರಾಜಾ ಬಲವಾ ಯಸಸ್ಸೀ।
ಸ ಚಾತುರನ್ತಂ ಮಹಿಮಾವಸಾತು, ಭಿಸಾನಿ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಯೋ ಅಹಾಸಿ॥

೮೨. "ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಹೋತು ಅವೀತರಾಗೋ, ಮುಹುತ್ತನಕ್ಖತ್ತಪಥೇಸು ಯುತ್ತೋ।
ಪೂಜೇತು ನಂ ರಟ್ಠಪತೀ ಯಸಸ್ಸೀ, ಭಿಸಾನಿ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಯೋ ಅಹಾಸಿ॥

೮೩. "ಅಜ್ಝಾಯಕಂ ಸಬ್ಬಸಮನ್ತವೇದಂ, ತಪಸ್ಸಿನಂ ಮಞ್ಞತು ಸಬ್ಬಲೋಕೋ।
ಪೂಜೇನ್ತು ನಂ ಜಾನಪದಾ ಸಮೇಚ್ಚ, ಭಿಸಾನಿ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಯೋ ಅಹಾಸಿ॥

೮೪. "ಚತುಸ್ಸದಂ ಗಾಮವರಂ ಸಮಿದ್ಧಂ, ದಿನ್ನಞ್ಹಿ ಸೋ ಭುಞ್ಜತು ವಾಸವೇನ।
ಅವೀತರಾಗೋ ಮರಣಂ ಉಪೇತು, ಭಿಸಾನಿ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಯೋ ಅಹಾಸಿ॥

೮೫. "ಸೋ ಗಾಮಣೀ ಹೋತು ಸಹಾಯಮಜ್ಝೇ, ನಚ್ಚೇಹಿ ಗೀತೇಹಿ ಪಮೋದಮಾನೋ।
ಸೋ ರಾಜತೋ ಬ್ಯಸನ ಮಾಲತ್ಥ ಕಿಞ್ಚಿ, ಭಿಸಾನಿ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಯೋ ಅಹಾಸಿ॥

೮೯. “ಯಂ ಏಕರಾಜಾ ಪಥವಿಂ ವಿಜೇತ್ವಾ, ಇತ್ಥೀಸಹಸ್ಸಾನ ಠಪೇತು ಅಗ್ಗಂ।
ಸೀಮನ್ತಿನೀನಂ ಪವರಾ ಭವಾತು, ಭಿಸಾನಿ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಯಾ ಅಹಾಸಿ॥

೮೭. “ಇಸೀನಞ್ಹಿ ಸಾ ಸಬ್ಬಸಮಾಗತಾನಂ, ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ ಸಾದುಂ ಅವಿಕಮ್ಪಮಾನಾ।
ಚರಾತು ಲಾಭೇನ ವಿಕತ್ಥಮಾನಾ, ಭಿಸಾನಿ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಯಾ ಅಹಾಸಿ॥

೮೮. “ಆವಾಸಿಕೋ ಹೋತು ಮಹಾವಿಹಾರೇ, ನವಕಮ್ಮಿಕೋ ಹೋತು ಗಜಙ್ಗಲಾಯಂ।
ಆಲೋಕಸನ್ಧಿಂ ದಿವಸಂ ಕರೋತು, ಭಿಸಾನಿ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಯೋ ಅಹಾಸಿ॥

೮೯. “ಸೋ ಬಜ್ಝತೂ ಪಾಸಸತೇಹಿ ಛಬ್ಭಿ, ರಮ್ಮಾ ವನಾ ನಿಯ್ಯತು ರಾಜಧಾನಿಂ।
ತುತ್ತೇಹಿ ಸೋ ಹಞ್ಞತು ಪಾಚನೇಹಿ, ಭಿಸಾನಿ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಯೋ ಅಹಾಸಿ॥

೯೦. “ಅಲಕ್ಕಮಾಲೀ ತಿಪುಕಣ್ಣವಿದ್ಧೋ, ಲಟ್ಠೀಹತೋ ಸಪ್ಪಮುಖಂ ಉಪೇತು।
ಸಕಚ್ಛಬನ್ಧೋ ವಿಸಿಖಂ ಚರಾತು, ಭಿಸಾನಿ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಯೋ ಅಹಾಸೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ ತತಿಯೇನ ವುತ್ತಗಾಥಾಯ **ಕಸಿಮಾ**ತಿ ಸಮ್ಪನ್ನಕಸಿಕಮ್ಮೋ। **ಪುತ್ತೇ ಗಿಹೀ ಧನಿಮಾ ಸಬ್ಬಕಾಮೇ**ತಿ ಪುತ್ತೇ ಲಭತು, ಗಿಹೀ ಹೋತು, ಸತ್ತವಿಧೇನ ರತನಧನೇನ ಧನಿಮಾ ಹೋತು, ರೂಪಾದಿಭೇದೇ ಸಬ್ಬಕಾಮೇ ಲಭತು। **ವಯಂ ಅಪಸ್ಸ**ನ್ತಿ ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾನುರೂಪಮ್ಪಿ ಅತ್ತನೋ ವಯಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಞ್ಚಕಾಮಗುಣಸಮಿದ್ಧಂ ಘರಮೇವ ಆವಸತೂತಿ। ಇದಂ ಸೋ “ಪಞ್ಚಕಾಮಗುಣಗಿದ್ಧೋ ಕಾಮಗುಣವಿಪ್ಪಯೋಗೇನ ಮಹಾವಿನಾಸಂ ಪಾಪುಣಾತೀ”ತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ ಕಥೇಸಿ।

ಚತುತ್ಥೇನ ವುತ್ತಗಾಥಾಯ **ರಾಜಾಭಿರಾಜಾ**ತಿ ರಾಜೂನಂ ಅನ್ತರೇ ಅಭಿರಾಜಾತಿ। ಇದಂ ಸೋ “ಇಸ್ಸರಾನಂ ನಾಮ ಇಸ್ಸರಿಯೇ ಪರಿಗಲಿತೇ ಮಹನ್ತಂ ದುಕ್ಖಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀ”ತಿ ರಜ್ಜೇ ದೋಸಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಕಥೇಸಿ। ಪಞ್ಚಮೇನ ವುತ್ತಗಾಥಾಯ **ಅವೀತರಾಗೋ**ತಿ ಪುರೋಹಿತಟ್ಠಾನತಣ್ಹಾಯ ಸತಣ್ಹೋತಿ। ಇದಂ ಸೋ “ಪುರೋಹಿತಸ್ಸ ಪುರೋಹಿತಟ್ಠಾನೇ ಪರಿಗಲಿತೇ ಮಹನ್ತಂ ದೋಮನಸ್ಸಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀ”ತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ ಕಥೇಸಿ। ಛಟ್ಠೇನ ವುತ್ತಗಾಥಾಯ **ತಪಸ್ಸಿನ**ನ್ತಿ ತಪಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋತಿ ತಂ ಮಞ್ಞತು। ಇದಂ ಸೋ “ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಾಪಗಮೇನ ಮಹನ್ತಂ ದೋಮನಸ್ಸಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀ”ತಿ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಗರಹವಸೇನ ಕಥೇಸಿ।

ಸಹಾಯತಾಪಸೇನ ವುತ್ತಗಾಥಾಯ **ಚತುಸ್ಸದ**ನ್ತಿ ಆಕಿಣ್ಣಮನುಸ್ಸತಾಯ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ, ಪಹೂತಧಞ್ಞತಾಯ ಧಞ್ಞೇನ, ಸುಲಭದಾರುತಾಯ ದಾರೂಹಿ, ಸಮ್ಪನ್ನೋದಕತಾಯ ಉದಕೇನಾತಿ ಚತೂಹಿ ಉಸ್ಸನ್ನಂ, ಚತುಸ್ಸದಸಮನ್ನಾಗತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಾಸವೇನಾ**ತಿ ವಾಸವೇನ ದಿನ್ನಂ ವಿಯ ಅಚಲಂ, ವಾಸವತೋ ಲದ್ಧವರಾನುಭಾವೇನ ಏಕಂ ರಾಜಾನಂ ಆರಾಧೇತ್ವಾ ತೇನ ದಿನ್ನನ್ತಿಪಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅವೀತರಾಗೋ**ತಿ ಕದ್ದಮೇ ಸೂಕರೋ ವಿಯ ಕಾಮಪಙ್ಕೇ ನಿಮುಗ್ಗೋವ ಹುತ್ವಾ। ಇತಿ ಸೋಪಿ ಕಾಮಾನಂ ಆದೀನವಂ ಕಥೇನ್ತೋ ಏವಮಾಹ।

ದಾಸೇನ ವುತ್ತಗಾಥಾಯ **ಗಾಮಣೀ**ತಿ ಗಾಮಜೇಟ್ಠಕೋ। ಅಯಮ್ಪಿ ಕಾಮೇ ಗರಹನ್ತೋಯೇವ ಏವಮಾಹ। ಕಞ್ಚನದೇವಿಯಾ ವುತ್ತಗಾಥಾಯ **ಯ**ನ್ತಿ ಯಂ ಇತ್ಥಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏಕರಾಜಾ**ತಿ ಅಗ್ಗರಾಜಾ। **ಇತ್ಥಿಸಹಸ್ಸಾನ**ನ್ತಿ ವಚನಮತ್ತಮೇತಂ, ಸೋಳಸನ್ನಂ ಇತ್ಥಿಸಹಸ್ಸಾನಂ ಅಗ್ಗಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇತೂತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೀಮನ್ತಿನೀನ**ನ್ತಿ ಸೀಮನ್ತಧರಾನಂ ಇತ್ಥೀನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇತಿ ಸಾ ಇತ್ಥಿಭಾವೇ ಠತ್ವಾಪಿ ದುಗ್ಗನ್ಧಗೂಥರಾಸಿಂ ವಿಯ ಕಾಮೇ ಗರಹನ್ತೀಯೇವ ಏವಮಾಹ। ದಾಸಿಯಾ ವುತ್ತಗಾಥಾಯ **ಸಬ್ಬಸಮಾಗತಾನ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸನ್ನಿಪತಿತಾನಂ ಮಜ್ಝೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅವಿಕಮ್ಪಮಾನಾ ಅನೋಸಕ್ಕಮಾನಾ ಸಾದುರಸಂ ಭುಞ್ಜತೂತಿ ಅತ್ಥೋ। ದಾಸೀನಂ ಕಿರ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಭುಞ್ಜನಂ ನಾಮ ಅಪ್ಪಿಯಂ। ಇತಿ ಸಾ ಅತ್ತನೋ ಅಪ್ಪಿಯತಾಯ ಏವಮಾಹ।

ಚರಾತೂತಿ ಚರತು। **ಲಾಭೇನ ವಿಕತ್ಥಮಾನಾತಿ** ಲಾಭಹೇತು ಕುಹನಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೀ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಂ ಉಪ್ಪಾದೇನ್ತೀ ಚರತೂತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇಮಿನಾ ಸಾ ದಾಸಿಭಾವೇ ಠಿತಾಪಿ ಕಿಲೇಸಕಾಮವತ್ಥುಕಾಮೇ ಗರಹತಿ।

ದೇವತಾಯ ವುತ್ತಗಾಥಾಯ **ಆವಾಸಿಕೋತಿ** ಆವಾಸಜಗ್ಗನಕೋ। **ಗಜಙ್ಗಲಾಯ**ನ್ತಿ ಏವಂನಾಮಕೇ ನಗರೇ। ತತ್ಥ ಕಿರ ದಬ್ಬಸಮ್ಭಾರಾ ಸುಲಭಾ। **ಆಲೋಕಸನ್ಧಿಂ ದಿವಸ**ನ್ತಿ ಏಕದಿವಸೇನೇವ ವಾತಪಾನಂ ಕರೋತು। ಸೋ ಕಿರ ದೇವಪುತ್ತೋ ಕಸ್ಸಪಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಗಜಙ್ಗಲನಗರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಯೋಜನಿಕೇ ಜಿಣ್ಣಮಹಾವಿಹಾರೇ ಆವಾಸಿಕಸಙ್ಘತ್ಥೇರೋ ಹುತ್ವಾ ಜಿಣ್ಣವಿಹಾರೇ ನವಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋಯೇವ ಮಹಾದುಕ್ಖಂ ಅನುಭವಿ। ತಸ್ಮಾ ತದೇವ ದುಕ್ಖಂ ಆರಬ್ಭ ಏವಮಾಹ। ಹತ್ಥಿನಾ ವುತ್ತಗಾಥಾಯ **ಪಾಸಸತೇಹೀತಿ** ಬಹೂಹಿ ಪಾಸೇಹಿ। **ಛಬ್ಭೀತಿ** ಚತೂಸು ಪಾದೇಸು ಗೀವಾಯ ಕಟಿಭಾಗೇ ಚಾತಿ ಛಸು ಠಾನೇಸು। **ತುತ್ತೇಹೀತಿ** ದ್ವಿಕಣ್ಡಕಾಹಿ ದೀಘಲಟ್ಠೀಹಿ। **ಪಾಚನೇಹೀತಿ** ದಸಪಾಚನೇಹಿ ಅಙ್ಕುಸೇಹಿ ವಾ। ಸೋ ಕಿರ ಅತ್ತನೋ ಅನುಭೂತದುಕ್ಖಞ್ಞೇವ ಆರಬ್ಭ ಏವಮಾಹ।

ವಾನರೇನ ವುತ್ತಗಾಥಾಯ **ಅಲಕ್ಕಮಾಲೀತಿ** ಅಹಿತುಣ್ಡಿಕೇನ ಕಣ್ಠೇ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಠಪಿತಾಯ ಅಲಕ್ಕಮಾಲಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ತಿಪುಕಣ್ಣವಿದ್ಧೋತಿ** ತಿಪುಪಿಳನ್ಧನೇನ ಪಿಳನ್ಧಕಣ್ಣೋ। **ಲಟ್ಠೀಹತೋತಿ** ಸಪ್ಪಕೀಳಂ ಸಿಕ್ಖಾಪಯಮಾನೋ ಲಟ್ಠಿಯಾ ಹತೋ ಹುತ್ವಾ। ಏಸೋಪಿ ಅಹಿತುಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಅತ್ತನೋ ಅನುಭೂತದುಕ್ಖಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ ಏವಮಾಹ।

ಏವಂ ತೇಹಿ ತೇರಸಹಿ ಜನೇಹಿ ಸಪಥೇ ಕತೇ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಕದಾಚಿ ಇಮೇ 'ಅಯಂ ಅನಟ್ಠಮೇವ ನಟ್ಠನ್ತಿ ಕಥೇತೀ'ತಿ ಮಯಿ ಆಸಙ್ಕಂ ಕರೇಯ್ಯುಂ, ಅಹಮ್ಪಿ ಸಪಥಂ ಕರೋಮೀ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಕರೋನ್ತೋ ಚುದ್ದಸಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೦. "ಯೋ ವೇ ಅನಟ್ಠಂವ ನಟ್ಠನ್ತಿ ಚಾಹ, ಕಾಮೇವ ಸೋ ಲಭತಂ ಭುಞ್ಜತಞ್ಚ।
ಅಗಾರಮಜ್ಝೇ ಮರಣಂ ಉಪೇತು, ಯೋ ವಾ ಭೋನ್ತೋ ಸಙ್ಕತಿ ಕಞ್ಚಿದೇವಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಭೋನ್ತೋತಿ** ಆಲಪನಂ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಭವನ್ತೋ ಯೋ ಅನಟ್ಠೇ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ "ನಟ್ಠಂ ಮೇ"ತಿ ವದತಿ, ಯೋ ವಾ ತುಮ್ಹೇಸು ಕಞ್ಚಿ ಆಸಙ್ಕತಿ, ಸೋ ಪಞ್ಚ ಕಾಮಗುಣೇ ಲಭತು ಚೇವ ಭುಞ್ಜತು ಚ, ರಮಣೀಯಮೇವ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಅಗಾರಮಜ್ಝೇಯೇವ ಮರತೂತಿ।

ಏವಂ ಇಸೀಹಿ ಸಪಥೇ ಕತೇ ಸಕ್ಕೋ ಭಾಯಿತ್ವಾ "ಅಹಂ ಇಮೇ ವೀಮಂಸನ್ತೋ ಭಿಸಾನಿ ಅನ್ತರಧಾಪೇಸಿಂ। ಇಮೇ ಚ ಛಡ್ಡಿತಖೇಳಪಿಣ್ಡಂ ವಿಯ ಕಾಮೇ ಗರಹನ್ತಾ ಸಪಥಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಕಾಮೇ ಗರಹಕಾರಣಂ ತೇ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ದಿಸ್ಸಮಾನರೂಪೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಅನನ್ತರಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೧. "ಯದೇಸಮಾನಾ ವಿಚರನ್ತಿ ಲೋಕೇ, ಇಟ್ಠಞ್ಚ ಕನ್ತಞ್ಚ ಬಹೂನಮೇತಂ।
ಪಿಯಂ ಮನುಞ್ಞಂ ಚಿಧ ಜೀವಲೋಕೇ, ಕಸ್ಮಾ ಇಸಯೋ ನಪ್ಪಸಂಸನ್ತಿ ಕಾಮೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯದೇಸಮಾನಾತಿ** ಯಂ ವತ್ಥುಕಾಮಂ ಕಿಲೇಸಕಾಮಞ್ಚ ಕಸಿಗೋರಕ್ಖಾದೀಹಿ ಸಮವಿಸಮಕಮ್ಮೇಹಿ ಪರಿಯೇಸಮಾನಾ ಸತ್ತಾ ಲೋಕೇ ವಿಚರನ್ತಿ, ಏತಂ ಬಹೂನಂ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಇಟ್ಠಞ್ಚ ಕನ್ತಞ್ಚ ಪಿಯಞ್ಚ ಮನುಞ್ಞಞ್ಚ, ಕಸ್ಮಾ ಇಸಯೋ ನಪ್ಪಸಂಸನ್ತಿ ಕಾಮೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **"ಕಾಮೇ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ತಂ ವತ್ಥುಂ ಸರೂಪತೋ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಪಞ್ಹಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತೋ ಮಹಾಸತ್ತೋ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೯೨. "ಕಾಮೇಸು ವೇ ಹಞ್ಞರೇ ಬಜ್ಝರೇ ಚ, ಕಾಮೇಸು ದುಕ್ಖಞ್ಚ ಭಯಞ್ಚ ಜಾತಂ।

ಕಾಮೇಸು ಭೂತಾಧಿಪತೀ ಪಮತ್ತಾ, ಪಾಪಾನಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ಕರೋನ್ತಿ ಮೋಹಾ॥

೯೪. "ತೇ ಪಾಪಧಮ್ಮಾ ಪಸವೇತ್ವ ಪಾಪಂ, ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ನಿರಯಂ ವಜನ್ತಿ।
ಆದೀನವಂ ಕಾಮಗುಣೇಸು ದಿಸ್ವಾ, ತಸ್ಮಾ ಇಸಯೋ ನಪ್ಪಸಂಸನ್ತಿ ಕಾಮೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಾಮೇಸೂ**ತಿ ಕಾಮಹೇತು, ಕಾಮೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತಾದೀನಿ ಕರೋನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಹಞ್ಞರೇ**ತಿ ದಣ್ಡಾದೀಹಿ ಹಞ್ಞನ್ತಿ। **ಬಜ್ಝರೇ**ತಿ ರಜ್ಜುಬನ್ಧನಾದೀಹಿ ಬಜ್ಝನ್ತಿ। **ದುಕ್ಖ**ನ್ತಿ ಕಾಯಿಕಚೇತಸಿಕಂ ಅಸಾತಂ ದುಕ್ಖಂ। **ಭಯ**ನ್ತಿ ಅತ್ತಾನುವಾದಾದಿಕಂ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಭಯಂ। **ಭೂತಾಧಿಪತೀ**ತಿ ಸಕ್ಕಂ ಆಲಪತಿ। **ಆದೀನವ**ನ್ತಿ ಏವರೂಪಂ ದೋಸಂ। ಸೋ ಪನೇಸ ಆದೀನವೋ ದುಕ್ಖಕ್ಖನ್ಧಾದೀಹಿ ಸುತ್ತೇಹಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೧೬೩-೧೮೦) ದೀಪೇತಬ್ಬೋ।

ಸಕ್ಕೋ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಸಂವಿಗ್ಗಮಾನಸೋ ಅನನ್ತರಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೫. "ವೀಮಂಸಮಾನೋ ಇಸಿನೋ ಭಿಸಾನಿ, ತೀರೇ ಗಹೇತ್ವಾನ ಥಲೇ ನಿಧೇಸಿಂ।
ಸುದ್ಧಾ ಅಪಾಪಾ ಇಸಯೋ ವಸನ್ತಿ, ಏತಾನಿ ತೇ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಭಿಸಾನೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವಿಮಂಸಮಾನೋ**ತಿ ಭನ್ತೇ, ಅಹಂ "ಇಮೇ ಇಸಯೋ ಕಾಮಾಧಿಮುತ್ತಾ ವಾ, ನೋ ವಾ"ತಿ ವೀಮಂಸನ್ತೋ। **ಇಸಿನೋ**ತಿ ತವ ಮಹೇಸಿನೋ ಸನ್ತಕಾನಿ ಭಿಸಾನಿ। **ತೀರೇ ಗಹೇತ್ವಾನಾ**ತಿ ತೀರೇ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಥಲೇ ಏಕಮನ್ತೇ ನಿಧೇಸಿಂ। **ಸುದ್ಧಾ**ತಿ ಇದಾನಿ ಮಯಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸಪಥಕಿರಿಯಾಯ ಞಾತಂ "ಇಮೇ ಇಸಯೋ ಸುದ್ಧಾ ಅಪಾಪಾ ಹುತ್ವಾ ವಸನ್ತೀ"ತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೬. "ನ ತೇ ನಟಾ ನೋ ಪನ ಕೀಳನೇಯ್ಯಾ, ನ ಬನ್ಧವಾ ನೋ ಪನ ತೇ ಸಹಾಯಾ।
ಕಿಸ್ಮಿಂ ವುಪತ್ಥಮ್ಭ ಸಹಸ್ಸನೇತ್ತ, ಇಸೀಹಿ ತ್ವಂ ಕೀಳಸಿ ದೇವರಾಜಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನ ತೇ ನಟಾ ನೋ**ತಿ ದೇವರಾಜ, ಮಯಂ ತವ ನಟಾ ವಾ ಕೀಳಿತಬ್ಬಯುತ್ತಕಾ ವಾ ಕೇಚಿ ನ ಹೋಮ, ನಾಪಿ ತವ ಞಾತಕಾ, ನ ಸಹಾಯಾ, ಅಥ ತ್ವಂ ಕಿಂ ವಾ ಉಪತ್ಥಮ್ಭಂ ಕತ್ವಾ ಕಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಇಸೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕೀಳಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅಥ ನಂ ಸಕ್ಕೋ ಖಮಾಪೇನ್ತೋ ವೀಸತಿಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೭. "ಆಚರಿಯೋ ಮೇಸಿ ಪಿತಾ ಚ ಮಯ್ಹಂ, ಏಸಾ ಪತಿಟ್ಠಾ ಖಲಿತಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮೇ।
ಏಕಾಪರಾಧಂ ಖಮ ಭೂರಿಪಞ್ಞ, ನ ಪಣ್ಡಿತಾ ಕೋಧಬಲಾ ಭವನ್ತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಏಸಾ ಪತಿಟ್ಠಾ**ತಿ ಏಸಾ ತವ ಪಾದಚ್ಛಾಯಾ ಅಜ್ಜ ಮಮ ಖಲಿತಸ್ಸ ಅಪರದ್ಧಸ್ಸ ಪತಿಟ್ಠಾ ಹೋತು। **ಕೋಧಬಲಾ**ತಿ ಪಣ್ಡಿತಾ ನಾಮ ಖನ್ತಿಬಲಾ ಭವನ್ತಿ, ನ ಕೋಧಬಲಾತಿ।

ಅಥ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವರಞ್ಞೋ ಖಮಿತ್ವಾ ಸಯಂ ಇಸಿಗಣಂ ಖಮಾಪೇನ್ತೋ ಇತರಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೮. "ಸುವಾಸಿತಂ ಇಸಿನಂ ಏಕರತ್ತಂ, ಯಂ ವಾಸವಂ ಭೂತಪತಿದ್ದಸಾಮ।
ಸಬ್ಬೇವ ಭೋನ್ತೋ ಸುಮನಾ ಭವನ್ತು, ಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪಚ್ಚುಪಾದೀ ಭಿಸಾನೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸುವಾಸಿತಂ ಇಸಿನಂ ಏಕರತ್ತನ್ತಿ** ಆಯಸ್ಮನ್ತಾನಂ ಇಸೀನಂ ಏಕರತ್ತಮ್ಪಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅರಞ್ಞೇ ವಸಿತಂ ಸುವಸಿತಮೇವ। ಕಿಂಕಾರಣಾ? ಯಂ ವಾಸವಂ ಭೂತಪತಿಂ ಅದ್ದಸಾಮ, ಸಚೇ ಹಿ ಮಯಂ ನಗರೇ ಅವಸಿಮ್ಹ, ಇಮಂ ನ ಅದ್ದಸಾಮ। **ಭೋನ್ತೋತಿ** ಭವನ್ತೋ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಸುಮನಾ ಭವನ್ತು, ತುಸ್ಸನ್ತು, ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವರಞ್ಞೋ ಖಮನ್ತು। ಕಿಂಕಾರಣಾ? **ಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪಚ್ಚುಪಾದೀ ಭಿಸಾನಿ,** ಯಸ್ಮಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಆಚರಿಯೋ ಭಿಸಾನಿ ಪಟಿಲಭೀತಿ।

ಸಕ್ಕೋ ಇಸಿಗಣಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ದೇವಲೋಕಮೇವ ಗತೋ। ಇಸಿಗಣೋಪಿ ಝಾನಾಭಿಞ್ಞಾಯೋ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೂಪಗೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ಏವಂ ಭಿಕ್ಖು ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾ ಸಪಥಂ ಕತ್ವಾ ಕಿಲೇಸೇ ಪಜಹಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇನ್ತೋ ಪುನ ಸತ್ಥಾ ತಿಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ –

೯೯. "ಅಹಞ್ಚ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಚ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಚ ಕಸ್ಸಪೋ।
ಅನುರುದ್ಧೋ ಪುಣ್ಣೋ ಆನನ್ದೋ, ತದಾಸುಂ ಸತ್ತ ಭಾತರೋ॥

೧೦೦."ಭಗಿನೀ ಉಪ್ಪಲವಣ್ಣಾ ಚ, ದಾಸೀ ಖುಜ್ಜುತ್ತರಾ ತದಾ।
ಚಿತ್ತೋ ಗಹಪತಿ ದಾಸೋ, ಯಕ್ಖೋ ಸಾತಾಗಿರೋ ತದಾ॥

೧೦೧."ಪಾಲಿಲೇಯ್ಯೋ ತದಾ ನಾಗೋ, ಮಧುದೋ ಸೇಟ್ಠವಾನರೋ।
ಕಾಳುದಾಯೀ ತದಾ ಸಕ್ಕೋ, ಏವಂ ಧಾರೇಥ ಜಾತಕ"ನ್ತಿ॥

ಭಿಸಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಞ್ಚಮಾ।

[೪೮೯] ೬. ಸುರುಚಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಮಹೇಸೀ ಸುರುಚಿನೋ ಭರಿಯಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಮಿಗಾರಮಾತುಪಾಸಾದೇ ವಿಹರನ್ತೋ ವಿಸಾಖಾಯ ಮಹಾಉಪಾಸಿಕಾಯ ಲದ್ಧೇ ಅಟ್ಠ ವರೇ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾ ಹಿ ಏಕದಿವಸಂ ಜೇತವನೇ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸ್ವಾತನಾಯ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ತಸ್ಸಾ ಪನ ರತ್ತಿಯಾ ಅಚ್ಚಯೇನ ಚಾತುದ್ದೀಪಿಕೋ ಮಹಾಮೇಘೋ ಪಾವಸ್ಸಿ । ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಯಥಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಜೇತವನೇ ವಸ್ಸತಿ, ಏವಂ ಚತೂಸು ದೀಪೇಸು ವಸ್ಸತಿ, ಓವಸ್ಸಾಪೇಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಾಯಂ, ಅಯಂ ಪಚ್ಛಿಮಕೋ ಚಾತುದ್ದೀಪಿಕೋ ಮಹಾಮೇಘೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಓವಸ್ಸಾಪಿತಕಾಯೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಇದ್ಧಿಬಲೇನ ಜೇತವನೇ ಅನ್ತರಹಿತೋ ವಿಸಾಖಾಯ ಕೋಟ್ಠಕೇ ಪಾತುರಹೋಸಿ। ಉಪಾಸಿಕಾ "ಅಚ್ಛರಿಯಂ ವತ ಭೋ, ಅಬ್ಭುತಂ ವತ ಭೋ, ತಥಾಗತಸ್ಸ ಮಹಿದ್ಧಿಕತಾ ಮಹಾನುಭಾವತಾ, ಯತ್ರ ಹಿ ನಾಮ ಜಾಣುಕಮತ್ತೇಸುಪಿ ಓಘೇಸು ವತ್ತಮಾನೇಸು ಕಟಿಮತ್ತೇಸುಪಿ ಓಘೇಸು ವತ್ತಮಾನೇಸು ನ ಹಿ ನಾಮ ಏಕಭಿಕ್ಖುಸ್ಸಪಿ ಪಾದಾ ವಾ ಚೀವರಾನಿ ವಾ ಅಲ್ಲಾನಿ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಹಟ್ಠಾ ಉದಗ್ಗಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ "ಅಟ್ಠಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವನ್ತಂ ವರಾನಿ ಯಾಚಾಮೀ"ತಿ। "ಅತಿಕ್ಕನ್ತವರಾ ಖೋ, ವಿಸಾಖೇ, ತಥಾಗತಾ"ತಿ। "ಯಾನಿ ಚ, ಭನ್ತೇ, ಕಪ್ಪಿಯಾನಿ ಯಾನಿ ಚ ಅನವಜ್ಜಾನೀ"ತಿ। "ವದೇಹಿ ವಿಸಾಖೇ"ತಿ। "ಇಚ್ಛಾಮಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಯಾವಜೀವಂ ವಸ್ಸಿಕಸಾಟಿಕಂ ದಾತುಂ, ಆಗನ್ತುಕಭತ್ತಂ ದಾತುಂ, ಗಮಿಕಭತ್ತಂ ದಾತುಂ, ಗಿಲಾನಭತ್ತಂ ದಾತುಂ, ಗಿಲಾನುಪಟ್ಠಾಕಭತ್ತಂ ದಾತುಂ, ಗಿಲಾನಭೇಸಜ್ಜಂ ದಾತುಂ, ಧುವಯಾಗುಂ ದಾತುಂ, ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಸ್ಸ ಯಾವಜೀವಂ ಉದಕಸಾಟಿಕಂ ದಾತು"ನ್ತಿ।

ಸತ್ಥಾ "ಕಂ ಪನ ತ್ವಂ, ವಿಸಾಖೇ, ಅತ್ಥವಸಂ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನಾ ತಥಾಗತಂ ಅಟ್ಠ ವರಾನಿ ಯಾಚಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಾಯ ವರಾನಿಸಂಸೇ ಕಥಿತೇ "ಸಾಧು ಸಾಧು, ವಿಸಾಖೇ, ಸಾಧು ಖೋ ತ್ವಂ, ವಿಸಾಖೇ, ಇಮಂ ಆನಿಸಂಸಂ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನಾ ತಥಾಗತಂ ಅಟ್ಠ ವರಾನಿ ಯಾಚಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಅನುಜಾನಾಮಿ ತೇ, ವಿಸಾಖೇ, ಅಟ್ಠ ವರಾನೀ"ತಿ ಅಟ್ಠ ವರೇ ದತ್ವಾ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಸತ್ಥರಿ ಪುಬ್ಬಾರಾಮೇ ವಿಹರನ್ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಆವುಸೋ, ವಿಸಾಖಾ ಮಹಾಉಪಾಸಿಕಾ ಮಾತುಗಾಮತ್ತಭಾವೇ ಠತ್ವಾಪಿ ದಸಬಲಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಅಟ್ಠ ವರೇ ಲಭಿ, ಅಹೋ ಮಹಾಗುಣಾ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿಸಾಖಾ ಇದಾನೇವ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಾ ವರೇ ಲಭತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪೇಸಾ ಲಭಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಮಿಥಿಲಾಯಂ ಸುರುಚಿ ನಾಮ ರಾಜಾ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೋ ಪುತ್ತಂ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ "ಸುರುಚಿಕುಮಾರೋ"ತ್ವೇವ ನಾಮಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ "ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ನಗರದ್ವಾರೇ ಸಾಲಾಯಂ ನಿಸೀದಿ। ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋಪಿ ಪುತ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಕುಮಾರೋ ನಾಮ ತಥೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ಸುರುಚಿಕುಮಾರಸ್ಸ ನಿಸಿನ್ನಫಲಕೇಯೇವ ನಿಸೀದಿ। ತೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಾಸಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ಏಕತೋವ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆಚರಿಯಭಾಗಂ ದತ್ವಾ ಸಿಪ್ಪಂ ಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ನಿಟ್ಠಿತಸಿಪ್ಪಾ ಆಚರಿಯಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಥೋಕಂ ಮಗ್ಗಂ ಏಕತೋವ ಗನ್ತ್ವಾ ದ್ವೇಧಾಪಥೇ ಠಿತಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಆಲಿಙ್ಗಿತ್ವಾ ಮಿತ್ತಧಮ್ಮಾನುರಕ್ಖಣತ್ಥಂ ಕತಿಕಂ ಕರಿಂಸು "ಸಚೇ ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಜಾಯತಿ, ತವ ಧೀತಾ, ತವ ಪುತ್ತೋ, ಮಮ ಧೀತಾ, ತೇಸಂ ಆವಾಹವಿವಾಹಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ತೇಸು ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇಸು ಸುರುಚಿಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಜಾಯಿ, "ಸುರುಚಿಕುಮಾರೋ"ತ್ವೇವಸ್ಸ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಸ್ಸ ಧೀತಾ ಜಾಯಿ, "ಸುಮೇಧಾ"ತಿಸ್ಸಾ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು।

ಸುರುಚಿಕುಮಾರೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛಿ। ಅಥ ನಂ ಪಿತಾ ರಜ್ಜೇ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ "ಸಹಾಯಸ್ಸ ಕಿರ ಮೇ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಧೀತಾ ಅತ್ಥಿ, ತಮೇವಸ್ಸ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಸ್ಸಾ ಅತ್ಥಾಯ ಬಹುಂ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ದತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚೇ ಪೇಸೇಸಿ। ತೇಸಂ ಅನಾಗತಕಾಲೇಯೇವ ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ದೇವಿಂ ಪುಚ್ಛಿ "ಭದ್ದೇ, ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ನಾಮ ಕಿಂ ಅತಿರೇಕದುಕ್ಖ"ನ್ತಿ? "ಸಪತ್ತಿರೋಸದುಕ್ಖಂ ದೇವಾ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ, ಭದ್ದೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಏಕಂ ಧೀತರಂ ಸುಮೇಧಾದೇವಿಂ ತಮ್ಹಾ ದುಕ್ಖಾ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಯೋ ಏತಂ ಏಕಿಕಮೇವ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಸ ದಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ತೇಹಿ ಅಮಚ್ಚೇಹಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ನಾಮೇ ಗಹಿತೇ "ತಾತಾ, ಕಾಮಂ ಮಯಾ ಪುಬ್ಬೇ ಮಯ್ಹಂ ಸಹಾಯಸ್ಸ ಪಟಿಞ್ಞಾ ಕತಾ, ಇಮಂ ಪನ ಮಯಂ ಇತ್ಥಿಘಟಾಯ ಅನ್ತರೇ ನ ಖಿಪಿತುಕಾಮಾ, ಯೋ ಏತಂ ಏಕಿಕಮೇವ ಗಣ್ಹಾತಿ, ತಸ್ಸ ದಾತುಕಾಮಮ್ಹಾ"ತಿ ಆಹ। ತೇ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಪಹಿಣಿಂಸು। ರಾಜಾ ಪನ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ರಜ್ಜಂ ಮಹನ್ತಂ, ಸತ್ತಯೋಜನಿಕಂ ಮಿಥಿಲನಗರಂ, ತೀಣಿ ಯೋಜನಸತಾನಿ ರಟ್ಠಪರಿಚ್ಛೇದೋ, ಹೇಟ್ಠಿಮನ್ತೇನ ಸೋಳಸ ಇತ್ಥಿಸಹಸ್ಸಾನಿ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ನ ರೋಚೇಸಿ।

ಸುರುಚಿಕುಮಾರೋ ಪನ ಸುಮೇಧಾಯ ರೂಪಸಮ್ಪದಂ ಸುತ್ವಾ ಸವನಸಂಸಗ್ಗೇನ ಬಜ್ಝಿತ್ವಾ "ಅಹಂ ತಂ ಏಕಿಕಮೇವ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಿ, ನ ಮಯ್ಹಂ ಇತ್ಥಿಘಟಾಯ ಅತ್ಥೋ, ತಮೇವ ಆನೇನ್ತೂ"ತಿ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಪೇಸೇಸಿ। ತೇ ತಸ್ಸ ಮನಂ ಅಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಬಹುಂ ಧನಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ತಂ ಆನೇತ್ವಾ ಕುಮಾರಸ್ಸ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಂ ಕತ್ವಾ ಏಕತೋವ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿಂಸು। ಸೋ ಸುರುಚಿಮಹಾರಾಜಾ ನಾಮ ಹುತ್ವಾ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೋ ತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಪಿಯಸಂವಾಸಂ ವಸಿ। ಸಾ ಪನ ದಸ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ತಸ್ಸ ಗೇಹೇ ವಸನ್ತೀ ನೇವ ಪುತ್ತಂ, ನ ಧೀತರಂ ಲಭಿ। ಅಥ ನಾಗರಾ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ರಾಜಙ್ಗಣೇ ಉಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ "ಕಿಮೇತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ "ರಞ್ಞೋ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ, ವಂಸಾನುಪಾಲಕೋ ಪನ ವೋ ಪುತ್ತೋ ನ ವಿಜ್ಜತಿ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಏಕಾವ ದೇವೀ, ರಾಜಕುಲೇ ಚ ನಾಮ ಹೇಟ್ಠಿಮನ್ತೇನ ಸೋಳಸಹಿ ಇತ್ಥಿಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ಇತ್ಥಿಘಟಂ ಗಣ್ಹ, ದೇವ, ಅದ್ಧಾ ತಾಸು ಪುಞ್ಞವತೀ ಪುತ್ತಂ ಲಭಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ತಾತಾ, ಕಿಂ ಕಥೇಥ, 'ಅಹಂ ಅಞ್ಞಂ ನ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಪಟಿಞ್ಞಂ ದತ್ವಾ ಮಯಾ ಏಸಾ ಆನೀತಾ, ನ ಸಕ್ಕಾ ಮುಸಾವಾದಂ ಕಾತುಂ, ನ ಮಯ್ಹಂ ಇತ್ಥಿಘಟಾಯ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ರಞ್ಞಾ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು।

ಸುಮೇಧಾ ತಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ “ರಾಜಾ ತಾವ ಸಚ್ಚವಾದಿತಾಯ ಅಞ್ಞಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ನ ಆನೇಸಿ, ಅಹಮೇವ ಪನಸ್ಸ ಆನೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ರಞ್ಞೋ ಮಾತುಸಮಭರಿಯಟ್ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ರುಚಿಯಾವ ಖತ್ತಿಯಕಞ್ಞಾನಂ ಸಹಸ್ಸಂ, ಅಮಚ್ಚಕಞ್ಞಾನಂ ಸಹಸ್ಸಂ, ಗಹಪತಿಕಞ್ಞಾನಂ ಸಹಸ್ಸಂ, ಸಬ್ಬಸಮಯನಾಟಕಿತ್ಥೀನಂ ಸಹಸ್ಸನ್ತಿ ಚತ್ತಾರಿ ಇತ್ಥಿಸಹಸ್ಸಾನಿ ಆನೇಸಿ। ತಾಪಿ ದಸ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ರಾಜಕುಲೇ ವಸಿತ್ವಾ ನೇವ ಪುತ್ತಂ, ನ ಧೀತರಂ ಲಭಿಂಸು। ಏತೇನೇವುಪಾಯೇನ ಅಪರಾನಿಪಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಚತ್ತಾರಿ ಚತ್ತಾರಿ ಸಹಸ್ಸಾನಿ ಆನೇಸಿ। ತಾಪಿ ನೇವ ಪುತ್ತಂ, ನ ಧೀತರಂ ಲಭಿಂಸು। ಏತ್ತಾವತಾ ಸೋಳಸ ಇತ್ಥಿಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ಚತ್ತಾಲೀಸ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅತಿಕ್ಕಮಿಂಸು, ತಾನಿ ತಾಯ ಏಕಿಕಾಯ ವುತ್ಥೇಹಿ ದಸಹಿ ಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಞ್ಞಾಸ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। ಅಥ ನಾಗರಾ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಪುನ ಉಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ “ಕಿಮೇತ”ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ “ದೇವ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಇತ್ಥಿಯೋ ಪುತ್ತಂ ಪತ್ಥೇತುಂ ಆಣಾಪೇಥಾ”ತಿ ವದಿಂಸು। ರಾಜಾ “ಸಾಧೂ”ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ “ತುಮ್ಹೇ ಪುತ್ತಂ ಪತ್ಥೇಥಾ”ತಿ ಆಹ। ತಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪುತ್ತಂ ಪತ್ಥಯಮಾನಾ ನಾನಾದೇವತಾ ನಮಸ್ಸನ್ತಿ, ನಾನಾವತಾನಿ ಚರನ್ತಿ, ಪುತ್ತೋ ನುಪ್ಪಜ್ಜತೇವ। ಅಥ ರಾಜಾ ಸುಮೇಧಂ ಆಹ “ಭದ್ದೇ, ತ್ವಮ್ಪಿ ಪುತ್ತಂ ಪತ್ಥೇಹೀ”ತಿ। ಸಾ “ಸಾಧೂ”ತಿ ಪನ್ನರಸಉಪೋಸಥದಿವಸೇ ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಉಪೋಸಥಂ ಸಮಾದಾಯ ಸಿರಿಗಬ್ಭೇ ಸೀಲಾನಿ ಆವಜ್ಜಮಾನಾ ಕಪ್ಪಿಯಮಞ್ಚಕೇ ನಿಸೀದಿ । ಸೇಸಾ ಅಜವತಗೋವತಾ ಹುತ್ವಾ ಪುತ್ತಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಅಗಮಂಸು।

ಸುಮೇಧಾಯ ಸೀಲತೇಜೇನ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಭವನಂ ಕಮ್ಪಿ। ತದಾ ಸಕ್ಕೋ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ “ಸುಮೇಧಾ ಪುತ್ತಂ ಪತ್ಥೇತಿ, ಪುತ್ತಮಸ್ಸಾ ದಸ್ಸಾಮಿ, ನ ಖೋ ಪನ ಸಕ್ಕಾ ಯಂ ವಾ ತಂ ವಾ ದಾತುಂ, ಅನುಚ್ಛವಿಕಮಸ್ಸಾ ಪುತ್ತಂ ಉಪಧಾರೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ನಳಕಾರದೇವಪುತ್ತಂ ಪಸ್ಸಿ। ಸೋ ಹಿ ಪುಞ್ಞಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸತ್ತೋ ಪುರಿಮತ್ತಭಾವೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ವಸನ್ತೋ ವಪ್ಪಕಾಲೇ ಖೇತ್ತಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಏಕಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ದಿಸ್ವಾ ದಾಸಕಮ್ಮಕರೇ “ವಪಥಾ”ತಿ ಪಹಿಣಿ। ಸಯಂ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ಗೇಹಂ ನೇತ್ವಾ ಭೋಜೇತ್ವಾ ಪುನ ಗಙ್ಗಾತೀರಂ ಆನೇತ್ವಾ ಪುತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ಉದುಮ್ಬರಭಿತ್ತಿಪಾದಂ ನಳಭಿತ್ತಿಕಂ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಕತ್ವಾ ದ್ವಾರಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಚಙ್ಕಮಂ ಕತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ತತ್ಥೇವ ತೇಮಾಸಂ ವಸಾಪೇತ್ವಾ ವುತ್ಥವಸ್ಸಂ ದ್ವೇ ಪಿತಾಪುತ್ತಾ ತಿಚೀವರೇನ ಅಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇಸುಂ। ಏತೇನೇವ ನಿಯಾಮೇನ ಸತ್ತಟ್ಠ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ತಾಯ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯ ವಸಾಪೇತ್ವಾ ತಿಚೀವರಾನಿ ಅದಂಸು। “ದ್ವೇ ಪಿತಾಪುತ್ತಾ ನಳಕಾರಾ ಹುತ್ವಾ ಗಙ್ಗಾತೀರೇ ವೇಳುಂ ಉಪಧಾರೇನ್ತಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ದಿಸ್ವಾ ಏವಮಕಂಸೂ”ತಿಪಿ ವದನ್ತಿಯೇವ।

ತೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಛಸು ಕಾಮಾವಚರಸಗ್ಗೇಸು ಅನುಲೋಮಪಟಿಲೋಮೇನ ಮಹನ್ತಂ ದೇವಿಸ್ಸರಿಯಂ ಅನುಭವನ್ತಾ ವಿಚರನ್ತಿ। ತೇ ತತೋ ಚವಿತ್ವಾ ಉಪರಿದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತುಕಾಮಾ ಹೋನ್ತಿ। ಸಕ್ಕೋ ತಥಾ ಗತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ತೇಸು ಏಕಸ್ಸ ವಿಮಾನದ್ವಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಠಿತಂ ಆಹ - “ಮಾರಿಸ, ತಯಾ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಂ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ। “ಮಹಾರಾಜ, ಮನುಸ್ಸಲೋಕೋ ನಾಮ ಜೇಗುಚ್ಛೋ ಪಟಿಕೂಲೋ, ತತ್ಥ ಠಿತಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ದೇವಲೋಕಂ ಪತ್ಥೇನ್ತಿ, ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ಮಾರಿಸ, ದೇವಲೋಕೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಸಿ, ಪಞ್ಚವೀಸತಿಯೋಜನುಬ್ಬೇಧೇ ನವಯೋಜನಆಯಾಮೇ ಅಟ್ಠಯೋಜನವಿತ್ಥಾರೇ ರತನಪಾಸಾದೇ ವಸಿಸ್ಸಸಿ, ಅಧಿವಾಸೇಹೀ”ತಿ। ಸೋ ಅಧಿವಾಸೇಸಿ। ಸಕ್ಕೋ ತಸ್ಸ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಇಸಿವೇಸೇನ ರಾಜುಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಾಸಂ ಇತ್ಥೀನಂ ಉಪರಿ ಆಕಾಸೇ ಚಙ್ಕಮನ್ತೋ ಅತ್ತಾನಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ “ಕಸ್ಸಾಹಂ ಪುತ್ತವರಂ ದಮ್ಮಿ, ಕಾ ಪುತ್ತವರಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಆಹ। “ಭನ್ತೇ, ಮಯ್ಹಂ ದೇಹಿ, ಮಯ್ಹಂ ದೇಹೀ”ತಿ ಸೋಳಸ ಇತ್ಥಿಸಹಸ್ಸಾನಿ ಹತ್ಥೇ ಉಕ್ಖಿಪಿಂಸು। ತತೋ ಸಕ್ಕೋ ಆಹ - “ಅಹಂ ಸೀಲವತೀನಂ ಪುತ್ತಂ ದಮ್ಮಿ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕಿಂ ಸೀಲಂ, ಕೋ ಆಚಾರೋ”ತಿ। ತಾ ಉಕ್ಖಿತ್ತಹತ್ಥೇ ಸಮಞ್ಛಿತ್ವಾ “ಸಚೇ ಸೀಲವತಿಯಾ ದಾತುಕಾಮೋ, ಸುಮೇಧಾಯ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛಾಹೀ”ತಿ ವದಿಂಸು। ಸೋ ಆಕಾಸೇನೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ವಾಸಾಗಾರೇ ಸೀಹಪಞ್ಜರೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ಅಥಸ್ಸಾ ತಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ಆರೋಚೇಸುಂ “ಏಥ, ದೇವಿ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ‘ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪುತ್ತವರಂ ದಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ಆಕಾಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಸೀಹಪಞ್ಜರೇ ಠಿತೋ”ತಿ। ಸಾ ಗರುಪರಿಹಾರೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಸೀಹಪಞ್ಜರಂ ಉಗ್ಘಾಟೇತ್ವಾ “ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ, ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇ ಸೀಲವತಿಯಾ ಪುತ್ತವರಂ ದೇಥಾ”ತಿ ಆಹ। “ಆಮ ದೇವೀ”ತಿ। “ತೇನ ಹಿ ಮಯ್ಹಂ ದೇಥಾ”ತಿ। “ಕಿಂ ಪನ ತೇ ಸೀಲಂ, ಕಥೇಹಿ, ಸಚೇ ಮೇ ರುಚ್ಚತಿ, ದಸ್ಸಾಮಿ ತೇ ಪುತ್ತವರ”ನ್ತಿ। ಸಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ “ತೇನ ಹಿ ಸುಣಾಹೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸೀಲಗುಣಂ ಕಥೇನ್ತೀ ಪನ್ನರಸ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೦೨“ಮಹೇಸೀ ಸುರುಚಿನೋ ಭರಿಯಾ, ಆನೀತಾ ಪಠಮಂ ಅಹಂ।
ದಸ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಯಂ ಮಂ ಸುರುಚಿಮಾನಯಿ॥

೧೦೩“ಸಾಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ರಾಜಾನಂ, ವೇದೇಹಂ ಮಿಥಿಲಗ್ಗಹಂ।
ನಾಭಿಜಾನಾಮಿ ಕಾಯೇನ, ವಾಚಾಯ ಉದ ಚೇತಸಾ।
ಸುರುಚಿಂ ಅತಿಮಞ್ಞಿತ್ಥ, ಆವಿ ವಾ ಯದಿ ವಾ ರಹೋ॥

೧೦೪“ಏತೇನ ಸಚ್ಚವಜ್ಜೇನ, ಪುತ್ತೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಂ ಇಸೇ।
ಮುಸಾ ಮೇ ಭಣಮಾನಾಯ, ಮುದ್ಧಾ ಫಲತು ಸತ್ತಧಾ॥

೧೦೫“ಭತ್ತು ಮಮ ಸಸ್ಸು ಮಾತಾ, ಪಿತಾ ಚಾಪಿ ಚ ಸಸ್ಸುರೋ।
ತೇ ಮಂ ಬ್ರಹ್ಮೇ ವಿನೇತಾರೋ, ಯಾವ ಅಟ್ಠಂಸು ಜೀವಿತಂ॥

೧೦೬“ಸಾಹಂ ಅಹಿಂಸಾರತಿನೀ, ಕಾಮಸಾ ಧಮ್ಮಚಾರಿನೀ।
ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ತೇ ಉಪಟ್ಠಾಸಿಂ, ರತ್ತಿನ್ದಿವಮತನ್ದಿತಾ॥

೧೦೭“ಏತೇನ ಸಚ್ಚವಜ್ಜೇನ, ಪುತ್ತೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಂ ಇಸೇ।
ಮುಸಾ ಮೇ ಭಣಮಾನಾಯ, ಮುದ್ಧಾ ಫಲತು ಸತ್ತಧಾ॥

೧೦೮“ಸೋಳಸಿತ್ಥಿಸಹಸ್ಸಾನಿ , ಸಹಭರಿಯಾನಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ।
ತಾಸು ಇಸ್ಸಾ ವಾ ಕೋಧೋ ವಾ, ನಾಹು ಮಯ್ಹಂ ಕುದಾಚನಂ॥

೧೦೯“ಹಿತೇನ ತಾಸಂ ನನ್ದಾಮಿ, ನ ಚ ಮೇ ಕಾಚಿ ಅಪ್ಪಿಯಾ।
ಅತ್ತಾನಂವಾನುಕಮ್ಪಾಮಿ, ಸದಾ ಸಬ್ಬಾ ಸಪತ್ತಿಯೋ॥

೧೧೦“ಏತೇನ ಸಚ್ಚವಜ್ಜೇನ, ಪುತ್ತೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಂ ಇಸೇ।
ಮುಸಾ ಮೇ ಭಣಮಾನಾಯ, ಮುದ್ಧಾ ಫಲತು ಸತ್ತಧಾ॥

೧೧೧“ದಾಸೇ ಕಮ್ಮಕರೇ ಪೇಸ್ಸೇ, ಯೇ ಚಞ್ಞೇ ಅನುಜೀವಿನೋ।
ಪೇಸೇಮಿ ಸಹಧಮ್ಮೇನ, ಸದಾ ಪಮುದಿತಿನ್ದ್ರಿಯಾ॥

೧೧೨“ಏತೇನ ಸಚ್ಚವಜ್ಜೇನ, ಪುತ್ತೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಂ ಇಸೇ।
ಮುಸಾ ಮೇ ಭಣಮಾನಾಯ, ಮುದ್ಧಾ ಫಲತು ಸತ್ತಧಾ॥

೧೧೩"ಸಮಣೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಚಾಪಿ, ಅಞ್ಞೇ ಚಾಪಿ ವನಿಬ್ಬಕೇ।
ತಪ್ಪೇಮಿ ಅನ್ನಪಾನೇನ, ಸದಾ ಪಯತಪಾಣಿನೀ॥

೧೧೪"ಏತೇನ ಸಚ್ಚವಜ್ಜೇನ, ಪುತ್ತೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಂ ಇಸೇ।
ಮುಸಾ ಮೇ ಭಣಮಾನಾಯ, ಮುದ್ಧಾ ಫಲತು ಸತ್ತಧಾ॥

೧೧೫"ಚಾತುದ್ದಸಿಂ ಪಞ್ಚದ್ದಸಿಂ, ಯಾ ಚ ಪಕ್ಖಸ್ಸ ಅಟ್ಠಮೀ।
ಪಾಟಿಹಾರಿಯಪಕ್ಖಞ್ಚ, ಅಟ್ಠಙ್ಗಸುಸಮಾಗತಂ।
ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸಾಮಿ, ಸದಾ ಸೀಲೇಸು ಸಂವುತಾ॥

೧೧೬"ಏತೇನ ಸಚ್ಚವಜ್ಜೇನ, ಪುತ್ತೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಂ ಇಸೇ।
ಮುಸಾ ಮೇ ಭಣಮಾನಾಯ, ಮುದ್ಧಾ ಫಲತು ಸತ್ತಧಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಹೇಸೀ**ತಿ ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀ। **ಸುರುಚಿನೋ**ತಿ ಸುರುಚಿರಞ್ಞೋ। **ಪರಮ**ನ್ತಿ ಸೋಳಸನ್ನಂ ಇತ್ಥಿಸಹಸ್ಸಾನಂ ಸಬ್ಬಪಠಮಂ। **ಯಂ ಮ**ನ್ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಮಂ ಸುರುಚಿ ಆನಯಿ, ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಹಂ ದಸ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಏಕಿಕಾವ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ವಸಿಂ। **ಅತಿಮಞ್ಞಿತ್ಥಾ**ತಿ ಮುಹುತ್ತಮ್ಪಿ ಸಮ್ಮುಖಾ ವಾ ಪರಮ್ಮುಖಾ ವಾ ಅತಿಮಞ್ಞನ್ತಿ ಇದಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಞ್ಞನಂ ನ ಜಾನಾಮಿ ನ ಸರಾಮಿ। **ಇಸೇ**ತಿ ತಂ ಆಲಪತಿ।

ತೇ ಮನ್ತಿ ಸಸುರೋ ಚ ಸಸ್ಸು ಚಾತಿ ತೇ ಉಭೋಪಿ ಮಂ **ವಿನೇತಾರೋ,** ತೇಹಿ ವಿನೀತಾ ಅಮ್ಹಿ, ತೇ ಮೇ ಯಾವ ಜೀವಿಂಸು, ತಾವ ಓವಾದಮದಂಸು। **ಅಹಿಂಸಾರತಿನೀ**ತಿ ಅಹಿಂಸಾಸಙ್ಖಾತಾಯ ರತಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತಾ। ಮಯಾ ಹಿ ಕುನ್ಥಕಿಪಿಲ್ಲಿಕೋಪಿ ನ ಹಿಂಸಿತಪುಬ್ಬೋ। **ಕಾಮಸಾ**ತಿ ಏಕನ್ತೇನೇವ। **ಧಮ್ಮಚಾರಿನೀ**ತಿ ದಸಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥೇಸು ಪೂರೇಮಿ। **ಉಪಟ್ಠಾಸಿ**ನ್ತಿ ಪಾದಪರಿಕಮ್ಮಾದೀನಿ ಕಿಚ್ಚಾನಿ ಕರೋನ್ತೀ ಉಪಟ್ಠಹಿಂ।

ಸಹಭರಿಯಾನೀತಿ ಮಯಾ ಸಹ ಏಕಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಭರಿಯಭೂತಾನಿ। **ನಾಹೂ**ತಿ ಕಿಲೇಸಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಇಸ್ಸಾಧಮ್ಮೋ ವಾ ಕೋಧಧಮ್ಮೋ ವಾ ಮಯ್ಹಂ ನ ಭೂತಪುಬ್ಬೋ। **ಹಿತೇನಾ**ತಿ ಯಂ ತಾಸಂ ಹಿತಂ, ತೇನೇವ ನನ್ದಾಮಿ, ಉರೇ ವುತ್ಥಧೀತರೋ ವಿಯ ತಾ ದಿಸ್ವಾ ತುಸ್ಸಾಮಿ। **ಕಾಚೀ**ತಿ ತಾಸು ಏಕಾಪಿ ಮಯ್ಹಂ ಅಪ್ಪಿಯಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಸಬ್ಬಾಪಿ ಪಿಯಕಾಯೇವ। **ಅನುಕಮ್ಪಾಮೀ**ತಿ ಮುದುಚಿತ್ತೇನ ಸಬ್ಬಾ ಸೋಳಸಸಹಸ್ಸಾಪಿ ತಾ ಅತ್ತಾನಂ ವಿಯ ಅನುಕಮ್ಪಾಮಿ।

ಸಹಧಮ್ಮೇನಾತಿ ನಯೇನ ಕಾರಣೇನ ಯೋ ಯಂ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಕೋತಿ, ತಂ ತಸ್ಮಿಂ ಕಮ್ಮೇ ಪಯೋಜೇಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಮುದಿತಿನ್ದ್ರಿಯಾ**ತಿ ಪೇಸೇನ್ತೀ ಚ ನಿಚ್ಚಂ ಪಮುದಿತಿನ್ದ್ರಿಯಾವ ಹುತ್ವಾ ಪೇಸೇಮಿ, "ಅರೇ ದುಟ್ಠ ದಾಸ ಇದಂ ನಾಮ ಕರೋಹೀ"ತಿ ಏವಂ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ನ ಮೇ ಕೋಚಿ ಕತ್ಥಚಿ ಪೇಸಿತಪುಬ್ಬೋ। **ಪಯತಪಾಣಿನೀ**ತಿ ಧೋತಹತ್ಥಾ ಪಸಾರಿತಹತ್ಥಾವ ಹುತ್ವಾ। **ಪಾಟಿಹಾರಿಯಪಕ್ಖಞ್ಚಾ**ತಿ ಅಟ್ಠಮೀಚಾತುದ್ದಸೀಪನ್ನರಸೀನಂ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಾನುಗ್ಗಮನವಸೇನ ಚತ್ತಾರೋ ದಿವಸಾ। **ಸದಾ**ತಿ ನಿಚ್ಚಕಾಲಂ ಪಞ್ಚಸು ಸೀಲೇಸು ಸಂವುತಾ, ತೇಹಿ ಪಿಹಿತಗೋಪಿತತ್ತಭಾವಾವ ಹೋಮೀತಿ।

ಏವಂ ತಸ್ಸಾ ಗಾಥಾಯ ಸತೇನಪಿ ಸಹಸ್ಸೇನಪಿ ವಣ್ಣಿಯಮಾನಾನಂ ಗುಣಾನಂ ಪಮಾಣಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ತಾಯ ಪನ್ನರಸಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಅತ್ತನೋ ಗುಣಾನಂ ವಣ್ಣಿತಕಾಲೇಯೇವ ಸಕ್ಕೋ ಅತ್ತನೋ ಬಹುಕರಣೀಯತಾಯ ತಸ್ಸಾ ಕಥಂ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ "ಪಹೂತಾ ಅಬ್ಭುತಾಯೇವ ತೇ ಗುಣಾ"ತಿ ತಂ ಪಸಂಸನ್ತೋ ಗಾಥಾದ್ವಯಮಾಹ –

೧೧೭"ಸಬ್ಬೇವ ತೇ ಧಮ್ಮಗುಣಾ, ರಾಜಪುತ್ತಿ ಯಸಸ್ಸಿನಿ।

සංවිජ්ජන්ති තයි භද්දේ, යේ ත්වං කිත්තේසි අත්තනි॥

೧೧೮."ಖತ್ತಿಯೋ ಜಾತಿಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಅಭಿಜಾತೋ ಯಸಸ್ಸಿಮಾ।
ಧಮ್ಮರಾಜಾ ವಿದೇಹಾನಂ, ಪುತ್ತೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೇ ತವಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಧಮ್ಮಗುಣಾ**ತಿ ಸಭಾವಗುಣಾ ಭೂತಗುಣಾ। **ಸಂವಿಜ್ಜನ್ತೀ**ತಿ ಯೇ ತಯಾ ವುತ್ತಾ, ತೇ ಸಬ್ಬೇವ ತಯಿ ಉಪಲಬ್ಭನ್ತಿ। **ಅಭಿಜಾತೋ**ತಿ ಅತಿಜಾತೋ ಸುದ್ಧಜಾತೋ। **ಯಸಸ್ಸಿಮಾ**ತಿ ಯಸಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಪರಿವಾರಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಉಪ್ಪಜ್ಜತೇ**ತಿ ಏವರೂಪೋ ಪುತ್ತೋ ತವ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ, ಮಾ ಚಿನ್ತಯೀತಿ।

ಸಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತಾ ತಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೀ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೧೯."ದುಮ್ಮೀ ರಜೋಜಲ್ಲಧರೋ, ಅಘೇ ವೇಹಾಯಸಂ ಠಿತೋ।
ಮನುಞ್ಞಂ ಭಾಸಸೇ ವಾಚಂ, ಯಂ ಮಯ್ಹಂ ಹದಯಙ್ಗಮಂ॥

೧೨೦."ದೇವತಾನುಸಿ ಸಗ್ಗಮ್ಹಾ, ಇಸಿ ವಾಸಿ ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ।
ಕೋ ವಾಸಿ ತ್ವಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ, ಅತ್ತಾನಂ ಮೇ ಪವೇದಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದುಮ್ಮೀ**ತಿ ಅನಞ್ಜಿತಾಮಣ್ಡಿತೋ ಸಕ್ಕೋ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ರಮಣೀಯೇನ ತಾಪಸವೇಸೇನ ಆಗತೋ, ಪಬ್ಬಜಿತವೇಸೇನ ಆಗತತ್ತಾ ಪನ ಸಾ ಏವಮಾಹ। **ಅಘೇ**ತಿ ಅಪ್ಪಟಿಘೇ ಠಾನೇ। **ಯಂ ಮಯ್ಹ**ನ್ತಿ ಯಂ ಏತಂ ಮನುಞ್ಞಂ ವಾಚಂ ಮಯ್ಹಂ ಭಾಸಸಿ, ತಂ ಭಾಸಮಾನೋ ತ್ವಂ ದೇವತಾನುಸಿ ಸಗ್ಗಮ್ಹಾ ಇಧಾಗತೋ। **ಇಸಿ ವಾಸಿ ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ**ತಿ ಯಕ್ಖಾದೀಸು ಕೋ ವಾ ತ್ವಂ ಅಸಿ ಇಧಾನುಪ್ಪತ್ತೋ, ಅತ್ತಾನಂ ಮೇ ಪವೇದಯ, ಯಥಾಭೂತಂ ಕಥೇಹೀತಿ ವದತಿ।

ಸಕ್ಕೋ ತಸ್ಸಾ ಕಥೇನ್ತೋ ಛ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೨೧."ಯಂ ದೇವಸಙ್ಘಾ ವನ್ದನ್ತಿ, ಸುಧಮ್ಮಾಯಂ ಸಮಾಗತಾ।
ಸೋಹಂ ಸಕ್ಕೋ ಸಹಸ್ಸಕ್ಖೋ, ಆಗತೋಸ್ಮಿ ತವನ್ತಿಕೇ॥

೧೨೨."ಇತ್ಥಿಯೋ ಜೀವಲೋಕಸ್ಮಿಂ, ಯಾ ಹೋತಿ ಸಮಚಾರಿನೀ।
ಮೇಧಾವಿನೀ ಸೀಲವತೀ, ಸಸ್ಸುದೇವಾ ಪತಿಬ್ಬತಾ॥

೧೨೩."ತಾದಿಸಾಯ ಸುಮೇಧಾಯ, ಸುಚಿಕಮ್ಮಾಯ ನಾರಿಯಾ।
ದೇವಾ ದಸ್ಸನಮಾಯನ್ತಿ, ಮಾನುಸಿಯಾ ಅಮಾನುಸಾ॥

೧೨೪."ತ್ವಞ್ಚ ಭದ್ದೇ ಸುಚಿಣ್ಣೇನ, ಪುಬ್ಬೇ ಸುಚರಿತೇನ ಚ।
ಇಧ ರಾಜಕುಲೇ ಜಾತಾ, ಸಬ್ಬಕಾಮಸಮಿದ್ಧಿನೀ॥

೧೨೫."ಅಯಞ್ಚ ತೇ ರಾಜಪುತ್ತಿ, ಉಭಯತ್ಥ ಕಟಗ್ಗಹೋ।
ದೇವಲೋಕೂಪಪತ್ತೀ ಚ, ಕಿತ್ತೀ ಚ ಇಧ ಜೀವಿತೇ॥

೧೨೬."ಚಿರಂ ಸುಮೇಧೇ ಸುಖಿನೀ, ಧಮ್ಮಮತ್ತನಿ ಪಾಲಯ।

ಏಸಾಹಂ ತಿದಿವಂ ಯಾಮಿ, ಪಿಯಂ ಮೇ ತವ ದಸ್ಸನ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಹಸ್ಸಕ್ಖೋತಿ** ಅತ್ಥಸಹಸ್ಸಸ್ಸ ತಂಮುಹುತ್ತಂ ದಸ್ಸನವಸೇನ ಸಹಸ್ಸಕ್ಖೋ। **ಇತ್ಥಿಯೋತಿ** ಇತ್ಥೀ। **ಸಮಚಾರಿನೀತಿ** ತೀಹಿ ದ್ವಾರೇಹಿ ಸಮಚರಿಯಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತಾ। **ತಾದಿಸಾಯಾತಿ** ತಥಾರೂಪಾಯ। **ಸುಮೇಧಾಯಾತಿ** ಸುಪಞ್ಞಾಯ। **ಉಭಯತ್ಥ ಕಟಗ್ಗಹೋತಿ** ಅಯಂ ತವ ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಚ ಅತ್ತಭಾವೇ ಅನಾಗತೇ ಚ ಜಯಗ್ಗಾಹೋ। ತೇಸು ಅನಾಗತೇ ದೇವಲೋಕುಪ್ಪತ್ತಿ ಚ ಇಧ ಜೀವಿತೇ ಪವತ್ತಮಾನೇ ಕಿತ್ತಿ ಚಾತಿ ಅಯಂ ಉಭಯತ್ಥ ಕಟಗ್ಗಹೋ ನಾಮ। **ಧಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಏವಂ ಸಭಾವಗುಣಂ ಚಿರಂ ಅತ್ತನಿ ಪಾಲಯ। **ಏಸಾಹ**ನ್ತಿ ಏಸೋ ಅಹಂ। **ಪಿಯಂ ಮೇತಿ** ಮಯ್ಹಂ ತವ ದಸ್ಸನಂ ಪಿಯಂ।

ದೇವಲೋಕೇ ಪನ ಮೇ ಕಿಚ್ಚಕರಣೀಯಂ ಅತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ ಗಚ್ಛಾಮಿ, ತ್ವಂ ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಹೋಹೀತಿ ತಸ್ಸಾ ಓವಾದಂ ದತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ನಳಕಾರದೇವಪುತ್ತೋ ಪನ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇ ಚವಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಕುಚ್ಛಿಯಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ। ಸಾ ಗಬ್ಭಸ್ಸ ಪತಿಟ್ಠಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸಿ, ರಾಜಾ ಗಬ್ಭಸ್ಸ ಪರಿಹಾರಂ ಅದಾಸಿ। ಸಾ ದಸಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ, "ಮಹಾಪನಾದೋ"ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ಉಭಯರಟ್ಠವಾಸಿನೋ "ಸಾಮಿಪುತ್ತಸ್ಸ ನೋ ಖೀರಮೂಲ"ನ್ತಿ ಏಕೇಕಂ ಕಹಾಪಣಂ ರಾಜಙ್ಗಣೇ ಖಿಪಿಂಸು, ಮಹಾಧನರಾಸಿ ಅಹೋಸಿ। ರಞ್ಞಾ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಾಪಿ "ಸಾಮಿಪುತ್ತಸ್ಸ ನೋ ವಡ್ಢಿತಕಾಲೇ ಪರಿಬ್ಬಯೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾವ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ಕುಮಾರೋ ಪನ ಮಹಾಪರಿವಾರೇನ ವಡ್ಢಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಸೋಳಸವಸ್ಸಕಾಲೇಯೇವ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪೇಸು ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪಾಪುಣಿ। ರಾಜಾ ಪುತ್ತಸ್ಸ ವಯಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ದೇವಿಂ ಆಹ - "ಭದ್ದೇ, ಪುತ್ತಸ್ಸ ಮೇ ರಜ್ಜಾಭಿಸೇಕಕಾಲೋ, ರಮಣೀಯಮಸ್ಸ ಪಾಸಾದಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಅಭಿಸೇಕಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸಾ "ಸಾಧು ದೇವಾ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ। ರಾಜಾ ವತ್ಥುವಿಜ್ಜಾಚರಿಯೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ತಾತಾ, ವಡ್ಢಕಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ನಿವೇಸನತೋ ಅವಿದೂರೇ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಮೇ ಪಾಸಾದಂ ಮಾಪೇಥ, ರಜ್ಜೇನ ನಂ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಹ। ತೇ "ಸಾಧು, ದೇವಾ"ತಿ ಭೂಮಿಪ್ಪದೇಸಂ ವೀಮಂಸನ್ತಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಭವನಂ ಉಣ್ಹಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಸೋ ತಂ ಕಾರಣಂ ಞತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಕಮ್ಮಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಗಚ್ಛ, ತಾತ, ಮಹಾಪನಾದಕುಮಾರಸ್ಸ ಆಯಾಮೇನ ನವಯೋಜನಿಕಂ, ವಿತ್ಥಾರತೋ ಅಟ್ಠಯೋಜನಿಕಂ, ಉಬ್ಬೇಧೇನ ಪಞ್ಚವೀಸತಿಯೋಜನಿಕಂ, ರತನಪಾಸಾದಂ ಮಾಪೇಹೀ"ತಿ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋ ವಡ್ಢಕೀವೇಸೇನ ವಡ್ಢಕೀನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ತುಮ್ಹೇ ಪಾತರಾಸಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಏಥಾ"ತಿ ತೇ ಪೇಸೇತ್ವಾ ದಣ್ಡಕೇನ ಭೂಮಿಂ ಪಹರಿ, ತಾವದೇವ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೋ ಸತ್ತಭೂಮಿಕೋ ಪಾಸಾದೋ ಉಟ್ಠಹಿ। ಮಹಾಪನಾದಸ್ಸ ಪಾಸಾದಮಙ್ಗಲಂ, ಛತ್ತಮಙ್ಗಲಂ, ಆವಾಹಮಙ್ಗಲನ್ತಿ ತೀಣಿ ಮಙ್ಗಲಾನಿ ಏಕತೋವ ಅಹೇಸುಂ। ಮಙ್ಗಲಟ್ಠಾನೇ ಉಭಯರಟ್ಠವಾಸಿನೋ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಮಙ್ಗಲಚ್ಛಣೇನ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ವೀತಿನಾಮೇಸುಂ। ನೇವ ನೇ ರಾಜಾ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ, ತೇಸಂ ವತ್ಥಾಲಙ್ಕಾರಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಾದಿ ಸಬ್ಬಂ ರಾಜಕುಲಸನ್ತಕಮೇವ ಅಹೋಸಿ। ತೇ ಸತ್ತಸಂವಚ್ಛರಚ್ಚಯೇನ ಉಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ಸುರುಚಿಮಹಾರಾಜೇನ "ಕಿಮೇತ"ನ್ತಿ ಪುಟ್ಠಾ "ಮಹಾರಾಜ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಮಙ್ಗಲಂ ಭುಞ್ಜನ್ತಾನಂ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ಗತಾನಿ, ಕದಾ ಮಙ್ಗಲಸ್ಸ ಓಸಾನಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ತತೋ ರಾಜಾ "ತಾತಾ, ಪುತ್ತೇನ ಮೇ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ನ ಹಸಿತಪುಬ್ಬಂ, ಯದಾ ಸೋ ಹಸಿಸ್ಸತಿ, ತದಾ ಗಮಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ಮಹಾಜನೋ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇತ್ವಾ ನಟೇ ಸನ್ನಿಪಾತೇಸಿ। ಛ ನಟಸಹಸ್ಸಾನಿ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಸತ್ತ ಕೋಟ್ಠಾಸಾ ಹುತ್ವಾ ನಚ್ಚನ್ತಾ ರಾಜಾನಂ ಹಸಾಪೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು। ತಸ್ಸ ಕಿರ ದೀಘರತ್ತಂ ದಿಬ್ಬನಾಟಕಾನಂ ದಿಟ್ಠತ್ತಾ ತೇಸಂ ನಚ್ಚಂ ಅಮನುಞ್ಞಂ ಅಹೋಸಿ।

ತದಾ ಭಣ್ಡುಕಣ್ಡೋ ಚ ಪಣ್ಡುಕಣ್ಡೋ ಚಾತಿ ದ್ವೇ ನಾಟಕಜೇಟ್ಠಕಾ "ಮಯಂ ರಾಜಾನಂ ಹಸಾಪೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ರಾಜಙ್ಗಣಂ ಪವಿಸಿಂಸು। ತೇಸು ಭಣ್ಡುಕಣ್ಡೋ ತಾವ ರಾಜದ್ವಾರೇ ಮಹನ್ತಂ ಅತುಲಂ ನಾಮ ಅಮ್ಬಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಸುತ್ತಗುಳಂ ಖಿಪಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸಾಖಾಯ ಲಗ್ಗಾಪೇತ್ವಾ ಸುತ್ತೇನ ಅತುಲಮ್ಬಂ ಅಭಿರುಹಿ। ಅತುಲಮ್ಬೋತಿ ಕಿರ ವೇಸ್ಸವಣಸ್ಸ ಅಮ್ಬೋ। ಅಥ ತಮ್ಪಿ ವೇಸ್ಸವಣಸ್ಸ ದಾಸಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಙ್ಗಪಚ್ಚಙ್ಗಾನಿ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಾತೇಸುಂ, ಸೇಸನಾಟಕಾ ತಾನಿ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ ಉದಕೇನ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿಂಸು। ಸೋ ಪುಪ್ಫಪಟಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಚ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಚ ನಚ್ಚನ್ತೋವ ಉಟ್ಠಹಿ। ಮಹಾಪನಾದೋ ತಮ್ಪಿ ದಿಸ್ವಾ ನೇವ ಹಸಿ। ಪಣ್ಡುಕಣ್ಡೋ

ನಟೋ ರಾಜಙ್ಗಣೇ ದಾರುಚಿತಕಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಸಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಅಗ್ಗಿಂ ಪಾವಿಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ನಿಬ್ಬುತೇ ಚಿತಕಂ ಉದಕೇನ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿಂಸು। ಸೋ ಸಪರಿಸೋ ಪುಪ್ಫಪಟಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಚ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಚ ನಚ್ಚನ್ತೋವ ಉಟ್ಠಹಿ। ತಮ್ಪಿ ದಿಸ್ವಾ ರಾಜಾ ನೇವ ಹಸಿ। ಇತಿ ತಂ ಹಸಾಪೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಉಪದ್ದುತಾ ಅಹೇಸುಂ।

ಸಕ್ಕೋ ತಂ ಕಾರಣಂ ಞತ್ವಾ "ಗಚ್ಛ, ತಾತ, ಮಹಾಪನಾದಂ ಹಸಾಪೇತ್ವಾ ಏಹೀ"ತಿ ದೇವನಟಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜಙ್ಗಣೇ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ ಉಪಡ್ಢಅಙ್ಗಂ ನಾಮ ದಸ್ಸೇಸಿ, ಏಕೋವ ಹತ್ಥೋ, ಏಕೋವ ಪಾದೋ, ಏಕಂ ಅಕ್ಖಿ, ಏಕಾ ದಾಠಾ ನಚ್ಚತಿ ಚಲತಿ ಫನ್ದತಿ, ಸೇಸಂ ನಿಚ್ಚಲಮಹೋಸಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಹಾಪನಾದೋ ಥೋಕಂ ಹಸಿತಂ ಅಕಾಸಿ। ಮಹಾಜನೋ ಪನ ಹಸನ್ತೋ ಹಸನ್ತೋ ಹಾಸಂ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ಸತಿಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಾಪೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಅಙ್ಗಾನಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ರಾಜಙ್ಗಣೇಯೇವ ಪತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಮಙ್ಗಲಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ। ಸೇಸಮೇತ್ಥ "ಪನಾದೋ ನಾಮ ಸೋ ರಾಜಾ, ಯಸ್ಸ ಯೂಪೋ ಸುವಣ್ಣಯೋ"ತಿ ಮಹಾಪನಾದಜಾತಕೇನ ವಣ್ಣೇತಬ್ಬಂ। ರಾಜಾ ಮಹಾಪನಾದೋ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಆಯುಪರಿಯೋಸಾನೇ ದೇವಲೋಕಮೇವ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ಏವಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿಸಾಖಾ ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಾ ವರಂ ಲಭಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಮಹಾಪನಾದೋ ಭದ್ದಜಿ ಅಹೋಸಿ, ಸುಮೇಧಾದೇವೀ ವಿಸಾಖಾ, ವಿಸ್ಸಕಮ್ಮೋ ಆನನ್ದೋ, ಸಕ್ಕೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಸುರುಚಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಛಟ್ಠಾ।

[೪೯೦] ೭. ಪಞ್ಚುಪೋಸಥಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಪ್ಪೋಸ್ಸುಕ್ಕೋ ದಾನಿ ತುವಂ ಕಪೋತಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಉಪೋಸಥಿಕೇ ಪಞ್ಚಸತೇ ಉಪಾಸಕೇ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತದಾ ಹಿ ಸತ್ಥಾ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಚತುಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ಅಲಙ್ಕತಬುದ್ಧಾಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಮುದುಚಿತ್ತೇನ ಪರಿಸಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಅಜ್ಜ ಉಪಾಸಕಾನಂ ಕಥಂ ಪಟಿಚ್ಚ ದೇಸನಾ ಸಮುಟ್ಠಹಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಉಪಾಸಕೇ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಉಪೋಸಥಿಕತ್ಥ ಉಪಾಸಕಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಆಮ , ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಸಾಧು ವೋ ಕತಂ, ಉಪೋಸಥೋ ನಾಮೇಸ ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾನಂ ವಂಸೋ, ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾ ಹಿ ರಾಗಾದಿಕಿಲೇಸನಿಗ್ಗಹತ್ಥಂ ಉಪೋಸಥವಾಸಂ ವಸಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಹಿ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಮಗಧರಟ್ಠಾದೀನಂ ತಿಣ್ಣಂ ರಟ್ಠಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಅಟವೀ ಅಹೋಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮಗಧರಟ್ಠೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಕಾಮೇ ಪಹಾಯ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ತಂ ಅಟವಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅಸ್ಸಮಂ ಕತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಪನ ಅಸ್ಸಮಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ವೇಳುಗಹನೇ ಅತ್ತನೋ ಭರಿಯಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಕಪೋತಸಕುಣೋ ವಸತಿ, ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಮ್ಮಿಕೇ ಅಹಿ, ಏಕಸ್ಮಿಂ ವನಗುಮ್ಬೇ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ, ಏಕಸ್ಮಿಂ ವನಗುಮ್ಬೇ ಅಚ್ಛೋ। ತೇ ಚತ್ತಾರೋಪಿ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಇಸಿಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಕಪೋತೋ ಭರಿಯಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಕುಲಾವಕಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಗೋಚರಾಯ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ತಸ್ಸ ಪಚ್ಛತೋ ಗಚ್ಛನ್ತಿಂ ಕಪೋತಿಂ ಏಕೋ ಸೇನೋ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಲಾಯಿ। ತಸ್ಸಾ ವಿರವಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಕಪೋತೋ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತಂ ತೇನ ಹರಿಯಮಾನಂ ಪಸ್ಸಿ। ಸೇನೋಪಿ ನಂ ವಿರವನ್ತಿಂಯೇವ ಮಾರೇತ್ವಾ ಖಾದಿ। ಕಪೋತೋ ತಾಯ ವಿಯೋಗೇನ ರಾಗಪರಿಳಾಹೇನ ಪರಿಡಯ್ಹಮಾನೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಯಂ ರಾಗೋ ಮಂ ಅತಿವಿಯ ಕಿಲಮೇತಿ, ನ ಇದಾನಿ ಇಮಂ ಅನಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಗೋಚರಾಯ ಪಕ್ಕಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಗೋಚರಪಥಂ ಪಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ತಾಪಸಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಾಗನಿಗ್ಗಹಾಯ ಉಪೋಸಥಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಪಜ್ಜಿ।

ಸಪ್ಪೋಪಿ “ಗೋಚರಂ ಪರಿಯೇಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ವಸನಟ್ಠಾನಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚನ್ತಗಾಮೇ ಗಾವೀನಂ ವಿಚರಣಟ್ಠಾನೇ ಗೋಚರಂ ಪರಿಯೇಸತಿ। ತದಾ ಗಾಮಭೋಜಕಸ್ಸ ಸಬ್ಬಸೇತೋ ಮಙ್ಗಲಉಸಭೋ ಗೋಚರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಮ್ಮಿಕಪಾದೇ ಜಣ್ಣುನಾ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಸಿಙ್ಗೇಹಿ ಮತ್ತಿಕಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಕೀಳತಿ, ಸಪ್ಪೋ ಗಾವೀನಂ ಪದಸದ್ದೇನ ಭೀತೋ ತಂ ವಮ್ಮಿಕಂ ಪವಿಸಿತುಂ ಪಕ್ಕನ್ತೋ। ಅಥ ನಂ ಉಸಭೋ ಪಾದೇನ ಅಕ್ಕಮಿ। ಸೋ ತಂ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಡಂಸಿ, ಉಸಭೋ ತತ್ಥೇವ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತೋ। ಗಾಮವಾಸಿನೋ “ಉಸಭೋ ಕಿರ ಮತೋ”ತಿ ಸುತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ಏಕತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ರೋದಿತ್ವಾ ಕನ್ದಿತ್ವಾ ತಂ ಗನ್ಧಮಾಲಾದೀಹಿ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಆವಾಟೇ ನಿಖಣಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ಸಪ್ಪೋ ತೇಸಂ ಗತಕಾಲೇ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ “ಅಹಂ ಕೋಧಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಇಮಂ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇತ್ವಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಹದಯೇ ಸೋಕಂ ಪವೇಸೇಸಿಂ, ನ ದಾನಿ ಇಮಂ ಕೋಧಂ ಅನಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಗೋಚರಾಯ ಪಕ್ಕಮಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ತಂ ಅಸ್ಸಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕೋಧನಿಗ್ಗಹಾಯ ಉಪೋಸಥಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಪಜ್ಜಿ।

ಸಿಙ್ಗಾಲೋಪಿ ಗೋಚರಂ ಪರಿಯೇಸನ್ತೋ ಏಕಂ ಮತಹತ್ಥಿಂ ದಿಸ್ವಾ “ಮಹಾ ಮೇ ಗೋಚರೋ ಲದ್ಧೋ”ತಿ ತುಟ್ಠೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಸೋಣ್ಡಾಯಂ ಡಂಸಿ, ಥಮ್ಭೇ ದಟ್ಠಕಾಲೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ತತ್ಥ ಅಸ್ಸಾದಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ದನ್ತೇ ಡಂಸಿ, ಪಾಸಾಣೇ ದಟ್ಠಕಾಲೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಕುಚ್ಛಿಯಂ ಡಂಸಿ, ಕುಸುಲೇ ದಟ್ಠಕಾಲೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ನಙ್ಗುಟ್ಠೇ ಡಂಸಿ, ಅಯಸಲಾಕೇ ದಟ್ಠಕಾಲೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ವಚ್ಚಮಗ್ಗೇ ಡಂಸಿ, ಘತಪೂವೇ ದಟ್ಠಕಾಲೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಲೋಭವಸೇನ ಖಾದನ್ತೋ ಅನ್ತೋಕುಚ್ಛಿಯಂ ಪಾವಿಸಿ, ತತ್ಥ ಛಾತಕಾಲೇ ಮಂಸಂ ಖಾದತಿ, ಪಿಪಾಸಿತಕಾಲೇ ಲೋಹಿತಂ ಪಿವತಿ, ನಿಪಜ್ಜನಕಾಲೇ ಅನ್ತಾನಿ ಚ ಪಪ್ಫಾಸಞ್ಚ ಅವತ್ಥರಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಸೋ “ಇಧೇವ ಮೇ ಅನ್ನಪಾನಞ್ಚ ಸಯನಞ್ಚ ನಿಪ್ಫನ್ನಂ, ಅಞ್ಞತ್ಥ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಅಭಿರತೋ ಬಹಿ ಅನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋಕುಚ್ಛಿಯಂಯೇವ ವಸಿ। ಅಪರಭಾಗೇ ವಾತಾತಪೇನ ಹತ್ಥಿಕುಣಪೇ ಸುಕ್ಖನ್ತೇ ಕರೀಸಮಗ್ಗೋ ಪಿಹಿತೋ, ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಅನ್ತೋಕುಚ್ಛಿಯಂ ನಿಪಜ್ಜಮಾನೋ ಅಪ್ಪಮಂಸಲೋಹಿತೋ ಪಣ್ಡುಸರೀರೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮನಮಗ್ಗಂ ನ ಪಸ್ಸಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಅಕಾಲಮೇಘೋ ವಸ್ಸಿ, ಕರೀಸಮಗ್ಗೋ ತೇಮಿಯಮಾನೋ ಮುದು ಹುತ್ವಾ ವಿವರಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಛಿದ್ದಂ ದಿಸ್ವಾ “ಅತಿಚಿರಮ್ಹಿ ಕಿಲನ್ತೋ, ಇಮಿನಾ ಛಿದ್ದೇನ ಪಲಾಯಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಕರೀಸಮಗ್ಗಂ ಸೀಸೇನ ಪಹರಿ। ತಸ್ಸ ಸಮ್ಬಾಧಟ್ಠಾನೇನ ವೇಗೇನ ನಿಕ್ಖನ್ತಸ್ಸ ಸಿನ್ನಸರೀರಸ್ಸ ಸಬ್ಬಾನಿ ಲೋಮಾನಿ ಕರೀಸಮಗ್ಗೇ ಲಗ್ಗಾನಿ, ತಾಲಕನ್ದೋ ವಿಯ ನಿಲ್ಲೋಮಸರೀರೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಸೋ “ಲೋಭಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಯಾ ಇದಂ ದುಕ್ಖಂ ಅನುಭೂತಂ, ನ ದಾನಿ ಇಮಂ ಅನಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಗೋಚರಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಂ ಅಸ್ಸಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಲೋಭನಿಗ್ಗಹತ್ಥಾಯ ಉಪೋಸಥಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಪಜ್ಜಿ।

ಅಚ್ಛೋಪಿ ಅರಞ್ಞಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅತ್ರಿಚ್ಛಾಭಿಭೂತೋ ಮಲ್ಲರಟ್ಠೇ ಪಚ್ಚನ್ತಗಾಮಂ ಗತೋ। ಗಾಮವಾಸಿನೋ “ಅಚ್ಛೋ ಕಿರ ಆಗತೋ”ತಿ ಧನುದಣ್ಡಾದಿಹತ್ಥಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ತೇನ ಪವಿಟ್ಠಂ ಗುಮ್ಬಂ ಪರಿವಾರೇಸುಂ। ಸೋ ಮಹಾಜನೇನ ಪರಿವಾರಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಲಾಯಿ, ಪಲಾಯನ್ತಮೇವ ತಂ ಧನೂಹಿ ಚೇವ ದಣ್ಡಾದೀಹಿ ಚ ಪೋಥೇಸುಂ। ಸೋ ಭಿನ್ನೇನ ಸೀಸೇನ ಲೋಹಿತೇನ ಗಲನ್ತೇನ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ “ಇದಂ ದುಕ್ಖಂ ಮಮ ಅತ್ರಿಚ್ಛಾಲೋಭವಸೇನ ಉಪ್ಪನ್ನಂ, ನ ದಾನಿ ಇಮಂ ಅನಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಗೋಚರಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಂ ಅಸ್ಸಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ರಿಚ್ಛಾನಿಗ್ಗಹಾಯ ಉಪೋಸಥಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಪಜ್ಜಿ।

ತಾಪಸೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ಜಾತಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಾನವಸಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಝಾನಂ ಉಪ್ಪಾದೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ। ಅಥೇಕೋ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ತಸ್ಸ ಮಾನನಿಸ್ಸಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ “ಅಯಂ ನ ಲಾಮಕಸತ್ತೋ, ಬುದ್ಧಙ್ಕುರೋ ಏಸ, ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ಭದ್ದಕಪ್ಪೇ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸತಿ, ಇಮಸ್ಸ ಮಾನನಿಗ್ಗಹಂ ಕತ್ವಾ ಸಮಾಪತ್ತಿನಿಬ್ಬತ್ತನಾಕಾರಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯ ನಿಸಿನ್ನೇಯೇವ ಉತ್ತರಹಿಮವನ್ತತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪಾಸಾಣಫಲಕೇ ನಿಸೀದಿ। ಸೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ತಂ ಅತ್ತನೋ ಆಸನೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಾನನಿಸ್ಸಿತಭಾವೇನ ಅನತ್ತಮನೋ ಹುತ್ವಾ ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅಚ್ಛರಂ ಪಹರಿತ್ವಾ “ನಸ್ಸ, ವಸಲ, ಕಾಳಕಣ್ಣಿ, ಮುಣ್ಡಕ, ಸಮಣಕ, ಕಿಮತ್ಥಂ ಮಮ ನಿಸಿನ್ನಫಲಕೇ ನಿಸಿನ್ನೋಸೀ”ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಸೋ “ಸಪ್ಪುರಿಸ, ಕಸ್ಮಾ ಮಾನನಿಸ್ಸಿತೋಸಿ, ಅಹಂ

ಪಟಿವಿದ್ಧಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಞಾಣೋ, ತ್ವಂ ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ಭದ್ದಕಪ್ಪೇ ಸಬ್ಬಞ್ಞುಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ, ಬುದ್ಧಙ್ಕುರೋಸಿ, ಪಾರಮಿಯೋ ಪೂರೇತ್ವಾ ಆಗತೋ ಅಞ್ಞಂ ಏತ್ತಕಂ ನಾಮ ಕಾಲಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ, ಬುದ್ಧತ್ತಭಾವೇ ಇತೋ ಸಿದ್ಧತ್ಥೋ ನಾಮ ಭವಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ನಾಮಞ್ಚ ಗೋತ್ತಞ್ಚ ಕುಲಞ್ಚ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾದಯೋ ಚ ಸಬ್ಬೇ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ "ಕಿಮತ್ಥಂ ತ್ವಂ ಮಾನನಿಸ್ಸಿತೋ ಹುತ್ವಾ ಫರುಸೋ ಹೋಸಿ, ನಯಿದಂ ತವ ಅನುಚ್ಛವಿಕ"ನ್ತಿ ಓವಾದಮದಾಸಿ। ಸೋ ತೇನ ಏವಂ ವುತ್ತೋಪಿ ನೇವ ನಂ ವನ್ದಿ, ನ ಚ "ಕದಾಹಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿಆದೀನಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಥ ನಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ "ತವ ಜಾತಿಯಾ ಮಮ ಗುಣಾನಂ ಮಹನ್ತಭಾವಂ ಜಾನ, ಸಚೇ ಸಕ್ಕೋಸಿ, ಅಹಂ ವಿಯ ಆಕಾಸೇ ವಿಚರಾಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪಾದಪಂಸುಂ ತಸ್ಸ ಜಟಾಮಣ್ಡಲೇ ವಿಕಿರನ್ತೋ ಉತ್ತರಹಿಮವನ್ತಮೇವ ಗತೋ।

ತಾಪಸೋ ತಸ್ಸ ಗತಕಾಲೇ ಸಂವೇಗಪ್ಪತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ "ಅಯಂ ಸಮಣೋ ಏವಂ ಗರುಸರೀರೋ ವಾತಮುಖೇ ಖಿತ್ತತೂಲಪಿಚು ವಿಯ ಆಕಾಸೇ ಪಕ್ಖನ್ದೋ, ಅಹಂ ಜಾತಿಮಾನೇನ ಏವರೂಪಸ್ಸ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ನೇವ ಪಾದೇ ವನ್ದಿಂ, ನ ಚ "ಕದಾಹಂ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂ, ಜಾತಿ ನಾಮೇಸಾ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಸೀಲಚರಣಮೇವ ಮಹನ್ತಂ, ಅಯಂ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಮಾನೋ ವಡ್ಢನ್ತೋ ನಿರಯಂ ಉಪನೇಸ್ಸತಿ, ನ ಇದಾನಿ ಇಮಂ ಮಾನಂ ಅನಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಫಲಾಫಲತ್ಥಾಯ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಮಾನನಿಗ್ಗಹಾಯ ಉಪೋಸಥಂ ಸಮಾದಾಯ ಕಟ್ಠತ್ಥರಿಕಾಯ ನಿಸಿನ್ನೋ ಮಹಾಞಾಣೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಮಾನಂ ನಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಕಸಿಣಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಚಙ್ಕಮನಕೋಟಿಯಂ ಪಾಸಾಣಫಲಕೇ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ನಂ ಕಪೋತಾದಯೋ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಮಹಾಸತ್ತೋ ಕಪೋತಂ ಪುಚ್ಛಿ "ತ್ವಂ ಅಞ್ಞೇಸು ದಿವಸೇಸು ನ ಇಮಾಯ ವೇಲಾಯ ಆಗಚ್ಛಸಿ, ಗೋಚರಂ ಪರಿಯೇಸಸಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಅಜ್ಜ ಉಪೋಸಥಿಕೋ ಜಾತೋಸೀ"ತಿ? "ಆಮ ಭನ್ತೇ"ತಿ। ಅಥ ನಂ "ಕೇನ ಕಾರಣೇನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೨೭."ಅಪ್ಪೋಸ್ಸುಕ್ಕೋ ದಾನಿ ತುವಂ ಕಪೋತ, ವಿಹಙ್ಗಮ ನ ತವ ಭೋಜನತ್ಥೋ।
ಖುದಂ ಪಿಪಾಸಂ ಅಧಿವಾಸಯನ್ತೋ, ಕಸ್ಮಾ ಭವಂಪೋಸಥಿಕೋ ಕಪೋತಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಪ್ಪೋಸ್ಸುಕ್ಕೋ**ತಿ ನಿರಾಲಯೋ। **ನ ತವ ಭೋಜನತ್ಥೋ**ತಿ ಕಿಂ ಅಜ್ಜ ತವ ಭೋಜನೇನ ಅತ್ಥೋ ನತ್ಥಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಕಪೋತೋ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೨೮."ಅಹಂ ಪುರೇ ಗಿದ್ಧಿಗತೋ ಕಪೋತಿಯಾ, ಅಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸಸ್ಮಿಮುಭೋ ರಮಾಮ।
ಅಥಗ್ಗಹೀ ಸಾಕುಣಿಕೋ ಕಪೋತಿಂ, ಅಕಾಮಕೋ ತಾಯ ವಿನಾ ಅಹೋಸಿಂ॥

೧೨೯."ನಾನಾಭವಾ ವಿಪ್ಪಯೋಗೇನ ತಸ್ಸಾ, ಮನೋಮಯಂ ವೇದನ ವೇದಯಾಮಿ।
ತಸ್ಮಾ ಅಹಂಪೋಸಥಂ ಪಾಲಯಾಮಿ, ರಾಗೋ ಮಮಂ ಮಾ ಪುನರಾಗಮಾಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ರಮಾಮಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಭೂಮಿಭಾಗೇ ಕಾಮರತಿಯಾ ರಮಾಮ। **ಸಾಕುಣಿಕೋ**ತಿ ಸೇನಸಕುಣೋ।

ಕಪೋತೇನ ಅತ್ತನೋ ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮೇ ವಣ್ಣಿತೇ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಸಪ್ಪಾದೀಸು ಏಕೇಕಂ ಪುಚ್ಛಿ। ತೇಪಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಬ್ಯಾಕರಿಂಸು -

೧೩೦."ಅನುಜ್ಜುಗಾಮೀ ಉರಗಾ ದುಜಿವ್ಹ, ದಾಠಾವುಧೋ ಘೋರವಿಸೋಸಿ ಸಪ್ಪ।
ಖುದಂ ಪಿಪಾಸಂ ಅಧಿವಾಸಯನ್ತೋ, ಕಸ್ಮಾ ಭವಂಪೋಸಥಿಕೋ ನು ದೀಘ॥

೧೩೧“ಉಸಭೋ ಅಹೂ ಬಲವಾ ಗಾಮಿಕಸ್ಸ, ಚಲಕ್ಕಕೂ ವಣ್ಣಬಲೂಪಪನ್ನೋ।
ಸೋ ಮಂ ಅಕ್ಕಮಿ ತಂ ಕುಪಿತೋ ಅಡಂಸಿಂ, ದುಕ್ಖಾಭಿತುಣ್ಣೋ ಮರಣಂ ಉಪಾಗಾ॥

೧೩೨“ತತೋ ಜನಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾನ ಗಾಮಾ, ಕನ್ದಿತ್ವಾ ರೋದಿತ್ವಾ ಅಪಕ್ಕಮಿಂಸು।
ತಸ್ಮಾ ಅಹಂಪೋಸಥಂ ಪಾಲಯಾಮಿ, ಕೋಧೋ ಮಮಂ ಮಾ ಪುನರಾಗಮಾಸಿ॥

೧೩೩“ಮತಾನ ಮಂಸಾನಿ ಬಹೂ ಸುಸಾನೇ, ಮನುಞ್ಞರೂಪಂ ತವ ಭೋಜನೇ ತಂ।
ಖುದಂ ಪಿಪಾಸಂ ಅಧಿವಾಸಯನ್ತೋ, ಕಸ್ಮಾ ಭವಂಪೋಸಥಿಕೋ ಸಿಙ್ಗಾಲ॥

೧೩೪“ಪವಿಸಿ ಕುಚ್ಛಿಂ ಮಹತೋ ಗಜಸ್ಸ, ಕುಣಪೇ ರತೋ ಹತ್ಥಿಮಂಸೇಸು ಗಿದ್ಧೋ।
ಉಣ್ಹೋ ಚ ವಾತೋ ತಿಖಿಣಾ ಚ ರಸ್ಮಿಯೋ, ತೇ ಸೋಸಯುಂ ತಸ್ಸ ಕರೀಸಮಗ್ಗಂ॥

೧೩೫“ಕಿಸೋ ಚ ಪಣ್ಡೂ ಚ ಅಹಂ ಭದನ್ತೇ, ನ ಮೇ ಅಹೂ ನಿಕ್ಖಮನಾಯ ಮಗ್ಗೋ।
ಮಹಾ ಚ ಮೇಘೋ ಸಹಸಾ ಪವಸ್ಸಿ, ಸೋ ತೇಮಯೀ ತಸ್ಸ ಕರೀಸಮಗ್ಗಂ॥

೧೩೬“ತತೋ ಅಹಂ ನಿಕ್ಖಮಿಸಂ ಭದನ್ತೇ, ಚನ್ದೋ ಯಥಾ ರಾಹುಮುಖಾ ಪಮುತ್ತೋ।
ತಸ್ಮಾ ಅಹಂಪೋಸಥಂ ಪಾಲಯಾಮಿ, ಲೋಭೋ ಮಮಂ ಮಾ ಪುನರಾಗಮಾಸಿ॥

೧೩೭“ವಮ್ಮಿಕಥೂಪಸ್ಮಿಂ ಕಿಪಿಲ್ಲಿಕಾನಿ, ನಿಪ್ಪೋಥಯನ್ತೋ ತುವಂ ಪುರೇ ಚರಾಸಿ।
ಖುದಂ ಪಿಪಾಸಂ ಅಧಿವಾಸಯನ್ತೋ, ಕಸ್ಮಾ ಭವಂಪೋಸಥಿಕೋ ನು ಅಚ್ಛ॥

೧೩೮“ಸಕಂ ನಿಕೇತಂ ಅತಿಹೀಳಯಾನೋ, ಅತ್ರಿಚ್ಛತಾ ಮಲ್ಲಗಾಮಂ ಅಗಚ್ಛಿಂ।
ತತೋ ಜನಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾನ ಗಾಮಾ, ಕೋದಣ್ಡಕೇನ ಪರಿಪೋಥಯಿಂಸು ಮಂ॥

೧೩೯“ಸೋ ಭಿನ್ನಸೀಸೋ ರುಹಿರಮಕ್ಖಿತಙ್ಗೋ, ಪಚ್ಚಾಗಮಾಸಿಂ ಸಕಂ ನಿಕೇತಂ।
ತಸ್ಮಾ ಅಹಂಪೋಸಥಂ ಪಾಲಯಾಮಿ, ಅತ್ರಿಚ್ಛತಾ ಮಾ ಪುನರಾಗಮಾಸೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅನುಜ್ಜುಗಾಮೀತಿ**ಆದೀಹಿ ತಂ ಆಲಪತಿ। **ಚಲಕ್ಕಕೂತಿ** ಚಲಮಾನಕಕುಧೋ। **ದುಕ್ಖಾಭಿತುಣ್ಣೋತಿ** ಸೋ ಉಸಭೋ ದುಕ್ಖೇನ ಅಭಿತುಣ್ಣೋ ಆತುರೋ ಹುತ್ವಾ। **ಬಹೂತಿ** ಬಹೂನಿ। **ಪವಿಸೀತಿ** ಪಾವಿಸಿಂ। **ರಸ್ಮಿಯೋತಿ** ಸೂರಿಯರಸ್ಮಿಯೋ। **ನಿಕ್ಖಮಿಸನ್ತಿ** ನಿಕ್ಖಮಿಂ। **ಕಿಪಿಲ್ಲಿಕಾನೀತಿ** ಉಪಚಿಕಾಯೋ। **ನಿಪ್ಪೋಥಯನ್ತೋತಿ** ಖಾದಮಾನೋ। **ಅತಿಹೀಳಯಾನೋತಿ** ಅತಿಮಞ್ಞನ್ತೋ ನಿನ್ದನ್ತೋ ಗರಹನ್ತೋ। **ಕೋದಣ್ಡಕೇನಾತಿ** ಧನುದಣ್ಡಕೇಹಿ ಚೇವ ಮುಗ್ಗರೇಹಿ ಚ।

ಏವಂ ತೇ ಚತ್ತಾರೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ವಣ್ಣೇತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಮಹಾಸತ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ “ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇ ಅಞ್ಞೇಸು ದಿವಸೇಸು ಇಮಾಯ ವೇಲಾಯ ಫಲಾಫಲತ್ಥಾಯ ಗಚ್ಛಥ, ಅಜ್ಜ ಅಗನ್ತ್ವಾ ಕಸ್ಮಾ ಉಪೋಸಥಿಕತ್ಥಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತಾ ಗಾಥಮಾಹಂಸು -

೧೪೦“ಯಂ ನೋ ಅಪುಚ್ಛಿತ್ಥ ತುವಂ ಭದನ್ತೇ, ಸಬ್ಬೇವ ಬ್ಯಾಕರಿಮ್ಹ ಯಥಾಪಜಾನಂ।
ಮಯಮ್ಪಿ ಪುಚ್ಛಾಮ ತುವಂ ಭದನ್ತೇ, ಕಸ್ಮಾ ಭವಂಪೋಸಥಿಕೋ ನು ಬ್ರಹ್ಮೇ”ತಿ॥

ಸೋಪಿ ನೇಸಂ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ -

೧೪೧"ಅನೂಪಲಿತ್ತೋ ಮಮ ಅಸ್ಸಮಮ್ಹಿ, ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಮುಹುತ್ತಂ ನಿಸೀದಿ।
ಸೋ ಮಂ ಅವೇದೀ ಗತಿಮಾಗತಿಞ್ಚ, ನಾಮಞ್ಚ ಗೋತ್ತಂ ಚರಣಞ್ಚ ಸಬ್ಬಂ॥

೧೪೨"ಏವಮ್ಪಹಂ ನ ವನ್ದಿ ತಸ್ಸ ಪಾದೇ, ನ ಚಾಪಿ ನಂ ಮಾನಗತೇನ ಪುಚ್ಛಿಂ।
ತಸ್ಮಾ ಅಹಂಪೋಸಥಂ ಪಾಲಯಾಮಿ, ಮಾನೋ ಮಮಂ ಮಾ ಪುನರಾಗಮಾಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಂ ನೋತಿ** ಯಂ ಅತ್ಥಂ ತ್ವಂ ಅಮ್ಹೇ ಅಪುಚ್ಛಿ। **ಯಥಾಪಜಾನನ್ತಿ** ಅತ್ತನೋ ಪಜಾನನನಿಯಾಮೇನ ತಂ ಮಯಂ ಬ್ಯಾಕರಿಮ್ಹ। **ಅನೂಪಲಿತ್ತೋತಿ** ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇಹಿ ಅಲಿತ್ತೋ। **ಸೋ ಮಂ ಅವೇದೀತಿ** ಸೋ ಮಮ ಇದಾನಿ ಗನ್ತಬ್ಬಟ್ಠಾನಞ್ಚ ಗತಟ್ಠಾನಞ್ಚ "ಅನಾಗತೇ ತ್ವಂ ಏವಂನಾಮೋ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ ಏವಂಗೋತ್ತೋ, ಏವರೂಪಂ ತೇ ಸೀಲಚರಣಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಏವಂ ನಾಮಞ್ಚ ಗೋತ್ತಞ್ಚ ಚರಣಞ್ಚ ಸಬ್ಬಂ ಮಂ ಅವೇದಿ ಜಾನಾಪೇಸಿ, ಕಥೇಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏವಮ್ಪಹಂ ನ ವನ್ದೀತಿ** ಏವಂ ಕಥೇನ್ತಸ್ಸಪಿ ತಸ್ಸ ಅಹಂ ಅತ್ತನೋ ಮಾನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪಾದೇ ನ ವನ್ದಿನ್ತಿ।

ಏವಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಉಪೋಸಥಕಾರಣಂ ಕಥೇತ್ವಾ ತೇ ಓವದಿತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಪಾವಿಸಿ, ಇತರೇಪಿ ಯಥಾಟ್ಠಾನಾನಿ ಅಗಮಂಸು। ಮಹಾಸತ್ತೋ ಅಪರಿಹೀನಜ್ಝಾನೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣೋ ಅಹೋಸಿ, ಇತರೇ ಚ ತಸ್ಸೋವಾದೇ ಠತ್ವಾ ಸಗ್ಗಪರಾಯಣಾ ಅಹೇಸುಂ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ಏವಂ ಉಪಾಸಕಾ, ಉಪೋಸಥೋ ನಾಮೇಸ ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾನಂ ವಂಸೋ, ಉಪವಸಿತಬ್ಬೋ ಉಪೋಸಥವಾಸೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ – "ತದಾ ಕಪೋತೋ ಅನುರುದ್ಧೋ ಅಹೋಸಿ, ಅಚ್ಛೋ ಕಸ್ಸಪೋ, ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ, ಸಪ್ಪೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ತಾಪಸೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಪಞ್ಚುಪೋಸಥಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಸತ್ತಮಾ।

[೪೯೧] ೮. ಮಹಾಮೋರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸಚೇ ಹಿ ತ್ಯಾಹಂ ಧನಹೇತು ಗಾಹಿತೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಞ್ಹಿ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸತ್ಥಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಭಿಕ್ಖು ಅಯಂ ನನ್ದಿರಾಗೋ ತಾದಿಸಂ ಕಿಂ ನಾಮ ನಾಲೋಲೇಸ್ಸತಿ, ನ ಹಿ ಸಿನೇರುಉಬ್ಬಾಹನಕವಾತೋ ಸಾಮನ್ತೇ ಪುರಾಣಪಣ್ಣಸ್ಸ ಲಜ್ಜತಿ, ಪುಬ್ಬೇ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಸತಾನಿ ಅನ್ತೋಕಿಲೇಸಸಮುದಾಚಾರಂ ವಾರೇತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತೇ ವಿಸುದ್ಧಸತ್ತೇಪೇಸ ಆಲೋಲೇಸಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಚ್ಚನ್ತಪದೇಸೇ ಮೋರಸಕುಣಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ। ಗಬ್ಭೇ ಪರಿಪಾಕಗತೇ ಮಾತಾ ಗೋಚರಭೂಮಿಯಂ ಅಣ್ಡಂ ಪಾತೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅಣ್ಡಞ್ಚ ನಾಮ ಮಾತು ಅರೋಗಭಾವೇ ಸತಿ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ದೀಘಜಾತಿಕಾದಿಪರಿಪನ್ಥೇ ಚ ಅವಿಜ್ಜಮಾನೇ ನ ನಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಮಾ ತಂ ಅಣ್ಡಂ ಕಣಿಕಾರಮಕುಲಂ ವಿಯ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಹುತ್ವಾ ಪರಿಣತಕಾಲೇ ಅತ್ತನೋ ಧಮ್ಮತಾಯ ಭಿಜ್ಜಿ, ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ಮೋರಚ್ಛಾಪೋ ನಿಕ್ಖಮಿ। ತಸ್ಸ ದ್ವೇ ಅಕ್ಖೀನಿ ಜಿಞ್ಜುಕಾಫಲಸದಿಸಾನಿ, ತುಣ್ಡಂ ಪವಾಳವಣ್ಣಂ, ತಿಸ್ಸೋ ರತ್ತರಾಜಿಯೋ ಗೀವಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಿಟ್ಠಿಮಜ್ಝೇನ ಅಗಮಂಸು। ಸೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಭಣ್ಡಸಕಟಮತ್ತಸರೀರೋ ಅಭಿರೂಪೋ ಅಹೋಸಿ। ತಂ ಸಬ್ಬೇ ನೀಲಮೋರಾ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಕತ್ವಾ ಪರಿವಾರಯಿಂಸು।

ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಉದಕಸೋಣ್ಡಿಯಂ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ರೂಪಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಹಂ ಸಬ್ಬಮೋರೇಹಿ ಅತಿರೇಕರೂಪಸೋಭೋ, ಸಚಾಹಂ ಇಮೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮನುಸ್ಸಪಥೇ ವಸಿಸ್ಸಾಮಿ, ಪರಿಪನ್ಥೋ ಮೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ,

ಹಿಮವನ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಕೋವ ಫಾಸುಕಟ್ಠಾನೇ ವಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ಮೋರೇಸು ಪಟಿಸಲ್ಲೀನೇಸು ಕಞ್ಚಿ ಅಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತಿಸ್ಸೋ ಪಬ್ಬತರಾಜಿಯೋ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಚತುತ್ಥಾಯ ಪಬ್ಬತರಾಜಿಯಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅರಞ್ಞೇ ಪದುಮಸಞ್ಛನ್ನೋ ಜಾತಸ್ಸರೋ ಅತ್ಥಿ, ತಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಏಕಂ ಪಬ್ಬತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಠಿತೋ ಮಹಾನಿಗ್ರೋಧರುಕ್ಖೋ ಅತ್ಥಿ, ತಸ್ಸ ಸಾಖಾಯ ನಿಲೀಯಿ। ತಸ್ಸ ಪನ ಪಬ್ಬತಸ್ಸ ವೇಮಜ್ಝೇ ಮನಾಪಾ ಗುಹಾ ಅತ್ಥಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ವಸಿತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಪಮುಖೇ ಪಬ್ಬತತಲೇ ನಿಲೀಯಿ। ತಂ ಪನ ಠಾನಂ ನೇವ ಹೇಟ್ಠಾಭಾಗೇನ ಅಭಿರುಹಿತುಂ, ನ ಉಪರಿಭಾಗೇನ ಓತರಿತುಂ ಸಕ್ಕಾ, ಬಿಳಾಲದೀಘಜಾತಿಕಮನುಸ್ಸಭಯೇಹಿ ವಿಮುತ್ತಂ। ಸೋ "ಇದಂ ಮೇ ಫಾಸುಕಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ ತಂ ದಿವಸಂ ತತ್ಥೇವ ವಸಿತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಪಬ್ಬತಗುಹಾತೋ ಉಟ್ಠಾಯ ಪಬ್ಬತಮತ್ಥಕೇ ಪುರತ್ಥಾಭಿಮುಖೋ ನಿಸಿನ್ನೋ ಉದೇನ್ತಂ ಸೂರಿಯಮಣ್ಡಲಂ ದಿಸ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ದಿವಾರಕ್ಖಾವರಣತ್ಥಾಯ "ಉದೇತಯಂ ಚಕ್ಖುಮಾ ಏಕರಾಜಾ"ತಿ ಪರಿತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಗೋಚರಭೂಮಿಯಂ ಓತರಿತ್ವಾ ಗೋಚರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಾಯಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪಬ್ಬತಮತ್ಥಕೇ ಪಚ್ಛಾಭಿಮುಖೋ ನಿಸಿನ್ನೋ ಅತ್ಥಙ್ಗತಂ ಸೂರಿಯಮಣ್ಡಲಂ ದಿಸ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ರತ್ತಿರಕ್ಖಾವರಣತ್ಥಾಯ "ಅಪೇತಯಂ ಚಕ್ಖುಮಾ ಏಕರಾಜಾ"ತಿ ಪರಿತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಏತೇನುಪಾಯೇನ ವಸತಿ।

ಅಥ ನಂ ಏಕದಿವಸಂ ಏಕೋ ಲುದ್ದಪುತ್ತೋ ಅರಞ್ಞೇ ವಿಚರನ್ತೋ ಪಬ್ಬತಮತ್ಥಕೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ಮೋರಂ ದಿಸ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ನಿವೇಸನಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮರಣಾಸನ್ನಕಾಲೇ ಪುತ್ತಂ ಆಹ - "ತಾತ, ಚತುತ್ಥಾಯ ಪಬ್ಬತರಾಜಿಯಾ ಅರಞ್ಞೇ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ಮೋರೋ ಅತ್ಥಿ, ಸಚೇ ರಾಜಾ ಪುಚ್ಛತಿ, ಆಚಿಕ್ಖೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ। ಅಥೇಕಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಖೇಮಾ ನಾಮ ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇ ಸುಪಿನಂ ಪಸ್ಸಿ। ಏವರೂಪೋ ಸುಪಿನೋ ಅಹೋಸಿ - "ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ಮೋರೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ಸಾ ಸಾಧುಕಾರಂ ದತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಾತಿ, ಮೋರೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಪಕ್ಕಾಮಿ"। ಸಾ "ಮೋರರಾಜಾ ಗಚ್ಛತಿ, ಗಣ್ಹಥ ನ"ನ್ತಿ ವದನ್ತೀಯೇವ ಪಬುಜ್ಝಿ, ಪಬುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಚ ಪನ ಸುಪಿನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಸುಪಿನೋತಿ ವುತ್ತೇ ರಾಜಾ ನ ಆದರಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ, 'ದೋಹಳೋ ಮೇ'ತಿ ವುತ್ತೇ ಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ದೋಹಳಿನೀ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ "ಭದ್ದೇ, ಕಿಂ ತೇ ಅಫಾಸುಕ"ನ್ತಿ। "ದೋಹಳೋ ಮೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ"ತಿ। "ಕಿಂ ಇಚ್ಛಸಿ ಭದ್ದೇ"ತಿ? "ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಸ್ಸ ಮೋರಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ಸೋತುಂ ದೇವಾ"ತಿ। "ಭದ್ದೇ, ಕುತೋ ಏವರೂಪಂ ಮೋರಂ ಲಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ? "ದೇವ, ಸಚೇ ನ ಲಭಾಮಿ, ಜೀವಿತಂ ಮೇ ನತ್ಥೀ"ತಿ। "ಭದ್ದೇ, ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿ, ಸಚೇ ಕತ್ಥಚಿ ಅತ್ಥಿ, ಲಭಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ರಾಜಾ ನಂ ಅಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜಾಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಅಮಚ್ಚೇ ಪುಚ್ಛಿ "ಅಮ್ಭೋ, ದೇವೀ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಸ್ಸ ಮೋರಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ಸೋತುಕಾಮಾ, ಮೋರಾ ನಾಮ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಾ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ? "ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಜಾನಿಸ್ಸನ್ತಿ ದೇವಾ"ತಿ।

ರಾಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಮಾಹಂಸು "ಮಹಾರಾಜ ಜಲಜೇಸು ಮಚ್ಛಕಚ್ಛಪಕಕ್ಕಟಕಾ, ಥಲಜೇಸು ಮಿಗಾ ಹಂಸಾ ಮೋರಾ ತಿತ್ತಿರಾ ಏತೇ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಾ ಚ ಮನುಸ್ಸಾ ಚ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಾ ಹೋನ್ತೀತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಲಕ್ಖಣಮನ್ತೇಸು ಆಗತ"ನ್ತಿ। ರಾಜಾ ಅತ್ತನೋ ವಿಜಿತೇ ಲುದ್ದಪುತ್ತೇ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ "ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ಮೋರೋ ವೋ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೇಸಾ "ನ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಯಸ್ಸ ಪನ ಪಿತರಾ ಆಚಿಕ್ಖಿತಂ, ಸೋ ಆಹ - "ಮಯಾಪಿ ನ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋ, ಪಿತಾ ಪನ ಮೇ 'ಅಸುಕಟ್ಠಾನೇ ನಾಮ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ಮೋರೋ ಅತ್ಥೀ'ತಿ ಕಥೇಸೀ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ "ಸಮ್ಮ, ಮಯ್ಹಞ್ಚ ದೇವಿಯಾ ಚ ಜೀವಿತಂ ದಿನ್ನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಆನೇಹೀ"ತಿ ಬಹುಂ ಧನಂ ದತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ಸೋ ಪುತ್ತದಾರಸ್ಸ ಧನಂ ದತ್ವಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಾಸೇ ಓಡ್ಡೇತ್ವಾ "ಅಜ್ಜ ಬಜ್ಝಿಸ್ಸತಿ, ಅಜ್ಜ ಬಜ್ಝಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಅಬಜ್ಝಿತ್ವಾವ ಮತೋ, ದೇವೀಪಿ ಪತ್ಥನಂ ಅಲಭನ್ತೀ ಮತಾ। ರಾಜಾ "ತಂ ಮೋರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪಿಯಭರಿಯಾ ಮೇ ಮತಾ"ತಿ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಕೋಧವಸಿಕೋ ಹುತ್ವಾ "ಹಿಮವನ್ತೇ ಚತುತ್ಥಾಯ ಪಬ್ಬತರಾಜಿಯಾ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ಮೋರೋ ಚರತಿ, ತಸ್ಸ ಮಂಸಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಅಜರಾ ಅಮರಾ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟೇ ಲಿಖಾಪೇತ್ವಾ ತಂ ಪಟ್ಟಂ ಸಾರಮಞ್ಜೂಸಾಯಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಕಾಲಮಕಾಸಿ।

ಅಥ ಅಞ್ಞೋ ರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟೇ ಅಕ್ಖರಾನಿ ದಿಸ್ವಾ “ಅಜರೋ ಅಮರೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ತಸ್ಸ ಗಹಣತ್ಥಾಯ ಏಕಂ ಲುದ್ದಪುತ್ತಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋಪಿ ತತ್ಥೇವ ಮತೋ। ಏವಂ ಛ ರಾಜಪರಿವಟ್ಟಾ ಗತಾ, ಛ ಲುದ್ದಪುತ್ತಾ ಹಿಮವನ್ತೇಯೇವ ಮತಾ। ಸತ್ತಮೇನ ಪನ ರಞ್ಞಾ ಪೇಸಿತೋ ಸತ್ತಮೋ ಲುದ್ದೋ “ಅಜ್ಜ ಅಜ್ಜೇವಾ”ತಿ ಸತ್ತ ಸಂವಚ್ಛರಾನಿ ಬಜ್ಝಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ಕಿಂ ನು ಖೋ ಇಮಸ್ಸ ಮೋರರಾಜಸ್ಸ ಪಾದೇ ಪಾಸಸ್ಸ ಅಸಞ್ಚರಣಕಾರಣ”ನ್ತಿ? ಅಥ ನಂ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಸಾಯಂಪಾತಂ ಪರಿತ್ತಂ ಕರೋನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ “ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಅಞ್ಞೋ ಮೋರೋ ನತ್ಥಿ, ಇಮಿನಾ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿನಾ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಾನುಭಾವೇನ ಚೇವ ಪರಿತ್ತಾನುಭಾವೇನ ಚಸ್ಸ ಪಾದೋ ಪಾಸೇ ನ ಬಜ್ಝತೀ”ತಿ ನಯತೋ ಪರಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚನ್ತಜನಪದಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಂ ಮೋರಿಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಯಥಾ ಸಾ ಅಚ್ಛರಾಯ ಪಹಟಾಯ ವಸ್ಸತಿ, ಪಾಣಿಮ್ಹಿ ಪಹಟೇ ನಚ್ಚತಿ, ಏವಂ ಸಿಕ್ಖಾಪೇತ್ವಾ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪರಿತ್ತಕರಣತೋ ಪುರೇತರಮೇವ ಪಾಸಂ ಓಡ್ಡೇತ್ವಾ ಅಚ್ಛರಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಮೋರಿಂ ವಸ್ಸಾಪೇಸಿ। ಮೋರೋ ತಸ್ಸಾ ಸದ್ದಂ ಸುಣಿ, ತಾವದೇವಸ್ಸ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಸತಾನಿ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಕಿಲೇಸೋ ಫಣಂ ಕರಿತ್ವಾ ದಣ್ಡೇನ ಪಹಟಾಸೀವಿಸೋ ವಿಯ ಉಟ್ಠಹಿ। ಸೋ ಕಿಲೇಸಾತುರೋ ಹುತ್ವಾ ಪರಿತ್ತಂ ಕಾತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣಿತ್ವಾವ ವೇಗೇನ ತಸ್ಸಾ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಾಸೇ ಪಾದಂ ಪವೇಸೇನ್ತೋಯೇವ ಆಕಾಸಾ ಓತರಿ। ಸತ್ತ ವಸ್ಸಸತಾನಿ ಅಸಞ್ಚರಣಕಪಾಸೋ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಸಞ್ಚರಿತ್ವಾ ಪಾದಂ ಬನ್ಧಿ।

ಅಥ ನಂ ಲುದ್ದಪುತ್ತೋ ಯಟ್ಠಿಅಗ್ಗೇ ಓಲಮ್ಬನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ಇಮಂ ಮೋರರಾಜಂ ಛ ಲುದ್ದಪುತ್ತಾ ಬನ್ಧಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು, ಅಹಮ್ಪಿ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ನಾಸಕ್ಖಿಂ, ಅಜ್ಜ ಪನೇಸ ಇಮಂ ಮೋರಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಕಿಲೇಸಾತುರೋ ಹುತ್ವಾ ಪರಿತ್ತಂ ಕಾತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣಿತ್ವಾ ಆಗಮ್ಮ ಪಾಸೇ ಬದ್ಧೋ ಹೇಟ್ಠಾಸೀಸಕೋ ಓಲಮ್ಬತಿ, ಏವರೂಪೋ ಮೇ ಸೀಲವಾ ಕಿಲಮಿತೋ, ಏವರೂಪಂ ರಞ್ಞೋ ಪಣ್ಣಾಕಾರತ್ಥಾಯ ನೇತುಂ ಅಯುತ್ತಂ, ಕಿಂ ಮೇ ರಞ್ಞಾ ದಿನ್ನೇನ ಸಕ್ಕಾರೇನ, ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸ್ಸಾಮಿ ನ”ನ್ತಿ। ಪುನ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ಅಯಂ ನಾಗಬಲೋ ಥಾಮಸಮ್ಪನ್ನೋ ಮಯಿ ಉಪಸಙ್ಕಮನ್ತೇ ‘ಏಸ ಮಂ ಮಾರೇತುಂ ಆಗಚ್ಛತೀ’ತಿ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತೋ ಫನ್ದಮಾನೋ ಪಾದಂ ವಾ ಪಕ್ಖಂ ವಾ ಭಿನ್ದೇಯ್ಯ, ಅನುಪಗನ್ತ್ವಾ ಪನ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೇ ಠತ್ವಾ ಖುರಪ್ಪೇನಸ್ಸ ಪಾಸಂ ಛಿನ್ದಿಸ್ಸಾಮಿ, ತತೋ ಸಯಮೇವ ಯಥಾರುಚಿಯಾ ಗಮಿಸ್ಸತೀ”ತಿ। ಸೋ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೇ ಠತ್ವಾ ಧನುಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಖುರಪ್ಪಂ ಸನ್ನಯ್ಹಿತ್ವಾ ಆಕಡ್ಢಿ। ಮೋರೋಪಿ “ಅಯಂ ಲುದ್ದಕೋ ಮಂ ಕಿಲೇಸಾತುರಂ ಕತ್ವಾ ಬದ್ಧಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ನಿರಾಸಙ್ಕೋ ಆಗಚ್ಛಿಸ್ಸತಿ, ಕಹಂ ನು ಖೋ ಸೋ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ವಿಲೋಕೇತ್ವಾ ಧನುಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಠಿತಂ ದಿಸ್ವಾ “ಮಾರೇತ್ವಾ ಮಂ ಆದಾಯ ಗನ್ತುಕಾಮೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನೋ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತೋ ಹುತ್ವಾ ಜೀವಿತಂ ಯಾಚನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೪೩."ಸಚೇ ಹಿ ತ್ಯಾಹಂ ಧನಹೇತು ಗಾಹಿತೋ, ಮಾ ಮಂ ವಧೀ ಜೀವಗಾಹಂ ಗಹೇತ್ವಾ।
ರಞ್ಞೋ ಚ ಮಂ ಸಮ್ಮ ಉಪನ್ತಿಕಂ ನೇಹಿ, ಮಞ್ಞೇ ಧನಂ ಲಚ್ಛಸಿನಪ್ಪರೂಪ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಚೇ ಹಿ ತ್ಯಾಹ**ನ್ತಿ ಸಚೇ ಹಿ ತೇ ಅಹಂ। **ಉಪನ್ತಿಕಂ ನೇಹೀ**ತಿ ಉಪಸನ್ತಿಕಂ ನೇಹಿ। **ಲಚ್ಛಸಿನಪ್ಪರೂಪ**ನ್ತಿ ಲಚ್ಛಸಿ ಅನಪ್ಪಕರೂಪಂ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಲುದ್ದಪುತ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ – “ಮೋರರಾಜಾ, ‘ಅಯಂ ಮಂ ವಿಜ್ಝಿತುಕಾಮತಾಯ ಖುರಪ್ಪಂ ಸನ್ನಯ್ಹೀ’ತಿ ಮಞ್ಞತಿ, ಅಸ್ಸಾಸೇಸ್ಸಾಮಿ ನ”ನ್ತಿ। ಸೋ ಅಸ್ಸಾಸೇನ್ತೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೪೪."ನ ಮೇ ಅಯಂ ತುಯ್ಹ ವಧಾಯ ಅಜ್ಜ, ಸಮಾಹಿತೋ ಚಾಪಧುರೇ ಖುರಪ್ಪೋ।
ಪಾಸಞ್ಚ ತ್ಯಾಹಂ ಅಧಿಪಾತಯಿಸ್ಸಂ, ಯಥಾಸುಖಂ ಗಚ್ಛತು ಮೋರರಾಜಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಧಿಪಾತಯಿಸ್ಸ**ನ್ತಿ ಛಿನ್ದಯಿಸ್ಸಂ।

ತತೋ ಮೋರರಾಜಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೪೫"ಯಂ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ಮಮಾನುಬನ್ಧಿ, ರತ್ತಿನ್ದಿವಂ ಖುಪ್ಪಿಪಾಸಂ ಸಹನ್ತೋ।
ಅಥ ಕಿಸ್ಸ ಮಂ ಪಾಸವಸೂಪನೀತಂ, ಪಮುತ್ತವೇ ಇಚ್ಛಸಿ ಬನ್ಧನಸ್ಮಾ॥

೧೪೬"ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವಿರತೋ ನುಸಜ್ಜ, ಅಭಯಂ ನು ತೇ ಸಬ್ಬಭೂತೇಸು ದಿನ್ನಂ।
ಯಂ ಮಂ ತುವಂ ಪಾಸವಸೂಪನೀತಂ, ಪಮುತ್ತವೇ ಇಚ್ಛಸಿ ಬನ್ಧನಸ್ಮಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯನ್ತಿ** ಯಸ್ಮಾ ಮಂ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ತ್ವಂ ಅನುಬನ್ಧಿ, ತಸ್ಮಾ ತಂ ಪುಚ್ಛಾಮಿ, ಅಥ ಕಿಸ್ಸ ಮಂ ಪಾಸವಸಂ ಉಪನೀತಂ ಬನ್ಧನಸ್ಮಾ ಪಮೋಚೇತುಂ ಇಚ್ಛಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಿರತೋ ನುಸಜ್ಜಾತಿ** ವಿರತೋ ನುಸಿ ಅಜ್ಜ। **ಸಬ್ಬಭೂತೇಸೂತಿ** ಸಬ್ಬಸತ್ತಾನಂ।

ಇತೋ ಪರಂ -

೧೪೭"ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವಿರತಸ್ಸ ಬ್ರೂಹಿ, ಅಭಯಞ್ಚ ಯೋ ಸಬ್ಬಭೂತೇಸು ದೇತಿ।
ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ಮೋರರಾಜೇತಮತ್ಥಂ, ಇತೋ ಚುತೋ ಕಿಂ ಲಭತೇ ಸುಖಂ ಸೋ॥

೧೪೮"ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವಿರತಸ್ಸ ಬ್ರೂಮಿ, ಅಭಯಞ್ಚ ಯೋ ಸಬ್ಬಭೂತೇಸು ದೇತಿ।
ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಲಭತೇ ಪಸಂಸಂ, ಸಗ್ಗಞ್ಚ ಸೋ ಯಾತಿ ಸರೀರಭೇದಾ॥

೧೪೯"ನ ಸನ್ತಿ ದೇವಾ ಇತಿ ಆಹು ಏಕೇ, ಇಧೇವ ಜೀವೋ ವಿಭವಂ ಉಪೇತಿ।
ತಥಾ ಫಲಂ ಸುಕತದುಕ್ಕಟಾನಂ, ದತ್ತುಪಞ್ಞತ್ತಞ್ಚ ವದನ್ತಿ ದಾನಂ।
ತೇಸಂ ವಚೋ ಅರಹತಂ ಸದ್ದಹಾನೋ, ತಸ್ಮಾ ಅಹಂ ಸಕುಣೇ ಬಾಧಯಾಮೀ"ತಿ॥ -

ಇಮಾ ಉತ್ತಾನಸಮ್ಬನ್ಧಗಾಥಾ ಪಾಳಿನಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಾ।

ತತ್ಥ **ಇತಿ ಆಹು ಏಕೇತಿ** ಏಕಚ್ಚೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂ ಕಥೇನ್ತಿ। **ತೇಸಂ ವಚೋ ಅರಹತಂ ಸದ್ದಹಾನೋತಿ** ತಸ್ಸ ಕಿರ ಕುಲೂಪಕಾ ಉಚ್ಛೇದವಾದಿನೋ ನಗ್ಗಸಮಣಕಾ। ತೇ ತಂ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಞಾಣಸ್ಸ ಉಪನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪನ್ನಮ್ಪಿ ಸತ್ತಂ ಉಚ್ಛೇದವಾದಂ ಗಣ್ಹಾಪೇಸುಂ। ಸೋ ತೇಹಿ ಸಂಸಗ್ಗೇನ "ಕುಸಲಾಕುಸಲಂ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಕುಣೇ ಮಾರೇತಿ। ಏವಂ ಮಹಾಸಾವಜ್ಜಾ ಏಸಾ ಅಸಪ್ಪುರಿಸಸೇವನಾ ನಾಮ। ತೇಯೇವ ಅಯಂ "ಅರಹನ್ತೋ"ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನೋ ಏವಮಾಹ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತೋ "ತಸ್ಸೇವ ಪರಲೋಕಸ್ಸ ಅತ್ಥಿಭಾವಂ ಕಥೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಾಸಯಟ್ಠಿಯಂ ಅಧೋಸಿರೋ ಓಲಮ್ಬಮಾನೋವ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೫೦"ಚನ್ದೋ ಚ ಸುರಿಯೋ ಚ ಉಭೋ ಸುದಸ್ಸನಾ, ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಓಭಾಸಯಮನ್ತಲಿಕ್ಖೇ।
ಇಮಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ ಪರಸ್ಸ ವಾ ತೇ, ಕಥಂ ನು ತೇ ಆಹು ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಇಮಸ್ಸಾತಿ** ಕಿಂ ನು ತೇ ಇಮಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿ, ಉದಾಹು ಪರಲೋಕಸ್ಸಾತಿ। ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ವಾ ಏತಂ ಸಾಮಿವಚನಂ। **ಕಥಂ ನು ತೇತಿ** ಏತೇಸು ವಿಮಾನೇಸು ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯದೇವಪುತ್ತೇ ಕಥಂ ನು ಕಥೇನ್ತಿ, ಕಿಂ ಅತ್ಥೀತಿ ಕಥೇನ್ತಿ, ಉದಾಹು ನತ್ಥೀತಿ, ಕಿಂ ವಾ ದೇವಾ, ಉದಾಹು ಮನುಸ್ಸಾತಿ?

ಉದ್ದಪುತ್ತೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೫೧"ಚನ್ದೋ ಚ ಸುರಿಯೋ ಚ ಉಭೋ ಸುದಸ್ಸನಾ, ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಓಭಾಸಯಮನ್ತಲಿಕ್ಖೇ।
ಪರಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ ನ ತೇ ಇಮಸ್ಸ, ದೇವಾತಿ ತೇ ಆಹು ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ"ತಿ॥

ಅಥ ನಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಆಹ -

೧೫೨"ಏತ್ಥೇವ ತೇ ನೀಹತಾ ಹೀನವಾದಾ, ಅಹೇತುಕಾ ಯೇ ನ ವದನ್ತಿ ಕಮ್ಮಂ।
ತಥಾ ಫಲಂ ಸುಕತದುಕ್ಕಟಾನಂ, ದತ್ತುಪಞ್ಞತ್ತಂ ಯೇ ಚ ವದನ್ತಿ ದಾನ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಏತ್ಥೇವ ತೇ ನಿಹತಾ ಹೀನವಾದಾ**ತಿ ಸಚೇ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾ ದೇವಲೋಕೇ ಠಿತಾ, ನ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ, ಸಚೇ ಚ ತೇ ದೇವಾ, ನ ಮನುಸ್ಸಾ, ಏತ್ಥೇವ ಏತ್ತಕೇ ಬ್ಯಾಕರಣೇ ತೇ ತವ ಕುಲೂಪಕಾ ಹೀನವಾದಾ ನೀಹತಾ ಹೋನ್ತಿ। **ಅಹೇತುಕಾ** "ವಿಸುದ್ಧಿಯಾ ವಾ ಸಂಕಿಲೇಸಸ್ಸ ವಾ ಹೇತುಭೂತಂ ಕಮ್ಮಂ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಏವಂವಾದಾ। **ದತ್ತುಪಞ್ಞತ್ತ**ನ್ತಿ ಯೇ ಚ ದಾನಂ "ಬಾಲಕೇಹಿ ಪಞ್ಞತ್ತ"ನ್ತಿ ವದನ್ತಿ।

ಸೋ ಮಹಾಸತ್ತೇ ಕಥೇನ್ತೇ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಗಾಥಾದ್ವಯಮಾಹ -

೧೫೩"ಅದ್ಧಾ ಹಿ ಸಚ್ಚಂ ವಚನಂ ತವೇದಂ, ಕಥಞ್ಹಿ ದಾನಂ ಅಫಲಂ ಭವೇಯ್ಯ।
ತಥಾ ಫಲಂ ಸುಕತದುಕ್ಕಟಾನಂ, ದತ್ತುಪಞ್ಞತ್ತಞ್ಚ ಕಥಂ ಭವೇಯ್ಯ॥

೧೫೪"ಕಥಂಕರೋ ಕಿನ್ತಿಕರೋ ಕಿಮಾಚರಂ, ಕಿಂ ಸೇವಮಾನೋ ಕೇನ ತಪೋಗುಣೇನ।
ಅಕ್ಖಾಹಿ ಮೇ ಮೋರರಾಜೇತಮತ್ಥಂ, ಯಥಾ ಅಹಂ ನೋ ನಿರಯಂ ಪತೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದತ್ತುಪಞ್ಞತ್ತಞ್ಚಾ**ತಿ ದಾನಞ್ಚ ದತ್ತುಪಞ್ಞತ್ತಂ ನಾಮ ಕಥಂ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಥಂಕರೋ**ತಿ ಕತರಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ। **ಕಿನ್ತಿಕರೋ**ತಿ ಕೇನ ಕಾರಣೇನ ಕರೋನ್ತೋ ಅಹಂ ನಿರಯಂ ನ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಂ। ಇತರಾನಿ ತಸ್ಸೇವ ವೇವಚನಾನಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತೋ "ಸಚಾಹಂ ಇಮಂ ಪಞ್ಹಂ ನ ಕಥೇಸ್ಸಾಮಿ, ಮನುಸ್ಸಲೋಕೋ ತುಚ್ಛೋ ವಿಯ ಕತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತಥೇವಸ್ಸ ಧಮ್ಮಿಕಾನಂ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಅತ್ಥಿಭಾವಂ ಕಥೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೫೫"ಯೇ ಕೇಚಿ ಅತ್ಥಿ ಸಮಣಾ ಪಥಬ್ಯಾ, ಕಾಸಾಯವತ್ಥಾ ಅನಗಾರಿಯಾ ತೇ।
ಪಾತೋವ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತಿ ಕಾಲೇ, ವಿಕಾಲಚರಿಯಾ ವಿರತಾ ಹಿ ಸನ್ತೋ॥

೧೫೬"ತೇ ತತ್ಥ ಕಾಲೇನುಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ, ಪುಚ್ಛಾಹಿ ಯಂ ತೇ ಮನಸೋ ಪಿಯಂ ಸಿಯಾ।
ತೇ ತೇ ಪವಕ್ಖನ್ತಿ ಯಥಾಪಜಾನಂ, ಇಮಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ ಪರಸ್ಸ ಚತ್ಥ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸನ್ತೋ**ತಿ ಸನ್ತಪಾಪಾ ಪಣ್ಡಿತಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ। **ಯಥಾಪಜಾನ**ನ್ತಿ ತೇ ತುಯ್ಹಂ ಅತ್ತನೋ ಪಜಾನನನಿಯಾಮೇನ ವಕ್ಖನ್ತಿ, ಕಙ್ಖಂ ತೇ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಕಥೇಸ್ಸನ್ತಿ। **ಇಮಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ ಪರಸ್ಸ ಚತ್ಥ**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ನಾಮ ಕಮ್ಮೇನ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತಿ, ಇಮಿನಾ ದೇವಲೋಕೇ, ಇಮಿನಾ ನಿರಯಾದೀಸೂತಿ ಏವಂ ಇಮಸ್ಸ ಚ ಪರಸ್ಸ ಚ ಲೋಕಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ಆಚಿಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತೇ ಪುಚ್ಛಾತಿ।

ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ನಿರಯಭಯೇನ ತಜ್ಜೇಸಿ। ಸೋ ಪನ ಪೂರಿತಪಾರಮೀ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸೂರಿಯರಸ್ಮಿಸಮ್ಫಸ್ಸಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಠಿತಂ ಪರಿಣತಪದುಮಂ ವಿಯ ಪರಿಪಾಕಗತಞಾಣೋ ವಿಚರತಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುಣನ್ತೋ ಠಿತಪದೇನೇವ ಠಿತೋ ಸಙ್ಖಾರೇ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ತಿಲಕ್ಖಣಂ ಸಮ್ಮಸನ್ತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಞಾಣಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿ। ತಸ್ಸ ಪಟಿವೇಧೋ ಚ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಪಾಸತೋ ಮೋಕ್ಖೋ ಚ ಏಕಕ್ಖಣೇಯೇವ ಅಹೋಸಿ। ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಪದಾಲೇತ್ವಾ ಭವಪರಿಯನ್ತೇ ಠಿತೋವ ಉದಾನಂ ಉದಾನನ್ತೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೫೭.“ತಚಂವ ಜಿಣ್ಣಂ ಉರಗೋ ಪುರಾಣಂ, ಪಣ್ಡೂಪಲಾಸಂ ಹರಿತೋ ದುಮೋವ।
ಏಸಪ್ಪಹೀನೋ ಮಮ ಲುದ್ದಭಾವೋ, ಜಹಾಮಹಂ ಲುದ್ದಕಭಾವಮಜ್ಜಾ”ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಯಥಾ ಜಿಣ್ಣಂ ಪುರಾಣಂ ತಚಂ ಉರಗೋ ಜಹತಿ, ಯಥಾ ಚ ಹರಿತೋ ಸಮ್ಪಜ್ಜಮಾನನೀಲಪತ್ತೋ ದುಮೋ ಕತ್ಥಚಿ ಠಿತಂ ಪಣ್ಡುಪಲಾಸಂ ಜಹತಿ, ಏವಂ ಅಹಮ್ಪಿ ಅಜ್ಜ ಲುದ್ದಭಾವಂ ದಾರುಣಭಾವಂ ಜಹಿತ್ವಾ ಠಿತೋ, ಸೋ ದಾನಿ ಏಸ ಪಹೀನೋ ಮಮ ಲುದ್ದಭಾವೋ, ಸಾಧು ವತ ಜಹಾಮಹಂ ಲುದ್ದಕಭಾವಮಜ್ಜಾತಿ। **ಜಹಾಮಹ**ನ್ತಿ ಪಜಹಿಂ ಅಹನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಸೋ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇತ್ವಾ “ಅಹಂ ತಾವ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಬನ್ಧನೇಹಿ ಮುತ್ತೋ, ನಿವೇಸನೇ ಪನ ಮೇ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಠಪಿತಾ ಬಹೂ ಸಕುಣಾ ಅತ್ಥಿ, ತೇ ಕಥಂ ಮೋಚೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತಂ ಪುಚ್ಛಿ - “ಮೋರರಾಜ, ನಿವೇಸನೇ ಮೇ ಬಹೂ ಸಕುಣಾ ಬದ್ಧಾ ಅತ್ಥಿ, ತೇ ಕಥಂ ಮೋಚೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ? ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧತೋಪಿ ಸಬ್ಬಞ್ಞುಬೋಧಿಸತ್ತಾನಞ್ಞೇವ ಉಪಾಯಪರಿಗ್ಗಹಞಾಣಂ ಮಹನ್ತತರಂ ಹೋತಿ, ತೇನ ನಂ ಆಹ “ಯಂ ವೋ ಮಗ್ಗೇನ ಕಿಲೇಸೇ ಖಣ್ಡೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಞಾಣಂ ಪಟಿವಿದ್ಧಂ, ತಂ ಆರಬ್ಭ ಸಚ್ಚಕಿರಿಯಂ ಕರೋಥ, ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಬನ್ಧನಗತೋ ಸತ್ತೋ ನಾಮ ನ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ। ಸೋ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ದಿನ್ನನಯದ್ವಾರೇ ಠತ್ವಾ ಸಚ್ಚಕಿರಿಯಂ ಕರೋನ್ತೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೫೮.“ಯೇ ಚಾಪಿ ಮೇ ಸಕುಣಾ ಅತ್ಥಿ ಬದ್ಧಾ, ಸತಾನಿನೇಕಾನಿ ನಿವೇಸನಸ್ಮಿಂ।
ತೇಸಮ್ಪಹಂ ಜೀವಿತಮಜ್ಜ ದಮ್ಮಿ, ಮೋಕ್ಖಞ್ಚ ತೇ ಪತ್ತಾ ಸಕಂ ನಿಕೇತ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮೋಕ್ಖಞ್ಚ ತೇ ಪತ್ತಾ**ತಿ ಸ್ವಾಹಂ ಮೋಕ್ಖಂ ಪತ್ತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಞಾಣಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಠಿತೋ, ತೇ ಸತ್ತೇ ಜೀವಿತದಾನೇನ ಅನುಕಮ್ಪಾಮಿ, ಏತೇನ ಸಚ್ಚೇನ। **ಸಕಂ ನಿಕೇತ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ಸತ್ತಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೂತಿ ವದತಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಸಚ್ಚಕಿರಿಯಾಸಮಕಾಲಮೇವ ಸಬ್ಬೇ ಬನ್ಧನಾ ಮುಚ್ಚಿತ್ವಾ ತುಟ್ಠಿರವಂ ರವನ್ತಾ ಸಕಟ್ಠಾನಮೇವ ಅಗಮಿಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ತೇಸಂ ತೇಸಂ ಗೇಹೇಸು ಬಿಳಾಲೇ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಬನ್ಧನಗತೋ ಸತ್ತೋ ನಾಮ ನಾಹೋಸಿ। ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಹತ್ಥಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸೀಸಂ ಪರಾಮಸಿ। ತಾವದೇವ ಗಿಹಿಲಿಙ್ಗಂ ಅನ್ತರಧಾಯಿ, ಪಬ್ಬಜಿತಲಿಙ್ಗಂ ಪಾತುರಹೋಸಿ। ಸೋ ಸಟ್ಠಿವಸ್ಸಿಕತ್ಥೇರೋ ವಿಯ ಆಕಪ್ಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಟ್ಠಪರಿಕ್ಖಾರಧರೋ ಹುತ್ವಾ “ತ್ವಮೇವ ಮಮ ಪತಿಟ್ಠಾ ಅಹೋಸೀ”ತಿ ಮೋರರಾಜಸ್ಸ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ನನ್ದಮೂಲಕಪಬ್ಭಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಮೋರರಾಜಾಪಿ ಯಟ್ಠಿಅಗ್ಗತೋ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಗೋಚರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಗತೋ। ಇದಾನಿ ಲುದ್ದಸ್ಸ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ಪಾಸಹತ್ಥಸ್ಸ ಚರಿತ್ವಾಪಿ ಮೋರರಾಜಾನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ದುಕ್ಖಾ ಮುತ್ತಭಾವಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಓಸಾನಗಾಥಮಾಹ -

೧೫೯.“ಲುದ್ದೋ ಚರೀ ಪಾಸಹತ್ಥೋ ಅರಞ್ಞೇ, ಬಾಧೇತು ಮೋರಾಧಿಪತಿಂ ಯಸಸ್ಸಿಂ।
ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಮೋರಾಧಿಪತಿಂ ಯಸಸ್ಸಿಂ, ದುಕ್ಖಾ ಸ ಪಮುಚ್ಚಿ ಯಥಾಹಂ ಪಮುತ್ತೋ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಬಾಧೇತೂ**ತಿ ಮಾರೇತುಂ, ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ। **ಬನ್ಧಿತ್ವಾ**ತಿ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಠಿತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧಸಂವೇಗೋ ಹುತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯಥಾಹ**ನ್ತಿ ಯಥಾ ಅಹಂ ಸಯಮ್ಭುಞಾಣೇನ ಮುತ್ತೋ, ಏವಮೇವ ಸೋಪಿ ಮುತ್ತೋತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖು ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ತದಾ ಮೋರರಾಜಾ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ।

ಮಹಾಮೋರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಅಟ್ಠಮಾ।

[೪೯೨] ೯. ತಚ್ಛಸೂಕರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯದೇಸಮಾನಾ ವಿಚರಿಮ್ಹಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದ್ವೇ ಮಹಲ್ಲಕತ್ಥೇರೇ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಮಹಾಕೋಸಲೋ ಕಿರ ರಞ್ಞೋ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರಸ್ಸ ಧೀತರಂ ದೇನ್ತೋ ಧೀತು ನ್ಹಾನೀಯಮೂಲತ್ಥಾಯ ಕಾಸಿಗಾಮಂ ಅದಾಸಿ। ಪಸೇನದಿ ರಾಜಾ ಅಜಾತಸತ್ತುನಾ ಪಿತರಿ ಮಾರಿತೇ ತಂ ಗಾಮಂ ಅಚ್ಛಿನ್ದಿ। ತೇಸು ತಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಯುಜ್ಝನ್ತೇಸು ಪಠಮಂ ಅಜಾತಸತ್ತುಸ್ಸ ಜಯೋ ಅಹೋಸಿ। ಕೋಸಲರಾಜಾ ಪರಾಜಯಪ್ಪತ್ತೋ ಅಮಚ್ಚೇ ಪುಚ್ಛಿ "ಕೇನ ನು ಖೋ ಉಪಾಯೇನ ಅಜಾತಸತ್ತುಂ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾಮಾ"ತಿ। ಮಹಾರಾಜ, ಭಿಕ್ಖೂ ನಾಮ ಮನ್ತಕುಸಲಾ ಹೋನ್ತಿ, ಚರಪುರಿಸೇ ಪೇಸೇತ್ವಾ ವಿಹಾರೇ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕಥಂ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ। ರಾಜಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ "ಏಥ, ತುಮ್ಹೇ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾ ಹುತ್ವಾ ಭದನ್ತಾನಂ ಕಥಂ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ಚರಪುರಿಸೇ ಪಯೋಜೇಸಿ। ಜೇತವನೇಪಿ ಬಹೂ ರಾಜಪುರಿಸಾ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಹೋನ್ತಿ। ತೇಸು ದ್ವೇ ಮಹಲ್ಲಕತ್ಥೇರಾ ವಿಹಾರಪಚ್ಚನ್ತೇ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯಂ ವಸನ್ತಿ, ಏಕೋ ಧನುಗ್ಗಹತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ ನಾಮ, ಏಕೋ ಮನ್ತಿದತ್ತತ್ಥೇರೋ ನಾಮ। ತೇ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ಸುಪಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇ ಪಬುಜ್ಝಿಂಸು।

ತೇಸು ಧನುಗ್ಗಹತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ ಅಗ್ಗಿಂ ಜಾಲೇತ್ವಾ ಆಹ "ಭನ್ತೇ, ಮನ್ತಿದತ್ತತ್ಥೇರಾ"ತಿ। "ಕಿಂ ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ನಿದ್ದಾಯಥ ತುಮ್ಹೇ"ತಿ। "ನ ನಿದ್ದಾಯಾಮಿ, ಕಿಂ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ? "ಭನ್ತೇ, ಲಾಲಕೋ ವತಾಯಂ ಕೋಸಲರಾಜಾ ಚಾಟಿಮತ್ತಭೋಜನಮೇವ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ಜಾನಾತೀ"ತಿ। "ಅಥ ಕಿಂ ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಅತ್ತನೋ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ಪಾಣಕಮತ್ತೇನ ಅಜಾತಸತ್ತುನಾ ಪರಾಜಿತೋ ರಾಜಾ"ತಿ। "ಕಿನ್ತಿ ಪನ ಭನ್ತೇ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ? "ಭನ್ತೇ, ಮನ್ತಿದತ್ತತ್ಥೇರ ಯುದ್ಧಂ ನಾಮ ಸಕಟಬ್ಯೂಹಚಕ್ಕಬ್ಯೂಹಪದುಮಬ್ಯೂಹವಸೇನ ತಿವಿಧಂ। ತೇಸು ಭಾಗಿನೇಯ್ಯಂ ಅಜಾತಸತ್ತುಂ ಗಣ್ಹನ್ತೇನ ಸಕಟಬ್ಯೂಹಂ ಕತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಅಸುಕಸ್ಮಿಂ ನಾಮ ಪಬ್ಬತಕಣ್ಣೇ ದ್ವೀಸು ಪಸ್ಸೇಸು ಸೂರಪುರಿಸೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಪುರತೋ ಬಲಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಅನ್ತೋ ಪವಿಟ್ಠಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ನದಿತ್ವಾ ವಗ್ಗಿತ್ವಾ ಕುಮಿನೇ ಪವಿಟ್ಠಮಚ್ಛಂ ವಿಯ ಅನ್ತೋಮುಟ್ಠಿಯಂ ಕತ್ವಾವ ನಂ ಗಹೇತುಂ ಸಕ್ಕಾ"ತಿ।

ಪಯೋಜಿತಪುರಿಸಾ ತಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ರಾಜಾ ಮಹತಿಯಾ ಸೇನಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ತಥಾ ಕತ್ವಾ ಅಜಾತಸತ್ತುಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಙ್ಖಲಿಕಬನ್ಧನೇನ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಕತಿಪಾಹಂ ನಿಮ್ಮದಂ ಕತ್ವಾ "ಪುನ ಏವರೂಪಂ ಮಾ ಕರೀ"ತಿ ಅಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಧೀತರಂ ವಜಿರಕುಮಾರಿಂ ನಾಮ ತಸ್ಸ ದತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। "ಕೋಸಲರಞ್ಞಾ ಧನುಗ್ಗಹತಿಸ್ಸತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸಂವಿಧಾನೇನ ಅಜಾತಸತ್ತು ಗಹಿತೋ"ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅನ್ತರೇ ಕಥಾ ಸಮುಟ್ಠಹಿ, ಧಮ್ಮಸಭಾಯಮ್ಪಿ ತಮೇವ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಧನುಗ್ಗಹತಿಸ್ಸೋ ಯುದ್ಧಸಂವಿಧಾನೇ ಛೇಕೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿನಗರಸ್ಸ ದ್ವಾರಗಾಮವಾಸೀ ಏಕೋ ವಡ್ಢಕೀ ದಾರುಅತ್ಥಾಯ ಅರಞ್ಞಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆವಾಟೇ ಪತಿತಂ ಏಕಂ ಸೂಕರಪೋತಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಆನೇತ್ವಾ "ತಚ್ಛಸೂಕರೋ"ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಕತ್ವಾ ಪೋಸೇಸಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ಉಪಕಾರಕೋ ಅಹೋಸಿ। ತುಣ್ಡೇನ ರುಕ್ಖೇ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ದೇತಿ, ದಾಠಾಯ ವೇಠೇತ್ವಾ ಕಾಳಸುತ್ತಂ ಕಡ್ಢತಿ, ಮುಖೇನ ಡಂಸಿತ್ವಾ ವಾಸಿನಿಖಾದನಮುಗ್ಗರೇ

ಆಹರತಿ। ಸೋ ವುಡ್ಢಿಪ್ಪತ್ತೋ ಮಹಾಬಲೋ ಮಹಾಸರೀರೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ವಡ್ಢಕೀ ತಸ್ಮಿಂ ಪುತ್ತಪೇಮಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ "ಇಮಂ ಇಧ ವಸನ್ತಂ ಕೋಚಿದೇವ ಹಿಂಸೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಅರಞ್ಞೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಹಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅರಞ್ಞೇ ಏಕಕೋವ ವಸಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ಞಾತಕೇ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ತೇಹಿ ಪರಿವುತೋ ವಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ವನಘಟಾಯ ಸೂಕರೇ ಪರಿಯೇಸನ್ತೋ ಬಹೂ ಸೂಕರೇ ದಿಸ್ವಾ ತುಸ್ಸಿತ್ವಾ ತಿಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೬೦"ಯದೇಸಮಾನಾ ವಿಚರಿಮ್ಹ, ಪಬ್ಬತಾನಿ ವನಾನಿ ಚ।
ಅನ್ವೇಸಂ ವಿಚರಿಂ ಞಾತೀ, ತೇಮೇ ಅಧಿಗತಾ ಮಯಾ॥

೧೬೧"ಬಹುಞ್ಚಿದಂ ಮೂಲಫಲಂ, ಭಕ್ಖೋ ಚಾಯಂ ಅನಪ್ಪಕೋ।
ರಮ್ಮಾ ಚಿಮಾ ಗಿರೀನಜ್ಜೋ, ಫಾಸುವಾಸೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ॥

೧೬೨"ಇಧೇವಾಹಂ ವಸಿಸ್ಸಾಮಿ, ಸಹ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಞಾತಿಭಿ।
ಅಪ್ಪೋಸ್ಸುಕ್ಕೋ ನಿರಾಸಙ್ಕೀ, ಅಸೋಕೋ ಅಕುತೋಭಯೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯದೇಸಮಾನಾತಿ** ಯಂ ಞಾತಿಗಣಂ ಪರಿಯೇಸನ್ತಾ ಮಯಂ ವಿಚರಿಮ್ಹ। **ಅನ್ವೇಸನ್ತಿ** ಚಿರಂ ವತ ಅನ್ವೇಸನ್ತೋ ವಿಚರಿಂ। **ತೇಮೇತಿ** ತೇ ಇಮೇ। **ಭಕ್ಖೋತಿ** ಸ್ವೇವ ವನಮೂಲಫಲಸಙ್ಖಾತೋ ಭಕ್ಖೋ। **ಅಪ್ಪೋಸ್ಸುಕ್ಕೋತಿ** ಅನುಸ್ಸುಕ್ಕೋ ಹುತ್ವಾ।

ಸೂಕರಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಚತುತ್ಥಂ ಗಾಥಮಾಹಂಸು -

೧೬೩"ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಲೇಣಂ ಪರಿಯೇಸ, ಸತ್ತು ನೋ ಇಧ ವಿಜ್ಜತಿ।
ಸೋ ತಚ್ಛ ಸೂಕರೇ ಹನ್ತಿ, ಇಧಾಗನ್ತ್ವಾ ವರಂ ವರ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತಚ್ಛಾತಿ** ತಂ ನಾಮೇನಾಲಪನ್ತಿ। **ವರಂ ವರನ್ತಿ** ಸೂಕರೇ ಹನನ್ತೋ ಥೂಲಮಂಸಂ ವರಂ ವರಞ್ಞೇವ ಹನತಿ।

ಇತೋ ಪರಂ ಉತ್ತಾನಸಮ್ಬನ್ಧಗಾಥಾ ಪಾಳಿನಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಾ -

೧೬೪"ಕೋ ನುಮ್ಹಾಕಂ ಇಧ ಸತ್ತು, ಕೋ ಞಾತೀ ಸುಸಮಾಗತೇ।
ದುಪ್ಪಧಂಸೇ ಪಧಂಸೇತಿ, ತಂ ಮೇ ಅಕ್ಖಾಥ ಪುಚ್ಛಿತಾ॥

೧೬೫"ಉದ್ಧಗ್ಗರಾಜೀ ಮಿಗರಾಜಾ, ಬಲೀ ದಾಠಾವುಧೋ ಮಿಗೋ।
ಸೋ ತಚ್ಛ ಸೂಕರೇ ಹನ್ತಿ, ಇಧಾಗನ್ತ್ವಾ ವರಂ ವರಂ॥

೧೬೬"ನ ನೋ ದಾಠಾ ನ ವಿಜ್ಜನ್ತಿ, ಬಲಂ ಕಾಯೇ ಸಮೋಹಿತಂ।
ಸಬ್ಬೇ ಸಮಗ್ಗಾ ಹುತ್ವಾನ, ವಸಂ ಕಾಹಾಮ ಏಕಕಂ॥

೧೬೭"ಹದಯಙ್ಗಮಂ ಕಣ್ಣಸುಖಂ, ವಾಚಂ ಭಾಸಸಿ ತಚ್ಛಕ।
ಯೋಪಿ ಯುದ್ಧೇ ಪಲಾಯೇಯ್ಯ, ತಮ್ಪಿ ಪಚ್ಛಾ ಹನಾಮಸೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕೋ ನುಮ್ಹಾಕನ್ತಿ** ಅಹಂ ತುಮ್ಹೇ ದಿಸ್ವಾವ "ಇಮೇ ಸೂಕರಾ ಅಪ್ಪಮಂಸಲೋಹಿತಾ, ಭಯೇನ ನೇಸಂ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿಂ, ತಸ್ಮಾ ಮೇ ಆಚಿಕ್ಖಥ, ಕೋ ನು ಅಮ್ಹಾಕಂ ಇಧ ಸತ್ತು। **ಉದ್ಧಗ್ಗರಾಜೀತಿ** ಉದ್ಧಗ್ಗಾಹಿ ಸರೀರರಾಜೀಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ।

ಬ್ಯಗ್ಘಂ ಸನ್ಧಾಯೇವಮಾಹಂಸು। **ಯೋಪೀತಿ** ಯೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅನ್ತರೇ ಏಕೋಪಿ ಪಲಾಯಿಸ್ಸತಿ, ತಮ್ಪಿ ಮಯಂ ಪಚ್ಛಾ ಹನಿಸ್ಸಾಮಾತಿ।

ತಚ್ಛಸೂಕರೋ ಸಬ್ಬೇ ಸೂಕರೇ ಏಕಚಿತ್ತೇ ಕತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ "ಕಾಯ ವೇಲಾಯ ಬ್ಯಗ್ಘೋ ಆಗಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಅಜ್ಜ ಪಾತೋವ ಏಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗತೋ, ಸ್ವೇ ಪಾತೋವ ಆಗಮಿಸ್ಸತೀತಿ। ಸೋ ಯುದ್ಧಕುಸಲೋ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಠಿತೇನ ಸಕ್ಕಾ ಜೇತು"ನ್ತಿ ಭೂಮಿಸೀಸಂ ಪಜಾನಾತಿ, ತಸ್ಮಾ ಏಕಂ ಪದೇಸಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ರತ್ತಿಮೇವ ಸೂಕರೇ ಗೋಚರಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಬಲವಪಚ್ಚೂಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ "ಯುದ್ಧಂ ನಾಮ ಸಕಟಬ್ಯೂಹಾದಿವಸೇನ ತಿವಿಧಂ ಹೋತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪದುಮಬ್ಯೂಹಂ ಸಂವಿದಹತಿ। ಮಜ್ಝೇ ಠಾನೇ ಖೀರಪಿವಕೇ ಸೂಕರಪೋತಕೇ ಠಪೇಸಿ। ತೇ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಮಾತರೋ, ತಾ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ವಞ್ಝಾ ಸೂಕರಿಯೋ, ತಾಸಂ ಅನನ್ತರಾ ಸೂಕರಪೋತಕೇ, ತೇಸಂ ಅನನ್ತರಾ ಮಕುಲದಾಠೇ ತರುಣಸೂಕರೇ, ತೇಸಂ ಅನನ್ತರಾ ಮಹಾದಾಠೇ, ತೇಸಂ ಅನನ್ತರಾ ಜಿಣ್ಣಸೂಕರೇ, ತತೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ದಸವಗ್ಗಂ ವೀಸತಿವಗ್ಗಂ ತಿಂಸವಗ್ಗಞ್ಚ ಕತ್ವಾ ಬಲಗುಮ್ಬಂ ಠಪೇಸಿ। ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ಏಕಂ ಆವಾಟಂ, ಬ್ಯಗ್ಘಸ್ಸ ಪತನತ್ಥಾಯ ಏಕಂ ಸುಪ್ಪಸಣ್ಠಾನಂ ಪಬ್ಭಾರಂ ಕತ್ವಾ ಖಣಾಪೇಸಿ। ದ್ವಿನ್ನಂ ಆವಾಟಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಅತ್ತನೋ ವಸನತ್ಥಾಯ ಪೀಠಕಂ ಕಾರೇಸಿ। ಸೋ ಥಾಮಸಮ್ಪನ್ನೇ ಯೋಧಸೂಕರೇ ಗಹೇತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಸೂಕರೇ ಅಸ್ಸಾಸೇನ್ತೋ ವಿಚರಿ। ತಸ್ಸೇವಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸೇವ ಸೂರಿಯೋ ಉಗ್ಗಚ್ಛತಿ।

ಅಥ ಬ್ಯಗ್ಘರಾಜಾ ಕೂಟಜಟಿಲಸ್ಸ ಅಸ್ಸಮಪದಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬತತಲೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸೂಕರಾ "ಆಗತೋ ನೋ ಭನ್ತೇ ವೇರೀ"ತಿ ವದಿಂಸು। ಮಾ ಭಾಯಥ, ಯಂ ಯಂ ಏಸ ಕರೋತಿ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಸರಿಕ್ಖಾ ಹುತ್ವಾ ಕರೋಥಾತಿ। ಬ್ಯಗ್ಘೋ ಸರೀರಂ ವಿಧುನಿತ್ವಾ ಓಸಕ್ಕನ್ತೋ ವಿಯ ಪಸ್ಸಾವಮಕಾಸಿ, ಸೂಕರಾಪಿ ತಥೇವ ಕರಿಂಸು। ಬ್ಯಗ್ಘೋ ಸೂಕರೇ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಮಹಾನದಂ ನದಿ, ತೇಪಿ ತಥೇವ ಕರಿಂಸು। ಸೋ ತೇಸಂ ಕಿರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ನ ಇಮೇ ಪುಬ್ಬಸದಿಸಾ, ಅಜ್ಜ ಮಯ್ಹಂ ಪಟಿಸತ್ತುನೋ ಹುತ್ವಾ ವಗ್ಗವಗ್ಗಾ ಠಿತಾ, ಸಂವಿದಹಕೋ ನೇಸಂ ಸೇನಾನಾಯಕೋಪಿ ಅತ್ಥಿ, ಅಜ್ಜ ಮಯಾ ಏತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತೋ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಕೂಟಜಟಿಲಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗತೋ। ಅಥ ನಂ ಸೋ ತುಚ್ಛಹತ್ಥಂ ದಿಸ್ವಾ ನವಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೬೮."ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವಿರತೋ ನು ಅಜ್ಜ, ಅಭಯಂ ನು ತೇ ಸಬ್ಬಭೂತೇಸು ದಿನ್ನಂ।
ದಾಠಾ ನು ತೇ ಮಿಗವಧಾಯ ನ ಸನ್ತಿ, ಯೋ ಸಙ್ಘಪತ್ತೋ ಕಪಣೋವ ಝಾಯಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಙ್ಘಪತ್ತೋತಿ** ಯೋ ತ್ವಂ ಸೂಕರಸಙ್ಘಪತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಗೋಚರಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಕಪಣೋ ವಿಯ ಝಾಯಸೀತಿ।

ಅಥ ಬ್ಯಗ್ಘೋ ತಿಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೬೯."ನ ಮೇ ದಾಠಾ ನ ವಿಜ್ಜನ್ತಿ, ಬಲಂ ಕಾಯೇ ಸಮೋಹಿತಂ।
ಞಾತೀ ಚ ದಿಸ್ವಾನ ಸಾಮಗ್ಗೀ ಏಕತೋ, ತಸ್ಮಾ ಚ ಝಾಯಾಮಿ ವನಮ್ಹಿ ಏಕಕೋ॥

೧೭೦."ಇಮಸ್ಸುದಂ ಯನ್ತಿ ದಿಸೋದಿಸಂ ಪುರೇ, ಭಯಟ್ಟಿತಾ ಲೇಣಗವೇಸಿನೋ ಪುಥು।
ತೇ ದಾನಿ ಸಙ್ಗಮ್ಮ ವಸನ್ತಿ ಏಕತೋ, ಯತ್ಥಟ್ಠಿತಾ ದುಪ್ಪಸಹಜ್ಜ ತೇ ಮಯಾ॥

೧೭೧."ಪರಿಣಾಯಕಸಮ್ಪನ್ನಾ , ಸಹಿತಾ ಏಕವಾದಿನೋ।
ತೇ ಮಂ ಸಮಗ್ಗಾ ಹಿಂಸೇಯ್ಯುಂ, ತಸ್ಮಾ ನೇಸಂ ನ ಪತ್ಥಯೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಾಮಗ್ಗೀ ಏಕತೋತಿ** ಸಹಿತಾ ಹುತ್ವಾ ಏಕತೋ ಠಿತೇ। **ಇಮಸ್ಸುದನ್ತಿ** ಇಮೇ ಸುದಂ ಮಯಾ ಅಕ್ಖೀನಿ ಉಮ್ಮೀಲೇತ್ವಾ ಓಲೋಕಿತಮತ್ತಾವ ಪುಬ್ಬೇ ದಿಸೋದಿಸಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। **ಪುಥೂತಿ** ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ। **ಯತ್ಥಟ್ಠಿತಾತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಭೂಮಿಭಾಗೇ ಠಿತಾ।

ಪರಿಣಾಯಕಸಮ್ಪನ್ನಾತಿ ಸೇನಾನಾಯಕೇನ ಸಮ್ಪನ್ನಾ। **ತಸ್ಮಾ ನೇಸಂ ನ ಪತ್ಥಯೇ**ತಿ ತೇನ ಕಾರಣೇನ ಏತೇಸಂ ನ ಪತ್ಥೇಮಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಕೂಟಜಟಿಲೋ ತಸ್ಸ ಉಸ್ಸಾಹಂ ಜನಯನ್ತೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೭೨"ಏಕೋವ ಇನ್ದೋ ಅಸುರೇ ಜಿನಾತಿ, ಏಕೋವ ಸೇನೋ ಹನ್ತಿ ದಿಜೇ ಪಸಯ್ಹ।
ಏಕೋವ ಬ್ಯಗ್ಘೋ ಮಿಗಸಙ್ಘಪತ್ತೋ, ವರಂ ವರಂ ಹನ್ತಿ ಬಲಞ್ಹಿ ತಾದಿಸ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಿಗಸಙ್ಘಪತ್ತೋ**ತಿ ಮಿಗಗಣಪತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ವರಂ ವರಂ ಮಿಗಂ ಹನ್ತಿ। **ಬಲಞ್ಹಿ ತಾದಿಸ**ನ್ತಿ ತಾದಿಸಞ್ಹಿ ತಸ್ಸ ಬಲಂ।

ಅಥ ಬ್ಯಗ್ಘೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೭೩"ನ ಹೇವ ಇನ್ದೋ ನ ಸೇನೋ, ನಪಿ ಬ್ಯಗ್ಘೋ ಮಿಗಾಧಿಪೋ।
ಸಮಗ್ಗೇ ಸಹಿತೇ ಞಾತೀ, ನ ಬ್ಯಗ್ಘೇ ಕುರುತೇ ವಸೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಬ್ಯಗ್ಘೇ**ತಿ ಬ್ಯಗ್ಘಸದಿಸೇ ಹುತ್ವಾ ಸರೀರವಿಧೂನನಾದೀನಿ ಕತ್ವಾ ಠಿತೇ ವಸೇ ನ ಕುರುತೇ, ಅತ್ತನೋ ವಸೇ ವತ್ತಾಪೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಪುನ ಜಟಿಲೋ ತಂ ಉಸ್ಸಾಹೇನ್ತೋ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೭೪"ಕುಮ್ಭೀಲಕಾ ಸಕುಣಕಾ, ಸಙ್ಘಿನೋ ಗಣಚಾರಿನೋ।
ಸಮ್ಮೋದಮಾನಾ ಏಕಜ್ಝಂ, ಉಪ್ಪತನ್ತಿ ಡಯನ್ತಿ ಚ॥

೧೭೫"ತೇಸಞ್ಚ ಡಯಮಾನಾನಂ, ಏಕೇತ್ಥ ಅಪಸಕ್ಕತಿ।
ತಞ್ಚ ಸೇನೋ ನಿತಾಳೇತಿ, ವೇಯ್ಯಗ್ಘಿಯೇವ ಸಾ ಗತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕುಮ್ಭೀಲಕಾ**ತಿ ಏವಂನಾಮಕಾ ಖುದ್ದಕಸಕುಣಾ। **ಉಪ್ಪತನ್ತೀ**ತಿ ಗೋಚರಂ ಚರನ್ತಾ ಉಪ್ಪತನ್ತಿ। **ಡಯನ್ತಿ ಚಾ**ತಿ ಗೋಚರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। **ಏಕೇತ್ಥ ಅಪಸಕ್ಕತೀ**ತಿ ಏಕೋ ಏತೇಸು ಓಸಕ್ಕಿತ್ವಾ ವಾ ಏಕಪಸ್ಸೇನ ವಾ ವಿಸುಂ ಗಚ್ಛತಿ। **ನಿತಾಳೇತೀ**ತಿ ಪಹರಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾತಿ। **ವೇಯ್ಯಗ್ಘಿಯೇವ ಸಾ ಗತೀ**ತಿ ಬ್ಯಗ್ಘಾನಂ ಏಸಾತಿ ವೇಯ್ಯಗ್ಘಿ, ಸಮಗ್ಗಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾನಮ್ಪಿ ಏಸಾ ಏವರೂಪಾ ಗತಿ ಬ್ಯಗ್ಘಾನಂ ಗತಿಯೇವ ನಾಮ ಹೋತಿ। ನ ಹಿ ಸಕ್ಕಾ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಏಕತೋವ ಗನ್ತುಂ, ತಸ್ಮಾ ಯೋ ಏವಂ ತತ್ಥ ಏಕೋ ಗಚ್ಛತಿ, ತಂ ಗಣ್ಹಾತಿ।

ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ "ಬ್ಯಗ್ಘರಾಜ ತ್ವಂ ಅತ್ತನೋ ಬಲಂ ನ ಜಾನಾಸಿ, ಮಾ ಭಾಯಿ, ಕೇವಲಂ ತ್ವಂ ನದಿತ್ವಾ ಪಕ್ಖನ್ದ, ದ್ವೇ ಏಕತೋ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ನಾಮ ನ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಉಸ್ಸಾಹೇಸಿ । ಸೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಆಹ -

೧೭೬"ಉಸ್ಸಾಹಿತೋ ಜಟಿಲೇನ, ಲುದ್ದೇನಾಮಿಸಚಕ್ಖುನಾ।
ದಾಠೀ ದಾಠೀಸು ಪಕ್ಖನ್ತಿ, ಮಞ್ಞಮಾನೋ ಯಥಾ ಪುರೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದಾಠೀ**ತಿ ಸಯಂ ದಾಠಾವುಧೋ ಇತರೇಸು ದಾಠಾವುಧೇಸು ಪಕ್ಖನ್ದಿ। **ಯಥಾ ಪುರೇ**ತಿ ಯಥಾ ಪುಬ್ಬೇ ಮಞ್ಞತಿ, ತಥೇವ ಮಞ್ಞಮಾನೋ।

ಸೋ ಕಿರ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಬ್ಬತತಲೇ ತಾವ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೂಕರಾ "ಪುನಾಗತೋ ಸಾಮಿ, ಚೋರೋ"ತಿ ತಚ್ಛಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸೋ "ಮಾ ಭಾಯಥಾ"ತಿ ತೇ ಅಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯ ದ್ವಿನ್ನಂ ಆವಾಟಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಪೀಠಕಾಯ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಬ್ಯಗ್ಘೋ ವೇಗಂ ಜನೇತ್ವಾ ತಚ್ಛಸೂಕರಂ ಸನ್ಧಾಯ ಪಕ್ಖನ್ದಿ। ತಚ್ಛಸೂಕರೋ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಮುಖೋ ಪುರಿಮಆವಾಟೇ ಪತಿ। ಬ್ಯಗ್ಘೋ ಚ ವೇಗಂ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಸುಪ್ಪಪಬ್ಭಾರೇ ಆವಾಟೇ ಪತಿತ್ವಾ ಪುಞ್ಜಕಿತೋವ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಚ್ಛಸೂಕರೋ ವೇಗೇನ ಉಟ್ಠಾಯ ತಸ್ಸ ಅನ್ತರಸತ್ಥಿಮ್ಹಿ ದಾಠಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಯಾವ ಹದಯಾ ಫಾಲೇತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಮುಖೇನ ಡಂಸಿತ್ವಾ ಬಹಿಆವಾಟೇ ಪಾತೇತ್ವಾ "ಗಣ್ಹಥಿಮಂ ದಾಸ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಪಠಮಾಗತಾ ಏಕವಾರಮೇವ ತುಣ್ಡೋತಾರಣಮತ್ತಂ ಲಭಿಂಸು, ಪಚ್ಛಾ ಆಗತಾ ಅಲಭಿತ್ವಾ "ಬ್ಯಗ್ಘಮಂಸಂ ನಾಮ ಕೀದಿಸ"ನ್ತಿ ವದಿಂಸು। ತಚ್ಛಸೂಕರೋ ಆವಾಟಾ ಉತ್ತರಿತ್ವಾ ಸೂಕರೇ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ನ ತುಸ್ಸಥಾ"ತಿ ಆಹ। "ಸಾಮಿ, ಏಕೋ ತಾವ ಬ್ಯಗ್ಘೋ ಗಹಿತೋ, ಅಞ್ಞೋ ಪನೇಕೋ ದಸಬ್ಯಗ್ಘಗ್ಘನಕೋ ಅತ್ಥೀ"ತಿ? "ಕೋ ನಾಮೇಸೋ"ತಿ? "ಬ್ಯಗ್ಘೇನ ಆಭತಾಭತಮಂಸಂ ಖಾದಕೋ ಕೂಟಜಟಿಲೋ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಏಥ, ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮ ನ"ನ್ತಿ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವೇಗೇನ ಪಕ್ಖನ್ದಿ।

ಜಟಿಲೋ "ಬ್ಯಗ್ಘೋ ಚಿರಾಯತೀ"ತಿ ತಸ್ಸ ಆಗಮನಮಗ್ಗಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಬಹೂ ಸೂಕರೇ ಆಗಚ್ಛನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ "ಇಮೇ ಬ್ಯಗ್ಘಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ಮಮ ಮಾರಣತ್ಥಾಯ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಏಕಂ ಉದುಮ್ಬರರುಕ್ಖಂ ಅಭಿರುಹಿ। ಸೂಕರಾ "ಏಸ ರುಕ್ಖಂ ಆರುಳ್ಹೋ"ತಿ ವದಿಂಸು। "ಕಿಂ ರುಕ್ಖ"ನ್ತಿ। "ಉದುಮ್ಬರರುಕ್ಖ"ನ್ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥ, ಇದಾನಿ ನಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ತರುಣಸೂಕರೇ ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ರುಕ್ಖಮೂಲತೋ ಪಂಸುಂ ಅಪಬ್ಯೂಹಾಪೇಸಿ, ಸೂಕರೀಹಿ ಮುಖಪೂರಂ ಉದಕಂ ಆಹರಾಪೇಸಿ, ಮಹಾದಾಠಸೂಕರೇಹಿ ಸಮನ್ತಾ ಮೂಲಾನಿ ಛಿನ್ದಾಪೇಸಿ। ಏಕಂ ಉಜುಕಂ ಓತಿಣ್ಣಮೂಲಮೇವ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತತೋ ಸೇಸಸೂಕರೇ "ತುಮ್ಹೇ ಅಪೇಥಾ"ತಿ ಉಸ್ಸಾರೇತ್ವಾ ಜಣ್ಣುಕೇಹಿ ಪತಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ದಾಠಾಯ ಮೂಲಂ ಪಹರಿ, ಫರಸುನಾ ಪಹಟಂ ವಿಯ ಛಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಗತಂ। ರುಕ್ಖೋ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಪತಿ। ತಂ ಕೂಟಜಟಿಲಂ ಪತನ್ತಮೇವ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಭಕ್ಖೇಸುಂ। ತಂ ಅಚ್ಛರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೭೭."ಸಾಧು ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಞಾತೀ, ಅಪಿ ರುಕ್ಖಾ ಅರಞ್ಞಜಾ।
ಸೂಕರೇಹಿ ಸಮಗ್ಗೇಹಿ, ಬ್ಯಗ್ಘೋ ಏಕಾಯನೇ ಹತೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಏಕಾಯನೇ ಹತೋ**ತಿ ಏಕಗಮನಸ್ಮಿಂಯೇವ ಹತೋ।

ಉಭಿನ್ನಂ ಪನ ನೇಸಂ ಹತಭಾವಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಇತರಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೭೮."ಬ್ರಾಹ್ಮಣಞ್ಚೇವ ಬ್ಯಗ್ಘಞ್ಚ, ಉಭೋ ಹನ್ತ್ವಾನ ಸೂಕರಾ।
ಆನನ್ದಿನೋ ಪಮುದಿತಾ, ಮಹಾನಾದಂ ಪನಾದಿಸು"ನ್ತಿ॥

ಪುನ ತಚ್ಛಸೂಕರೋ ತೇ ಪುಚ್ಛಿ "ಅಞ್ಞೇಪಿ ವೋ ಅಮಿತ್ತಾ ಅತ್ಥೀ"ತಿ? ಸೂಕರಾ "ನತ್ಥಿ, ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ತಂ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಉದಕಂ ಪರಿಯೇಸನ್ತಾ ಜಟಿಲಸ್ಸ ಪಾನೀಯಸಙ್ಖಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ದಕ್ಖಿಣಾವಟ್ಟಂ ಸಙ್ಖರತನಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಉದಕಂ ಅಭಿಹರಿತ್ವಾ ತಚ್ಛಸೂಕರಂ ಉದುಮ್ಬರರುಕ್ಖಮೂಲೇಯೇವ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿಂಸು। ಅಭಿಸೇಕಉದಕಂ ಆಸಿತ್ತಂ, ಸೂಕರಿಮೇವಸ್ಸ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಂ ಕರಿಂಸು। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಉದುಮ್ಬರಭದ್ದಪೀಠೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣಾವಟ್ಟಸಙ್ಖೇನ ಅಭಿಸೇಕಕರಣಂ ಪವತ್ತಂ। ತಮ್ಪಿ ಅತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಓಸಾನಗಾಥಮಾಹ -

೧೭೯."ತೇ ಸು ಉದುಮ್ಬರಮೂಲಸ್ಮಿಂ, ಸೂಕರಾ ಸುಸಮಾಗತಾ।
ತಚ್ಛಕಂ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿಂಸು, ತ್ವಂ ನೋ ರಾಜಾಸಿ ಇಸ್ಸರೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತೇ ಸೂತಿ** ತೇ ಸೂಕರಾ, **ಸು**-ಕಾರೋ ನಿಪಾತಮತ್ತಂ। **ಉದುಮ್ಬರಮೂಲಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಉದುಮ್ಬರಸ್ಸ ಮೂಲೇ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಧನುಗ್ಗಹತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ ಯುದ್ಧಸಂವಿದಹನೇ ಛೇಕೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ – "ತದಾ ಕೂಟಜಟಿಲೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ತಚ್ಛಸೂಕರೋ ಧನುಗ್ಗಹತಿಸ್ಸೋ, ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ತಚ್ಛಸೂಕರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ನವಮಾ।
[೪೯೩] ೧೦. ಮಹಾವಾಣಿಜಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ವಾಣಿಜಾ ಸಮಿತಿಂ ಕತ್ವಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಾವತ್ಥಿವಾಸಿನೋ ವಾಣಿಜೇ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತೇ ಕಿರ ವೋಹಾರತ್ಥಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಸತ್ಥು ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಸರಣೇಸು ಚ ಸೀಲೇಸು ಚ ಪತಿಟ್ಠಾಯ "ಭನ್ತೇ, ಸಚೇ ಅರೋಗಾ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮ, ಪುನ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಾದೇ ವನ್ದಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಞ್ಚಮತ್ತೇಹಿ ಸಕಟಸತೇಹಿ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಕನ್ತಾರಂ ಪತ್ವಾ ಮಗ್ಗಂ ಅಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಮಗ್ಗಮೂಳ್ಹಾ ನಿರುದಕೇ ನಿರಾಹಾರೇ ಅರಞ್ಞೇ ವಿಚರನ್ತಾ ಏಕಂ ನಾಗಪರಿಗ್ಗಹಿತಂ ನಿಗ್ರೋಧರುಕ್ಖಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಕಟಾನಿ ಮೋಚೇತ್ವಾ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಸೀದಿಂಸು। ತೇ ತಸ್ಸ ಉದಕತಿನ್ತಾನಿ ವಿಯ ನೀಲಾನಿ ಸಿನಿದ್ಧಾನಿ ಪತ್ತಾನಿ ಉದಕಪುಣ್ಣಾ ವಿಯ ಚ ಸಾಖಾ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತಯಿಂಸು "ಇಮಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖೇ ಉದಕಂ ಸಞ್ಚರನ್ತಂ ವಿಯ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಇಮಸ್ಸ ಪುರಿಮಸಾಖಂ ಛಿನ್ದಾಮ, ಪಾನೀಯಂ ನೋ ದಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಅಥೇಕೋ ರುಕ್ಖಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಸಾಖಂ ಛಿನ್ದಿ, ತತೋ ತಾಲಕ್ಖನ್ಧಪ್ಪಮಾಣಾ ಉದಕಧಾರಾ ಪವತ್ತಿ। ತೇ ತತ್ಥ ನ್ಹತ್ವಾ ಪಿವಿತ್ವಾ ಚ ದಕ್ಖಿಣಸಾಖಂ ಛಿನ್ದಿಂಸು, ತತೋ ನಾನಗ್ಗರಸಭೋಜನಂ ನಿಕ್ಖಮಿ। ತಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಸಾಖಂ ಛಿನ್ದಿಂಸು, ತತೋ ಅಲಙ್ಕತಇತ್ಥಿಯೋ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು। ತಾಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಅಭಿರಮಿತ್ವಾ ಉತ್ತರಸಾಖಂ ಛಿನ್ದಿಂಸು, ತತೋ ಸತ್ತ ರತನಾನಿ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು। ತಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಸಕಟಸತಾನಿ ಪೂರೇತ್ವಾ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಚ್ಚಾಗನ್ತ್ವಾ ಧನಂ ಗೋಪೇತ್ವಾ ಗನ್ಧಮಾಲಾದಿಹತ್ಥಾ ಜೇತವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ದಾನೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಧನದಾಯಿಕಾಯ ರುಕ್ಖದೇವತಾಯ ಪತ್ತಿಂ ದೇಮಾ"ತಿ ಪತ್ತಿಂ ಅದಂಸು। ಸತ್ಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಭತ್ತಕಿಚ್ಚೋ "ಕತರರುಕ್ಖದೇವತಾಯ ಪತ್ತಿಂ ದೇಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ವಾಣಿಜಾ ನಿಗ್ರೋಧರುಕ್ಖೇ ಧನಸ್ಸ ಲದ್ಧಾಕಾರಂ ತಥಾಗತಸ್ಸಾರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ "ತುಮ್ಹೇ ತಾವ ಮತ್ತಞ್ಞುತಾಯ ತಣ್ಹಾವಸಿಕಾ ಅಹುತ್ವಾ ಧನಂ ಲಭಿತ್ಥ, ಪುಬ್ಬೇ ಪನ ಅಮತ್ತಞ್ಞುತಾಯ ತಣ್ಹಾವಸಿಕಾ ಧನಞ್ಚ ಜೀವಿತಞ್ಚ ವಿಜಹಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಹಿ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿನಗರೇ ತದೇವ ಪನ ಕನ್ತಾರಂ ಸ್ವೇವ ನಿಗ್ರೋಧೋ। ವಾಣಿಜಾ ಮಗ್ಗಮೂಳ್ಹಾ ಹುತ್ವಾ ತಮೇವ ನಿಗ್ರೋಧಂ ಪಸ್ಸಿಂಸು। ತಮತ್ಥಂ ಸತ್ಥಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಕಥೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಆಹ –

೧೮೦."ವಾಣಿಜಾ ಸಮಿತಿಂ ಕತ್ವಾ, ನಾನಾರಟ್ಠತೋ ಆಗತಾ।
ಧನಾಹರಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು, ಏಕಂ ಕತ್ವಾನ ಗಾಮಣಿಂ॥

೧೮೧."ತೇ ತಂ ಕನ್ತಾರಮಾಗಮ್ಮ, ಅಪ್ಪಭಕ್ಖಂ ಅನೋದಕಂ।
ಮಹಾನಿಗ್ರೋಧಮದ್ದಕ್ಖುಂ, ಸೀತಚ್ಛಾಯಂ ಮನೋರಮಂ॥

೧೮೨."ತೇ ಚ ತತ್ಥ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ, ತಸ್ಸ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಛಾಯಯಾ।
ವಾಣಿಜಾ ಸಮಚಿನ್ತೇಸುಂ, ಬಾಲಾ ಮೋಹೇನ ಪಾರುತಾ॥

೧೮೩."ಅಲ್ಲಾಯತೇ ಅಯಂ ರುಕ್ಖೋ, ಅಪಿ ವಾರೀವ ಸನ್ದತಿ।
ಇಙ್ಘಸ್ಸ ಪುರಿಮಂ ಸಾಖಂ, ಮಯಂ ಛಿನ್ದಾಮ ವಾಣಿಜಾ॥

೧೮೪:ಸಾ ಚ ಭಿನ್ನಾವ ಪಗ್ಘರಿ, ಅಚ್ಛಂ ವಾರಿಂ ಅನಾವಿಲಂ।
ತೇ ತತ್ಥ ನ್ಹತ್ವಾ ಪಿವಿತ್ವಾ, ಯಾವತಿಚ್ಛಿಂಸು ವಾಣಿಜಾ॥

೧೮೫:ದುತಿಯಂ ಸಮಚಿನ್ತೇಸುಂ, ಬಾಲಾ ಮೋಹೇನ ಪಾರುತಾ।
ಇಙ್ಘಸ್ಸ ದಕ್ಖಿಣಂ ಸಾಖಂ, ಮಯಂ ಛಿನ್ದಾಮ ವಾಣಿಜಾ॥

೧೮೬:ಸಾ ಚ ಛಿನ್ನಾವ ಪಗ್ಘರಿ, ಸಾಲಿಮಂಸೋದನಂ ಬಹುಂ।
ಅಪ್ಪೋದವಣ್ಣೇ ಕುಮ್ಮಾಸೇ, ಸಿಙ್ಗಿಂ ವಿದಲಸೂಪಿಯೋ॥

೧೮೭:ತೇ ತತ್ಥ ಭುತ್ವಾ ಖಾದಿತ್ವಾ, ಯಾವತಿಚ್ಛಿಂಸು ವಾಣಿಜಾ।
ತತಿಯಂ ಸಮಚಿನ್ತೇಸುಂ, ಬಾಲಾ ಮೋಹೇನ ಪಾರುತಾ।
ಇಙ್ಘಸ್ಸ ಪಚ್ಛಿಮಂ ಸಾಖಂ, ಮಯಂ ಛಿನ್ದಾಮ ವಾಣಿಜಾ॥

೧೮೮:ಸಾ ಚ ಛಿನ್ನಾವ ಪಗ್ಘರಿ, ನಾರಿಯೋ ಸಮಲಙ್ಕತಾ।
ವಿಚಿತ್ರವತ್ಥಾಭರಣಾ, ಆಮುತ್ತಮಣಿಕುಣ್ಡಲಾ॥

೧೮೯:ಅಪಿ ಸು ವಾಣಿಜಾ ಏಕಾ, ನಾರಿಯೋ ಪಣ್ಣವೀಸತಿ।
ಸಮನ್ತಾ ಪರಿವಾರಿಂಸು, ತಸ್ಸ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಛಾಯಯಾ।
ತೇ ತಾಹಿ ಪರಿಚಾರೇತ್ವಾ, ಯಾವತಿಚ್ಛಿಂಸು ವಾಣಿಜಾ॥

೧೯೦:ಚತುತ್ಥಂ ಸಮಚಿನ್ತೇಸುಂ, ಬಾಲಾ ಮೋಹೇನ ಪಾರುತಾ।
ಇಙ್ಘಸ್ಸ ಉತ್ತರಂ ಸಾಖಂ, ಮಯಂ ಛಿನ್ದಾಮ ವಾಣಿಜಾ॥

೧೯೧:ಸಾ ಚ ಛಿನ್ನಾವ ಪಗ್ಘರಿ, ಮುತ್ತಾ ವೇಳುರಿಯಾ ಬಹೂ।
ರಜತಂ ಜಾತರೂಪಞ್ಚ, ಕುತ್ತಿಯೋ ಪಟಿಯಾನಿ ಚ॥

೧೯೨:ಕಾಸಿಕಾನಿ ಚ ವತ್ಥಾನಿ, ಉದ್ದಿಯಾನಿ ಚ ಕಮ್ಬಲಾ।
ತೇ ತತ್ಥ ಭಾರೇ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ, ಯಾವತಿಚ್ಛಿಂಸು ವಾಣಿಜಾ॥

೧೯೩:ಪಞ್ಚಮಂ ಸಮಚಿನ್ತೇಸುಂ, ಬಾಲಾ ಮೋಹೇನ ಪಾರುತಾ।
ಇಙ್ಘಸ್ಸ ಮೂಲಂ ಛಿನ್ದಾಮ, ಅಪಿ ಭಿಯ್ಯೋ ಲಭಾಮಸೇ॥

೧೯೪:ಅಥುಟ್ಠಹಿ ಸತ್ಥವಾಹೋ, ಯಾಚಮಾನೋ ಕತಞ್ಜಲೀ।
ನಿಗ್ರೋಧೋ ಕಿಂ ಪರಜ್ಝತಿ, ವಾಣಿಜಾ ಭದ್ದಮತ್ಥು ತೇ॥

೧೯೫:ವಾರಿದಾ ಪುರಿಮಾ ಸಾಖಾ, ಅನ್ನಪಾನಞ್ಚ ದಕ್ಖಿಣಾ।
ನಾರಿದಾ ಪಚ್ಛಿಮಾ ಸಾಖಾ, ಸಬ್ಬಕಾಮೇ ಚ ಉತ್ತರಾ।
ನಿಗ್ರೋಧೋ ಕಿಂ ಪರಜ್ಝತಿ, ವಾಣಿಜಾ ಭದ್ದಮತ್ಥು ತೇ॥

೧೯೭."ಯಸ್ಸ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಛಾಯಾಯ, ನಿಸೀದೇಯ್ಯ ಸಯೇಯ್ಯ ವಾ।
ನ ತಸ್ಸ ಸಾಖಂ ಭಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಮಿತ್ತದುಬ್ಭೋ ಹಿ ಪಾಪಕೋ॥

೧೯೮."ತೇ ಚ ತಸ್ಸಾನಾದಿಯಿತ್ವಾ, ಏಕಸ್ಸ ವಚನಂ ಬಹೂ।
ನಿಸಿತಾಹಿ ಕುಠಾರೀಹಿ, ಮೂಲತೋ ನಂ ಉಪಕ್ಕಮು"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಮಿತಿಂ ಕತ್ವಾ**ತಿ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಸಮಾಗಮಂ ಕತ್ವಾ, ಬಹೂ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಕ್ಕಮಿಂಸೂ**ತಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಸಕಟಸತೇಹಿ ಬಾರಾಣಸೇಯ್ಯಕಂ ಭಣ್ಡಂ ಆದಾಯ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। **ಗಾಮಣಿ**ನ್ತಿ ಏಕಂ ಪಣ್ಡಿತನ್ತರಂ ಸತ್ಥವಾಹಂ ಕತ್ವಾ । **ಛಾಯಯಾ**ತಿ ಛಾಯಾಯ। **ಅಲ್ಲಾಯತೇ**ತಿ ಉದಕಭರಿತೋ ವಿಯ ಅಲ್ಲೋ ಹುತ್ವಾ ಪಞ್ಞಾಯತಿ। **ಛಿನ್ನಾವ ಪಗ್ಘರೀ**ತಿ ಏಕೋ ರುಕ್ಖಾರೋಹನಕುಸಲೋ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ತಂ ಛಿನ್ದಿ, ಸಾ ಛಿನ್ನಮತ್ತಾವ ಪಗ್ಘರೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಪರತೋಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ।

ಅಪ್ಪೋದವಣ್ಣೇ ಕುಮ್ಮಾಸೇತಿ ಅಪ್ಪೋದಕಪಾಯಾಸಸದಿಸೇ ಕುಮ್ಮಾಸೇ। **ಸಿಙ್ಗ**ನ್ತಿ ಸಿಙ್ಗಿವೇರಾದಿಕಂ ಉತ್ತರಿಭಙ್ಗಂ। **ವಿದಲಸೂಪಿಯೋ**ತಿ ಮುಗ್ಗಸೂಪಾದಯೋ। **ವಾಣಿಜಾ ಏಕಾ**ತಿ ಏಕೇಕಸ್ಸ ವಾಣಿಜಸ್ಸ ಯತ್ತಕಾ ವಾಣಿಜಾ , ತೇಸು ಏಕೇಕಸ್ಸ ಏಕೇಕಾವ, ಸತ್ಥವಾಹಸ್ಸ ಪನ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಞ್ಚವೀಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪರಿವಾರಿಂಸೂ**ತಿ ಪರಿವಾರೇಸುಂ। ತಾಹಿ ಪನ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ನಾಗಾನುಭಾವೇನ ಸಾಣಿವಿತಾನಸಯನಾದೀನಿ ಪಗ್ಘರಿಂಸು।

ಕುತ್ತಿಯೋತಿ ಹತ್ಥತ್ಥರಾದಯೋ। **ಪಟಿಯಾನಿ ಚಾ**ತಿ ಉಣ್ಣಾಮಯಪಚ್ಚತ್ಥರಣಾನಿ। "ಸೇತಕಮ್ಬಲಾನೀ"ತಿಪಿ ವದನ್ತಿಯೇವ। **ಉದ್ದಿಯಾನಿ ಚ ಕಮ್ಬಲಾ**ತಿ ಉದ್ದಿಯಾನಿ ನಾಮ ಕಮ್ಬಲಾ ಅತ್ಥಿ। **ತೇ ತತ್ಥ ಭಾರೇ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ**ತಿ ಯಾವತಕಂ ಇಚ್ಛಿಂಸು, ತಾವತಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಸಕಟಸತಾನಿ ಪೂರೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಾಣಿಜಾ ಭದ್ದಮತ್ಥು ತೇ**ತಿ ಏಕೇಕಂ ವಾಣಿಜಂ ಆಲಪನ್ತೋ "ಭದ್ದಂ ತೇ ಅತ್ಥೂ"ತಿ ಆಹ। **ಅನ್ನಪಾನಞ್ಚಾ**ತಿ ಅನ್ನಞ್ಚ ಪಾನಞ್ಚ ಅದಾಸಿ। **ಸಬ್ಬಕಾಮೇ ಚಾ**ತಿ ಸಬ್ಬಕಾಮೇ ಚ ಅದಾಸಿ। **ಮಿತ್ತದುಬ್ಭೋ ಹೀ**ತಿ ಮಿತ್ತಾನಂ ದುಬ್ಭನಪುರಿಸೋ ಹಿ ಪಾಪಕೋ ಲಾಮಕೋ ನಾಮ। **ಅನಾದಿಯಿತ್ವಾ**ತಿ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ। **ಉಪಕ್ಕಮು**ನ್ತಿ ಮೋಹಾವ ಛಿನ್ದಿತುಂ ಆರಭಿಂಸು।

ಅಥ ನೇ ಛಿನ್ದನತ್ಥಾಯ ರುಕ್ಖಂ ಉಪಗತೇ ದಿಸ್ವಾ ನಾಗರಾಜಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಹಂ ಏತೇಸಂ ಪಿಪಾಸಿತಾನಂ ಪಾನೀಯಂ ದಾಪೇಸಿಂ, ತತೋ ದಿಬ್ಬಭೋಜನಂ, ತತೋ ಸಯನಾದೀನಿ ಚೇವ ಪರಿಚಾರಿಕಾ ಚ ನಾರಿಯೋ, ತತೋ ಪಞ್ಚಸತಸಕಟಪೂರಂ ರತನಂ, ಇದಾನಿ ಪನಿಮೇ "ರುಕ್ಖಂ ಮೂಲತೋ ಛಿನ್ದಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ, ಅತಿವಿಯ ಲುದ್ಧಾ ಇಮೇ, ಠಪೇತ್ವಾ ಸತ್ಥವಾಹಂ ಅವಸೇಸೇ ಮಾರೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಸೋ "ಏತ್ತಕಾ ಸನ್ನದ್ಧಯೋಧಾ ನಿಕ್ಖಮನ್ತು, ಏತ್ತಕಾ ಧನುಗ್ಗಹಾ, ಏತ್ತಕಾ ವಮ್ಮಿನೋ"ತಿ ಸೇನಂ ವಿಚಾರೇಸಿ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೯೯."ತತೋ ನಾಗಾ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು, ಸನ್ನದ್ಧಾ ಪಣ್ಣವೀಸತಿ।
ಧನುಗ್ಗಹಾನಂ ತಿಸತಾ, ಛಸಹಸ್ಸಾ ಚ ವಮ್ಮಿನೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸನ್ನದ್ಧಾ**ತಿ ಸುವಣ್ಣರಜತಾದಿವಮ್ಮಕವಚಿಕಾ। **ಧನುಗ್ಗಹಾನಂ ತಿಸತಾ**ತಿ ಮೇಣ್ಡವಿಸಾಣಧನುಗ್ಗಹಾನಂ ತೀಣಿ ಸತಾನಿ॥ **ವಮ್ಮಿನೋ**ತಿ ಖೇಟಕಫಲಕಹತ್ಥಾ ಛಸಹಸ್ಸಾ।

೧೯೬."ಏತೇ ಹನಥ ಬನ್ಧಥ, ಮಾ ವೋ ಮುಞ್ಚಿತ್ಥ ಜೀವಿತಂ।
ಠಪೇತ್ವಾ ಸತ್ಥವಾಹಂವ, ಸಬ್ಬೇ ಭಸ್ಮಂ ಕರೋಥ ನೇ"ತಿ॥ - ಅಯಂ ನಾಗರಾಜೇನ ವುತ್ತಗಾಥಾ।

ತತ್ಥ **ಮಾ ವೋ ಮುಞ್ಚಿತ್ಥ ಜೀವಿತ**ನ್ತಿ ಕಸ್ಸಚಿ ಏಕಸ್ಸಪಿ ಜೀವಿತಂ ಮಾ ಮುಞ್ಚಿತ್ಥ।

ನಾಗಾ ತಥಾ ಕತ್ವಾ ಅತ್ಥರಣಾದೀನಿ ಪಞ್ಚಸು ಸಕಟಸತೇಸು ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಸತ್ಥವಾಹಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಯಂ ತಾನಿ ಸಕಟಾನಿ ಪಾಜೇನ್ತಾ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಧನಂ ತಸ್ಸ ಗೇಹೇ ಪಟಿಸಾಮೇತ್ವಾ ತಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ನಾಗಭವನಮೇವ ಗತಾ। ತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾ ಓವಾದವಸೇನ ಗಾಥಾದ್ವಯಮಾಹ -

೧೦೦"ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಪಣ್ಡಿತೋ ಪೋಸೋ, ಸಮ್ಪಸ್ಸಂ ಅತ್ಥಮತ್ತನೋ।
ಲೋಭಸ್ಸ ನ ವಸಂ ಗಚ್ಛೇ, ಹನೇಯ್ಯಾರಿಸಕಂ ಮನಂ॥

೧೦೧"ಏವಮಾದೀನವಂ ಞತ್ವಾ, ತಣ್ಹಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಮ್ಭವಂ।
ವೀತತಣ್ಹೋ ಅನಾದಾನೋ, ಸತೋ ಭಿಕ್ಖು ಪರಿಬ್ಬಜೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತಸ್ಮಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಲೋಭವಸಿಕಾ ಮಹಾವಿನಾಸಂ ಪತ್ತಾ, ಸತ್ಥವಾಹೋ ಉತ್ತಮಸಮ್ಪತ್ತಿಂ, ತಸ್ಮಾ। **ಹನೇಯ್ಯಾರಿಸಕಂ ಮನ**ನ್ತಿ ಅನ್ತೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನಾನಂ ನಾನಾವಿಧಾನಂ ಲೋಭಸತ್ತೂನಂ ಸನ್ತಕಂ ಮನಂ, ಲೋಭಸಮ್ಪಯುತ್ತಚಿತ್ತಂ ಹನೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏವಮಾದೀನವ**ನ್ತಿ ಏವಂ ಲೋಭೇ ಆದೀನವಂ ಜಾನಿತ್ವಾ। **ತಣ್ಹಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಮ್ಭವ**ನ್ತಿ ಜಾತಿಆದಿದುಕ್ಖಸ್ಸ ತಣ್ಹಾ ಸಮ್ಭವೋ, ತತೋ ಏತಂ ದುಕ್ಖಂ ನಿಬ್ಬತ್ತತಿ, ಏವಂ ತಣ್ಹಾವ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಮ್ಭವಂ ಞತ್ವಾ **ವೀತತಣ್ಹೋ** ತಣ್ಹಾಆದಾನೇನ **ಅನಾದಾನೋ** ಮಗ್ಗೇನ ಆಗತಾಯ ಸತಿಯಾ **ಸತೋ** ಹುತ್ವಾ **ಭಿಕ್ಖು ಪರಿಬ್ಬಜೇ** ಇರಿಯೇಥ ವತ್ತೇಥಾತಿ ಅರಹತ್ತೇನ ದೇಸನಾಯ ಕೂಟಂ ಗಣ್ಹಿ।

ಇಮಞ್ಚ ಪನ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ಏವಂ ಉಪಾಸಕಾ ಪುಬ್ಬೇ ಲೋಭವಸಿಕಾ ವಾಣಿಜಾ ಮಹಾವಿನಾಸಂ ಪತ್ತಾ, ತಸ್ಮಾ ಲೋಭವಸಿಕೇನ ನ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ತೇ ವಾಣಿಜಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ। ತದಾ ನಾಗರಾಜಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಸತ್ಥವಾಹೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ।

ಮಹಾವಾಣಿಜಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದಸಮಾ।

[೪೯೪] ೧೧. ಸಾಧಿನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಬ್ಭುತೋ ವತ ಲೋಕಸ್ಮಿನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಉಪೋಸಥಿಕೇ ಉಪಾಸಕೇ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತದಾ ಹಿ ಸತ್ಥಾ "ಉಪಾಸಕಾ ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾ ಅತ್ತನೋ ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮನುಸ್ಸಸರೀರೇನೇವ ದೇವಲೋಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಚಿರಂ ವಸಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಹಿ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಮಿಥಿಲಾಯಂ ಸಾಧಿನೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ಸೋ ಚತೂಸು ನಗರದ್ವಾರೇಸು ನಗರಮಜ್ಝೇ ನಿವೇಸನದ್ವಾರೇ ಚಾತಿ ಛ ದಾನಸಾಲಾಯೋ ಕಾರೇತ್ವಾ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪಂ ಉನ್ನಙ್ಗಲಂ ಕತ್ವಾ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತೇಸಿ, ದೇವಸಿಕಂ ಛ ಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ವಯಕರಣಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಪಞ್ಚ ಸೀಲಾನಿ ರಕ್ಖತಿ, ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸತಿ। ರಟ್ಠವಾಸಿನೋಪಿ ತಸ್ಸ ಓವಾದೇ ಠತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಮತಮತಾ ದೇವನಗರೇಯೇವ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು। ಸುಧಮ್ಮದೇವಸಭಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಾ ದೇವಾ ರಞ್ಞೋ ಸೀಲಾದಿಗುಣಮೇವ ವಣ್ಣಯನ್ತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸೇಸದೇವಾಪಿ ರಾಜಾನಂ ದಟ್ಠುಕಾಮಾ ಅಹೇಸುಂ। ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ತೇಸಂ ಮನಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಆಹ - "ಸಾಧಿನರಾಜಾನಂ ದಟ್ಠುಕಾಮತ್ಥಾ"ತಿ। "ಆಮ ದೇವಾ"ತಿ। ಸೋ ಮಾತಲಿಂ ಆಣಾಪೇಸಿ "ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ ವೇಜಯನ್ತರಥಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಸಾಧಿನರಾಜಾನಂ ಆನೇಹೀ"ತಿ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ರಥಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ವಿದೇಹರಟ್ಠಂ ಅಗಮಾಸಿ, ತದಾ ಪುಣ್ಣಮದಿವಸೋ ಹೋತಿ। ಮಾತಲಿ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಸಾಯಮಾಸಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಘರದ್ವಾರೇಸು ಸುಖಕಥಾಯ ನಿಸಿನ್ನಕಾಲೇ ಚನ್ದಮಣ್ಡಲೇನ ಸದ್ಧಿಂ ರಥಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾ "ದ್ವೇ ಚನ್ದಾ ಉಟ್ಠಿತಾ"ತಿ ವದನ್ತಾ ಪುನ ಚನ್ದಮಣ್ಡಲಂ ಓಹಾಯ ರಥಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ನಾಯಂ ಚನ್ದೋ, ರಥೋ ಏಸೋ, ದೇವಪುತ್ತೋ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಕಸ್ಸೇಸ

ಏತಂ ಮನೋಮಯಸಿನ್ಧವಯುತ್ತಂ ದಿಬ್ಬರಥಂ ಆನೇತಿ, ನ ಅಞ್ಞಸ್ಸ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ರಞ್ಞೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ರಾಜಾ ಹಿ ನೋ ಧಮ್ಮಿಕೋ ಧಮ್ಮರಾಜಾ"ತಿ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತಾ ಹುತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಠಿತಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹಂಸು -

೧೦೨."ಅಬ್ಭುತೋ ವತ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ, ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ ಲೋಮಹಂಸನೋ।
ದಿಬ್ಬೋ ರಥೋ ಪಾತುರಹು, ವೇದೇಹಸ್ಸ ಯಸಸ್ಸಿನೋ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಅಬ್ಭುತೋ ವತೇಸ ಅಮ್ಹಾಕಂ ರಾಜಾ, ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ಲೋಮಹಂಸನೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ಯಸ್ಸ ದಿಬ್ಬೋ ರಥೋ ಪಾತುರಹೋಸಿ ವೇದೇಹಸ್ಸ ಯಸಸ್ಸಿನೋತಿ।

ಮಾತಲಿಪಿಏ ತಂ ರಥಂ ಆನೇತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಗನ್ಧಮಾಲಾದೀಹಿ ಪೂಜೇನ್ತೇಸು ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ನಗರಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ನಿವೇಸನದ್ವಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಥಂ ನಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಭಾಗೇನ ಸೀಹಪಞ್ಜರಉಮ್ಮಾರೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಆರೋಹಣಸಜ್ಜಂ ಕತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಂ ದಿವಸಂ ರಾಜಾಪಿ ದಾನಸಾಲಾಯೋ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಇಮಿನಾ ನಿಯಾಮೇನ ದಾನಂ ದೇಥಾ"ತಿ ಆಣಾಪೇತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ದಿವಸಂ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚಗಣಪರಿವುತೋ ಅಲಙ್ಕತಮಹಾತಲೇ ಪಾಚೀನಸೀಹಪಞ್ಜರಾಭಿಮುಖೋ ಧಮ್ಮಯುತ್ತಂ ಕಥೇನ್ತೋ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ನಂ ಮಾತಲಿ ರಥಾಭಿರುಹನತ್ಥಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಆದಾಯ ಅಗಮಾಸಿ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೦೩."ದೇವಪುತ್ತೋ ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ, ಮಾತಲಿ ದೇವಸಾರಥಿ।
ನಿಮನ್ತಯಿತ್ಥ ರಾಜಾನಂ, ವೇದೇಹಂ ಮಿಥಿಲಗ್ಗಹಂ॥

೧೦೪."ಏಹಿಮಂ ರಥಮಾರುಯ್ಹ, ರಾಜಸೇಟ್ಠ ದಿಸಮ್ಪತಿ।
ದೇವಾ ದಸ್ಸನಕಾಮಾ ತೇ, ತಾವತಿಂಸಾ ಸಇನ್ದಕಾ।
ಸರಮಾನಾ ಹಿ ತೇ ದೇವಾ, ಸುಧಮ್ಮಾಯಂ ಸಮಚ್ಛರೇ॥

೧೦೫."ತತೋ ಚ ರಾಜಾ ಸಾಧಿನೋ, ವೇದೇಹೋ ಮಿಥಿಲಗ್ಗಹೋ।
ಸಹಸ್ಸಯುತ್ತಮಾರುಯ್ಹ, ಅಗಾ ದೇವಾನ ಸನ್ತಿಕೇ।
ತಂ ದೇವಾ ಪಟಿನನ್ದಿಂಸು, ದಿಸ್ವಾ ರಾಜಾನಮಾಗತಂ॥

೧೦೬."ಸ್ವಾಗತಂ ತೇ ಮಹಾರಾಜ, ಅಥೋ ತೇ ಅದುರಾಗತಂ।
ನಿಸೀದ ದಾನಿ ರಾಜೀಸಿ, ದೇವರಾಜಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ॥

೧೦೭."ಸಕ್ಕೋಪಿ ಪಟಿನನ್ದಿತ್ಥ, ವೇದೇಹಂ ಮಿಥಿಲಗ್ಗಹಂ।
ನಿಮನ್ತಯಿತ್ಥ ಕಾಮೇಹಿ, ಆಸನೇನ ಚ ವಾಸವೋ॥

೧೦೮."ಸಾಧು ಖೋಸಿ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ, ಆವಾಸಂ ವಸವತ್ತಿನಂ।
ವಸ ದೇವೇಸು ರಾಜೀಸಿ, ಸಬ್ಬಕಾಮಸಮಿದ್ಧಿಸು।
ತಾವತಿಂಸೇಸು ದೇವೇಸು, ಭುಞ್ಜ ಕಾಮೇ ಅಮಾನುಸೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಮಚ್ಛರೇತಿ** ಅಚ್ಛನ್ತಿ। **ಅಗಾ ದೇವಾನ ಸನ್ತಿಕೇತಿ** ದೇವಾನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ರಥಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಠಿತೇ ರಥೋ ಆಕಾಸಂ ಪಕ್ಖನ್ದಿ, ಸೋ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಓಲೋಕೇನ್ತಸ್ಸೇವ ಅನ್ತರಧಾಯಿ। ಮಾತಲಿ ರಾಜಾನಂ ದೇವಲೋಕಂ ನೇಸಿ । ತಂ

ದಿಸ್ವಾ ದೇವತಾ ಚ ಸಕ್ಕೋ ಚ ಹಟ್ಠತುಟ್ಠಾ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಂ ಕತ್ವಾ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕರಿಂಸು। ತಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ತಂ ದೇವಾ"**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ **ಪಟಿನನ್ದಿಂಸೂತಿ** ಪುನಪ್ಪುನಂ ನನ್ದಿಂಸು। **ಆಸನೇನ ಚಾತಿ** ರಾಜಾನಂ ಆಲಿಙ್ಗಿತ್ವಾ "ಇಧ ನಿಸೀದಾ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ಪಣ್ಡುಕಮ್ಬಲಸಿಲಾಸನೇನ ಚ ಕಾಮೇಹಿ ಚ ನಿಮನ್ತೇಸಿ, ಉಪಡ್ಢರಜ್ಜಂ ದತ್ವಾ ಏಕಾಸನೇ ನಿಸೀದಾಪೇಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತತ್ಥ ಸಕ್ಕೇನ ದೇವರಞ್ಞಾ ದಸಯೋಜನಸಹಸ್ಸಂ ದೇವನಗರಂ ಅಡ್ಢತಿಯಾ ಚ ಅಚ್ಛರಾಕೋಟಿಯೋ ವೇಜಯನ್ತಪಾಸಾದಞ್ಚ ಮಜ್ಝೇ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ದಿನ್ನಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವನ್ತಸ್ಸ ಮನುಸ್ಸಗಣನಾಯ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಸತಾನಿ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಾನಿ। ತೇನತ್ತಭಾವೇನ ದೇವಲೋಕೇ ವಸನಕಂ ಪುಞ್ಞಂ ಖೀಣಂ, ಅನಭಿರತಿ ಉಪ್ಪನ್ನಾ, ತಸ್ಮಾ ಸಕ್ಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪನ್ತೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೦೯"ಅಹಂ ಪುರೇ ಸಗ್ಗಗತೋ ರಮಾಮಿ, ನಚ್ಚೇಹಿ ಗೀತೇಹಿ ಚ ವಾದಿತೇಹಿ।
ಸೋ ದಾನಿ ಅಜ್ಜ ನ ರಮಾಮಿ ಸಗ್ಗೇ, ಆಯುಂ ನು ಖೀಣೋ ಮರಣಂ ನು ಸನ್ತಿಕೇ।
ಉದಾಹು ಮೂಳ್ಹೋಸ್ಮಿ ಜನಿನ್ದಸೇಟ್ಠಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಆಯುಂ ನು ಖೀಣೋತಿ** ಕಿಂ ನು ಮಮ ಸರಸೇನ ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಖೀಣಂ, ಉದಾಹು ಉಪಚ್ಛೇದಕಕಮ್ಮವಸೇನ ಮರಣಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಜಾತನ್ತಿ ಪುಚ್ಛತಿ। **ಜನಿನ್ದಸೇಟ್ಠಾತಿ** ಜನಿನ್ದಾನಂ ದೇವಾನಂ ಸೇಟ್ಠ।

ಅಥ ನಂ ಸಕ್ಕೋ ಆಹ -

೧೧೦"ನ ತಾಯು ಖೀಣಂ ಮರಣಞ್ಚ ದೂರೇ, ನ ಚಾಪಿ ಮೂಳ್ಹೋ ನರವೀರಸೇಟ್ಠ।
ತುಯ್ಹಞ್ಚ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಪರಿತ್ತಕಾನಿ, ಯೇಸಂ ವಿಪಾಕಂ ಇಧ ವೇದಯಿತ್ಥೋ॥

೧೧೧"ವಸ ದೇವಾನುಭಾವೇನ, ರಾಜಸೇಟ್ಠ ದಿಸಮ್ಪತಿ।
ತಾವತಿಂಸೇಸು ದೇವೇಸು, ಭುಞ್ಜ ಕಾಮೇ ಅಮಾನುಸೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **"ಪರಿತ್ತಕಾನೀ"**ತಿ ಇದಂ ತೇನ ಅತ್ತಭಾವೇನ ದೇವಲೋಕೇ ವಿಪಾಕದಾಯಕಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ಇತರಾನಿ ಪನಸ್ಸ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಪಥವಿಯಂ ಪಂಸು ವಿಯ ಅಪ್ಪಮಾಣಾನಿ। **ವಸ ದೇವಾನುಭಾವೇನಾತಿ** ಅಹಂ ತೇ ಅತ್ತನೋ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಮಜ್ಝೇ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಮಮಾನುಭಾವೇನ ವಸಾತಿ ತಂ ಸಮಸ್ಸಾಸೇನ್ತೋ ಆಹ।

ಅಥ ನಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಆಹ -

೧೧೨"ಯಥಾ ಯಾಚಿತಕಂ ಯಾನಂ, ಯಥಾ ಯಾಚಿತಕಂ ಧನಂ।
ಏವಂಸಮ್ಪದಮೇವೇತಂ, ಯಂ ಪರತೋ ದಾನಪಚ್ಚಯಾ॥

೧೧೩"ನ ಚಾಹಮೇತಮಿಚ್ಛಾಮಿ, ಯಂ ಪರತೋ ದಾನಪಚ್ಚಯಾ।
ಸಯಂಕತಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ, ತಂ ಮೇ ಆವೇಣಿಕಂ ಧನಂ॥

೧೧೪"ಸೋಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇಸು, ಕಾಹಾಮಿ ಕುಸಲಂ ಬಹುಂ।
ದಾನೇನ ಸಮಚರಿಯಾಯ, ಸಂಯಮೇನ ದಮೇನ ಚ।
ಯಂ ಕತ್ವಾ ಸುಖಿತೋ ಹೋತಿ, ನ ಚ ಪಚ್ಛಾನುತಪ್ಪತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಂ ಪರತೋ ದಾನಪಚ್ಚಯಾ**ತಿ ಯಂ ಪರೇನ ದಿನ್ನತ್ತಾ ಲಬ್ಭತಿ, ತಂ ಯಾಚಿತಕಸದಿಸಮೇವ ಹೋತಿ। ಯಾಚಿತಕಞ್ಹಿ ತುಟ್ಠಕಾಲೇ ದೇನ್ತಿ, ಅತುಟ್ಠಕಾಲೇ ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತೀತಿ ವದತಿ। **ಸಮಚರಿಯಾಯಾ**ತಿ ಕಾಯಾದೀಹಿ ಪಾಪಸ್ಸ ಅಕರಣೇನ। **ಸಂಯಮೇನಾ**ತಿ ಸೀಲಸಂಯಮೇನ। **ದಮೇನಾ**ತಿ ಇನ್ದ್ರಿಯದಮನೇನ। **ಯಂ ಕತ್ವಾ**ತಿ ಯಂ ಕರಿತ್ವಾ ಸುಖಿತೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ನ ಚ ಪಚ್ಛಾನುತಪ್ಪತಿ, ತಥಾರೂಪಮೇವ ಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀತಿ।

ಅಥಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಸಕ್ಕೋ ಮಾತಲಿಂ ಆಣಾಪೇಸಿ "ಗಚ್ಛ, ತಾತ, ಸಾಧಿನರಾಜಾನಂ ಮಿಥಿಲಂ ನೇತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನೇ ಓತಾರೇಹೀ"ತಿ। ಸೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ರಾಜಾ ಉಯ್ಯಾನೇ ಚಙ್ಕಮತಿ। ಅಥ ನಂ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲೋ ದಿಸ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ನಾರದರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸೋ ರಞ್ಞೋ ಆಗತಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ "ತ್ವಂ ಪುರತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಚ ಮಯ್ಹಞ್ಚ ದ್ವೇ ಆಸನಾನಿ ಪಞ್ಞಾಪೇಹೀ"ತಿ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲಂ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ಸೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ ಪುಚ್ಛಿ "ಕಸ್ಸ ದ್ವೇ ಆಸನಾನಿ ಪಞ್ಞಾಪೇಸೀ"ತಿ? "ಏಕಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ, ಏಕಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ರಞ್ಞೋ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ "ಕೋ ಅಞ್ಞೋ ಸತ್ತೋ ಮಮ ಸನ್ತಿಕೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪಾದೇ ಠಪೇಸಿ। ನಾರದರಾಜಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪಾದೇ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಸೋ ಕಿರಸ್ಸ ಸತ್ತಮೋ ಪನತ್ತಾ। ತದಾ ಕಿರ ವಸ್ಸಸತಾಯುಕಕಾಲೋವ ಹೋತಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ ಪನ ಅತ್ತನೋ ಪುಞ್ಞಬಲೇನ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ವೀತಿನಾಮೇಸಿ। ಸೋ ನಾರದಂ ಹತ್ಥೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನೇ ವಿಚರನ್ತೋ ತಿಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೦೫."ಇಮಾನಿ ತಾನಿ ಖೇತ್ತಾನಿ, ಇಮಂ ನಿಕ್ಖಂ ಸುಕುಣ್ಡಲಂ।
ಇಮಾ ತಾ ಹರಿತಾನೂಪಾ, ಇಮಾ ನಜ್ಜೋ ಸವನ್ತಿಯೋ॥

೧೦೬."ಇಮಾ ತಾ ಪೋಕ್ಖರಣೀ ರಮ್ಮಾ, ಚಕ್ಕವಾಕಪಕೂಜಿತಾ।
ಮನ್ದಾಲಕೇಹಿ ಸಞ್ಛನ್ನಾ, ಪದುಮುಪ್ಪಲಕೇಹಿ ಚ।
ಯಸ್ಸಿಮಾನಿ ಮಮಾಯಿಂಸು, ಕಿಂ ನು ತೇ ದಿಸತಂ ಗತಾ॥

೧೦೭."ತಾನೀಧ ಖೇತ್ತಾನಿ ಸೋ ಭೂಮಿಭಾಗೋ, ತೇಯೇವ ಆರಾಮವನೂಪಚಾರಾ।
ತಮೇವ ಮಯ್ಹಂ ಜನತಂ ಅಪಸ್ಸತೋ, ಸುಞ್ಞಂವ ಮೇ ನಾರದ ಖಾಯತೇ ದಿಸಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಖೇತ್ತಾನೀ**ತಿ ಭೂಮಿಭಾಗೇ ಸನ್ಧಾಯಾಹ। **ಇಮಂ ನಿಕ್ಖ**ನ್ತಿ ಇಮಂ ತಾದಿಸಮೇವ ಉದಕನಿದ್ಧಮನಂ। **ಸುಕುಣ್ಡಲ**ನ್ತಿ ಸೋಭನೇನ ಮುಸಲಪವೇಸನಕುಣ್ಡಲೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಂ। **ಹರಿತಾನೂಪಾ**ತಿ ಉದಕನಿದ್ಧಮನಸ್ಸ ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು ಹರಿತತಿಣಸಞ್ಛನ್ನಾ ಅನೂಪಭೂಮಿಯೋ। **ಯಸ್ಸಿಮಾನಿ ಮಮಾಯಿಂಸೂ**ತಿ ತಾತ ನಾರದ, ಯೇ ಮಮ ಉಪಟ್ಠಾಕಾ ಚ ಓರೋಧಾ ಚ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಉಯ್ಯಾನೇ ಮಹನ್ತೇನ ಯಸೇನ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಚರನ್ತಾ ಇಮಾನಿ ಠಾನಾನಿ ಮಮಾಯಿಂಸು ಪಿಯಾಯಿಂಸು, ಕತರಂ ನು ತೇ ದಿಸತಂ ಗತಾ, ಕತ್ಥ ತೇ ಪೇಸಿತಾ। **ತಾನೀಧ ಖೇತ್ತಾನೀ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಉಯ್ಯಾನೇ ತಾನೇವ ಏತಾನಿ ಉಪರೋಪನಕವಿರುಹನಟ್ಠಾನಾನಿ। **ತೇಯೇವ ಆರಾಮವನೂಪಚಾರಾ**ತಿ ಇಮೇ ತೇಯೇವ ಆರಾಮವನೂಪಚಾರಾ, ವಿಹಾರಭೂಮಿಯೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅಥ ನಂ ನಾರದೋ ಆಹ - "ದೇವ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ದೇವಲೋಕಗತಾನಂ ಇದಾನಿ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಸತಾನಿ, ಅಹಂ ವೋ ಸತ್ತಮೋ ಪನತ್ತಾ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಉಪಟ್ಠಾಕಾ ಚ ಓರೋಧಾ ಚ ಮರಣಮುಖಂ ಪತ್ತಾ, ಇದಂ ವೋ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ ರಜ್ಜಂ, ಅನುಭವಥ ನ"ನ್ತಿ। ರಾಜಾ "ತಾತ ನಾರದ, ನಾಹಂ ಇಧಾಗಚ್ಛನ್ತೋ ರಜ್ಜತ್ಥಾಯ ಆಗತೋ, ಪುಞ್ಞಕರಣತ್ಥಾಯಮ್ಹಿ ಆಗತೋ, ಅಹಂ ಪುಞ್ಞಮೇವ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಗಾಥಾ ಆಹ -

೨೧೮“ದಿಟ್ಠಾ ಮಯಾ ವಿಮಾನಾನಿ, ಓಭಾಸೇನ್ತಾ ಚತುದ್ದಿಸಾ।
ಸಮ್ಮುಖಾ ದೇವರಾಜಸ್ಸ, ತಿದಸಾನಞ್ಚ ಸಮ್ಮುಖಾ॥

೨೧೯“ವುತ್ಥಂ ಮೇ ಭವನಂ ದಿಬ್ಯಂ, ಭುತ್ತಾ ಕಾಮಾ ಅಮಾನುಸಾ।
ತಾವತಿಂಸೇಸು ದೇವೇಸು, ಸಬ್ಬಕಾಮಸಮಿದ್ಧಿಸು॥

೨೨೦“ಸೋಹಂ ಏತಾದಿಸಂ ಹಿತ್ವಾ, ಪುಞ್ಞಾಯಮ್ಹಿ ಇಧಾಗತೋ।
ಧಮ್ಮಮೇವ ಚರಿಸ್ಸಾಮಿ, ನಾಹಂ ರಜ್ಜೇನ ಅತ್ಥಿಕೋ॥

೨೨೧“ಅದಣ್ಡಾವಚರಂ ಮಗ್ಗಂ, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧದೇಸಿತಂ।
ತಂ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿಸ್ಸಂ, ಯೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಸುಬ್ಬತಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವುತ್ಥಂ ಮೇ ಭವನಂ ದಿಬ್ಯ**ನ್ತಿ ವೇಜಯನ್ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ಆಹ। **ಸೋಹಂ ಏತಾದಿಸ**ನ್ತಿ ತಾತ ನಾರದ, ಸೋಹಂ ಬುದ್ಧಞಾಣೇನ ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ದನೀಯಂ ಏವರೂಪಂ ಕಾಮಗುಣಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಹಾಯ ಪುಞ್ಞಕರಣತ್ಥಾಯ ಇಧಾಗತೋ। **ಅದಣ್ಡಾವಚರ**ನ್ತಿ ಅದಣ್ಡೇಹಿ ನಿಕ್ಖಿತ್ತದಣ್ಡಹತ್ಥೇಹಿ ಅವಚರಿತಬ್ಬಂ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಪುರೇಕ್ಖಾರಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕಂ ಮಗ್ಗಂ। **ಸುಬ್ಬತಾ**ತಿ ಯೇನ ಮಗ್ಗೇನ ಸುಬ್ಬತಾ ಸಬ್ಬಞ್ಞುಬುದ್ಧಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅಹಮ್ಪಿ ಅಗತಪುಬ್ಬಂ ದಿಸಂ ಗನ್ತುಂ ಬೋಧಿತಲೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ತಮೇವ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿಸ್ಸಾಮೀತಿ।

ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣೇನ ಸಜ್ಝಾಪಿತ್ವಾ ಕಥೇಸಿ। ನಾರದೋ ಪುನಪಿ ಆಹ - “ರಜ್ಜಂ, ದೇವ, ಅನುಸಾಸಾ”ತಿ। “ತಾತ, ನ ಮೇ ರಜ್ಜೇನತ್ಥೋ, ಸತ್ತ ವಸ್ಸಸತಾನಿ ವಿಗತಂ ದಾನಂ ಸತ್ತಾಹೇನೇವ ದಾತುಕಾಮಮ್ಹೀ”ತಿ। ನಾರದೋ “ಸಾಧೂ”ತಿ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಮಹಾದಾನಂ ಪಟಿಯಾದೇಸಿ। ರಾಜಾ ಸತ್ತಾಹಂ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇಯೇವ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ “ಏವಂ ವಸಿತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ನಾಮಾ”ತಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಪೋಸಥಿಕೇಸು ಉಪಾಸಕೇಸು ಕೇಚಿ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ, ಕೇಚಿ ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲೇ, ಕೇಚಿ ಅನಾಗಾಮಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು। ತದಾ ನಾರದರಾಜಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಮಾತಲಿ ಆನನ್ದೋ, ಸಕ್ಕೋ ಅನುರುದ್ಧೋ, ಸಾಧಿನರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ।

ಸಾಧಿನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಏಕಾದಸಮಾ।

[೪೯೫] ೧೨. ದಸಬ್ರಾಹ್ಮಣಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ರಾಜಾ ಅವೋಚ ವಿಧುರನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಸದಿಸದಾನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಂ ಅಟ್ಠಕನಿಪಾತೇ **ಆದಿತ್ತಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೮.೯೮ ಆದಯೋ) ವಿತ್ಥಾರಿತಮೇವ। ರಾಜಾ ಕಿರ ತಂ ದಾನಂ ದದನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಜೇಟ್ಠಕಂ ಕತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಿ ವಿಚಿನಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಮಹಾಖೀಣಾಸವಾನಂಯೇವ ಅದಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಗುಣಕಥಂ ಕಥೇನ್ತಾ “ಆವುಸೋ, ರಾಜಾ ಅಸದಿಸದಾನಂ ದದನ್ತೋ ವಿಚಿನಿತ್ವಾ ಮಹಪ್ಫಲಟ್ಠಾನೇ ಅದಾಸೀ”ತಿ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಇಮಾಯ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಅನಚ್ಛರಿಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಂ ಕೋಸಲರಾಜಾ ಮಾದಿಸಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾಕೋ ಹುತ್ವಾ ವಿಚೇಯ್ಯದಾನಂ ದೇತಿ, ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾ ಅನುಪ್ಪನ್ನೇ ಬುದ್ಧೇಪಿ ವಿಚೇಯ್ಯದಾನಂ ಅದಂಸೂ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಕುರುರಟ್ಠೇ ಇನ್ದಪತ್ಥನಗರೇ ಯುಧಿಟ್ಠಿಲಗೋತ್ತೋ ಕೋರಬ್ಯೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ತಸ್ಸ ವಿಧುರೋ ನಾಮ ಅಮಚ್ಚೋ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಅನುಸಾಸತಿ। ರಾಜಾ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪಂ ಖೋಭೇತ್ವಾ ಮಹಾದಾನಂ ದೇತಿ। ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜನ್ತೇಸು ಏಕೋಪಿ ಪಞ್ಚಸೀಲಮತ್ತಂ ರಕ್ಖನ್ತೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಸಬ್ಬೇ ದುಸ್ಸೀಲಾವ, ದಾನಂ ರಾಜಾನಂ ನ ತೋಸೇತಿ। ರಾಜಾ "ವಿಚೇಯ್ಯದಾನಂ ಮಹಪ್ಫಲ"ನ್ತಿ ಸೀಲವನ್ತಾನಂ ದಾತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ವಿಧುರಪಣ್ಡಿತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮನ್ತಯಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ತಂ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಆಗತಂ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಉಪಡ್ಢಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೧."ರಾಜಾ ಅವೋಚ ವಿಧುರಂ, ಧಮ್ಮಕಾಮೋ ಯುಧಿಟ್ಠಿಲೋ"ತಿ।
ಪರತೋ ರಞ್ಞೋ ಚ ವಿಧುರಸ್ಸ ಚ ವಚನಪಟಿವಚನಂ ಹೋತಿ -

"ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ವಿಧುರ ಪರಿಯೇಸ, ಸೀಲವನ್ತೇ ಬಹುಸ್ಸುತೇ॥

೧೧೨."ವಿರತೇ ಮೇಥುನಾ ಧಮ್ಮಾ, ಯೇ ಮೇ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯು ಭೋಜನಂ।
ದಕ್ಖಿಣಂ ಸಮ್ಮ ದಸ್ಸಾಮ, ಯತ್ಥ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ॥

೧೧೪."ದುಲ್ಲಭಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ದೇವ, ಸೀಲವನ್ತೋ ಬಹುಸ್ಸುತಾ।
ವಿರತಾ ಮೇಥುನಾ ಧಮ್ಮಾ, ಯೇ ತೇ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯು ಭೋಜನಂ॥

೧೧೫."ದಸ ಖಲು ಮಹಾರಾಜ, ಯಾ ತಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಜಾತಿಯೋ।
ತೇಸಂ ವಿಭಙ್ಗಂ ವಿಚಯಂ, ವಿತ್ಥಾರೇನ ಸುಣೋಹಿ ಮೇ॥

೧೧೬."ಪಸಿಬ್ಬಕೇ ಗಹೇತ್ವಾನ, ಪುಣ್ಣೇ ಮೂಲಸ್ಸ ಸಂವುತೇ।
ಓಸಧಿಕಾಯೋ ಗನ್ಥೇನ್ತಿ, ನ್ಹಾಪಯನ್ತಿ ಜಪನ್ತಿ ಚ॥

೧೧೭."ತಿಕಿಚ್ಛಕಸಮಾ ರಾಜ, ತೇಪಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ।
ಅಕ್ಖಾತಾ ತೇ ಮಹಾರಾಜ, ತಾದಿಸೇ ನಿಪತಾಮಸೇ॥

೧೧೮."ಅಪೇತಾ ತೇ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಾ, (ಇತಿ ರಾಜಾ ಕೋರಬ್ಯೋ)
ನ ತೇ ವುಚ್ಚನ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ।
ಅಞ್ಞೇ ವಿಧುರ ಪರಿಯೇಸ, ಸೀಲವನ್ತೇ ಬಹುಸ್ಸುತೇ॥

೧೧೯."ವಿರತೇ ಮೇಥುನಾ ಧಮ್ಮಾ, ಯೇ ಮೇ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯು ಭೋಜನಂ।
ದಕ್ಖಿಣಂ ಸಮ್ಮ ದಸ್ಸಾಮ, ಯತ್ಥ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ॥

೧೨೦."ಕಿಙ್ಕಿಣಿಕಾಯೋ ಗಹೇತ್ವಾ, ಘೋಸೇನ್ತಿ ಪುರತೋಪಿ ತೇ।
ಪೇಸನಾನಿಪಿ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ರಥಚರಿಯಾಸು ಸಿಕ್ಖರೇ॥

೧೨೧."ಪರಿಚಾರಕಸಮಾ ರಾಜ, ತೇಪಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ।
ಅಕ್ಖಾತಾ ತೇ ಮಹಾರಾಜ, ತಾದಿಸೇ ನಿಪತಾಮಸೇ॥

೧೨೨."ಅಪೇತಾ ತೇ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಾ, (ಇತಿ ರಾಜಾ ಕೋರಬ್ಯೋ)

න තේ වුච්චන්ති බ්‍රාහ්මණා।
අඤ්ඤේ විධුර පරියේස, සීලවන්තේ බහුස්සුතේ॥

ೱ೩೩“ವಿರತೇ ಮೇಥುನಾ ಧಮ್ಮಾ, ಯೇ ಮೇ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯು ಭೋಜನಂ।
ದಕ್ಖಿಣಂ ಸಮ್ಮ ದಸ್ಸಾಮ, ಯತ್ಥ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ॥

೧೩೪“ಕಮಣ್ಡಲುಂ ಗಹೇತ್ವಾನ, ವಙ್ಕದಣ್ಡಞ್ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ।
ಪಚ್ಚುಪೇಸ್ಸನ್ತಿ ರಾಜಾನೋ, ಗಾಮೇಸು ನಿಗಮೇಸು ಚ।
ನಾದಿನ್ನೇ ವುಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮ, ಗಾಮಮ್ಹಿ ವಾ ವನಮ್ಹಿ ವಾ॥

೧೩೫“ನಿಗ್ಗಾಹಕಸಮಾ ರಾಜ, ತೇಪಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ।
ಅಕ್ಖಾತಾ ತೇ ಮಹಾರಾಜ, ತಾದಿಸೇ ನಿಪತಾಮಸೇ॥

೧೩೬“ಅಪೇತಾ ತೇ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಾ, (ಇತಿ ರಾಜಾ ಕೋರಬ್ಯೋ)
ನ ತೇ ವುಚ್ಚನ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ।
ಅಞ್ಞೇ ವಿಧುರ ಪರಿಯೇಸ, ಸೀಲವನ್ತೇ ಬಹುಸ್ಸುತೇ॥

೧೩೭“ವಿರತೇ ಮೇಥುನಾ ಧಮ್ಮಾ, ಯೇ ಮೇ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯು ಭೋಜನಂ।
ದಕ್ಖಿಣಂ ಸಮ್ಮ ದಸ್ಸಾಮ, ಯತ್ಥ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ॥

೧೩೮“ಪರೂಳ್ಹಕಚ್ಛನಖಲೋಮಾ, ಪಙ್ಕದನ್ತಾ ರಜಸ್ಸಿರಾ।
ಓಕಿಣ್ಣಾ ರಜರೇಣೂಹಿ, ಯಾಚಕಾ ವಿಚರನ್ತಿ ತೇ॥

೧೩೯“ಖಾಣುಘಾತಸಮಾ ರಾಜ, ತೇಪಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ।
ಅಕ್ಖಾತಾ ತೇ ಮಹಾರಾಜ, ತಾದಿಸೇ ನಿಪತಾಮಸೇ॥

೧೪೦“ಅಪೇತಾ ತೇ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಾ, (ಇತಿ ರಾಜಾ ಕೋರಬ್ಯೋ)
ನ ತೇ ವುಚ್ಚನ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ।
ಅಞ್ಞೇ ವಿಧುರ ಪರಿಯೇಸ, ಸೀಲವನ್ತೇ ಬಹುಸ್ಸುತೇ॥

೧೪೧“ವಿರತೇ ಮೇಥುನಾ ಧಮ್ಮಾ, ಯೇ ಮೇ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯು ಭೋಜನಂ।
ದಕ್ಖಿಣಂ ಸಮ್ಮ ದಸ್ಸಾಮ, ಯತ್ಥ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ॥

೧೪೨“ಹರೀತಕಂ ಆಮಲಕಂ, ಅಮ್ಬಂ ಜಮ್ಬುಂ ವಿಭೀತಕಂ।
ಲಬುಜಂ ದನ್ತಪೋಣಾನಿ, ಬೇಲುವಾ ಬದರಾನಿ ಚ॥

೧೪೩“ರಾಜಾಯತನಂ ಉಚ್ಛುಪುಟಂ, ಧೂಮನೇತ್ತಂ ಮಧುಅಞ್ಜನಂ।
ಉಚ್ಚಾವಚಾನಿ ಪಣಿಯಾನಿ, ವಿಪಣೇನ್ತಿ ಜನಾಧಿಪ॥

೧೪೪.

“ವಾಣಿಜಕಸಮಾ ರಾಜ, ತೇಪಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ।
ಅಕ್ಖಾತಾ ತೇ ಮಹಾರಾಜ, ತಾದಿಸೇ ನಿಪತಾಮಸೇ॥

೧೪೫“ಅಪೇತಾ ತೇ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಾ, (ಇತಿ ರಾಜಾ ಕೋರಬ್ಯೋ)
ನ ತೇ ವುಚ್ಚನ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ।
ಅಞ್ಞೇ ವಿಧುರ ಪರಿಯೇಸ, ಸೀಲವನ್ತೇ ಬಹುಸ್ಸುತೇ॥

೧೪೬“ವಿರತೇ ಮೇಥುನಾ ಧಮ್ಮಾ, ಯೇ ಮೇ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯು ಭೋಜನಂ।
ದಕ್ಖಿಣಂ ಸಮ್ಮ ದಸ್ಸಾಮ, ಯತ್ಥ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ॥

೧೪೭“ಕಸಿವಾಣಿಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತಿ, ಪೋಸಯನ್ತಿ ಅಜೇಳಕೇ।
ಕುಮಾರಿಯೋ ಪವೇಚ್ಛನ್ತಿ, ವಿವಾಹನ್ತಾವಹನ್ತಿ ಚ॥

೧೪೮“ಸಮಾ ಅಮ್ಬಟ್ಠವೇಸ್ಸೇಹಿ, ತೇಪಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ।
ಅಕ್ಖಾತಾ ತೇ ಮಹಾರಾಜ, ತಾದಿಸೇ ನಿಪತಾಮಸೇ॥

೧೪೯“ಅಪೇತಾ ತೇ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಾ, (ಇತಿ ರಾಜಾ ಕೋರಬ್ಯೋ)
ನ ತೇ ವುಚ್ಚನ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ।
ಅಞ್ಞೇ ವಿಧುರ ಪರಿಯೇಸ, ಸೀಲವನ್ತೇ ಬಹುಸ್ಸುತೇ॥

೧೫೦“ವಿರತೇ ಮೇಥುನಾ ಧಮ್ಮಾ, ಯೇ ಮೇ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯು ಭೋಜನಂ।
ದಕ್ಖಿಣಂ ಸಮ್ಮ ದಸ್ಸಾಮ, ಯತ್ಥ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ॥

೧೫೧“ನಿಕ್ಖಿತ್ತಭಿಕ್ಖಂ ಭುಞ್ಜನ್ತಿ, ಗಾಮೇಸ್ವೇಕೇ ಪುರೋಹಿತಾ।
ಬಹೂ ತೇ ಪರಿಪುಚ್ಛನ್ತಿ, ಅಣ್ಡಚ್ಛೇದಾ ನಿಲಞ್ಛಕಾ॥

೧೫೨“ಪಸೂಪಿ ತತ್ಥ ಹಞ್ಞನ್ತಿ, ಮಹಿಂಸಾ ಸೂಕರಾ ಅಜಾ।
ಗೋಘಾತಕಸಮಾ ರಾಜ, ತೇಪಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ।
ಅಕ್ಖಾತಾ ತೇ ಮಹಾರಾಜ, ತಾದಿಸೇ ನಿಪತಾಮಸೇ॥

೧೫೩“ಅಪೇತಾ ತೇ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಾ, (ಇತಿ ರಾಜಾ ಕೋರಬ್ಯೋ)
ನ ತೇ ವುಚ್ಚನ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ।
ಅಞ್ಞೇ ವಿಧುರ ಪರಿಯೇಸ, ಸೀಲವನ್ತೇ ಬಹುಸ್ಸುತೇ॥

೧೫೪“ವಿರತೇ ಮೇಥುನಾ ಧಮ್ಮಾ, ಯೇ ಮೇ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯು ಭೋಜನಂ।
ದಕ್ಖಿಣಂ ಸಮ್ಮ ದಸ್ಸಾಮ, ಯತ್ಥ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ॥

೧೫೫“ಅಸಿಚಮ್ಮಂ ಗಹೇತ್ವಾನ, ಖಗ್ಗಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ।
ವೇಸ್ಸಪಥೇಸು ತಿಟ್ಠನ್ತಿ, ಸತ್ಥಂ ಅಬ್ಬಾಹಯನ್ತಿಪಿ॥

೧೫೭."ಸಮಾ ಗೋಪನಿಸಾದೇಹಿ, ತೇಪಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ।
ಅಕ್ಖಾತಾ ತೇ ಮಹಾರಾಜ, ತಾದಿಸೇ ನಿಪತಾಮಸೇ॥

೧೫೮."ಅಪೇತಾ ತೇ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಾ, (ಇತಿ ರಾಜಾ ಕೋರಬ್ಯೋ)
ನ ತೇ ವುಚ್ಚನ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ।
ಅಞ್ಞೇ ವಿಧುರ ಪರಿಯೇಸ, ಸೀಲವನ್ತೇ ಬಹುಸ್ಸುತೇ॥

೧೫೮."ವಿರತೇ ಮೇಥುನಾ ಧಮ್ಮಾ, ಯೇ ಮೇ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯು ಭೋಜನಂ।
ದಕ್ಖಿಣಂ ಸಮ್ಮ ದಸ್ಸಾಮ, ಯತ್ಥ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ॥

೧೫೯."ಅರಞ್ಞೇ ಕುಟಿಕಂ ಕತ್ವಾ, ಕುಟಾನಿ ಕಾರಯನ್ತಿ ತೇ।
ಸಸಬಿಳಾರೇ ಬಾಧೇನ್ತಿ, ಆಗೋಧಾ ಮಚ್ಛಕಚ್ಛಪಂ॥

೧೬೦."ತೇ ಲುದ್ದಕಸಮಾ ರಾಜ, ತೇಪಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ।
ಅಕ್ಖಾತಾ ತೇ ಮಹಾರಾಜ, ತಾದಿಸೇ ನಿಪತಾಮಸೇ॥

೧೬೧."ಅಪೇತಾ ತೇ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಾ, (ಇತಿ ರಾಜಾ ಕೋರಬ್ಯೋ)
ನ ತೇ ವುಚ್ಚನ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ।
ಅಞ್ಞೇ ವಿಧುರ ಪರಿಯೇಸ, ಸೀಲವನ್ತೇ ಬಹುಸ್ಸುತೇ॥

೧೬೨."ವಿರತೇ ಮೇಥುನಾ ಧಮ್ಮಾ, ಯೇ ಮೇ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯು ಭೋಜನಂ।
ದಕ್ಖಿಣಂ ಸಮ್ಮ ದಸ್ಸಾಮ, ಯತ್ಥ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ॥

೧೬೩."ಅಞ್ಞೇ ಧನಸ್ಸ ಕಾಮಾ ಹಿ, ಹೇಟ್ಠಾಮಞ್ಚೇ ಪಸಕ್ಕಿತಾ।
ರಾಜಾನೋ ಉಪರಿ ನ್ಹಾಯನ್ತಿ, ಸೋಮಯಾಗೇ ಉಪಟ್ಠಿತೇ॥

೧೬೪."ಮಲಮಜ್ಜಕಸಮಾ ರಾಜ, ತೇಪಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ।
ಅಕ್ಖಾತಾ ತೇ ಮಹಾರಾಜ, ತಾದಿಸೇ ನಿಪತಾಮಸೇ॥

೧೬೫."ಅಪೇತಾ ತೇ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಾ, (ಇತಿ ರಾಜಾ ಕೋರಬ್ಯೋ)
ನ ತೇ ವುಚ್ಚನ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ।
ಅಞ್ಞೇ ವಿಧುರ ಪರಿಯೇಸ, ಸೀಲವನ್ತೇ ಬಹುಸ್ಸುತೇ॥

೧೬೬."ವಿರತೇ ಮೇಥುನಾ ಧಮ್ಮಾ, ಯೇ ಮೇ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯು ಭೋಜನಂ।
ದಕ್ಖಿಣಂ ಸಮ್ಮ ದಸ್ಸಾಮ, ಯತ್ಥ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸೀಲವನ್ತೇತಿ** ಮಗ್ಗೇನಾಗತಸೀಲೇ। **ಬಹುಸ್ಸುತೇತಿ** ಪಟಿವೇಧಬಹುಸ್ಸುತೇ। **ದಕ್ಖಿಣನ್ತಿ** ದಾನಂ। **ಯೇ ತೇತಿ** ಯೇ ಧಮ್ಮಿಕಾ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ತವ ದಾನಂ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯುಂ, ತೇ ದುಲ್ಲಭಾ। **ಬ್ರಾಹ್ಮಣಜಾತಿಯೋತಿ** ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲಾನಿ। **ತೇಸಂ ವಿಭಙ್ಗಂ ವಿಚಯನ್ತಿ** ತೇಸಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ವಿಭಙ್ಗಂ ಮಮ ಪಞ್ಞಾಯ ವಿಚಿತಭಾವಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಸುಣೋಹಿ। **ಸಂವುತೇತಿ** ಬದ್ಧಮುಖೇ। **ಓಸಧಿಕಾಯೋ**

ಗನ್ಧೇನ್ತೀತಿ “ಇದಂ ಇಮಸ್ಸ ರೋಗಸ್ಸ ಭೇಸಜ್ಜಂ, ಇದಂ ಇಮಸ್ಸ ರೋಗಸ್ಸ ಭೇಸಜ್ಜ”ನ್ತಿ ಏವಂ ಸಿಲೋಕೇ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ದೇನ್ತಿ। **ನ್ಹಾಪಯನ್ತೀ**ತಿ ನಹಾಪನಂ ನಾಮ ಕರೋನ್ತಿ। **ಜಪನ್ತಿ ಚಾ**ತಿ ಭೂತವಿಜ್ಜಂ ಪರಿವತ್ತೇನ್ತಿ। **ತಿಕಿಚ್ಛಕಸಮಾ**ತಿ ವೇಜ್ಜಸದಿಸಾ। **ತೇಪಿ ವುಚ್ಚನ್ತೀ**ತಿ ತೇಪಿ “ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವಾ ಮಯಂ, ಅಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವಾ”ತಿ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ವೇಜ್ಜಕಮ್ಮೇನ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತಾ ವೋಹಾರೇನ “ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ”ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। **ಅಕ್ಖಾತಾ ತೇ**ತಿ ಇಮೇ ತೇ ಮಯಾ ವೇಜ್ಜಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ನಾಮ ಅಕ್ಖಾತಾ। **ನಿಪತಾಮಸೇ**ತಿ ವದೇಹಿ ದಾನಿ, ಕಿಂ ತಾದಿಸೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ನಿಪತಾಮ, ನಿಮನ್ತನತ್ಥಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಾಮ, ಅತ್ಥಿ ತೇ ಏತೇಹಿ ಅತ್ಥೋತಿ ಪುಚ್ಛತಿ। **ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಾ**ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಧಮ್ಮತೋ। **ನ ತೇ ವುಚ್ಚನ್ತೀ**ತಿ ತೇ ಬಾಹಿತಪಾಪತಾಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ನಾಮ ನ ವುಚ್ಚನ್ತಿ।

ಕಿಙ್ಕಿಣಿಕಾಯೋತಿ ಮಹಾರಾಜ, ಅಪರೇಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅತ್ತನೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಧಮ್ಮಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಜೀವಿಕತ್ಥಾಯ ರಾಜರಾಜಮಹಾಮತ್ತಾನಂ ಪುರತೋ ಕಂಸತಾಳೇ ಗಹೇತ್ವಾ ವಾದೇನ್ತಾ ಗಾಯನ್ತಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। **ಪೇಸನಾನಿಪೀ**ತಿ ದಾಸಕಮ್ಮಕರಾ ವಿಯ ಪೇಸನಾನಿಪಿ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। **ರಥಚರಿಯಾಸೂ**ತಿ ರಥಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಕ್ಖನ್ತಿ। **ಪರಿಚಾರಕಸಮಾ**ತಿ ದಾಸಕಮ್ಮಕರಸದಿಸಾ। **ವಚ್ಛದಣ್ಡ**ನ್ತಿ ವಚ್ಛದಣ್ಡಕಟ್ಠಂ। **ಪಚ್ಚುಪೇಸ್ಸನ್ತಿ ರಾಜಾನೋ**ತಿ ರಾಜರಾಜಮಹಾಮತ್ತೇ ಪಟಿಚ್ಚ ಆಗಮ್ಮ ಸನ್ಧಾಯ ಉಪಸೇವನ್ತಿ। **ಗಾಮೇಸು ನಿಗಮೇಸು ಚಾ**ತಿ ತೇಸಂ ನಿವೇಸನದ್ವಾರೇ ನಿಸೀದನ್ತಿ। **ನಿಗ್ಗಾಹಕಸಮಾ**ತಿ ನಿಗ್ಗಹಕಾರಕೇಹಿ ಬಲಿಸಾಧಕರಾಜಪುರಿಸೇಹಿ ಸಮಾ। ಯಥಾ ತೇ ಪುರಿಸಾ “ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ನ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ನಿಗ್ಗಹಂ ಕತ್ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತಿಯೇವ, ತಥಾ “ಗಾಮೇ ವಾ ವನೇ ವಾ ಅಲದ್ಧಾ ಮರನ್ತಾಪಿ ನ ವುಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಉಪವಸನ್ತಿ। **ತೇಪೀ**ತಿ ತೇಪಿ ಬಲಿಸಾಧಕಸದಿಸಾ ಪಾಪಧಮ್ಮಾ।

ರಜರೇಣೂಹೀತಿ ರಜೇಹಿ ಚ ಪಂಸೂಹಿ ಚ ಓಕಿಣ್ಣಾ। **ಯಾಚಕಾ**ತಿ ಧನಯಾಚಕಾ। **ಖಾಣುಘಾತಸಮಾ**ತಿ ಮಲೀನಸರೀರತಾಯ ಝಾಮಖೇತ್ತೇ ಖಾಣುಘಾತಕೇಹಿ ಭೂಮಿಂ ಖಣಿತ್ವಾ ಝಾಮಖಾಣುಕಉದ್ಧರಣಕಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಸಮಾನಾ, “ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ನ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ನಿಚ್ಚಲಭಾವೇನ ಠಿತತ್ತಾ ನಿಖಣಿತ್ವಾ ಠಪಿತವತಿಖಾಣುಕಾ ವಿಯಾತಿಪಿ ಅತ್ಥೋ। **ತೇಪೀ**ತಿ ತೇಪಿ ತಥಾ ಲದ್ಧಂ ಧನಂ ವಡ್ಢಿಯಾ ಪಯೋಜೇತ್ವಾ ಪುನ ತಥೇವ ಠಿತತ್ತಾ ದುಸ್ಸೀಲಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ।

ಉಚ್ಛುಪುಟನ್ತಿ ಉಚ್ಛುಞ್ಚೇವ ಫಾಣಿತಪುಟಞ್ಚ। **ಮಧುಅಞ್ಜನ**ನ್ತಿ ಮಧುಞ್ಚೇವ ಅಞ್ಜನಞ್ಚ। **ಉಚ್ಚಾವಚಾನೀ**ತಿ ಮಹಗ್ಘಅಪ್ಪಗ್ಘಾನಿ। **ಪಣಿಯಾನೀ**ತಿ ಭಣ್ಡಾನಿ। **ವಿಪಣೇನ್ತೀ**ತಿ ವಿಕ್ಕಿಣನ್ತಿ। **ತೇಪೀ**ತಿ ತೇಪಿ ಇಮಾನಿ ಏತ್ತಕಾನಿ ವಿಕ್ಕಿಣಿತ್ವಾ ಜೀವಿಕಕಪ್ಪಕಾ ವಾಣಿಜಕಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ। **ಪೋಸಯನ್ತೀ**ತಿ ಗೋರಸವಿಕ್ಕಯೇನ ಜೀವಿಕಕಪ್ಪನತ್ಥಂ ಪೋಸೇನ್ತಿ। **ಪವೇಚ್ಛನ್ತೀ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಧೀತರೋ ಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪರೇಸಂ ದೇನ್ತಿ। ತೇ ಏವಂ ಪರೇಸಂ ದದಮಾನಾ ವಿವಾಹನ್ತಿ ನಾಮ, ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತಾನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಗಣ್ಹಮಾನಾ ಆವಾಹನ್ತಿ ನಾಮ। **ಅಮ್ಬಟ್ಠವೇಸ್ಸೇಹೀ**ತಿ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೇಹಿ ಚೇವ ಗಹಪತೀಹಿ ಚ ಸಮಾ, ತೇಪಿ ವೋಹಾರವಸೇನ “ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ”ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ।

ನಿಕ್ಖಿತ್ತಭಿಕ್ಖನ್ತಿ ಗಾಮಪುರೋಹಿತಾ ಹುತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ನಿಬದ್ಧಭಿಕ್ಖಂ। **ಬಹೂ ತೇ**ತಿ ಬಹೂ ಜನಾ ಏತೇ ಗಾಮಪುರೋಹಿತೇ ನಕ್ಖತ್ತಮುಹುತ್ತಮಙ್ಗಲಾನಿ ಪುಚ್ಛನ್ತಿ। **ಅಣ್ಡಚ್ಛೇದಾ ನಿಲಞ್ಛಕಾ**ತಿ ಭತಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಬಲಿಬದ್ದಾನಂ ಅಣ್ಡಚ್ಛೇದಕಾ ಚೇವ ತಿಸೂಲಾದಿಅಙ್ಕಕರಣೇನ ಲಞ್ಛಕಾ ಚ, ಲಕ್ಖಣಕಾರಕಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತತ್ಥಾ**ತಿ ತೇಸಂ ಗಾಮಪುರೋಹಿತಾನಂ ಗೇಹೇಸು ಮಂಸವಿಕ್ಕಿಣನತ್ಥಂ ಏತೇ ಪಸುಆದಯೋಪಿ ಹಞ್ಞನ್ತಿ। **ತೇಪೀ**ತಿ ತೇಪಿ ಗೋಘಾತಕಸಮಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ।

ಅಸಿಚಮ್ಮನ್ತಿ ಅಸಿಲಟ್ಠಿಞ್ಚೇವ ಕಣ್ಡವಾರಣಞ್ಚ। **ವೇಸ್ಸಪಥೇಸೂ**ತಿ ವಾಣಿಜಾನಂ ಗಮನಮಗ್ಗೇಸು। **ಸತ್ಥಂ ಅಬ್ಬಾಹಯನ್ತೀ**ತಿ ಸತ್ಥವಾಹಾನಂ ಹತ್ಥತೋ ಸತಮ್ಪಿ ಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಸತ್ಥೇ ಚೋರಾಟವಿಂ ಅತಿಬಾಹೇನ್ತಿ। **ಗೋಪನಿಸಾದೇಹೀ**ತಿ ಗೋಪಾಲಕೇಹಿ ಚೇವ ನಿಸಾದೇಹಿ ಚ ಗಾಮಘಾತಕಚೋರೇಹಿ ಸಮಾತಿ ವುತ್ತಂ। **ತೇಪೀ**ತಿ ತೇಪಿ ಏವರೂಪಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। **ಕುಟಾನಿ ಕಾರಯನ್ತಿ ತೇ**ತಿ ಕೂಟಪಾಸಾದೀನಿ ರೋಪೇನ್ತಿ। **ಸಸಬಿಳಾರೇ**ತಿ ಸಸೇ ಚೇವ ಬಿಳಾರೇ ಚ। ಏತೇನ ಥಲಚರೇ ಮಿಗೇ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಆಗೋಧಾ ಮಚ್ಛಕಚ್ಛಪನ್ತಿ ಥಲಜೇಸು ತಾವ ಆಗೋಧತೋ ಮಹನ್ತೇ ಚ ಖುದ್ದಕೇ ಚ ಪಾಣಯೋ ಬಾಧೇನ್ತಿ ಮಾರೇನ್ತಿ, ಜಲಜೇಸು ಮಚ್ಛಕಚ್ಛಪೇ। **ತೇಪೀತಿ** ತೇಪಿ ಉದ್ದಕಸಮಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ।

ಅಞ್ಞೇ ಧನಸ್ಸ ಕಾಮಾ ಹೀತಿ ಅಪರೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಧನಂ ಪತ್ಥೇನ್ತಾ। **ಹೇಟ್ಠಾಮಞ್ಚೇ ಪಸಕ್ಕಿತಾತಿ** "ಕಲಿಪವಾಹಕಮ್ಮಂ ಕಾರೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ರತನಮಯಂ ಮಞ್ಚಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ನಿಪನ್ನಾ ಅಚ್ಛನ್ತಿ। ಅಥ ನೇಸಂ ಸೋಮಯಾಗೇ ಉಪಟ್ಠಿತೇ ರಾಜಾನೋ ಉಪರಿ ನಹಾಯನ್ತಿ, ತೇ ಕಿರ ಸೋಮಯಾಗೇ ನಿಟ್ಠಿತೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಮಞ್ಚೇ ನಿಸೀದನ್ತಿ। ಅಥ ನೇ ಅಞ್ಞೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ "ಕಲಿಂ ಪವಾಹೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ನಹಾಪೇನ್ತಿ। ರತನಮಞ್ಚೋ ಚೇವ ರಞ್ಞೋ ರಾಜಾಲಙ್ಕಾರೋ ಚ ಸಬ್ಬೋ ಹೇಟ್ಠಾಮಞ್ಚೇ ನಿಪನ್ನಸ್ಸೇವ ಹೋತಿ। **ತೇಪೀತಿ** ತೇಪಿ ಮಲಮಜ್ಜಕೇಹಿ ನಹಾಪಿತೇಹಿ ಸದಿಸಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ।

ಏವಞ್ಚಿಮೇ ವೋಹಾರಮತ್ತಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಪರಮತ್ಥಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೬೭."ಅತ್ಥಿ ಖೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ದೇವ, ಸೀಲವನ್ತೋ ಬಹುಸ್ಸುತಾ।
ವಿರತಾ ಮೇಥುನಾ ಧಮ್ಮಾ, ಯೇ ತೇ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯು ಭೋಜನಂ॥

೧೬೮."ಏಕಞ್ಚ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜನ್ತಿ, ನ ಚ ಮಜ್ಜಂ ಪಿವನ್ತಿ ತೇ।
ಅಕ್ಖಾತಾ ತೇ ಮಹಾರಾಜ, ತಾದಿಸೇ ನಿಪತಾಮಸೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸೀಲವನ್ತೋತಿ** ಅರಿಯಸೀಲೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ। **ಬಹುಸ್ಸುತಾತಿ** ಪಟಿವೇಧಬಾಹುಸಚ್ಚೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ। **ತಾದಿಸೇತಿ** ಏವರೂಪೇ ಬಾಹಿತಪಾಪೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ನಿಮನ್ತನತ್ಥಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಾಮಾತಿ।

ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ "ಸಮ್ಮ ವಿಧುರ, ಏವರೂಪಾ ಅಗ್ಗದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಕಹಂ ವಸನ್ತೀ"ತಿ? ಉತ್ತರಹಿಮವನ್ತೇ ನನ್ದಮೂಲಕಪಬ್ಭಾರೇ, ಮಹಾರಾಜಾತಿ। "ತೇನ ಹಿ, ಪಣ್ಡಿತ, ತವ ಬಲೇನ ಮಯ್ಹಂ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಪರಿಯೇಸಾ"ತಿ ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೬೯."ಏತೇ ಖೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವಿಧುರ, ಸೀಸವನ್ತೋ ಬಹುಸ್ಸುತಾ।
ಏತೇ ವಿಧುರ ಪರಿಯೇಸ, ಖಿಪ್ಪಞ್ಚ ನೇ ನಿಮನ್ತಯಾ"ತಿ॥

ಮಹಾಸತ್ತೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ "ತೇನ ಹಿ, ಮಹಾರಾಜ, ನಗರಂ ಅಲಙ್ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ನಗರವಾಸಿನೋ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಯ ಸಮಾದಿನ್ನಸೀಲಾ ಹೋನ್ತೂ"ತಿ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇತ್ವಾ "ತುಮ್ಹೇಪಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪರಿಜನೇನ ಉಪೋಸಥಂ ಸಮಾದಿಯಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸಯಂ ಪಾತೋವ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಂ ಸಮಾದಾಯ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಜಾತಿಪುಪ್ಫಪುಣ್ಣಂ ಸುವಣ್ಣಸಮುಗ್ಗಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ರಞ್ಞಾ ಸದ್ಧಿಂ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತಂ ಪತಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ಗುಣೇ ಅನುಸ್ಸರಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಉತ್ತರಹಿಮವನ್ತೇ ನನ್ದಮೂಲಕಪಬ್ಭಾರವಾಸಿನೋ ಪಞ್ಚಸತಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಸ್ವೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹನ್ತೂ"ತಿ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಅಟ್ಠ ಪುಪ್ಫಮುಟ್ಠಿಯೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ತದಾ ತತ್ಥ ಪಞ್ಚಸತಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ವಸನ್ತಿ, ಪುಪ್ಫಾನಿ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇಸಂ ಉಪರಿ ಪತಿಂಸು। ತೇ ಆವಜ್ಜೇನ್ತಾ ತಂ ಕಾರಣಂ ಞತ್ವಾ "ಮಾರಿಸಾ, ವಿಧುರಪಣ್ಡಿತೇನ ನಿಮನ್ತಿತಮ್ಹ, ನ ಖೋ ಪನೇಸ ಇತ್ತರಸತ್ತೋ, ಬುದ್ಧಙ್ಕುರೋ ಏಸ, ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ಕಪ್ಪೇ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಕರಿಸ್ಸಾಮಸ್ಸ ಸಙ್ಗಹ"ನ್ತಿ ನಿಮನ್ತನಂ ಅಧಿವಾಸಯಿಂಸು। ಮಹಾಸತ್ತೋ ಪುಪ್ಫಾನಂ ಅನಾಗಮನಸಞ್ಞಾಯ ಅಧಿವಾಸಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಮಹಾರಾಜ, ಸ್ವೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಆಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಸಕ್ಕಾರಸಮ್ಮಾನಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ ಪುನದಿವಸೇ ಮಹಾಸಕ್ಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ಮಹಾತಲೇ ಮಹಾರಹಾನಿ ಆಸನಾನಿ ಪಞ್ಞಪೇಸಿ। ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಅನೋತತ್ತದಹೇ ಕತಸರೀರಪಟಿಜಗ್ಗನಾ ವೇಲಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ

ಆಕಾಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜಙ್ಗಣೇ ಓತರಿಂಸು। ರಾಜಾ ಚ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಚ ಪಸನ್ನಮಾನಸಾ ತೇಸಂ ಹತ್ಥತೋ ಪತ್ತಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಾಸಾದಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣೋದಕಂ ದತ್ವಾ ಪಣೀತೇನ ಖಾದನೀಯೇನ ಭೋಜನೀಯೇನ ಪರಿವಿಸಿಂಸು। ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಚ ಪುನದಿವಸತ್ಥಾಯಾತಿ ಏವಂ ಸತ್ತ ದಿವಸೇ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಸಬ್ಬಪರಿಕ್ಖಾರೇ ಅದಂಸು। ತೇ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಆಕಾಸೇನ ತತ್ಥೇವ ಗತಾ, ಪರಿಕ್ಖಾರಾಪಿ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಗತಾ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ಅನಚ್ಛರಿಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕೋಸಲರಞ್ಞೋ ಮಮ ಉಪಟ್ಠಾಕಸ್ಸ ಸತೋ ವಿಚೇಯ್ಯದಾನಂ ದಾತುಂ, ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾ ಅನುಪ್ಪನ್ನೇಪಿ ಬುದ್ಧೇ ದಾನಂ ಅದಂಸುಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ – "ತದಾ ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ವಿಧುರಪಣ್ಡಿತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ದಸಬ್ರಾಹ್ಮಣಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದ್ವಾದಸಮಾ।

[೪೯೬] ೧೩. ಭಿಕ್ಖಾಪರಮ್ಪರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸುಖುಮಾಲರೂಪಂ ದಿಸ್ವಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ಸದ್ಧೋ ಅಹೋಸಿ ಪಸನ್ನೋ, ತಥಾಗತಸ್ಸ ಚೇವ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ನಿಬದ್ಧಂ ಮಹಾಸಕ್ಕಾರಂ ಕರೋತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಹಂ ಬುದ್ಧರತನಸ್ಸ ಚೇವ ಸಙ್ಘರತನಸ್ಸ ಚ ಪಣೀತಾನಿ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಾನಿ ಚೇವ ಸುಖುಮವತ್ಥಾನಿ ಚ ದೇನ್ತೋ ನಿಚ್ಚಂ ಮಹಾಸಕ್ಕಾರಂ ಕರೋಮಿ, ಇದಾನಿ ಧಮ್ಮರತನಸ್ಸಪಿ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಕಥಂ ನು ಖೋ ತಸ್ಸ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕರೋನ್ತೇನ ಕತ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। ಸೋ ಬಹೂನಿ ಗನ್ಧಮಾಲಾದೀನಿ ಆದಾಯ ಜೇತವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಧಮ್ಮರತನಸ್ಸ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕತ್ತುಕಾಮೋಮ್ಹಿ, ಕಥಂ ನು ಖೋ ತಸ್ಸ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕರೋನ್ತೇನ ಕತ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಆಹ – "ಸಚೇ ಧಮ್ಮರತನಸ್ಸ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕತ್ತುಕಾಮೋ, ಧಮ್ಮಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಸ್ಸ ಆನನ್ದಸ್ಸ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ ಥೇರಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಮಹನ್ತೇನ ಸಕ್ಕಾರೇನ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹಂ ನೇತ್ವಾ ಮಹಾರಹೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಗನ್ಧಮಾಲಾದೀಹಿ ಪೂಜೇತ್ವಾ ನಾನಗ್ಗರಸಭೋಜನಂ ದತ್ವಾ ಮಹಗ್ಘೇ ತಿಚೀವರಪ್ಪಹೋನಕೇ ಸಾಟಕೇ ಅದಾಸಿ। ಥೇರೋಪಿ "ಅಯಂ ಸಕ್ಕಾರೋ ಧಮ್ಮರತನಸ್ಸ ಕತೋ, ನ ಮಯ್ಹಂ ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ, ಅಗ್ಗಸಾವಕಸ್ಸ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿಸ್ಸ ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಪಾತಞ್ಚ ವತ್ಥಾನಿ ಚ ವಿಹಾರಂ ಹರಿತ್ವಾ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅದಾಸಿ। ಸೋಪಿ "ಅಯಂ ಸಕ್ಕಾರೋ ಧಮ್ಮರತನಸ್ಸ ಕತೋ, ಏಕನ್ತೇನ ಧಮ್ಮಸ್ಸಾಮಿನೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸೇವ ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ದಸಬಲಸ್ಸ ಅದಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಅತ್ತನೋ ಉತ್ತರಿತರಂ ಅದಿಸ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ, ಚೀವರಸಾಟಕೇ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ।

ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಆವುಸೋ, ಅಸುಕೋ ನಾಮ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ 'ಧಮ್ಮರತನಸ್ಸ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕರೋಮೀ'ತಿ ಧಮ್ಮಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಸ್ಸ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅದಾಸಿ। ಥೇರೋ 'ನಾಯಂ ಮಯ್ಹಂ ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ'ತಿ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿನೋ ಅದಾಸಿ, ಸೋಪಿ 'ನಾಯಂ ಮಯ್ಹಂ ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ'ತಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಅದಾಸಿ। ತಥಾಗತೋ ಅಞ್ಞಂ ಉತ್ತರಿತರಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಧಮ್ಮಸ್ಸಾಮಿತಾಯ 'ಮಯ್ಹಮೇವೇಸೋ ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ'ತಿ ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ, ಚೀವರಸಾಟಕೇಪಿ ಗಣ್ಹಿ, ಏವಂ ಸೋ ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ಯಥಾನುಚ್ಛವಿಕತಾಯ ಧಮ್ಮಸ್ಸಾಮಿನೋವ ಪಾದಮೂಲಂ ಗತೋ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ಪರಮ್ಪರಾ ಯಥಾನುಚ್ಛವಿಕಂ ಗಚ್ಛತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅನುಪ್ಪನ್ನೇ ಬುದ್ಧೇ ಅಗಮಾಸಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೋ ಅಗತಿಗಮನಂ ಪಹಾಯ ದಸ ರಾಜಧಮ್ಮೇ ಅಕೋಪೇನ್ತೋ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿಸ್ಸ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ ಸುಞ್ಞೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ರಾಜಾ ಅತ್ತನೋ ಅಗುಣಗವೇಸಕೋ ಹುತ್ವಾ ಅನ್ತೋನಿವೇಸನಾದೀನಿ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಅನ್ತೇಪುರೇ ಚ ಅನ್ತೋನಗರೇ ಚ ದ್ವಾರಗಾಮೇಸು ಚ ಅತ್ತನೋ ಅಗುಣಂ ಕಥೇನ್ತಂ ಅದಿಸ್ವಾ "ಜನಪದೇ ಗವೇಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಮಚ್ಚಾನಂ ರಜ್ಜಂ ನಿಯ್ಯಾದೇತ್ವಾ ಪುರೋಹಿತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಞ್ಞಾತಕವೇಸೇನೇವ ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ

ಚರನ್ತೋ ಕಞ್ಚಿ ಅಗುಣಂ ಕಥೇನ್ತಂ ಅದಿಸ್ವಾ ಪಚ್ಚನ್ತೇ ಏಕಂ ನಿಗಮಂ ಪತ್ವಾ ಬಹಿದ್ವಾರಸಾಲಾಯಂ ನಿಸೀದಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ನಿಗಮವಾಸೀ ಅಸೀತಿಕೋಟಿವಿಭವೋ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ನ್ಹಾನತಿತ್ಥಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಸಾಲಾಯಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಸುಖುಮಾಲಸರೀರಂ ರಾಜಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಪ್ಪನ್ನಸಿನೇಹೋ ಸಾಲಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ "ಇಧೇವ ಹೋಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನಾನಗ್ಗರಸಭೋಜನಂ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಭತ್ತಭಾಜನಾನಿ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಅಗಮಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಹಿಮವನ್ತವಾಸೀ ಪಞ್ಚಾಭಿಞ್ಞೋ ತಾಪಸೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ನಿಸೀದಿ। ನನ್ದಮೂಲಕಪಬ್ಭಾರತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋಪಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ನಿಸೀದಿ।

ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ರಞ್ಞೋ ಹತ್ಥಧೋವನಉದಕಂ ದತ್ವಾ ನಾನಗ್ಗರಸೇಹಿ ಸೂಪಬ್ಯಞ್ಜನೇಹಿ ಭತ್ತಪಾತಿಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಉಪನೇಸಿ। ರಾಜಾ ನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪುರೋಹಿತಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಅದಾಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಗಹೇತ್ವಾ ತಾಪಸಸ್ಸ ಅದಾಸಿ। ತಾಪಸೋ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಾಮಹತ್ಥೇನ ಭತ್ತಪಾತಿಂ, ದಕ್ಖಿಣಹತ್ಥೇನ ಕಮಣ್ಡಲುಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣೋದಕಂ ದತ್ವಾ ಪತ್ತೇ ಭತ್ತಂ ಪಕ್ಖಿಪಿ। ಸೋ ಕಞ್ಚಿ ಅನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಅನಾಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ। ತಸ್ಸ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಮಯಾ ರಞ್ಞೋ ಭತ್ತಂ ದಿನ್ನಂ, ರಞ್ಞಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ತಾಪಸಸ್ಸ, ತಾಪಸೇನ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ, ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಕಞ್ಚಿ ಅನಾಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಇಮೇಸಂ ಏತ್ತಕಂ ದಾನಕಾರಣಂ, ಕಿಂ ಇಮಸ್ಸ ಕಞ್ಚಿ ಅನಾಪುಚ್ಛಿತ್ವಾವ ಭುಞ್ಜನಕಾರಣಂ, ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ತೇ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಏಕೇಕಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ। ತೇಪಿಸ್ಸ ಕಥೇಸುಂ -

೧೭೦"ಸುಖುಮಾಲರೂಪಂ ದಿಸ್ವಾ, ರಟ್ಠಾ ವಿವನಮಾಗತಂ।
ಕುಟಾಗಾರವರೂಪೇತಂ, ಮಹಾಸಯನಮುಪಾಸಿತಂ॥

೧೭೧"ತಸ್ಸ ತೇ ಪೇಮಕೇನಾಹಂ, ಅದಾಸಿಂ ವಡ್ಢಮೋದನಂ।
ಸಾಲೀನಂ ವಿಚಿತಂ ಭತ್ತಂ, ಸುಚಿಂ ಮಂಸೂಪಸೇಚನಂ॥

೧೭೨"ತಂ ತ್ವಂ ಭತ್ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಯ್ಹ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಅದಾಸಯಿ।
ಅತ್ತಾನಂ ಅನಸಿತ್ವಾನ, ಕೋಯಂ ಧಮ್ಮೋ ನಮತ್ಥು ತೇ॥

೧೭೩"ಆಚರಿಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಮಯ್ಹಂ, ಕಿಚ್ಚಾಕಿಚ್ಚೇಸು ಬ್ಯಾವಟೋ।
ಗರು ಚ ಆಮನ್ತನೀಯೋ ಚ, ದಾತುಮರಹಾಮಿ ಭೋಜನಂ॥

೧೭೪"ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ದಾನಿ ಪುಚ್ಛಾಮಿ, ಗೋತಮಂ ರಾಜಪೂಜಿತಂ।
ರಾಜಾ ತೇ ಭತ್ತಂ ಪಾದಾಸಿ, ಸುಚಿಂ ಮಂಸೂಪಸೇಚನಂ॥

೧೭೫"ತಂ ತ್ವಂ ಭತ್ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಯ್ಹ, ಇಸಿಸ್ಸ ಭೋಜನಂ ಅದಾ।
ಅಖೇತ್ತಞ್ಞೂಸಿ ದಾನಸ್ಸ, ಕೋಯಂ ಧಮ್ಮೋ ನಮತ್ಥು ತೇ॥

೧೭೬"ಭರಾಮಿ ಪುತ್ತದಾರೇ ಚ, ಘರೇಸು ಗಧಿತೋ ಅಹಂ।
ಭುಞ್ಜೇ ಮಾನುಸಕೇ ಕಾಮೇ, ಅನುಸಾಸಾಮಿ ರಾಜಿನೋ॥

೧೭೭"ಆರಞ್ಞಿಕಸ್ಸ ಇಸಿನೋ, ಚಿರರತ್ತಂ ತಪಸ್ಸಿನೋ।
ವುಡ್ಢಸ್ಸ ಭಾವಿತತ್ತಸ್ಸ, ದಾತುಮರಹಾಮಿ ಭೋಜನಂ॥

೧೭೮“ಇಸಿಞ್ಚ ದಾನಿ ಪುಚ್ಛಾಮಿ, ಕಿಸಂ ಧಮನಿಸನ್ಥತಂ।
ಪರೂಳ್ಹಕಚ್ಛನಖಲೋಮಂ, ಪಙ್ಕದನ್ತಂ ರಜಸ್ಸಿರಂ॥

೧೭೯“ಏಕೋ ಅರಞ್ಞೇ ವಿಹರಸಿ, ನಾವಕಙ್ಖಸಿ ಜೀವಿತಂ।
ಭಿಕ್ಖು ಕೇನ ತಯಾ ಸೇಯ್ಯೋ, ಯಸ್ಸ ತ್ವಂ ಭೋಜನಂ ಅದಾ॥

೧೮೦“ಖಣನ್ತಾಲುಕಲಮ್ಬಾನಿ, ಬಿಲಾಲಿತಕ್ಕಲಾನಿ ಚ।
ಧುನಂ ಸಾಮಾಕನೀವಾರಂ, ಸಙ್ಘಾರಿಯಂ ಪಸಾರಿಯಂ॥

೧೮೧“ಸಾಕಂ ಭಿಸಂ ಮಧುಂ ಮಂಸಂ, ಬದರಾಮಲಕಾನಿ ಚ।
ತಾನಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಾಮಿ, ಅತ್ಥಿ ಮೇ ಸೋ ಪರಿಗ್ಗಹೋ॥

೧೮೨“ಪಚನ್ತೋ ಅಪಚನ್ತಸ್ಸ, ಅಮಮಸ್ಸ ಸಕಿಞ್ಚನೋ।
ಅನಾದಾನಸ್ಸ ಸಾದಾನೋ, ದಾತುಮರಹಾಮಿ ಭೋಜನಂ॥

೧೮೩“ಭಿಕ್ಖುಞ್ಚ ದಾನಿ ಪುಚ್ಛಾಮಿ, ತುಣ್ಹೀಮಾಸೀನ ಸುಬ್ಬತಂ।
ಇಸಿ ತೇ ಭತ್ತಂ ಪಾದಾಸಿ, ಸುಚಿಂ ಮಂಸೂಪಸೇಚನಂ॥

೧೮೪“ತಂ ತ್ವಂ ಭತ್ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಯ್ಹ, ತುಣ್ಹೀ ಭುಞ್ಜಸಿ ಏಕಕೋ।
ನಾಞ್ಞಂ ಕಞ್ಚಿ ನಿಮನ್ತೇಸಿ, ಕೋಯಂ ಧಮ್ಮೋ ನಮತ್ಥು ತೇ॥

೧೮೫“ನ ಪಚಾಮಿ ನ ಪಾಚೇಮಿ, ನ ಛಿನ್ದಾಮಿ ನ ಛೇದಯೇ।
ತಂ ಮಂ ಅಕಿಞ್ಚನಂ ಞತ್ವಾ, ಸಬ್ಬಪಾಪೇಹಿ ಆರತಂ॥

೧೮೬“ವಾಮೇನ ಭಿಕ್ಖಮಾದಾಯ, ದಕ್ಖಿಣೇನ ಕಮಣ್ಡಲುಂ।
ಇಸಿ ಮೇ ಭತ್ತಂ ಪಾದಾಸಿ, ಸುಚಿಂ ಮಂಸೂಪಸೇಚನಂ॥

೧೮೭“ಏತೇ ಹಿ ದಾತುಮರಹನ್ತಿ, ಸಮಮಾ ಸಪರಿಗ್ಗಹಾ।
ಪಚ್ಚನೀಕಮಹಂ ಮಞ್ಞೇ, ಯೋ ದಾತಾರಂ ನಿಮನ್ತಯೇ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವಿವನ**ನ್ತಿ ನಿರುದಕಾರಞ್ಞಸದಿಸಂ ಇಮಂ ಪಚ್ಚನ್ತಂ ಆಗತಂ। **ಕೂಟಾಗಾರವರೂಪೇತ**ನ್ತಿ ಕೂಟಾಗಾರವರೇನ ಉಪಗತಂ, ಏಕಂ ವರಕೂಟಾಗಾರವಾಸಿನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮಹಾಸಯನಮುಪಾಸಿತ**ನ್ತಿ ತತ್ಥೇವ ಸುಪಞ್ಞತ್ತಂ ಸಿರಿಸಯನಂ ಉಪಾಸಿತಂ। **ತಸ್ಸ ತೇತಿ** ಏವರೂಪಂ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಅಹಂ ಪೇಮಮಕಾಸಿಂ, ತಸ್ಸ ತೇ ಪೇಮಕೇನ। **ವಡ್ಢಮೋದನ**ನ್ತಿ ಉತ್ತಮೋದನಂ। **ವಿಚಿತ**ನ್ತಿ ಅಪಗತಖಣ್ಡಕಾಳಕೇಹಿ ವಿಚಿತತಣ್ಡುಲೇಹಿ ಕತಂ। **ಅದಾಸಯೀತಿ** ಅದಾಸಿ। **ಅತ್ತಾನ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನಾ, ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ। **ಅನಸಿತ್ವಾನಾತಿ** ಅಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ। **ಕೋಯಂ ಧಮ್ಮೋತಿ** ಮಹಾರಾಜ, ಕೋ ಏಸ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸಭಾವೋ। **ನಮತ್ಥು ತೇತಿ** ನಮೋ ತವ ಅತ್ಥು, ಯೋ ತ್ವಂ ಅತ್ತನಾ ಅಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಪರಸ್ಸ ಅದಾಸಿ।

ಆಚರಿಯೋತಿ ಕುಟುಮ್ಬಿಕ ಏಸ ಮಯ್ಹಂ ಆಚಾರಸಿಕ್ಖಾಪಕೋ ಆಚರಿಯೋ। **ಬ್ಯಾವಟೋತಿ** ಉಸ್ಸುಕೋ। **ಆಮನ್ತನೀಯೋತಿ** ಆಮನ್ತೇತಬ್ಬಯುತ್ತಕೋ ಮಯಾ ದಿನ್ನಂ ಭತ್ತಂ ಗಹೇತುಂ ಅನುರೂಪೋ। **ದಾತುಮರಹಾಮೀತಿ** “ಅಹಂ ಏವರೂಪಸ್ಸ ಆಚರಿಯಸ್ಸ

ಭೋಜನಂ ದಾತುಂ ಅರಹಾಮೀ"ತಿ ರಾಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಗುಣಂ ವಣ್ಣೇಸಿ। **ಅಖೇತ್ತಞ್ಞೂಸೀ**ತಿ ನಾಹಂ ದಾನಸ್ಸ ಖೇತ್ತಂ, ಮಯಿ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ ನ ಹೋತೀತಿ ಏವಂ ಅತ್ತಾನಂ ದಾನಸ್ಸ ಅಖೇತ್ತಂ ಜಾನಾಸಿ ಮಞ್ಞೇತಿ। **ಅನುಸಾಸಾಮೀ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಂ ಪಹಾಯ ರಞ್ಞೋ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಅನುಸಾಸಾಮಿ।

ಏವಂ ಅತ್ತನೋ ಅಗುಣಂ ಕಥೇತ್ವಾ **ಆರಞ್ಞಿಕಸ್ಸಾ**ತಿ ಇಸಿನೋ ಗುಣಂ ಕಥೇಸಿ। **ಇಸಿನೋ**ತಿ ಸೀಲಾದಿಗುಣಪರಿಯೇಸಕಸ್ಸ। **ತಪಸ್ಸಿನೋ**ತಿ ತಪನಿಸ್ಸಿತಸ್ಸ। **ವುಡ್ಢಸ್ಸಾ**ತಿ ಪಣ್ಡಿತಸ್ಸ ಗುಣವುಡ್ಢಸ್ಸ। **ನಾವಕಪ್ಪಸೀ**ತಿ ಸಯಂ ದುಲ್ಲಭಭೋಜನೋ ಹುತ್ವಾ ಏವರೂಪಂ ಭೋಜನಂ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ದೇಸಿ, ಕಿಂ ಅತ್ತನೋ ಜೀವಿತಂ ನ ಕಪ್ಪಸಿ। **ಭಿಕ್ಖು ಕೇನಾ**ತಿ ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಕತರೇನ ಗುಣೇನ ತಯಾ ಸೇಟ್ಠತರೋ।

ಖಣನ್ತಾಲುಕಲಮ್ಬಾನೀತಿ ಖಣನ್ತೋ ಆಲೂನಿ ಚೇವ ತಾಲಕನ್ದಾನಿ ಚ। **ಬಿಲಾಲಿತಕ್ಕಲಾನಿ ಚಾ**ತಿ ಬಿಲಾಲಿಕನ್ದತಕ್ಕಲಕನ್ದಾನಿ ಚ। **ಧುನಂ ಸಾಮಾಕನೀವಾರ**ನ್ತಿ ಸಾಮಾಕಞ್ಚ ನೀವಾರಞ್ಚ ಧುನಿತ್ವಾ। **ಸಞ್ಚಾರಿಯಂ ಪಸಾರಿಯ**ನ್ತಿ ಏತೇ ಸಾಮಾಕನೀವಾರೇ ಧುನನ್ತೋ ಸಞ್ಚಾರೇತ್ವಾ ಪುನ ಸುಕ್ಖಾಪಿತೇ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಸುಪ್ಪೇನ ಪಪ್ಫೋಟೇತ್ವಾ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ತಣ್ಡುಲೇ ಆದಾಯ ಪಚಿತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಾಮೀತಿ ವದತಿ। **ಸಾಕ**ನ್ತಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸೂಪೇಯ್ಯಪಣ್ಣಂ। **ಮಂಸ**ನ್ತಿ ಸೀಹಬ್ಯಗ್ಘವಿಘಾಸಾದಿಮಂಸಂ। **ತಾನಿ ಆಹರಿತ್ವಾ**ತಿ ತಾನಿ ಸಾಕಾದೀನಿ ಆಹರಿತ್ವಾ। **ಅಮಮಸ್ಸಾ**ತಿ ತಣ್ಹಾದಿಟ್ಠಿಮಮತ್ತರಹಿತಸ್ಸ। **ಸಕಿಞ್ಚನೋ**ತಿ ಸಪಲಿಬೋಧೋ। **ಅನಾದಾನಸ್ಸಾ**ತಿ ನಿಗ್ಗಹಣಸ್ಸ। **ದಾತುಮರಹಾಮೀ**ತಿ ಏವರೂಪಸ್ಸ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ಅತ್ತನಾ ಲದ್ಧಭೋಜನಂ ದಾತುಂ ಅರಹಾಮಿ।

ತುಣ್ಹೀಮಾಸೀನನ್ತಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಅವತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಂ। **ಅಕಿಞ್ಚನ**ನ್ತಿ ರಾಗಕಿಞ್ಚನಾದೀಹಿ ರಹಿತಂ। **ಆರತ**ನ್ತಿ ವಿರತಂ ಸಬ್ಬಪಾಪಾನಿ ಪಹಾಯ ಠಿತಂ। **ಕಮಣ್ಡಲು**ನ್ತಿ ಕುಣ್ಡಿಕಂ। **ಏತೇ ಹೀ**ತಿ ಏತೇ ರಾಜಾದಯೋ ತಯೋ ಜನಾತಿ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ತೇ ನಿದ್ದಿಸನ್ತೋ ಏವಮಾಹ। **ದಾತುಮರಹನ್ತೀ**ತಿ ಮಾದಿಸಸ್ಸ ದಾತುಂ ಅರಹನ್ತಿ। **ಪಚ್ಚನೀಕ**ನ್ತಿ ಪಚ್ಚನೀಕಪಟಿಪದಂ। ದಾಯಕಸ್ಸ ಹಿ ನಿಮನ್ತನಂ ಏಕವೀಸತಿಯಾ ಅನೇಸನಾಸು ಅಞ್ಞತರಾಯ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪರಿಯೇಸನಾಯ ಜೀವಿಕಕಪ್ಪನಸಙ್ಖಾತಾ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವಪಟಿಪತ್ತಿ ನಾಮ ಹೋತಿ।

ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಅತ್ತಮನೋ ದ್ವೇ ಓಸಾನಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೨೮೮"ಅತ್ಥಾಯ ವತ ಮೇ ಅಜ್ಜ, ಇಧಾಗಚ್ಛಿ ರಥೇಸಭೋ।
ಸೋಹಂ ಅಜ್ಜ ಪಜಾನಾಮಿ, ಯತ್ಥ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ॥

೨೮೯"ರಟ್ಠೇಸು ಗಿದ್ಧಾ ರಾಜಾನೋ, ಕಿಚ್ಚಾಕಿಚ್ಚೇಸು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ।
ಇಸೀ ಮೂಲಫಲೇ ಗಿದ್ಧಾ, ವಿಪ್ಪಮುತ್ತಾ ಚ ಭಿಕ್ಖವೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ರಥೇಸಭೋ**ತಿ ರಾಜಾನಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ। **ಕಿಚ್ಚಾಕಿಚ್ಚೇಸೂ**ತಿ ರಞ್ಞೋ ಕಿಚ್ಚಕರಣೀಯೇಸು। **ಭಿಕ್ಖವೋ**ತಿ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಭಿಕ್ಖವೋ ಪನ ಸಬ್ಬಭವೇಹಿ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತಾ।

ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಸಕಟ್ಠಾನಮೇವ ಗತೋ, ತಥಾ ತಾಪಸೋ। ರಾಜಾ ಪನ ಕತಿಪಾಹಂ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ವಸಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಮೇವ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ಯಥಾನುಚ್ಛವಿಕಂ ಗಚ್ಛತಿ , ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಗತೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಧಮ್ಮರತನಸ್ಸ ಸಕ್ಕಾರಕಾರಕೋ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಅಹೋಸಿ, ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ, ಪುರೋಹಿತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಹಿಮವನ್ತತಾಪಸೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಭಿಕ್ಖಾಪರಮ್ಪರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತೇರಸಮಾ।

ಜಾತಕುದ್ದಾನಂ -

ಕೇದಾರಂ ಚನ್ದಕಿನ್ನರೀ, ಉಕ್ಕುಸುದ್ದಾಲಭಿಸಕಂ।
ಸುರುಚಿ ಪಞ್ಚುಪೋಸಥಂ, ಮಹಾಮೋರಞ್ಚ ತಚ್ಛಕಂ॥

ಮಹಾವಾಣಿಜ ಸಾಧಿನಂ, ದಸಬ್ರಾಹ್ಮಣಜಾತಕಂ।
ಭಿಕ್ಖಾಪರಮ್ಪರಾಪಿ ಚ, ತೇರಸಾನಿ ಪಕಿಣ್ಣಕೇ॥

ಪಕಿಣ್ಣಕನಿಪಾತವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೫. ವೀಸತಿನಿಪಾತೋ

[೪೯೭] ೧. ಮಾತಙ್ಗಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಕುತೋ ನು ಆಗಚ್ಛಸಿ ದುಮ್ಮವಾಸೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಉದೇನಂ ನಾಮ ವಂಸರಾಜಾನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಕಾಲೇ ಆಯಸ್ಮಾ ಪಿಣ್ಡೋಲಭಾರದ್ವಾಜೋ ಜೇತವನತೋ ಆಕಾಸೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಕೋಸಮ್ಬಿಯಂ ಉದೇನಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಉಯ್ಯಾನಂ ದಿವಾವಿಹಾರಾಯ ಗಚ್ಛತಿ। ಥೇರೋ ಕಿರ ಪುರಿಮಭವೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೋ ದೀಘಮದ್ಧಾನಂ ತಸ್ಮಿಂ ಉಯ್ಯಾನೇ ಮಹಾಪರಿವಾರೋ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿ। ಸೋ ತೇನ ಪುಬ್ಬಾಚಿಣ್ಣೇನ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ತತ್ಥೇವ ದಿವಾವಿಹಾರಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಫಲಸಮಾಪತ್ತಿಸುಖೇನ ವೀತಿನಾಮೇತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಏಕದಿವಸಂ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಸುಪುಪ್ಫಿತಸಾಲಮೂಲೇ ನಿಸಿನ್ನೇ ಉದೇನೋ ಸತ್ತಾಹಂ ಮಹಾಪಾನಂ ಪಿವಿತ್ವಾ "ಉಯ್ಯಾನಕೀಳಂ ಕೀಳಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಙ್ಗಲಸಿಲಾಪಟ್ಟೇ ಅಞ್ಞತರಾಯ ಇತ್ಥಿಯಾ ಅಙ್ಕೇ ನಿಪನ್ನೋ ಸುರಾಮದಮತ್ತತಾಯ ನಿದ್ದಂ ಓಕ್ಕಮಿ। ಗಾಯನ್ತಾ ನಿಸಿನ್ನಿತ್ಥಿಯೋ ತೂರಿಯಾನಿ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪುಪ್ಫಫಲಾದೀನಿ ವಿಚಿನನ್ತಿಯೋ ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಥೇರೋ ತಾಸಂ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಕಥೇನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ। ಇತರಾಪಿ ಇತ್ಥೀ ಅಙ್ಕಂ ಚಾಲೇತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಪಬೋಧೇತ್ವಾ "ಕುಹಿಂ ತಾ ವಸಲಿಯೋ ಗತಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಏಕಂ ಸಮಣಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಕುದ್ಧೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಥೇರಂ ಅಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ಪರಿಭಾಸಿತ್ವಾ "ಹನ್ದಾಹಂ, ತಂ ಸಮಣಂ ತಮ್ಬಕಿಪಿಲ್ಲಕೇಹಿ ಖಾದಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಕೋಧವಸೇನ ಥೇರಸ್ಸ ಸರೀರೇ ತಮ್ಬಕಿಪಿಲ್ಲಕಪುಟಂ ಭಿನ್ದಾಪೇಸಿ। ಥೇರೋ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ ತಸ್ಸೋವಾದಂ ದತ್ವಾ ಜೇತವನೇ ಗನ್ಧಕುಟಿದ್ವಾರೇಯೇವ ಓತರಿತ್ವಾ ತಥಾಗತೇನ "ಕುತೋ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ ಪುಟ್ಠೋ ಥೇರೋ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ "ನ ಖೋ, ಭಾರದ್ವಾಜ, ಉದೇನೋ ಇದಾನೇವ ಪಬ್ಬಜಿತೇ ವಿಹೇಠೇತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ವಿಹೇಠೇಸಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ತದಾ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಬಹಿನಗರೇ ಚಣ್ಡಾಲಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, "ಮಾತಙ್ಗೋ"ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ಅಪರಭಾಗೇ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ "ಮಾತಙ್ಗಪಣ್ಡಿತೋ"ತಿ ಪಾಕಟೋ ಅಹೋಸಿ। ತದಾ ಬಾರಾಣಸಿಸೇಟ್ಠಿನೋ ಧೀತಾ ದಿಟ್ಠಮಙ್ಗಲಿಕಾ ನಾಮ ಏಕಮಾಸದ್ವೇಮಾಸವಾರೇನ ಮಹಾಪರಿವಾರಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಕೀಳಿತುಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಕೇನಚಿ ಕಮ್ಮೇನ ನಗರಂ ಪವಿಸನ್ತೋ ಅನ್ತರದ್ವಾರೇ ದಿಟ್ಠಮಙ್ಗಲಿಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಪಗನ್ತ್ವಾ ಅಲ್ಲೀಯಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ದಿಟ್ಠಮಙ್ಗಲಿಕಾ ಸಾಣಿಯಾ ಅನ್ತರೇನ ಓಲೋಕೇನ್ತೀ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕೋ ಏಸೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಚಣ್ಡಾಲೋ ಅಯ್ಯೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಅದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ವತ ಪಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗನ್ಧೋದಕೇನ ಅಕ್ಖೀನಿ ಧೋವಿತ್ವಾ ತತೋ ನಿವತ್ತಿ। ತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಕ್ಖನ್ತಜನೋ "ಅರೇ, ದುಟ್ಠ ಚಣ್ಡಾಲ, ಅಜ್ಜ ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಮೂಲಕಂ ಸುರಾಭತ್ತಂ ನಟ್ಠ"ನ್ತಿ ಕೋಧಾಭಿಭೂತೋ ಮಾತಙ್ಗಪಣ್ಡಿತಂ ಹತ್ಥೇಹಿ ಚ ಪಾದೇಹಿ ಚ ಪೋಥೇತ್ವಾ ವಿಸಞ್ಞಿಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸೋ ಮುಹುತ್ತಂ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧಸಞ್ಞೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ದಿಟ್ಠಮಙ್ಗಲಿಕಾಯ ಪರಿಜನೋ ಮಂ ನಿದ್ದೋಸಂ ಅಕಾರಣೇನ ಪೋಥೇಸಿ, ದಿಟ್ಠಮಙ್ಗಲಿಕಂ ಲಭಿತ್ವಾವ ಉಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮಿ, ನೋ ಅಲಭಿತ್ವಾ"ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಪಿತು ನಿವೇಸನದ್ವಾರೇ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಸೋ "ಕೇನ ಕಾರಣೇನ ನಿಪನ್ನೋಸೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಅಞ್ಞಂ ಕಾರಣಂ ನತ್ಥಿ, ದಿಟ್ಠಮಙ್ಗಲಿಕಾಯ ಮೇ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ಆಹ। ಏಕೋ ದಿವಸೋ ಅತೀತೋ, ತಥಾ ದುತಿಯೋ, ತತಿಯೋ, ಚತುತ್ಥೋ, ಪಞ್ಚಮೋ, ಛಟ್ಠೋ ಚ। ಬೋಧಿಸತ್ತಾನಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ ಸಮಿಜ್ಝತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ದಿಟ್ಠಮಙ್ಗಲಿಕಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಅದಂಸು।

ಅಥ ನಂ ಸಾ "ಉಟ್ಠೇಹಿ, ಸಾಮಿ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಗೇಹಂ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ಆಹ। ಭದ್ದೇ, ತವ ಪರಿಜನೇನಮ್ಹಿ ಸುಪೋಥಿತೋ ದುಬ್ಬಲೋ, ಮಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಆದಾಯ ಗಚ್ಛಾಹೀತಿ। ಸಾ ತಥಾ ಕತ್ವಾ ನಗರವಾಸೀನಂ ಪಸ್ಸನ್ತಾನಞ್ಞೇವ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಚಣ್ಡಾಲಗಾಮಕಂ ಗತಾ। ಅಥ ನಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಜಾತಿಸಮ್ಭೇದವೀತಿಕ್ಕಮಂ ಅಕತ್ವಾವ ಕತಿಪಾಹಂ ಗೇಹೇ ವಸಾಪೇತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಹಮೇತಂ ಲಾಭಗ್ಗಯಸಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಂ ಕರೋನ್ತೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾವ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ನ ಇತರಥಾ"ತಿ । ಅಥ

ನಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ ‘ಭದ್ದೇ, ಮಯಿ ಅರಞ್ಞತೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಅನಾಹರನ್ತೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಜೀವಿಕಾ ನಪ್ಪವತ್ತತಿ, ಯಾವ ಮಮಾಗಮನಾ ಮಾ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿ, ಅಹಂ ಅರಞ್ಞಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಗೇಹವಾಸಿನೋಪಿ "ಇಮಂ ಮಾ ಪಮಜ್ಜಿತ್ಥಾ"ತಿ ಓವದಿತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಮಣಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಅಟ್ಠ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ಪಞ್ಚ ಅಭಿಞ್ಞಾಯೋ ಚ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ "ಇದಾನಿ ದಿಟ್ಠಮಙ್ಗಲಿಕಾಯ ಅವಸ್ಸಯೋ ಭವಿತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಇದ್ಧಿಯಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಚಣ್ಡಾಲಗಾಮದ್ವಾರೇ ಓತರಿತ್ವಾ ದಿಟ್ಠಮಙ್ಗಲಿಕಾಯ ಗೇಹದ್ವಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸಾ ತಸ್ಸಾಗಮನಂ ಸುತ್ವಾ ಗೇಹತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ "ಸಾಮಿ, ಕಸ್ಮಾ ಮಂ ಅನಾಥಂ ಕತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋಸೀ"ತಿ ಪರಿದೇವಿ। ಅಥ ನಂ "ಭದ್ದೇ, ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿ, ತವ ಪೋರಾಣಕಯಸತೋ ಇದಾನಿ ಮಹನ್ತತರಂ ಯಸಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಪಿಚ ಖೋ ಪನ ‘ನ ಮಯ್ಹಂ ಮಾತಙ್ಗಪಣ್ಡಿತೋ ಸಾಮಿಕೋ, ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾ ಮೇ ಸಾಮಿಕೋ'ತಿ ಏತ್ತಕಂ ಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ವತ್ತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸೀ'ತಿ ಆಹ। "ಆಮ, ಸಾಮಿ, ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ "ಇದಾನಿ ತೇ ಸಾಮಿಕೋ ಕುಹಿನ್ತಿ ಪುಟ್ಠಾ ‘ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ಗತೋ'ತಿ ವತ್ವಾ ‘ಕದಾ ಆಗಮಿಸ್ಸತೀ'ತಿ ವುತ್ತೇ ‘ಇತೋ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಪುಣ್ಣಮಾಯಂ ಚನ್ದಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಆಗಮಿಸ್ಸತೀ'ತಿ ವದೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ನಂ ವತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಹಿಮವನ್ತಮೇವ ಗತೋ।

ದಿಟ್ಠಮಙ್ಗಲಿಕಾಪಿ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ ತೇಸು ತೇಸು ಠಾನೇಸು ತಥಾ ಕಥೇಸಿ। ಮಹಾಜನೋ "ಅಹೋ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಮಾನೋ ದಿಟ್ಠಮಙ್ಗಲಿಕಂ ನ ಗಚ್ಛತಿ, ಏವಮೇತಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸದ್ದಹಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಪುಣ್ಣಮದಿವಸೇ ಚನ್ದಸ್ಸ ಗಗನಮಜ್ಝೇ ಠಿತಕಾಲೇ ಬ್ರಹ್ಮತ್ತಭಾವಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಸಕಲಂ ಕಾಸಿರಟ್ಠಂ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕಂ ಬಾರಾಣಸಿನಗರಞ್ಚ ಏಕೋಭಾಸಂ ಕತ್ವಾ ಚನ್ದಮಣ್ಡಲಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಓತರಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಾ ಉಪರೂಪರಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪರಿಬ್ಭಮಿತ್ವಾ ಮಹಾಜನೇನ ಗನ್ಧಮಾಲಾದೀಹಿ ಪೂಜಿಯಮಾನೋ ಚಣ್ಡಾಲಗಾಮಕಾಭಿಮುಖೋ ಅಹೋಸಿ। ಬ್ರಹ್ಮಭತ್ತಾ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಚಣ್ಡಾಲಗಾಮಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದಿಟ್ಠಮಙ್ಗಲಿಕಾಯ ಗೇಹಂ ಸುದ್ಧವತ್ಥೇಹಿ ಛಾದೇತ್ವಾ ಭೂಮಿಂ ಚತುಜ್ಜಾತಿಯಗನ್ಧೇಹಿ ಓಪುಞ್ಛಿತ್ವಾ ಪುಪ್ಫಾನಿ ವಿಕಿರಿತ್ವಾ ಧೂಮಂ ದತ್ವಾ ಚೇಲವಿತಾನಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಮಹಾಸಯನಂ ಪಞ್ಞಪೇತ್ವಾ ಗನ್ಧತೇಲೇಹಿ ದೀಪಂ ಜಾಲೇತ್ವಾ ದ್ವಾರೇ ರಜತಪಟ್ಟವಣ್ಣವಾಲುಕಂ ಓಕಿರಿತ್ವಾ ಪುಪ್ಫಾನಿ ವಿಕಿರಿತ್ವಾ ಧಜೇ ಬನ್ಧಿಂಸು। ಏವಂ ಅಲಙ್ಕತೇ ಗೇಹೇ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಓತರಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಥೋಕಂ ಸಯನಪಿಟ್ಠೇ ನಿಸೀದಿ।

ತದಾ ದಿಟ್ಠಮಙ್ಗಲಿಕಾ ಉತುನೀ ಹೋತಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಅಙ್ಗುಟ್ಠಕೇನ ನಾಭಿಂ ಪರಾಮಸಿ, ಕುಚ್ಛಿಯಂ ಗಬ್ಭೋ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಭದ್ದೇ, ಗಬ್ಭೋ ತೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ, ತ್ವಂ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿಸ್ಸಸಿ, ತ್ವಮ್ಪಿ ಪುತ್ತೋಪಿ ತೇ ಲಾಭಗ್ಗಯಸಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಾ ಭವಿಸ್ಸಥ, ತವ ಪಾದಧೋವನಉದಕಂ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ರಾಜೂನಂ ಅಭಿಸೇಕೋದಕಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ನಹಾನೋದಕಂ ಪನ ತೇ ಅಮತೋಸಧಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಯೇ ತಂ ಸೀಸೇ ಆಸಿಞ್ಚಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತೇ ಸಬ್ಬರೋಗೇಹಿ ಮುಚ್ಚಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಕಾಳಕಣ್ಣಿಂ ಪರಿವಜ್ಜೇಸ್ಸನ್ತಿ, ತವ ಪಾದಪಿಟ್ಠೇ ಸೀಸಂ ಠಪೇತ್ವಾ ವನ್ದನ್ತಾ ಸಹಸ್ಸಂ ದಸ್ಸನ್ತಿ, ಸೋತಪಥೇ ಠತ್ವಾ ವನ್ದನ್ತಾ ಸತಂ ದಸ್ಸನ್ತಿ, ಚಕ್ಖುಪಥೇ ಠತ್ವಾ ವನ್ದನ್ತಾ ಏಕಂ ಕಹಾಪಣಂ ದತ್ವಾ ವನ್ದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಹೋಹೀ"ತಿ ನಂ ಓವದಿತ್ವಾ ಗೇಹಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸೇವ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಚನ್ದಮಣ್ಡಲಂ ಪಾವಿಸಿ। ಬ್ರಹ್ಮಭತ್ತಾ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಠಿತಕಾವ ರತ್ತಿಂ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಪಾತೋವ ದಿಟ್ಠಮಙ್ಗಲಿಕಂ ಸುವಣ್ಣಸಿವಿಕಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಸೀಸೇನ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ನಗರಂ ಪವಿಸಿಂಸು। "ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಭರಿಯಾ"ತಿ ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಹಾಜನೋ ಗನ್ಧಮಾಲಾದೀಹಿ ಪೂಜೇಸಿ। ಪಾದಪಿಟ್ಠೇ ಸೀಸಂ ಠಪೇತ್ವಾ ವನ್ದಿತುಂ ಲಭನ್ತಾ ಸಹಸ್ಸತ್ಥವಿಕಂ ದೇನ್ತಿ, ಸೋತಪಥೇ ಠತ್ವಾ ವನ್ದಿತುಂ ಲಭನ್ತಾ ಸತಂ ದೇನ್ತಿ, ಚಕ್ಖುಪಥೇ ಠತ್ವಾ ವನ್ದಿತುಂ ಲಭನ್ತಾ ಏಕಂ ಕಹಾಪಣಂ ದೇನ್ತಿ। ಏವಂ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕಂ ಬಾರಾಣಸಿಂ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತಾ ಅಟ್ಠಾರಸಕೋಟಿಧನಂ ಲಭಿಂಸು।

ಅಥ ನಂ ನಗರಂ ಪರಿಹರಿತ್ವಾ ಆನೇತ್ವಾ ನಗರಮಜ್ಝೇ ಮಹಾಮಣ್ಡಪಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಸಾಣಿಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಮಹಾಸಯನಂ ಪಞ್ಞಪೇತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಸಿರಿಸೋಭಗ್ಗೇನ ತತ್ಥ ವಸಾಪೇಸುಂ। ಮಣ್ಡಪಸನ್ತಿಕೇಯೇವ ಸತ್ತದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಂ ಸತ್ತಭೂಮಿಕಂ ಪಾಸಾದಂ ಕಾತುಂ ಆರಭಿಂಸು, ಮಹನ್ತಂ ನವಕಮ್ಮಂ ಅಹೋಸಿ। ದಿಟ್ಠಮಙ್ಗಲಿಕಾ ಮಣ್ಡಪೇಯೇವ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ। ಅಥಸ್ಸ ನಾಮಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಮಣ್ಡಪೇ ಜಾತತ್ತಾ "ಮಣ್ಡಬ್ಯಕುಮಾರೋ"ತಿ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ಪಾಸಾದೋ ಪನ ದಸಹಿ ಮಾಸೇಹಿ ನಿಟ್ಠಿತೋ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಾ ಮಹನ್ತೇನ ಯಸೇನ ತಸ್ಮಿಂ ವಸತಿ, ಮಣ್ಡಬ್ಯಕುಮಾರೋಪಿ ಮಹನ್ತೇನ

ಪರಿವಾರೇನ ವಡ್ಢತಿ। ತಸ್ಸ ಸತ್ತಟ್ಠವಸ್ಸಕಾಲೇಯೇವ ಜಮ್ಬುದೀಪತಲೇ ಉತ್ತಮಾಚರಿಯಾ ಸನ್ನಿಪತಿಂಸು। ತೇ ತಂ ತಯೋ ವೇದೇ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇಸುಂ। ಸೋ ಸೋಳಸವಸ್ಸಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಭತ್ತಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ, ನಿಬದ್ಧಂ ಸೋಳಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಹಸ್ಸಾನಿ ಭುಞ್ಜನ್ತಿ। ಚತುತ್ಥೇ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ದಾನಂ ದೇತಿ।

ಅಥೇಕಸ್ಮಿಂ ಮಹಾಮಹದಿವಸೇ ಗೇಹೇ ಬಹುಂ ಪಾಯಾಸಂ ಪಟಿಯಾದೇಸುಂ। ಸೋಳಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಹಸ್ಸಾನಿ ಚತುತ್ಥೇ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣರಸವಣ್ಣೇನ ನವಸಪ್ಪಿನಾ ಪಕ್ಕಮಧುಖಣ್ಡಸಕ್ಖರಾಹಿ ಚ ಅಭಿಸಙ್ಖತಂ ಪಾಯಾಸಂ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಿ। ಕುಮಾರೋಪಿ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತೋ ಸುವಣ್ಣಪಾದುಕಾ ಆರುಯ್ಹ ಹತ್ಥೇನ ಕಞ್ಚನದಣ್ಡಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ಇಧ ಸಪ್ಪಿಂ ದೇಥ, ಇಧ ಮಧು"ನ್ತಿ ವಿಚಾರೇನ್ತೋ ಚರತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಮಾತಙ್ಗಪಣ್ಡಿತೋ ಹಿಮವನ್ತೇ ಅಸ್ಸಮಪದೇ ನಿಸಿನ್ನೋ "ಕಾ ನು ಖೋ ದಿಟ್ಠಮಙ್ಗಲಿಕಾಯ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಪವತ್ತೀ"ತಿ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತಸ್ಸ ಅತಿತ್ಥೇ ಪಕ್ಖನ್ದಭಾವಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಜ್ಜೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಾಣವಂ ದಮೇತ್ವಾ ಯತ್ಥ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಹೋತಿ, ತತ್ಥ ದಾನಂ ದಾಪೇತ್ವಾ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇನ ಅನೋತತ್ತದಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮುಖಧೋವನಾದೀನಿ ಕತ್ವಾ ಮನೋಸಿಲಾತಲೇ ಠಿತೋ ರತ್ತದುಪಟ್ಟಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಕಾಯಬನ್ಧನಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಪಂಸುಕೂಲಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಮತ್ತಿಕಾಪತ್ತಂ ಆದಾಯ ಆಕಾಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಚತುತ್ಥೇ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ದಾನಗ್ಗೇಯೇವ ಓತರಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಮಣ್ಡಬ್ಯೋ ಕುಮಾರೋ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಏವಂವಿರೂಪೋ ಸಙ್ಕಾರಯಕ್ಖಸದಿಸೋ ಅಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಇಮಂ ಠಾನಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಕುತೋ ನು ಖೋ ಆಗಚ್ಛತೀ"ತಿ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧. "ಕುತೋ ನು ಆಗಚ್ಛಸಿ ದುಮ್ಮವಾಸೀ, ಓತಲ್ಲಕೋ ಪಂಸುಪಿಸಾಚಕೋವ।
ಸಙ್ಕಾರಚೋಳಂ ಪಟಿಮುಞ್ಚ ಕಣ್ಠೇ, ಕೋ ರೇ ತುವಂ ಹೋಸಿ ಅದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದುಮ್ಮವಾಸೀತಿ** ಅನಞ್ಜಿತಅಮಣ್ಡಿತಘಟಿತಸಙ್ಘಾಟಿಕಪಿಲೋತಿಕವಸನೋ। **ಓತಲ್ಲಕೋತಿ** ಲಾಮಕೋ ಓಲಮ್ಬವಿಲಮ್ಬನನ್ತಕಧರೋ ವಾ। **ಪಂಸುಪಿಸಾಚಕೋವಾತಿ** ಸಙ್ಕಾರಟ್ಠಾನೇ ಪಿಸಾಚಕೋ ವಿಯ। **ಸಙ್ಕಾರಚೋಳ**ನ್ತಿ ಸಙ್ಕಾರಟ್ಠಾನೇ ಲದ್ಧಪಿಲೋತಿಕಂ। **ಪಟಿಮುಞ್ಚಾತಿ** ಪಟಿಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ। **ಅದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯೋತಿ** ತ್ವಂ ಅದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯೋ ಇಮೇಸಂ ಪರಮದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಾನಂ ನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನಂ ಏಕೋ ಹುತ್ವಾ ಕುತೋ ಆಗತೋ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಮುದುಚಿತ್ತೇನೇವ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪನ್ತೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨. "ಅನ್ನಂ ತವೇದಂ ಪಕತಂ ಯಸಸ್ಸಿ, ತಂ ಖಜ್ಜರೇ ಭುಞ್ಜರೇ ಪಿಯ್ಯರೇ ಚ।
ಜಾನಾಸಿ ಮಂ ತ್ವಂ ಪರದತ್ತೂಪಜೀವಿಂ, ಉತ್ತಿಟ್ಠಪಿಣ್ಡಂ ಲಭತಂ ಸಪಾಕೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪಕತನ್ತಿ** ಪಟಿಯತ್ತಂ। **ಯಸಸ್ಸೀತಿ** ಪರಿವಾರಸಮ್ಪನ್ನ। **ತಂ ಖಜ್ಜರೇತಿ** ತಂ ಖಜ್ಜನ್ತಿ ಚ ಭುಞ್ಜನ್ತಿ ಚ ಪಿವನ್ತಿ ಚ। ಕಿಂಕಾರಣಾ ಮಯ್ಹಂ ಕುಜ್ಝಸಿ? **ಉತ್ತಿಟ್ಠಪಿಣ್ಡನ್ತಿ** ಉಪತಿಟ್ಠಿತ್ವಾ ಲಭಿತಬ್ಬಪಿಣ್ಡಂ, ಉಟ್ಠಾಯ ಠಿತೇಹಿ ವಾ ದೀಯಮಾನಂ ಹೇಟ್ಠಾ ಠತ್ವಾ ಲಭಿತಬ್ಬಪಿಣ್ಡಂ। **ಲಭತಂ ಸಪಾಕೋತಿ** ಸಪಾಕೋ ಚಣ್ಡಾಲೋಪಿ ಲಭತು। ಜಾತಿಸಮ್ಪನ್ನಾ ಹಿ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಲಭನ್ತಿ, ಸಪಾಕಚಣ್ಡಾಲಸ್ಸ ಪನ ಕೋ ದೇತಿ, ದುಲ್ಲಭಪಿಣ್ಡೋ ಅಹಂ, ತಸ್ಮಾ ಮೇ ಜೀವಿತಪವತ್ತನತ್ಥಂ ಭೋಜನಂ ದಾಪೇಹಿ, ಕುಮಾರಾತಿ।

ತತೋ ಮಣ್ಡಬ್ಯೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೩. "ಅನ್ನಂ ಮಮೇದಂ ಪಕತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ, ಅತ್ತತ್ಥಾಯ ಸದ್ದಹತೋ ಮಮೇದಂ।
ಅಪೇಹಿ ಏತ್ತೋ ಕಿಮಿಧಟ್ಠಿತೋಸಿ, ನ ಮಾದಿಸಾ ತುಮ್ಹಂ ದದನ್ತಿ ಜಮ್ಮಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅತ್ತತ್ಥಾಯಾತಿ** ಅತ್ತನೋ ವಡ್ಢಿಅತ್ಥಾಯ। **ಅಪೇಹಿ ಏತ್ತೋತಿ** ಇಮಮ್ಹಾ ಠಾನಾ ಅಪಗಚ್ಛ। **ನ ಮಾದಿಸಾತಿ** ಮಾದಿಸಾ ಜಾತಿಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ಉದಿಚ್ಚಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ದಾನಂ ದೇನ್ತಿ, ನ ತುಯ್ಹಂ ಚಣ್ಡಾಲಸ್ಸ, ಗಚ್ಛ, ಜಮ್ಮಾತಿ।

ತತೋ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೪. "ಥಲೇ ಚ ನಿನ್ನೇ ಚ ವಪನ್ತಿ ಬೀಜಂ, ಅನೂಪಖೇತ್ತೇ ಫಲಮಾಸಮಾನಾ।
ಏತಾಯ ಸದ್ಧಾಯ ದದಾಹಿ ದಾನಂ, ಅಪ್ಪೇವ ಆರಾಧಯೇ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯೇ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಕುಮಾರ, ಸಸ್ಸಫಲಂ ಆಸೀಸಮಾನಾ ತೀಸುಪಿ ಖೇತ್ತೇಸು ಬೀಜಂ ವಪನ್ತಿ। ತತ್ಥ ಅತಿವುಟ್ಠಿಕಾಲೇ ಥಲೇ ಸಸ್ಸಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ, ನಿನ್ನೇ ಪೂತಿಕಂ ಹೋತಿ, ಅನೂಪಖೇತ್ತೇ ನದಿಞ್ಚ ತಳಾಕಞ್ಚ ನಿಸ್ಸಾಯ ಕತಂ ಓಘೇನ ವುಯ್ಹತಿ। ಮನ್ದವುಟ್ಠಿಕಾಲೇ ಥಲೇ ಖೇತ್ತೇ ವಿಪಜ್ಜತಿ, ನಿನ್ನೇ ಥೋಕಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ, ಅನೂಪಖೇತ್ತೇ ಸಮ್ಪಜ್ಜತೇವ। ಸಮವುಟ್ಠಿಕಾಲೇ ಥಲೇ ಖೇತ್ತೇ ಥೋಕಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ, ಇತರೇಸು ಸಮ್ಪಜ್ಜತೇವ। ತಸ್ಮಾ ಯಥಾ ಫಲಮಾಸೀಸಮಾನಾ ತೀಸುಪಿ ಖೇತ್ತೇಸು ವಪನ್ತಿ, ತಥಾ ತ್ವಮ್ಪಿ ಏತಾಯ ಫಲಸದ್ಧಾಯ ಆಗತಾಗತಾನಂ ಸಬ್ಬೇಸಂಯೇವ ದಾನಂ ದೇಹಿ, ಅಪ್ಪೇವ ನಾಮ ಏವಂ ದದನ್ತೋ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯೇ ಆರಾಧೇಯ್ಯಾಸಿ ಲಭೇಯ್ಯಾಸೀತಿ।

ತತೋ ಮಣ್ಡಬ್ಯೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೫. "ಖೇತ್ತಾನಿ ಮಯ್ಹಂ ವಿದಿತಾನಿ ಲೋಕೇ, ಯೇಸಾಹಂ ಬೀಜಾನಿ ಪತಿಟ್ಠಪೇಮಿ।
ಯೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಜಾತಿಮನ್ತೂಪಪನ್ನಾ, ತಾನೀಧ ಖೇತ್ತಾನಿ ಸುಪೇಸಲಾನೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯೇಸಾಹನ್ತಿ** ಯೇಸು ಅಹಂ। **ಜಾತಿಮನ್ತೂಪಪನ್ನಾತಿ** ಜಾತಿಯಾ ಚ ಮನ್ತೇಹಿ ಚ ಉಪಪನ್ನಾ।

ತತೋ ಮಹಾಸತ್ತೋ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೬. "ಜಾತಿಮದೋ ಚ ಅತಿಮಾನಿತಾ ಚ, ಲೋಭೋ ಚ ದೋಸೋ ಚ ಮದೋ ಚ ಮೋಹೋ।
ಏತೇ ಅಗುಣಾ ಯೇಸು ಚ ಸನ್ತಿ ಸಬ್ಬೇ, ತಾನೀಧ ಖೇತ್ತಾನಿ ಅಪೇಸಲಾನಿ॥

೭. "ಜಾತಿಮದೋ ಚ ಅತಿಮಾನಿತಾ ಚ, ಲೋಭೋ ಚ ದೋಸೋ ಚ ಮದೋ ಚ ಮೋಹೋ।
ಏತೇ ಅಗುಣಾ ಯೇಸು ನ ಸನ್ತಿ ಸಬ್ಬೇ, ತಾನೀಧ ಖೇತ್ತಾನಿ ಸುಪೇಸಲಾನೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಜಾತಿಮದೋತಿ** "ಅಹಮಸ್ಮಿ ಜಾತಿಸಮ್ಪನ್ನೋ"ತಿ ಏವಂ ಉಪ್ಪನ್ನಮಾನೋ। **ಅತಿಮಾನಿತಾ ಚಾತಿ** "ಅಞ್ಞೋ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಜಾತಿಆದೀಹಿ ಸದಿಸೋ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಪವತ್ತಮಾನೋ। ಲೋಭಾದಯೋ ಲುಬ್ಭನದುಸ್ಸನಮಜ್ಜನಮುಯ್ಹನಮತ್ತಾವ। **ಅಪೇಸಲಾನೀತಿ** ಏವರೂಪಾ ಪುಗ್ಗಲಾ ಆಸೀವಿಸಭರಿತಾ ವಿಯ ವಮ್ಮಿಕಾ ಅಪ್ಪಿಯಸೀಲಾ ಹೋನ್ತಿ। ಏವರೂಪಾನಂ ದಿನ್ನಂ ನ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಮಾ ಏತೇಸಂ ಸುಪೇಸಲಖೇತ್ತಭಾವಂ ಮಞ್ಞಿತ್ಥ। ನ ಹಿ ಜಾತಿಮನ್ತಾ ಸಗ್ಗದಾಯಕಾ। ಯೇ ಪನ ಜಾತಿಮಾನಾದಿರಹಿತಾ ಅರಿಯಾ, ತಾನಿ ಖೇತ್ತಾನಿ ಸುಪೇಸಲಾನಿ, ತೇಸು ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ, ತೇ ಸಗ್ಗದಾಯಕಾ ಹೋನ್ತೀತಿ।

ಇತಿ ಸೋ ಮಹಾಸತ್ತೇ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಕಥೇನ್ತೇ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ "ಅಯಂ ಅತಿವಿಯ ಬಹುಂ ವಿಪ್ಪಲಪತಿ, ಕುಹಿಂ ಗತಾ ಇಮೇ ದೋವಾರಿಕಾ, ನಯಿಮಂ ಚಣ್ಡಾಲಂ ನೀಹರನ್ತೀ"ತಿ ಗಾಥಮಾಹ -

೮. "ಕ್ವೇತ್ಥ ಗತಾ ಉಪಜೋತಿಯೋ ಚ, ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಅಥ ವಾ ಗಣ್ಡಕುಚ್ಛಿ।

ಇಮಸ್ಸ ದಣ್ಡಞ್ಚ ವಧಞ್ಚ ದತ್ವಾ, ಗಲೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಖಲಯಾಥ ಜಮ್ಮ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕ್ವೇತ್ಥ ಗತಾ**ತಿ ಇಮೇಸು ತೀಸು ದ್ವಾರೇಸು ಠಪಿತಾ ಉಪಜೋತಿಯೋ ಚ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಚ ಗಣ್ಡಕುಚ್ಛಿ ಚಾತಿ ತಯೋ ದೋವಾರಿಕಾ ಕುಹಿಂ ಗತಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತೇಪಿ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ವೇಗೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ “ಕಿಂ ಕರೋಮ ದೇವಾ”ತಿ ಆಹಂಸು। “ಅಯಂ ವೋ ಜಮ್ಮೋ ಚಣ್ಡಾಲೋ ದಿಟ್ಠೋ”ತಿ? “ನ ಪಸ್ಸಾಮ ದೇವ, ಕುತೋಚಿ ಆಗತಭಾವಂ ನ ಜಾನಾಮಾ”ತಿ। “ಕೋ ಚೇಸ ಮಾಯಾಕಾರೋ ವಾ ವಿಜ್ಜಾಧರೋ ವಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಇದಾನಿ ಕಿಂ ತಿಟ್ಠಥಾ”ತಿ। “ಕಿಂ ಕರೋಮ ದೇವಾ”ತಿ? “ಇಮಸ್ಸ ಮುಖಮೇವ ಪೋಥೇತ್ವಾ ಭಿನ್ದನ್ತಾ ದಣ್ಡವೇಳುಪೇಸಿಕಾಹಿ ಪಿಟ್ಠಿಚಮ್ಮಂ ಉಪ್ಪಾಟೇನ್ತಾ ವಧಞ್ಚ ದತ್ವಾ ಗಲೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಏತಂ ಜಮ್ಮಂ ಖಲಯಾಥ, ಇತೋ ನೀಹರಥಾ”ತಿ।

ಮಹಾಸತ್ತೋ ತೇಸು ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಅನಾಗತೇಸ್ವೇವ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಠಿತೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೯. “ಗಿರಿಂ ನಖೇನ ಖಣಸಿ, ಅಯೋ ದನ್ತೇಹಿ ಖಾದಸಿ।
ಜಾತವೇದಂ ಪದಹಸಿ, ಯೋ ಇಸಿಂ ಪರಿಭಾಸಸೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಜಾತವೇದಂ ಪದಹಸೀ**ತಿ ಅಗ್ಗಿಂ ಗಿಲಿತುಂ ವಾಯಮಸಿ।

ಇಮಞ್ಚ ಪನ ಗಾಥಂ ವತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸೇವ ಮಾಣವಸ್ಸ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಞ್ಚ ಆಕಾಸೇ ಪಕ್ಖನ್ದಿ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಆಹ -

೧೦. “ಇದಂ ವತ್ವಾನ ಮಾತಙ್ಗೋ, ಇಸಿ ಸಚ್ಚಪರಕ್ಕಮೋ।
ಅನ್ತಲಿಕ್ಖಸ್ಮಿಂ ಪಕ್ಕಾಮಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಉದಿಕ್ಖತ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಚ್ಚಪರಕ್ಕಮೋ**ತಿ ಸಭಾವಪರಕ್ಕಮೋ।

ಸೋ ಪಾಚೀನದಿಸಾಭಿಮುಖೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಾಯ ವೀಥಿಯಾ ಓತರಿತ್ವಾ “ಪದವಳಞ್ಜಂ ಪಞ್ಞಾಯತೂ”ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾಯ ಪಾಚೀನದ್ವಾರಸಮೀಪೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ಮಿಸ್ಸಕಭತ್ತಂ ಸಂಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಏಕಿಸ್ಸಂ ಸಾಲಾಯಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಮಿಸ್ಸಕಭತ್ತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ । ನಗರದೇವತಾ “ಅಯಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಯ್ಯಂ ವಿಹೇಠೇತ್ವಾ ಕಥೇತೀ”ತಿ ಅಸಹಮಾನಾ ಆಗಮಿಂಸು। ಅಥಸ್ಸ ಜೇಟ್ಠಕಯಕ್ಖೋ ಮಣ್ಡಬ್ಯಸ್ಸ ಗೀವಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿವತ್ತೇಸಿ, ಸೇಸದೇವತಾ ಸೇಸಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಗೀವಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಪರಿವತ್ತೇಸುಂ। ಬೋಧಿಸತ್ತೇ ಮುದುಚಿತ್ತತಾಯ ಪನ “ತಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ”ತಿ ನಂ ನ ಮಾರೇನ್ತಿ, ಕೇವಲಂ ಕಿಲಮೇನ್ತಿಯೇವ। ಮಣ್ಡಬ್ಯಸ್ಸ ಸೀಸಂ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಪಿಟ್ಠಿಪಸ್ಸಾಭಿಮುಖಂ ಜಾತಂ, ಹತ್ಥಪಾದಾ ಉಜುಕಾ ಥದ್ಧಾವ ಅಟ್ಠಂಸು, ಅಕ್ಖೀನಿ ಕಾಲಕತಸ್ಸೇವ ಪರಿವತ್ತಿಂಸು। ಸೋ ಥದ್ಧಸರೀರೋವ ನಿಪಜ್ಜಿ, ಸೇಸಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಮುಖೇನ ಖೇಳಂ ವಮನ್ತಾ ಅಪರಾಪರಂ ಪರಿವತ್ತನ್ತಿ । ಮಾಣವಾ “ಅಯ್ಯೇ, ಪುತ್ತಸ್ಸ ತೇ ಕಿಂ ಜಾತ”ನ್ತಿ ದಿಟ್ಠಮಙ್ಗಲಿಕಾಯ ಆರೋಚಯಿಂಸು। ಸಾ ವೇಗೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ “ಕಿಮೇತ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧. “ಆವೇಲ್ಲಿತಂ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಉತ್ತಮಙ್ಗಂ, ಬಾಹುಂ ಪಸಾರೇತಿ ಅಕಮ್ಮನೇಯ್ಯಂ।
ಸೇತಾನಿ ಅಕ್ಖೀನಿ ಯಥಾ ಮತಸ್ಸ, ಕೋ ಮೇ ಇಮಂ ಪುತ್ತಮಕಾಸಿ ಏವ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಆವೇಲ್ಲಿತ**ನ್ತಿ ಪರಿವತ್ತಿತಂ।

ಅಥಸ್ಸಾ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಠಿತಜನೋ ಆರೋಚೇತುಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೨. "ಇಧಾಗಮಾ ಸಮಣೋ ದುಮ್ಮವಾಸೀ, ಓತಲ್ಲಕೋ ಪಂಸುಪಿಸಾಚಕೋವ।
ಸಙ್ಕಾರಚೋಳಂ ಪಟಿಮುಞ್ಚ ಕಣ್ಠೇ, ಸೋ ತೇ ಇಮಂ ಪುತ್ತಮಕಾಸಿ ಏವ"ನ್ತಿ॥

ಸಾ ತಂ ಸುತ್ವಾವ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಞ್ಞಸ್ಸೇತಂ ಬಲಂ ನತ್ಥಿ, ನಿಸ್ಸಂಸಯಂ ಮಾತಙ್ಗಪಣ್ಡಿತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸಮ್ಪನ್ನಮೇತ್ತಾಭಾವನೋ ಖೋ ಪನ ಧೀರೋ ನ ಏತ್ತಕಂ ಜನಂ ಕಿಲಮೇತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸತಿ, ಕತರಂ ನು ಖೋ ದಿಸಂ ಗತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ತತೋ ಪುಚ್ಛನ್ತೀ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೩. "ಕತಮಂ ದಿಸಂ ಅಗಮಾ ಭೂರಿಪಞ್ಞೋ, ಅಕ್ಖಾಥ ಮೇ ಮಾಣವಾ ಏತಮತ್ಥಂ।
ಗನ್ತ್ವಾನ ತಂ ಪಟಿಕರೇಮು ಅಚ್ಚಯಂ, ಅಪ್ಪೇವ ನಂ ಪುತ್ತ ಲಭೇಮು ಜೀವಿತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಗನ್ತ್ವಾನಾ**ತಿ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ। **ತಂ ಪಟಿಕರೇಮು ಅಚ್ಚಯ**ನ್ತಿ ತಂ ಅಚ್ಚಯಂ ಪಟಿಕರಿಸ್ಸಾಮ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮ, ಖಮಾಪೇಸ್ಸಾಮ ನನ್ತಿ। **ಪುತ್ತ ಲಭೇಮು ಜೀವಿತ**ನ್ತಿ ಅಪ್ಪೇವ ನಾಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಜೀವಿತಂ ಲಭೇಯ್ಯಾಮ।

ಅಥಸ್ಸಾ ತತ್ಥ ಠಿತಾ ಮಾಣವಾ ಕಥೇನ್ತಾ ಗಾಥಮಾಹಂಸು -

೧೪. "ವೇಹಾಯಸಂ ಅಗಮಾ ಭೂರಿಪಞ್ಞೋ, ಪಥದ್ಧುನೋ ಪನ್ನರಸೇವ ಚನ್ದೋ।
ಅಪಿ ಚಾಪಿ ಸೋ ಪುರಿಮದಿಸಂ ಅಗಚ್ಛಿ, ಸಚ್ಚಪ್ಪಟಿಞ್ಞೋ ಇಸಿ ಸಾಧುರೂಪೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪಥದ್ಧುನೋತಿ** ಆಕಾಸಪಥಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಅದ್ಧುನೋ ಮಜ್ಝೇ ಠಿತೋ ಪನ್ನರಸೇ ಚನ್ದೋ ವಿಯ। **ಅಪಿ ಚಾಪಿ ಸೋತಿ** ಅಪಿಚ ಖೋ ಪನ ಸೋ ಪುರತ್ಥಿಮಂ ದಿಸಂ ಗತೋ।

ಸಾ ತೇಸಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಮಮ ಸಾಮಿಕಂ ಉಪಧಾರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸುವಣ್ಣಕಲಸಸುವಣ್ಣಸರಕಾನಿ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ದಾಸಿಗಣಪರಿವುತಾ ತೇನ ಪದವಳಞ್ಜಸ್ಸ ಅಧಿಟ್ಠಿತಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ವಾ ತೇನಾನುಸಾರೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೀ ತಸ್ಮಿಂ ಪೀಠಿಕಾಯ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಮಾನೇ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಥೋಕಂ ಓದನಂ ಪತ್ತೇ ಠಪೇಸಿ। ದಿಟ್ಠಮಙ್ಗಲಿಕಾ ಸುವಣ್ಣಕಲಸೇನ ತಸ್ಸ ಉದಕಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ತತ್ಥೇವ ಹತ್ಥಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಮುಖಂ ವಿಕ್ಖಾಲೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸಾ "ಕೇನ ಮೇ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಸೋ ವಿಪ್ಪಕಾರೋ ಕತೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತೀ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೫. "ಆವೇಲ್ಲಿತಂ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಉತ್ತಮಙ್ಗಂ, ಬಾಹುಂ ಪಸಾರೇತಿ ಅಕಮ್ಮನೇಯ್ಯಂ।
ಸೇತಾನಿ ಅಕ್ಖೀನಿ ಯಥಾ ಮತಸ್ಸ, ಕೋ ಮೇ ಇಮಂ ಪುತ್ತಮಕಾಸಿ ಏವ"ನ್ತಿ॥

ತತೋ ಪರಾ ತೇಸಂ ವಚನಪಟಿವಚನಗಾಥಾ ಹೋನ್ತಿ -

೧೬. "ಯಕ್ಖಾ ಹವೇ ಸನ್ತಿ ಮಹಾನುಭಾವಾ, ಅನ್ವಾಗತಾ ಇಸಯೋ ಸಾಧುರೂಪಾ।
ತೇ ದುಟ್ಠಚಿತ್ತಂ ಕುಪಿತಂ ವಿದಿತ್ವಾ, ಯಕ್ಖಾ ಹಿ ತೇ ಪುತ್ತಮಕಂಸು ಏವಂ॥

೧೭. "ಯಕ್ಖಾ ಚ ಮೇ ಪುತ್ತಮಕಂಸು ಏವಂ, ತ್ವಞ್ಞೇವ ಮೇ ಮಾ ಕುದ್ಧೋ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ।
ತುಮ್ಹೇವ ಪಾದೇ ಸರಣಂ ಗತಾಸ್ಮಿ, ಅನ್ವಾಗತಾ ಪುತ್ತಸೋಕೇನ ಭಿಕ್ಖು॥

೧೮. “ತದೇವ ಹಿ ಏತರಹಿ ಚ ಮಯ್ಹಂ, ಮನೋಪದೋಸೋ ನ ಮಮತ್ಥಿ ಕೋಚಿ।
ಪುತ್ತೋ ಚ ತೇ ವೇದಮದೇನ ಮತ್ತೋ, ಅತ್ಥಂ ನ ಜಾನಾತಿ ಅಧಿಚ್ಚ ವೇದೇ॥

೧೯. “ಅದ್ಧಾ ಹವೇ ಭಿಕ್ಖು ಮುಹುತ್ತಕೇನ, ಸಮ್ಮುಯ್ಹತೇವ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಸಞ್ಞಾ।
ಏಕಾಪರಾಧಂ ಖಮ ಭೂರಿಪಞ್ಞ, ನ ಪಣ್ಡಿತಾ ಕೋಧಬಲಾ ಭವನ್ತೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಕ್ಖಾ**ತಿ ನಗರಪರಿಗ್ಗಾಹಕಯಕ್ಖಾ। **ಅನ್ವಾಗತಾ**ತಿ ಅನು ಆಗತಾ, ಇಸಯೋ ಸಾಧುರೂಪಾ ಗುಣಸಮ್ಪನ್ನಾತಿ ಏವಂ ಜಾನಮಾನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತೇ**ತಿ ತೇ ಇಸೀನಂ ಗುಣಂ ಞತ್ವಾ ತವ ಪುತ್ತಂ ದುಟ್ಠಚಿತ್ತಂ ಕುಪಿತಚಿತ್ತಂ ವಿದಿತ್ವಾ। **ತ್ವಞ್ಞೇವ ಮೇ**ತಿ ಸಚೇ ಯಕ್ಖಾ ಕುಪಿತಾ ಏವಮಕಂಸು, ಕರೋನ್ತು, ದೇವತಾ ನಾಮ ಪಾನೀಯಉಳುಙ್ಕಮತ್ತೇನ ಸನ್ತಪ್ಪೇತುಂ ಸಕ್ಕಾ, ತಸ್ಮಾಹಂ ತೇಸಂ ನ ಭಾಯಾಮಿ, ಕೇವಲಂ ತ್ವಞ್ಞೇವ ಮೇ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಮಾ ಕುಜ್ಝಿ। **ಅನ್ವಾಗತಾ**ತಿ ಆಗತಾಸ್ಮಿ। **ಭಿಕ್ಖೂ**ತಿ ಮಹಾಸತ್ತಂ ಆಲಪನ್ತೀ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಜೀವಿತದಾನಂ ಯಾಚತಿ। **ತದೇವ ಹೀ**ತಿ ದಿಟ್ಠಮಙ್ಗಲಿಕೇ ತದಾ ತವ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಮಂ ಅಕ್ಕೋಸನಕಾಲೇ ಚ ಮಯ್ಹಂ ಮನೋಪದೋಸೋ ನತ್ಥಿ, ಏತರಹಿ ಚ ತಯಿ ಯಾಚಮಾನಾಯಪಿ ಮಮ ತಸ್ಮಿಂ ಮನೋಪದೋಸೋ ನತ್ಥಿಯೇವ। **ವೇದಮದೇನಾ**ತಿ “ತಯೋ ವೇದಾ ಮೇ ಉಗ್ಗಹಿತಾ”ತಿ ಮದೇನ। **ಅಧಿಚ್ಚಾ**ತಿ ವೇದೇ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾಪಿ ಅತ್ಥಾನತ್ಥಂ ನ ಜಾನಾತಿ। **ಮುಹುತ್ತಕೇನಾ**ತಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಮುಹುತ್ತಕೇನೇವ।

ಏವಂ ತಾಯ ಖಮಾಪಿಯಮಾನೋ ಮಹಾಸತ್ತೋ “ತೇನ ಹಿ ಏತೇಸಂ ಯಕ್ಖಾನಂ ಪಲಾಯನತ್ಥಾಯ ಅಮತೋಸಧಂ ದಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೦. “ಇದಞ್ಚ ಮಯ್ಹಂ ಉತ್ತಿಟ್ಠಪಿಣ್ಡಂ, ತವ ಮಣ್ಡಬ್ಯೋ ಭುಞ್ಜತು ಅಪ್ಪಪಞ್ಞೋ।
ಯಕ್ಖಾ ಚ ತೇ ನಂ ನ ವಿಹೇಠಯೇಯ್ಯುಂ, ಪುತ್ತೋ ಚ ತೇ ಹೇಸ್ಸತಿ ಸೋ ಅರೋಗೋ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಉತ್ತಿಟ್ಠಪಿಣ್ಡ**ನ್ತಿ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಕಪಿಣ್ಡಂ, “ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಪಿಣ್ಡ”ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ।

ಸಾ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ “ದೇಥ, ಸಾಮಿ, ಅಮತೋಸಧ”ನ್ತಿ ಸುವಣ್ಣಸರಕಂ ಉಪನಾಮೇಸಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಕಕಞ್ಜಿಕಂ ತತ್ಥ ಆಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾ “ಪಠಮಞ್ಞೇವ ಇತೋ ಉಪಡ್ಢಂ ತವ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಮುಖೇ ಓಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾ ಸೇಸಂ ಚಾಟಿಯಂ ಉದಕೇನ ಮಿಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸೇಸಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಮುಖೇ ಓಸಿಞ್ಚೇಹಿ, ಸಬ್ಬೇಪಿ ನಿರೋಗಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಮೇವ ಗತೋ। ಸಾಪಿ ತಂ ಸರಕಂ ಸೀಸೇನಾದಾಯ “ಅಮತೋಸಧಂ ಮೇ ಲದ್ಧ”ನ್ತಿ ವದನ್ತೀ ನಿವೇಸನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಮುಖೇ ಕಞ್ಜಿಕಂ ಓಸಿಞ್ಚಿ, ಯಕ್ಖೋ ಪಲಾಯಿ। ಇತರೋ ಪಂಸುಂ ಪುಞ್ಛನ್ತೋ ಉಟ್ಠಾಯ “ಅಮ್ಮ ಕಿಮೇತ”ನ್ತಿ ಆಹ। ತಯಾ ಕತಂ ತ್ವಮೇವ ಜಾನಿಸ್ಸಸಿ। ಏಹಿ, ತಾತ, ತವ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಾನಂ ತೇಸಂ ವಿಪ್ಪಕಾರಂ ಪಸ್ಸಾತಿ। ಸೋ ತೇ ದಿಸ್ವಾ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೀ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ನಂ ಮಾತಾ “ತಾತ ಮಣ್ಡಬ್ಯ, ತ್ವಂ ಬಾಲೋ ದಾನಸ್ಸ ಮಹಪ್ಫಲಟ್ಠಾನಂ ನ ಜಾನಾಸಿ, ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಾ ನಾಮ ಏವರೂಪಾ ನ ಹೋನ್ತಿ, ಮಾತಙ್ಗಪಣ್ಡಿತಸದಿಸಾವ ಹೋನ್ತಿ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಾ ಏತೇಸಂ ದುಸ್ಸೀಲಾನಂ ದಾನಮದಾಸಿ, ಸೀಲವನ್ತಾನಂ ದೇಹೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಆಹ -

೨೧. “ಮಣ್ಡಬ್ಯ ಬಾಲೋಸಿ ಪರಿತ್ತಪಞ್ಞೋ, ಯೋ ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತಾನಮಕೋವಿದೋಸಿ।
ಮಹಕ್ಕಸಾವೇಸು ದದಾಸಿ ದಾನಂ, ಕಿಲಿಟ್ಠಕಮ್ಮೇಸು ಅಸಞ್ಞತೇಸು॥

೨೨. “ಜಟಾ ಚ ಕೇಸಾ ಅಜಿನಾ ನಿವತ್ಥಾ, ಜರೂದಪಾನಂವ ಮುಖಂ ಪರೂಳ್ಹಂ।
ಪಜಂ ಇಮಂ ಪಸ್ಸಥ ದುಮ್ಮರೂಪಂ, ನ ಜಟಾಜಿನಂ ತಾಯತಿ ಅಪ್ಪಪಞ್ಞಂ॥

೧೩. “ಯೇಸಂ ರಾಗೋ ಚ ದೋಸೋ ಚ, ಅವಿಜ್ಜಾ ಚ ವಿರಾಜಿತಾ।
ಖೀಣಾಸವಾ ಅರಹನ್ತೋ, ತೇಸು ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಹಕ್ಕಸಾವೇಸೂ**ತಿ ಮಹಾಕಸಾವೇಸು ಮಹನ್ತೇಹಿ ರಾಗಕಸಾವಾದೀಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೇಸು। **ಜಟಾ ಚ ಕೇಸಾ**ತಿ ತಾತ ಮಣ್ಡಬ್ಯ, ತವ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯೇಸು ಏಕಚ್ಚಾನಂ ಕೇಸಾ ಜಟಾ ಕತ್ವಾ ಬದ್ಧಾ। **ಅಜಿನಾ ನಿವತ್ಥಾ**ತಿ ಸಖುರಾನಿ ಅಜಿನಚಮ್ಮಾನಿ ನಿವತ್ಥಾ। **ಜರೂದಪಾನಂ ವಾ**ತಿ ತಿಣಗಹನೇನ ಜಿಣ್ಣಕೂಪೋ ವಿಯ ಮುಖಂ ದೀಘಮಸ್ಸುತಾಯ ಪರೂಳ್ಹಂ। **ಪಜಂ ಇಮ**ನ್ತಿ ಇಮಂ ಏವರೂಪಂ ಅನಞ್ಜಿತಾಮಣ್ಡಿತಲೂಖವೇಸಂ ಪಜಂ ಪಸ್ಸಥ। **ನ ಜಟಾಜಿನ**ನ್ತಿ ಏತಂ ಜಟಾಜಿನಂ ಇಮಂ ಅಪ್ಪಪಞ್ಞಂ ಪಜಂ ತಾಯಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಸೀಲಪಞ್ಞಾಣತಪೋಕಮ್ಮಾನೇವ ಇಮೇಸಂ ಸತ್ತಾನಂ ಪತಿಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ। **ಯೇಸ**ನ್ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಯೇಸಂ ಏತೇ ರಜ್ಜನದುಸ್ಸನಮುಯ್ಹನಸಭಾವಾ ರಾಗಾದಯೋ ಅಟ್ಠವತ್ಥುಕಾ ಚ ಅವಿಜ್ಜಾ ವಿರಾಜಿತಾ ವಿಗತಾ, ವಿಗತತ್ತಾಯೇವ ಚ ಏತೇಸಂ ಕಿಲೇಸಾನಂ ಯೇ ಖೀಣಾಸವಾ ಅರಹನ್ತೋ, ತೇಸು ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ, ತಸ್ಮಾ ತ್ವಂ, ತಾತ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಏವರೂಪಾನಂ ದುಸ್ಸೀಲಾನಂ ಅದತ್ವಾ ಯೇ ಲೋಕೇ ಅಟ್ಠಸಮಾಪತ್ತಿಲಾಭಿನೋ ಪಞ್ಚಾಭಿಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮಿಕಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಚ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಚ ಸನ್ತಿ, ತೇಸಂ ದಾನಂ ದೇಹಿ। ಏಹಿ, ತಾತ, ತವ ಕುಲೂಪಕೇ ಅಮತೋಸಧಂ ಪಾಯೇತ್ವಾ ಅರೋಗೇ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾತಿ ವತ್ವಾ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಕಞ್ಜಿಕಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಉದಕಚಾಟಿಯಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸೋಳಸನ್ನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಹಸ್ಸಾನಂ ಮುಖೇಸು ಆಸಿಞ್ಚಾಪೇಸಿ।

ಏಕೇಕೋ ಪಂಸುಂ ಪುಞ್ಛನ್ತೋವ ಉಟ್ಠಹಿ। ಅಥ ನೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ “ಇಮೇಹಿ ಚಣ್ಡಾಲುಚ್ಛಿಟ್ಠಕಂ ಪೀತ”ನ್ತಿ ಅಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಕರಿಂಸು। ತೇ ಲಜ್ಜಿತಾ ಬಾರಾಣಸಿತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಮಜ್ಝರಟ್ಠಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಜ್ಝರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕೇ ವಸಿಂಸು, ಮಣ್ಡಬ್ಯೋ ಪನ ತತ್ಥೇವ ವಸಿ। ತದಾ ವೇತ್ತವತೀನಗರಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವೇತ್ತವತೀನದೀತೀರೇ ಜಾತಿಮನ್ತೋ ನಾಮೇಕೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಜಾತಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಹನ್ತಂ ಮಾನಮಕಾಸಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ “ಏತಸ್ಸ ಮಾನಂ ಭಿನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ತಂ ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಉಪರಿಸೋತೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ದನ್ತಕಟ್ಠಂ ಖಾದಿತ್ವಾ “ಇಮಂ ದನ್ತಕಟ್ಠಂ ಜಾತಿಮನ್ತಸ್ಸ ಜಟಾಸು ಲಗ್ಗತೂ”ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾಯ ನದಿಯಂ ಪಾತೇಸಿ। ತಂ ತಸ್ಸ ಉದಕಂ ಆಚಮನ್ತಸ್ಸ ಜಟಾಸು ಲಗ್ಗಿ। ಸೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾವ “ನಸ್ಸ ವಸಲಾ”ತಿ ವತ್ವಾ “ಕುತೋ ಅಯಂ ಕಾಳಕಣ್ಣೀ ಆಗತೋ, ಉಪಧಾರೇಸ್ಸಾಮಿ ನ”ನ್ತಿ ಉದ್ಧಂಸೋತಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಮಹಾಸತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ “ಕಿಂಜಾತಿಕೋಸೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಚಣ್ಡಾಲೋಸ್ಮೀ”ತಿ। “ತಯಾ ನದಿಯಾ ದನ್ತಕಟ್ಠಂ ಪಾತಿತ”ನ್ತಿ ? “ಆಮ, ಮಯಾ”ತಿ। “ನಸ್ಸ, ವಸಲ, ಚಣ್ಡಾಲ ಕಾಳಕಣ್ಣಿ ಮಾ ಇಧ ವಸಿ, ಹೇಟ್ಠಾಸೋತೇ ವಸಾಹೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಾಸೋತೇ ವಸನ್ತೇನಪಿ ತೇನ ಪಾತಿತೇ ದನ್ತಕಟ್ಠೇ ಪಟಿಸೋತಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಜಟಾಸು ಲಗ್ಗನ್ತೇ ಸೋ “ನಸ್ಸ ವಸಲ, ಸಚೇ ಇಧ ವಸಿಸ್ಸಸಿ, ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಸತ್ತಧಾ ಮುದ್ಧಾ ಫಲಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಆಹ।

ಮಹಾಸತ್ತೋ “ಸಚಾಹಂ ಏತಸ್ಸ ಕುಜ್ಝಿಸ್ಸಾಮಿ, ಸೀಲಂ ಮೇ ಅರಕ್ಖಿತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಉಪಾಯೇನೇವಸ್ಸ ಮಾನಂ ಭಿನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಸೂರಿಯುಗ್ಗಮನಂ ನಿವಾರೇಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ಉಬ್ಬಾಳ್ಹಾ ಜಾತಿಮನ್ತಂ ತಾಪಸಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ “ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇ ಸೂರಿಯುಗ್ಗಮನಂ ನ ದೇಥಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸೋ ಆಹ – “ನ ಮೇ ತಂ ಕಮ್ಮಂ, ನದೀತೀರೇ ಪನೇಕೋ ಚಣ್ಡಾಲೋ ವಸತಿ, ತಸ್ಸೇತಂ ಕಮ್ಮಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ಮಹಾಸತ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ “ತುಮ್ಹೇ, ಭನ್ತೇ, ಸೂರಿಯುಗ್ಗಮನಂ ನ ದೇಥಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। “ಆಮಾವುಸೋ”ತಿ। “ಕಿಂಕಾರಣಾ”ತಿ। “ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕುಲೂಪಕೋ ತಾಪಸೋ ಮಂ ನಿರಪರಾಧಂ ಅಭಿಸಪಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಖಮಾಪನತ್ಥಾಯ ಮಮ ಪಾದೇಸು ಪತಿತೇ ಸೂರಿಯಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ತೇ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಕಡ್ಢನ್ತಾ ಆನೇತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಖಮಾಪೇತ್ವಾ ಆಹಂಸು “ಸೂರಿಯಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಥ ಭನ್ತೇ”ತಿ। “ನ ಸಕ್ಕಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತುಂ, ಸಚಾಹಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸ್ಸಾಮಿ, ಇಮಸ್ಸ ಸತ್ತಧಾ ಮುದ್ಧಾ ಫಲಿಸ್ಸತೀ”ತಿ। “ಅಥ, ಭನ್ತೇ, ಕಿಂ ಕರೋಮಾ”ತಿ? ಸೋ “ಮತ್ತಿಕಾಪಿಣ್ಡಂ ಆಹರಥಾ”ತಿ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ “ಇಮಂ ತಾಪಸಸ್ಸ ಸೀಸೇ ಠಪೇತ್ವಾ ತಾಪಸಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಉದಕೇ ಠಪೇಥಾ”ತಿ ಠಪಾಪೇತ್ವಾ ಸೂರಿಯಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಸೂರಿಯರಸ್ಮೀಹಿ ಪಹಟಮತ್ತೇ ಮತ್ತಿಕಾಪಿಣ್ಡೋ ಸತ್ತಧಾ ಭಿಜ್ಜಿ, ತಾಪಸೋ ಉದಕೇ ನಿಮುಜ್ಜಿ।

ಮಹಾಸತ್ತೋ ತಂ ದಮೇತ್ವಾ “ಕಹಂ ನು ಖೋ ದಾನಿ ಸೋಳಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಹಸ್ಸಾನಿ ವಸನ್ತೀ”ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ “ಮಜ್ಝರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕೇ”ತಿ ಞತ್ವಾ “ತೇ ದಮೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಇದ್ಧಿಯಾ ಗನ್ತ್ವಾ ನಗರಸಾಮನ್ತೇ ಓತರಿತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಆದಾಯ ನಗರೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ “ಅಯಂ ಇಧ ಏಕಂ ದ್ವೇ ದಿವಸೇ ವಸನ್ತೋಪಿ ಅಮ್ಹೇ ಅಪ್ಪತಿಟ್ಠೇ ಕರಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ವೇಗೇನ ಗನ್ತ್ವಾ “ಮಹಾರಾಜ, ಮಾಯಾಕಾರೋ ಏಕೋ ವಿಜ್ಜಾಧರೋ ಚೋರೋ ಆಗತೋ, ಗಣ್ಹಾಪೇಥ ನ”ನ್ತಿ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ರಾಜಾ “ಸಾಧೂ”ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋಪಿ ಮಿಸ್ಸಕಭತ್ತಂ ಆದಾಯ ಅಞ್ಞತರಂ ಕುಟ್ಟಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪೀಠಿಕಾಯ ನಿಸಿನ್ನೋ ಭುಞ್ಜತಿ। ಅಥ ನಂ ಅಞ್ಞವಿಹಿತಕಂ ಆಹಾರಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಮಾನಮೇವ ರಞ್ಞಾ ಪಹಿತಪುರಿಸಾ ಅಸಿನಾ ಗೀವಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇಸುಂ। ಸೋ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಿರ ಜಾತಕೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕೋಣ್ಡದಮಕೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ತೇನೇವ ಪರತನ್ತಿಯುತ್ತಭಾವೇನ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪುಣಿ। ದೇವತಾ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಸಕಲಮೇವ ಮಜ್ಝರಟ್ಠಂ ಉಣ್ಹಂ ಕುಕ್ಕುಳವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸಾಪೇತ್ವಾ ರಟ್ಠಂ ಅರಟ್ಠಮಕಂಸು। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

“ಉಪಹಚ್ಚ ಮನಂ ಮಜ್ಝೋ, ಮಾತಙ್ಗಸ್ಮಿಂ ಯಸಸ್ಸಿನೇ।
ಸಪಾರಿಸಜ್ಜೋ ಉಚ್ಛಿನ್ನೋ, ಮಜ್ಝಾರಞ್ಞಂ ತದಾ ಅಹೂ”ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೨.೧೯.೯೭)।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ “ನ ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಉದೇನೋ ಪಬ್ಬಜಿತೇ ವಿಹೇಠೇಸಿಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ಮಣ್ಡಬ್ಯೋ ಉದೇನೋ ಅಹೋಸಿ, ಮಾತಙ್ಗಪಣ್ಡಿತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಮಾತಙ್ಗಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಠಮಾ।

[೪೯೮] ೨. ಚಿತ್ತಸಮ್ಭೂತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸಬ್ಬಂ ನರಾನಂ ಸಫಲಂ ಸುಚಿಣ್ಣನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಪಿಯಸಂವಾಸೇ ದ್ವೇ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತೇ ಕಿರ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಅಪ್ಪಟಿವಿಭತ್ತಭೋಗಾ ಪರಮವಿಸ್ಸಾಸಿಕಾ ಅಹೇಸುಂ, ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತಾಪಿ ಏಕತೋವ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಏಕತೋವ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ, ವಿನಾ ಭವಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ। ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಭಿಕ್ಖೂ ತೇಸಂಯೇವ ವಿಸ್ಸಾಸಂ ವಣ್ಣಯಮಾನಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಇಮಾಯ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಅನಚ್ಛರಿಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮೇಸಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅತ್ತಭಾವೇ ವಿಸ್ಸಾಸಿಕತ್ತಂ, ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾ ತೀಣಿ ಚತ್ತಾರಿ ಭವನ್ತರಾನಿ ಗಚ್ಛನ್ತಾಪಿ ಮಿತ್ತಭಾವಂ ನ ವಿಜಹಿಂಸುಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಅವನ್ತಿರಟ್ಠೇ ಉಜ್ಜೇನಿಯಂ ಅವನ್ತಿಮಹಾರಾಜಾ ನಾಮ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ತದಾ ಉಜ್ಜೇನಿಯಾ ಬಹಿ ಚಣ್ಡಾಲಗಾಮಕೋ ಅಹೋಸಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ ತತ್ಥ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಅಪರೋಪಿ ಸತ್ತೋ ತಸ್ಸೇವ ಮಾತುಚ್ಛಾಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತೇಸು ಏಕೋ ಚಿತ್ತೋ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ, ಏಕೋ ಸಮ್ಭೂತೋ ನಾಮ। ತೇ ಉಭೋಪಿ ವಯಪ್ಪತ್ತಾ ಚಣ್ಡಾಲವಂಸಧೋವನಂ ನಾಮ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಏಕದಿವಸಂ “ಉಜ್ಜೇನೀನಗರದ್ವಾರೇ ಸಿಪ್ಪಂ ದಸ್ಸೇಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಏಕೋ ಉತ್ತರದ್ವಾರೇ ಸಿಪ್ಪಂ ದಸ್ಸೇಸಿ, ಏಕೋ ಪಾಚೀನದ್ವಾರೇ। ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ನಗರೇ ದ್ವೇ ದಿಟ್ಠಮಙ್ಗಲಿಕಾಯೋ ಅಹೇಸುಂ, ಏಕಾ ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾ, ಏಕಾ ಪುರೋಹಿತಧೀತಾ। ತಾ ಬಹುಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಮಾಲಾಗನ್ಧಾದೀನಿ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ “ಉಯ್ಯಾನಕೀಳಂ ಕೀಳಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಏಕಾ ಉತ್ತರದ್ವಾರೇನ ನಿಕ್ಖಮಿ, ಏಕಾ ಪಾಚೀನದ್ವಾರೇನ। ತಾ ತೇ ಚಣ್ಡಾಲಪುತ್ತೇ ಸಿಪ್ಪಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ “ಕೇ ಏತೇ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಚಣ್ಡಾಲಪುತ್ತಾ”ತಿ ಸುತ್ವಾ “ಅಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ವತ ಪಸ್ಸಿಮ್ಹಾ”ತಿ ಗನ್ಧೋದಕೇನ ಅಕ್ಖೀನಿ ಧೋವಿತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿಂಸು। ಮಹಾಜನೋ “ಅರೇ ದುಟ್ಠಚಣ್ಡಾಲ, ತುಮ್ಹೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಯಂ ಅಮೂಲಕಾನಿ ಸುರಾಭತ್ತಾದೀನಿ ನ ಲಭಿಮ್ಹಾ”ತಿ ತೇ ಉಭೋಪಿ ಭಾತಿಕೇ ಪೋಥೇತ್ವಾ ಅನಯಬ್ಯಸನಂ ಪಾಪೇಸಿ।

ತೇ ಪಟಿಲದ್ಧಸಞ್ಞಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಸಮಾಗನ್ತ್ವಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ತಂ ದುಕ್ಖುಪ್ಪತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ರೋದಿತ್ವಾ ಪರಿದೇವಿತ್ವಾ "ಕಿನ್ತಿ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಇಮಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಜಾತಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ದುಕ್ಖಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ, ಚಣ್ಡಾಲಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮ, ಜಾತಿಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಾಣವವಣ್ಣೇನ ತಕ್ಕಸಿಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಂ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮನ್ತೇವಾಸಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖಾಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಸಿಪ್ಪಂ ಪಟ್ಠಪೇಸುಂ। ಜಮ್ಬುದೀಪತಲೇ "ದ್ವೇ ಕಿರ ಚಣ್ಡಾಲಾ ಜಾತಿಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೀ"ತಿ ಸೂಯಿತ್ಥ। ತೇಸು ಚಿತ್ತಪಣ್ಡಿತಸ್ಸ ಸಿಪ್ಪಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ, ಸಮ್ಭೂತಸ್ಸ ನ ತಾವ ನಿಟ್ಠಾತಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಏಕೋ ಗಾಮವಾಸೀ "ಬ್ರಾಹ್ಮಣವಾಚನಕಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಚರಿಯಂ ನಿಮನ್ತೇಸಿ। ತಮೇವ ರತ್ತಿಂ ದೇವೋ ವಸ್ಸಿತ್ವಾ ಮಗ್ಗೇ ಕನ್ದರಾದೀನಿ ಪೂರೇಸಿ। ಆಚರಿಯೋ ಪಾತೋವ ಚಿತ್ತಪಣ್ಡಿತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ತಾತ, ಅಹಂ ಗನ್ತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ತ್ವಂ ಮಾಣವೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಗನ್ತಾ ಮಙ್ಗಲಂ ವತ್ವಾ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಲದ್ಧಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಲದ್ಧಂ ಆಹರಾ"ತಿ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಮಾಣವಕೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಗತೋ। ಯಾವ ಮಾಣವಾ ನ್ಹಾಯನ್ತಿ ಚೇವ ಮುಖಾನಿ ಚ ಧೋವನ್ತಿ, ತಾವ ಮನುಸ್ಸಾ ಪಾಯಾಸಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಾತೂತಿ ಠಪೇಸುಂ। ಮಾಣವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಅನಿಬ್ಬುತೇಯೇವ ಆಗನ್ತ್ವಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಮನುಸ್ಸಾ ದಕ್ಖಿಣೋದಕಂ ದತ್ವಾ ತೇಸಂ ಪುರತೋ ಪಾತಿಯೋ ಠಪೇಸುಂ। ಸಮ್ಭೂತೋ ಲುದ್ಧಧಾತುಕೋ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ "ಸೀತಲೋ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಪಾಯಾಸಪಿಣ್ಡಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಮುಖೇ ಠಪೇಸಿ, ಸೋ ತಸ್ಸ ಆದಿತ್ತಅಯೋಗುಳೋ ವಿಯ ಮುಖಂ ದಹಿ। ಸೋ ಕಮ್ಪಮಾನೋ ಸತಿಂ ಅನುಪಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಚಿತ್ತಪಣ್ಡಿತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಚಣ್ಡಾಲಭಾಸಾಯ ಏವ "ಖಳು ಖಳೂ"ತಿ ಆಹ । ಸೋಪಿ ತಥೇವ ಸತಿಂ ಅನುಪಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಚಣ್ಡಾಲಭಾಸಾಯ ಏವ "ನಿಗ್ಗಲ ನಿಗ್ಗಲಾ"ತಿ ಆಹ। ಮಾಣವಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಕಿಂ ಭಾಸಾ ನಾಮೇಸಾ"ತಿ ವದಿಂಸು। ಚಿತ್ತಪಣ್ಡಿತೋ ಮಙ್ಗಲಂ ಅಭಾಸಿ। ಮಾಣವಾ ಬಹಿ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ವಗ್ಗವಗ್ಗಾ ಹುತ್ವಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಭಾಸಂ ಸೋಧೇನ್ತಾ "ಚಣ್ಡಾಲಭಾಸಾ"ತಿ ಞತ್ವಾ "ಅರೇ ದುಟ್ಠಚಣ್ಡಾಲಾ, ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ 'ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಮ್ಹಾ'ತಿ ವತ್ವಾ ವಞ್ಚಯಿತ್ಥಾ"ತಿ ಉಭೋಪಿ ತೇ ಪೋಥಯಿಂಸು। ಅಥೇಕೋ ಸಪ್ಪುರಿಸೋ "ಅಪೇಥಾ"ತಿ ವಾರೇತ್ವಾ "ಅಯಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಜಾತಿಯಾ ದೋಸೋ, ಗಚ್ಛಥ ಕತ್ಥಚಿ ದೇಸೇವ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಜೀವಥಾ"ತಿ ತೇ ಉಭೋ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ಮಾಣವಾ ತೇಸಂ ಚಣ್ಡಾಲಭಾವಂ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ।

ತೇಪಿ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ತತೋ ಚವಿತ್ವಾ ನೇರಞ್ಜರಾಯ ತೀರೇ ಮಿಗಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಸ್ಮಿಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು। ತೇ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಏಕತೋವ ವಿಚರನ್ತಿ, ವಿನಾ ಭವಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ। ತೇ ಏಕದಿವಸಂ ಗೋಚರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಸೀಸೇನ ಸೀಸಂ, ಸಿಙ್ಗೇನ ಸಿಙ್ಗಂ, ತುಣ್ಡೇನ ತುಣ್ಡಂ ಅಲ್ಲೀಯಾಪೇತ್ವಾ ರೋಮನ್ಥಯಮಾನೇ ಠಿತೇ ದಿಸ್ವಾ ಏಕೋ ಲುದ್ದಕೋ ಸತ್ತಿಂ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇಸಿ। ತತೋ ಚವಿತ್ವಾ ನಮ್ಮದಾನದೀತೀರೇ ಉಕ್ಕುಸಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು। ತತ್ರಾಪಿ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೇ ಗೋಚರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸೀಸೇನ ಸೀಸಂ, ತುಣ್ಡೇನ ತುಣ್ಡಂ ಅಲ್ಲೀಯಾಪೇತ್ವಾ ಠಿತೇ ದಿಸ್ವಾ ಏಕೋ ಯಟ್ಠಿಲುದ್ದಕೋ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ವಧಿ। ತತೋ ಪನ ಚವಿತ್ವಾ ಚಿತ್ತಪಣ್ಡಿತೋ ಕೋಸಮ್ಬಿಯಂ ಪುರೋಹಿತಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಸಮ್ಭೂತಪಣ್ಡಿತೋ ಉತ್ತರಪಞ್ಚಾಲರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತೇ ನಾಮಗ್ಗಹಣದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅತ್ತನೋ ಜಾತಿಂ ಅನುಸ್ಸರಿಂಸು। ತೇಸು ಸಮ್ಭೂತಪಣ್ಡಿತೋ ನಿರನ್ತರಂ ಸರಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಚತುತ್ಥಂ ಚಣ್ಡಾಲಜಾತಿಮೇವ ಅನುಸ್ಸರತಿ, ಚಿತ್ತಪಣ್ಡಿತೋ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಚತಸ್ಸೋಪಿ ಜಾತಿಯೋ। ಸೋ ಸೋಳಸವಸ್ಸಕಾಲೇ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಝಾನಾಭಿಞ್ಞಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಝಾನಸುಖೇನ ವೀತಿನಾಮೇನ್ತೋ ವಸಿ। ಸಮ್ಭೂತಪಣ್ಡಿತೋಪಿ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ಛತ್ತಂ ಉಸ್ಸಾಪೇತ್ವಾ ಛತ್ತಮಙ್ಗಲದಿವಸೇಯೇವ ಮಹಾಜನಮಜ್ಝೇ ಮಙ್ಗಲಗೀತಂ ಕತ್ವಾ ಉದಾನವಸೇನ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ರಞ್ಞೋ ಮಙ್ಗಲಗೀತ"ನ್ತಿ ಓರೋಧಾಪಿ ಗನ್ಧಬ್ಬಾಪಿ ತಮೇವ ಗೀತಂ ಗಾಯನ್ತಿ। ಅನುಕ್ಕಮೇನೇವ "ರಞ್ಞೋ ಪಿಯಗೀತ"ನ್ತಿ ಸಬ್ಬೇಪಿ ನಗರವಾಸಿನೋ ಮನುಸ್ಸಾ ತಮೇವ ಗಾಯನ್ತಿ।

ಚಿತ್ತಪಣ್ಡಿತೋಪಿ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ವಸನ್ತೋಯೇವ “ಕಿಂ ನು ಖೋ ಮಮ ಭಾತಿಕೇನ ಸಮ್ಭೂತೇನ ಛತ್ತಂ ಲದ್ಧಂ, ಉದಾಹು ನ ವಾ”ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ಲದ್ಧಭಾವಂ ಞತ್ವಾ “ನವರಜ್ಜಂ ತಾವ ಇದಾನಿ ಗನ್ತ್ವಾಪಿ ಬೋಧೇತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇ ನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪಣ್ಣಾಸ ವಸ್ಸಾನಿ ಅಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತಧೀತಾಹಿ ವಡ್ಢಿತಕಾಲೇ ಇದ್ಧಿಯಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನೇ ಓತರಿತ್ವಾ ಮಙ್ಗಲಸಿಲಾಪಟ್ಟೇ ಸುವಣ್ಣಪಟಿಮಾ ವಿಯ ನಿಸೀದಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಏಕೋ ದಾರಕೋ ತಂ ಗೀತಂ ಗಾಯನ್ತೋ ದಾರೂನಿ ಉದ್ಧರತಿ। ಚಿತ್ತಪಣ್ಡಿತೋ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಿ। ಸೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಆಹ - “ತ್ವಂ ಪಾತೋವ ಪಟ್ಠಾಯ ಇಮಮೇವ ಗೀತಂ ಗಾಯಸಿ, ಕಿಂ ಅಞ್ಞಂ ನ ಜಾನಾಸೀ”ತಿ। “ಭನ್ತೇ, ಅಞ್ಞಾನಿಪಿ ಬಹೂನಿ ಜಾನಾಮಿ, ಇಮಾನಿ ಪನ ದ್ವೇ ರಞ್ಞೋ ಪಿಯಗೀತಾನಿ, ತಸ್ಮಾ ಇಮಾನೇವ ಗಾಯಾಮೀ”ತಿ। “ಅತ್ಥಿ ಪನ ರಞ್ಞೋ ಗೀತಸ್ಸ ಪಟಿಗೀತಂ ಗಾಯನ್ತೋ”ತಿ? “ನತ್ಥಿ ಭನ್ತೇ”ತಿ। “ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ ಪನ ತ್ವಂ ಪಟಿಗೀತಂ ಗಾಯಿತು”ನ್ತಿ? “ಜಾನನ್ತೋ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ತೇನ ಹಿ ತ್ವಂ ರಞ್ಞಾ ದ್ವೀಸು ಗೀತೇಸು ಗಾಯಿತೇಸು ಇದಂ ತತಿಯಂ ಕತ್ವಾ ಗಾಯಸ್ಸೂ”ತಿ ಗೀತಂದತ್ವಾ “ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಗಾಯಿಸ್ಸಸಿ, ರಾಜಾ ತೇ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಮಹನ್ತಂ ಇಸ್ಸರಿಯಂ ದಸ್ಸತೀ”ತಿ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ।

ಸೋ ಸೀಘಂ ಮಾತು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ಅಲಙ್ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ರಾಜದ್ವಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ “ಏಕೋ ಕಿರ ದಾರಕೋ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಗೀತಂ ಗಾಯಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚಾಪೇತ್ವಾ “ಆಗಚ್ಛತೂ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ “ತ್ವಂ ಕಿರ, ತಾತ, ಪಟಿಗೀತಂ ಗಾಯಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ಪುಟ್ಠೋ “ಆಮ, ದೇವ, ಸಬ್ಬಂ ರಾಜಪರಿಸಂ ಸನ್ನಿಪಾತೇಥಾ”ತಿ ಸನ್ನಿಪತಿತಾಯ ಪರಿಸಾಯ ರಾಜಾನಂ ಆಹ “ತುಮ್ಹೇ ತಾವ, ದೇವ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಗೀತಂ ಗಾಯಥ, ಅಥಾಹಂ ಪಟಿಗೀತಂ ಗಾಯಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ರಾಜಾ ಗಾಥಾದ್ವಯಮಾಹ -

೧೪. “ಸಬ್ಬಂ ನರಾನಂ ಸಫಲಂ ಸುಚಿಣ್ಣಂ, ನ ಕಮ್ಮುನಾ ಕಿಞ್ಚನ ಮೋಘಮತ್ಥಿ।
ಪಸ್ಸಾಮಿ ಸಮ್ಭೂತಂ ಮಹಾನುಭಾವಂ, ಸಕಮ್ಮುನಾ ಪುಞ್ಞಫಲೂಪಪನ್ನಂ॥

೧೫. “ಸಬ್ಬಂ ನರಾನಂ ಸಫಲಂ ಸುಚಿಣ್ಣಂ, ನ ಕಮ್ಮುನಾ ಕಿಞ್ಚನ ಮೋಘಮತ್ಥಿ।
ಕಚ್ಚಿನ್ನು ಚಿತ್ತಸ್ಸಪಿ ಏವಮೇವಂ, ಇದ್ಧೋ ಮನೋ ತಸ್ಸ ಯಥಾಪಿ ಮಯ್ಹ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನ ಕಮ್ಮುನಾ ಕಿಞ್ಚನ ಮೋಘಮತ್ಥೀ**ತಿ ಸುಕತದುಕ್ಕಟೇಸು ಕಮ್ಮೇಸು ಕಿಞ್ಚನ ಏಕಕಮ್ಮಮ್ಪಿ ಮೋಘಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ನಿಪ್ಫಲಂ ನ ಹೋತಿ, ವಿಪಾಕಂ ದತ್ವಾವ ನಸ್ಸತೀತಿ ಅಪರಾಪರಿಯವೇದನೀಯಕಮ್ಮಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ। **ಸಮ್ಭೂತ**ನ್ತಿ ಅತ್ತಾನಂ ವದತಿ, ಪಸ್ಸಾಮಹಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಮ್ಭೂತಂ ಸಕೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಪುಞ್ಞಫಲೂಪಪನ್ನಂ, ಸಕಮ್ಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪುಞ್ಞಫಲೇನ ಉಪಪನ್ನಂ ತಂ ಪಸ್ಸಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಚ್ಚಿನ್ನು ಚಿತ್ತಸ್ಸಪೀ**ತಿ ಮಯಞ್ಹಿ ದ್ವೇಪಿ ಜನಾ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ನ ಚಿರಂ ಸೀಲಂ ರಕ್ಖಿಮ್ಹ, ಅಹಂ ತಾವ ತಸ್ಸ ಫಲೇನ ಮಹನ್ತಂ ಯಸಂ ಪತ್ತೋ, ಕಚ್ಚಿ ನು ಖೋ ಮೇ ಭಾತಿಕಸ್ಸ ಚಿತ್ತಸ್ಸಪಿ ಏವಮೇವ ಮನೋ ಇದ್ಧೋ ಸಮಿದ್ಧೋತಿ।

ತಸ್ಸ ಗೀತಾವಸಾನೇ ದಾರಕೋ ಗಾಯನ್ತೋ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೬. “ಸಬ್ಬಂ ನರಾನಂ ಸಫಲಂ ಸುಚಿಣ್ಣಂ, ನ ಕಮ್ಮುನಾ ಕಿಞ್ಚನ ಮೋಘಮತ್ಥಿ।
ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ಜಾನಾಹಿ ತಥೇವ ದೇವ, ಇದ್ಧೋ ಮನೋ ತಸ್ಸ ಯಥಾಪಿ ತುಯ್ಹ”ನ್ತಿ॥

ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ಚತುತ್ಥಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೭. “ಭವಂ ನು ಚಿತ್ತೋ ಸುತಮಞ್ಞತೋ ತೇ, ಉದಾಹು ತೇ ಕೋಚಿ ನಂ ಏತದಕ್ಖಾ।
ಗಾಥಾ ಸುಗೀತಾ ನ ಮಮತ್ಥಿ ಕಙ್ಖಾ, ದದಾಮಿ ತೇ ಗಾಮವರಂ ಸತಞ್ಚಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸುತಮಞ್ಞತೋ ತೇ**ತಿ ಅಹಂ ಸಮ್ಭೂತಸ್ಸ ಭಾತಾ ಚಿತ್ತೋ ನಾಮಾತಿ ವದನ್ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಸ್ಸೇವ ನು ತೇ ಸನ್ತಿಕಾ ಸುತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕೋಚಿ** ನನ್ತಿ ಉದಾಹು ಮಯಾ ಸಮ್ಭೂತಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಭಾತಾ ಚಿತ್ತೋ ದಿಟ್ಠೋತಿ ಕೋಚಿ ತೇ ಏತಮತ್ಥಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ। **ಸುಗೀತಾ**ತಿ ಸಬ್ಬಥಾಪಿ ಅಯಂ ಗಾಥಾ ಸುಗೀತಾ, ನತ್ಥೇತ್ಥ ಮಮ ಕಙ್ಖಾ। **ಗಾಮವರಂ ಸತಞ್ಚಾ**ತಿ ಗಾಮವರಾನಂ ತೇ ಸತಂ ದದಾಮೀತಿ ವದತಿ।

ತತೋ ದಾರಕೋ ಪಞ್ಚಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೮. "ನ ಚಾಹಂ ಚಿತ್ತೋ ಸುತಮಞ್ಞತೋ ಮೇ, ಇಸೀ ಚ ಮೇ ಏತಮತ್ಥಂ ಅಸಂಸಿ।
ಗನ್ತ್ವಾ ನ ರಞ್ಞೋ ಪಟಿಗಾಹಿ ಗಾಥಂ, ಅಪಿ ತೇ ವರಂ ಅತ್ತಮನೋ ದದೇಯ್ಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಏತಮತ್ಥ**ನ್ತಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಉಯ್ಯಾನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಏಕೋ ಇಸಿ ಮಯ್ಹಂ ಏತಮತ್ಥಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ "ಸೋ ಮಮ ಭಾತಾ ಚಿತ್ತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಇದಾನೇವ ನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪುರಿಸೇ ಆಣಾಪೇನ್ತೋ ಗಾಥಾದ್ವಯಮಾಹ -

೧೯. "ಯೋಜೇನ್ತು ವೇ ರಾಜರಥೇ, ಸುಕತೇ ಚಿತ್ತಸಿಬ್ಬನೇ।
ಕಚ್ಛಂ ನಾಗಾನಂ ಬನ್ಧಥ, ಗೀವೇಯ್ಯಂ ಪಟಿಮುಞ್ಚಥ॥

೨೦. "ಆಹಞ್ಞನ್ತು ಭೇರಿಮುದಿಙ್ಗಸಙ್ಖೇ, ಸೀಘಾನಿ ಯಾನಾನಿ ಚ ಯೋಜಯನ್ತು।
ಅಜ್ಜೇವಹಂ ಅಸ್ಸಮಂ ತಂ ಗಮಿಸ್ಸಂ, ಯತ್ಥೇವ ದಕ್ಖಿಸ್ಸಮಿಸಿಂ ನಿಸಿನ್ನ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಆಹಞ್ಞನ್ತೂ**ತಿ ಆಹನನ್ತು। **ಅಸ್ಸಮಂ ತ**ನ್ತಿ ತಂ ಅಸ್ಸಮಂ।

ಸೋ ಏವಂ ವತ್ವಾ ರಥಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ಸೀಘಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನದ್ವಾರೇ ರಥಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಚಿತ್ತಪಣ್ಡಿತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ ಅಟ್ಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೧. "ಸುಲದ್ಧಲಾಭೋ ವತ ಮೇ ಅಹೋಸಿ, ಗಾಥಾ ಸುಗೀತಾ ಪರಿಸಾಯ ಮಜ್ಝೇ।
ಸ್ವಾಹಂ ಇಸಿಂ ಸೀಲವತೂಪಪನ್ನಂ, ದಿಸ್ವಾ ಪತೀತೋ ಸುಮನೋಹಮಸ್ಮೀ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಸುಲದ್ಧಲಾಭೋ ವತ ಮಯ್ಹಂ ಛತ್ತಮಙ್ಗಲದಿವಸೇ ಪರಿಸಾಯ ಮಜ್ಝೇ ಗೀತಗಾಥಾ ಸುಗೀತಾವ ಅಹೋಸಿ, ಸ್ವಾಹಂ ಅಜ್ಜ ಸೀಲವತಸಮ್ಪನ್ನಂ ಇಸಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋ ಜಾತೋತಿ।

ಸೋ ಚಿತ್ತಪಣ್ಡಿತಸ್ಸ ದಿಟ್ಠಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋ "ಭಾತಿಕಸ್ಸ ಮೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಅತ್ಥರಥಾ"ತಿಆದೀನಿ ಆಣಾಪೇನ್ತೋ ನವಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೨. "ಆಸನಂ ಉದಕಂ ಪಜ್ಜಂ, ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತು ನೋ ಭವಂ।
ಅಗ್ಘೇ ಭವನ್ತಂ ಪುಚ್ಛಾಮ, ಅಗ್ಘಂ ಕುರುತು ನೋ ಭವ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಗ್ಘೇ**ತಿ ಅತಿಥಿನೋ ದಾತಬ್ಬಯುತ್ತಕಸ್ಮಿಂ ಅಗ್ಘೇ ಭವನ್ತಂ ಆಪುಚ್ಛಾಮ। **ಕುರುತು ನೋ**ತಿ ಇಮಂ ನೋ ಅಗ್ಘಂ ಭವಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತು।

ಏವಂ ಮಧುರಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ಮಜ್ಝೇ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ದೇನ್ತೋ ಇತರಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೩. "ರಮ್ಮಞ್ಚ ತೇ ಆವಸಥಂ ಕರೋನ್ತು, ನಾರೀಗಣೇಹಿ ಪರಿಚಾರಯಸ್ಸು।
ಕರೋಹಿ ಓಕಾಸಮನುಗ್ಗಹಾಯ, ಉಭೋಪಿಮಂ ಇಸ್ಸರಿಯಂ ಕರೋಮಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಇಮಂ ಇಸ್ಸರಿಯ**ನ್ತಿ ಕಪಿಲರಟ್ಠೇ ಉತ್ತರಪಞ್ಚಾಲನಗರೇ ರಜ್ಜಂ ಮಜ್ಝೇ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ದ್ವೇಪಿ ಜನಾ ಕರೋಮ ಅನುಭವಾಮ।

ತಸ್ಸ ತಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಚಿತ್ತಪಣ್ಡಿತೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಛ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೩೪. "ದಿಸ್ವಾ ಫಲಂ ದುಚ್ಚರಿತಸ್ಸ ರಾಜ, ಅಥೋ ಸುಚಿಣ್ಣಸ್ಸ ಮಹಾವಿಪಾಕಂ।
ಅತ್ತಾನಮೇವ ಪಟಿಸಂಯಮಿಸ್ಸಂ, ನ ಪತ್ಥಯೇ ಪುತ್ತ ಪಸುಂ ಧನಂ ವಾ॥

೩೫. "ದಸೇವಿಮಾ ವಸ್ಸದಸಾ, ಮಚ್ಚಾನಂ ಇಧ ಜೀವಿತಂ।
ಅಪತ್ತಞ್ಞೇವ ತಂ ಓಧಿಂ, ನಳೋ ಛಿನ್ನೋವ ಸುಸ್ಸತಿ॥

೩೬. "ತತ್ಥ ಕಾ ನನ್ದಿ ಕಾ ಖಿಡ್ಡಾ, ಕಾ ರತೀ ಕಾ ಧನೇಸನಾ।
ಕಿಂ ಮೇ ಪುತ್ತೇಹಿ ದಾರೇಹಿ, ರಾಜ ಮುತ್ತೋಸ್ಮಿ ಬನ್ಧನಾ॥

೩೭. "ಸೋಹಂ ಏವಂ ಪಜಾನಾಮಿ, ಮಚ್ಚು ಮೇ ನಪ್ಪಮಜ್ಜತಿ।
ಅನ್ತಕೇನಾಧಿಪನ್ನಸ್ಸ, ಕಾ ರತೀ ಕಾ ಧನೇಸನಾ॥

೩೮. "ಜಾತಿ ನರಾನಂ ಅಧಮಾ ಜನಿನ್ದ, ಚಣ್ಡಾಲಯೋನಿ ದ್ವಿಪದಾಕನಿಟ್ಠಾ।
ಸಕೇಹಿ ಕಮ್ಮೇಹಿ ಸುಪಾಪಕೇಹಿ, ಚಣ್ಡಾಲಗಬ್ಭೇ ಅವಸಿಮ್ಹ ಪುಬ್ಬೇ॥

೩೯. "ಚಣ್ಡಾಲಾಹುಮ್ಹ ಅವನ್ತೀಸು, ಮಿಗಾ ನೇರಞ್ಜರಂ ಪತಿ।
ಉಕ್ಕುಸಾ ನಮ್ಮದಾತೀರೇ, ತ್ಯಜ್ಜ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಖತ್ತಿಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದುಚ್ಚರಿತಸ್ಸಾ**ತಿ ಮಹಾರಾಜ, ತ್ವಂ ಸುಚರಿತಸ್ಸೇವ ಫಲಂ ಜಾನಾಸಿ, ಅಹಂ ಪನ ದುಚ್ಚರಿತಸ್ಸಪಿ ಫಲಂ ಪಸ್ಸಾಮಿಯೇವ। ಮಯಞ್ಹಿ ಉಭೋ ದುಚ್ಚರಿತಸ್ಸ ಫಲೇನ ಇತೋ ಚತುತ್ಥೇ ಅತ್ತಭಾವೇ ಚಣ್ಡಾಲಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ। ತತ್ಥ ನ ಚಿರಂ ಸೀಲಂ ರಕ್ಖಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಫಲೇನ ತ್ವಂ ಖತ್ತಿಯಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ, ಅಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ, ಏವಾಹಂ ದುಚ್ಚರಿತಸ್ಸ ಚ ಫಲಂ ಸುಚಿಣ್ಣಸ್ಸ ಚ ಮಹಾವಿಪಾಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಅತ್ತಾನಮೇವ ಸೀಲಸಂಯಮೇನ ಪಟಿಸಂಯಮಿಸ್ಸಂ, ಪುತ್ತಂ ವಾ ಪಸುಂ ವಾ ಧನಂ ವಾ ನ ಪತ್ಥೇಮಿ।

ದಸೇವಿಮಾ ವಸ್ಸದಸಾತಿ ಮಹಾರಾಜ, ಮನ್ದದಸಕಂ ಖಿಡ್ಡಾದಸಕಂ ವಣ್ಣದಸಕಂ ಬಲದಸಕಂ ಪಞ್ಞಾದಸಕಂ ಹಾನಿದಸಕಂ ಪಬ್ಭಾರದಸಕಂ ವಙ್ಕದಸಕಂ ಮೋಮೂಹದಸಕಂ ಸಯನದಸಕನ್ತಿ ಇಮೇಸಞ್ಹಿ ದಸನ್ನಂ ದಸಕಾನಂ ವಸೇನ ದಸೇವ ವಸ್ಸದಸಾ ಇಮೇಸಂ ಮಚ್ಚಾನಂ ಇಧ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಜೀವಿತಂ। ತಯಿದಂ ನ ನಿಯಮೇನ ಸಬ್ಬಾ ಏವ ಏತಾ ದಸಾ ಪಾಪುಣಾತಿ, ಅಥ ಖೋ ಅಪ್ಪತ್ತಞ್ಞೇವ ತಂ ಓಧಿಂ ನಳೋ ಛಿನ್ನೋವ ಸುಸ್ಸತಿ। ಯೇಪಿ ಸಕಲಂ ವಸ್ಸಸತಂ ಜೀವನ್ತಿ, ತೇಸಮ್ಪಿ ಮನ್ದದಸಕೇ ಪವತ್ತಾ ರೂಪಾರೂಪಧಮ್ಮಾ ವಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಆತಪೇ ಖಿತ್ತನಳೋ ವಿಯ ತತ್ಥೇವ ಸುಸ್ಸನ್ತಿ ಅನ್ತರಧಾಯನ್ತಿ, ತಂ ಓಧಿಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಖಿಡ್ಡಾದಸಕಂ ನ ಪಾಪುಣನ್ತಿ, ತಥಾ ಖಿಟ್ಟಾದಸಕಾದೀಸು ಪವತ್ತಾ ವಣ್ಣದಸಕಾದೀನಿ।

ತತ್ಥಾತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಏವಂ ಸುಸ್ಸಮಾನೇ ಜೀವಿತೇ ಕಾ ಪಞ್ಚ ಕಾಮಗುಣೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅಭಿನನ್ದೀ, ಕಾ ಕಾಯಕೀಳಾದಿವಸೇನ ಖಿಡ್ಡಾ, ಕಾ ಸೋಮನಸ್ಸವಸೇನ ರತಿ, ಕಾ ಧನೇಸನಾ, ಕಿಂ ಮೇ ಪುತ್ತೇಹಿ, ಕಿಂ ದಾರೇಹಿ, ಮುತ್ತೋಸ್ಮಿ ತಮ್ಹಾ ಪುತ್ತದಾರಬನ್ಧನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅನ್ತಕೇನಾಧಿಪನ್ನಸ್ಸಾತಿ** ಜೀವಿತನ್ತಕರೇನ ಮಚ್ಚುನಾ ಅಭಿಭೂತಸ್ಸ। **ದ್ವಿಪದಾಕನಿಟ್ಠಾತಿ** ದ್ವಿಪದಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಲಾಮಕಾ। **ಅವಸಿಮ್ಹಾತಿ** ದ್ವೇಪಿ ಮಯಂ ವಸಿಮ್ಹ।

ಚಣ್ಡಾಲಾಹುಮ್ಹಾತಿ ಮಹಾರಾಜ, ಇತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಚತುತ್ಥಂ ಜಾತಿಂ ಅವನ್ತಿರಟ್ಠೇ ಉಜ್ಜೇನಿನಗರೇ ಚಣ್ಡಾಲಾ ಅಹುಮ್ಹ, ತತೋ ಚವಿತ್ವಾ ನೇರಞ್ಜರಾಯ ನದಿಯಾ ತೀರೇ ಉಭೋಪಿ ಮಿಗಾ ಅಹುಮ್ಹ। ತತ್ಥ ದ್ವೇಪಿ ಅಮ್ಹೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಠಿತೇ ಏಕೋ ಲುದ್ದಕೋ ಏಕೇನೇವ ಸತ್ತಿಪಹಾರೇನ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇಸಿ, ತತೋ ಚವಿತ್ವಾ ನಮ್ಮದಾನದೀತೀರೇ ಕುರರಾ ಅಹುಮ್ಹ। ತತ್ರಾಪಿ ನೋ ನಿಸ್ಸಾಯ ಠಿತೇ ಏಕೋ ನೇಸಾದೋ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇಸಿ, ತತೋ ಚವಿತ್ವಾ ತೇ ಮಯಂ ಅಜ್ಜ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಖತ್ತಿಯಾ ಜಾತಾ। ಅಹಂ ಕೋಸಮ್ಬಿಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ, ತ್ವಂ ಇಧ ರಾಜಾ ಜಾತೋತಿ।

ಏವಮಸ್ಸ ಅತೀತೇ ಲಾಮಕಜಾತಿಯೋ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಇಮಿಸ್ಸಾಪಿ ಜಾತಿಯಾ ಆಯುಸಙ್ಖಾರಪರಿತ್ತತಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಪುಞ್ಞೇಸು ಉಸ್ಸಾಹಂ ಜನೇನ್ತೋ ಚತಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೪೦. "ಉಪನೀಯತಿ ಜೀವಿತಮಪ್ಪಮಾಯು, ಜರೂಪನೀತಸ್ಸ ನ ಸನ್ತಿ ತಾಣಾ।
ಕರೋಹಿ ಪಞ್ಚಾಲ ಮಮೇತ ವಾಕ್ಯಂ, ಮಾಕಾಸಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ದುಕ್ಖುದ್ರಯಾನಿ॥

೪೧. "ಉಪನೀಯತಿ ಜೀವಿತಮಪ್ಪಮಾಯು, ಜರೂಪನೀತಸ್ಸ ನ ಸನ್ತಿ ತಾಣಾ।
ಕರೋಹಿ ಪಞ್ಚಾಲ ಮಮೇತ ವಾಕ್ಯಂ, ಮಾಕಾಸಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ದುಕ್ಖಪ್ಫಲಾನಿ॥

೪೨. "ಉಪನೀಯತಿ ಜೀವಿತಮಪ್ಪಮಾಯು, ಜರೂಪನೀತಸ್ಸ ನ ಸನ್ತಿ ತಾಣಾ।
ಕರೋಹಿ ಪಞ್ಚಾಲ ಮಮೇತ ವಾಕ್ಯಂ, ಮಾಕಾಸಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ರಜಸ್ಸಿರಾನಿ॥

೪೩. "ಉಪನೀಯತಿ ಜೀವಿತಮಪ್ಪಮಾಯು, ವಣ್ಣಂ ಜರಾ ಹನ್ತಿ ನರಸ್ಸ ಜಿಯ್ಯತೋ।
ಕರೋಹಿ ಪಞ್ಚಾಲ ಮಮೇತ ವಾಕ್ಯಂ, ಮಾಕಾಸಿ ಕಮ್ಮಂ ನಿರಯೂಪಪತ್ತಿಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಉಪನೀಯತೀತಿ** ಮಹಾರಾಜ, ಇದಂ ಜೀವಿತಂ ಮರಣಂ ಉಪಗಚ್ಛತಿ। ಇದಞ್ಹಿ ಇಮೇಸಂ ಸತ್ತಾನಂ ಅಪ್ಪಮಾಯು ಸರಸಪರಿತ್ತತಾಯಪಿ ಠಿತಿಪರಿತ್ತತಾಯಪಿ ಪರಿತ್ತಕಂ, ಸೂರಿಯುಗ್ಗಮನೇ ತಿಣಗ್ಗೇ ಉಸ್ಸಾವಬಿನ್ದುಸದಿಸಂ। **ನ ಸನ್ತಿ ತಾಣಾತಿ** ನ ಹಿ ಜರಾಯ ಮರಣಂ ಉಪನೀತಸ್ಸ ಪುತ್ತಾದಯೋ ತಾಣಾ ನಾಮ ಹೋನ್ತಿ। **ಮಮೇತ ವಾಕ್ಯನ್ತಿ** ಮಮ ಏತಂ ವಚನಂ। **ಮಾಕಾಸೀತಿ** ಮಾ ರೂಪಾದಿಕಾಮಗುಣಹೇತು ಪಮಾದಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನಿರಯಾದೀಸು ದುಕ್ಖವಡ್ಢನಾನಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ಕರಿ। **ದುಕ್ಖಪ್ಫಲಾನೀತಿ** ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಾನಿ। **ರಜಸ್ಸಿರಾನೀತಿ** ಕಿಲೇಸರಜೇನ ಓಕಿಣ್ಣಸೀಸಾನಿ। **ವಣ್ಣನ್ತಿ** ಜೀರಮಾನಸ್ಸ ನರಸ್ಸ ಸರೀರವಣ್ಣಂ ಜರಾ ಹನ್ತಿ। **ನಿರಯೂಪಪತ್ತಿಯಾತಿ** ನಿರಸ್ಸಾದೇ ನಿರಯೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜನತ್ಥಾಯ।

ಏವಂ ಮಹಾಸತ್ತೇ ಕಥೇನ್ತೇ ರಾಜಾ ತುಸ್ಸಿತ್ವಾ ತಿಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೪೪. "ಅದ್ಧಾ ಹಿ ಸಚ್ಚಂ ವಚನಂ ತವೇತಂ, ಯಥಾ ಇಸೀ ಭಾಸಸಿ ಏವಮೇತಂ।
ಕಾಮಾ ಚ ಮೇ ಸನ್ತಿ ಅನಪ್ಪರೂಪಾ, ತೇ ದುಚ್ಚಜಾ ಮಾದಿಸಕೇನ ಭಿಕ್ಖು॥

೪೫. “ನಾಗೋ ಯಥಾ ಪಙ್ಕಮಜ್ಝೇ ಬ್ಯಸನ್ನೋ, ಪಸ್ಸಂ ಥಲಂ ನಾಭಿಸಮ್ಭೋತಿ ಗನ್ತುಂ।
ಏವಮ್ಪಹಂ ಕಾಮಪಙ್ಕೇ ಬ್ಯಸನ್ನೋ, ನ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಮಗ್ಗಮನುಬ್ಬಜಾಮಿ॥

೪೬. “ಯಥಾಪಿ ಮಾತಾ ಚ ಪಿತಾ ಚ ಪುತ್ತಂ, ಅನುಸಾಸರೇ ಕಿನ್ತಿ ಸುಖೀ ಭವೇಯ್ಯ।
ಏವಮ್ಪಿ ಮಂ ತ್ವಂ ಅನುಸಾಸ ಭನ್ತೇ, ಯಥಾ ಚಿರಂ ಪೇಚ್ಚ ಸುಖೀ ಭವೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅನಪ್ಪರೂಪಾ**ತಿ ಅಪರಿತ್ತಜಾತಿಕಾ ಬಹೂ ಅಪರಿಮಿತಾ। **ತೇ ದುಚ್ಚಜಾ ಮಾದಿಸಕೇನಾ**ತಿ ಭಾತಿಕ, ತ್ವಂ ಕಿಲೇಸೇ ಪಹಾಯ ಠಿತೋ, ಅಹಂ ಪನ ಕಾಮಪಙ್ಕೇ ನಿಮುಗ್ಗೋ, ತಸ್ಮಾ ಮಾದಿಸಕೇನ ತೇ ಕಾಮಾ ದುಚ್ಚಜಾ। “**ನಾಗೋ ಯಥಾ**”ತಿ ಇಮಿನಾ ಅತ್ತನೋ ಕಾಮಪಙ್ಕೇ ನಿಮುಗ್ಗಭಾವಸ್ಸ ಉಪಮಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ತತ್ಥ **ಬ್ಯಸನ್ನೋ**ತಿ ವಿಸನ್ನೋ ಅನುಪವಿಟ್ಠೋ ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ। **ಮಗ್ಗ**ನ್ತಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಓವಾದಾನುಸಾಸನೀಮಗ್ಗಂ **ನಾನುಬ್ಬಜಾಮಿ** ಪಬ್ಬಜಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ಇಧೇವ ಪನ ಮೇ ಠಿತಸ್ಸ ಓವಾದಂ ದೇಥಾತಿ। **ಅನುಸಾಸರೇ**ತಿ ಅನುಸಾಸನ್ತಿ।

ಅಥ ನಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಆಹ -

೪೭. “ನೋ ಚೇ ತುವಂ ಉಸ್ಸಹಸೇ ಜನಿನ್ದ, ಕಾಮೇ ಇಮೇ ಮಾನುಸಕೇ ಪಹಾತುಂ।
ಧಮ್ಮಿಂ ಬಲಿಂ ಪಟ್ಠಪಯಸ್ಸು ರಾಜ, ಅಧಮ್ಮಕಾರೋ ತವ ಮಾಹು ರಟ್ಠೇ॥

೪೮. “ದೂತಾ ವಿಧಾವನ್ತು ದಿಸಾ ಚತಸ್ಸೋ, ನಿಮನ್ತಕಾ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ।
ತೇ ಅನ್ನಪಾನೇನ ಉಪಟ್ಠಹಸ್ಸು, ವತ್ಥೇನ ಸೇನಾಸನಪಚ್ಚಯೇನ ಚ॥

೪೯. “ಅನ್ನೇನ ಪಾನೇನ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ, ಸನ್ತಪ್ಪಯ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಚ।
ದತ್ವಾ ಚ ಭುತ್ವಾ ಚ ಯಥಾನುಭಾವಂ, ಅನಿನ್ದಿತೋ ಸಗ್ಗಮುಪೇಹಿ ಠಾನಂ॥

೫೦. “ಸಚೇ ಚ ತಂ ರಾಜ ಮದೋ ಸಹೇಯ್ಯ, ನಾರೀಗಣೇಹಿ ಪರಿಚಾರಯನ್ತಂ।
ಇಮಮೇವ ಗಾಥಂ ಮನಸೀ ಕರೋಹಿ, ಭಾಸೇಸಿ ಚೇನಂ ಪರಿಸಾಯ ಮಜ್ಝೇ॥

೫೧. “ಅಬ್ಭೋಕಾಸಸಯೋ ಜನ್ತು, ವಜನ್ತ್ಯಾ ಖೀರಪಾಯಿತೋ।
ಪರಿಕಿಣ್ಣೋ ಸುವಾನೇಹಿ, ಸ್ವಾಜ್ಜ ರಾಜಾತಿ ವುಚ್ಚತೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಉಸ್ಸಹಸೇ**ತಿ ಉಸ್ಸಹಸಿ। **ಧಮ್ಮಿಂ ಬಲಿ**ನ್ತಿ ಧಮ್ಮೇನ ಸಮೇನ ಅನತಿರಿತ್ತಂ ಬಲಿಂ ಗಣ್ಹಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಧಮ್ಮಕಾರೋ**ತಿ ಪೋರಾಣಕರಾಜೂಹಿ ಠಪಿತಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಧಮ್ಮಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪವತ್ತಾ ಅಧಮ್ಮಕಿರಿಯಾ। **ನಿಮನ್ತಕಾ**ತಿ ಧಮ್ಮಿಕಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕೋಸಕಾ। **ಯಥಾನುಭಾವ**ನ್ತಿ ಯಥಾಬಲಂ ಯಥಾಸತ್ತಿಂ। **ಇಮಮೇವ ಗಾಥ**ನ್ತಿ ಇದಾನಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ। ತತ್ರಾಯಂ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ - “ಮಹಾರಾಜ, ಸಚೇ ತಂ ಮದೋ ಅಭಿಭವೇಯ್ಯ, ಸಚೇ ತೇ ನಾರೀಗಣಪರಿವುತಸ್ಸ ರೂಪಾದಯೋ ವಾ ಕಾಮಗುಣೇ ರಜ್ಜಸುಖಂ ವಾ ಆರಬ್ಭ ಮಾನೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಅಥೇವಂ ಚಿನ್ತೇಯ್ಯಾಸಿ ‘ಅಹಂ ಪುರೇ ಚಣ್ಡಾಲಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಛನ್ನಸ್ಸ ತಿಣಕುಟಿಮತ್ತಸ್ಸಪಿ ಅಭಾವಾ ಅಬ್ಭೋಕಾಸಸಯೋ ಅಹೋಸಿಂ, ತದಾ ಹಿ ಮೇ ಮಾತಾ ಚಣ್ಡಾಲೀ ಅರಞ್ಞಂ ದಾರುಪಣ್ಣಾದೀನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತೀ ಮಂ ಕುಕ್ಕುರಗಣಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಖೀರಂ ಪಾಯೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛತಿ, ಸೋಹಂ ಕುಕ್ಕುರೇಹಿ ಪರಿವಾರಿತೋ ತೇಹಿಯೇವ ಸದ್ಧಿಂ ಸುನಖಿಯಾ ಖೀರಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ವಡ್ಢಿತೋ, ಏವಂ ನೀಚಜಚ್ಚೋ ಹುತ್ವಾ ಅಜ್ಜ ರಾಜಾ ನಾಮ ಜಾತೋ’ತಿ। ‘ಇತಿ ಖೋ, ತ್ವಂ ಮಹಾರಾಜ, ಇಮಿನಾ ಅತ್ಥೇನ ಅತ್ತಾನಂ ಓವದನ್ತೋ ಯೋ ಸೋ

ಪುಬ್ಬೇ ಅಬ್ಭೋಕಾಸಸಯೋ ಜನ್ತು ಅರಞ್ಞೇ ವಜನ್ತಿಯಾ ಚಣ್ಡಾಲಿಯಾ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಅನುಸಞ್ಚರನ್ತಿಯಾ ಸುನಖಿಯಾ ಚ ಖೀರಂ ಪಾಯಿತೋ ಸುನಖೇಹಿ ಪರಿಕಿಣ್ಣೋ ವಡ್ಢಿತೋ, ಸೋ ಅಜ್ಜ ರಾಜಾತಿ ವುಚ್ಚತೀ'ತಿ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಭಾಸೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ।

ಏವಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಓವಾದಂ ದತ್ವಾ "ದಿನ್ನೋ ತೇ ಮಯಾ ಓವಾದೋ, ಇದಾನಿ ತ್ವಂ ಪಬ್ಬಜ ವಾ ಮಾ ವಾ, ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತನೋ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕಂ ಪಟಿಸೇವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಮತ್ಥಕೇ ಪಾದರಜಂ ಪಾತೇನ್ತೋ ಹಿಮವನ್ತಮೇವ ಗತೋ। ರಾಜಾಪಿ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಪ್ಪನ್ನಸಂವೇಗೋ ಜೇಟ್ಠಪುತ್ತಸ್ಸ ರಜ್ಜಂ ದತ್ವಾ ಬಲಕಾಯಂ ನಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಾಭಿಮುಖೋ ಪಾಯಾಸಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ ತಸ್ಸಾಗಮನಂ ಞತ್ವಾ ಇಸಿಗಣಪರಿವುತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಕಸಿಣಪರಿಕಮ್ಮಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ಸೋ ಝಾನಾಭಿಞ್ಞಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇಸಿ। ಇತಿ ತೇ ಉಭೋಪಿ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೂಪಗಾ ಅಹೇಸುಂ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ಏವಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾ ತೀಣಿ ಚತ್ತಾರಿ ಭವನ್ತರಾನಿ ಗಚ್ಛನ್ತಾಪಿ ದಳ್ಹವಿಸ್ಸಾಸಾವ ಅಹೇಸು"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಸಮ್ಭೂತಪಣ್ಡಿತೋ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಚಿತ್ತಪಣ್ಡಿತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಚಿತ್ತಸಮ್ಭೂತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದುತಿಯಾ

[೪೯೯] ೩. ಸಿವಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ದೂರೇ ಅಪಸ್ಸಂ ಥೇರೋವಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಸದಿಸದಾನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಂ ಅಟ್ಠಕನಿಪಾತೇ **ಸಿವಿಜಾತಕೇ** ವಿತ್ಥಾರಿತಮೇವ। ತದಾ ಪನ ರಾಜಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಸಬ್ಬಪರಿಕ್ಖಾರೇ ದತ್ವಾ ಅನುಮೋದನಂ ಯಾಚಿ, ಸತ್ಥಾ ಅಕತ್ವಾವ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ರಾಜಾ ಭುತ್ತಪಾತರಾಸೋ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಕಸ್ಮಾ, ಭನ್ತೇ, ಅನುಮೋದನಂ ನ ಕರಿತ್ಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ "ಅಪರಿಸುದ್ಧಾ, ಮಹಾರಾಜ, ಪರಿಸಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ನ ವೇ ಕದರಿಯಾ ದೇವಲೋಕಂ ವಜನ್ತೀ"ತಿ (ಧ॰ ಪ॰ ೧೭೭) ಗಾಥಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ರಾಜಾ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕೇನ ಸೀವೇಯ್ಯಕೇನ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗೇನ ತಥಾಗತಂ ಪೂಜೇತ್ವಾ ನಗರಂ ಪಾವಿಸಿ। ಪುನದಿವಸೇ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಆವುಸೋ, ಕೋಸಲರಾಜಾ ಅಸದಿಸದಾನಂ ದತ್ವಾ ತಾದಿಸೇನಪಿ ದಾನೇನ ಅತಿತ್ತೋ ದಸಬಲೇನ ಧಮ್ಮೇ ದೇಸಿತೇ ಪುನ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕಂ ಸೀವೇಯ್ಯಕವತ್ಥಂ ಅದಾಸಿ, ಯಾವ ಅತಿತ್ತೋ ವತ ಆವುಸೋ ದಾನೇನ ರಾಜಾ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ 'ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬಾಹಿರಭಣ್ಡಂ ನಾಮ ಸುದಿನ್ನಂ, ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪಂ ಉನ್ನಙ್ಗಲಂ ಕತ್ವಾ ದೇವಸಿಕಂ ಛಸತಸಹಸ್ಸಪರಿಚ್ಚಾಗೇನ ದಾನಂ ದದಮಾನಾಪಿ ಬಾಹಿರದಾನೇನ ಅತಿತ್ತಾ 'ಪಿಯಸ್ಸ ದಾತಾ ಪಿಯಂ ಲಭತೀ'ತಿ ಸಮ್ಪತ್ತಯಾಚಕಾನಂ ಅಕ್ಖೀನಿ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ಅದಂಸುಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಸಿವಿರಟ್ಠೇ ಅರಿಟ್ಠಪುರನಗರೇ ಸಿವಿಮಹಾರಾಜೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಮಹಾಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, "ಸಿವಿಕುಮಾರೋ"ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ಸೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಕ್ಕಸಿಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಉಗ್ಗಹಿತಸಿಪ್ಪೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪಿತು ಸಿಪ್ಪಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಉಪರಜ್ಜಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ಅಗತಿಗಮನಂ ಪಹಾಯ ದಸ ರಾಜಧಮ್ಮೇ ಅಕೋಪೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಚತೂಸು ದ್ವಾರೇಸು ನಗರಮಜ್ಝೇ ನಿವೇಸನದ್ವಾರೇ ಚಾತಿ ಛ ದಾನಸಾಲಾಯೋ ಕಾರೇತ್ವಾ ದೇವಸಿಕಂ ಛಸತಸಹಸ್ಸಪರಿಚ್ಚಾಗೇನ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತೇಸಿ। ಅಟ್ಠಮಿಯಂ ಚಾತುದ್ದಸಿಯಂ ಪನ್ನರಸಿಯಞ್ಚ ನಿಚ್ಚಂ ದಾನಸಾಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದಾನಂ ಓಲೋಕೇಸಿ। ಸೋ ಏಕದಾ ಪುಣ್ಣಮದಿವಸೇ ಪಾತೋವ ಸಮುಸ್ಸಿತಸೇತಚ್ಛತ್ತೇ ರಾಜಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಅತ್ತನಾ ದಿನ್ನದಾನಂ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ಬಾಹಿರವತ್ಥುಂ ಅತ್ತನಾ ಅದಿನ್ನಂ ನಾಮ ಅದಿಸ್ವಾ "ಮಯಾ ಬಾಹಿರವತ್ಥು ಅದಿನ್ನಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ನ ಮಂ ಬಾಹಿರದಾನಂ ತೋಸೇತಿ, ಅಹಂ ಅಜ್ಝತ್ತಿಕದಾನಂ ದಾತುಕಾಮೋ, ಅಹೋ ವತ ಅಜ್ಜ ಮಮ ದಾನಸಾಲಂ ಗತಕಾಲೇ ಕೋಚಿದೇವ ಯಾಚಕೋ ಬಾಹಿರವತ್ಥುಂ ಅಯಾಚಿತ್ವಾ ಅಜ್ಝತ್ತಿಕಸ್ಸ ನಾಮಂ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ, ಸಚೇ ಹಿ ಮೇ ಕೋಚಿ ಹದಯಮಂಸಸ್ಸ ನಾಮಂ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ, ಕಣಯೇನ ಉರಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಪಸನ್ನಉದಕತೋ ಸನಾಳಂ ಪದುಮಂ ಉದ್ಧರನ್ತೋ ವಿಯ

ಲೋಹಿತಬಿನ್ದೂನಿ ಪಗ್ಘರನ್ತಂ ಹದಯಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ದಸ್ಸಾಮಿ। ಸಚೇ ಸರೀರಮಂಸಸ್ಸ ನಾಮಂ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ, ಅವಲೇಖನಸತ್ಥಕೇನ ತೇಲಸಿಙ್ಗಂ ಲಿಖನ್ತೋ ವಿಯ ಸರೀರಮಂಸಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ದಸ್ಸಾಮಿ। ಸಚೇ ಲೋಹಿತಸ್ಸ ನಾಮಂ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ, ಯನ್ತಮುಖೇ ಪಕ್ಖನ್ದಿತ್ವಾ ಉಪನೀತಂ ಭಾಜನಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಲೋಹಿತಂ ದಸ್ಸಾಮಿ। ಸಚೇ ವಾ ಪನ ಕೋಚಿ 'ಗೇಹೇ ಮೇ ಕಮ್ಮಂ ನಪ್ಪವತ್ತತಿ, ಗೇಹೇ ಮೇ ದಾಸಕಮ್ಮಂ ಕರೋಹೀ'ತಿ ವದೇಯ್ಯ, ರಾಜವೇಸಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಬಹಿ ಠತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ಸಾವೇತ್ವಾ ದಾಸಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ। ಸಚೇ ಮೇ ಕೋಚಿ ಅಕ್ಖೀನೋ ನಾಮಂ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ, ತಾಲಮಿಞ್ಜಂ ನೀಹರನ್ತೋ ವಿಯ ಅಕ್ಖೀನಿ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ।

ಇತಿ ಸೋ -

"ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಮಾನುಸಂ ದಾನಂ, ಅದಿನ್ನಂ ಮೇ ನ ವಿಜ್ಜತಿ।
ಯೋಪಿ ಯಾಚೇಯ್ಯ ಮಂ ಚಕ್ಖುಂ, ದದೇಯ್ಯಂ ಅವಿಕಮ್ಪಿತೋ"ತಿ॥ (ಚರಿಯಾ॰ ೧.೫೨) -

ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಸೋಳಸಹಿ ಗನ್ಧೋದಕಘಟೇಹಿ ನ್ಹಾಯಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತೋ ನಾನಗ್ಗರಸಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕತಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧವರಗತೋ ದಾನಗ್ಗಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸಕ್ಕೋ ತಸ್ಸ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ವಿದಿತ್ವಾ "ಸಿವಿರಾಜಾ 'ಅಜ್ಜ ಸಮ್ಪತ್ತಯಾಚಕಾನಂ ಚಕ್ಖೂನಿ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ದಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ, ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ ನು ಖೋ ದಾತುಂ, ಉದಾಹು ನೋ"ತಿ ತಸ್ಸ ವೀಮಂಸನತ್ಥಾಯ ಜರಾಪತ್ತೋ ಅನ್ಧಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ದಾನಗ್ಗಗಮನಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಉನ್ನತಪ್ಪದೇಸೇ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಜಯಾಪೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ರಾಜಾ ತದಭಿಮುಖಂ ವಾರಣಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ "ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕಿಂ ವದೇಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಥ ನಂ ಸಕ್ಕೋ "ಮಹಾರಾಜ, ತವ ದಾನಜ್ಝಾಸಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸಮುಗ್ಗತೇನ ಕಿತ್ತಿಘೋಸೇನ ಸಕಲಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋ ನಿರನ್ತರಂ ಫುಟೋ, ಅಹಂ ಅನ್ಧೋ, ತ್ವಂ ದ್ವಿಚಕ್ಖುಕೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಚಕ್ಖುಂ ಯಾಚನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೫೧. "ದೂರೇ ಅಪಸ್ಸಂ ಥೇರೋವ, ಚಕ್ಖುಂ ಯಾಚಿತುಮಾಗತೋ।
ಏಕನೇತ್ತಾ ಭವಿಸ್ಸಾಮ, ಚಕ್ಖುಂ ಮೇ ದೇಹಿ ಯಾಚಿತೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದೂರೇತಿ** ಇತೋ ದೂರೇ ವಸನ್ತೋ। **ಥೇರೋತಿ** ಜರಾಜಿಣ್ಣಥೇರೋ। **ಏಕನೇತ್ತಾತಿ** ಏಕಂ ನೇತ್ತಂ ಮಯ್ಹಂ ದೇಹಿ, ಏವಂ ದ್ವೇಪಿ ಏಕೇಕನೇತ್ತಾ ಭವಿಸ್ಸಾಮಾತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತೋ "ಇದಾನೇವಾಹಂ ಪಾಸಾದೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಆಗತೋ, ಅಹೋ ಮೇ ಲಾಭೋ, ಅಜ್ಜೇವ ಮೇ ಮನೋರಥೋ ಮತ್ಥಕಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸತಿ, ಅದಿನ್ನಪುಬ್ಬಂ ದಾನಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೫೨. "ಕೇನಾನುಸಿಟ್ಠೋ ಇಧ ಮಾಗತೋಸಿ, ವನಿಬ್ಬಕ ಚಕ್ಖುಪಥಾನಿ ಯಾಚಿತುಂ।
ಸುದುಚ್ಚಜಂ ಯಾಚಸಿ ಉತ್ತಮಙ್ಗಂ, ಯಮಾಹು ನೇತ್ತಂ ಪುರಿಸೇನ 'ದುಚ್ಚಜ'ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವನಿಬ್ಬಕಾತಿ** ತಂ ಆಲಪತಿ। **ಚಕ್ಖುಪಥಾನೀತಿ** ಚಕ್ಖೂನಮೇತಂ ನಾಮಂ। **ಯಮಾಹೂತಿ** ಯಂ ಪಣ್ಡಿತಾ "ದುಚ್ಚಜ"ನ್ತಿ ಕಥೇನ್ತಿ।

ಇತೋ ಪರಂ ಉತ್ತಾನಸಮ್ಬನ್ಧಗಾಥಾ ಪಾಳಿನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಾ -

೫೪. "ಯಮಾಹು ದೇವೇಸು ಸುಜಮ್ಪತೀತಿ, ಮಘವಾತಿ ನಂ ಆಹು ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ।
ತೇನಾನುಸಿಟ್ಠೋ ಇಧ ಮಾಗತೋಸ್ಮಿ, ವನಿಬ್ಬಕೋ ಚಕ್ಖುಪಥಾನಿ ಯಾಚಿತುಂ॥

೩೩. “ವನಿಬ್ಬತೋ ಮಯ್ಹ ವನಿಂ ಅನುತ್ತರಂ, ದದಾಹಿ ತೇ ಚಕ್ಖುಪಥಾನಿ ಯಾಚಿತೋ।
ದದಾಹಿ ಮೇ ಚಕ್ಖುಪಥಂ ಅನುತ್ತರಂ, ಯಮಾಹು ನೇತ್ತಂ ಪುರಿಸೇನ ದುಚ್ಚಜಂ॥

೩೬. “ಯೇನ ಅತ್ಥೇನ ಆಗಚ್ಛಿ, ಯಮತ್ಥಮಭಿಪತ್ಥಯಂ।
ತೇ ತೇ ಇಜ್ಝನ್ತು ಸಙ್ಕಪ್ಪಾ, ಲಭ ಚಕ್ಖೂನಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ॥

೩೭. “ಏಕಂ ತೇ ಯಾಚಮಾನಸ್ಸ, ಉಭಯಾನಿ ದದಾಮಹಂ।
ಸ ಚಕ್ಖುಮಾ ಗಚ್ಛ ಜನಸ್ಸ ಪೇಕ್ಖತೋ, ಯದಿಚ್ಛಸೇ ತ್ವಂ ತದತೇ ಸಮಿಜ್ಝತೂ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವನಿಬ್ಬತೋತಿ** ಯಾಚನ್ತಸ್ಸ। **ವನಿನ್ತಿ** ಯಾಚನಂ। **ತೇ ತೇತಿ** ತೇ ತವ ತಸ್ಸ ಅತ್ಥಸ್ಸ ಸಙ್ಕಪ್ಪಾ। **ಸ ಚಕ್ಖುಮಾತಿ** ಸೋ ತ್ವಂ ಮಮ ಚಕ್ಖೂಹಿ ಚಕ್ಖುಮಾ ಹುತ್ವಾ। **ಯದಿಚ್ಛಸೇ ತ್ವಂ ತದತೇ ಸಮಿಜ್ಝತೂತಿ** ಯಂ ತ್ವಂ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಾ ಇಚ್ಛಸಿ, ತಂ ತೇ ಸಮಿಜ್ಝತೂತಿ।

ರಾಜಾ ಏತ್ತಕಂ ಕಥೇತ್ವಾ “ಇಧೇವ ಮಯಾ ಅಕ್ಖೀನಿ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ದಾತುಂ ಅಸಾರುಪ್ಪ”ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಆದಾಯ ಅನ್ತೇಪುರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜಾಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸೀವಿಕಂ ನಾಮ ವೇಜ್ಜಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ “ಅಕ್ಖಿಂ ಮೇ ಸೋಧೇಹೀ”ತಿ ಆಹ। “ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕಿರ ರಾಜಾ ಅಕ್ಖೀನಿ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ದಾತುಕಾಮೋ”ತಿ ಸಕಲನಗರೇ ಏಕಕೋಲಾಹಲಂ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ಸೇನಾಪತಿಆದಯೋ ರಾಜವಲ್ಲಭಾ ಚ ನಾಗರಾ ಚ ಓರೋಧಾ ಚ ಸಬ್ಬೇ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ವಾರೇನ್ತಾ ತಿಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅವೋಚುಂ -

೩೮. “ಮಾ ನೋ ದೇವ ಅದಾ ಚಕ್ಖುಂ, ಮಾ ನೋ ಸಬ್ಬೇ ಪರಾಕರಿ।
ಧನಂ ದೇಹಿ ಮಹಾರಾಜ, ಮುತ್ತಾ ವೇಳುರಿಯಾ ಬಹೂ॥

೩೯. “ಯುತ್ತೇ ದೇವ ರಥೇ ದೇಹಿ, ಆಜಾನೀಯೇ ಚಲಙ್ಕತೇ।
ನಾಗೇ ದೇಹಿ ಮಹಾರಾಜ, ಹೇಮಕಪ್ಪನವಾಸಸೇ॥

೬೦. “ಯಥಾ ತಂ ಸಿವಯೋ ಸಬ್ಬೇ, ಸಯೋಗ್ಗಾ ಸರಥಾ ಸದಾ।
ಸಮನ್ತಾ ಪರಿಕಿರೇಯ್ಯುಂ, ಏವಂ ದೇಹಿ ರಥೇಸಭಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪರಾಕರೀತಿ** ಪರಿಚ್ಚಜಿ। ಅಕ್ಖೀಸು ಹಿ ದಿನ್ನೇಸು ರಜ್ಜಂ ತ್ವಂ ನ ಕಾರೇಸ್ಸಸಿ, ಅಞ್ಞೋ ರಾಜಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಏವಂ ತಯಾ ಮಯಂ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಾ ನಾಮ ಭವಿಸ್ಸಾಮಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇನೇವಮಾಹಂಸು। **ಪರಿಕಿರೇಯ್ಯುನ್ತಿ** ಪರಿವಾರೇಯ್ಯುಂ। **ಏವಂ ದೇಹೀತಿ** ಯಥಾ ತಂ ಅವಿಕಲಚಕ್ಖುಂ ಸಿವಯೋ ಪರಿವಾರೇಯ್ಯುಂ, ಏವಂ ಬಾಹಿರಧನಮೇವಸ್ಸ ದೇಹಿ, ಮಾ ಅಕ್ಖೀನಿ। ಅಕ್ಖೀಸು ಹಿ ದಿನ್ನೇಸು ನ ತಂ ಸಿವಯೋ ಪರಿವಾರೇಸ್ಸನ್ತೀತಿ।

ಅಥ ರಾಜಾ ತಿಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೬೧. “ಯೋ ವೇ ದಸ್ಸನ್ತಿ ವತ್ವಾನ, ಅದಾನೇ ಕುರುತೇ ಮನೋ।
ಭೂಮ್ಯಂ ಸೋ ಪತಿತಂ ಪಾಸಂ, ಗೀವಾಯಂ ಪಟಿಮುಞ್ಚತಿ॥

೬೨. “ಯೋ ವೇ ದಸ್ಸನ್ತಿ ವತ್ವಾನಂ, ಅದಾನೇ ಕುರುತೇ ಮನೋ।

ಪಾಪಾ ಪಾಪತರೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಪತ್ತೋ ಯಮಸಾಧನಂ॥

೬೩. "ಯಞ್ಹಿ ಯಾಚೇ ತಞ್ಹಿ ದದೇ, ಯಂ ನ ಯಾಚೇ ನ ತಂ ದದೇ।
ಸ್ವಾಹಂ ತಮೇವ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಯಂ ಮಂ ಯಾಚತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪಟಿಮುಞ್ಚತೀತಿ** ಪವೇಸೇತಿ। **ಪಾಪಾ ಪಾಪತರೋತಿ** ಲಾಮಕಾಪಿ ಲಾಮಕತರೋ ನಾಮ ಹೋತಿ। **ಸಮ್ಪತ್ತೋ ಯಮಸಾಧನನ್ತಿ** ಯಮಸ್ಸ ಆಣಾಪವತ್ತಿಟ್ಠಾನಂ ಉಸ್ಸದನಿರಯಂ ಏಸ ಪತ್ತೋಯೇವ ನಾಮ ಹೋತಿ। **ಯಞ್ಹಿ ಯಾಚೇತಿ** ಯಂ ಯಾಚಕೋ ಯಾಚೇಯ್ಯ, ದಾಯಕೋಪಿ ತಮೇವ ದದೇಯ್ಯ, ನ ಅಯಾಚಿತಂ, ಅಯಞ್ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಮಂ ಚಕ್ಖುಂ ಯಾಚತಿ, ನ ಮುತ್ತಾದಿಕಂ ಧನಂ, ತದೇವಸ್ಸಾಹಂ ದಸ್ಸಾಮೀತಿ ವದತಿ।

ಅಥ ನಂ ಅಮಚ್ಚಾ "ಕಿಂ ಪತ್ಥೇತ್ವಾ ಚಕ್ಖೂನಿ ದೇಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತಾ ಗಾಥಮಾಹಂಸು -

೬೪. "ಆಯುಂ ನು ವಣ್ಣಂ ನು ಸುಖಂ ಬಲಂ ನು, ಕಿಂ ಪತ್ಥಯಾನೋ ನು ಜನಿನ್ದ ದೇಸಿ।
ಕಥಞ್ಹಿ ರಾಜಾ ಸಿವಿನಂ ಅನುತ್ತರೋ, ಚಕ್ಖೂನಿ ದಜ್ಜಾ ಪರಲೋಕಹೇತೂ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪರಲೋಕಹೇತೂತಿ** ಮಹಾರಾಜ, ಕಥಂ ನಾಮ ತುಮ್ಹಾದಿಸೋ ಪಣ್ಡಿತಪುರಿಸೋ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಇಸ್ಸರಿಯಂ ಪಹಾಯ ಪರಲೋಕಹೇತು ಚಕ್ಖೂನಿ ದದೇಯ್ಯಾತಿ।

ಅಥ ನೇಸಂ ಕಥೇನ್ತೋ ರಾಜಾ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೫. "ನ ವಾಹಮೇತಂ ಯಸಸಾ ದದಾಮಿ, ನ ಪುತ್ತಮಿಚ್ಛೇ ನ ಧನಂ ನ ರಟ್ಠಂ।
ಸತಞ್ಚ ಧಮ್ಮೋ ಚರಿತೋ ಪುರಾಣೋ, ಇಚ್ಚೇವ ದಾನೇ ರಮತೇ ಮನೋ ಮಮಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನ ವಾಹನ್ತಿ** ನ ವೇ ಅಹಂ। **ಯಸಸಾತಿ** ದಿಬ್ಬಸ್ಸ ವಾ ಮಾನುಸಸ್ಸ ವಾ ಯಸಸ್ಸ ಕಾರಣಾ। **ನ ಪುತ್ತಮಿಚ್ಛೇತಿ** ಇಮಸ್ಸ ಚಕ್ಖುದಾನಸ್ಸ ಫಲೇನ ನೇವಾಹಂ ಪುತ್ತಂ ಇಚ್ಛಾಮಿ, ನ ಧನಂ ನ ರಟ್ಠಂ, ಅಪಿಚ ಸತಂ ಪಣ್ಡಿತಾನಂ ಸಬ್ಬಞ್ಞುಬೋಧಿಸತ್ತಾನಂ ಏಸ ಆಚಿಣ್ಣೋ ಸಮಾಚಿಣ್ಣೋ ಪೋರಾಣಕಮಗ್ಗೋ, ಯದಿದಂ ಪಾರಮೀಪೂರಣಂ ನಾಮ। ನ ಹಿ ಪಾರಮಿಯೋ ಅಪೂರೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಂ ಪಾಪುಣಿತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ, ಅಹಞ್ಚ ಪಾರಮಿಯೋ ಪೂರೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧೋ ಭವಿತುಕಾಮೋ। **ಇಚ್ಚೇವ ದಾನೇ ರಮತೇ ಮನೋ ಮಮಾತಿ** ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನ ಮಮ ಮನೋ ದಾನೇಯೇವ ನಿರತೋತಿ ವದತಿ।

ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋಪಿ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಚರಿಯಾಪಿಟಕಂ ದೇಸೇನ್ತೋ "ಮಯ್ಹಂ ದ್ವೀಹಿ ಚಕ್ಖೂಹಿಪಿ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಮೇವ ಪಿಯತರ"ನ್ತಿ ದೀಪೇತುಂ ಆಹ -

"ನ ಮೇ ದೇಸ್ಸಾ ಉಭೋ ಚಕ್ಖೂ, ಅತ್ತಾನಂ ಮೇ ನ ದೇಸ್ಸಿಯಂ।
ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಂ ಪಿಯಂ ಮಯ್ಹಂ, ತಸ್ಮಾ ಚಕ್ಖುಂ ಅದಾಸಹ"ನ್ತಿ॥ (ಚರಿಯಾ॰ ೧.೬೬)।

ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಪನ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚೇಸು ಅಪ್ಪಟಿಭಾಣೇಸು ಠಿತೇಸು ಮಹಾಸತ್ತೋ ಸೀವಿಕಂ ವೇಜ್ಜಂ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

೬೬. "ಸಖಾ ಚ ಮಿತ್ತೋ ಚ ಮಮಾಸಿ ಸೀವಿಕ, ಸುಸಿಕ್ಖಿತೋ ಸಾಧು ಕರೋಹಿ ಮೇ ವಚೋ।
ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಚಕ್ಖೂನಿ ಮಮಂ ಜಿಗೀಸತೋ, ಹತ್ಥೇಸು ಠಪೇಹಿ ವನಿಬ್ಬಕಸ್ಸಾ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಸಮ್ಮ ಸೀವಿಕ, ತ್ವಂ ಮಯ್ಹಂ ಸಹಾಯೋ ಚ ಮಿತ್ತೋ ಚ ವೇಜ್ಜಸಿಪ್ಪೇ ಚಾಸಿ ಸುಸಿಕ್ಖಿತೋ, ಸಾಧು ಮೇ ವಚನಂ ಕರೋಹಿ। ಮಮ ಜಿಗೀಸತೋ ಉಪಧಾರೇನ್ತಸ್ಸ ಓಲೋಕೇನ್ತಸ್ಸೇವ ತಾಲಮಿಞ್ಜಂ ವಿಯ ಮೇ ಅಕ್ಖೀನಿ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಸ ಯಾಚಕಸ್ಸ ಹತ್ಥೇಸು ಠಪೇಹೀತಿ।

ಅಥ ನಂ ಸೀವಿಕೋ ಆಹ "ಚಕ್ಖುದಾನಂ ನಾಮ ಭಾರಿಯಂ, ಉಪಧಾರೇಹಿ, ದೇವಾ"ತಿ। ಸೀವಿಕ, ಉಪಧಾರಿತಂ ಮಯಾ, ತ್ವಂ ಮಾ ಪಪಞ್ಚಂ ಕರೋಹಿ, ಮಾ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಬಹುಂ ಕಥೇಹೀತಿ। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಯುತ್ತಂ ಮಾದಿಸಸ್ಸ ಸುಸಿಕ್ಖಿತಸ್ಸ ವೇಜ್ಜಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಅಕ್ಖೀಸು ಸತ್ಥಪಾತನ"ನ್ತಿ। ಸೋ ನಾನಾಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ಘಂಸಿತ್ವಾ ಭೇಸಜ್ಜಚುಣ್ಣೇನ ನೀಲುಪ್ಪಲಂ ಪರಿಭಾವೇತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣಕ್ಖಿಂ ಉಪಸಿಙ್ಘಾಪೇಸಿ, ಅಕ್ಖಿ ಪರಿವತ್ತಿ, ದುಕ್ಖವೇದನಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। "ಸಲ್ಲಕ್ಖೇಹಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಪಟಿಪಾಕತಿಕಕರಣಂ ಮಯ್ಹಂ ಭಾರೋ"ತಿ। "ಅಲಞ್ಹಿ ತಾತ ಮಾ ಪಪಞ್ಚಂ ಕರೀ"ತಿ। ಸೋ ಪರಿಭಾವೇತ್ವಾ ಪುನ ಉಪಸಿಙ್ಘಾಪೇಸಿ, ಅಕ್ಖಿ ಅಕ್ಖಿಕೂಪತೋ ಮುಚ್ಚಿ, ಬಲವತರಾ ವೇದನಾ ಉದಪಾದಿ। "ಸಲ್ಲಕ್ಖೇಹಿ ಮಹಾರಾಜ, ಸಕ್ಕೋಮಹಂ ಪಟಿಪಾಕತಿಕಂ ಕಾತು"ನ್ತಿ। "ಮಾ ಪಪಞ್ಚಂ ಕರೀ"ತಿ। ಸೋ ತತಿಯವಾರೇ ಖರತರಂ ಪರಿಭಾವೇತ್ವಾ ಉಪನಾಮೇಸಿ। ಅಕ್ಖಿ ಓಸಧಬಲೇನ ಪರಿಬ್ಭಮಿತ್ವಾ ಅಕ್ಖಿಕೂಪತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ನ್ಹಾರುಸುತ್ತಕೇನ ಓಲಮ್ಬಮಾನಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸಲ್ಲಕ್ಖೇಹಿ ನರಿನ್ದ, ಪುನ ಪಾಕತಿಕಕರಣಂ ಮಯ್ಹಂ ಬಲನ್ತಿ। ಮಾ ಪಪಞ್ಚಂ ಕರೀತಿ। ಅಧಿಮತ್ತಾ ವೇದನಾ ಉದಪಾದಿ, ಲೋಹಿತಂ ಪಗ್ಘರಿ, ನಿವತ್ಥಸಾಟಕಾ ಲೋಹಿತೇನ ತೇಮಿಂಸು। ಓರೋಧಾ ಚ ಅಮಚ್ಚಾ ಚ ರಞ್ಞೋ ಪಾದಮೂಲೇ ಪತಿತ್ವಾ "ದೇವ ಅಕ್ಖೀನಿ ಮಾ ದೇಹೀ"ತಿ ಮಹಾಪರಿದೇವಂ ಪರಿದೇವಿಂಸು।

ರಾಜಾ ವೇದನಂ ಅಧಿವಾಸೇತ್ವಾ "ತಾತ, ಮಾ ಪಪಞ್ಚಂ ಕರೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ "ಸಾಧು, ದೇವಾ"ತಿ ವಾಮಹತ್ಥೇನ ಅಕ್ಖಿಂ ಧಾರೇತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣಹತ್ಥೇನ ಸತ್ಥಕಂ ಆದಾಯ ಅಕ್ಖಿಸುತ್ತಕಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅಕ್ಖಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಠಪೇಸಿ। ಸೋ ವಾಮಕ್ಖಿನಾ ದಕ್ಖಿಣಕ್ಖಿಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ವೇದನಂ ಅಧಿವಾಸೇತ್ವಾ "ಏಹಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ"ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ "ಮಮ ಇತೋ ಅಕ್ಖಿತೋ ಸತಗುಣೇನ ಸಹಸ್ಸಗುಣೇನ ಸತಸಹಸ್ಸಗುಣೇನ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಕ್ಖಿಮೇವ ಪಿಯತರಂ, ತಸ್ಸ ಮೇ ಇದಂ ಪಚ್ಚಯೋ ಹೋತೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಅಕ್ಖಿಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ತಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅಕ್ಖಿಮ್ಹಿ ಠಪೇಸಿ। ತಂ ತಸ್ಸಾನುಭಾವೇನ ವಿಕಸಿತನೀಲುಪ್ಪಲಂ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ ವಾಮಕ್ಖಿನಾ ತಸ್ಸ ತಂ ಅಕ್ಖಿಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಹೋ, ಸುದಿನ್ನಂ ಮಯಾ ಅಕ್ಖಿದಾನ"ನ್ತಿ ಅನ್ತೋ ಸಮುಗ್ಗತಾಯ ಪೀತಿಯಾ ನಿರನ್ತರಂ ಫುಟೋ ಹುತ್ವಾ ಇತರಮ್ಪಿ ಅಕ್ಖಿಂ ಅದಾಸಿ। ಸಕ್ಕೋ ತಮ್ಪಿ ಅತ್ತನೋ ಅಕ್ಖಿಮ್ಹಿ ಠಪೇತ್ವಾ ರಾಜನಿವೇಸನಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಓಲೋಕೇನ್ತಸ್ಸೇವ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ದೇವಲೋಕಮೇವ ಗತೋ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ದಿಯಡ್ಢಗಾಥಮಾಹ -

೭೭. "ಚೋದಿತೋ ಸಿವಿರಾಜೇನ, ಸೀವಿಕೋ ವಚನಂಕರೋ।
ರಞ್ಞೋ ಚಕ್ಖೂನುದ್ಧರಿತ್ವಾ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸೂಪನಾಮಯಿ।
ಸಚಕ್ಖು ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಆಸಿ, ಅನ್ಧೋ ರಾಜಾ ಉಪಾವಿಸೀ"ತಿ॥

ರಞ್ಞೋ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಅಕ್ಖೀನಿ ರುಹಿಂಸು, ರುಹಮಾನಾನಿ ಚ ಆವಾಟಭಾವಂ ಅಪ್ಪತ್ವಾ ಕಮ್ಬಲಗೇಣ್ಡುಕೇನ ವಿಯ ಉಗ್ಗತೇನ ಮಂಸಪಿಣ್ಡೇನ ಪೂರೇತ್ವಾ ಚಿತ್ತಕಮ್ಮರೂಪಸ್ಸ ವಿಯ ಅಕ್ಖೀನಿ ಅಹೇಸುಂ, ವೇದನಾ ಪಚ್ಛಿಜ್ಜಿ। ಅಥ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಕತಿಪಾಹಂ ಪಾಸಾದೇ ವಸಿತ್ವಾ "ಕಿಂ ಅನ್ಧಸ್ಸ ರಜ್ಜೇನ, ಅಮಚ್ಚಾನಂ ರಜ್ಜಂ ನಿಯ್ಯಾದೇತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ "ಏಕೋ ಮುಖಧೋವನಾದಿದಾಯಕೋ ಕಪ್ಪಿಯಕಾರಕೋವ ಮಯ್ಹಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸರೀರಕಿಚ್ಚಟ್ಠಾನೇಸುಪಿ ಮೇ ರಜ್ಜುಕಂ ಬನ್ಧಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸಾರಥಿಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ರಥಂ ಯೋಜೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಅಮಚ್ಚಾ ಪನಸ್ಸ ರಥೇನ ಗನ್ತುಂ ಅದತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಸಿವಿಕಾಯ ನಂ ನೇತ್ವಾ ಪೋಕ್ಖರಣೀತೀರೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಆರಕ್ಖಂ ಸಂವಿಧಾಯ ಪಟಿಕ್ಕಮಿಂಸು। ರಾಜಾ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸಿನ್ನೋ ಅತ್ತನೋ ದಾನಂ ಆವಜ್ಜೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಆಸನಂ ಉಣ್ಹಂ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ತಂ ಕಾರಣಂ ದಿಸ್ವಾ "ಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ವರಂ ದತ್ವಾ ಚಕ್ಖುಂ ಪಟಿಪಾಕತಿಕಂ

ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಅಪರಾಪರಂ ಚಙ್ಕಮಿ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಆಹ -

೭೮. "ತತೋ ಸೋ ಕತಿಪಾಹಸ್ಸ, ಉಪರೂಳ್ಹೇಸು ಚಕ್ಖುಸು।
ಸೂತಂ ಆಮನ್ತಯೀ ರಾಜಾ, ಸಿವೀನಂ ರಟ್ಠವಡ್ಢನೋ॥

೭೯. "ಯೋಜೇಹಿ ಸಾರಥಿ ಯಾನಂ, ಯುತ್ತಞ್ಚ ಪಟಿವೇದಯ।
ಉಯ್ಯಾನಭೂಮಿಂ ಗಚ್ಛಾಮ, ಪೋಕ್ಖರಞ್ಞೋ ವನಾನಿ ಚ॥

೮೦. "ಸೋ ಚ ಪೋಕ್ಖರಣೀತೀರೇ, ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ಉಪಾವಿಸಿ।
ತಸ್ಸ ಸಕ್ಕೋ ಪಾತುರಹು, ದೇವರಾಜಾ ಸುಜಮ್ಪತೀ"ತಿ॥

ಸಕ್ಕೋಪಿ ಮಹಾಸತ್ತೇನ ಪದಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ "ಕೋ ಏಸೋ"ತಿ ಪುಟ್ಠೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೮೧. "ಸಕ್ಕೋಹಮಸ್ಮಿ ದೇವಿನ್ದೋ, ಆಗತೋಸ್ಮಿ ತವನ್ತಿಕೇ।
ವರಂ ವರಸ್ಸು ರಾಜೀಸಿ, ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಮನಸಿಚ್ಛಸೀ"ತಿ॥ -

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ರಾಜಾ ಗಾಥಮಾಹ -

೮೨. "ಪಹೂತಂ ಮೇ ಧನಂ ಸಕ್ಕ, ಬಲಂ ಕೋಸೋ ಚನಪ್ಪಕೋ।
ಅನ್ಧಸ್ಸ ಮೇ ಸತೋ ದಾನಿ, ಮರಣಞ್ಞೇವ ರುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮರಣಞ್ಞೇವ ರುಚ್ಚತೀ**ತಿ ದೇವರಾಜ, ಇದಾನಿ ಮಯ್ಹಂ ಅನ್ಧಭಾವೇನ ಮರಣಮೇವ ರುಚ್ಚತಿ, ತಂ ಮೇ ದೇಹೀತಿ।

ಅಥ ನಂ ಸಕ್ಕೋ ಆಹ "ಸಿವಿರಾಜ, ಕಿಂ ಪನ ತ್ವಂ ಮರಿತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ ಮರಣಂ ರೋಚೇಸಿ, ಉದಾಹು ಅನ್ಧಭಾವೇನಾ"ತಿ? "ಅನ್ಧಭಾವೇನ ದೇವಾ"ತಿ। "ಮಹಾರಾಜ, ದಾನಂ ನಾಮ ನ ಕೇವಲಂ ಸಮ್ಪರಾಯತ್ಥಮೇವ ದೀಯತಿ, ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮತ್ಥಾಯಪಿ ಪಚ್ಚಯೋ ಹೋತಿ, ತ್ವಞ್ಚ ಏಕಂ ಚಕ್ಖುಂ ಯಾಚಿತೋ ದ್ವೇ ಅದಾಸಿ, ತೇನ ಸಚ್ಚಕಿರಿಯಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಆಹ -

೮೩. "ಯಾನಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ದ್ವಿಪದಿನ್ದ, ತಾನಿ ಭಾಸಸ್ಸು ಖತ್ತಿಯ।
ಸಚ್ಚಂ ತೇ ಭಣಮಾನಸ್ಸ, ಪುನ ಚಕ್ಖು ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ॥

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತೋ "ಸಕ್ಕ, ಸಚೇಸಿ ಮಮ ಚಕ್ಖುಂ ದಾತುಕಾಮೋ, ಅಞ್ಞಂ ಉಪಾಯಂ ಮಾ ಕರಿ, ಮಮ ದಾನನಿಸ್ಸನ್ದೇನೇವ ಮೇ ಚಕ್ಖು ಉಪ್ಪಜ್ಜತೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸಕ್ಕೇನ "ಮಹಾರಾಜ, ಅಹಂ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾಪಿ ನ ಪರೇಸಂ ಚಕ್ಖುಂ ದಾತುಂ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ತಯಾ ದಿನ್ನದಾನಸ್ಸ ಫಲೇನೇವ ತೇ ಚಕ್ಖು ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ತೇನ ಹಿ ಮಯಾ ದಾನಂ ಸುದಿನ್ನ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಸಚ್ಚಕಿರಿಯಂ ಕರೋನ್ತೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೮೪. "ಯೇ ಮಂ ಯಾಚಿತುಮಾಯನ್ತಿ, ನಾನಾಗೋತ್ತಾ ವನಿಬ್ಬಕಾ।
ಯೋಪಿ ಮಂ ಯಾಚತೇ ತತ್ಥ, ಸೋಪಿ ಮೇ ಮನಸೋ ಪಿಯೋ।
ಏತೇನ ಸಚ್ಚವಜ್ಜೇನ, ಚಕ್ಖು ಮೇ ಉಪಪಜ್ಜಥಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯೇ ಮ**ನ್ತಿ ಯೇ ಮಂ ಯಾಚಿತುಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ, ತೇಸು ಯಾಚಕೇಸು ಆಗಚ್ಛನ್ತೇಸು ಯೋಪಿ ಮಂ ಯಾಚತೇ, ಸೋಪಿ ಮೇ ಮನಸೋ ಪಿಯೋ। **ಏತೇನಾ**ತಿ ಸಚೇ ಮಮ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಯಾಚಕಾ ಪಿಯಾ, ಸಚ್ಚಮೇವೇತಂ ಮಯಾ ವುತ್ತಂ, ಏತೇನ ಮೇ ಸಚ್ಚವಚನೇನ ಏಕಂ ಮೇ ಚಕ್ಖು ಉಪಪಜ್ಜಥ ಉಪಪಜ್ಜತೂತಿ ಆಹ।

ಅಥಸ್ಸ ವಚನಾನನ್ತರಮೇವ ಪಠಮಂ ಚಕ್ಖು ಉದಪಾದಿ। ತತೋ ದುತಿಯಸ್ಸ ಉಪ್ಪಜ್ಜನತ್ಥಾಯ ಗಾಥಾದ್ವಯಮಾಹ -

೭೫. “ಯಂ ಮಂ ಸೋ ಯಾಚಿತುಂ ಆಗಾ, ದೇಹಿ ಚಕ್ಖುನ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ।
ತಸ್ಸ ಚಕ್ಖೂನಿ ಪಾದಾಸಿಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ವನಿಬ್ಬತೋ॥

೭೬. “ಭಿಯ್ಯೋ ಮಂ ಆವಿಸೀ ಪೀತಿ, ಸೋಮನಸ್ಸಞ್ಚನಪ್ಪಕಂ।
ಏತೇನ ಸಚ್ಚವಜ್ಜೇನ, ದುತಿಯಂ ಮೇ ಉಪಪಜ್ಜಥಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಂ ಮ**ನ್ತಿ ಯೋ ಮಂ ಯಾಚತಿ। **ಸೋ**ತಿ ಸೋ ಚಕ್ಖುವಿಕಲೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ “ದೇಹಿ ಮೇ ಚಕ್ಖು”ನ್ತಿ ಯಾಚಿತುಂ ಆಗತೋ। **ವನಿಬ್ಬತೋ**ತಿ ಯಾಚನ್ತಸ್ಸ। **ಭಿಯ್ಯೋ ಮಂ ಆವಿಸೀ**ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಚಕ್ಖೂನಿ ದತ್ವಾ ಅನ್ಧಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಸ್ಮಿಂ ಅನ್ಧಕಾಲೇ ತಥಾರೂಪಂ ವೇದನಂ ಅಗಣೇತ್ವಾ “ಅಹೋ ಸುದಿನ್ನಂ ಮೇ ದಾನ”ನ್ತಿ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖನ್ತಂ ಮಂ ಭಿಯ್ಯೋ ಅತಿರೇಕತರಾ ಪೀತಿ ಆವಿಸಿ, ಮಮ ಹದಯಂ ಪವಿಟ್ಠಾ, ಸೋಮನಸ್ಸಞ್ಚ ಮಮ ಅನನ್ತಂ ಅಪರಿಮಾಣಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। **ಏತೇನಾ**ತಿ ಸಚೇ ಮಮ ತದಾ ಅನಪ್ಪಕಂ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ, ಸಚ್ಚಮೇವೇತಂ ಮಯಾ ವುತ್ತಂ, ಏತೇನ ಮೇ ಸಚ್ಚವಚನೇನ ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಚಕ್ಖು ಉಪಪಜ್ಜತೂತಿ ಆಹ।

ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಚಕ್ಖು ಉದಪಾದಿ। ತಾನಿ ಪನಸ್ಸ ಚಕ್ಖೂನಿ ನೇವ ಪಾಕತಿಕಾನಿ, ನ ದಿಬ್ಬಾನಿ। ಸಕ್ಕಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಹಿ ದಿನ್ನಂ ಚಕ್ಖುಂ ಪುನ ಪಾಕತಿಕಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಉಪಹತವತ್ಥುನೋ ಚ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖು ನಾಮ ನ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತಾನಿ ಪನಸ್ಸ ಸಚ್ಚಪಾರಮಿತಾನುಭಾವೇನ ಸಮ್ಭೂತಾನಿ ಚಕ್ಖೂನೀತಿ ವುತ್ತಾನಿ। ತೇಸಂ ಉಪ್ಪತ್ತಿಸಮಕಾಲಮೇವ ಸಕ್ಕಾನುಭಾವೇನ ಸಬ್ಬಾ ರಾಜಪರಿಸಾ ಸನ್ನಿಪತಿತಾವ ಅಹೇಸುಂ। ಅಥಸ್ಸ ಸಕ್ಕೋ ಮಹಾಜನಮಜ್ಝೇಯೇವ ಥುತಿಂ ಕರೋನ್ತೋ ಗಾಥಾದ್ವಯಮಾಹ -

೭೭. “ಧಮ್ಮೇನ ಭಾಸಿತಾ ಗಾಥಾ, ಸಿವೀನಂ ರಟ್ಠವಡ್ಢನ।
ಏತಾನಿ ತವ ನೇತ್ತಾನಿ, ದಿಬ್ಬಾನಿ ಪಟಿದಿಸ್ಸರೇ॥

೭೮. “ತಿರೋಕುಟ್ಟಂ ತಿರೋಸೇಲಂ, ಸಮತಿಗ್ಗಯ್ಹ ಪಬ್ಬತಂ।
ಸಮನ್ತಾ ಯೋಜನಸತಂ, ದಸ್ಸನಂ ಅನುಭೋನ್ತು ತೇ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಧಮ್ಮೇನ ಭಾಸಿತಾ**ತಿ ಮಹಾರಾಜ, ಇಮಾ ತೇ ಗಾಥಾ ಧಮ್ಮೇನ ಸಭಾವೇನೇವ ಭಾಸಿತಾ। **ದಿಬ್ಬಾನೀ**ತಿ ದಿಬ್ಬಾನುಭಾವಯುತ್ತಾನಿ। **ಪಟಿದಿಸ್ಸರೇ**ತಿ ಪಟಿದಿಸ್ಸನ್ತಿ। **ತಿರೋಕುಟ್ಟ**ನ್ತಿ ಮಹಾರಾಜ, ಇಮಾನಿ ತೇ ಚಕ್ಖೂನಿ ದೇವತಾನಂ ಚಕ್ಖೂನಿ ವಿಯ ಪರಕುಟ್ಟಂ ಪರಸೇಲಂ ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಪಬ್ಬತಮ್ಪಿ ಸಮತಿಗ್ಗಯ್ಹ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸಮನ್ತಾ ದಸ ದಿಸಾ ಯೋಜನಸತಂ ರೂಪದಸ್ಸನಂ ಅನುಭೋನ್ತು ಸಾಧೇನ್ತೂತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಇತಿ ಸೋ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ ಮಹಾಜನಮಜ್ಝೇ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಭಾಸಿತ್ವಾ “ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಹೋಹೀ”ತಿ ಮಹಾಸತ್ತಂ ಓವದಿತ್ವಾ ದೇವಲೋಕಮೇವ ಗತೋ। ಮಹಾಸತ್ತೋಪಿ ಮಹಾಜನಪರಿವುತೋ ಮಹನ್ತೇನ ಸಕ್ಕಾರೇನ ನಗರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸುಚನ್ದಕಂ ಪಾಸಾದಂ ಅಭಿರುಹಿ। ತೇನ ಚಕ್ಖೂನಂ ಪಟಿಲದ್ಧಭಾವೋ ಸಕಲಸಿವಿರಟ್ಠೇ ಪಾಕಟೋ ಜಾತೋ। ಅಥಸ್ಸ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ಸಕಲರಟ್ಠವಾಸಿನೋ ಬಹುಂ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗಮಿಂಸು। ಮಹಾಸತ್ತೋ “ಇಮಸ್ಮಿಂ ಮಹಾಜನಸನ್ನಿಪಾತೇ ಮಮ ದಾನಂ

ವಣ್ಣಯಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ರಾಜದ್ವಾರೇ ಮಹಾಮಣ್ಡಪಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಸಮುಸ್ಸಿತಸೇತಚ್ಛತ್ತೇ ರಾಜಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ನಗರೇ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಸೇನಿಯೋ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ "ಅಮ್ಭೋ, ಸಿವಿರಟ್ಠವಾಸಿನೋ ಇಮಾನಿ ಮೇ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖೂನಿ ದಿಸ್ವಾ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದಾನಂ ಅದತ್ವಾ ಮಾ ಭುಞ್ಜಥಾ"ತಿ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಚತಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೭೯. "ಕೋ ನೀಧ ವಿತ್ತಂ ನ ದದೇಯ್ಯ ಯಾಚಿತೋ, ಅಪಿ ವಿಸಿಟ್ಠಂ ಸುಪಿಯಮ್ಪಿ ಅತ್ತನೋ।
ತದಿಙ್ಘ ಸಬ್ಬೇ ಸಿವಯೋ ಸಮಾಗತಾ, ದಿಬ್ಬಾನಿ ನೇತ್ತಾನಿ ಮಮಜ್ಜ ಪಸ್ಸಥ॥

೮೦. "ತಿರೋಕುಟ್ಟಂ ತಿರೋಸೇಲಂ, ಸಮತಿಗ್ಗಯ್ಹ ಪಬ್ಬತಂ।
ಸಮನ್ತಾ ಯೋಜನಸತಂ, ದಸ್ಸನಂ ಅನುಭೋನ್ತಿ ಮೇ॥

೮೧. "ನ ಚಾಗಮತ್ತಾ ಪರಮತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿ, ಮಚ್ಚಾನಂ ಇಧ ಜೀವಿತೇ।
ದತ್ವಾನ ಮಾನುಸಂ ಚಕ್ಖುಂ, ಲದ್ಧಂ ಮೇ ಚಕ್ಖುಂ ಅಮಾನುಸಂ॥

೮೨. "ಏತಮ್ಪಿ ದಿಸ್ವಾ ಸಿವಯೋ, ದೇಥ ದಾನಾನಿ ಭುಞ್ಜಥ।
ದತ್ವಾ ಚ ಭುತ್ವಾ ಚ ಯಥಾನುಭಾವಂ, ಅನಿನ್ದಿತಾ ಸಗ್ಗಮುಪೇಥ ಠಾನ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕೋನೀಧಾ**ತಿ ಕೋ ನು ಇಧ। **ಅಪಿ ವಿಸಿಟ್ಠ**ನ್ತಿ ಉತ್ತಮಮ್ಪಿ ಸಮಾನಂ। **ಚಾಗಮತ್ತಾ**ತಿ ಚಾಗಪಮಾಣತೋ ಅಞ್ಞಂ ವರಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। **ಇಧ ಜೀವಿತೇ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಜೀವಲೋಕೇ। "ಇಧ ಜೀವತ"ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಜೀವಮಾನಾನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಮಾನುಸ**ನ್ತಿ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖು ಮಯಾ ಲದ್ಧಂ, ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಮೇತಂ "ಚಾಗತೋ ಉತ್ತಮಂ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ। **ಏತಮ್ಪಿ ದಿಸ್ವಾ**ತಿ ಏತಂ ಮಯಾ ಲದ್ಧಂ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಂ ದಿಸ್ವಾಪಿ।

ಇತಿ ಇಮಾಹಿ ಚತೂಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅನ್ವದ್ಧಮಾಸಂ ಪನ್ನರಸುಪೋಸಥೇಸು ಮಹಾಜನಂ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇತ್ವಾ ನಿಚ್ಚಂ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮಹಾಜನೋ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ದೇವಲೋಕಂ ಪೂರೇನ್ತೋವ ಅಗಮಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ಏವಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾ ಬಾಹಿರದಾನೇನ ಅಸನ್ತುಟ್ಠಾ ಸಮ್ಪತ್ತಯಾಚಕಾನಂ ಅತ್ತನೋ ಚಕ್ಖೂನಿ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ಅದಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಸೀವಿಕವೇಜ್ಜೋ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಸಕ್ಕೋ ಅನುರುದ್ಧೋ ಅಹೋಸಿ, ಸೇಸಪರಿಸಾ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ, ಸಿವಿರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಸಿವಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತತಿಯಾ।

[೫೦೦] ೪. ಸಿರೀಮನ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

೮೩-೧೦೩. ಪಞ್ಞಾಯುಪೇತಂ ಸಿರಿಯಾ ವಿಹೀನನ್ತಿ ಅಯಂ ಸಿರೀಮನ್ತಪಞ್ಹೋ **ಮಹಾಉಮಙ್ಗೇ** (ಜಾ॰ ೨.೨೨.೫೯೦ ಆದಯೋ) ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ।

ಸಿರೀಮನ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಚತುತ್ಥಾ।

[೫೦೧] ೫. ರೋಹಣಮಿಗಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಏತೇ ಯೂಥಾ ಪತಿಯನ್ತೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಆನನ್ದಸ್ಸ ಜೀವಿತಪರಿಚ್ಚಾಗಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಪನಸ್ಸ ಜೀವಿತಪರಿಚ್ಚಾಗೋ ಅಸೀತಿನಿಪಾತೇ **ಚೂಳಹಂಸಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೨.೨೧.೧ ಆದಯೋ) ಧನಪಾಲದಮನೇ ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಏವಂ ತೇನಾಯಸ್ಮತಾ ಸತ್ಥು ಅತ್ಥಾಯ ಜೀವಿತೇ ಪರಿಚ್ಚತ್ತೇ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಆವುಸೋ, ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಸೇಕ್ಖಪಟಿಸಮ್ಭಿದಪ್ಪತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ದಸಬಲಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಜೀವಿತಂ ಪರಿಚ್ಚಜೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪೇಸ ಮಮತ್ಥಾಯ ಜೀವಿತಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಖೇಮಾ ನಾಮಸ್ಸ ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀ ಅಹೋಸಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಮಿಗಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ಅಹೋಸಿ ಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತೋ। ಕನಿಟ್ಠೋಪಿಸ್ಸ ಚಿತ್ತಮಿಗೋ ನಾಮ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋವ ಅಹೋಸಿ, ಕನಿಟ್ಠಭಗಿನೀಪಿಸ್ಸ ಸುತನಾ ನಾಮ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಾವ ಅಹೋಸಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ ಪನ ರೋಹಣೋ ನಾಮ ಮಿಗರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಹಿಮವನ್ತೇ ದ್ವೇ ಪಬ್ಬತರಾಜಿಯೋ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ತತಿಯಾಯ ಅನ್ತರೇ ರೋಹಣಂ ನಾಮ ಸರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅಸೀತಿಮಿಗಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರೋ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಸೋ ಅನ್ಧೇ ಜಿಣ್ಣೇ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಪೋಸೇಸಿ। ಅಥೇಕೋ ಬಾರಾಣಸಿತೋ ಅವಿದೂರೇ ನೇಸಾದಗಾಮವಾಸೀ ನೇಸಾದಪುತ್ತೋ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಟ್ಠೋ ಮಹಾಸತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಗಾಮಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಕಾಲಂ ಕರೋನ್ತೋ ಪುತ್ತಸ್ಸಾರೋಚೇಸಿ "ತಾತ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕಮ್ಮಭೂಮಿಯಂ ಅಸುಕಸ್ಮಿಂ ನಾಮ ಠಾನೇ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ಮಿಗೋ ವಸತಿ, ಸಚೇ ರಾಜಾ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಕಥೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಖೇಮಾ ದೇವೀ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇ ಸುಪಿನಂ ಅದ್ದಸ। ಏವರೂಪೋ ಸುಪಿನೋ ಅಹೋಸಿ - ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ಮಿಗೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಕಞ್ಚನಪೀಠೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಕಿಙ್ಕಿಣಿಕಂ ಆಕೋಟೇನ್ತೋ ವಿಯ ಮಧುರಸ್ಸರೇನ ದೇವಿಯಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ಸಾ ಸಾಧುಕಾರಂ ದತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಾತಿ। ಮಿಗೋ ಧಮ್ಮಕಥಾಯ ಅನಿಟ್ಠಿತಾಯ ಏವ ಉಟ್ಠಾಯ ಗಚ್ಛತಿ, ಸಾ "ಮಿಗಂ ಗಣ್ಹಥ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ವದನ್ತೀಯೇವ ಪಬುಜ್ಝಿ। ಪರಿಚಾರಿಕಾಯೋ ತಸ್ಸಾ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ "ಪಿಹಿತದ್ವಾರವಾತಪಾನಂ ಗೇಹಂ ವಾತಸ್ಸಪಿ ಓಕಾಸೋ ನತ್ಥಿ, ಅಯ್ಯೇ, ಇಮಾಯ ವೇಲಾಯ ಮಿಗಂ ಗಣ್ಹಾಪೇತೀ"ತಿ ಅವಹಸಿಂಸು। ಸಾ ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ "ಸುಪಿನೋ ಅಯ"ನ್ತಿ ಞತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಸುಪಿನೋತಿ ವುತ್ತೇ ರಾಜಾ ಅನಾದರೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, 'ದೋಹಳೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ'ತಿ ವುತ್ತೇ ಪನ ಆದರೇನ ಪರಿಯೇಸಿಸ್ಸತಿ, ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಸ್ಸ ಮಿಗಸ್ಸ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುಣಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸಾ ಗಿಲಾನಾಲಯಂ ಕತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ। ರಾಜಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಭದ್ದೇ, ಕಿಂ ತೇ ಅಫಾಸುಕ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ದೇವ, ಅಞ್ಞಂ ನತ್ಥಿ, ದೋಹಳೋ ಪನ ಮೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ"ತಿ। "ಕಿಂ ಇಚ್ಛಸಿ ದೇವೀ"ತಿ? "ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಸ್ಸ ಧಮ್ಮಿಕಮಿಗಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ಸೋತುಕಾಮಾ ದೇವಾ"ತಿ। "ಭದ್ದೇ, ಯಂ ನತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ತೇ ದೋಹಳೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ನಾಮ ಮಿಗೋಯೇವ ನತ್ಥೀ"ತಿ। ಸೋ "ಸಚೇ ನ ಲಭಾಮಿ, ಇಧೇವ ಮೇ ಮರಣ"ನ್ತಿ ರಞ್ಞೋ ಪಿಟ್ಠಿಂ ದತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ।

ರಾಜಾ "ಸಚೇ ಅತ್ಥಿ, ಲಭಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ **ಮೋರಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೨.೧೭ ಆದಯೋ) ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಅಮಚ್ಚೇ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಚ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಾ ಮಿಗಾ ನಾಮ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ಲುದ್ದಕೇ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ "ಏವರೂಪೋ ಮಿಗೋ ಕೇನ ದಿಟ್ಠೋ, ಕೇನ ಸುತೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತೇನ ನೇಸಾದಪುತ್ತೇನ ಪಿತು ಸನ್ತಿಕಾ ಸುತನಿಯಾಮೇನ ಕಥಿತೇ "ಸಮ್ಮ, ತಸ್ಸ ತೇ ಮಿಗಸ್ಸ ಆನೀತಕಾಲೇ ಮಹನ್ತಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಗಚ್ಛ ಆನೇಹಿ ನ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಪರಿಬ್ಬಯಂ ದತ್ವಾ ತಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋಪಿ "ಸಚಾಹಂ, ದೇವ, ತಂ ಆನೇತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ಚಮ್ಮಮಸ್ಸ ಆನೇಸ್ಸಾಮಿ, ತಂ ಆನೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಲೋಮಾನಿಪಿಸ್ಸ ಆನೇಸ್ಸಾಮಿ, ತುಮ್ಹೇ ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ನಿವೇಸನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುತ್ತದಾರಸ್ಸ ಪರಿಬ್ಬಯಂ ದತ್ವಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಮಿಗರಾಜಾನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಸ್ಮಿಂ ನು ಖೋ ಠಾನೇ ಪಾಸಂ ಓಡ್ಡೇತ್ವಾ ಇಮಂ ಮಿಗರಾಜಾನಂ ಗಣ್ಹಿತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವೀಮಂಸನ್ತೋ ಪಾನೀಯತಿತ್ಥೇ ಓಕಾಸಂ ಪಸ್ಸಿ। ಸೋ ದಳ್ಹಂ ಚಮ್ಮಯೋತ್ತಂ ವಟ್ಟೇತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಪಾನೀಯಪಿವನಟ್ಠಾನೇ ಯಟ್ಠಿಪಾಸಂ ಓಡ್ಡೇಸಿ।

ಪುನದಿವಸೇ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಅಸೀತಿಯಾ ಮಿಗಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಗೋಚರಂ ಚರಿತ್ವಾ "ಪಕತಿತಿತ್ಥೇಯೇವ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಓತರನ್ತೋಯೇವ ಪಾಸೇ ಬಜ್ಝಿ। ಸೋ "ಸಚಾಹಂ ಇದಾನೇವ ಬದ್ಧರವಂ ರವಿಸ್ಸಾಮಿ, ಞಾತಿಗಣಾ ಪಾನೀಯಂ ಅಪಿವಿತ್ವಾವ ಭೀತಾ ಪಲಾಯಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಯಟ್ಠಿಯಂ ಅಲ್ಲೀಯಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಸೇ ವತ್ತೇತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವನ್ತೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ಅಸೀತಿಯಾ ಮಿಗಸಹಸ್ಸಾನಂ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಉತ್ತರಿತ್ವಾ ಠಿತಕಾಲೇ "ಪಾಸಂ ಛಿನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಆಕಡ್ಢಿ। ಪಠಮವಾರೇ ಚಮ್ಮಂ ಛಿಜ್ಜಿ, ದುತಿಯವಾರೇ ಮಂಸಂ ಛಿಜ್ಜಿ, ತತಿಯವಾರೇ ನ್ಹಾರುಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಾಸೋ ಅಟ್ಠಿಂ ಆಹಚ್ಚ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ಛಿನ್ದಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಬದ್ಧರವಂ ರವಿ, ಮಿಗಗಣಾ ಭಾಯಿತ್ವಾ ತೀಹಿ ಘಟಾಹಿ ಪಲಾಯಿಂಸು। ಚಿತ್ತಮಿಗೋ ತಿಣ್ಣಮ್ಪಿ ಘಟಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಮಹಾಸತ್ತಂ ಅದಿಸ್ವಾ "ಇದಂ ಭಯಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನಂ ಮಮ ಭಾತು ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಬದ್ಧಂ ಪಸ್ಸಿ। ಅಥ ನಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ ದಿಸ್ವಾ "ಭಾತಿಕ, ಮಾ ಇಧ ತಿಟ್ಠ, ಸಾಸಙ್ಕಂ ಇದಂ ಠಾನ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೦೪."ಏತೇ ಯೂಥಾ ಪತಿಯನ್ತಿ, ಭೀತಾ ಮರಣಸ್ಸ ಚಿತ್ತಕ।
ಗಚ್ಛ ತುವಮ್ಪಿ ಮಾಕಙ್ಖಿ, ಜೀವಿಸ್ಸನ್ತಿ ತಯಾ ಸಹಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಏತೇತಿ** ಚಕ್ಖುಪಥಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ದೂರಗತೇ ಸನ್ಧಾಯಾಹ। **ಪತಿಯನ್ತೀತಿ** ಪತಿಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಪಲಾಯನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಚಿತ್ತಕಾತಿ** ತಂ ಆಲಪತಿ। **ತಯಾ ಸಹಾತಿ** ತ್ವಂ ಏತೇಸಂ ಮಮ ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ ರಾಜಾ ಹೋಹಿ, ಏತೇ ತಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಜೀವಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ।

ತತೋ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ತಿಸ್ಸೋ ಏಕನ್ತರಿಕಗಾಥಾಯೋ ಹೋನ್ತಿ -

೧೦೫."ನಾಹಂ ರೋಹಣ ಗಚ್ಛಾಮಿ, ಹದಯಂ ಮೇ ಅವಕಸ್ಸತಿ।
ನ ತಂ ಅಹಂ ಜಹಿಸ್ಸಾಮಿ, ಇಧ ಹಿಸ್ಸಾಮಿ ಜೀವಿತಂ॥

೧೦೬."ತೇ ಹಿ ನೂನ ಮರಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಅನ್ಧಾ ಅಪರಿಣಾಯಕಾ।
ಗಚ್ಛ ತುವಮ್ಪಿ ಮಾಕಙ್ಖಿ, ಜೀವಿಸ್ಸನ್ತಿ ತಯಾ ಸಹ॥

೧೦೭."ನಾಹಂ ರೋಹಣ ಗಚ್ಛಾಮಿ, ಹದಯಂ ಮೇ ಅವಕಸ್ಸತಿ।
ನ ತಂ ಬದ್ಧಂ ಜಹಿಸ್ಸಾಮಿ, ಇಧ ಹಿಸ್ಸಾಮಿ ಜೀವಿತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ರೋಹಣಾತಿ** ಮಹಾಸತ್ತಂ ನಾಮೇನಾಲಪತಿ। **ಅವಕಸ್ಸತೀತಿ** ಕಡ್ಢಯತಿ, ಸೋಕೇನ ವಾ ಕಡ್ಢೀಯತಿ । **ತೇ ಹಿ ನೂನಾತಿ** ತೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಏಕಂಸೇನೇವ ದ್ವೀಸುಪಿ ಅಮ್ಹೇಸು ಇಧ ಮತೇಸು ಅಪರಿಣಾಯಕಾ ಹುತ್ವಾ ಅಪ್ಪಟಿಜಗ್ಗಿಯಮಾನಾ ಸುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಮರಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಭಾತಿಕ ಚಿತ್ತಕ, ಗಚ್ಛ ತುವಂ, ತಯಾ ಸಹ ತೇ ಜೀವಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಇಧ ಹಿಸ್ಸಾಮೀತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇ ಜೀವಿತಂ ಜಹಿಸ್ಸಾಮೀತಿ।

ಇತಿ ವತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ದಕ್ಖಿಣಪಸ್ಸಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತಂ ಸನ್ಧಾರೇತ್ವಾ ಅಸ್ಸಾಸೇನ್ತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸುತನಾಪಿ ಮಿಗಪೋತಿಕಾ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಮಿಗಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಉಭೋ ಭಾತಿಕೇ ಅಪಸ್ಸನ್ತೀ "ಇದಂ ಭಯಂ ಮಮ ಭಾತಿಕಾನಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತಾ। ನಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಪಞ್ಚಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೦೮."ಗಚ್ಛ ಭೀರು ಪಲಾಯಸ್ಸು, ಕೂಟೇ ಬದ್ಧೋಸ್ಮಿ ಆಯಸೇ।
ಗಚ್ಛ ತುವಮ್ಪಿ ಮಾಕಙ್ಖಿ, ಜೀವಿಸ್ಸನ್ತಿ ತಯಾ ಸಹಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಭೀರೂತಿ** ಮಾತುಗಾಮೋ ನಾಮ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೇನಪಿ ಭಾಯತಿ, ತೇನ ನಂ ಏವಂ ಆಲಪತಿ। **ಕೂಟೇತಿ** ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಪಾಸೇ। **ಆಯಸೇತಿ** ಸೋ ಹಿ ಅನ್ತೋಉದಕೇ ಅಯಕ್ಖನ್ಧಂ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಸಾರದಾರುಂ ಯಟ್ಠಿಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಓಡ್ಡಿತೋ, ತಸ್ಮಾ ಏವಮಾಹ। **ತಯಾ ಸಹಾತಿ** ತೇ ಅಸೀತಿಸಹಸ್ಸಾ ಮಿಗಾ ತಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಜೀವಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ।

ತತೋ ಪರಂ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ತಿಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಹೋನ್ತಿ -

೧೦೯"ನಾಹಂ ರೋಹಣ ಗಚ್ಛಾಮಿ, ಹದಯಂ ಮೇ ಅವಕಸ್ಸತಿ।
ನ ತಂ ಅಹಂ ಜಹಿಸ್ಸಾಮಿ, ಇಧ ಹಿಸ್ಸಾಮಿ ಜೀವಿತಂ॥

೧೧೦"ತೇ ಹಿ ನೂನ ಮರಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಅನ್ಧಾ ಅಪರಿಣಾಯಕಾ।
ಗಚ್ಛ ತುವಮ್ಪಿ ಮಾಕಙ್ಖಿ, ಜೀವಿಸ್ಸನ್ತಿ ತಯಾ ಸಹ॥

೧೧೧"ನಾಹಂ ರೋಹಣ ಗಚ್ಛಾಮಿ, ಹದಯಂ ಮೇ ಅವಕಸ್ಸತಿ।
ನ ತಂ ಬದ್ಧಂ ಜಹಿಸ್ಸಾಮಿ, ಇಧ ಹಿಸ್ಸಾಮಿ ಜೀವಿತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತೇ ಹಿ ನೂನಾತಿ** ಇಧಾಪಿ ಮಾತಾಪಿತರೋಯೇವ ಸನ್ಧಾಯಾಹ।

ಸಾಪಿ ತಥೇವ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ವಾಮಪಸ್ಸಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅಸ್ಸಾಸಯಮಾನಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಲುದ್ದೋಪಿ ತೇ ಮಿಗೇ ಪಲಾಯನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಬದ್ಧರವಞ್ಚ ಸುತ್ವಾ "ಬದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಮಿಗರಾಜಾ"ತಿ ದಳ್ಹಂ ಕಚ್ಛಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಮಿಗಮಾರಣಸತ್ತಿಂ ಆದಾಯ ವೇಗೇನಾಗಚ್ಛಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ ತಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ನವಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೨"ಅಯಂ ಸೋ ಲುದ್ದಕೋ ಏತಿ, ಲುದ್ದರೂಪೋ ಸಹಾವುಧೋ।
ಯೋ ನೋ ವಧಿಸ್ಸತಿ ಅಜ್ಜ, ಉಸುನಾ ಸತ್ತಿಯಾ ಅಪೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಲುದ್ದರೂಪೋತಿ** ದಾರುಣಜಾತಿಕೋ। **ಸತ್ತಿಯಾ ಅಪೀತಿ** ಸತ್ತಿಯಾಪಿ ನೋ ಪಹರಿತ್ವಾ ವಧಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಮಾ ಯಾವ ಸೋ ನಾಗಚ್ಛತಿ, ತಾವ ಪಲಾಯಥಾತಿ।

ತಂ ದಿಸ್ವಾಪಿ ಚಿತ್ತಮಿಗೋ ನ ಪಲಾಯಿ। ಸುತನಾ ಪನ ಸಕಭಾವೇನ ಸಣ್ಠಾತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೀ ಮರಣಭಯಭೀತಾ ಥೋಕಂ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ - "ಅಹಂ ದ್ವೇ ಭಾತಿಕೇ ಪಹಾಯ ಕುಹಿಂ ಪಲಾಯಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ಜೀವಿತಂ ಜಹಿತ್ವಾ ನಲಾಟೇನ ಮಚ್ಚುಂ ಆದಾಯ ಪುನಾಗನ್ತ್ವಾ ಭಾತು ವಾಮಪಸ್ಸೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ದಸಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೩"ಸಾ ಮುಹುತ್ತಂ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ, ಭಯಟ್ಟಾ ಭಯತಜ್ಜಿತಾ।
ಸುದುಕ್ಕರಂ ಅಕರಾ ಭೀರು, ಮರಣಾಯೂಪನಿವತ್ತಥಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮರಣಾಯೂಪನಿವತ್ತಥಾತಿ** ಮರಣತ್ಥಾಯ ಉಪನಿವತ್ತಿ।

ಲುದ್ದೋಪಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತೇ ತಯೋ ಜನೇ ಏಕತೋ ಠಿತೇ ದಿಸ್ವಾ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಏಕಕುಚ್ಛಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಭಾತರೋ ವಿಯ ತೇ ಮಞ್ಞಮಾನೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಮಿಗರಾಜಾ, ತಾವ ಪಾಸೇ ಬದ್ಧೋ, ಇಮೇ ಪನ ದ್ವೇ ಜನಾ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಬನ್ಧನೇನ ಬದ್ಧಾ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಇಮೇ ಏತಸ್ಸ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ? ಅಥ ನಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೪"ಕಿಂ ನು ತೇಮೇ ಮಿಗಾ ಹೋನ್ತಿ, ಮುತ್ತಾ ಬದ್ಧಂ ಉಪಾಸರೇ।
ನ ತಂ ಚಜಿತುಮಿಚ್ಛನ್ತಿ, ಜೀವಿತಸ್ಸಪಿ ಕಾರಣಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಿಂ ನು ತೇಮೇತಿ** ಕಿಂ ನು ತೇ ಇಮೇ। **ಉಪಾಸರೇತಿ** ಉಪಾಸನ್ತಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಆಚಿಕ್ಖಿ -

೧೧೫"ಭಾತರೋ ಹೋನ್ತಿ ಮೇ ಲುದ್ದ, ಸೋದರಿಯಾ ಏಕಮಾತುಕಾ।
ನ ಮಂ ಚಜಿತುಮಿಚ್ಛನ್ತಿ, ಜೀವಿತಸ್ಸಪಿ ಕಾರಣಾ"ತಿ॥

ಸೋ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ಮುದುಚಿತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ಚಿತ್ತಮಿಗರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಮುದುಚಿತ್ತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಸಮ್ಮ ಲುದ್ದಕ, ಮಾ ತ್ವಂ ಏತಂ ಮಿಗರಾಜಾನಂ 'ಮಿಗಮತ್ತೋಯೇವಾ'ತಿ ಮಞ್ಞಿತ್ಥ, ಅಯಞ್ಹಿ ಅಸೀತಿಯಾ ಮಿಗಸಹಸ್ಸಾನಂ ರಾಜಾ ಸೀಲಾಚಾರಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸಬ್ಬಸತ್ತೇಸು ಮುದುಚಿತ್ತೋ ಮಹಾಪಞ್ಞೋ ಅನ್ಧೇ ಜಿಣ್ಣೇ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಪೋಸೇತಿ। ಸಚೇ ತ್ವಂ ಏವರೂಪಂ ಧಮ್ಮಿಕಂ ಮಿಗಂ ಮಾರೇಸಿ, ಏತಂ ಮಾರೇನ್ತೋ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಚ ನೋ ಮಞ್ಚ ಭಗಿನಿಞ್ಚ ಮೇತಿ ಅಮ್ಹೇ ಪಞ್ಚಪಿ ಜನೇ ಮಾರೇಸಿಯೇವ। ಮಯ್ಹಂ ಪನ ಭಾತು ಜೀವಿತಂ ದೇನ್ತೋ ಪಞ್ಚನ್ನಮ್ಪಿ ಜನಾನಂ ಜೀವಿತದಾಯಕೋಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೬"ತೇ ಹಿ ನೂನ ಮರಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಅನ್ಧಾ ಅಪರಿಣಾಯಕಾ।
ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಜೀವಿತಂ ದೇಹಿ, ಭಾತರಂ ಮುಞ್ಚ ಲುದ್ದಕಾ"ತಿ॥

ಸೋ ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ "ಮಾ ಭಾಯಿ ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅನನ್ತರಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೭"ಸೋ ವೋ ಅಹಂ ಪಮೋಕ್ಖಾಮಿ, ಮಾತಾಪೇತ್ತಿಭರಂ ಮಿಗಂ।
ನನ್ದನ್ತು ಮಾತಾಪಿತರೋ, ಮುತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಹಾಮಿಗ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವೋತಿ** ನಿಪಾತಮತ್ತಂ। **ಮುತ್ತನ್ತಿ** ಬನ್ಧನಾ ಮುತ್ತಂ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ।

ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ರಞ್ಞಾ ದಿನ್ನಯಸೋ ಮಯ್ಹಂ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಸಚಾಹಂ ಇಮಂ ಮಿಗರಾಜಾನಂ ವಧಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಯಂ ವಾ ಮೇ ಪಥವೀ ಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ವಿವರಂ ದಸ್ಸತಿ, ಅಸನಿ ವಾ ಮೇ ಮತ್ಥಕೇ ಪತಿಸ್ಸತಿ, ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ। ಸೋ ಮಹಾಸತ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಯಟ್ಠಿಂ ಪಾತೇತ್ವಾ ಚಮ್ಮಯೋತ್ತಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಮಿಗರಾಜಾನಂ ಆಲಿಙ್ಗಿತ್ವಾ ಉದಕಪರಿಯನ್ತೇ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಮುದುಚಿತ್ತೇನ ಸಣಿಕಂ ಪಾಸಾ ಮೋಚೇತ್ವಾ ನ್ಹಾರೂಹಿ ನ್ಹಾರುಂ, ಮಂಸೇನ ಮಂಸಂ, ಚಮ್ಮೇನ ಚಮ್ಮಂ ಸಮೋಧಾನೇತ್ವಾ ಉದಕೇನ ಲೋಹಿತಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತೇನ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಪರಿಮಜ್ಜಿ। ತಸ್ಸ ಮೇತ್ತಾನುಭಾವೇನೇವ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಪಾರಮಿತಾನುಭಾವೇನ ಚ ಸಬ್ಬಾನಿ ನ್ಹಾರುಮಂಸಚಮ್ಮಾನಿ ಸನ್ಧೀಯಿಂಸು, ಪಾದೋ ಸಞ್ಛನ್ನಛವಿ ಸಞ್ಛನ್ನಲೋಮೋ ಅಹೋಸಿ, ಅಸುಕಟ್ಠಾನೇ ಬದ್ಧೋ ಅಹೋಸೀತಿಪಿ ನ ಪಞ್ಞಾಯಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ ಸುಖಪ್ಪತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಿತ್ತಮಿಗೋ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಲುದ್ದಸ್ಸ ಅನುಮೋದನಂ ಕರೋನ್ತೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೮"ಏವಂ ಲುದ್ದಕ ನನ್ದಸ್ಸು, ಸಹ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಞಾತಿಭಿ।
ಯಥಾಹಮಜ್ಜ ನನ್ದಾಮಿ, ಮುತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಹಾಮಿಗ"ನ್ತಿ॥

ಅಥ ಮಹಾಸತ್ತೋ “ಕಿಂ ನು ಖೋ ಏಸ ಲುದ್ದೋ ಮಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಕಾಮೇನ ಗಣ್ಹಿ, ಉದಾಹು ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಆಣತ್ತಿಯಾ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಗಹಿತಕಾರಣಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಲುದ್ದಪುತ್ತೋ ಆಹ - “ಸಾಮಿ, ನ ಮಯ್ಹಂ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಕಮ್ಮಂ ಅತ್ಥಿ, ರಞ್ಞೋ ಪನ ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀ ಖೇಮಾ ನಾಮ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸೋತುಕಾಮಾ, ತದತ್ಥಾಯ ರಞ್ಞೋ ಆಣತ್ತಿಯಾ ತ್ವಂ ಮಯಾ ಗಹಿತೋ”ತಿ। ಸಮ್ಮ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಮಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತೋ ಅತಿದುಕ್ಕರಂ ಕರೋಸಿ, ಏಹಿ ಮಂ ನೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ದಸ್ಸೇಹಿ, ದೇವಿಯಾ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇಸ್ಸಾಮೀತಿ। ಸಾಮಿ, ರಾಜಾನೋ ನಾಮ ಕಕ್ಖಳಾ, ಕೋ ಜಾನಾತಿ, ಕಿಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಮಯ್ಹಂ ರಞ್ಞಾ ದಿನ್ನಯಸೇನ ಕಮ್ಮಂ ನತ್ಥಿ, ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ ಯಥಾಸುಖನ್ತಿ। ಪುನ ಮಹಾಸತ್ತೋ “ಇಮಿನಾ ಮಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತೇನ ಅತಿದುಕ್ಕರಂ ಕತಂ, ಯಸಪಟಿಲಾಭಸ್ಸ ಉಪಾಯಮಸ್ಸ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ “ಸಮ್ಮ, ಪಿಟ್ಠಿಂ ತಾವ ಮೇ ಹತ್ಥೇನ ಪರಿಮಜ್ಜಾ”ತಿ ಆಹ। “ಸೋ ಪರಿಮಜ್ಜಿ, ಹತ್ಥೋ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೇಹಿ ಲೋಮೇಹಿ ಪೂರಿ”। “ಸಾಮಿ, ಇಮೇಹಿ ಲೋಮೇಹಿ ಕಿಂ ಕರೋಮೀ”ತಿ। “ಸಮ್ಮ, ಇಮಾನಿ ಹರಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಚ ದೇವಿಯಾ ಚ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ‘ಇಮಾನಿ ತಸ್ಸ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಮಿಗಸ್ಸ ಲೋಮಾನೀ’ತಿ ವತ್ವಾ ಮಮ ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ದೇವಿಯಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಹಿ, ತಂ ಸುತ್ವಾಯೇವ ಚಸ್ಸಾ ದೋಹಳೋ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭಿಸ್ಸತೀ”ತಿ । “ಧಮ್ಮಂ ಚರ ಮಹಾರಾಜಾ”ತಿ ದಸ ಧಮ್ಮಚರಿಯಗಾಥಾ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಸೀಲಾನಿ ದತ್ವಾ ಅಪ್ಪಮಾದೇನ ಓವದಿತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ಲುದ್ದಪುತ್ತೋ ಮಹಾಸತ್ತಂ ಆಚರಿಯಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇತ್ವಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಚತೂಸು ಠಾನೇಸು ವನ್ದಿತ್ವಾ ಲೋಮಾನಿ ಪದುಮಿನಿಪತ್ತೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ತೇಪಿ ತಯೋ ಜನಾ ಥೋಕಂ ಅನುಗನ್ತ್ವಾ ಮುಖೇನ ಗೋಚರಞ್ಚ ಪಾನೀಯಞ್ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಮಿಂಸು। ಮಾತಾಪಿತರೋ “ತಾತ ರೋಹಣ, ತ್ವಂ ಕಿರ ಪಾಸೇ ಬದ್ಧೋ ಕಥಂ ಮುತ್ತೋಸೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತಾ ಗಾಥಮಾಹಂಸು -

೧೧೯“ಕಥಂ ತ್ವಂ ಪಮೋಕ್ಖೋ ಆಸಿ, ಉಪನೀತಸ್ಮಿ ಜೀವಿತೇ।
ಕಥಂ ಪುತ್ತ ಅಮೋಚೇಸಿ, ಕೂಟಪಾಸಮ್ಹ ಲುದ್ದಕೋ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಉಪನೀತಸ್ಮೀ**ತಿ ತವ ಜೀವಿತೇ ಮರಣಸನ್ತಿಕಂ ಉಪನೀತೇ ಕಥಂ ಪಮೋಕ್ಖೋ ಆಸಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಿಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೨೦“ಭಣಂ ಕಣ್ಣಸುಖಂ ವಾಚಂ, ಹದಯಙ್ಗಂ ಹದಯಸ್ಸಿತಂ।
ಸುಭಾಸಿತಾಹಿ ವಾಚಾಹಿ, ಚಿತ್ತಕೋ ಮಂ ಅಮೋಚಯಿ॥

೧೨೧“ಭಣಂ ಕಣ್ಣಸುಖಂ ವಾಚಂ, ಹದಯಙ್ಗಂ ಹದಯಸ್ಸಿತಂ।
ಸುಭಾಸಿತಾಹಿ ವಾಚಾಹಿ, ಸುತನಾ ಮಂ ಅಮೋಚಯಿ॥

೧೨೨“ಸುತ್ವಾ ಕಣ್ಣಸುಖಂ ವಾಚಂ, ಹದಯಙ್ಗಂ ಹದಯಸ್ಸಿತಂ।
ಸುಭಾಸಿತಾನಿ ಸುತ್ವಾನ, ಲುದ್ದಕೋ ಮಂ ಅಮೋಚಯೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಭಣ**ನ್ತಿ ಭಣನ್ತೋ। **ಹದಯಙ್ಗ**ನ್ತಿ ಹದಯಙ್ಗಮಂ। ದುತಿಯಗಾಥಾಯ **ಭಣ**ನ್ತಿ ಭಣಮಾನಾ। **ಸುತ್ವಾ**ತಿ ಸೋ ಇಮೇಸಂ ಉಭಿನ್ನಂ ವಾಚಂ ಸುತ್ವಾ।

ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಅನುಮೋದನ್ತಾ ಆಹಂಸು -

೧೨೩“ಏವಂ ಆನನ್ದಿತೋ ಹೋತು, ಸಹ ದಾರೇಹಿ ಲುದ್ದಕೋ।
ಯಥಾ ಮಯಜ್ಜ ನನ್ದಾಮ, ದಿಸ್ವಾ ರೋಹಣಮಾಗತ”ನ್ತಿ॥

ಉದ್ದೋಪಿ ಅರಞ್ಞಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ರಾಜಕುಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ರಾಜಾ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೨೪."ನನು ತ್ವಂ ಅವಚ ಲುದ್ದ, 'ಮಿಗಚಮ್ಮಾನಿ ಆಹರಿಂ'।
ಅಥ ಕೇನ ನು ವಣ್ಣೇನ, ಮಿಗಚಮ್ಮಾನಿ ನಾಹರೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಿಗಚಮ್ಮಾನೀ**ತಿ ಮಿಗಂ ವಾ ಚಮ್ಮಂ ವಾ। **ಆಹರಿ**ನ್ತಿ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮಿ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಅಮ್ಭೋ ಲುದ್ದ, ನನು ತ್ವಂ ಏವಂ ಅವಚ "ಮಿಗಂ ಆನೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಚಮ್ಮಂ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮಿ, ತಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಲೋಮಾನೀ"ತಿ, ಸೋ ತ್ವಂ ಕೇನ ಕಾರಣೇನ ನೇವ ಮಿಗಂ, ನ ಮಿಗಚಮ್ಮಂ ಆಹರೀತಿ?

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಲುದ್ದೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೨೫."ಆಗಮಾ ಚೇವ ಹತ್ಥತ್ಥಂ, ಕೂಟಪಾಸಞ್ಚ ಸೋ ಮಿಗೋ।
ಅಬಜ್ಝಿ ತಂ ಮಿಗರಾಜಂ, ತಞ್ಚ ಮುತ್ತಾ ಉಪಾಸರೇ॥

೧೨೬."ತಸ್ಸ ಮೇ ಅಹು ಸಂವೇಗೋ, ಅಬ್ಭುತೋ ಲೋಮಹಂಸನೋ।
ಇಮಞ್ಚಾಹಂ ಮಿಗಂ ಹಞ್ಞೇ, ಅಜ್ಜ ಹಿಸ್ಸಾಮಿ ಜೀವಿತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಆಗಮಾ**ತಿ ಮಹಾರಾಜ, ಸೋ ಮಿಗೋ ಮಮ ಹತ್ಥತ್ಥಂ ಹತ್ಥಪಾಸಞ್ಚೇವ ಮಯಾ ಓಡ್ಡಿತಂ ಕೂಟಪಾಸಞ್ಚ ಆಗತೋ, ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ಕೂಟಪಾಸೇ ಅಬಜ್ಝಿ। **ತಞ್ಚ ಮುತ್ತಾ ಉಪಾಸರೇ**ತಿ ತಞ್ಚ ಬದ್ಧಂ ಅಪರೇ ಮುತ್ತಾ ಅಬದ್ಧಾವ ದ್ವೇ ಮಿಗಾ ಅಸ್ಸಾಸೇನ್ತಾ ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅಟ್ಠಂಸು। **ಅಬ್ಭುತೋ**ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅಭೂತಪುಬ್ಬೋ। **ಇಮಞ್ಚಾಹ**ನ್ತಿ ಅಥ ಮೇ ಸಂವಿಗ್ಗಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ "ಸಚೇ ಅಹಂ ಇಮಂ ಮಿಗಂ ಹನಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಜ್ಜೇವ ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇ ಜೀವಿತಂ ಜಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ಆಹ -

೧೨೭."ಕೀದಿಸಾ ತೇ ಮಿಗಾ ಲುದ್ದ, ಕೀದಿಸಾ ಧಮ್ಮಿಕಾ ಮಿಗಾ।
ಕಥಂವಣ್ಣಾ ಕಥಂಸೀಲಾ, ಬಾಳ್ಹಂ ಖೋ ನೇ ಪಸಂಸಸೀ"ತಿ॥

ಇದಂ ಸೋ ರಾಜಾ ವಿಮ್ಹಯವಸೇನ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಪುಚ್ಛತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಲುದ್ದೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೨೮."ಓದಾತಸಿಙ್ಗಾ ಸುಚಿವಾಲಾ, ಜಾತರೂಪತಚೂಪಮಾ।
ಪಾದಾ ಲೋಹಿತಕಾ ತೇಸಂ, ಅಞ್ಜಿತಕ್ಖಾ ಮನೋರಮಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಓದಾತಸಿಙ್ಗಾ**ತಿ ರಜತದಾಮಸದಿಸಸಿಙ್ಗಾ। **ಸುಚಿವಾಲಾ**ತಿ ಚಾಮರಿವಾಲಸದಿಸೇನ ಸುಚಿನಾ ವಾಲೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ। **ಲೋಹಿತಕಾ**ತಿ ರತ್ತನಖಾ ಪವಾಳಸದಿಸಾ। **ಪಾದಾ**ತಿ ಖುರಪರಿಯನ್ತಾ। **ಅಞ್ಜಿತಕ್ಖಾ**ತಿ ಅಞ್ಜಿತೇಹಿ ವಿಯ ವಿಸುದ್ಧಪಞ್ಚಪಸಾದೇಹಿ ಅಕ್ಖೀಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಾ।

ಇತಿ ಸೋ ಕಥೇನ್ತೋವ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಾನಿ ಲೋಮಾನಿ ರಞ್ಞೋ ಹತ್ಥೇ ಠಪೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಮಿಗಾನಂ ಸರೀರವಣ್ಣಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೨೯“ಏದಿಸಾ ತೇ ಮಿಗಾ ದೇವ, ಏದಿಸಾ ಧಮ್ಮಿಕಾ ಮಿಗಾ।
ಮಾತಾಪೇತ್ತಿಭರಾ ದೇವ, ನ ತೇ ಸೋ ಅಭಿಹಾರಿತು”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಾತಾಪೇತ್ತಿಭರಾ**ತಿ ಜಿಣ್ಣೇ ಅನ್ಧೇ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಪೋಸೇನ್ತಿ, ಏತಾದಿಸಾ ನೇಸಂ ಧಮ್ಮಿಕತಾ। **ನ ತೇ ಸೋ ಅಭಿಹಾರಿತು**ನ್ತಿ ಸೋ ಮಿಗರಾಜಾ ನ ಸಕ್ಕಾ ಕೇನಚಿ ತವ ಪಣ್ಣಾಕಾರತ್ಥಾಯ ಅಭಿಹರಿತುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। “ಅಭಿಹಾರಯಿ”ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಸೋ ಅಹಂ ತಂ ತೇ ಪಣ್ಣಾಕಾರತ್ಥಾಯ ನಾಭಿಹಾರಯಿಂ ನ ಆಹರಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಇತಿ ಸೋ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಚ ಚಿತ್ತಮಿಗಸ್ಸ ಚ ಸುತನಾಯ ಮಿಗಪೋತಿಕಾಯ ಚ ಗುಣಂ ಕಥೇತ್ವಾ “ಮಹಾರಾಜ, ಅಹಂ ತೇನ ಮಿಗರಞ್ಞಾ ‘ಅತ್ತನೋ ಲೋಮಾನಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಮಮ ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ ದಸಹಿ ರಾಜಧಮ್ಮಚರಿಯಗಾಥಾಹಿ ದೇವಿಯಾ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇಯ್ಯಾಸೀ’ತಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಪಿತೋ ಆಣತ್ತೋ”ತಿ ಆಹ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ನಂ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಅಹತವತ್ಥಾನಿ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಸತ್ತರತನಖಚಿತೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಸಯಂ ದೇವಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ನೀಚಾಸನೇ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ತಂ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಯಾಚತಿ। ಸೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಆಹ –

“ಧಮ್ಮಂ ಚರ ಮಹಾರಾಜ, ಮಾತಾಪಿತೂಸು ಖತ್ತಿಯ।
ಇಧ ಧಮ್ಮಂ ಚರಿತ್ವಾನ, ರಾಜ ಸಗ್ಗಂ ಗಮಿಸ್ಸಸಿ॥

“ಧಮ್ಮಂ ಚರ ಮಹಾರಾಜ, ಪುತ್ತದಾರೇಸು ಖತ್ತಿಯ।
ಇಧ ಧಮ್ಮಂ ಚರಿತ್ವಾನ, ರಾಜ ಸಗ್ಗಂ ಗಮಿಸ್ಸಸಿ॥

“ಧಮ್ಮಂ ಚರ ಮಹಾರಾಜ, ಮಿತ್ತಾಮಚ್ಚೇಸು ಖತ್ತಿಯ।
ಇಧ ಧಮ್ಮಂ ಚರಿತ್ವಾನ, ರಾಜ ಸಗ್ಗಂ ಗಮಿಸ್ಸಸಿ॥

“ಧಮ್ಮಂ ಚರ ಮಹಾರಾಜ, ವಾಹನೇಸು ಬಲೇಸು ಚ।
ಇಧ ಧಮ್ಮಂ ಚರಿತ್ವಾನ, ರಾಜ ಸಗ್ಗಂ ಗಮಿಸ್ಸಸಿ॥

“ಧಮ್ಮಂ ಚರ ಮಹಾರಾಜ, ಗಾಮೇಸು ನಿಗಮೇಸು ಚ।
ಇಧ ಧಮ್ಮಂ ಚರಿತ್ವಾನ, ರಾಜ ಸಗ್ಗಂ ಗಮಿಸ್ಸಸಿ॥

“ಧಮ್ಮಂ ಚರ ಮಹಾರಾಜ, ರಟ್ಠೇಸು ಜನಪದೇಸು ಚ।
ಇಧ ಧಮ್ಮಂ ಚರಿತ್ವಾನ, ರಾಜ ಸಗ್ಗಂ ಗಮಿಸ್ಸಸಿ॥

“ಧಮ್ಮಂ ಚರ ಮಹಾರಾಜ, ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಸು ಚ।
ಇಧ ಧಮ್ಮಂ ಚರಿತ್ವಾನ, ರಾಜ ಸಗ್ಗಂ ಗಮಿಸ್ಸಸಿ॥

“ಧಮ್ಮಂ ಚರ ಮಹಾರಾಜ, ಮಿಗಪಕ್ಖೀಸು ಖತ್ತಿಯ।
ಇಧ ಧಮ್ಮಂ ಚರಿತ್ವಾನ, ರಾಜ ಸಗ್ಗಂ ಗಮಿಸ್ಸಸಿ॥

“ಧಮ್ಮಂ ಚರ ಮಹಾರಾಜ, ಧಮ್ಮೋ ಚಿಣ್ಣೋ ಸುಖಾವಹೋ।
ಇಧ ಧಮ್ಮಂ ಚರಿತ್ವಾನ, ರಾಜ ಸಗ್ಗಂ ಗಮಿಸ್ಸಸಿ॥

“ಧಮ್ಮಂ ಚರ ಮಹಾರಾಜ, ಸಇನ್ದಾ ದೇವಾ ಸಬ್ರಹ್ಮಕಾ।
ಸುಚಿಣ್ಣೇನ ದಿವಂ ಪತ್ತಾ, ಮಾ ಧಮ್ಮಂ ರಾಜ ಪಾಮದೋ”ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೧೮.೧೧೪-೧೧೩)।

ಇತಿ ನೇಸಾದಪುತ್ತೋ ಮಹಾಸತ್ತೇನ ದೇಸಿತನಿಯಾಮೇನ ಆಕಾಸಗಙ್ಗಂ ಓತಾರೇನ್ತೋ ವಿಯ ಬುದ್ಧಲೀಲಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಮಹಾಜನೋ ಸಾಧುಕಾರಸಹಸ್ಸಾನಿ ಪವತ್ತೇಸಿ। ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾಯೇವ ದೇವಿಯಾ ದೋಹಳೋ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭಿ। ರಾಜಾ ತುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಉದ್ದಪುತ್ತಂ ಮಹನ್ತೇನ ಯಸೇನ ಸನ್ತಪ್ಪೇನ್ತೋ ತಿಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೩೦“ದಮ್ಮಿ ನಿಕ್ಖಸತಂ ಉದ್ದ, ಥೂಲಞ್ಚ ಮಣಿಕುಣ್ಡಲಂ।
ಚತುಸ್ಸದಞ್ಚ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ, ಉಮಾಪುಪ್ಫಸರಿನ್ನಿಭಂ॥

೧೩೧“ದ್ವೇ ಚ ಸಾದಿಸಿಯೋ ಭರಿಯಾ, ಉಸಭಞ್ಚ ಗವಂ ಸತಂ।
ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸ್ಸಂ, ಬಹುಕಾರೋ ಮೇಸಿ ಉದ್ದಕ॥

೧೩೨“ಕಸಿವಾಣಿಜ್ಜಾ ಇಣದಾನಂ, ಉಚ್ಛಾಚರಿಯಾ ಚ ಉದ್ದಕ।
ಏತೇನ ದಾರಂ ಪೋಸೇಹಿ, ಮಾ ಪಾಪಂ ಅಕರೀ ಪುನಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಥೂಲ**ನ್ತಿ ಮಹಗ್ಘಂ ಮಣಿಕುಣ್ಡಲಪಸಾಧನಞ್ಚ ತೇ ದಮ್ಮಿ। **ಚತುಸ್ಸದ**ನ್ತಿ ಚತುರುಸ್ಸದಂ, ಚತುಉಸ್ಸೀಸಕನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉಮಾಪುಪ್ಫಸರಿನ್ನಿಭ**ನ್ತಿ ನೀಲಪಚ್ಚತ್ಥರಣತ್ತಾ ಉಮಾಪುಪ್ಫಸದಿಸಾಯ ನಿಭಾಯ ಓಭಾಸೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಂ, ಕಾಳವಣ್ಣದಾರುಸಾರಮಯಂ ವಾ। **ಸಾದಿಸಿಯೋ**ತಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ರೂಪೇನ ಚ ಭೋಗೇನ ಚ ಸದಿಸಾ। **ಉಸಭಞ್ಚ ಗವಂ ಸತ**ನ್ತಿ ಉಸಭಂ ಜೇಟ್ಠಕಂ ಕತ್ವಾ ಗವಂ ಸತಞ್ಚ ತೇ ದಮ್ಮಿ। **ಕಾರೇಸ್ಸ**ನ್ತಿ ದಸ ರಾಜಧಮ್ಮೇ ಅಕೋಪೇನ್ತೋ ಧಮ್ಮೇನೇವ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸ್ಸಾಮಿ। **ಬಹುಕಾರೋ ಮೇಸೀ**ತಿ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಸ್ಸ ಮಿಗರಞ್ಞೋ ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ ಧಮ್ಮಸ್ಸ ದೇಸಿತತ್ತಾ ತ್ವಂ ಮಮ ಬಹುಪಕಾರೋ, ಮಿಗರಾಜೇನ ವುತ್ತನಿಯಾಮೇನೇವ ತೇ ಅಹಂ ಪಞ್ಚಸು ಸೀಲೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಪಿತೋ। **ಕಸಿವಾಣಿಜ್ಜಾ**ತಿ ಸಮ್ಮ ಉದ್ದಕ, ಅಹಮ್ಪಿ ಮಿಗರಾಜಾನಂ ಅದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸ ವಚನಮೇವ ಸುತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸು ಸೀಲೇಸು ಪತಿಟ್ಠಿತೋ, ತ್ವಮ್ಪಿ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸೀಲವಾ ಹೋಹಿ, ಯಾನಿ ತಾನಿ ಕಸಿವಾಣಿಜ್ಜಾನಿ ಇಣದಾನಂ ಉಞ್ಛಾಚರಿಯಾತಿ ಆಜೀವಮುಖಾನಿ, ಏತೇನೇವ ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೇನ ತವ ಪುತ್ತದಾರಂ ಪೋಸೇಹಿ, ಮಾ ಪುನ ಪಾಪಂ ಕರೀತಿ।

ಸೋ ರಞ್ಞೋ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ “ನ ಮೇ ಘರಾವಾಸೇನತ್ಥೋ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಮೇ ಅನುಜಾನಾಥ ದೇವಾ”ತಿ ಅನುಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ರಞ್ಞಾ ದಿನ್ನಧನಂ ಪುತ್ತದಾರಸ್ಸ ದತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣೋ ಅಹೋಸಿ। ರಾಜಾಪಿ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಓವಾದೇ ಠತ್ವಾ ಸಗ್ಗಪುರಂ ಪೂರೇಸಿ, ತಸ್ಸ ಓವಾದೋ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಂ ಪವತ್ತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ “ಏವಂ ಭಿಕ್ಖವೇ ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಮಮತ್ಥಾಯ ಆನನ್ದೇನ ಜೀವಿತಂ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಮೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ಉದ್ದೋ ಛನ್ನೋ ಅಹೋಸಿ, ರಾಜಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ದೇವೀ ಖೇಮಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ, ಮಾತಾಪಿತರೋ ಮಹಾರಾಜಕುಲಾನಿ, ಸುತನಾ ಉಪ್ಪಲವಣ್ಣಾ, ಚಿತ್ತಮಿಗೋ ಆನನ್ದೋ, ಅಸೀತಿ ಮಿಗಸಹಸ್ಸಾನಿ ಸಾಕಿಯಗಣೋ, ರೋಹಣೋ ಮಿಗರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ರೋಹಣಮಿಗಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಞ್ಚಮಾ।

[೫೦೨] ೬. ಚೂಳಹಂಸಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಏತೇ ಹಂಸಾ ಪಕ್ಕಮನ್ತೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಆನನ್ದಥೇರಸ್ಸ ಜೀವಿತಪರಿಚ್ಚಾಗಮೇವ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತದಾಪಿ ಹಿ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಥೇರಸ್ಸ ಗುಣಕಥಂ ಕಥೇನ್ತೇಸು ಭಿಕ್ಖೂಸು ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ''ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ''ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ''ಇಮಾಯ ನಾಮಾ''ತಿ ವುತ್ತೇ ''ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಆನನ್ದೇನ ಮಮತ್ಥಾಯ ಜೀವಿತಂ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಮೇವಾ''ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬಹುಪುತ್ತಕೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ಖೇಮಾ ನಾಮಸ್ಸ ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀ ಅಹೋಸಿ। ತದಾ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಸುವಣ್ಣಹಂಸಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ನವುತಿಹಂಸಸಹಸ್ಸಪರಿವುತೋ ಚಿತ್ತಕೂಟೇ ವಸಿ। ತದಾಪಿ ದೇವೀ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಸುಪಿನಂ ದಿಸ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಹಂಸಸ್ಸ ಧಮ್ಮದೇಸನಾಸವನದೋಹಳಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ರಾಜಾಪಿ ಅಮಚ್ಚೇ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ''ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಹಂಸಾ ನಾಮ ಚಿತ್ತಕೂಟಪಬ್ಬತೇ ವಸನ್ತೀ''ತಿ ಚ ಸುತ್ವಾ ಖೇಮಂ ನಾಮ ಸರಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ನಾನಪ್ಪಕಾರಾನಿ ನಿವಾಪಧಞ್ಞಾನಿ ರೋಪಾಪೇತ್ವಾ ಚತೂಸು ಕಣ್ಣೇಸು ದೇವಸಿಕಂ ಅಭಯಘೋಸನಂ ಘೋಸಾಪೇಸಿ, ಏಕಞ್ಚ ಲುದ್ದಪುತ್ತಂ ಹಂಸಾನಂ ಗಹಣತ್ಥಾಯ ಪಯೋಜೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಪಯೋಜಿತಾಕಾರೋ ಚ, ತೇನ ತತ್ಥ ಸಕುಣಾನಂ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತಭಾವೋ ಚ, ಸುವಣ್ಣಹಂಸಾನಂ ಆಗತಕಾಲೇ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಪಾಸಾನಂ ಓಡ್ಡಿತನಿಯಾಮೋ ಚ, ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಪಾಸೇ ಬದ್ಧನಿಯಾಮೋ ಚ, ಸುಮುಖಸ್ಸ ಹಂಸಸೇನಾಪತಿನೋ ತೀಸು ಹಂಸಘಟಾಸು ತಂ ಅದಿಸ್ವಾ ನಿವತ್ತನಞ್ಚ ಸಬ್ಬಂ **ಮಹಾಹಂಸಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೨.೨೧.೮೯ ಆದಯೋ) ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಇಧಾಪಿ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಯಟ್ಠಿಪಾಸೇ ಬಜ್ಝಿತ್ವಾ ಪಾಸಯಟ್ಠಿಯಂ ಓಲಮ್ಬನ್ತೋಯೇವ ಗೀವಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಹಂಸಾನಂ ಗತಮಗ್ಗಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಸುಮುಖಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ''ಆಗತಕಾಲೇ ನಂ ವೀಮಂಸಿಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಆಗತೇ ತಿಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ –

೧೩೩.''ಏತೇ ಹಂಸಾ ಪಕ್ಕಮನ್ತಿ, ವಕ್ಕಙ್ಗಾ ಭಯಮೇರಿತಾ।
ಹರಿತ್ತಚ ಹೇಮವಣ್ಣ, ಕಾಮಂ ಸುಮುಖ ಪಕ್ಕಮ॥

೧೩೪.''ಓಹಾಯ ಮಂ ಞಾತಿಗಣಾ, ಏಕಂ ಪಾಸವಸಂ ಗತಂ।
ಅನಪೇಕ್ಖಮಾನಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಕಿಂ ಏಕೋ ಅವಹಿಯ್ಯಸಿ॥

೧೩೫.''ಪತೇವ ಪತತಂ ಸೇಟ್ಠ, ನತ್ಥಿ ಬದ್ಧೇ ಸಹಾಯತಾ।
ಮಾ ಅನೀಘಾಯ ಹಾಪೇಸಿ, ಕಾಮಂ ಸುಮುಖ ಪಕ್ಕಮಾ''ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಭಯಮೇರಿತಾ**ತಿ ಭಯೇರಿತಾ ಭಯತಜ್ಜಿತಾ ಭಯಚಲಿತಾ। **ಹರಿತ್ತಚ ಹೇಮವಣ್ಣಾ**ತಿ ದ್ವೀಹಿಪಿ ವಚನೇಹಿ ತಮೇವಾಲಪತಿ। **ಕಾಮ**ನ್ತಿ ಸುವಣ್ಣತ್ತಚ, ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣ, ಸುನ್ದರಮುಖ ಏಕಂಸೇನ ಪಕ್ಕಮಾಹಿಯೇವ, ಕಿಂ ತೇ ಇಧಾಗಮನೇನಾತಿ ವದತಿ। **ಓಹಾಯಾ**ತಿ ಮಂ ಜಹಿತ್ವಾ ಉಪ್ಪತಿತಾ। **ಅನಪೇಕ್ಖಮಾನಾ**ತಿ ತೇ ಮಮ ಞಾತಕಾ ಮಯಿ ಅನಪೇಕ್ಖಾವ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। **ಪತೇವಾ**ತಿ ಉಪ್ಪತೇವ। **ಮಾ ಅನೀಘಾಯಾ**ತಿ ಇತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಪತ್ತಬ್ಬಾಯ ನಿದ್ದುಕ್ಖಭಾವಾಯ ವೀರಿಯಂ ಮಾ ಹಾಪೇಸಿ।

ತತೋ ಸುಮುಖೋ ಪಙ್ಕಪಿಟ್ಠೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೩೬.''ನಾಹಂ ದುಕ್ಖಪರೇತೋತಿ, ಧತರಟ್ಠ ತುವಂ ಜಹೇ।
ಜೀವಿತಂ ಮರಣಂ ವಾ ಮೇ, ತಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ''ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದುಕ್ಖಪರೇತೋ**ತಿ ಮಹಾರಾಜ, ''ತ್ವಂ ಮರಣದುಕ್ಖಪರೇತೋ''ತಿ ಏತ್ತಕೇನೇವ ನಾಹಂ ತಂ ಜಹಾಮಿ।

ಏವಂ ಸುಮುಖೇನ ಸೀಹನಾದೇ ಕಥಿತೇ ಧತರಟ್ಠೋ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೩೭“ಏತದರಿಯಸ್ಸ ಕಲ್ಯಾಣಂ, ಯಂ ತ್ವಂ ಸುಮುಖ ಭಾಸಸಿ।
ತಞ್ಚ ವೀಮಂಸಮಾನೋಹಂ, ಪತತೇತಂ ಅವಸ್ಸಜಿ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಏತದರಿಯಸ್ಸಾ**ತಿ ಯಂ ತ್ವಂ “ನಾಹಂ ತಂ ಜಹೇ”ತಿ ಭಾಸಸಿ, ಏತಂ ಆಚಾರಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಅರಿಯಸ್ಸ ಕಲ್ಯಾಣಂ ಉತ್ತಮವಚನಂ। **ಪತತೇತ**ನ್ತಿ ಅಹಞ್ಚ ನ ತಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತುಕಾಮೋವ ಏವಂ ಅವಚಂ, ಅಥ ಖೋ ತಂ ವೀಮಂಸಮಾನೋ “ಪತತೂ”ತಿ ಏತಂ ವಚನಂ ಅವಸ್ಸಜಿಂ, ಗಚ್ಛಾತಿ ತಂ ಅವೋಚನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏವಂ ತೇಸಂ ಕಥೇನ್ತಾನಞ್ಞೇವ ಲುದ್ದಪುತ್ತೋ ದಣ್ಡಮಾದಾಯ ವೇಗೇನಾಗತೋ। ಸುಮುಖೋ ಧತರಟ್ಠಂ ಅಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾಭಿಮುಖೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಪಚಿತಿಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಹಂಸರಞ್ಞೋ ಗುಣೇ ಕಥೇಸಿ। ತಾವದೇವ ಲುದ್ದೋ ಮುದುಚಿತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ಮುದುಚಿತ್ತಕಂ ಞತ್ವಾ ಪುನ ಗನ್ತ್ವಾ ಹಂಸರಾಜಮೇವ ಅಸ್ಸಾಸೇನ್ತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಲುದ್ದೋಪಿ ಹಂಸರಾಜಾನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಛಟ್ಠಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೩೮“ಅಪದೇನ ಪದಂ ಯಾತಿ, ಅನ್ತಲಿಕ್ಖಚರೋ ದಿಜೋ।
ಆರಾ ಪಾಸಂ ನ ಬುಜ್ಝಿ ತ್ವಂ, ಹಂಸಾನಂ ಪವರುತ್ತಮಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಪದೇನ ಪದ**ನ್ತಿ ಮಹಾರಾಜ, ತುಮ್ಹಾದಿಸೋ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖಚರೋ ದಿಜೋ ಅಪದೇ ಆಕಾಸೇ ಪದಂ ಕತ್ವಾ ಯಾತಿ। **ನ ಬುಜ್ಝಿ ತ್ವ**ನ್ತಿ ಸೋ ತ್ವಂ ಏವರೂಪೋ ದೂರತೋವ ಇಮಂ ಪಾಸಂ ನ ಬುಜ್ಝಿ ನ ಜಾನೀತಿ ಪುಚ್ಛತಿ।

ಮಹಾಸತ್ತೋ ಆಹ -

೧೩೯“ಯದಾ ಪರಾಭವೋ ಹೋತಿ, ಪೋಸೋ ಜೀವಿತಸಙ್ಖಯೇ।
ಅಥ ಜಾಲಞ್ಚ ಪಾಸಞ್ಚ, ಆಸಜ್ಜಾಪಿ ನ ಬುಜ್ಝತೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯದಾ ಪರಾಭವೋ**ತಿ ಸಮ್ಮ ಲುದ್ದಪುತ್ತ, ಯದಾ ಪರಾಭವೋ ಅವುಡ್ಢಿ ವಿನಾಸೋ ಸಮ್ಪತ್ತೋ ಹೋತಿ, ಅಥ ಪೋಸೋ ಜೀವಿತಸಙ್ಖಯೇ ಪತ್ತೇ ಜಾಲಞ್ಚ ಪಾಸಞ್ಚ ಪತ್ವಾಪಿ ನ ಜಾನಾತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಲುದ್ದೋ ಹಂಸರಞ್ಞೋ ಕಥಂ ಅಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ ಸುಮುಖೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪನ್ತೋ ತಿಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೪೦“ಏತೇ ಹಂಸಾ ಪಕ್ಕಮನ್ತಿ, ವಕ್ಕಙ್ಗಾ ಭಯಮೇರಿತಾ।
ಹರಿತ್ತಚ ಹೇಮವಣ್ಣ, ತ್ವಞ್ಞೇವ ಅವಹಿಯ್ಯಸಿ॥

೧೪೧“ಏತೇ ಭುತ್ವಾ ಚ ಪಿವಿತ್ವಾ ಚ, ಪಕ್ಕಮನ್ತಿ ವಿಹಙ್ಗಮಾ।
ಅನಪೇಕ್ಖಮಾನಾ ವಕ್ಕಙ್ಗಾ, ತ್ವಞ್ಞೇವೇಕೋ ಉಪಾಸಸಿ॥

೧೪೨“ಕಿಂ ನು ತ್ಯಾಯಂ ದಿಜೋ ಹೋತಿ, ಮುತ್ತೋ ಬದ್ಧಂ ಉಪಾಸಸಿ।
ಓಹಾಯ ಸಕುಣಾ ಯನ್ತಿ, ಕಿಂ ಏಕೋ ಅವಹಿಯ್ಯಸೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತ್ವಞ್ಞೇವಾ**ತಿ ತ್ವಮೇವ ಓಹಿಯ್ಯಸೀತಿ ಪುಚ್ಛತಿ। **ಉಪಾಸಸೀ**ತಿ ಪಯಿರುಪಾಸಸಿ।

ಸುಮುಖೋ ಆಹ -

೧೪೩."ರಾಜಾ ಮೇ ಸೋ ದಿಜೋ ಮಿತ್ತೋ, ಸಖಾ ಪಾಣಸಮೋ ಚ ಮೇ।
ನೇವ ನಂ ವಿಜಹಿಸ್ಸಾಮಿ, ಯಾವ ಕಾಲಸ್ಸ ಪರಿಯಾಯ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಾವ ಕಾಲಸ್ಸ ಪರಿಯಾಯ**ನ್ತಿ ಲುದ್ದಪುತ್ತ, ಯಾವ ಜೀವಿತಕಾಲಸ್ಸ ಪರಿಯೋಸಾನಂ ಅಹಂ ಏತಂ ನ ವಿಜಹಿಸ್ಸಾಮಿಯೇವ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಲುದ್ದೋ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ "ಸಚಾಹಂ ಏವಂ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೇಸು ಇಮೇಸು ಅಪರಜ್ಝಿಸ್ಸಾಮಿ, ಪಥವೀಪಿ ಮೇ ವಿವರಂ ದದೇಯ್ಯ, ಕಿಂ ಮೇ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಾ ಲದ್ಧೇನ ಧನೇನ, ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪೪."ಯೋ ಚ ತ್ವಂ ಸಖಿನೋ ಹೇತು, ಪಾಣಂ ಚಜಿತುಮಿಚ್ಛಸಿ।
ಸೋ ತೇ ಸಹಾಯಂ ಮುಞ್ಚಾಮಿ, ಹೋತು ರಾಜಾ ತವಾನುಗೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯೋ ಚ ತ್ವ**ನ್ತಿ ಯೋ ನಾಮ ತ್ವಂ। **ಸೋತಿ** ಸೋ ಅಹಂ। **ತವಾನುಗೋ**ತಿ ಏಸ ಹಂಸರಾಜಾ ತವ ವಸಂ ಅನುಗತೋ ಹೋತು, ತಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಟ್ಠಾನೇ ವಸತು।

ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ಧತರಟ್ಠಂ ಯಟ್ಠಿಪಾಸತೋ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಸರತೀರಂ ನೇತ್ವಾ ಪಾಸಂ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಮುದುಚಿತ್ತೇನ ಲೋಹಿತಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ನ್ಹಾರುಆದೀನಿ ಪಟಿಪಾದೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಮುದುಚಿತ್ತತಾಯ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಪಾರಮಿತಾನುಭಾವೇನ ಚ ತಾವದೇವ ಪಾದೋ ಸಚ್ಛವಿ ಅಹೋಸಿ, ಬದ್ಧಟ್ಠಾನಮ್ಪಿ ನ ಪಞ್ಞಾಯಿ। ಸುಮುಖೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ತುಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ಅನುಮೋದನಂ ಕರೋನ್ತೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪೫."ಏವಂ ಲುದ್ದಕ ನನ್ದಸ್ಸು, ಸಹ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಞಾತಿಭಿ।
ಯಥಾಹಮಜ್ಜ ನನ್ದಾಮಿ, ಮುತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಜಾಧಿಪ"ನ್ತಿ॥

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಲುದ್ದೋ "ಗಚ್ಛಥ, ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ "ಕಿಂ ಪನ ತ್ವಂ ಸಮ್ಮ, ಮಂ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ಬನ್ಧಿ, ಉದಾಹು ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಆಣತ್ತಿಯಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತೇನ ತಸ್ಮಿಂ ಕಾರಣೇ ಆರೋಚಿತೇ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಮೇ ಇತೋವ ಚಿತ್ತಕೂಟಂ ಗನ್ತುಂ ಸೇಯ್ಯೋ, ಉದಾಹು ನಗರ"ನ್ತಿ ವಿಮಂಸನ್ತೋ "ಮಯಿ ನಗರಂ ಗತೇ ಲುದ್ದಪುತ್ತೋ ಧನಂ ಲಭಿಸ್ಸತಿ, ದೇವಿಯಾ ದೋಹಳೋ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭಿಸ್ಸತಿ, ಸುಮುಖಸ್ಸ ಮಿತ್ತಧಮ್ಮೋ ಪಾಕಟೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತಥಾ ಮಮ ಞಾಣಬಲಂ, ಖೇಮಞ್ಚ ಸರಂ ಅಭಯದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ, ತಸ್ಮಾ ನಗರಮೇವ ಗನ್ತುಂ ಸೇಯ್ಯೋ"ತಿ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಂ ಕತ್ವಾ "ಲುದ್ದ, ತ್ವಂ ಅಮ್ಹೇ ಕಾಜೇನಾದಾಯ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ನೇಹಿ, ಸಚೇ ನೋ ರಾಜಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತುಕಾಮೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾನೋ ನಾಮ ಸಾಮಿ, ಕಕ್ಖಳಾ, ಗಚ್ಛಥ ತುಮ್ಹೇತಿ। ಮಯಂ ತಾದಿಸಂ ಲುದ್ದಮ್ಪಿ ಮುದುಕಂ ಕರಿಮ್ಹ, ರಞ್ಞೋ ಆರಾಧನೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಾರೋ, ನೇಹಿಯೇವ ನೋ, ಸಮ್ಮಾತಿ। ಸೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ರಾಜಾ ಹಂಸೇ ದಿಸ್ವಾವ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಹುತ್ವಾ ದ್ವೇಪಿ ಹಂಸೇ ಕಞ್ಚನಪೀಠೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಮಧುಲಾಜೇ ಖಾದಾಪೇತ್ವಾ ಮಧುರೋದಕಂ ಪಾಯೇತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಆಯಾಚಿ। ಹಂಸರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಸೋತುಕಾಮತಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಪಠಮಂ ತಾವ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಮಕಾಸಿ । ತತ್ರಿಮಾ ಹಂಸಸ್ಸ ಚ ರಞ್ಞೋ ಚ ವಚನಪಟಿವಚನಗಾಥಾಯೋ ಹೋನ್ತಿ -

೧೪೬."ಕಚ್ಚಿನ್ನು ಭೋತೋ ಕುಸಲಂ, ಕಚ್ಚಿ ಭೋತೋ ಅನಾಮಯಂ।
ಕಚ್ಚಿ ರಟ್ಠಮಿದಂ ಫೀತಂ, ಧಮ್ಮೇನ ಮನುಸಾಸಸಿ॥

೧೪೭."ಕುಸಲಂ ಚೇವ ಮೇ ಹಂಸ, ಅಥೋ ಹಂಸ ಅನಾಮಯಂ।

ಅಥೋ ರಟ್ಠಮಿದಂ ಫೀತಂ, ಧಮ್ಮೇನ ಮನುಸಾಸಹಂ॥

೧೪೮"ಕಚ್ಚಿ ಭೋತೋ ಅಮಚ್ಚೇಸು, ದೋಸೋ ಕೋಚಿ ನ ವಿಜ್ಜತಿ।
ಕಚ್ಚಿ ಆರಾ ಅಮಿತ್ತಾ ತೇ, ಛಾಯಾ ದಕ್ಖಿಣತೋರಿವ॥

೧೪೯"ಅಥೋಪಿ ಮೇ ಅಮಚ್ಚೇಸು, ದೋಸೋ ಕೋಚಿ ನ ವಿಜ್ಜತಿ।
ಅಥೋ ಆರಾ ಅಮಿತ್ತಾ ಮೇ, ಛಾಯಾ ದಕ್ಖಿಣತೋರಿವ॥

೧೫೦"ಕಚ್ಚಿ ತೇ ಸಾದಿಸೀ ಭರಿಯಾ, ಅಸ್ಸವಾ ಪಿಯಭಾಣಿನೀ।
ಪುತ್ತರೂಪಯಸೂಪೇತಾ, ತವ ಛನ್ದವಸಾನುಗಾ॥

೧೫೧"ಅಥೋ ಮೇ ಸಾದಿಸೀ ಭರಿಯಾ, ಅಸ್ಸವಾ ಪಿಯಭಾಣಿನೀ।
ಪುತ್ತರೂಪಯಸೂಪೇತಾ, ಮಮ ಛನ್ದವಸಾನುಗಾ॥

೧೫೨"ಕಚ್ಚಿ ತೇ ಬಹವೋ ಪುತ್ತಾ, ಸುಜಾತಾ ರಟ್ಠವಡ್ಢನ।
ಪಞ್ಞಾಜವೇನ ಸಮ್ಪನ್ನಾ, ಸಮ್ಮೋದನ್ತಿ ತತೋ ತತೋ॥

೧೫೩"ಸತಮೇಕೋ ಚ ಮೇ ಪುತ್ತಾ, ಧತರಟ್ಠ ಮಯಾ ಸುತಾ।
ತೇಸಂ ತ್ವಂ ಕಿಚ್ಚಮಕ್ಖಾಹಿ, ನಾವರುಜ್ಝನ್ತಿ ತೇ ವಚೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕುಸಲನ್ತಿ** ಆರೋಗ್ಯಂ, ಇತರಂ ತಸ್ಸೇವ ವೇವಚನಂ। **ಫೀತನ್ತಿ** ಕಚ್ಚಿ ತೇ ಇದಂ ರಟ್ಠಂ ಫೀತಂ ಸುಭಿಕ್ಖಂ, ಧಮ್ಮೇನ ಚ ನಂ ಅನುಸಾಸಸೀತಿ ಪುಚ್ಛತಿ। **ದೋಸೋತಿ** ಅಪರಾಧೋ। **ಛಾಯಾ ದಕ್ಖಿಣತೋರಿವಾತಿ** ಯಥಾ ನಾಮ ದಕ್ಖಿಣದಿಸಾಭಿಮುಖಾ ಛಾಯಾ ನ ವಡ್ಢತಿ, ಏವಂ ತೇ ಕಚ್ಚಿ ಅಮಿತ್ತಾ ನ ವಡ್ಢನ್ತೀತಿ ವದತಿ। **ಸಾದಿಸೀತಿ** ಜಾತಿಗೋತ್ತಕುಲಪದೇಸೇಹಿ ಸಮಾನಾ। ಏವರೂಪಾ ಹಿ ಅತಿಚಾರಿನೀ ನ ಹೋತಿ। **ಅಸ್ಸವಾತಿ** ವಚನಪಟಿಗ್ಗಾಹಿಕಾ। **ಪುತ್ತರೂಪಯಸೂಪೇತಾತಿ** ಪುತ್ತೇಹಿ ಚ ರೂಪೇನ ಚ ಯಸೇನ ಚ ಉಪೇತಾ। **ಪಞ್ಞಾಜವೇನಾತಿ** ಪಞ್ಞಾವೇಗೇನ ಪಞ್ಞಂ ಜವಾಪೇತ್ವಾ ತಾನಿ ತಾನಿ ಕಿಚ್ಚಾನಿ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತುಂ ಸಮತ್ಥಾತಿ ಪುಚ್ಛತಿ। **ಸಮ್ಮೋದನ್ತಿ ತತೋ ತತೋತಿ** ಯತ್ಥ ಯತ್ಥ ನಿಯುತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ, ತತೋ ತತೋ ಸಮ್ಮೋದನ್ತೇವ, ನ ವಿರುಜ್ಝನ್ತೀತಿ ಪುಚ್ಛತಿ। **ಮಯಾ ಸುತಾತಿ** ಮಯಾ ವಿಸ್ಸುತಾ। ಮಞ್ಞೇ ಲೋಕೋ "ಬಹುಪುತ್ತರಾಜಾ"ತಿ ವದತಿ, ಇತಿ ತೇ ಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಸ್ಸುತಾ ಪಾಕಟಾ ಜಾತಾತಿ ಮಯಾ ಸುತಾ ನಾಮ ಹೋನ್ತೀತಿ ವದತಿ। **ತೇಸಂ ತ್ವಂ ಕಿಚ್ಚಮಕ್ಖಾಹೀತಿ** ತೇಸಂ ಮಮ ಪುತ್ತಾನಂ "ಇದಂ ನಾಮ ಕರೋನ್ತೂ"ತಿ ತ್ವಂ ಕಿಚ್ಚಮಕ್ಖಾಹಿ, ನ ತೇ ವಚನಂ ಅವರುಜ್ಝನ್ತಿ, ಓವಾದಂ ನೇಸಂ ದೇಹೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇನೇವಮಾಹ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಓವಾದಂ ದೇನ್ತೋ ಪಞ್ಚ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ –

೧೫೪"ಉಪಪನ್ನೋಪಿ ಚೇ ಹೋತಿ, ಜಾತಿಯಾ ವಿನಯೇನ ವಾ।
ಅಥ ಪಚ್ಛಾ ಕುರುತೇ ಯೋಗಂ, ಕಿಚ್ಚೇ ಆಪಾಸು ಸೀದತಿ॥

೧೫೫"ತಸ್ಸ ಸಂಹೀರಪಞ್ಞಸ್ಸ, ವಿವರೋ ಜಾಯತೇ ಮಹಾ।
ರತ್ತಿಮನ್ಧೋವ ರೂಪಾನಿ, ಥೂಲಾನಿ ಮನುಪಸ್ಸತಿ॥

೧೫೬"ಅಸಾರೇ ಸಾರಯೋಗಞ್ಞೂ, ಮತಿಂ ನ ತ್ವೇವ ವಿನ್ದತಿ।

සරභෝව ගිරිදුග්ගස්මිං, අන්තරායේව සීදති॥

೧೫೭."ಹೀನಜಚ್ಚೋಪಿ ಚೇ ಹೋತಿ, ಉಟ್ಠಾತಾ ಧಿತಿಮಾ ನರೋ।
ಆಚಾರಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ, ನಿಸೇ ಅಗ್ಗೀವ ಭಾಸತಿ॥

೧೫೮."ಏತಂ ಮೇ ಉಪಮಂ ಕತ್ವಾ, ಪುತ್ತೇ ವಿಜ್ಜಾಸು ವಾಚಯ।
ಸಂವಿರೂಳ್ಹೇಥ ಮೇಧಾವೀ, ಖೇತ್ತೇ ಬೀಜಂವ ವುಟ್ಠಿಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವಿನಯೇನಾ**ತಿ ಆಚಾರೇನ। **ಪಚ್ಛಾ ಕುರುತೇ ಯೋಗ**ನ್ತಿ ಯೋ ಚೇ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಸಿಕ್ಖಾಸು ದಹರಕಾಲೇ ಯೋಗಂ ವೀರಿಯಂ ಅಕತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇ ಕರೋತಿ, ಏವರೂಪೋ ಪಚ್ಛಾ ತಥಾರೂಪೇ ದುಕ್ಖೇ ವಾ ಆಪದಾಸು ವಾ ಉಪ್ಪನ್ನಾಸು ಸೀದತಿ, ಅತ್ತಾನಂ ಉದ್ಧರಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ। **ತಸ್ಸ ಸಂಹೀರಪಞ್ಞಸ್ಸಾ**ತಿ ತಸ್ಸ ಅಸಿಕ್ಖಿತತ್ತಾ ತತೋ ತತೋ ಹರಿತಬ್ಬಪಞ್ಞಸ್ಸ ನಿಚ್ಚಂ ಚಲಬುದ್ಧಿನೋ। **ವಿವರೋ**ತಿ ಭೋಗಾದೀನಂ ಛಿದ್ದಂ, ಪರಿಹಾನೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ರತ್ತಿಮನ್ಧೋ**ತಿ ರತ್ತನ್ಧೋ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - "ಯಥಾ ರತ್ತನ್ಧೋ ರತ್ತಿಕಾಣೋ ರತ್ತಿಂ ಚನ್ದೋಭಾಸಾದೀಹಿ ಥೂಲರೂಪಾನೇವ ಪಸ್ಸತಿ, ಸುಖುಮಾನಿ ಪಸ್ಸಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಏವಂ ಅಸಿಕ್ಖಿತೋ ಸಂಹೀರಪಞ್ಞೋ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿದೇವ ಭಯೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಸುಖುಮಾನಿ ಕಿಚ್ಚಾನಿ ಪಸ್ಸಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಓಳಾರಿಕೇಯೇವ ಪಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಮಾ ತವ ಪುತ್ತೇ ದಹರಕಾಲೇಯೇವ ಸಿಕ್ಖಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ।

ಅಸಾರೇತಿ ನಿಸ್ಸಾರೇ ಲೋಕಾಯತವೇದಸಮಯೇ। **ಸಾರಯೋಗಞ್ಞೂ**ತಿ ಸಾರಯುತ್ತೋ ಏಸ ಸಮಯೋತಿ ಮಞ್ಞಮಾನೋ। **ಮತಿಂ ನ ತ್ವೇವ ವಿನ್ದತೀ**ತಿ ಬಹುಂ ಸಿಕ್ಖಿತ್ವಾಪಿ ಪಞ್ಞಂ ನ ಲಭತಿಯೇವ। **ಗಿರಿದುಗ್ಗಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಸೋ ಏವರೂಪೋ ಯಥಾ ನಾಮ ಸರಭೋ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ವಿಸಮಮ್ಪಿ ಸಮನ್ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನೋ ಗಿರಿದುಗ್ಗೇ ವೇಗೇನಾಗಚ್ಛನ್ತೋ ನರಕಪಪಾತಂ ಪತಿತ್ವಾ ಅನ್ತರಾಯೇವ ಸೀದತಿ, ಆವಾಸಂ ನ ಪಾಪುಣಾತಿ, ಏವಮೇತಂ ಅಸಾರಂ ಲೋಕಾಯತವೇದಸಮಯಂ ಸಾರಸಞ್ಞಾಯ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಮಹಾವಿನಾಸಂ ಪಾಪುಣಾತಿ। ತಸ್ಮಾ ತವ ಪುತ್ತೇ ಅತ್ಥನಿಸ್ಸಿತೇಸು ವಡ್ಢಿಆವಹೇಸು ಕಿಚ್ಚೇಸು ಯೋಜೇತ್ವಾ ಸಿಕ್ಖಾಪೇಹೀತಿ। **ನಿಸೇ ಅಗ್ಗೀವಾ**ತಿ ಮಹಾರಾಜ, ಹೀನಜಾತಿಕೋಪಿ ಉಟ್ಠಾನಾದಿಗುಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ರತ್ತಿಂ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ ವಿಯ ಓಭಾಸತಿ। **ಏತಂ ಮೇ**ತಿ ಏತಂ ಮಯಾ ವುತ್ತಂ ರತ್ತನ್ಧಞ್ಚ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧಞ್ಚ ಉಪಮಂ ಕತ್ವಾ ತವ ಪುತ್ತೇ ವಿಜ್ಜಾಸು ವಾಚಯ, ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಯುತ್ತಾಸು ಸಿಕ್ಖಾಸು ಯೋಜೇಹಿ। ಏವಂ ಯುತ್ತೋ ಹಿ ಯಥಾ ಸುಖೇತ್ತೇ ಸುವುಟ್ಠಿಯಾ ಬೀಜಂ ಸಂವಿರೂಹತಿ, ತಥೇವ ಮೇಧಾವೀ ಸಂವಿರೂಹತಿ, ಯಸೇನ ಚ ಭೋಗೇಹಿ ಚ ವಡ್ಢತೀತಿ।

ಏವಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ರಞ್ಞೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ, ದೇವಿಯಾ ದೋಹಳೋ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ ಅರುಣುಗ್ಗಮನವೇಲಾಯಮೇವ ರಾಜಾನಂ ಪಞ್ಚಸು ಸೀಲೇಸು ಪತಿಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಅಪ್ಪಮಾದೇನ ಓವದಿತ್ವಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸುಮುಖೇನ ಉತ್ತರಸೀಹಪಞ್ಜರೇನ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಚಿತ್ತಕೂಟಮೇವ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ಏವಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಇಮಿನಾ ಮಮತ್ಥಾಯ ಜೀವಿತಂ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಮೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಲುದ್ದೋ ಛನ್ನೋ ಅಹೋಸಿ, ರಾಜಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ದೇವೀ ಖೇಮಾಭಿಕ್ಖುನೀ, ಹಂಸಪರಿಸಾ ಸಾಕಿಯಗಣೋ, ಸುಮುಖೋ ಆನನ್ದೋ, ಹಂಸರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸೀ"ನ್ತಿ।

ಚೂಳಹಂಸಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಛಟ್ಠಾ।

[೫೦೩] ೭. ಸತ್ತಿಗುಮ್ಬಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಮಿಗಲುದ್ದೋ ಮಹಾರಾಜಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಮದ್ದಕುಚ್ಛಿಸ್ಮಿಂ ಮಿಗದಾಯೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದೇವದತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ದೇವದತ್ತೇನ ಹಿ ಸಿಲಾಯ ಪವಿದ್ಧಾಯ ಭಗವತೋ ಪಾದೇ ಸಕಲಿಕಾಯ ಖತೇ ಬಲವವೇದನಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ತಥಾಗತಸ್ಸ ದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ

ಬಹೂ ಭಿಕ್ಖೂ ಸನ್ನಿಪತಿಂಸು। ಅಥ ಭಗವಾ ಪರಿಸಂ ಸನ್ನಿಪತಿತಂ ದಿಸ್ವಾ “ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಂ ಸೇನಾಸನಂ ಅತಿಸಮ್ಬಾಧಂ, ಸನ್ನಿಪಾತೋ ಮಹಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಮಂ ಮಞ್ಚಸಿವಿಕಾಯ ಮದ್ದಕುಚ್ಛಿಂ ನೇಥಾ”ತಿ ಆಹ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಥಾ ಕರಿಂಸು। ಜೀವಕೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪಾದಂ ಫಾಸುಕಂ ಅಕಾಸಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಸಿನ್ನಾವ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ “ಆವುಸೋ, ದೇವದತ್ತೋ ಸಯಮ್ಪಿ ಪಾಪೋ, ಪರಿಸಾಪಿಸ್ಸ ಪಾಪಾ, ಇತಿ ಸೋ ಪಾಪೋ ಪಾಪಪರಿವಾರೋವ ವಿಹರತೀ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ “ಕಿಂ ಕಥೇಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಇದಂ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ದೇವದತ್ತೋ ಪಾಪೋ ಪಾಪಪರಿವಾರೋಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಉತ್ತರಪಞ್ಚಾಲನಗರೇ ಪಞ್ಚಾಲೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ ಅರಞ್ಞಾಯತನೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸಾನುಪಬ್ಬತೇ ಸಿಮ್ಬಲಿವನೇ ಏಕಸ್ಸ ಸುವರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ದ್ವೇ ಭಾತರೋ ಅಹೇಸುಂ। ತಸ್ಸ ಪನ ಪಬ್ಬತಸ್ಸ ಉಪರಿವಾತೇ ಚೋರಗಾಮಕೋ ಅಹೋಸಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಚೋರಸತಾನಂ ನಿವಾಸೋ, ಅಧೋವಾತೇ ಅಸ್ಸಮೋ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇಸಿಸತಾನಂ ನಿವಾಸೋ। ತೇಸಂ ಸುವಪೋತಕಾನಂ ಪಕ್ಖನಿಕ್ಖಮನಕಾಲೇ ವಾತಮಣ್ಡಲಿಕಾ ಉದಪಾದಿ। ತಾಯ ಪಹಟೋ ಏಕೋ ಸುವಪೋತಕೋ ಚೋರಗಾಮಕೇ ಚೋರಾನಂ ಆವುಧನ್ತರೇ ಪತಿತೋ, ತಸ್ಸ ತತ್ಥ ಪತಿತತ್ತಾ “ಸತ್ತಿಗುಮ್ಬೋ”ತ್ವೇವ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ಏಕೋ ಅಸ್ಸಮೇ ವಾಲುಕತಲೇ ಪುಪ್ಫನ್ತರೇ ಪತಿ, ತಸ್ಸ ತತ್ಥ ಪತಿತತ್ತಾ “ಪುಪ್ಫಕೋ”ತ್ವೇವ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ಸತ್ತಿಗುಮ್ಬೋ ಚೋರಾನಂ ಅನ್ತರೇ ವಡ್ಢಿತೋ, ಪುಪ್ಫಕೋ ಇಸೀನಂ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ರಾಜಾ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತೋ ರಥವರಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಮಿಗವಧಾಯ ನಗರತೋ ನಾತಿದೂರೇ ಸುಪುಪ್ಫಿತಫಲಿತಂ ರಮಣೀಯಂ ಉಪಗುಮ್ಬವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ “ಯಸ್ಸ ಪಸ್ಸೇನ ಮಿಗೋ ಪಲಾಯತಿ, ತಸ್ಸೇವ ಗೀವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ರಥಾ ಓರುಯ್ಹ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ದಿನ್ನೇ ಕೋಟ್ಠಕೇ ಧನುಂ ಆದಾಯ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಪುರಿಸೇಹಿ ಮಿಗಾನಂ ಉಟ್ಠಾಪನತ್ಥಾಯ ವನಗುಮ್ಬೇಸು ಪೋಥಿಯಮಾನೇಸು ಏಕೋ ಏಣಿಮಿಗೋ ಉಟ್ಠಾಯ ಗಮನಮಗ್ಗಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ರಞ್ಞೋ ಠಿತಟ್ಠಾನಸ್ಸೇವ ವಿವಿತ್ತತಂ ದಿಸ್ವಾ ತದಭಿಮುಖೋ ಪಕ್ಖನ್ದಿತ್ವಾ ಪಲಾಯಿ। ಅಮಚ್ಚಾ “ಕಸ್ಸ ಪಸ್ಸೇನ ಮಿಗೋ ಪಲಾಯಿತೋ”ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತಾ “ರಞ್ಞೋ ಪಸ್ಸೇನಾ”ತಿ ಞತ್ವಾ ರಞ್ಞಾ ಸದ್ಧಿಂ ಕೇಳಿಂ ಕರಿಂಸು। ರಾಜಾ ಅಸ್ಮಿಮಾನೇನ ತೇಸಂ ಕೇಳಿಂ ಅಸಹನ್ತೋ “ಇದಾನಿ ತಂ ಮಿಗಂ ಗಹೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ರಥಂ ಆರುಯ್ಹ “ಸೀಘಂ ಪೇಸೇಹೀ”ತಿ ಸಾರಥಿಂ ಆಣಾಪೇತ್ವಾ ಮಿಗೇನ ಗತಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ। ರಥಂ ವೇಗೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಪರಿಸಾ ಅನುಬನ್ಧಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ರಾಜಾ ಸಾರಥಿದುತಿಯೋ ಯಾವ ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕಾ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಮಿಗಂ ಅದಿಸ್ವಾ ನಿವತ್ತನ್ತೋ ತಸ್ಸ ಚೋರಗಾಮಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ರಮಣೀಯಂ ಕನ್ದರಂ ದಿಸ್ವಾ ರಥಾ ಓರುಯ್ಹ ನ್ಹತ್ವಾ ಚ ಪಿವಿತ್ವಾ ಚ ಪಚ್ಚುತ್ತರಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸಾರಥಿ ರಥಸ್ಸ ಉತ್ತರತ್ಥರಣಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಸಯನಂ ರುಕ್ಖಚ್ಛಾಯಾಯ ಪಞ್ಞಪೇಸಿ, ಸೋ ತತ್ಥ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಸಾರಥಿಪಿ ತಸ್ಸ ಪಾದೇ ಸಮ್ಬಾಹನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ। ರಾಜಾ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ನಿದ್ದಾಯತಿ ಚೇವ ಪಬುಜ್ಝತಿ ಚ।

ಚೋರಗಾಮವಾಸಿನೋ ಚೋರಾಪಿ ರಞ್ಞೋ ಆರಕ್ಖಣತ್ಥಾಯ ಅರಞ್ಞಮೇವ ಪವಿಸಿಂಸು। ಚೋರಗಾಮಕೇ ಸತ್ತಿಗುಮ್ಬೋ ಚೇವ ಭತ್ತರನ್ಧಕೋ ಪತಿಕೋಲಮ್ಬೋ ನಾಮೇಕೋ ಪುರಿಸೋ ಚಾತಿ ದ್ವೇವ ಓಹೀಯಿಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸತ್ತಿಗುಮ್ಬೋ ಗಾಮಕಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ದಿಸ್ವಾ “ಇಮಂ ನಿದ್ದಾಯಮಾನಮೇವ ಮಾರೇತ್ವಾ ಆಭರಣಾನಿ ಗಹೇಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪತಿಕೋಲಮ್ಬಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಕಾರಣಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಪಞ್ಚ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೫೯. ಮಿಗಲುದ್ದೋ ಮಹಾರಾಜಾ, ಪಞ್ಚಾಲಾನಂ ರಥೇಸಭೋ।
ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಸಹ ಸೇನಾಯ, ಓಗಣೋ ವನಮಾಗಮಾ॥

೧೬೦. ತತ್ಥದ್ದಸಾ ಅರಞ್ಞಸ್ಮಿಂ, ತಕ್ಕರಾನಂ ಕುಟಿಂ ಕತಂ।
ತಸ್ಸಾ ಕುಟಿಯಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ, ಸುವೋ ಲುದ್ದಾನಿ ಭಾಸತಿ॥

೧೬೧"ಸಮ್ಪನ್ನವಾಹನೋ ಪೋಸೋ, ಯುವಾ ಸಮ್ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲೋ।
ಸೋಭತಿ ಲೋಹಿತುಣ್ಹೀಸೋ, ದಿವಾ ಸೂರಿಯೋವ ಭಾಸತಿ॥

೧೬೨"ಮಜ್ಝನ್ತಿಕೇ ಸಮ್ಪತಿಕೇ, ಸುತ್ತೋ ರಾಜಾ ಸಸಾರಥಿ।
ಹನ್ದಸ್ಸಾಭರಣಂ ಸಬ್ಬಂ, ಗಣ್ಹಾಮ ಸಾಹಸಾ ಮಯಂ॥

೧೬೩"ನಿಸೀಥೇಪಿ ರಹೋದಾನಿ, ಸುತ್ತೋ ರಾಜಾ ಸಸಾರಥಿ।
ಆದಾಯ ವತ್ಥಂ ಮಣಿಕುಣ್ಡಲಞ್ಚ, ಹನ್ತ್ವಾನ ಸಾಖಾಹಿ ಅವತ್ಥರಾಮಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಿಗಲುದ್ದೋತಿ** ಲುದ್ದೋ ವಿಯ ಮಿಗಾನಂ ಗವೇಸನತೋ "ಮಿಗಲುದ್ದೋ"ತಿ ವುತ್ತೋ। **ಓಗಣೋತಿ** ಗಣಾ ಓಹೀನೋ ಪರಿಹೀನೋ ಹುತ್ವಾ। **ತಕ್ಕರಾನಂ ಕುಟಿಂ ಕತನ್ತಿ** ಸೋ ರಾಜಾ ತತ್ಥ ಅರಞ್ಞೇ ಚೋರಾನಂ ವಸನತ್ಥಾಯ ಕತಂ ಗಾಮಕಂ ಅದ್ದಸ। **ತಸ್ಸಾತಿ** ತತೋ ಚೋರಕುಟಿತೋ। **ಲುದ್ದಾನಿ ಭಾಸತೀತಿ** ಪತಿಕೋಲಮ್ಬೇನ ಸದ್ಧಿಂ ದಾರುಣಾನಿ ವಚನಾನಿ ಕಥೇತಿ। **ಸಮ್ಪನ್ನವಾಹನೋತಿ** ಸಮ್ಪನ್ನಅಸ್ಸವಾಹನೋ। **ಲೋಹಿತುಣ್ಹೀಸೋತಿ** ರತ್ತೇನ ಉಣ್ಹೀಸಪಟ್ಟೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಸಮ್ಪತಿಕೇತಿ** ಸಮ್ಪತಿ ಇದಾನಿ, ಏವರೂಪೇ ಠಿತಮಜ್ಝನ್ತಿಕಕಾಲೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಾಹಸಾತಿ** ಸಾಹಸೇನ ಪಸಯ್ಹಾಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾಮಾತಿ ವದತಿ। **ನಿಸೀಥೇಪಿ ರಹೋದಾನೀತಿ** ನಿಸೀಥೇಪಿ ಇದಾನಿಪಿ ರಹೋ। ಇದಂ ವದತಿ - ಯಥಾ ನಿಸೀಥೇ ಅಡ್ಢರತ್ತಸಮಯೇ ಮನುಸ್ಸಾ ಕಿಲನ್ತಾ ಸಯನ್ತಿ, ರಹೋ ನಾಮ ಹೋತಿ, ಇದಾನಿ ಠಿತಮಜ್ಝನ್ತಿಕೇಪಿ ಕಾಲೇ ತಥೇವಾತಿ। **ಹನ್ತ್ವಾನಾತಿ** ರಾಜಾನಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ವತ್ಥಾಭರಣಾನಿಸ್ಸ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಥ ನಂ ಪಾದೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತೇ ಸಾಖಾಹಿ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇಮಾತಿ।

ಇತಿ ಸೋ ವೇಗೇನ ಸಕಿಂ ನಿಕ್ಖಮತಿ, ಸಕಿಂ ಪತಿಕೋಲಮ್ಬಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ರಾಜಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಭೀತೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೬೪"ಕಿನ್ನು ಉಮ್ಮತ್ತರೂಪೋವ, ಸತ್ತಿಗುಮ್ಬ ಪಭಾಸಸಿ।
ದುರಾಸದಾ ಹಿ ರಾಜಾನೋ, ಅಗ್ಗಿ ಪಜ್ಜಲಿತೋ ಯಥಾ"ತಿ॥

ಅಥ ನಂ ಸುವೋ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

೧೬೫"ಅಥ ತ್ವಂ ಪತಿಕೋಲಮ್ಬ, ಮತ್ತೋ ಥುಲ್ಲಾನಿ ಗಜ್ಜಸಿ।
ಮಾತರಿ ಮಯ್ಹ ನಗ್ಗಾಯ, ಕಿನ್ನು ತ್ವಂ ವಿಜಿಗುಚ್ಛಸೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಥ ತ್ವನ್ತಿ** ನನು ತ್ವಂ। **ಮತ್ತೋತಿ** ಚೋರಾನಂ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಸುರಂ ಲಭಿತ್ವಾ ತಾಯ ಮತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಪುಬ್ಬೇ ಮಹಾಗಜ್ಜಿತಾನಿ ಗಜ್ಜಸಿ। **ಮಾತರೀತಿ** ಚೋರಜೇಟ್ಠಕಸ್ಸ ಭರಿಯಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ। ಸಾ ಕಿರ ತದಾ ಸಾಖಾಭಙ್ಗಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಚರತಿ। **ವಿಜಿಗುಚ್ಛಸೇತಿ** ಮಮ ಮಾತರಿ ನಗ್ಗಾಯ ಕಿನ್ನು ತ್ವಂ ಇದಾನಿ ಚೋರಕಮ್ಮಂ ಜಿಗುಚ್ಛಸಿ, ಕಾತುಂ ನ ಇಚ್ಛಸೀತಿ।

ರಾಜಾ ಪಬುಜ್ಝಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮನುಸ್ಸಭಾಸಾಯ ಕಥೇನ್ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಸಪ್ಪಟಿಭಯಂ ಇದಂ ಠಾನ"ನ್ತಿ ಸಾರಥಿಂ ಉಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೬೬"ಉಟ್ಠೇಹಿ ಸಮ್ಮ ತರಮಾನೋ, ರಥಂ ಯೋಜೇಹಿ ಸಾರಥಿ।
ಸಕುಣೋ ಮೇ ನ ರುಚ್ಚತಿ, ಅಞ್ಞಂ ಗಚ್ಛಾಮ ಅಸ್ಸಮ"ನ್ತಿ॥

ಸೋಪಿ ಸೀಘಂ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ರಥಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೯೭."ಯುತ್ತೋ ರಥೋ ಮಹಾರಾಜ, ಯುತ್ತೋ ಚ ಬಲವಾಹನೋ।
ಅಧಿತಿಟ್ಠ ಮಹಾರಾಜ, ಅಞ್ಞಂ ಗಚ್ಛಾಮ ಅಸ್ಸಮ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಬಲವಾಹನೋ**ತಿ ಬಲವವಾಹನೋ, ಮಹಾಥಾಮಅಸ್ಸಸಮ್ಪನ್ನೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಧಿತಿಟ್ಠಾ**ತಿ ಅಭಿರುಹ।

ಅಭಿರುಳ್ಹಮತ್ತೇಯೇವ ಚ ತಸ್ಮಿಂ ಸಿನ್ಧವಾ ವಾತವೇಗೇನ ಪಕ್ಖನ್ದಿಂಸು। ಸತ್ತಿಗುಮ್ಬೋ ರಥಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಂವೇಗಪ್ಪತ್ತೋ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೯೮."ಕೋ ನುಮೇವ ಗತಾ ಸಬ್ಬೇ, ಯೇ ಅಸ್ಮಿಂ ಪರಿಚಾರಕಾ।
ಏಸ ಗಚ್ಛತಿ ಪಞ್ಚಾಲೋ, ಮುತ್ತೋ ತೇಸಂ ಅದಸ್ಸನಾ॥

೧೯೯."ಕೋದಣ್ಡಕಾನಿ ಗಣ್ಹಥ, ಸತ್ತಿಯೋ ತೋಮರಾನಿ ಚ।
ಏಸ ಗಚ್ಛತಿ ಪಞ್ಚಾಲೋ, ಮಾ ವೋ ಮುಞ್ಚಿತ್ಥ ಜೀವತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕೋ ನುಮೇ**ತಿ ಕುಹಿಂ ನು ಇಮೇ। **ಅಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅಸ್ಸಮೇ। **ಪರಿಚಾರಕಾ**ತಿ ಚೋರಾ। **ಅದಸ್ಸನಾ**ತಿ ಏತೇಸಂ ಚೋರಾನಂ ಅದಸ್ಸನೇನ ಮುತ್ತೋ ಏಸ ಗಚ್ಛತೀತಿ, ಏತೇಸಂ ಹತ್ಥತೋ ಮುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಏಸ ಅದಸ್ಸನಂ ಗಚ್ಛತೀತಿಪಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕೋದಣ್ಡಕಾನೀ**ತಿ ಧನೂನಿ। **ಜೀವತ**ನ್ತಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಜೀವನ್ತಾನಂ ಮಾ ಮುಞ್ಚಿತ್ಥ, ಆವುಧಹತ್ಥಾ ಧಾವಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹಥ ನನ್ತಿ।

ಏವಂ ತಸ್ಸ ವಿರವಿತ್ವಾ ಅಪರಾಪರಂ ಧಾವನ್ತಸ್ಸೇವ ರಾಜಾ ಇಸೀನಂ ಅಸ್ಸಮಂ ಪತ್ತೋ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಇಸಯೋ ಫಲಾಫಲತ್ಥಾಯ ಗತಾ । ಏಕೋ ಪುಪ್ಫಕಸುವೋವ ಅಸ್ಸಮಪದೇ ಠಿತೋ ಹೋತಿ। ಸೋ ರಾಜಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಂ ಕತ್ವಾ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಮಕಾಸಿ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಚತಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೮೦."ಅಥಾಪರೋ ಪಟಿನನ್ದಿತ್ಥ, ಸುವೋ ಲೋಹಿತತುಣ್ಡಕೋ।
ಸ್ವಾಗತಂ ತೇ ಮಹಾರಾಜ, ಅಥೋ ತೇ ಅದುರಾಗತಂ।
ಇಸ್ಸರೋಸಿ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ, ಯಂ ಇಧತ್ಥಿ ಪವೇದಯ॥

೧೮೧."ತಿಣ್ಡುಕಾನಿ ಪಿಯಾಲಾನಿ, ಮಧುಕೇ ಕಾಸುಮಾರಿಯೋ।
ಫಲಾನಿ ಖುದ್ದಕಪ್ಪಾನಿ, ಭುಞ್ಜ ರಾಜ ವರಂ ವರಂ॥

೧೮೨."ಇದಮ್ಪಿ ಪಾನೀಯಂ ಸೀತಂ, ಆಭತಂ ಗಿರಿಗಬ್ಭರಾ।
ತತೋ ಪಿವ ಮಹಾರಾಜ, ಸಚೇ ತ್ವಂ ಅಭಿಕಙ್ಖಸಿ॥

೧೮೩."ಅರಞ್ಞಂ ಉಞ್ಛಾಯ ಗತಾ, ಯೇ ಅಸ್ಮಿಂ ಪರಿಚಾರಕಾ।
ಸಯಂ ಉಟ್ಠಾಯ ಗಣ್ಹವ್ಹೋ, ಹತ್ಥಾ ಮೇ ನತ್ಥಿ ದಾತವೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪಟಿನನ್ದಿತ್ಥಾ**ತಿ ರಾಜಾನಂ ದಿಸ್ವಾವ ತುಸ್ಸಿ। **ಲೋಹಿತತುಣ್ಡಕೋ**ತಿ ರತ್ತತುಣ್ಡೋ ಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತೋ । **ಮಧುಕೇ**ತಿ ಮಧುಕಫಲಾನಿ। **ಕಾಸುಮಾರಿಯೋ**ತಿ ಏವಂನಾಮಕಾನಿ ಫಲಾನಿ, ಕಾರಫಲಾನಿ ವಾ। **ತತೋ ಪಿವಾ**ತಿ ತತೋ

ಪಾನೀಯಮಾಳತೋ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವ। **ಯೇ ಅಸ್ಮಿಂ ಪರಿಚಾರಕಾ**ತಿ ಮಹಾರಾಜ, ಯೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅಸ್ಸಮೇ ವಿಚರಣಕಾ ಇಸಯೋ, ತೇ ಅರಞ್ಞಂ ಉಞ್ಛಾಯ ಗತಾ। **ಗಣ್ಹವ್ಹೋ**ತಿ ಫಲಾಫಲಾನಿ ಗಣ್ಹಥ। **ದಾತವೇ**ತಿ ದಾತುಂ।

ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಪಟಿಸನ್ಥಾರೇ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಗಾಥಾದ್ವಯಮಾಹ -

೧೭೪."ಭದ್ದಕೋ ವತಯಂ ಪಕ್ಖೀ, ದಿಜೋ ಪರಮಧಮ್ಮಿಕೋ।
ಅಥೇಸೋ ಇತರೋ ಪಕ್ಖೀ, ಸುವೋ ಲುದ್ದಾನಿ ಭಾಸತಿ॥

೧೭೫."ಏತಂ ಹನಥ ಬನ್ಧಥ, ಮಾ ವೋ ಮುಞ್ಚಿತ್ಥ ಜೀವತಂ'।
ಇಚ್ಚೇವಂ ವಿಲಪನ್ತಸ್ಸ, ಸೋತ್ಥಿಂ ಪತ್ತೋಸ್ಮಿ ಅಸ್ಸಮ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಇತರೋ**ತಿ ಚೋರಕುಟಿಯಂ ಸುವಕೋ। **ಇಚ್ಚೇವ**ನ್ತಿ ಅಹಂ ಪನ ತಸ್ಸ ಏವಂ ವಿಲಪನ್ತಸ್ಸೇವ ಇಮಂ ಅಸ್ಸಮಂ ಸೋತ್ಥಿನಾ ಪತ್ತೋ।

ರಞ್ಞೋ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಪುಪ್ಫಕೋ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೭೬."ಭಾತರೋಸ್ಮ ಮಹಾರಾಜ, ಸೋದರಿಯಾ ಏಕಮಾತುಕಾ।
ಏಕರುಕ್ಖಸ್ಮಿಂ ಸಂವಡ್ಢಾ, ನಾನಾಖೇತ್ತಗತಾ ಉಭೋ॥

೧೭೭."ಸತ್ತಿಗುಮ್ಬೋ ಚ ಚೋರಾನಂ, ಅಹಞ್ಚ ಇಸಿನಂ ಇಧ।
ಅಸತಂ ಸೋ, ಸತಂ ಅಹಂ, ತೇನ ಧಮ್ಮೇನ ನೋ ವಿನಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಭಾತರೋಸ್ಮಾ**ತಿ ಮಹಾರಾಜ, ಸೋ ಚ ಅಹಞ್ಚ ಉಭೋ ಭಾತರೋ ಹೋಮ। **ಚೋರಾನ**ನ್ತಿ ಸೋ ಚೋರಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಸಂವಡ್ಢೋ, ಅಹಂ ಇಸೀನಂ ಸನ್ತಿಕೇ । **ಅಸತಂ ಸೋ, ಸತಂ ಅಹ**ನ್ತಿ ಸೋ ಅಸಾಧೂನಂ ದುಸ್ಸೀಲಾನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಉಪಗತೋ, ಅಹಂ ಸಾಧೂನಂ ಸೀಲವನ್ತಾನಂ। **ತೇನ ಧಮ್ಮೇನ ನೋ ವಿನಾ**ತಿ ಮಹಾರಾಜ, ತಂ ಸತ್ತಿಗುಮ್ಬಂ ಚೋರಾ ಚೋರಧಮ್ಮೇನ ಚೋರಕಿರಿಯಾಯ ವಿನೇಸುಂ, ಮಂ ಇಸಯೋ ಇಸಿಧಮ್ಮೇನ ಇಸಿಸೀಲಾಚಾರೇನ, ತಸ್ಮಾ ಸೋಪಿ ತೇನ ಚೋರಧಮ್ಮೇನ ನೋ ವಿನಾ ಹೋತಿ, ಅಹಮ್ಪಿ ಇಸಿಧಮ್ಮೇನ ನೋ ವಿನಾ ಹೋಮೀತಿ।

ಇದಾನಿ ತಂ ಧಮ್ಮಂ ವಿಭಜನ್ತೋ ಗಾಥಾದ್ವಯಮಾಹ -

೧೭೮."ತತ್ಥ ವಧೋ ಚ ಬನ್ಧೋ ಚ, ನಿಕತೀ ವಞ್ಚನಾನಿ ಚ।
ಆಲೋಪಾ ಸಾಹಸಾಕಾರಾ, ತಾನಿ ಸೋ ತತ್ಥ ಸಿಕ್ಖತಿ॥

೧೭೯."ಇಧ ಸಚ್ಚಞ್ಚ ಧಮ್ಮೋ ಚ, ಅಹಿಂಸಾ ಸಂಯಮೋ ದಮೋ।
ಆಸನೂದಕದಾಯೀನಂ, ಅಙ್ಕೇ ವದ್ಧೋಸ್ಮಿ ಭಾರಧಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನಿಕತೀ**ತಿ ಪತಿರೂಪಕೇನ ವಞ್ಚನಾ। **ವಞ್ಚನಾನೀ**ತಿ ಉಜುಕವಞ್ಚನಾನೇವ। **ಆಲೋಪಾ**ತಿ ದಿವಾ ಗಾಮಘಾತಾ। **ಸಾಹಸಾಕಾರಾ**ತಿ ಗೇಹಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಮರಣೇನ ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ಸಾಹಸಿಕಕಮ್ಮಕರಣಾನಿ। **ಸಚ್ಚ**ನ್ತಿ ಸಭಾವೋ। **ಧಮ್ಮೋ**ತಿ ಸುಚರಿತಧಮ್ಮೋ। **ಅಹಿಂಸಾ**ತಿ ಮೇತ್ತಾಪುಬ್ಬಭಾಗೋ। **ಸಂಯಮೋ**ತಿ ಸೀಲಸಂಯಮೋ। **ದಮೋ**ತಿ ಇನ್ದ್ರಿಯದಮನಂ। **ಆಸನೂದಕದಾಯೀನ**ನ್ತಿ ಅಬ್ಭಾಗತಾನಂ ಆಸನಞ್ಚ ಉದಕಞ್ಚ ದಾನಸೀಲಾನಂ। **ಭಾರಧಾ**ತಿ ರಾಜಾನಂ ಆಲಪತಿ।

ಇದಾನಿ ರಞ್ಞೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೮೦"ಯಂ ಯಞ್ಹಿ ರಾಜ ಭಜತಿ, ಸನ್ತಂ ವಾ ಯದಿ ವಾ ಅಸಂ।
ಸೀಲವನ್ತಂ ವಿಸೀಲಂ ವಾ, ವಸಂ ತಸ್ಸೇವ ಗಚ್ಛತಿ॥

೧೮೧"ಯಾದಿಸಂ ಕುರುತೇ ಮಿತ್ತಂ, ಯಾದಿಸಂ ಚೂಪಸೇವತಿ।
ಸೋಪಿ ತಾದಿಸಕೋ ಹೋತಿ, ಸಹವಾಸೋ ಹಿ ತಾದಿಸೋ॥

೧೮೨"ಸೇವಮಾನೋ ಸೇವಮಾನಂ, ಸಮ್ಫುಟ್ಠೋ ಸಮ್ಫುಸಂ ಪರಂ।
ಸರೋ ದಿದ್ಧೋ ಕಲಾಪಂವ, ಅಲಿತ್ತಮುಪಲಿಮ್ಪತಿ।
ಉಪಲೇಪಭಯಾ ಧೀರೋ, ನೇವ ಪಾಪಸಖಾ ಸಿಯಾ॥

೧೮೩"ಪೂತಿಮಚ್ಛಂ ಕುಸಗ್ಗೇನ, ಯೋ ನರೋ ಉಪನಯ್ಹತಿ।
ಕುಸಾಪಿ ಪೂತಿ ವಾಯನ್ತಿ, ಏವಂ ಬಾಲೂಪಸೇವನಾ॥

೧೮೪"ತಗರಞ್ಚ ಪಲಾಸೇನ, ಯೋ ನರೋ ಉಪನಯ್ಹತಿ।
ಪತ್ತಾಪಿ ಸುರಭಿ ವಾಯನ್ತಿ, ಏವಂ ಧೀರೂಪಸೇವನಾ॥

೧೮೫"ತಸ್ಮಾ ಪತ್ತಪುಟಸ್ಸೇವ, ಞತ್ವಾ ಸಮ್ಪಾಕಮತ್ತನೋ।
ಅಸನ್ತೇ ನೋಪಸೇವೇಯ್ಯ, ಸನ್ತೇ ಸೇವೇಯ್ಯ ಪಣ್ಡಿತೋ।
ಅಸನ್ತೋ ನಿರಯಂ ನೇನ್ತಿ, ಸನ್ತೋ ಪಾಪೇನ್ತಿ ಸುಗ್ಗತಿ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸನ್ತಂ ವಾ ಯದಿ ವಾ ಅಸ**ನ್ತಿ ಸಪ್ಪುರಿಸಂ ವಾ ಅಸಪ್ಪುರಿಸಂ ವಾ। **ಸೇವಮಾನೋ ಸೇವಮಾನ**ನ್ತಿ ಸೇವಿಯಮಾನೋ ಆಚರಿಯೋ ಸೇವಮಾನಂ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಂ। **ಸಮ್ಫುಟ್ಠೋ**ತಿ ಅನ್ತೇವಾಸಿನಾ ವಾ ಫುಟ್ಠೋ ಆಚರಿಯೋ। **ಸಮ್ಫುಸಂ ಪರ**ನ್ತಿ ಪರಂ ಆಚರಿಯಂ ಸಮ್ಫುಸನ್ತೋ ಅನ್ತೇವಾಸೀ ವಾ। **ಅಲಿತ್ತ**ನ್ತಿ ತಂ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಂ ಪಾಪಧಮ್ಮೇನ ಅಲಿತ್ತಂ ಸೋ ಆಚರಿಯೋ ವಿಸದಿದ್ಧೋ ಸರೋ ಸೇಸಂ ಸರಕಲಾಪಂ ವಿಯ ಲಿಮ್ಪತಿ। **ಏವಂ ಬಾಲೂಪಸೇವನಾ**ತಿ ಬಾಲೂಪಸೇವೀ ಹಿ ಪೂತಿಮಚ್ಛಂ ಉಪನಯ್ಹನಕುಸಗ್ಗಂ ವಿಯ ಹೋತಿ, ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಅಕರೋನ್ತೋಪಿ ಅವಣ್ಣಂ ಅಕಿತ್ತಿಂ ಲಭತಿ। **ಧೀರೂಪಸೇವನಾ**ತಿ ಧೀರೂಪಸೇವೀ ಪುಗ್ಗಲೋ ತಗರಾದಿಗನ್ಧಜಾತಿಪಲಿವೇಠನಪತ್ತಂ ವಿಯ ಹೋತಿ, ಪಣ್ಡಿತೋ ಭವಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋಪಿ ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತಸೇವೀ ಗುಣಕಿತ್ತಿಂ ಲಭತಿ। **ಪತ್ತಪುಟಸ್ಸೇವಾ**ತಿ ದುಗ್ಗನ್ಧಸುಗನ್ಧಪಲಿವೇಠನಪಣ್ಣಸ್ಸೇವ। **ಸಮ್ಪಾಕಮತ್ತನೋ**ತಿ ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತಸಂಸಗ್ಗವಸೇನ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಪಾಕಂ ಪರಿಭಾವನಂ ಞತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಾಪೇನ್ತಿ ಸುಗ್ಗತಿ**ನ್ತಿ ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಾ ಅತ್ತಾನಂ ನಿಸ್ಸಿತೇ ಸತ್ತೇ ಸಗ್ಗಮೇವ ಪಾಪೇನ್ತೀತಿ ದೇಸನಂ ಯಥಾನುಸನ್ಧಿಮೇವ ಪಾಪೇಸಿ।

ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಕಥಾಯ ಪಸೀದಿ, ಇಸಿಗಣೋಪಿ ಆಗತೋ। ರಾಜಾ ಇಸಯೋ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಮಂ ಅನುಕಮ್ಪಮಾನಾ ಮಮ ವಸನಟ್ಠಾನೇ ವಸಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಸಂ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಗರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸುವಾನಂ ಅಭಯಂ ಅದಾಸಿ। ಇಸಯೋಪಿ ತತ್ಥ ಅಗಮಂಸು। ರಾಜಾ ಇಸಿಗಣಂ ಉಯ್ಯಾನೇ ವಸಾಪೇನ್ತೋ ಯಾವಜೀವಂ ಉಪಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಸಗ್ಗಪುರಂ ಪೂರೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪುತ್ತೋಪಿ ಛತ್ತಂ ಉಸ್ಸಾಪೇನ್ತೋ ಇಸಿಗಣಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿಯೇವಾತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಕುಲಪರಿವಟ್ಟೇ ಸತ್ತ ರಾಜಾನೋ ಇಸಿಗಣಸ್ಸ ದಾನಂ ಪವತ್ತಯಿಂಸು। ಮಹಾಸತ್ತೋ ಅರಞ್ಞೇ ವಸನ್ತೋಯೇವ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ಏವಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ದೇವದತ್ತೋ ಪಾಪೋ ಪಾಪಪರಿವಾರೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಸತ್ತಿಗುಮ್ಬೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಚೋರಾ ದೇವದತ್ತಪರಿಸಾ , ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ, ಇಸಿಗಣಾ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ, ಪುಪ್ಫಕಸುವೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಸತ್ತಿಗುಮ್ಬಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಸತ್ತಮಾ।

[೫೦೪] ೮. ಭಲ್ಲಾತಿಯಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಭಲ್ಲಾತಿಯೋ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ ರಾಜಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಮಲ್ಲಿಕಂ ದೇವಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಸ್ಸಾ ಕಿರ ಏಕದಿವಸಂ ರಞ್ಞಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಯನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಕಲಹೋ ಅಹೋಸಿ। ರಾಜಾ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ನಂ ನ ಓಲೋಕೇಸಿ। ಸಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ನನು ತಥಾಗತೋ ರಞ್ಞೋ ಮಯಿ ಕುದ್ಧಭಾವಂ ನ ಜಾನಾತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಕಾರಣಂ ಞತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಗೇಹದ್ವಾರಂ ಗತೋ। ರಾಜಾ ಪಚ್ಚುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಪಾಸಾದಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣೋದಕಂ ದತ್ವಾ ಪಣೀತೇನಾಹಾರೇನ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಾವಸಾನೇ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಸತ್ಥಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಮಲ್ಲಿಕಾ ನ ಪಞ್ಞಾಯತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಅತ್ತನೋ ಸುಖಮದಮತ್ತತಾಯಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನನು, ಮಹಾರಾಜ, ತ್ವಂ ಪುಬ್ಬೇ ಕಿನ್ನರಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಏಕರತ್ತಿಂ ಕಿನ್ನರಿಯಾ ವಿನಾ ಹುತ್ವಾ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಸತಾನಿ ಪರಿದೇವಮಾನೋ ವಿಚರೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಭಲ್ಲಾತಿಯೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೋ "ಅಙ್ಗಾರಪಕ್ಕಮಿಗಮಂಸಂ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ರಜ್ಜಂ ಅಮಚ್ಚಾನಂ ನಿಯ್ಯಾದೇತ್ವಾ ಸನ್ನದ್ಧಪಞ್ಚಾವುಧೋ ಸುಸಿಕ್ಖಿತಕೋಲೇಯ್ಯಕಸುಣಖಗಣಪರಿವುತೋ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅನುಗಙ್ಗಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಉಪರಿ ಅಭಿರುಹಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಏಕಂ ಗಙ್ಗಂ ಓತಿಣ್ಣನದಿಂ ದಿಸ್ವಾ ತದನುಸಾರೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಮಿಗಸೂಕರಾದಯೋ ವಧಿತ್ವಾ ಅಙ್ಗಾರಪಕ್ಕಮಂಸಂ ಖಾದನ್ತೋ ಉಚ್ಚಟ್ಠಾನಂ ಅಭಿರುಹಿ। ತತ್ಥ ರಮಣೀಯಾ ನದಿಕಾ ಪರಿಪುಣ್ಣಕಾಲೇ ಥನಪಮಾಣೋದಕಾ ಹುತ್ವಾ ಸನ್ದತಿ, ಅಞ್ಞದಾ ಜಣ್ಣುಕಪಮಾಣೋದಕಾ ಹೋತಿ। ತತ್ಥ ನಾನಪ್ಪಕಾರಕಾ ಮಚ್ಛಕಚ್ಛಪಾ ವಿಚರನ್ತಿ। ಉದಕಪರಿಯನ್ತೇ ರಜತಪಟ್ಟವಣ್ಣವಾಲುಕಾ ಉಭೋಸು ತೀರೇಸು ನಾನಾಪುಪ್ಫಫಲಭರಿತವಿನಮಿತಾ ರುಕ್ಖಾ ಪುಪ್ಫಫಲರಸಮತ್ತೇಹಿ ನಾನಾವಿಹಙ್ಗಮಭಮರಗಣೇಹಿ ಸಮ್ಪರಿಕಿಣ್ಣಾ ವಿವಿಧಮಿಗಸಙ್ಘನಿಸೇವಿತಾ ಸೀತಚ್ಛಾಯಾ। ಏವಂ ರಮಣೀಯಾಯ ಹೇಮವತನದಿಯಾ ತೀರೇ ದ್ವೇ ಕಿನ್ನರಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಆಲಿಙ್ಗಿತ್ವಾ ಪರಿಚುಮ್ಬಿತ್ವಾ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇಹಿ ಪರಿದೇವನ್ತಾ ರೋದನ್ತಿ।

ರಾಜಾ ತಸ್ಸಾ ನದಿಯಾ ತೀರೇನ ಗನ್ಧಮಾದನಂ ಅಭಿರುಹನ್ತೋ ತೇ ಕಿನ್ನರೇ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಏತೇ ಏವಂ ಪರಿದೇವನ್ತಿ, ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಿ ನೇ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಸುನಖೇ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಅಚ್ಛರಂ ಪಹರಿ। ಸುಸಿಕ್ಖಿತಕೋಲೇಯ್ಯಕಸುನಖಾ ತಾಯ ಸಞ್ಞಾಯ ಗುಮ್ಬಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಉರೇನ ನಿಪಜ್ಜಿಂಸು। ಸೋ ತೇಸಂ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಧನುಕಲಾಪಞ್ಚೇವ ಸೇಸಾವುಧಾನಿ ಚ ರುಕ್ಖಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಠಪೇತ್ವಾ ಪದಸದ್ದಂ ಅಕರೋನ್ತೋ ಸಣಿಕಂ ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಕಿಂಕಾರಣಾ ತುಮ್ಹೇ ರೋದಥಾ"ತಿ ಕಿನ್ನರೇ ಪುಚ್ಛಿ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ತಿಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೮೮.
"ಭಲ್ಲಾತಿಯೋ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ ರಾಜಾ, ರಟ್ಠಂ ಪಹಾಯ ಮಿಗವಂ ಅಚಾರಿ ಸೋ।
ಅಗಮಾ ಗಿರಿವರಂ ಗನ್ಧಮಾದನಂ, ಸುಪುಪ್ಫಿತಂ ಕಿಮ್ಪುರಿಸಾನುಚಿಣ್ಣಂ॥

೧೮೯.
"ಸಾಳೂರಸಙ್ಘಞ್ಚ ನಿಸೇಧಯಿತ್ವಾ, ಧನುಂ ಕಲಾಪಞ್ಚ ಸೋ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ।
ಉಪಾಗಮಿ ವಚನಂ ವತ್ತುಕಾಮೋ, ಯತ್ಥಟ್ಠಿತಾ ಕಿಮ್ಪುರಿಸಾ ಅಹೇಸುಂ॥

೧೮೮"ಹಿಮಚ್ಚಯೇ ಹೇಮವತಾಯ ತೀರೇ, ಕಿಮಿಧಟ್ಠಿತಾ ಮನ್ತಯವ್ಹೋ ಅಭಿಣ್ಹಂ।
ಪುಚ್ಛಾಮಿ ವೋ ಮಾನುಸದೇಹವಣ್ಣೇ, ಕಥಂ ವೋ ಜಾನನ್ತಿ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಾಳೂರಸಙ್ಘನ್ತಿ** ಸುನಖಗಣಂ। **ಹಿಮಚ್ಚಯೇತಿ** ಚತುನ್ನಂ ಹೇಮನ್ತಮಾಸಾನಂ ಅತಿಕ್ಕಮೇ। **ಹೇಮವತಾಯಾತಿ** ಇಮಿಸ್ಸಾ ಹೇಮವತಾಯ ನದಿಯಾ ತೀರೇ।

ರಞ್ಞೋ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಕಿನ್ನರೋ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ, ಕಿನ್ನರೀ ಪನ ರಞ್ಞಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪಿ -

೧೮೯"ಮಲ್ಲಂ ಗಿರಿಂ ಪಣ್ಡರಕಂ ತಿಕೂಟಂ, ಸೀತೋದಕಾ ಅನುವಿಚರಾಮ ನಜ್ಜೋ।
ಮಿಗಾ ಮನುಸ್ಸಾವ ನಿಭಾಸವಣ್ಣಾ, ಜಾನನ್ತಿ ನೋ ಕಿಮ್ಪುರಿಸಾತಿ ಲುದ್ದಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಲ್ಲಂ ಗಿರಿನ್ತಿ** ಸಮ್ಮ ಲುದ್ದಕ, ಮಯಂ ಇಮಂ ಮಲ್ಲಗಿರಿಞ್ಚ ಪಣ್ಡರಕಞ್ಚ ತಿಕೂಟಞ್ಚ ಇಮಾ ಚ ನಜ್ಜೋ ಅನುವಿಚರಾಮ। "ಮಾಲಾಗಿರಿ"ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। **ನಿಭಾಸವಣ್ಣಾತಿ** ನಿಭಾಸಮಾನವಣ್ಣಾ, ದಿಸ್ಸಮಾನಸರೀರಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತತೋ ರಾಜಾ ತಿಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೯೦"ಸುಕಿಚ್ಛರೂಪಂ ಪರಿದೇವಯವ್ಹೋ, ಆಲಿಙ್ಗಿತೋ ಚಾಸಿ ಪಿಯೋ ಪಿಯಾಯ।
ಪುಚ್ಛಾಮಿ ವೋ ಮಾನುಸದೇಹವಣ್ಣೇ, ಕಿಮಿಧ ವನೇ ರೋದಥ ಅಪ್ಪತೀತಾ॥

೧೯೧"ಸುಕಿಚ್ಛರೂಪಂ ಪರಿದೇವಯವ್ಹೋ, ಆಲಿಙ್ಗಿತೋ ಚಾಸಿ ಪಿಯೋ ಪಿಯಾಯ।
ಪುಚ್ಛಾಮಿ ವೋ ಮಾನುಸದೇಹವಣ್ಣೇ, ಕಿಮಿಧ ವನೇ ವಿಲಪಥ ಅಪ್ಪತೀತಾ॥

೧೯೨"ಸುಕಿಚ್ಛರೂಪಂ ಪರಿದೇವಯವ್ಹೋ, ಆಲಿಙ್ಗಿತೋ ಚಾಸಿ ಪಿಯೋ ಪಿಯಾಯ।
ಪುಚ್ಛಾಮಿ ವೋ ಮಾನುಸದೇಹವಣ್ಣೇ, ಕಿಮಿಧ ವನೇ ಸೋಚಥ ಅಪ್ಪತೀತಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸುಕಿಚ್ಛರೂಪನ್ತಿ** ಸುಟ್ಠು ದುಕ್ಖಪ್ಪತ್ತಾ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ। **ಆಲಿಙ್ಗಿತೋ ಚಾಸಿ ಪಿಯೋ ಪಿಯಾಯಾತಿ** ತಯಾ ಪಿಯಾಯ ತವ ಪಿಯೋ ಆಲಿಙ್ಗಿತೋ ಚ ಆಸಿ। "ಆಲಿಙ್ಗಿಯೋ ಚಾಸೀ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಅಯಮೇವತ್ಥೋ। **ಕಿಮಿಧ ವನೇತಿ** ಕಿಂಕಾರಣಾ ಇಧ ವನೇ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಆಲಿಙ್ಗಿತ್ವಾ ಪರಿಚುಮ್ಬಿತ್ವಾ ಪಿಯಕಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಪುನ ಅಪ್ಪತೀತಾ ರೋದಥಾತಿ।

ತತೋ ಪರಾ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಆಲಾಪಸಲ್ಲಾಪಗಾಥಾ ಹೋನ್ತಿ -

೧೯೩"ಮಯೇಕರತ್ತಂ ವಿಪ್ಪವಸಿಮ್ಹ ಲುದ್ದ, ಅಕಾಮಕಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸರನ್ತಾ।
ತಮೇಕರತ್ತಂ ಅನುತಪ್ಪಮಾನಾ, ಸೋಚಾಮ 'ಸಾ ರತ್ತಿ ಪುನಂ ನ ಹೋಸ್ಸತಿ'॥

೧೯೪"ಯಮೇಕರತ್ತಂ ಅನುತಪ್ಪಥೇತಂ, ಧನಂವ ನಟ್ಠಂ ಪಿತರಂವ ಪೇತಂ।
ಪುಚ್ಛಾಮಿ ವೋ ಮಾನುಸದೇಹವಣ್ಣೇ, ಕಥಂ ವಿನಾ ವಾಸಮಕಪ್ಪಯಿತ್ಥ॥

೧೯೫"ಯಮಿಮಂ ನದಿಂ ಪಸ್ಸಸಿ ಸೀಘಸೋತಂ, ನಾನಾದುಮಚ್ಛಾದನಂ ಸೇಲಕೂಲಂ।
ತಂ ಮೇ ಪಿಯೋ ಉತ್ತರಿ ವಸ್ಸಕಾಲೇ, ಮಮಞ್ಚ ಮಞ್ಞಂ ಅನುಬನ್ಧತೀತಿ॥

೧೯೬.“ಅಹಞ್ಚ ಅಙ್ಕೋಲಕಮೋಚಿನಾಮಿ, ಅತಿಮುತ್ತಕಂ ಸತ್ತಲಿಯೋಥಿಕಞ್ಚ।
‘ಪಿಯೋ ಚ ಮೇ ಹೇಹಿತಿ ಮಾಲಭಾರೀ, ಅಹಞ್ಚ ನಂ ಮಾಲಿನೀ ಅಜ್ಝುಪೇಸ್ಸಂ’॥

೧೯೭.“ಅಹಞ್ಚಿದಂ ಕುರವಕಮೋಚಿನಾಮಿ, ಉದ್ದಾಲಕಾ ಪಾಟಲಿಸಿನ್ಧುವಾರಕಾ।
‘ಪಿಯೋ ಚ ಮೇ ಹೇಹಿತಿ ಮಾಲಭಾರೀ, ಅಹಞ್ಚ ನಂ ಮಾಲಿನೀ ಅಜ್ಝುಪೇಸ್ಸಂ’॥

೧೯೮.“ಅಹಞ್ಚ ಸಾಲಸ್ಸ ಸುಪುಪ್ಫಿತಸ್ಸ, ಓಚೇಯ್ಯ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಕರೋಮಿ ಮಾಲಂ।
‘ಪಿಯೋ ಚ ಮೇ ಹೇಹಿತಿ ಮಾಲಭಾರೀ, ಅಹಞ್ಚ ನಂ ಮಾಲಿನೀ ಅಜ್ಝುಪೇಸ್ಸಂ’॥

೧೯೯.“ಅಹಞ್ಚ ಸಾಲಸ್ಸ ಸುಪುಪ್ಫಿತಸ್ಸ, ಓಚೇಯ್ಯ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಕರೋಮಿ ಭಾರಂ।
ಇದಞ್ಚ ನೋ ಹೇಹಿತಿ ಸನ್ಥರತ್ಥಂ, ಯತ್ಥಜ್ಜಿಮಂ ವಿಹರಿಸ್ಸಾಮ ರತ್ತಿಂ॥

೨೦೦.“ಅಹಞ್ಚ ಖೋ ಅಗಳುಂ ಚನ್ದನಞ್ಚ, ಸಿಲಾಯ ಪಿಂಸಾಮಿ ಪಮತ್ತರೂಪಾ।
‘ಪಿಯೋ ಚ ಮೇ ಹೇಹಿತಿ ರೋಸಿತಙ್ಗೋ, ಅಹಞ್ಚ ನಂ ರೋಸಿತಾ ಅಜ್ಝುಪೇಸ್ಸಂ’॥

೨೦೧.“ಅಥಾಗಮಾ ಸಲಿಲಂ ಸೀಘಸೋತಂ, ನುದಂ ಸಾಲೇ ಸಲಳೇ ಕಣ್ಣಿಕಾರೇ।
ಆಪೂರಥ ತೇನ ಮುಹುತ್ತಕೇನ, ಸಾಯಂ ನದೀ ಆಸಿ ಮಯಾ ಸುದುತ್ತರಾ॥

೨೦೨.“ಉಭೋಸು ತೀರೇಸು ಮಯಂ ತದಾ ಠಿತಾ, ಸಮ್ಪಸ್ಸನ್ತಾ ಉಭಯೋ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ।
ಸಕಿಮ್ಪಿ ರೋದಾಮ ಸಕಿಂ ಹಸಾಮ, ಕಿಚ್ಛೇನ ನೋ ಆಗಮಾ ಸಂವರೀ ಸಾ॥

೨೦೩.“ಪಾತೋವ ಖೋ ಉಗ್ಗತೇ ಸೂರಿಯಮ್ಹಿ, ಚತುಕ್ಕಂ ನದಿಂ ಉತ್ತರಿಯಾನ ಲುದ್ದ।
ಆಲಿಙ್ಗಿಯಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಮಯಂ ಉಭೋ, ಸಕಿಮ್ಪಿ ರೋದಾಮ ಸಕಿಂ ಹಸಾಮ॥

೨೦೪.“ತೀಹೂನಕಂ ಸತ್ತ ಸತಾನಿ ಲುದ್ದ, ಯಮಿಧ ಮಯಂ ವಿಪ್ಪವಸಿಮ್ಹ ಪುಬ್ಬೇ।
ವಸ್ಸೇಕಿಮಂ ಜೀವಿತಂ ಭೂಮಿಪಾಲ, ಕೋ ನೀಧ ಕನ್ತಾಯ ವಿನಾ ವಸೇಯ್ಯ॥

೨೦೫.“ಆಯುಞ್ಚ ವೋ ಕೀವತಕೋ ನು ಸಮ್ಮ, ಸಚೇಪಿ ಜಾನಾಥ ವದೇಥ ಆಯುಂ।
ಅನುಸ್ಸವಾ ವುದ್ಧತೋ ಆಗಮಾ ವಾ, ಅಕ್ಖಾಥ ಮೇತಂ ಅವಿಕಮ್ಪಮಾನಾ॥

೨೦೬.“ಆಯುಞ್ಚ ನೋ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಂ ಲುದ್ದ, ನ ಚನ್ತರಾ ಪಾಪಕೋ ಅತ್ಥಿ ರೋಗೋ।
ಅಪ್ಪಞ್ಚ ದುಕ್ಖಂ ಸುಖಮೇವ ಭಿಯ್ಯೋ, ಅವೀತರಾಗಾ ವಿಜಹಾಮ ಜೀವಿತ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಯೇಕರತ್ತ**ನ್ತಿ ಮಯಂ ಏಕರತ್ತಂ। **ವಿಪ್ಪವಸಿಮ್ಹಾ**ತಿ ವಿಪ್ಪಯುತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ವಸಿಮ್ಹ। **ಅನುತಪ್ಪಮಾನಾ**ತಿ “ಅನಿಚ್ಛಮಾನಾನಂ ನೋ ಏಕರತ್ತೋ ಅತೀತೋ”ತಿ ತಂ ಏಕರತ್ತಂ ಅನುಚಿನ್ತಯಮಾನಾ। **ಪುನಂ ನ ಹೇಸ್ಸತೀ**ತಿ ಪುನ ನ ಭವಿಸ್ಸತಿ ನಾಗಮಿಸ್ಸತೀತಿ ಸೋಚಾಮ। **ಧನಂವ ನಟ್ಠಂ ಪಿತರಂವ ಪೇತ**ನ್ತಿ ಧನಂ ವಾ ನಟ್ಠಂ ಪಿತರಂ ವಾ ಮಾತರಂ ವಾಪೇತಂ ಕಾಲಕತಂ ಕಿಂ ನು ಖೋ ತುಮ್ಹೇ ಚಿನ್ತಯಮಾನಾ ಕೇನ ಕಾರಣೇನ ತಂ ಏಕರತ್ತಂ ವಿನಾ ವಾಸಂ ಅಕಪ್ಪಯಿತ್ಥ, ಇದಂ ಮೇ ಆಚಿಕ್ಖಥಾತಿ ಪುಚ್ಛತಿ। **ಯಮಿಮ**ನ್ತಿ ಯಂ ಇಮಂ। **ಸೇಲಕೂಲ**ನ್ತಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಸೇಲಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಸನ್ದಮಾನಂ। **ವಸ್ಸಕಾಲೇ**ತಿ ಏಕಸ್ಸ ಮೇಘಸ್ಸ

ಉಟ್ಠಾಯ ವಸ್ಸನಕಾಲೇ । ಅಮ್ಹಾಕಞ್ಹಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ ರತಿವಸೇನ ಚರನ್ತಾನಂ ಏಕೋ ಮೇಘೋ ಉಟ್ಠಹಿ। ಅಥ ಮೇ ಪಿಯಸಾಮಿಕೋ ಕಿನ್ನರೋಮಂ "ಪಚ್ಛತೋ ಆಗಚ್ಛತೀ"ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನೋ ಏತಂ ನದಿಂ ಉತ್ತರೀತಿ ಆಹ।

ಅಹಞ್ಚಾತಿ ಅಹಂ ಪನೇತಸ್ಸ ಪರತೀರಂ ಗತಭಾವಂ ಅಜಾನನ್ತೀ ಸುಪುಪ್ಫಿತಾನಿ ಅಙ್ಕೋಲಕಾದೀನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಓಚಿನಾಮಿ। ತತ್ಥ **ಸತ್ತಲಿಯೋಥಿಕಞ್ಚಾ**ತಿ ಕುನ್ದಾಲಪುಪ್ಫಞ್ಚ ಸುವಣ್ಣಯೋಥಿಕಞ್ಚ ಓಚಿನನ್ತೀ ಪನ "ಪಿಯೋ ಚ ಮೇ ಮಾಲಭಾರೀ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅಹಞ್ಚ ನಂ ಮಾಲಿನೀ ಹುತ್ವಾ ಅಜ್ಝುಪೇಸ್ಸ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನ ಓಚಿನಾಮಿ। **ಉದ್ದಾಲಕಾ ಪಾಟಲಿಸಿನ್ದುವಾರಕಾ**ತಿ ತೇಪಿ ಮಯಾ ಓಚಿತಾಯೇವಾತಿ ವದತಿ। **ಓಚೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಓಚಿನಿತ್ವಾ। **ಅಗಲುಂ ಚನ್ದನಞ್ಚಾ**ತಿ ಕಾಳಾಗಳುಞ್ಚ ರತ್ತಚನ್ದನಞ್ಚ। **ರೋಸಿತಜ್ಝೋ**ಗೀತಿ ವಿಲಿತ್ತಸರೀರೋ। **ರೋಸಿತಾ**ತಿ ವಿಲಿತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ। **ಅಜ್ಝುಪೇಸ್ಸ**ನ್ತಿ ಸಯನೇ ಉಪಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ। **ನುದಂ ಸಾಲೇ ಸಲಳೇ ಕಣ್ಣಿಕಾರೇ**ತಿ ಏತಾನಿ ಮಯಾ ಓಚಿನಿತ್ವಾ ತೀರೇ ಠಪಿತಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ನುದನ್ತಂ ಹರನ್ತಂ। **ಸುದುತ್ತರಾ**ತಿ ತಸ್ಸಾ ಹಿ ಓರಿಮತೀರೇ ಠಿತಕಾಲೇಯೇವ ನದಿಯಾ ಉದಕಂ ಆಗತಂ, ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಸೂರಿಯೋ ಅತ್ಥಙ್ಗತೋ, ವಿಜ್ಜುಲತಾ ನಿಚ್ಛರನ್ತಿ, ಕಿನ್ನರಾ ನಾಮ ಉದಕಭೀರುಕಾ ಹೋನ್ತಿ, ಇತಿ ಸಾ ಓತರಿತುಂ ನ ವಿಸಹಿ। ತೇನಾಹ "**ಸಾಯಂ ನದೀ ಆಸಿ ಮಯಾ ಸುದುತ್ತರಾ**"ತಿ।

ಸಮ್ಪಸ್ಸನ್ತಾತಿ ವಿಜ್ಜುಲತಾನಿಚ್ಛರಣಕಾಲೇ ಪಸ್ಸನ್ತಾ। **ರೋದಾಮಾ**ತಿ ಅನ್ಧಕಾರಕಾಲೇ ಅಪಸ್ಸನ್ತಾ ರೋದಾಮ, ವಿಜ್ಜುಲತಾನಿಚ್ಛರಣಕಾಲೇ ಪಸ್ಸನ್ತಾ ಹಸಾಮ। **ಸಂವರೀ**ತಿ ರತ್ತಿ। **ಚತುಕ್ಕ**ನ್ತಿ ತುಚ್ಛಂ। **ಉತ್ತರಿಯಾನಾ**ತಿ ಉತ್ತರಿತ್ವಾ। **ತೀಹೂನಕ**ನ್ತಿ ತೀಹಿ ಊನಾನಿ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಸತಾನಿ। **ಯಮಿಧ ಮಯ**ನ್ತಿ ಯಂ ಕಾಲಂ ಇಧ ಮಯಂ ವಿಪ್ಪವಸಿಮ್ಹ, ಸೋ ಇತೋ ತೀಹಿ ಊನಕಾನಿ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಸತಾನಿ ಹೋನ್ತೀತಿ ವದತಿ। **ವಸ್ಸೇಕಿಮ**ನ್ತಿ ವಸ್ಸಂ ಏಕಂ ಇಮಂ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಏಕಮೇವ ವಸ್ಸಸತಂ ಇಮಂ ಜೀವಿತನ್ತಿ ವದತಿ। **ಕೋ ನೀಧಾ**ತಿ ಏವಂ ಪರಿತ್ತಕೇ ಜೀವಿತೇ ಕೋ ನು ಇಧ ಕನ್ತಾಯ ವಿನಾ ಭವೇಯ್ಯ, ಅಯುತ್ತಂ ತವ ಪಿಯಭರಿಯಾಯ ವಿನಾ ಭವಿತುನ್ತಿ ದೀಪೇತಿ।

ಕೀವತಕೋ ನೂತಿ ರಾಜಾ ಕಿನ್ನರಿಯಾ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಇಮೇಸಂ ಆಯುಪ್ಪಮಾಣಂ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕಿತ್ತಕೋ ಆಯೂ"ತಿ ಪುಚ್ಛತಿ। **ಅನುಸ್ಸವಾ**ತಿ ಸಚೇ ವೋ ಕಸ್ಸಚಿ ವದನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಸುತಂ, ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ವಾ ವುಡ್ಢಾನಂ ಮಹಲ್ಲಕಾನಂ ಸನ್ತಿಕಾ ಆಗಮೋ ಅತ್ಥಿ, ಅಥ ಮೇ ತತೋ ಅನುಸ್ಸವಾ ವುದ್ಧತೋ ಆಗಮಾ ವಾ ಏತಂ ಅವಿಕಮ್ಪಮಾನಾ ಅಕ್ಖಾಥ। **ನ ಚನ್ತರಾ**ತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಂ ಆಯು, ಅನ್ತರಾ ಚ ನೋ ಪಾಪಕೋ ಜೀವಿತನ್ತರಾಯಕರೋ ರೋಗೋಪಿ ನತ್ಥಿ। **ಅವೀತರಾಗಾ**ತಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಅವಿಗತಪೇಮಾವ ಹುತ್ವಾ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ "ಇಮೇ ಹಿ ನಾಮ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಾ ಹುತ್ವಾ ಏಕರತ್ತಿಂ ವಿಪ್ಪಯೋಗೇನ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಸತಾನಿ ರೋದನ್ತಾ ವಿಚರನ್ತಿ, ಅಹಂ ಪನ ತಿಯೋಜನಸತಿಕೇ ರಜ್ಜೇ ಮಹಾಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಹಾಯ ಅರಞ್ಞೇ ವಿಚರಾಮಿ, ಅಹೋ ಅಕಿಚ್ಚಕಾರಿಮ್ಹೀ"ತಿ ತತೋವ ನಿವತ್ತೋ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಕಿಂ ತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಹಿಮವನ್ತೇ ಅಚ್ಛರಿಯಂ ದಿಟ್ಠ"ನ್ತಿ ಅಮಚ್ಚೇಹಿ ಪುಟ್ಠೋ ಸಬ್ಬಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದಾನಾನಿ ದದನ್ತೋ ಭೋಗೇ ಭುಞ್ಜಿ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ -

೧೦೭."ಇದಞ್ಚ ಸುತ್ವಾನ ಅಮಾನುಸಾನಂ, ಭಲ್ಲಾತಿಯೋ ಇತ್ತರಂ ಜೀವಿತನ್ತಿ।
ನಿವತ್ತಥ ನ ಮಿಗವಂ ಅಚರಿ, ಅದಾಸಿ ದಾನಾನಿ ಅಭುಞ್ಜಿ ಭೋಗೇ"ತಿ॥ -

ಇಮಂ ಗಾಥಂ ವತ್ವಾ ಪುನ ಓವದನ್ತೋ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೦೮."ಇದಞ್ಚ ಸುತ್ವಾನ ಅಮಾನುಸಾನಂ, ಸಮ್ಮೋದಥ ಮಾ ಕಲಹಂ ಅಕತ್ಥ।
ಮಾ ವೋ ತಪೀ ಅತ್ತಕಮ್ಮಾಪರಾಧೋ, ಯಥಾಪಿ ತೇ ಕಿಮ್ಪುರಿಸೇಕರತ್ತಂ॥

೧೦೯"ಇದಞ್ಚ ಸುತ್ವಾನ ಅಮಾನುಸಾನಂ, ಸಮ್ಮೋದಥ ಮಾ ವಿವಾದಂ ಅಕತ್ಥ।
ಮಾ ವೋ ತಪೀ ಅತ್ತಕಮ್ಮಾಪರಾಧೋ, ಯಥಾಪಿ ತೇ ಕಿಮ್ಪುರಿಸೇಕರತ್ತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಮಾನುಸಾನ**ನ್ತಿ ಕಿನ್ನರಾನಂ। **ಅತ್ತಕಮ್ಮಾಪರಾಧೋ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಕಮ್ಮದೋಸೋ। **ಕಿಮ್ಪುರಿಸೇಕರತ್ತ**ನ್ತಿ ಯಥಾ ತೇ ಕಿಮ್ಪುರಿಸೇ ಏಕರತ್ತಿಂ ಕತೋ ಅತ್ತನೋ ಕಮ್ಮದೋಸೋ ತಪಿ, ತಥಾ ತುಮ್ಹೇಪಿ ಮಾ ತಪೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಮಲ್ಲಿಕಾ ದೇವೀ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ದಸಬಲಸ್ಸ ಥುತಿಂ ಕರೋನ್ತೀ ಓಸಾನಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೦"ವಿವಿಧಂ ಅಧಿಮನಾ ಸುಣೋಮಹಂ, ವಚನಪಥಂ ತವ ಅತ್ಥಸಂಹಿತಂ।
ಮುಞ್ಚಂ ಗಿರಂ ನುದಸೇವ ಮೇ ದರಂ, ಸಮಣ ಸುಖಾವಹ ಜೀವ ಮೇ ಚಿರ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವಿವಿಧಂ ಅಧಿಮನಾ ಸುಣೋಮಹ**ನ್ತಿ ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ವಿವಿಧೇಹಿ ನಾನಾಕಾರಣೇಹಿ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ದೇಸಿತಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಅಹಂ ಅಧಿಮನಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ಸುಣೋಮಿ। **ವಚನಪಥ**ನ್ತಿ ತಂ ತುಮ್ಹೇಹಿ ವುತ್ತಂ ವಿವಿಧವಚನಂ। **ಮುಞ್ಚಂ ಗಿರಂ ನುದಸೇವ ಮೇ ದರ**ನ್ತಿ ಕಣ್ಣಸುಖಂ ಮಧುರಂ ಗಿರಂ ಮುಞ್ಚನ್ತೋ ಮಮ ಹದಯೇ ಸೋಕದರಥಂ ನುದಸಿಯೇವ ಹರಸಿಯೇವ। **ಸಮಣ ಸುಖಾವಹ ಜೀವ ಮೇ ಚಿರ**ನ್ತಿ ಭನ್ತೇ ಬುದ್ಧಸಮಣ, ದಿಬ್ಬಮಾನುಸಲೋಕಿಯಲೋಕುತ್ತರಸುಖಾವಹ ಮಮ ಸಾಮಿ ಧಮ್ಮರಾಜ, ಚಿರಂ ಜೀವಾತಿ।

ಕೋಸಲರಾಜಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮಗ್ಗವಾಸಂ ವಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಕಿನ್ನರೋ ಕೋಸಲರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ, ಕಿನ್ನರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾ ದೇವೀ, ಭಲ್ಲಾತಿಯರಾಜಾ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಭಲ್ಲಾತಿಯಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಅಟ್ಠಮಾ।

[೫೦೫] ೯. ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಕೋ ತಂ ಹಿಂಸತಿ ಹೇಠೇತೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ವಧಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತದಾ ಹಿ ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪೇಸ ಮಮ ವಧಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಕುರುರಟ್ಠೇ ಉತ್ತರಪಞ್ಚಾಲನಗರೇ ರೇಣು ನಾಮ ರಾಜಾ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ತದಾ ಮಹಾರಕ್ಖಿತೋ ನಾಮ ತಾಪಸೋ ಪಞ್ಚಸತತಾಪಸಪರಿವಾರೋ ಹಿಮವನ್ತೇ ಚಿರಂ ವಸಿತ್ವಾ ಲೋಣಮ್ಬಿಲಸೇವನತ್ಥಾಯ ಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ ಉತ್ತರಪಞ್ಚಾಲನಗರಂ ಪತ್ವಾ ರಾಜುಯ್ಯಾನೇ ವಸಿತ್ವಾ ಸಪರಿಸೋ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ರಾಜದ್ವಾರಂ ಪಾಪುಣಿ। ರಾಜಾ ಇಸಿಗಣಂ ದಿಸ್ವಾ ಇರಿಯಾಪಥೇ ಪಸನ್ನೋ ಅಲಙ್ಕತಮಹಾತಲೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಪಣೀತೇನಾಹಾರೇನ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಇಮಂ ವಸ್ಸಾರತ್ತಂ ಮಮ ಉಯ್ಯಾನೇಯೇವ ವಸಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಸನಟ್ಠಾನಾನಿ ಕಾರೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಪರಿಕ್ಖಾರೇ ದತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ರಾಜನಿವೇಸನೇ ಭುಞ್ಜನ್ತಿ। ರಾಜಾ ಪನ ಅಪುತ್ತಕೋ ಪುತ್ತಂ ಪತ್ಥೇತಿ, ಪುತ್ತಾ ನುಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ। ವಸ್ಸಾರತ್ತಚ್ಚಯೇನ ಮಹಾರಕ್ಖಿತೋ "ಇದಾನಿ ಹಿಮವನ್ತೋ ರಮಣೀಯೋ, ತತ್ಥೇವ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ರಾಜಾನಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ರಞ್ಞಾ ಕತಸಕ್ಕಾರಸಮ್ಮಾನೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕಸಮಯೇ ಮಗ್ಗಾ ಓಕ್ಕಮ್ಮ ಏಕಸ್ಸ ಸನ್ದಚ್ಛಾಯಸ್ಸ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ತರುಣತಿಣಪಿಟ್ಠೇ ಸಪರಿವಾರೋ ನಿಸೀದಿ।

ತಾಪಸಾ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ “ರಾಜಗೇಹೇ ವಂಸಾನುರಕ್ಖಿತೋ ಪುತ್ತೋ ನತ್ಥಿ, ಸಾಧು ವತಸ್ಸ ಸಚೇ ರಾಜಾ ಪುತ್ತಂ ಲಭೇಯ್ಯ, ಪವೇಣಿ ಘಟೀಯೇಥಾ”ತಿ। ಮಹಾರಕ್ಖಿತೋ ತೇಸಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ “ಭವಿಸ್ಸತಿ ನು ಖೋ ರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತೋ, ಉದಾಹು ನೋ”ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ “ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಞತ್ವಾ ಏವಮಾಹ “ಮಾ ಭೋನ್ತೋ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥ, ಅಜ್ಜ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇ ಏಕೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಚವಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸತೀ”ತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಏಕೋ ಕುಟಜಟಿಲೋ “ಇದಾನಿ ರಾಜಕುಲೂಪಕೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಾಪಸಾನಂ ಗಮನಕಾಲೇ ಗಿಲಾನಾಲಯಂ ಕತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ “ಏಹಿ ಗಚ್ಛಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೋ “ನ ಸಕ್ಕೋಮೀ”ತಿ ಆಹ। ಮಹಾರಕ್ಖಿತೋ ತಸ್ಸ ನಿಪನ್ನಕಾರಣಂ ಞತ್ವಾ “ಯದಾ ಸಕ್ಕೋಸಿ, ತದಾ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಸಿಗಣಂ ಆದಾಯ ಹಿಮವನ್ತಮೇವ ಗತೋ। ಕುಹಕೋಪಿ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ವೇಗೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜದ್ವಾರೇ ಠತ್ವಾ “ಮಹಾರಕ್ಖಿತಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾಕತಾಪಸೋ ಆಗತೋ”ತಿ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚಾಪೇತ್ವಾ ರಞ್ಞಾ ವೇಗೇನ ಪಕ್ಕೋಸಾಪಿತೋ ಪಾಸಾದಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ರಾಜಾ ಕುಹಕಂ ತಾಪಸಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಇಸೀನಂ ಆರೋಗ್ಯಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಭನ್ತೇ, ಅತಿಖಿಪ್ಪಂ ನಿವತ್ತಿತ್ಥ, ವೇಗೇನ ಕೇನತ್ಥೇನಾಗತತ್ಥಾ”ತಿ ಆಹ। “ಆಮ, ಮಹಾರಾಜ, ಇಸಿಗಣೋ ಸುಖನಿಸಿನ್ನೋ ‘ಸಾಧು ವತಸ್ಸ, ಸಚೇ ರಞ್ಞೋ ಪವೇಣಿಪಾಲಕೋ ಪುತ್ತೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯಾ’ತಿ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಅಹಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ “ಭವಿಸ್ಸತಿ ನು ಖೋ ರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತೋ, ಉದಾಹು ನೋ”ತಿ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುನಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ “ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಚವಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಸುಧಮ್ಮಾಯ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ದಿಸ್ವಾ “ಅಜಾನನ್ತಾ ಗಬ್ಭಂ ನಾಸೇಯ್ಯುಂ, ಆಚಿಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ ನೇಸ”ನ್ತಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕಥನತ್ಥಾಯ ಆಗತೋ। ಕಥಿತಂ ತೇ ಮಯಾ, ಗಚ್ಛಾಮಹಂ, ಮಹಾರಾಜಾತಿ। ರಾಜಾ “ಭನ್ತೇ, ನ ಸಕ್ಕಾ ಗನ್ತು”ನ್ತಿ ಹಟ್ಠತುಟ್ಠೋ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಕುಹಕತಾಪಸಂ ಉಯ್ಯಾನಂ ನೇತ್ವಾ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ರಾಜಕುಲೇ ಭುಞ್ಜನ್ತೋ ವಸತಿ, “ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಕೋ”ತ್ವೇವಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಹೋಸಿ।

ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಾವತಿಂಸಭವನಾ ಚವಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ। ಜಾತಸ್ಸ ಚಸ್ಸ ನಾಮಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ “ಸೋಮನಸ್ಸಕುಮಾರೋ”ತ್ವೇವ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ಸೋ ಕುಮಾರಪರಿಹಾರೇನ ವಡ್ಢತಿ। ಕುಹಕತಾಪಸೋಪಿ ಉಯ್ಯಾನಸ್ಸ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪಸ್ಸೇ ನಾನಪ್ಪಕಾರಂ ಸೂಪೇಯ್ಯಸಾಕಞ್ಚ ವಲ್ಲಿಫಲಾನಿ ಚ ರೋಪೇತ್ವಾ ಪಣ್ಣಿಕಾನಂ ಹತ್ಥೇ ವಿಕ್ಕಿಣನ್ತೋ ಧನಂ ಸಣ್ಠಪೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕಕಾಲೇ ರಞ್ಞೋ ಪಚ್ಚನ್ತೋ ಕುಪ್ಪಿ। “ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುತಾಪಸಂ ಮಾ ಪಮಜ್ಜೀ”ತಿ ಕುಮಾರಂ ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇತ್ವಾ “ಪಚ್ಚನ್ತಂ ವೂಪಸಮೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಗತೋ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಕುಮಾರೋ “ಜಟಿಲಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕೂಟಜಟಿಲಂ ಏಕಂ ಗಣ್ಠಿಕಕಾಸಾವಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಉಭೋಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ದ್ವೇ ಉದಕಘಟೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಾಕವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಉದಕಂ ಆಸಿಞ್ಚನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ “ಅಯಂ ಕೂಟಜಟಿಲೋ ಅತ್ತನೋ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಅಕತ್ವಾ ಪಣ್ಣಿಕಕಮ್ಮಂ ಕರೋತೀ”ತಿ ಞತ್ವಾ “ಕಿಂ ಕರೋಸಿ ಪಣ್ಣಿಕಗಹಪತಿಕಾ”ತಿ ತಂ ಲಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಅವನ್ದಿತ್ವಾವ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಕೂಟಜಟಿಲೋ “ಅಯಂ ಇದಾನೇವ ಏವರೂಪೋ ಪಚ್ಛಾಮಿತ್ತೋ, ಕೋ ಜಾನಾತಿ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಇದಾನೇವ ನಂ ನಾಸೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆಗಮನಕಾಲೇ ಪಾಸಾಣಫಲಕಂ ಏಕಮನ್ತಂ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಾನೀಯಘಟಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯ ತಿಣಾನಿ ವಿಕಿರಿತ್ವಾ ಸರೀರಂ ತೇಲೇನ ಮಕ್ಖೇತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸಸೀಸಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಮಹಾದುಕ್ಖಪ್ಪತ್ತೋ ವಿಯ ಮಞ್ಚೇ ನಿಪಜ್ಜಿ। ರಾಜಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ನಗರಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ನಿವೇಸನಂ ಅಪವಿಸಿತ್ವಾವ “ಮಮ ಸಾಮಿಕಂ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಕಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಪಣ್ಣಸಾಲದ್ವಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ವಿಪ್ಪಕಾರಂ ದಿಸ್ವಾ “ಕಿಂ ನು ಖೋ ಏತ”ನ್ತಿ ಅನ್ತೋ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತಂ ನಿಪನ್ನಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಾದೇ ಪರಿಮಜ್ಜನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೧೧.“ಕೋ ತಂ ಹಿಂಸತಿ ಹೇಠೇತಿ, ಕಿಂ ದುಮ್ಮನೋ ಸೋಚಸಿ ಅಪ್ಪತೀತೋ।
ಕಸ್ಸಜ್ಜ ಮಾತಾಪಿತರೋ ರುದನ್ತು, ಕ್ವಜ್ಜ ಸೇತು ನಿಹತೋ ಪಥಬ್ಯಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಹಿಂಸತೀತಿ** ಪಹರತಿ। **ಹೇಠೇತೀತಿ** ಅಕ್ಕೋಸತಿ। **ಕ್ವಜ್ಜ ಸೇತೂತಿ** ಕೋ ಅಜ್ಜ ಸಯತು।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಕೂಟಜಟಿಲೋ ನಿತ್ಥುನನ್ತೋ ಉಟ್ಠಾಯ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೨"ತುಟ್ಠೋಸ್ಮಿ ದೇವ ತವ ದಸ್ಸನೇನ, ಚಿರಸ್ಸಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ ತಂ ಭೂಮಿಪಾಲ।
ಅಹಿಂಸಕೋ ರೇಣುಮನುಪ್ಪವಿಸ್ಸ, ಪುತ್ತೇನ ತೇ ಹೇಠಯಿತೋಸ್ಮಿ ದೇವಾ"ತಿ॥

ಇತೋ ಪರಾ ಉತ್ತಾನಸಮ್ಬನ್ಧಗಾಥಾ ಪಾಳಿನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಾ -

೧೧೩"ಆಯನ್ತು ದೋವಾರಿಕಾ ಖಗ್ಗಬನ್ಧಾ, ಕಾಸಾವಿಯಾ ಯನ್ತು ಅನ್ತೇಪುರನ್ತಂ।
ಹನ್ತ್ವಾನ ತಂ ಸೋಮನಸ್ಸಂ ಕುಮಾರಂ, ಛೇತ್ವಾನ ಸೀಸಂ ವರಮಾಹರನ್ತು॥

೧೧೪"ಪೇಸಿತಾ ರಾಜಿನೋ ದೂತಾ, ಕುಮಾರಂ ಏತದಬ್ರವುಂ।
ಇಸ್ಸರೇನ ವಿತಿಣ್ಣೋಸಿ, ವಧಂ ಪತ್ತೋಸಿ ಖತ್ತಿಯ॥

೧೧೫"ಸ ರಾಜಪುತ್ತೋ ಪರಿದೇವಯನ್ತೋ, ದಸಙ್ಗುಲಿಂ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ।
ಅಹಮ್ಪಿ ಇಚ್ಛಾಮಿ ಜನಿನ್ದ ದಟ್ಠುಂ, ಜೀವಂ ಮಂ ನೇತ್ವಾ ಪಟಿದಸ್ಸಯೇಥ॥

೧೧೬"ತಸ್ಸ ತಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ, ರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತಂ ಅದಸ್ಸಯುಂ।
ಪುತ್ತೋ ಚ ಪಿತರಂ ದಿಸ್ವಾ, ದೂರತೋವಜ್ಝಭಾಸಥ॥

೧೧೭"ಆಗಚ್ಛುಂ ದೋವಾರಿಕಾ ಖಗ್ಗಬನ್ಧಾ, ಕಾಸಾವಿಯಾ ಹನ್ತು ಮಮಂ ಜನಿನ್ದ।
ಅಕ್ಖಾಹಿ ಮೇ ಪುಚ್ಛಿತೋ ಏತಮತ್ಥಂ, ಅಪರಾಧೋ ಕೋ ನಿಧ ಮಮಜ್ಜ ಅತ್ಥೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಹಿಂಸಕೋ**ತಿ ಅಹಂ ಕಸ್ಸಚಿ ಅಹಿಂಸಕೋ ಸೀಲಾಚಾರಸಮ್ಪನ್ನೋ। **ರೇಣುಮನುಪ್ಪವಿಸ್ಸಾ**ತಿ ಮಹಾರಾಜ ರೇಣು, ಅಹಂ ತವ ಪುತ್ತೇನ ಮಹಾಪರಿವಾರೇನ ಅನುಪವಿಸಿತ್ವಾ "ಅರೇ ಕೂಟತಾಪಸ, ಕಸ್ಮಾ ತ್ವಂ ಇಧ ವಸಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಾಸಾಣಫಲಕಂ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಘಟಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಹತ್ಥೇಹಿ ಚ ಪಾದೇಹಿ ಚ ಕೋಟ್ಟೇನ್ತೇನ ವಿಹೇಠಿತೋಸ್ಮೀತಿ ಏವಂ ಸೋ ಅಭೂತಮೇವ ಭೂತಂ ವಿಯ ಕತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಸದ್ದಹಾಪೇಸಿ। **ಆಯನ್ತೂ**ತಿ ಗಚ್ಛನ್ತು। "ಮಮ ಸಾಮಿಮ್ಪಿ ವಿಪ್ಪಟಿಪನ್ನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಯಿಪಿ ಸೋ ನ ಲಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ವಧಂ ಆಣಾಪೇನ್ತೋ ಏವಮಾಹ। **ಕಾಸಾವಿಯಾ**ತಿ ಚೋರಘಾತಕಾ। ತೇಪಿ ಫರಸುಹತ್ಥಾ ಅತ್ತನೋ ವಿಧಾನೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೂತಿ ವದತಿ। **ವರ**ನ್ತಿ ವರಂ ಸೀಸಂ ಉತ್ತಮಸೀಸಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಆಹರನ್ತು।

ರಾಜಿನೋತಿ ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಾ ದೂತಾ ರಞ್ಞಾ ಪೇಸಿತಾ ವೇಗೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಾತರಾ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅಙ್ಕೇ ನಿಸೀದಾಪಿತಂ ಕುಮಾರಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಏತದವೋಚುಂ। **ಇಸ್ಸರೇನಾ**ತಿ ರಞ್ಞಾ। **ವಿತಿಣ್ಣೋಸೀ**ತಿ ಪರಿಚ್ಚತ್ತೋಸಿ। **ಸ ರಾಜಪುತ್ತೋ**ತಿ ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೇಸಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತೋ ಮಾತು ಅಙ್ಕತೋ ಉಟ್ಠಾಯ ಸೋ ರಾಜಪುತ್ತೋ । **ಪಟಿದಸ್ಸಯೇಥಾ**ತಿ ದಸ್ಸೇಥ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೇ ದೂತಾ ಕುಮಾರಸ್ಸ ತಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಮಾರೇತುಂ ಅವಿಸಹನ್ತಾ ಗೋಣಂ ವಿಯ ನಂ ರಜ್ಜುಯಾ ಪರಿಕಡ್ಢನ್ತಾ ನೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ದಸ್ಸಯುಂ। ಕುಮಾರೇ ಪನ ನೀಯಮಾನೇ ದಾಸಿಗಣಪರಿವುತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಓರೋಧೇಹಿ ಸುಧಮ್ಮಾಪಿ ದೇವೀ ನಾಗರಾಪಿ "ಮಯಂ ನಿರಪರಾಧಂ ಕುಮಾರಂ ಮಾರೇತುಂ ನ ದಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಅಗಮಂಸು। **ಆಗಚ್ಛು**ನ್ತಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಆಣಾಯ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಮಿಂಸು। **ಹನ್ತುಂ ಮಮ**ನ್ತಿ ಮಂ ಮಾರೇತುಂ। **ಕೋ ನೀಧಾ**ತಿ ಕೋ ನು ಇಧ ಮಮ ಅಪರಾಧೋ, ಯೇನ ಮಂ ತ್ವಂ ಮಾರೇಸೀತಿ ಪುಚ್ಛಿ।

ರಾಜಾ "ಭವಗ್ಗಂ ಅತಿನೀಚಂ, ತವ ದೋಸೋ ಅತಿಮಹನ್ತೋ"ತಿ ತಸ್ಸ ದೋಸಂ ಕಥೇನ್ತೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೦೮"ಸಾಯಞ್ಚ ಪಾತೋ ಉದಕಂ ಸಜಾತಿ, ಅಗ್ಗಿಂ ಸದಾ ಪಾರಿಚರತಪ್ಪಮತ್ತೋ।
ತಂ ತಾದಿಸಂ ಸಂಯತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಂ, ಕಸ್ಮಾ ತುವಂ ಬ್ರೂಸಿ ಗಹಪ್ಪತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಉದಕಂ ಸಜಾತೀ**ತಿ ಉದಕೋರೋಹಣಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ। **ತಂ ತಾದಿಸ**ನ್ತಿ ತಂ ತಥಾರೂಪಂ ಮಮ ಸಾಮಿಂ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುತಾಪಸಂ ಕಸ್ಮಾ ತ್ವಂ ಗಹಪತಿವಾದೇನ ಸಮುದಾಚರಸೀತಿ ವದತಿ।

ತತೋ ಕುಮಾರೋ "ದೇವ, ಮಯ್ಹಂ ಗಹಪತಿಞ್ಞೇವ 'ಗಹಪತೀ'ತಿ ವದನ್ತಸ್ಸ ಕೋ ದೋಸೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೦೯"ತಾಲಾ ಚ ಮೂಲಾ ಚ ಫಲಾ ಚ ದೇವ, ಪರಿಗ್ಗಹಾ ವಿವಿಧಾ ಸನ್ತಿಮಸ್ಸ।
ತೇ ರಕ್ಖತಿ ಗೋಪಯತಪ್ಪಮತ್ತೋ, ತಸ್ಮಾ ಅಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಗಹಪ್ಪತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮೂಲಾ**ತಿ ಮೂಲಕಾದಿಮೂಲಾನಿ। **ಫಲಾ**ತಿ ನಾನಾವಿಧಾನಿ ವಲ್ಲಿಫಲಾನಿ। **ತೇ ರಕ್ಖತಿ ಗೋಪಯತಪ್ಪಮತ್ತೋ**ತಿ ತೇ ಏಸ ತವ ಕುಲೂಪಕತಾಪಸೋ ಪಣ್ಣಿಕಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ರಕ್ಖತಿ, ವತಿಂ ಕತ್ವಾ ಗೋಪಯತಿ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ, ತೇನ ಕಾರಣೇನ ಸೋ ತವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಗಹಪತಿ ನಾಮ ಹೋತಿ।

ಇತಿ ನಂ ಅಹಮ್ಪಿ "ಗಹಪತೀ"ತಿ ಕಥೇಸಿಂ। ಸಚೇ ನ ಸದ್ದಹಸಿ, ಚತೂಸು ದ್ವಾರೇಸು ಪಣ್ಣಿಕೇ ಪುಚ್ಛಾಪೇಹೀತಿ। ರಾಜಾ ಪುಚ್ಛಾಪೇಸಿ। ತೇ "ಆಮ, ಮಯಂ ಇಮಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಪಣ್ಣಞ್ಚ ಫಲಾಫಲಾನಿ ಚ ಕಿಣಾಮಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಪಣ್ಣವತ್ಥುಮ್ಪಿ ಉಪಧಾರಾಪೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚಕ್ಖಮಕಾಸಿ। ಪಣ್ಣಸಾಲಮ್ಪಿಸ್ಸ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಕುಮಾರಸ್ಸ ಪುರಿಸಾ ಪಣ್ಣವಿಕ್ಕಯಲದ್ಧಂ ಕಹಾಪಣಮಾಸಕಭಣ್ಡಿಕಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ದಸ್ಸೇಸುಂ। ರಾಜಾ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ನಿದ್ದೋಸಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೦"ಸಚ್ಚಂ ಖೋ ಏತಂ ವದಸಿ ಕುಮಾರ, ಪರಿಗ್ಗಹಾ ವಿವಿಧಾ ಸನ್ತಿಮಸ್ಸ।
ತೇ ರಕ್ಖತಿ ಗೋಪಯತಪ್ಪಮತ್ತೋ, ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಗಹಪತಿ ತೇನ ಹೋತೀ"ತಿ॥

ತತೋ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಏವರೂಪಸ್ಸ ಬಾಲಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕೇ ವಾಸತೋ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತುಂ ವರಂ, ಪರಿಸಮಜ್ಝೇಯೇವಸ್ಸ ದೋಸಂ ಆವಿಕತ್ವಾ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಅಜ್ಜೇವ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಪರಿಸಾಯ ನಮಕ್ಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೧"ಸುಣನ್ತು ಮಯ್ಹಂ ಪರಿಸಾ ಸಮಾಗತಾ, ಸನೇಗಮಾ ಜಾನಪದಾ ಚ ಸಬ್ಬೇ।
ಬಾಲಾಯಂ ಬಾಲಸ್ಸ ವಚೋ ನಿಸಮ್ಮ, ಅಹೇತುನಾ ಘಾತಯತೇ ಮಂ ಜನಿನ್ದೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಬಾಲಾಯಂ ಬಾಲಸ್ಸಾ**ತಿ ಅಯಂ ರಾಜಾ ಸಯಂ ಬಾಲೋ ಇಮಸ್ಸ ಬಾಲಸ್ಸ ಕೂಟಜಟಿಲಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಅಹೇತುನಾವ ಮಂ ಘಾತಯತೇತಿ।

ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ಪಿತರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಅನುಜಾನಾಪೇನ್ತೋ ಇತರಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೨"ದಳ್ಹಸ್ಮಿ ಮೂಲೇ ವಿಸಟೇ ವಿರೂಳ್ಹೇ, ದುನ್ನಿಕ್ಕಯೋ ವೇಳು ಪಸಾಖಜಾತೋ।
ವನ್ದಾಮಿ ಪಾದಾನಿ ತವ ಜನಿನ್ದ, ಅನುಜಾನ ಮಂ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಿ ದೇವಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವಿಸಟೇ**ತಿ ವಿಸಾಲೇ ಮಹನ್ತೇ ಜಾತೇ। **ದುನ್ನಿಕ್ಕಯೋ**ತಿ ದುನ್ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿಯೋ।

ತತೋ ಪರಾ ರಞ್ಞೋ ಚ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಚ ವಚನಪಟಿವಚನಗಾಥಾ ಹೋನ್ತಿ -

೧೧೩"ಭುಞ್ಜಸ್ಸು ಭೋಗೇ ವಿಪುಲೇ ಕುಮಾರ, ಸಬ್ಬಞ್ಚ ತೇ ಇಸ್ಸರಿಯಂ ದದಾಮಿ।
ಅಜ್ಜೇವ ತ್ವಂ ಕುರೂನಂ ಹೋಹಿ ರಾಜಾ, ಮಾ ಪಬ್ಬಜೀ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಹಿ ದುಕ್ಖಾ॥

೧೧೪"ಕಿನ್ನೂಧ ದೇವ ತವಮತ್ಥಿ ಭೋಗಾ, ಪುಬ್ಬೇವಹಂ ದೇವಲೋಕೇ ರಮಿಸ್ಸಂ।
ರೂಪೇಹಿ ಸದ್ದೇಹಿ ಅಥೋ ರಸೇಹಿ, ಗನ್ಧೇಹಿ ಫಸ್ಸೇಹಿ ಮನೋರಮೇಹಿ॥

೧೧೫"ಭುತ್ತಾ ಚ ಮೇ ಭೋಗಾ ತಿದಿವಸ್ಮಿಂ ದೇವ, ಪರಿವಾರಿತೋ ಅಚ್ಛರಾನಂ ಗಣೇನ।
ತುವಞ್ಚ ಬಾಲಂ ಪರನೇಯ್ಯಂ ವಿದಿತ್ವಾ, ನ ತಾದಿಸೇ ರಾಜಕುಲೇ ವಸೇಯ್ಯಂ॥

೧೧೬"ಸಚಾಹಂ ಬಾಲೋ ಪರನೇಯ್ಯೋ ಅಸ್ಮಿ, ಏಕಾಪರಾಧಂ ಖಮ ಪುತ್ತ ಮಯ್ಹಂ।
ಪುನಪಿ ಚೇ ಏದಿಸಕಂ ಭವೇಯ್ಯ, ಯಥಾಮತಿಂ ಸೋಮನಸ್ಸ ಕರೋಹೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದುಕ್ಖಾ**ತಿ ತಾತ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ನಾಮ ಪರಪಟಿಬದ್ಧಜೀವಿಕತ್ತಾ ದುಕ್ಖಾ, ಮಾ ಪಬ್ಬಜಿ, ರಾಜಾ ಹೋಹೀತಿ ತಂ ಯಾಚಿ। **ಕಿನ್ನೂಧ ದೇವಾ**ತಿ ದೇವ, ಯೇ ತವ ಭೋಗಾ, ತೇಸು ಕಿಂ ನಾಮ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ ಅತ್ಥಿ। **ಪರಿವಾರಿತೋ**ತಿ ಪರಿಚಾರಿತೋ, ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ। ತಸ್ಸ ಕಿರ ಜಾತಿಸ್ಸರಞಾಣಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ತಸ್ಮಾ ಏವಮಾಹ। **ಪರನೇಯ್ಯ**ನ್ತಿ ಅನ್ಧಂ ವಿಯ ಯಟ್ಠಿಯಾ ಪರೇನ ನೇತಬ್ಬಂ। **ತಾದಿಸೇ**ತಿ ತಾದಿಸಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕೇ ನ ಪಣ್ಡಿತೇನ ವಸಿತಬ್ಬಂ, ಮಯಾ ಅತ್ತನೋ ಞಾಣಬಲೇನ ಅಜ್ಜ ಜೀವಿತಂ ಲದ್ಧಂ, ನಾಹಂ ತವ ಸನ್ತಿಕೇ ವಸಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಞಾಪೇತುಂ ಏವಮಾಹ। **ಯಥಾಮತಿ**ನ್ತಿ ಸಚೇ ಪುನ ಮಯ್ಹಂ ಏವರೂಪೋ ದೋಸೋ ಹೋತಿ, ಅಥ ತ್ವಂ ಯಥಾಅಜ್ಝಾಸಯಂ ಕರೋಹೀತಿ ಪುತ್ತಂ ಖಮಾಪೇಸಿ।

ಮಹಾಸತ್ತೋ ರಾಜಾನಂ ಓವದನ್ತೋ ಅಟ್ಠ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೧೭"ಅನಿಸಮ್ಮ ಕತಂ ಕಮ್ಮಂ, ಅನವತ್ಥಾಯ ಚಿನ್ತಿತಂ।
ಭೇಸಜ್ಜಸ್ಸೇವ ವೇಭಙ್ಗೋ, ವಿಪಾಕೋ ಹೋತಿ ಪಾಪಕೋ॥

೧೧೮"ನಿಸಮ್ಮ ಚ ಕತಂ ಕಮ್ಮಂ, ಸಮ್ಮಾವತ್ಥಾಯ ಚಿನ್ತಿತಂ।
ಭೇಸಜ್ಜಸ್ಸೇವ ಸಮ್ಪತ್ತಿ, ವಿಪಾಕೋ ಹೋತಿ ಭದ್ರಕೋ॥

೧೧೯"ಅಲಸೋ ಗಿಹೀ ಕಾಮಭೋಗೀ ನ ಸಾಧು, ಅಸಞ್ಞತೋ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ನ ಸಾಧು।
ರಾಜಾ ನ ಸಾಧು ಅನಿಸಮ್ಮಕಾರೀ, ಯೋ ಪಣ್ಡಿತೋ ಕೋಧನೋ ತಂ ನ ಸಾಧು॥

೧೨೦"ನಿಸಮ್ಮ ಖತ್ತಿಯೋ ಕಯಿರಾ, ನಾನಿಸಮ್ಮ ದಿಸಮ್ಪತಿ।
ನಿಸಮ್ಮಕಾರಿನೋ ರಾಜ, ಯಸೋ ಕಿತ್ತಿ ಚ ವಡ್ಢತಿ॥

೧೨೧"ನಿಸಮ್ಮ ದಣ್ಡಂ ಪಣಯೇಯ್ಯ ಇಸ್ಸರೋ, ವೇಗಾ ಕತಂ ತಪ್ಪತಿ ಭೂಮಿಪಾಲ।
ಸಮ್ಮಾಪಣೀಧೀ ಚ ನರಸ್ಸ ಅತ್ಥಾ, ಅನಾನುತಪ್ಪಾ ತೇ ಭವನ್ತಿ ಪಚ್ಛಾ॥

೧೨೨"ಅನಾನುತಪ್ಪಾನಿ ಹಿ ಯೇ ಕರೋನ್ತಿ, ವಿಭಜ್ಜ ಕಮ್ಮಾಯತನಾನಿ ಲೋಕೇ।
ವಿಞ್ಞುಪ್ಪಸತ್ಥಾನಿ ಸುಖುದ್ರಯಾನಿ, ಭವನ್ತಿ ಬುದ್ಧಾನುಮತಾನಿ ತಾನಿ॥

೧೩೩.“ಆಗಚ್ಛುಂ ದೋವಾರಿಕಾ ಖಗ್ಗಬನ್ಧಾ, ಕಾಸಾವಿಯಾ ಹನ್ತು ಮಮಂ ಜನಿನ್ದ।
ಮಾತುಞ್ಚ ಅಙ್ಕಸ್ಮಿಮಹಂ ನಿಸಿನ್ನೋ, ಆಕಡ್ಢಿತೋ ಸಹಸಾ ತೇಹಿ ದೇವ॥

೧೩೪.“ಕಟುಕಞ್ಹಿ ಸಮ್ಬಾಧಂ ಸುಕಿಚ್ಛಂ ಪತ್ತೋ, ಮಧುರಮ್ಪಿ ಯಂ ಜೀವಿತಂ ಲದ್ಧ ರಾಜ।
ಕಿಚ್ಛೇನಹಂ ಅಜ್ಜ ವಧಾ ಪಮುತ್ತೋ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಮೇವಾಭಿಮನೋಹಮಸ್ಮೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅನಿಸಮ್ಮಾ**ತಿ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾ ಅನುಪಧಾರೇತ್ವಾ। **ಅನವತ್ಥಾಯ ಚಿನ್ತಿತ**ನ್ತಿ ಅನವತ್ಥಪೇತ್ವಾ ಅತುಲೇತ್ವಾ ಅತೀರೇತ್ವಾ ಚಿನ್ತಿತಂ। **ವಿಪಾಕೋ ಹೋತಿ ಪಾಪಕೋ**ತಿ ತಸ್ಸ ಹಿ ಯಥಾ ನಾಮ ಭೇಸಜ್ಜಸ್ಸ ವೇಭಙ್ಗೋ ವಿಪತ್ತಿ, ಏವಮೇವಂ ವಿಪಾಕೋ ಹೋತಿ ಪಾಪಕೋ। **ಅಸಞ್ಞತೋ**ತಿ ಕಾಯಾದೀಹಿ ಅಸಞ್ಞತೋ ದುಸ್ಸೀಲೋ। **ತಂ ನ ಸಾಧೂ**ತಿ ತಂ ತಸ್ಸ ಕೋಧನಂ ನ ಸಾಧು। **ನಾನಿಸಮ್ಮಾ**ತಿ ಅನಿಸಾಮೇತ್ವಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಮ್ಮಂ ನ ಕರೇಯ್ಯ। **ಪಣಯೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಪಟ್ಠಪೇಯ್ಯ ಪವತ್ತೇಯ್ಯ। **ವೇಗಾ**ತಿ ವೇಗೇನ ಸಹಸಾ। **ಸಮ್ಮಾಪಣೀಧೀ ಚಾ**ತಿ ಯೋನಿಸೋ ಠಪಿತೇನ ಚಿತ್ತೇನ ಕತಾ ನರಸ್ಸ ಅತ್ಥಾ ಪಚ್ಛಾ ಅನಾನುತಪ್ಪಾ ಭವನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಿಭಜ್ಜಾ**ತಿ “ಇಮಾನಿ ಕಾತುಂ ಯುತ್ತಾನಿ, ಇಮಾನಿ ಅಯುತ್ತಾನೀ”ತಿ ಏವಂ ಪಞ್ಞಾಯ ವಿಭಜಿತ್ವಾ। **ಕಮ್ಮಾಯತನಾನೀ**ತಿ ಕಮ್ಮಾನಿ। **ಬುದ್ಧಾನುಮತಾನೀ**ತಿ ಪಣ್ಡಿತೇಹಿ ಅನುಮತಾನಿ ಅನವಜ್ಜಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। **ಕಟುಕ**ನ್ತಿ ದೇವ , ಕಟುಕಂ ಸಮ್ಬಾಧಂ ಸುಕಿಚ್ಛಂ ಮರಣಭಯಂ ಪತ್ತೋಮ್ಹಿ। **ಲದ್ಧಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಞಾಣಬಲೇನ ಲಭಿತ್ವಾ। **ಪಬ್ಬಜ್ಜಮೇವಾಭಿಮನೋಹಮಸ್ಮೀ**ತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಭಿಮುಖಚಿತ್ತೋಯೇವಸ್ಮಿ।

ಏವಂ ಮಹಾಸತ್ತೇನ ಧಮ್ಮೇ ದೇಸಿತೇ ರಾಜಾ ದೇವಿಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೩೫.“ಪುತ್ತೋ ತವಾಯಂ ತರುಣೋ ಸುಧಮ್ಮೇ, ಅನುಕಮ್ಪಕೋ ಸೋಮನಸ್ಸೋ ಕುಮಾರೋ।
ತಂ ಯಾಚಮಾನೋ ನ ಲಭಾಮಿ ಸ್ವಜ್ಜ, ಅರಹಸಿ ನಂ ಯಾಚಿತವೇ ತುವಮ್ಪೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಾಚಿತವೇ**ತಿ ಯಾಚಿತುಂ।

ಸಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯಮೇವ ಉಯ್ಯೋಜೇನ್ತೀ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೩೬.“ರಮಸ್ಸು ಭಿಕ್ಖಾಚರಿಯಾಯ ಪುತ್ತ, ನಿಸಮ್ಮ ಧಮ್ಮೇಸು ಪರಿಬ್ಬಜಸ್ಸು।
ಸಬ್ಬೇಸು ಭೂತೇಸು ನಿಧಾಯ ದಣ್ಡಂ, ಅನಿನ್ದಿತೋ ಬ್ರಹ್ಮಮುಪೇತಿ ಠಾನ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನಿಸಮ್ಮಾ**ತಿ ಪಬ್ಬಜನ್ತೋ ಚ ನಿಸಾಮೇತ್ವಾ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಾನಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಯುತ್ತಂ ನಿಯ್ಯಾನಿಕಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜ।

ಅಥ ರಾಜಾ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೩೭.“ಅಚ್ಛೇರರೂಪಂ ವತ ಯಾದಿಸಞ್ಚ, ದುಕ್ಖಿತಂ ಮಂ ದುಕ್ಖಾಪಯಸೇ ಸುಧಮ್ಮೇ।
ಯಾಚಸ್ಸು ಪುತ್ತಂ ಇತಿ ವುಚ್ಚಮಾನಾ, ಭಿಯ್ಯೋವ ಉಸ್ಸಾಹಯಸೇ ಕುಮಾರ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಾದಿಸಞ್ಚಾ**ತಿ ಯಾದಿಸಂ ಇದಂ ತ್ವಂ ವದೇಸಿ, ತಂ ಅಚ್ಛರಿಯರೂಪಂ ವತ। **ದುಕ್ಖಿತ**ನ್ತಿ ಪಕತಿಯಾಪಿ ಮಂ ದುಕ್ಖಿತಂ ಭಿಯ್ಯೋ ದುಕ್ಖಾಪಯಸಿ।

ಪುನ ದೇವೀ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೩೮"ಯೇ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತಾ ಅನವಜ್ಜಭೋಗಿನೋ, ಪರಿನಿಬ್ಬುತಾ ಲೋಕಮಿಮಂ ಚರನ್ತಿ।
ತಮರಿಯಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಮಾನಂ, ನ ಉಸ್ಸಹೇ ವಾರಯಿತುಂ ಕುಮಾರ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವಿಪ್ಪಮುತ್ತಾ**ತಿ ರಾಗಾದೀಹಿ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತಾ। **ಪರಿನಿಬ್ಬುತಾ**ತಿ ಕಿಲೇಸಪರಿನಿಬ್ಬಾನೇನ ನಿಬ್ಬುತಾ। **ತಮರಿಯಮಗ್ಗ**ನ್ತಿ ತಂ ತೇಸಂ ಬುದ್ಧಾದೀನಂ ಅರಿಯಾನಂ ಸನ್ತಕಂ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಮಾನಂ ಮಮ ಪುತ್ತಂ ವಾರೇತುಂ ನ ಉಸ್ಸಹಾಮಿ ದೇವಾತಿ।

ತಸ್ಸಾ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ಓಸಾನಗಾಥಮಾಹ -

೧೩೯"ಅದ್ಧಾ ಹವೇ ಸೇವಿತಬ್ಬಾ ಸಪಞ್ಞಾ, ಬಹುಸ್ಸುತಾ ಯೇ ಬಹುಠಾನಚಿನ್ತಿನೋ।
ಯೇಸಾಯಂ ಸುತ್ವಾನ ಸುಭಾಸಿತಾನಿ, ಅಪ್ಪೋಸ್ಸುಕ್ಕಾ ವೀತಸೋಕಾ ಸುಧಮ್ಮಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಬಹುಠಾನಚಿನ್ತಿನೋ**ತಿ ಬಹುಕಾರಣಚಿನ್ತಿನೋ। **ಯೇಸಾಯ**ನ್ತಿ ಯೇಸಂ ಅಯಂ। ಸೋಮನಸ್ಸಕುಮಾರಸ್ಸೇವ ಹಿ ಸಾ ಸುಭಾಸಿತಂ ಸುತ್ವಾ ಅಪ್ಪೋಸ್ಸುಕ್ಕಾ ಜಾತಾ, ರಾಜಾಪಿ ತದೇವ ಸನ್ಧಾಯಾಹ।

ಮಹಾಸತ್ತೋ ಮಾತಾಪಿತರೋ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಸಚೇ ಮಯ್ಹಂ ದೋಸೋ ಅತ್ಥಿ, ಖಮಥಾ"ತಿ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಕತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಾಭಿಮುಖೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇಸು ನಿವತ್ತೇಸು ಮನುಸ್ಸವಣ್ಣೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ದೇವತಾಹಿ ಸತ್ತ ಪಬ್ಬತರಾಜಿಯೋ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಂ ನೀತೋ ವಿಸ್ಸಕಮ್ಮುನಾ ನಿಮ್ಮಿತಾಯ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿ। ತಂ ತತ್ಥ ಯಾವ ಸೋಳಸವಸ್ಸಕಾಲಾ ರಾಜಕುಲಪರಿಚಾರಿಕವೇಸೇನ ದೇವತಾಯೇವ ಉಪಟ್ಠಹಿಂಸು। ಕೂಟಜಟಿಲಮ್ಪಿ ಮಹಾಜನೋ ಪೋಥೇತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇಸಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ ಝಾನಾಭಿಞ್ಞಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೂಪಗೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ಏವಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಬ್ಬೇಪೇಸ ಮಯ್ಹಂ ವಧಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಕುಹಕೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಮಾತಾ ಮಹಾಮಾಯಾ, ಮಹಾರಕ್ಖಿತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಸೋಮನಸ್ಸಕುಮಾರೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ನವಮಾ।

[೫೦೬] ೧೦. ಚಮ್ಪೇಯ್ಯಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಕಾ ನು ವಿಜ್ಜುರಿವಾಭಾಸೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತದಾ ಹಿ ಸತ್ಥಾ "ಸಾಧು ವೋ ಕತಂ ಉಪಾಸಕಾ ಉಪೋಸಥವಾಸಂ ವಸನ್ತೇಹಿ, ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾ ನಾಗಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಹಾಯ ಉಪೋಸಥವಾಸಂ ವಸಿಂಸುಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಹಿ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಅಙ್ಗರಟ್ಠೇ ಅಙ್ಗೇ ಚ ಮಗಧರಟ್ಠೇ ಮಗಧೇ ಚ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಅಙ್ಗಮಗಧರಟ್ಠಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಚಮ್ಪಾ ನಾಮ ನದೀ, ತತ್ಥ ನಾಗಭವನಂ ಅಹೋಸಿ। ಚಮ್ಪೇಯ್ಯೋ ನಾಮ ನಾಗರಾಜಾ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ಕದಾಚಿ ಮಗಧರಾಜಾ ಅಙ್ಗರಟ್ಠಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಕದಾಚಿ ಅಙ್ಗರಾಜಾ ಮಗಧರಟ್ಠಂ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಮಗಧರಾಜಾ ಅಙ್ಗೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಯುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಯುದ್ಧಪರಾಜಿತೋ ಅಸ್ಸಂ ಆರುಯ್ಹ ಪಲಾಯನ್ತೋ ಅಙ್ಗರಞ್ಞೋ ಯೋಧೇಹಿ ಅನುಬದ್ಧೋ ಪುಣ್ಣಂ ಚಮ್ಪಾನದಿಂ ಪತ್ವಾ "ಪರಹತ್ಥೇ ಮರಣತೋ ನದಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಮತಂ ಸೇಯ್ಯೋ"ತಿ ಅಸ್ಸೇನೇವ ಸದ್ಧಿಂ ನದಿಂ ಓತರಿ। ತದಾ ಚಮ್ಪೇಯ್ಯೋ ನಾಗರಾಜಾ ಅನ್ತೋದಕೇ ರತನಮಣ್ಡಪಂ ನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ಮಹಾಪರಿವಾರೋ ಮಹಾಪಾನಂ ಪಿವತಿ। ಅಸ್ಸೋ ರಞ್ಞಾ ಸದ್ಧಿಂ ಉದಕೇ ನಿಮುಜ್ಜಿತ್ವಾ ನಾಗರಞ್ಞೋ ಪುರತೋ ಓತರಿ। ನಾಗರಾಜಾ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಂ ರಾಜಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಿನೇಹಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಆಸನಾ ಉಟ್ಠಾಯ "ಮಾ ಭಾಯಿ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ ರಾಜಾನಂ ಅತ್ತನೋ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಉದಕೇ ನಿಮುಗ್ಗಕಾರಣಂ ಪುಚ್ಛಿ। ರಾಜಾ ಯಥಾಭೂತಂ ಕಥೇಸಿ। ಅಥ ನಂ "ಮಾ

ಭಾಯಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಅಹಂ ತಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ರಟ್ಠಾನಂ ಸಾಮಿಕಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಮಹನ್ತಂ ಯಸಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಮಗಧರಾಜೇನ ಸದ್ಧಿಂ ನಾಗಭವನಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಮಗಧರಾಜಾ ನಾಗರಾಜಸ್ಸಾನುಭಾವೇನ ಅಙ್ಗರಾಜಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇತ್ವಾ ದ್ವೀಸು ರಟ್ಠೇಸು ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ರಞ್ಞೋ ಚ ನಾಗರಾಜಸ್ಸ ಚ ವಿಸ್ಸಾಸೋ ಥಿರೋ ಅಹೋಸಿ। ರಾಜಾ ಅನುಸಂವಚ್ಛರಂ ಚಮ್ಪಾನದೀತೀರೇ ರತನಮಣ್ಡಪಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿಚ್ಚಾಗೇನ ನಾಗರಞ್ಞೋ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ। ಸೋಪಿ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ನಾಗಭವನಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛತಿ। ಮಹಾಜನೋ ನಾಗರಞ್ಞೋ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಓಲೋಕೇತಿ।

ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ದಲಿದ್ದಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ರಾಜಪರಿಸಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ನದೀತೀರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ನಾಗರಾಜಸ್ಸ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಲೋಭಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ತಂ ಪತ್ಥಯಮಾನೋ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಸೀಲಂ ರಕ್ಖಿತ್ವಾ ಚಮ್ಪೇಯ್ಯನಾಗರಾಜಸ್ಸ ಕಾಲಕಿರಿಯತೋ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಚವಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ವಸನಪಾಸಾದೇ ಸಿರಿಗಬ್ಭೇ ಸಿರಿಸಯನಪಿಟ್ಠೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ । ಸರೀರಂ ಸುಮನದಾಮವಣ್ಣಂ ಮಹನ್ತಂ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೀ ಹುತ್ವಾ "ಮಯಾ ಕತಕುಸಲನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಛಸು ಕಾಮಸಗ್ಗೇಸು ಇಸ್ಸರಿಯಂ ಕೋಟ್ಠೇ ಪಟಿಸಾಮಿತಂ ಧಞ್ಞಂ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಸ್ವಾಹಂ ಇಮಿಸ್ಸಾ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಯಾ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿಂ, ಕಿಂ ಮೇ ಜೀವಿತೇನಾ"ತಿ ಮರಣಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸುಮನಾ ನಾಮ ನಾಗಮಾಣವಿಕಾ ದಿಸ್ವಾ "ಮಹಾನುಭಾವೋ ಸತ್ತೋ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸೇಸನಾಗಮಾಣವಿಕಾನಂ ಸಞ್ಞಂ ಅದಾಸಿ, ಸಬ್ಬಾ ನಾನಾತೂರಿಯಹತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಉಪಹಾರಂ ಕರಿಂಸು। ತಸ್ಸ ತಂ ನಾಗಭವನಂ ಸಕ್ಕಭವನಂ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ, ಮರಣಚಿತ್ತಂ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭಿ, ಸಪ್ಪಸರೀರಂ ವಿಜಹಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತೋ ಸಯನಪಿಟ್ಠೇ ನಿಸೀದಿ। ಅಥಸ್ಸ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಸೋ ಮಹಾ ಅಹೋಸಿ।

ಸೋ ತತ್ಥ ನಾಗರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೋ ಅಪರಭಾಗೇ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೀ ಹುತ್ವಾ "ಕಿಂ ಮೇ ಇಮಾಯ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಯಾ , ಉಪೋಸಥವಾಸಂ ವಸಿತ್ವಾ ಇತೋ ಮುಚ್ಚಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಪಥಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಪಾಸಾದೇ ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ। ಅಲಙ್ಕತನಾಗಮಾಣವಿಕಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಯೇಭುಯ್ಯೇನಸ್ಸ ಸೀಲಂ ಭಿಜ್ಜತಿ। ಸೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಾಸಾದಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗಚ್ಛತಿ। ತಾ ತತ್ರಾಪಿ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಉಪೋಸಥೋ ಭಿಜ್ಜತೇವ। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಮಯಾ ಇತೋ ನಾಗಭವನಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಉಪೋಸಥವಾಸಂ ವಸಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಸೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಉಪೋಸಥದಿವಸೇಸು ನಾಗಭವನಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಏಕಸ್ಸ ಪಚ್ಚನ್ತಗಾಮಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಮಹಾಮಗ್ಗಸಮೀಪೇ ವಮ್ಮಿಕಮತ್ಥಕೇ "ಮಮ ಚಮ್ಮಾದೀಹಿ ಅತ್ಥಿಕಾ ಗಣ್ಹನ್ತು, ಮಂ ಕೀಳಾಸಪ್ಪಂ ವಾ ಕಾತುಕಾಮಾ ಕರೋನ್ತೂ"ತಿ ಸರೀರಂ ದಾನಮುಖೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಭೋಗೇ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ನಿಪನ್ನೋ ಉಪೋಸಥವಾಸಂ ವಸತಿ। ಮಹಾಮಗ್ಗೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಚ ಆಗಚ್ಛನ್ತಾ ಚ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಗನ್ಧಾದೀಹಿ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮನ್ತಿ। ಪಚ್ಚನ್ತಗಾಮವಾಸಿನೋ ಗನ್ತ್ವಾ "ಮಹಾನುಭಾವೋ ನಾಗರಾಜಾ"ತಿ ತಸ್ಸ ಉಪರಿ ಮಣ್ಡಪಂ ಕರಿತ್ವಾ ಸಮನ್ತಾ ವಾಲುಕಂ ಓಕಿರಿತ್ವಾ ಗನ್ಧಾದೀಹಿ ಪೂಜಯಿಂಸು। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮನುಸ್ಸಾ ಮಹಾಸತ್ತೇ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪೂಜಂ ಕತ್ವಾ ಪುತ್ತಂ ಪತ್ಥೇನ್ತಿ, ಧೀತರಂ ಪತ್ಥೇನ್ತಿ।

ಮಹಾಸತ್ತೋಪಿ ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ಚಾತುದ್ದಸೀಪನ್ನರಸೀಸು ವಮ್ಮಿಕಮತ್ಥಕೇ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪಾಟಿಪದೇ ನಾಗಭವನಂ ಗಚ್ಛತಿ। ತಸ್ಸೇವಂ ಉಪೋಸಥಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಅದ್ಧಾ ವೀತಿವತ್ತೋ। ಏಕದಿವಸಂ ಸುಮನಾ ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀ ಆಹ "ದೇವ , ತ್ವಂ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸಸಿ, ಮನುಸ್ಸಲೋಕೋ ಚ ಸಾಸಙ್ಕೋ ಸಪ್ಪಟಿಭಯೋ, ಸಚೇ ತೇ ಭಯಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಅಥ ಮಯಂ ಯೇನ ನಿಮಿತ್ತೇನ ಜಾನೇಯ್ಯಾಮ, ತಂ ನೋ ಆಚಿಕ್ಖಾಹೀ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಮಙ್ಗಲಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ ತೀರಂ ನೇತ್ವಾ "ಸಚೇ ಮಂ ಭದ್ದೇ, ಕೋಚಿ ಪಹರಿತ್ವಾ ಕಿಲಮೇಸ್ಸತಿ, ಇಮಿಸ್ಸಾ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ ಉದಕಂ ಆವಿಲಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸಚೇ ಸುಪಣ್ಣೋ ಗಹೇಸ್ಸತಿ, ಉದಕಂ ಪಕ್ಕುಥಿಸ್ಸತಿ, ಸಚೇ ಅಹಿತುಣ್ಡಿಕೋ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸತಿ, ಉದಕಂ ಲೋಹಿತವಣ್ಣಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಹ। ಏವಂ ತಸ್ಸಾ ತೀಣಿ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಚಾತುದ್ದಸೀಉಪೋಸಥಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಯ ನಾಗಭವನಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ವಮ್ಮಿಕಮತ್ಥಕೇ ನಿಪಜ್ಜಿ ಸರೀರಸೋಭಾಯ ವಮ್ಮಿಕಂ ಸೋಭಯಮಾನೋ। ಸರೀರಞ್ಹಿಸ್ಸ ರಜತದಾಮಂ ವಿಯ ಸೇತಂ

ಅಹೋಸಿ ಮತ್ಥಕೋ ರತ್ತಕಮ್ಬಲಗೇಣ್ಡುಕೋ ವಿಯ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪನ ಜಾತಕೇ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸರೀರಂ ನಙ್ಗಲಸೀಸಪಮಾಣಂ ಅಹೋಸಿ, **ಭೂರಿದತ್ತಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೨.೨೨.೭೮೪ ಆದಯೋ) ಊರುಪ್ಪಮಾಣಂ, **ಸಙ್ಖಪಾಲಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೨.೧೭.೧೪೩ ಆದಯೋ) ಏಕದೋಣಿಕನಾವಪಮಾಣಂ।

ತದಾ ಏಕೋ ಬಾರಾಣಸಿವಾಸೀ ಮಾಣವೋ ತಕ್ಕಸಿಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಅಲಮ್ಪಾಯನಮನ್ತಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ತೇನ ಮಗ್ಗೇನ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಮಹಾಸತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ''ಇಮಂ ಸಪ್ಪಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಾಮನಿಗಮರಾಜಧಾನೀಸು ಕೀಳಾಪೇನ್ತೋ ಧನಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ದಿಬ್ಬೋಸಧಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ದಿಬ್ಬಮನ್ತಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ದಿಬ್ಬಮನ್ತಸುತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಕಣ್ಣೇಸು ಅಯಸಲಾಕಪವೇಸನಕಾಲೋ ವಿಯ ಜಾತೋ, ಮತ್ಥಕೋ ಸಿಖರೇನ ಅಭಿಮತ್ಥಿಯಮಾನೋ ವಿಯ ಜಾತೋ। ಸೋ ''ಕೋ ನು ಖೋ ಏಸೋ''ತಿ ಭೋಗನ್ತರತೋ ಸೀಸಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಅಹಿತುಣ್ಡಿಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ ''ಮಮ ವಿಸಂ ಮಹನ್ತಂ, ಸಚಾಹಂ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ನಾಸವಾತಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸ್ಸಾಮಿ, ಏತಸ್ಸ ಸರೀರಂ ಭಸ್ಮಮುಟ್ಠಿ ವಿಯ ವಿಪ್ಪಕಿರಿಸ್ಸತಿ, ಅಥ ಮೇ ಸೀಲಂ ಖಣ್ಡಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ನ ದಾನಿ ತಂ ಓಲೋಕೇಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ। ಸೋ ಅಕ್ಖೀನಿ ನಿಮ್ಮೀಲೇತ್ವಾ ಸೀಸಂ ಭೋಗನ್ತರೇ ಠಪೇಸಿ।

ಅಹಿತುಣ್ಡಿಕೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಓಸಧಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಮನ್ತಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಖೇಳಂ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಸರೀರೇ ಓಪಿ, ಓಸಧಾನಞ್ಚ ಮನ್ತಸ್ಸ ಚಾನುಭಾವೇನ ಖೇಳೇನ ಫುಟ್ಠಫುಟ್ಠಟ್ಠಾನೇ ಫೋಟಾನಂ ಉಟ್ಠಾನಕಾಲೋ ವಿಯ ಜಾತೋ। ಅಥ ನಂ ಸೋ ನಙ್ಗುಟ್ಠೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ದೀಘಸೋ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಅಜಪದೇನ ದಣ್ಡೇನ ಉಪ್ಪೀಳೇನ್ತೋ ದುಬ್ಬಲಂ ಕತ್ವಾ ಸೀಸಂ ದಳ್ಹಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಪ್ಪೀಳಿ, ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಮುಖಂ ವಿವರಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮುಖೇ ಖೇಳಂ ಓಪಿತ್ವಾ ಓಸಧಮನ್ತಂ ಕತ್ವಾ ದನ್ತೇ ಭಿನ್ದಿ, ಮುಖಂ ಲೋಹಿತಸ್ಸ ಪೂರಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಸೀಲಭೇದಭಯೇನ ಏವರೂಪಂ ದುಕ್ಖಂ ಅಧಿವಾಸೇನ್ತೋ ಅಕ್ಖೀನಿ ಉಮ್ಮೀಲೇತ್ವಾ ಓಲೋಕನಮತ್ತಮ್ಪಿ ನಾಕರಿ। ಸೋಪಿ ''ನಾಗರಾಜಾನಂ ದುಬ್ಬಲಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ ನಙ್ಗುಟ್ಠತೋ ಪಟ್ಠಾಯಸ್ಸ ಅಟ್ಠೀನಿ ಚುಣ್ಣಯಮಾನೋ ವಿಯ ಸಕಲಸರೀರಂ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಪಟ್ಟಕವೇಠನಂ ನಾಮ ವೇಠೇಸಿ, ತನ್ತಮಜ್ಜಿತಂ ನಾಮ ಮಜ್ಜಿ, ನಙ್ಗುಟ್ಠಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದುಸ್ಸಪೋಥಿಮಂ ನಾಮ ಪೋಥೇಸಿ। ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಸಕಲಸರೀರಂ ಲೋಹಿತಮಕ್ಖಿತಂ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಮಹಾವೇದನಂ ಅಧಿವಾಸೇಸಿ।

ಅಥಸ್ಸ ದುಬ್ಬಲಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ವಲ್ಲೀಹಿ ಪೇಳಂ ಕರಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ನಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚನ್ತಗಾಮಂ ನೇತ್ವಾ ಮಹಾಜನಮಜ್ಝೇ ಕೀಳಾಪೇಸಿ। ನೀಲಾದೀಸು ವಣ್ಣೇಸು ವಟ್ಟಚತುರಸ್ಸಾದೀಸು ಸಣ್ಠಾನೇಸು ಅಣುಂಥೂಲಾದೀಸು ಪಮಾಣೇಸು ಯಂ ಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಇಚ್ಛತಿ, ಮಹಾಸತ್ತೋ ತಂತದೇವ ಕತ್ವಾ ನಚ್ಚತಿ, ಫಣಸತಂ ಫಣಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಕರೋತಿಯೇವ। ಮಹಾಜನೋ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಬಹುಂ ಧನಂ ಅದಾಸಿ। ಏಕದಿವಸಮೇವ ಕಹಾಪಣಸಹಸ್ಸಞ್ಚೇವ ಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕೇ ಚ ಪರಿಕ್ಖಾರೇ ಲಭಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಆದಿತೋವ ಸಹಸ್ಸಂ ಲಭಿತ್ವಾ ''ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ, ತಂ ಪನ ಧನಂ ಲಭಿತ್ವಾ ''ಪಚ್ಚನ್ತಗಾಮೇಯೇವ ತಾವ ಮೇ ಏತ್ತಕಂ ಧನಂ ಲದ್ಧಂ, ರಾಜರಾಜಮಹಾಮಚ್ಚಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಬಹುಂ ಧನಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ ಸಕಟಞ್ಚ ಸುಖಯಾನಕಞ್ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಕಟೇ ಪರಿಕ್ಖಾರೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಸುಖಯಾನಕೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಮಹಾಸತ್ತಂ ಗಾಮನಿಗಮಾದೀಸು ಕೀಳಾಪೇನ್ತೋ ''ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಉಗ್ಗಸೇನರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಕೀಳಾಪೇತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ಮಣ್ಡೂಕೇ ಮಾರೇತ್ವಾ ನಾಗರಞ್ಞೋ ದೇತಿ। ನಾಗರಾಜಾ ''ಪುನಪ್ಪುನಂ ಏಸ ಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಾರೇಸ್ಸತೀ''ತಿ ನ ಖಾದತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಧುಲಾಜೇ ಅದಾಸಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ ''ಸಚಾಹಂ ಭೋಜನಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅನ್ತೋಪೇಳಾಯ ಏವ ಮರಣಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ''ತಿ ತೇಪಿ ನ ಖಾದತಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಮಾಸಮತ್ತೇನ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಪತ್ವಾ ದ್ವಾರಗಾಮೇಸು ಕೀಳಾಪೇನ್ತೋ ಬಹುಂ ಧನಂ ಲಭಿ।

ರಾಜಾಪಿ ನಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ''ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕೀಳಾಪೇಹೀ''ತಿ ಆಹ। ''ಸಾಧು, ದೇವ, ಸ್ವೇ ಪನ್ನರಸೇ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕೀಳಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ। ರಾಜಾ ''ಸ್ವೇ ನಾಗರಾಜಾ ರಾಜಙ್ಗಣೇ ನಚ್ಚಿಸ್ಸತಿ, ಮಹಾಜನೋ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಪಸ್ಸತೂ''ತಿ ಭೇರಿಂ

ಚರಾಪೇತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ರಾಜಙ್ಗಣಂ ಅಲಙ್ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇಸಿ। ಸೋ ರತನಪೇಳಾಯ ಮಹಾಸತ್ತಂ ನೇತ್ವಾ ವಿಚಿತ್ತತ್ಥರೇ ಪೇಳಂ ಠಪೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ರಾಜಾಪಿ ಪಾಸಾದಾ ಓರುಯ್ಹ ಮಹಾಜನಪರಿವುತೋ ರಾಜಾಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಮಹಾಸತ್ತಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ನಚ್ಚಾಪೇಸಿ। ಮಹಾಜನೋ ಸಕಭಾವೇನ ಸಣ್ಠಾತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಚೇಲುಕ್ಖೇಪಸಹಸ್ಸಂ ಪವತ್ತೇತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಉಪರಿ ಸತ್ತರತನವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಸ ಗಹಿತಸ್ಸ ಮಾಸೋ ಸಮ್ಪೂರಿ। ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ನಿರಾಹಾರೋವ ಅಹೋಸಿ। ಸುಮನಾ "ಅತಿಚಿರಾಯತಿ ಮೇ ಪಿಯಸಾಮಿಕೋ, ಇದಾನಿಸ್ಸ ಇಧ ಅನಾಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಮಾಸೋ ಸಮ್ಪುಣ್ಣೋ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾರಣ"ನ್ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೀ ಲೋಹಿತವಣ್ಣಂ ಉದಕಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಹಿತುಣ್ಡಿಕೇನ ಗಹಿತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ ನಾಗಭವನಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ವಮ್ಮಿಕಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಗಹಿತಟ್ಠಾನಞ್ಚ ಕಿಲಮಿತಟ್ಠಾನಞ್ಚ ದಿಸ್ವಾ ರೋದಿತ್ವಾ ಕನ್ದಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚನ್ತಗಾಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜಙ್ಗಣೇ ಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ಆಕಾಸೇ ರೋದಮಾನಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ ನಚ್ಚನ್ತೋವ ಆಕಾಸಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಲಜ್ಜಿತೋ ಪೇಳಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ। ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಪೇಳಂ ಪವಿಟ್ಠಕಾಲೇ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾರಣ"ನ್ತಿ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತಂ ಆಕಾಸೇ ಠಿತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪೦."ಕಾ ನು ವಿಜ್ಜುರಿವಾಭಾಸಿ, ಓಸಧೀ ವಿಯ ತಾರಕಾ।
ದೇವತಾ ನುಸಿ ಗನ್ಧಬ್ಬೀ, ನ ತಂ ಮಞ್ಞಾಮಿ ಮಾನುಸಿ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನ ತಂ ಮಞ್ಞಾಮಿ ಮಾನುಸಿನ್ತಿ** ಅಹಂ ತಂ ಮಾನುಸೀತಿ ನ ಮಞ್ಞಾಮಿ, ತಯಾ ಏಕಾಯ ದೇವತಾಯ ಗನ್ಧಬ್ಬಿಯಾ ವಾ ಭವಿತುಂ ವಟ್ಟತೀತಿ ವದತಿ।

ಇದಾನಿ ತೇಸಂ ವಚನಪಟಿವಚನಗಾಥಾ ಹೋನ್ತಿ -

೧೪೧."ನಮ್ಹಿ ದೇವೀ ನ ಗನ್ಧಬ್ಬೀ, ನ ಮಹಾರಾಜ ಮಾನುಸೀ।
ನಾಗಕಞ್ಞಾಸ್ಮಿ ಭದ್ದನ್ತೇ, ಅತ್ಥೇನಮ್ಹಿ ಇಧಾಗತಾ॥

೧೪೨."ವಿಬ್ಭನ್ತಚಿತ್ತಾ ಕುಪಿತಿನ್ದ್ರಿಯಾಸಿ, ನೇತ್ತೇಹಿ ತೇ ವಾರಿಗಣಾ ಸವನ್ತಿ।
ಕಿಂ ತೇ ನಟ್ಠಂ ಕಿಂ ಪನ ಪತ್ಥಯಾನಾ, ಇಧಾಗತಾ ನಾರಿ ತದಿಙ್ಘ ಬ್ರೂಹಿ॥

೧೪೩."ಯಮುಗ್ಗತೇಜೋ ಉರಗೋತಿ ಚಾಹು, ನಾಗೋತಿ ನಂ ಆಹು ಜನಾ ಜನಿನ್ದ।
ತಮಗ್ಗಹೀ ಪುರಿಸೋ ಜೀವಿಕತ್ಥೋ, ತಂ ಬನ್ಧನಾ ಮುಞ್ಚ ಪತೀ ಮಮೇಸೋ॥

೧೪೪."ಕಥಂ ನ್ವಯಂ ಬಲವಿರಿಯೂಪಪನ್ನೋ, ಹತ್ಥತ್ತಮಾಗಚ್ಛಿ ವನಿಬ್ಬಕಸ್ಸ।
ಅಕ್ಖಾಹಿ ಮೇ ನಾಗಕಞ್ಞೇ ತಮತ್ಥಂ, ಕಥಂ ವಿಜಾನೇಮು ಗಹೀತನಾಗಂ॥

೧೪೫."ನಗರಮ್ಪಿ ನಾಗೋ ಭಸ್ಮಂ ಕರೇಯ್ಯ, ತಥಾ ಹಿ ಸೋ ಬಲವಿರಿಯೂಪಪನ್ನೋ।
ಧಮ್ಮಞ್ಚ ನಾಗೋ ಅಪಚಾಯಮಾನೋ, ತಸ್ಮಾ ಪರಕ್ಕಮ್ಮ ತಪೋ ಕರೋತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅತ್ಥೇನಮ್ಹೀತಿ** ಅಹಂ ಏಕಂ ಕಾರಣಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಇಧಾಗತಾ। **ಕುಪಿತಿನ್ದ್ರಿಯಾತಿ** ಕಿಲನ್ತಿನ್ದ್ರಿಯಾ। **ವಾರಿಗಣಾತಿ** ಅಸ್ಸುಬಿನ್ದುಘಟಾ। **ಉರಗೋತಿ ಚಾಹೂತಿ** ಉರಗೋತಿ ಚಾಯಂ ಮಹಾಜನೋ ಕಥೇಸಿ। **ತಮಗ್ಗಹೀ ಪುರಿಸೋತಿ** ಅಯಂ ಪುರಿಸೋ ತಂ ನಾಗರಾಜಾನಂ ಜೀವಿಕತ್ಥಾಯ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ। **ವನಿಬ್ಬಕಸ್ಸಾತಿ** ಇಮಸ್ಸ ವನಿಬ್ಬಕಸ್ಸ ಕಥಂ ನು ಏಸ ಮಹಾನುಭಾವೋ ಸಮಾನೋ ಹತ್ಥತ್ತಂ ಆಗತೋತಿ ಪುಚ್ಛತಿ। **ಧಮ್ಮಞ್ಚಾತಿ** ಪಞ್ಚಸೀಲಧಮ್ಮಂ ಉಪೋಸಥವಾಸಧಮ್ಮಞ್ಚ ಗರುಂ ಕರೋನ್ತೋ ವಿಹರತಿ, ತಸ್ಮಾ

ಇಮಿನಾ ಪುರಿಸೇನ ಗಹಿತೋಪಿ “ಸಚಾಹಂ ಇಮಸ್ಸ ಉಪರಿ ನಾಸವಾತಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸ್ಸಾಮಿ, ಭಸ್ಮಮುಟ್ಠಿ ವಿಯ ವಿಕಿರಿಸ್ಸತಿ, ಏವಂ ಮೇ ಸೀಲಂ ಭಿಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಸೀಲಭೇದಭಯಾ ಪರಕ್ಕಮ್ಮ ತಂ ದುಕ್ಖಂ ಅಧಿವಾಸೇತ್ವಾ ತಪೋ ಕರೋತಿ, ವೀರಿಯಮೇವ ಕರೋತೀತಿ ಆಹ।

ರಾಜಾ “ಕಹಂ ಪನೇಸೋ ಇಮಿನಾ ಗಹಿತೋ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸಾ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತೀ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೪೬.“ಚಾತುದ್ದಸಿಂ ಪಞ್ಚದಸಿಞ್ಚ ರಾಜ, ಚತುಪ್ಪಥೇ ಸಮ್ಮತಿ ನಾಗರಾಜಾ।
ತಮಗ್ಗಹೀ ಪುರಿಸೋ ಜೀವಿಕತ್ಥೋ, ತಂ ಬನ್ಧನಾ ಮುಞ್ಚ ಪತೀ ಮಮೇಸೋ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಚತುಪ್ಪಥೇತಿ** ಚತುಕ್ಕಮಗ್ಗಸ್ಸ ಆಸನ್ನಟ್ಠಾನೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಮ್ಮಿಕೇ ಚತುರಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಉಪೋಸಥವಾಸಂ ವಸನ್ತೋ ನಿಪಜ್ಜತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಂ ಬನ್ಧನಾತಿ** ತಂ ಏವಂ ಧಮ್ಮಿಕಂ ಗುಣವನ್ತಂ ನಾಗರಾಜಾನಂ ಏತಸ್ಸ ಧನಂ ದತ್ವಾ ಪೇಳಬನ್ಧನಾ ಪಮುಞ್ಚ।

ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ಪುನಪಿ ತಂ ಯಾಚನ್ತೀ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ –

೧೪೭.“ಸೋಳಸಿತ್ಥಿಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಆಮುತ್ತಮಣಿಕುಣ್ಡಲಾ।
ವಾರಿಗೇಹಸಯಾ ನಾರೀ, ತಾಪಿ ತಂ ಸರಣಂ ಗತಾ॥

೧೪೮.“ಧಮ್ಮೇನ ಮೋಚೇಹಿ ಅಸಾಹಸೇನ, ಗಾಮೇನ ನಿಕ್ಖೇನ ಗವಂ ಸತೇನ।
ಓಸ್ಸಟ್ಠಕಾಯೋ ಉರಗೋ ಚರಾತು, ಪುಞ್ಞತ್ಥಿಕೋ ಮುಞ್ಚತು ಬನ್ಧನಸ್ಮಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸೋಳಸಿತ್ಥಿಸಹಸ್ಸಾನೀತಿ** ಮಾ ತ್ವಂ ಏಸ ಯೋ ವಾ ಸೋ ವಾ ದಲಿದ್ದನಾಗೋತಿ ಮಞ್ಞಿತ್ಥ। ಏತಸ್ಸ ಹಿ ಏತ್ತಕಾ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತಾ ಇತ್ಥಿಯೋವ, ಸೇಸಾ ಸಮ್ಪತ್ತಿ ಅಪರಿಮಾಣಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ವಾರಿಗೇಹಸಯಾತಿ** ಉದಕಚ್ಛದನಂ ಉದಕಗಬ್ಭಂ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥ ಸಯನಸೀಲಾ। **ಓಸ್ಸಟ್ಠಕಾಯೋತಿ** ನಿಸ್ಸಟ್ಠಕಾಯೋ ಹುತ್ವಾ। **ಚರಾತೂತಿ** ಚರತು।

ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ ತಿಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ –

೧೪೯.“ಧಮ್ಮೇನ ಮೋಚೇಮಿ ಅಸಾಹಸೇನ, ಗಾಮೇನ ನಿಕ್ಖೇನ ಗವಂ ಸತೇನ।
ಓಸ್ಸಟ್ಠಕಾಯೋ ಉರಗೋ ಚರಾತು, ಪುಞ್ಞತ್ಥಿಕೋ ಮುಞ್ಚತು ಬನ್ಧನಸ್ಮಾ॥

೧೫೦.“ದಮ್ಮಿ ನಿಕ್ಖಸತಂ ಲುದ್ದ, ಥೂಲಞ್ಚ ಮಣಿಕುಣ್ಡಲಂ।
ಚತುಸ್ಸದಞ್ಚ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ, ಉಮಾಪುಪ್ಫಸರಿನ್ನಿಭಂ॥

೧೫೧.“ದ್ವೇ ಚ ಸಾದಿಸಿಯೋ ಭರಿಯಾ, ಉಸಭಞ್ಚ ಗವಂ ಸತಂ।
ಓಸ್ಸಟ್ಠಕಾಯೋ ಉರಗೋ ಚರಾತು, ಪುಞ್ಞತ್ಥಿಕೋ ಮುಞ್ಚತು ಬನ್ಧನಸ್ಮಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಲುದ್ದಾತಿ** ರಾಜಾ ಉರಗಂ ಮೋಚೇತುಂ ಅಹಿತುಣ್ಡಿಕಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬಂ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಏವಮಾಹ। ಗಾಥಾ ಪನ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತತ್ಥಾಯೇವ।

ಅಥ ನಂ ಲುದ್ದೋ ಆಹ –

೧೫೧"ವಿನಾಪಿ ದಾನಾ ತವ ವಚನಂ ಜನಿನ್ದ, ಮುಞ್ಚೇಮು ನಂ ಉರಗಂ ಬನ್ಧನಸ್ಮಾ।
ಓಸ್ಸಟ್ಠಕಾಯೋ ಉರಗೋ ಚರಾತು, ಪುಞ್ಞತ್ಥಿಕೋ ಮುಞ್ಚತು ಬನ್ಧನಸ್ಮಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತವ ವಚನ**ನ್ತಿ ಮಹಾರಾಜ, ವಿನಾಪಿ ದಾನೇನ ತವ ವಚನಮೇವ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಗರು। **ಮುಞ್ಚೇಮು** ನನ್ತಿ ಮುಞ್ಚಿಸ್ಸಾಮಿ ಏತನ್ತಿ ವದತಿ।

ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತಂ ಪೇಳತೋ ನೀಹರಿ। ನಾಗರಾಜಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪುಪ್ಫನ್ತರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತಂ ಅತ್ತಭಾವಂ ವಿಜಹಿತ್ವಾ ಮಾಣವಕವಣ್ಣೇನ ಅಲಙ್ಕತಸರೀರೋ ಹುತ್ವಾ ಪಥವಿಂ ಭಿನ್ದನ್ತೋ ವಿಯ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸುಮನಾ ಆಕಾಸತೋ ಓತರಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಠಿತಾ। ನಾಗರಾಜಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ರಾಜಾನಂ ನಮಸ್ಸಮಾನೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೫೩"ಮುತ್ತೋ ಚಮ್ಪೇಯ್ಯಕೋ ನಾಗೋ, ರಾಜಾನಂ ಏತದಬ್ರವಿ।
ನಮೋ ತೇ ಕಾಸಿರಾಜತ್ಥು, ನಮೋ ತೇ ಕಾಸಿವಡ್ಢನ।
ಅಞ್ಜಲಿಂ ತೇ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾಮಿ, ಪಸ್ಸೇಯ್ಯಂ ಮೇ ನಿವೇಸನಂ॥

೧೫೪"ಅದ್ಧಾ ಹಿ ದುಬ್ಬಿಸ್ಸಸಮೇತಮಾಹು, ಯಂ ಮಾನುಸೋ ವಿಸ್ಸಸೇ ಅಮಾನುಸಮ್ಹಿ।
ಸಚೇ ಚ ಮಂ ಯಾಚಸಿ ಏತಮತ್ಥಂ, ದಕ್ಖೇಮು ತೇ ನಾಗ ನಿವೇಸನಾನೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪಸ್ಸೇಯ್ಯಂ ಮೇ ನಿವೇಸನ**ನ್ತಿ ಮಮ ನಿವೇಸನಂ ಚಮ್ಪೇಯ್ಯನಾಗಭವನಂ ರಮಣೀಯಂ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ। ತಂ ತೇ ಅಹಂ ದಸ್ಸೇತುಕಾಮೋ, ತಂ ಸಬಲವಾಹನೋ ತ್ವಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪಸ್ಸ, ನರಿನ್ದಾತಿ ವದತಿ। **ದುಬ್ಬಿಸ್ಸಸ**ನ್ತಿ ದುವಿಸ್ಸಾಸನೀಯಂ। **ಸಚೇ ಚಾ**ತಿ ಸಚೇ ಮಂ ಯಾಚಸಿ, ಪಸ್ಸೇಯ್ಯಾಮ ತೇ ನಿವೇಸನಾನಿ, ಅಪಿ ಚ ಖೋ ಪನ ತಂ ನ ಸದ್ದಹಾಮೀತಿ ವದತಿ।

ಅಥ ನಂ ಸದ್ದಹಾಪೇತುಂ ಸಪಥಂ ಕರೋನ್ತೋ ಮಹಾಸತ್ತೋ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೫೫"ಸಚೇಪಿ ವಾತೋ ಗಿರಿಮಾವಹೇಯ್ಯ, ಚನ್ದೋ ಚ ಸುರಿಯೋ ಚ ಛಮಾ ಪತೇಯ್ಯುಂ।
ಸಬ್ಬಾ ಚ ನಜ್ಜೋ ಪಟಿಸೋತಂ ವಜೇಯ್ಯುಂ, ನ ತ್ವೇವಹಂ ರಾಜ ಮುಸಾ ಭಣೇಯ್ಯಂ॥

೧೫೬"ನಭಂ ಫಲೇಯ್ಯ ಉದಧೀಪಿ ಸುಸ್ಸೇ, ಸಂವಟ್ಟಯೇ ಭೂತಧರಾ ವಸುನ್ಧರಾ।
ಸಿಲುಚ್ಚಯೋ ಮೇರು ಸಮೂಲಮುಪ್ಪತೇ, ನ ತ್ವೇವಹಂ ರಾಜ ಮುಸಾ ಭಣೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಂವಟ್ಟಯೇ ಭೂತಧರಾ ವಸುನ್ಧರಾ**ತಿ ಅಯಂ ಭೂತಧರಾತಿ ಚ ವಸುನ್ಧರಾತಿ ಚ ಸಙ್ಖಂ ಗತಾ ಮಹಾಪಥವೀ ಕಿಲಞ್ಜಂ ವಿಯ ಸಂವಟ್ಟೇಯ್ಯ। **ಸಮೂಲಮುಪ್ಪತೇ**ತಿ ಏವಂ ಮಹಾಸಿನೇರುಪಬ್ಬತೋ ಸಮೂಲೋ ಉಟ್ಠಾಯ ಪುರಾಣಪಣ್ಣಂ ವಿಯ ಆಕಾಸೇ ಪಕ್ಖನ್ದೇಯ್ಯ।

ಸೋ ಮಹಾಸತ್ತೇನ ಏವಂ ವುತ್ತೇಪಿ ಅಸದ್ದಹನ್ತೋ -

೧೫೭"ಅದ್ಧಾ ಹಿ ದುಬ್ಬಿಸ್ಸಸಮೇತಮಾಹು, ಯಂ ಮಾನುಸೋ ವಿಸ್ಸಸೇ ಅಮಾನುಸಮ್ಹಿ।
ಸಚೇ ಚ ಮಂ ಯಾಚಸಿ ಏತಮತ್ಥಂ, ದಕ್ಖೇಮು ತೇ ನಾಗ ನಿವೇಸನಾನೀ"ತಿ॥ -

ಪುನಪಿ ತಮೇವ ಗಾಥಂ ವತ್ವಾ "ತ್ವಂ ಮಯಾ ಕತಗುಣಂ ಜಾನಿತುಂ ಅರಹಸಿ, ಸದ್ದಹಿತುಂ ಪನ ಯುತ್ತಭಾವಂ ವಾ ಅಯುತ್ತಭಾವಂ ವಾ ಅಹಂ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಇತರಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೫೮"ತುಮ್ಹೇ ಖೋತ್ಥ ಘೋರವಿಸಾ ಉಳಾರಾ, ಮಹಾತೇಜಾ ಖಿಪ್ಪಕೋಪೀ ಚ ಹೋಥ।
ಮಂಕಾರಣಾ ಬನ್ಧನಸ್ಮಾ ಪಮುತ್ತೋ, ಅರಹಸಿ ನೋ ಜಾನಿತುಯೇ ಕತಾನೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಉಳಾರಾತಿ** ಉಳಾರವಿಸಾ। **ಜಾನಿತುಯೇತಿ** ಜಾನಿತುಂ।

ಅಥ ನಂ ಸದ್ದಹಾಪೇತುಂ ಪುನ ಸಪಥಂ ಕರೋನ್ತೋ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೫೯"ಸೋ ಪಚ್ಚತಂ ನಿರಯೇ ಘೋರರೂಪೇ, ಮಾ ಕಾಯಿಕಂ ಸಾತಮಲತ್ಥ ಕಿಞ್ಚಿ।
ಪೇಳಾಯ ಬದ್ಧೋ ಮರಣಂ ಉಪೇತು, ಯೋ ತಾದಿಸಂ ಕಮ್ಮಕತಂ ನ ಜಾನೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪಚ್ಚತನ್ತಿ** ಪಚ್ಚತು। **ಕಮ್ಮಕತನ್ತಿ** ಕತಕಮ್ಮಂ ಏವಂ ಗುಣಕಾರಕಂ ತುಮ್ಹಾದಿಸಂ ಯೋ ನ ಜಾನಾತಿ, ಸೋ ಏವರೂಪೋ ಹೋತೂತಿ ವದತಿ।

ಅಥಸ್ಸ ರಾಜಾ ಸದ್ದಹಿತ್ವಾ ಥುತಿಂ ಕರೋನ್ತೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೬೦"ಸಚ್ಚಪ್ಪಟಿಞ್ಞಾ ತವ ಮೇಸ ಹೋತು, ಅಕ್ಕೋಧನೋ ಹೋಹಿ ಅನುಪನಾಹೀ।
ಸಬ್ಬಞ್ಚ ತೇ ನಾಗಕುಲಂ ಸುಪಣ್ಣಾ, ಅಗ್ಗಿಂವ ಗಿಮ್ಹೇಸು ವಿವಜ್ಜಯನ್ತೂ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತವ ಮೇಸ ಹೋತೂತಿ** ತವ ಏಸಾ ಪಟಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಚಾ ಹೋತು। **ಅಗ್ಗಿಂವ ಗಿಮ್ಹೇಸು ವಿವಜ್ಜಯನ್ತೂತಿ** ಯಥಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಗಿಮ್ಹಕಾಲೇ ಸನ್ತಾಪಂ ಅನಿಚ್ಛನ್ತಾ ಜಲಮಾನಂ ಅಗ್ಗಿಂ ವಿವಜ್ಜೇನ್ತಿ, ಏವಂ ವಿವಜ್ಜೇನ್ತು ದೂರತೋವ ಪರಿಹರನ್ತು।

ಮಹಾಸತ್ತೋಪಿ ರಞ್ಞೋ ಥುತಿಂ ಕರೋನ್ತೋ ಇತರಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೬೧"ಅನುಕಮ್ಪಸೀ ನಾಗಕುಲಂ ಜನಿನ್ದ, ಮಾತಾ ಯಥಾ ಸುಪ್ಪಿಯಂ ಏಕಪುತ್ತಂ।
ಅಹಞ್ಚ ತೇ ನಾಗಕುಲೇನ ಸದ್ಧಿಂ, ಕಾಹಾಮಿ ವೇಯ್ಯಾವಟಿಕಂ ಉಳಾರ"ನ್ತಿ॥

ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ನಾಗಭವನಂ ಗನ್ತುಕಾಮೋ ಸೇನಂ ಗಮನಸಜ್ಜಂ ಕಾತುಂ ಆಣಾಪೇನ್ತೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೬೨"ಯೋಜೇನ್ತು ವೇ ರಾಜರಥೇ ಸುಚಿತ್ತೇ, ಕಮ್ಬೋಜಕೇ ಅಸ್ಸತರೇ ಸುದನ್ತೇ।
ನಾಗೇ ಚ ಯೋಜೇನ್ತು ಸುವಣ್ಣಕಪ್ಪನೇ, ದಕ್ಖೇಮು ನಾಗಸ್ಸ ನಿವೇಸನಾನೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಮ್ಬೋಜಕೇ ಅಸ್ಸತರೇ ಸುದನ್ತೇತಿ** ಸುಸಿಕ್ಖಿತೇ ಕಮ್ಬೋಜರಟ್ಠಸಮ್ಭವೇ ಅಸ್ಸತರೇ ಯೋಜೇನ್ತು।

ಇತರಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧಗಾಥಾ -

೧೬೩"ಭೇರೀ ಮುದಿಙ್ಗಾ ಪಣವಾ ಚ ಸಙ್ಖಾ, ಅವಜ್ಜಯಿಂಸು ಉಗ್ಗಸೇನಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ।
ಪಾಯಾಸಿ ರಾಜಾ ಬಹು ಸೋಭಮಾನೋ, ಪುರಕ್ಖತೋ ನಾರಿಗಣಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಬಹು ಸೋಭಮಾನೋ**ತಿ ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ಸೋಳಸಹಿ ನಾರೀಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಪುರಕ್ಖತೋ ಪರಿವಾರಿತೋ ತಸ್ಸ ನಾರೀಗಣಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ ಬಾರಾಣಸಿತೋ ನಾಗಭವನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅತಿವಿಯ ಸೋಭಮಾನೋ ಪಾಯಾಸಿ।

ತಸ್ಸ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖನ್ತಕಾಲೇಯೇವ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಆನುಭಾವೇನ ನಾಗಭವನಂ ಸಬ್ಬರತನಮಯಂ ಪಾಕಾರಞ್ಚ ದ್ವಾರಟ್ಟಾಲಕೇ ಚ ದಿಸ್ಸಮಾನರೂಪೇ ಕತ್ವಾ ನಾಗಭವನಗಾಮಿಂ ಮಗ್ಗಂ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಂ ಮಾಪೇಸಿ । ರಾಜಾ ಸಪರಿಸೋ ತೇನ ಮಗ್ಗೇನ ನಾಗಭವನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ರಮಣೀಯಂ ಭೂಮಿಭಾಗಞ್ಚ ಪಾಸಾದೇ ಚ ಅದ್ದಸ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಆಹ -

೧೬೪"ಸುವಣ್ಣಚಿತಕಂ ಭೂಮಿಂ, ಅದ್ದಕ್ಖಿ ಕಾಸಿವಡ್ಢನೋ।
ಸೋವಣ್ಣಮಯಪಾಸಾದೇ, ವೇಳುರಿಯಫಲಕತ್ಥತೇ॥

೧೬೫"ಸ ರಾಜಾ ಪಾವಿಸಿ ಬ್ಯಮ್ಹಂ, ಚಮ್ಪೇಯ್ಯಸ್ಸ ನಿವೇಸನಂ।
ಆದಿಚ್ಚವಣ್ಣಸನ್ನಿಭಂ, ಕಂಸವಿಜ್ಜುಪಭಸ್ಸರಂ॥

೧೬೬"ನಾನಾರುಕ್ಖೇಹಿ ಸಞ್ಛನ್ನಂ, ನಾನಾಗನ್ಧಸಮೀರಿತಂ।
ಸೋ ಪಾವೇಕ್ಖಿ ಕಾಸಿರಾಜಾ, ಚಮ್ಪೇಯ್ಯಸ್ಸ ನಿವೇಸನಂ॥

೧೬೭"ಪವಿಟ್ಠಸ್ಮಿಂ ಕಾಸಿರಞ್ಞೇ, ಚಮ್ಪೇಯ್ಯಸ್ಸ ನಿವೇಸನಂ।
ದಿಬ್ಬಾ ತೂರಿಯಾ ಪವಜ್ಜಿಂಸು, ನಾಗಕಞ್ಞಾ ಚ ನಚ್ಚಿಸುಂ॥

೧೬೮"ತಂ ನಾಗಕಞ್ಞಾ ಚರಿತಂ ಗಣೇನ, ಅನ್ವಾರುಹೀ ಕಾಸಿರಾಜಾ ಪಸನ್ನೋ।
ನಿಸೀದಿ ಸೋವಣ್ಣಮಯಮ್ಹಿ ಪೀಠೇ, ಸಾಪಸ್ಸಯೇ ಚನ್ದನಸಾರಲಿತ್ತೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸುವಣ್ಣಚಿತಕ**ನ್ತಿ ಸುವಣ್ಣವಾಲುಕಾಯ ಸನ್ಥತಂ। **ಬ್ಯಮ್ಹ**ನ್ತಿ ಅಲಙ್ಕತನಾಗಭವನಂ। **ಚಮ್ಪೇಯ್ಯಸ್ಸಾ**ತಿ ನಾಗಭವನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಚಮ್ಪೇಯ್ಯನಾಗರಾಜಸ್ಸ ನಿವೇಸನಂ ಪಾವಿಸಿ। **ಕಂಸವಿಜ್ಜುಪಭಸ್ಸರ**ನ್ತಿ ಮೇಘಮುಖೇ ಸಞ್ಚರಣಸುವಣ್ಣವಿಜ್ಜು ವಿಯ ಓಭಾಸಮಾನಂ। **ನಾನಾಗನ್ಧಸಮೀರಿತ**ನ್ತಿ ನಾನಾವಿಧೇಹಿ ದಿಬ್ಬಗನ್ಧೇಹಿ ಅನುಸಞ್ಚರಿತಂ। **ಚರಿತಂ ಗಣೇನಾ**ತಿ ತಂ ನಿವೇಸನಂ ನಾಗಕಞ್ಞಾಗಣೇನ ಚರಿತಂ ಅನುಸಞ್ಚರಿತಂ। **ಚನ್ದನಸಾರಲಿತ್ತೇ**ತಿ ದಿಬ್ಬಸಾರಚನ್ದನೇನ ಅನುಲಿತ್ತೇ।

ತತ್ಥ ನಿಸಿನ್ನಮತ್ತಸ್ಸೇವಸ್ಸ ನಾನಗ್ಗರಸಂ ದಿಬ್ಬಭೋಜನಂ ಉಪನಾಮೇಸುಂ, ತಥಾ ಸೋಳಸನ್ನಂ ಇತ್ಥಿಸಹಸ್ಸಾನಂ ಸೇಸರಾಜಪರಿಸಾಯ ಚ। ಸೋ ಸತ್ತಾಹಮತ್ತಂ ಸಪರಿಸೋ ದಿಬ್ಬನ್ನಪಾನಾದೀನಿ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ದಿಬ್ಬೇಹಿ ಕಾಮಗುಣೇಹಿ ಅಭಿರಮಿತ್ವಾ ಸುಖಸಯನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಯಸಂ ವಣ್ಣೇತ್ವಾ "ನಾಗರಾಜ, ತ್ವಂ ಏವರೂಪಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಹಾಯ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ವಮ್ಮಿಕಮತ್ಥಕೇ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಕಸ್ಮಾ ಉಪೋಸಥವಾಸಂ ವಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋಪಿಸ್ಸ ಕಥೇಸಿ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಆಹ -

೧೬೯"ಸೋ ತತ್ಥ ಭುತ್ವಾ ಚ ಅಥೋ ರಮಿತ್ವಾ, ಚಮ್ಪೇಯ್ಯಕಂ ಕಾಸಿರಾಜಾ ಅವೋಚ।
ವಿಮಾನಸೇಟ್ಠಾನಿ ಇಮಾನಿ ತುಯ್ಹಂ, ಆದಿಚ್ಚವಣ್ಣಾನಿ ಪಭಸ್ಸರಾನಿ।
ನೇತಾದಿಸಂ ಅತ್ಥಿ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ, ಕಿಂ ಪತ್ಥಯಂ ನಾಗ ತಪೋ ಕರೋಸಿ॥

೧೭೦"ತಾ ಕಮ್ಬುಕಾಯೂರಧರಾ ಸುವತ್ಥಾ, ವಟ್ಟಙ್ಗುಲೀ ತಮ್ಬತಲೂಪಪನ್ನಾ।
ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಪಾಯೇನ್ತಿ ಅನೋಮವಣ್ಣಾ, ನೇತಾದಿಸಂ ಅತ್ಥಿ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ।

കിം പത്ഥയം നാഗ തപോ കരോസി॥

൧൭൦"നജ്ജോ ച തേമാ പുഥുലോമമച്ഛാ, ആടാസകുന്താഭിരുദാ സുതിത്ഥാ।
നേതാദിസം അത്ഥി മനുസ്സലോകേ, കിം പത്ഥയം നാഗ തപോ കരോസി॥

൧൭൧"കോഞ്ചാ മയൂരാ ദിവിയാ ച ഹംസാ, വഗ്ഗുസ്സരാ കോകിലാ സമ്പതന്തി।
നേതാദിസം അത്ഥി മനുസ്സലോകേ, കിം പത്ഥയം നാഗ തപോ കരോസി॥

൧൭൨"അമ്ബാ ച സാലാ തിലകാ ച ജമ്ബുയോ, ഉദ്ദാലകാ പാടലിയോ ച ഫുല്ലാ।
നേതാദിസം അത്ഥി മനുസ്സലോകേ, കിം പത്ഥയം നാഗ തപോ കരോസി॥

൧൭൩"ഇമാ ച തേ പോക്ഖരഞ്ഞോ സമന്തതോ, ദിബ്ബാ ച ഗന്ധാ സതതം പവായന്തി।
നേതാദിസം അത്ഥി മനുസ്സലോകേ, കിം പത്ഥയം നാഗ തപോ കരോസി॥

൧൭൪"ന പുത്തഹേതു ന ധനസ്സ ഹേതു, ന ആയുനോ ചാപി ജനിന്ദ ഹേതു।
മനുസ്സയോനിം അഭിപത്ഥയാനോ, തസ്മാ പരക്കമ്മ തപോ കരോമീ"തി॥

തത്ഥ **താ**തി സോളസസഹസ്സനാഗകഞ്ഞായോ സന്ധായാഹ। **കമ്ബുകായൂരധരാ**തി സുവണ്ണാഭരണധരാ। **വട്ടങ്ഗുലീ**തി പവാളങ്കുരസദിസവട്ടങ്ഗുലീ। **തമ്ബതലൂപപന്നാ**തി അഭിരത്തേഹി ഹത്ഥപാദതലേഹി സമന്നാഗതാ। **പായേന്തീ**തി ദിബ്ബപാനം ഉക്ഖിപിത്വാ തം പായേന്തി। **പുഥുലോമമച്ഛാ**തി പുഥുലപത്തേഹി നാനാമച്ഛേഹി സമന്നാഗതാ। **ആടാസകുന്താഭിരുദാ**തി ആടാസഞ്ഞാതേഹി സകുണേഹി അഭിരുദാ। **സുതിത്ഥാ**തി സുന്ദരതിത്ഥാ। **ദിവിയാ ച ഹംസാ**തി ദിബ്ബഹംസാ ച। **സമ്പതന്തീ**തി മനുഞ്ഞരവം രവന്താ രുക്ഖതോ രുക്ഖം സമ്പതന്തി। **ദിബ്ബാ ച ഗന്ധാ**തി താസു പോക്ഖരണീസു സതതം ദിബ്ബഗന്ധാ വായന്തി। **അഭിപത്ഥയാനോ**തി പത്ഥയന്തോ വിചരാമി। **തസ്മാ**തി തേന കാരണേന പരക്കമ്മ വീരിയം പഗ്ഗഹേത്വാ തപോ കരോമി, ഉപോസഥം ഉപവസാമീതി।

ഏവം വുത്തേ രാജാ ആഹ -

൧൭൫"ത്വം ലോഹിതക്ഖോ വിഹതന്തരംസോ, അലങ്കതോ കപ്പിതകേസമസ്സു।
സുരോസിതോ ലോഹിതചന്ദനേന, ഗന്ധബ്ബരാജാവ ദിസാ പഭാസസി॥

൧൭൬"ദേവിദ്ധിപത്തോസി മഹാനുഭാവോ, സബ്ബേഹി കാമേഹി സമങ്ഗിഭൂതോ।
പുച്ഛാമി തം നാഗരാജേതമത്ഥം, സേയ്യോ ഇതോ കേന മനുസ്സലോകോ"തി॥

തത്ഥ **സുരോസിതോ**തി സുവിലിത്തോ।

അഥസ്സ ആചിക്ഖന്തോ നാഗരാജാ ആഹ -

൧൭൭"ജനിന്ദ നാഞ്ഞത്ര മനുസ്സലോകാ, സുദ്ധീവ സംവിജ്ജതി സംയമോ വാ।
അഹഞ്ച ലദ്ധാന മനുസ്സയോനിം, കാഹാമി ജാതിമരണസ്സ അന്ത"ന്തി॥

ತತ್ಥ **ಸುದ್ಧೀ ವಾತಿ** ಮಹಾರಾಜ, ಅಞ್ಞತ್ರ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಾ ಅಮತಮಹಾನಿಬ್ಬಾನಸಙ್ಖಾತಾ ಸುದ್ಧಿ ವಾ ಸೀಲಸಂಯಮೋ ವಾ ನತ್ಥಿ। **ಅನ್ತನ್ತಿ** ಮನುಸ್ಸಯೋನಿಂ ಲದ್ಧಾ ಜಾತಿಮರಣಸ್ಸ ಅನ್ತಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ತಪೋ ಕರೋಮೀತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ಆಹ -

೧೭೯"ಅದ್ಧಾ ಹವೇ ಸೇವಿತಬ್ಬಾ ಸಪಞ್ಞಾ, ಬಹುಸ್ಸುತಾ ಯೇ ಬಹುಠಾನಚಿನ್ತಿನೋ।
ನಾರಿಯೋ ಚ ದಿಸ್ವಾನ ತುವಞ್ಚ ನಾಗ, ಕಾಹಾಮಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಅನಪ್ಪಕಾನೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನಾರಿಯೋ ಚಾತಿ** ಇಮಾ ತವ ನಾಗಕಞ್ಞಾಯೋ ಚ ತುವಞ್ಚ ದಿಸ್ವಾ ಬಹೂನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ವದತಿ।

ಅಥ ನಂ ನಾಗರಾಜಾ ಆಹ -

೧೮೦"ಅದ್ಧಾ ಹವೇ ಸೇವಿತಬ್ಬಾ ಸಪಞ್ಞಾ, ಬಹುಸ್ಸುತಾ ಯೇ ಬಹುಠಾನಚಿನ್ತಿನೋ।
ನಾರಿಯೋ ಚ ದಿಸ್ವಾನ ಮಮಞ್ಚ ರಾಜ, ಕರೋಹಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಅನಪ್ಪಕಾನೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕರೋಹೀತಿ** ಕರೇಯ್ಯಾಸಿ, ಮಹಾರಾಜಾತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಉಗ್ಗಸೇನೋ ಗನ್ತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ "ನಾಗರಾಜ, ಚಿರಂ ವಸಿಮ್ಹ, ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಪುಚ್ಛಿ। ಅಥ ನಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ "ತೇನ ಹಿ ಮಹಾರಾಜ, ಯಾವದಿಚ್ಛಕಂ ಧನಂ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ ಧನಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ -

೧೮೧"ಇದಞ್ಚ ಮೇ ಜಾತರೂಪಂ ಪಹೂತಂ, ರಾಸೀ ಸುವಣ್ಣಸ್ಸ ಚ ತಾಲಮತ್ತಾ।
ಇತೋ ಹರಿತ್ವಾನ ಸುವಣ್ಣಘರಾನಿ, ಕರಸ್ಸು ರೂಪಿಯಪಾಕಾರಂ ಕರೋನ್ತು॥

೧೮೨"ಮುತ್ತಾ ಚ ವಾಹಸಹಸ್ಸಾನಿ ಪಞ್ಚ, ವೇಳುರಿಯಮಿಸ್ಸಾನಿ ಇತೋ ಹರಿತ್ವಾ।
ಅನ್ತೇಪುರೇ ಭೂಮಿಯಂ ಸನ್ಥರನ್ತು, ನಿಕ್ಕದ್ದಮಾ ಹೇಹಿತಿ ನೀರಜಾ ಚ॥

೧೮೩"ಏತಾದಿಸಂ ಆವಸ ರಾಜಸೇಟ್ಠ, ವಿಮಾನಸೇಟ್ಠಂ ಬಹು ಸೋಭಮಾನಂ।
ಬಾರಾಣಸಿಂ ನಗರಂ ಇದ್ಧಂ ಫೀತಂ, ರಜ್ಜಞ್ಚ ಕಾರೇಹಿ ಅನೋಮಪಞ್ಞಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ರಾಸೀತಿ** ತೇಸು ತೇಸು ಠಾನೇಸು ತಾಲಪಮಾಣಾ ರಾಸಿಯೋ। **ಸುವಣ್ಣಘರಾನೀತಿ** ಸುವಣ್ಣಗೇಹಾನಿ। **ನಿಕ್ಕದ್ದಮಾತಿ** ಏವಂ ತೇ ಅನ್ತೇಪುರೇ ಭೂಮಿ ನಿಕ್ಕದ್ದಮಾ ಚ ನಿರಜಾ ಚ ಭವಿಸ್ಸತಿ। **ಏತಾದಿಸನ್ತಿ** ಏವರೂಪಂ ಸುವಣ್ಣಮಯಂ ರಜತಪಾಕಾರಂ ಮುತ್ತಾವೇಳುರಿಯಸನ್ಥತಭೂಮಿಭಾಗಂ। **ಫೀತನ್ತಿ** ಫೀತಂ ಬಾರಾಣಸಿನಗರಞ್ಚ ಆವಸ। **ಅನೋಮಪಞ್ಞಾತಿ** ಅಲಾಮಕಪಞ್ಞಾ।

ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಅಧಿವಾಸೇಸಿ। ಅಥ ಮಹಾಸತ್ತೋ ನಾಗಭವನೇ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇಸಿ "ಸಬ್ಬಾ ರಾಜಪರಿಸಾ ಯಾವದಿಚ್ಛಕಂ ಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣಾದಿಕಂ ಧನಂ ಗಣ್ಹನ್ತೂ"ತಿ। ರಞ್ಞೋ ಚ ಅನೇಕೇಹಿ ಸಕಟಸತೇಹಿ ಧನಂ ಪೇಸೇಸಿ। ರಾಜಾ ಮಹನ್ತೇನ ಯಸೇನ ನಾಗಭವನಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಮೇವ ಗತೋ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಕಿರ ಜಮ್ಬುದೀಪತಲಂ ಸಹಿರಞ್ಞಂ ಜಾತಂ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ಏವಂ ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾ ನಾಗಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಹಾಯ ಉಪೋಸಥವಾಸಂ ವಸಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಅಹಿತುಣ್ಡಿಕೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಸುಮನಾ ರಾಹುಲಮಾತಾ, ಉಗ್ಗಸೇನೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಚಮ್ಪೇಯ್ಯನಾಗರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಚಮ್ಪೇಯ್ಯಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದಸಮಾ।

[೫೦೭] ೧೧. ಮಹಾಪಲೋಭನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾ ಚವಿತ್ವಾನಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ವಿಸುದ್ಧಸಂಕಿಲೇಸಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು ಹೇಟ್ಠಾ ವಿತ್ಥಾರಿತಮೇವ। ಇಧ ಪನ ಸತ್ಥಾ "ಭಿಕ್ಖು ಮಾತುಗಾಮೋ ನಾಮೇಸ ವಿಸುದ್ಧಸತ್ತೇಪಿ ಸಂಕಿಲಿಟ್ಠೇ ಕರೋತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯನ್ತಿ **ಚೂಳಪಲೋಭನೇ** (ಜಾ॰ ೧.೩.೩೭ ಆದಯೋ) ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಅತೀತವತ್ಥು ವಿತ್ಥಾರಿತಬ್ಬಂ। ತದಾ ಪನ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾ ಚವಿತ್ವಾ ಕಾಸಿರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಅನಿತ್ಥಿಗನ್ಧಕುಮಾರೋ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ। ಇತ್ಥೀನಂ ಹತ್ಥೇ ನ ಸಣ್ಠಾತಿ, ಪುರಿಸವೇಸೇನ ನಂ ಥಞ್ಞಂ ಪಾಯೇನ್ತಿ, ಝಾನಾಗಾರೇ ವಸತಿ, ಇತ್ಥಿಯೋ ನ ಪಸ್ಸತಿ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಚತಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ –

೧೮೪."ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾ ಚವಿತ್ವಾನ, ದೇವಪುತ್ತೋ ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ।
ರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತೋ ಉದಪಾದಿ, ಸಬ್ಬಕಾಮಸಮಿದ್ಧಿಸು॥

೧೮೫."ಕಾಮಾ ವಾ ಕಾಮಸಞ್ಞಾ ವಾ, ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ನ ವಿಜ್ಜತಿ।
ಸ್ವಾಸ್ಸು ತಾಯೇವ ಸಞ್ಞಾಯ, ಕಾಮೇಹಿ ವಿಜಿಗುಚ್ಛಥ॥

೧೮೬."ತಸ್ಸ ಚನ್ತೇಪುರೇ ಆಸಿ, ಝಾನಾಗಾರಂ ಸುಮಾಪಿತಂ।
ಸೋ ತತ್ಥ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನೋ, ಏಕೋ ರಹಸಿ ಝಾಯಥ॥

೧೮೭."ಸ ರಾಜಾ ಪರಿದೇವೇಸಿ, ಪುತ್ತಸೋಕೇನ ಅಟ್ಟಿತೋ।
ಏಕಪುತ್ತೋ ಚಯಂ ಮಯ್ಹಂ, ನ ಚ ಕಾಮಾನಿ ಭುಞ್ಜತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಬ್ಬಕಾಮಸಮಿದ್ಧಿಸೂ**ತಿ ಸಬ್ಬಕಾಮಾನಂ ಸಮಿದ್ಧೀಸು ಸಮ್ಪತ್ತೀಸು ಠಿತಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಏಕೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। **ಸ್ವಾಸ್ಸೂ**ತಿ ಸೋ ಕುಮಾರೋ। **ತಾಯೇವಾ**ತಿ ತಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತಾಯ ಝಾನಸಞ್ಞಾಯ ಏವ। **ಸುಮಾಪಿತ**ನ್ತಿ ಪಿತರಾ ಸುಟ್ಠು ಮನಾಪಂ ಕತ್ವಾ ಮಾಪಿತಂ। **ರಹಸಿ ಝಾಯಥಾ**ತಿ ಮಾತುಗಾಮಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ವಸಿ। **ಪರಿದೇವೇಸೀ**ತಿ ವಿಲಪಿ।

ಪಞ್ಚಮಾ ರಞ್ಞೋ ಪರಿದೇವನಗಾಥಾ –

೧೮೮."ಕೋ ನು ಖ್ವೇತ್ಥ ಉಪಾಯೋ ಸೋ, ಕೋ ವಾ ಜಾನಾತಿ ಕಿಞ್ಚನಂ।
ಯೋ ಮೇ ಪುತ್ತಂ ಪಲೋಭೇಯ್ಯ, ಯಥಾ ಕಾಮಾನಿ ಪತ್ಥಯೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕೋ ನು ಖ್ವೇತ್ಥ ಉಪಾಯೋ**ತಿ ಕೋ ನು ಖೋ ಏತ್ಥ ಏತಸ್ಸ ಕಾಮಾನಂ ಭುಞ್ಜನಉಪಾಯೋ। "ಕೋ ನು ಖೋ ಇಧುಪಾಯೋ ಸೋ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪನ "ಕೋ ನು ಖೋ ಏತಂ ಉಪವಸಿತ್ವಾ ಉಪಲಾಪನಕಾರಣಂ ಜಾನಾತೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಕೋ ವಾ ಜಾನಾತಿ ಕಿಞ್ಚನ**ನ್ತಿ ಕೋ ವಾ ಏತಸ್ಸ ಪಲಿಬೋಧಕಾರಣಂ ಜಾನಾತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತತೋ ಪರಂ ದಿಯಡ್ಢಗಾಥಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧಗಾಥಾ –

೧೮೯.“ಅಹು ಕುಮಾರೀ ತತ್ಥೇವ, ವಣ್ಣರೂಪಸಮಾಹಿತಾ।
ಕುಸಲಾ ನಚ್ಚಗೀತಸ್ಸ, ವಾದಿತೇ ಚ ಪದಕ್ಖಿಣಾ॥

೧೯೦.“ಸಾ ತತ್ಥ ಉಪಸಙ್ಕಮ್ಮ, ರಾಜಾನಂ ಏತದಬ್ರವೀ”ತಿ।

ತತ್ಥ **ಅಹೂ**ತಿ ಭಿಕ್ಖವೇ, ತತ್ಥೇವ ಅನ್ತೇಪುರೇ ಚೂಳನಾಟಕಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಏಕಾ ತರುಣಕುಮಾರಿಕಾ ಅಹೋಸಿ। **ಪದಕ್ಖಿಣಾ**ತಿ ಸುಸಿಕ್ಖಿತಾ।

“ಅಹಂ ಖೋ ನಂ ಪಲೋಭೇಯ್ಯಂ, ಸಚೇ ಭತ್ತಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ॥ -

ಉಪಡ್ಢಗಾಥಾ ಕುಮಾರಿಕಾಯ ವುತ್ತಾ।

ತತ್ಥ **ಸಚೇ ಭತ್ತಾ**ತಿ ಸಚೇ ಏಸ ಮಯ್ಹಂ ಪತಿ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ।

೧೯೧.“ತಂ ತಥಾವಾದಿನಿಂ ರಾಜಾ, ಕುಮಾರಿಂ ಏತದಬ್ರವಿ।
ತ್ವಞ್ಞೇವ ನಂ ಪಲೋಭೇಹಿ, ತವ ಭತ್ತಾ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ॥

ತತ್ಥ **ತವ ಭತ್ತಾ**ತಿ ತವೇಸ ಪತಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತ್ವಞ್ಞೇವ ತಸ್ಸ ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀ ಭವಿಸ್ಸಸಿ, ಗಚ್ಛ ನಂ ಪಲೋಭೇಹಿ, ಕಾಮರಸಂ ಜಾನಾಪೇಹೀತಿ।

ಏವಂ ವತ್ವಾ ರಾಜಾ “ಇಮಿಸ್ಸಾ ಕಿರ ಓಕಾಸಂ ಕರೋನ್ತೂ”ತಿ ಕುಮಾರಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾಕಾನಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಸಾ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇ ವೀಣಂ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಕುಮಾರಸ್ಸ ಸಯನಗಬ್ಭಸ್ಸ ಬಹಿ ಅವಿದೂರೇ ಠತ್ವಾ ಅಗ್ಗನಖೇಹಿ ವೀಣಂ ವಾದೇನ್ತೀ ಮಧುರಸರೇನ ಗಾಯಿತ್ವಾ ತಂ ಪಲೋಭೇಸಿ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಆಹ -

೧೯೨.“ಸಾ ಚ ಅನ್ತೇಪುರಂ ಗನ್ತ್ವಾ, ಬಹುಂ ಕಾಮುಪಸಂಹಿತಂ।
ಹದಯಙ್ಗಮಾ ಪೇಮನೀಯಾ, ಚಿತ್ರಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಥ॥

೧೯೩.“ತಸ್ಸಾ ಚ ಗಾಯಮಾನಾಯ, ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾನ ನಾರಿಯಾ।
ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಸ್ಸ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ಜನಂ ಸೋ ಪರಿಪುಚ್ಛಥ॥

೧೯೪.“ಕಸ್ಸೇಸೋ ಸದ್ದೋ ಕೋ ವಾ ಸೋ, ಭಣತಿ ಉಚ್ಚಾವಚಂ ಬಹುಂ।
ಹದಯಙ್ಗಮಂ ಪೇಮನೀಯಂ, ಅಹೋ ಕಣ್ಣಸುಖಂ ಮಮ॥

೧೯೫.“ಏಸಾ ಖೋ ಪಮದಾ ದೇವ, ಖಿಡ್ಡಾ ಏಸಾ ಅನಪ್ಪಿಕಾ।
ಸಚೇ ತ್ವಂ ಕಾಮೇ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಭಿಯ್ಯೋ ಭಿಯ್ಯೋ ಛಾದೇಯ್ಯು ತಂ॥

೧೯೬.“ಇಙ್ಘ ಆಗಚ್ಛತೋರೇನ, ಅವಿದೂರಮ್ಹಿ ಗಾಯತು।
ಅಸ್ಸಮಸ್ಸ ಸಮೀಪಮ್ಹಿ, ಸನ್ತಿಕೇ ಮಯ್ಹ ಗಾಯತು॥

೧೯೭.“ತಿರೋಕುಟ್ಟಮ್ಹಿ ಗಾಯಿತ್ವಾ, ಝಾನಾಗಾರಮ್ಹಿ ಪಾವಿಸಿ।
ಬನ್ಧಿ ನಂ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ, ಆರಞ್ಞಮಿವ ಕುಞ್ಜರಂ॥

೨೯೮“ತಸ್ಸ ಕಾಮರಸಂ ಞತ್ವಾ, ಇಸ್ಸಾಧಮ್ಮೋ ಅಜಾಯಥ।
‘ಅಹಮೇವ ಕಾಮೇ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯಂ, ಮಾ ಅಞ್ಞೋ ಪುರಿಸೋ ಅಹು’॥

೨೯೯“ತತೋ ಅಸಿಂ ಗಹೇತ್ವಾನ, ಪುರಿಸೇ ಹನ್ತುಂ ಉಪಕ್ಕಮಿ।
ಅಹಮೇವೇಕೋ ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಂ, ಮಾ ಅಞ್ಞೋ ಪುರಿಸೋ ಸಿಯಾ॥

೩೦೦“ತತೋ ಜಾನಪದಾ ಸಬ್ಬೇ, ವಿಕ್ಕನ್ದಿಂಸು ಸಮಾಗತಾ।
ಪುತ್ತೋ ತ್ಯಾಯಂ ಮಹಾರಾಜ, ಜನಂ ಹೇಠೇತ್ಯದೂಸಕಂ॥

೩೦೧“ತಞ್ಚ ರಾಜಾ ವಿವಾಹೇಸಿ, ಸಮ್ಹಾ ರಟ್ಠಾ ಚ ಖತ್ತಿಯೋ।
ಯಾವತಾ ವಿಜಿತಂ ಮಯ್ಹಂ, ನ ತೇ ವತ್ಥಬ್ಬ ತಾವದೇ॥

೩೦೨“ತತೋ ಸೋ ಭರಿಯಮಾದಾಯ, ಸಮುದ್ದಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿ।
ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಕರಿತ್ವಾನ, ವನಮುಞ್ಛಾಯ ಪಾವಿಸಿ॥

೩೦೩“ಅಥೇತ್ಥ ಇಸಿ ಮಾಗಚ್ಛಿ, ಸಮುದ್ದಂ ಉಪರೂಪರಿ।
ಸೋ ತಸ್ಸ ಗೇಹಂ ಪಾವೇಕ್ಖಿ, ಭತ್ತಕಾಲೇ ಉಪಟ್ಠಿತೇ॥

೩೦೪“ತಞ್ಚ ಭರಿಯಾ ಪಲೋಭೇಸಿ, ಪಸ್ಸ ಯಾವ ಸುದಾರುಣಂ।
ಚುತೋ ಸೋ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಮ್ಹಾ, ಇದ್ಧಿಯಾ ಪರಿಹಾಯಥ॥

೩೦೫“ರಾಜಪುತ್ತೋ ಚ ಉಞ್ಛಾತೋ, ವನಮೂಲಫಲಂ ಬಹುಂ।
ಸಾಯಂ ಕಾಜೇನ ಆದಾಯ, ಅಸ್ಸಮಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿ॥

೩೦೬“ಇಸೀ ಚ ಖತ್ತಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ, ಸಮುದ್ದಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿ।
‘ವೇಹಾಯಸಂ ಗಮಿಸ್ಸ’ನ್ತಿ, ಸೀದತೇ ಸೋ ಮಹಣ್ಣವೇ॥

೩೦೭“ಖತ್ತಿಯೋ ಚ ಇಸಿಂ ದಿಸ್ವಾ, ಸೀದಮಾನಂ ಮಹಣ್ಣವೇ।
ತಸ್ಸೇವ ಅನುಕಮ್ಪಾಯ, ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಥ॥

೩೦೮“ಅಭಿಜ್ಜಮಾನೇ ವಾರಿಸ್ಮಿಂ, ಸಯಂ ಆಗಮ್ಮ ಇದ್ಧಿಯಾ।
ಮಿಸ್ಸೀಭಾವಿತ್ಥಿಯಾ ಗನ್ತ್ವಾ, ಸಂಸೀದಸಿ ಮಹಣ್ಣವೇ॥

೩೦೯“ಆವಟ್ಟನೀ ಮಹಾಮಾಯಾ, ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯವಿಕೋಪನಾ।
ಸೀದನ್ತಿ ನಂ ವಿದಿತ್ವಾನ, ಆರಕಾ ಪರಿವಜ್ಜಯೇ॥

೩೧೦“ಅನಲಾ ಮುದುಸಮ್ಭಾಸಾ, ದುಪ್ಪೂರಾ ತಾ ನದೀಸಮಾ।
ಸೀದನ್ತಿ ನಂ ವಿದಿತ್ವಾನ, ಆರಕಾ ಪರಿವಜ್ಜಯೇ॥

೩೧೧“ಯಂ ಏತಾ ಉಪಸೇವನ್ತಿ, ಛನ್ದಸಾ ವಾ ಧನೇನ ವಾ।

ಜಾತವೇದೋವ ಸಂ ಠಾನಂ, ಖಿಪ್ಪಂ ಅನುದಹನ್ತಿ ತಂ॥

೩೧೨"ಖತ್ತಿಯಸ್ಸ ವಚೋ ಸುತ್ವಾ, ಇಸಿಸ್ಸ ನಿಬ್ಬಿದಾ ಅಹು।
ಲದ್ಧಾ ಪೋರಾಣಕಂ ಮಗ್ಗಂ, ಗಚ್ಛತೇ ಸೋ ವಿಹಾಯಸಂ॥

೩೧೩"ಖತ್ತಿಯೋ ಚ ಇಸಿಂ ದಿಸ್ವಾ, ಗಚ್ಛಮಾನಂ ವಿಹಾಯಸಂ।
ಸಂವೇಗಂ ಅಲಭೀ ಧೀರೋ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಸಮರೋಚಯಿ॥

೩೧೪"ತತೋ ಸೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾನ, ಕಾಮರಾಗಂ ವಿರಾಜಯಿ।
ಕಾಮರಾಗಂ ವಿರಾಜೇತ್ವಾ, ಬ್ರಾಹ್ಮಲೋಕೂಪಗೋ ಅಹೂ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅನ್ತೇಪುರ**ನ್ತಿ ಕುಮಾರಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ। **ಬಹು**ನ್ತಿ ಬಹುಂ ನಾನಪ್ಪಕಾರಂ। **ಕಾಮುಪಸಂಹಿತ**ನ್ತಿ ಕಾಮನಿಸ್ಸಿತಂ ಗೀತಂ ಪವತ್ತಯಮಾನಾ। **ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಸ್ಸಾ**ತಿ ಅಸ್ಸ ಅನಿತ್ಥಿಗನ್ಧಕುಮಾರಸ್ಸ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। **ಜನ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕಾವಚರಂ ಪರಿಚಾರಿಕಜನಂ। **ಉಚ್ಚಾವಚ**ನ್ತಿ ಉಗ್ಗತಞ್ಚ ಅನುಗ್ಗತಞ್ಚ। **ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಸಚೇ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯಾಸಿ। **ಛಾದೇಯ್ಯುಂ ತ**ನ್ತಿ ಏತೇ ಕಾಮಾ ನಾಮ ತವ ರುಚ್ಚೇಯ್ಯುಂ। ಸೋ "ಪಮದಾ"ತಿ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। ಇತರಾ ಪುನದಿವಸೇಪಿ ಗಾಯಿ। ಏವಂ ಕುಮಾರೋ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಆಗಮನಂ ರೋಚೇನ್ತೋ ಪರಿಚಾರಿಕೇ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ **"ಇಙ್ಘಾ"**ತಿ ಗಾಥಮಾಹ।

ತಿರೋಕುಟ್ಟಮ್ಹೀತಿ ಸಯನಗಬ್ಭಕುಟ್ಟಸ್ಸ ಬಹಿ। **ಮಾ ಅಞ್ಞೋ**ತಿ ಅಞ್ಞೋ ಕಾಮೇ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತೋ ಪುರಿಸೋ ನಾಮ ಮಾ ಸಿಯಾ। **ಹನ್ತುಂ ಉಪಕ್ಕಮೀ**ತಿ ಅನ್ತರವೀಥಿಂ ಓತರಿತ್ವಾ ಮಾರೇತುಂ ಆರಭಿ। **ವಿಕನ್ದಿಂಸೂ**ತಿ ಕುಮಾರೇನ ಕತಿಪಯೇಸು ಪುರಿಸೇಸು ಪಹತೇಸು ಪುರಿಸಾ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಗೇಹಾನಿ ಪವಿಸಿಂಸು। ಸೋ ಪುರಿಸೇ ಅಲಭನ್ತೋ ಥೋಕಂ ವಿಸ್ಸಮಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ರಾಜಙ್ಗಣೇ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಉಪಕ್ಕೋಸಿಂಸು। **ಜನಂ ಹೇಠೇತ್ಯದೂಸಕ**ನ್ತಿ ನಿರಪರಾಧಂ ಜನಂ ಹೇಠೇತಿ, ತಂ ಗಣ್ಹಾಪೇಥಾತಿ ವದಿಂಸು। ರಾಜಾ ಉಪಾಯೇನ ಕುಮಾರಂ ಗಣ್ಹಾಪೇತ್ವಾ "ಇಮಸ್ಸ ಕಿಂ ಕತ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ದೇವ, ಅಞ್ಞಂ ನತ್ಥಿ, ಇಮಂ ಪನ ಕುಮಾರಂ ತಾಯ ಕುಮಾರಿಕಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ರಟ್ಠಾ ಪಬ್ಬಾಜೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ **"ತಞ್ಚಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ವಿವಾಹೇಸೀ**ತಿ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ। **ನ ತೇ ವತ್ಥಬ್ಬ ತಾವದೇ**ತಿ ಯತ್ತಕಂ ಮಯ್ಹಂ ವಿಜಿತಂ, ತತ್ತಕೇ ತಯಾ ನ ವತ್ಥಬ್ಬಂ। **ಉಞ್ಛಾಯಾ**ತಿ ಫಲಾಫಲತ್ಥಾಯ।

ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ವನಂ ಪವಿಟ್ಠೇ ಇತರಾ ಯಂ ತತ್ಥ ಪಚಿತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ಪಚಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾಗಮನಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೀ ಪಣ್ಣಸಾಲದ್ವಾರೇ ನಿಸೀದತಿ। ಏವಂ ಕಾಲೇ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಏಕದಿವಸಂ ಅನ್ತರದೀಪಕವಾಸೀ ಏಕೋ ಇದ್ಧಿಮನ್ತತಾಪಸೋ ಅಸ್ಸಮಪದತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಮಣಿಫಲಕಂ ವಿಯ ಉದಕಂ ಮದ್ದಮಾನೋವ ಆಕಾಸೇ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯ ಉಪರಿಭಾಗಂ ಪತ್ವಾ ಧೂಮಂ ದಿಸ್ವಾ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಮನುಸ್ಸಾ ವಸನ್ತಿ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ ಪಣ್ಣಸಾಲದ್ವಾರೇ ಓತರಿ। ಸಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ಇತ್ಥಿಕುತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅನಾಚಾರಂ ಅಚರಿ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ **"ಅಥೇತ್ಥಾ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಇಸಿ ಮಾಗಚ್ಛೀ**ತಿ ಇಸಿ ಆಗಚ್ಛಿ। **ಸಮುದ್ದಂ ಉಪರೂಪರೀ**ತಿ ಸಮುದ್ದಸ್ಸ ಮತ್ಥಕಮತ್ಥಕೇನ। **ಪಸ್ಸ ಯಾವ ಸುದಾರುಣ**ನ್ತಿ ಪಸ್ಸಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಾಯ ಕುಮಾರಿಕಾಯ ಯಾವ ಸುದಾರುಣಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಸಾಯನ್ತಿ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ। **ದಿಸ್ವಾ**ತಿ ತಂ ವಿಜಹಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಸಕಲದಿವಸಂ ತತ್ಥೇವ ಹುತ್ವಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ರಾಜಪುತ್ತಂ ಆಗತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಲಾಯಿತುಂ "ವೇಹಾಯಸಂ ಗಮಿಸ್ಸ"ನ್ತಿ ಉಪ್ಪತನಾಕಾರಂ ಕರೋನ್ತೋ ಪತಿತ್ವಾ ಮಹಣ್ಣವೇ ಸೀದತಿ। **ಇಸಿಂ ದಿಸ್ವಾ**ತಿ ಅನುಬನ್ಧಮಾನೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ। **ಅನುಕಮ್ಪಾಯಾ**ತಿ ಸಚಾಯಂ ಭೂಮಿಯಾ ಆಗತೋ ಅಭವಿಸ್ಸ, ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸೇಯ್ಯ, ಆಕಾಸೇನ ಆಗತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಮುದ್ದೇ ಪತಿತೋಪಿ ಉಪ್ಪತನಾಕಾರಮೇವ ಕರೋತೀತಿ

ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ತಸ್ಸೇವ ಅನುಕಮ್ಪಾಯ ಅಭಾಸಥ। ತಾಸಂ ಪನ ಗಾಥಾನಂ ಅತ್ಥೋ ತಿಕನಿಪಾತೇ ವುತ್ತೋಯೇವ। **ನಿಬ್ಬಿದಾ ಅಹೂ**ತಿ ಕಾಮೇಸು ನಿಬ್ಬೇದೋ ಜಾತೋ। **ಪೋರಾಣಕಂ ಮಗ್ಗ**ನ್ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅಧಿಗತಂ ಝಾನವಿಸೇಸಂ। **ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾನಾ**ತಿ ತಂ ಇತ್ಥಿಂ ಮನುಸ್ಸಾವಾಸಂ ನೇತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಅರಞ್ಞೇ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಕಾಮರಾಗಂ ವಿರಾಜಯಿ, ವಿರಾಜೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೂಪಗೋ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ''ಏವಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾತುಗಾಮಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವಿಸುದ್ಧಸತ್ತಾಪಿ ಸಂಕಿಲಿಸ್ಸನ್ತೀ''ತಿ ವತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖು ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತೋ। ತದಾ ಅನಿತ್ಥಿಗನ್ಧಕುಮಾರೋ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ।

ಮಹಾಪಲೋಭನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಏಕಾದಸಮಾ।

[೫೦೮] ೧೧. ಪಞ್ಚಪಣ್ಡಿತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

೩೧೫-೩೩೧. ಪಞ್ಚಪಣ್ಡಿತಜಾತಕಂ ಮಹಾಉಮಙ್ಗೇ ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ।

ಪಞ್ಚಪಣ್ಡಿತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದ್ವಾದಸಮಾ।

[೫೦೯] ೧೨. ಹತ್ಥಿಪಾಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಚಿರಸ್ಸಂ ವತ ಪಸ್ಸಾಮಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತದಾ ಹಿ ಸತ್ಥಾ ''ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ತಥಾಗತೋ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ನಿಕ್ಖನ್ತೋಯೇವಾ''ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಏಸುಕಾರೀ ನಾಮ ರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸ ಪುರೋಹಿತೋ ದಹರಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಿಯಸಹಾಯೋ। ತೇ ಉಭೋಪಿ ಅಪುತ್ತಕಾ ಅಹೇಸುಂ। ತೇ ಏಕದಿವಸಂ ಸುಖಸಯನೇ ನಿಸಿನ್ನಾ ಮನ್ತಯಿಂಸು ''ಅಮ್ಹಾಕಂ ಇಸ್ಸರಿಯಂ ಮಹನ್ತಂ, ಪುತ್ತೋ ವಾ ಧೀತಾ ವಾ ನತ್ಥಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕತ್ತಬ್ಬ''ನ್ತಿ। ತತೋ ರಾಜಾ ಪುರೋಹಿತಂ ಆಹ - ''ಸಮ್ಮ, ಸಚೇ ತವ ಗೇಹೇ ಪುತ್ತೋ ಜಾಯಿಸ್ಸತಿ, ಮಮ ರಜ್ಜಸ್ಸ ಸಾಮಿಕೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸಚೇ ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಜಾಯಿಸ್ಸತಿ, ತವ ಗೇಹೇ ಭೋಗಾನಂ ಸಾಮಿಕೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ''ತಿ। ಏವಂ ಉಭೋಪಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಙ್ಗರಿಂಸು।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಪುರೋಹಿತೋ ಭೋಗಗಾಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆಗಮನಕಾಲೇ ದಕ್ಖಿಣದ್ವಾರೇನ ನಗರಂ ಪವಿಸನ್ತೋ ಬಹಿನಗರೇ ಏಕಂ ಬಹುಪುತ್ತಿಕಂ ನಾಮ ದುಗ್ಗತಿತ್ಥಿಂ ಪಸ್ಸಿ। ತಸ್ಸಾ ಸತ್ತ ಪುತ್ತಾ ಸಬ್ಬೇವ ಅರೋಗಾ, ಏಕೋ ಪಚನಭಾಜನಕಪಲ್ಲಂ ಗಣ್ಹಿ, ಏಕೋ ಸಯನಕಟಸಾರಕಂ, ಏಕೋ ಪುರತೋ ಗಚ್ಛತಿ, ಏಕೋ ಪಚ್ಛತೋ, ಏಕೋ ಅಙ್ಗುಲಿಂ ಗಣ್ಹಿ, ಏಕೋ ಅಙ್ಕೇ ನಿಸಿನ್ನೋ, ಏಕೋ ಖನ್ಧೇ। ಅಥ ನಂ ಪುರೋಹಿತೋ ಪುಚ್ಛಿ ''ಭದ್ದೇ, ಇಮೇಸಂ ದಾರಕಾನಂ ಪಿತಾ ಕುಹಿ''ನ್ತಿ? ''ಸಾಮಿ, ಇಮೇಸಂ ಪಿತಾ ನಾಮ ನಿಬದ್ಧೋ ನತ್ಥೀ''ತಿ। ''ಏವರೂಪೇ ಸತ್ತ ಪುತ್ತೇ ಕಿನ್ತಿ ಕತ್ವಾ ಅಲತ್ಥಾ''ತಿ? ಸಾ ಅಞ್ಞಂ ಗಹಣಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೀ ನಗರದ್ವಾರೇ ಠಿತಂ ನಿಗ್ರೋಧರುಕ್ಖಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ''ಸಾಮಿ ಏತಸ್ಮಿಂ ನಿಗ್ರೋಧೇ ಅಧಿವತ್ಥಾಯ ದೇವತಾಯ ಸನ್ತಿಕೇ ಪತ್ಥೇತ್ವಾ ಲಭಿಂ, ಏತಾಯ ಮೇ ಪುತ್ತಾ ದಿನ್ನಾ''ತಿ ಆಹ। ಪುರೋಹಿತೋ ''ತೇನ ಹಿ ಗಚ್ಛ ತ್ವ''ನ್ತಿ ರಥಾ ಓರುಯ್ಹ ನಿಗ್ರೋಧಮೂಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಾಖಾಯ ಗಹೇತ್ವಾ ಚಾಲೇತ್ವಾ ''ಅಮ್ಭೋ ದೇವತೇ, ತ್ವಂ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಾ ಕಿಂ ನಾಮ ನ ಲಭಸಿ, ರಾಜಾ ತೇ ಅನುಸಂವಚ್ಛರಂ ಸಹಸ್ಸಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ, ತಸ್ಸ ಪುತ್ತಂ ನ ದೇಸಿ, ಏತಾಯ ದುಗ್ಗತಿತ್ಥಿಯಾ ತವ ಕೋ ಉಪಕಾರೋ ಕತೋ, ಯೇನಸ್ಸಾ ಸತ್ತ ಪುತ್ತೇ ಅದಾಸಿ। ಸಚೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತಂ ನ ದೇಸಿ, ಇತೋ ತಂ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಸಮೂಲಂ ಛಿನ್ದಾಪೇತ್ವಾ ಖಣ್ಡಾಖಣ್ಡಿಕಂ ಕಾರೇಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ ರುಕ್ಖದೇವತಂ ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸೋ ಏತೇನ ನಿಯಾಮೇನೇವ ಪುನದಿವಸೇಪೀತಿ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಛ ದಿವಸೇ ಕಥೇಸಿ। ಛಟ್ಠೇ ಪನ ದಿವಸೇ ಸಾಖಾಯ ಗಹೇತ್ವಾ ''ರುಕ್ಖದೇವತೇ ಅಜ್ಜೇಕರತ್ತಿಮತ್ತಕಮೇವ ಸೇಸಂ, ಸಚೇ ಮೇ ರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತಂ ನ ದೇಸಿ, ಸ್ವೇ ತಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ ಆಹ।

ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಆವಜ್ಜೇತ್ವಾ ತಂ ಕಾರಣಂ ತಥತೋ ಞತ್ವಾ “ಅಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪುತ್ತಂ ಅಲಭನ್ತೋ ಮಮ ವಿಮಾನಂ ನಾಸೇಸ್ಸತಿ, ಕೇನ ನು ಖೋ ಉಪಾಯೇನ ತಸ್ಸ ಪುತ್ತಂ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಚತುನ್ನಂ ಮಹಾರಾಜಾನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ತೇ “ಮಯಂ ತಸ್ಸ ಪುತ್ತಂ ದಾತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ವದಿಂಸು। ಅಟ್ಠವೀಸತಿಯಕ್ಖಸೇನಾಪತೀನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ, ತೇಪಿ ತಥೇವಾಹಂಸು। ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕಥೇಸಿ। ಸೋಪಿ “ಲಭಿಸ್ಸತಿ ನು ಖೋ ರಾಜಾ ಅನುಚ್ಛವಿಕೇ ಪುತ್ತೇ, ಉದಾಹು ನೋ”ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ಪುಞ್ಞವನ್ತೇ ಚತ್ತಾರೋ ದೇವಪುತ್ತೇ ಪಸ್ಸಿ। ತೇ ಕಿರ ಪುರಿಮಭವೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಪೇಸಕಾರಾ ಹುತ್ವಾ ತೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಲದ್ಧಕಂ ಪಞ್ಚಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಕತ್ವಾ ಚತ್ತಾರೋ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಂಸು. ಪಞ್ಚಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕತೋವ ದಾನಂ ಅದಂಸು। ತೇ ತತೋ ಚುತಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು, ತತೋ ಯಾಮಭವನೇತಿ ಏವಂ ಅನುಲೋಮಪಟಿಲೋಮಂ ಛಸು ದೇವಲೋಕೇಸು ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವನ್ತಾ ವಿಚರನ್ತಿ। ತದಾ ಪನ ನೇಸಂ ತಾವತಿಂಸಭವನತೋ ಚವಿತ್ವಾ ಯಾಮಭವನಂ ಗಮನವಾರೋ ಹೋತಿ। ಸಕ್ಕೋ ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ “ಮಾರಿಸಾ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಂ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಏಸುಕಾರೀರಞ್ಞೋ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಥಾ”ತಿ ಆಹ। ತೇ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ “ಸಾಧು ದೇವ, ಗಮಿಸ್ಸಾಮ, ನ ಪನಮ್ಹಾಕಂ ರಾಜಕುಲೇನತ್ಥೋ, ಪುರೋಹಿತಸ್ಸ ಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ದಹರಕಾಲೇಯೇವ ಕಾಮೇ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ವದಿಂಸು। ಸಕ್ಕೋ “ಸಾಧೂ”ತಿ ತೇಸಂ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ರುಕ್ಖದೇವತಾಯ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸಾ ತುಟ್ಠಮಾನಸಾ ಸಕ್ಕಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಿಮಾನಮೇವ ಗತಾ।

ಪುರೋಹಿತೋಪಿ ಪುನದಿವಸೇ ಬಲವಪುರಿಸೇ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇತ್ವಾ ವಾಸಿಫರಸುಆದೀನಿ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರುಕ್ಖಸಾಖಾಯ ಗಹೇತ್ವಾ “ಅಮ್ಭೋ ದೇವತೇ, ಅಜ್ಜ ಮಯ್ಹಂ ತಂ ಯಾಚನ್ತಸ್ಸ ಸತ್ತಮೋ ದಿವಸೋ, ಇದಾನಿ ತೇ ನಿಟ್ಠಾನಕಾಲೋ”ತಿ ಆಹ। ತತೋ ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಮಹನ್ತೇನಾನುಭಾವೇನ ಖನ್ಧವಿವರತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಮಧುರಸರೇನ ತಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ ‘ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತಿಟ್ಠತು ಏಕೋ ಪುತ್ತೋ, ಚತ್ತಾರೋ ತೇ ಪುತ್ತೇ ದಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಆಹ। “ಮಮ ಪುತ್ತೇನತ್ಥೋ ನತ್ಥಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತಂ ದೇಹೀ”ತಿ। “ತುಯ್ಹಂಯೇವ ದೇಮೀ”ತಿ। “ತೇನ ಹಿ ಮಮ ದ್ವೇ, ರಞ್ಞೋ ದ್ವೇ ದೇಹೀ”ತಿ। “ರಞ್ಞೋ ನ ದೇಮಿ, ಚತ್ತಾರೋಪಿ ತುಯ್ಹಮೇವ ದಮ್ಮಿ, ತಯಾ ಚ ಲದ್ಧಮತ್ತಾವ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಅಗಾರೇ ಪನ ಅಟ್ಠತ್ವಾ ದಹರಕಾಲೇಯೇವ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ। “ತ್ವಂ ಮೇ ಕೇವಲಂ ಪುತ್ತೇ ದೇಹಿ, ಅಪಬ್ಬಜನಕಾರಣಂ ಪನ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಾರೋ”ತಿ। ಸಾ ತಸ್ಸ ಪುತ್ತವರಂ ದತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಭವನಂ ಪಾವಿಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದೇವತಾಯ ಸಕ್ಕಾರೋ ಮಹಾ ಅಹೋಸಿ।

ಜೇಟ್ಠಕದೇವಪುತ್ತೋ ಚವಿತ್ವಾ ಪುರೋಹಿತಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಸ ನಾಮಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ “ಹತ್ಥಿಪಾಲೋ”ತಿ ನಾಮಂ ಕತ್ವಾ ಅಪಬ್ಬಜನತ್ಥಾಯ ಹತ್ಥಿಗೋಪಕೇ ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇಸುಂ। ಸೋ ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕೇ ವಡ್ಢತಿ। ತಸ್ಸ ಪದಸಾ ಗಮನಕಾಲೇ ದುತಿಯೋ ಚವಿತ್ವಾ ಅಸ್ಸಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ತಸ್ಸಪಿ ಜಾತಕಾಲೇ “ಅಸ್ಸಪಾಲೋ”ತಿ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ಸೋ ಅಸ್ಸಗೋಪಕಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ವಡ್ಢತಿ। ತತಿಯಸ್ಸ ಜಾತಕಾಲೇ “ಗೋಪಾಲೋ”ತಿ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ಸೋ ಗೋಪಾಲೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಡ್ಢತಿ। ಚತುತ್ಥಸ್ಸ ಜಾತಕಾಲೇ “ಅಜಪಾಲೋ”ತಿ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ಸೋ ಅಜಪಾಲೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಡ್ಢತಿ। ತೇ ವುಡ್ಢಿಮನ್ವಾಯ ಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಾ ಅಹೇಸುಂ।

ಅಥ ನೇಸಂ ಪಬ್ಬಜಿತಭಯೇನ ರಞ್ಞೋ ವಿಜಿತಾ ಪಬ್ಬಜಿತೇ ನೀಹರಿಂಸು। ಸಕಲಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ಏಕಪಬ್ಬಜಿತೋಪಿ ನಾಹೋಸಿ। ತೇ ಕುಮಾರಾ ಅತಿಫರುಸಾ ಅಹೇಸುಂ, ಯಾಯ ದಿಸಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ತಾಯ ಆಹರಿಯಮಾನಂ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ವಿಲುಮ್ಪನ್ತಿ। ಹತ್ಥಿಪಾಲಸ್ಸ ಸೋಳಸವಸ್ಸಕಾಲೇ ಕಾಯಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ ರಾಜಾ ಚ ಪುರೋಹಿತೋ ಚ “ಕುಮಾರಾ ಮಹಲ್ಲಕಾ ಜಾತಾ, ಛತ್ತುಸ್ಸಾಪನಸಮಯೋ, ತೇಸಂ ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಮನ್ತೇತ್ವಾ “ಏತೇ ಅಭಿಸಿತ್ತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅತಿಸ್ಸರಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತತೋ ತತೋ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಆಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಏತೇಸಂ ಪಬ್ಬಜಿತಕಾಲೇ ಜನಪದೋ ಉಲ್ಲೋಳೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ವೀಮಂಸಿಸ್ಸಾಮ ತಾವ ನೇ, ಪಚ್ಛಾ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಉಭೋಪಿ ಇಸಿವೇಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಂ ಚರನ್ತಾ ಹತ್ಥಿಪಾಲಸ್ಸ

ಕುಮಾರಸ್ಸ ನಿವೇಸನದ್ವಾರಂ ಅಗಮಂಸು। ಕುಮಾರೋ ತೇ ದಿಸ್ವಾವ ತುಟ್ಠೋ ಪಸನ್ನೋ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ತಿಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೩೩೭"ಚಿರಸ್ಸಂ ವತ ಪಸ್ಸಾಮ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ದೇವವಣ್ಣಿನಂ।
ಮಹಾಜಟಂ ಖಾರಿಧರಂ, ಪಙ್ಕದನ್ತಂ ರಜಸ್ಸಿರಂ॥

೩೩೮"ಚಿರಸ್ಸಂ ವತ ಪಸ್ಸಾಮ, ಇಸಿಂ ಧಮ್ಮಗುಣೇ ರತಂ।
ಕಾಸಾಯವತ್ಥವಸನಂ, ವಾಕಚೀರಂ ಪಟಿಚ್ಛದಂ॥

೩೩೯"ಆಸನಂ ಉದಕಂ ಪಜ್ಜಂ, ಪಟಿಗಣ್ಹಾತು ನೋ ಭವಂ।
ಅಗ್ಘೇ ಭವನ್ತಂ ಪುಚ್ಛಾಮ, ಅಗ್ಘಂ ಕುರುತು ನೋ ಭವ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಬ್ರಾಹ್ಮಣ**ನ್ತಿ ಬಾಹಿತಪಾಪಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ। **ದೇವವಣ್ಣಿನ**ನ್ತಿ ಸೇಟ್ಠವಣ್ಣಿನಂ ಘೋರತಪಂ ಪರಮತಿಕ್ಖಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತಭಾವಂ ಉಪಗತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಖಾರಿಧರ**ನ್ತಿ ಖಾರಿಭಾರಧರಂ। **ಇಸಿ**ನ್ತಿ ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧಾದಯೋ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಠಿತಂ। **ಧಮ್ಮಗುಣೇ ರತ**ನ್ತಿ ಸುಚರಿತಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಅಭಿರತಂ। **"ಆಸನ"**ನ್ತಿ ಇದಂ ತೇಸಂ ನಿಸೀದನತ್ಥಾಯ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಗನ್ಧೋದಕಞ್ಚ ಪಾದಬ್ಭಞ್ಜನಞ್ಚ ಉಪನೇತ್ವಾ ಆಹ। **ಅಗ್ಘೇ**ತಿ ಇಮೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಆಸನಾದಯೋ ಅಗ್ಘೇ ಭವನ್ತಂ ಪುಚ್ಛಾಮ। **ಕುರುತು ನೋ**ತಿ ಇಮೇ ನೋ ಅಗ್ಘೇ ಭವಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹತೂತಿ।

ಏವಂ ಸೋ ತೇಸು ಏಕೇಕಂ ವಾರೇನಾಹ। ಅಥ ನಂ ಪುರೋಹಿತೋ ಆಹ - "ತಾತ ಹತ್ಥಿಪಾಲ ತ್ವಂ ಅಮ್ಹೇ 'ಕೇ ಇಮೇ'ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನೋ ಏವಂ ಕಥೇಸೀ"ತಿ। "ಹೇಮವನ್ತಕಾ ಇಸಯೋ"ತಿ। "ನ ಮಯಂ, ತಾತ, ಇಸಯೋ, ಏಸ ರಾಜಾ ಏಸುಕಾರೀ, ಅಹಂ ತೇ ಪಿತಾ ಪರೋಹಿತೋ"ತಿ। "ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ಇಸಿವೇಸಂ ಗಣ್ಹಿತ್ಥಾ"ತಿ? "ತವ ವೀಮಂಸನತ್ಥಾಯಾ"ತಿ। "ಮಮ ಕಿಂ ವೀಮಂಸಥಾ"ತಿ? "ಸಚೇ ಅಮ್ಹೇ ದಿಸ್ವಾ ನ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಸಿ, ಅಥ ತಂ ರಜ್ಜೇ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿತುಂ ಆಗತಾಮ್ಹಾ"ತಿ। "ತಾತ ನ ಮೇ ರಜ್ಜೇನತ್ಥೋ, ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಹನ್ತಿ। ಅಥ ನಂ ಪಿತಾ "ತಾತ ಹತ್ಥಿಪಾಲ, ನಾಯಂ ಕಾಲೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಯಥಾಜ್ಝಾಸಯಂ ಅನುಸಾಸನ್ತೋ ಚತುತ್ಥಗಾಥಮಾಹ -

೩೪೦"ಅಧಿಚ್ಚ ವೇದೇ ಪರಿಯೇಸ ವಿತ್ತಂ, ಪುತ್ತೇ ಗೇಹೇ ತಾತ ಪತಿಟ್ಠಪೇತ್ವಾ।
ಗನ್ಧೇ ರಸೇ ಪಚ್ಚನುಭುಯ್ಯ ಸಬ್ಬಂ, ಅರಞ್ಞಂ ಸಾಧು ಮುನಿ ಸೋ ಪಸತ್ಥೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಧಿಚ್ಚಾ**ತಿ ಸಜ್ಝಾಯಿತ್ವಾ। **ಪುತ್ತೇ**ತಿ ಛತ್ತಂ ಉಸ್ಸಾಪೇತ್ವಾ ನಾಟಕೇ ವಾರೇನ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಪುತ್ತಧೀತಾಹಿ ವಡ್ಢಿತ್ವಾ ತೇ ಪುತ್ತೇ ಗೇಹೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಬ್ಬ**ನ್ತಿ ಏತೇ ಚ ಗನ್ಧರಸೇ ಸೇಸಞ್ಚ ಸಬ್ಬಂ ವತ್ಥುಕಾಮಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ। **ಅರಞ್ಞಂ ಸಾಧು ಮುನಿ ಸೋ ಪಸತ್ಥೋ**ತಿ ಪಚ್ಛಾ ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇ ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ಅರಞ್ಞಂ ಸಾಧು ಲದ್ಧಕಂ ಹೋತಿ। ಯೋ ಏವರೂಪೇ ಕಾಲೇ ಪಬ್ಬಜತಿ, ಸೋ ಮುನಿ ಬುದ್ಧಾದೀಹಿ ಅರಿಯೇಹಿ ಪಸತ್ಥೋತಿ ವದತಿ।

ತತೋ ಹತ್ಥಿಪಾಲೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೪೧"ವೇದಾ ನ ಸಚ್ಚಾ ನ ಚ ವಿತ್ತಲಾಭೋ, ನ ಪುತ್ತಲಾಭೇನ ಜರಂ ವಿಹನ್ತಿ।
ಗನ್ಧೇ ರಸೇ ಮುಚ್ಚನಮಾಹು ಸನ್ತೋ, ಸಕಮ್ಮುನಾ ಹೋತಿ ಫಲೂಪಪತ್ತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನ ಸಚ್ಚಾತಿ** ಯಂ ಸಗ್ಗಞ್ಚ ಮಗ್ಗಞ್ಚ ವದನ್ತಿ, ನ ತಂ ಸಾಧೇನ್ತಿ, ತುಚ್ಛಾ ನಿಸ್ಸಾರಾ ನಿಪ್ಫಲಾ। **ನ ಚ ವಿತ್ತಲಾಭೋತಿ** ಧನಲಾಭೋಪಿ ಪಞ್ಚಸಾಧಾರಣತ್ತಾ ಸಬ್ಬೋ ಏಕಸಭಾವೋ ನ ಹೋತಿ। **ಜರನ್ತಿ** ತಾತ, ಜರಂ ವಾ ಬ್ಯಾಧಿಮರಣಂ ವಾ ನ ಕೋಚಿ ಪುತ್ತಲಾಭೇನ ಪಟಿಬಾಹಿತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ। ದುಕ್ಖಮೂಲಾ ಹೇತೇ ಉಪಧಯೋ। **ಗನ್ಧೇ ರಸೇತಿ** ಗನ್ಧೇ ಚ ರಸೇ ಚ ಸೇಸೇಸು ಆರಮ್ಮಣೇಸು ಚ ಮುಚ್ಚನಂ ಮುತ್ತಿಮೇವ ಬುದ್ಧಾದಯೋ ಪಣ್ಡಿತಾ ಕಥೇನ್ತಿ। **ಸಕಮ್ಮುನಾತಿ** ಅತ್ತನಾ ಕತಕಮ್ಮೇನೇವ ಸತ್ತಾನಂ ಫಲೂಪಪತ್ತಿ ಫಲನಿಪ್ಫತ್ತಿ ಹೋತಿ। ಕಮ್ಮಸ್ಸಕಾ ಹಿ, ತಾತ, ಸತ್ತಾತಿ।

ಕುಮಾರಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೪೨"ಅದ್ಧಾ ಹಿ ಸಚ್ಚಂ ವಚನಂ ತವೇತಂ, ಸಕಮ್ಮುನಾ ಹೋತಿ ಫಲೂಪಪತ್ತಿ।
ಜಿಣ್ಣಾ ಚ ಮಾತಾಪಿತರೋ ತವೀಮೇ, ಪಸ್ಸೇಯ್ಯುಂ ತಂ ವಸ್ಸಸತಂ ಅರೋಗ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವಸ್ಸಸತಂ ಅರೋಗನ್ತಿ** ಏತೇ ವಸ್ಸಸತಂ ಅರೋಗಂ ತಂ ಪಸ್ಸೇಯ್ಯುಂ, ತ್ವಮ್ಪಿ ವಸ್ಸಸತಂ ಜೀವನ್ತೋ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಪೋಸಸ್ಸೂತಿ ವದತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಕುಮಾರೋ "ದೇವ, ತ್ವಂ ಕಿಂ ನಾಮೇತಂ ವದಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೩೪೩"ಯಸ್ಸಸ್ಸ ಸಕ್ಖೀ ಮರಣೇನ ರಾಜ, ಜರಾಯ ಮೇತ್ತೀ ನರವೀರಸೇಟ್ಠ।
ಯೋ ಚಾಪಿ ಜಞ್ಞಾ ನ ಮರಿಸ್ಸಂ ಕದಾಚಿ, ಪಸ್ಸೇಯ್ಯುಂ ತಂ ವಸ್ಸಸತಂ ಅರೋಗಂ॥

೩೪೪"ಯಥಾಪಿ ನಾವಂ ಪುರಿಸೋ ದಕಮ್ಹಿ, ಏರೇತಿ ಚೇ ನಂ ಉಪನೇತಿ ತೀರಂ।
ಏವಮ್ಪಿ ಬ್ಯಾಧೀ ಸತತಂ ಜರಾ ಚ, ಉಪನೇತಿ ಮಚ್ಚಂ ವಸಮನ್ತಕಸ್ಸಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಕ್ಖೀತಿ** ಮಿತ್ತಧಮ್ಮೋ। **ಮರಣೇನಾತಿ** ದತ್ತೋ ಮತೋ ಮಿತ್ತೋ ಮತೋತಿ ಸಮ್ಮುತಿಮರಣೇನ। **ಜರಾಯಾತಿ** ಪಾಕಟಜರಾಯ ವಾ ಸದ್ಧಿಂ ಯಸ್ಸ ಮೇತ್ತೀ ಭವೇಯ್ಯ, ಯಸ್ಸೇತಂ ಮರಣಞ್ಚ ಜರಾ ಚ ಮಿತ್ತಭಾವೇನ ನಾಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏರೇತಿ ಚೇ ನನ್ತಿ** ಮಹಾರಾಜ, ಯಥಾ ನಾಮ ಪುರಿಸೋ ನದೀತಿತ್ಥೇ ಉದಕಮ್ಹಿ ನಾವಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಪರತೀರಗಾಮಿಂ ಜನಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಸಚೇ ಅರಿತ್ತೇನ ಉಪ್ಪೀಳೇನ್ತೋ ಫಿಯೇನ ಕಡ್ಢನ್ತೋ ಚಾಲೇತಿ ಘಟ್ಟೇತಿ, ಅಥ ನಂ ಪರತೀರಂ ನೇತಿ। ಏವಂ ಬ್ಯಾಧಿ ಜರಾ ಚ ನಿಚ್ಚಂ ಅನ್ತಕಸ್ಸ ಮಚ್ಚುನೋ ವಸಂ ಉಪನೇತಿಯೇವಾತಿ।

ಏವಂ ಇಮೇಸಂ ಸತ್ತಾನಂ ಜೀವಿತಸಙ್ಖಾರಸ್ಸ ಪರಿತ್ತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ಮಹಾರಾಜ, ತುಮ್ಹೇ ತಿಟ್ಠಥ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥಯನ್ತಮೇವ ಮಂ ಬ್ಯಾಧಿಜರಾಮರಣಾನಿ ಉಪಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಹೋಥಾ"ತಿ ಓವಾದಂ ದತ್ವಾ ರಾಜಾನಞ್ಚ ಪಿತರಞ್ಚ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಚಾರಕೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ರಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ "ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ನಗರತೋ ನಿಕ್ಖಮಿ। "ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ನಾಮೇಸಾ ಸೋಭನಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಹತ್ಥಿಪಾಲಕುಮಾರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮಹಾಜನೋ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಯೋಜನಿಕಾ ಪರಿಸಾ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ತಾಯ ಪರಿಸಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಗಙ್ಗಾಯ ತೀರಂ ಪತ್ವಾ ಗಙ್ಗಾಯ ಉದಕಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಕಸಿಣಪರಿಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಝಾನಾನಿ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಯಂ ಸಮಾಗಮೋ ಮಹಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಮಮ ತಯೋ ಕನಿಟ್ಠಭಾತರೋ ಮಾತಾಪಿತರೋ ರಾಜಾ ದೇವೀತಿ ಸಬ್ಬೇ ಸಪರಿಸಾ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಬಾರಾಣಸೀ ಸುಞ್ಞಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಯಾವ ಏತೇಸಂ ಆಗಮನಾ ಇಧೇವ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ತತ್ಥೇವ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಓವಾದಂ ದೇನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ।

ಪುನದಿವಸೇ ರಾಜಾ ಚ ಪುರೋಹಿತೋ ಚ ಚಿನ್ತಯಿಂಸು "ಹತ್ಥಿಪಾಲಕುಮಾರೋ ತಾವ 'ರಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ ಮಹಾಜನಂ ಆದಾಯ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಗಙ್ಗಾತೀರೇ ನಿಸಿನ್ನೋ, ಅಸ್ಸಪಾಲಂ ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ತೇ

ಇಸಿವೇಸೇನೇವ ತಸ್ಸಪಿ ಗೇಹದ್ವಾರಂ ಅಗಮಂಸು। ಸೋಪಿ ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ “ಚಿರಸ್ಸಂ ವತ ಪಸ್ಸಾಮಾ”ತಿಆದೀನಿ ವದನ್ತೋ ತಥೇವ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ। ತೇಪಿ ತಂ ತಥೇವ ವತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಆಗತಕಾರಣಂ ಕಥಯಿಂಸು। ಸೋ “ಮಮ ಭಾತಿಕೇ ಹತ್ಥಿಪಾಲಕುಮಾರೇ ಸನ್ತೇ ಕಥಂ ಪಠಮತರಂ ಮಯ್ಹಮೇವ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಂ ಪಾಪುಣಾತೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ತಾತ, ಭಾತಾ, ತೇ ‘ನ ಮಯ್ಹಂ ರಜ್ಜೇನತ್ಥೋ, ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ವತ್ವಾ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಕಹಂ ಪನೇಸೋ ಇದಾನೀ”ತಿ ವತ್ವಾ “ಗಙ್ಗಾತೀರೇ ನಿಸಿನ್ನೋ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ತಾತ, ಮಮ ಭಾತರಾ ಛಡ್ಡಿತಖೇಳೇನ ಕಮ್ಮಂ ನತ್ಥಿ, ಬಾಲಾ ಹಿ ಪರಿತ್ತಕಪಞ್ಞಾ ಸತ್ತಾ ಏತಂ ಕಿಲೇಸಂ ಜಹಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ಅಹಂ ಪನ ಜಹಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ರಞ್ಞೋ ಚ ಪಿತು ಚ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೩೪೫.“ಪಙ್ಕೋ ಚ ಕಾಮಾ ಪಲಿಪೋ ಚ ಕಾಮಾ, ಮನೋಹರಾ ದುತ್ತರಾ ಮಚ್ಚುಧೇಯ್ಯಾ।
ಏತಸ್ಮಿಂ ಪಙ್ಕೇ ಪಲಿಪೇ ಬ್ಯಸನ್ನಾ, ಹೀನತ್ತರೂಪಾ ನ ತರನ್ತಿ ಪಾರಂ॥

೩೪೬.“ಅಯಂ ಪುರೇ ಲುದ್ದಮಕಾಸಿ ಕಮ್ಮಂ, ಸ್ವಾಯಂ ಗಹೀತೋ ನ ಹಿ ಮೋಕ್ಖಿತೋ ಮೇ।
ಓರುನ್ಧಿಯಾ ನಂ ಪರಿರಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮಾಯಂ ಪುನ ಲುದ್ದಮಕಾಸಿ ಕಮ್ಮ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪಙ್ಕೋ**ತಿ ಯೋ ಕೋಚಿ ಕದ್ದಮೋ। **ಪಲಿಪೋ**ತಿ ಸುಖುಮವಾಲುಕಮಿಸ್ಸೋ ಸಣ್ಹಕದ್ದಮೋ। ತತ್ಥ ಕಾಮಾ ಲಗ್ಗಾಪನವಸೇನ ಪಙ್ಕೋ ನಾಮ, ಓಸೀದಾಪನವಸೇನ ಪಲಿಪೋ ನಾಮಾತಿ ವುತ್ತಾ। **ದುತ್ತರಾ**ತಿ ದುರತಿಕ್ಕಮಾ। **ಮಚ್ಚುಧೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಮಚ್ಚುನೋ ಅಧಿಟ್ಠಾನಾ। ಏತೇಸು ಹಿ ಲಗ್ಗಾ ಚೇವ ಅನುಪವಿಟ್ಠಾ ಚ ಸತ್ತಾ ಉತ್ತರಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ದುಕ್ಖಕ್ಖನ್ಧಪರಿಯಾಯೇ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ ದುಕ್ಖಞ್ಚೇವ ಮರಣಞ್ಚ ಪಾಪುಣನ್ತಿ। ತೇನಾಹ - **“ಏತಸ್ಮಿಂ ಪಙ್ಕೇ ಪಲಿಪೇ ಬ್ಯಸನ್ನಾ ಹೀನತ್ತರೂಪಾ ನ ತರನ್ತಿ ಪಾರ**”ನ್ತಿ। ತತ್ಥ **ಬ್ಯಸನ್ನಾ**ತಿ ಸನ್ನಾ। “ವಿಸನ್ನಾ”ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಅಯಮೇವತ್ಥೋ। **ಹೀನತ್ತರೂಪಾ**ತಿ ಹೀನಚಿತ್ತಸಭಾವಾ। **ನ ತರನ್ತಿ ಪಾರ**ನ್ತಿ ನಿಬ್ಬಾನಪಾರಂ ಗನ್ತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ।

ಅಯನ್ತಿ ಮಹಾರಾಜ, ಅಯಂ ಮಮತ್ತಭಾವೋ ಪುಬ್ಬೇ ಅಸ್ಸಗೋಪಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಡ್ಢನ್ತೋ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ವಿಲುಮ್ಪನವಿಹೇಠನಾದಿವಸೇನ ಬಹುಂ ಲುದ್ದಂ ಸಾಹಸಿಕಕಮ್ಮಂ ಅಕಾಸಿ। **ಸ್ವಾಯಂ ಗಹೀತೋ**ತಿ ಸೋ ಅಯಂ ತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ ಮಯಾ ಗಹಿತೋ। **ನ ಹಿ ಮೋಕ್ಖಿತೋ ಮೇ**ತಿ ಸಂಸಾರವಟ್ಟೇ ಸತಿ ನ ಹಿ ಮೋಕ್ಖೋ ಇತೋ ಅಕುಸಲಫಲತೋ ಮಮ ಅತ್ಥಿ। **ಓರುನ್ಧಿಯಾ ನಂ ಪರಿರಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ**ತಿ ಇದಾನಿ ನಂ ಕಾಯವಚೀಮನೋದ್ವಾರಾನಿ ಪಿದಹನ್ತೋ ಓರುನ್ಧಿತ್ವಾ ಪರಿರಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ। ಕಿಂಕಾರಣಾ? **ಮಾಯಂ ಪುನ ಲುದ್ದಮಕಾಸಿ ಕಮ್ಮಂ**। ಅಹಞ್ಹಿ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಾಪಂ ಅಕತ್ವಾ ಕಲ್ಯಾಣಮೇವ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ।

ಏವಂ ಅಸ್ಸಪಾಲಕುಮಾರೋ ದ್ವೀಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ “ತಿಟ್ಠಥ ತುಮ್ಹೇ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇನ್ತಮೇವ ಮಂ ಬ್ಯಾಧಿಜರಾಮರಣಾನಿ ಉಪಗಚ್ಛನ್ತೀ”ತಿ ಓವಾದಂ ದತ್ವಾ ಯೋಜನಿಕಂ ಪರಿಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಪಾಲಕುಮಾರಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಿಕಂ ಗತೋ। ಸೋ ತಸ್ಸ ಆಕಾಸೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ “ಭಾತಿಕ, ಅಯಂ ಸಮಾಗಮೋ ಮಹಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಇಧೇವ ತಾವ ಹೋಮಾ”ತಿ ಆಹ। ಇತರೋಪಿ “ಸಾಧೂ”ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ। ಪುನದಿವಸೇ ರಾಜಾ ಚ ಪುರೋಹಿತೋ ಚ ತೇನೇವುಪಾಯೇನ ಗೋಪಾಲಕುಮಾರಸ್ಸ ನಿವೇಸನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇನಪಿ ತಥೇವ ಪಟಿನನ್ದಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಆಗಮನಕಾರಣಂ ಆಚಿಕ್ಖಿಂಸು। ಸೋಪಿ ಅಸ್ಸಪಾಲಕುಮಾರೋ ವಿಯ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ “ಅಹಂ ಚಿರತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತುಕಾಮೋ ವನೇ ನಟ್ಠಗೋಣಂ ವಿಯ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ವಿಚರಾಮಿ, ತೇನ ಮೇ ನಟ್ಠಗೋಣಸ್ಸ ಪದಂ ವಿಯ ಭಾತಿಕಾನಂ ಗತಮಗ್ಗೋ ದಿಟ್ಠೋ, ಸ್ವಾಹಂ ತೇನೇವ ಮಗ್ಗೇನ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೪೭.“ಗವಂವ ನಟ್ಠಂ ಪುರಿಸೋ ಯಥಾ ವನೇ, ಅನ್ವೇಸತೀ ರಾಜ ಅಪಸ್ಸಮಾನೋ।
ಏವಂ ನಟ್ಠೋ ಏಸುಕಾರೀ ಮಮತ್ಥೋ, ಸೋಹಂ ಕಥಂ ನ ಗವೇಸೇಯ್ಯಂ ರಾಜಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಏಸುಕಾರೀ**ತಿ ರಾಜಾನಂ ಆಲಪತಿ। **ಮಮತ್ಥೋ**ತಿ ವನೇ ಗೋಣೋ ವಿಯ ಮಮ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಸಙ್ಖಾತೋ ಅತ್ಥೋ ನಟ್ಠೋ। **ಸೋಹ**ನ್ತಿ ಸೋ ಅಹಂ ಅಜ್ಜ ಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ಮಗ್ಗಂ ದಿಸ್ವಾ ಕಥಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ನ ಗವೇಸೇಯ್ಯಂ, ಮಮ ಭಾತಿಕಾನಂ ಗತಮಗ್ಗಮೇವ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ ನರಿನ್ದಾತಿ।

ಅಥ ನಂ "ತಾತ ಗೋಪಾಲ, ಏಕಾಹಂ ದ್ವೀಹಂ ಆಗಮೇಹಿ, ಅಮ್ಹೇ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ವದಿಂಸು। ಸೋ "ಮಹಾರಾಜ, ಅಜ್ಜ ಕತ್ತಬ್ಬಕಮ್ಮಂ 'ಸ್ವೇ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ನ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ಕಲ್ಯಾಣಕಮ್ಮಂ ನಾಮ ಅಜ್ಜೇವ ಕತ್ತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇತರಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೪೮."ಹಿಯ್ಯೋತಿ ಹಿಯ್ಯತಿ ಪೋಸೋ, ಪರೇತಿ ಪರಿಹಾಯತಿ।
ಅನಾಗತಂ ನೇತಮತ್ಥೀತಿ ಞತ್ವಾ, ಉಪ್ಪನ್ನಛನ್ದಂ ಕೋ ಪನುದೇಯ್ಯ ಧೀರೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಹಿಯ್ಯೋ**ತಿ ಸ್ವೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪರೇ**ತಿ ಪುನದಿವಸೇ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - "ಯೋ ಮಹಾರಾಜ, ಅಜ್ಜ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕಮ್ಮಂ 'ಸ್ವೇ'ತಿ, ಸ್ವೇ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕಮ್ಮಂ 'ಪರೇ'ತಿ ವತ್ವಾ ನ ಕರೋತಿ, ಸೋ ತತೋ ಪರಿಹಾಯತಿ, ನ ತಂ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಕೋತೀ"ತಿ। ಏವಂ ಗೋಪಾಲೋ **ಭದ್ದೇಕರತ್ತಸುತ್ತಂ** (ಮ॰ ನಿ॰ ೩.೨೭೨ ಆದಯೋ) ನಾಮ ಕಥೇಸಿ। ಸ್ವಾಯಮತ್ಥೋ ಭದ್ದೇಕರತ್ತಸುತ್ತೇನ ಕಥೇತಬ್ಬೋ। **ಅನಾಗತಂ ನೇತಮತ್ಥೀ**ತಿ ಯಂ ಅನಾಗತಂ, ತಂ "ನೇತಂ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಕುಸಲಚ್ಛನ್ದಂ ಕೋ ಪಣ್ಡಿತೋ ಪನುದೇಯ್ಯ ಹರೇಯ್ಯ।

ಏವಂ ಗೋಪಾಲಕುಮಾರೋ ದ್ವೀಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ "ತಿಟ್ಠಥ ತುಮ್ಹೇ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇನ್ತಮೇವ ಮಂ ಬ್ಯಾಧಿಜರಾಮರಣಾನಿ ಉಪಗಚ್ಛನ್ತೀ"ತಿ ಯೋಜನಿಕಂ ಪರಿಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ದ್ವಿನ್ನಂ ಭಾತಿಕಾನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗತೋ। ಹತ್ಥಿಪಾಲೋ ತಸ್ಸಪಿ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಪುನದಿವಸೇ ರಾಜಾ ಚ ಪುರೋಹಿತೋ ಚ ತೇನೇವುಪಾಯೇನ ಅಜಪಾಲಕುಮಾರಸ್ಸ ನಿವೇಸನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇನಪಿ ತಥೇವ ಪಟಿನನ್ದಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಆಗಮನಕಾರಣಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ "ಛತ್ತಂ ತೇ ಉಸ್ಸಾಪೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವದಿಂಸು। ಕುಮಾರೋ ಆಹ - "ಮಯ್ಹಂ ಭಾತಿಕಾ ಕುಹಿ"ನ್ತಿ? ತೇ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ರಜ್ಜೇನತ್ಥೋ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಂ ಪಹಾಯ ತಿಯೋಜನಿಕಂ ಪರಿಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಗಙ್ಗಾತೀರೇ ನಿಸಿನ್ನಾತಿ। ನಾಹಂ ಮಮ ಭಾತಿಕೇಹಿ ಛಡ್ಡಿತಖೇಳಂ ಸೀಸೇನಾದಾಯ ವಿಚರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಹಮ್ಪಿ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀತಿ। ತಾತ, ತ್ವಂ ತಾವ ದಹರೋ , ಅಮ್ಹಾಕಂ ಹತ್ಥಭಾರೋ, ವಯಪ್ಪತ್ತಕಾಲೇ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಸೀತಿ। ಅಥ ನೇ ಕುಮಾರೋ "ಕಿಂ ತುಮ್ಹೇ ಕಥೇಥ, ನನು ಇಮೇ ಸತ್ತಾ ದಹರಕಾಲೇಪಿ ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇಪಿ ಮರನ್ತಿಯೇವ, 'ಅಯಂ ದಹರಕಾಲೇ ಮರಿಸ್ಸತಿ, ಅಯಂ ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇ'ತಿ ಕಸ್ಸಚಿ ಹತ್ಥೇ ವಾ ಪಾದೇ ವಾ ನಿಮಿತ್ತಂ ನತ್ಥಿ, ಅಹಂ ಮಮ ಮರಣಕಾಲಂ ನ ಜಾನಾಮಿ, ತಸ್ಮಾ ಇದಾನೇವ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೩೪೯."ಪಸ್ಸಾಮಿ ವೋಹಂ ದಹರಂ ಕುಮಾರಿಂ, ಮತ್ತೂಪಮಂ ಕೇತಕಪುಪ್ಫನೇತ್ತಂ।
ಅಭುತ್ತಭೋಗೇ ಪಠಮೇ ವಯಸ್ಮಿಂ, ಆದಾಯ ಮಚ್ಚು ವಜತೇ ಕುಮಾರಿಂ॥

೩೫೦."ಯುವಾ ಸುಜಾತೋ ಸುಮುಖೋ ಸುದಸ್ಸನೋ, ಸಾಮೋ ಕುಸುಮ್ಭಪರಿಕಿಣ್ಣಮಸ್ಸು।
ಹಿತ್ವಾನ ಕಾಮೇ ಪಟಿಕಚ್ಚ ಗೇಹಂ, ಅನುಜಾನ ಮಂ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಿ ದೇವಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವೋ**ತಿ ನಿಪಾತಮತ್ತಂ, ಪಸ್ಸಾಮಿಚ್ಚೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮತ್ತೂಪಮ**ನ್ತಿ ಹಾಸಭಾಸವಿಲಾಸೇಹಿ ಮತ್ತಂ ವಿಯ ಚರನ್ತಿಂ। **ಕೇತಕಪುಪ್ಫನೇತ್ತ**ನ್ತಿ ಕೇತಕಪುಪ್ಫಪತ್ತಂ ವಿಯ ಪುಥುಲಾಯತನೇತ್ತಂ। **ಅಭುತ್ತಭೋಗೇ**ತಿ ಏವಂ ಉತ್ತಮರೂಪಧರಂ ಕುಮಾರಿಂ ಪಠಮವಯೇ ವತ್ತಮಾನಂ ಅಭುತ್ತಭೋಗಮೇವ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಉಪರಿ ಮಹನ್ತಂ ಸೋಕಂ ಪಾತೇತ್ವಾ ಮಚ್ಚು ಗಹೇತ್ವಾವ ಗಚ್ಛತಿ। **ಸುಜಾತೋ**ತಿ ಸುಸಣ್ಠಿತೋ। **ಸುಮುಖೋ**ತಿ ಕಞ್ಚನಾದಾಸಪುಣ್ಣಚನ್ದಸದಿಸಮುಖೋ। **ಸುದಸ್ಸನೋ**ತಿ

ಉತ್ತಮರೂಪಧಾರಿತಾಯ ಸಮ್ಪನ್ನದಸ್ಸನೋ। **ಸಾಮೋತಿ** ಸುವಣ್ಣಸಾಮೋ। **ಕುಸುಮ್ಭಪರಿಕಿಣ್ಣಮಸ್ಸೂತಿ** ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಟ್ಠೇನ ಸುಖುಮಟ್ಠೇನ ಚ ತರುಣಕುಸುಮ್ಭಕೇಸರಸದಿಸಪರಿಕಿಣ್ಣಮಸ್ಸು। ಇಮಿನಾ ಏವರೂಪೋಪಿ ಕುಮಾರೋ ಮಚ್ಚುವಸಂ ಗಚ್ಛತಿ। ತಥಾವಿಧಮ್ಪಿ ಹಿ ಸಿನೇರುಂ ಉಪ್ಪಾತೇನ್ತೋ ವಿಯ ನಿಕ್ಕರುಣೋ ಮಚ್ಚು ಆದಾಯ ಗಚ್ಛತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಹಿತ್ವಾನ ಕಾಮೇ ಪಟಿಕಚ್ಚ ಗೇಹಂ, ಅನುಜಾನ ಮಂ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಿ ದೇವಾತಿ** ದೇವ, ಪುತ್ತದಾರಬನ್ಧನಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ತಂ ಬನ್ಧನಂ ದುಚ್ಛೇದನೀಯಂ ಹೋತಿ, ತೇನಾಹಂ ಪುರೇತರಞ್ಞೇವ ಕಾಮೇ ಚ ಗೇಹಞ್ಚ ಹಿತ್ವಾ ಇದಾನೇವ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅನುಜಾನ, ಮನ್ತಿ।

ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ "ತಿಟ್ಠಥ ತುಮ್ಹೇ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇನ್ತಮೇವ ಮಂ ಬ್ಯಾಧಿಜರಾಮರಣಾನಿ ಉಪಗಚ್ಛನ್ತೀ"ತಿ ತೇ ಉಭೋಪಿ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಯೋಜನಿಕಂ ಪರಿಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಗಙ್ಗಾತೀರಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ಹತ್ಥಿಪಾಲೋ ತಸ್ಸಪಿ ಆಕಾಸೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ "ಸಮಾಗಮೋ ಮಹಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ತತ್ಥೇವ ನಿಸೀದಿ। ಪುನದಿವಸೇ ಪುರೋಹಿತೋ ಪಲ್ಲಙ್ಕವರಮಜ್ಝಗತೋ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಮಮ ಪುತ್ತಾ ಪಬ್ಬಜಿತಾ, ಇದಾನಾಹಂ ಏಕಕೋವ ಮನುಸ್ಸಖಾಣುಕೋ ಜಾತೋಮ್ಹಿ, ಅಹಮ್ಪಿ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಮನ್ತೇನ್ತೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೫೧. "ಸಾಖಾಹಿ ರುಕ್ಖೋ ಲಭತೇ ಸಮಞ್ಞಂ, ಪಹೀನಸಾಖಂ ಪನ ಖಾಣುಮಾಹು।
ಪಹೀನಪುತ್ತಸ್ಸ ಮಮಜ್ಜ ಭೋತಿ, ವಾಸೇಟ್ಠಿ ಭಿಕ್ಖಾಚರಿಯಾಯ ಕಾಲೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಲಭತೇ ಸಮಞ್ಞನ್ತಿ** ರುಕ್ಖೋತಿ ವೋಹಾರಂ ಲಭತಿ। **ವಾಸೇಟ್ಠೀತಿ** ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಂ ಆಲಪತಿ। **ಭಿಕ್ಖಾಚರಿಯಾಯಾತಿ** ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಕಾಲೋ, ಪುತ್ತಾನಂ ಸನ್ತಿಕಮೇವ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀತಿ।

ಸೋ ಏವಂ ವತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇಸಿ, ಸಟ್ಠಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಹಸ್ಸಾನಿ ಸನ್ನಿಪತಿಂಸು। ಅಥ ನೇ ಆಹ - "ತುಮ್ಹೇ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ ತುಮ್ಹೇ ಪನ ಆಚರಿಯಾತಿ। "ಅಹಂ ಮಮ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ನ ತುಮ್ಹಾಕಮೇವ ನಿರಯೋ ಉಣ್ಹೋ, ಮಯಮ್ಪಿ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ಸೋ ಅಸೀತಿಕೋಟಿಧನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ನಿಯ್ಯಾದೇತ್ವಾ ಯೋಜನಿಕಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪರಿಸಂ ಆದಾಯ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪುತ್ತಾನಂ ಸನ್ತಿಕಞ್ಞೇವ ಗತೋ। ಹತ್ಥಿಪಾಲೋ ತಾಯಪಿ ಪರಿಸಾಯ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಪುನದಿವಸೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಮಮ ಚತ್ತಾರೋ ಪುತ್ತಾ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಂ ಪಹಾಯ 'ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ಗತಾ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಪಿ ಪುರೋಹಿತಟ್ಠಾನೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಸೀತಿಕೋಟಿಧನಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪುತ್ತಾನಞ್ಞೇವ ಸನ್ತಿಕಂ ಗತೋ, ಅಹಮೇವ ಏಕಾ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಪುತ್ತಾನಂ ಗತಮಗ್ಗೇನೇವ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸಾ ಅತೀತಂ ಉದಾಹರಣಂ ಆಹರನ್ತೀ ಉದಾನಗಾಥಮಾಹ -

೩೫೨. "ಅಘಸ್ಮಿ ಕೋಞ್ಚಾವ ಯಥಾ ಹಿಮಚ್ಚಯೇ, ಕತಾನಿ ಜಾಲಾನಿ ಪದಾಲಿಯ ಹಂಸಾ।
ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಪುತ್ತಾ ಚ ಪತೀ ಚ ಮಯ್ಹಂ, ಸಾಹಂ ಕಥಂ ನಾನುವಜೇ ಪಜಾನ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಘಸ್ಮಿ ಕೋಞ್ಚಾವ ಯಥಾತಿ** ಯಥೇವ ಆಕಾಸೇ ಕೋಞ್ಚಸಕುಣಾ ಅಸಜ್ಜಮಾನಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। **ಹಿಮಚ್ಚಯೇತಿ** ವಸ್ಸಾನಚ್ಚಯೇ। **ಕತಾನಿ ಜಾಲಾನಿ ಪದಾಲಿಯ ಹಂಸಾತಿ** ಅತೀತೇ ಕಿರ ಛನ್ನವುತಿಸಹಸ್ಸಾ ಸುವಣ್ಣಹಂಸಾವಸ್ಸಾರತ್ತಪಹೋನಕಂ ಸಾಲಿಂ ಕಞ್ಚನಗುಹಾಯಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವಸ್ಸಭಯೇನ ಬಹಿ ಅನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಚತುಮಾಸಂ ತತ್ಥ ವಸನ್ತಿ। ಅಥ ನೇಸಂ ಉಣ್ಣನಾಭಿ ನಾಮ ಮಕ್ಕಟಕೋ ಗುಹಾದ್ವಾರೇ ಜಾಲಂ ಬನ್ಧತಿ। ಹಂಸಾ ದ್ವಿನ್ನಂ ತರುಣಹಂಸಾನಂ ದ್ವಿಗುಣಂ ವಟ್ಟಂ ದೇನ್ತಿ। ತೇ ಥಾಮಸಮ್ಪನ್ನತಾಯ ತಂ ಜಾಲಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪುರತೋ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಸೇಸಾ ತೇಸಂ ಗತಮಗ್ಗೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಸಾ ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೀ ಏವಮಾಹ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಯಥೇವ ಆಕಾಸೇ ಕೋಞ್ಚಸಕುಣಾ ಅಸಜ್ಜಮಾನಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ತಥಾ ಹಿಮಚ್ಚಯೇ ವಸ್ಸಾನಾತಿಕ್ಕಮೇ ದ್ವೇ ತರುಣಹಂಸಾ ಕತಾನಿ ಜಾಲಾನಿ ಪದಾಲೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅಥ ನೇಸಂ ಗತಮಗ್ಗೇನ ಇತರೇ ಹಂಸಾ। ಇದಾನಿ ಪನ ಮಮ ಪುತ್ತಾ ತರುಣಹಂಸಾ ಜಾಲಂ ವಿಯ ಕಾಮಜಾಲಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಗತಾ, ಮಯಾಪಿ ತೇಸಂ ಗತಮಗ್ಗೇನ ಗನ್ತಬ್ಬನ್ತಿ ಇಮಿನಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನ "**ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಪುತ್ತಾ ಚ ಪತೀ ಚ ಮಯ್ಹಂ, ಸಾಹಂ ಕಥಂ ನಾನುವಜೇ ಪಜಾನ**"ನ್ತಿ ಆಹ।

ಇತಿ ಸಾ “ಕಥಂ ಅಹಂ ಏವಂ ಪಜಾನನ್ತೀ ನ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಿ, ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಿ ಯೇವಾ”ತಿ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಂ ಕತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯೋ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಏವಮಾಹ “ತುಮ್ಹೇ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಥಾ”ತಿ? “ತುಮ್ಹೇ ಪನ ಅಯ್ಯೇ”ತಿ। “ಅಹಂ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ಮಯಮ್ಪಿ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ। ಸಾ ತಂ ವಿಭವಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಯೋಜನಿಕಂ ಪರಿಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪುತ್ತಾನಂ ಸನ್ತಿಕಮೇವ ಗತಾ। ಹತ್ಥಿಪಾಲೋ ತಾಯಪಿ ಪರಿಸಾಯ ಆಕಾಸೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಪುನದಿವಸೇ ರಾಜಾ “ಕುಹಿಂ ಪುರೋಹಿತೋ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ದೇವ, ಪುರೋಹಿತೋ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಚ ಸಬ್ಬಂ ಧನಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ದ್ವಿಯೋಜನಿಕಂ ಪರಿಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪುತ್ತಾನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗತಾ”ತಿ। ರಾಜಾ “ಅಸಾಮಿಕಂ ಧನಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಾಪುಣಾತೀ”ತಿ ತಸ್ಸ ಗೇಹತೋ ಧನಂ ಆಹರಾಪೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀ “ರಾಜಾ ಕಿಂ ಕರೋತೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಪುರೋಹಿತಸ್ಸ ಗೇಹತೋ ಧನಂ ಆಹರಾಪೇತೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಪುರೋಹಿತೋ ಕುಹಿ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ “ಸಪಜಾಪತಿಕೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜತ್ಥಾಯ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ”ತಿ ಸುತ್ವಾ “ಅಯಂ ರಾಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಚ ಚತೂಹಿ ಪುತ್ತೇಹಿ ಚ ಜಹಿತಂ ಉಕ್ಕಾರಂ ಮೋಹೇನ ಮೂಳ್ಹೋ ಅತ್ತನೋ ಘರಂ ಆಹರಾಪೇತಿ, ಉಪಮಾಯ ನಂ ಬೋಧೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸೂನತೋ ಮಂಸಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ರಾಜಙ್ಗಣೇ ರಾಸಿಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಉಜುಮಗ್ಗಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಜಾಲಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಾಪೇಸಿ। ಗಿಜ್ಝಾ ದೂರತೋವ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಓತರಿಂಸು। ತತ್ಥ ಸಪ್ಪಞ್ಞಾ ಜಾಲಂ ಪಸಾರಿತಂ ಞತ್ವಾ ಅತಿಭಾರಿಕಾ ಹುತ್ವಾ “ಉಜುಕಂ ಉಪ್ಪತಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಅತ್ತನಾ ಖಾದಿತಮಂಸಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ವಮಿತ್ವಾ ಜಾಲಂ ಅನಲ್ಲೀಯಿತ್ವಾ ಉಜುಕಮೇವ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಗಮಿಂಸು। ಅನ್ಧಬಾಲಾ ಪನ ತೇಹಿ ಛಡ್ಡಿತಂ ವಮಿತಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಭಾರಿಯಾ ಹುತ್ವಾ ಉಜುಕಂ ಉಪ್ಪತಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಜಾಲೇ ಬಜ್ಝಿಂಸು। ಅಥೇಕಂ ಗಿಜ್ಝಂ ಆನೇತ್ವಾ ದೇವಿಯಾ ದಸ್ಸಯಿಂಸು। ಸಾ ತಂ ಆದಾಯ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ “ಏಥ ತಾವ, ಮಹಾರಾಜ, ರಾಜಙ್ಗಣೇ ಏಕಂ ಕಿರಿಯಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಸೀಹಪಞ್ಜರಂ ವಿವರಿತ್ವಾ “ಇಮೇ ಗಿಜ್ಝೇ ಓಲೋಕೇಹಿ ಮಹಾರಾಜಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ –

೩೫೩.“ಏತೇ ಭುತ್ವಾ ವಮಿತ್ವಾ ಚ, ಪಕ್ಕಮನ್ತಿ ವಿಹಙ್ಗಮಾ।
ಯೇ ಚ ಭುತ್ವಾ ನ ವಮಿಂಸು, ತೇ ಮೇ ಹತ್ಥತ್ತಮಾಗತಾ॥

೩೫೪.“ಅವಮೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಕಾಮೇ, ಸೋ ತ್ವಂ ಪಚ್ಚಾವಮಿಸ್ಸಸಿ।
ವನ್ತಾದೋ ಪುರಿಸೋ ರಾಜ, ನ ಸೋ ಹೋತಿ ಪಸಂಸಿಯೋ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಭುತ್ವಾ ವಮಿತ್ವಾ ಚಾ**ತಿ ಮಂಸಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ವಮಿತ್ವಾ ಚ। **ಪಚ್ಚಾವಮಿಸ್ಸಸೀ**ತಿ ಪಟಿಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಸಿ। **ವನ್ತಾದೋ**ತಿ ಪರಸ್ಸ ವಮಿತಖಾದಕೋ। **ನ ಪಸಂಸಿಯೋ**ತಿ ಸೋ ತಣ್ಹಾವಸಿಕೋ ಬಾಲೋ ಬುದ್ಧಾದೀಹಿ ಪಣ್ಡಿತೇಹಿ ಪಸಂಸಿತಬ್ಬೋ ನ ಹೋತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೀ ಅಹೋಸಿ, ತಯೋ ಭವಾ ಆದಿತ್ತಾ ವಿಯ ಉಪಟ್ಠಹಿಂಸು। ಸೋ “ಅಜ್ಜೇವ ರಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ ಮಮ ಪಬ್ಬಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಉಪ್ಪನ್ನಸಂವೇಗೋ ದೇವಿಯಾ ಥುತಿಂ ಕರೋನ್ತೋ ಗಾಥಮಾಹ –

೩೫೫.“ಪಙ್ಕೇ ಚ ಪೋಸಂ ಪಲಿಪೇ ಬ್ಯಸನ್ನಂ, ಬಲೀ ಯಥಾ ದುಬ್ಬಲಮುದ್ಧರೇಯ್ಯ।
ಏವಮ್ಪಿ ಮಂ ತ್ವಂ ಉದತಾರಿ ಭೋತಿ, ಪಞ್ಚಾಲಿ ಗಾಥಾಹಿ ಸುಭಾಸಿತಾಹೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಬ್ಯಸನ್ನ**ನ್ತಿ ನಿಮುಗ್ಗಂ, “ವಿಸನ್ನ”ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। **ಉದ್ಧರೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಕೇಸೇಸು ವಾ ಹತ್ಥೇಸು ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಥಲೇ ಠಪೇಯ್ಯ। **ಉದತಾರೀ**ತಿ ಕಾಮಪಙ್ಕತೋ ಉತ್ತಾರಯಿ। “ಉದತಾಸೀ”ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಅಯಮೇವತ್ಥೋ। “ಉದ್ಧಟಾಸೀ”ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಉದ್ಧರೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಞ್ಚಾಲೀ**ತಿ ಪಞ್ಚಾಲರಾಜಧೀತೇ।

ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಪಬ್ಬಜಿತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಆಹ – “ತುಮ್ಹೇ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಥಾ”ತಿ ತುಮ್ಹೇ ಪನ, ದೇವಾತಿ? “ಅಹಂ ಹತ್ಥಿಪಾಲಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ಮಯಮ್ಪಿ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮ, ದೇವಾ”ತಿ। ರಾಜಾ

ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕೇ ಬಾರಾಣಸಿನಗರೇ ರಜ್ಜಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ "ಅತ್ಥಿಕಾ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಂ ಉಸ್ಸಾಪೇನ್ತೂ"ತಿ ಅಮಚ್ಚಪರಿವುತೋ ತಿಯೋಜನಿಕಂ ಪರಿಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕುಮಾರಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಿಕಂ ಗತೋ। ಹತ್ಥಿಪಾಲೋ ತಸ್ಸಾಪಿ ಪರಿಸಾಯ ಆಕಾಸೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ರಞ್ಞೋ ಪಬ್ಬಜಿತಭಾವಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೫೬."ಇದಂ ವತ್ವಾ ಮಹಾರಾಜಾ, ಏಸುಕಾರೀ ದಿಸಮ್ಪತಿ।
ರಟ್ಠಂ ಹಿತ್ವಾನ ಪಬ್ಬಜಿ, ನಾಗೋ ಛೇತ್ವಾವ ಬನ್ಧನ"ನ್ತಿ॥

ಪುನದಿವಸೇ ನಗರೇ ಓಹೀನಜನೋ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ರಾಜದ್ವಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದೇವಿಯಾ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ನಿವೇಸನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ದೇವಿಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಗಾಥಮಾಹ।

೩೫೭."ರಾಜಾ ಚ ಪಬ್ಬಜ್ಜಮರೋಚಯಿತ್ಥ, ರಟ್ಠಂ ಪಹಾಯ ನರವೀರಸೇಟ್ಠೋ।
ತುವಮ್ಪಿ ನೋ ಹೋಹಿ ಯಥೇವ ರಾಜಾ, ಅಮ್ಹೇಹಿ ಗುತ್ತಾ ಅನುಸಾಸ ರಜ್ಜ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅನುಸಾಸಾ**ತಿ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಗುತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಹಿ।

ಸಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಸೇಸಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೩೫೮."ರಾಜಾ ಚ ಪಬ್ಬಜ್ಜಮರೋಚಯಿತ್ಥ, ರಟ್ಠಂ ಪಹಾಯ ನರವೀರಸೇಟ್ಠೋ।
ಅಹಮ್ಪಿ ಏಕಾ ಚರಿಸ್ಸಾಮಿ ಲೋಕೇ, ಹಿತ್ವಾನ ಕಾಮಾನಿ ಮನೋರಮಾನಿ॥

೩೫೯."ರಾಜಾ ಚ ಪಬ್ಬಜ್ಜಮರೋಚಯಿತ್ಥ, ರಟ್ಠಂ ಪಹಾಯ ನರವೀರಸೇಟ್ಠೋ।
ಅಹಮ್ಪಿ ಏಕಾ ಚರಿಸ್ಸಾಮಿ ಲೋಕೇ, ಹಿತ್ವಾನ ಕಾಮಾನಿ ಯಥೋಧಿಕಾನಿ॥

೩೬೦."ಅಚ್ಚೇನ್ತಿ ಕಾಲಾ ತರಯನ್ತಿ ರತ್ತಿಯೋ, ವಯೋಗುಣಾ ಅನುಪುಬ್ಬಂ ಜಹನ್ತಿ।
ಅಹಮ್ಪಿ ಏಕಾ ಚರಿಸ್ಸಾಮಿ ಲೋಕೇ, ಹಿತ್ವಾನ ಕಾಮಾನಿ ಮನೋರಮಾನಿ॥

೩೬೧."ಅಚ್ಚೇನ್ತಿ ಕಾಲಾ ತರಯನ್ತಿ ರತ್ತಿಯೋ, ವಯೋಗುಣಾ ಅನುಪುಬ್ಬಂ ಜಹನ್ತಿ।
ಅಹಮ್ಪಿ ಏಕಾ ಚರಿಸ್ಸಾಮಿ ಲೋಕೇ, ಹಿತ್ವಾನ ಕಾಮಾನಿ ಯಥೋಧಿಕಾನಿ॥

೩೬೨."ಅಚ್ಚೇನ್ತಿ ಕಾಲಾ ತರಯನ್ತಿ ರತ್ತಿಯೋ, ವಯೋಗುಣಾ ಅನುಪುಬ್ಬಂ ಜಹನ್ತಿ।
ಅಹಮ್ಪಿ ಏಕಾ ಚರಿಸ್ಸಾಮಿ ಲೋಕೇ, ಸೀತಿಭೂತಾ ಸಬ್ಬಮತಿಚ್ಚ ಸಙ್ಗ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಏಕಾ**ತಿ ಪುತ್ತಧೀತುಕಿಲೇಸಸಮ್ಬಾಧೇಹಿ ಮುಚ್ಚಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಏಕಿಕಾವ ಚರಿಸ್ಸಾಮಿ। **ಕಾಮಾನೀ**ತಿ ರೂಪಾದಯೋ ಕಾಮಗುಣೇ। **ಯತೋಧಿಕಾನೀ**ತಿ ಯೇನ ಯೇನ ಓಧಿನಾ ಠಿತಾನಿ, ತೇನ ತೇನ ಠಿತಾನೇವ ಜಹಿಸ್ಸಾಮಿ, ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಆಮಸಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಚ್ಚೇನ್ತಿ ಕಾಲಾ**ತಿ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಾದಯೋ ಕಾಲಾ ಅತಿಕ್ಕಮನ್ತಿ। **ತರಯನ್ತೀ**ತಿ ಅತುರಿತಾ ಹುತ್ವಾ ಆಯುಸಙ್ಖಾರಂ ಖೇಪಯಮಾನಾ ಖಾದಯಮಾನಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। **ವಯೋಗುಣಾ**ತಿ ಪಠಮವಯಾದಯೋ ತಯೋ, ಮನ್ದದಸಕಾದಯೋ ವಾ ದಸ ಕೋಟ್ಠಾಸಾ। **ಅನುಪುಬ್ಬಂ ಜಹನ್ತೀ**ತಿ ಉಪರೂಪರಿಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಅಪ್ಪತ್ವಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥೇವ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ। **ಸೀತಿಭೂತಾ**ತಿ ಉಣ್ಹಕಾರಕೇ ಉಣ್ಹಸಭಾವೇ ಕಿಲೇಸೇ ಪಹಾಯ ಸೀತಲಾ ಹುತ್ವಾ। **ಸಬ್ಬಮತಿಚ್ಚ ಸಙ್ಗ**ನ್ತಿ ರಾಗಸಙ್ಗಾದಿಕಂ ಸಬ್ಬಸಙ್ಗಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏಕಾ ಚರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಹತ್ಥಿಪಾಲಕುಮಾರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀತಿ।

ಇತಿ ಸಾ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚಭರಿಯಾಯೋ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಆಹ - “ತುಮ್ಹೇ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಥಾ”ತಿ ತುಮ್ಹೇ ಪನ ಅಯ್ಯೇತಿ? “ಅಹಂ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ಮಯಮ್ಪಿ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ। ಸಾ “ಸಾಧೂ”ತಿ ರಾಜನಿವೇಸನೇ ಸುವಣ್ಣಕೋಟ್ಠಾಗಾರಾದೀನಿ ವಿವರಾಪೇತ್ವಾ “ಅಸುಕಟ್ಠಾನೇ ಚ ಅಸುಕಟ್ಠಾನೇ ಚ ಮಹಾನಿಧಿ ನಿದಹಿತ”ನ್ತಿ ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟೇ ಲಿಖಾಪೇತ್ವಾ “ದಿನ್ನಞ್ಞೇವ, ಅತ್ಥಿಕಾ ಹರನ್ತೂ”ತಿ ವತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟಂ ಮಹಾತಲೇ ಥಮ್ಭೇ ಬನ್ಧಾಪೇತ್ವಾ ನಗರೇ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇತ್ವಾ ಮಹಾಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸಕಲನಗರಂ ಸಙ್ಖುಭಿ। “ರಾಜಾ ಚ ಕಿರ ದೇವೀ ಚ ರಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ ‘ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಾ’ತಿ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಿ, ಮಯಂ ಇಧ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ತತೋ ತತೋ ಮನುಸ್ಸಾ ಯಥಾಪೂರಿತಾನೇವ ಗೇಹಾನಿ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪುತ್ತೇ ಹತ್ಥೇಸು ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು। ಸಬ್ಬಾಪಣಾ ಪಸಾರಿತನಿಯಾಮೇನೇವ ಠಿತಾ, ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ನಾಮ ನಾಹೋಸಿ। ಸಕಲನಗರಂ ತುಚ್ಛಂ ಅಹೋಸಿ, ದೇವೀಪಿ ತಿಯೋಜನಿಕಂ ಪರಿಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಗತಾ। ಹತ್ಥಿಪಾಲೋ ತಸ್ಸಾಪಿ ಪರಿಸಾಯ ಆಕಾಸೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕಂ ಪರಿಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಾಭಿಮುಖೋ ಪಾಯಾಸಿ। “ಹತ್ಥಿಪಾಲಕುಮಾರೋ ಕಿರ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕಂ ಬಾರಾಣಸಿಂ ತುಚ್ಛಂ ಕತ್ವಾ ‘ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ಮಹಾಜನಂ ಆದಾಯ ಹಿಮವನ್ತಂ ಗಚ್ಛತಿ, ಕಿಮಙ್ಗಂ ಪನ ಮಯ”ನ್ತಿ ಸಕಲಕಾಸಿರಟ್ಠಂ ಸಙ್ಖುಭಿ। ಅಪರಭಾಗೇ ಪರಿಸಾ ತಿಂಸಯೋಜನಿಕಾ ಅಹೇಸುಂ, ಸೋ ತಾಯ ಪರಿಸಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪಾವಿಸಿ।

ಸಕ್ಕೋ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಞತ್ವಾ “ಹತ್ಥಿಪಾಲಕುಮಾರೋ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ, ಸಮಾಗಮೋ ಮಹಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ವಿಸ್ಸಕಮ್ಮಂ ಆಣಾಪೇಸಿ “ಗಚ್ಛ, ಆಯಾಮತೋ ಛತ್ತಿಂಸಯೋಜನಂ, ವಿತ್ಥಾರತೋ ಪನ್ನರಸಯೋಜನಂ ಅಸ್ಸಮಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಪರಿಕ್ಖಾರೇ ಸಮ್ಪಾದೇಹೀ”ತಿ। ಸೋ “ಸಾಧೂ”ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ ಗಙ್ಗಾತೀರೇ ರಮಣೀಯೇ ಭೂಮಿಭಾಗೇ ವುತ್ತಪ್ಪಮಾಣಂ ಅಸ್ಸಮಪದಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಸು ಕಟ್ಠತ್ಥರಣಪಣ್ಣತ್ಥರಣಆಸನಾದೀನಿ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ಪಬ್ಬಜಿತಪರಿಕ್ಖಾರೇ ಮಾಪೇಸಿ। ಏಕೇಕಿಸ್ಸಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯ ದ್ವಾರೇ ಏಕೇಕೋ ಚಙ್ಕಮೋ ರತ್ತಿಟ್ಠಾನದಿವಾಟ್ಠಾನಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೋ ಕತಸುಧಾಪರಿಕಮ್ಮೋ ಆಲಮ್ಬನಫಲಕೋ, ತೇಸು ತೇಸು ಠಾನೇಸು ನಾನಾವಣ್ಣಸುರಭಿಕುಸುಮಸಞ್ಛನ್ನಾ ಪುಪ್ಫಗಚ್ಛಾ, ಏಕೇಕಸ್ಸ ಚಙ್ಕಮಸ್ಸ ಕೋಟಿಯಂ ಏಕೇಕೋ ಉದಕಭರಿತೋ ಕೂಪೋ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಏಕೇಕೋ ಫಲರುಕ್ಖೋ, ಸೋ ಏಕೋವ ಸಬ್ಬಫಲಾನಿ ಫಲತಿ। ಇದಂ ಸಬ್ಬಂ ದೇವತಾನುಭಾವೇನ ಅಹೋಸಿ। ವಿಸ್ಸಕಮ್ಮೋ ಅಸ್ಸಮಪದಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಸು ಪಬ್ಬಜಿತಪರಿಕ್ಖಾರೇ ಠಪೇತ್ವಾ “ಯೇ ಕೇಚಿ ಪಬ್ಬಜಿತುಕಾಮಾ ಇಮೇ ಪರಿಕ್ಖಾರೇ ಗಣ್ಹನ್ತೂ”ತಿ ಜಾತಿಹಿಙ್ಗುಲಕೇನ ಭಿತ್ತಿಯಾ ಅಕ್ಖರಾನಿ ಲಿಖಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಆನುಭಾವೇನ ಭೇರವಸದ್ದೇ ಮಿಗಪಕ್ಖೀ ದುದ್ದಸಿಕೇ ಅಮನುಸ್ಸೇ ಚ ಪಟಿಕ್ಕಮಾಪೇತ್ವಾ ಸಕಟ್ಠಾನಮೇವ ಗತೋ।

ಹತ್ಥಿಪಾಲಕುಮಾರೋ ಏಕಪದಿಕಮಗ್ಗೇನ ಸಕ್ಕದತ್ತಿಯಂ ಅಸ್ಸಮಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅಕ್ಖರಾನಿ ದಿಸ್ವಾ “ಸಕ್ಕೇನ ಮಮ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ನಿಕ್ಖನ್ತಭಾವೋ ಞಾತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ದ್ವಾರಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಲಿಙ್ಗಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಚಙ್ಕಮಂ ಓತರಿತ್ವಾ ಕತಿಪಯೇ ವಾರೇ ಅಪರಾಪರಂ ಚಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸೇಸಜನಕಾಯಂ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಅಸ್ಸಮಪದಂ ವಿಚಾರೇನ್ತೋ ತರುಣಪುತ್ತಾನಂ ಇತ್ಥೀನಂ ಮಜ್ಝಟ್ಠಾನೇ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಅದಾಸಿ। ತತೋ ಅನನ್ತರಂ ಮಹಲ್ಲಕಿತ್ಥೀನಂ, ತತೋ ಅನನ್ತರಂ ಮಜ್ಝಿಮಿತ್ಥೀನಂ, ಸಮನ್ತಾ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪನ ಪುರಿಸಾನಂ ಅದಾಸಿ । ಅಥೇಕೋ ರಾಜಾ “ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಕಿರ ರಾಜಾ ನತ್ಥೀ”ತಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಂ ನಗರಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ರಾಜನಿವೇಸನಂ ಆರುಯ್ಹ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ರತನರಾಸಿಂ ದಿಸ್ವಾ “ಏವರೂಪಂ ನಗರಂ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ನಾಮೇಸಾ ಉಳಾರಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಸುರಾಸೋಣ್ಡೇ ಮಗ್ಗಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಪಾಲಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಪಾಯಾಸಿ। ಹತ್ಥಿಪಾಲೋ ತಸ್ಸ ವನನ್ತರಂ ಆಗತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಪಟಿಮಗ್ಗಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಅಸ್ಸಮಪದಂ ನೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಪರಿಸಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ। ಏತೇನುಪಾಯೇನ ಅಞ್ಞೇಪಿ ಛ ರಾಜಾನೋ ಪಬ್ಬಜಿಂಸು। ಸತ್ತ ರಾಜಾನೋ ಭೋಗೇ ಛಡ್ಡಯಿಂಸು, ಛತ್ತಿಂಸಯೋಜನಿಕೋ ಅಸ್ಸಮೋ ನಿರನ್ತರೋ ಪರಿಪೂರಿ। ಯೋ ಕಾಮವಿತಕ್ಕಾದೀಸು ಅಞ್ಞತರಂ ವಿತಕ್ಕೇತಿ, ಮಹಾಪುರಿಸೋ ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮವಿಹಾರಭಾವನಞ್ಚೇವ

ಕಸಿಣಭಾವನಞ್ಚ ಆಚಿಕ್ಖತಿ। ತೇ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಝಾನಾಭಿಞ್ಞಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ತೀಸು ಕೋಟ್ಠಾಸೇಸು ದ್ವೇ ಕೋಟ್ಠಾಸಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು। ತತಿಯಕೋಟ್ಠಾಸಂ ತಿಧಾ ಕತ್ವಾ ಏಕೋ ಕೋಟ್ಠಾಸೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಏಕೋ ಛಸು ಕಾಮಸಗ್ಗೇಸು, ಏಕೋ ಇಸೀನಂ ಪಾರಿಚರಿಯಂ ಕತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ತೀಸು ಕುಲಸಮ್ಪತ್ತೀಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಏವಂ ಹತ್ಥಿಪಾಲಸ್ಸ ಸಾಸನಂ ಅಪಗತನಿರಯತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಪೇತ್ತಿವಿಸಯಾಸುರಕಾಯಂ ಅಹೋಸಿ।

ಇಮಸ್ಮಿಂ ತಮ್ಬಪಣ್ಣಿದೀಪೇ ಪಥವಿಚಾಲಕಧಮ್ಮಗುತ್ತತ್ಥೇರೋ, ಕಟಕನ್ಧಕಾರವಾಸೀ ಫುಸ್ಸದೇವತ್ಥೇರೋ, ಉಪರಿಮಣ್ಡಲವಾಸೀ ಮಹಾಸಙ್ಘರಕ್ಖಿತತ್ಥೇರೋ, ಮಲಯಮಹಾದೇವತ್ಥೇರೋ, ಅಭಯಗಿರಿವಾಸೀ ಮಹಾದೇವತ್ಥೇರೋ, ಗಾಮನ್ತಪಬ್ಭಾರವಾಸೀ ಮಹಾಸಿವತ್ಥೇರೋ, ಕಾಳವಲ್ಲಿಮಣ್ಡಪವಾಸೀ ಮಹಾನಾಗತ್ಥೇರೋ ಕುದ್ದಾಲಸಮಾಗಮೇ ಮೂಗಪಕ್ಖಸಮಾಗಮೇ ಚೂಳಸುತಸೋಮಸಮಾಗಮೇ ಅಯೋಘರಪಣ್ಡಿತಸಮಾಗಮೇ ಹತ್ಥಿಪಾಲಸಮಾಗಮೇ ಚ ಸಬ್ಬಪಚ್ಛಾ ನಿಕ್ಖನ್ತಪುರಿಸಾ ಅಹೇಸುಂ। ತೇನೇವಾಹ ಭಗವಾ -

"ಅಭಿತ್ಥರೇಥ ಕಲ್ಯಾಣೇ, ಪಾಪಾ ಚಿತ್ತಂ ನಿವಾರಯೇ।
ದನ್ಧಞ್ಹಿ ಕರೋತೋ ಪುಞ್ಞಂ, ಪಾಪಸ್ಮಿಂ ರಮತೇ ಮನೋ"ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೧೧೬)।

ತಸ್ಮಾ ಕಲ್ಯಾಣಂ ತುರಿತತುರಿತೇನೇವ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ಏವಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ತಥಾಗತೋ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ನಿಕ್ಖನ್ತೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಏಸುಕಾರೀ ರಾಜಾ ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ, ದೇವೀ ಮಹಾಮಾಯಾ, ಪುರೋಹಿತೋ ಕಸ್ಸಪೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಭದ್ದಕಾಪಿಲಾನೀ, ಅಜಪಾಲೋ ಅನುರುದ್ಧೋ, ಗೋಪಾಲೋ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ, ಅಸ್ಸಪಾಲೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಸೇಸಪರಿಸಾ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ, ಹತ್ಥಿಪಾಲೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಹತ್ಥಿಪಾಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತೇರಸಮಾ।

[೫೧೦] ೧೪. ಅಯೋಘರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯಮೇಕರತ್ತಿಂ ಪಠಮನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಞ್ಞೇವ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತದಾಪಿ ಹಿ ಸೋ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ತಥಾಗತೋ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ನಿಕ್ಖನ್ತೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀ ಗಬ್ಭಂ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ ಲದ್ಧಗಬ್ಭಪರಿಹಾರಾ ಪರಿಣತಗಬ್ಭಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮನನ್ತರೇ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ। ತಸ್ಸಾ ಪುರಿಮತ್ತಭಾವೇ ಏಕಾ ಸಪತ್ತಿಕಾ "ತವ ಜಾತಂ ಜಾತಂ ಪಜಂ ಖಾದಿತುಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ। ಸಾ ಕಿರ ಸಯಂ ವಞ್ಝಾ ಹುತ್ವಾ ಪುತ್ತಮಾತುಕೋಧೇನ ತಂ ಪತ್ಥನಂ ಕತ್ವಾ ಯಕ್ಖಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಇತರಾ ರಞ್ಞೋ ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀ ಹುತ್ವಾ ಇಮಂ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ। ಸಾ ಯಕ್ಖಿನೀ ತದಾ ಓಕಾಸಂ ಲಭಿತ್ವಾ ದೇವಿಯಾ ಪಸ್ಸನ್ತಿಯಾವ ಬೀಭಚ್ಛರೂಪಾ ಹುತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ದಾರಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಲಾಯಿ। ದೇವೀ "ಯಕ್ಖಿನೀ ಮೇ ಪುತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಲಾಯೀ"ತಿ ಮಹಾಸದ್ದೇನ ವಿರವಿ। ಇತರಾಪಿ ದಾರಕಂ ಮೂಲಕನ್ದಂ ವಿಯ ಮುರುಂ ಮುರುಂ ಕರೋನ್ತೀ ಖಾದಿತ್ವಾ ದೇವಿಯಾ ಹತ್ಥವಿಕಾರಾದೀಹಿ ಭೇರವಂ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ರಾಜಾ ತಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಕಿಂ ಸಕ್ಕಾ ಯಕ್ಖಿನಿಯಾ ಕಾತು"ನ್ತಿ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। ಪುನ ದೇವಿಯಾ ವಿಜಾಯನಕಾಲೇ ದಳ್ಹಂ ಆರಕ್ಖಮಕಾಸಿ। ದೇವೀ ಪುತ್ತಂ ಪುನ ವಿಜಾಯಿ। ಯಕ್ಖಿನೀ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಮ್ಪಿ ಖಾದಿತ್ವಾ ಗತಾ। ತತಿಯವಾರೇ ತಸ್ಸಾ ಕುಚ್ಛಿಯಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ। ರಾಜಾ ಮಹಾಜನಂ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ "ದೇವಿಯಾ ಜಾತಂ ಜಾತಂ ಪಜಂ ಏಕಾ ಯಕ್ಖಿನೀ ಖಾದತಿ , ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಥೇಕೋ "ಯಕ್ಖಾ ನಾಮ ತಾಲಪಣ್ಣಸ್ಸ ಭಾಯನ್ತಿ, ದೇವಿಯಾ ಹತ್ಥಪಾದೇಸು ತಾಲಪಣ್ಣಂ ಬನ್ಧಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಆಹ। ಅಥೇಕೋ "ಅಯೋಘರಸ್ಸ

ಭಾಯನ್ತಿ, ಅಯೋಘರಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ “ಸಾಧೂ”ತಿ ಅತ್ತನೋ ವಿಜಿತೇ ಕಮ್ಮಾರೇ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ “ಅಯೋಘರಂ ಕರೋಥಾ”ತಿ ಆಣಾಪೇತ್ವಾ ಆಯುತ್ತಕೇ ಅದಾಸಿ। ಅನ್ತೋನಗರೇಯೇವ ರಮಣೀಯೇ ಭೂಮಿಭಾಗೇ ಗೇಹಂ ಪಟ್ಠಪೇಸುಂ, ಥಮ್ಭೇ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಗೇಹಸಮ್ಭಾರಾ ಅಯೋಮಯಾವ ಅಹೇಸುಂ, ನವಹಿ ಮಾಸೇಹಿ ಅಯೋಮಯಂ ಮಹನ್ತಂ ಚತುರಸ್ಸಸಾಲಂ ನಿಟ್ಠಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತಂ ನಿಚ್ಚಂ ಪಜ್ಜಲಿತಪದೀಪಮೇವ ಹೋತಿ।

ರಾಜಾ ದೇವಿಯಾ ಗಬ್ಭಪರಿಪಾಕಂ ಞತ್ವಾ ಅಯೋಘರಂ ಅಲಙ್ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ತಂ ಆದಾಯ ಅಯೋಘರಂ ಪಾವಿಸಿ। ಸಾ ತತ್ಥ ಧಞ್ಞಪುಞ್ಞಲಕ್ಖಣಸಮ್ಪನ್ನಂ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ, “ಅಯೋಘರಕುಮಾರೋ”ತ್ವೇವಸ್ಸ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ತಂ ಧಾತೀನಂ ದತ್ವಾ ಮಹನ್ತಂ ಆರಕ್ಖಂ ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾ ರಾಜಾ ದೇವಿಂ ಆದಾಯ ನಗರಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕತಪಾಸಾದತಲಮೇವ ಅಭಿರುಹಿ। ಯಕ್ಖಿನೀಪಿ ಉದಕವಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವೇಸ್ಸವಣಸ್ಸ ಉದಕಂ ವಹನ್ತೀ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತಾ। ಮಹಾಸತ್ತೋ ಅಯೋಘರೇಯೇವ ವಡ್ಢಿತ್ವಾ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ತತ್ಥೇವ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪಾನಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿ। ರಾಜಾ “ಕೋ ಮೇ ಪುತ್ತಸ್ಸ ವಯಪ್ಪದೇಸೋ”ತಿ ಅಮಚ್ಚೇ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಸೋಳಸವಸ್ಸೋ, ದೇವ, ಸೂರೋ ಥಾಮಸಮ್ಪನ್ನೋ ಯಕ್ಖಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಪಟಿಬಾಹಿತುಂ ಸಮತ್ಥೋ”ತಿ ಸುತ್ವಾ “ರಜ್ಜಮಸ್ಸ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಸಕಲನಗರಂ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಅಯೋಘರತೋ ತಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಆನೇಥಾ”ತಿ ಆಹ। ಅಮಚ್ಚಾ “ಸಾಧು, ದೇವಾ”ತಿ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕಂ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರವಿಭೂಸಿತಂ ಮಙ್ಗಲವಾರಣಂ ಆದಾಯ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಕುಮಾರಂ ಅಲಙ್ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ “ದೇವ, ಕುಲಸನ್ತಕಂ ಅಲಙ್ಕತನಗರಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಿತರಂ ಕಾಸಿರಾಜಾನಂ ವನ್ದಥ, ಅಜ್ಜೇವ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಂ ಲಭಿಸ್ಸಥಾ”ತಿ ಆಹಂಸು।

ಮಹಾಸತ್ತೋ ನಗರಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕರೋನ್ತೋ ಆರಾಮರಾಮಣೇಯ್ಯಕವನಪೋಕ್ಖರಣಿಭೂಮಿರಾಮಣೇಯ್ಯಕಪಾಸಾದರಾಮಣೇಯ್ಯಕಾದೀನಿ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ಮಮ ಪಿತಾ ಮಂ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಬನ್ಧನಾಗಾರೇ ವಸಾಪೇಸಿ। ಏವರೂಪಂ ಅಲಙ್ಕತನಗರಂ ದಟ್ಠುಂ ನಾದಾಸಿ, ಕೋ ನು ಖೋ ಮಯ್ಹಂ ದೋಸೋ”ತಿ ಅಮಚ್ಚೇ ಪುಚ್ಛಿ। “ದೇವ, ನತ್ಥಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ದೋಸೋ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪನ ದ್ವೇಭಾತಿಕೇ ಏಕಾ ಯಕ್ಖಿನೀ ಖಾದಿ, ತೇನ ವೋ ಪಿತಾ ಅಯೋಘರೇ ವಸಾಪೇಸಿ, ಅಯೋಘರೇನ ಜೀವಿತಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಲದ್ಧ”ನ್ತಿ। ಸೋ ತೇಸಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ಅಹಂ ದಸ ಮಾಸೇ ಲೋಹಕುಮ್ಭಿನಿರಯೇ ವಿಯ ಚ ಗೂಥನಿರಯೇ ವಿಯ ಚ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ವಸಿತ್ವಾ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸೋಳಸ ವಸ್ಸಾನಿ ಏತಸ್ಮಿಂ ಬನ್ಧನಾಗಾರೇ ವಸಿಂ, ಬಹಿ ಓಲೋಕೇತುಮ್ಪಿ ನ ಲಭಿಂ, ಉಸ್ಸದನಿರಯೇ ಖಿತ್ತೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿಂ, ಯಕ್ಖಿನಿಯಾ ಹತ್ಥತೋ ಮುತ್ತೋಪಿ ಪನಾಹಂ ನೇವ ಅಜರೋ, ನ ಅಮರೋ ಹೋಮಿ, ಕಿಂ ಮೇ ರಜ್ಜೇನ, ರಜ್ಜೇ ಠಿತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದುನ್ನಿಕ್ಖಮನಂ ಹೋತಿ, ಅಜ್ಜೇವ ಮಮ ಪಿತರಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಅನುಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಸೋ ನಗರಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ರಾಜಕುಲಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಸರೀರಸೋಭಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಬಲವಸಿನೇಹೇನ ಅಮಚ್ಚೇ ಓಲೋಕೇಸಿ। ತೇ “ಕಿಂ ಕರೋಮ, ದೇವಾ”ತಿ ವದಿಂಸು। ಪುತ್ತಂ ಮೇ ರತನರಾಸಿಮ್ಹಿ ಠಪೇತ್ವಾ ತೀಹಿ ಸಙ್ಖೇಹಿ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾ ಕಞ್ಚನಮಾಲಂ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಂ ಉಸ್ಸಾಪೇಥಾತಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ ಪಿತರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ “ನ ಮಯ್ಹಂ ರಜ್ಜೇನತ್ಥೋ, ಅಹಂ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಿ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಮೇ ಅನುಜಾನಾಥಾ”ತಿ ಆಹ। ತಾತ ರಜ್ಜಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಕಿಂಕಾರಣಾ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಸೀತಿ। “ದೇವ ಅಹಂ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ದಸ ಮಾಸೇ ಗೂಥನಿರಯೇ ವಿಯ ವಸಿತ್ವಾ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಯಕ್ಖಿನಿಭಯೇನ ಸೋಳಸ ವಸ್ಸಾನಿ ಬನ್ಧನಾಗಾರೇ ವಸನ್ತೋ ಬಹಿ ಓಲೋಕೇತುಮ್ಪಿ ನ ಅಲಭಿಂ, ಉಸ್ಸದನಿರಯೇ ಖಿತ್ತೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿಂ, ಯಕ್ಖಿನಿಯಾ ಹತ್ಥತೋ ಮುತ್ತೋಮ್ಹೀತಿಪಿ ಅಜರೋ ಅಮರೋ ನ ಹೋಮಿ। ಮಚ್ಚು ನಾಮೇಸ ನ ಸಕ್ಕಾ ಕೇನಚಿ ಜಿನಿತುಂ, ಭವೇ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಮ್ಹಿ, ಯಾವ ಮೇ ಬ್ಯಾಧಿಜರಾಮರಣಾನಿ ನಾಗಚ್ಛನ್ತಿ, ತಾವದೇವ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಚರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಲಂ ಮೇ ರಜ್ಜೇನ, ಅನುಜಾನಾಥ ಮಂ, ದೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಪಿತು ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಆಹ –

೩೬೩“ಯಮೇಕರತ್ತಿಂ ಪಠಮಂ, ಗಬ್ಭೇ ವಸತಿ ಮಾಣವೋ।

ಅಬ್ಭುಟ್ಠಿತೋವ ಸೋ ಯಾತಿ, ಸ ಗಚ್ಛಂ ನ ನಿವತ್ತತಿ॥

೩೭೪“ನ ಯುಜ್ಝಮಾನಾ ನ ಬಲೇನವಸ್ಸಿತಾ, ನರಾ ನ ಜೀರನ್ತಿ ನ ಚಾಪಿ ಮೀಯರೇ।
ಸಬ್ಬಂ ಹಿದಂ ಜಾತಿಜರಾಯುಪದ್ದುತಂ, ತಂ ಮೇ ಮತೀ ಹೋತಿ ಚರಾಮಿ ಧಮ್ಮಂ॥

೩೭೫“ಚತುರಙ್ಗಿನಿಂ ಸೇನಂ ಸುಭಿಂಸರೂಪಂ, ಜಯನ್ತಿ ರಟ್ಠಾಧಿಪತೀ ಪಸಯ್ಹ।
ನ ಮಚ್ಚುನೋ ಜಯಿತುಮುಸ್ಸಹನ್ತಿ, ತಂ ಮೇ ಮತೀ ಹೋತಿ ಚರಾಮಿ ಧಮ್ಮಂ॥

೩೭೬“ಹತ್ಥೀಹಿ ಅಸ್ಸೇಹಿ ರಥೇಹಿ ಪತ್ತಿಭಿ, ಪರಿವಾರಿತಾ ಮುಚ್ಚರೇ ಏಕಚ್ಚೇಯ್ಯಾ।
ನ ಮಚ್ಚುನೋ ಮುಚ್ಚಿತುಮುಸ್ಸಹನ್ತಿ, ತಂ ಮೇ ಮತೀ ಹೋತಿ ಚರಾಮಿ ಧಮ್ಮಂ॥

೩೭೭“ಹತ್ಥೀಹಿ ಅಸ್ಸೇಹಿ ರಥೇಹಿ ಪತ್ತಿಭಿ, ಸೂರಾ ಪಭಞ್ಜನ್ತಿ ಪಧಂಸಯನ್ತಿ।
ನ ಮಚ್ಚುನೋ ಭಞ್ಜಿತುಮುಸ್ಸಹನ್ತಿ, ತಂ ಮೇ ಮತೀ ಹೋತಿ ಚರಾಮಿ ಧಮ್ಮಂ॥

೩೭೮“ಮತ್ತಾ ಗಜಾ ಭಿನ್ನಗಳಾ ಪಭಿನ್ನಾ, ನಗರಾನಿ ಮದ್ದನ್ತಿ ಜನಂ ಹನನ್ತಿ।
ನ ಮಚ್ಚುನೋ ಮದ್ದಿತುಮುಸ್ಸಹನ್ತಿ, ತಂ ಮೇ ಮತೀ ಹೋತಿ ಚರಾಮಿ ಧಮ್ಮಂ॥

೩೭೯“ಇಸ್ಸಾಸಿನೋ ಕತಹತ್ಥಾಪಿ ವೀರಾ, ದೂರೇಪಾತೀ ಅಕ್ಖಣವೇಧಿನೋಪಿ।
ನ ಮಚ್ಚುನೋ ವಿಜ್ಝಿತುಮುಸ್ಸಹನ್ತಿ, ತಂ ಮೇ ಮತೀ ಹೋತಿ ಚರಾಮಿ ಧಮ್ಮಂ॥

೩೮೦“ಸರಾನಿ ಖೀಯನ್ತಿ ಸಸೇಲಕಾನನಾ, ಸಬ್ಬಂ ಹಿದಂ ಖೀಯತಿ ದೀಘಮನ್ತರಂ।
ಸಬ್ಬಂ ಹಿದಂ ಭಞ್ಜರೇ ಕಾಲಪರಿಯಾಯಂ, ತಂ ಮೇ ಮತೀ ಹೋತಿ ಚರಾಮಿ ಧಮ್ಮಂ॥

೩೮೧“ಸಬ್ಬೇಸಮೇವಞ್ಹಿ ನರಾನ ನಾರಿನಂ, ಚಲಾಚಲಂ ಪಾಣಭುನೋಧ ಜೀವಿತಂ।
ಪಟೋವ ಧುತ್ತಸ್ಸ, ದುಮೋವ ಕೂಲಜೋ, ತಂ ಮೇ ಮತೀ ಹೋತಿ ಚರಾಮಿ ಧಮ್ಮಂ॥

೩೮೨“ದುಮಪ್ಫಲಾನೇವ ಪತನ್ತಿ ಮಾಣವಾ, ದಹರಾ ಚ ವುದ್ಧಾ ಚ ಸರೀರಭೇದಾ।
ನಾರಿಯೋ ನರಾ ಮಜ್ಝಿಮಪೋರಿಸಾ ಚ, ತಂ ಮೇ ಮತೀ ಹೋತಿ ಚರಾಮಿ ಧಮ್ಮಂ॥

೩೮೩“ನಾಯಂ ವಯೋ ತಾರಕರಾಜಸನ್ನಿಭೋ, ಯದಬ್ಭತೀತಂ ಗತಮೇವ ದಾನಿ ತಂ।
ಜಿಣ್ಣಸ್ಸ ಹೀ ನತ್ಥಿ ರತೀ ಕುತೋ ಸುಖಂ, ತಂ ಮೇ ಮತೀ ಹೋತಿ ಚರಾಮಿ ಧಮ್ಮಂ॥

೩೮೪“ಯಕ್ಖಾ ಪಿಸಾಚಾ ಅಥವಾಪಿ ಪೇತಾ, ಕುಪಿತಾ ತೇ ಅಸ್ಸಸನ್ತಿ ಮನುಸ್ಸೇ।
ನ ಮಚ್ಚುನೋ ಅಸ್ಸಸಿತುಸ್ಸಹನ್ತಿ, ತಂ ಮೇ ಮತೀ ಹೋತಿ ಚರಾಮಿ ಧಮ್ಮಂ॥

೩೮೫“ಯಕ್ಖೇ ಪಿಸಾಚೇ ಅಥವಾಪಿ ಪೇತೇ, ಕುಪಿತೇಪಿ ತೇ ನಿಜ್ಝಪನಂ ಕರೋನ್ತಿ।
ನ ಮಚ್ಚುನೋ ನಿಜ್ಝಪನಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತಂ ಮೇ ಮತೀ ಹೋತಿ ಚರಾಮಿ ಧಮ್ಮಂ॥

೩೮೬“ಅಪರಾಧಕೇ ದೂಸಕೇ ಹೇಠಕೇ ಚ, ರಾಜಾನೋ ದಣ್ಡೇನ್ತಿ ವಿದಿತ್ವಾನ ದೋಸಂ।
ನ ಮಚ್ಚುನೋ ದಣ್ಡಯಿತುಸ್ಸಹನ್ತಿ, ತಂ ಮೇ ಮತೀ ಹೋತಿ ಚರಾಮಿ ಧಮ್ಮಂ॥

೩೭೭“ಅಪರಾಧಕಾ ದೂಸಕಾ ಹೇಠಕಾ ಚ, ಲಭನ್ತಿ ತೇ ರಾಜಿನೋ ನಿಗ್ಗಹೇತುಂ।
ನ ಮಚ್ಚುನೋ ನಿಗ್ಗಹನಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತಂ ಮೇ ಮತೀ ಹೋತಿ ಚರಾಮಿ ಧಮ್ಮಂ॥

೩೭೮“ನ ಖತ್ತಿಯೋತಿ ನ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತಿ, ನ ಅಡ್ಢಕಾ ಬಲವಾ ತೇಜವಾಪಿ।
ನ ಮಚ್ಚುರಾಜಸ್ಸ ಅಪೇಕ್ಖಮತ್ಥಿ, ತಂ ಮೇ ಮತೀ ಹೋತಿ ಚರಾಮಿ ಧಮ್ಮಂ॥

೩೭೯“ಸೀಹಾ ಚ ಬ್ಯಗ್ಘಾ ಚ ಅಥೋಪಿ ದೀಪಿಯೋ, ಪಸಯ್ಹ ಖಾದನ್ತಿ ವಿಪ್ಫನ್ದಮಾನಂ।
ನ ಮಚ್ಚುನೋ ಖಾದಿತುಮುಸ್ಸಹನ್ತಿ, ತಂ ಮೇ ಮತೀ ಹೋತಿ ಚರಾಮಿ ಧಮ್ಮಂ॥

೩೮೦“ಮಾಯಾಕಾರಾ ರಙ್ಗಮಜ್ಝೇ ಕರೋನ್ತಾ, ಮೋಹೇನ್ತಿ ಚಕ್ಖೂನಿ ಜನಸ್ಸ ತಾವದೇ।
ನ ಮಚ್ಚುನೋ ಮೋಹಯಿತುಸ್ಸಹನ್ತಿ, ತಂ ಮೇ ಮತೀ ಹೋತಿ ಚರಾಮಿ ಧಮ್ಮಂ॥

೩೮೧“ಆಸೀವಿಸಾ ಕುಪಿತಾ ಉಗ್ಗತೇಜಾ, ಡಂಸನ್ತಿ ಮಾರೇನ್ತಿಪಿ ತೇ ಮನುಸ್ಸೇ।
ನ ಮಚ್ಚುನೋ ಡಂಸಿತುಮುಸ್ಸಹನ್ತಿ, ತಂ ಮೇ ಮತೀ ಹೋತಿ ಚರಾಮಿ ಧಮ್ಮಂ॥

೩೮೨“ಆಸೀವಿಸಾ ಕುಪಿತಾ ಯಂ ಡಂಸನ್ತಿ, ತಿಕಿಚ್ಛಕಾ ತೇಸ ವಿಸಂ ಹನನ್ತಿ।
ನ ಮಚ್ಚುನೋ ದಟ್ಠವಿಸಂ ಹನನ್ತಿ, ತಂ ಮೇ ಮತೀ ಹೋತಿ ಚರಾಮಿ ಧಮ್ಮಂ॥

೩೮೩“ಧಮ್ಮನ್ತರೀ ವೇತ್ತರಣೀ ಚ ಭೋಜೋ, ವಿಸಾನಿ ಹನ್ತ್ವಾನ ಭುಜಙ್ಗಮಾನಂ।
ಸುಯ್ಯನ್ತಿ ತೇ ಕಾಲಕತಾ ತಥೇವ, ತಂ ಮೇ ಮತೀ ಹೋತಿ ಚರಾಮಿ ಧಮ್ಮಂ॥

೩೮೪“ವಿಜ್ಜಾಧರಾ ಘೋರಮಧೀಯಮಾನಾ, ಅದಸ್ಸನಂ ಓಸಧೇಹಿ ವಜನ್ತಿ।
ನ ಮಚ್ಚುರಾಜಸ್ಸ ವಜನ್ತದಸ್ಸನಂ, ತಂ ಮೇ ಮತೀ ಹೋತಿ ಚರಾಮಿ ಧಮ್ಮಂ॥

೩೮೫“ಧಮ್ಮೋ ಹವೇ ರಕ್ಖತಿ ಧಮ್ಮಚಾರಿಂ, ಧಮ್ಮೋ ಸುಚಿಣ್ಣೋ ಸುಖಮಾವಹಾತಿ।
ಏಸಾನಿಸಂಸೋ ಧಮ್ಮೇ ಸುಚಿಣ್ಣೇ, ನ ದುಗ್ಗತಿಂ ಗಚ್ಛತಿ ಧಮ್ಮಚಾರೀ॥

೩೮೬“ನ ಹಿ ಧಮ್ಮೋ ಅಧಮ್ಮೋ ಚ, ಉಭೋ ಸಮವಿಪಾಕಿನೋ।
ಅಧಮ್ಮೋ ನಿರಯಂ ನೇತಿ, ಧಮ್ಮೋ ಪಾಪೇತಿ ಸುಗ್ಗತಿ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಮೇಕರತ್ತಿ**ನ್ತಿ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಸತ್ತಾ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹನ್ತಾ ರತ್ತಿಯಂಯೇವ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಏವಮಾಹ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ - ಯಂ ಏಕರತ್ತಿಂ ವಾ ದಿವಾ ವಾ ಪಠಮಮೇವ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿಸಙ್ಖಾತೇ ಗಬ್ಭೇ ವಸತಿ। **ಮಾಣವೋ**ತಿ ಸತ್ತೋ ಕಲಲಭಾವೇನ ಪತಿಟ್ಠಾತಿ। **ಅಬ್ಭುಟ್ಠಿತೋವ ಸೋ ಯಾತೀ**ತಿ ಸೋ ಮಾಣವೋ ಯಥಾ ನಾಮ ವಲಾಹಕಸಙ್ಖಾತೋ ಅಬ್ಭೋ ಉಟ್ಠಿತೋ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ವಾಯುವೇಗಾಹತೋ ಪಟಿಗಚ್ಛತಿ, ತಥೇವ -

“ಪಠಮಂ ಕಲಲಂ ಹೋತಿ, ಕಲಲಾ ಹೋತಿ ಅಬ್ಬುದಂ।
ಅಬ್ಬುದಾ ಜಾಯತೇ ಪೇಸಿ, ಪೇಸಿ ನಿಬ್ಬತ್ತತೀ ಘನೋ।
ಘನಾ ಪಸಾಖಾ ಜಾಯನ್ತಿ, ಕೇಸಾ ಲೋಮಾ ನಖಾಪಿ ಚ॥

“ಯಞ್ಚಸ್ಸ ಭುಞ್ಜತೀ ಮಾತಾ, ಅನ್ನಂ ಪಾನಞ್ಚ ಭೋಜನಂ।

ತೇನ ಸೋ ತತ್ಥ ಯಾಪೇತಿ, ಮಾತುಕುಚ್ಛಿಗತೋ ನರೋತಿ॥ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೨೩೫)।

ಇಮಂ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿಯಂ ಕಲಲಾದಿಭಾವಂ, ಮಾತುಕುಚ್ಛಿತೋ ಚ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಮನ್ದದಸಕಾದಿಭಾವಂ ಆಪಜ್ಜಮಾನೋ ಸತತಂ ಸಮಿತಂ ಗಚ್ಛತಿ। **ಸ ಗಚ್ಛಂ ನ ನಿವತ್ತತೀತಿ** ಸಚಾಯಂ ಏವಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಪುನ ಅಬ್ಬುದತೋ ಕಲಲಭಾವಂ, ಪೇಸಿಆದಿತೋ ವಾ ಅಬ್ಬುದಾದಿಭಾವಂ, ಖಿಡ್ಡಾದಸಕತೋ ಮನ್ದದಸಕಭಾವಂ, ವಣ್ಣದಸಕಾದಿತೋ ವಾ ಖಿಡ್ಡಾದಸಕಾದಿಭಾವಂ ಪಾಪುಣಿತುಂ ನ ನಿವತ್ತತಿ। ಯಥಾ ಪನ ಸೋ ವಲಾಹಕೋ ವಾತವೇಗೇನ ಸಂಚುಣ್ಣಿಯಮಾನೋ "ಅಹಂ ಅಸುಕಟ್ಠಾನೇ ನಾಮ ಉಟ್ಠಿತೋ ಪುನ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಕತಿಭಾವೇನ ಠಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ನ ಲಭತಿ, ಯಂ ದಿಸಂ ಗತಂ, ತಂ ಗತಮೇವ, ಯಂ ಅನ್ತರಹಿತಂ, ತಂ ಅನ್ತರಹಿತಮೇವ ಹೋತಿ, ತಥಾ ಸೋಪಿ ಕಲಲಾದಿಭಾವೇನ ಗಚ್ಛಮಾನೋ ಗಚ್ಛತೇವ, ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಸಙ್ಖಾರಾ ಪುರಿಮಾನಂ ಪುರಿಮಾನಂ ಪಚ್ಚಯಾ ಹುತ್ವಾ ಪಚ್ಛತೋ ಅನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥೇವ ಭಿಜ್ಜನ್ತಿ, ಜರಾಕಾಲೇ ಸಙ್ಖಾರಾ "ಅಮ್ಹೇಹಿ ಏಸ ಪುಬ್ಬೇ ಯುವಾ ಥಾಮಸಮ್ಪನ್ನೋ ಕತೋ, ಪುನ ನಂ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ನ ಲಭನ್ತಿ, ತತ್ಥ ತತ್ಥೇವ ಅನ್ತರಧಾಯನ್ತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ನ ಯುಜ್ಝಮಾನಾತಿ ಉಭತೋ ಬ್ಯೂಳ್ಹೇ ಸಙ್ಗಾಮೇ ಯುಜ್ಝನ್ತಾ। **ನ ಬಲೇನವಸ್ಸಿತಾತಿ** ನ ಕಾಯಬಲೇನ ವಾ ಯೋಧಬಲೇನ ವಾ ಉಪಗತಾ ಸಮನ್ನಾಗತಾ। **ನ ಜೀರನ್ತೀತಿ** ಪುರಿಮ-ನ-ಕಾರಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಏವರೂಪಾಪಿ ನರಾ ನ ಜೀರನ್ತಿ ನ ಚಾಪಿ ನ ಮೀಯರೇತಿ ಅತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। **ಸಬ್ಬಂ ಹಿದನ್ತಿ** ಮಹಾರಾಜ, ಸಬ್ಬಮೇವ ಇದಂ ಪಾಣಮಣ್ಡಲಂ ಮಹಾಯನ್ತೇನ ಪೀಳಿಯಮಾನಾ ಉಚ್ಛುಘಟಿಕಾ ವಿಯ ಜಾತಿಯಾ ಚ ಜರಾಯ ಚ ಉಪದ್ದುತಂ ನಿಚ್ಚಂ ಪೀಳಿತಂ। **ತಂ ಮೇ ಮತೀ ಹೋತೀತಿ** ತೇನ ಕಾರಣೇನ ಮಮ "ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಚರಾಮೀ"ತಿ ಮತಿ ಹೋತಿ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ।

ಚತುರಙ್ಗಿನಿನ್ತಿ ಹತ್ಥಿಆದೀಹಿ ಚತುರಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ। **ಸೇನಂ ಸುಭಿಂಸರೂಪನ್ತಿ** ಸುಟ್ಠು ಭಿಂಸನಕಜಾತಿಕಂ ಸೇನಂ। **ಜಯನ್ತೀತಿ** ಕದಾಚಿ ಏಕಚ್ಚೇ ರಾಜಾನೋ ಅತ್ತನೋ ಸೇನಾಯ ಜಯನ್ತಿ। **ನ ಮಚ್ಚುನೋತಿ** ತೇಪಿ ರಾಜಾನೋ ಮಹಾಸೇನಸ್ಸ ಮಚ್ಚುನೋ ಸೇನಂ ಜಯಿತುಂ ನ ಉಸ್ಸಹನ್ತಿ, ನ ಬ್ಯಾಧಿಜರಾಮರಣಾನಿ ಮದ್ದಿತುಂ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ। **ಮುಚ್ಚರೇ ಏಕಚ್ಚೇಯ್ಯಾತಿ** ಏತೇಹಿ ಹತ್ಥಿಆದೀಹಿ ಪರಿವಾರಿತಾ ಏಕಚ್ಚೇ ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತಾನಂ ಹತ್ಥತೋ ಮುಚ್ಚನ್ತಿ, ಮಚ್ಚುನೋ ಪನ ಸನ್ತಿಕಾ ಮುಚ್ಚಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ। **ಪಭಞ್ಜನ್ತೀತಿ** ಏತೇಹಿ ಹತ್ಥಿಆದೀಹಿ ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕರಾಜೂನಂ ನಗರಾನಿ ಪಭಞ್ಜನ್ತಿ। **ಪಧಂಸಯನ್ತೀತಿ** ಮಹಾಜನಂ ಧಂಸೇನ್ತಾ ಪಧಂಸೇನ್ತಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇನ್ತಿ। **ನ ಮಚ್ಚುನೋತಿ** ತೇಪಿ ಮರಣಕಾಲೇ ಪತ್ತೇ ಮಚ್ಚುನೋ ಭಞ್ಜಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ।

ಭಿನ್ನಗಳಾ ಪಭಿನ್ನಾತಿ ತೀಸು ಠಾನೇಸು ಪಭಿನ್ನಾ ಹುತ್ವಾ ಮದಂ ಗಳನ್ತಾ, ಪಗ್ಘರಿತಮದಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನ ಮಚ್ಚುನೋತಿ** ತೇಪಿ ಮಹಾಮಚ್ಚುಂ ಮದ್ದಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ। **ಇಸ್ಸಾಸಿನೋತಿ** ಇಸ್ಸಾಸಾ ಧನುಗ್ಗಹಾ। **ಕತಹತ್ಥಾತಿ** ಸುಸಿಕ್ಖಿತಾ। **ದೂರೇಪಾತೀತಿ** ಸರಂ ದೂರೇ ಪಾತೇತುಂ ಸಮತ್ಥಾ। **ಅಕ್ಖಣವೇಧಿನೋತಿ** ಅವಿರದ್ಧವೇಧಿನೋ, ವಿಜ್ಜುಆಲೋಕೇನ ವಿಜ್ಝನಸಮತ್ಥಾ ವಾ। **ಸರಾನೀತಿ** ಅನೋತತ್ತಾದೀನಿ ಮಹಾಸರಾನಿ ಖೀಯನ್ತಿಯೇವ। **ಸಸೇಲಕಾನನಾತಿ** ಸಪಬ್ಬತವನಸಣ್ಡಾ ಮಹಾಪಥವೀಪಿ ಖೀಯತಿ। **ಸಬ್ಬಂ ಹಿದನ್ತಿ** ಸಬ್ಬಮಿದಂ ಸಙ್ಖಾರಗತಂ ದೀಘಮನ್ತರಂ ಠತ್ವಾ ಖೀಯತೇವ। ಕಪ್ಪುಟ್ಠಾನಗ್ಗಿಂ ಪತ್ವಾ ಮಹಾಸಿನೇರುಪಿ ಅಗ್ಗಿಮುಖೇ ಮಧುಸಿತ್ಥಕಂ ವಿಯ ವಿಲೀಯತೇವ, ಅಣುಮತ್ತೋಪಿ ಸಙ್ಖಾರೋ ಠಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ। **ಕಾಲಪರಿಯಾಯನ್ತಿ** ಕಾಲಪರಿಯಾಯಂ ನಸ್ಸನಕಾಲವಾರಂ ಪತ್ವಾ **ಸಬ್ಬಂ ಭಿಜ್ಜರೇ,** ಸಬ್ಬಂ ಸಙ್ಖಾರಗತಂ ಭಿಜ್ಜತೇವ। ತಸ್ಸ ಪಕಾಸನತ್ಥಂ **ಸತ್ತಸೂರಿಯಸುತ್ತಂ** (ಅ॰ ನಿ॰ ೭.೬೬) ಆಹರಿತಬ್ಬಂ।

ಚಲಾಚಲನ್ತಿ ಚಞ್ಚಲಂ ಸಕಭಾವೇನ ಠಾತುಂ ಅಸಮತ್ಥಂ ನಾನಾಭಾವವಿನಾಭಾವಸಭಾವಮೇವ। **ಪಾಣಭುನೋಧ ಜೀವಿತನ್ತಿ** ಇಧ ಲೋಕೇ ಇಮೇಸಂ ಪಾಣಭೂತಾನಂ ಜೀವಿತಂ । **ಪಟೋವ ಧುತ್ತಸ್ಸ, ದುಮೋವ ಕೂಲಜೋತಿ** ಸುರಧುತ್ತೋ ಹಿ ಸುರಂ ದಿಸ್ವಾವ ಉದರೇ ಬದ್ಧಂ ಸಾಟಕಂ ದತ್ವಾ ಪಿವತೇವ, ನದೀಕೂಲೇ ಜಾತದುಮೋವ ಕೂಲೇ ಲುಜ್ಜಮಾನೇ ಲುಜ್ಜತಿ, ಯಥಾ ಏಸ ಪಟೋ ಚ

ದುಮೋ ಚ ಚಞ್ಚಲೋ, ಏವಂ ಸತ್ತಾನಂ ಜೀವಿತಂ, ದೇವಾತಿ। **ದುಮಪ್ಫಲಾನೇವಾ**ತಿ ಯಥಾ ಪಕ್ಕಾನಿ ಫಲಾನಿ ವಾತಾಹತಾನಿ ದುಮಗ್ಗತೋ ಭೂಮಿಯಂ ಪತನ್ತಿ, ತಥೇವಿಮೇ ಮಾಣವಾ ಜರಾವಾತಾಹತಾ ಜೀವಿತಾ ಗಳಿತ್ವಾ ಮರಣಪಥವಿಯಂ ಪತನ್ತಿ। **ದಹರಾ**ತಿ ಅನ್ತಮಸೋ ಕಲಲಭಾವೇ ಠಿತಾಪಿ। **ಮಜ್ಝಿಮಪೋರಿಸಾ**ತಿ ನಾರೀನರಾನಂ ಮಜ್ಝೇ ಠಿತಾ ಉಭತೋಬ್ಯಞ್ಜನಕನಪುಂಸಕಾ।

ತಾರಕರಾಜಸನ್ನಿಭೋತಿ ಯಥಾ ತಾರಕರಾಜಾ ಕಾಳಪಕ್ಖೇ ಖೀಣೋ, ಪುನ ಜುಣ್ಹಪಕ್ಖೇ ಪೂರತಿ, ನ ಏವಂ ಸತ್ತಾನಂ ವಯೋ। ಸತ್ತಾನಞ್ಹಿ ಯಂ ಅಬ್ಭತೀತಂ, ಗತಮೇವ ದಾನಿ ತಂ, ನ ತಸ್ಸ ಪುನಾಗಮನಂ ಅತ್ಥಿ। **ಕುತೋ ಸುಖ**ನ್ತಿ ಜರಾಜಿಣ್ಣಸ್ಸ ಕಾಮಗುಣೇಸು ರತಿಪಿ ನತ್ಥಿ, ತೇ ಪಟಿಚ್ಚ ಉಪ್ಪಜ್ಜನಕಸುಖಂ ಕುತೋಯೇವ। **ಯಕ್ಖಾ**ತಿ ಮಹಿದ್ಧಿಕಾ ಯಕ್ಖಾ। **ಪಿಸಾಚಾ**ತಿ ಪಂಸುಪಿಸಾಚಕಾ। **ಪೇತಾ**ತಿ ಪೇತ್ತಿವಿಸಯಿಕಾ। **ಅಸ್ಸಸನ್ತೀ**ತಿ ಅಸ್ಸಾಸವಾತೇನ ಉಪಹನನ್ತಿ, ಆವಿಸನ್ತೀತಿ ವಾ ಅತ್ಥೋ। **ನ ಮಚ್ಚುನೋ**ತಿ ಮಚ್ಚುಂ ಪನ ತೇಪಿ ಅಸ್ಸಾಸೇನ ಉಪಹನಿತುಂ ವಾ ಆವಿಸಿತುಂ ವಾ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ। **ನಿಜ್ಝಪನಂ ಕರೋನ್ತೀ**ತಿ ಬಲಿಕಮ್ಮವಸೇನ ಖಮಾಪೇನ್ತಿ ಪಸಾದೇನ್ತಿ। **ಅಪರಾಧಕೇ**ತಿ ರಾಜಾಪರಾಧಕಾರಕೇ। **ದೂಸಕೇ**ತಿ ರಜ್ಜದೂಸಕೇ। **ಹೇಠಕೇ**ತಿ ಸನ್ಧಿಚ್ಛೇದಾದೀಹಿ ಲೋಕವಿಹೇಠಕೇ। **ರಾಜಾನೋ**ತಿ ರಾಜಾನೋ। **ವಿದಿತ್ವಾನ ದೋಸ**ನ್ತಿ ದೋಸಂ ಜಾನಿತ್ವಾ ಯಥಾನುರೂಪೇನ ದಣ್ಡೇನ ದಣ್ಡೇನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನ ಮಚ್ಚುನೋ**ತಿ ತೇಪಿ ಮಚ್ಚುಂ ದಣ್ಡಯಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ।

ನಿಜ್ಝಪೇತುನ್ತಿ ಸಕ್ಖೀಹಿ ಅತ್ತನೋ ನಿರಪರಾಧಭಾವಂ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಪಸಾದೇತುಂ। **ನ ಅಡ್ಢಕಾ ಬಲವಾ ತೇಜವಾಪೀ**ತಿ "ಇಮೇ ಅಡ್ಢಾ, ಅಯಂ ಕಾಯಬಲಞಾಣಬಲಾದೀಹಿ ಬಲವಾ, ಅಯಂ ತೇಜವಾ"ತಿ ಏವಮ್ಪಿ ನ ಪಚ್ಚುರಾಜಸ್ಸ ಅಪೇಕ್ಖಂ ಅತ್ಥಿ, ಏಕಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಸತ್ತೇ ಅಪೇಕ್ಖಂ ಪೇಮಂ ಸಿನೇಹೋ ನತ್ಥಿ, ಸಬ್ಬಮೇವ ಅಭಿಮದ್ದತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಸಯ್ಹಾ**ತಿ ಬಲಕ್ಕಾರೇನ ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ। **ನ ಮಚ್ಚುನೋ**ತಿ ತೇಪಿ ಮಚ್ಚುಂ ಖಾದಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ। **ಕರೋನ್ತಾ**ತಿ ಮಾಯಂ ಕರೋನ್ತಾ। **ಮೋಹೇನ್ತೀ**ತಿ ಅಭೂತಂ ಭೂತಂ ಕತ್ವಾ ದಸ್ಸೇನ್ತಾ ಮೋಹೇನ್ತಿ। **ಉಗ್ಗತೇಜಾ**ತಿ ಉಗ್ಗತೇನ ವಿಸತೇಜೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ। **ತಿಕಿಚ್ಛಕಾ**ತಿ ವಿಸವೇಜ್ಜಾ। **ಧಮ್ಮನ್ತರೀ ವೇತ್ತರಣೀ ಚ ಭೋಜೋ**ತಿ ಏತೇ ಏವಂನಾಮಕಾ ವೇಜ್ಜಾ। **ಘೋರಮಧೀಯಮಾನಾ**ತಿ ಘೋರಂ ನಾಮ ವಿಜ್ಜಂ ಅಧೀಯನ್ತಾ। **ಓಸಧೇಹೀ**ತಿ ಘೋರಂ ವಾ ಗನ್ಧಾರಿಂ ವಾ ವಿಜ್ಜಂ ಸಾವೇತ್ವಾ ಓಸಧಂ ಆದಾಯ ತೇಹಿ ಓಸಧೇಹಿ ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಾನಂ ಅದಸ್ಸನಂ ವಜನ್ತಿ।

ಧಮ್ಮೋತಿ ಸುಚರಿತಧಮ್ಮೋ। **ರಕ್ಖತೀ**ತಿ ಯೇನ ರಕ್ಖಿತೋ, ತಂ ಪಟಿರಕ್ಖತಿ। **ಸುಖ**ನ್ತಿ ಛಸು ಕಾಮಸಗ್ಗೇಸು ಸುಖಂ ಆವಹತಿ। **ಪಾಪೇತೀ**ತಿ ಪಟಿಸನ್ಧಿವಸೇನ ಉಪನೇತಿ।

ಏವಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಚತುವೀಸತಿಯಾ ಗಾಥಾಹಿ ಪಿತು ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ "ಮಹಾರಾಜ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ರಜ್ಜಂ ತುಮ್ಹಾಕಮೇವ ಹೋತು, ನ ಮಯ್ಹಂ ಇಮಿನಾ ಅತ್ಥೋ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಪನ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇನ್ತಮೇವ ಮಂ ಬ್ಯಾಧಿಜರಾಮರಣಾನಿ ಉಪಗಚ್ಛನ್ತಿ, ತಿಟ್ಠಥ, ತುಮ್ಹೇ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅಯದಾಮಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಮತ್ತಹತ್ಥೀ ವಿಯ ಕಞ್ಚನಪಞ್ಜರಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಸೀಹಪೋತಕೋ ವಿಯ ಕಾಮೇ ಪಹಾಯ ಮಾತಾಪಿತರೋ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪಿತಾ "ಮಮಪಿ ರಜ್ಜೇನತ್ಥೋ ನತ್ಥೀ"ತಿ ರಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ ತೇನ ಸದ್ಧಿಞ್ಞೇವ ನಿಕ್ಖಮಿ, ತಸ್ಮಿಂ ನಿಕ್ಖನ್ತೇ ದೇವೀಪಿ ಅಮಚ್ಚಾಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾದಯೋಪೀತಿ ಸಕಲನಗರವಾಸಿನೋ ಗೇಹಾನಿ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು। ಸಮಾಗಮೋ ಮಹಾ ಅಹೋಸಿ, ಪರಿಸಾ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕಾ ಜಾತಾ। ತಂ ಆದಾಯ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪಾವಿಸಿ। ಸಕ್ಕೋ ತಸ್ಸ ನಿಕ್ಖನ್ತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಕಮ್ಮಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಾಯಾಮಂ ಸತ್ತಯೋಜನವಿತ್ಥಾರಂ ಅಸ್ಸಮಪದಂ ಕಾರೇಸಿ। ಸಬ್ಬೇ ಪಬ್ಬಜಿತಪರಿಕ್ಖಾರೇ ಪಟಿಯಾದಾಪೇಸಿ। ಇತೋ ಪರಂ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ಚ ಓವಾದದಾನಞ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣತಾ ಚ ಪರಿಸಾಯ ಅನಪಾಯಗಮನೀಯತಾ ಚ ಸಬ್ಬಾ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಾ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ಏವಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ತಥಾಗತೋ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ನಿಕ್ಖನ್ತೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ – "ತದಾ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಮಹಾರಾಜಕುಲಾನಿ ಅಹೇಸುಂ, ಸೇಸಪರಿಸಾ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ, ಅಯೋಘರಪಣ್ಡಿತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

अयोघरजातकवण्णना चुद्दसमा।

जातकुद्दानं -

मातङ्गो चित्तसम्भूतो, सिवि सिरी च रोहणं।
हंसो सत्तिगुम्बो भल्ला, सोमनस्सं चम्पेय्यकं॥

पलोभं पञ्चपण्डितं, हत्थिपालं अयोघरं।
वीसतियम्हि जातका, चतुद्दसेव सङ्गिता॥

वीसतिनिपातवण्णना निट्ठिता।

(चतुत्थो भागो निट्ठितो)

॥ नमो तस्स भगवतो अरहतो सम्मासम्बुद्धस्स॥

खुद्दकनिकाये

जातक-अट्ठकथा

(पञ्चमो भागो)

೧೬. ತಿಂಸನಿಪಾತೋ

[೧೫೧] ೧. ಕಿಂಛನ್ದಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಕಿಂಛನ್ದೋ ಕಿಮಧಿಪ್ಪಾಯೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕದಿವಸಞ್ಹಿ ಸತ್ಥಾ ಬಹೂ ಉಪಾಸಕೇ ಚ ಉಪಾಸಿಕಾಯೋ ಚ ಉಪೋಸಥಿಕೇ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನತ್ಥಾಯ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ನಿಸಿನ್ನೇ "ಉಪೋಸಥಿಕಾತ್ಥ ಉಪಾಸಕಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಆಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಸಾಧು ವೋ ಕತಂ ಉಪೋಸಥಂ ಕರೋನ್ತೇಹಿ, ಪೋರಾಣಕಾ ಉಪಡ್ಢುಪೋಸಥಕಮ್ಮಸ್ಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಮಹನ್ತಂ ಯಸಂ ಪಟಿಲಭಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಹಿ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೋ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೋ ಸದ್ಧೋ ಅಹೋಸಿ ದಾನಸೀಲಉಪೋಸಥಕಮ್ಮೇಸು ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ। ಸೋ ಸೇಸೇಪಿ ಅಮಚ್ಚಾದಯೋ ದಾನಾದೀಸು ಸಮಾದಪೇಸಿ। ಪುರೋಹಿತೋ ಪನಸ್ಸ ಪರಪಿಟ್ಠಿಮಂಸಿಕೋ ಲಞ್ಜಖಾದಕೋ ಕೂಟವಿನಿಚ್ಛಯಿಕೋ ಅಹೋಸಿ। ರಾಜಾ ಉಪೋಸಥದಿವಸೇ ಅಮಚ್ಚಾದಯೋ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಉಪೋಸಥಿಕಾ ಹೋಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಪುರೋಹಿತೋ ಉಪೋಸಥಂ ನ ಸಮಾದಿಯಿ। ಅಥ ನಂ ದಿವಾ ಲಞ್ಜಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕೂಟಡ್ಡಂ ಕತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಆಗತಂ ರಾಜಾ "ತುಮ್ಹೇ ಉಪೋಸಥಿಕಾ"ತಿ ಅಮಚ್ಚೇ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ "ತ್ವಮ್ಪಿ ಆಚರಿಯ ಉಪೋಸಥಿಕೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋ "ಆಮಾ"ತಿ ಮುಸಾವಾದಂ ಕತ್ವಾ ಪಾಸಾದಾ ಓತರಿ। ಅಥ ನಂ ಏಕೋ ಅಮಚ್ಚೋ "ನನು ತುಮ್ಹೇ ನ ಉಪೋಸಥಿಕಾ"ತಿ ಚೋದೇಸಿ। ಸೋ ಆಹ - "ಅಹಂ ವೇಲಾಯಮೇವ ಭುಞ್ಜಿಂ, ಗೇಹಂ ಪನ ಗನ್ತ್ವಾ ಮುಖಂ ವಿಕ್ಖಾಲೇತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಯ ಸಾಯಂ ನ ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮಿ, ರತ್ತಿಂ ಸೀಲಂ ರಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ಏವಂ ಮೇ ಉಪಡ್ಢುಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ? "ಸಾಧು, ಆಚರಿಯಾ"ತಿ। ಸೋ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಪುನೇಕದಿವಸಂ ತಸ್ಮಿಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೇ ನಿಸಿನ್ನೇ ಅಞ್ಞತರಾ ಸೀಲವತೀ ಇತ್ಥೀ ಅಡ್ಡಂ ಕರೋನ್ತೀ ಘರಂ ಗನ್ತುಂ ಅಲಭಮಾನಾ "ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ನಾತಿಕ್ಕಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಉಪಕಟ್ಠೇ ಕಾಲೇ ಮುಖಂ ವಿಕ್ಖಾಲೇತುಂ ಆರಭಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಸುಪಕ್ಕಾನಂ ಅಮ್ಬಫಲಾನಂ ಅಮ್ಬಪಿಣ್ಡಿ ಆಹರಿಯಿತ್ಥ। ಸೋ ತಸ್ಸಾ ಉಪೋಸಥಿಕಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಇಮಾನಿ ಖಾದಿತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಿಕಾ ಹೋಹೀ"ತಿ ಅದಾಸಿ। ಸಾ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಏತ್ತಕಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಕಮ್ಮಂ।

ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಕೋಸಿಕಿಗಙ್ಗಾಯ ತೀರೇ ತಿಯೋಜನಿಕೇ ಅಮ್ಬವನೇ ರಮಣೀಯೇ ಭೂಮಿಭಾಗೇ ಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತೇ ಕನಕವಿಮಾನೇ ಅಲಙ್ಕತಸಿರಿಸಯನೇ ಸುತ್ತಪ್ಪಬುದ್ಧೋ ವಿಯ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತೋ ಉತ್ತಮರೂಪಧರೋ ಸೋಳಸಸಹಸ್ಸದೇವಕಞ್ಞಾಪರಿವಾರೋ। ಸೋ ರತ್ತಿಞ್ಞೇವ ತಂ ಸಿರಿಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭೋತಿ। ವೇಮಾನಿಕಪೇತಭಾವೇನ ಹಿಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸರಿಕ್ಖಕೋ ವಿಪಾಕೋ ಅಹೋಸಿ, ತಸ್ಮಾ ಅರುಣೇ ಉಗ್ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಅಮ್ಬವನಂ ಪವಿಸತಿ, ಪವಿಟ್ಠಕ್ಖಣೇಯೇವಸ್ಸ ದಿಬ್ಬತ್ತಭಾವೋ ಅನ್ತರಧಾಯತಿ, ಅಸೀತಿಹತ್ಥತಾಲಕ್ಖನ್ಧಪ್ಪಮಾಣೋ ಅತ್ತಭಾವೋ ನಿಬ್ಬತ್ತತಿ, ಸಕಲಸರೀರಂ ಝಾಯತಿ, ಸುಪುಪ್ಫಿತಕಿಂಸುಕೋ ವಿಯ ಹೋತಿ। ದ್ವೀಸು ಹತ್ಥೇಸು ಏಕೇಕಾವ ಅಙ್ಗುಲಿ, ತತ್ಥ ಮಹಾಕುದ್ದಾಲಪ್ಪಮಾಣಾ ನಖಾ ಹೋನ್ತಿ। ತೇಹಿ ನಖೇಹಿ ಅತ್ತನೋ ಪಿಟ್ಠಿಮಂಸಂ ಫಾಲೇತ್ವಾ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ಖಾದನ್ತೋ ವೇದನಾಪ್ಪತ್ತೋ ಮಹಾರವಂ ರವನ್ತೋ ದುಕ್ಖಂ ಅನುಭೋತಿ। ಸೂರಿಯೇ ಅತ್ಥಙ್ಗತೇ ತಂ ಸರೀರಂ ಅನ್ತರಧಾಯತಿ, ದಿಬ್ಬಸರೀರಂ ನಿಬ್ಬತ್ತತಿ, ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಾ ದಿಬ್ಬನಾಟಕಿತ್ಥಿಯೋ ನಾನಾತೂರಿಯಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿವಾರೇನ್ತಿ। ಸೋ ಮಹಾಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವನ್ತೋ ರಮಣೀಯೇ ಅಮ್ಬವನೇ ದಿಬ್ಬಪಾಸಾದಂ ಅಭಿರುಹತಿ। ಇತಿ ಸೋ ಉಪೋಸಥಿಕಾಯ ಇತ್ಥಿಯಾ ಅಮ್ಬಫಲದಾನಸ್ಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ತಿಯೋಜನಿಕಂ ಅಮ್ಬವನಂ ಪಟಿಲಭತಿ , ಲಞ್ಜಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕೂಟಡ್ಡಕರಣನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಪನ ಪಿಟ್ಠಿಮಂಸಂ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ಖಾದತಿ, ಉಪಡ್ಢುಪೋಸಥಸ್ಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ರತ್ತಿಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭೋತಿ, ಸೋಳಸಸಹಸ್ಸನಾಟಕಿತ್ಥೀಹಿ ಪರಿವುತೋ ಪರಿಚಾರೇಸಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ಕಾಮೇಸು ದೋಸಂ ದಿಸ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಧೋಗಙ್ಗಾಯ ರಮಣೀಯೇ ಭೂಮಿಪದೇಸೇ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಉಞ್ಛಾಚರಿಯಾಯ ಯಾಪೇನ್ತೋ ವಿಹಾಸಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ತಮ್ಹಾ ಅಮ್ಬವನಾ

ಮಹಾಘಟಪ್ಪಮಾಣಂ ಅಮ್ಬಪಕ್ಕಂ ಗಙ್ಗಾಯ ಪತಿತ್ವಾ ಸೋತೇನ ವುಯ್ಹಮಾನಂ ತಸ್ಸ ತಾಪಸಸ್ಸ ಪರಿಭೋಗತಿತ್ಥಾಭಿಮುಖಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ಮುಖಂ ಧೋವನ್ತೋ ತಂ ಮಜ್ಝೇ ನದಿಯಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಉದಕಂ ತರನ್ತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಆದಾಯ ಅಸ್ಸಮಪದಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅಗ್ಯಾಗಾರೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಕೇನ ಫಾಲೇತ್ವಾ ಯಾಪನಮತ್ತಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಸೇಸಂ ಕದಲಿಪಣ್ಣೇಹಿ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ಯಾವ ಪರಿಕ್ಖಯಾ ಖಾದಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಖೀಣೇ ಅಞ್ಞಂ ಫಲಾಫಲಂ ಖಾದಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ರಸತಣ್ಹಾಯ ಬಜ್ಝಿತ್ವಾ “ತಮೇವ ಅಮ್ಬಪಕ್ಕಂ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ನದೀತೀರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನದಿಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ “ಅಮ್ಬಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ನ ಉಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಂ ಕತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ನಿರಾಹಾರೋ ಏಕಮ್ಪಿ ದಿವಸಂ, ದ್ವೇಪಿ, ತೀಣಿ, ಚತು, ಪಞ್ಚ, ಛ ದಿವಸಾನಿ ವಾತಾತಪೇನ ಪರಿಸುಸ್ಸನ್ತೋ ಅಮ್ಬಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ನದೀದೇವತಾ ಆವಜ್ಜಮಾನಾ ತಂ ಕಾರಣಂ ಞತ್ವಾ “ಅಯಂ ತಾಪಸೋ ತಣ್ಹಾವಸಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ನಿರಾಹಾರೋ ಗಙ್ಗಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ, ಇಮಸ್ಸ ಅಮ್ಬಪಕ್ಕಂ ಅದಾತುಂ ನ ಯುತ್ತಂ, ಅಲಭನ್ತೋ ಮರಿಸ್ಸತಿ, ದಸ್ಸಾಮಿ ತಸ್ಸಾ”ತಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಗಙ್ಗಾಯ ಉಪರಿ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪನ್ತೀ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧. “ಕಿಂಛನ್ದೋ ಕಿಮಧಿಪ್ಪಾಯೋ, ಏಕೋ ಸಮ್ಮಸಿ ಘಮ್ಮನಿ।
ಕಿಂಪತ್ಥಯಾನೋ ಕಿಂ ಏಸಂ, ಕೇನ ಅತ್ಥೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಛನ್ದೋತಿ** ಅಜ್ಝಾಸಯೋ। **ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋತಿ** ಚಿತ್ತಂ। **ಸಮ್ಮಸೀತಿ** ಅಚ್ಛಸಿ। **ಘಮ್ಮನೀತಿ** ಗಿಮ್ಹೇ। **ಏಸನ್ತಿ** ಏಸನ್ತೋ। **ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾತಿ** ಪಬ್ಬಜಿತತ್ತಾ ತಾಪಸಂ ಆಲಪತಿ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತ್ವಂ ಕಿಂ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ ಕಿಂ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ ಕಿಂ ಪತ್ಥೇನ್ತೋ ಕಿಂ ಗವೇಸನ್ತೋ ಕೇನತ್ಥೇನ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಗಙ್ಗಾತೀರೇ ಗಙ್ಗಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ನಿಸಿನ್ನೋತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ತಾಪಸೋ ನವ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೨. “ಯಥಾ ಮಹಾ ವಾರಿಧರೋ, ಕುಮ್ಭೋ ಸುಪರಿಣಾಹವಾ।
ತಥೂಪಮಂ ಅಮ್ಬಪಕ್ಕಂ, ವಣ್ಣಗನ್ಧರಸುತ್ತಮಂ॥

೩. “ತಂ ವುಯ್ಹಮಾನಂ ಸೋತೇನ, ದಿಸ್ವಾನಾಮಲಮಜ್ಝಿಮೇ।
ಪಾಣೀಭಿ ನಂ ಗಹೇತ್ವಾನ, ಅಗ್ಯಾಯತನಮಾಹರಿಂ॥

೪. “ತತೋ ಕದಲಿಪತ್ತೇಸು, ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸಯಂ ಅಹಂ।
ಸತ್ಥೇನ ನಂ ವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ, ಖುಪ್ಪಿಪಾಸಂ ಅಹಾಸಿ ಮೇ॥

೫. “ಸೋಹಂ ಅಪೇತದರಥೋ, ಬ್ಯನ್ತೀಭೂತೋ ದುಖಕ್ಖಮೋ।
ಅಸ್ಸಾದಂ ನಾಧಿಗಚ್ಛಾಮಿ, ಫಲೇಸ್ವಞ್ಞೇಸು ಕೇಸುಚಿ॥

೬. “ಸೋಸೇತ್ವಾ ನೂನ ಮರಣಂ, ತಂ ಮಮಂ ಆವಹಿಸ್ಸತಿ।
ಅಮ್ಬಂ ಯಸ್ಸ ಫಲಂ ಸಾದು, ಮಧುರಗ್ಗಂ ಮನೋರಮಂ।
ಯಮುದ್ಧರಿಂ ವುಯ್ಹಮಾನಂ, ಉದಧಿಸ್ಮಾ ಮಹಣ್ಣವೇ॥

೭. “ಅಕ್ಖಾತಂ ತೇ ಮಯಾ ಸಬ್ಬಂ, ಯಸ್ಮಾ ಉಪವಸಾಮಹಂ।
ರಮ್ಮಂ ಪತಿ ನಿಸಿನ್ನೋಸ್ಮಿ, ಪುಥುಲೋಮಾಯುತಾ ಪುಥು॥

೮. “ತ್ವಞ್ಚ ಖೋ ಮೇವ ಅಕ್ಖಾಹಿ, ಅತ್ತಾನಮಪಲಾಯಿನಿ।
ಕಾ ವಾ ತ್ವಮಸಿ ಕಲ್ಯಾಣಿ, ಕಿಸ್ಸ ವಾ ತ್ವಂ ಸುಮಜ್ಝಿಮೇ॥

೯. “ರುಪ್ಪಪಟ್ಟಪಲಿಮಟ್ಠೀವ, ಬ್ಯಗ್ಘೀವ ಗಿರಿಸಾನುಜಾ।
ಯಾ ಸನ್ತಿ ನಾರಿಯೋ ದೇವೇಸು, ದೇವಾನಂ ಪರಿಚಾರಿಕಾ॥

೧೦. “ಯಾ ಚ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಸ್ಮಿಂ, ರೂಪೇನಾನ್ವಾಗತಿತ್ಥಿಯೋ।
ರೂಪೇನ ತೇ ಸದಿಸೀ ನತ್ಥಿ, ದೇವೇಸು ಗನ್ಧಬ್ಬಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ।
ಪುಟ್ಠಾಸಿ ಮೇ ಚಾರುಪುಬ್ಬಙ್ಗಿ, ಬ್ರೂಹಿ ನಾಮಞ್ಚ ಬನ್ಧವೇ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವಾರಿಧರೋ ಕುಮ್ಭೋ**ತಿ ಉದಕಘಟೋ। **ಸುಪರಿಣಾಹವಾ**ತಿ ಸುಸಣ್ಠಾನೋ। **ವಣ್ಣಗನ್ಧರಸುತ್ತಮ**ನ್ತಿ ವಣ್ಣಗನ್ಧರಸೇಹಿ ಉತ್ತಮಂ। **ದಿಸ್ವಾನಾ**ತಿ ದಿಸ್ವಾ। **ಅಮಲಮಜ್ಝಿಮೇ**ತಿ ನಿಮ್ಮಲಮಜ್ಝೇ। ದೇವತಂ ಆಲಪನ್ತೋ ಏವಮಾಹ। **ಪಾಣೀಭೀ**ತಿ ಹತ್ಥೇಹಿ। **ಅಗ್ಯಾಯತನಮಾಹರಿ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ಅಗ್ಗಿಹುತಸಾಲಂ ಆಹರಿಂ। **ವಿಕಪ್ಪೇತ್ವಾ**ತಿ ವಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ। “ವಿಕನ್ತೇತ್ವಾ”ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। “ಖಾದಿ”ನ್ತಿ ಪಾಠಸೇಸೋ। **ಅಹಾಸಿ ಮೇ**ತಿ ತಂ ಜಿವ್ಹಗ್ಗೇ ಠಪಿತಮತ್ತಮೇವ ಸತ್ತ ರಸಹರಣಿಸಹಸ್ಸಾನಿ ಫರಿತ್ವಾ ಮಮ ಖುದಞ್ಚ ಪಿಪಾಸಞ್ಚ ಹರಿ। **ಅಪೇತದರಥೋ**ತಿ ವಿಗತಕಾಯಚಿತ್ತದರಥೋ । ಸುಧಾಭೋಜನಂ ಭುತ್ತಸ್ಸ ವಿಯ ಹಿ ತಸ್ಸ ಸಬ್ಬದರಥಂ ಅಪಹರಿ। **ಬ್ಯನ್ತೀಭೂತೋ**ತಿ ತಸ್ಸ ಅಮ್ಬಪಕ್ಕಸ್ಸ ವಿಗತನ್ತೋ ಜಾತೋ, ಪರಿಕ್ಖೀಣಅಮ್ಬಪಕ್ಕೋ ಹುತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದುಖಕ್ಖಮೋ**ತಿ ದುಕ್ಖೇನ ಅಸಾತೇನ ಕಾಯಕ್ಖಮೇನ ಚೇವ ಚಿತ್ತಕ್ಖಮೇನ ಚ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। ಅಞ್ಞೇಸು ಪನ ಕದಲಿಪನಸಾದೀಸು ಫಲೇಸು ಪರಿತ್ತಕಮ್ಪಿ ಅಸ್ಸಾದಂ ನಾಧಿಗಚ್ಛಾಮಿ, ಸಬ್ಬಾನಿ ಮೇ ಜಿವ್ಹಾಯ ಠಪಿತಮತ್ತಾನಿ ತಿತ್ತಕಾನೇವ ಸಮ್ಪಜ್ಜನ್ತೀತಿ ದೀಪೇತಿ।

ಸೋಸೇತ್ವಾತಿ ನಿರಾಹಾರತಾಯ ಸೋಸೇತ್ವಾ ಸುಕ್ಖಾಪೇತ್ವಾ। **ತಂ ಮಮ**ನ್ತಿ ತಂ ಮಮ। **ಯಸ್ಸಾ**ತಿ ಯಂ ಅಸ್ಸ, ಅಹೋಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಯಂ ಫಲಂ ಮಮ ಸಾದು ಅಹೋಸಿ, ಯಮಹಂ ಗಮ್ಭೀರೇ ಪುಥುಲಉದಕಕ್ಖನ್ಧಸಞ್ಛಾತೇ ಮಹಣ್ಣವೇ ವುಯ್ಹಮಾನಂ ತತೋ ಉದಧಿಸ್ಮಾ ಉದ್ಧರಿಂ, ತಂ ಅಮ್ಬಂ ಮಮ ಮರಣಂ ಆವಹಿಸ್ಸತೀತಿ ಮಞ್ಞಾಮಿ, ಮಯ್ಹಂ ತಂ ಅಲಭನ್ತಸ್ಸ ಜೀವಿತಂ ನಪ್ಪವತ್ತಿಸ್ಸತೀತಿ। **ಉಪವಸಾಮೀ**ತಿ ಖುಪ್ಪಿಪಾಸಾಹಿ ಉಪಗತೋ ವಸಾಮಿ। **ರಮ್ಮಂ ಪತಿ ನಿಸಿನ್ನೋಸ್ಮೀ**ತಿ ರಮಣೀಯಂ ನದಿಂ ಪತಿ ಅಹಂ ನಿಸಿನ್ನೋ। **ಪುಥುಲೋಮಾಯುತಾ ಪುಥೂ**ತಿ ಅಯಂ ನದೀ ಪುಥುಲೋಮೇಹಿ ಮಚ್ಛೇಹಿ ಆಯುತಾ ಪುಥು ವಿಪುಲಾ, ಅಪಿ ನಾಮ ಮೇ ಇತೋ ಸೋತ್ಥಿ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಅಪಲಾಯಿನೀ**ತಿ ಅಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಮಮ ಸಮ್ಮುಖೇ ಠಿತೇತಿ ತಂ ದೇವತಂ ಆಲಪತಿ। “ಅಪಲಾಸಿನೀ”ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಪಲಾಸರಹಿತೇ ಅನವಜ್ಜಸರೀರೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಿಸ್ಸ ವಾ**ತಿ ಕಿಸ್ಸ ವಾ ಕಾರಣಾ ಇಧಾಗತಾಸೀತಿ ಪುಚ್ಛತಿ।

ರೂಪಪಟ್ಟಪಲಿಮಟ್ಠೀವಾತಿ ಸುಟ್ಠು ಪರಿಮಜ್ಜಿತಕಞ್ಚನಪಟ್ಟಸದಿಸೀ। **ಬ್ಯಗ್ಘೀವಾ**ತಿ ಲೀಲಾವಿಲಾಸೇನ ತರುಣಬ್ಯಗ್ಘಪೋತಿಕಾ ವಿಯ। **ದೇವಾನ**ನ್ತಿ ಛನ್ನಂ ಕಾಮಾವಚರದೇವಾನಂ। **ಯಾ ಚ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಯಾ ಚ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ। **ರೂಪೇನಾನ್ವಾಗತಿತ್ಥಿಯೋ**ತಿ ರೂಪೇನ ಅನ್ವಾಗತಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ನತ್ಥೀತಿ ಅತ್ತನೋ ಸಮ್ಭಾವನಾಯ ಏವಮಾಹ। ತವ ರೂಪಸದಿಸಾಯ ನಾಮ ನ ಭವಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಹಿಸ್ಸ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಗನ್ಧಬ್ಬಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ**ತಿ ಮೂಲಗನ್ಧಾದಿನಿಸ್ಸಿತೇಸು ಗನ್ಧಬ್ಬೇಸು ಚ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಚ। **ಚಾರುಪುಬ್ಬಙ್ಗೀ**ತಿ ಚಾರುನಾ ಪುಬ್ಬಙ್ಗೇನ ಊರುಲಕ್ಖಣೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೇ। **ನಾಮಞ್ಚ ಬನ್ಧವೇ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ನಾಮಗೋತ್ತಞ್ಚ ಬನ್ಧವೇ ಚ ಮಯ್ಹಂ ಅಕ್ಖಾಹೀತಿ ವದತಿ।

ತತೋ ದೇವಧೀತಾ ಅಟ್ಠ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೧. “ಯಂ ತ್ವಂ ಪತಿ ನಿಸಿನ್ನೋಸಿ, ರಮ್ಮಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕೋಸಿಕಿಂ।

ಸಾಹಂ ಭುಸಾಲಯಾವುತ್ಥಾ, ವರವಾರಿವಹೋಘಸಾ॥

೧೨. “ನಾನಾದುಮಗಣಾಕಿಣ್ಣಾ , ಬಹುಕಾ ಗಿರಿಕನ್ದರಾ।
ಮಮೇವ ಪಮುಖಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಭಿಸನ್ದನ್ತಿ ಪಾವುಸೇ॥

೧೩. “ಅಥೋ ಬಹೂ ವನತೋದಾ, ನೀಲವಾರಿವಹಿನ್ಧರಾ।
ಬಹುಕಾ ನಾಗವಿತ್ತೋದಾ, ಅಭಿಸನ್ದನ್ತಿ ವಾರಿನಾ॥

೧೪. “ತಾ ಅಮ್ಬಜಮ್ಬುಲಬುಜಾ, ನೀಪಾ ತಾಲಾ ಚುದುಮ್ಬರಾ।
ಬಹೂನಿ ಫಲಜಾತಾನಿ, ಆವಹನ್ತಿ ಅಭಿಣ್ಹಸೋ॥

೧೫. “ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಉಭತೋ ತೀರೇ, ಫಲಂ ಪತತಿ ಅಮ್ಬುನಿ।
ಅಸಂಸಯಂ ತಂ ಸೋತಸ್ಸ, ಫಲಂ ಹೋತಿ ವಸಾನುಗಂ॥

೧೬. “ಏತದಞ್ಞಾಯ ಮೇಧಾವಿ, ಪುಥುಪಞ್ಞ ಸುಣೋಹಿ ಮೇ।
ಮಾ ರೋಚಯ ಮಭಿಸಙ್ಗಂ, ಪಟಿಸೇಧ ಜನಾಧಿಪ॥

೧೭. “ನ ವಾಹಂ ವಡ್ಢವಂ ಮಞ್ಞೇ, ಯಂ ತ್ವಂ ರಟ್ಠಾಭಿವಡ್ಢನ।
ಆಚೇಯ್ಯಮಾನೋ ರಾಜಿಸಿ, ಮರಣಂ ಅಭಿಕಙ್ಖಸಿ॥

೧೮. “ತಸ್ಸ ಜಾನನ್ತಿ ಪಿತರೋ, ಗನ್ಧಬ್ಬಾ ಚ ಸದೇವಕಾ।
ಯೇ ಚಾಪಿ ಇಸಯೋ ಲೋಕೇ, ಸಞ್ಞತತ್ತಾ ತಪಸ್ಸಿನೋ।
ಅಸಂಸಯಂ ತೇಪಿ ಜಾನನ್ತಿ, ಪಟ್ಠಭೂತಾ ಯಸಸ್ಸಿನೋ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕೋಸಿಕಿನ್ತಿ** ಯಂ ತ್ವಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ರಮ್ಮಂ ಕೋಸಿಕಿಂ ಗಙ್ಗಂ ಪತಿ ನಿಸಿನ್ನೋ। **ಭುಸಾಲಯಾವುತ್ಥಾತಿ** ಭುಸೇ ಚಣ್ಡಸೋತೇ ಆಲಯೋ ಯಸ್ಸ ವಿಮಾನಸ್ಸ, ತಸ್ಮಿಂ ಅಧಿವತ್ಥಾ, ಗಙ್ಗಟ್ಠಕವಿಮಾನವಾಸಿನೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವರವಾರಿವಹೋಘಸಾತಿ** ವರವಾರಿವಹೇನ ಓಘೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ। **ಪಮುಖಾತಿ** ತಾ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಾ ಗಿರಿಕನ್ದರಾ ಮಂ ಪಮುಖಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಅಹಂ ತಾಸಂ ಪಾಮೋಕ್ಖಾ ಹೋಮೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅಭಿಸನ್ದನ್ತೀತಿ** ಸನ್ದನ್ತಿ ಪವತ್ತನ್ತಿ, ತತೋ ತತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮಂ ಕೋಸಿಕಿಗಙ್ಗಂ ಪವಿಸನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವನತೋದಾತಿ** ನ ಕೇವಲಂ ಕನ್ದರಾವ, ಅಥ ಖೋ ಬಹೂ ವನತೋದಾ ತಮ್ಹಾ ತಮ್ಹಾ ವನಮ್ಹಾ ಉದಕಾನಿಪಿ ಮಂ ಬಹೂನಿ ಪವಿಸನ್ತಿ। **ನೀಲವಾರಿವಹಿನ್ಧರಾತಿ** ಮಣಿವಣ್ಣೇನ ನೀಲವಾರಿನಾ ಯುತ್ತೇ ಉದಕಕ್ಖನ್ಧಸಙ್ಖಾತೇ ವಹೇ ಧಾರಯನ್ತಿಯೋ। **ನಾಗವಿತ್ತೋದಾತಿ** ನಾಗಾನಂ ವಿತ್ತಿಕಾರೇನ ಧನಸಙ್ಖಾತೇನ ವಾ ಉದಕೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ। **ವಾರಿನಾತಿ** ಏವರೂಪಾ ಹಿ ಬಹೂ ನದಿಯೋ ಮಂ ವಾರಿನಾವ ಅಭಿಸನ್ದನ್ತಿ ಪೂರೇನ್ತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ತಾತಿ ತಾ ನದಿಯೋ। **ಆವಹನ್ತೀತಿ** ಏತಾನಿ ಅಮ್ಬಾದೀನಿ ಆಕಡ್ಢನ್ತಿ। ಸಬ್ಬಾನಿ ಹಿ ಏತಾನಿ ಉಪಯೋಗತ್ಥೇ ಪಚ್ಚತ್ತವಚನಾನಿ। ಅಥ ವಾ **ತಾತಿ** ಉಪಯೋಗಬಹುವಚನಂ। **ಆವಹನ್ತೀತಿ** ಇಮಾನಿ ಅಮ್ಬಾದೀನಿ ತಾ ನದಿಯೋ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಉಪಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ, ಏವಂ ಉಪಗತಾನಿ ಪನ ಮಮ ಸೋತಂ ಪವಿಸನ್ತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಸೋತಸ್ಸಾತಿ** ಯಂ ಉಭತೋ ತೀರೇ ಜಾತರುಕ್ಖೇಹಿ ಫಲಂ ಮಮ ಅಮ್ಬುನಿ ಪತತಿ, ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಮಮ ಸೋತಸ್ಸೇವ ವಸಾನುಗಂ ಹೋತಿ। ನತ್ಥೇತ್ಥ ಸಂಸಯೋತಿ ಏವಂ ಅಮ್ಬಪಕ್ಕಸ್ಸ ನದೀಸೋತೇನ ಆಗಮನಕಾರಣಂ ಕಥೇಸಿ।

ಮೇಧಾವಿ ಪುಥುಪಞ್ಞಾತಿ ಉಭಯಂ ಆಲಪನಮೇವ। **ಮಾ ರೋಚಯಾತಿ** ಏವಂ ತಣ್ಹಾಭಿಸಙ್ಗಂ ಮಾ ರೋಚಯ। **ಪಟಿಸೇಧಾತಿ** ಪಟಿಸೇಧೇಹಿ ನನ್ತಿ ರಾಜಾನಂ ಓವದತಿ। **ವಡ್ಢವನ್ತಿ** ಪಞ್ಞಾವಡ್ಢಭಾವಂ ಪಣ್ಡಿತಭಾವಂ। **ರಟ್ಠಾಭಿವಡ್ಢನಾತಿ** ರಟ್ಠಸ್ಸ ಅಭಿವಡ್ಢನ। **ಆಚೇಯ್ಯಮಾನೋತಿ** ಮಂಸಲೋಹಿತೇಹಿ ಆಚಿಯನ್ತೋ ವಡ್ಢನ್ತೋ, ತರುಣೋವ ಹುತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ರಾಜಿಸೀತಿ** ತಂ ಆಲಪತಿ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಯಂ ತ್ವಂ ನಿರಾಹಾರತಾಯ ಸುಸ್ಸಮಾನೋ ತರುಣೋವ ಸಮಾನೋ ಅಮ್ಬಲೋಭೇನ ಮರಣಂ ಅಭಿಕಙ್ಖಸಿ, ನ ವೇ ಅಹಂ ತವ ಇಮಂ ಪಣ್ಡಿತಭಾವಂ ಮಞ್ಞಾಮೀತಿ।

ತಸ್ಸಾತಿ ಯೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ತಣ್ಹಾವಸಿಕೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ತಣ್ಹಾವಸಿಕಭಾವಂ "ಪಿತರೋ"ತಿ ಸಙ್ಖಂ ಗತಾ ಬ್ರಹ್ಮಾನೋ ಚ ಸದ್ಧಿಂ ಕಾಮಾವಚರದೇವೇಹಿ ಗನ್ಧಬ್ಬಾ ಚ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಾ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಕಾ ಇಸಯೋ ಚ ಅಸಂಸಯಂ ಜಾನನ್ತಿ। ಅನಚ್ಛರಿಯಞ್ಚೇತಂ, ಯಂ ತೇ ಇದ್ಧಿಮನ್ತೋ ಜಾನೇಯ್ಯುಂ, "ಅಸುಕೋ ಹಿ ನಾಮ ತಣ್ಹಾವಸಿಕೋ ಹೋತೀ"ತಿ। ಪುನ ತೇಸಂ ಭಾಸಮಾನಾನಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಯೇಪಿ ತೇಸಂ ಪಟ್ಠಭೂತಾ ಯಸಸ್ಸಿನೋ ಪರಿಚಾರಕಾ, ತೇಪಿ ಜಾನನ್ತಿ। ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಹಿ ರಹೋ ನಾಮ ನತ್ಥೀತಿ ತಾಪಸಸ್ಸ ಸಂವೇಗಂ ಉಪ್ಪಾದೇನ್ತೀ ಏವಮಾಹ।

ತತೋ ತಾಪಸೋ ಚತಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೯. "ಏವಂ ವಿದಿತ್ವಾ ವಿದೂ ಸಬ್ಬಧಮ್ಮಂ, ವಿದ್ಧಂಸನಂ ಚವನಂ ಜೀವಿತಸ್ಸ।
ನ ಚೀಯತೀ ತಸ್ಸ ನರಸ್ಸ ಪಾಪಂ, ಸಚೇ ನ ಚೇತೇತಿ ವಧಾಯ ತಸ್ಸ॥

೨೦. "ಇಸಿಪೂಗಸಮಞ್ಞಾತೇ , ಏವಂ ಲೋಕ್ಯಾ ವಿದಿತಾ ಸತಿ।
ಅನರಿಯಪರಿಸಮ್ಭಾಸೇ, ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಜಿಗೀಸಸಿ॥

೨೧. "ಸಚೇ ಅಹಂ ಮರಿಸ್ಸಾಮಿ, ತೀರೇ ತೇ ಪುಥುಸುಸ್ಸೋಣಿ।
ಅಸಂಸಯಂ ತಂ ಅಸಿಲೋಕೋ, ಮಯಿ ಪೇತೇ ಆಗಮಿಸ್ಸತಿ॥

೨೨. "ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಪಾಪಕಂ ಕಮ್ಮಂ, ರಕ್ಖಸ್ಸೇವ ಸುಮಜ್ಝಿಮೇ।
ಮಾ ತಂ ಸಬ್ಬೋ ಜನೋ ಪಚ್ಛಾ, ಪಕುಟ್ಠಾಯಿ ಮಯಿ ಮತೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಏವಂ ವಿದಿತ್ವಾತಿ** ಯಥಾ ಅಹಂ ಸೀಲಞ್ಚ ಅನಿಚ್ಚತಞ್ಚ ಜಾನಾಮಿ, ಏವಂ ಜಾನಿತ್ವಾ ಠಿತಸ್ಸ। **ವಿದೂತಿ** ವಿದುನೋ। **ಸಬ್ಬಧಮ್ಮನ್ತಿ** ಸಬ್ಬಂ ಸುಚರಿತಧಮ್ಮಂ। ತಿವಿಧಞ್ಹಿ ಸುಚರಿತಂ ಇಧ ಸಬ್ಬಧಮ್ಮೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ। **ವಿದ್ಧಂಸನನ್ತಿ** ಭಙ್ಗಂ। **ಚವನನ್ತಿ** ಚುತಿಂ। **ಜೀವಿತಸ್ಸಾತಿ** ಆಯುನೋ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಏವಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಠಿತಸ್ಸ ಪಣ್ಡಿತಸ್ಸ ಸಬ್ಬಂ ಸುಚರಿತಧಮ್ಮಂ ಜೀವಿತಸ್ಸ ಚ ಅನಿಚ್ಚತಂ ಜಾನನ್ತಸ್ಸ ಏವರೂಪಸ್ಸ ನರಸ್ಸ ಪಾಪಂ ನ ಚೀಯತಿ ನ ವಡ್ಢತಿ। **ಸಚೇ ನ ಚೇತೇತಿ ವಧಾಯ ತಸ್ಸಾತಿ** ತಸ್ಸ ಸಙ್ಖಂ ಗತಸ್ಸ ಪರಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ವಧಾಯ ನ ಚೇತೇತಿ ನ ಪಕಪ್ಪೇತಿ, ನೇವ ಪರಪುಗ್ಗಲಂ ವಧಾಯ ಚೇತೇತಿ, ನಾಪಿ ಪರಸನ್ತಕಂ ವಿನಾಸೇತಿ, ಅಹಞ್ಚ ಕಸ್ಸಚಿ ವಧಾಯ ಅಚೇತೇತ್ವಾ ಕೇವಲಂ ಅಮ್ಬಪಕ್ಕೇ ಆಸಙ್ಗಂ ಕತ್ವಾ ಗಙ್ಗಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ನಿಸಿನ್ನೋ, ತ್ವಂ ಮಯ್ಹಂ ಕಿಂ ನಾಮ ಅಕುಸಲಂ ಪಸ್ಸಸೀತಿ।

ಇಸಿಪೂಗಸಮಞ್ಞಾತೇತಿ ಇಸಿಗಣೇನ ಸುಟ್ಠು ಅಞ್ಞಾತೇ ಇಸೀನಂ ಸಮ್ಮತೇ। **ಏವಂ ಲೋಕ್ಯಾತಿ** ತ್ವಂ ನಾಮ ಪಾಪಪವಾಹನೇನ ಲೋಕಸ್ಸ ಹಿತಾತಿ ಏವಂ ವಿದಿತಾ। **ಸತೀತಿ** ಸತಿ ಸೋಭನೇ ಉತ್ತಮೇತಿ ಆಲಪನಮೇತಂ। **ಅನರಿಯಪರಿಸಮ್ಭಾಸೇತಿ** "ತಸ್ಸ ಜಾನನ್ತಿ ಪಿತರೋ"ತಿಆದಿಕಾಯ ಅಸುನ್ದರಾಯ ಪರಿಭಾಸಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೇ। **ಜಿಗೀಸಸೀತಿ** ಮಯಿ ಪಾಪೇ ಅಸಂವಿಜ್ಜನ್ತೇಪಿ ಮಂ ಏವಂ ಪರಿಭಾಸನ್ತೀ ಚ ಪರಮರಣಂ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖನ್ತೀ ಚ ಅತ್ತನೋ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಗವೇಸಸಿ

ಉಪ್ಪಾದೇಸಿ। **ತೀರೇ ತೇತಿ** ತವ ಗಙ್ಗಾತೀರೇ। **ಪುಥುಸುಸ್ಸೋಣೀತಿ** ಪುಥುಲಾಯ ಸುನ್ದರಾಯ ಸೋಣಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತೇ। **ಪೇತೇತಿ** ಅಮ್ಬಪಕ್ಕಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಪರಲೋಕಂ ಗತೇ, ಮತೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಕುಟ್ಠಾಯೀತಿ** ಅಕ್ಕೋಸಿ ಗರಹಿ ನಿನ್ದಿ। "ಪಕ್ಕತ್ಥಾಸೀ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ದೇವಧೀತಾ ಪಞ್ಚ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೩. "ಅಞ್ಞಾತಮೇತಂ ಅವಿಸಯ್ಹಸಾಹಿ, ಅತ್ತಾನಮಮ್ಬಞ್ಚ ದದಾಮಿ ತೇ ತಂ।
ಯೋ ದುಬ್ಬಜೇ ಕಾಮಗುಣೇ ಪಹಾಯ, ಸನ್ತಿಞ್ಚ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಅಧಿಟ್ಠಿತೋಸಿ॥

೧೪. "ಯೋ ಹಿತ್ವಾ ಪುಬ್ಬಸಞ್ಞೋಗಂ, ಪಚ್ಛಾಸಂಯೋಜನೇ ಠಿತೋ।
ಅಧಮ್ಮಞ್ಚೇವ ಚರತಿ, ಪಾಪಞ್ಚಸ್ಸ ಪವಡ್ಢತಿ॥

೧೫. "ಏಹಿ ತಂ ಪಾಪಯಿಸ್ಸಾಮಿ, ಕಾಮಂ ಅಪ್ಪೋಸ್ಸುಕೋ ಭವ।
ಉಪನಯಾಮಿ ಸೀತಸ್ಮಿಂ, ವಿಹರಾಹಿ ಅನುಸ್ಸುಕೋ॥

೧೬. "ತಂ ಪುಪ್ಫರಸಮತ್ತೇಭಿ, ವಕ್ಕಙ್ಗೇಹಿ ಅರಿನ್ದಮ।
ಕೋಞ್ಚಾ ಮಯೂರಾ ದಿವಿಯಾ, ಕೋಲಟ್ಠಿಮಧುಸಾಳಿಕಾ।
ಕೂಜಿತಾ ಹಂಸಪೂಗೇಹಿ, ಕೋಕಿಲೇತ್ಥ ಪಬೋಧರೇ॥

೧೭. "ಅಮ್ಬೇತ್ಥ ವಿಪ್ಪಸಾಖಗ್ಗಾ, ಪಲಾಲಖಲಸನ್ನಿಭಾ।
ಕೋಸಮ್ಬಸಲಳಾ ನೀಪಾ, ಪಕ್ಕತಾಲವಿಲಮ್ಬಿನೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಞ್ಞಾತಮೇತ**ನ್ತಿ "ಗರಹಾ ತೇ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ವದನ್ತೋ ಅಮ್ಬಪಕ್ಕತ್ಥಾಯ ವದಸೀ"ತಿ ಏತಂ ಕಾರಣಂ ಮಯಾ ಅಞ್ಞಾತಂ। **ಅವಿಸಯ್ಹಸಾಹೀತಿ** ರಾಜಾನೋ ನಾಮ ದುಸ್ಸಹಂ ಸಹನ್ತಿ, ತೇನ ನಂ ಆಲಪನ್ತೀ ಏವಮಾಹ। **ಅತ್ತಾನ**ನ್ತಿ ತಂ ಆಲಿಙ್ಗಿತ್ವಾ ಅಮ್ಬವನಂ ನಯನ್ತೀ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ತೇ ದದಾಮಿ ತಞ್ಚ ಅಮ್ಬಂ। **ಕಾಮಗುಣೇತಿ** ಕಞ್ಚನಮಾಲಾಸೇತಚ್ಛತ್ತಪಟಿಮಣ್ಡಿತೇ ವತ್ಥುಕಾಮೇ। **ಸನ್ತಿಞ್ಚ ಧಮ್ಮಞ್ಚಾತಿ** ದುಸ್ಸೀಲ್ಯವೂಪಸಮೇನ ಸನ್ತಿಸಙ್ಖಾತಂ ಸೀಲಞ್ಚೇವ ಸುಚರಿತಧಮ್ಮಞ್ಚ। **ಅಧಿಟ್ಠಿತೋಸೀತಿ** ಯೋ ತ್ವಂ ಇಮೇ ಗುಣೇ ಉಪಗತೋ, ಏತೇಸು ವಾ ಪತಿಟ್ಠಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಪುಬ್ಬಸಞ್ಞೋಗನ್ತಿ ಪುರಿಮಬನ್ಧನಂ। **ಪಚ್ಛಾಸಂಯೋಜನೇತಿ** ಪಚ್ಛಿಮಬನ್ಧನೇ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಅಮ್ಭೋ ತಾಪಸ ಯೋ ಮಹನ್ತಂ ರಜ್ಜಸಿರಿವಿಭವಂ ಪಹಾಯ ಅಮ್ಬಪಕ್ಕಮತ್ತೇ ರಸತಣ್ಹಾಯ ಬಜ್ಝಿತ್ವಾ ವಾತಾತಪಂ ಅಗಣೇತ್ವಾ ನದೀತೀರೇ ಸುಸ್ಸಮಾನೋ ನಿಸೀದತಿ, ಸೋ ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ತರಿತ್ವಾ ವೇಲನ್ತೇ ಸಂಸೀದನಪುಗ್ಗಲಸದಿಸೋ। ಯೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ರಸತಣ್ಹಾವಸಿಕೋ ಅಧಮ್ಮಞ್ಚೇವ ಚರತಿ, ರಸತಣ್ಹಾವಸೇನ ಕರಿಯಮಾನಂ ಪಾಪಞ್ಚಸ್ಸ ಪವಡ್ಢತೀತಿ। ಇತಿ ಸಾ ತಾಪಸಂ ಗರಹನ್ತೀ ಏವಮಾಹ।

ಕಾಮಂ ಅಪ್ಪೋಸ್ಸುಕೋ ಭವಾತಿ ಏಕಂಸೇನೇವ ಅಮ್ಬಪಕ್ಕೇ ನಿರಾಲಯೋ ಹೋಹಿ। **ಸೀತಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಸೀತಲೇ ಅಮ್ಬವನೇ। ತನ್ತಿ ಏವಂ ವದಮಾನಾವ ದೇವತಾ ತಾಪಸಂ ಆಲಿಙ್ಗಿತ್ವಾ ಉರೇ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಪಕ್ಖನ್ತಾ ತಿಯೋಜನಿಕಂ ದಿಬ್ಬಅಮ್ಬವನಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಕುಣಸದ್ದಞ್ಚ ಸುತ್ವಾ ತಾಪಸಸ್ಸ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತೀ "ತ"ನ್ತಿ ಏವಮಾಹ। **ಪುಪ್ಫರಸಮತ್ತೇಭೀತಿ** ಪುಪ್ಫರಸೇನ ಮತ್ತೇಹಿ। **ವಕ್ಕಙ್ಗೇಹೀತಿ** ವಙ್ಕಗೀವೇಹಿ ಸಕುಣೇಹಿ ಅಭಿನಾದಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇದಾನಿ ತೇ ಸಕುಣೇ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತೀ "ಕೋಞ್ಚಾ"ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ದಿವಿಯಾತಿ** ದಿಬ್ಬಾ। **ಕೋಲಟ್ಠಿಮಧುಸಾಳಿಕಾತಿ** ಕೋಲಟ್ಠಿಸಕುಣಾ ಚ ನಾಮ ಸುವಣ್ಣಸಾಳಿಕಾ ಸಕುಣಾ ಚ। ಏತೇ ದಿಬ್ಬಸಕುಣಾ ಏತ್ಥ ವಸನ್ತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಕೂಜಿತಾ ಹಂಸಪೂಗೇಹೀತಿ** ಹಂಸಗಣೇಹಿ ಉಪಕೂಜಿತಾ ವಿರವಸಙ್ಘಟ್ಟಿತಾ। **ಕೋಕಿಲೇತ್ಥ ಪಬೋಧರೇತಿ** ಏತ್ಥ ಅಮ್ಬವನೇ ಕೋಕಿಲಾ ವಸ್ಸನ್ತಿಯೋ ಅತ್ತಾನಂ ಪಬೋಧೇನ್ತಿ ಞಾಪೇನ್ತಿ। **ಅಮ್ಬೇತ್ಥಾತಿ** ಅಮ್ಬಾ ಏತ್ಥ। **ವಿಪ್ಪಸಾಖಗ್ಗಾತಿ** ಫಲಭಾರೇನ

ಓನಮಿತಸಾಖಗ್ಗಾ। **ಪಲಾಲಖಲಸನ್ನಿಭಾತಿ** ಪುಪ್ಫಸನ್ನಿಚಯೇನ ಸಾಲಿಪಲಾಲಖಲಸದಿಸಾ। **ಪಕ್ಕತಾಲವಿಲಮ್ಬಿನೋತಿ** ಪಕ್ಕತಾಲಫಲವಿಲಮ್ಬಿನೋ। ಏವರೂಪಾ ರುಕ್ಖಾ ಚ ಏತ್ಥ ಅತ್ಥೀತಿ ಅಮ್ಬವನಂ ವಣ್ಣೇತಿ।

ವಣ್ಣಯಿತ್ವಾ ಚ ಪನ ತಾಪಸಂ ತತ್ಥ ಓತಾರೇತ್ವಾ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅಮ್ಬವನೇ ಅಮ್ಬಾನಿ ಖಾದನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ತಣ್ಹಂ ಪೂರೇಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ತಾಪಸೋ ಅಮ್ಬಾನಿ ಖಾದಿತ್ವಾ ತಣ್ಹಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಮಿತ್ವಾ ಅಮ್ಬವನೇ ವಿಚರನ್ತೋ ತಂ ಪೇತಂ ದುಕ್ಖಂ ಅನುಭವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಕಿಞ್ಚಿ ವತ್ತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಸೂರಿಯೇ ಪನ ಅತ್ಥಙ್ಗತೇ ತಂ ನಾಟಕಿತ್ಥಿಪರಿವಾರಿತಂ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ತಿಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೮. "ಮಾಲೀ ಕಿರಿಟೀ ಕಾಯೂರೀ, ಅಙ್ಗದೀ ಚನ್ದನುಸ್ಸದೋ।
ರತ್ತಿಂ ತ್ವಂ ಪರಿಚಾರೇಸಿ, ದಿವಾ ವೇದೇಸಿ ವೇದನಂ॥

೧೯. "ಸೋಳಸಿತ್ಥಿಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಯಾ ತೇಮಾ ಪರಿಚಾರಿಕಾ।
ಏವಂ ಮಹಾನುಭಾವೋಸಿ, ಅಬ್ಭುತೋ ಲೋಮಹಂಸನೋ॥

೨೦. "ಕಿಂ ಕಮ್ಮಮಕರೀ ಪುಬ್ಬೇ, ಪಾಪಂ ಅತ್ತದುಖಾವಹಂ।
ಯಂ ಕರಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇಸು, ಪಿಟ್ಠಿಮಂಸಾನಿ ಖಾದಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಾಲೀತಿ** ದಿಬ್ಬಮಾಲಾಧರೋ। **ಕಿರಿಟೀತಿ** ದಿಬ್ಬವೇಠನಧರೋ। **ಕಾಯೂರೀತಿ** ದಿಬ್ಬಾಭರಣಪಟಿಮಣ್ಡಿತೋ। **ಅಙ್ಗದೀತಿ** ದಿಬ್ಬಙ್ಗದಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಚನ್ದನುಸ್ಸದೋತಿ** ದಿಬ್ಬಚನ್ದನವಿಲಿತ್ತೋ। **ಪರಿಚಾರೇಸೀತಿ** ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ದಿಬ್ಬವಿಸಯೇಸು ಚಾರೇಸಿ। **ದಿವಾತಿ** ದಿವಾ ಪನ ಮಹಾದುಕ್ಖಂ ಅನುಭೋಸಿ। **ಯಾ ತೇಮಾತಿ** ಯಾ ತೇ ಇಮಾ। **ಅಬ್ಭುತೋತಿ** ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಅಭೂತಪುಬ್ಬೋ। **ಲೋಮಹಂಸನೋತಿ** ಯೇ ತಂ ಪಸ್ಸನ್ತಿ, ತೇಸಂ ಲೋಮಾನಿ ಹಂಸನ್ತಿ। **ಪುಬ್ಬೇತಿ** ಪುರಿಮಭವೇ। **ಅತ್ತದುಖಾವಹನ್ತಿ** ಅತ್ತನೋ ದುಕ್ಖಾವಹಂ। **ಮನುಸ್ಸೇಸೂತಿ** ಯಂ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಕತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಅತ್ತನೋ ಪಿಟ್ಠಿಮಂಸಾನಿ ಖಾದಸೀತಿ ಪುಚ್ಛತಿ।

ಪೇತೋ ತಂ ಸಞ್ಜಾನಿತ್ವಾ "ತುಮ್ಹೇ ಮಂ ನ ಸಞ್ಜಾನಾಥ, ಅಹಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪುರೋಹಿತೋ ಅಹೋಸಿಂ, ಇದಂ ಮೇ ರತ್ತಿಂ ಸುಖಾನುಭವನಂ ತುಮ್ಹೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಕತಸ್ಸ ಉಪಡ್ಢುಪೋಸಥಸ್ಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಲದ್ಧಂ, ದಿವಾ ದುಕ್ಖಾನುಭವನಂ ಪನ ಮಯಾ ಪಕತಸ್ಸ ಪಾಪಸ್ಸೇವ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ। ಅಹಞ್ಹಿ ತುಮ್ಹೇಹಿ ವಿನಿಚ್ಛಯೇ ಠಪಿತೋ ಕೂಟಡ್ಡಂ ಕರಿತ್ವಾ ಲಞ್ಜಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಪಿಟ್ಠಿಮಂಸಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ತಸ್ಸ ದಿವಾ ಕತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಇದಂ ದುಕ್ಖಂ ಅನುಭವಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಗಾಥಾದ್ವಯಮಾಹ -

೨೦. "ಅಜ್ಝೇನಾನಿ ಪಟಿಗ್ಗಯ್ಹ, ಕಾಮೇಸು ಗಧಿತೋ ಅಹಂ।
ಅಚರಿಂ ದೀಘಮದ್ಧಾನಂ, ಪರೇಸಂ ಅಹಿತಾಯಹಂ॥

೨೧. "ಯೋ ಪಿಟ್ಠಿಮಂಸಿಕೋ ಹೋತಿ, ಏವಂ ಉಕ್ಕಚ್ಚ ಖಾದತಿ।
ಯಥಾಹಂ ಅಜ್ಜ ಖಾದಾಮಿ, ಪಿಟ್ಠಿಮಂಸಾನಿ ಅತ್ತನೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಜ್ಝೇನಾನೀತಿ** ವೇದೇ। **ಪಟಿಗ್ಗಯ್ಹಾತಿ** ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅಧೀಯಿತ್ವಾ। **ಅಚರಿನ್ತಿ** ಪಟಿಪಜ್ಜಿಂ। **ಅಹಿತಾಯಹನ್ತಿ** ಅಹಿತಾಯ ಅತ್ಥನಾಸನಾಯ ಅಹಂ। **ಯೋ ಪಿಟ್ಠಿಮಂಸಿಕೋತಿ** ಯೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಪರೇಸಂ ಪಿಟ್ಠಿಮಂಸಖಾದಕೋ ಪಿಸುಣೋ ಹೋತಿ। **ಉಕ್ಕಚ್ಚಾತಿ** ಉಕ್ಕನ್ತಿತ್ವಾ।

ಇದಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ತಾಪಸಂ ಪುಚ್ಛಿ - "ತುಮ್ಹೇ ಕಥಂ ಇಧಾಗತಾ"ತಿ। ತಾಪಸೋ ಸಬ್ಬಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಕಥೇಸಿ। "ಇದಾನಿ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಇಧೇವ ವಸಿಸ್ಸಥ, ಗಮಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ। "ನ ವಸಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಸ್ಸಮಪದಂಯೇವ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಪೇತೋ "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ, ಅಹಂ ವೋ ನಿಬದ್ಧಂ ಅಮ್ಬಪಕ್ಕೇನ ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಆನುಭಾವೇನ ಅಸ್ಸಮಪದೇಯೇವ ಓತಾರೇತ್ವಾ "ಅನುಕ್ಕಣ್ಠಾ ಇಧೇವ ವಸಥಾ"ತಿ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗತೋ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನಿಬದ್ಧಂ ಅಮ್ಬಪಕ್ಕೇನ ಉಪಟ್ಠಹಿ। ತಾಪಸೋ ತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತೋ ಕಸಿಣಪರಿಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಝಾನಾಭಿಞ್ಞಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಉಪಾಸಕಾನಂ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಕೇಚಿ ಸೋತಾಪನ್ನಾ ಅಹೇಸುಂ, ಕೇಚಿ ಸಕದಾಗಾಮಿನೋ, ಕೇಚಿ ಅನಾಗಾಮಿನೋ। ತದಾ ದೇವಧೀತಾ ಉಪ್ಪಲವಣ್ಣಾ ಅಹೋಸಿ, ತಾಪಸೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ।

ಕಿಂಛನ್ದಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಠಮಾ।

[೫೧೨] ೨. ಕುಮ್ಭಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಕೋ ಪಾತುರಾಸೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ವಿಸಾಖಾಯ ಸಹಾಯಿಕಾ ಸುರಾಪೀತಾ ಪಞ್ಚಸತಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರ ಸುರಾಛಣೇ ಸಙ್ಘುಟ್ಠೇ ತಾ ಪಞ್ಚಸತಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ಸಾಮಿಕಾನಂ ಛಣೇ ಕೀಳಮಾನಾನಂ ತಿಕ್ಖಸುರಂ ಪಟಿಯಾದೇತ್ವಾ "ಛಣಂ ಕೀಳಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಸಬ್ಬಾಪಿ ವಿಸಾಖಾಯ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಸಹಾಯಿಕೇ ಛಣಂ ಕೀಳಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಅಯಂ ಸುರಾಛಣೋ, ನ ಅಹಂ ಸುರಂ ಪಿವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ - "ತುಮ್ಹೇ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ದಾನಂ ದೇಥ, ಮಯಂ ಛಣಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಸಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಾ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ನಿಮನ್ತಾಪೇತ್ವಾ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ ಬಹುಂ ಗನ್ಧಮಾಲಂ ಆದಾಯ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸೋತುಂ ತಾಹಿ ಪರಿವುತಾ ಜೇತವನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತಾ ಪನಿತ್ಥಿಯೋ ಸುರಂ ಪಿವಮಾನಾವ ತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಠತ್ವಾ ಸುರಂ ಪಿವಿತ್ವಾವ ತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಂಸು। ವಿಸಾಖಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ, ಇತರಾಸು ಏಕಚ್ಚಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇಯೇವ ನಚ್ಚಿಂಸು, ಏಕಚ್ಚಾ ಗಾಯಿಂಸು, ಏಕಚ್ಚಾ ಹತ್ಥಕುಕ್ಕುಚ್ಚಪಾದಕುಕ್ಕುಚ್ಚಾನಿ, ಏಕಚ್ಚಾ ಕಲಹಂ ಅಕಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ತಾಸಂ ಸಂವೇಗಜನನತ್ಥಾಯ ಭಮುಕಲೋಮತೋ ರಂಸೀ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ, ಅನ್ಧಕಾರತಿಮಿಸಾ ಅಹೋಸಿ। ತಾ ಭೀತಾ ಅಹೇಸುಂ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತಾ, ತೇನ ತಾಸಂ ಸುರಾ ಜೀರಿ। ಸತ್ಥಾ ನಿಸಿನ್ನಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ಅನ್ತರಹಿತೋ ಸಿನೇರುಮುದ್ಧನಿ ಠತ್ವಾ ಉಣ್ಣಲೋಮತೋ ರಂಸೀ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ, ಚನ್ದಸೂರಿಯಸಹಸ್ಸುಗ್ಗಮನಂ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತತ್ಥ ಠಿತೋವ ತಾಸಂ ಸಂವೇಗಜನನತ್ಥಾಯ -

"ಕೋ ನು ಹಾಸೋ ಕಿಮಾನನ್ದೋ, ನಿಚ್ಚಂ ಪಜ್ಜಲಿತೇ ಸತಿ।
ಅನ್ಧಕಾರೇನ ಓನದ್ಧಾ, ಪದೀಪಂ ನ ಗವೇಸಥಾ"ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೧೪೬) -

ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ। ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ತಾ ಪಞ್ಚಸತಾಪಿ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಛಾಯಾಯ ಬುದ್ಧಾಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ನಂ ವಿಸಾಖಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಇದಂ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಭೇದಕಂ ಸುರಾಪಾನಂ ನಾಮ ಕದಾ ಉಪ್ಪನ್ನ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋ ತಸ್ಸಾ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಏಕೋ ಕಾಸಿರಟ್ಠವಾಸೀ ಸುರೋ ನಾಮ ವನಚರಕೋ ಭಣ್ಡಪರಿಯೇಸನತ್ಥಾಯ ಹಿಮವನ್ತಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತತ್ಥೇಕೋ ರುಕ್ಖೋ ಉಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಪೋರಿಸಮತ್ತೇ ಠಾನೇ ತಿಧಾಕಪ್ಪೋ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸ ತಿಣ್ಣಂ ಕಪ್ಪಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಚಾಟಿಪ್ಪಮಾಣೋ ಆವಾಟೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ದೇವೇ ವಸ್ಸನ್ತೇ ಉದಕೇನ ಪೂರಿತೋ, ತಂ

ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಹರೀತಕೀ ಆಮಲಕೀ ಮರಿಚಗಚ್ಛೋ ಚ ಅಹೋಸಿ , ತೇಸಂ ಪಕ್ಕಾನಿ ಫಲಾನಿ ಛಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪತನ್ತಿ। ತಸ್ಸಾವಿದೂರೇ ಸಯಂಜಾತಸಾಲಿ ಜಾತೋ, ತತೋ ಸುವಕಾ ಸಾಲಿಸೀಸಾನಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಖಾದನ್ತಿ। ತೇಸಂ ಖಾದಮಾನಾನಂ ಸಾಲೀಪಿ ತಣ್ಡುಲಾಪಿ ತತ್ಥ ಪತನ್ತಿ। ಇತಿ ತಂ ಉದಕಂ ಸೂರಿಯಸನ್ತಾಪೇನ ಪಚ್ಚಮಾನಂ ರಸಂ ಲೋಹಿತವಣ್ಣಂ ಅಹೋಸಿ। ನಿದಾಘಸಮಯೇ ಪಿಪಾಸಿತಾ ಸಕುಣಗಣಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಮತ್ತಾ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಪತಿಂಸು, ತಸ್ಮಿಂ ಥೋಕಂ ನಿದ್ದಾಯಿತ್ವಾ ವಿಕೂಜಮಾನಾ ಪಕ್ಕಮನ್ತಿ। ರುಕ್ಖಸುನಖಮಕ್ಕಟಾದೀಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ವನಚರಕೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಸಚೇ ಇದಂ ವಿಸಂ ಭವೇಯ್ಯ, ಇಮೇ ಮರೇಯ್ಯುಂ, ಇಮೇ ಪನ ಥೋಕಂ ನಿದ್ದಾಯಿತ್ವಾ ಯಥಾಸುಖಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ನಯಿದಂ ವಿಸ"ನ್ತಿ ಸಯಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಮತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಖಾದಿತುಕಾಮೋ ಅಹೋಸಿ। ತತೋ ಅಗ್ಗಿಂ ಕತ್ವಾ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಪತಿತೇ ತಿತ್ತಿರಕುಕ್ಕುಟಾದಯೋ ಮಾರೇತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಅಙ್ಗಾರೇ ಪಚಿತ್ವಾ ಏಕೇನ ಹತ್ಥೇನ ನಚ್ಚನ್ತೋ ಏಕೇನ ಮಂಸಂ ಖಾದನ್ತೋ ಏಕಾಹದ್ವೀಹಂ ತತ್ಥೇವ ಅಹೋಸಿ।

ತತೋ ಪನ ಅವಿದೂರೇ ಏಕೋ ವರುಣೋ ನಾಮ ತಾಪಸೋ ವಸತಿ। ವನಚರಕೋ ಅಞ್ಞದಾಪಿ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಇದಂ ಪಾನಂ ತಾಪಸೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಿವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಏಕಂ ವೇಳುನಾಳಿಕಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಂಸೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಇಮಂ ಪಿವಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಉಭೋಪಿ ಮಂಸಂ ಖಾದನ್ತಾ ಪಿವಿಂಸು। ಇತಿ ಸುರೇನ ಚ ವರುಣೇನ ಚ ದಿಟ್ಠತ್ತಾ ತಸ್ಸ ಪಾನಸ್ಸ "ಸುರಾ"ತಿ ಚ "ವರುಣಾ"ತಿ ಚ ನಾಮಂ ಜಾತಂ। ತೇ ಉಭೋಪಿ "ಅತ್ಥೇಸೋ ಉಪಾಯೋ"ತಿ ವೇಳುನಾಳಿಯೋ ಪೂರೇತ್ವಾ ಕಾಜೇನಾದಾಯ ಪಚ್ಚನ್ತನಗರಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಪಾನಕಾರಕಾ ನಾಮ ಆಗತಾ"ತಿ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚಾಪೇಸುಂ। ರಾಜಾ ನೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇಸಿ, ತೇ ತಸ್ಸ ಪಾನಂ ಉಪನೇಸುಂ। ರಾಜಾ ದ್ವೇ ತಯೋ ವಾರೇ ಪಿವಿತ್ವಾ ಮಜ್ಜಿ, ತಸ್ಸ ತಂ ಏಕಾಹದ್ವೀಹಮತ್ತಮೇವ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ನೇ "ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಅತ್ಥಿ, ದೇವಾ"ತಿ। "ಕುಹಿ"ನ್ತಿ? "ಹಿಮವನ್ತೇ ದೇವಾ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಆನೇಥಾ"ತಿ। ತೇ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕದ್ವೇ ವಾರೇ ಆನೇತ್ವಾ "ನಿಬದ್ಧಂ ಗನ್ತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಸಮ್ಭಾರೇ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ತಚಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಸಮ್ಭಾರೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ನಗರೇ ಸುರಂ ಕರಿಂಸು। ನಾಗರಾ ಸುರಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಪಮಾದಂ ಆಪನ್ನಾ ದುಗ್ಗತಾ ಅಹೇಸುಂ, ನಗರಂ ಸುಞ್ಞಂ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ, ತೇನ ಪಾನಕಾರಕಾ ತತೋ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಪಾನಕಾರಕಾ ಆಗತಾ"ತಿ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚಾಪೇಸುಂ। ರಾಜಾ ನೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಪರಿಬ್ಬಯಂ ಅದಾಸಿ। ತೇ ತತ್ಥಾಪಿ ಸುರಂ ಅಕಂಸು, ತಮ್ಪಿ ನಗರಂ ತಥೇವ ವಿನಸ್ಸಿ, ತತೋ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಸಾಕೇತಂ, ಸಾಕೇತತೋ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಅಗಮಂಸು।

ತದಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಸಬ್ಬಮಿತ್ತೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ತೇಸಂ ಸಙ್ಗಹಂ ಕತ್ವಾ "ಕೇನ ವೋ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಮ್ಭಾರಮೂಲೇನ ಚೇವ ಸಾಲಿಪಿಟ್ಠೇನ ಚ ಪಞ್ಚಹಿ ಚಾಟಿಸತೇಹಿ ಚಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಬ್ಬಂ ದಾಪೇಸಿ। ತೇ ಪಞ್ಚಸು ಚಾಟಿಸತೇಸು ಸುರಂ ಸಣ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಮೂಸಿಕಭಯೇನ ಚಾಟಿರಕ್ಖಣತ್ಥಾಯ ಏಕೇಕಾಯ ಚಾಟಿಯಾ ಸನ್ತಿಕೇ ಏಕೇಕಂ ಬಿಳಾರಂ ಬನ್ಧಿಂಸು। ತೇ ಪಚ್ಚಿತ್ವಾ ಉತ್ತರಣಕಾಲೇ ಚಾಟಿಕುಚ್ಛೀಸು ಪಗ್ಘರನ್ತಂ ಸುರಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಮತ್ತಾ ನಿದ್ದಾಯಿಂಸು। ಮೂಸಿಕಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತೇಸಂ ಕಣ್ಣನಾಸಿಕದಾಠಿಕನಙ್ಗುಟ್ಠೇ ಖಾದಿತ್ವಾ ಅಗಮಂಸು। "ಬಿಳಾರಾ ಸುರಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಮತಾ"ತಿ ಆಯುತ್ತಕಪುರಿಸಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ರಾಜಾ "ವಿಸಕಾರಕಾ ಏತೇ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ತೇಸಂ ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ಜನಾನಂ ಸೀಸಾನಿ ಛಿನ್ದಾಪೇಸಿ। ತೇ "ಸುರಂ ದೇವ, ಮಧುರಂ ದೇವಾ"ತಿ ವಿರವನ್ತಾವ ಮರಿಂಸು। ರಾಜಾ ತೇ ಮಾರಾಪೇತ್ವಾ "ಚಾಟಿಯೋ ಭಿನ್ದಥಾ"ತಿ ಆಣಾಪೇಸಿ। ಬಿಳಾರಾಪಿ ಸುರಾಯ ಜಿಣ್ಣಾಯ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಕೀಳನ್ತಾ ವಿಚರಿಂಸು, ತೇ ದಿಸ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ರಾಜಾ "ಸಚೇ ವಿಸಂ ಅಸ್ಸ, ಏತೇ ಮರೇಯ್ಯುಂ, ಮಧುರೇನೇವ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ಪಿವಿಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ನಗರಂ ಅಲಙ್ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ರಾಜಙ್ಗಣೇ ಮಣ್ಡಪಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕತಮಣ್ಡಪೇ ಸಮುಸ್ಸಿತಸೇತಚ್ಛತ್ತೇ ರಾಜಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚಗಣಪರಿವುತೋ ಸುರಂ ಪಾತುಂ ಆರಭಿ।

ತದಾ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ "ಕೇ ನು ಖೋ ಮಾತುಪಟ್ಠಾನಾದೀಸು ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ತೀಣಿ ಸುಚರಿತಾನಿ ಪೂರೇನ್ತೀ"ತಿ ಲೋಕಂ ವೋಲೋಕೇನ್ತೋ ತಂ ರಾಜಾನಂ ಸುರಂ ಪಾತುಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಸಚಾಯಂ ಸುರಂ ಪಿವಿಸ್ಸತಿ, ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೋ ನಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ। ಯಥಾ ನ ಪಿವಿಸ್ಸತಿ, ತಥಾ ನಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏಕಂ ಸುರಾಪುಣ್ಣಂ ಕುಮ್ಭಂ ಹತ್ಥತಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವೇಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ

ರಞ್ಞೋ ಸಮ್ಮುಖಟ್ಠಾನೇ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ "ಇಮಂ ಕುಮ್ಭಂ ಕಿಣಾಥ, ಇಮಂ ಕುಮ್ಭಂ ಕಿಣಾಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಸಬ್ಬಮಿತ್ತರಾಜಾ ತಂ ತಥಾ ವದನ್ತಂ ಆಕಾಸೇ ಠಿತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕುತೋ ನು ಖೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಆಗಚ್ಛತೀ"ತಿ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪನ್ತೋ ತಿಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೩೩. "ಕೋ ಪಾತುರಾಸೀ ತಿದಿವಾ ನಭಮ್ಹಿ, ಓಭಾಸಯಂ ಸಂವರಿಂ ಚನ್ದಿಮಾವ।
ಗತ್ತೇಹಿ ತೇ ರಸ್ಮಿಯೋ ನಿಚ್ಛರನ್ತಿ, ಸತೇರತಾ ವಿಜ್ಜುರಿವನ್ತಲಿಕ್ಖೇ॥

೩೪. "ಸೋ ಛಿನ್ನವಾತಂ ಕಮಸೀ ಅಘಮ್ಹಿ, ವೇಹಾಯಸಂ ಗಚ್ಛಸಿ ತಿಟ್ಠಸೀ ಚ।
ಇದ್ಧೀ ನು ತೇ ವತ್ಥುಕತಾ ಸುಭಾವಿತಾ, ಅನದ್ಧಗೂನಂ ಅಪಿ ದೇವತಾನಂ॥

೩೫. "ವೇಹಾಯಸಂ ಗಮ್ಮಮಾಗಮ್ಮ ತಿಟ್ಠಸಿ, ಕುಮ್ಭಂ ಕಿಣಾಥಾತಿ ಯಮೇತಮತ್ಥಂ।
ಕೋ ವಾ ತುವಂ ಕಿಸ್ಸ ವಾ ತಾಯ ಕುಮ್ಭೋ, ಅಕ್ಖಾಹಿ ಮೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಏತಮತ್ಥ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕೋ ಪಾತುರಾಸೀ**ತಿ ಕುತೋ ಪಾತುಭೂತೋಸಿ, ಕುತೋ ಆಗತೋಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಿದಿವಾ ನಭಮ್ಹೀ**ತಿ ಕಿಂ ತಾವತಿಂಸಭವನಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಇಧ ನಭಮ್ಹಿ ಆಕಾಸೇ ಪಾಕಟೋ ಜಾತೋಸೀತಿ ಪುಚ್ಛತಿ। **ಸಂವರಿ**ನ್ತಿ ರತ್ತಿಂ। **ಸತೇರತಾ**ತಿ ಏವಂನಾಮಿಕಾ। **ಸೋ**ತಿ ಸೋ ತ್ವಂ। **ಛಿನ್ನವಾತ**ನ್ತಿ ವಲಾಹಕೋಪಿ ತಾವ ವಾತೇನ ಕಮತಿ, ತಸ್ಸ ಪನ ಸೋಪಿ ವಾತೋ ನತ್ಥಿ, ತೇನೇವಮಾಹ। **ಕಮಸೀ**ತಿ ಪವತ್ತೇಸಿ। **ಅಘಮ್ಹೀ**ತಿ ಅಪ್ಪಟಿಘೇ ಆಕಾಸೇ। **ವತ್ಥುಕತಾ**ತಿ ವತ್ಥು ವಿಯ ಪತಿಟ್ಠಾ ವಿಯ ಕತಾ। **ಅನದ್ಧಗೂನಂ ಅಪಿ ದೇವತಾನ**ನ್ತಿ ಯಾ ಪದಸಾ ಅದ್ಧಾನಂ ಅಗಮನೇನ ಅನದ್ಧಗೂನಂ ದೇವತಾನಂ ಇದ್ಧಿ, ಸಾ ಅಪಿ ತವ ಸುಭಾವಿತಾತಿ ಪುಚ್ಛತಿ। **ವೇಹಾಯಸಂ ಗಮ್ಮಮಾಗಮ್ಮಾ**ತಿ ಆಕಾಸೇ ಪವತ್ತಂ ಪದವೀತಿಹಾರಂ ಪಟಿಚ್ಚ ನಿಸ್ಸಾಯ। "ತಿಟ್ಠಸೀ"ತಿ ಇಮಸ್ಸ "ಕೋ ವಾ ತುವ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ಏವಂ ತಿಟ್ಠಮಾನೋ ಕೋ ವಾ ತ್ವನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯಮೇತಮತ್ಥ**ನ್ತಿ ಯಂ ಏತಂ ವದಸಿ। ಇಮಸ್ಸ "ಕಿಸ್ಸ ವಾ ತಾಯ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ಯಂ ಏತಂ ಕುಮ್ಭಂ ಕಿಣಾಥಾತಿ ವದಸಿ, ಕಿಸ್ಸ ವಾ ತೇ ಅಯಂ ಕುಮ್ಭೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತತೋ ಸಕ್ಕೋ "ತೇನ ಹಿ ಸುಣಾಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸುರಾಯ ದೋಸೇ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ -

೩೬. "ನ ಸಪ್ಪಿಕುಮ್ಭೋ ನಪಿ ತೇಲಕುಮ್ಭೋ, ನ ಫಾಣಿತಸ್ಸ ನ ಮಧುಸ್ಸ ಕುಮ್ಭೋ।
ಕುಮ್ಭಸ್ಸ ವಜ್ಜಾನಿ ಅನಪ್ಪಕಾನಿ, ದೋಸೇ ಬಹೂ ಕುಮ್ಭಗತೇ ಸುಣಾಥ॥

೩೭. "ಗಳೇಯ್ಯ ಯಂ ಪಿತ್ವಾ ಪತೇ ಪಪಾತಂ, ಸೋಬ್ಭಂ ಗುಹಂ ಚನ್ದನಿಯೋಳಿಗಲ್ಲಂ।
ಬಹುಮ್ಪಿ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ ಅಭೋಜನೇಯ್ಯಂ, ತಸ್ಸಾ ಪುಣ್ಣಂ ಕುಮ್ಭಮಿಮಂ ಕಿಣಾಥ॥

೩೮. "ಯಂ ಪಿತ್ವಾ ಚಿತ್ತಸ್ಮಿಂ ಅನೇಸಮಾನೋ, ಆಹಿಣ್ಡತೀ ಗೋರಿವ ಭಕ್ಖಸಾದೀ।
ಅನಾಥಮಾನೋ ಉಪಗಾಯತಿ ನಚ್ಚತಿ ಚ, ತಸ್ಸಾ ಪುಣ್ಣಂ ಕುಮ್ಭಮಿಮಂ ಕಿಣಾಥ॥

೩೯. "ಯಂ ವೇ ಪಿವಿತ್ವಾ ಅಚೇಲೋವ ನಗ್ಗೋ, ಚರೇಯ್ಯ ಗಾಮೇ ವಿಸಿಖನ್ತರಾನಿ।
ಸಮ್ಮೂಳ್ಹಚಿತ್ತೋ ಅತಿವೇಲಸಾಯೀ, ತಸ್ಸಾ ಪುಣ್ಣಂ ಕುಮ್ಭಮಿಮಂ ಕಿಣಾಥ॥

೪೦. "ಯಂ ಪಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಪವೇಧಮಾನೋ, ಸೀಸಞ್ಚ ಬಾಹುಞ್ಚ ಪಚಾಲಯನ್ತೋ।
ಸೋ ನಚ್ಚತೀ ದಾರುಕಟಲ್ಲಕೋವ, ತಸ್ಸಾ ಪುಣ್ಣಂ ಕುಮ್ಭಮಿಮಂ ಕಿಣಾಥ॥

೪೧. “ಯಂ ವೇ ಪಿವಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿದಡ್ಢಾ ಸಯನ್ತಿ, ಅಥೋ ಸಿಗಾಲೇಹಿಪಿ ಖಾದಿತಾಸೇ।
ಬನ್ಧಂ ವಧಂ ಭೋಗಜಾನಿಞ್ಚುಪೇನ್ತಿ, ತಸ್ಸಾ ಪುಣ್ಣಂ ಕುಮ್ಭಮಿಮಂ ಕಿಣಾಥ॥

೪೨. “ಯಂ ಪಿತ್ವಾ ಭಾಸೇಯ್ಯ ಅಭಾಸನೇಯ್ಯಂ, ಸಭಾಯಮಾಸೀನೋ ಅಪೇತವತ್ಥೋ।
ಸಮ್ಮಕ್ಖಿತೋ ವನ್ತಗತೋ ಬ್ಯಸನ್ನೋ, ತಸ್ಸಾ ಪುಣ್ಣಂ ಕುಮ್ಭಮಿಮಂ ಕಿಣಾಥ॥

೪೩. “ಯಂ ವೇ ಪಿವಿತ್ವಾ ಉಕ್ಕಟ್ಠೋ ಆವಿಲಕ್ಖೋ, ಮಮೇವ ಸಬ್ಬಪಥವೀತಿ ಮಞ್ಞೇ।
ನ ಮೇ ಸಮೋ ಚಾತುರನ್ತೋಪಿ ರಾಜಾ, ತಸ್ಸಾ ಪುಣ್ಣಂ ಕುಮ್ಭಮಿಮಂ ಕಿಣಾಥ॥

೪೪. “ಮಾನಾತಿಮಾನಾ ಕಲಹಾನಿ ಪೇಸುಣೀ, ದುಬ್ಬಣ್ಣಿನೀ ನಗ್ಗಯಿನೀ ಪಲಾಯಿನೀ।
ಚೋರಾನ ಧುತ್ತಾನ ಗತೀ ನಿಕೇತೋ, ತಸ್ಸಾ ಪುಣ್ಣಂ ಕುಮ್ಭಮಿಮಂ ಕಿಣಾಥ॥

೪೫. “ಇದ್ಧಾನಿ ಫೀತಾನಿ ಕುಲಾನಿ ಅಸ್ಸು, ಅನೇಕಸಾಹಸ್ಸಧನಾನಿ ಲೋಕೇ।
ಉಚ್ಛಿನ್ನದಾಯಜ್ಜಕತಾನಿಮಾಯ, ತಸ್ಸಾ ಪುಣ್ಣಂ ಕುಮ್ಭಮಿಮಂ ಕಿಣಾಥ॥

೪೬. “ಧಞ್ಞಂ ಧನಂ ರಜತಂ ಜಾತರೂಪಂ, ಖೇತ್ತಂ ಗವಂ ಯತ್ಥ ವಿನಾಸಯನ್ತಿ।
ಉಚ್ಛೇದನೀ ವಿತ್ತಗತಂ ಕುಲಾನಂ, ತಸ್ಸಾ ಪುಣ್ಣಂ ಕುಮ್ಭಮಿಮಂ ಕಿಣಾಥ॥

೪೭. “ಯಂ ವೇ ಪಿತ್ವಾ ದಿತ್ತರೂಪೋವ ಪೋಸೋ, ಅಕ್ಕೋಸತಿ ಮಾತರಂ ಪಿತರಞ್ಚ।
ಸಸ್ಸುಮ್ಪಿ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ ಅಥೋಪಿ ಸುಣ್ಹಂ, ತಸ್ಸಾ ಪುಣ್ಣಂ ಕುಮ್ಭಮಿಮಂ ಕಿಣಾಥ॥

೪೮. “ಯಂ ವೇ ಪಿತ್ವಾ ದಿತ್ತರೂಪಾವ ನಾರೀ, ಅಕ್ಕೋಸತೀ ಸಸ್ಸುರಂ ಸಾಮಿಕಞ್ಚ।
ದಾಸಮ್ಪಿ ಗಣ್ಹೇ ಪರಿಚಾರಿಕಮ್ಪಿ, ತಸ್ಸಾ ಪುಣ್ಣಂ ಕುಮ್ಭಮಿಮಂ ಕಿಣಾಥ॥

೪೯. “ಯಂ ವೇ ಪಿವಿತ್ವಾನ ಹನೇಯ್ಯ ಪೋಸೋ, ಧಮ್ಮೇ ಠಿತಂ ಸಮಣಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವಾ।
ಗಚ್ಛೇ ಅಪಾಯಮ್ಪಿ ತತೋನಿದಾನಂ, ತಸ್ಸಾ ಪುಣ್ಣಂ ಕುಮ್ಭಮಿಮಂ ಕಿಣಾಥ॥

೫೦. “ಯಂ ವೇ ಪಿವಿತ್ವಾ ದುಚ್ಚರಿತಂ ಚರನ್ತಿ, ಕಾಯೇನ ವಾಚಾಯ ಚ ಚೇತಸಾ ಚ।
ನಿರಯಂ ವಜನ್ತಿ ದುಚ್ಚರಿತಂ ಚರಿತ್ವಾ, ತಸ್ಸಾ ಪುಣ್ಣಂ ಕುಮ್ಭಮಿಮಂ ಕಿಣಾಥ॥

೫೧. “ಯಂ ಯಾಚಮಾನಾ ನ ಲಭನ್ತಿ ಪುಬ್ಬೇ, ಬಹುಂ ಹಿರಞ್ಞಮ್ಪಿ ಪರಿಚ್ಚಜನ್ತಾ।
ಸೋ ತಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಅಲಿಕಂ ಭಣಾತಿ, ತಸ್ಸಾ ಪುಣ್ಣಂ ಕುಮ್ಭಮಿಮಂ ಕಿಣಾಥ॥

೫೨. “ಯಂ ವೇ ಪಿತ್ವಾ ಪೇಸನೇ ಪೇಸಿಯನ್ತೋ, ಅಚ್ಚಾಯಿಕೇ ಕರಣೀಯಮ್ಹಿ ಜಾತೇ।
ಅತ್ಥಮ್ಪಿ ಸೋ ನಪ್ಪಜಾನಾತಿ ವುತ್ತೋ, ತಸ್ಸಾ ಪುಣ್ಣಂ ಕುಮ್ಭಮಿಮಂ ಕಿಣಾಥ॥

೫೩. “ಹಿರೀಮನಾಪಿ ಅಹಿರೀಕಭಾವಂ, ಪಾತುಂ ಕರೋನ್ತಿ ಮದನಾಯ ಮತ್ತಾ।
ಧೀರಾಪಿ ಸನ್ತಾ ಬಹುಕಂ ಭಣನ್ತಿ, ತಸ್ಸಾ ಪುಣ್ಣಂ ಕುಮ್ಭಮಿಮಂ ಕಿಣಾಥ॥

೫೪. “ಯಂ ವೇ ಪಿತ್ವಾ ಏಕಥೂಪಾ ಸಯನ್ತಿ, ಅನಾಸಕಾ ಥಣ್ಡಿಲದುಕ್ಖಸೇಯ್ಯಂ।

ದುಬ್ಬಣ್ಣಿಯಂ ಆಯಸಕ್ಯಞ್ಚುಪೇನ್ತಿ, ತಸ್ಸಾ ಪುಣ್ಣಂ ಕುಮ್ಭಮಿಮಂ ಕಿಣಾಥ॥

೫೫. “ಯಂ ವೇ ಪಿತ್ವಾ ಪತ್ತಖನ್ಧಾ ಸಯನ್ತಿ, ಗಾವೋ ಕೂಟಹತಾವ ನ ಹಿ ವಾರುಣಿಯಾ।
ವೇಗೋ ನರೇನ ಸುಸಹೋರಿವ, ತಸ್ಸಾ ಪುಣ್ಣಂ ಕುಮ್ಭಮಿಮಂ ಕಿಣಾಥ॥

೫೬. “ಯಂ ಮನುಸ್ಸಾ ವಿವಜ್ಜನ್ತಿ, ಸಪ್ಪಂ ಘೋರವಿಸಮಿವ।
ತಂ ಲೋಕೇ ವಿಸಸಮಾನಂ, ಕೋ ನರೋ ಪಾತುಮರಹತಿ॥

೫೭. “ಯಂ ವೇ ಪಿತ್ವಾ ಅನ್ಧಕವೇಣ್ಡಪುತ್ತಾ, ಸಮುದ್ದತೀರೇ ಪರಿಚಾರಯನ್ತಾ।
ಉಪಕ್ಕಮುಂ ಮುಸಲೇಭಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ, ತಸ್ಸಾ ಪುಣ್ಣಂ ಕುಮ್ಭಮಿಮಂ ಕಿಣಾಥ॥

೫೮. “ಯಂ ವೇ ಪಿತ್ವಾ ಪುಬ್ಬದೇವಾ ಪಮತ್ತಾ, ತಿದಿವಾ ಚುತಾ ಸಸ್ಸತಿಯಾ ಸಮಾಯಾ।
ತಂ ತಾದಿಸಂ ಮಜ್ಜಮಿಮಂ ನಿರತ್ಥಕಂ, ಜಾನಂ ಮಹಾರಾಜ ಕಥಂ ಪಿವೇಯ್ಯ॥

೫೯. “ನಯಿಮಸ್ಮಿಂ ಕುಮ್ಭಸ್ಮಿಂ ದಧಿ ವಾ ಮಧು ವಾ, ಏವಂ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಕಿಣಾಹಿ ರಾಜ।
ಏವಞ್ಹಿಮಂ ಕುಮ್ಭಗತಾ ಮಯಾ ತೇ, ಅಕ್ಖಾತರೂಪಂ ತವ ಸಬ್ಬಮಿತ್ತಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವಜ್ಜಾನೀತಿ**ಆದೀನವಾ। **ಗಳೇಯ್ಯಾತಿ** ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಪದೇ ಪದೇ ಪರಿವತ್ತೇಯ್ಯ। **ಯಂ ಪಿತ್ವಾ ಪತೇತಿ** ಯಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಪತೇಯ್ಯ। **ಸೋಬ್ಭನ್ತಿ** ಆವಾಟಂ। **ಚನ್ದನಿಯೋಳಿಗಲ್ಲನ್ತಿ** ಚನ್ದನಿಕಞ್ಚ ಓಳಿಗಲ್ಲಞ್ಚ। **ಅಭೋಜನೇಯ್ಯನ್ತಿ** ಭುಞ್ಜಿತುಂ ಅಯುತ್ತಂ। **ಅನೇಸಮಾನೋತಿ** ಅನಿಸ್ಸರೋ। **ಗೋರಿವಾತಿ** ಗೋಣೋ ವಿಯ। **ಭಕ್ಖಸಾದೀತಿ** ಪುರಾಣಕಸಟಖಾದಕೋ, ಯಥಾ ಸೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭಕ್ಖಸಂ ಪರಿಯೇಸನ್ತೋ ಆಹಿಣ್ಡತಿ, ಏವಂ ಆಹಿಣ್ಡತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅನಾಥಮಾನೋತಿ** ನಿರವಸ್ಸಯೋ ಅನಾಥೋ ವಿಯ। **ಉಪಗಾಯತೀತಿ** ಅಞ್ಞಂ ಗಾಯನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಗಾಯತಿ। **ಅಚೇಲೋವಾತಿ** ಅಚೇಲಕೋ ವಿಯ। **ವಿಸಿಖನ್ತರಾನೀತಿ** ಅನ್ತರವೀಥಿಯೋ। **ಅತಿವೇಲಸಾಯೀತಿ** ಅತಿಚಿರಮ್ಪಿ ನಿದ್ದಂ ಓಕ್ಕಮೇಯ್ಯ। “ಅತಿವೇಲಚಾರೀ”ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಅತಿವೇಲಚಾರೀ ಹುತ್ವಾ ಚರೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ದಾರುಕಟಲ್ಲಕೋ ವಾತಿ ದಾರುಮಯಯನ್ತರೂಪಕಂ ವಿಯ। **ಭೋಗಜಾನಿಞ್ಚುಪೇನ್ತೀತಿ** ಭೋಗಜಾನಿಞ್ಚ ಉಪೇನ್ತಿ, ಪಾಣಾತಿಪಾತಾದೀನಿ ಕತ್ವಾ ದಣ್ಡಪೀಳಿತಾ ಧನಜಾನಿಞ್ಚ ಅಞ್ಞಞ್ಚ ವಧಬನ್ಧನಾದಿದುಕ್ಖಂ ಪಾಪುಣನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವನ್ತಗತೋತಿ** ಅತ್ತನೋ ವನ್ತಸ್ಮಿಂ ಗತೋ। **ಬ್ಯಸನ್ನೋತಿ** ಬ್ಯಸನಾಪನ್ನೋ। “ವಿಸನ್ನೋ”ತಿಪಿ ಪಾಠೋ , ತಸ್ಮಿಂ ವನ್ತೇ ಓಸನ್ನೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉಕ್ಕಟ್ಠೋತಿ** ಅಹಂ ಮಹಾಯೋಧೋ, ಕೋ ಮಯಾ ಸದಿಸೋ ಅತ್ಥೀತಿ ಏವಂ ಉಕ್ಕಂಸಗತೋ ಹುತ್ವಾ। **ಆವಿಲಕ್ಖೋತಿ** ರತ್ತಕ್ಖೋ। **ಸಬ್ಬಪಥವೀತಿ** ಸಬ್ಬಾ ಪಥವೀ। “ಸಬ್ಬಪುಥುವೀ”ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। **ಚಾತುರನ್ತೋತಿ** ಚತುಸಮುದ್ದಪರಿಯನ್ತಾಯ ಪಥವಿಯಾ ಇಸ್ಸರೋ। **ಮಾನಾತಿಮಾನಾತಿ** ಮಾನಕಾರಿಕಾ। ಸೇಸಪದೇಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। **ಗತೀತಿ** ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। **ನಿಕೇತೋತಿ** ನಿವಾಸೋ। **ತಸ್ಸಾ ಪುಣ್ಣನ್ತಿ** ಯಾ ಏವರೂಪಾ, ತಸ್ಸಾ ಪುಣ್ಣಂ। **ಇದ್ಧಾನೀತಿ** ಸಮಿದ್ಧಾನಿ। **ಫೀತಾನೀತಿ** ವತ್ಥಾಲಙ್ಕಾರಕಪ್ಪಭಣ್ಡೇಹಿ ಪುಪ್ಫಿತಾನಿ। **ಉಚ್ಛಿನ್ನದಾಯಜ್ಜಕತಾನೀತಿ** ಉಚ್ಛಿನ್ನದಾಯಾದಾನಿ ನಿದ್ಧನಾನಿ ಕತಾನಿ। **ಯತ್ಥ ವಿನಾಸಯನ್ತೀತಿ** ಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಯತ್ಥ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ, ಏವಂ ಬಹುಮ್ಪಿ ಧನಧಞ್ಞಾದಿಸಾಪತೇಯ್ಯಂ ನಾಸಯನ್ತಿ, ಕಪಣಾ ಹೋನ್ತಿ।

ದಿತ್ತರೂಪೋತಿ ದಪ್ಪಿತರೂಪೋ। **ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾತಿ** ಭರಿಯಸಞ್ಞಾಯ ಕಿಲೇಸವಸೇನ ಹತ್ಥೇ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ। **ದಾಸಮ್ಪಿ ಗಣ್ಹೇತಿ** ಅತ್ತನೋ ದಾಸಮ್ಪಿ ಕಿಲೇಸವಸೇನ “ಸಾಮಿಕೋ ಮೇ”ತಿ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ। **ಪಿವಿತ್ವಾನಾತಿ** ಪಿವಿತ್ವಾ। **ದುಚ್ಚರಿತಂ ಚರಿತ್ವಾತಿ** ಏವಂ ತೀಹಿ ದ್ವಾರೇಹಿ ದಸವಿಧಮ್ಪಿ ಅಕುಸಲಂ ಕತ್ವಾ। **ಯಂ ಯಾಚಮಾನಾತಿ** ಯಂ ಪುರಿಸಂ ಪುಬ್ಬೇ ಸುರಂ ಅಪಿವನ್ತಂ ಬಹುಂ ಹಿರಞ್ಞಂ ಪರಿಚ್ಚಜನ್ತಾ

ಮುಸಾವಾದಂ ಕರೋಹೀತಿ ಯಾಚಮಾನಾ ನ ಲಭನ್ತಿ। **ಪಿತ್ವಾ**ತಿ ಪಿವಿತ್ವಾ ಠಿತೋ। **ನಪ್ಪಜಾನಾತಿ ವುತ್ತೋ**ತಿ "ಕೇನಟ್ಠೇನ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ ವುತ್ತೋ ಸಾಸನಸ್ಸ ದುಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ ತಂ ಅತ್ಥಂ ನ ಜಾನಾತಿ। **ಹಿರೀಮನಾಪೀ**ತಿ ಹಿರೀಯುತ್ತಚಿತ್ತಾಪಿ। **ಏಕಥೂಪಾ**ತಿ ಸೂಕರಪೋತಕಾ ವಿಯ ಹೀನಜಚ್ಚೇಹಿಪಿ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕರಾಸೀ ಹುತ್ವಾ। **ಅನಾಸಕಾ**ತಿ ನಿರಾಹಾರಾ। **ಥಣ್ಡಿಲದುಕ್ಖಸೇಯ್ಯ**ನ್ತಿ ಭೂಮಿಯಂ ದುಕ್ಖಸೇಯ್ಯಂ ಸಯನ್ತಿ। **ಆಯಸಕ್ಯ**ನ್ತಿ ಗರಹಂ।

ಪತ್ತಖನ್ಧಾತಿ ಪತಿತಕ್ಖನ್ಧಾ। **ಕೂಟಹತಾವಾ**ತಿ ಗೀವಾಯ ಬದ್ಧೇನ ಕೂಟೇನ ಹತಾ ಗಾವೋ ವಿಯ, ಯಥಾ ತಾ ತಿಣಂ ಅಖಾದನ್ತಿಯೋ ಪಾನೀಯಂ ಅಪಿವನ್ತಿಯೋ ಸಯನ್ತಿ, ತಥಾ ಸಯನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಘೋರವಿಸಮಿವಾ**ತಿ ಘೋರವಿಸಂ ವಿಯ। **ವಿಸಸಮಾನ**ನ್ತಿ ವಿಸಸದಿಸಂ। **ಅನ್ಧಕವೇಣ್ಡಪುತ್ತಾ**ತಿ ದಸ ಭಾತಿಕರಾಜಾನೋ। **ಉಪಕ್ಕಮು**ನ್ತಿ ಪಹರಿಂಸು। **ಪುಬ್ಬದೇವಾ**ತಿ ಅಸುರಾ। **ತಿದಿವಾ**ತಿ ತಾವತಿಂಸದೇವಲೋಕಾ। **ಸಸ್ಸತಿಯಾ**ತಿ ಸಸ್ಸತಾ, ದೀಘಾಯುಕಭಾವೇನ ನಿಚ್ಚಸಮ್ಮತಾ ದೇವಲೋಕಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಮಾಯಾ**ತಿ ಸದ್ಧಿಂ ಅಸುರಮಾಯಾಹಿ। **ಜಾನ**ನ್ತಿ ಏವಂ "ನಿರತ್ಥಕಂ ಏತ"ನ್ತಿ ಜಾನನ್ತೋ ತುಮ್ಹಾದಿಸೋ ಪಣ್ಡಿತೋ ಪುರಿಸೋ ಕಥಂ ಪಿವೇಯ್ಯ । **ಕುಮ್ಭಗತಾ ಮಯಾ**ತಿ ಕುಮ್ಭಗತಂ ಮಯಾ, ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ। **ಅಕ್ಖಾತರೂಪ**ನ್ತಿ ಸಭಾವತೋ ಅಕ್ಖಾತಂ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ಸುರಾಯ ಆದೀನವಂ ಞತ್ವಾ ತುಟ್ಠೋ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಥುತಿಂ ಕರೋನ್ತೋ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೬೦. "ನ ಮೇ ಪಿತಾ ವಾ ಅಥವಾಪಿ ಮಾತಾ, ಏತಾದಿಸಾ ಯಾದಿಸಕೋ ತುವಂಸಿ।
ಹಿತಾನುಕಮ್ಪೀ ಪರಮತ್ಥಕಾಮೋ, ಸೋಹಂ ಕರಿಸ್ಸಂ ವಚನಂ ತವಜ್ಜ॥

೬೧. "ದದಾಮಿ ತೇ ಗಾಮವರಾನಿ ಪಞ್ಚ, ದಾಸೀಸತಂ ಸತ್ತ ಗವಂಸತಾನಿ।
ಆಜಞ್ಞಯುತ್ತೇ ಚ ರಥೇ ದಸ ಇಮೇ, ಆಚರಿಯೋ ಹೋಸಿ ಮಮತ್ಥಕಾಮೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಗಾಮವರಾನೀ**ತಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಆಚರಿಯಸ್ಸ ನಾಮ ಆಚರಿಯಭಾಗೋ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ, ಸಂವಚ್ಛರೇ ಸಂವಚ್ಛರೇ ಸತಸಹಸ್ಸುಟ್ಠಾನಕೇ ತುಯ್ಹಂ ಪಞ್ಚ ಗಾಮೇ ದದಾಮೀತಿ ವದತಿ। **ದಸ ಇಮೇ**ತಿ ಇಮೇ ದಸ ಪುರತೋ ಠಿತೇ ಕಞ್ಚನವಿಚಿತ್ತೇ ರಥೇ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಏವಮಾಹ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸಕ್ಕೋ ದೇವತ್ತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ಜಾನಾಪೇನ್ತೋ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೬೨. "ತವೇವ ದಾಸೀಸತಮತ್ಥು ರಾಜ, ಗಾಮಾ ಚ ಗಾವೋ ಚ ತವೇವ ಹೋನ್ತು।
ಆಜಞ್ಞಯುತ್ತಾ ಚ ರಥಾ ತವೇವ, ಸಕ್ಕೋಹಮಸ್ಮೀ ತಿದಸಾನಮಿನ್ದೋ॥

೬೩. "ಮಂಸೋದನಂ ಸಪ್ಪಿಪಾಯಾಸಂ ಭುಞ್ಜ, ಖಾದಸ್ಸು ಚ ತ್ವಂ ಮಧುಮಾಸಪೂವೇ।
ಏವಂ ತುವಂ ಧಮ್ಮರತೋ ಜನಿನ್ದ, ಅನಿನ್ದಿತೋ ಸಗ್ಗಮುಪೇಹಿ ಠಾನ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಏವಂ ತುವಂ ಧಮ್ಮರತೋ**ತಿ ಏವಂ ತ್ವಂ ನಾನಗ್ಗರಸಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜನ್ತೋ ಸುರಾಪಾನಾ ವಿರತೋ ತೀಣಿ ದುಚ್ಚರಿತಾನಿ ಪಹಾಯ ತಿವಿಧಸುಚರಿತಧಮ್ಮರತೋ ಹುತ್ವಾ ಕೇನಚಿ ಅನಿನ್ದಿತೋ ಸಗ್ಗಟ್ಠಾನಂ ಉಪೇಹೀತಿ।

ಇತಿ ಸಕ್ಕೋ ತಸ್ಸ ಓವಾದಂ ದತ್ವಾ ಸಕಟ್ಠಾನಮೇವ ಗತೋ। ಸೋಪಿ ಸುರಂ ಅಪಿವಿತ್ವಾ ಸುರಾಭಾಜನಾನಿ ಭಿನ್ದಾಪೇತ್ವಾ ಸೀಲಂ ಸಮಾದಾಯ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಸಗ್ಗಪರಾಯಣೋ ಅಹೋಸಿ। ಜಮ್ಬುದೀಪೇಪಿ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಸುರಾಪಾನಂ ವೇಪುಲ್ಲಪ್ಪತ್ತಂ ಜಾತಂ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಸಕ್ಕೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಕುಮ್ಭಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದುತಿಯಾ।

[೫೧೩] ೩. ಜಯದ್ದಿಸಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಚಿರಸ್ಸಂ ವತ ಮೇತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಮಾತುಪೋಸಕಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನವತ್ಥು **ಸಾಮಜಾತಕ**ಸದಿಸಂ (ಜಾ॰ ೨.೨೨.೨೯೬ ಆದಯೋ)। ತದಾ ಪನ ಸತ್ಥಾ "ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾ ಕಞ್ಚನಮಾಲಂ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಂ ಪಹಾಯ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಪೋಸೇಸು"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಕಪಿಲರಟ್ಠೇ ಉತ್ತರಪಞ್ಚಾಲನಗರೇ ಪಞ್ಚಾಲೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸ ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀ ಗಬ್ಭಂ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ। ತಸ್ಸಾ ಪುರಿಮಭವೇ ಏಕಾ ಸಪತ್ತಿಕಾ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ "ತುಯ್ಹಂ ಜಾತಂ ಜಾತಂ ಪಜಂ ಖಾದಿತುಂ ಸಮತ್ಥಾ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಯಕ್ಖಿನೀ ಅಹೋಸಿ। ಸಾ ತದಾ ಓಕಾಸಂ ಲಭಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಪಸ್ಸನ್ತಿಯಾವ ತಂ ಅಲ್ಲಮಂಸಪೇಸಿವಣ್ಣಂ ಕುಮಾರಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮುರುಮುರಾಯನ್ತೀ ಖಾದಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ದುತಿಯವಾರೇಪಿ ತಥೇವ ಅಕಾಸಿ। ತತಿಯವಾರೇ ಪನ ತಸ್ಸಾ ಪಸೂತಿಘರಂ ಪವಿಟ್ಠಕಾಲೇ ಗೇಹಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಗಾಳ್ಹಂ ಆರಕ್ಖಂ ಅಕಂಸು। ವಿಜಾತದಿವಸೇ ಯಕ್ಖಿನೀ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪುನ ದಾರಕಂ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ। ದೇವೀ "ಯಕ್ಖಿನೀ"ತಿ ಮಹಾಸದ್ದಮಕಾಸಿ। ಆವುಧಹತ್ಥಾ ಪುರಿಸಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ದೇವಿಯಾ ದಿನ್ನಸಞ್ಞಾಯ ಯಕ್ಖಿನಿಂ ಅನುಬನ್ಧಿಂಸು। ಸಾ ಖಾದಿತುಂ ಓಕಾಸಂ ಅಲಭನ್ತೀ ತತೋ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಉದಕನಿದ್ಧಮನಂ ಪಾವಿಸಿ। ದಾರಕೋ ಮಾತುಸಞ್ಞಾಯ ತಸ್ಸಾ ಥನಂ ಮುಖೇನ ಗಣ್ಹಿ। ಸಾ ಪುತ್ತಸಿನೇಹಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ತತೋ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಸುಸಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದಾರಕಂ ಪಾಸಾಣಲೇಣೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಟಿಜಗ್ಗಿ। ಅಥಸ್ಸ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ವಡ್ಢಮಾನಸ್ಸ ಮನುಸ್ಸಮಂಸಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಉಭೋಪಿ ಮನುಸ್ಸಮಂಸಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ವಸಿಂಸು। ದಾರಕೋ ಅತ್ತನೋ ಮನುಸ್ಸಭಾವಂ ನ ಜಾನಾತಿ "ಯಕ್ಖಿನಿಪುತ್ತೋಸ್ಮೀ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ। ಸೋ ಅತ್ತಭಾವಂ ಜಹಿತ್ವಾ ಅನ್ತರಧಾಯಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸಾ ಅನ್ತರಧಾನತ್ಥಾಯ ಏಕಂ ಮೂಲಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ಮೂಲಾನುಭಾವೇನ ಅನ್ತರಧಾಯಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಮಂಸಂ ಖಾದನ್ತೋ ವಿಚರತಿ। ಯಕ್ಖಿನೀ ವೇಸ್ಸವಣಸ್ಸ ಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚತ್ಥಾಯ ಗತಾ ತತ್ಥೇವ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ದೇವೀಪಿ ಚತುತ್ಥವಾರೇ ಅಞ್ಞಂ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ। ಸೋ ಯಕ್ಖಿನಿಯಾ ಮುತ್ತತ್ತಾ ಅರೋಗೋ ಅಹೋಸಿ। ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತಂ ಯಕ್ಖಿನಿಂ ಜಿನಿತ್ವಾ ಜಾತತ್ತಾ "ಜಯದ್ದಿಸಕುಮಾರೋ"ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। ಸೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪೇಸು ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪತ್ವಾ ಛತ್ತಂ ಉಸ್ಸಾಪೇತ್ವಾ ರಜ್ಜಮನುಸಾಸಿ।

ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, "ಅಲೀನಸತ್ತುಕುಮಾರೋ"ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ಸೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಉಗ್ಗಹಿತಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪೋ ಉಪರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ। ಸೋಪಿ ಯಕ್ಖಿನಿಪುತ್ತೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಪಮಾದೇನ ತಂ ಮೂಲಂ ನಾಸೇತ್ವಾ ಅನ್ತರಧಾಯಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ದಿಸ್ಸಮಾನರೂಪೋವ ಸುಸಾನೇ ಮನುಸ್ಸಮಂಸಂ ಖಾದಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಭೀತಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಉಪಕ್ಕೋಸಿಂಸು "ದೇವ ಏಕೋ ಯಕ್ಖೋ ದಿಸ್ಸಮಾನರೂಪೋ ಸುಸಾನೇ ಮನುಸ್ಸಮಂಸಂ ಖಾದತಿ, ಸೋ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ನಗರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇ ಮಾರೇತ್ವಾ ಖಾದಿಸ್ಸತಿ, ತಂ ಗಾಹಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ರಾಜಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ "ಗಣ್ಹಥ ನ"ನ್ತಿ ಆಣಾಪೇಸಿ। ಬಲಕಾಯೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಸುಸಾನಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಯಕ್ಖಿನಿಪುತ್ತೋ ನಗ್ಗೋ ಉಬ್ಬಿಗ್ಗರೂಪೋ ಮರಣಭಯಭೀತೋ ವಿರವನ್ತೋ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಅನ್ತರಂ ಪಕ್ಖನ್ದಿ। ಮನುಸ್ಸಾ "ಯಕ್ಖೋ"ತಿ ಮರಣಭಯಭೀತಾ ದ್ವಿಧಾ ಭಿಜ್ಜಿಂಸು। ಸೋಪಿ ತತೋ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪಾವಿಸಿ, ನ ಪುನ ಮನುಸ್ಸಪಥಂ ಆಗಚ್ಛಿ। ಸೋ ಏಕಂ ಮಹಾವತ್ತನಿಅಟವಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಗ್ಗಪಟಿಪನ್ನೇಸು ಮನುಸ್ಸೇಸು ಏಕೇಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಮಾರೇತ್ವಾ ಖಾದನ್ತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ನಿಗ್ರೋಧಮೂಲೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ।

ಅಥೇಕೋ ಸತ್ಥವಾಹಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಟವಿಪಾಲಾನಂ ಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ ಪಞ್ಚಹಿ ಸಕಟಸತೇಹಿ ತಂ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ। ಮನುಸ್ಸಯಕ್ಖೋ ವಿರವನ್ತೋ ಪಕ್ಖನ್ದಿ, ಭೀತಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಉರೇನ ನಿಪಜ್ಜಿಂಸು। ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಲಾಯನ್ತೋ ಖಾಣುನಾ ಪಾದೇ ವಿದ್ಧೋ ಅಟವಿಪಾಲೇಸು ಅನುಬನ್ಧನ್ತೇಸು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಪಜ್ಜಿ। ತಸ್ಸ ತತ್ಥ ನಿಪನ್ನಸ್ಸ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಜಯದ್ದಿಸರಾಜಾ ಮಿಗವಧಂ ಆಣಾಪೇತ್ವಾ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। ತಂ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖನ್ತಮತ್ತಮೇವ ತಕ್ಕಸಿಲವಾಸೀ ನನ್ದೋ ನಾಮ ಮಾತುಪೋಸಕಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಚತಸ್ಸೋ ಸತಾರಹಗಾಥಾಯೋ ಆದಾಯ ಆಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಅದ್ದಸ। ರಾಜಾ "ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಸುಣಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಸ್ಸ ನಿವಾಸಗೇಹಂ ದಾಪೇತ್ವಾ ಮಿಗವಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಯಸ್ಸ ಪಸ್ಸೇನ ಮಿಗೋ ಪಲಾಯತಿ, ತಸ್ಸೇವ ಗೀವಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಥೇಕೋ ಪಸದಮಿಗೋ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಅಭಿಮುಖೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಲಾಯಿ। ಅಮಚ್ಚಾ ಪರಿಹಾಸಂ ಕರಿಂಸು। ರಾಜಾ ಖಗ್ಗಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಂ ಅನುಬನ್ಧಿತ್ವಾ ತಿಯೋಜನಮತ್ಥಕೇ ಪತ್ವಾ ಖಗ್ಗೇನ ಪಹರಿತ್ವಾ ದ್ವೇ ಖಣ್ಡಾನಿ ಕರಿತ್ವಾ ಕಾಜೇನಾದಾಯ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಮನುಸ್ಸಯಕ್ಖಸ್ಸ ನಿಪನ್ನಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ವಾ ದಬ್ಬತಿಣೇಸು ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಥೋಕಂ ವಿಸ್ಸಮಿತ್ವಾ ಗನ್ತುಂ ಆರಭಿ। ಅಥ ನಂ ಸೋ ಉಟ್ಠಾಯ "ತಿಟ್ಠ ಕುಹಿಂ ಗಚ್ಛಸಿ, ಭಕ್ಖೋಸಿ ಮೇ"ತಿ ಹತ್ಥೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೪. "ಚಿರಸ್ಸಂ ವತ ಮೇ ಉದಪಾದಿ ಅಜ್ಜ, ಭಕ್ಖೋ ಮಹಾ ಸತ್ತಮಿಭತ್ತಕಾಲೇ।
ಕುತೋಸಿ ಕೋವಾಸಿ ತದಿಙ್ಘ ಬ್ರೂಹಿ, ಆಚಿಕ್ಖ ಜಾತಿಂ ವಿದಿತೋ ಯಥಾಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಭಕ್ಖೋ ಮಹಾ**ತಿ ಮಹಾಭಕ್ಖೋ। **ಸತ್ತಮಿಭತ್ತಕಾಲೇ**ತಿ ಪಾಟಿಪದತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನಿರಾಹಾರಸ್ಸ ಸತ್ತಮಿಯಂ ಭತ್ತಕಾಲೇ। **ಕುತೋಸೀ**ತಿ ಕುತೋ ಆಗತೋಸೀತಿ।

ರಾಜಾ ಯಕ್ಖಂ ದಿಸ್ವಾ ಭೀತೋ ಊರುತ್ಥಮ್ಭಂ ಪತ್ವಾ ಪಲಾಯಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ಸತಿಂ ಪನ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೫. "ಪಞ್ಚಾಲರಾಜಾ ಮಿಗವಂ ಪವಿಟ್ಠೋ, ಜಯದ್ದಿಸೋ ನಾಮ ಯದಿಸ್ಸುತೋ ತೇ।
ಚರಾಮಿ ಕಚ್ಛಾನಿ ವನಾನಿ ಚಾಹಂ, ಪಸದಂ ಇಮಂ ಖಾದ ಮಮಜ್ಜ ಮುಞ್ಚಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಿಗವಂ ಪವಿಟ್ಠೋ**ತಿ ಮಿಗವಧಾಯ ರಟ್ಠಾ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ। **ಕಚ್ಛಾನೀ**ತಿ ಪಬ್ಬತಪಸ್ಸಾನಿ। **ಪಸದ**ನ್ತಿ ಪಸದಮಿಗಂ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಯಕ್ಖೋ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೬. "ಸೇನೇವ ತ್ವಂ ಪಣಸಿ ಸಸ್ಸಮಾನೋ, ಮಮೇಸ ಭಕ್ಖೋ ಪಸದೋ ಯಂ ವದೇಸಿ।
ತಂ ಖಾದಿಯಾನ ಪಸದಂ ಜಿಘಞ್ಞಂ, ಖಾದಿಸ್ಸಂ ಪಚ್ಛಾ ನ ವಿಲಾಪಕಾಲೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸೇನೇವಾ**ತಿ ಮಮ ಸನ್ತಕೇನೇವ। **ಪಣಸೀ**ತಿ ವೋಹರಸಿ ಅತ್ತಾನಂ ವಿಕ್ಕಿಣಾಸಿ। **ಸಸ್ಸಮಾನೋ**ತಿ ವಿಹಿಂಸಯಮಾನೋ। **ತಂ ಖಾದಿಯಾನಾ**ತಿ ತಂ ಪಠಮಂ ಖಾದಿತ್ವಾ। **ಜಿಘಞ್ಞ**ನ್ತಿ ಘಸಿತುಕಾಮೋ। **ಖಾದಿಸ್ಸ**ನ್ತಿ ಏತಂ ಪಚ್ಛಾ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮಿ। **ನ ವಿಲಾಪಕಾಲೋ**ತಿ ಮಾ ವಿಲಪಿ। ನಾಯಂ ವಿಲಾಪಕಾಲೋತಿ ವದತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ನನ್ದಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಸರಿತ್ವಾ ಚತುತ್ಥಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೭. "ನ ಚತ್ಥಿ ಮೋಕ್ಖೋ ಮಮ ನಿಕ್ಕಯೇನ, ಗನ್ತ್ವಾನ ಪಚ್ಚಾಗಮನಾಯ ಪಣ್ಹೇ।
ತಂ ಸಙ್ಗರಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸಪ್ಪದಾಯ, ಸಚ್ಚಾನುರಕ್ಖೀ ಪುನರಾವಜಿಸ್ಸ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನ ಚತ್ಥೀತಿ** ನ ಚೇ ಮಯ್ಹಂ ನಿಕ್ಕಯೇನ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಅತ್ಥಿ। **ಗನ್ತ್ವಾನಾತಿ** ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಅಜ್ಜ ಇಮಂ ಮಿಗಮಂಸಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಮಮ ನಗರಂ ಗನ್ತ್ವಾ। **ಪಣ್ಹೇತಿ** ಪಗೇಯೇವ, ಸ್ವೇವ ಪಾತರಾಸಕಾಲೇ ಪಚ್ಚಾಗಮನತ್ಥಾಯ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಣ್ಹಾಹೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ತಂ ಸಙ್ಗರನ್ತಿ** ಮಯಾ "ಧನಂ ತೇ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಸಙ್ಗರೋ ಕತೋ, ತಂ ತಸ್ಸ ದತ್ವಾ ಇಮಂ ಮಯಾ ವುತ್ತಂ ಸಚ್ಚಂ ಅನುರಕ್ಖನ್ತೋ ಅಹಂ ಪುನ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಯಕ್ಖೋ ಪಞ್ಚಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೮. "ಕಿಂ ಕಮ್ಮಜಾತಂ ಅನುತಪ್ಪತೇ ತ್ವಂ, ಪತ್ತಂ ಸಮೀಪಂ ಮರಣಸ್ಸ ರಾಜ।
ಆಚಿಕ್ಖ ಮೇ ತಂ ಅಪಿ ಸಕ್ಕುಣೇಮು, ಅನುಜಾನಿತುಂ ಆಗಮನಾಯ ಪಣ್ಹೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ ಕಮ್ಮಮೇವ **ಕಮ್ಮಜಾತಂ**। **ಅನುತಪ್ಪತೇತಿ** ತಂ ಅನುತಪ್ಪತಿ। **ಪತ್ತನ್ತಿ** ಉಪಗತಂ। **ಅಪಿ ಸಕ್ಕುಣೇಮೂತಿ** ಅಪಿ ನಾಮ ತಂ ತವ ಸೋಕಕಾರಣಂ ಸುತ್ವಾ ಪಾತೋವ ಆಗಮನಾಯ ತಂ ಅನುಜಾನಿತುಂ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ರಾಜಾ ತಂ ಕಾರಣಂ ಕಥೇನ್ತೋ ಛಟ್ಠಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೯. "ಕತಾ ಮಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಧನಾಸಾ, ತಂ ಸಙ್ಗರಂ ಪಟಿಮುಕ್ಕಂ ನ ಮುತ್ತಂ।
ತಂ ಸಙ್ಗರಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸಪ್ಪದಾಯ, ಸಚ್ಚಾನುರಕ್ಖೀ ಪುನರಾವಜಿಸ್ಸ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪಟಿಮುಕ್ಕಂ ನ ಮುತ್ತನ್ತಿ** ಚತಸ್ಸೋ ಸತಾರಹಾ ಗಾಥಾ ಸುತ್ವಾ "ಧನಂ ತೇ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಟಿಞ್ಞಾಯ ಮಯಾ ಅತ್ತನಿ ಪಟಿಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಠಪಿತಂ, ನ ಪನ ತಂ ಮುತ್ತಂ ಧನಸ್ಸ ಅದಿನ್ನತ್ತಾ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಯಕ್ಖೋ ಸತ್ತಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೦. "ಯಾ ತೇ ಕತಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಧನಾಸಾ, ತಂ ಸಙ್ಗರಂ ಪಟಿಮುಕ್ಕಂ ನ ಮುತ್ತಂ।
ತಂ ಸಙ್ಗರಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸಪ್ಪದಾಯ, ಸಚ್ಚಾನುರಕ್ಖೀ ಪುನರಾವಜಸ್ಸೂ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪುನರಾವಜಸ್ಸೂತಿ** ಪುನ ಆಗಚ್ಛಸ್ಸು।

ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಸೋ ತೇನ ವಿಸ್ಸಟ್ಠೋ "ತ್ವಂ ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿ, ಅಹಂ ಪಾತೋವ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಮಗ್ಗನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಬಲಕಾಯಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಬಲಕಾಯಪರಿವುತೋ ನಗರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನನ್ದಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಮಹಾರಹೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ತಾ ಗಾಥಾ ಸುತ್ವಾ ಚತ್ತಾರಿ ಸಹಸ್ಸಾನಿ ದತ್ವಾ ಯಾನಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ "ಇಮಂ ತಕ್ಕಸಿಲಮೇವ ನೇಥಾ"ತಿ ಮನುಸ್ಸೇ ದತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ದುತಿಯದಿವಸೇ ಪಟಿಗನ್ತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ ಪುತ್ತಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ ಅನುಸಾಸಿ। ತಮತ್ಥಂ ದೀಪೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೭೧. "ಮುತ್ತೋಚ ಸೋ ಪೋರಿಸಾದಸ್ಸ ಹತ್ಥಾ, ಗನ್ತ್ವಾ ಸಕಂ ಮನ್ದಿರಂ ಕಾಮಕಾಮೀ।
ತಂ ಸಙ್ಗರಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸಪ್ಪದಾಯ, ಆಮನ್ತಯೀ ಪುತ್ತಮಲೀನಸತ್ತುಂ॥

೭೨. "ಅಜ್ಜೇವ ರಜ್ಜಂ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಯಸ್ಸು, ಧಮ್ಮಂ ಚರ ಸೇಸು ಪರೇಸು ಚಾಪಿ।
ಅಧಮ್ಮಕಾರೋ ಚ ತೇ ಮಾಹು ರಟ್ಠೇ, ಗಚ್ಛಾಮಹಂ ಪೋರಿಸಾದಸ್ಸ ಞತ್ತೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಲೀನಸತ್ತುನ್ತಿ** ಏವಂನಾಮಕಂ ಕುಮಾರಂ। ಪಾಳಿಯಂ ಪನ "ಅರಿನಸತ್ತು"ನ್ತಿ ಲಿಖಿತಂ। **ಅಜ್ಜೇವ ರಜ್ಜನ್ತಿ** ಪುತ್ತ ರಜ್ಜಂ ತೇ ದಮ್ಮಿ, ತ್ವಂ ಅಜ್ಜೇವ ಮುದ್ಧನಿ ಅಭಿಸೇಕಂ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಯಸ್ಸು। **ಇತ್ತೇತಿ** ಅಭ್ಯಾಸೇ, ಸನ್ತಿಕೇತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಕುಮಾರೋ ದಸಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೩. "ಕಿಂ ಕಮ್ಮ ಕುಬ್ಬಂ ತವ ದೇವ ಪಾವ, ನಾರಾಧಯೀ ತಂ ತದಿಚ್ಛಾಮಿ ಸೋತುಂ।
ಯಮಜ್ಜ ರಜ್ಜಮ್ಹಿ ಉದಸ್ಸಯೇ ತುವಂ, ರಜ್ಜಮ್ಪಿ ನಿಚ್ಛೇಯ್ಯಂ, ತಯಾ ವಿನಾಹ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕುಬ್ಬನ್ತಿ** ಕರೋನ್ತೋ। **ಯಮಜ್ಜಾತಿ** ಯೇನ ಅನಾರಾಧಕಮ್ಮೇನ ಅಜ್ಜ ಮಂ ರಜ್ಜಮ್ಹಿ ತ್ವಂ ಉದಸ್ಸಯೇ ಉಸ್ಸಾಪೇಸಿ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ, ತಂ ಮೇ ಆಚಿಕ್ಖ, ಅಹಞ್ಹಿ ತಯಾ ವಿನಾ ರಜ್ಜಮ್ಪಿ ನ ಇಚ್ಛಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ಅನನ್ತರಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೪. "ನ ಕಮ್ಮುನಾ ವಾ ವಚಸಾವ ತಾತ, ಅಪರಾಧಿತೋಹಂ ತುವಿಯಂ ಸರಾಮಿ।
ಸನ್ಧಿಞ್ಚ ಕತ್ವಾ ಪುರಿಸಾದಕೇನ, ಸಚ್ಚಾನುರಕ್ಖೀ ಪುನಾಹಂ ಗಮಿಸ್ಸ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಪರಾಧಿತೋತಿ** ಅಪರಾಧಂ ಇತೋ। **ತುವಿಯನ್ತಿ** ತವ ಸನ್ತಕಂ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ತಾತ, ಅಹಂ ಇತೋ ತವ ಕಮ್ಮತೋ ವಾ ತವ ವಚನತೋ ವಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಮಮ ಅಪ್ಪಿಯಂ ಅಪರಾಧಂ ನ ಸರಾಮೀತಿ। **ಸನ್ಧಿಞ್ಚ ಕತ್ವಾತಿ** ಮಂ ಪನ ಮಿಗವಂ ಗತಂ ಏಕೋ ಯಕ್ಖೋ "ಖಾದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗಣ್ಹಿ। ಅಥಾಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕತ್ವಾ "ಸ್ವೇ ತವ ಪಾತರಾಸಕಾಲೇ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತೇನ ಪುರಿಸಾದಕೇನ ಸನ್ಧಿಂ ಸಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಆಗತೋ, ತಸ್ಮಾ ತಂ ಸಚ್ಚಂ ಅನುರಕ್ಖನ್ತೋ ಪುನ ತತ್ಥ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ತ್ವಂ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಹೀತಿ ವದತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಕುಮಾರೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೫. "ಅಹಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ ಇಧೇವ ಹೋಹಿ, ನತ್ಥಿ ತತೋ ಜೀವತೋ ವಿಪ್ಪಮೋಕ್ಖೋ।
ಸಚೇ ತುವಂ ಗಚ್ಛಸಿಯೇವ ರಾಜ, ಅಹಮ್ಪಿ ಗಚ್ಛಾಮಿ ಉಭೋ ನ ಹೋಮಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಇಧೇವಾತಿ** ತ್ವಂ ಇಧೇವ ಹೋತಿ। **ತತೋತಿ** ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಾ ಜೀವನ್ತಸ್ಸ ಮೋಕ್ಖೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। **ಉಭೋತಿ** ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಉಭೋಪಿ ನ ಭವಿಸ್ಸಾಮ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೬. "ಅದ್ಧಾ ಹಿ ತಾತ ಸತಾನೇಸ ಧಮ್ಮೋ, ಮರಣಾ ಚ ಮೇ ದುಕ್ಖತರಂ ತದಸ್ಸ।
ಕಮ್ಮಾಸಪಾದೋ ತಂ ಯದಾ ಪಚಿತ್ವಾ, ಪಸಯ್ಹ ಖಾದೇ ಭಿದಾ ರುಕ್ಖಸೂಲೇ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - **ಅದ್ಧಾ** ಏಕಂಸೇನ ಏಸ, ತಾತ, **ಸತಾನಂ** ಪಣ್ಡಿತಾನಂ **ಧಮ್ಮೋ** ಸಭಾವೋ, ಯುತ್ತಂ ತ್ವಂ ವದಸಿ, ಅಪಿ ಚ ಖೋ ಪನ ಮಯ್ಹಂ ಮರಣತೋಪೇತಂ ದುಕ್ಖತರಂ ಅಸ್ಸ, ಯದಾ ತಂ ಸೋ ಕಮ್ಮಾಸಪಾದೋ। **ಭಿದಾ ರುಕ್ಖಸೂಲೇತಿ** ತಿಖಿಣರುಕ್ಖಸೂಲೇ ಭಿತ್ವಾ ಪಚಿತ್ವಾ ಪಸಯ್ಹ ಬಲಕ್ಕಾರೇನ ಖಾದೇಯ್ಯಾತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಕುಮಾರೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೭. “ಪಾಣೇನ ತೇ ಪಾಣಮಹಂ ನಿಮಿಸ್ಸಂ, ಮಾ ತ್ವಂ ಅಗಾ ಪೋರಿಸಾದಸ್ಸ ಇತ್ತೇ।
ಏವಞ್ಚ ತೇ ಪಾಣಮಹಂ ನಿಮಿಸ್ಸಂ, ತಸ್ಮಾ ಮತಂ ಜೀವಿತಸ್ಸ ವಣ್ಣೇಮೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನಿಮಿಸ್ಸನ್ತಿ** ಅಹಂ ಇಧೇವ ತವ ಪಾಣೇನ ಮಮ ಪಾಣಂ ಪರಿವತ್ತೇಸ್ಸಂ। **ತಸ್ಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ಏತಂ ಪಾಣಂ ತವ ಪಾಣೇನಾಹಂ ನಿಮಿಸ್ಸಂ, ತಸ್ಮಾ ತವ ಜೀವಿತಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಮಮ ಮರಣಂ ವಣ್ಣೇಮಿ ಮರಣಮೇವ ವರೇಮಿ, ಇಚ್ಛಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಬಲಂ ಜಾನನ್ತೋ “ಸಾಧು ತಾತ, ಗಚ್ಛಾಹೀ”ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ। ಸೋ ಮಾತಾಪಿತರೋ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಗರಮ್ಹಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಉಪಡ್ಢಗಾಥಮಾಹ -

“ತತೋ ಹವೇ ಧಿತಿಮಾ ರಾಜಪುತ್ತೋ, ವನ್ದಿತ್ವಾ ಮಾತು ಚ ಪಿತು ಚ ಪಾದೇ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪಾದೇತಿ** ಪಾದೇ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋಪಿ ಭಗಿನೀಪಿ ಭರಿಯಾಪಿ ಅಮಚ್ಚಪರಿಜನೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು। ಸೋ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಿತರಂ ಮಗ್ಗಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸುಟ್ಠು ವವತ್ಥಪೇತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತರೋ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಸೇಸಾನಂ ಓವಾದಂ ದತ್ವಾ ಅಚ್ಛಮ್ಭಿತೋ ಕೇಸರಸೀಹೋ ವಿಯ ಮಗ್ಗಂ ಆರುಯ್ಹ ಯಕ್ಖಾವಾಸಂ ಪಾಯಾಸಿ। ತಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಾತಾ ಸಕಭಾವೇನ ಸಣ್ಠಾತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೀ ಪಥವಿಯಂ ಪತಿ। ಪಿತಾ ಬಾಹಾ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಮಹನ್ತೇನ ಸದ್ದೇನ ಕನ್ದಿ। ತಮ್ಪಿ ಅತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ -

“ದುಖಿನಿಸ್ಸ ಮಾತಾ ನಿಪತಾ ಪಥಬ್ಯಾ, ಪಿತಾಸ್ಸ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಭುಜಾನಿ ಕನ್ದತೀ”ತಿ॥ -

ಉಪಡ್ಢಗಾಥಂ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪಿತರಾ ಪಯುತ್ತಂ ಆಸೀಸವಾದಂ ಅಭಿವಾದನವಾದಂ ಮಾತರಾ ಭಗಿನೀಭರಿಯಾಹಿ ಚ ಕತಂ ಸಚ್ಚಕಿರಿಯಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಅಪರಾಪಿ ಚತಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೭೯. “ತಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ತಾವ ಪಿತಾ ವಿದಿತ್ವಾ, ಪರಮ್ಮುಖೋ ವನ್ದತಿ ಪಞ್ಜಲೀಕೋ।
ಸೋಮೋ ಚ ರಾಜಾ ವರುಣೋ ಚ ರಾಜಾ, ಪಜಾಪತೀ ಚನ್ದಿಮಾ ಸೂರಿಯೋ ಚ।
ಏತೇಹಿ ಗುತ್ತೋ ಪುರಿಸಾದಕಮ್ಹಾ, ಅನುಞ್ಞಾತೋ ಸೋತ್ಥಿ ಪಚ್ಚೇಹಿ ತಾತ॥

೮೦. “ಯಂ ದಣ್ಡಕಿರಞ್ಞೋ ಗತಸ್ಸ ಮಾತಾ, ರಾಮಸ್ಸಕಾಸಿ ಸೋತ್ಥಾನಂ ಸುಗುತ್ತಾ।
ತಂ ತೇ ಅಹಂ ಸೋತ್ಥಾನಂ ಕರೋಮಿ, ಏತೇನ ಸಚ್ಚೇನ ಸರನ್ತು ದೇವಾ।
ಅನುಞ್ಞಾತೋ ಸೋತ್ಥಿ ಪಚ್ಚೇಹಿ ಪುತ್ತ॥

೮೧. “ಆವೀ ರಹೋ ವಾಪಿ ಮನೋಪದೋಸಂ, ನಾಹಂ ಸರೇ ಜಾತು ಮಲೀನಸತ್ತೇ।
ಏತೇನ ಸಚ್ಚೇನ ಸರನ್ತು ದೇವಾ, ಅನುಞ್ಞಾತೋ ಸೋತ್ಥಿ ಪಚ್ಚೇಹಿ ಭಾತಿಕ॥

೮೨. “ಯಸ್ಮಾ ಚ ಮೇ ಅನಧಿಮನೋಸಿ ಸಾಮಿ, ನ ಚಾಪಿ ಮೇ ಮನಸಾ ಅಪ್ಪಿಯೋಸಿ।
ಏತೇನ ಸಚ್ಚೇನ ಸರನ್ತು ದೇವಾ, ಅನುಞ್ಞಾತೋ ಸೋತ್ಥಿ ಪಚ್ಚೇಹಿ ಸಾಮೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪರಮ್ಮುಖೋತಿ** ಅಯಂ ಮೇ ಪುತ್ತೋ ಪರಮ್ಮುಖೋ ಮಾತಾಪಿತರೋ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛತಿ, ಇತಿ ಏತಂ ಪರಮ್ಮುಖಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ವಿದಿತ್ವಾ। **ಪಞ್ಜಲೀಕೋತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಸಿರಸಿ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ವನ್ದತಿ ದೇವತಾ ನಮಸ್ಸತಿ। **ಪುರಿಸಾದಕಮ್ಹಾತಿ** ಪುರಿಸಾದಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಾ ತೇನ ಅನುಞ್ಞಾತೋ ಸೋತ್ಥಿನಾ ಪಚ್ಚೇಹಿ।

ರಾಮಸ್ಸಕಾಸೀತಿ ರಾಮಸ್ಸ ಅಕಾಸಿ। ಏಕೋ ಕಿರ ಬಾರಾಣಸಿವಾಸೀ ರಾಮೋ ನಾಮ ಮಾತುಪೋಸಕೋ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಪಟಿಜಗ್ಗನ್ತೋ ವೋಹಾರತ್ಥಾಯ ಗತೋ ದಣ್ಡಕಿರಞ್ಞೋ ವಿಜಿತೇ ಕುಮ್ಭವತೀನಗರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನವವಿಧೇನ ವಸ್ಸೇನ ಸಕಲರಟ್ಠೇ ವಿನಾಸಿಯಮಾನೇ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಗುಣಂ ಸರಿ। ಅಥ ನಂ ಮಾತುಪಟ್ಠಾನಕಮ್ಮಸ್ಸ ಫಲೇನ ದೇವತಾ ಸೋತ್ಥಿನಾ ಆನಯಿತ್ವಾ ಮಾತು ಅದಂಸು। ತಂ ಕಾರಣಂ ಸುತವಸೇನಾಹರಿತ್ವಾ ಏವಮಾಹ। **ಸೋತ್ಥಾನ**ನ್ತಿ ಸೋತ್ಥಿಭಾವಂ। ತಂ ಪನ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ದೇವತಾ ಕರಿಂಸು, ಮಾತುಪಟ್ಠಾನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ನಿಬ್ಬತ್ತತ್ತಾ ಪನ ಮಾತಾ ಅಕಾಸೀತಿ ವುತ್ತಂ। **ತಂ ತೇ ಅಹ**ನ್ತಿ ಅಹಮ್ಪಿ ತೇ ತಮೇವ ಸೋತ್ಥಾನಂ ಕರೋಮಿ, ಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತಥೇವ ತವ ಸೋತ್ಥಿಭಾವೋ ಹೋತೂತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಥ ವಾ **ಕರೋಮೀ**ತಿ ಇಚ್ಛಾಮಿ। **ಏತೇನ ಸಚ್ಚೇನಾ**ತಿ ಸಚೇ ದೇವತಾಹಿ ತಸ್ಸ ಸೋತ್ಥಿನಾ ಆನೀತಭಾವೋ ಸಚ್ಚೋ, ಏತೇನ ಸಚ್ಚೇನ ಮಮಪಿ ಪುತ್ತಂ ಸರನ್ತು ದೇವಾ , ರಾಮಂ ವಿಯ ತಮ್ಪಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ಮಮ ದಸ್ಸನ್ತೂತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅನುಞ್ಞಾತೋ**ತಿ ಪೋರಿಸಾದೇನ "ಗಚ್ಛಾ"ತಿ ಅನುಞ್ಞಾತೋ ದೇವತಾನಂ ಆನುಭಾವೇನ ಸೋತ್ಥಿ ಪಟಿಆಗಚ್ಛ ಪುತ್ತಾತಿ ವದತಿ।

ಜಾತು ಮಲೀನಸತ್ತೇತಿ ಜಾತು ಏಕಂಸೇನ ಅಲೀನಸತ್ತೇ ಮಮ ಭಾತಿಕೇ ಅಹಂ ಸಮ್ಮುಖಾ ವಾ ಪರಮ್ಮುಖಾ ವಾ ಮನೋಪದೋಸಂ ನ ಸರಾಮಿ, ನ ಮಯಾ ತಮ್ಹಿ ಮನೋಪದೋಸೋ ಕತಪುಬ್ಬೋತಿ ಏವಮಸ್ಸ ಕನಿಟ್ಠಾ ಸಚ್ಚಮಕಾಸಿ। **ಯಸ್ಮಾ ಚ ಮೇ ಅನಧಿಮನೋಸಿ** , **ಸಾಮೀ**ತಿ ಮಮ, ಸಾಮಿ ಅಲೀನಸತ್ತು ಯಸ್ಮಾ ತ್ವಂ ಅನಧಿಮನೋಸಿ, ಮಂ ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಮನೇನ ನ ಪತ್ಥೇಸಿ। **ನ ಚಾಪಿ ಮೇ ಮನಸಾ ಅಪ್ಪಿಯೋಸೀ**ತಿ ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ಚ ಮನಸಾ ತ್ವಂ ಅಪ್ಪಿಯೋ ನ ಹೋಸಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪಿಯಸಂವಾಸಾವ ಮಯನ್ತಿ ಏವಮಸ್ಸ ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀ ಸಚ್ಚಮಕಾಸಿ।

ಕುಮಾರೋಪಿ ಪಿತರಾ ಅಕ್ಖಾತನಯೇನ ರಕ್ಖಾವಾಸಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ। ಯಕ್ಖೋಪಿ "ಖತ್ತಿಯಾ ನಾಮ ಬಹುಮಾಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಕೋ ಜಾನಾತಿ, ಕಿಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ರುಕ್ಖಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆಗಮನಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ। ಸೋ ಕುಮಾರಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಪಿತರಂ ನಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಪುತ್ತೋ ಆಗತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ನತ್ಥಿ ಮೇ ಭಯ"ನ್ತಿ ಓತರಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ। ಸೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪುರತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ಯಕ್ಖೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೮೩. "ಬ್ರಹಾ ಉಜೂ ಚಾರುಮುಖೋ ಕುತೋಸಿ, ನ ಮಂ ಪಜಾನಾಸಿ ವನೇ ವಸನ್ತಂ।
ಲುದ್ದಂ ಮಂ ಞತ್ವಾ 'ಪುರಿಸಾದಕೋ'ಸಿ, ಕೋ ಸೋತ್ಥಿಮಾಜಾನಮಿಧಾವಜೇಯ್ಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕೋ ಸೋತ್ಥಿಮಾಜಾನಮಿಧಾವಜೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಕುಮಾರ ಕೋ ನಾಮ ಪುರಿಸೋ ಅತ್ತನೋ ಸೋತ್ಥಿಭಾವಂ ಜಾನನ್ತೋ ಇಚ್ಛನ್ತೋ ಇಧಾಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ತ್ವಂ ಅಜಾನನ್ತೋ ಆಗತೋ ಮಞ್ಞೇತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಕುಮಾರೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೮೪. "ಜಾನಾಮಿ ಲುದ್ದ ಪುರಿಸಾದಕೋ ತ್ವಂ, ನ ತಂ ನ ಜಾನಾಮಿ ವನೇ ವಸನ್ತಂ।
ಅಹಞ್ಚ ಪುತ್ತೋಸ್ಮಿ ಜಯದ್ದಿಸಸ್ಸ, ಮಮಜ್ಜ ಖಾದ ಪಿತುನೋ ಪಮೋಕ್ಖಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪಮೋಕ್ಖಾ**ತಿ ಪಮೋಕ್ಖಹೇತು ಅಹಂ ಪಿತು ಜೀವಿತಂ ದತ್ವಾ ಇಧಾಗತೋ, ತಸ್ಮಾ ತಂ ಮುಞ್ಚ, ಮಂ ಖಾದಾಹೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತತೋ ಯಕ್ಖೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೮೫. "ಜಾನಾಮಿ ಪುತ್ತೋತಿ ಜಯದ್ದಿಸಸ್ಸ, ತಥಾ ಹಿ ವೋ ಮುಖವಣ್ಣೋ ಉಭಿನ್ನಂ।
ಸುದುಕ್ಕರಞ್ಞೇವ ಕತಂ ತವೇದಂ, ಯೋ ಮತ್ತುಮಿಚ್ಛೇ ಪಿತುನೋ ಪಮೋಕ್ಖಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತಥಾ ಹಿ ವೋ**ತಿ ತಾದಿಸೋ ವೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ। ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಸದಿಸೋವ ಮುಖವಣ್ಣೋ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕತಂ ತವೇದ**ನ್ತಿ ಇದಂ ತವ ಕಮ್ಮಂ ಸುದುಕ್ಕರಂ।

ತತೋ ಕುಮಾರೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೮೬. "ನ ದುಕ್ಕರಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಮಹೇತ್ಥ ಮಞ್ಞೇ, ಯೋ ಮತ್ತುಮಿಚ್ಛೇ ಪಿತುನೋ ಪಮೋಕ್ಖಾ।
ಮಾತು ಚ ಹೇತು ಪರಲೋಕ ಗನ್ತ್ವಾ, ಸುಖೇನ ಸಗ್ಗೇನ ಚ ಸಮ್ಪಯುತ್ತೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಿಞ್ಚಿ ಮಹೇತ್ಥ ಮಞ್ಞೇ**ತಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಹಂ ಏತ್ಥ ನ ಮಞ್ಞಾಮಿ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಯಕ್ಖ ಯೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಪಿತು ವಾ ಪಮೋಕ್ಖತ್ಥಾಯ ಮಾತು ವಾ ಹೇತು ಪರಲೋಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸುಖೇನ ಸಗ್ಗೇ ನಿಬ್ಬತ್ತನಕಸುಖೇನ ಸಮ್ಪಯುತ್ತೋ ಭವಿತುಂ **ಮತ್ತುಮಿಚ್ಛೇ** ಮರಿತುಂ ಇಚ್ಛತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅಹಂ ಏತ್ಥ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಜೀವಿತಪರಿಚ್ಚಾಗೇ ಕಿಞ್ಚಿ ದುಕ್ಕರಂ ನ ಮಞ್ಞಾಮೀತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಯಕ್ಖೋ "ಕುಮಾರ, ಮರಣಸ್ಸ ಅಭಯಾನಕಸತ್ತೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ತ್ವಂ ಕಸ್ಮಾ ನ ಭಾಯಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ಕಥೇನ್ತೋ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೮೭. "ಅಹಞ್ಚ ಖೋ ಅತ್ತನೋ ಪಾಪಕಿರಿಯಂ, ಆವೀ ರಹೋ ವಾಪಿ ಸರೇ ನ ಜಾತು।
ಸಙ್ಖಾತಜಾತೀಮರಣೋಹಮಸ್ಮಿ, ಯಥೇವ ಮೇ ಇಧ ತಥಾ ಪರತ್ಥ॥

೮೮. "ಖಾದಜ್ಜ ಮಂ ದಾನಿ ಮಹಾನುಭಾವ, ಕರಸ್ಸು ಕಿಚ್ಚಾನಿ ಇಮಂ ಸರೀರಂ।
ರುಕ್ಖಸ್ಸ ವಾ ತೇ ಪಪತಾಮಿ ಅಗ್ಗಾ, ಛಾದಯಮಾನೋ ಮಯ್ಹಂ ತ್ವಮದೇಸಿ ಮಂಸ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸರೇ ನ ಜಾತೂ**ತಿ ಏಕಂಸೇನೇವ ನ ಸರಾಮಿ। **ಸಙ್ಖಾತಜಾತೀಮರಣೋಹಮಸ್ಮೀ**ತಿ ಅಹಂ ಞಾಣೇನ ಸುಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಜಾತಿಮರಣೋ, ಜಾತಸತ್ತೋ ಅಮರಣಧಮ್ಮೋ ನಾಮ ನತ್ಥೀತಿ ಜಾನಾಮಿ। **ಯಥೇವ ಮೇ ಇಧಾ**ತಿ ಯಥೇವ ಮಮ ಇಧ , ತಥಾ ಪರಲೋಕೇ, ಯಥಾ ಚ ಪರಲೋಕೇ, ತಥಾ ಇಧಾಪಿ ಮರಣತೋ ಮುತ್ತಿ ನಾಮ ನತ್ಥೀತಿ ಇದಮ್ಪಿ ಮಮ ಞಾಣೇನ ಸುಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಂ। **ಕರಸ್ಸು ಕಿಚ್ಚಾನೀ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಸರೀರೇನ ಕತ್ತಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ ಕರ, ಇಮಂ ತೇ ಮಯಾ ನಿಸ್ಸಟ್ಠಂ ಸರೀರಂ। **ಛಾದಯಮಾನೋ ಮಯ್ಹಂ ತ್ವಮದೇಸಿ ಮಂಸ**ನ್ತಿ ಮಯಿ ರುಕ್ಖಗ್ಗಾ ಪತಿತ್ವಾ ಮತೇ ಮಮ ಸರೀರತೋ ತ್ವಂ ಛಾದಯಮಾನೋ ರೋಚಯಮಾನೋ ಯಂ ಯಂ ಇಚ್ಛಸಿ, ತಂ ತಂ ಮಂಸಂ ಅದೇಸಿ, ಖಾದೇಯ್ಯಾಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಯಕ್ಖೋ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಭೀತೋ ಹುತ್ವಾ "ನ ಸಕ್ಕಾ ಇಮಸ್ಸ ಮಂಸಂ ಖಾದಿತುಂ, ಉಪಾಯೇನ ನಂ ಪಲಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೮೯. "ಇದಞ್ಚ ತೇ ರುಚ್ಚತಿ ರಾಜಪುತ್ತ, ಚಜೇಸಿ ಪಾಣಂ ಪಿತುನೋ ಪಮೋಕ್ಖಾ।
ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಸೋ ತ್ವಂ ತರಮಾನರೂಪೋ, ಸಮ್ಭಞ್ಜ ಕಟ್ಠಾನಿ ಜಲೇಹಿ ಅಗ್ಗಿ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಜಲೇಹೀ**ತಿ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸಾರದಾರೂನಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಜಾಲೇತ್ವಾ ನಿದ್ಧೂಮೇ ಅಙ್ಗಾರೇ ಕರ, ತತ್ಥ ತೇ ಮಂಸಂ ಪಚಿತ್ವಾ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ದೀಪೇತಿ।

ಸೋ ತಥಾ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತಂ ಕಾರಣಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಇತರಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೦. "ತತೋ ಹವೇ ಧಿತಿಮಾ ರಾಜಪುತ್ತೋ, ದಾರುಂ ಸಮಾಹರಿತ್ವಾ ಮಹನ್ತಮಗ್ಗಿಂ।
ಸನ್ತೀಪಯಿತ್ವಾ ಪಟಿವೇದಯಿತ್ಥ, ಆದೀಪಿತೋ ದಾನಿ ಮಹಾಯಮಗ್ಗೀ"ತಿ॥

ಯಕ್ಖೋ ಅಗ್ಗಿಂ ಕತ್ವಾ ಆಗತಂ ಕುಮಾರಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಅಯಂ ಪುರಿಸಸೀಹೋ, ಮರಣಾಪಿಸ್ಸ ಭಯಂ ನತ್ಥಿ, ಮಯಾ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಏವಂ ನಿಬ್ಭಯೋ ನಾಮ ನ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋ"ತಿ ಲೋಮಹಂಸಜಾತೋ ಕುಮಾರಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ। ಕುಮಾರೋ ತಸ್ಸ ಕಿರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೧. "ಖಾದಜ್ಜ ಮಂ ದಾನಿ ಪಸಯ್ಹಕಾರಿ, ಕಿಂ ಮಂ ಮುಹುಂ ಪೇಕ್ಖಸಿ ಹಟ್ಠಲೋಮೋ।
ತಥಾ ತಥಾ ತುಯ್ಹಮಹಂ ಕರೋಮಿ, ಯಥಾ ಯಥಾ ಮಂ ಛಾದಯಮಾನೋ ಅದೇಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮುಹು**ನ್ತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ। **ತಥಾ ತಥಾ ತುಯ್ಹಮಹ**ನ್ತಿ ಅಹಂ ತುಯ್ಹಂ ತಥಾ ತಥಾ ವಚನಂ ಕರೋಮಿ, ಇದಾನಿ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಯಥಾ ಯಥಾ ಮಂ ಛಾದಯಮಾನೋ ರೋಚಯಮಾನೋ ಅದೇಸಿ ಖಾದಿಸ್ಸಸಿ, ತಸ್ಮಾ ಖಾದಜ್ಜ ಮನ್ತಿ।

ಅಥಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಯಕ್ಖೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೨. "ಕೋ ತಾದಿಸಂ ಅರಹತಿ ಖಾದಿತಾಯೇ, ಧಮ್ಮೇ ಠಿತಂ ಸಚ್ಚವಾದಿಂ ವದಞ್ಞುಂ।
ಮುದ್ಧಾಪಿ ತಸ್ಸ ವಿಫಲೇಯ್ಯ ಸತ್ತಧಾ, ಯೋ ತಾದಿಸಂ ಸಚ್ಚವಾದಿಂ ಅದೇಯ್ಯಾ"ತಿ॥

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಕುಮಾರೋ "ಸಚೇ ಮಂ ನ ಖಾದಿತುಕಾಮೋಸಿ, ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ದಾರೂನಿ ಭಞ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಕಾರೇಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಪಲಾಯಿಸ್ಸತಿ ನು ಖೋ, ನೋತಿ ತವ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನತ್ಥಾಯಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ತ್ವಂ ಇದಾನಿ ಮಂ ಕಥಂ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಸಿ, ಯೋಹಂ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವರಞ್ಞೋ ಅತ್ತಾನಂ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಿತುಂ ನಾದಾಸಿ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಆಹ -

೬೩. "ಇದಞ್ಹಿ ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಮಞ್ಞಮಾನೋ, ಸಸೋ ಅವಾಸೇಸಿ ಸಕೇ ಸರೀರೇ।
ತೇನೇವ ಸೋ ಚನ್ದಿಮಾ ದೇವಪುತ್ತೋ, ಸಸತ್ಥುತೋ ಕಾಮದುಹಜ್ಜ ಯಕ್ಖಾ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಇದಞ್ಹಿ ಸೋ ಸಸಪಣ್ಡಿತೋ "ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಏಸೋ"ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಮಞ್ಞಮಾನೋ "ಅಜ್ಜ ಇಮಂ ಸರೀರಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಇಧೇವ ವಸಾ"ತಿ ಏವಂ ಸಕೇ ಸರೀರೇ ಅತ್ತನೋ ಸರೀರಂ ದಾತುಂ ಅವಾಸೇಸಿ, ವಸಾಪೇಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸರೀರಞ್ಚಸ್ಸ ಭಕ್ಖತ್ಥಾಯ ಅದಾಸಿ। ಸಕ್ಕೋ ಪಬ್ಬತರಸಂ ಪೀಳೇತ್ವಾ ಆದಾಯ ಚನ್ದಮಣ್ಡಲೇ ಸಸಲಕ್ಖಣಂ ಅಕಾಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತೇನೇವ ಸಸಲಕ್ಖಣೇನ ಸೋ ಚನ್ದಿಮಾ ದೇವಪುತ್ತೋ "ಸಸೀ ಸಸೀ"ತಿ ಏವಂ ಸಸತ್ಥುತೋ ಲೋಕಸ್ಸ ಕಾಮದುಹೋ ಪೇಮವಡ್ಢನೋ ಅಜ್ಜ ಯಕ್ಖ ವಿರೋಚತಿ। ಕಪ್ಪಟ್ಠಿಯಞ್ಹೇತಂ ಪಾಟಿಹಾರಿಯನ್ತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಯಕ್ಖೋ ಕುಮಾರಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೪. "ಚನ್ದೋ ಯಥಾ ರಾಹುಮುಖಾ ಪಮುತ್ತೋ, ವಿರೋಚತೇ ಪನ್ನರಸೇವ ಭಾಣುಮಾ।
ಏವಂ ತುವಂ ಪೋರಿಸಾದಾ ಪಮುತ್ತೋ, ವಿರೋಚ ಕಪ್ಪಿಲೇ ಮಹಾನುಭಾವ।
ಆಮೋದಯಂ ಪಿತರಂ ಮಾತರಞ್ಚ, ಸಬ್ಬೋ ಚ ತೇ ನನ್ದತು ಞಾತಿಪಕ್ಖೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಭಾಣುಮಾ**ತಿ ಸೂರಿಯೋ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಯಥಾ ಪನ್ನರಸೇ ರಾಹುಮುಖಾ ಮುತ್ತೋ ಚನ್ದೋ ವಾ ಭಾಣುಮಾ ವಾ ವಿರೋಚತಿ, ಏವಂ ತ್ವಮ್ಪಿ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಾ ಮುತ್ತೋ ಕಪಿಲರಟ್ಠೇ ವಿರೋಚ ಮಹಾನುಭಾವಾತಿ। **ನನ್ದತೂ**ತಿ ತುಸ್ಸತು।

ಗಚ್ಛ ಮಹಾವೀರಾತಿ ಮಹಾಸತ್ತಂ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ಸೋಪಿ ತಂ ನಿಬ್ಬಿಸೇವನಂ ಕತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಸೀಲಾನಿ ದತ್ವಾ "ಯಕ್ಖೋ ನು ಖೋ ಏಸ, ನೋ"ತಿ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ "ಯಕ್ಖಾನಂ ಅಕ್ಖೀನಿ ರತ್ತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ಅನಿಮ್ಮಿಸಾನಿ ಚ, ಛಾಯಾ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಅಚ್ಛಮ್ಭಿತಾ ಹೋನ್ತಿ। ನಾಯಂ ಯಕ್ಖೋ, ಮನುಸ್ಸೋ ಏಸೋ। ಮಯ್ಹಂ ಪಿತು ಕಿರ ತಯೋ ಭಾತರೋ ಯಕ್ಖಿನಿಯಾ ಗಹಿತಾ। ತೇಸು ಏತಾಯ ದ್ವೇ ಖಾದಿತಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಏಕೋ ಪುತ್ತಸಿನೇಹೇನ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಇಮಿನಾ ತೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ಇಮಂ ನೇತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಪಿತು ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ರಜ್ಜೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಏಹಿ ಅಮ್ಭೋ, ನ ತ್ವಂ ಯಕ್ಖೋ, ಪಿತು ಮೇ ಜೇಟ್ಠಭಾತಿಕೋಸಿ, ಏಹಿ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕುಲಸನ್ತಕೇ ರಜ್ಜೇ ಛತ್ತಂ ಉಸ್ಸಾಪೇಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇತರೇನ "ನಾಹಂ ಮನುಸ್ಸೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ ತ್ವಂ ಮಯ್ಹಂ ಸದ್ದಹಸಿ, ಅತ್ಥಿ ಪನ ಸೋ, ಯಸ್ಸ ಸದ್ದಹಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಅತ್ಥಿ ಅಸುಕಟ್ಠಾನೇ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಕತಾಪಸೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತಂ ಆದಾಯ ತತ್ಥ ಅಗಮಾಸಿ। ತಾಪಸೋ ತೇ ದಿಸ್ವಾವ "ಕಿಂ ಕರೋನ್ತಾ ಪಿತಾಪುತ್ತಾ ಅರಞ್ಞೇ ಚರಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಸಂ ಞಾತಿಭಾವಂ ಕಥೇಸಿ । ಪೋರಿಸಾದೋ ತಸ್ಸ ಸದ್ದಹಿತ್ವಾ "ತಾತ, ತ್ವಂ ಗಚ್ಛ, ಅಹಂ ಏಕಸ್ಮಿಂಯೇವ ಅತ್ತಭಾವೇ ದ್ವಿಧಾ ಜಾತೋ, ನ ಮೇ ರಜ್ಜೇನತ್ಥೋ, ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಹ"ನ್ತಿ ತಾಪಸಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿ। ಅಥ ನಂ ಕುಮಾರೋ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಗರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ -

೯೫. "ತತೋ ಹವೇ ಧಿತಿಮಾ ರಾಜಪುತ್ತೋ, ಕತಞ್ಜಲೀ ಪರಿಯಾಯ ಪೋರಿಸಾದಂ।
ಅನುಞ್ಞಾತೋ ಸೋತ್ಥಿ ಸುಖೀ ಅರೋಗೋ, ಪಚ್ಚಾಗಮಾ ಕಪಿಲಮಲೀನಸತ್ತಾ"ತಿ॥ -

ಗಾಥಂ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸ ನಗರಂ ಗತಸ್ಸ ನೇಗಮಾದೀಹಿ ಕತಕಿರಿಯಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಓಸಾನಗಾಥಮಾಹ -

೯೬. "ತಂ ನೇಗಮಾ ಜಾನಪದಾ ಚ ಸಬ್ಬೇ, ಹತ್ಥಾರೋಹಾ ರಥಿಕಾ ಪತ್ತಿಕಾ ಚ।
ನಮಸ್ಸಮಾನಾ ಪಞ್ಜಲಿಕಾ ಉಪಾಗಮುಂ, ನಮತ್ಥು ತೇ ದುಕ್ಕರಕಾರಕೋಸೀ"ತಿ॥

ರಾಜಾ "ಕುಮಾರೋ ಕಿರ ಆಗತೋ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಂ ಅಕಾಸಿ। ಕುಮಾರೋ ಮಹಾಜನಪರಿವಾರೋ ಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ವನ್ದಿ। ಅಥ ನಂ ಸೋ ಪುಚ್ಛಿ - "ತಾತ, ಕಥಂ ತಾದಿಸಾ ಪೋರಿಸಾದಾ ಮುತ್ತೋಸೀ"ತಿ। "ತಾತ, ನಾಯಂ ಯಕ್ಖೋ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಜೇಟ್ಠಭಾತಿಕೋ, ಏಸ ಮಯ್ಹಂ ಪೇತ್ತೇಯ್ಯೋ"ತಿ ಸಬ್ಬಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ "ತುಮ್ಹೇಹಿ ಮಮ ಪೇತ್ತೇಯ್ಯಂ ದಟ್ಠುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ತಾಪಸಾನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಮಹಾತಾಪಸೋ ತಸ್ಸ ಯಕ್ಖಿನಿಯಾ ಆನೇತ್ವಾ ಅಖಾದಿತ್ವಾ ಪೋಸಿತಕಾರಣಞ್ಚ ಯಕ್ಖಾಭಾವಕಾರಣಞ್ಚ ತೇಸಂ ಞಾತಿಭಾವಞ್ಚ ಸಬ್ಬಂ ವಿತ್ಥಾರತೋ ಕಥೇಸಿ। ರಾಜಾ "ಏಹಿ, ಭಾತಿಕ, ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। "ಅಲಂ ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಏಥ ಉಯ್ಯಾನೇ ವಸಿಸ್ಸಥ, ಅಹಂ ವೋ ಚತೂಹಿ ಪಚ್ಚಯೇಹಿ ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ? "ನ ಆಗಚ್ಛಾಮಿ ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। ರಾಜಾ ತೇಸಂ ಅಸ್ಸಮಪದತೋ ಅವಿದೂರೇ ಏಕಂ ಪಬ್ಬತನ್ತರಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಮಹನ್ತಂ ತಳಾಕಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಕೇದಾರೇ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಮಹದ್ಧಕುಲಸಹಸ್ಸಂ ಆನೇತ್ವಾ ಮಹಾಗಾಮಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ತಾಪಸಾನಂ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ। ಸೋ ಗಾಮೋ ಚೂಳಕಮ್ಮಾಸದಮ್ಮನಿಗಮೋ ನಾಮ ಜಾತೋ। ಸುತಸೋಮಮಹಾಸತ್ತೇನ ಪೋರಿಸಾದಸ್ಸ ದಮಿತಪದೇಸೋ ಪನ ಮಹಾಕಮ್ಮಾಸದಮ್ಮನಿಗಮೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇದಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಮಾತುಪೋಸಕತ್ಥೇರೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ತದಾ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಮಹಾರಾಜಕುಲಾನಿ ಅಹೇಸುಂ, ತಾಪಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಪೋರಿಸಾದೋ ಅಙ್ಗುಲಿಮಾಲೋ, ಕನಿಟ್ಠೋ ಉಪ್ಪಲವಣ್ಣಾ, ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀ ರಾಹುಲಮಾತಾ, ಅಲೀನಸತ್ತುಕುಮಾರೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ।

ಜಯದ್ದಿಸಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತತಿಯಾ।

[೫೧೪] ೪. ಛದ್ದನ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಕಿಂ ನು ಸೋಚಸೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ದಹರಭಿಕ್ಖುನಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾ ಕಿರ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕುಲಧೀತಾ ಘರಾವಾಸೇ ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಏಕದಿವಸಂ ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಧಮ್ಮಸವನಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕತಧಮ್ಮಾಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತಸ್ಸ ದಸಬಲಸ್ಸ ಅಪರಿಮಾಣಪುಞ್ಞಪಭಾವಾಭಿನಿಬ್ಬತ್ತಂ ಉತ್ತಮರೂಪಸಮ್ಪತ್ತಿಯುತ್ತಂ ಅತ್ತಭಾವಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಪರಿಚಿಣ್ಣಪುಬ್ಬಾ ನು ಖೋ ಮೇ ಭವಸ್ಮಿಂ ವಿಚರನ್ತಿಯಾ ಇಮಸ್ಸ ಮಹಾಪುರಿಸಸ್ಸ ಪಾದಪರಿಚಾರಿಕಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಜಾತಿಸ್ಸರಞಾಣಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ – "ಛದ್ದನ್ತವಾರಣಕಾಲೇ ಅಹಂ ಇಮಸ್ಸ ಮಹಾಪುರಿಸಸ್ಸ ಪಾದಪರಿಚಾರಿಕಾ ಭೂತಪುಬ್ಬಾ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಸರನ್ತಿಯಾ ಮಹನ್ತಂ ಪೀತಿಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಸಾ ಪೀತಿವೇಗೇನ ಮಹಾಹಸಿತಂ ಹಸಿತ್ವಾ ಪುನ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಪಾದಪರಿಚಾರಿಕಾ ನಾಮ ಸಾಮಿಕಾನಂ ಹಿತಜ್ಝಾಸಯಾ ಅಪ್ಪಕಾ, ಅಹಿತಜ್ಝಾಸಯಾವ ಬಹುತರಾ, ಹಿತಜ್ಝಾಸಯಾ ನು ಖೋ ಅಹಂ ಇಮಸ್ಸ ಮಹಾಪುರಿಸಸ್ಸ ಅಹೋಸಿಂ, ಅಹಿತಜ್ಝಾಸಯಾ"ತಿ। ಸಾ ಅನುಸ್ಸರಮಾನಾ "ಅಹಂ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಂ ದೋಸಂ ಹದಯೇ ಠಪೇತ್ವಾ ವೀಸರತನಸತಿಕಂ ಛದ್ದನ್ತಮಹಾಗಜಿಸ್ಸರಂ ಸೋನುತ್ತರಂ ನಾಮ ನೇಸಾದಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ವಿಸಪೀತಸಲ್ಲೇನ ವಿಜ್ಝಾಪೇತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇಸಿ"ನ್ತಿ ಅದ್ದಸ। ಅಥಸ್ಸಾ ಸೋಕೋ ಉದಪಾದಿ, ಹದಯಂ ಉಣ್ಹಂ ಅಹೋಸಿ, ಸೋಕಂ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೀ ಅಸ್ಸಸಿತ್ವಾ ಪಸ್ಸಸಿತ್ವಾ ಮಹಾಸದ್ದೇನ ಪರೋದಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸತ್ಥಾ ಸಿತಂ ಪಾತು ಕರಿತ್ವಾ "ಕೋ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಹೇತು, ಕೋ ಪಚ್ಚಯೋ ಸಿತಸ್ಸ ಪಾತುಕಮ್ಮಾಯಾ"ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಪುಟ್ಠೋ "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಯಂ ದಹರಭಿಕ್ಖುನೀ ಪುಬ್ಬೇ ಮಯಿ ಕತಂ ಅಪರಾಧಂ ಸರಿತ್ವಾ ರೋದತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಛದ್ದನ್ತದಹಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಅಟ್ಠಸಹಸ್ಸಾ ಹತ್ಥಿನಾಗಾ ವಸಿಂಸು ಇದ್ಧಿಮನ್ತಾ ವೇಹಾಸಙ್ಗಮಾ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಜೇಟ್ಠಕವಾರಣಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಸೋ ಸಬ್ಬಸೇತೋ ಅಹೋಸಿ ರತ್ತಮುಖಪಾದೋ। ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಅಟ್ಠಾಸೀತಿಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧೋ ಅಹೋಸಿ ವೀಸರತನಸತಾಯಾಮೋ। ಅಟ್ಠಪಣ್ಣಾಸಹತ್ಥಾಯ ರಜತದಾಮಸದಿಸಾಯ ಸೋಣ್ಡಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। ದನ್ತಾ ಪನಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖೇಪತೋ ಪನ್ನರಸಹತ್ಥಾ ಅಹೇಸುಂ ದೀಘತೋ ತಿಂಸಹತ್ಥಾ ಛಬ್ಬಣ್ಣರಂಸೀಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಾ। ಸೋ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ನಾಗಸಹಸ್ಸಾನಂ ಜೇಟ್ಠಕೋ ಅಹೋಸಿ, ಪಞ್ಚಸತೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ಪೂಜೇಸಿ। ತಸ್ಸ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯೋ ಅಹೇಸುಂ – ಚೂಳಸುಭದ್ದಾ, ಮಹಾಸುಭದ್ದಾ ಚಾತಿ। ನಾಗರಾಜಾ ಅಟ್ಠನಾಗಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರೋ ಕಞ್ಚನಗುಹಾಯಂ ವಸತಿ। ಸೋ ಪನ ಛದ್ದನ್ತದಹೋ ಆಯಾಮತೋ ಚ ವಿತ್ಥಾರತೋ ಚ ಪಣ್ಣಾಸಯೋಜನೋ ಹೋತಿ। ತಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಪ್ಪಮಾಣೇ ಠಾನೇ ಸೇವಾಲೋ ವಾ ಪಣಕಂ ವಾ ನತ್ಥಿ, ಮಣಿಕ್ಖನ್ಧವಣ್ಣಉದಕಮೇವ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ, ತದನನ್ತರಂ ಯೋಜನವಿತ್ಥತಂ ಸುದ್ಧಂ ಕಲ್ಲಹಾರವನಂ, ತಂ ಉದಕಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಠಿತಂ, ತದನನ್ತರಂ ಯೋಜನವಿತ್ಥತಮೇವ ಸುದ್ಧಂ ನೀಲುಪ್ಪಲವನಂ ತಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಠಿತಂ, ತತೋ ಯೋಜನಯೋಜನವಿತ್ಥತಾನೇವ ರತ್ತುಪ್ಪಲಸೇತುಪ್ಪಲರತ್ತಪದುಮಸೇತಪದುಮಕುಮುದವನಾನಿ ಪುರಿಮಂ ಪುರಿಮಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಠಿತಾನಿ। ಇಮೇಸಂ ಪನ ಸತ್ತನ್ನಂ ವನಾನಂ ಅನನ್ತರಂ ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ತೇಸಂ ಕಲ್ಲಹಾರಾದಿವನಾನಂ ವಸೇನ ಓಮಿಸ್ಸಕವನಂ ಯೋಜನವಿತ್ಥತಮೇವ ತಾನಿ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಠಿತಂ। ತದನನ್ತರಂ ನಾಗಾನಂ ಕಟಿಪ್ಪಮಾಣೇ ಉದಕೇ ಯೋಜನವಿತ್ಥತಮೇವ ರತ್ತಸಾಲಿವನಂ, ತದನನ್ತರಂ ಉದಕಪರಿಯನ್ತೇ ಯೋಜನವಿತ್ಥತಮೇವ ನೀಲಪೀತಲೋಹಿತಓದಾತಸುರಭಿಸುಖುಮಕುಸುಮಸಮಾಕಿಣ್ಣಂ ಖುದ್ದಕಗಚ್ಛವನಂ, ಇತಿ ಇಮಾನಿ ದಸ ವನಾನಿ ಯೋಜನವಿತ್ಥತಾನೇವ। ತತೋ ಖುದ್ದಕರಾಜಮಾಸಮಹಾರಾಜಮಾಸಮುಗ್ಗವನಂ, ತದನನ್ತರಂ ತಿಪುಸಏಲಾಲುಕಲಾಬುಕುಮ್ಭಣ್ಡವಲ್ಲಿವನಾನಿ, ತತೋ ಪೂಗರುಕ್ಖಪ್ಪಮಾಣಂ ಉಚ್ಛುವನಂ, ತತೋ ಹತ್ಥಿದನ್ತಪ್ಪಮಾಣಫಲಂ ಕದಲಿವನಂ , ತತೋ ಸಾಲವನಂ, ತದನನ್ತರಂ ಚಾಟಿಪ್ಪಮಾಣಫಲಂ ಪನಸವನಂ, ತತೋ ಮಧುರಫಲಂ ಚಿಞ್ಚವನಂ, ತತೋ ಅಮ್ಬವನಂ, ತತೋ ಕಪಿಟ್ಠವನಂ, ತತೋ ಓಮಿಸ್ಸಕೋ ಮಹಾವನಸಣ್ಡೋ, ತತೋ ವೇಳುವನಂ, ಅಯಮಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಸಮ್ಪತ್ತಿ। ಸಂಯುತ್ತಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪನ ಇದಾನಿ ಪವತ್ತಮಾನಸಮ್ಪತ್ತಿಯೇವ ಕಥಿತಾ।

ವೇಳುವನಂ ಪನ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸತ್ತ ಪಬ್ಬತಾ ಠಿತಾ। ತೇಸಂ ಬಾಹಿರನ್ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಠಮೋ ಚೂಳಕಾಳಪಬ್ಬತೋ ನಾಮ, ದುತಿಯೋ ಮಹಾಕಾಳಪಬ್ಬತೋ ನಾಮ, ತತೋ ಉದಕಪಬ್ಬತೋ ನಾಮ, ತತೋ ಚನ್ದಿಮಪಸ್ಸಪಬ್ಬತೋ ನಾಮ, ತತೋ ಸೂರಿಯಪಸ್ಸಪಬ್ಬತೋ ನಾಮ, ತತೋ ಮಣಿಪಸ್ಸಪಬ್ಬತೋ ನಾಮ, ಸತ್ತಮೋ ಸುವಣ್ಣಪಸ್ಸಪಬ್ಬತೋ ನಾಮ। ಸೋ ಉಬ್ಬೇಧತೋ ಸತ್ತಯೋಜನಿಕೋ ಛದ್ದನ್ತದಹಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪತ್ತಸ್ಸ ಮುಖವಟ್ಟಿ ವಿಯ ಠಿತೋ। ತಸ್ಸ ಅಬ್ಭನ್ತರಿಮಂ ಪಸ್ಸಂ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ, ತತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತೇನ ಓಭಾಸೇನ ಛದ್ದನ್ತದಹೋ ಸಮುಗ್ಗತಬಾಲಸೂರಿಯೋ ವಿಯ ಹೋತಿ। ಬಾಹಿರಪಬ್ಬತೇಸು ಪನ ಏಕೋ ಉಬ್ಬೇಧತೋ ಛಯೋಜನಿಕೋ, ಏಕೋ ಪಞ್ಚ, ಏಕೋ ಚತ್ತಾರಿ, ಏಕೋ ತೀಣಿ, ಏಕೋ ದ್ವೇ, ಏಕೋ ಯೋಜನಿಕೋ, ಏವಂ ಸತ್ತಪಬ್ಬತಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಪನ ತಸ್ಸ ದಹಸ್ಸ ಪುಬ್ಬುತ್ತರಕಣ್ಣೇ ಉದಕವಾತಪ್ಪಹರಣೋಕಾಸೇ ಮಹಾನಿಗ್ರೋಧರುಕ್ಖೋ ಅತ್ಥಿ। ತಸ್ಸ ಖನ್ಧೋ ಪರಿಕ್ಖೇಪತೋ ಪಞ್ಚಯೋಜನಿಕೋ, ಉಬ್ಬೇಧತೋ ಸತ್ತಯೋಜನಿಕೋ, ಚತೂಸು ದಿಸಾಸು ಚತಸ್ಸೋ ಸಾಖಾ ಛಯೋಜನಿಕಾ, ಉದ್ಧಂ ಉಗ್ಗತಸಾಖಾಪಿ ಛಯೋಜನಿಕಾವ, ಇತಿ ಸೋ ಮೂಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಉಬ್ಬೇಧೇನ ತೇರಸಯೋಜನಿಕೋ, ಸಾಖಾನಂ ಓರಿಮನ್ತತೋ ಯಾವ ಪಾರಿಮನ್ತಾ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕೋ, ಅಟ್ಠಹಿ ಪಾರೋಹಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಪಟಿಮಣ್ಡಿತೋ ಮುಣ್ಡಮಣಿಪಬ್ಬತೋ ವಿಯ ವಿಲಾಸಮಾನೋ ತಿಟ್ಠತಿ। ಛದ್ದನ್ತದಹಸ್ಸ ಪನ ಪಚ್ಛಿಮದಿಸಾಭಾಗೇ ಸುವಣ್ಣಪಸ್ಸಪಬ್ಬತೇ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕಾ ಕಞ್ಚನಗುಹಾ ತಿಟ್ಠತಿ। ಛದ್ದನ್ತೋ ನಾಮ ನಾಗರಾಜಾ ವಸ್ಸಾರತ್ತೇ ಹೇಮನ್ತೇ ಅಟ್ಠಸಹಸ್ಸನಾಗಪರಿವುತೋ ಕಞ್ಚನಗುಹಾಯಂ ವಸತಿ। ಗಿಮ್ಹಕಾಲೇ ಉದಕವಾತಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಮಾನೋ ಮಹಾನಿಗ್ರೋಧಮೂಲೇ ಪಾರೋಹನ್ತರೇ ತಿಟ್ಠತಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಏಕದಿವಸಂ "ಮಹಾಸಾಲವನಂ ಪುಪ್ಫಿತ"ನ್ತಿ ತರುಣನಾಗಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಆರೋಚಯಿಂಸು। ಸೋ ಸಪರಿವಾರೋ "ಸಾಲಕೀಳಂ ಕೀಳಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಾಲವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಂ ಸುಪುಪ್ಫಿತಂ ಸಾಲರುಕ್ಖಂ ಕುಮ್ಭೇನ ಪಹರಿ। ತದಾ ಚೂಳಸುಭದ್ದಾ ಪಟಿವಾತಪಸ್ಸೇ ಠಿತಾ, ತಸ್ಸಾ ಸರೀರೇ ಸುಕ್ಖದಣ್ಡಕಮಿಸ್ಸಕಾನಿ ಪುರಾಣಪಣ್ಣಾನಿ ಚೇವ ತಮ್ಬಕಿಪಿಲ್ಲಿಕಾನಿ ಚ ಪತಿಂಸು। ಮಹಾಸುಭದ್ದಾ ಅಧೋವಾತಪಸ್ಸೇ ಠಿತಾ, ತಸ್ಸಾ ಸರೀರೇ ಪುಪ್ಫರೇಣುಕಿಞ್ಜಕ್ಖಪತ್ತಾನಿ ಪತಿಂಸು। ಚೂಳಸುಭದ್ದಾ "ಅಯಂ ನಾಗರಾಜಾ ಅತ್ತನೋ ಪಿಯಭರಿಯಾಯ ಉಪರಿ ಪುಪ್ಫರೇಣುಕಿಞ್ಜಕ್ಖಪತ್ತಾನಿ ಪಾತೇಸಿ, ಮಮ ಸರೀರೇ ಸುಕ್ಖದಣ್ಡಕಮಿಸ್ಸಾನಿ ಪುರಾಣಪಣ್ಣಾನಿ ಚೇವ ತಮ್ಬಕಿಪಿಲ್ಲಿಕಾನಿ ಚ ಪಾತೇಸಿ, ಹೋತು, ಕಾತಬ್ಬಂ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಮಹಾಸತ್ತೇ ವೇರಂ ಬನ್ಧಿ।

ಅಪರಮ್ಪಿ ದಿವಸಂ ನಾಗರಾಜಾ ಸಪರಿವಾರೋ ನ್ಹಾನತ್ಥಾಯ ಛದ್ದನ್ತದಹಂ ಓತರಿ। ಅಥ ದ್ವೇ ತರುಣನಾಗಾ ಸೋಣ್ಡಾಹಿ ಉಸಿರಕಲಾಪೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಕೇಲಾಸಕೂಟಂ ಮಜ್ಜನ್ತಾ ವಿಯ ನ್ಹಾಪೇಸುಂ। ತಸ್ಮಿಂ ನ್ಹತ್ವಾ ಉತ್ತಿಣ್ಣೇ ದ್ವೇ ಕರೇಣುಯೋ ನ್ಹಾಪೇಸುಂ। ತಾಪಿ ಉತ್ತರಿತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಅಟ್ಠಂಸು। ತತೋ ಅಟ್ಠಸಹಸ್ಸನಾಗಾಸರಂ ಓತರಿತ್ವಾ ಉದಕಕೀಳಂ ಕೀಳಿತ್ವಾ ಸರತೋ ನಾನಾಪುಪ್ಫಾನಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ರಜತಥೂಪಂ ಅಲಙ್ಕರೋನ್ತಾ ವಿಯ ಮಹಾಸತ್ತಂ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ದ್ವೇ ಕರೇಣುಯೋ ಅಲಙ್ಕರಿಂಸು। ಅಥೇಕೋ ಹತ್ಥಿ ಸರೇ ವಿಚರನ್ತೋ ಸತ್ತುದ್ದಯಂ ನಾಮ ಮಹಾಪದುಮಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಆಹರಿತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ತಂ ಸೋಣ್ಡಾಯ ಗಹೇತ್ವಾ ರೇಣುಂ ಕುಮ್ಭೇ ಓಕಿರಿತ್ವಾ ಜೇಟ್ಠಕಾಯ ಮಹಾಸುಭದ್ದಾಯ ಅದಾಸಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಇತರಾ "ಇದಮ್ಪಿ ಸತ್ತುದ್ದಯಂ ಮಹಾಪದುಮಂ ಅತ್ತನೋ ಪಿಯಭರಿಯಾಯ ಏವ ಅದಾಸಿ, ನ ಮಯ್ಹ"ನ್ತಿ ಪುನಪಿ ತಸ್ಮಿಂ ವೇರಂ ಬನ್ಧಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೇ ಮಧುರಫಲಾನಿ ಚೇವ ಭಿಸಮುಳಾಲಾನಿ ಚ ಪೋಕ್ಖರಮಧುನಾ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸತೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ಭೋಜೇನ್ತೇ ಚೂಳಸುಭದ್ದಾ ಅತ್ತನಾ ಲದ್ಧಫಲಾಫಲಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ದತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಇತೋ ಚವಿತ್ವಾ ಮದ್ದರಾಜಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಸುಭದ್ದಾ ನಾಮ ರಾಜಕಞ್ಞಾ ಹುತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತಾ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಭಾವಂ ಪತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪಿಯಾ ಮನಾಪಾ ತಂ ಅತ್ತನೋ ರುಚಿಂ ಕಾರೇತುಂ ಸಮತ್ಥಾ ಹುತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಏಕಂ ಲುದ್ದಕಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಇಮಂ ಹತ್ಥಿಂ ವಿಸಪೀತೇನ ಸಲ್ಲೇನ ವಿಜ್ಝಾಪೇತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಛಬ್ಬಣ್ಣರಂಸಿಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತೇ ಯಮಕದನ್ತೇ ಆಹರಾಪೇತುಂ ಸಮತ್ಥಾ ಹೋಮೀ"ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಠಪೇಸಿ। ಸಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಗೋಚರಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸುಸ್ಸಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಮದ್ದರಟ್ಠೇ ರಾಜಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಸುಭದ್ದಾತಿಸ್ಸಾ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ಅಥ ನಂ ವಯಪ್ಪತ್ತಂ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಅದಂಸು।

ಸಾ ತಸ್ಸ ಪಿಯಾ ಅಹೋಸಿ ಮನಾಪಾ, ಸೋಳಸನ್ನಂ ಇತ್ಥಿಸಹಸ್ಸಾನಂ ಜೇಟ್ಠಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ಜಾತಿಸ್ಸರಞಾಣಞ್ಚ ಪಟಿಲಭಿ। ಸಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಸಮಿದ್ಧಾ ಮೇ ಪತ್ಥನಾ, ಇದಾನಿ ತಸ್ಸ ನಾಗಸ್ಸ ಯಮಕದನ್ತೇ ಆಹರಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ತತೋ ಸರೀರಂ ತೇಲೇನ ಮಕ್ಖೇತ್ವಾ ಕಿಲಿಟ್ಠವತ್ಥಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಗಿಲಾನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸಿರಿಗಬ್ಭಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಮಞ್ಚಕೇ ನಿಪಜ್ಜಿ। ರಾಜಾ "ಕುಹಿಂ ಸುಭದ್ದಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಗಿಲಾನಾ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ಸಿರಿಗಬ್ಭಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಮಞ್ಚಕೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಪರಿಮಜ್ಜನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೭. "ಕಿಂ ನು ಸೋಚಸಿನುಚ್ಚಙ್ಗಿ, ಪಣ್ಡೂಸಿ ವರವಣ್ಣಿನಿ।
ಮಿಲಾಯಸಿ ವಿಸಾಲಕ್ಖಿ, ಮಾಲಾವ ಪರಿಮದ್ದಿತಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅನುಚ್ಚಙ್ಗೀ**ತಿ ಕಞ್ಚನಸನ್ನಿಭಸರೀರೇ। **ಮಾಲಾವ ಪರಿಮದ್ದಿತಾ**ತಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ಪರಿಮದ್ದಿತಾ ಪದುಮಮಾಲಾ ವಿಯ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸಾ ಇತರಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೮. "ದೋಹಳೋ ಮೇ ಮಹಾರಾಜ, ಸುಪಿನನ್ತೇನುಪಜ್ಝಗಾ।
ನ ಸೋ ಸುಲಭರೂಪೋವ, ಯಾದಿಸೋ ಮಮ ದೋಹಳೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನ ಸೋ**ತಿ ಯಾದಿಸೋ ಮಮ **ಸುಪಿನನ್ತೇನುಪಜ್ಝಗಾ** ಸುಪಿನೇ ಪಸ್ಸನ್ತಿಯಾ ಮಯಾ ದಿಟ್ಠೋ ದೋಹಳೋ, ಸೋ ಸುಲಭರೂಪೋ ವಿಯ ನ ಹೋತಿ, ದುಲ್ಲಭೋ ಸೋ, ಮಯ್ಹಂ ಪನ ತಂ ಅಲಭನ್ತಿಯಾ ಜೀವಿತಂ ನತ್ಥೀತಿ ಅವಚ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೯. "ಯೇ ಕೇಚಿ ಮಾನುಸಾ ಕಾಮಾ, ಇಧ ಲೋಕಮ್ಹಿ ನನ್ದನೇ।
ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಪಚುರಾ ಮಯ್ಹಂ, ಅಹಂ ತೇ ದಮ್ಮಿ ದೋಹಳ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪಚುರಾ**ತಿ ಬಹೂ ಸುಲಭಾ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ದೇವೀ, "ಮಹಾರಾಜ, ದುಲ್ಲಭೋ ಮಮ ದೋಹಳೋ, ನ ತಂ ಇದಾನಿ ಕಥೇಮಿ, ಯಾವತ್ತಕಾ ಪನ ತೇ ವಿಜಿತೇ ಲುದ್ದಾ, ತೇ ಸಬ್ಬೇ ಸನ್ನಿಪಾತೇಥ , ತೇಸಂ ಮಜ್ಝೇ ಕಥೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ದೀಪೇನ್ತೀ ಅನನ್ತರಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೦೦."ಲುದ್ದಾ ದೇವ ಸಮಾಯನ್ತು, ಯೇ ಕೇಚಿ ವಿಜಿತೇ ತವ।
ಏತೇಸಂ ಅಹಮಕ್ಖಿಸ್ಸಂ, ಯಾದಿಸೋ ಮಮ ದೋಹಳೋ"ತಿ॥

ರಾಜಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಿರಿಗಬ್ಭಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ "ಯಾವತಿಕಾ ತಿಯೋಜನಸತಿಕೇ ಕಾಸಿಕರಟ್ಠೇ ಲುದ್ದಾ, ತೇಸಂ ಸನ್ನಿಪಾತತ್ಥಾಯ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇಥಾ"ತಿ ಅಮಚ್ಚೇ ಆಣಾಪೇಸಿ। ತೇ ತಥಾ ಅಕಂಸು। ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಕಾಸಿರಟ್ಠವಾಸಿನೋ ಲುದ್ದಾ ಯಥಾಬಲಂ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಆಗತಭಾವಂ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚಾಪೇಸುಂ । ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಸಟ್ಠಿಸಹಸ್ಸಮತ್ತಾ ಅಹೇಸುಂ। ರಾಜಾ ತೇಸಂ ಆಗತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ವಾತಪಾನೇ ಠಿತೋ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಆಗತಭಾವಂ ದೇವಿಯಾ ಕಥೇನ್ತೋ ಆಹ -

೧೦೧."ಇಮೇ ತೇ ಲುದ್ದಕಾ ದೇವಿ, ಕತಹತ್ಥಾ ವಿಸಾರದಾ।
ವನಞ್ಞೂ ಚ ಮಿಗಞ್ಞೂ ಚ, ಮಮತ್ಥೇ ಚತ್ತಜೀವಿತಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ ಇಮೇ ತೇತಿ ಯೇ ತ್ವಂ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇಸಿ, ಇಮೇ ತೇ। ಕತಹತ್ಥಾತಿ ವಿಜ್ಝನಭೇದನೇಸು ಕತಹತ್ಥಾ ಕುಸಲಾ ಸುಸಿಕ್ಖಿತಾ। ವಿಸಾರದಾತಿ ನಿಬ್ಭಯಾ। ವನಞ್ಞೂ ಚ ಮಿಗಞ್ಞೂ ಚಾತಿ ವನಾನಿ ಚ ಮಿಗೇ ಚ ಜಾನನ್ತಿ। ಮಮತ್ಥೇತಿ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಚೇತೇ ಮಮತ್ಥೇ ಚತ್ತಜೀವಿತಾ, ಯಮಹಂ ಇಚ್ಛಾಮಿ, ತಂ ಕರೋನ್ತೀತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ದೇವೀ ತೇ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ ಇತರಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೦೨"ಲುದ್ದಪುತ್ತಾ ನಿಸಾಮೇಥ, ಯಾವನ್ತೇತ್ಥ ಸಮಾಗತಾ।
ಛಬ್ಬಿಸಾಣಂ ಗಜಂ ಸೇತಂ, ಅದ್ದಸಂ ಸುಪಿನೇ ಅಹಂ।
ತಸ್ಸ ದನ್ತೇಹಿ ಮೇ ಅತ್ಥೋ, ಅಲಾಭೇ ನತ್ಥಿ ಜೀವಿತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ ನಿಸಾಮೇಥಾತಿ ಸುಣಾಥ। ಛಬ್ಬಿಸಾಣನ್ತಿ ಛಬ್ಬಣ್ಣವಿಸಾಣಂ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಲುದ್ದಪುತ್ತಾ ಆಹಂಸು -

೧೦೩"ನ ನೋ ಪಿತೂನಂ ನ ಪಿತಾಮಹಾನಂ, ದಿಟ್ಠೋ ಸುತೋ ಕುಞ್ಜರೋ ಛಬ್ಬಿಸಾಣೋ।
ಯಮದ್ದಸಾ ಸುಪಿನೇ ರಾಜಪುತ್ತೀ, ಅಕ್ಖಾಹಿ ನೋ ಯಾದಿಸೋ ಹತ್ಥಿನಾಗೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ ಪಿತೂನನ್ತಿ ಕರಣತ್ಥೇ ಸಾಮಿವಚನಂ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ದೇವಿ ನೇವ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಿತೂಹಿ, ನ ಪಿತಾಮಹೇಹಿ ಏವರೂಪೋ ಕುಞ್ಜರೋ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬೋ, ಪಗೇವ ಅಮ್ಹೇಹಿ, ತಸ್ಮಾ ಅತ್ತನಾ ದಿಟ್ಠಲಕ್ಖಣವಸೇನ ಅಕ್ಖಾಹಿ ನೋ, ಯಾದಿಸೋ ತಯಾ ದಿಟ್ಠೋ ಹತ್ಥಿನಾಗೋತಿ।

ಅನನ್ತರಗಾಥಾಪಿ ತೇಹೇವ ವುತ್ತಾ -

೧೦೪"ದಿಸಾ ಚತಸ್ಸೋ ವಿದಿಸಾ ಚತಸ್ಸೋ, ಉದ್ಧಂ ಅಧೋ ದಸ ದಿಸಾ ಇಮಾಯೋ।
ಕತಮಂ ದಿಸಂ ತಿಟ್ಠತಿ ನಾಗರಾಜಾ, ಯಮದ್ದಸಾ ಸುಪಿನೇ ಛಬ್ಬಿಸಾಣ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ ದಿಸಾತಿ ದಿಸಾಸು। ಕತಮನ್ತಿ ಏತಾಸು ದಿಸಾಸು ಕತಮಾಯ ದಿಸಾಯಾತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಸುಭದ್ದಾ ಸಬ್ಬೇ ಲುದ್ದೇ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಅನ್ತರೇ ಪತ್ಥಟಪಾದಂ ಭತ್ತಪುಟಸದಿಸಜಙ್ಘಂ ಮಹಾಜಾಣುಕಂ ಮಹಾಫಾಸುಕಂ ಬಹಲಮಸ್ಸುತಮ್ಬದಾಠಿಕಂ ನಿಬ್ಬಿದ್ಧಪಿಙ್ಗಲಂ ದುಸ್ಸಣ್ಠಾನಂ ಬೀಭಚ್ಛಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಮತ್ಥಕಮತ್ಥಕೇನ ಪಞ್ಞಾಯಮಾನಂ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬವೇರಿಂ ಸೋನುತ್ತರಂ ನಾಮ ನೇಸಾದಂ ದಿಸ್ವಾ "ಏಸ ಮಮ ವಚನಂ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ರಾಜಾನಂ ಅನುಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ತಂ ಆದಾಯ ಸತ್ತಭೂಮಿಕಪಾಸಾದಸ್ಸ ಉಪರಿಮತಲಂ ಆರುಯ್ಹ ಉತ್ತರಸೀಹಪಞ್ಜರಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ಉತ್ತರಹಿಮವನ್ತಾಭಿಮುಖಂ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಚತಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೦೫"ಇತೋ ಉಜುಂ ಉತ್ತರಿಯಂ ದಿಸಾಯಂ, ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಸೋ ಸತ್ತ ಗಿರೀ ಬ್ರಹ್ಮನ್ತೇ।
ಸುವಣ್ಣಪಸ್ಸೋ ನಾಮ ಗಿರೀ ಉಳಾರೋ, ಸುಪುಪ್ಫಿತೋ ಕಿಮ್ಪುರಿಸಾನುಚಿಣ್ಣೋ॥

೧೦೬"ಆರುಯ್ಹ ಸೇಲಂ ಭವನಂ ಕಿನ್ನರಾನಂ, ಓಲೋಕಯ ಪಬ್ಬತಪಾದಮೂಲಂ।
ಅಥ ದಕ್ಖಸೀ ಮೇಘಸಮಾನವಣ್ಣಂ, ನಿಗ್ರೋಧರಾಜಂ ಅಟ್ಠಸಹಸ್ಸಪಾದಂ॥

೧೦೭.“ತತ್ಥಚ್ಛತೀ ಕುಞ್ಜರೋ ಛಬ್ಬಿಸಾಣೋ, ಸಬ್ಬಸೇತೋ ದುಪ್ಪಸಹೋ ಪರೇಭಿ।
ರಕ್ಖನ್ತಿ ನಂ ಅಟ್ಠಸಹಸ್ಸನಾಗಾ, ಈಸಾದನ್ತಾ ವಾತಜವಪ್ಪಹಾರಿನೋ॥

೧೦೮.“ತಿಟ್ಠನ್ತಿ ತೇ ತುಮೂಲಂ ಪಸ್ಸಸನ್ತಾ, ಕುಪ್ಪನ್ತಿ ವಾತಸ್ಸಪಿ ಏರಿತಸ್ಸ।
ಮನುಸ್ಸಭೂತಂ ಪನ ತತ್ಥ ದಿಸ್ವಾ, ಭಸ್ಮಂ ಕರೇಯ್ಯುಂ ನಾಸ್ಸ ರಜೋಪಿ ತಸ್ಸಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಇತೋತಿ** ಇಮಮ್ಹಾ ಠಾನಾ। **ಉತ್ತರಿಯನ್ತಿ** ಉತ್ತರಾಯ। **ಉಳಾರೋತಿ** ಮಹಾ ಇತರೇಹಿ ಛಹಿ ಪಬ್ಬತೇಹಿ ಉಚ್ಚತರೋ। **ಓಲೋಕಯಾತಿ** ಆಲೋಕೇಯ್ಯಾಸಿ। **ತತ್ಥಚ್ಛತೀತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ನಿಗ್ರೋಧಮೂಲೇ ಗಿಮ್ಹಸಮಯೇ ಉದಕವಾತಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ತೋ ತಿಟ್ಠತಿ। **ದುಪ್ಪಸಹೋತಿ** ಅಞ್ಞೇ ತಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಪಸಯ್ಹಕಾರಂ ಕಾತುಂ ಸಮತ್ಥಾ ನಾಮ ನತ್ಥೀತಿ ದುಪ್ಪಸಹೋ ಪರೇಭಿ। **ಈಸಾದನ್ತಾತಿ** ರಥೀಸಾಯ ಸಮಾನದನ್ತಾ। **ವಾತಜವಪ್ಪಹಾರಿನೋತಿ** ವಾತಜವೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತೇ ಪಹರಣಸೀಲಾ ಏವರೂಪಾ ಅಟ್ಠಸಹಸ್ಸನಾಗಾ ನಾಗರಾಜಾನಂ ರಕ್ಖನ್ತಿ। **ತುಮೂಲನ್ತಿ** ಭಿಂಸನಕಂ ಮಹಾಸದ್ದಾನುಬನ್ಧಂ ಅಸ್ಸಾಸಂ ಮುಞ್ಚನ್ತಾ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ। **ಏರಿತಸ್ಸಾತಿ** ವಾತಪಹರಿತಸ್ಸ ಯಂ ಸದ್ದಾನುಬನ್ಧಂ ಏರಿತಂ ಚಲನಂ ಕಮ್ಪನಂ, ತಸ್ಸಪಿ ಕುಪ್ಪನ್ತಿ, ಏವಂಫರುಸಾ ತೇ ನಾಗಾ। **ನಾಸ್ಸಾತಿ** ತಸ್ಸ ನಾಸವಾತೇನ ವಿದ್ಧಂಸೇತ್ವಾ ಭಸ್ಮಂ ಕತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ರಜೋಪಿ ನ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸೋನುತ್ತರೋ ಮರಣಭಯಭೀತೋ ಆಹ -

೧೦೯.“ಬಹೂ ಹಿಮೇ ರಾಜಕುಲಮ್ಹಿ ಸನ್ತಿ, ಪಿಳನ್ಧನಾ ಜಾತರೂಪಸ್ಸ ದೇವಿ।
ಮುತ್ತಾ ಮಣೀ ವೇಳುರಿಯಾಮಯಾ ಚ, ಕಿಂ ಕಾಹಸಿ ದನ್ತಪಿಳನ್ಧನೇನ।
ಮಾರೇತುಕಾಮಾ ಕುಞ್ಜರಂ ಛಬ್ಬಿಸಾಣಂ, ಉದಾಹು ಘಾತೇಸ್ಸಸಿ ಲುದ್ದಪುತ್ತೇ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪಿಳನ್ಧನಾತಿ** ಆಭರಣಾನಿ। **ವೇಳುರಿಯಾಮಯಾತಿ** ವೇಳುರಿಯಮಯಾನಿ। **ಘಾತೇಸ್ಸಸೀತಿ** ಉದಾಹು ಪಿಳನ್ಧನಾಪದೇಸೇನ ಲುದ್ದಪುತ್ತೇ ಘಾತಾಪೇತುಕಾಮಾಸೀತಿ ಪುಚ್ಛತಿ।

ತತೋ ದೇವೀ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೦.“ಸಾ ಇಸ್ಸಿತಾ ದುಕ್ಖಿತಾ ಚಸ್ಮಿ ಲುದ್ದ, ಉದ್ಧಞ್ಚ ಸುಸ್ಸಾಮಿ ಅನುಸ್ಸರನ್ತೀ।
ಕರೋಹಿ ಮೇ ಲುದ್ದಕ ಏತಮತ್ಥಂ, ದಸ್ಸಾಮಿ ತೇ ಗಾಮವರಾನಿ ಪಞ್ಚಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಾತಿ** ಸಾ ಅಹಂ। **ಅನುಸ್ಸರನ್ತೀತಿ** ತೇನ ವಾರಣೇನ ಪುರೇ ಮಯಿ ಕತಂ ವೇರಂ ಅನುಸ್ಸರಮಾನಾ। **ದಸ್ಸಾಮಿ ತೇತಿ** ಏತಸ್ಮಿಂ ತೇ ಅತ್ಥೇ ನಿಪ್ಫಾದಿತೇ ಸಂವಚ್ಛರೇ ಸತಸಹಸ್ಸುಟ್ಠಾನಕೇ ಪಞ್ಚ ಗಾಮವರೇ ದದಾಮೀತಿ।

ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ “ಸಮ್ಮ ಲುದ್ದಪುತ್ತ ಅಹಂ ‘ಏತಂ ಛದ್ದನ್ತಹತ್ಥಿಂ ಮಾರಾಪೇತ್ವಾ ಯಮಕದನ್ತೇ ಆಹರಾಪೇತುಂ ಸಮತ್ಥಾ ಹೋಮೀ’ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಪತ್ಥನಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿಂ, ಮಯಾ ಸುಪಿನನ್ತೇನ ದಿಟ್ಠಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಸಾ ಪನ ಮಯಾ ಪತ್ಥಿತಪತ್ಥನಾ ಸಮಿಜ್ಝಿಸ್ಸತಿ, ತ್ವಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಮಾ ಭಾಯೀ”ತಿ ತಂ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋ “ಸಾಧು, ಅಯ್ಯೇ”ತಿ ತಸ್ಸಾ ವಚನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ “ತೇನ ಹಿ ಮೇ ಪಾಕಟಂ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಕಥೇಹೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೧.“ಕತ್ಥಚ್ಛತೀ ಕತ್ಥ ಮುಪೇತಿ ಠಾನಂ, ವೀಥಿಸ್ಸ ಕಾ ನ್ಹಾನಗತಸ್ಸ ಹೋತಿ।
ಕಥಞ್ಹಿ ಸೋ ನ್ಹಾಯತಿ ನಾಗರಾಜಾ, ಕಥಂ ವಿಜಾನೇಮು ಗತಿಂ ಗಜಸ್ಸಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕತ್ಥಚ್ಛತೀತಿ** ಕತ್ಥ ವಸತಿ। **ಕತ್ಥ ಮುಪೇತೀತಿ** ಕತ್ಥ ಉಪೇತಿ, ಕತ್ಥ ತಿಟ್ಠತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವೀಥಿಸ್ಸ ಕಾತಿ** ತಸ್ಸ ನ್ಹಾನಗತಸ್ಸ ಕಾ ವೀಥಿ ಹೋತಿ, ಕತರಮಗ್ಗೇನ ಸೋ ಗಚ್ಛತಿ। **ಕಥಂ ವಿಜಾನೇಮು ಗತಿನ್ತಿ** ತಯಾ ಅಕಥಿತೇ ಮಯಂ ಕಥಂ ತಸ್ಸ ನಾಗರಾಜಸ್ಸ ಗತಿಂ ವಿಜಾನಿಸ್ಸಾಮ, ತಸ್ಮಾ ಕಥೇಹಿ ನೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತತೋ ಸಾ ಜಾತಿಸ್ಸರಞಾಣೇನ ಪಚ್ಚಕ್ಖತೋ ದಿಟ್ಠಟ್ಠಾನಂ ತಸ್ಸ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತೀ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೧೨"ತತ್ಥೇವ ಸಾ ಪೋಕ್ಖರಣೀ ಅದೂರೇ, ರಮ್ಮಾ ಸುತಿತ್ಥಾ ಚ ಮಹೋದಿಕಾ ಚ।
ಸಮ್ಪುಪ್ಫಿತಾ ಭಮರಗಣಾನುಚಿಣ್ಣಾ, ಏತ್ಥ ಹಿ ಸೋ ನ್ಹಾಯತಿ ನಾಗರಾಜಾ॥

೧೧೩"ಸೀಸಂ ನಹಾತುಪ್ಪಲಮಾಲಭಾರೀ, ಸಬ್ಬಸೇತೋ ಪುಣ್ಡರೀಕತ್ತಚಙ್ಗೀ।
ಆಮೋದಮಾನೋ ಗಚ್ಛತಿ ಸನ್ನಿಕೇತಂ, ಪುರಕ್ಖತ್ವಾ ಮಹೇಸಿಂ ಸಬ್ಬಭದ್ದ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತತ್ಥೇವಾತಿ** ತಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನೇಯೇವ। **ಪೋಕ್ಖರಣೀತಿ** ಛದ್ದನ್ತದಹಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ। **ಸಮ್ಪುಪ್ಫಿತಾತಿ** ದುವಿಧೇಹಿ ಕುಮುದೇಹಿ ತಿವಿಧೇಹಿ ಉಪ್ಪಲೇಹಿ ಪಞ್ಚವಣ್ಣೇಹಿ ಚ ಪದುಮೇಹಿ ಸಮನ್ತತೋ ಪುಪ್ಫಿತಾ। **ಏತ್ಥ ಹಿ ಸೋತಿ** ಸೋ ನಾಗರಾಜಾ ಏತ್ಥ ಛದ್ದನ್ತದಹೇ ನ್ಹಾಯತಿ। **ಉಪ್ಪಲಮಾಲಭಾರೀತಿ** ಉಪ್ಪಲಾದೀನಂ ಜಲಜಥಲಜಾನಂ ಪುಪ್ಫಾನಂ ಮಾಲಂ ಧಾರೇನ್ತೋ। **ಪುಣ್ಡರೀಕತ್ತಚಙ್ಗೀತಿ** ಪುಣ್ಡರೀಕಸದಿಸತಚೇನ ಓದಾತೇನ ಅಙ್ಗೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಆಮೋದಮಾನೋತಿ** ಆಮೋದಿತಪಮೋದಿತೋ। **ಸನ್ನಿಕೇತನ್ತಿ** ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಂ। **ಪುರಕ್ಖತ್ವಾತಿ** ಸಬ್ಬಭದ್ದಂ ನಾಮ ಮಹೇಸಿಂ ಪುರತೋ ಕತ್ವಾ ಅಟ್ಠಹಿ ನಾಗಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಪರಿವುತೋ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಗಚ್ಛತೀತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸೋನುತ್ತರೋ "ಸಾಧು ಅಯ್ಯೇ, ಅಹಂ ತಂ ವಾರಣಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ದನ್ತೇ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸಾ ತುಟ್ಠಾ ಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ "ಗೇಹಂ ತಾವ ಗಚ್ಛ, ಇತೋ ಸತ್ತಾಹಚ್ಚಯೇನ ತತ್ಥ ಗಮಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ತಂ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮಾರೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ತಾತಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ವಾಸಿಫರಸು-ಕುದ್ದಾಲ-ನಿಖಾದನ-ಮುಟ್ಠಿಕವೇಳುಗುಮ್ಬಚ್ಛೇದನ-ಸತ್ಥ-ತಿಣಲಾಯನ-ಅಸಿಲೋಹದಣ್ಡಕಕಚಖಾಣುಕ- ಅಯಸಿಙ್ಘಾಟಕೇಹಿ ಅತ್ಥೋ, ಸಬ್ಬಂ ಸೀಘಂ ಕತ್ವಾ ಆಹರಥಾ"ತಿ ಆಣಾಪೇತ್ವಾ ಚಮ್ಮಕಾರೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ತಾತಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕುಮ್ಭಭಾರಗಾಹಿತಂ ಚಮ್ಮಭಸ್ತಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಚಮ್ಮಯೋತ್ತವರತ್ತಹತ್ಥಿಪಾದಉಪಾಹನಚಮ್ಮಛತ್ತೇಹಿಪಿ ನೋ ಅತ್ಥೋ, ಸಬ್ಬಂ ಸೀಘಂ ಕತ್ವಾ ಆಹರಥಾ"ತಿ ಆಣಾಪೇಸಿ। ತೇ ಉಭೋಪಿ ಸಬ್ಬಾನಿ ತಾನಿ ಸೀಘಂ ಕತ್ವಾ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅದಂಸು। ಸಾ ತಸ್ಸ ಪಾಥೇಯ್ಯಂ ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾ ಅರಣಿಸಹಿತಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಉಪಕರಣಞ್ಚ ಬದ್ಧಸತ್ತುಮಾದಿಂ ಕತ್ವಾ ಪಾಥೇಯ್ಯಞ್ಚ ಚಮ್ಮಭಸ್ತಾಯಂ ಪಕ್ಖಿಪಿ, ತಂ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಕುಮ್ಭಭಾರಮತ್ತಂ ಅಹೋಸಿ।

ಸೋನುತ್ತರೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ಪರಿವಚ್ಛಂ ಕತ್ವಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ದೇವಿಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸಾ "ನಿಟ್ಠಿತಂ ತೇ ಸಮ್ಮ ಸಬ್ಬೂಪಕರಣಂ, ಇಮಂ ತಾವ ಪಸಿಬ್ಬಕಂ ಗಣ್ಹಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಪನ ಮಹಾಥಾಮೋ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಹತ್ಥೀನಂ ಬಲಂ ಧಾರೇತಿ, ತಸ್ಮಾ ತಮ್ಪೂಲಪಸಿಬ್ಬಕಂ ವಿಯ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಉಪಕಚ್ಛನ್ತರೇ ಠಪೇತ್ವಾ ರಿತ್ತಹತ್ಥೋ ವಿಯ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸುಭದ್ದಾ ಲುದ್ದಸ್ಸ ಪುತ್ತದಾರಾನಂ ಪರಿಬ್ಬಯಂ ದತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಸೋನುತ್ತರಂ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ಸೋಪಿ ರಾಜಾನಞ್ಚ ದೇವಿಞ್ಚ ವನ್ದಿತ್ವಾ ರಾಜನಿವೇಸನಾ ಓರುಯ್ಹ ರಥೇ ಠತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಗಾಮನಿಗಮಜನಪದಪರಮ್ಪರಾಯ ಪಚ್ಚನ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಜಾನಪದೇ ನಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚನ್ತವಾಸೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಪಥಂ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಪಚ್ಚನ್ತವಾಸಿನೋಪಿ ನಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಏಕಕೋವ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ತಿಂಸಯೋಜನಂ ಪತ್ವಾ ಪಠಮಂ ದಬ್ಬಗಹನಂ ಕಾಸಗಹನಂ ತಿಣಗಹನಂ ತುಲಸಿಗಹನಂ ಸರಗಹನಂ ತಿರಿವಚ್ಛಗಹನನ್ತಿ ಛ ಗಹನಾನಿ, ಕಣ್ಟಕವೇಳುಗುಮ್ಬಗಹನಾನಿ ವೇತ್ತಗಹನಂ ಓಮಿಸ್ಸಕಗಹನಂ ನಳಗಹನಂ ಸರಗಹನಸದಿಸಂ ಉರಗೇನಪಿ ದುಬ್ಬಿನಿವಿಜ್ಝಂ ಘನವನಗಹನಂ ರುಕ್ಖಗಹನಂ ವೇಳುಗಹನಂ ಅಪರಮ್ಪಿ ವೇಳುಗುಮ್ಬಗಹನಂ ಕಲಲಗಹನಂ ಉದಕಗಹನಂ ಪಬ್ಬತಗಹನನ್ತಿ ಅಟ್ಠಾರಸ ಗಹನಾನಿ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಪತ್ವಾ ದಬ್ಬಗಹನಾದೀನಿ ಅಸಿತೇನ ಲಾಯಿತ್ವಾ

ತುಲಸಿಗಹನಾದೀನಿ ವೇಳುಗುಮ್ಬಚ್ಛೇದನಸತ್ಥೇನ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ರುಕ್ಖೇ ಫರಸುನಾ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ಅತಿಮಹನ್ತೇ ರುಕ್ಖೇ ನಿಖಾದನೇನ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಮಗ್ಗಂ ಕರೋನ್ತೋ ವೇಳುವನೇ ನಿಸ್ಸೇಣಿಂ ಕತ್ವಾ ವೇಳುಗುಮ್ಬಂ ಆರುಯ್ಹ ವೇಳುಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅಪರಸ್ಸ ವೇಳುಗುಮ್ಬಸ್ಸ ಉಪರಿ ಪಾತೇತ್ವಾ ವೇಳುಗುಮ್ಬಮತ್ಥಕೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಕಲಲಗಹನೇ ಸುಕ್ಖರುಕ್ಖಪದರಂ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ತೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಪರಂ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಇತರಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪುನ ಪುರತೋ ಅತ್ಥರನ್ತೋ ತಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಉದಕಗಹನೇ ದೋಣಿಂ ಕತ್ವಾ ತಾಯ ಉದಕಗಹನಂ ತರಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬತಪಾದೇ ಠತ್ವಾ ಅಯಸಿಙ್ಘಾಟಕಂ ಯೋತ್ತೇನ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಉದ್ಧಂ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬತೇ ಲಗ್ಗಾಪೇತ್ವಾ ಯೋತ್ತೇನಾರುಯ್ಹ ವಜಿರಗ್ಗೇನ ಲೋಹದಣ್ಡೇನ ಪಬ್ಬತಂ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಖಾಣುಕಂ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಠತ್ವಾ ಸಿಙ್ಘಾಟಕಂ ಆಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಪುನ ಉಪರಿ ಲಗ್ಗಾಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಠಿತೋ ಚಮ್ಮಯೋತ್ತಂ ಓಲಮ್ಬೇತ್ವಾ ತಂ ಆದಾಯ ಓತರಿತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಿಮಖಾಣುಕೇ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ವಾಮಹತ್ಥೇನ ಯೋತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣಹತ್ಥೇನ ಮುಗ್ಗರಂ ಆದಾಯ ಯೋತ್ತಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಖಾಣುಕಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಪುನ ಅಭಿರುಹತಿ। ಏತೇನುಪಾಯೇನ ಪಬ್ಬತಮತ್ಥಕಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ಪರತೋ ಓತರನ್ತೋ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಪಠಮಂ ಪಬ್ಬತಮತ್ಥಕೇ ಖಾಣುಕಂ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ಚಮ್ಮಪಸಿಬ್ಬಕೇ ಯೋತ್ತಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಖಾಣುಕೇ ವೇಠೇತ್ವಾ ಸಯಂ ಅನ್ತೋಪಸಿಬ್ಬಕೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಮಕ್ಕಟಕಾನಂ ಮಕ್ಕಟಸುತ್ತವಿಸ್ಸಜ್ಜನಾಕಾರೇನ ಯೋತ್ತಂ ವಿನಿವೇಠೇನ್ತೋ ಓತರತಿ। ಚಮ್ಮಛತ್ತೇನ ವಾತಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಸಕುಣೋ ವಿಯ ಓತರತೀತಿಪಿ ವದನ್ತಿಯೇವ।

ಏವಂ ತಸ್ಸ ಸುಭದ್ದಾಯ ವಚನಂ ಆದಾಯ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸತ್ತರಸ ಗಹನಾನಿ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬತಗಹನಂ ಪತ್ವಾ ತತ್ರಾಪಿ ಛ ಪಬ್ಬತೇ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಪಸ್ಸಪಬ್ಬತಮತ್ಥಕಂ ಆರುಳ್ಹಭಾವಂ ಆವಿಕರೋನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಆಹ -

೧೧೪."ತತ್ಥೇವ ಸೋ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾನ ವಾಕ್ಯಂ, ಆದಾಯ ತೂಣಿಞ್ಚ ಧನುಞ್ಚ ಲುದ್ದೋ।
ವಿತುರಿಯತಿ ಸತ್ತ ಗಿರೀ ಬ್ರಹನ್ತೇ, ಸುವಣ್ಣಪಸ್ಸಂ ನಾಮ ಗಿರಿಂ ಉಳಾರಂ॥

೧೧೫."ಆರುಯ್ಹ ಸೇಲಂ ಭವನಂ ಕಿನ್ನರಾನಂ, ಓಲೋಕಯೀ ಪಬ್ಬತಪಾದಮೂಲಂ।
ತತ್ಥದ್ದಸಾ ಮೇಘಸಮಾನವಣ್ಣಂ, ನಿಗ್ರೋಧರಾಜಂ ಅಟ್ಠಸಹಸ್ಸಪಾದಂ॥

೧೧೬."ತತ್ಥದ್ದಸಾ ಕುಞ್ಜರಂ ಛಬ್ಬಿಸಾಣಂ, ಸಬ್ಬಸೇತಂ ದುಪ್ಪಸಹಂ ಪರೇಭಿ।
ರಕ್ಖನ್ತಿ ನಂ ಅಟ್ಠಸಹಸ್ಸನಾಗಾ, ಈಸಾದನ್ತಾ ವಾತಜವಪ್ಪಹಾರಿನೋ॥

೧೧೭."ತತ್ಥದ್ದಸಾ ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ ಅದೂರೇ, ರಮ್ಮಂ ಸುತಿತ್ಥಞ್ಚ ಮಹೋದಿಕಞ್ಚ।
ಸಮ್ಪುಪ್ಫಿತಂ ಭಮರಗಣಾನುಚಿಣ್ಣಂ, ಯತ್ಥ ಹಿ ಸೋ ನ್ಹಾಯತಿ ನಾಗರಾಜಾ॥

೧೧೮."ದಿಸ್ವಾನ ನಾಗಸ್ಸ ಗತಿಂ ಠಿತಿಞ್ಚ, ವೀಥಿಸ್ಸಯಾ ನ್ಹಾನಗತಸ್ಸ ಹೋತಿ।
ಓಪಾತಮಾಗಚ್ಛಿ ಅನರಿಯರೂಪೋ, ಪಯೋಜಿತೋ ಚಿತ್ತವಸಾನುಗಾಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸೋತಿ**, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೋ ಲುದ್ದೋ ತತ್ಥೇವ ಸತ್ತಭೂಮಿಕಪಾಸಾದತಲೇ ಠಿತಾಯ ತಸ್ಸಾ ಸುಭದ್ದಾಯ ವಚನಂ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸರತೂಣಿಞ್ಚ ಮಹಾಧನುಞ್ಚ ಆದಾಯ ಪಬ್ಬತಗಹನಂ ಪತ್ವಾ "ಕತರೋ ನು ಖೋ ಸುವಣ್ಣಪಸ್ಸಪಬ್ಬತೋ ನಾಮಾ"ತಿ ಸತ್ತ ಮಹಾಪಬ್ಬತೇ ವಿತುರಿಯತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ತುಲೇತಿ ತೀರೇತಿ। ಸೋ ಏವಂ ತೀರೇನ್ತೋ ಸುವಣ್ಣಪಸ್ಸಂ ನಾಮ ಗಿರಿಂ ಉಳಾರಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಸೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। **ಓಲೋಕಯೀತಿ** ತಂ ಕಿನ್ನರಾನಂ ಭವನಭೂತಂ ಪಬ್ಬತಂ ಆರುಯ್ಹ ಸುಭದ್ದಾಯ ದಿನ್ನಸಞ್ಞಾವಸೇನ ಹೇಟ್ಠಾ ಓಲೋಕೇಸಿ। **ತತ್ಥಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಪಬ್ಬತಪಾದಮೂಲೇ ಅವಿದೂರೇಯೇವ ತಂ ನಿಗ್ರೋಧಂ ಅದ್ದಸ।

ತತ್ಥಾತಿ ತಸ್ಮಿಂ ನಿಗ್ರೋಧರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಠಿತಂ। **ತತ್ಥಾತಿ** ತತ್ಥೇವ ಅನ್ತೋಪಬ್ಬತೇ ತಸ್ಸ ನಿಗ್ರೋಧಸ್ಸಾವಿದೂರೇ ಯತ್ಥ ಸೋ ನ್ಹಾಯತಿ, ತಂ ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ ಅದ್ದಸ। **ದಿಸ್ವಾನಾತಿ** ಸುವಣ್ಣಪಸ್ಸಪಬ್ಬತಾ ಓರುಯ್ಹ ಹತ್ಥೀನಂ ಗತಕಾಲೇ ಹತ್ಥಿಪಾದಉಪಾಹನಂ ಆರುಯ್ಹ ತಸ್ಸ ನಾಗರಞ್ಞೋ ಗತಟ್ಠಾನಂ ನಿಬದ್ಧವಸನಟ್ಠಾನಂ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ "ಇಮಿನಾ ಮಗ್ಗೇನ ಗಚ್ಛತಿ, ಇಧ ನ್ಹಾಯತಿ, ನ್ಹತ್ವಾ ಉತ್ತಿಣ್ಣೋ, ಇಧ ತಿಟ್ಠತೀ"ತಿ ಸಬ್ಬಂ ದಿಸ್ವಾ ಅಹಿರಿಕಭಾವೇನ ಅನರಿಯರೂಪೋ ತಾಯ ಚಿತ್ತವಸಾನುಗಾಯ ಪಯೋಜಿತೋ, ತಸ್ಮಾ ಓಪಾತಂ ಆಗಚ್ಛಿ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ, ಆವಾಟಂ ಖಣೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತತ್ರಾಯಂ ಅನುಪುಬ್ಬಿಕಥಾ - "ಸೋ ಕಿರ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ವಸನೋಕಾಸಂ ಸತ್ತಮಾಸಾಧಿಕೇಹಿ ಸತ್ತಹಿ ಸಂವಚ್ಛರೇಹಿ ಸತ್ತಹಿ ಚ ದಿವಸೇಹಿ ಪತ್ವಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ತಸ್ಸ ವಸನೋಕಾಸಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ "ಇಧ ಆವಾಟಂ ಖಣಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಠಿತೋ ವಾರಣಾಧಿಪತಿಂ ವಿಸಪೀತೇನ ಸಲ್ಲೇನ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವವತ್ಥಪೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಥಮ್ಭಾದೀನಂ ಅತ್ಥಾಯ ರುಕ್ಖೇ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ದಬ್ಬಸಮ್ಭಾರೇ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಹತ್ಥೀಸು ನ್ಹಾನತ್ಥಾಯ ಗತೇಸು ತಸ್ಸ ವಸನೋಕಾಸೇ ಮಹಾಕುದ್ದಾಲೇನ ಚತುರಸ್ಸಂ ಆವಾಟಂ ಖಣಿತ್ವಾ ಉದ್ಧತಪಂಸುಂ ಬೀಜಂ ವಪನ್ತೋ ವಿಯ ಉದಕೇನ ವಿಕಿರಿತ್ವಾ ಉದುಕ್ಖಲಪಾಸಾಣಾನಂ ಉಪರಿ ಥಮ್ಭೇ ಪತಿಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ತುಲಾ ಚ ಕಾಜೇ ಚ ದತ್ವಾ ಪದರಾನಿ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಕಣ್ಣಪ್ಪಮಾಣಂ ಛಿದ್ದಂ ಕತ್ವಾ ಉಪರಿ ಪಂಸುಞ್ಚ ಕಚವರಞ್ಚ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಏಕೇನ ಪಸ್ಸೇನ ಅತ್ತನೋ ಪವಿಸನಟ್ಠಾನಂ ಕತ್ವಾ ಏವಂ ನಿಟ್ಠಿತೇ ಆವಾಟೇ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇಯೇವ ಪತಿಸೀಸಕಂ ಪಟಿಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಕಾಸಾಯಾನಿ ಪರಿದಹಿತ್ವಾ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಸಪೀತೇನ ಸಲ್ಲೇನ ಧನುಂ ಆದಾಯ ಆವಾಟಂ ಓತರಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಆಹ -

೧೦೯."ಖಣಿತ್ವಾನ ಕಾಸುಂ ಫಲಕೇಹಿ ಛಾದಯಿ, ಅತ್ತಾನಮೋಧಾಯ ಧನುಞ್ಚ ಲುದ್ದೋ।
ಪಸ್ಸಾಗತಂ ಪುಥುಸಲ್ಲೇನ ನಾಗಂ, ಸಮಪ್ಪಯೀ ದುಕ್ಕಟಕಮ್ಮಕಾರೀ॥

೧೧೦."ವಿದ್ಧೋ ಚ ನಾಗೋ ಕೋಞ್ಚಮನಾದಿ ಘೋರಂ, ಸಬ್ಬೇ ಚ ನಾಗಾ ನಿನ್ನದುಂ ಘೋರರೂಪಂ।
ತಿಣಞ್ಚ ಕಟ್ಠಞ್ಚ ರಣಂ ಕರೋನ್ತಾ, ಧಾವಿಂಸು ತೇ ಅಟ್ಠ ದಿಸಾ ಸಮನ್ತತೋ॥

೧೧೧."ವಧಿಸ್ಸಮೇತನ್ತಿ ಪರಾಮಸನ್ತೋ, ಕಾಸಾವಮದ್ದಕ್ಖಿ ಧಜಂ ಇಸೀನಂ।
ದುಕ್ಖೇನ ಫುಟ್ಠಸ್ಸುದಪಾದಿ ಸಞ್ಞಾ, ಅರಹದ್ಧಜೋ ಸಬ್ಭಿ ಅವಜ್ಝರೂಪೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಓಧಾಯಾತಿ** ಓದಹಿತ್ವಾ ಪವೇಸೇತ್ವಾ। **ಪಸ್ಸಾಗತನ್ತಿ** ಅತ್ತನೋ ಆವಾಟಸ್ಸ ಪಸ್ಸಂ ಆಗತಂ। ಸೋ ಕಿರ ದುತಿಯದಿವಸೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ನ್ಹತ್ವಾ ಉತ್ತಿಣ್ಣೋ ತಸ್ಮಿಂ ಮಹಾವಿಸಾಲಮಾಲಕೇ ನಾಮ ಪದೇಸೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸರೀರತೋ ಉದಕಂ ನಾಭಿಪದೇಸೇನ ಓಗಲಿತ್ವಾ ತೇನ ಛಿದ್ದೇನ ಲುದ್ದಸ್ಸ ಸರೀರೇ ಪತಿ। ತಾಯ ಸಞ್ಞಾಯ ಸೋ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಠಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ತಂ ಪಸ್ಸಾಗತಂ ಪುಥುನಾ ಸಲ್ಲೇನ ಸಮಪ್ಪಯಿ ವಿಜ್ಝಿ। **ದುಕ್ಕಟಕಮ್ಮಕಾರೀತಿ** ತಸ್ಸ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಕಾಯಿಕಚೇತಸಿಕಸ್ಸ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಉಪ್ಪಾದನೇನ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕಾರಕೋ।

ಕೋಞ್ಚಮನಾದೀತಿ ಕೋಞ್ಚನಾದಂ ಅಕರಿ। ತಸ್ಸ ಕಿರ ತಂ ಸಲ್ಲಂ ನಾಭಿಯಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಿಹಕಾದೀನಿ ಸಞ್ಚುಣ್ಣೇತ್ವಾ ಅನ್ತಾನಿ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಿಟ್ಠಿಭಾಗಂ ಫರಸುನಾ ಪದಾಲೇನ್ತಂ ವಿಯ ಉಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಪಕ್ಖನ್ದಿ। ಭಿನ್ನರಜತಕುಮ್ಭತೋ ರಜನಂ ವಿಯ ಪಹಾರಮುಖೇನ ಲೋಹಿತಂ ಪಗ್ಘರಿ, ಬಲವವೇದನಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಸೋ ವೇದನಂ ಅಧಿವಾಸೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ವೇದನಾಪ್ಪತ್ತೋ ಸಕಲಪಬ್ಬತಂ ಏಕನಿನ್ನಾದಂ ಕರೋನ್ತೋ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಮಹನ್ತಂ ಕೋಞ್ಚನಾದಂ ನದಿ। **ಸಬ್ಬೇ ಚಾತಿ** ತೇಪಿ ಸಬ್ಬೇ ಅಟ್ಠಸಹಸ್ಸನಾಗಾ ತಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಮರಣಭಯಭೀತಾ ಘೋರರೂಪಂ ನಿನ್ನದುಂ ಅನುರವಂ ಕರಿಂಸು। **ರಣಂ ಕರೋನ್ತಾತಿ** ತೇನ ಸದ್ದೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಛದ್ದನ್ತವಾರಣಂ ವೇದನಾಪ್ಪತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ತಿಣಞ್ಚ ಕಟ್ಠಞ್ಚ ಚುಣ್ಣವಿಚುಣ್ಣಂ ಕರೋನ್ತಾ ಸಮನ್ತಾ ಧಾವಿಂಸು।

ವಧಿಸ್ಸಮೇತನ್ತಿ "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೋ ಛದ್ದನ್ತವಾರಣೋ ದಿಸಾ ಪಕ್ಕನ್ತೇಸು ನಾಗೇಸು ಸುಭದ್ದಾಯ ಕರೇಣುಯಾ ಪಸ್ಸೇ ಠತ್ವಾ ಸನ್ಥಾರೇತ್ವಾ ಸಮಸ್ಸಾಸಯಮಾನಾಯ ವೇದನಂ ಅಧಿವಾಸೇತ್ವಾ ಕಣ್ಡಸ್ಸ ಆಗತಟ್ಠಾನಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇನ್ತೋ 'ಸಚೇ ಇದಂ ಪುರತ್ಥಿಮದಿಸಾದೀಹಿ ಆಗತಂ ಅಭವಿಸ್ಸ, ಕುಮ್ಭಾದೀಹಿ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಕಾಯಾದೀಹಿ ನಿಕ್ಖಮಿಸ್ಸ, ಇದಂ ಪನ ನಾಭಿಯಾ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಆಕಾಸಂ ಪಕ್ಖನ್ದಿ, ತಸ್ಮಾ ಪಥವಿಯಂ ಠಿತೇನ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ'ತಿ ಉಪಧಾರೇತ್ವಾ ಠಿತಟ್ಠಾನಂ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತುಕಾಮೋ "ಕೋ ಜಾನಾತಿ, ಕಿಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸುಭದ್ದಂ ಅಪನೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಭದ್ದೇ, ಅಟ್ಠಸಹಸ್ಸನಾಗಾ ಮಮ ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸನ್ತಾ ದಿಸಾ ಪಕ್ಖನ್ದಾ, ತ್ವಂ ಇಧ ಕಿಂ ಕರೋಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ, "ದೇವ, ಅಹಂ ತುಮ್ಹೇ ಸನ್ಥಾರೇತ್ವಾ ಸಮಸ್ಸಾಸೇನ್ತೀ ಠಿತಾ, ಖಮಥ ಮೇ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಚತೂಸು ಠಾನೇಸು ವನ್ದಿತ್ವಾ ತಾಯ ಆಕಾಸಂ ಪಕ್ಖನ್ದಾಯ ನಾಗರಾಜಾ ಭೂಮಿಂ ಪಾದನಖೇನ ಪಹರಿ, ಪದರಂ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಗತಂ। ಸೋ ಛಿದ್ದೇನ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಸೋಣುತ್ತರಂ ದಿಸ್ವಾ "ವಧಿಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ರಜತದಾಮವಣ್ಣಸೋಣ್ಡಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಪರಾಮಸನ್ತೋ ಬುದ್ಧಾನಂ ಇಸೀನಂ ಧಜಂ ಕಾಸಾವಂ ಅದ್ದಕ್ಖಿ। ಲುದ್ದೋ ಕಾಸಾವಂ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಠಪೇಸಿ। ಸೋ ತಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪುರತೋ ಠಪೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ತೇನ ತಥಾರೂಪೇನಪಿ ದುಕ್ಖೇನ ಫುಟ್ಠಸ್ಸ "ಅರಹದ್ಧಜೋ ನಾಮ ಸಬ್ಬಿ ಪಣ್ಡಿತೇಹಿ ಅವಜ್ಝರೂಪೋ, ಅಞ್ಞದತ್ಥು ಸಕ್ಕಾತಬ್ಬೋ ಗರುಕಾತಬ್ಬೋಯೇವಾ"ತಿ ಅಯಂ ಸಞ್ಞಾ ಉದಪಾದಿ।

ಸೋ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪನ್ತೋ ಗಾಥಾದ್ವಯಮಾಹ -

೧೨೨."ಅನಿಕ್ಕಸಾವೋ ಕಾಸಾವಂ, ಯೋ ವತ್ಥಂ ಪರಿದಹಿಸ್ಸತಿ।
ಅಪೇತೋ ದಮಸಚ್ಚೇನ, ನ ಸೋ ಕಾಸಾವಮರಹತಿ॥

೧೨೩."ಯೋ ಚ ವನ್ತಕಸಾವಸ್ಸ, ಸೀಲೇಸು ಸುಸಮಾಹಿತೋ।
ಉಪೇತೋ ದಮಸಚ್ಚೇನ, ಸ ವೇ ಕಾಸಾವಮರಹತೀ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಸಮ್ಮ ಲುದ್ದಪುತ್ತ ಯೋ ಪುರಿಸೋ ರಾಗಾದೀಹಿ ಕಸಾವೇಹಿ ಅನಿಕ್ಕಸಾವೋ ಇನ್ದ್ರಿಯದಮೇನ ಚೇವ ವಚೀಸಚ್ಚೇನ ಚ ಅಪೇತೋ ಅನುಪಗತೋ ತೇಹಿ ಗುಣೇಹಿ ಕಸಾವರಸಪೀತಂ ಕಾಸಾವವತ್ಥಂ ಪರಿದಹತಿ, ಸೋ ತಂ ಕಾಸಾವಂ ನಾರಹತಿ, ನಾನುಚ್ಛವಿಕೋ ಸೋ ತಸ್ಸ ವತ್ಥಸ್ಸ। ಯೋ ಪನ ತೇಸಂ ಕಸಾವಾನಂ ವನ್ತತ್ತಾ ವನ್ತಕಸಾವೋ ಅಸ್ಸ ಸೀಲೇಸು ಸುಸಮಾಹಿತೋ ಸುಪತಿಟ್ಠಿತೋ ಪರಿಪುಣ್ಣಸೀಲಾಚಾರೋ, ಸೋ ತಂ ಕಾಸಾವಂ ಅರಹತಿ ನಾಮಾತಿ।

ಏವಂ ವತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತೋ ತಸ್ಮಿಂ ಚಿತ್ತಂ ನಿಬ್ಬಾಪೇತ್ವಾ "ಸಮ್ಮ ಕಿಮತ್ಥಂ ತ್ವಂ ಮಂ ವಿಜ್ಝಸಿ, ಕಿಂ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ, ಉದಾಹು ಅಞ್ಞೇನ ಪಯೋಜಿತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ತಮತ್ಥಂ ಆವೀಕರೋನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಆಹ -

೧೨೪."ಸಮಪ್ಪಿತೋ ಪುಥುಸಲ್ಲೇನ ನಾಗೋ, ಅದುಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ಲುದ್ದಕಮಜ್ಝಭಾಸಿ।
ಕಿಮತ್ಥಯಂ ಕಿಸ್ಸ ವಾ ಸಮ್ಮ ಹೇತು, ಮಮಂ ವಧೀ ಕಸ್ಸ ವಾಯಂ ಪಯೋಗೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಿಮತ್ಥಯನ್ತಿ** ಆಯತಿಂ ಕಿಂ ಪತ್ಥೇನ್ತೋ। **ಕಿಸ್ಸ ವಾತಿ** ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು ಕೇನ ಕಾರಣೇನ, ಕಿಂ ನಾಮ ತವ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ವೇರನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಕಸ್ಸ ವಾತಿ** ಕಸ್ಸ ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಅಯಂ ಪಯೋಗೋ, ಕೇನ ಪಯೋಜಿತೋ ಮಂ ಅವಧೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅಥಸ್ಸ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತೋ ಲುದ್ದೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೨೫."ಕಾಸಿಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಮಹೇಸೀ ಭದನ್ತೇ, ಸಾ ಪೂಜಿತಾ ರಾಜಕುಲೇ ಸುಭದ್ದಾ।
ತಂ ಅದ್ದಸಾ ಸಾ ಚ ಮಮಂ ಅಸಂಸಿ, ದನ್ತೇಹಿ ಅತ್ಥೋತಿ ಚ ಮಂ ಅವೋಚಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪೂಜಿತಾ**ತಿ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಪೂಜಿತಾ। **ಅದ್ದಸಾ**ತಿ ಸಾ ಕಿರ ತಂ ಸುಪಿನನ್ತೇ ಅದ್ದಸ। **ಅಸಂಸೀ**ತಿ ಸಾ ಚ ಮಮ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕಾರೇತ್ವಾ "ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಏವರೂಪೋ ನಾಮ ನಾಗೋ ಅಸುಕಸ್ಮಿಂ ನಾಮ ಠಾನೇ ವಸತೀ"ತಿ ಮಮಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ। **ದನ್ತೇಹೀ**ತಿ ತಸ್ಸ ನಾಗಸ್ಸ ಛಬ್ಬಣ್ಣರಂಸಿಸಮುಜ್ಜಲಾ ದನ್ತಾ, ತೇಹಿ ಮಮ ಅತ್ಥೋ, ಪಿಳನ್ಧನಂ ಕಾರೇತುಕಾಮಾಮ್ಹಿ, ತೇ ಮೇ ಆಹರಾತಿ ಮಂ ಅವೋಚಾತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ "ಇದಂ ಚೂಳಸುಭದ್ದಾಯ ಕಮ್ಮ"ನ್ತಿ ಞತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತೋ ವೇದನಂ ಅಧಿವಾಸೇತ್ವಾ "ತಸ್ಸಾ ಮಮ ದನ್ತೇಹಿ ಅತ್ಥೋ ನತ್ಥಿ, ಮಂ ಮಾರೇತುಕಾಮತಾಯ ಪನ ಪಹಿಣೀ"ತಿ ದೀಪೇನ್ತೋ ಗಾಥಾದ್ವಯಮಾಹ -

೧೨೯."ಬಹೂ ಹಿಮೇ ದನ್ತಯುಗಾ ಉಳಾರಾ, ಯೇ ಮೇ ಪಿತೂನಞ್ಚ ಪಿತಾಮಹಾನಂ।
ಜಾನಾತಿ ಸಾ ಕೋಧನಾ ರಾಜಪುತ್ತೀ, ವಧತ್ಥಿಕಾ ವೇರಮಕಾಸಿ ಬಾಲಾ॥

೧೩೦."ಉಟ್ಠೇಹಿ ತ್ವಂ ಲುದ್ದ ಖರಂ ಗಹೇತ್ವಾ, ದನ್ತೇ ಇಮೇ ಛಿನ್ದ ಪುರಾ ಮರಾಮಿ।
ವಜ್ಜಾಸಿ ತಂ ಕೋಧನಂ ರಾಜಪುತ್ತಿಂ, ನಾಗೋ ಹತೋ ಹನ್ದ ಇಮಸ್ಸ ದನ್ತಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಇಮೇ**ತಿ ತಸ್ಸ ಕಿರ ಪಿತು ಪಿತಾಮಹಾನಂ ದನ್ತಾ ಮಾ ವಿನಸ್ಸನ್ತೂತಿ ಗುಹಾಯಂ ಸನ್ನಿಚಿತಾ, ತೇ ಸನ್ಧಾಯ ಏವಮಾಹ। **ಜಾನಾತೀ**ತಿ ಬಹೂನಂ ವಾರಣಾನಂ ಇಧ ಸನ್ನಿಚಿಹೇ ದನ್ತೇ ಜಾನಾತಿ। **ವಧತ್ಥಿಕಾ**ತಿ ಕೇವಲಂ ಪನ ಸಾ ಮಂ ಮಾರೇತುಕಾಮಾ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಂ ದೋಸಂ ಹದಯೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವೇರಂ ಅಕಾಸಿ, ಏವರೂಪೇನ ಫರುಸಕಮ್ಮೇನ ಮತ್ಥಕಂ ಪಾಪೇಸಿ। **ಖರ**ನ್ತಿ ಕಕಚಂ। **ಪುರಾ ಮರಾಮೀ**ತಿ ಯಾವ ನ ಮರಾಮಿ। **ವಜ್ಜಾಸೀ**ತಿ ವದೇಯ್ಯಾಸಿ। **ಹನ್ದ ಇಮಸ್ಸ ದನ್ತಾ**ತಿ ಹತೋ ಸೋ ಮಯಾ ನಾಗೋ, ಮನೋರಥೋ ತೇ ಮತ್ಥಕಪ್ಪತ್ತೋ, ಗಣ್ಹ, ಇಮೇ ತಸ್ಸ ದನ್ತಾತಿ।

ಸೋ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ನಿಸೀದನಟ್ಠಾನಾ ವುಟ್ಠಾಯ ಕಕಚಂ ಆದಾಯ "ದನ್ತೇ ಛಿನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಉಪಗತೋ। ಸೋ ಪನ ಉಬ್ಬೇಧತೋ ಅಟ್ಠಾಸೀತಿಹತ್ಥೋ ರಜತಪಬ್ಬತೋ ವಿಯ ಠಿತೋ, ತೇನಸ್ಸ ಸೋ ದನ್ತಟ್ಠಾನಂ ನ ಪಾಪುಣಿ। ಅಥ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಕಾಯಂ ಉಪನಾಮೇನ್ತೋ ಹೇಟ್ಠಾಸೀಸಕೋ ನಿಪಜ್ಜಿ। ತದಾ ನೇಸಾದೋ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ರಜತದಾಮಸದಿಸಂ ಸೋಣ್ಡಂ ಮದ್ದನ್ತೋ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಕೇಲಾಸಕೂಟೇ ವಿಯ ಕುಮ್ಭೇ ಠತ್ವಾ ಮುಖಕೋಟಿಮಂಸಂ ಧನುಕೇನ ಪಹರಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಕುಮ್ಭತೋ ಓರುಯ್ಹ ಕಕಚಂ ಅನ್ತೋಮುಖೇ ಪವೇಸೇಸಿ, ಉಭೋಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ದಳ್ಹಂ ಅಪರಾಪರಂ ಕಡ್ಢಿ। ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಬಲವವೇದನಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ಮುಖಂ ಲೋಹಿತೇನ ಪೂರಿ। ನೇಸಾದೋ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಸಞ್ಚಾರೇನ್ತೋ ಕಕಚೇನ ಛಿನ್ದಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಅಥ ನಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಮುಖತೋ ಲೋಹಿತಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ವೇದನಂ ಅಧಿವಾಸೇತ್ವಾ "ಕಿಂ ಸಮ್ಮ ಛಿನ್ದಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಆಮ, ಸಾಮೀ"ತಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ ಸತಿಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ "ತೇನ ಹಿ ಸಮ್ಮ ಮಮ ಸೋಣ್ಡಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಕಕಚಕೋಟಿಂ ಗಣ್ಹಾಪೇಹಿ, ಮಮ ಸಯಂ ಸೋಣ್ಡಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತುಂ ಬಲಂ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಆಹ। ನೇಸಾದೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ।

ಮಹಾಸತ್ತೋ ಸೋಣ್ಡಾಯ ಕಕಚಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಪರಾಪರಂ ಚಾರೇಸಿ, ದನ್ತಾ ಕಳೀರಾ ವಿಯ ಛಿಜ್ಜಿಂಸು। ಅಥ ನಂ ತೇ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ "ಸಮ್ಮ ಲುದ್ದಪುತ್ತ ಅಹಂ ಇಮೇ ದನ್ತೇ ತುಯ್ಹಂ ದದಮಾನೋ ನೇವ 'ಮಯ್ಹಂ ಅಪ್ಪಿಯಾ'ತಿ ದಮ್ಮಿ, ನ ಸಕ್ಕತ್ತಮಾರತ್ತಬ್ರಹ್ಮತ್ತಾನಿ ಪತ್ಥೇನ್ತೋ, ಇಮೇಹಿ ಪನ ಮೇ ದನ್ತೇಹಿ ಸತಗುಣೇನ ಸಹಸ್ಸಗುಣೇನ ಸತಸಹಸ್ಸಗುಣೇನ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣದನ್ತಾವ ಪಿಯತರಾ, ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಪ್ಪಟಿವೇಧಾಯ ಮೇ ಇದಂ ಪುಞ್ಞಂ ಪಚ್ಚಯೋ ಹೋತೂ"ತಿ ದನ್ತೇ ದತ್ವಾ "ಸಮ್ಮ ಇದಂ ಠಾನಂ ಕಿತ್ತಕೇನ ಕಾಲೇನ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸತ್ತಮಾಸಸತ್ತದಿವಸಾಧಿಕೇಹಿ ಸತ್ತಹಿ ಸಂವಚ್ಛರೇಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ - "ಗಚ್ಛ ಇಮೇಸಂ ದನ್ತಾನಂ ಆನುಭಾವೇನ ಸತ್ತದಿವಸಬ್ಭನ್ತರೇಯೇವ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪರಿತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ತಂ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ । ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಚ ಪನ ಅನಾಗತೇಸುಯೇವ ತೇಸು ನಾಗೇಸು ಸುಭದ್ದಾಯ ಚ ಅನಾಗತಾಯ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಆಹ -

೧೨೮"ಉಟ್ಠಾಯ ಸೋ ಲುದ್ದೋ ಖರಂ ಗಹೇತ್ವಾ, ಛೇತ್ವಾನ ದನ್ತಾನಿ ಗಜುತ್ತಮಸ್ಸ।
ವಗ್ಗೂ ಸುಭೇ ಅಪ್ಪಟಿಮೇ ಪಥಬ್ಯಾ, ಆದಾಯ ಪಕ್ಕಾಮಿ ತತೋ ಹಿ ಖಿಪ್ಪ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವಗ್ಗೂತಿ** ವಿಲಾಸವನ್ತೇ। **ಸುಭೇತಿ** ಸುನ್ದರೇ। **ಅಪ್ಪಟಿಮೇತಿ** ಇಮಿಸ್ಸಂ ಪಥವಿಯಂ ಅಞ್ಞೇಹಿ ದನ್ತೇಹಿ ಅಸದಿಸೇತಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಪಕ್ಕನ್ತೇ ತೇ ನಾಗಾ ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತಂ ಅದಿಸ್ವಾ ಆಗಮಿಂಸು। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಆಹ -

೧೨೯"ಭಯಟ್ಟಿತಾ ನಾಗವಧೇನ ಅಟ್ಟಾ, ಯೇ ತೇ ನಾಗಾ ಅಟ್ಠ ದಿಸಾ ವಿಧಾವುಂ।
ಅದಿಸ್ವಾನ ಪೋಸಂ ಗಜಪಚ್ಚಮಿತ್ತಂ, ಪಚ್ಚಾಗಮುಂ ಯೇನ ಸೋ ನಾಗರಾಜಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಭಯಟ್ಟಿತಾತಿ** ಮರಣಭಯೇನ ಉಪದ್ದುತಾ। **ಅಟ್ಟಾತಿ** ದುಕ್ಖಿತಾ। **ಗಜಪಚ್ಚಮಿತ್ತನ್ತಿ** ಗಜಸ್ಸ ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತಂ। **ಯೇನ ಸೋತಿ** ಯತ್ಥ ವಿಸಾಲಮಾಲಕೇ ಸೋ ನಾಗರಾಜಾ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಕೇಲಾಸಪಬ್ಬತೋ ವಿಯ ಪತಿತೋ, ತಂ ಠಾನಂ ಪಚ್ಚಾಗಮುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತೇಹಿ ಪನ ಸದ್ಧಿಂ ಮಹಾಸುಭದ್ದಾಪಿ ಆಗತಾ। ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಅಟ್ಠಸಹಸ್ಸನಾಗಾ ತತ್ಥ ರೋದಿತ್ವಾ ಕನ್ದಿತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಕುಲುಪಕಾನಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಚ್ಚಯದಾಯಕೋ ವಿಸಪೀತೇನ ಸಲ್ಲೇನ ವಿದ್ಧೋ ಕಾಲಕತೋ, ಸೀವಥಿಕದಸ್ಸನಮಸ್ಸ ಆಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ವದಿಂಸು। ಪಞ್ಚಸತಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾಪಿ ಆಕಾಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ವಿಸಾಲಮಾಲಕೇ ಓತರಿಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ದ್ವೇ ತರುಣನಾಗಾ ನಾಗರಞ್ಞೋ ಸರೀರಂ ದನ್ತೇಹಿ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇ ವನ್ದಾಪೇತ್ವಾ ಚಿತಕಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಝಾಪಯಿಂಸು। ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ಆಳಾಹನೇ ಧಮ್ಮಸಜ್ಝಾಯಮಕಂಸು। ಅಟ್ಠಸಹಸ್ಸನಾಗಾ ಆಳಾಹನಂ ನಿಬ್ಬಾಪೇತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನ್ಹತ್ವಾ ಮಹಾಸುಭದ್ದಂ ಪುರತೋ ಕತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಅಗಮಂಸು। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಆಹ -

೧೩೦"ತೇ ತತ್ಥ ಕನ್ದಿತ್ವಾ ರೋದಿತ್ವಾನ ನಾಗಾ, ಸೀಸೇ ಸಕೇ ಪಂಸುಕಂ ಓಕಿರಿತ್ವಾ।
ಅಗಮಂಸು ತೇ ಸಬ್ಬೇ ಸಕಂ ನಿಕೇತಂ, ಪುರಕ್ಖತ್ವಾ ಮಹೇಸಿಂ ಸಬ್ಬಭದ್ದ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪಂಸುಕನ್ತಿ** ಆಳಾಹನಪಂಸುಕಂ।

ಸೋನುತ್ತರೋಪಿ ಅಪ್ಪತ್ತೇಯೇವ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ದನ್ತೇ ಆದಾಯ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಆಹ -

೧೩೧"ಆದಾಯ ದನ್ತಾನಿ ಗಜುತ್ತಮಸ್ಸ, ವಗ್ಗೂ ಸುಭೇ ಅಪ್ಪಟಿಮೇ ಪಥಬ್ಯಾ।
ಸುವಣ್ಣರಾಜೀಹಿ ಸಮನ್ತಮೋದರೇ, ಸೋ ಲುದ್ದಕೋ ಕಾಸಿಪುರಂ ಉಪಾಗಮಿ।
ಉಪನೇಸಿ ಸೋ ರಾಜಕಞ್ಞಾಯ ದನ್ತೇ, ನಾಗೋ ಹತೋ ಹನ್ದ ಇಮಸ್ಸ ದನ್ತಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸುವಣ್ಣರಾಜೀಹೀತಿ** ಸುವಣ್ಣರಾಜಿರಂಸೀಹಿ। **ಸಮನ್ತಮೋದರೇತಿ** ಸಮನ್ತತೋ ಓಭಾಸನ್ತೇ ಸಕಲವನಸಣ್ಡಂ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ವಿಯ ಕರೋನ್ತೇ। **ಉಪನೇಸೀತಿ** ಅಹಂ ಛದ್ದನ್ತವಾರಣಸ್ಸ ಛಬ್ಬಣ್ಣರಂಸಿವಿಸ್ಸಜ್ಜನೇ ಯಮಕದನ್ತೇ ಆದಾಯ ಆಗಚ್ಛಾಮಿ, ನಗರಂ ಅಲಙ್ಕಾರಾಪೇಥಾತಿ ದೇವಿಯಾ ಸಾಸನಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ತಾಯ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚಾಪೇತ್ವಾ ದೇವನಗರಂ ವಿಯ ನಗರೇ ಅಲಙ್ಕಾರಾಪಿತೇ ಸೋನುತ್ತರೋಪಿ ನಗರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಾಸಾದಂ ಆರುಹಿತ್ವಾ ದನ್ತೇ ಉಪನೇಸಿ, ಉಪನೇತ್ವಾ ಚ ಪನ, "ಅಯ್ಯೇ, ಯಸ್ಸ ಕಿರ ತುಮ್ಹೇ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಂ ದೋಸಂ ಹದಯೇ ಕರಿತ್ಥ, ಸೋ ನಾಗೋ ಮಯಾ ಹತೋ ಮತೋ, 'ಮತಭಾವಂ ಮೇ ಆರೋಚೇಯ್ಯಾಸೀ'ತಿ ಆಹ, ತಸ್ಸ ಮತಭಾವಂ ತುಮ್ಹೇ ಜಾನಾಥ, ಗಣ್ಹಥ, ಇಮೇ ತಸ್ಸ ದನ್ತಾ"ತಿ ದನ್ತೇ ಅದಾಸಿ।

ಸಾ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಛಬ್ಬಣ್ಣರಂಸಿವಿಚಿತ್ತದನ್ತೇ ಮಣಿತಾಲವಣ್ಟೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಊರೂಸು ಠಪೇತ್ವಾ ಪುರಿಮಭವೇ ಅತ್ತನೋ ಪಿರಸಾಮಿಕಸ್ಸ ದನ್ತೇ ಓಲೋಕೇನ್ತೀ "ಏವರೂಪಂ ಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಂ ವಾರಣಂ ವಿಸಪೀತೇನ ಸಲ್ಲೇನ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಇಮೇ ದನ್ತೇ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಸೋನುತ್ತರೋ ಆಗತೋ"ತಿ ಮಹಾಸತ್ತಂ ಅನುಸ್ಸರನ್ತೀ ಸೋಕಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಅಧಿವಾಸೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ತತ್ಥೇವ ಹದಯಂ ಫಲಿ, ತಂ ದಿವಸಮೇವ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಆಹ -

೧೩೨"ದಿಸ್ವಾನ ದನ್ತಾನಿ ಗಜುತ್ತಮಸ್ಸ, ಭತ್ತುಪ್ಪಿಯಸ್ಸ ಪುರಿಮಾಯ ಜಾತಿಯಾ।
ತತ್ಥೇವ ತಸ್ಸಾ ಹದಯಂ ಅಫಾಲಿ, ತೇನೇವ ಸಾ ಕಾಲಮಕಾಸಿ ಬಾಲಾ"ತಿ॥

೧೩೩"ಸಮ್ಬೋಧಿಪತ್ತೋ ಸ ಮಹಾನುಭಾವೋ, ಸಿತಂ ಅಕಾಸೀ ಪರಿಸಾಯ ಮಜ್ಝೇ।
ಪುಚ್ಛಿಂಸು ಭಿಕ್ಖೂ ಸುವಿಮುತ್ತಚಿತ್ತಾ, ನಾಕಾರಣೇ ಪಾತುಕರೋನ್ತಿ ಬುದ್ಧಾ॥

೧೩೪"ಯಮದ್ದಸಾಥ ದಹರಿಂ ಕುಮಾರಿಂ, ಕಾಸಾಯವತ್ಥಂ ಅನಗಾರಿಯಂ ಚರನ್ತಿಂ।
ಸಾ ಖೋ ತದಾ ರಾಜಕಞ್ಞಾ ಅಹೋಸಿ, ಅಹಂ ತದಾ ನಾಗರಾಜಾ ಅಹೋಸಿಂ॥

೧೩೫"ಆದಾಯ ದನ್ತಾನಿ ಗಜುತ್ತಮಸ್ಸ, ವಗ್ಗೂ ಸುಭೇ ಅಪ್ಪಟಿಮೇ ಪಥಬ್ಯಾ।
ಯೋ ಲುದ್ದಕೋ ಕಾಸಿಪುರಂ ಉಪಾಗಮಿ, ಸೋ ಖೋ ತದಾ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ॥

೧೩೬"ಅನಾವಸೂರಂ ಚಿರರತ್ತಸಂಸಿತಂ, ಉಚ್ಚಾವಚಂ ಚರಿತಮಿದಂ ಪುರಾಣಂ।
ವೀತದ್ದರೋ ವೀತಸೋಕೋ ವಿಸಲ್ಲೋ, ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಅಭಾಸಿ ಬುದ್ಧೋ॥

೧೩೭"ಅಹಂ ವೋ ತೇನ ಕಾಲೇನ, ಅಹೋಸಿಂ ತತ್ಥ ಭಿಕ್ಖವೋ।
ನಾಗರಾಜಾ ತದಾ ಹೋಮಿ, ಏವಂ ಧಾರೇಥ ಜಾತಕ"ನ್ತಿ॥ -

ಇಮಾ ಗಾಥಾ ದಸಬಲಸ್ಸ ಗುಣೇ ವಣ್ಣೇನ್ತೇಹಿ ಧಮ್ಮಸಙ್ಗಾಹಕತ್ಥೇರೇಹಿ ಠಪಿತಾ।

ತತ್ಥ **ಸಿತಂ ಅಕಾಸೀ**ತಿ ಸೋ ಸಮ್ಬೋಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಮಹಾನುಭಾವೋ ಅಲಙ್ಕತಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಅಲಙ್ಕತಧಮ್ಮಾಸನೇ ಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಏಕದಿವಸಂ ಸಿತಂ ಅಕಾಸಿ। **ನಾಕಾರಣೇ**ತಿ "ಭನ್ತೇ, ಬುದ್ಧಾ ನಾಮ ಅಕಾರಣೇ ಸಿತಂ ನ ಕರೋನ್ತಿ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಚ ಸಿತಂ ಕತಂ, ಕೇನ ನು ಖೋ ಕಾರಣೇನ ಸಿತಂ ಕತ"ನ್ತಿ ಮಹಾಖೀಣಾಸವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। **ಯಮದ್ದಸಾಥಾ**ತಿ ಏವಂ ಪುಟ್ಠೋ, ಆವುಸೋ, ಸತ್ಥಾ ಅತ್ತನೋ ಸಿತಕಾರಣಂ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತೋ ಏಕಂ ದಹರಭಿಕ್ಖುನಿಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಏವಮಾಹ - "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಂ ಏಕಂ ದಹರಂ ಯೋಬ್ಬನಪ್ಪತ್ತಂ ಕುಮಾರಿಂ ಕಾಸಾಯವತ್ಥಂ ಅನಗಾರಿಯಂ ಉಪೇತಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ ಚರನ್ತಿಂ ಅದ್ದಸಾಥ ಪಸ್ಸಥ, ಸಾ ತದಾ 'ವಿಸಪೀತೇನ ಸಲ್ಲೇನ ನಾಗರಾಜಂ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ವಧೇಹೀ'"ತಿ ಸೋನುತ್ತರಸ್ಸ ಪೇಸೇತಾ ರಾಜಕಞ್ಞಾ ಅಹೋಸಿ। ತೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪಿತೋ ಅಹಂ ತದಾ ಸೋ ನಾಗರಾಜಾ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದೇವದತ್ತೋ**ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನಿ ದೇವದತ್ತೋ ತದಾ ಸೋ ಲುದ್ದಕೋ ಅಹೋಸಿ।

ಅನಾವಸೂರನ್ತಿ ನ ಅವಸೂರಂ, ಅನತ್ಥಙ್ಗತಸೂರಿಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಚಿರರತ್ತಸಂಸಿತ**ನ್ತಿ ಇತೋ ಚಿರರತ್ತೇ ಅನೇಕವಸ್ಸಕೋಟಿಮತ್ಥಕೇ ಸಂಸಿತಂ ಸಂಸರಿತಂ ಅನುಚಿಣ್ಣಂ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಆವುಸೋ, ಇತೋ ಅನೇಕವಸ್ಸಕೋಟಿಮತ್ಥಕೇ ಸಂಸರಿತಮ್ಪಿ ಪುಬ್ಬಣ್ಹೇ ಕತಂ ತಂ ದಿವಸಮೇವ ಸಾಯನ್ಹೇ ಸರನ್ತೋ ವಿಯ ಅತ್ತನೋ ಚರಿತವಸೇನ ಉಚ್ಚತ್ತಾ ತಾಯ ರಾಜಧೀತಾಯ ಚ ಸೋನುತ್ತರಸ್ಸ ಚ ಚರಿತವಸೇನ ನೀಚತ್ತಾ ಉಚ್ಚಾನೀಚಂ ಚರಿತಂ ಇದಂ ಪುರಾಣಂ ರಾಗಾದೀನಂ ದರಾನಂ ವಿಗತತಾಯ ವೀತದ್ದರೋ, ಞಾತಿಧನಸೋಕಾದೀನಂ ಅಭಾವೇನ ವೀತಸೋಕೋ, ರಾಗಸಲ್ಲಾದೀನಂ

ವಿಗತತ್ತಾ ವಿಸಲ್ಲೋ ಅತ್ತನಾವ ಜಾನಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧೋ ಅಭಾಸೀತಿ। **ಅಹಂ ವೋ**ತಿ ಏತ್ಥ **ವೋ**ತಿ ನಿಪಾತಮತ್ತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಹಂ ತೇನ ಕಾಲೇನ ತತ್ಥ ಛದ್ದನ್ತದಹೇ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನಾಗರಾಜಾ**ತಿ ಹೋನ್ತೋ ಚ ಪನ ನ ಅಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ತದಾ ಹೋಮಿ, ಅಥ ಖೋ ನಾಗರಾಜಾ ಹೋಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏವಂ ಧಾರೇಥಾ**ತಿ ತುಮ್ಹೇ ತಂ ಜಾತಕಂ ಏವಂ ಧಾರೇಥ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಥ ಪರಿಯಾಪುಣಾಥಾತಿ।

ಇಮಞ್ಚ ಪನ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಬಹೂ ಸೋತಾಪನ್ನಾದಯೋ ಅಹೇಸುಂ। ಸಾ ಪನ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಪಚ್ಛಾ ವಿಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತಾತಿ।

ಛದ್ದನ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಚತುತ್ಥಾ।

[೫೧೫] ೫. ಸಮ್ಭವಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ರಜ್ಜಞ್ಚ ಪಟಿಪನ್ನಾಸ್ಮಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪಞ್ಞಾಪಾರಮಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನವತ್ಥು **ಮಹಾಉಮಙ್ಗಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೨.೨೨.೫೯೦ ಆದಯೋ) ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ।

ಅತೀತೇ ಪನ ಕುರುರಟ್ಠೇ ಇನ್ದಪತ್ಥನಗರೇ ಧನಞ್ಚಯಕೋರಬ್ಯೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಸುಚಿರತೋ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪುರೋಹಿತೋ ಅತ್ಥಧಮ್ಮಾನುಸಾಸಕೋ ಅಹೋಸಿ। ರಾಜಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋನ್ತೋ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಮನುಸಾಸಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಧಮ್ಮಯಾಗಂ ನಾಮ ಪಞ್ಹಂ ಅಭಿಸಙ್ಖರಿತ್ವಾ ಸುಚಿರತಂ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪುರೋಹಿತಂ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಚತಸ್ಸೋ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ –

೧೩೮.''ರಜ್ಜಞ್ಚ ಪಟಿಪನ್ನಾಸ್ಮ, ಆಧಿಪಚ್ಚಂ ಸುಚೀರತ।
ಮಹತ್ತಂ ಪತ್ತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ, ವಿಜೇತುಂ ಪಥವಿಂ ಇಮಂ॥

೧೩೯.''ಧಮ್ಮೇನ ನೋ ಅಧಮ್ಮೇನ, ಅಧಮ್ಮೋ ಮೇ ನ ರುಚ್ಚತಿ।
ಕಿಚ್ಚೋವ ಧಮ್ಮೋ ಚರಿತೋ, ರಞ್ಞೋ ಹೋತಿ ಸುಚೀರತ॥

೧೪೦.''ಇಧ ಚೇವಾನಿನ್ದಿತಾ ಯೇನ, ಪೇಚ್ಚ ಯೇನ ಅನಿನ್ದಿತಾ।
ಯಸಂ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು, ಯೇನ ಪಪ್ಪೋಮು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ॥

೧೪೧.''ಯೋಹಂ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಧಮ್ಮಞ್ಚ, ಕತ್ತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ।
ತಂ ತ್ವಂ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಧಮ್ಮಞ್ಚ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕ್ಖಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿತೋ''ತಿ॥

ತತ್ಥ **ರಜ್ಜ**ನ್ತಿ, ಆಚರಿಯ, ಮಯಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸತ್ತಯೋಜನಿಕೇ ಇನ್ದಪತ್ಥನಗರೇ ರಜ್ಜಞ್ಚ, ತಿಯೋಜನಸತಿಕೇ ಕುರುರಟ್ಠೇ ಇಸ್ಸರಭಾವಸಙ್ಖಾತಂ ಆಧಿಪಚ್ಚಞ್ಚ। **ಪಟಿಪನ್ನಾಸ್ಮಾ**ತಿ ಅಧಿಗತಾ ಭವಾಮ। **ಮಹತ್ತ**ನ್ತಿ ಇದಾನಿ ಮಹನ್ತಭಾವಂ। **ಪತ್ತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ವಿಜೇತು**ನ್ತಿ ಇಮಂ ಪಥವಿಂ ಧಮ್ಮೇನ ಅಭಿಭವಿತುಂ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಿತುಂ ಇಚ್ಛಾಮಿ। **ಕಿಚ್ಚೋವಾ**ತಿ ಅವಸೇಸಜನೇಹಿ ರಞ್ಞೋ ಚರಿತೋ ಧಮ್ಮೋ ಕಿಚ್ಚೋ ಕರಣೀಯತರೋ। ರಾಜಾನುವತ್ತಕೋ ಹಿ ಲೋಕೋ, ಸೋ ತಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮಿಕೇ ಸಬ್ಬೋಪಿ ಧಮ್ಮಿಕೋ ಹೋತಿ। ತಸ್ಮಾ ಏಸ ಧಮ್ಮೋ ನಾಮ ರಞ್ಞೋವ ಕಿಚ್ಚೋತಿ।

ಇಧ ಚೇವಾನಿನ್ದಿತಾತಿ ಯೇನ ಮಯಂ ಇಧಲೋಕೇ ಪರಲೋಕೇ ಚ ಅನಿನ್ದಿತಾ। **ಯೇನ ಪಪ್ಪೋಮೂ**ತಿ ಯೇನ ಮಯಂ ನಿರಯಾದೀಸು ಅನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ದೇವೇಸು ಚ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚ ಯಸಂ ಇಸ್ಸರಿಯಂ ಸೋಭಗ್ಗಂ ಪಾಪುಣೇಯ್ಯಾಮ, ತಂ ನೋ ಕಾರಣಂ ಕಥೇಹೀತಿ । **ಯೋಹ**ನ್ತಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಯೋ ಅಹಂ ಫಲವಿಪಾಕಸಙ್ಖಾತಂ ಅತ್ಥಞ್ಚ ತಸ್ಸ ಅತ್ಥಸ್ಸ ಹೇತುಭೂತಂ ಧಮ್ಮಞ್ಚ

ಕತ್ತುಂ ಸಮಾದಾಯ ವತ್ತಿತುಂ ಉಪ್ಪಾದೇತುಞ್ಚ ಇಚ್ಛಾಮಿ। **ತಂ ತ್ವನ್ತಿ** ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ ತ್ವಂ ಸುಖೇನೇವ ನಿಬ್ಬಾನಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ ಆರುಯ್ಹ ಅಪಟಿಸನ್ಧಿಕಭಾವಂ ಪತ್ಥೇನ್ತಸ್ಸ ತಂ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಪುಚ್ಛಿತೋ ಅಕ್ಖಾಹಿ, ಪಾಕಟಂ ಕತ್ವಾ ಕಥೇಹೀತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಧಮ್ಮಯಾಗಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿ।

ಅಯಂ ಪನ ಪಞ್ಹೋ ಗಮ್ಭೀರೋ ಬುದ್ಧವಿಸಯೋ, ಸಬ್ಬಞ್ಞುಬುದ್ಧಮೇವ ತಂ ಪುಚ್ಛಿತುಂ ಯುತ್ತಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಅಸತಿ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಪರಿಯೇಸಕಂ ಬೋಧಿಸತ್ತನ್ತಿ। ಸುಚಿರತೋ ಪನ ಅತ್ತನೋ ಅಬೋಧಿಸತ್ತತಾಯ ಪಞ್ಹಂ ಕಥೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಚ ಪಣ್ಡಿತಮಾನಂ ಅಕತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅಸಮತ್ಥಭಾವಂ ಕಥೇನ್ತೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪೨"ನಾಞ್ಞತ್ರ ವಿಧುರಾ ರಾಜ, ಏತದಕ್ಖಾತುಮರಹತಿ।
ಯಂ ತ್ವಂ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಧಮ್ಮಞ್ಚ, ಕತ್ತುಮಿಚ್ಛಸಿ ಖತ್ತಿಯಾ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಅವಿಸಯೋ ಏಸ, ಮಹಾರಾಜ, ಪಞ್ಹೋ ಮಾದಿಸಾನಂ। ಅಹಞ್ಹಿ ನೇವಸ್ಸ ಆದಿಂ, ನ ಪರಿಯೋಸಾನಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ಅನ್ಧಕಾರಂ ಪವಿಟ್ಠೋ ವಿಯ ಹೋಮಿ। ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಪನ ಪುರೋಹಿತೋ ವಿಧುರೋ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅತ್ಥಿ, ಸೋ ಏತಂ ಆಚಿಕ್ಖೇಯ್ಯ, ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಯಂ ತ್ವಂ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಕತ್ತುಮಿಚ್ಛಸಿ, ಏತಂ ಅಕ್ಖಾತುಂ ನ ಅಞ್ಞೋ ಅರಹತೀತಿ।

ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ತೇನ ಹಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಖಿಪ್ಪಂ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛಾಹೀ"ತಿ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ದತ್ವಾ ತಂ ಪೇಸೇತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪೩"ಏಹಿ ಖೋ ಪಹಿತೋ ಗಚ್ಛ, ವಿಧುರಸ್ಸ ಉಪನ್ತಿಕಂ।
ನಿಕ್ಖಞ್ಚಿಮಂ ಸುವಣ್ಣಸ್ಸ, ಹರಂ ಗಚ್ಛ ಸುಚೀರತ।
ಅಭಿಹಾರಂ ಇಮಂ ದಜ್ಜಾ, ಅತ್ಥಧಮ್ಮಾನುಸಿಟ್ಠಿಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಉಪನ್ತಿಕನ್ತಿ** ಸನ್ತಿಕಂ। **ನಿಕ್ಖನ್ತಿ** ಪಞ್ಚಸುವಣ್ಣೋ ಏಕೋ ನಿಕ್ಖೋ। ಅಯಂ ಪನ ರತ್ತಸುವಣ್ಣಸ್ಸ ನಿಕ್ಖಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ ಏವಮಾಹ। **ಇಮಂ ದಜ್ಜಾತಿ** ತೇನ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮಯಾಗಪಞ್ಹೇ ಕಥಿತೇ ತಸ್ಸ ಅತ್ಥಧಮ್ಮಾನುಸಿಟ್ಠಿಯಾ ಅಭಿಹಾರಪೂಜಂ ಕರೋನ್ತೋ ಇಮಂ ನಿಕ್ಖಸಹಸ್ಸಂ ದದೇಯ್ಯಾಸೀತಿ।

ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ಪಞ್ಹವಿಸ್ಸಜ್ಜನಸ್ಸ ಲಿಖನತ್ಥಾಯ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕಂ ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟಞ್ಚ ಗಮನತ್ಥಾಯ ಯಾನಂ, ಪರಿವಾರತ್ಥಾಯ ಬಲಕಾಯಂ, ತಞ್ಚ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ದತ್ವಾ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ಸೋ ಪನ ಇನ್ದಪತ್ಥನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಉಜುಕಮೇವ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಅಗನ್ತ್ವಾ ಯತ್ಥ ಯತ್ಥ ಪಣ್ಡಿತಾ ವಸನ್ತಿ, ಸಬ್ಬಾನಿ ತಾನಿ ಠಾನಾನಿ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಪಞ್ಹಸ್ಸ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಾರಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಪತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ನಿವಾಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕತಿಪಯೇಹಿ ಜನೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಾತರಾಸಭುಞ್ಜನವೇಲಾಯ ವಿಧುರಸ್ಸ ನಿವೇಸನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆಗತಭಾವಂ ಆರೋಚಾಪೇತ್ವಾ ತೇನ ಪಕ್ಕೋಸಾಪಿತೋ ತಂ ಸಕೇ ಘರೇ ಭುಞ್ಜಮಾನಂ ಅದ್ದಸ। ತಮತ್ಥಂ ಆವಿಕರೋನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಸತ್ತಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪೪"ಸ್ವಾಧಿಪ್ಪಾಗಾ ಭಾರದ್ವಾಜೋ, ವಿಧುರಸ್ಸ ಉಪನ್ತಿಕಂ।
ತಮದ್ದಸ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾ, ಅಸಮಾನಂ ಸಕೇ ಘರೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸ್ವಾಧಿಪ್ಪಾಗಾತಿ** ಸೋ ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ತೋ ಸುಚಿರತೋ ಅಧಿಪ್ಪಾಗಾ, ಗತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾತಿ** ಮಹಾಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ। **ಅಸಮಾನನ್ತಿ** ಭುಞ್ಜಮಾನಂ।

ಸೋ ಪನ ತಸ್ಸ ಬಾಲಸಹಾಯಕೋ ಏಕಾಚರಿಯಕುಲೇ ಉಗ್ಗಹಿತಸಿಪ್ಪೋ, ತಸ್ಮಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸುಖನಿಸಿನ್ನೋ "ಸಮ್ಮ ಕಿಮತ್ಥಂ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ ಪುಟ್ಠೋ ಆಗಮನಕಾರಣಂ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತೋ ಅಟ್ಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪೫."ರಞ್ಞೋಹಂ ಪಹಿತೋ ದೂತೋ, ಕೋರಬ್ಯಸ್ಸ ಯಸಸ್ಸಿನೋ।
'ಅತ್ಥಂ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಪುಚ್ಛೇಸಿ', ಇಚ್ಚಬ್ರವಿ ಯುಧಿಟ್ಠಿಲೋ।
ತಂ ತ್ವಂ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಧಮ್ಮಞ್ಚ, ವಿಧುರಕ್ಖಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿತೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ರಞ್ಞೋಹ**ನ್ತಿ ಅಹಂ ರಞ್ಞೋ ಕೋರಬ್ಯಸ್ಸ ಯಸಸ್ಸಿನೋ ದೂತೋ। **ಪಹಿತೋ**ತಿ ತೇನ ಪೇಸಿತೋ ಇಧಾಗಮಿಂ। **ಪುಚ್ಛೇಸೀ**ತಿ ಸೋ ಯುಧಿಟ್ಠಿಲಗೋತ್ತೋ ಧನಞ್ಚಯರಾಜಾ ಮಂ ಧಮ್ಮಯಾಗಪಞ್ಹಂ ನಾಮ ಪುಚ್ಛಿ, ಅಹಂ ಕಥೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ "ತ್ವಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿಂ, ಸೋ ಚ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ದತ್ವಾ ಪಞ್ಹಪುಚ್ಛನತ್ಥಾಯ ಮಂ ತವ ಸನ್ತಿಕಂ ಪೇಸೇನ್ತೋ "ವಿಧುರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಇಮಸ್ಸ ಪಞ್ಹಸ್ಸ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಪಾಳಿಧಮ್ಮಞ್ಚ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಅಬ್ರವಿ। "ತಂ ತ್ವಂ ಇದಾನಿ ಮಯಾ ಪುಚ್ಛಿತೋ ಅಕ್ಖಾಹೀ"ತಿ।

ತದಾ ಪನ ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ "ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗಙ್ಗಂ ಪಿದಹನ್ತೋ ವಿಯ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ವಿಚಾರೇತಿ। ತಸ್ಸ ಪಞ್ಹವಿಸ್ಸಜ್ಜನೇ ಓಕಾಸೋ ನತ್ಥಿ। ಸೋ ತಮತ್ಥಂ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತೋ ನವಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪೬."ಗಙ್ಗಂ ಮೇ ಪಿದಹಿಸ್ಸನ್ತಿ, ನ ತಂ ಸಕ್ಕೋಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ।
ಅಪಿಧೇತುಂ ಮಹಾಸಿನ್ಧುಂ, ತಂ ಕಥಂ ಸೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ।
ನ ತೇ ಸಕ್ಕೋಮಿ ಅಕ್ಖಾತುಂ, ಅತ್ಥಂ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಪುಚ್ಛಿತೋ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಮಯ್ಹಂ "ಮಹಾಜನಸ್ಸ ನಾನಾಚಿತ್ತಗತಿಸಙ್ಖಾತಂ ಗಙ್ಗಂ ಪಿದಹಿಸ್ಸ"ನ್ತಿ ಬ್ಯಾಪಾರೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ತಮಹಂ ಮಹಾಸಿನ್ಧುಂ ಅಪಿಧೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ತಸ್ಮಾ ಕಥಂ ಸೋ ಓಕಾಸೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಯಸ್ಮಾ ತೇ ಅಹಂ ಪಞ್ಹಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಯ್ಯಂ। ಇತಿ ಚಿತ್ತೇಕಗ್ಗತಞ್ಚೇವ ಓಕಾಸಞ್ಚ ಅಲಭನ್ತೋ ನ ತೇ ಸಕ್ಕೋಮಿ ಅಕ್ಖಾತುಂ ಅತ್ಥಂ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಪುಚ್ಛಿತೋತಿ।

ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ "ಪುತ್ತೋ ಮೇ ಪಣ್ಡಿತೋ ಮಯಾ ಞಾಣವನ್ತತರೋ, ಸೋ ತೇ ಬ್ಯಾಕರಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛಾಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ದಸಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪೭."ಭದ್ರಕಾರೋ ಚ ಮೇ ಪುತ್ತೋ, ಓರಸೋ ಮಮ ಅತ್ರಜೋ।
ತಂ ತ್ವಂ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಧಮ್ಮಞ್ಚ, ಗನ್ತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಸ್ಸು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಓರಸೋ**ತಿ ಉರೇ ಸಂವಡ್ಢೋ। **ಅತ್ರಜೋ**ತಿ ಅತ್ತನಾ ಜಾತೋತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸುಚಿರತೋ ವಿಧುರಸ್ಸ ಘರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಭದ್ರಕಾರಸ್ಸ ಭುತ್ತಪಾತರಾಸಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ನಿಸಿನ್ನಕಾಲೇ ನಿವೇಸನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಏಕಾದಸಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪೮."ಸ್ವಾಧಿಪ್ಪಾಗಾ ಭಾರದ್ವಾಜೋ, ಭದ್ರಕಾರಸ್ಸುಪನ್ತಿಕಂ।
ತಮದ್ದಸ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾ, ನಿಸಿನ್ನಂ ಸಮ್ಹಿ ವೇಸ್ಮನೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವೇಸ್ಮನೀ**ತಿ ಘರೇ।

ಸೋ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಭದ್ರಕಾರಮಾಣವೇನ ಕತಾಸನಾಭಿಹಾರಸಕ್ಕಾರೋ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಆಗಮನಕಾರಣಂ ಪುಟ್ಠೋ ದ್ವಾದಸಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪೯."ರಞ್ಞೋಹಂ ಪಹಿತೋ ದೂತೋ, ಕೋರಬ್ಯಸ್ಸ ಯಸಸ್ಸಿನೋ।
'ಅತ್ಥಂ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಪುಚ್ಛೇಸಿ', ಇಚ್ಚಬ್ರವಿ ಯುಧಿಟ್ಠಿಲೋ।
ತಂ ತ್ವಂ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಧಮ್ಮಞ್ಚ, ಭದ್ರಕಾರ ಪಬ್ರೂಹಿ ಮೇ"ತಿ॥

ಅಥ ನಂ ಭದ್ರಕಾರೋ, "ತಾತ, ಅಹಂ ಇಮೇಸು ದಿವಸೇಸು ಪರದಾರಿಕಕಮ್ಮೇ ಅಭಿನಿವಿಟ್ಠೋ, ಚಿತ್ತಂ ಮೇ ಬ್ಯಾಕುಲಂ, ತೇನ ತ್ಯಾಹಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮಯ್ಹಂ ಪನ ಕನಿಟ್ಠೋ ಸಞ್ಜಯಕುಮಾರೋ ನಾಮ ಮಯಾ ಅತಿವಿಯ ಞಾಣವನ್ತತರೋ, ತಂ ಪುಚ್ಛ, ಸೋ ತೇ ಪಞ್ಹಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸ್ಸತೀ"ತಿ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಪೇಸೇನ್ತೋ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೫೦."ಮಂಸಕಾಜಂ ಅವಹಾಯ, ಗೋಧಂ ಅನುಪತಾಮಹಂ।
ನ ತೇ ಸಕ್ಕೋಮಿ ಅಕ್ಖಾತುಂ, ಅತ್ಥಂ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಪುಚ್ಛಿತೋ॥

೧೫೧."ಸಞ್ಜಯೋ ನಾಮ ಮೇ ಭಾತಾ, ಕನಿಟ್ಠೋ ಮೇ ಸುಚೀರತ।
ತಂ ತ್ವಂ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಧಮ್ಮಞ್ಚ, ಗನ್ತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಸ್ಸು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಂಸಕಾಜ**ನ್ತಿ ಯಥಾ ನಾಮ ಪುರಿಸೋ ಥೂಲಮಿಗಮಂಸಂ ಕಾಜೇನಾದಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಗೋಧಪೋತಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಂಸಕಾಜಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ತಂ ಅನುಬನ್ಧೇಯ್ಯ, ಏವಮೇವ ಅತ್ತನೋ ಘರೇ ವಸವತ್ತಿನಿಂ ಭರಿಯಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪರಸ್ಸ ರಕ್ಖಿತಗೋಪಿತಂ ಇತ್ಥಿಂ ಅನುಬನ್ಧನ್ತೋ ಹೋಮೀತಿ ದೀಪೇನ್ತೋ ಏವಮಾಹಾತಿ।

ಸೋ ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸಞ್ಜಯಸ್ಸ ನಿವೇಸನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇನ ಕತಸಕ್ಕಾರೋ ಆಗಮನಕಾರಣಂ ಪುಟ್ಠೋ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೫೨."ಸ್ವಾಧಿಪ್ಪಾಗಾ ಭಾರದ್ವಾಜೋ, ಸಞ್ಜಯಸ್ಸ ಉಪನ್ತಿಕಂ।
ತಮದ್ದಸ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾ, ನಿಸಿನ್ನಂ ಸಮ್ಹಿ ವೇಸ್ಮನಿ॥

೧೫೩."ರಞ್ಞೋಹಂ ಪಹಿತೋ ದೂತೋ, ಕೋರಬ್ಯಸ್ಸ ಯಸಸ್ಸಿನೋ।
'ಅತ್ಥಂ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಪುಚ್ಛೇಸಿ', ಇಚ್ಚಬ್ರವಿ ಯುಧಿಟ್ಠಿಲೋ।
ತಂ ತ್ವಂ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಧಮ್ಮಞ್ಚ, ಸಞ್ಜಯಕ್ಖಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿತೋ"ತಿ॥

ಸಞ್ಜಯಕುಮಾರೋ ಪನ ತದಾ ಪರದಾರಮೇವ ಸೇವತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸೋ "ಅಹಂ, ತಾತ, ಪರದಾರಂ ಸೇವಾಮಿ, ಸೇವನ್ತೋ ಚ ಪನ ಗಙ್ಗಂ ಓತರಿತ್ವಾ ಪರತೀರಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ, ತಂ ಮಂ ಸಾಯಞ್ಚ ಪಾತೋ ಚ ನದಿಂ ತರನ್ತಂ ಮಚ್ಚು ಗಿಲತಿ ನಾಮ, ತೇನ ಚಿತ್ತಂ ಮೇ ಬ್ಯಾಕುಲಂ, ನ ತ್ಯಾಹಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ಕನಿಟ್ಠೋ ಪನ ಮೇ ಸಮ್ಭವಕುಮಾರೋ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ ಜಾತಿಯಾ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕೋ, ಮಯಾ ಸತಗುಣೇನ ಸಹಸ್ಸಗುಣೇನ ಸತಸಹಸ್ಸಗುಣೇನಾಧಿಕಞಾಣತರೋ, ಸೋ ತೇ ಆಚಿಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ, ಗಚ್ಛ ತಂ ಪುಚ್ಛಾಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಇಮಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೫೪.“ಸದಾ ಮಂ ಗಿಲತೇ ಮಚ್ಚು, ಸಾಯಂ ಪಾತೋ ಸುಚೀರತ।
ನ ತೇ ಸಕ್ಕೋಮಿ ಅಕ್ಖಾತುಂ, ಅತ್ಥಂ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಪುಚ್ಛಿತೋ॥

೧೫೫.“ಸಮ್ಭವೋ ನಾಮ ಮೇ ಭಾತಾ, ಕನಿಟ್ಠೋ ಮೇ ಸುಚೀರತ।
ತಂ ತ್ವಂ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಧಮ್ಮಞ್ಚ, ಗನ್ತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಸ್ಸು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ”ತಿ॥

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸುಚಿರತೋ “ಅಯಂ ಪಞ್ಹೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಅಬ್ಭುತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಇಮಂ ಪಞ್ಹಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ ಮಞ್ಞೇ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೫೬.“ಅಬ್ಭುತೋ ವತ ಭೋ ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಅಸ್ಮಾಕ ರುಚ್ಚತಿ।
ತಯೋ ಜನಾ ಪಿತಾಪುತ್ತಾ, ತೇ ಸು ಪಞ್ಞಾಯ ನೋ ವಿದೂ॥

೧೫೭.“ನ ತಂ ಸಕ್ಕೋಥ ಅಕ್ಖಾತುಂ, ಅತ್ಥಂ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಪುಚ್ಛಿತಾ।
ಕಥಂ ನು ದಹರೋ ಜಞ್ಞಾ, ಅತ್ಥಂ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಪುಚ್ಛಿತೋ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನಾಯ**ನ್ತಿ ಅಯಂ ಪಞ್ಹಧಮ್ಮೋ ಅಬ್ಭುತೋ, ಇಮಂ ಕಥೇತುಂ ಸಮತ್ಥೇನ ನಾಮ ನ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ತಸ್ಮಾ ಯಂ ತ್ವಂ “ಕುಮಾರೋ ಕಥೇಸ್ಸತೀ”ತಿ ವದತಿ, ನಾಯಂ ಅಸ್ಮಾಕಂ ರುಚ್ಚತಿ। **ತೇ ಸೂ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಸು**-ಕಾರೋ ನಿಪಾತಮತ್ತಂ। **ಪಿತಾ**ತಿ ವಿಧುರೋ ಪಣ್ಡಿತೋ, ಪುತ್ತಾ ಭದ್ರಕಾರೋ ಸಞ್ಜಯೋ ಚಾತಿ ತೇಪಿ ತಯೋ ಪಿತಾಪುತ್ತಾ ಪಞ್ಞಾಯ ಇಮಂ ಧಮ್ಮಂ ನೋ ವಿದೂ, ನ ವಿಜಾನನ್ತಿ, ಅಞ್ಞೋ ಕೋ ಜಾನಿಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನ ತ**ನ್ತಿ ತುಮ್ಹೇ ತಯೋ ಜನಾ ಪುಚ್ಛಿತಾ ಏತಂ ಅಕ್ಖಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಥ, ದಹರೋ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕೋ ಕುಮಾರೋ ಪುಚ್ಛಿತೋ ಕಥಂ ನು ಜಞ್ಞಾ, ಕೇನ ಕಾರಣೇನ ಜಾನಿತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸಞ್ಜಯಕುಮಾರೋ, “ತಾತ, ಸಮ್ಭವಕುಮಾರಂ ‘ದಹರೋ’ತಿ ಮಾ ಉಞ್ಞಾಸಿ, ಸಚೇಪಿ ಪಞ್ಹವಿಸ್ಸಜ್ಜನೇನಾತ್ಥಿಕೋ, ಗಚ್ಛ ನಂ ಪುಚ್ಛಾ”ತಿ ಅತ್ಥದೀಪನಾಹಿ ಉಪಮಾಹಿ ಕುಮಾರಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ದ್ವಾದಸ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೫೮.“ಮಾ ನಂ ದಹರೋತಿ ಉಞ್ಞಾಸಿ, ಅಪುಚ್ಛಿತ್ವಾನ ಸಮ್ಭವಂ।
ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸಮ್ಭವಂ ಜಞ್ಞಾ, ಅತ್ಥಂ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ॥

೧೫೯.“ಯಥಾಪಿ ಚನ್ದೋ ವಿಮಲೋ, ಗಚ್ಛಂ ಆಕಾಸಧಾತುಯಾ।
ಸಬ್ಬೇ ತಾರಾಗಣೇ ಲೋಕೇ, ಆಭಾಯ ಅತಿರೋಚತಿ॥

೧೬೦.“ಏವಮ್ಪಿ ದಹರೂಪೇತೋ, ಪಞ್ಞಾಯೋಗೇನ ಸಮ್ಭವೋ।
ಮಾ ನಂ ದಹರೋತಿ ಉಞ್ಞಾಸಿ, ಅಪುಚ್ಛಿತ್ವಾನ ಸಮ್ಭವಂ।
ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸಮ್ಭವಂ ಜಞ್ಞಾ, ಅತ್ಥಂ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ॥

೧೬೧.“ಯಥಾಪಿ ರಮ್ಮಕೋ ಮಾಸೋ, ಗಿಮ್ಹಾನಂ ಹೋತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ।
ಅತೇವಞ್ಞೇಹಿ ಮಾಸೇಹಿ, ದುಮಪುಪ್ಫೇಹಿ ಸೋಭತಿ॥

೧೬೨.“ಏವಮ್ಪಿ ದಹರೂಪೇತೋ, ಪಞ್ಞಾಯೋಗೇನ ಸಮ್ಭವೋ।

මා නං දහරෝති උඤ්ඤාසි, අපුච්ඡිත්වාන සම්භවං।
පුච්ඡිත්වා සම්භවං ජඤ්ඤා, අත්ථං ධම්මඤ්ච බ්‍රාහ්මණ॥

೧೬೩."ಯಥಾಪಿ ಹಿಮವಾ ಬ್ರಹ್ಮೇ, ಪಬ್ಬತೋ ಗನ್ಧಮಾದನೋ।
ನಾನಾರುಕ್ಖೇಹಿ ಸಞ್ಛನ್ನೋ, ಮಹಾಭೂತಗಣಾಲಯೋ।
ಓಸಧೇಹಿ ಚ ದಿಬ್ಬೇಹಿ, ದಿಸಾ ಭಾತಿ ಪವಾತಿ ಚ॥

೧೬೪."ಏವಮ್ಪಿ ದಹರೂಪೇತೋ, ಪಞ್ಞಾಯೋಗೇನ ಸಮ್ಭವೋ।
ಮಾ ನಂ ದಹರೋತಿ ಉಞ್ಞಾಸಿ, ಅಪುಚ್ಛಿತ್ವಾನ ಸಮ್ಭವಂ।
ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸಮ್ಭವಂ ಜಞ್ಞಾ, ಅತ್ಥಂ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ॥

೧೬೫."ಯಥಾಪಿ ಪಾವಕೋ ಬ್ರಹ್ಮೇ, ಅಚ್ಚಿಮಾಲೀ ಯಸಸ್ಸಿಮಾ।
ಜಲಮಾನೋ ವನೇ ಗಚ್ಛೇ, ಅನಲೋ ಕಣ್ಹವತ್ತನೀ॥

೧೬೬."ಘತಾಸನೋ ಧೂಮಕೇತು, ಉತ್ತಮಾಹೇವನನ್ದಹೋ।
ನಿಸೀಥೇ ಪಬ್ಬತಗ್ಗಸ್ಮಿಂ, ಪಹೂತೇಧೋ ವಿರೋಚತಿ॥

೧೬೭."ಏವಮ್ಪಿ ದಹರೂಪೇತೋ, ಪಞ್ಞಾಯೋಗೇನ ಸಮ್ಭವೋ।
ಮಾ ನಂ ದಹರೋತಿ ಉಞ್ಞಾಸಿ, ಅಪುಚ್ಛಿತ್ವಾನ ಸಮ್ಭವಂ।
ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸಮ್ಭವಂ ಜಞ್ಞಾ, ಅತ್ಥಂ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ॥

೧೬೮."ಜವೇನ ಭದ್ರಂ ಜಾನನ್ತಿ, ಬಲಿಬದ್ದಞ್ಚ ವಾಹಿಯೇ।
ದೋಹೇನ ಧೇನುಂ ಜಾನನ್ತಿ, ಭಾಸಮಾನಞ್ಚ ಪಣ್ಡಿತಂ॥

೧೬೯."ಏವಮ್ಪಿ ದಹರೂಪೇತೋ, ಪಞ್ಞಾಯೋಗೇನ ಸಮ್ಭವೋ।
ಮಾ ನಂ ದಹರೋತಿ ಉಞ್ಞಾಸಿ, ಅಪುಚ್ಛಿತ್ವಾನ ಸಮ್ಭವಂ।
ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸಮ್ಭವಂ ಜಞ್ಞಾ, ಅತ್ಥಂ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಜಞ್ಞಾತಿ** ಜಾನಿಸ್ಸಸಿ। **ಚನ್ದೋತಿ** ಪುಣ್ಣಚನ್ದೋ। **ವಿಮಲೋತಿ** ಅಬ್ಭಾದಿಮಲವಿರಹಿತೋ। **ಏವಮ್ಪಿ ದಹರೂಪೇತೋತಿ** ಏವಂ ಸಮ್ಭವಕುಮಾರೋ ದಹರಭಾವೇನ ಉಪೇತೋಪಿ ಪಞ್ಞಾಯೋಗೇನ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪತಲೇ ಅವಸೇಸೇ ಪಣ್ಡಿತೇ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ವಿರೋಚತಿ। **ರಮ್ಮಕೋತಿ** ಚಿತ್ತಮಾಸೋ। **ಅತೇವಞ್ಞೇಹೀತಿ** ಅತಿವಿಯ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಏಕಾದಸಹಿ ಮಾಸೇಹಿ। **ಏವನ್ತಿ** ಏವಂ ಸಮ್ಭವೋಪಿ ಪಞ್ಞಾಯೋಗೇನ ಸೋಭತಿ। **ಹಿಮವಾತಿ** ಹಿಮಪಾತಸಮಯೇ ಹಿಮಯುತ್ತೋತಿ ಹಿಮವಾ, ಗಿಮ್ಹಕಾಲೇ ಹಿಮಂ ವಮತೀತಿ ಹಿಮವಾ। ಸಮ್ಪತ್ತಂ ಜನಂ ಗನ್ಧೇನ ಮದಯತೀತಿ **ಗನ್ಧಮಾದನೋ। ಮಹಾಭೂತಗಣಾಲಯೋತಿ** ದೇವಗಣಾನಂ ನಿವಾಸೋ। **ದಿಸಾ ಭಾತೀತಿ** ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಏಕೋಭಾಸಾ ವಿಯ ಕರೋತಿ। **ಪವಾತೀತಿ** ಗನ್ಧೇನ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ವಾಯತಿ। **ಏವನ್ತಿ** ಏವಂ ಸಮ್ಭವೋಪಿ ಪಞ್ಞಾಯೋಗೇನ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಭಾತಿ ಚೇವ ಪವಾತಿ ಚ।

ಯಸಸ್ಸಿಮಾತಿ ತೇಜಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಯಸಸ್ಸಿಮಾ। **ಅಚ್ಚಿಮಾಲೀತಿ** ಅಚ್ಚೀಹಿ ಯುತ್ತೋ। **ಜಲಮಾನೋ ವನೇ ಗಚ್ಛೇತಿ** ಗಚ್ಛಸಙ್ಖಾತೇ ಮಹಾವನೇ ಜಲನ್ತೋ ಚರತಿ। **ಅನಲೋತಿ** ಅತಿತ್ತೋ। ಗತಮಗ್ಗಸ್ಸ ಕಣ್ಹಭಾವೇನ **ಕಣ್ಹವತ್ತನೀ।** ಯಞ್ಞೇ ಆಹುತಿವಸೇನ ಆಹುತಂ ಘತಂ ಅಸ್ನಾತೀತಿ **ಘತಾಸನೋ।** ಧೂಮೋ ಕೇತುಕಿಚ್ಚಂ ಅಸ್ಸ ಸಾಧೇತೀತಿ **ಧೂಮಕೇತು।**

ಉತ್ತಮಾಹೇವನನ್ದಹೋತಿ ಅಹೇವನಂ ವುಚ್ಚತಿ ವನಸಣ್ಡೋ, ಉತ್ತಮಂ ವನಸಣ್ಡಂ ದಹತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನಿಸೀಥೇತಿ** ರತ್ತಿಭಾಗೇ। **ಪಬ್ಬತಗ್ಗಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಪಬ್ಬತಸಿಖರೇ। **ಪಹೂತೇಧೋತಿ** ಪಹೂತಇನ್ಧನೋ। **ವಿರೋಚತೀತಿ** ಸಬ್ಬದಿಸಾಸು ಓಭಾಸತಿ। **ಏವನ್ತಿ** ಏವಂ ಮಮ ಕನಿಟ್ಠೋ ಸಮ್ಭವಕುಮಾರೋ ದಹರೋಪಿ ಪಞ್ಞಾಯೋಗೇನ ವಿರೋಚತಿ। **ಭದ್ರನ್ತಿ** ಭದ್ರಂ ಅಸ್ಸಾಜಾನೀಯಂ ಜವಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಜಾನನ್ತಿ, ನ ಸರೀರೇನ। **ವಾಹಿಯೇತಿ** ವಹಿತಬ್ಬಭಾರೇ ಸತಿ ಭಾರವಹತಾಯ "ಅಹಂ ಉತ್ತಮೋ"ತಿ ಬಲಿಬದ್ದಂ ಜಾನನ್ತಿ। **ದೋಹೇನಾತಿ** ದೋಹಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಧೇನುಂ "ಸುಖೀರಾ"ತಿ ಜಾನನ್ತಿ। **ಭಾಸಮಾನನ್ತಿ** ಏತ್ಥ "ನಾಭಾಸಮಾನಂ ಜಾನನ್ತಿ, ಮಿಸ್ಸಂ ಬಾಲೇಹಿ ಪಣ್ಡಿತ"ನ್ತಿ ಸುತ್ತಂ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೨.೨೪೧) ಆಹರಿತಬ್ಬಂ।

ಸುಚಿರತೋ ಏವಂ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮ್ಭವಂ ವಣ್ಣೇನ್ತೇ "ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ "ಕಹಂ ಪನ ತೇ ಕುಮಾರ ಕನಿಟ್ಠೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸೋ ಸೀಹಪಞ್ಜರಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ "ಯೋ ಏಸ ಪಾಸಾದದ್ವಾರೇ ಅನ್ತರವೀಥಿಯಾ ಕುಮಾರಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ಕೀಳತಿ, ಅಯಂ ಮಮ ಕನಿಟ್ಠೋ, ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಂ ಪುಚ್ಛ, ಬುದ್ಧಲೀಳಾಯ ತೇ ಪಞ್ಹಂ ಕಥೇಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಹ। ಸುಚಿರತೋ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಾಸಾದಾ ಓರುಯ್ಹ ಕುಮಾರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಕಾಯ ವೇಲಾಯಾತಿ? ಕುಮಾರಸ್ಸ ನಿವತ್ಥಸಾಟಕಂ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಖನ್ಧೇ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಉಭೋಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ಪಂಸುಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಠಿತವೇಲಾಯ। ತಮತ್ಥಂ ಆವಿಕರೋನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೭೦."ಸ್ವಾಧಿಪ್ಪಾಗಾ ಭಾರದ್ವಾಜೋ, ಸಮ್ಭವಸ್ಸ ಉಪನ್ತಿಕಂ।
ತಮದ್ದಸ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾ, ಕೀಳಮಾನಂ ಬಹೀಪುರೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಬಹೀಪುರೇತಿ** ಬಹಿನಿವೇಸನೇ।

ಮಹಾಸತ್ತೋಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪುರತೋ ಠಿತಂ ದಿಸ್ವಾ "ತಾತ, ಕೇನತ್ಥೇನಾಗತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ, "ತಾತ, ಕುಮಾರ ಅಹಂ ಜಮ್ಬುದೀಪತಲೇ ಆಹಿಣ್ಡನ್ತೋ ಮಯಾ ಪುಚ್ಛಿತಂ ಪಞ್ಹಂ ಕಥೇತುಂ ಸಮತ್ಥಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ತವ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತೋಮ್ಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಕಿರ ಅವಿನಿಚ್ಛಿತೋ ಪಞ್ಹೋ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತೋ, ಅಹಂ ಞಾಣೇನ ಮಹಲ್ಲಕೋ"ತಿ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಂ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ ಹತ್ಥಗತಂ ಪಂಸುಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಖನ್ಧತೋ ಸಾಟಕಂ ಆದಾಯ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ "ಪುಚ್ಛ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಬುದ್ಧಲೀಳಾಯ ತೇ ಕಥೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಬ್ಬಞ್ಞುಪವಾರಣಂ ಪವಾರೇಸಿ। ತತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ -

೧೭೧."ರಞ್ಞೋಹಂ ಪಹಿತೋ ದೂತೋ, ಕೋರಬ್ಯಸ್ಸ ಯಸಸ್ಸಿನೋ।
'ಅತ್ಥಂ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಪುಚ್ಛೇಸಿ', ಇಚ್ಚಬ್ರವಿ ಯುಧಿಟ್ಠಿಲೋ।
ತಂ ತ್ವಂ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಧಮ್ಮಞ್ಚ, ಸಮ್ಭವಕ್ಖಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿತೋ"ತಿ॥ -

ಗಾಥಾಯ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿ।

ತಸ್ಸ ಅತ್ಥೋ ಸಮ್ಭವಪಣ್ಡಿತಸ್ಸ ಗಗನಮಜ್ಝೇ ಪುಣ್ಣಚನ್ದೋ ವಿಯ ಪಾಕಟೋ ಅಹೋಸಿ।

ಅಥ ನಂ "ತೇನ ಹಿ ಸುಣೋಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಧಮ್ಮಯಾಗಪಞ್ಹಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೭೨."ತಗ್ಘ ತೇ ಅಹಮಕ್ಖಿಸ್ಸಂ, ಯಥಾಪಿ ಕುಸಲೋ ತಥಾ।
ರಾಜಾ ಚ ಖೋ ತಂ ಜಾನಾತಿ, ಯದಿ ಕಾಹತಿ ವಾ ನ ವಾ"ತಿ॥

ತಸ್ಸ ಅನ್ತರವೀಥಿಯಂ ಠತ್ವಾ ಮಧುರಸ್ಸರೇನ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತಸ್ಸ ಸದ್ದೋ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕಂ ಸಕಲಬಾರಾಣಸಿನಗರಂ ಅವತ್ಥರಿ। ಅಥ ರಾಜಾ ಚ ಉಪರಾಜಾದಯೋ ಚ ಸಬ್ಬೇ ಸನ್ನಿಪತಿಂಸು। ಮಹಾಸತ್ತೋ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ।

ತತ್ಥ **ತಗ್ಘಾ**ತಿ ಏಕಂಸವಚನಂ। **ಯಥಾಪಿ ಕುಸಲೋ**ತಿ ಯಥಾ ಅತಿಕುಸಲೋ ಸಬ್ಬಞ್ಞುಬುದ್ಧೋ ಆಚಿಕ್ಖತಿ, ತಥಾ ತೇ ಏಕಂಸೇನೇವ ಅಹಮಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ರಾಜಾ ಚ ಖೋ ತ**ನ್ತಿ ಅಹಂ ತಂ ಪಞ್ಹಂ ಯಥಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ರಾಜಾ ಜಾನಿತುಂ ಸಕ್ಕೋತಿ, ತಥಾ ಕಥೇಸ್ಸಾಮಿ। ತತೋ ಉತ್ತರಿ ರಾಜಾ ಏವ ತಂ ಜಾನಾತಿ, ಯದಿ ಕರಿಸ್ಸತಿ ವಾ ನ ವಾ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ವಾ ಅಕರೋನ್ತಸ್ಸ ವಾ ತಸ್ಸೇವೇತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಮಯ್ಹಂ ಪನ ದೋಸೋ ನತ್ಥೀತಿ ದೀಪೇತಿ।

ಏವಂ ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ಪಞ್ಹಕಥನಂ ಪಟಿಜಾನಿತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಧಮ್ಮಯಾಗಪಞ್ಹಂ ಕಥೇನ್ತೋ ಆಹ -

೧೭೩."ಅಜ್ಜ ಸುವೇತಿ ಸಂಸೇಯ್ಯ, ರಞ್ಞಾ ಪುಟ್ಠೋ ಸುಚೀರತ।
ಮಾ ಕತ್ವಾ ಅವಸೀ ರಾಜಾ, ಅತ್ಥೇ ಜಾತೇ ಯುಧಿಟ್ಠಿಲೋ॥

೧೭೪."ಅಜ್ಝತ್ತಞ್ಞೇವ ಸಂಸೇಯ್ಯ, ರಞ್ಞಾ ಪುಟ್ಠೋ ಸುಚೀರತ।
ಕುಮ್ಮಗ್ಗಂ ನ ನಿವೇಸೇಯ್ಯ, ಯಥಾ ಮೂಳ್ಹೋ ಅಚೇತಸೋ॥

೧೭೫."ಅತ್ತಾನಂ ನಾತಿವತ್ತೇಯ್ಯ, ಅಧಮ್ಮಂ ನ ಸಮಾಚರೇ।
ಅತಿತ್ಥೇ ನಪ್ಪತಾರೇಯ್ಯ, ಅನತ್ಥೇ ನ ಯುತೋ ಸಿಯಾ॥

೧೭೬."ಯೋ ಚ ಏತಾನಿ ಠಾನಾನಿ, ಕತ್ತುಂ ಜಾನಾತಿ ಖತ್ತಿಯೋ।
ಸದಾ ಸೋ ವಡ್ಢತೇ ರಾಜಾ, ಸುಕ್ಕಪಕ್ಖೇವ ಚನ್ದಿಮಾ॥

೧೭೭."ಞಾತೀನಞ್ಚ ಪಿಯೋ ಹೋತಿ, ಮಿತ್ತೇಸು ಚ ವಿರೋಚತಿ।
ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಸಪ್ಪಞ್ಞೋ, ಸಗ್ಗಂ ಸೋ ಉಪಪಜ್ಜತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಂಸೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಕಥೇಯ್ಯ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ತಾತ, ಸುಚಿರತ ಸಚೇ ತುಮ್ಹಾಕಂ ರಞ್ಞಾ "ಅಜ್ಜ ದಾನಂ ದೇಮ, ಸೀಲಂ ರಕ್ಖಾಮ, ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ಕರೋಮಾ"ತಿ ಕೋಚಿ ಪುಟ್ಠೋ, "ಮಹಾರಾಜ, ಅಜ್ಜ ತಾವ ಪಾಣಂ ಹನಾಮ, ಕಾಮೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಾಮ, ಸುರಂ ಪಿವಾಮ, ಕುಸಲಂ ಪನ ಕರಿಸ್ಸಾಮ ಸುವೇ"ತಿ ರಞ್ಞೋ ಕಥೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ಅತಿಮಹನ್ತಸ್ಸಪಿ ಅಮಚ್ಚಸ್ಸ ವಚನಂ ಕತ್ವಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ರಾಜಾ ಯುಧಿಟ್ಠಿಲಗೋತ್ತೋ ತಥಾರೂಪೇ ಅತ್ಥೇ ಜಾತೇ ತಂ ದಿವಸಂ ಪಮಾದೇನ ವೀತಿನಾಮೇನ್ತೋ ಮಾ ಅವಸಿ, ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಅಕತ್ವಾ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಕುಸಲಚಿತ್ತಂ ಅಪರಿಹಾಪೇತ್ವಾ ಕುಸಲಪಟಿಸಂಯುತ್ತಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋತುಯೇವ, ಇದಮಸ್ಸ ಕಥೇಯ್ಯಾಸೀತಿ। ಏವಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ -

"ಅಜ್ಜೇವ ಕಿಚ್ಚಮಾತಪ್ಪಂ, ಕೋ ಜಞ್ಞಾ ಮರಣಂ ಸುವೇ"ತಿ॥ (ಮ॰ ನಿ॰ ೩.೧೭೨) -

ಭದ್ದೇಕರತ್ತಸುತ್ತಞ್ಚೇವ,

"ಅಪ್ಪಮಾದೋ ಅಮತಪದಂ, ಪಮಾದೋ ಮಚ್ಚುನೋ ಪದ"ನ್ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೨೧) -

ಅಪ್ಪಮಾದೋವಾದಞ್ಚ ಕಥೇಸಿ।

ಅಜ್ಝತ್ತಞ್ಞೇವಾತಿ , ತಾತ, ಸುಚಿರತ ಸಮ್ಭವಪಣ್ಡಿತೋ ತಯಾ ಧಮ್ಮಯಾಗಪಞ್ಹೇ ಪುಚ್ಛಿತೇ ಕಿಂ ಕಥೇಸೀತಿ ರಞ್ಞಾ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ರಞ್ಞೋ ಅಜ್ಝತ್ತಞ್ಞೇವ ಸಂಸೇಯ್ಯ, ನಿಯಕಜ್ಝತ್ತಸಙ್ಖಾತಂ ಖನ್ಧಪಞ್ಚಕಂ ಹುತ್ವಾ ಅಭಾವತೋ ಅನಿಚ್ಚನ್ತಿ ಕಥೇಯ್ಯಾಸಿ। ಏತ್ತಾವತಾ ಮಹಾಸತ್ತೋ -

"ಸಬ್ಬೇ ಸಙ್ಖಾರಾ ಅನಿಚ್ಚಾತಿ, ಯದಾ ಪಞ್ಞಾಯ ಪಸ್ಸತಿ"॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೨೭೭) -

"ಅನಿಚ್ಚಾ ವತ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಉಪ್ಪಾದವಯಧಮ್ಮಿನೋ"ತಿ॥ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೨.೨೨೧) -

ಏವಂ ವಿಭಾವಿತಂ ಅನಿಚ್ಚತಂ ಕಥೇಸೀತಿ।

ಕುಮ್ಮಗ್ಗನ್ತಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಯಥಾ ಮೂಳ್ಹೋ ಅಚೇತನೋ ಅನ್ಧಬಾಲಪುಥುಜ್ಜನೋ ದ್ವಾಸಟ್ಠಿದಿಟ್ಠಿಗತಸಙ್ಖಾತಂ ಕುಮ್ಮಗ್ಗಂ ಸೇವತಿ, ಏವಂ ತವ ರಾಜಾ ತಂ ಕುಮ್ಮಗ್ಗಂ ನ ಸೇವೇಯ್ಯ, ನಿಯ್ಯಾನಿಕಂ ದಸಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥಮಗ್ಗಮೇವ ಸೇವತು, ಏವಮಸ್ಸ ವದೇಯ್ಯಾಸೀತಿ।

ಅತ್ತಾನನ್ತಿ ಇಮಂ ಸುಗತಿಯಂ ಠಿತಂ ಅತ್ತಭಾವಂ ನಾತಿವತ್ತೇಯ್ಯ, ಯೇನ ಕಮ್ಮೇನ ತಿಸ್ಸೋ ಕುಸಲಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಸಬ್ಬಕಾಮಸಗ್ಗೇ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅಪಾಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತಿ, ತಂ ಕಮ್ಮಂ ನ ಕರೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಧಮ್ಮನ್ತಿ** ತಿವಿಧದುಚ್ಚರಿತಸಙ್ಖಾತಂ ಅಧಮ್ಮಂ ನ ಸಮಾಚರೇಯ್ಯ। **ಅತಿತ್ಥೇತಿ** ದ್ವಾಸಟ್ಠಿದಿಟ್ಠಿಸಙ್ಖಾತೇ ಅತಿತ್ಥೇ ನಪ್ಪತಾರೇಯ್ಯ ನ ಓತಾರೇಯ್ಯ। "ನ ತಾರೇಯ್ಯಾ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಅತ್ತನೋ ದಿಟ್ಠಾನುಗತಿಮಾಪಜ್ಜನ್ತಂ ಜನಂ ನ ಓತಾರೇಯ್ಯ। **ಅನತ್ಥೇತಿ** ಅಕಾರಣೇ। **ನ ಯುತೋತಿ** ಯುತ್ತಪಯುತ್ತೋ ನ ಸಿಯಾ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಯದಿ ತೇ ರಾಜಾ ಧಮ್ಮಯಾಗಪಞ್ಹೇ ವತ್ತಿತುಕಾಮೋ, "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಓವಾದೇ ವತ್ತತೂ"ತಿ ತಸ್ಸ ಕಥೇಯ್ಯಾಸೀತಿ ಅಯಮೇತ್ಥ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಸದಾತಿ ಸತತಂ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - "ಯೋ ಖತ್ತಿಯೋ ಏತಾನಿ ಕಾರಣಾನಿ ಕಾತುಂ ಜಾನಾತಿ, ಸೋ ರಾಜಾ ಸುಕ್ಕಪಕ್ಖೇ ಚನ್ದೋ ವಿಯ ಸದಾ ವಡ್ಢತೀ"ತಿ । **ವಿರೋಚತೀತಿ** ಮಿತ್ತಾಮಚ್ಚಾನಂ ಮಜ್ಝೇ ಅತ್ತನೋ ಸೀಲಾಚಾರಞಾಣಾದೀಹಿ ಗುಣೇಹಿ ಸೋಭತಿ ವಿರೋಚತೀತಿ।

ಏವಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಗಗನತಲೇ ಚನ್ದಂ ಉಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋ ವಿಯ ಬುದ್ಧಲೀಳಾಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪಞ್ಹಂ ಕಥೇಸಿ। ಮಹಾಜನೋ ನದನ್ತೋ ಸೇಲೇನ್ತೋ ಅಪ್ಫೋಟೇನ್ತೋ ಸಾಧುಕಾರಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅದಾಸಿ, ಚೇಲುಕ್ಖೇಪೇ ಚ ಅಙ್ಗುಲಿಫೋಟೇ ಚ ಪವತ್ತೇಸಿ, ಹತ್ಥಪಿಳನ್ಧನಾದೀನಿ ಖಿಪಿ। ಏವಂ ಖಿತ್ತಧನಂ ಕೋಟಿಮತ್ತಂ ಅಹೋಸಿ। ರಾಜಾಪಿಸ್ಸ ತುಟ್ಠೋ ಮಹನ್ತಂ ಯಸಂ ಅದಾಸಿ। ಸುಚಿರತೋಪಿ ನಿಕ್ಖಸಹಸ್ಸೇನ ಪೂಜಂ ಕತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟೇ ಜಾತಿಹಿಙ್ಗುಲಕೇನ ಪಞ್ಹವಿಸ್ಸಜ್ಜನಂ ಲಿಖಿತ್ವಾ ಇನ್ದಪತ್ಥನಗರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಧಮ್ಮಯಾಗಪಞ್ಹಂ ಕಥೇಸಿ। ರಾಜಾ ತಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮೇ ವತ್ತಿತ್ವಾ ಸಗ್ಗಪುರಂ ಪೂರೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ತಥಾಗತೋ ಮಹಾಪಞ್ಞೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ "ತದಾ ಧನಞ್ಚಯರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಸುಚಿರತೋ ಅನುರುದ್ಧೋ, ವಿಧುರೋ ಕಸ್ಸಪೋ, ಭದ್ರಕಾರೋ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ, ಸಞ್ಚಯಮಾಣವೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಸಮ್ಭವಪಣ್ಡಿತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಸಮ್ಭವಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಞ್ಚಮಾ।

[೫೧೬] ೬. ಮಹಾಕಪಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಬಾರಾಣಸ್ಯಂ ಅಹೂ ರಾಜಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ಸಿಲಾಪವಿಜ್ಝನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತೇನ ಹಿ ಧನುಗ್ಗಹೇ ಪಯೋಜೇತ್ವಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಸಿಲಾಯ ಪವಿದ್ಧಾಯ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ಅವಣ್ಣೇ ಕಥಿತೇ ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ದೇವದತ್ತೋ ಮಯ್ಹಂ ಸಿಲಂ ಪವಿಜ್ಝಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಕಾಸಿಕಗಾಮಕೇ ಏಕೋ ಕಸ್ಸಕಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಖೇತ್ತಂ ಕಸಿತ್ವಾ ಗೋಣೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಕುದ್ದಾಲಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ಆರಭಿ। ಗೋಣಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಚ್ಛೇ ಪಣ್ಣಾನಿ ಖಾದನ್ತಾ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಅಟವಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಲಾಯಿಂಸು। ಸೋ ವೇಲಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಕುದ್ದಾಲಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಗೋಣೇ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಅದಿಸ್ವಾ ದೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋ ತೇ ಪರಿಯೇಸನ್ತೋ ಅನ್ತೋಅಟವಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಆಹಿಣ್ಡನ್ತೋ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪಾವಿಸಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ದಿಸಾಮೂಳ್ಹೋ ಹುತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ನಿರಾಹಾರೋ ವಿಚರನ್ತೋ ಏಕಂ ತಿನ್ದುಕರುಕ್ಖಂ ದಿಸ್ವಾ ಅಭಿರುಯ್ಹ ಫಲಾನಿ ಖಾದನ್ತೋ ತಿನ್ದುಕರುಕ್ಖತೋ ಪರಿಗಳಿತ್ವಾ ಸಟ್ಠಿಹತ್ಥೇ ನರಕಪಪಾತೇ ಪತಿ। ತತ್ರಸ್ಸ ದಸ ದಿವಸಾ ವೀತಿವತ್ತಾ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಪಿಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಫಲಾಫಲಾನಿ ಖಾದನ್ತೋ ತಂ ಪುರಿಸಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಿಲಾಯ ಯೋಗ್ಗಂ ಕತ್ವಾ ತಂ ಪುರಿಸಂ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಸಿಲಾಯ ಮತ್ಥಕೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಏವಮಾಹ - "ಭೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅಹಂ ಕಿಲಮಾಮಿ, ಮುಹುತ್ತಂ ನಿದ್ದಾಯಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮಂ ರಕ್ಖಾಹೀ"ತಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ನಿದ್ದಾಯನ್ತಸ್ಸ ಸಿಲಾಯ ಮತ್ಥಕಂ ಪದಾಲೇಸಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ತಂ ಕಮ್ಮಂ ಞತ್ವಾ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಸಾಖಾಯ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ಭೋ ಪುರಿಸ, ತ್ವಂ ಭೂಮಿಯಾ ಗಚ್ಛ, ಅಹಂ ಸಾಖಗ್ಗೇನ ತುಯ್ಹಂ ಮಗ್ಗಂ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತೋ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಂ ಪುರಿಸಂ ಅರಞ್ಞತೋ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಮಗ್ಗೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬತಪಾದಮೇವ ಪಾವಿಸಿ। ಸೋ ಪುರಿಸೋ ಮಹಾಸತ್ತೇ ಅಪರಜ್ಝಿತ್ವಾ ಕುಟ್ಠೀ ಹುತ್ವಾ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮೇಯೇವ ಮನುಸ್ಸಪೇತೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸೋ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ದುಕ್ಖಪೀಳಿತೋ ವಿಚರನ್ತೋ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಮಿಗಾಜಿನಂ ನಾಮ ಉಯ್ಯಾನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಾಕಾರನ್ತರೇ ಕದಲಿಪಣ್ಣಂ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ವೇದನಾಪ್ಪತ್ತೋ ನಿಪಜ್ಜಿ। ತದಾ ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥ ವಿಚರನ್ತೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕೋಸಿ ತ್ವಂ, ಕಿಂ ವಾ ಕತ್ವಾ ಇಮಂ ದುಕ್ಖಂ ಪತ್ತೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋಪಿಸ್ಸ ಸಬ್ಬಂ ವಿತ್ಥಾರತೋ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಆಹ -

೧೭೮"ಬಾರಾಣಸ್ಯಂ ಅಹೂ ರಾಜಾ, ಕಾಸೀನಂ ರಟ್ಠವಡ್ಢನೋ।
ಮಿತ್ತಾಮಚ್ಚಪರಿಬ್ಯೂಳ್ಹೋ, ಅಗಮಾಸಿ ಮಿಗಾಜಿನಂ॥

೧೭೯"ತತ್ಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮದ್ದಕ್ಖಿ, ಸೇತಂ ಚಿತ್ರಂ ಕಿಲಾಸಿನಂ।
ವಿದ್ಧಸ್ತಂ ಕೋವಿಳಾರಂವ, ಕಿಸಂ ಧಮನಿಸನ್ಥತಂ॥

೧೮೦"ಪರಮಕಾರುಞ್ಞತಂ ಪತ್ತಂ, ದಿಸ್ವಾ ಕಿಚ್ಛಗತಂ ನರಂ।
ಅವಚ ಬ್ಯಮ್ಹಿತೋ ರಾಜಾ, ಯಕ್ಖಾನಂ ಕತಮೋ ನುಸಿ॥

೧೮೧"ಹತ್ಥಪಾದಾ ಚ ತೇ ಸೇತಾ, ತತೋ ಸೇತತರಂ ಸಿರೋ।
ಗತ್ತಂ ಕಮ್ಮಾಸವಣ್ಣಂ ತೇ, ಕಿಲಾಸಬಹುಲೋ ಚಸಿ॥

೧೮೨"ವಟ್ಟನಾವಳಿಸಙ್ಕಾಸಾ , ಪಿಟ್ಠಿ ತೇ ನಿನ್ನತುನ್ನತಾ।
ಕಾಳಪಬ್ಬಾವ ತೇ ಅಙ್ಗಾ, ನಾಞ್ಞಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ ಏದಿಸಂ॥

೧೮೩"ಉಗ್ಘಟ್ಟಪಾದೋ ತಸಿತೋ, ಕಿಸೋ ಧಮನಿಸನ್ಥತೋ।

ಛಾತೋ ಆತತ್ತರೂಪೋಸಿ, ಕುತೋಸಿ ಕತ್ಥ ಗಚ್ಛತಿ॥

೧೮೪"ದುದ್ದಸೀ ಅಪ್ಪಕಾರೋಸಿ, ದುಬ್ಬಣ್ಣೋ ಭೀಮದಸ್ಸನೋ।
ಜನೇತ್ತಿ ಯಾಪಿ ತೇ ಮಾತಾ, ನ ತಂ ಇಚ್ಛೇಯ್ಯ ಪಸ್ಸಿತುಂ॥

೧೮೫"ಕಿಂ ಕಮ್ಮಮಕರಂ ಪುಬ್ಬೇ, ಕಂ ಅವಜ್ಝಂ ಅಘಾತಯಿ।
ಕಿಬ್ಬಿಸಂ ಯಂ ಕರಿತ್ವಾನ, ಇದಂ ದುಕ್ಖಂ ಉಪಾಗಮೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಬಾರಾಣಸ್ಯನ್ತಿ** ಬಾರಾಣಸಿಯಂ। **ಮಿತ್ತಾಮಚ್ಚಪರಿಬ್ಯೂಳ್ಹೋತಿ** ಮಿತ್ತೇಹಿ ಚ ದಳ್ಹಭತ್ತೀಹಿ ಅಮಚ್ಚೇಹಿ ಚ ಪರಿವುತೋ। **ಮಿಗಾಜಿನನ್ತಿ** ಏವಂನಾಮಕಂ ಉಯ್ಯಾನಂ। **ಸೇತನ್ತಿ** ಸೇತಕುಟ್ಠೇನ ಸೇತಂ ಕಬರಕುಟ್ಠೇನ ವಿಚಿತ್ರಂ ಪರಿಭಿನ್ನೇನ ಕಣ್ಡುಯನಕಿಲಾಸಕುಟ್ಠೇನ ಕಿಲಾಸಿನಂ ವೇದನಾಪ್ಪತ್ತಂ ಕದಲಿಪಣ್ಣೇ ನಿಪನ್ನಂ ಅದ್ದಸ। **ವಿದ್ಧಸ್ತಂ ಕೋವಿಳಾರಂವಾತಿ** ವಣಮುಖೇಹಿ ಪಗ್ಘರನ್ತೇನ ಮಂಸೇನ ವಿದ್ಧಸ್ತಂ ಪುಪ್ಫಿತಕೋವಿಳಾರಸದಿಸಂ। **ಕಿಸನ್ತಿ** ಏಕಚ್ಚೇಸು ಪದೇಸೇಸು ಅಟ್ಠಿಚಮ್ಮಮತ್ತಸರೀರಂ ಸಿರಾಜಾಲಸನ್ಥತಂ। **ಬ್ಯಮ್ಹಿತೋತಿ** ಭೀತೋ ವಿಮ್ಹಯಮಾಪನ್ನೋ ವಾ। **ಯಕ್ಖಾನನ್ತಿ** ಯಕ್ಖಾನಂ ಅನ್ತರೇ ತ್ವಂ ಕತರಯಕ್ಖೋ ನಾಮಾಸಿ। **ವಟ್ಟನಾವಳಿಸಙ್ಕಾಸಾತಿ** ಪಿಟ್ಠಿಕಣ್ಟಕಟ್ಠಾನೇ ಆವುನಿತ್ವಾ ಠಪಿತಾವಟ್ಟನಾವಳಿಸದಿಸಾ। **ಅಙ್ಗಾತಿ** ಕಾಳಪಬ್ಬವಲ್ಲಿಸದಿಸಾನಿ ತೇ ಅಙ್ಗಾನಿ। **ನಾಞ್ಞನ್ತಿ** ಅಞ್ಞಂ ಪುರಿಸಂ ಏದಿಸಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮಿ। **ಉಗ್ಘಟ್ಟಪಾದೋತಿ** ರಜೋಕಿಣ್ಣಪಾದೋ। **ಆತತ್ತರೂಪೋತಿ** ಸುಕ್ಖಸರೀರೋ। **ದುದ್ದಸೀತಿ** ದುಕ್ಖೇನ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬೋ। **ಅಪ್ಪಕಾರೋಸೀತಿ** ಸರೀರಪ್ಪಕಾರರಹಿತೋಸಿ, ದುಸ್ಸಣ್ಠಾನೋಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಿಂ ಕಮ್ಮಮಕರನ್ತಿ** ಇತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಕಿಂ ಕಮ್ಮಂ ಅಕರಂ, ಅಕಾಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಿಬ್ಬಿಸನ್ತಿ** ದಾರುಣಕಮ್ಮಂ।

ತತೋ ಪರಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಆಹ -

೧೮೬"ತಗ್ಘ ತೇ ಅಹಮಕ್ಖಿಸ್ಸಂ, ಯಥಾಪಿ ಕುಸಲೋ ತಥಾ।
ಸಚ್ಚವಾದಿಞ್ಹಿ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ, ಪಸಂಸನ್ತೀಧ ಪಣ್ಡಿತಾ॥

೧೮೭"ಏಕೋ ಚರಂ ಗೋಗವೇಸೋ, ಮೂಳ್ಹೋ ಅಚ್ಚಸರಿಂ ವನೇ।
ಅರಞ್ಞೇ ಇರೀಣೇ ವಿವನೇ, ನಾನಾಕುಞ್ಜರಸೇವಿತೇ॥

೧೮೮"ವಾಳಮಿಗಾನುಚರಿತೇ, ವಿಪ್ಪನಟ್ಠೋಸ್ಮಿ ಕಾನನೇ।
ಅಚರಿಂ ತತ್ಥ ಸತ್ತಾಹಂ, ಖುಪ್ಪಿಪಾಸಸಮಪ್ಪಿತೋ॥

೧೮೯"ತತ್ಥ ತಿನ್ದುಕಮದ್ದಕ್ಖಿಂ, ವಿಸಮಟ್ಠಂ ಬುಭುಕ್ಖಿತೋ।
ಪಪಾತಮಭಿಲಮ್ಬನ್ತಂ, ಸಮ್ಪನ್ನಫಲಧಾರಿನಂ॥

೧೯೦"ವಾತಸ್ಸಿತಾನಿ ಭಕ್ಖೇಸಿಂ, ತಾನಿ ರುಚ್ಚಿಂಸು ಮೇ ಭುಸಂ।
ಅತಿತ್ತೋ ರುಕ್ಖಮಾರೂಹಿಂ, ತತ್ಥ ಹೇಸ್ಸಾಮಿ ಆಸಿತೋ॥

೧೯೧"ಏಕಂ ಮೇ ಭಕ್ಖಿತಂ ಆಸಿ, ದುತಿಯಂ ಅಭಿಪತ್ಥಿತಂ।
ತತೋ ಸಾ ಭಞ್ಜಥ ಸಾಖಾ, ಛಿನ್ನಾ ಫರಸುನಾ ವಿಯ॥

೧೯೨"ಸೋಹಂ ಸಹಾವ ಸಾಖಾಹಿ, ಉದ್ಧಂಪಾದೋ ಅವಂಸಿರೋ।

अप्पतिट्ठे ಅನಾಲಮ್ಬೇ, ಗಿರಿದುಗ್ಗಸ್ಮಿ ಪಾಪತಂ॥

೧೯೩:“ಯಸ್ಮಾ ಚ ವಾರಿ ಗಮ್ಭೀರಂ, ತಸ್ಮಾ ನ ಸಮಪಜ್ಜಿಸಂ।
ತತ್ಥ ಸೇಸಿಂ ನಿರಾನನ್ದೋ, ಅನೂನಾ ದಸ ರತ್ತಿಯೋ॥

೧೯೪:“ಅಥೇತ್ಥ ಕಪಿ ಮಾಗಞ್ಛಿ, ಗೋನಙ್ಗುಲೋ ದರೀಚರೋ।
ಸಾಖಾಹಿ ಸಾಖಂ ವಿಚರನ್ತೋ, ಖಾದಮಾನೋ ದುಮಪ್ಫಲಂ॥

೧೯೫:“ಸೋ ಮಂ ದಿಸ್ವಾ ಕಿಸಂ ಪಣ್ಡುಂ, ಕಾರುಞ್ಞಮಕರಂ ಮಯಿ।
ಅಮ್ಭೋ ಕೋ ನಾಮ ಸೋ ಏತ್ಥ, ಏವಂ ದುಕ್ಖೇನ ಅಟ್ಟಿತೋ॥

೧೯೬:“ಮನುಸ್ಸೋ ಅಮನುಸ್ಸೋ ವಾ, ಅತ್ತಾನಂ ಮೇ ಪವೇದಯ।
ತಸ್ಸಞ್ಜಲಿಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ, ಇದಂ ವಚನಮಬ್ರವಿಂ॥

೧೯೭:“ಮನುಸ್ಸೋಹಂ ಬ್ಯಸಮ್ಪತ್ತೋ, ಸಾ ಮೇ ನತ್ಥಿ ಇತೋ ಗತಿ।
ತಂ ವೋ ವದಾಮಿ ಭದ್ದಂ ವೋ, ತ್ವಞ್ಚ ಮೇ ಸರಣಂ ಭವ॥

೧೯೮:“ಗರುಂ ಸಿಲಂ ಗಹೇತ್ವಾನ, ವಿಚರೀ ಪಬ್ಬತೇ ಕಪಿ।
ಸಿಲಾಯ ಯೋಗ್ಗಂ ಕತ್ವಾನ, ನಿಸಭೋ ಏತದಬ್ರವಿ॥

೧೯೯:“ಏಹಿ ಮೇ ಪಿಟ್ಠಿಮಾರುಯ್ಹ, ಗೀವಂ ಗಣ್ಹಾಹಿ ಬಾಹುಭಿ।
ಅಹಂ ತಂ ಉದ್ಧರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಗಿರಿದುಗ್ಗತ ವೇಗಸಾ॥

೨೦೦:“ತಸ್ಸ ತಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ, ವಾನರಿನ್ದಸ್ಸ ಸಿರೀಮತೋ।
ಪಿಟ್ಠಿಮಾರುಯ್ಹ ಧೀರಸ್ಸ, ಗೀವಂ ಬಾಹಾಹಿ ಅಗ್ಗಹಿಂ॥

೨೦೧:“ಸೋ ಮಂ ತತೋ ಸಮುಟ್ಠಾಸಿ, ತೇಜಸ್ಸೀ ಬಲವಾ ಕಪಿ।
ವಿಹಞ್ಞಮಾನೋ ಕಿಚ್ಛೇನ, ಗಿರಿದುಗ್ಗತ ವೇಗಸಾ॥

೨೦೨:“ಉದ್ಧರಿತ್ವಾನ ಮಂ ಸನ್ತೋ, ನಿಸಭೋ ಏತದಬ್ರವಿ।
ಇಙ್ಘ ಮಂ ಸಮ್ಮ ರಕ್ಖಸ್ಸು, ಪಸುಪಿಸ್ಸಂ ಮುಹುತ್ತಕಂ॥

೨೦೩:“ಸೀಹಾ ಬ್ಯಗ್ಘಾ ಚ ದೀಪೀ ಚ, ಅಚ್ಛಕೋಕತರಚ್ಛಯೋ।
ತೇ ಮಂ ಪಮತ್ತಂ ಹಿಂಸೇಯ್ಯುಂ, ತೇ ತ್ವಂ ದಿಸ್ವಾ ನಿವಾರಯ॥

೨೦೪:“ಏವಂ ಮೇ ಪರಿತ್ತಾತೂನ, ಪಸುಪೀ ಸೋ ಮುಹುತ್ತಕಂ।
ತದಾಹಂ ಪಾಪಿಕಂ ದಿಟ್ಠಿಂ, ಪಟಿಲಚ್ಛಿಂ ಅಯೋನಿಸೋ॥

೨೦೫:“ಭಕ್ಖೋ ಅಯಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ, ಯಥಾ ಚಞ್ಞೇ ವನೇ ಮಿಗಾ।
ಯಂ ನೂನಿಮಂ ವಧಿತ್ವಾನ, ಛಾತೋ ಖಾದೇಯ್ಯ ವಾನರಂ॥

೧೦೬।।ಅಸಿತೋ ಚ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮಂಸಮಾದಾಯ ಸಮ್ಬಲಂ।
ಕನ್ತಾರಂ ನಿತ್ಥರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಪಾಥೇಯ್ಯಂ ಮೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ॥

೧೦೭।।ತತೋ ಸಿಲಂ ಗಹೇತ್ವಾನ, ಮತ್ಥಕಂ ಸನ್ನಿತಾಳಯಿಂ।
ಮಮ ಗತ್ತಕಿಲನ್ತಸ್ಸ, ಪಹಾರೋ ದುಬ್ಬಲೋ ಅಹು॥

೧೦೮।।ಸೋ ಚ ವೇಗೇನುದಪ್ಪತ್ತೋ, ಕಪಿ ರುಹಿರಮಕ್ಖಿತೋ।
ಅಸ್ಸುಪುಣ್ಣೇಹಿ ನೇತ್ತೇಹಿ, ರೋದನ್ತೋ ಮಂ ಉದಿಕ್ಖತಿ॥

೧೦೯।।ಮಾಯ್ಯೋ ಮಂ ಕರಿ ಭದ್ದನ್ತೇ, ತ್ವಞ್ಚ ನಾಮೇದಿಸಂ ಕರಿ।
ತ್ವಞ್ಚ ಖೋ ನಾಮ ದೀಘಾವು, ಅಞ್ಞೇ ವಾರೇತುಮರಹಸಿ॥

೧೧೦।।ಅಹೋ ವತ ರೇ ಪುರಿಸ, ತಾವದುಕ್ಕರಕಾರಕ।
ಏದಿಸಾ ವಿಸಮಾ ದುಗ್ಗಾ, ಪಪಾತಾ ಉದ್ಧತೋ ಮಯಾ॥

೧೧೧।।ಆನೀತೋ ಪರಲೋಕಾವ, ದುಬ್ಭೇಯ್ಯಂ ಮಂ ಅಮಞ್ಞಥ।
ತಂ ತೇನ ಪಾಪಕಮ್ಮೇನ, ಪಾಪಂ ಪಾಪೇನ ಚಿನ್ತಿತಂ॥

೧೧೨।।ಮಾ ಹೇವ ತ್ವಂ ಅಧಮ್ಮಟ್ಠ, ವೇದನಂ ಕಟುಕಂ ಫುಸಿ।
ಮಾ ಹೇವ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ತಂ, ಫಲಂ ವೇಳುಂವ ತಂ ವಧಿ॥

೧೧೩।।ತಯಿ ಮೇ ನತ್ಥಿ ವಿಸ್ಸಾಸೋ, ಪಾಪಧಮ್ಮ ಅಸಞ್ಞತ।
ಏಹಿ ಮೇ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಗಚ್ಛ, ದಿಸ್ಸಮಾನೋವ ಸನ್ತಿಕೇ॥

೧೧೪।।ಮುತ್ತೋಸಿ ಹತ್ಥಾ ವಾಳಾನಂ, ಪತ್ತೋಸಿ ಮಾನುಸಿಂ ಪದಂ।
ಏಸ ಮಗ್ಗೋ ಅಧಮ್ಮಟ್ಠ, ತೇನ ಗಚ್ಛ ಯಥಾಸುಖಂ॥

೧೧೫।।ಇದಂ ವತ್ವಾ ಗಿರಿಚರೋ, ರಹದೇ ಪಕ್ಖಲ್ಯ ಮತ್ಥಕಂ।
ಅಸ್ಸೂನಿ ಸಮ್ಪಮಜ್ಜಿತ್ವಾ, ತತೋ ಪಬ್ಬತಮಾರುಹಿ॥

೧೧೬।।ಸೋಹಂ ತೇನಾಭಿಸತ್ತೋಸ್ಮಿ, ಪರಿಳಾಹೇನ ಅಟ್ಟಿತೋ।
ಡಯ್ಹಮಾನೇನ ಗತ್ತೇನ, ವಾರಿಂ ಪಾತುಂ ಉಪಾಗಮಿಂ॥

೧೧೭।।ಅಗ್ಗಿನಾ ವಿಯ ಸನ್ತತ್ತೋ, ರಹದೋ ರುಹಿರಮಕ್ಖಿತೋ।
ಪುಬ್ಬಲೋಹಿತಸಙ್ಕಾಸೋ, ಸಬ್ಬೋ ಮೇ ಸಮಪಜ್ಜಥ॥

೧೧೮।।ಯಾವನ್ತೋ ಉದಬಿನ್ದೂನಿ, ಕಾಯಸ್ಮಿಂ ನಿಪತಿಂಸು ಮೇ।
ತಾವನ್ತೋ ಗಣ್ಡ ಜಾಯೇಥ, ಅದ್ಧಬೇಲುವಸಾದಿಸಾ॥

೧೧೯।।ಪಭಿನ್ನಾ ಪಗ್ಘರಿಂಸು ಮೇ, ಕುಣಪಾ ಪುಬ್ಬಲೋಹಿತಾ।

ಯೇನ ಯೇನೇವ ಗಚ್ಛಾಮಿ, ಗಾಮೇಸು ನಿಗಮೇಸು ಚ॥

೧೨೦"ದಣ್ಡಹತ್ಥಾ ನಿವಾರೇನ್ತಿ, ಇತ್ಥಿಯೋ ಪುರಿಸಾ ಚ ಮಂ।
ಓಕ್ಕಿತಾ ಪೂತಿಗನ್ಧೇನ, ಮಾಸ್ಸು ಓರೇನ ಆಗಮಾ॥

೧೨೧"ಏತಾದಿಸಂ ಇದಂ ದುಕ್ಖಂ, ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ದಾನಿ ಮೇ।
ಅನುಭೋಮಿ ಸಕಂ ಕಮ್ಮಂ, ಪುಬ್ಬೇ ದುಕ್ಕಟಮತ್ತನೋ॥

೧೨೨"ತಂ ವೋ ವದಾಮಿ ಭದ್ದನ್ತೇ, ಯಾವನ್ತೇತ್ಥ ಸಮಾಗತಾ।
ಮಾಸ್ಸು ಮಿತ್ತಾನ ದುಬ್ಭಿತ್ಥೋ, ಮಿತ್ತದುಬ್ಭೋ ಹಿ ಪಾಪಕೋ॥

೧೨೩"ಕುಟ್ಠೀ ಕಿಲಾಸೀ ಭವತಿ, ಯೋ ಮಿತ್ತಾನಿಧ ದುಬ್ಭತಿ।
ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಮಿತ್ತದ್ದು, ನಿರಯಂ ಸೋಪಪಜ್ಜತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕುಸಲೋ**ತಿ ಯಥಾ ಛೇಕೋ ಕುಸಲೋ ಕಥೇತಿ, ತಥಾ ವೋ ಕಥೇಸ್ಸಾಮಿ। **ಗೋಗವೇಸೋ**ತಿ ನಟ್ಠೇ ಗೋಣೇ ಗವೇಸನ್ತೋ। **ಅಚ್ಚಸರಿ**ನ್ತಿ ಮನುಸ್ಸಪಥಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪಾವಿಸಿಂ। **ಅರಞ್ಞೇ**ತಿ ಅರಾಜಕೇ ಸುಞ್ಞೇ। **ಇರೀಣೇ**ತಿ ಸುಕ್ಖಕನ್ತಾರೇ। **ವಿವನೇ**ತಿ ವಿವಿತ್ತೇ। **ವಿಪ್ಪನಟ್ಠೋ**ತಿ ಮಗ್ಗಮೂಳ್ಹೋ। **ಬುಭುಕ್ಖಿತೋ**ತಿ ಸಞ್ಜಾತಬುಭುಕ್ಖೋ ಛಾತಜ್ಝತ್ತೋ। **ಪಪಾತಮಭಿಲಮ್ಬನ್ತ**ನ್ತಿ ಪಪಾತಾಭಿಮುಖಂ ಓಲಮ್ಬನ್ತಂ। **ಸಮ್ಪನ್ನಫಲಧಾರಿನ**ನ್ತಿ ಮಧುರಫಲಧಾರಿನಂ। **ವಾತಸ್ಸಿತಾನೀ**ತಿ ಪಠಮಂ ತಾವ ವಾತಪತಿತಾನಿ ಖಾದಿಂ। **ತತ್ಥ ಹೇಸ್ಸಾಮೀ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖೇ ಸುಹಿತೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಆರುಳ್ಹೋಮ್ಹಿ। **ತತೋ ಸಾ ಭಞ್ಜಥ ಸಾಖಾ**ತಿ ತಸ್ಸ ಅಭಿಪತ್ಥಿತಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಹತ್ಥೇ ಪಸಾರಿತೇ ಸಾ ಮಯಾ ಅಭಿರುಳ್ಹಾ ಸಾಖಾ ಫರಸುನಾ ಛಿನ್ನಾ ವಿಯ ಅಭಞ್ಜಥ। **ಅನಾಲಮ್ಬೇ**ತಿ ಆಲಮ್ಬಿತಬ್ಬಟ್ಠಾನರಹಿತೇ। **ಗಿರಿದುಗ್ಗಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಗಿರಿವಿಸಮೇ। **ಸೇಸಿ**ನ್ತಿ ಸಯಿತೋಮ್ಹಿ।

ಕಪಿ ಮಾಗಞ್ಛೀತಿ ಕಪಿ ಆಗಞ್ಛಿ। **ಗೋನಙ್ಗುಲೋ**ತಿ ಗುನ್ನಂ ನಙ್ಗುಟ್ಠಸದಿಸನಙ್ಗುಟ್ಠೋ। "ಗೋನಙ್ಗುಟ್ಠೋ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। "ಗೋನಙ್ಗುಲೀ"ತಿಪಿ ಪಠನ್ತಿ। **ಅಕರಂ ಮಯೀ**ತಿ ಅಕರಾ ಮಯಿ। **ಅಮ್ಭೋ**ತಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಸೋ ಕಪಿರಾಜಾ ತಸ್ಮಿಂ ನರಕಪಪಾತೇ ಮಮ ಉದಕಪೋಥನಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಮಂ "ಅಮ್ಭೋ"ತಿ ಆಲಪಿತ್ವಾ "ಕೋ ನಾಮೇಸೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। **ಬ್ಯಸಮ್ಪತ್ತೋ**ತಿ ಬ್ಯಸನಂ ಪತ್ತೋ, ಪಪಾತಸ್ಸ ವಸಂ ಪತ್ತೋತಿ ವಾ ಅತ್ಥೋ। **ಭದ್ದಂ ವೋ**ತಿ ತಸ್ಮಾ ತುಮ್ಹೇ ವದಾಮಿ - "ಭದ್ದಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಹೋತೂ"ತಿ। **ಗರುಂ ಸಿಲ**ನ್ತಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಸೋ ಕಪಿರಾಜಾ ಮಯಾ ಏವಂ ವುತ್ತೇ "ಮಾ ಭಾಯೀ"ತಿ ಮಂ ಅಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಪಠಮಂ ತಾವ ಗರುಂ ಸಿಲಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಯೋಗ್ಗಂ ಕರೋನ್ತೋ ಪಬ್ಬತೇ ವಿಚರಿ । **ನಿಸಭೋ**ತಿ ಪುರಿಸನಿಸಭೋ ಉತ್ತಮವಾನರಿನ್ದೋ ಪಬ್ಬತಪಪಾತೇ ಠತ್ವಾ ಮಂ ಏತದಬ್ರವೀತಿ।

ಬಾಹುಭೀತಿ ದ್ವೀಹಿ ಬಾಹಾಹಿ ಮಮ ಗೀವಂ ಸುಗ್ಗಹಿತಂ ಗಣ್ಹ। **ವೇಗಸಾ**ತಿ ವೇಗೇನ। **ಸಿರೀಮತೋ**ತಿ ಪುಞ್ಞವನ್ತಸ್ಸ। **ಅಗ್ಗಹಿ**ನ್ತಿ ಸಟ್ಠಿಹತ್ಥಂ ನರಕಪಪಾತಂ ವಾತವೇಗೇನ ಓತರಿತ್ವಾ ಉದಕಪಿಟ್ಠೇ ಠಿತಸ್ಸ ಅಹಂ ವೇಗೇನ ಪಿಟ್ಠಿಮಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಉಭೋಹಿ ಬಾಹಾಹಿ ಗೀವಂ ಅಗ್ಗಹೇಸಿಂ। **ವಿಹಞ್ಞಮಾನೋ**ತಿ ಕಿಲಮನ್ತೋ। **ಕಿಚ್ಛೇನಾ**ತಿ ದುಕ್ಖೇನ। **ಸನ್ತೋ**ತಿ ಪಣ್ಡಿತೋ, ಅಥ ವಾ ಪರಿಸನ್ತೋ ಕಿಲನ್ತೋ। **ರಕ್ಖಸ್ಸೂ**ತಿ ಅಹಂ ತಂ ಉದ್ಧರನ್ತೋ ಕಿಲನ್ತೋ ಮುಹುತ್ತಂ ವಿಸ್ಸಮನ್ತೋ ಪಸುಪಿಸ್ಸಂ, ತಸ್ಮಾ ಮಂ ರಕ್ಖಾಹಿ। **ಯಥಾ ಚಞ್ಞೇ ವನೇ ಮಿಗಾ**ತಿ ಸೀಹಾದೀಹಿ ಅಞ್ಞೇಪಿ ಯೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವನೇ ವಾಳಮಿಗಾ। ಪಾಳಿಯಂ ಪನ "ಅಚ್ಛಕೋಕತರಚ್ಛಯೋ"ತಿ ಲಿಖನ್ತಿ। **ಪರಿತ್ತಾತೂನಾ**ತಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಏವಂ ಸೋ ಕಪಿರಾಜಾ ಮಂ ಅತ್ತನೋ ಪರಿತ್ತಾಣಂ ಕತ್ವಾ ಮುಹುತ್ತಂ ಪಸುಪಿ। **ಅಯೋನಿಸೋ**ತಿ ಅಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರೇನ। **ಭಕ್ಖೋ**ತಿ ಖಾದಿತಬ್ಬಯುತ್ತಕೋ। **ಅಸಿತೋ** ಧಾತೋ ಸುಹಿತೋ। **ಸಮ್ಬಲ**ನ್ತಿ ಪಾಥೇಯ್ಯಂ।

ಮತ್ಥಕಂ ಸನ್ನಿತಾಳಯಿನ್ತಿ ತಸ್ಸ ವಾನರಿನ್ದಸ್ಸ ಮತ್ಥಕಂ ಪಹರಿಂ। “ಸನ್ನಿತಾಳಯ”ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। **ದುಬ್ಬಲೋ ಅಹೂ**ತಿ ನ ಬಲವಾ ಆಸಿ, ಯಥಾಧಿಪ್ಪಾಯಂ ನ ಅಗಮಾಸೀತಿ।

ವೇಗೇನಾತಿ ಮಯಾ ಪಹಟಪಾಸಾಣವೇಗೇನ। **ಉದಪ್ಪತ್ತೋ**ತಿ ಉಟ್ಠಿತೋ। **ಮಾಯ್ಯೋ**ತಿ ತೇನ ಮಿತ್ತದುಬ್ಭಿಪುರಿಸೇನ ಸಿಲಾಯ ಪವಿದ್ಧಾಯ ಮಹಾಚಮ್ಮಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಓಲಮ್ಬಿ, ರುಹಿರಂ ಪಗ್ಘರಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ ವೇದನಾಪ್ಪತ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ – “ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಅಞ್ಞೋ ನತ್ಥಿ, ಇದಂ ಭಯಂ ಇಮಂ ಪುರಿಸಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಉಪ್ಪನ್ನ”ನ್ತಿ। ಸೋ ಮರಣಭಯಭೀತೋ ಓಲಮ್ಬನ್ತಂ ಚಮ್ಮಬನ್ಧಂ ಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಸಾಖಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ತೇನ ಪಾಪಪುರಿಸೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪನ್ತೋ **“ಮಾಯ್ಯೋ ಮ”**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಮಾಯ್ಯೋ ಮಂ ಕರಿ ಭದ್ದನ್ತೇ**ತಿ ಮಾ ಅಕರಿ ಅಯ್ಯೋ ಮಂ ಭದ್ದನ್ತೇತಿ ತಂ ನಿವಾರೇತಿ। **ತ್ವಞ್ಚ ಖೋ ನಾಮಾ**ತಿ ತ್ವಂ ನಾಮ ಏವಂ ಮಯಾ ಪಪಾತಾ ಉದ್ಧಟೋ ಏದಿಸಂ ಫರುಸಕಮ್ಮಂ ಮಯಿ ಕರಿ, ಅಹೋ ತೇ ಅಯುತ್ತಂ ಕತನ್ತಿ। **ಅಹೋ ವತಾ**ತಿ ತಂ ಗರಹನ್ತೋ ಏವಮಾಹ। **ತಾವದುಕ್ಕರಕಾರಕಾ**ತಿ ಮಯಿ ಅಪರಜ್ಝನ್ತೇನ ಅತಿದುಕ್ಕರಕಮ್ಮಕಾರಕ। **ಪರಲೋಕಾವಾ**ತಿ ಪರಲೋಕತೋ ವಿಯ ಆನೀತೋ। **ದುಬ್ಭೇಯ್ಯ**ನ್ತಿ ದುಬ್ಭಿತಬ್ಬಂ ವಧಿತಬ್ಬಂ। **ವೇದನಂ ಕಟುಕ**ನ್ತಿ ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ತ್ವಂ ಅಧಮ್ಮಟ್ಠ ಯಾದಿಸಂ ವೇದನಂ ಅಹಂ ಫುಸಾಮಿ, ಏದಿಸಂ ವೇದನಂ ಕಟುಕಂ ಮಾ ಫುಸಿ, ತಂ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಫಲಂ ವೇಳುಂವ ತಂ ಮಾ ವಧಿ। ಇತಿ ಮಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಸೋ ಪಿಯಪುತ್ತಕಂ ವಿಯ ಅನುಕಮ್ಪಿ।

ಅಥ ನಂ ಅಹಂ ಏತದವೋಚಂ – “ಅಯ್ಯ, ಮಯಾ ಕತಂ ದೋಸಂ ಹದಯೇ ಮಾ ಕರಿ, ಮಾ ಮಂ ಅಸಪ್ಪುರಿಸಂ ಏವರೂಪೇ ಅರಞ್ಞೇ ನಾಸಯ, ಅಹಂ ದಿಸಾಮೂಳ್ಹೋ ಮಗ್ಗಂ ನ ಜಾನಾಮಿ, ಅತ್ತನಾ ಕತಂ ಕಮ್ಮಂ ಮಾ ನಾಸೇಥ, ಜೀವಿತದಾನಂ ಮೇ ದೇಥ, ಅರಞ್ಞಾ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಪಥೇ ಠಪೇಥಾ”ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಸೋ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪನ್ತೋ **“ತಯಿ ಮೇ ನತ್ಥಿ ವಿಸ್ಸಾಸೋ”**ತಿ ಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ತಯೀ**ತಿ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಯ್ಹಂ ತಯಿ ವಿಸ್ಸಾಸೋ ನತ್ಥಿ। **ಏಹೀ**ತಿ, ಭೋ ಪುರಿಸ, ಅಹಂ ತಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಮಗ್ಗೇನ ನ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ತ್ವಂ ಪನ ಏಹಿ ಮಮ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಅವಿದೂರೇ ದಿಸ್ಸಮಾನಸರೀರೋವ ಗಚ್ಛ, ಅಹಂ ರುಕ್ಖಗ್ಗೇಹೇವ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀತಿ। **ಮುತ್ತೋಸೀ**ತಿ ಅಥ ಸೋ ಮಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಅರಞ್ಞಾ ನೀಹರಿತ್ವಾ, ಭೋ ಪುರಿಸ, ವಾಳಮಿಗಾನಂ ಹತ್ಥಾ ಮುತ್ತೋಸಿ। **ಪತ್ತೋಸಿ ಮಾನುಸಿಂ ಪದ**ನ್ತಿ ಮನುಸ್ಸೂಪಚಾರಂ ಪತ್ತೋ ಆಗತೋಸಿ, ಏಸ ತೇ ಮಗ್ಗೋ, ಏತೇನ ಗಚ್ಛಾತಿ ಆಹ।

ಗಿರಿಚರೋತಿ ಗಿರಿಚಾರೀ ವಾನರೋ। **ಪಕ್ಖಲ್ಯಾ**ತಿ ಧೋವಿತ್ವಾ। **ತೇನಾಭಿಸತ್ತೋಸ್ಮೀ**ತಿ ಸೋ ಅಹಂ, ಮಹಾರಾಜ , ತೇನ ವಾನರೇನ ಅಭಿಸತ್ತೋ, ಪಾಪಕಮ್ಮೇ ಪರಿಣತೇ ತೇನಾಭಿಸತ್ತೋಸ್ಮೀತಿ ಮಞ್ಞಮಾನೋ ಏವಮಾಹ। **ಅಟ್ಟಿತೋ**ತಿ ಉಪದ್ದುತೋ। **ಉಪಾಗಮಿ**ನ್ತಿ ಏಕಂ ರಹದಂ ಉಪಗತೋಸ್ಮಿ। **ಸಮುಪಜ್ಜಥಾ**ತಿ ಜಾತೋ, ಏವರೂಪೋ ಹುತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಾಸಿ। **ಯಾವನ್ತೋ**ತಿ ಯತ್ತಕಾನಿ। **ಗಣ್ಡ ಜಾಯೇಥಾ**ತಿ ಗಣ್ಡಾ ಜಾಯಿಂಸು। ಸೋ ಕಿರ ಪಿಪಾಸಂ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಉದಕಞ್ಜಲಿಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಥೋಕಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಸೇಸಂ ಸರೀರೇ ಸಿಞ್ಚಿ। ಅಥಸ್ಸ ತಾವದೇವ ಉದಕಬಿನ್ದುಗಣನಾಯ ಅಡ್ಢಬೇಲುವಪಕ್ಕಪ್ಪಮಾಣಾ ಗಣ್ಡಾ ಉಟ್ಠಹಿಂಸು, ತಸ್ಮಾ ಏವಮಾಹ। **ಪಭಿನ್ನಾ**ತಿ ತೇ ಗಣ್ಡಾ ತಂ ದಿವಸಮೇವ ಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಕುಣಪಾ ಪೂತಿಗನ್ಧಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ಪುಬ್ಬಲೋಹಿತಾನಿ ಪಗ್ಘರಿಂಸು। **ಯೇನ ಯೇನಾ**ತಿ ಯೇನ ಯೇನ ಮಗ್ಗೇನ। **ಓಕ್ಕಿತಾ**ತಿ ಪೂತಿಗನ್ಧೇನ ಓಕಿಣ್ಣಾ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಾ ಪರಿವಾರಿತಾ। **ಮಾಸ್ಸು ಓರೇನ ಆಗಮಾ**ತಿ ದುಟ್ಠಸತ್ತ ಓರೇನ ಮಾಸ್ಸು ಆಗಮಾ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಮಾ ಆಗಮೀತಿ ಏವಂ ವದನ್ತಾ ಮಂ ನಿವಾರೇನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ದಾನಿ ಮೇ**ತಿ, ಮಹಾರಾಜ, ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಇದಾನಿ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ಮಮ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಸಕಂ ಕಮ್ಮಂ ಅನುಭೋಮಿ।

ಇತಿ ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಮಿತ್ತದುಬ್ಭಿಕಮ್ಮಂ ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ, “ಮಹಾರಾಜ, ಮಞ್ಞೇವ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಏವರೂಪಂ ಕಮ್ಮಂ ನ ಕೇನಚಿ ಕತ್ತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ **“ತಂ ವೋ”**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ತ**ನ್ತಿ ತಸ್ಮಾ। ಯಸ್ಮಾ ಏವರೂಪಂ ಕಮ್ಮಂ ಏವಂ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಂ, ತಸ್ಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧೩."ಕುಟ್ಠೀ ಕಿಲಾಸೀ ಭವತಿ, ಯೋ ಮಿತ್ತಾನಿಧ ದುಬ್ಭತಿ।

ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಮಿತ್ತದ್ದು, ನಿರಯಂ ಸೋಪಪಜ್ಜತೀ"ತಿ॥ -

ಅಯಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧಗಾಥಾ। ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೋ ಇಧ ಲೋಕೇ ಮಿತ್ತಾನಿ ದುಬ್ಭತಿ ಹಿಂಸತಿ, ಸೋ ಏವರೂಪೋ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತಸ್ಸಪಿ ಪುರಿಸಸ್ಸ ರಞ್ಞಾ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇನ್ತಸ್ಸೇವ ಪಥವೀ ವಿವರಂ ಅದಾಸಿ। ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಚವಿತ್ವಾ ಅವೀಚಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ। ರಾಜಾ ತಸ್ಮಿಂ ಪಥವಿಂ ಪವಿಟ್ಠೇ ಉಯ್ಯಾನಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ನಗರಂ ಪವಿಟ್ಠೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ದೇವದತ್ತೋ ಮಯ್ಹಂ ಸಿಲಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಮಿತ್ತದುಬ್ಭೀ ಪುರಿಸೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಕಪಿರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಮಹಾಕಪಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಛಟ್ಠಾ।

[೫೧೭] ೭. ದಕರಕ್ಖಸಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

೧೧೪-೨೫೭. ಸಚೇ ವೋ ವುಯ್ಹಮಾನಾನನ್ತಿ ದಕರಕ್ಖಸಜಾತಕಂ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಮಹಾಉಮಙ್ಗಜಾತಕೇ ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ।

ದಕರಕ್ಖಸಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಸತ್ತಮಾ।

[೫೧೮] ೮. ಪಣ್ಡರನಾಗರಾಜಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ವಿಕಿಣ್ಣವಾಚನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಮುಸಾವಾದಂ ಕತ್ವಾ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ಪಥವಿಪ್ಪವೇಸನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತದಾ ಹಿ ಸತ್ಥಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ತಸ್ಸ ಅವಣ್ಣೇ ಕಥಿತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ದೇವದತ್ತೋ ಮುಸಾವಾದಂ ಕತ್ವಾ ಪಥವಿಂ ಪವಿಟ್ಠೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಪಞ್ಚಸತವಾಣಿಜಾ ನಾವಾಯ ಸಮುದ್ದಂ ಪಕ್ಖನ್ದಿತ್ವಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಅತೀರದಸ್ಸನಿಯಾ ನಾವಾಯ ಸಮುದ್ದಪಿಟ್ಠೇ ಭಿನ್ನಾಯ ಠಪೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಅವಸೇಸಾ ಮಚ್ಛಕಚ್ಛಪಭಕ್ಖಾ ಅಹೇಸುಂ, ಏಕೋ ಪನ ವಾತವೇಗೇನ ಕರಮ್ಪಿಯಪಟ್ಟನಂ ನಾಮ ಪಾಪುಣಿ। ಸೋ ಸಮುದ್ದತೋ ಉತ್ತರಿತ್ವಾ ನಗ್ಗಭೋಗೋ ತಸ್ಮಿಂ ಪಟ್ಟನೇಯೇವ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರಿ। ತಮೇನಂ ಮನುಸ್ಸಾ "ಅಯಂ ಸಮಣೋ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛೋ ಸನ್ತುಟ್ಠೋ"ತಿ ಸಮ್ಭಾವೇತ್ವಾ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕರಿಂಸು। ಸೋ "ಲದ್ಧೋ ಮೇ ಜೀವಿಕೂಪಾಯೋ"ತಿ ತೇಸು ನಿವಾಸನಪಾರುಪನಂ ದೇನ್ತೇಸುಪಿ ನ ಇಚ್ಛಿ। ತೇ "ನತ್ಥಿ ಇತೋ ಉತ್ತರಿ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛೋ ಸಮಣೋ"ತಿ ಭಿಯ್ಯೋ ಭಿಯ್ಯೋ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಅಸ್ಸಮಪದಂ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥ ನಂ ನಿವಾಸಾಪೇಸುಂ। ಸೋ "ಕರಮ್ಪಿಯಅಚೇಲೋ"ತಿ ಪಞ್ಞಾಯಿ। ತಸ್ಸ ತತ್ಥ ವಸನ್ತಸ್ಸ ಮಹಾಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ಉದಪಾದಿ।

ಏಕೋ ನಾಗರಾಜಾಪಿಸ್ಸ ಸುಪಣ್ಣರಾಜಾ ಚ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ। ತೇಸು ನಾಗರಾಜಾ ನಾಮೇನ ಪಣ್ಡರೋ ನಾಮ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಸುಪಣ್ಣರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಏವಮಾಹ - "ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಞಾತಕಾ ನಾಗೇ ಗಣ್ಹನ್ತಾ ಬಹೂ ವಿನಸ್ಸನ್ತಿ, ಏತೇಸಂ ನಾಗಾನಂ ಗಹಣನಿಯಾಮಂ ಮಯಂ ನ ಜಾನಾಮ, ಗುಯ್ಹಕಾರಣಂ ಕಿರ ತೇಸಂ ಅತ್ಥಿ, ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಾಥ ನು ಖೋ ತುಮ್ಹೇ ಏತೇ ಪಿಯಾಯಮಾನಾ ವಿಯ ತಂ ಕಾರಣಂ ಪುಚ್ಛಿತು"ನ್ತಿ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸುಪಣ್ಣರಾಜೇ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕನ್ತೇ ನಾಗರಾಜಸ್ಸ ಆಗತಕಾಲೇ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಂ ನಾಗರಾಜಾನಂ ಪುಚ್ಛಿ - "ನಾಗರಾಜ, ಸುಪಣ್ಣಾ ಕಿರ ತುಮ್ಹೇ ಗಣ್ಹನ್ತಾ ಬಹೂ ವಿನಸ್ಸನ್ತಿ, ತುಮ್ಹೇ ಗಣ್ಹನ್ತಾ ಕಥಂ ಗಣ್ಹಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತೀ"ತಿ। ಭನ್ತೇ, ಇದಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಗುಯ್ಹಂ ರಹಸ್ಸಂ, ಮಯಾ ಇಮಂ ಕಥೇನ್ತೇನ ಞಾತಿಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮರಣಂ ಆಹಟಂ ಹೋತೀತಿ। ಕಿಂ ಪನ ತ್ವಂ, ಆವುಸೋ, "ಅಯಂ ಅಞ್ಞಸ್ಸ

ಕಥೇಸ್ಸತೀ"ತಿ ಏವಂಸಞ್ಞೀ ಹೋಸಿ, ನಾಹಂ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಕಥೇಸ್ಸಾಮಿ, ಅತ್ತನಾ ಪನ ಜಾನಿತುಕಾಮತಾಯ ಪುಚ್ಛಾಮಿ, ತ್ವಂ ಮಯ್ಹಂ ಸದ್ದಹಿತ್ವಾ ನಿಬ್ಭಯೋ ಹುತ್ವಾ ಕಥೇಹೀತಿ। ನಾಗರಾಜಾ "ನ ಕಥೇಸ್ಸಾಮಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಪುನದಿವಸೇಪಿ ಪುಚ್ಛಿ, ತಥಾಪಿಸ್ಸ ನ ಕಥೇಸಿ।

ಅಥ ನಂ ತತಿಯದಿವಸೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಂ, "ನಾಗರಾಜ, ಅಜ್ಜ ತತಿಯೋ ದಿವಸೋ, ಮಮ ಪುಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಕಿಮತ್ಥಂ ನ ಕಥೇಸೀ"ತಿ ಆಹ। "ತುಮ್ಹೇ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಆಚಿಕ್ಖಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ ಭಯೇನ, ಭನ್ತೇತಿ। ಕಸ್ಸಚಿ ನ ಕಥೇಸ್ಸಾಮಿ, ನಿಬ್ಭಯೋ ಕಥೇಹೀತಿ। "ತೇನ ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಮಾ ಕಥಯಿತ್ಥಾ"ತಿ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಹೇತ್ವಾ, "ಭನ್ತೇ, ಮಯಂ ಮಹನ್ತೇ ಮಹನ್ತೇ ಪಾಸಾಣೇ ಗಿಲಿತ್ವಾ ಭಾರಿಯಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸುಪಣ್ಣಾನಂ ಆಗಮನಕಾಲೇ ಮುಖಂ ನಿಬ್ಬಾಹೇತ್ವಾ ದನ್ತೇ ವಿವರಿತ್ವಾ ಸುಪಣ್ಣೇ ಡಂಸಿತುಂ ಅಚ್ಛಾಮ, ತೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸೀಸಂ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ತೇಸಂ ಅಮ್ಹೇ ಗರುಭಾರೇ ಹುತ್ವಾ ನಿಪನ್ನೇ ಉದ್ಧರಿತುಂ ವಾಯಮನ್ತಾನಞ್ಞೇವ ಉದಕಂ ಓತ್ಥರತಿ। ತೇ ಸೀದನ್ತಾ ಅನ್ತೋಉದಕೇಯೇವ ಮರನ್ತಿ, ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನ ಬಹೂ ಸುಪಣ್ಣಾ ವಿನಸ್ಸನ್ತಿ, ತೇಸಂ ಅಮ್ಹೇ ಗಣ್ಹನ್ತಾನಂ ಕಿಂ ಸೀಸೇನ ಗಹಿತೇನ, ಬಾಲಾ ನಙ್ಗುಟ್ಠೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಮ್ಹೇ ಹೇಟ್ಠಾಸೀಸಕೇ ಕತ್ವಾ ಗಹಿತಂ ಗೋಚರಂ ಮುಖೇನ ಛಡ್ಡಾಪೇತ್ವಾ ಲಹುಕೇ ಕತ್ವಾ ಗನ್ತುಂ ಸಕ್ಕೋನ್ತೀ"ತಿ ಸೋ ಅತ್ತನೋ ರಹಸ್ಸಕಾರಣಂ ತಸ್ಸ ದುಸ್ಸೀಲಸ್ಸ ಕಥೇಸಿ।

ಅಥ ತಸ್ಮಿಂ ಪಕ್ಕನ್ತೇ ಸುಪಣ್ಣರಾಜಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಕರಮ್ಬಿಯಅಚೇಲಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಕಿಂ, ಭನ್ತೇ, ಪುಚ್ಛಿತಂ ತೇ ನಾಗರಾಜಸ್ಸ ಗುಯ್ಹಕಾರಣ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಸೋ "ಆಮಾವುಸೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ತೇನ ಕಥಿತನಿಯಾಮೇನೇವ ಕಥೇಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸುಪಣ್ಣೋ "ನಾಗರಾಜೇನ ಅಯುತ್ತಂ ಕತಂ, ಞಾತೀನಂ ನಾಮ ನಸ್ಸನನಿಯಾಮೋ ಪರಸ್ಸ ನ ಕಥೇತಬ್ಬೋ, ಹೋತು, ಅಜ್ಜೇವ ಮಯಾ ಸುಪಣ್ಣವಾತಂ ಕತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಏತಮೇವ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಸುಪಣ್ಣವಾತಂ ಕತ್ವಾ ಪಣ್ಡರನಾಗರಾಜಾನಂ ನಙ್ಗುಟ್ಠೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಾಸೀಸಂ ಕತ್ವಾ ಗಹಿತಗೋಚರಂ ಛಡ್ಡಾಪೇತ್ವಾ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಆಕಾಸಂ ಪಕ್ಖನ್ದಿ। ಪಣ್ಡರೋ ಆಕಾಸೇ ಹೇಟ್ಠಾಸೀಸಕಂ ಓಲಮ್ಬನ್ತೋ "ಮಯಾವ ಮಮ ದುಕ್ಖಂ ಆಭತ"ನ್ತಿ ಪರಿದೇವನ್ತೋ ಆಹ –

೧೫೮."ವಿಕಿಣ್ಣವಾಚಂ ಅನಿಗುಯ್ಹಮನ್ತಂ, ಅಸಞ್ಞತಂ ಅಪರಿಚಕ್ಖಿತಾರಂ।
ಭಯಂ ತಮನ್ವೇತಿ ಸಯಂ ಅಬೋಧಂ, ನಾಗಂ ಯಥಾ ಪಣ್ಡರಕಂ ಸುಪಣ್ಣೋ॥

೧೫೯."ಯೋ ಗುಯ್ಹಮನ್ತಂ ಪರಿರಕ್ಖಣೇಯ್ಯಂ, ಮೋಹಾ ನರೋ ಸಂಸತಿ ಹಾಸಮಾನೋ।
ತಂ ಭಿನ್ನಮನ್ತಂ ಭಯಮನ್ವೇತಿ ಖಿಪ್ಪಂ, ನಾಗಂ ಯಥಾ ಪಣ್ಡರಕಂ ಸುಪಣ್ಣೋ॥

೧೬೦."ನಾನುಮಿತ್ತೋ ಗರುಂ ಅತ್ಥಂ, ಗುಯ್ಹಂ ವೇದಿತುಮರಹತಿ।
ಸುಮಿತ್ತೋ ಚ ಅಸಮ್ಬುದ್ಧಂ, ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ವಾ ಅನತ್ಥವಾ॥

೧೬೧."ವಿಸ್ಸಾಸಮಾಪಜ್ಜಿಮಹಂ ಅಚೇಲಂ, ಸಮಣೋ ಅಯಂ ಸಮ್ಮತೋ ಭಾವಿತತ್ತೋ।
ತಸ್ಸಾಹಮಕ್ಖಿಂ ವಿವರಿಂ ಗುಯ್ಹಮತ್ಥಂ, ಅತೀತಮತ್ಥೋ ಕಪಣಂ ರುದಾಮಿ॥

೧೬೨."ತಸ್ಸಾಹಂ ಪರಮಂ ಬ್ರಹ್ಮೇ ಗುಯ್ಹಂ, ವಾಚಂ ಹಿಮಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂ ಸಂಯಮೇತುಂ।
ತಪ್ಪಕ್ಖತೋ ಹಿ ಭಯಮಾಗತಂ ಮಮಂ, ಅತೀತಮತ್ಥೋ ಕಪಣಂ ರುದಾಮಿ॥

೧೬೩."ಯೋ ವೇ ನರೋ ಸುಹದಂ ಮಞ್ಞಮಾನೋ, ಗುಯ್ಹಮತ್ಥಂ ಸಂಸತಿ ದುಕ್ಕುಲೀನೇ।
ದೋಸಾ ಭಯಾ ಅಥವಾ ರಾಗರತ್ತಾ, ಪಲ್ಲತ್ಥಿತೋ ಬಾಲೋ ಅಸಂಸಯಂ ಸೋ॥

೧೬೪."ತಿರೋಕ್ಖವಾಚೋ ಅಸತಂ ಪವಿಟ್ಠೋ, ಯೋ ಸಙ್ಗತೀಸು ಮುದೀರೇತಿ ವಾಕ್ಯಂ।

ಆಸೀವಿಸೋ ದುಮ್ಮುಖೋತ್ಯಾಹು ತಂ ನರಂ, ಆರಾ ಆರಾ ಸಂಯಮೇ ತಾದಿಸಮ್ಹಾ॥

೧೬೫."ಅನ್ನಂ ಪಾನಂ ಕಾಸಿಕಚನ್ದನಞ್ಚ, ಮನಾಪಿತ್ಥಿಯೋ ಮಾಲಮುಚ್ಛಾದನಞ್ಚ।
ಓಹಾಯ ಗಚ್ಛಾಮಸೇ ಸಬ್ಬಕಾಮೇ, ಸುಪಣ್ಣ ಪಾಣೂಪಗತಾವ ತ್ಯಮ್ಹಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವಿಕಿಣ್ಣವಾಚ**ನ್ತಿ ಪತ್ಥಟವಚನಂ। **ಅನಿಗುಯ್ಹಮನ್ತ**ನ್ತಿ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಮನ್ತಂ। **ಅಸಞ್ಞತ**ನ್ತಿ ಕಾಯದ್ವಾರಾದೀನಿ ರಕ್ಖಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಂ। **ಅಪರಿಚಕ್ಖಿತಾರ**ನ್ತಿ "ಅಯಂ ಮಯಾ ಕಥಿತಮನ್ತಂ ರಕ್ಖಿತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ, ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪುಗ್ಗಲಂ ಓಲೋಕೇತುಂ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಂ। **ಭಯಂ ತಮನ್ವೇತೀ**ತಿ ತಂ ಇಮೇಹಿ ಚತೂಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಅಬೋಧಂ ದುಪ್ಪಞ್ಞಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಸಯಂಕತಮೇವ ಭಯಂ ಅನ್ವೇತಿ, ಯಥಾ ಮಂ ಪಣ್ಡರಕನಾಗಂ ಸುಪಣ್ಣೋ ಅನ್ವಾಗತೋತಿ। **ಸಂಸತಿ ಹಾಸಮಾನೋ**ತಿ ರಕ್ಖಿತುಂ ಅಸಮತ್ಥಸ್ಸ ಪಾಪಪುರಿಸಸ್ಸ ಹಾಸಮಾನೋ ಕಥೇತಿ। **ನಾನುಮಿತ್ತೋ**ತಿ ಅನುವತ್ತನಮತ್ತೇನ ಯೋ ಮಿತ್ತೋ, ನ ಹದಯೇನ, ಸೋ ಗುಯ್ಹಂ ಅತ್ಥಂ ಜಾನಿತುಂ ನಾರಹತೀತಿ ಪರಿದೇವತಿ। **ಅಸಮ್ಬುದ್ಧ**ನ್ತಿ ಅಸಮ್ಬುಜ್ಝನ್ತೋ ಅಜಾನನ್ತೋ, ಅಪ್ಪಞ್ಞೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಮ್ಬುದ್ಧ**ನ್ತಿ ಸಮ್ಬುಜ್ಝನ್ತೋ ಜಾನನ್ತೋ, ಸಪ್ಪಞ್ಞೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - "ಯೋಪಿ ಸುಹದಯೋ ಮಿತ್ತೋ ವಾ ಅಮಿತ್ತೋ ವಾ ಅಪ್ಪಞ್ಞೋ ಸಪ್ಪಞ್ಞೋಪಿ ವಾ ಯೋ ಅನತ್ಥವಾ ಅನತ್ಥಚರೋ, ಸೋಪಿ ಗುಯ್ಹಂ ವೇದಿತುಂ ನಾರಹತೇ"ತಿ।

ಸಮಣೋ ಅಯನ್ತಿ ಅಯಂ ಸಮಣೋತಿ ಚ ಲೋಕಸಮ್ಮತೋತಿ ಚ ಭಾವಿತತ್ತೋತಿ ಚ ಮಞ್ಞಮಾನೋ ಅಹಂ ಏತಸ್ಮಿಂ ವಿಸ್ಸಾಸಮಾಪಜ್ಜಿಂ। **ಅಕ್ಖಿ**ನ್ತಿ ಕಥೇಸಿಂ। **ಅತೀತಮತ್ಥೋ**ತಿ ಅತೀತತ್ಥೋ, ಅತಿಕ್ಕನ್ತತ್ಥೋ ಹುತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಕಪಣಂ ರುದಾಮೀತಿ ಪರಿದೇವತಿ। **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ತಸ್ಸ ಅಚೇಲಕಸ್ಸ। **ಬ್ರಹ್ಮೇ**ತಿ ಸುಪಣ್ಣಂ ಆಲಪತಿ। **ಸಂಯಮೇತು**ನ್ತಿ ಇಮಂ ಗುಯ್ಹವಾಚಂ ರಹಸ್ಸಕಾರಣಂ ರಕ್ಖಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂ। **ತಪ್ಪಕ್ಖತೋ ಹೀ**ತಿ ಇದಾನಿ ಇದಂ ಭಯಂ ಮಮ ತಸ್ಸ ಅಚೇಲಕಸ್ಸ ಪಕ್ಖತೋ ಕೋಟ್ಠಾಸತೋ ಸನ್ತಿಕಾ ಆಗತಂ, ಇತಿ ಅತೀತತ್ಥೋ ಕಪಣಂ ರುದಾಮೀತಿ। **ಸುಹದ**ನ್ತಿ "ಸುಹದೋ ಮಮ ಅಯ"ನ್ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನೋ। **ದುಕ್ಕುಲೀನೇ**ತಿ ಅಕುಲಜೇ ನೀಚೇ। **ದೋಸಾ**ತಿ ಏತೇಹಿ ದೋಸಾದೀಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ಯೋ ಏವರೂಪಂ ಗುಯ್ಹಂ ಸಂಸತಿ, ಸೋ ಬಾಲೋ ಅಸಂಸಯಂ **ಪಲ್ಲತ್ಥಿತೋ** ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಪಾಪಿತೋ, ಹತೋಯೇವ ನಾಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತಿರೋಕ್ಖವಾಚೋತಿ ಅತ್ತನೋ ಯಂ ವಾಚಂ ಕಥೇತುಕಾಮೋ, ತಸ್ಸಾ ತಿರೋಕ್ಖಕತತ್ತಾ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನವಾಚೋ। **ಅಸತಂ ಪವಿಟ್ಠೋ**ತಿ ಅಸಪ್ಪುರಿಸಾನಂ ಅನ್ತರಂ ಪವಿಟ್ಠೋ ಅಸಪ್ಪುರಿಸೇಸು ಪರಿಯಾಪನ್ನೋ। **ಸಙ್ಗತೀಸು ಮುದೀರೇತೀ**ತಿ ಯೋ ಏವರೂಪೋ ಪರೇಸಂ ರಹಸ್ಸಂ ಸುತ್ವಾವ ಪರಿಸಮಜ್ಝೇಸು "ಅಸುಕೇನ ಅಸುಕಂ ನಾಮ ಕತಂ ವಾ ವುತ್ತಂ ವಾ"ತಿ ವಾಕ್ಯಂ ಉದೀರೇತಿ, ತಂ ನರಂ "ಆಸೀವಿಸೋ ದುಮ್ಮುಖೋ ಪೂತಿಮುಖೋ"ತಿ ಆಹು, ತಾದಿಸಮ್ಹಾ ಪುರಿಸಾ **ಆರಾ ಆರಾ ಸಂಯಮೇ,** ದೂರತೋ ದೂರತೋವ ವಿರಮೇಯ್ಯ, ಪರಿವಜ್ಜೇಯ್ಯ ನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮಾಲಮುಚ್ಛಾದನಞ್ಚಾ**ತಿ ಮಾಲಞ್ಚ ದಿಬ್ಬಂ ಚತುಜ್ಜಾತಿಯಗನ್ಧಞ್ಚ ಉಚ್ಛಾದನಞ್ಚ। **ಓಹಾಯಾ**ತಿ ಏತೇ ದಿಬ್ಬಅನ್ನಾದಯೋ ಸಬ್ಬಕಾಮೇ ಅಜ್ಜ ಮಯಂ ಓಹಾಯ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸಾಮ। **ಸುಪಣ್ಣ, ಪಾಣೂಪಗತಾವ ತ್ಯಮ್ಹಾ**ತಿ, ಭೋ ಸುಪಣ್ಣ, ಪಾಣೇಹಿ ಉಪಗತಾವ ತೇ ಅಮ್ಹಾ, ಸರಣಂ ನೋ ಹೋಹೀತಿ।

ಏವಂ ಪಣ್ಡರಕೋ ಆಕಾಸೇ ಹೇಟ್ಠಾಸೀಸಕೋ ಓಲಮ್ಬನ್ತೋ ಅಟ್ಠಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಪರಿದೇವಿ। ಸುಪಣ್ಣೋ ತಸ್ಸ ಪರಿದೇವನಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ, "ನಾಗರಾಜ ಅತ್ತನೋ ರಹಸ್ಸಂ ಅಚೇಲಕಸ್ಸ ಕಥೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಕಿಮತ್ಥಂ ಪರಿದೇವಸೀ"ತಿ ತಂ ಗರಹಿತ್ವಾ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೬೬."ಕೋ ನೀಧ ತಿಣ್ಣಂ ಗರಹಂ ಉಪೇತಿ, ಅಸ್ಮಿಂಧ ಲೋಕೇ ಪಾಣಭೂ ನಾಗರಾಜ।
ಸಮಣೋ ಸುಪಣ್ಣೋ ಅಥವಾ ತ್ವಮೇವ, ಕಿಂಕಾರಣಾ ಪಣ್ಡರಕಗ್ಗಹೀತೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕೋ ನೀಧಾ**ತಿ ಇಧ ಅಮ್ಹೇಸು ತೀಸು ಜನೇಸು ಕೋ ನು। **ಅಸ್ಮಿಂಧಾ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಇಧಾ**ತಿ ನಿಪಾತಮತ್ತಂ, ಅಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಾಣಭೂ**ತಿ ಪಾಣಭೂತೋ। **ಅಥವಾ ತ್ವಮೇವಾ**ತಿ ಉದಾಹು ತ್ವಂಯೇವ। ತತ್ಥ ಸಮಣಂ ತಾವ ಮಾ ಗರಹ, ಸೋ ಹಿ

ಉಪಾಯೇನ ತಂ ರಹಸ್ಸಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಸುಪಣ್ಣಮ್ಪಿ ಮಾ ಗರಹ, ಅಹಞ್ಹಿ ತವ ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕೋವ। **ಪಣ್ಡರಕಗ್ಗಹೀತೋ**ತಿ, ಸಮ್ಮ ಪಣ್ಡರಕ, "ಅಹಂ ಕಿಂಕಾರಣಾ ಸುಪಣ್ಣೇನ ಗಹಿತೋ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಚ ಪನ ಅತ್ತಾನಮೇವ ಗರಹ, ತಯಾ ಹಿ ರಹಸ್ಸಂ ಕಥೇನ್ತೇನ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತನೋ ಅನತ್ಥೋ ಕತೋತಿ ಅಯಮೇತ್ಥ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಪಣ್ಡರಕೋ ಇತರಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೬೭."ಸಮಣೋತಿ ಮೇ ಸಮ್ಮತತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಪಿಯೋ ಚ ಮೇ ಮನಸಾ ಭಾವಿತತ್ತೋ।
ತಸ್ಸಾಹಮಕ್ಖಿಂ ವಿವರಿಂ ಗುಯ್ಹಮತ್ಥಂ, ಅತೀತಮತ್ಥೋ ಕಪಣಂ ರುದಾಮೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಮ್ಮತತ್ತೋ**ತಿ ಸೋ ಸಮಣೋ ಮಯ್ಹಂ "ಸಪ್ಪುರಿಸೋ ಅಯ"ನ್ತಿ ಸಮ್ಮತಭಾವೋ ಅಹೋಸಿ। **ಭಾವಿತತ್ತೋ**ತಿ ಸಮ್ಭಾವಿತಭಾವೋ ಚ ಮೇ ಅಹೋಸೀತಿ।

ತತೋ ಸುಪಣ್ಣೋ ಚತಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೬೮."ನ ಚತ್ಥಿ ಸತ್ತೋ ಅಮರೋ ಪಥಬ್ಯಾ, ಪಞ್ಞಾವಿಧಾ ನತ್ಥಿ ನ ನಿನ್ದಿತಬ್ಬಾ।
ಸಚ್ಚೇನ ಧಮ್ಮೇನ ಧಿತಿಯಾ ದಮೇನ, ಅಲಬ್ಭಮಬ್ಯಾಹರತೀ ನರೋ ಇಧ॥

೧೬೯."ಮಾತಾ ಪಿತಾ ಪರಮಾ ಬನ್ಧವಾನಂ, ನಾಸ್ಸ ತತಿಯೋ ಅನುಕಮ್ಪಕತ್ಥಿ।
ತೇಸಮ್ಪಿ ಗುಯ್ಹಂ ಪರಮಂ ನ ಸಂಸೇ, ಮನ್ತಸ್ಸ ಭೇದಂ ಪರಿಸಙ್ಕಮಾನೋ॥

೧೭೦."ಮಾತಾ ಪಿತಾ ಭಗಿನೀ ಭಾತರೋ ಚ, ಸಹಾಯಾ ವಾ ಯಸ್ಸ ಹೋನ್ತಿ ಸಪಕ್ಖಾ।
ತೇಸಮ್ಪಿ ಗುಯ್ಹಂ ಪರಮಂ ನ ಸಂಸೇ, ಮನ್ತಸ್ಸ ಭೇದಂ ಪರಿಸಙ್ಕಮಾನೋ॥

೧೭೧."ಭರಿಯಾ ಚೇ ಪುರಿಸಂ ವಜ್ಜಾ, ಕೋಮಾರೀ ಪಿಯಭಾಣಿನೀ।
ಪುತ್ತರೂಪಯಸೂಪೇತಾ, ಞಾತಿಸಙ್ಘಪುರಕ್ಖತಾ।
ತಸ್ಸಾಪಿ ಗುಯ್ಹಂ ಪರಮಂ ನ ಸಂಸೇ, ಮನ್ತಸ್ಸ ಭೇದಂ ಪರಿಸಙ್ಕಮಾನೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಮರೋ**ತಿ ಅಮರಣಸಭಾವೋ ಸತ್ತೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। **ಪಞ್ಞಾವಿಧಾ ನತ್ಥೀ**ತಿ **ನ**-ಕಾರೋ ಪದಸನ್ಧಿಕರೋ, ಪಞ್ಞಾವಿಧಾ ಅತ್ಥೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ನಾಗರಾಜ , ಲೋಕೇ ಅಮರೋಪಿ ನತ್ಥಿ, ಪಞ್ಞಾವಿಧಾಪಿ ಅತ್ಥಿ, ಸಾ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಪಞ್ಞಾಕೋಟ್ಠಾಸಸಙ್ಖಾತಾ ಪಞ್ಞಾವಿಧಾ ಅತ್ತನೋ ಜೀವಿತಹೇತು ನ ನಿನ್ದಿತಬ್ಬಾತಿ। ಅಥ ವಾ **ಪಞ್ಞಾವಿಧಾ**ತಿ ಪಞ್ಞಾಸದಿಸಾ ನ ನಿನ್ದಿತಬ್ಬಾ ನಾಮ ಅಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮಜಾತಿ ನತ್ಥಿ, ತಂ ಕಸ್ಮಾ ನಿನ್ದಸೀತಿ। ಯೇಸಂ ಪನ "ಪಞ್ಞಾವಿಧಾನಮ್ಪಿ ನ ನಿನ್ದಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ತೇಸಂ ಉಜುಕಮೇವ। **ಸಚ್ಚೇನಾ**ತಿಆದೀಸು ವಚೀಸಚ್ಚೇನ ಚ ಸುಚರಿತಧಮ್ಮೇನ ಚ ಪಞ್ಞಾಸಙ್ಖಾತಾಯ ಧಿತಿಯಾ ಚ ಇನ್ದ್ರಿಯದಮೇನ ಚ **ಅಲಬ್ಭಂ** ದುಲ್ಲಭಂ ಅಟ್ಠಸಮಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಫಲನಿಬ್ಬಾನಸಙ್ಖಾತಮ್ಪಿ ವಿಸೇಸಂ **ಅಬ್ಯಾಹರತಿ** ಆವಹತಿ ತಂ ನಿಪ್ಫಾದೇತಿ ನರೋ ಇಧ, ತಸ್ಮಾ ನಾರಹಸಿ ಅಚೇಲಂ ನಿನ್ದಿತುಂ, ಅತ್ತಾನಮೇವ ಗರಹ। ಅಚೇಲೇನ ಹಿ ಅತ್ತನೋ ಪಞ್ಞವನ್ತತಾಯ ಉಪಾಯಕುಸಲತಾಯ ಚ ವಞ್ಚೇತ್ವಾ ತ್ವಂ ರಹಸ್ಸಂ ಗುಯ್ಹಂ ಮನ್ತಂ ಪುಚ್ಛಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಪರಮಾತಿ ಏತೇ ಉಭೋ ಬನ್ಧವಾನಂ ಉತ್ತಮಬನ್ಧವಾ ನಾಮ। **ನಾಸ್ಸ ತತಿಯೋ**ತಿ ಅಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ಅಞ್ಞೋ ತತಿಯೋ ಸತ್ತೋ ಅನುಕಮ್ಪಕೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಮನ್ತಸ್ಸ ಭೇದಂ ಪರಿಸಙ್ಕಮಾನೋ ಪಣ್ಡಿತೋ ತೇಸಂ ಮಾತಾಪಿತೂನಮ್ಪಿ ಪರಮಂ ಗುಯ್ಹಂ ನ ಸಂಸೇಯ್ಯ, ತ್ವಂ ಪನ ಮಾತಾಪಿತೂನಮ್ಪಿ ಅಕಥೇತಬ್ಬಂ ಅಚೇಲಕಸ್ಸ ಕಥೇಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಹಾಯಾ ವಾ**ತಿ

ಸುಹದಯಮಿತ್ತಾ ವಾ। **ಸಪಕ್ಖಾತಿ** ಪೇತ್ತೇಯ್ಯಮಾತುಲಪಿತುಚ್ಛಾದಯೋ ಸಮಾನಪಕ್ಖಾ ಞಾತಯೋ। **ತೇಸಮ್ಪೀತಿ** ಏತೇಸಮ್ಪಿ ಞಾತಿಮಿತ್ತಾನಂ ನ ಕಥೇಯ್ಯ, ತ್ವಂ ಪನ ಅಚೇಲಕಸ್ಸ ಕಥೇಸಿ, ಅತ್ತನೋವ ಕುಜ್ಝಸ್ಸೂತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಭರಿಯಾ ಚೇತಿ** ಕೋಮಾರೀ ಪಿಯಭಾಣಿನೀ ಪುತ್ತೇಹಿ ಚ ರೂಪೇನ ಚ ಯಸೇನ ಚ ಉಪೇತಾ ಏವರೂಪಾ ಭರಿಯಾಪಿ ಚೇ "ಆಚಿಕ್ಖಾಹಿ ಮೇ ತವ ಗುಯ್ಹ"ನ್ತಿ ವದೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸಾಪಿ ನ ಸಂಸೇಯ್ಯ।

ತತೋ ಪರಾ -

೧೭೨"ನ ಗುಯ್ಹಮತ್ಥಂ ವಿವರೇಯ್ಯ, ರಕ್ಖೇಯ್ಯ ನಂ ಯಥಾ ನಿಧಿಂ।
ನ ಹಿ ಪಾತುಕತೋ ಸಾಧು, ಗುಯ್ಹೋ ಅತ್ಥೋ ಪಜಾನತಾ॥

೧೭೩"ಥಿಯಾ ಗುಯ್ಹಂ ನ ಸಂಸೇಯ್ಯ, ಅಮಿತ್ತಸ್ಸ ಚ ಪಣ್ಡಿತೋ।
ಯೋ ಚಾಮಿಸೇನ ಸಂಹೀರೋ, ಹದಯತ್ಥೇನೋ ಚ ಯೋ ನರೋ॥

೧೭೪"ಗುಯ್ಹಮತ್ಥಂ ಅಸಮ್ಬುದ್ಧಂ, ಸಮ್ಬೋಧಯತಿ ಯೋ ನರೋ।
ಮನ್ತಭೇದಭಯಾ ತಸ್ಸ, ದಾಸಭೂತೋ ತಿತಿಕ್ಖತಿ॥

೧೭೫"ಯಾವನ್ತೋ ಪುರಿಸಸ್ಸತ್ಥಂ, ಗುಯ್ಹಂ ಜಾನನ್ತಿ ಮನ್ತಿನಂ।
ತಾವನ್ತೋ ತಸ್ಸ ಉಬ್ಬೇಗಾ, ತಸ್ಮಾ ಗುಯ್ಹಂ ನ ವಿಸ್ಸಜೇ।

೧೭೬"ವಿವಿಚ್ಚ ಭಾಸೇಯ್ಯ ದಿವಾ ರಹಸ್ಸಂ, ರತ್ತಿಂ ಗಿರಂ ನಾತಿವೇಲಂ ಪಮುಞ್ಚೇ।
ಉಪಸ್ಸುತಿಕಾ ಹಿ ಸುಣನ್ತಿ ಮನ್ತಂ, ತಸ್ಮಾ ಮನ್ತೋ ಖಿಪ್ಪಮುಪೇತಿ ಭೇದ"ನ್ತಿ॥ -

ಪಞ್ಚ ಗಾಥಾ ಉಮಙ್ಗಜಾತಕೇ ಪಞ್ಚಪಣ್ಡಿತಪಞ್ಹೇ ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ।

ತತೋ ಪರಾಸು -

೧೭೭"ಯಥಾಪಿ ಅಸ್ಸ ನಗರಂ ಮಹನ್ತಂ, ಅದ್ವಾರಕಂ ಆಯಸಂ ಭದ್ದಸಾಲಂ।
ಸಮನ್ತಖಾತಾಪರಿಖಾಉಪೇತಂ , ಏವಮ್ಪಿ ಮೇ ತೇ ಇಧ ಗುಯ್ಹಮನ್ತಾ॥

೧೭೮"ಯೇ ಗುಯ್ಹಮನ್ತಾ ಅವಿಕಿಣ್ಣವಾಚಾ, ದಳ್ಹಾ ಸದತ್ಥೇಸು ನರಾ ದುಜಿವ್ಹ।
ಆರಾ ಅಮಿತ್ತಾ ಬ್ಯವಜನ್ತಿ ತೇಹಿ, ಆಸೀವಿಸಾ ವಾ ರಿವ ಸತ್ತುಸಙ್ಘಾ"ತಿ॥ -

ದ್ವೀಸು ಗಾಥಾಸು **ಭದ್ದಸಾಲನ್ತಿ** ಆಪಣಾದೀಹಿ ಸಾಲಾಹಿ ಸಮ್ಪನ್ನಂ। **ಸಮನ್ತಖಾತಾಪರಿಖಾಉಪೇತನ್ತಿ** ಸಮನ್ತಖಾತಾಹಿ ತೀಹಿ ಪರಿಖಾಹಿ ಉಪಗತಂ। **ಏವಮ್ಪಿ ಮೇತಿ** ಏವಮ್ಪಿ ಮಯ್ಹಂ ತೇ ಪುರಿಸಾ ಖಾಯನ್ತಿ। ಕತರೇ? ಯೇ ಇಧ ಗುಯ್ಹಮನ್ತಾ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಯಥಾ ಅದ್ವಾರಕಸ್ಸ ಅಯೋಮಯನಗರಸ್ಸ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಉಪಭೋಗಪರಿಭೋಗೋ ಅನ್ತೋವ ಹೋತಿ, ನ ಅಬ್ಭನ್ತರಿಮಾ ಬಹಿ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಿ, ನ ಬಾಹಿರಾ ಅನ್ತೋ ಪವಿಸನ್ತಿ, ಅಪರಾಪರಂ ಸಞ್ಚಾರೋ ಛಿಜ್ಜತಿ, ಗುಯ್ಹಮನ್ತಾ ಪುರಿಸಾ ಏವರೂಪಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅತ್ತನೋ ಗುಯ್ಹಂ ಅತ್ತನೋ ಅನ್ತೋಯೇವ ಜೀರಾಪೇನ್ತಿ, ನ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಕಥೇನ್ತೀತಿ। **ದಳ್ಹಾ ಸದತ್ಥೇಸೂತಿ** ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥೇಸು ಥಿರಾ। **ದುಜಿವ್ಹಾತಿ** ಪಣ್ಡರಕನಾಗಂ ಆಲಪತಿ। **ಬ್ಯವಜನ್ತೀತಿ** ಪಟಿಕ್ಕಮನ್ತಿ। **ಆಸೀವಿಸಾ ವಾ ರಿವ ಸತ್ತುಸಙ್ಘಾತಿ** ಏತ್ಥ **ವಾತಿ**

ನಿಪಾತಮತ್ತಂ, ಆಸೀವಿಸಾ ಸತ್ತುಸಙ್ಘಾ ರಿವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಥಾ ಆಸೀವಿಸತೋ ಸತ್ತುಸಙ್ಘಾ ಜೀವಿತುಕಾಮಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಆರಾ ಪಟಿಕ್ಕಮನ್ತಿ, ಏವಂ ತೇಹಿ ಗುಯ್ಹಮನ್ತೇಹಿ ನರೇಹಿ ಆರಾ ಅಮಿತ್ತಾ ಪಟಿಕ್ಕಮನ್ತಿ, ಉಪಗನ್ತುಂ ಓಕಾಸಂ ನ ಲಭನ್ತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಏವಂ ಸುಪಣ್ಣೇನ ಧಮ್ಮೇ ಕಥಿತೇ ಪಣ್ಡರಕೋ ಆಹ -

೧೭೯"ಹಿತ್ವಾ ಘರಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಅಚೇಲೋ, ನಗ್ಗೋ ಮುಣ್ಡೋ ಚರತಿ ಘಾಸಹೇತು।
ತಮ್ಹಿ ನು ಖೋ ವಿವರಿಂ ಗುಯ್ಹಮತ್ಥಂ, ಅತ್ಥಾ ಚ ಧಮ್ಮಾ ಚ ಅಪಗ್ಗತಾಮ್ಹಾ॥

೧೮೦"ಕಥಂಕರೋ ಹೋತಿ ಸುಪಣ್ಣರಾಜ, ಕಿಂಸೀಲೋ ಕೇನ ವತೇನ ವತ್ತಂ।
ಸಮಣೋ ಚರಂ ಹಿತ್ವಾ ಮಮಾಯಿತಾನಿ, ಕಥಂಕರೋ ಸಗ್ಗಮುಪೇತಿ ಠಾನ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಘಾಸಹೇತೂ**ತಿ ನಿಸ್ಸಿರಿಕೋ ಕುಚ್ಛಿಪೂರಣತ್ಥಾಯ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯೇ ಪರಿಯೇಸನ್ತೋ ಚರತಿ। **ಅಪಗ್ಗತಾಮ್ಹಾ**ತಿ ಅಪಗತಾ ಪರಿಹೀನಾಮ್ಹಾ। **ಕಥಂಕರೋ**ತಿ ಇದಂ ನಾಗರಾಜಾ ತಸ್ಸ ನಗ್ಗಸ್ಸ ಸಮಣಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಸಮಣಪಟಿಪತ್ತಿಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಆಹ। ತತ್ಥ **ಕಿಂಸೀಲೋ**ತಿ ಕತರೇನ ಆಚಾರೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಕೇನ ವತೇನಾ**ತಿ ಕತರೇನ ವತಸಮಾದಾನೇನ ವತ್ತನ್ತೋ। **ಸಮಣೋ ಚರ**ನ್ತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಚರನ್ತೋ ತಣ್ಹಾಮಮಾಯಿತಾನಿ ಹಿತ್ವಾ ಕಥಂ ಸಮಿತಪಾಪಸಮಣೋ ನಾಮ ಹೋತಿ। **ಸಗ್ಗ**ನ್ತಿ ಕಥಂ ಕರೋನ್ತೋ ಚ ಸುಟ್ಠು ಅಗ್ಗಂ ದೇವನಗರಂ ಸೋ ಸಮಣೋ ಉಪೇತೀತಿ।

ಸುಪಣ್ಣೋ ಆಹ -

೧೮೧"ಹಿರಿಯಾ ತಿತಿಕ್ಖಾಯ ದಮೇನುಪೇತೋ, ಅಕ್ಕೋಧನೋ ಪೇಸುಣಿಯಂ ಪಹಾಯ।
ಸಮಣೋ ಚರಂ ಹಿತ್ವಾ ಮಮಾಯಿತಾನಿ, ಏವಂಕರೋ ಸಗ್ಗಮುಪೇತಿ ಠಾನ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಹಿರಿಯಾ**ತಿ, ಸಮ್ಮ ನಾಗರಾಜ, ಅಜ್ಝತ್ತಬಹಿದ್ಧಾಸಮುಟ್ಠಾನೇಹಿ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪೇಹಿ ತಿತಿಕ್ಖಾಸಙ್ಖಾತಾಯ ಅಧಿವಾಸನಖನ್ತಿಯಾ ಇನ್ದ್ರಿಯದಮೇನ ಚ ಉಪೇತೋ ಅಕುಜ್ಝನಸೀಲೋ ಪಿಸುಣವಾಚಂ ಪಹಾಯ ತಣ್ಹಾಮಮಾಯಿತಾನಿ ಚ ಹಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಚರನ್ತೋ ಸಮಣೋ ನಾಮ ಹೋತಿ, ಏವಂಕರೋಯೇವ ಚ ಏತಾನಿ ಹಿರೀಆದೀನಿ ಕುಸಲಾನಿ ಕರೋನ್ತೋ ಸಗ್ಗಮುಪೇತಿ ಠಾನನ್ತಿ।

ಇದಂ ಸುಪಣ್ಣರಾಜಸ್ಸ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಪಣ್ಡರಕೋ ಜೀವಿತಂ ಯಾಚನ್ತೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೮೨"ಮಾತಾವ ಪುತ್ತಂ ತರುಣಂ ತನುಜ್ಜಂ, ಸಮ್ಫಸ್ಸತಾ ಸಬ್ಬಗತ್ತಂ ಫರೇತಿ।
ಏವಮ್ಪಿ ಮೇ ತ್ವಂ ಪಾತುರಹು ದಿಜಿನ್ದ, ಮಾತಾವ ಪುತ್ತಂ ಅನುಕಮ್ಪಮಾನೋ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಯಥಾ ಮಾತಾ **ತನುಜಂ** ಅತ್ತನೋ ಸರೀರಜಾತಂ ತರುಣಂ ಪುತ್ತಂ ಸಮ್ಫಸ್ಸತಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಉರೇ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಥಞ್ಞಂ ಪಾಯೇನ್ತೀ ಪುತ್ತಸಮ್ಫಸ್ಸೇನ ಸಬ್ಬಂ ಅತ್ತನೋ ಗತ್ತಂ ಫರೇತಿ, ನಪಿ ಮಾತಾ ಪುತ್ತತೋ ಭಾಯತಿ ನಪಿ ಪುತ್ತೋ ಮಾತಿತೋ, ಏವಮ್ಪಿ ಮೇ ತ್ವಂ **ಪಾತುರಹು** ಪಾತುಭೂತೋ **ದಿಜಿನ್ದ** ದಿಜರಾಜ, ತಸ್ಮಾ ಮಾತಾವ ಪುತ್ತಂ ಮುದುಕೇನ ಹದಯೇನ ಅನುಕಮ್ಪಮಾನೋ ಮಂ ಪಸ್ಸ, ಜೀವಿತಂ ಮೇ ದೇಹೀತಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಸುಪಣ್ಣೋ ಜೀವಿತಂ ದೇನ್ತೋ ಇತರಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೮೩"ಹನ್ದಜ್ಜ ತ್ವಂ ಮುಞ್ಚ ವಧಾ ದುಜಿವ್ಹ, ತಯೋ ಹಿ ಪುತ್ತಾ ನ ಹಿ ಅಞ್ಞೋ ಅತ್ಥಿ।

ಅನ್ತೇವಾಸೀ ದಿನ್ನಕೋ ಅತ್ರಜೋ ಚ, ರಜ್ಜಸ್ಸು ಪುತ್ತಞ್ಞತರೋ ಮೇ ಅಹೋಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮುಞ್ಚಾ**ತಿ ಮುಚ್ಚ, ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ। **ದುಜಿವ್ಹಾ**ತಿ ತಂ ಆಲಪತಿ। **ಅಞ್ಞೋ**ತಿ ಅಞ್ಞೋ ಚತುತ್ಥೋ ಪುತ್ತೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। **ಅನ್ತೇವಾಸೀ**ತಿ ಸಿಪ್ಪಂ ವಾ ಉಗ್ಗಣ್ಹಮಾನೋ ಪಞ್ಹಂ ವಾ ಸುಣನ್ತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ನಿವುತ್ಥೋ। **ದಿನ್ನಕೋ**ತಿ "ಅಯಂ ತೇ ಪುತ್ತೋ ಹೋತೂ"ತಿ ಪರೇಹಿ ದಿನ್ನೋ। **ರಜ್ಜಸ್ಸೂ**ತಿ ಅಭಿರಮಸ್ಸು। **ಅಞ್ಞತರೋ**ತಿ ತೀಸು ಪುತ್ತೇಸು ಅಞ್ಞತರೋ ಅನ್ತೇವಾಸೀ ಪುತ್ತೋ ಮೇ ತ್ವಂ ಜಾತೋತಿ ದೀಪೇತಿ।

ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ಆಕಾಸಾ ಓತರಿತ್ವಾ ತಂ ಭೂಮಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ –

೧೮೪."ಇಚ್ಚೇವ ವಾಕ್ಯಂ ವಿಸಜ್ಜೀ ಸುಪಣ್ಣೋ, ಭುಮ್ಯಂ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ದಿಜೋ ದುಜಿವ್ಹಂ।
ಮುತ್ತಜ್ಜ ತ್ವಂ ಸಬ್ಬಭಯಾತಿವತ್ತೋ, ಥಲೂದಕೇ ಹೋಹಿ ಮಯಾಭಿಗುತ್ತೋ॥

೧೮೫."ಆತಙ್ಕಿನಂ ಯಥಾ ಕುಸಲೋ ಭಿಸಕ್ಕೋ, ಪಿಪಾಸಿತಾನಂ ರಹದೋವ ಸೀತೋ।
ವೇಸ್ಮಂ ಯಥಾ ಹಿಮಸೀತಟ್ಟಿತಾನಂ, ಏವಮ್ಪಿ ತೇ ಸರಣಮಹಂ ಭವಾಮೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಇಚ್ಚೇವ ವಾಕ್ಯ**ನ್ತಿ ಇತಿ ಏವಂ ವಚನಂ ವತ್ವಾ ತಂ ನಾಗರಾಜಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿ। **ಭುಮ್ಯ**ನ್ತಿ ಸೋ ಸಯಮ್ಪಿ ಭೂಮಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ದಿಜೋ ತಂ ದುಜಿವ್ಹಂ ಸಮಸ್ಸಾಸೇನ್ತೋ ಮುತ್ತೋ ಅಜ್ಜ ತ್ವಂ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಬ್ಬಭಯಾನಿ ಅತಿವತ್ತೋ ಥಲೇ ಚ ಉದಕೇ ಚ ಮಯಾ ಅಭಿಗುತ್ತೋ ರಕ್ಖಿತೋ ಹೋಹೀತಿ ಆಹ। **ಆತಙ್ಕಿನ**ನ್ತಿ ಗಿಲಾನಾನಂ। **ಏವಮ್ಪಿ ತೇ**ತಿ ಏವಂ ಅಹಂ ತವ ಸರಣಂ ಭವಾಮಿ।

ಗಚ್ಛ ತ್ವನ್ತಿ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ಸೋ ನಾಗರಾಜಾ ನಾಗಭವನಂ ಪಾವಿಸಿ। ಇತರೋಪಿ ಸುಪಣ್ಣಭವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಮಯಾ ಪಣ್ಡರಕನಾಗೋ ಸಪಥಂ ಕತ್ವಾ ಸದ್ದಹಾಪೇತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತೋ, ಕೀದಿಸಂ ನು ಖೋ ಮಯಿ ತಸ್ಸ ಹದಯಂ, ವೀಮಂಸಿಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ನಾಗಭವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸುಪಣ್ಣವಾತಂ ಅಕಾಸಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ನಾಗೋ "ಸುಪಣ್ಣರಾಜಾ ಮಂ ಗಹೇತುಂ ಆಗತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನೋ ಬ್ಯಾಮಸಹಸ್ಸಮತ್ತಂ ಅತ್ತಭಾವಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಪಾಸಾಣೇ ಚ ವಾಲುಕಞ್ಚ ಗಿಲಿತ್ವಾ ಭಾರಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ನಙ್ಗುಟ್ಠಂ ಹೇಟ್ಠಾಕತ್ವಾ ಭೋಗಮತ್ಥಕೇ ಫಣಂ ಧಾರಯಮಾನೋ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸುಪಣ್ಣರಾಜಾನಂ ಡಂಸಿತುಕಾಮೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸುಪಣ್ಣೋ ಇತರಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೮೬."ಸನ್ಧಿಂ ಕತ್ವಾ ಅಮಿತ್ತೇನ, ಅಣ್ಡಜೇನ ಜಲಾಬುಜ।
ವಿವರಿಯ ದಾಠಂ ಸೇಸಿ, ಕುತೋ ತಂ ಭಯಮಾಗತ"ನ್ತಿ॥

ತಂ ಸುತ್ವಾ ನಾಗರಾಜಾ ತಿಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ –

೧೮೭."ಸಙ್ಕೇಥೇವ ಅಮಿತ್ತಸ್ಮಿಂ, ಮಿತ್ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ನ ವಿಸ್ಸಸೇ।
ಅಭಯಾ ಭಯಮುಪ್ಪನ್ನಂ, ಅಪಿ ಮೂಲಾನಿ ಕನ್ತತಿ॥

೧೮೮."ಕಥಂ ನು ವಿಸ್ಸಸೇ ತ್ಯಮ್ಹಿ, ಯೇನಾಸಿ ಕಲಹೋ ಕತೋ।
ನಿಚ್ಚಯತ್ತೇನ ಠಾತಬ್ಬಂ, ಸೋ ದಿಸಬ್ಭಿ ನ ರಜ್ಜತಿ॥

೧೮೯"ವಿಸ್ಸಾಸಯೇ ನ ಚ ತಂ ವಿಸ್ಸಯೇಯ್ಯ, ಅಸಙ್ಕಿತೋ ಸಙ್ಕಿತೋ ಚ ಭವೇಯ್ಯ।
ತಥಾ ತಥಾ ವಿಞ್ಞೂ ಪರಕ್ಕಮೇಯ್ಯ, ಯಥಾ ಯಥಾ ಭಾವಂ ಪರೋ ನ ಜಞ್ಞಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಭಯಾತಿ** ಅಭಯಟ್ಠಾನಭೂತಾ ಮಿತ್ತಮ್ಹಾ ಭಯಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಜೀವಿತಸಙ್ಖಾತಾನಿ ಮೂಲಾನೇವ ಕನ್ತತಿ। **ತ್ಯಮ್ಹೀತಿ** ತಸ್ಮಿಂ। **ಯೇನಾಸೀತಿ** ಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕಲಹೋ ಕತೋ ಅಹೋಸಿ। **ನಿಚ್ಚಯತ್ತೇನಾತಿ** ನಿಚ್ಚಪಟಿಯತ್ತೇನ। **ಸೋ ದಿಸಬ್ಭಿ ನ ರಜ್ಜತೀತಿ** ಯೋ ನಿಚ್ಚಯತ್ತೇನ ಅಭಿತಿಟ್ಠತಿ, ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಸತ್ತೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಸ್ಸಾಸವಸೇನ ನ ರಜ್ಜತಿ, ತತೋ ತೇಸಂ ಯಥಾಕಾಮಕರಣೀಯೋ ನ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಿಸ್ಸಾಸಯೇತಿ** ಪರಂ ಅತ್ತನಿ ವಿಸ್ಸಾಸಯೇ, ತಂ ಪನ ಸಯಂ ನ ವಿಸ್ಸಸೇಯ್ಯ। ಪರೇನ ಅಸಙ್ಕಿತೋ ಅತ್ತನಾ ಚ ಸೋ ಸಙ್ಕಿತೋ ಭವೇಯ್ಯ। **ಭಾವಂ ಪರೋತಿ** ಯಥಾ ಯಥಾ ಪಣ್ಡಿತೋ ಪರಕ್ಕಮತಿ, ತಥಾ ತಥಾ ತಸ್ಸ ಪರೋ ಭಾವಂ ನ ಜಾನಾತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪಣ್ಡಿತೇನ ವೀರಿಯಂ ಕಾತಬ್ಬಮೇವಾತಿ ದೀಪೇತಿ।

ಇತಿ ತೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಲ್ಲಪಿತ್ವಾ ಸಮಗ್ಗಾ ಸಮ್ಮೋದಮಾನಾ ಉಭೋಪಿ ಅಚೇಲಕಸ್ಸ ಅಸ್ಸಮಂ ಅಗಮಿಂಸು। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಆಹ -

೧೯೦"ತೇ ದೇವವಣ್ಣಾ ಸುಖುಮಾಲರೂಪಾ, ಉಭೋ ಸಮಾ ಸುಜಯಾ ಪುಞ್ಞಖನ್ಧಾ।
ಉಪಾಗಮುಂ ಕರಮ್ಪಿಯಂ ಅಚೇಲಂ, ಮಿಸ್ಸೀಭೂತಾ ಅಸ್ಸವಾಹಾವ ನಾಗಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಮಾತಿ** ಸಮಾನರೂಪಾ ಸದಿಸಸಣ್ಠಾನಾ ಹುತ್ವಾ। **ಸುಜಯಾತಿ** ಸುವಯಾ ಪರಿಸುದ್ಧಾ, ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ। **ಪುಞ್ಞಖನ್ಧಾತಿ** ಕತಕುಸಲತಾಯ ಪುಞ್ಞಕ್ಖನ್ಧಾ ವಿಯ। **ಮಿಸ್ಸೀಭೂತಾತಿ** ಹತ್ಥೇನ ಹತ್ಥಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಾಯಮಿಸ್ಸೀಭಾವಂ ಉಪಗತಾ। **ಅಸ್ಸವಾಹಾವ ನಾಗಾತಿ** ಧುರೇ ಯುತ್ತಕಾ ರಥವಾಹಾ ದ್ವೇ ಅಸ್ಸಾ ವಿಯ ಪುರಿಸನಾಗಾ ತಸ್ಸ ಅಸ್ಸಮಂ ಅಗಮಿಂಸು।

ಗನ್ತ್ವಾ ಚ ಪನ ಸುಪಣ್ಣರಾಜಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಯಂ ನಾಗರಾಜಾ ಅಚೇಲಕಸ್ಸ ಜೀವಿತಂ ನ ದಸ್ಸತಿ, ಏತಂ ದುಸ್ಸೀಲಂ ನ ವನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಬಹಿ ಠತ್ವಾ ನಾಗರಾಜಾನಮೇವ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಪೇಸೇಸಿ। ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ಸತ್ಥಾ ಇತರಂ ಗಾಥಮಾಹ।

೧೯೧"ತತೋ ಹವೇ ಪಣ್ಡರಕೋ ಅಚೇಲಂ, ಸಯಮೇವುಪಾಗಮ್ಮ ಇದಂ ಅವೋಚ।
ಮುತ್ತಜ್ಜಹಂ ಸಬ್ಬಭಯಾತಿವತ್ತೋ, ನ ಹಿ ನೂನ ತುಯ್ಹಂ ಮನಸೋ ಪಿಯಮ್ಹಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪಿಯಮ್ಹಾತಿ** ದುಸ್ಸೀಲನಗ್ಗಭೋಗ್ಗಮುಸಾವಾದಿ ನೂನ ಮಯಂ ತವ ಮನಸೋ ನ ಪಿಯಾ ಅಹುಮ್ಹಾತಿ ಪರಿಭಾಸಿ।

ತತೋ ಅಚೇಲೋ ಇತರಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೯೨"ಪಿಯೋ ಹಿ ಮೇ ಆಸಿ ಸುಪಣ್ಣರಾಜಾ, ಅಸಂಸಯಂ ಪಣ್ಡರಕೇನ ಸಚ್ಚಂ।
ಸೋ ರಾಗರತ್ತೋವ ಅಕಾಸಿಮೇತಂ, ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ನ ಮೋಹಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪಣ್ಡರಕೇನಾತಿ** ತಯಾ ಪಣ್ಡರಕೇನ ಸೋ ಮಮ ಪಿಯತರೋ ಅಹೋಸಿ, ಸಚ್ಚಮೇತಂ। **ಸೋತಿ** ಸೋ ಅಹಂ ತಸ್ಮಿಂ ಸುಪಣ್ಣೇ ರಾಗೇನ ರತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಏತಂ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಜಾನನ್ತೋವ ಅಕಾಸಿಂ, ನ ಮೋಹೇನ ಅಜಾನನ್ತೋತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ನಾಗರಾಜಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೯೩"ನ ಮೇ ಪಿಯಂ ಅಪ್ಪಿಯಂ ವಾಪಿ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಪಸ್ಸತೋ ಲೋಕಮಿಮಂ ಪರಞ್ಚ।
ಸುಸಞ್ಞತಾನಞ್ಹಿ ವಿಯಞ್ಜನೇನ, ಅಸಞ್ಞತೋ ಲೋಕಮಿಮಂ ಚರಾಸಿ॥

೧೯೪.“ಅರಿಯಾವಕಾಸೋಸಿ ಅನರಿಯೋವಾಸಿ, ಅಸಞ್ಞತೋ ಸಞ್ಞತಸನ್ನಿಕಾಸೋ।
ಕಣ್ಹಾಭಿಜಾತಿಕೋಸಿ ಅನರಿಯರೂಪೋ, ಪಾಪಂ ಬಹುಂ ದುಚ್ಚರಿತಂ ಅಚಾರೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನ ಮೇತಿ** ಅಮ್ಭೋ ದುಸ್ಸೀಲನಗ್ಗಮುಸಾವಾದಿ ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ಹಿ ಇಮಞ್ಚ ಪರಞ್ಚ ಲೋಕಂ ಸಮ್ಪಸ್ಸತೋ ಪಿಯಂ ವಾ ಮೇ ಅಪ್ಪಿಯಂ ವಾಪಿ ಮೇತಿ ನ ಹೋತಿ, ತ್ವಂ ಪನ **ಸುಸಞ್ಞತಾನಂ** ಸೀಲವನ್ತಾನಂ ಬ್ಯಞ್ಜನೇನ ಪಬ್ಬಜಿತಲಿಙ್ಗೇನ ಅಸಞ್ಞತೋ ಹುತ್ವಾ ಇಮಂ ಲೋಕಂ ವಞ್ಚೇನ್ತೋ ಚರಸಿ। **ಅರಿಯಾವಕಾಸೋಸೀತಿ** ಅರಿಯಪಟಿರೂಪಕೋಸಿ । **ಅಸಞ್ಞತೋತಿ** ಕಾಯಾದೀಹಿ ಅಸಞ್ಞತೋಸಿ। **ಕಣ್ಹಾಭಿಜಾತಿಕೋತಿ** ಕಾಳಕಸಭಾವೋ। **ಅನರಿಯರೂಪೋತಿ** ಅಹಿರಿಕಸಭಾವೋ। **ಅಚಾರೀತಿ** ಅಕಾಸಿ।

ಇತಿ ತಂ ಗರಹಿತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಅಭಿಸಪನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೯೫.“ಅದುಟ್ಠಸ್ಸ ತುವಂ ದುಬ್ಭಿ, ದುಬ್ಭೀ ಚ ಪಿಸುಣೋ ಚಸಿ।
ಏತೇನ ಸಚ್ಚವಜ್ಜೇನ, ಮುದ್ಧಾ ತೇ ಫಲತು ಸತ್ತಧಾ”ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಅಮ್ಭೋ ದುಬ್ಭಿ ತ್ವಂ ಅದುಟ್ಠಸ್ಸ ಮಿತ್ತಸ್ಸ ದುಬ್ಭೀ ಚಾಸಿ, ಪಿಸುಣೋ ಚಾಸಿ, ಏತೇನ ಸಚ್ಚವಜ್ಜೇನ ಮುದ್ಧಾ ತೇ ಸತ್ತಧಾ ಫಲತೂತಿ।

ಇತಿ ನಾಗರಾಜಸ್ಸ ಸಪನ್ತಸ್ಸೇವ ಅಚೇಲಕಸ್ಸ ಸೀಸಂ ಸತ್ತಧಾ ಫಲಿ। ನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನೇಯೇವಸ್ಸ ಭೂಮಿ ವಿವರಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ಪಥವಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅವೀಚಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ನಾಗರಾಜಸುಪಣ್ಣರಾಜಾನೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ಭವನಮೇವ ಅಗಮಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಪಥವಿಂ ಪವಿಟ್ಠಭಾವಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಓಸಾನಗಾಥಮಾಹ -

೧೯೬.“ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಮಿತ್ತಾನಂ ನ ದುಬ್ಭಿತಬ್ಬಂ, ಮಿತ್ತದುಬ್ಭಾ ಪಾಪಿಯೋ ನತ್ಥಿ ಅಞ್ಞೋ।
ಆಸಿತ್ತಸತ್ತೋ ನಿಹತೋ ಪಥಬ್ಯಾ, ಇನ್ದಸ್ಸ ವಾಕ್ಯೇನ ಹಿ ಸಂವರೋ ಹತೋ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತಸ್ಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ಮಿತ್ತದುಬ್ಭಿಕಮ್ಮಸ್ಸ ಫರುಸೋ ವಿಪಾಕೋ, ತಸ್ಮಾ। **ಆಸಿತ್ತಸತ್ತೋತಿ** ಆಸಿತ್ತವಿಸೇನ ಸತ್ತೋ। **ಇನ್ದಸ್ಸಾತಿ** ನಾಗಿನ್ದಸ್ಸ ವಾಕ್ಯೇನ। **ಸಂವರೋತಿ** “ಅಹಂ ಸಂವರೇ ಠಿತೋಸ್ಮೀ”ತಿ ಪಟಿಞ್ಞಾಯ ಏವಂ ಪಞ್ಞಾತೋ ಆಜೀವಕೋ ಹತೋತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ದೇವದತ್ತೋ ಮುಸಾವಾದಂ ಕತ್ವಾ ಪಥವಿಂ ಪವಿಟ್ಠೋಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ಅಚೇಲಕೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ನಾಗರಾಜಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಸುಪಣ್ಣರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಪಣ್ಡರನಾಗರಾಜಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಅಟ್ಠಮಾ।

[೫೧೯] ೯. ಸಮ್ಬುಲಾಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಕಾ ವೇಧಮಾನಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಮಲ್ಲಿಕಂ ದೇವಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು **ಕುಮ್ಮಾಸಪಿಣ್ಡಿಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೭.೧೪೯ ಆದಯೋ) ವಿತ್ಥಾರಿತಮೇವ। ಸಾ ಪನ ತಥಾಗತಸ್ಸ ತಿಣ್ಣಂ ಕುಮ್ಮಾಸಪಿಣ್ಡಿಕಾನಂ ದಾನಾನುಭಾವೇನ ತಂ ದಿವಸಞ್ಞೇವ ರಞ್ಞೋ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಭಾವಂ ಪತ್ವಾ ಪುಬ್ಬುಟ್ಠಾಯಿತಾದೀಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಞಾಣಸಮ್ಪನ್ನಾ ಬುದ್ಧುಪಟ್ಠಾಯಿಕಾ ಪತಿದೇವತಾ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸಾ ಪತಿದೇವತಾಭಾವೋ ಸಕಲನಗರೇ ಪಾಕಟೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - “ಆವುಸೋ, ಮಲ್ಲಿಕಾ ದೇವೀ ಕಿರ ವತ್ತಸಮ್ಪನ್ನಾ ಞಾಣಸಮ್ಪನ್ನಾ ಪತಿದೇವತಾ”ತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪೇಸಾ ವತ್ತಸಮ್ಪನ್ನಾ ಪತಿದೇವತಾಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಸೋತ್ಥಿಸೇನೋ ನಾಮ ಪುತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ತಂ ರಾಜಾ ವಯಪ್ಪತ್ತಂ ಉಪರಜ್ಜೇ ಪತಿಟ್ಠಪೇಸಿ, ಸಮ್ಬುಲಾ ನಾಮಸ್ಸ ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀ ಅಹೋಸಿ ಉತ್ತಮರೂಪಧರಾ ಸರೀರಪ್ಪಭಾಸಮ್ಪನ್ನಾ, ನಿವಾತೇ ಜಲಮಾನಾ ದೀಪಸಿಖಾ ವಿಯ ಖಾಯತಿ। ಅಪರಭಾಗೇ ಸೋತ್ಥಿಸೇನಸ್ಸ ಸರೀರೇ ಕುಟ್ಠಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ವೇಜ್ಜಾ ತಿಕಿಚ್ಛಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು। ಸೋ ಭಿಜ್ಜಮಾನೇ ಕುಟ್ಠೇ ಪಟಿಕೂಲೋ ಹುತ್ವಾ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಂ ಪತ್ವಾ "ಕೋ ಮೇ ರಜ್ಜೇನ ಅತ್ಥೋ, ಅರಞ್ಞೇ ಅನಾಥಮರಣಂ ಮರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚಾಪೇತ್ವಾ ಇತ್ಥಾಗಾರಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಸಮ್ಬುಲಾ ಬಹೂಹಿ ಉಪಾಯೇಹಿ ನಿವತ್ತಿಯಮಾನಾಪಿ ಅನಿವತ್ತಿತ್ವಾವ "ಅಹಂ ತಂ ಸಾಮಿಕಂ ಅರಞ್ಞೇ ಪಟಿಜಗ್ಗಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸದ್ಧಿಞ್ಞೇವ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಸೋ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸುಲಭಮೂಲಫಲಾಫಲೇ ಛಾಯೂದಕಸಮ್ಪನ್ನೇ ಪದೇಸೇ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಕತ್ವಾ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ರಾಜಧೀತಾ ತಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿ। ಕಥಂ? ಸಾ ಹಿ ಪಾತೋ ವುಟ್ಠಾಯ ಅಸ್ಸಮಪದಂ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪಾನೀಯಪರಿಭೋಜನೀಯಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ದನ್ತಕಟ್ಠಞ್ಚ ಮುಖಧೋವನಞ್ಚ ಉಪನಾಮೇತ್ವಾ ಮುಖೇ ಧೋತೇ ನಾನಾಓಸಧಾನಿ ಪಿಸಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ವಣೇ ಮಕ್ಖೇತ್ವಾ ಮಧುರಮಧುರಾನಿ ಫಲಾಫಲಾನಿ ಖಾದಾಪೇತ್ವಾ ಮುಖಂ ವಿಕ್ಖಾಲೇತ್ವಾ ಹತ್ಥೇಸು ಧೋತೇಸು "ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಹೋಹಿ ದೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಖಣಿತ್ತಿಅಙ್ಕುಸಕೇ ಆದಾಯ ಫಲಾಫಲತ್ಥಾಯ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಫಲಾಫಲಾನಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಘಟೇನ ಉದಕಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ನಾನಾಚುಣ್ಣೇಹಿ ಚ ಮತ್ತಿಕಾಹಿ ಚ ಸೋತ್ಥಿಸೇನಂ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಪುನ ಮಧುರಫಲಾಫಲಾನಿ ಉಪನಾಮೇತಿ। ಪರಿಭೋಗಾವಸಾನೇ ವಾಸಿತಪಾನೀಯಂ ಉಪನೇತ್ವಾ ಸಯಂ ಫಲಾಫಲಾನಿ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಪದರಸನ್ಥರಂ ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ತತ್ಥ ನಿಪನ್ನೇ ತಸ್ಸ ಪಾದೇ ಧೋವಿತ್ವಾ ಸೀಸಪರಿಕಮ್ಮಪಿಟ್ಠಿಪರಿಕಮ್ಮಪಾದಪರಿಕಮ್ಮಾನಿ ಕತ್ವಾ ಸಯನಪಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜತಿ। ಏತೇನುಪಾಯೇನ ಸಾಮಿಕಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿ।

ಸಾ ಏಕದಿವಸಂ ಅರಞ್ಞೇ ಫಲಾಫಲಂ ಆಹರನ್ತೀ ಏಕಂ ಗಿರಿಕನ್ದರಂ ದಿಸ್ವಾ ಸೀಸತೋ ಪಚ್ಛಿಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಕನ್ದರತೀರೇ ಠಪೇತ್ವಾ "ನ್ಹಾಯಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಓತರಿತ್ವಾ ಹಲಿದ್ದಾಯ ಸರೀರಂ ಉಬ್ಬಟ್ಟೇತ್ವಾ ನ್ಹತ್ವಾ ಸುಧೋತಸರೀರಾ ಉತ್ತರಿತ್ವಾ ವಾಕಚೀರಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಕನ್ದರತೀರೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಸರೀರಪ್ಪಭಾಯ ವನಂ ಏಕೋಭಾಸಂ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಏಕೋ ದಾನವೋ ಗೋಚರತ್ಥಾಯ ಚರನ್ತೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಗಾಥಾದ್ವಯಂ ಆಹ –

೧೯೭. "ಕಾ ವೇಧಮಾನಾ ಗಿರಿಕನ್ದರಾಯಂ, ಏಕಾ ತುವಂ ತಿಟ್ಠಸಿ ಸಂಹಿತೂರು।
ಪುಟ್ಠಾಸಿ ಮೇ ಪಾಣಿಪಮೇಯ್ಯಮಜ್ಝೇ, ಅಕ್ಖಾಹಿ ಮೇ ನಾಮಞ್ಚ ಬನ್ಧವೇ ಚ॥

೧೯೮. "ಓಭಾಸಯಂ ವನಂ ರಮ್ಮಂ, ಸೀಹಬ್ಯಗ್ಘನಿಸೇವಿತಂ।
ಕಾ ವಾ ತ್ವಮಸಿ ಕಲ್ಯಾಣಿ, ಕಸ್ಸ ವಾ ತ್ವಂ ಸುಮಜ್ಝಿಮೇ।
ಅಭಿವಾದೇಮಿ ತಂ ಭದ್ದೇ, ದಾನವಾಹಂ ನಮತ್ಥು ತೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಾ ವೇಧಮಾನಾ**ತಿ ನ್ಹಾನಮತ್ತತಾಯ ಸೀತಭಾವೇನ ಕಮ್ಪಮಾನಾ। **ಸಂಹಿತೂರೂ**ತಿ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡಿತೂರು ಉತ್ತಮಊರುಲಕ್ಖಣೇ। **ಪಾಣಿಪಮೇಯ್ಯಮಜ್ಝೇ**ತಿ ಹತ್ಥೇನ ಮಿನಿತಬ್ಬಮಜ್ಝೇ। **ಕಾ ವಾ ತ್ವ**ನ್ತಿ ಕಾ ನಾಮ ವಾ ತ್ವಂ ಭವಸಿ। **ಅಭಿವಾದೇಮೀ**ತಿ ವನ್ದಾಮಿ। **ದಾನವಾಹ**ನ್ತಿ ಅಹಂ ಏಕೋ ದಾನವೋ, ಅಯಂ ನಮಕ್ಕಾರೋ ತವ ಅತ್ಥು, ಅಞ್ಜಲಿಂ ತೇ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾಮೀತಿ ಅವಚ।

ಸಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ತಿಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ –

೧೯೯."ಯೋ ಪುತ್ತೋ ಕಾಸಿರಾಜಸ್ಸ, ಸೋತ್ಥಿಸೇನೋತಿ ತಂ ವಿದೂ।
ತಸ್ಸಾಹಂ ಸಮ್ಬುಲಾ ಭರಿಯಾ, ಏವಂ ಜಾನಾಹಿ ದಾನವ।
ಅಭಿವಾದೇಮಿ ತಂ ಭನ್ತೇ, ಸಮ್ಬುಲಾಹಂ ನಮತ್ಥು ತೇ॥

೨೦೦."ವೇದೇಹಪುತ್ತೋ ಭದ್ದನ್ತೇ, ವನೇ ವಸತಿ ಆತುರೋ।
ತಮಹಂ ರೋಗಸಮ್ಮತ್ತಂ, ಏಕಾ ಏಕಂ ಉಪಟ್ಠಹಂ॥

೨೦೧."ಅಹಞ್ಚ ವನಮುಞ್ಛಾಯ, ಮಧುಮಂಸಂ ಮಿಗಾಬಿಲಂ।
ಯದಾಹರಾಮಿ ತಂ ಭಕ್ಖೋ, ತಸ್ಸ ನೂನಜ್ಜ ನಾಧತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವೇದೇಹಪುತ್ತೋ**ತಿ ವೇದೇಹರಾಜಧೀತಾಯ ಪುತ್ತೋ। **ರೋಗಸಮ್ಮತ್ತ**ನ್ತಿ ರೋಗಪೀಳಿತಂ। **ಉಪಟ್ಠಹ**ನ್ತಿ ಉಪಟ್ಠಹಾಮಿ ಪಟಿಜಗ್ಗಾಮಿ। "ಉಪಟ್ಠಿತಾ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। **ವನಮುಞ್ಛಾಯಾ**ತಿ ವನಂ ಉಞ್ಛೇತ್ವಾ ಉಞ್ಛಾಚರಿಯಂ ಚರಿತ್ವಾ। **ಮಧುಮಂಸ**ನ್ತಿ ನಿಮ್ಮಕ್ಖಿಕಂ ಮಧುಞ್ಚ ಮಿಗಾಬಿಲಮಂಸಞ್ಚ ಸೀಹಬ್ಯಗ್ಘಮಿಗೇಹಿ ಖಾದಿತಮಂಸತೋ ಅತಿರಿತ್ತಕೋಟ್ಠಾಸಂ। **ತಂ ಭಕ್ಖೋ**ತಿ ಯಂ ಅಹಂ ಆಹರಾಮಿ, ತಂ ಭಕ್ಖೋವ ಸೋ ಮಮ ಸಾಮಿಕೋ। **ತಸ್ಸ ನೂನಜ್ಜಾ**ತಿ ತಸ್ಸ ಮಞ್ಞೇ ಅಜ್ಜ ಆಹಾರಂ ಅಲಭಮಾನಸ್ಸ ಸರೀರಂ ಆತಪೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತಪದುಮಂ ವಿಯ **ನಾಧತಿ** ಉಪತಪ್ಪತಿ ಮಿಲಾಯತಿ।

ತತೋ ಪರಂ ದಾನವಸ್ಸ ಚ ತಸ್ಸಾ ಚ ವಚನಪಟಿವಚನಗಾಥಾಯೋ ಹೋನ್ತಿ -

೨೦೨."ಕಿಂ ವನೇ ರಾಜಪುತ್ತೇನ, ಆತುರೇನ ಕರಿಸ್ಸಸಿ।
ಸಮ್ಬುಲೇ ಪರಿಚಿಣ್ಣೇನ, ಅಹಂ ಭತ್ತಾ ಭವಾಮಿ ತೇ॥

೨೦೩."ಸೋಕಟ್ಟಾಯ ದುರತ್ತಾಯ, ಕಿಂ ರೂಪಂ ವಿಜ್ಜತೇ ಮಮ।
ಅಞ್ಞಂ ಪರಿಯೇಸ ಭದ್ದನ್ತೇ, ಅಭಿರೂಪತರಂ ಮಯಾ॥

೨೦೪."ಏಹಿಮಂ ಗಿರಿಮಾರುಯ್ಹ, ಭರಿಯಾ ಮೇ ಚತುಸ್ಸತಾ।
ತಾಸಂ ತ್ವಂ ಪವರಾ ಹೋಹಿ, ಸಬ್ಬಕಾಮಸಮಿದ್ಧಿನೀ॥

೨೦೫."ನೂನ ತಾರಕವಣ್ಣಾಭೇ, ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಮನಸಿಚ್ಛಸಿ।
ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಪಚುರಂ ಮಯ್ಹಂ, ರಮಸ್ಸ್ವಜ್ಜ ಮಯಾ ಸಹ॥

೨೦೬."ನೋ ಚೇ ತುವಂ ಮಹೇಸೇಯ್ಯಂ, ಸಮ್ಬುಲೇ ಕಾರಯಿಸ್ಸಸಿ।
ಅಲಂ ತ್ವಂ ಪಾತರಾಸಾಯ, ಪಣ್ಹೇ ಭಕ್ಖಾ ಭವಿಸ್ಸಸಿ॥

೨೦೭."ತಞ್ಚ ಸತ್ತಜಟೋ ಲುದ್ದೋ, ಕಳಾರೋ ಪುರಿಸಾದಕೋ।
ವನೇ ನಾಥಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತಿಂ, ಸಮ್ಬುಲಂ ಅಗ್ಗಹೀ ಭುಜೇ॥

೨೦೮."ಅಧಿಪನ್ನಾ ಪಿಸಾಚೇನ, ಲುದ್ದೇನಾಮಿಸಚಕ್ಖುನಾ।
ಸಾ ಚ ಸತ್ತುವಸಂ ಪತ್ತಾ, ಪತಿಮೇವಾನುಸೋಚತಿ॥

೨೦೯."ನ ಮೇ ಇದಂ ತಥಾ ದುಕ್ಖಂ, ಯಂ ಮಂ ಖಾದೇಯ್ಯ ರಕ್ಖಸೋ।

ಯಞ್ಚ ಮೇ ಅಯ್ಯಪುತ್ತಸ್ಸ, ಮನೋ ಹೇಸ್ಸತಿ ಅಞ್ಞಥಾ॥

೩೧೦"ನ ಸನ್ತಿ ದೇವಾ ಪವಸನ್ತಿ ನೂನ, ನ ಹಿ ನೂನ ಸನ್ತಿ ಇಧ ಲೋಕಪಾಲಾ।
ಸಹಸಾ ಕರೋನ್ತಾನಮಸಞ್ಞತಾನಂ, ನ ಹಿ ನೂನ ಸನ್ತಿ ಪಟಿಸೇಧಿತಾರೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪರಿಚಿಣ್ಣೇನಾ**ತಿ ತೇನ ಆತುರೇನ ಪರಿಚಿಣ್ಣೇನ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಸಿ। **ಸೋಕಟ್ಟಾಯಾ**ತಿ ಸೋಕಾತುರಾಯ। "ಸೋಕಟ್ಠಾಯಾ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಸೋಕೇ ಠಿತಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದುರತ್ತಾಯಾ**ತಿ ದುಗ್ಗತಕಪಣಭಾವಪ್ಪತ್ತಾಯ ಅತ್ತಭಾವಾಯ। **ಏಹಿಮ**ನ್ತಿ ಮಾ ತ್ವಂ ದುರತ್ತಾಮ್ಹೀತಿ ಚಿನ್ತಯಿ, ಏತಂ ಮಮ ಗಿರಿಮ್ಹಿ ದಿಬ್ಬವಿಮಾನಂ, ಏಹಿ ಇಮಂ ಗಿರಿಂ ಆರುಹ। **ಚತುಸ್ಸತಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಮೇ ವಿಮಾನೇ ಅಪರಾಪಿ ಚತುಸ್ಸತಾ ಭರಿಯಾಯೋ ಅತ್ಥಿ। **ಸಬ್ಬಂ ತ**ನ್ತಿ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಉಪಭೋಗಪರಿಭೋಗವತ್ಥಾಭರಣಾದಿಕಂ ಇಚ್ಛಸಿ, ಸಬ್ಬಂ ತಂ ನೂನ ಮಯ್ಹಂ ಪಚುರಂ ಬಹುಂ ಸುಲಭಂ, ತಸ್ಮಾ ಮಾ ಕಪಣಾಮ್ಹೀತಿ ಚಿನ್ತಯಿ, ಏಹಿ ಮಯಾ ಸಹ ರಮಸ್ಸೂತಿ ವದತಿ।

ಮಹೇಸೇಯ್ಯನ್ತಿ, "ಭದ್ದೇ, ಸಮ್ಬುಲೇ ನೋ ಚೇ ಮೇ ತ್ವಂ ಮಹೇಸಿಭಾವಂ ಕಾರೇಸ್ಸಸಿ, ಪರಿಯತ್ತಾ ತ್ವಂ ಮಮ ಪಾತರಾಸಾಯ, ತೇನ ತಂ ಬಲಕ್ಕಾರೇನ ವಿಮಾನಂ ನೇಸ್ಸಾಮಿ, ತತ್ರ ಮಂ ಅಸಙ್ಗಣ್ಹನ್ತೀ ಮಮ ಸ್ವೇ ಪಾತೋವ ಭಕ್ಖಾ ಭವಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಏವಂ ವತ್ವಾ ಸೋ ಸತ್ತಹಿ ಜಟಾಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಲುದ್ದಕೋ ದಾರುಣೋ ನಿಕ್ಖನ್ತದನ್ತೋ ತಂ ತಸ್ಮಿಂ ವನೇ ಕಿಞ್ಚಿ ಅತ್ತನೋ ನಾಥಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತಿಂ ಸಮ್ಬುಲಂ ಭುಜೇ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ। **ಅಧಿಪನ್ನಾ**ತಿ ಅಜ್ಝೋತ್ಥಟಾ। **ಆಮಿಸಚಕ್ಖುನಾ**ತಿ ಕಿಲೇಸಲೋಲೇನ। **ಪತಿಮೇವಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಅಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪತಿಮೇವ ಅನುಸೋಚತಿ। **ಮನೋ ಹೇಸ್ಸತೀ**ತಿ ಮಂ ಚಿರಾಯನ್ತಿಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಥಾ ಚಿತ್ತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ। **ನ ಸನ್ತಿ ದೇವಾ**ತಿ ಇದಂ ಸಾ ದಾನವೇನ ಭುಜೇ ಗಹಿತಾ ದೇವತುಜ್ಝಾಪನಂ ಕರೋನ್ತೀ ಆಹ। **ಲೋಕಪಾಲಾ**ತಿ ಏವರೂಪಾನಂ ಸೀಲವನ್ತೀನಂ ಪತಿದೇವತಾನಂ ಪಾಲಕಾ ಲೋಕಪಾಲಾ ನೂನ ಇಧ ಲೋಕೇ ನ ಸನ್ತೀತಿ ಪರಿದೇವತಿ।

ಅಥಸ್ಸಾ ಸೀಲತೇಜೇನ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಭವನಂ ಕಮ್ಪಿ, ಪಣ್ಡುಕಮ್ಬಲಸಿಲಾಸನಂ ಉಣ್ಹಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಸಕ್ಕೋ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ತಂ ಕಾರಣಂ ಞತ್ವಾ ವಜಿರಂ ಆದಾಯ ವೇಗೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ದಾನವಸ್ಸ ಮತ್ಥಕೇ ಠತ್ವಾ ಇತರಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೧೧"ಇತ್ಥೀನಮೇಸಾ ಪವರಾ ಯಸಸ್ಸಿನೀ, ಸನ್ತಾ ಸಮಾ ಅಗ್ಗಿರಿವುಗ್ಗತೇಜಾ।
ತಞ್ಚೇ ತುವಂ ರಕ್ಖಸಾದೇಸಿ ಕಞ್ಞಂ, ಮುದ್ಧಾ ಚ ಹಿ ಸತ್ತಧಾ ತೇ ಫಲೇಯ್ಯ।
ಮಾ ತ್ವಂ ದಹೀ ಮುಞ್ಚ ಪತಿಬ್ಬತಾಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸನ್ತಾ**ತಿ ಉಪಸನ್ತಾ, ಅಥ ವಾ ಪಣ್ಡಿತಾ ಞಾಣಸಮ್ಪನ್ನಾ। **ಸಮಾ**ತಿ ಕಾಯವಿಸಮಾದಿವಿರಹಿತಾ। **ಅದೇಸೀ**ತಿ ಖಾದಸಿ। **ಫಲೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಮೇ ಇನ್ದವಜಿರೇನ ಪಹರಿತ್ವಾ ಮುದ್ಧಾ ಭಿಜ್ಜೇಥ। **ಮಾ ತ್ವಂ ದಹೀ**ತಿ ತ್ವಂ ಇಮಂ ಪತಿಬ್ಬತಂ ಮಾ ತಾಪೇಯ್ಯಾಸೀತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ದಾನವೋ ಸಮ್ಬುಲಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಸಕ್ಕೋ "ಪುನಪಿ ಏಸ ಏವರೂಪಂ ಕರೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ದಾನವಂ ದೇವಸಙ್ಖಲಿಕಾಯ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಪುನ ಅನಾಗಮನಾಯ ತತಿಯೇ ಪಬ್ಬತನ್ತರೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ, ರಾಜಧೀತರಂ ಅಪ್ಪಮಾದೇನ ಓವದಿತ್ವಾ ಸಕಟ್ಠಾನಮೇವ ಗತೋ। ರಾಜಧೀತಾಪಿ ಅತ್ಥಙ್ಗತೇ ಸೂರಿಯೇ ಚನ್ದಾಲೋಕೇನ ಅಸ್ಸಮಂ ಪಾಪುಣಿ। ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾ ಅಟ್ಠ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೩೧೨"ಸಾ ಚ ಅಸ್ಸಮಮಾಗಚ್ಛಿ, ಪಮುತ್ತಾ ಪುರಿಸಾದಕಾ।
ನೀಳಂ ಪಳಿನಂ ಸಕುಣೀವ, ಗತಸಿಙ್ಗಂವ ಆಲಯಂ॥

೩೧೩"ಸಾ ತತ್ಥ ಪರಿದೇವೇಸಿ, ರಾಜಪುತ್ತೀ ಯಸಸ್ಸಿನೀ।

సమ్బులా ఉతుమత్తక్ఖా, వనే నాథం అపస్సన్తీ॥

౨౧౪."సమణే బ్రాహ్మణే వన్దే, సమ్పన్నచరణే ఇసే।
రాజపుత్తం అపస్సన్తీ, తుమ్హంమ్హి సరణం గతా॥

౨౧౫."వన్దే సీహే చ బ్యగ్ఘే చ, యే చ అఞ్ఞే వనే మిగా।
రాజపుత్తం అపస్సన్తీ, తుమ్హంమ్హి సరణం గతా॥

౨౧౬."తిణా లతాని ఓసధ్యో, పబ్బతాని వనాని చ।
రాజపుత్తం అపస్సన్తీ, తుమ్హంమ్హి సరణం గతా॥

౨౧౭."వన్దే ఇన్దీవరీసామం, రత్తిం నక్ఖత్తమాలినిం।
రాజపుత్తం అపస్సన్తీ, తుమ్హంమ్హి సరణం గతా॥

౨౧౮."వన్దే భాగీరథిం గఙ్గం, సవన్తీనం పటిగ్గహం।
రాజపుత్తం అపస్సన్తీ, తుమ్హంమ్హి సరణం గతా॥

౨౧౯."వన్దే అహం పబ్బతరాజసేట్ఠం, హిమవన్తం సిలుచ్చయం।
రాజపుత్తం అపస్సన్తీ, తుమ్హంమ్హి సరణం గతా"తి॥

తత్థ **నీళం పళినం సకుణీవాతి** యథా సకుణికా ముఖతుణ్డకేన గోచరం గహేత్వా కేనచి ఉపద్దవేన సకుణపోతకానం పళినత్తా పళినం సకుణినీళం ఆగచ్ఛేయ్య, యథా వా **గతసిఙ్గం** నిక్ఖన్తవచ్ఛకం **ఆలయం** సుఞ్ఞం వచ్ఛకసాలం వచ్ఛగిద్ధినీ ధేను ఆగచ్ఛేయ్య, ఏవం సుఞ్ఞం అస్సమం ఆగచ్ఛేతి అత్థో। తదా హి సోత్థిసేనో సమ్బులాయ చిరమానాయ "ఇత్థియో నామ లోలా, పచ్ఛామిత్తమ్పి మే గహేత్వా ఆగచ్ఛేయ్యా"తి పరిసఙ్కన్తో పణ్ణసాలతో నిక్ఖమిత్వా గచ్ఛన్తరం పవిసిత్వా నిసీది। తేనేతం వుత్తం। **ఉతుమత్తక్ఖాతి** సోకవేగసఞ్జాతేన ఉణ్హేన ఉతునా మన్దలోచనా। **అపస్సన్తీతి** తస్మిం వనే నాథం అత్తనో పతిం అపస్సన్తీ ఇతో చితో చ సన్ధావమానా పరిదేవేసి।

తత్థ **సమణే బ్రాహ్మణేతి** సమితపాపబాహితపాపే సమణే బ్రాహ్మణే। **సమ్పన్నచరణేతి** సహ సీలేన అట్ఠన్నం సమాపత్తీనం వసేన చ సమ్పన్నచరణే ఇసే వన్దేతి ఏవం వత్వా రాజపుత్తం అపస్సన్తీ తుమ్హాకం సరణం గతా అమ్హి। సచే మే సామికస్స నిసిన్నట్ఠానం జానాథ, ఆచిక్ఖథాతి పరిదేవేసీతి అత్థో। సేసగాథాసుపి ఏసేవ నయో। **తిణా లతాని ఓసధ్యోతి** అన్తోఫేగ్గుబహిసారతిణాని చ లతాని చ అన్తోసారఓసధియో చ। ఇమం గాథం తిణాదీసు నిబ్బత్తదేవతా సన్ధాయాహ। **ఇన్దీవరీసామన్తి** ఇన్దీవరీపుప్ఫసమానవణ్ణం। **నక్ఖత్తమాలినిన్తి** నక్ఖత్తపటిపాటిసమన్నాగతం। **తుమ్హంమ్హీతి** రత్తిం సన్ధాయ తమ్పి అమ్హీతి ఆహ। **భాగీరథిం గఙ్గన్తి** ఏవంపరియాయనామికం గఙ్గం। **సవన్తీనన్తి** అఞ్ఞాసం బహూనం నదీనం పటిగ్గాహికం। గఙ్గాయ నిబ్బత్తదేవతం సన్ధాయేవమాహ। హిమవన్తేపి ఏసేవ నయో।

తం ఏవం పరిదేవమానం దిస్వా సోత్థిసేనో చిన్తేసి – "అయం అతివియ పరిదేవతి, న ఖో పనస్సా భావం జానామి, సచే మయి సినేహేన ఏవం కరోతి , హదయమ్పిస్సా ఫలేయ్య, పరిగ్గణ్హిస్సామి తావ న"న్తి గన్త్వా పణ్ణసాలద్వారే నిసీది। సాపి పరిదేవమానావ పణ్ణసాలద్వారం గన్త్వా తస్స పాదే వన్దిత్వా "కుహిం గతోసి,

ದೇವಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಸೋ, "ಭದ್ದೇ , ತ್ವಂ ಅಞ್ಞೇಸು ದಿವಸೇಸು ನ ಇಮಾಯ ವೇಲಾಯ ಆಗಚ್ಛಸಿ, ಅಜ್ಜ ಅತಿಸಾಯಂ ಆಗತಾಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೨೦."ಅತಿಸಾಯಂ ವತಾಗಞ್ಛಿ, ರಾಜಪುತ್ತಿ ಯಸಸ್ಸಿನಿ।
ಕೇನ ನುಜ್ಜ ಸಮಾಗಚ್ಛಿ, ಕೋ ತೇ ಪಿಯತರೋ ಮಯಾ"ತಿ॥

ಅಥ ನಂ ಸಾ "ಅಹಂ, ಅಯ್ಯಪುತ್ತ, ಫಲಾಫಲಾನಿ ಆದಾಯ ಆಗಚ್ಛನ್ತೀ ಏಕಂ ದಾನವಂ ಪಸ್ಸಿಂ, ಸೋ ಮಯಿ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಮಂ ಹತ್ಥೇ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ 'ಸಚೇ ಮಮ ವಚನಂ ನ ಕರೋಸಿ, ಖಾದಿಸ್ಸಾಮಿ ತ'ನ್ತಿ ಆಹ, ಅಹಂ ತಾಯ ವೇಲಾಯ ತಞ್ಞೇವ ಅನುಸೋಚನ್ತೀ ಏವಂ ಪರಿದೇವಿ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೨೧."ಇದಂ ಖೋಹಂ ತದಾವೋಚಂ, ಗಹಿತಾ ತೇನ ಸತ್ತುನಾ।
ನ ಮೇ ಇದಂ ತಥಾ ದುಕ್ಖಂ, ಯಂ ಮಂ ಖಾದೇಯ್ಯ ರಕ್ಖಸೋ।
ಯಞ್ಚ ಮೇ ಅಯ್ಯಪುತ್ತಸ್ಸ, ಮನೋ ಹೇಸ್ಸತಿ ಅಞ್ಞಥಾ"ತಿ॥

ಅಥಸ್ಸ ಸೇಸಮ್ಪಿ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇನ್ತೀ "ತೇನ ಪನಾಹಂ, ದೇವ, ದಾನವೇನ ಗಹಿತಾ ಅತ್ತಾನಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಾಪೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೀ ದೇವತುಜ್ಝಾಪನಕಮ್ಮಂ ಅಕಾಸಿಂ, ಅಥ ಸಕ್ಕೋ ವಜಿರಹತ್ಥೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಠಿತೋ ದಾನವಂ ಸನ್ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ಮಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ತಂ ದೇವಸಙ್ಖಲಿಕಾಯ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ತತಿಯೇ ಪಬ್ಬತನ್ತರೇ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ, ಏವಾಹಂ ಸಕ್ಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವಿತಂ ಲಭಿ"ನ್ತಿ ಆಹ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸೋತ್ಥಿಸೇನೋ, "ಭದ್ದೇ, ಹೋತು, ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ಅನ್ತರೇ ಸಚ್ಚಂ ನಾಮ ದುಲ್ಲಭಂ, ಹಿಮವನ್ತೇ ಹಿ ಬಹೂ ವನಚರಕತಾಪಸವಿಜ್ಜಾಧರಾದಯೋ ಸನ್ತಿ, ಕೋ ತುಯ್ಹಂ ಸದ್ದಹಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೨೨."ಚೋರೀನಂ ಬಹುಬುದ್ಧೀನಂ, ಯಾಸು ಸಚ್ಚಂ ಸುದುಲ್ಲಭಂ।
ಥೀನಂ ಭಾವೋ ದುರಾಜಾನೋ, ಮಚ್ಛಸ್ಸೇವೋದಕೇ ಗತ"ನ್ತಿ॥

ಸಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ, "ಅಯ್ಯಪುತ್ತ, ಅಹಂ ತಂ ಅಸದ್ದಹನ್ತಂ ಮಮ ಸಚ್ಚಬಲೇನೇವ ತಿಕಿಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಉದಕಸ್ಸ ಕಲಸಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಸಚ್ಚಕಿರಿಯಂ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸೀಸೇ ಉದಕಂ ಆಸಿಞ್ಚನ್ತೀ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೨೩."ತಥಾ ಮಂ ಸಚ್ಚಂ ಪಾಲೇತು, ಪಾಲಯಿಸ್ಸತಿ ಚೇ ಮಮಂ।
ಯಥಾಹಂ ನಾಭಿಜಾನಾಮಿ, ಅಞ್ಞಂ ಪಿಯತರಂ ತಯಾ।
ಏತೇನ ಸಚ್ಚವಜ್ಜೇನ, ಬ್ಯಾಧಿ ತೇ ವೂಪಸಮ್ಮತೂ"ತಿ॥

ತತ್ಥ ತಥಾ-ಸದ್ದೋ "ಚೇ ಮಮ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಯಥಾಹಂ ವದಾಮಿ, ತಥಾ ಚೇ ಮಮ ವಚನಂ ಸಚ್ಚಂ, ಅಥ ಮಂ ಇದಾನಿಪಿ ಪಾಲೇತು, ಆಯತಿಮ್ಪಿ ಪಾಲೇಸ್ಸತಿ, ಇದಾನಿ ಮೇ ವಚನಂ ಸುಣಾಥ "ಯಥಾಹಂ ನಾಭಿಜಾನಾಮೀ"ತಿ। ಪೋತ್ಥಕೇಸು ಪನ "ತಥಾ ಮಂ ಸಚ್ಚಂ ಪಾಲೇತೀ"ತಿ ಲಿಖಿತಂ, ತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ನತ್ಥಿ।

ಏವಂ ತಾಯ ಸಚ್ಚಕಿರಿಯಂ ಕತ್ವಾ ಉದಕೇ ಆಸಿತ್ತಮತ್ತೇಯೇವ ಸೋತ್ಥಿಸೇನಸ್ಸ ಕುಟ್ಠಂ ಅಮ್ಬಿಲೇನ ಧೋತಂ ವಿಯ ತಮ್ಬಮಲಂ ತಾವದೇವ ಅಪಗಚ್ಛಿ। ತೇ ಕತಿಪಾಹಂ ತತ್ಥ ವಸಿತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಪತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಪವಿಸಿಂಸು। ರಾಜಾ ತೇಸಂ ಆಗತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಸೋತ್ಥಿಸೇನಸ್ಸ ಛತ್ತಂ ಉಸ್ಸಾಪೇತ್ವಾ ಸಮ್ಬುಲಂ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಟ್ಠಾನೇ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಾಪೇತ್ವಾ ನಗರಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಸಯಂ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ, ರಾಜನಿವೇಸನೇಯೇವ ಚ ನಿಬದ್ಧಂ ಭುಞ್ಜಿ। ಸೋತ್ಥಿಸೇನೋಪಿ ಸಮ್ಬುಲಾಯ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಟ್ಠಾನಮತ್ತಮೇವ ಅದಾಸಿ, ನ ಪುನಸ್ಸಾ

ಕೋಚಿ ಸಕ್ಕಾರೋ ಅಹೋಸಿ, ಅತ್ಥಿಭಾವಮ್ಪಿಸ್ಸಾ ನ ಅಞ್ಞಾಸಿ, ಅಞ್ಞಾಹೇವ ಇತ್ಥೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಅಭಿರಮಿ। ಸಮ್ಬುಲಾ ಸಪತ್ತಿದೋಸವಸೇನ ಕಿಸಾ ಅಹೋಸಿ ಉಪಣ್ಡುಪಣ್ಡುಕಜಾತಾ ಧಮನೀಸನ್ಥತಗತ್ತಾ। ಸಾ ಏಕದಿವಸಂ ಸೋಕವಿನೋದನತ್ಥಂ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ಆಗತಸ್ಸ ಸಸುರತಾಪಸಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಸೋ ತಂ ಮಿಲಾತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೧೪"ಯೇ ಕುಞ್ಜರಾ ಸತ್ತಸತಾ ಉಳಾರಾ, ರಕ್ಖನ್ತಿ ರತ್ತಿನ್ದಿವಮುಯ್ಯುತಾವುಧಾ।
ಧನುಗ್ಗಹಾನಞ್ಚ ಸತಾನಿ ಸೋಳಸ, ಕಥಂವಿಧೇ ಪಸ್ಸಸಿ ಭದ್ದೇ ಸತ್ತವೋ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಭದ್ದೇ, ಸಮ್ಬುಲೇ ಯೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸತ್ತಸತಾ ಕುಞ್ಜರಾ, ತೇಸಞ್ಞೇವ ಖನ್ಧಗತಾನಂ ಯೋಧಾನಂ ವಸೇನ ಉಯ್ಯುತ್ತಾವುಧಾ, ಅಪರಾನಿ ಚ ಸೋಳಸಧನುಗ್ಗಹಸತಾನಿ ರತ್ತಿನ್ದಿವಂ ಬಾರಾಣಸಿಂ ರಕ್ಖನ್ತಿ। ಏವಂ ಸುರಕ್ಖಿತೇ ನಗರೇ ಕಥಂವಿಧೇ ತ್ವಂ ಸತ್ತವೋ ಪಸ್ಸಸಿ। ಭದ್ದೇ, ಯಸ್ಸಾ ತವ ಸಾಸಙ್ಕಾ ಸಪ್ಪಟಿಭಯಾ ಅರಞ್ಞಾ ಆಗತಕಾಲೇಪಿ ಪಭಾಸಮ್ಪನ್ನಂ ಸರೀರಂ, ಇದಾನಿ ಪನ ಮಿಲಾತಾ ಪಣ್ಡುಪಲಾಸವಣ್ಣಾ ಅತಿವಿಯ ಕಿಲನ್ತಿನ್ದ್ರಿಯಾಸಿ, ಕಸ್ಸ ನಾಮ ತ್ವಂ ಭಾಯಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ।

ಸಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಪುತ್ತೋ ತೇ, ದೇವ, ಮಯಿ ನ ಪುರಿಮಸದಿಸೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೩೧೫"ಅಲಙ್ಕತಾಯೋ ಪದುಮುತ್ತರತ್ತಚಾ, ವಿರಾಗಿತಾ ಪಸ್ಸತಿ ಹಂಸಗಗ್ಗರಾ।
ತಾಸಂ ಸುಣಿತ್ವಾ ಮಿತಗೀತವಾದಿತಂ, ನ ದಾನಿ ಮೇ ತಾತ ತಥಾ ಯಥಾ ಪುರೇ॥

೩೧೬"ಸುವಣ್ಣಸಂಕಚ್ಚಧರಾ ಸುವಿಗ್ಗಹಾ, ಅಲಙ್ಕತಾ ಮಾನುಸಿಯಚ್ಛರೂಪಮಾ।
ಸೇನೋಪಿಯಾ ತಾತ ಅನಿನ್ದಿತಙ್ಗಿಯೋ, ಖತ್ತಿಯಕಞ್ಞಾ ಪಟಿಲೋಭಯನ್ತಿ ನಂ॥

೩೧೭"ಸಚೇ ಅಹಂ ತಾತ ತಥಾ ಯಥಾ ಪುರೇ, ಪತಿಂ ತಮುಞ್ಛಾಯ ಪುನಾ ವನೇ ಭರೇ।
ಸಮ್ಮಾನಯೇ ಮಂ ನ ಚ ಮಂ ವಿಮಾನಯೇ, ಇತೋಪಿ ಮೇ ತಾತ ತತೋ ವರಂ ಸಿಯಾ॥

೩೧೮"ಯಮನ್ನಪಾನೇ ವಿಪುಲಸ್ಮಿ ಓಹಿತೇ, ನಾರೀ ವಿಮಟ್ಠಾಭರಣಾ ಅಲಙ್ಕತಾ।
ಸಬ್ಬಙ್ಗುಪೇತಾ ಪತಿನೋ ಚ ಅಪ್ಪಿಯಾ, ಅಬಜ್ಝ ತಸ್ಸಾ ಮರಣಂ ತತೋ ವರಂ॥

೩೧೯"ಅಪಿ ಚೇ ದಲಿದ್ದಾ ಕಪಣಾ ಅನಾಳ್ಹಿಯಾ, ಕಟಾದುತೀಯಾ ಪತಿನೋ ಚ ಸಾ ಪಿಯಾ।
ಸಬ್ಬಙ್ಗುಪೇತಾಯಪಿ ಅಪ್ಪಿಯಾಯ, ಅಯಮೇವ ಸೇಯ್ಯಾ ಕಪಣಾಪಿ ಯಾ ಪಿಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪದುಮುತ್ತರತ್ತಚಾತಿ** ಪದುಮಗಬ್ಭಸದಿಸಉತ್ತರತ್ತಚಾ। ಸಬ್ಬಾಸಂ ಸರೀರತೋ ಸುವಣ್ಣಪಭಾ ನಿಚ್ಛರನ್ತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। **ವಿರಾಗಿತಾತಿ** ವಿಲಗ್ಗಸರೀರಾ, ತನುಮಜ್ಝಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಹಂಸಗಗ್ಗರಾತಿ** ಏವರೂಪಾ ಹಂಸಾ ವಿಯ ಮಧುರಸ್ಸರಾ ನಾರಿಯೋ ಪಸ್ಸತಿ। **ತಾಸನ್ತಿ** ಸೋ ತವ ಪುತ್ತೋ ತಾಸಂ ನಾರೀನಂ ಮಿತಗೀತವಾದಿತಾದೀನಿ ಸುಣಿತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಮೇ, ತಾತ, ಯಥಾ ಪುರೇ, ತಥಾ ನ ಪವತ್ತತೀತಿ ವದತಿ। **ಸುವಣ್ಣಸಂಕಚ್ಚಧರಾತಿ** ಸುವಣ್ಣಮಯಸಂಕಚ್ಚಾಲಙ್ಕಾರಧರಾ। **ಅಲಙ್ಕತಾತಿ** ನಾನಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತಾ। **ಮಾನುಸಿಯಚ್ಛರೂಪಮಾತಿ** ಮಾನುಸಿಯೋ ಅಚ್ಛರೂಪಮಾ। **ಸೇನೋಪಿಯಾತಿ** ಸೋತ್ಥಿಸೇನಸ್ಸ ಪಿಯಾ। **ಪಟಿಲೋಭಯನ್ತಿ ನನ್ತಿ** ನಂ ತವ ಪುತ್ತಂ ಪಟಿಲೋಭಯನ್ತಿ।

ಸಚೇ ಅಹನ್ತಿ, ತಾತ, ಯಥಾ ಪುರೇ ಸಚೇ ಅಹಂ ಪುನಪಿ ತಂ ಪತಿಂ ತಥೇವ ಕುಟ್ಠರೋಗೇನ ವನಂ ಪವಿಟ್ಠಂ ಉಞ್ಛಾಯ ತಸ್ಮಿಂ ವನೇ ಭರೇಯ್ಯಂ, ಪುನಪಿ ಮಂ ಸೋ ಸಮ್ಮಾನೇಯ್ಯ ನ ವಿಮಾನೇಯ್ಯ, ತತೋ ಮೇ ಇತೋಪಿ ಬಾರಾಣಸಿರಜ್ಜತೋ ತಂ

ಅರಞ್ಞಮೇವ ವರಂ ಸಿಯಾ ಸಪತ್ತಿದೋಸೇನ ಸುಸ್ಸನ್ತಿಯಾತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಯಮನ್ನಪಾನೇತಿ** ಯಂ ಅನ್ನಪಾನೇ। **ಓಹಿತೇತಿ** ಠಪಿತೇ ಪಟಿಯತ್ತೇ। ಇಮಿನಾ ಬಹುನ್ನಪಾನಘರಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಅಯಂ ಕಿರಸ್ಸಾ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ - ಯಾ ನಾರೀ ವಿಪುಲನ್ನಪಾನೇ ಘರೇ ಏಕಿಕಾವ ಅಸಪತ್ತಿ ಸಮಾನಾ ವಿಮಟ್ಠಾಭರಣಾ ನಾನಾಲಙ್ಕಾರೇಹಿ ಅಲಙ್ಕತಾ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಗುಣಙ್ಗೇಹಿ ಉಪೇತಾ ಪತಿನೋ ಚ ಅಪ್ಪಿಯಾ ಹೋತಿ, ಅಬಜ್ಝ ಗೀವಾಯ ವಲ್ಲಿಯಾ ವಾ ರಜ್ಜುಯಾ ವಾ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ತತೋ ಘರಾವಾಸತೋ ಮರಣಮೇವ ವರತರನ್ತಿ। **ಅನಾಳ್ಹೀಯಾತಿ** ಅನಾಳ್ಹಾ। **ಕಟಾದುತೀಯಾತಿ** ನಿಪಜ್ಜನಕಟಸಾರಕದುತಿಯಾ। **ಸೇಯ್ಯಾತಿ** ಕಪಣಾಪಿ ಸಮಾನಾ ಯಾ ಪತಿನೋ ಪಿಯಾ, ಅಯಮೇವ ಉತ್ತಮಾತಿ।

ಏವಂ ತಾಯ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಸುಸ್ಸನಕಾರಣೇ ತಾಪಸಸ್ಸ ಕಥಿತೇ ತಾಪಸೋ ರಾಜಾನಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ “ತಾತ, ಸೋತ್ಥಿಸೇನ ತಯಿ ಕುಟ್ಠರೋಗಾಭಿಭೂತೇ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸನ್ತೇ ತಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತಂ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತೀ ಅತ್ತನೋ ಸಚ್ಚಬಲೇನ ತವ ರೋಗಂ ವೂಪಸಮೇತ್ವಾ ಯಾ ತೇ ರಜ್ಜೇ ಪತಿಟ್ಠಾನಕಾರಣಮಕಾಸಿ, ತಸ್ಸಾ ನಾಮ ತ್ವಂ ನೇವ ಠಿತಟ್ಠಾನಂ, ನ ನಿಸಿನ್ನಟ್ಠಾನಂ ಜಾನಾಸಿ, ಅಯುತ್ತಂ ತೇ ಕತಂ, ಮಿತ್ತದುಬ್ಭಿಕಮ್ಮಂ ನಾಮೇತಂ ಪಾಪಕ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಪುತ್ತಂ ಓವದನ್ತೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೩೦“ಸುದುಲ್ಲಭಿತ್ಥೀ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಯಾ ಹಿತಾ, ಭತ್ತಿತ್ಥಿಯಾ ದುಲ್ಲಭೋ ಯೋ ಹಿತೋ ಚ।
ಹಿತಾ ಚ ತೇ ಸೀಲವತೀ ಚ ಭರಿಯಾ, ಜನಿನ್ದ ಧಮ್ಮಂ ಚರ ಸಮ್ಬುಲಾಯಾ”ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ತಾತ, ಯಾ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಹಿತಾ ಮುದುಚಿತ್ತಾ ಅನುಕಮ್ಪಿಕಾ ಇತ್ಥೀ, ಯೋ ಚ ಭತ್ತಾ ಇತ್ಥಿಯಾ ಹಿತೋ ಕತಗುಣಂ ಜಾನಾತಿ, ಉಭೋಪೇತೇ ಸುದುಲ್ಲಭಾ। ಅಯಞ್ಚ ಸಮ್ಬುಲಾ ತುಯ್ಹಂ ಹಿತಾ ಚೇವ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನಾ ಚ, ತಸ್ಮಾ ಏತಿಸ್ಸಾ ಧಮ್ಮಂ ಚರ, ಕತಗುಣಂ ಜಾನಿತ್ವಾ ಮುದುಚಿತ್ತೋ ಹೋಹಿ, ಚಿತ್ತಮಸ್ಸಾ ಪರಿತೋಸೇಹೀತಿ।

ಏವಂ ಸೋ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಓವಾದಂ ದತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ರಾಜಾ ಪಿತರಿ ಗತೇ ಸಮ್ಬುಲಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ, “ಭದ್ದೇ, ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಮಯಾ ಕತಂ ದೋಸಂ ಖಮ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಬ್ಬಿಸ್ಸರಿಯಂ ತುಯ್ಹಮೇವ ದಮ್ಮೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಓಸಾನಗಾಥಮಾಹ -

೩೩೧“ಸಚೇ ತುವಂ ವಿಪುಲೇ ಲದ್ಧಭೋಗೇ, ಇಸ್ಸಾವತಿಣ್ಣಾ ಮರಣಂ ಉಪೇಸಿ।
ಅಹಞ್ಚ ತೇ ಭದ್ದೇ ಇಮಾ ರಾಜಕಞ್ಞಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ವಚನಕರಾ ಭವಾಮಾ”ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಭದ್ದೇ, ಸಮ್ಬುಲೇ ಸಚೇ ತ್ವಂ ರತನರಾಸಿಮ್ಹಿ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಭಿಸಿತ್ತಾ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಟ್ಠಾನವಸೇನ ವಿಪುಲೇ ಭೋಗೇ ಲಭಿತ್ವಾಪಿ ಇಸ್ಸಾಯ ಓತಿಣ್ಣಾ ಮರಣಂ ಉಪೇಸಿ, ಅಹಞ್ಚ ಇಮಾ ಚ ರಾಜಕಞ್ಞಾ ಸಬ್ಬೇ ತವ ವಚನಕರಾ ಭವಾಮ, ತ್ವಂ ಯಥಾಧಿಪ್ಪಾಯಂ ಇಮಂ ರಜ್ಜಂ ವಿಚಾರೇಹೀತಿ ಸಬ್ಬಿಸ್ಸರಿಯಂ ತಸ್ಸಾ ಅದಾಸಿ।

ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಉಭೋ ಸಮಗ್ಗವಾಸಂ ವಸನ್ತಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರಿತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗಮಿಂಸು। ತಾಪಸೋ ಝಾನಾಭಿಞ್ಞಾಯೋ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೂಪಗೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಮಲ್ಲಿಕಾ ಪತಿದೇವತಾಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ “ತದಾ ಸಮ್ಬುಲಾ ಮಲ್ಲಿಕಾ ಅಹೋಸಿ, ಸೋತ್ಥಿಸೇನೋ ಕೋಸಲರಾಜಾ, ಪಿತಾ ತಾಪಸೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಸಮ್ಬುಲಾಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ನವಮಾ।

[೫೨೦] ೧೦. ಗನ್ಧತಿನ್ದುಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಪ್ಪಮಾದೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ರಾಜೋವಾದಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ರಾಜೋವಾದೋ ಹೇಟ್ಠಾ ವಿತ್ಥಾರಿತೋವ। ಅತೀತೇ ಪನ ಕಪಿಲರಟ್ಠೇ ಉತ್ತರಪಞ್ಚಾಲನಗರೇ ಪಞ್ಚಾಲೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಅಗತಿಗಮನೇ ಠಿತೋ ಅಧಮ್ಮೇನ ಪಮತ್ತೋ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಅಮಚ್ಚಾದಯೋ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಅಧಮ್ಮಿಕಾವ ಜಾತಾ। ಬಲಿಪೀಳಿತಾ ರಟ್ಠವಾಸಿನೋ ಪುತ್ತದಾರೇ ಆದಾಯ ಅರಞ್ಞೇ ಮಿಗಾ ವಿಯ ಚರಿಂಸು, ಗಾಮಟ್ಠಾನೇ ಗಾಮೋ ನಾಮ ನಾಹೋಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ರಾಜಪುರಿಸಾನಂ ಭಯೇನ ದಿವಾ ಗೇಹೇ ವಸಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಗೇಹಾನಿ ಕಣ್ಟಕಸಾಖಾಹಿ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಗೇಹೇ ರತ್ತಿಂ ವಸಿತ್ವಾ ಅರುಣೇ ಉಗ್ಗಚ್ಛನ್ತೇಯೇವ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸನ್ತಿ। ದಿವಾ ರಾಜಪುರಿಸಾ ವಿಲುಮ್ಪನ್ತಿ, ರತ್ತಿಂ ಚೋರಾ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಬಹಿನಗರೇ ಗನ್ಧತಿನ್ದುಕರುಕ್ಖೇ ದೇವತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಅನುಸಂವಚ್ಛರಂ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಾ ಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕಂ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಲಭತಿ। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ – “ಅಯಂ ರಾಜಾ ಪಮತ್ತೋ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತಿ, ಸಕಲರಟ್ಠಂ ವಿನಸ್ಸತಿ, ಠಪೇತ್ವಾ ಮಂ ಅಞ್ಞೋ ರಾಜಾನಂ ಪತಿರೂಪೇ ನಿವೇಸೇತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಉಪಕಾರಕೋ ಚಾಪಿ ಮೇ ಅನುಸಂವಚ್ಛರಂ ಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕಬಲಿನಾ ಪೂಜೇತಿ, ಓವದಿಸ್ಸಾಮಿ ನ”ನ್ತಿ।

ಸೋ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ರಞ್ಞೋ ಸಿರಿಗಬ್ಭಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಉಸ್ಸೀಸಕಪಸ್ಸೇ ಠತ್ವಾ ಓಭಾಸಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ರಾಜಾ ತಂ ಬಾಲಸೂರಿಯಂ ವಿಯ ಜಲಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ “ಕೋಸಿ ತ್ವಂ, ಕೇನ ವಾ ಕಾರಣೇನ ಇಧಾಗತೋಸೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ, “ಮಹಾರಾಜ, ಅಹಂ ಗನ್ಧತಿನ್ದುಕದೇವತಾ, ‘ತುಯ್ಹಂ ಓವಾದಂ ದಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ಆಗತೋಮ್ಹೀ”ತಿ ಆಹ। “ಕಿಂ ನಾಮ ಓವಾದಂ ದಸ್ಸಸೀ”ತಿ ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಮಹಾಸತ್ತೋ, “ಮಹಾರಾಜ, ತ್ವಂ ಪಮತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ, ತೇನ ತೇ ಸಕಲರಟ್ಠಂ ಹತವಿಲುತ್ತಂ ವಿಯ ವಿನಟ್ಠಂ, ರಾಜಾನೋ ನಾಮ ಪಮಾದೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತಾ ಸಕಲರಟ್ಠಸ್ಸ ಸಾಮಿನೋ ನ ಹೋನ್ತಿ, ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ವಿನಾಸಂ ಪತ್ವಾ ಸಮ್ಪರಾಯೇ ಪುನ ಮಹಾನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತಿ। ತೇಸು ಚ ಪಮಾದಂ ಆಪನ್ನೇಸು ಅನ್ತೋಜನಾ ಬಹಿಜನಾಪಿಸ್ಸ ಪಮತ್ತಾವ ಹೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ರಞ್ಞಾ ಅತಿರೇಕೇನ ಅಪ್ಪಮತ್ತೇನ ಭವಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಪಟ್ಠಪೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಏಕಾದಸ ಗಾಥಾ ಆಹ –

೨೨೧“ಅಪ್ಪಮಾದೋ ಅಮತಪದಂ, ಪಮಾದೋ ಮಚ್ಚುನೋ ಪದಂ।
ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ನ ಮೀಯನ್ತಿ, ಯೇ ಪಮತ್ತಾ ಯಥಾ ಮತಾ॥

೨೨೨“ಮದಾ ಪಮಾದೋ ಜಾಯೇಥ, ಪಮಾದಾ ಜಾಯತೇ ಖಯೋ।
ಖಯಾ ಪದೋಸಾ ಜಾಯನ್ತಿ, ಮಾ ಮದೋ ಭರತೂಸಭ॥

೨೨೩“ಬಹೂ ಹಿ ಖತ್ತಿಯಾ ಜೀನಾ, ಅತ್ಥಂ ರಟ್ಠಂ ಪಮಾದಿನೋ।
ಅಥೋಪಿ ಗಾಮಿನೋ ಗಾಮಾ, ಅನಗಾರಾ ಅಗಾರಿನೋ॥

೨೨೪“ಖತ್ತಿಯಸ್ಸ ಪಮತ್ತಸ್ಸ, ರಟ್ಠಸ್ಮಿಂ ರಟ್ಠವಡ್ಢನ।
ಸಬ್ಬೇ ಭೋಗಾ ವಿನಸ್ಸನ್ತಿ, ರಞ್ಞೋ ತಂ ವುಚ್ಚತೇ ಅಘಂ॥

೨೨೫“ನೇಸ ಧಮ್ಮೋ ಮಹಾರಾಜ, ಅತಿವೇಲಂ ಪಮಜ್ಜಸಿ।
ಇದ್ಧಂ ಫೀತಂ ಜನಪದಂ, ಚೋರಾ ವಿದ್ಧಂಸಯನ್ತಿ ನಂ॥

೨೨೬“ನ ತೇ ಪುತ್ತಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ನ ಹಿರಞ್ಞಂ ನ ಧಾನಿಯಂ।
ರಟ್ಠೇ ವಿಲುಪ್ಪಮಾನಮ್ಹಿ, ಸಬ್ಬಭೋಗೇಹಿ ಜೀಯಸಿ॥

೨೨೭“ಸಬ್ಬಭೋಗಾ ಪರಿಜಿಣ್ಣಂ, ರಾಜಾನಂ ವಾಪಿ ಖತ್ತಿಯಂ।

ಞಾತಿಮಿತ್ತಾ ಸುಹಜ್ಜಾ ಚ, ನ ತಂ ಮಞ್ಞನ್ತಿ ಮಾನಿಯಂ॥

೩೩೯"ಹತ್ಥಾರೋಹಾ ಅನೀಕಟ್ಠಾ, ರಥಿಕಾ ಪತ್ತಿಕಾರಕಾ।
ತಮೇವಮುಪಜೀವನ್ತಾ, ನ ತಂ ಮಞ್ಞನ್ತಿ ಮಾನಿಯಂ॥

೩೪೦"ಅಸಂವಿಹಿತಕಮ್ಮನ್ತಂ , ಬಾಲಂ ದುಮ್ಮನ್ತಿಮನ್ತಿನಂ।
ಸಿರೀ ಜಹತಿ ದುಮ್ಮೇಧಂ, ಜಿಣ್ಣಂವ ಉರಗೋ ತಚಂ॥

೩೪೧"ಸುಸಂವಿಹಿತಕಮ್ಮನ್ತಂ, ಕಾಲುಟ್ಠಾಯಿಂ ಅತನ್ದಿತಂ।
ಸಬ್ಬೇ ಭೋಗಾಭಿವಡ್ಢನ್ತಿ, ಗಾವೋ ಸಉಸಭಾಮಿವ॥

೩೪೨"ಉಪಸ್ಸುತಿಂ ಮಹಾರಾಜ, ರಟ್ಠೇ ಜನಪದೇ ಚರ।
ತತ್ಥ ದಿಸ್ವಾ ಚ ಸುತ್ವಾ ಚ, ತತೋ ತಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಪ್ಪಮಾದೋ**ತಿ ಸತಿಯಾ ಅವಿಪ್ಪವಾಸೋ। **ಅಮತಪದ**ನ್ತಿ ಅಮತಸ್ಸ ನಿಬ್ಬಾನಸ್ಸ ಪದಂ ಅಧಿಗಮಕಾರಣಂ। **ಮಚ್ಚುನೋ ಪದ**ನ್ತಿ ಮರಣಸ್ಸ ಕಾರಣಂ। ಪಮತ್ತಾ ಹಿ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಅವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಅಪ್ಪಟಿಸನ್ಧಿಕಭಾವಂ ಪತ್ತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಸಂಸಾರೇ ಜಾಯನ್ತಿ ಚೇವ ಮೀಯನ್ತಿ ಚ, ತಸ್ಮಾ ಪಮಾದೋ ಮಚ್ಚುನೋ ಪದಂ ನಾಮ । **ನ ಮೀಯನ್ತೀ**ತಿ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಅಪ್ಪಟಿಸನ್ಧಿಕಭಾವಂ ಪತ್ತಾ ಪುನ ಸಂಸಾರೇ ಅನಿಬ್ಬತ್ತತ್ತಾ ನ ಮೀಯನ್ತಿ ನಾಮ। **ಯೇ ಪಮತ್ತಾ**ತಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಯೇ ಪುಗ್ಗಲಾ ಪಮತ್ತಾ, ತೇ ಯಥಾ ಮತಾ, ತಥೇವ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ। ಕಸ್ಮಾ? ಅಕಿಚ್ಚಸಾಧನತಾಯ। ಮತಸ್ಸಪಿ ಹಿ "ಅಹಂ ದಾನಂ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಸೀಲಂ ರಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಕಲ್ಯಾಣಕಮ್ಮಂ ಪೂರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಭೋಗೋ ವಾ ಪತ್ಥನಾ ವಾ ಪರಿಯುಟ್ಠಾನಂ ವಾ ನತ್ಥಿ ಅಪಗತವಿಞ್ಞಾಣತ್ತಾ, ಪಮತ್ತಸ್ಸಪಿ ಅಪ್ಪಮಾದಾಭಾವಾತಿ ತಸ್ಮಾ ಉಭೋಪೇತೇ ಏಕಸದಿಸಾವ।

ಮದಾತಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಆರೋಗ್ಯಯೋಬ್ಬನಜೀವಿತಮದಸಙ್ಖಾತಾ ತಿವಿಧಾ ಮದಾ ಪಮಾದೋ ನಾಮ ಜಾಯತಿ। ಸೋ ಮದಪ್ಪತ್ತೋ ಪಮಾದಾಪನ್ನೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾದೀನಿ ಪಾಪಕಮ್ಮಾನಿ ಕರೋತಿ। ಅಥ ನಂ ರಾಜಾನೋ ಥಿನ್ದಾಪೇನ್ತಿ ವಾ ಹನಾಪೇನ್ತಿ ವಾ, ಸಬ್ಬಂ ವಾ ಧನಮಸ್ಸ ಹರನ್ತಿ, ಏವಮಸ್ಸ ಪಮಾದಾ ಞಾತಿಧನಜೀವಿತಕ್ಖಯೋ ಜಾಯತಿ। ಪುನ ಸೋ ಧನಕ್ಖಯಂ ವಾ ಯಸಕ್ಖಯಂ ವಾ ಪತ್ತೋ ಜೀವಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಜೀವಿತವುತ್ತತ್ಥಾಯ ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತಾದೀನಿ ಕರೋತಿ, ಇಚ್ಚಸ್ಸ ಖಯಾ ಪದೋಸಾ ಜಾಯನ್ತಿ, ತೇನ ತಂ ವದಾಮಿ **ಮಾ ಮದೋ ಭರತೂಸಭಾ**ತಿ, ರಟ್ಠಭಾರಕಜೇಟ್ಠಕ ಭರತೂಸಭ ಮಾ ಪಮಾದಮಾಪಜ್ಜೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅತ್ಥಂ ರಟ್ಠ**ನ್ತಿ ಜನಪದವಾಸೀನಂ ವುದ್ಧಿಞ್ಚೇವ ಸಕಲರಟ್ಠಞ್ಚ ಬಹೂ ಪಮಾದಿನೋ ಜೀನಾ। ತೇಸಂ ಆವಿಭಾವತ್ಥಾಯ ಖನ್ತಿವಾದಿಜಾತಕ-ಮಾತಙ್ಗಜಾತಕ-ಭರುಜಾತಕ-ಸರಭಙ್ಗಜಾತಕ-ಚೇತಿಯಜಾತಕಾನಿ ಕಥೇತಬ್ಬಾನಿ। **ಗಾಮಿನೋ**ತಿ ಗಾಮಭೋಜಕಾಪಿ ತೇ ಗಾಮಾಪಿ ಬಹೂ ಪಮಾದದೋಸೇನ ಜೀನಾ ಪರಿಹೀನಾ ವಿನಟ್ಠಾ। **ಅನಗಾರಾ ಅಗಾರಿನೋ**ತಿ ಪಬ್ಬಜಿತಾಪಿ ಪಬ್ಬಜಿತಪಟಿಪತ್ತಿತೋ, ಗಿಹೀಪಿ ಘರಾವಾಸತೋ ಚೇವ ಧನಧಞ್ಞಾದೀಹಿ ಚ ಬಹೂ ಜೀನಾ ಪರಿಹೀನಾತಿ ವದತಿ। **ತಂ ವುಚ್ಚತೇ ಅಘ**ನ್ತಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಯಸಭೋಗಪರಿಹಾನಿ ನಾಮೇತಂ ರಞ್ಞೋ ದುಕ್ಖಂ ವುಚ್ಚತಿ। ಭೋಗಾಭಾವೇನ ಹಿ ನಿದ್ಧನಸ್ಸ ಯಸೋ ಹಾಯತಿ, ಹೀನಯಸೋ ಮಹನ್ತಂ ಕಾಯಿಕಚೇತಸಿಕದುಕ್ಖಂ ಪಾಪುಣಾತಿ।

ನೇಸ ಧಮ್ಮೋತಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಏಸ ಪೋರಾಣಕರಾಜೂನಂ ಧಮ್ಮೋ ನ ಹೋತಿ। **ಇದ್ಧಂ ಫೀತ**ನ್ತಿ ಅನ್ನಪಾನಾದಿನಾ ಸಮಿದ್ಧಂ ಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣಾದಿನಾ ಫೀತಂ ಪುಪ್ಫಿತಂ। **ನ ತೇ ಪುತ್ತಾ**ತಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಪವೇಣಿಪಾಲಕಾ ತೇ ಪುತ್ತಾ ನ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ। ರಟ್ಠವಾಸಿನೋ ಹಿ "ಅಧಮ್ಮಿಕರಞ್ಞೋ ಏಸ ಪುತ್ತೋ, ಕಿಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ವುಡ್ಢಿಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ನಾಸ್ಸ ಛತ್ತಂ ದಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಛತ್ತಂ ನ ದೇನ್ತಿ। ಏವಮೇತೇಸಂ ಪವೇಣಿಪಾಲಕಾ ಪುತ್ತಾ ನ ಹೋನ್ತಿ ನಾಮ। **ಪರಿಜಿಣ್ಣ**ನ್ತಿ ಪರಿಹೀನಂ। **ರಾಜಾನಂ ವಾಪೀ**ತಿ ಸಚೇಪಿ ಸೋ ರಾಜಾ ಹೋತಿ, ಅಥ ನಂ

ರಾಜಾನಂ ಸಮಾನಮ್ಪಿ। **ಮಾನಿಯನ್ತಿ** “ಅಯಂ ರಾಜಾ”ತಿ ಗರುಚಿತ್ತೇನ ಸಮ್ಮಾನೇತಬ್ಬಂ ಕತ್ವಾ ನ ಮಞ್ಞನ್ತಿ। **ಉಪಜೀವನ್ತಾತಿ** ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವನ್ತಾಪಿ ಏತೇ ಏತ್ತಕಾ ಜನಾ ಗರುಚಿತ್ತೇನ ಮಞ್ಞಿತಬ್ಬಂ ನ ಮಞ್ಞನ್ತಿ। ಕಿಂಕಾರಣಾ? ಅಧಮ್ಮಿಕಭಾವೇನ।

ಸಿರೀತಿ ಯಸವಿಭವೋ। **ತಚನ್ತಿ** ಯಥಾ ಉರಗೋ ಜಿಣ್ಣತಚಂ ಜಿಗುಚ್ಛನ್ತೋ ಜಹತಿ, ನ ಪುನ ಓಲೋಕೇತಿ, ಏವಂ ತಾದಿಸಂ ರಾಜಾನಂ ಸಿರೀ ಜಹತಿ। **ಸುಸಂವಿಹಿತಕಮ್ಮನ್ತನ್ತಿ** ಕಾಯದ್ವಾರಾದೀಹಿ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಅಕರೋನ್ತಂ। **ಅಭಿವಡ್ಢನ್ತೀತಿ** ಅಭಿಮುಖಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ವಡ್ಢನ್ತಿ। **ಸಲುಸಭಾಮಿವಾತಿ** ಸಲುಸಭಾ ಇವ। ಅಪ್ಪಮತ್ತಸ್ಸ ಹಿ ಸಲುಸಭಜೇಟ್ಠಕೋ ಗೋಗಣೋ ವಿಯ ಭೋಗಾ ವಡ್ಢನ್ತಿ। **ಉಪಸ್ಸುತಿನ್ತಿ** ಜನಪದಚಾರಿತ್ತಸವನಾಯ ಚಾರಿಕಂ ಅತ್ತನೋ ಸಕಲರಟ್ಠೇ ಚ ಜನಪದೇ ಚ ಚರ। **ತತ್ಥಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ರಟ್ಠೇ ಚರನ್ತೋ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ ದಿಸ್ವಾ ಸೋತಬ್ಬಂ ಸುತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಗುಣಾಗುಣಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಂ ಕತ್ವಾ ತತೋ ಅತ್ತನೋ ಹಿತಪಟಿಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿಸ್ಸಸೀತಿ।

ಇತಿ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಏಕಾದಸಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ರಾಜಾನಂ ಓವದಿತ್ವಾ “ಗಚ್ಛ ಪಪಞ್ಚಂ ಅಕತ್ವಾ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹ ರಟ್ಠಂ, ಮಾ ನಾಸಯೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಸಕಟ್ಠಾನಮೇವ ಗತೋ। ರಾಜಾಪಿ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಸಂವೇಗಪ್ಪತ್ತೋ ಪುನದಿವಸೇ ರಜ್ಜಂ ಅಮಚ್ಚೇ ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇತ್ವಾ ಪುರೋಹಿತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕಾಲಸ್ಸೇವ ಪಾಚೀನದ್ವಾರೇನ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಯೋಜನಮತ್ತಂ ಗತೋ। ತತ್ಥೇಕೋ ಗಾಮವಾಸೀ ಮಹಲ್ಲಕೋ ಅಟವಿತೋ ಕಣ್ಟಕಸಾಖಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಗೇಹದ್ವಾರಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಿದಹಿತ್ವಾ ಪುತ್ತದಾರಂ ಆದಾಯ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸಾಯಂ ರಾಜಪುರಿಸೇಸು ಪಕ್ಕನ್ತೇಸು ಅತ್ತನೋ ಘರಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಗೇಹದ್ವಾರೇ ಪಾದೇ ಕಣ್ಟಕೇನ ವಿದ್ಧೋ ಉಕ್ಕುಟಿಕಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಕಣ್ಟಕಂ ನೀಹರನ್ತೋ –

೩೪೩“ಏವಂ ವೇದೇತು ಪಞ್ಚಾಲೋ, ಸಙ್ಗಾಮೇ ಸರಮಪ್ಪಿತೋ।
ಯಥಾಹಮಜ್ಜ ವೇದೇಮಿ, ಕಣ್ಟಕೇನ ಸಮಪ್ಪಿತೋ”ತಿ॥ –

ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ರಾಜಾನಂ ಅಕ್ಕೋಸಿ। ತಂ ಪನಸ್ಸ ಅಕ್ಕೋಸನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಾನುಭಾವೇನ ಅಹೋಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ಅಧಿಗ್ಗಹಿತೋವ ಸೋ ಅಕ್ಕೋಸೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಸಮಯೇ ರಾಜಾ ಚ ಪುರೋಹಿತೋ ಚ ಅಞ್ಞಾತಕವೇಸೇನ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇವ ಅಟ್ಠಂಸು। ಅಥಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಪುರೋಹಿತೋ ಇತರಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೩೪೪“ಜಿಣ್ಣೋ ದುಬ್ಬಲಚಕ್ಖೂಸಿ, ನ ರೂಪಂ ಸಾಧು ಪಸ್ಸಸಿ।
ಕಿಂ ತತ್ಥ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಸ್ಸ, ಯಂ ತಂ ಮಗ್ಗೇಯ್ಯ ಕಣ್ಟಕೋ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಗ್ಗೇಯ್ಯಾತಿ** ವಿಜ್ಝೇಯ್ಯ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ – ಯದಿ ತ್ವಂ ಅತ್ತನೋ ಅಬ್ಯತ್ತತಾಯ ಕಣ್ಟಕೇನ ವಿದ್ಧೋ, ಕೋ ಏತ್ಥ ರಞ್ಞೋ ದೋಸೋ। ಯೇನ ರಾಜಾನಂ ಅಕ್ಕೋಸಿ, ಕಿಂ ತೇ ರಞ್ಞಾ ಕಣ್ಟಕೋ ಓಲೋಕೇತ್ವಾವ ಆಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬೋತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮಹಲ್ಲಕೋ ತಿಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ –

೩೪೫“ಬಹ್ವೇತ್ಥ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಸ್ಸ, ಸೋಹಂ ಮಗ್ಗಸ್ಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ।
ಅರಕ್ಖಿತಾ ಜಾನಪದಾ, ಅಧಮ್ಮಬಲಿನಾ ಹತಾ॥

೩೪೬“ರತ್ತಿಞ್ಹಿ ಚೋರಾ ಖಾದನ್ತಿ, ದಿವಾ ಖಾದನ್ತಿ ತುಣ್ಡಿಯಾ।
ರಟ್ಠಸ್ಮಿಂ ಕೂಟರಾಜಸ್ಸ, ಬಹು ಅಧಮ್ಮಿಕೋ ಜನೋ॥

೩೪೭“ಏತಾದಿಸೇ ಭಯೇ ಜಾತೇ, ಭಯಟ್ಟಾ ತಾತ ಮಾಣವಾ।
ನಿಲ್ಲೇನಕಾನಿ ಕುಬ್ಬನ್ತಿ, ವನೇ ಆಹತ್ವ ಕಣ್ಟಕ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಬಹ್ವೇತ್ಥಾತಿ**, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಸೋಹಂ ಸಕಣ್ಟಕೇ ಮಗ್ಗೇ ಪತಿತೋ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನೋ, ಬಹು ಏತ್ಥ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಸ್ಸ ದೋಸೋ, ತ್ವಂ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ರಞ್ಞೋ ದೋಸೇನ ಮಮ ಸಕಣ್ಟಕೇ ಮಗ್ಗೇ ವಿಚರಣಭಾವಂ ನ ಜಾನಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಹಿ ಅರಕ್ಖಿತಾ ಜಾನಪದಾ...ಪೇ॰... ಕಣ್ಟಕನ್ತಿ। ತತ್ಥ **ಖಾದನ್ತೀತಿ** ವಿಲುಮ್ಪನ್ತಿ। **ತುಣ್ಡಿಯಾತಿ** ವಧಬನ್ಧಾದೀಹಿ ಪೀಳೇತ್ವಾ ಅಧಮ್ಮೇನ ಬಲಿಸಾಧಕಾ। **ಕೂಟರಾಜಸ್ಸಾತಿ** ಪಾಪರಞ್ಞೋ। **ಅಧಮ್ಮಿಕೋತಿ** ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಕಮ್ಮನ್ತೋ। **ತಾತಾತಿ** ಪುರೋಹಿತಂ ಆಲಪತಿ। **ಮಾಣವಾತಿ** ಮನುಸ್ಸಾ। **ನಿಲ್ಲೇನಕಾನೀತಿ** ನಿಲೀಯನಟ್ಠಾನಾನಿ। **ವನೇ ಆಹತ್ವ ಕಣ್ಟಕನ್ತಿ** ಕಣ್ಟಕಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ದ್ವಾರಾನಿ ಪಿದಹಿತ್ವಾ ಘರಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪುತ್ತದಾರಂ ಆದಾಯ ವನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ವನೇ ಅತ್ತನೋ ನಿಲೀಯನಟ್ಠಾನಾನಿ ಕರೋನ್ತಿ । ಅಥ ವಾ ವನೇ ಯೋ ಕಣ್ಟಕೋ, ತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಘರಾನಿ ಪರಿಕ್ಖಿಪನ್ತಿ। ಇತಿ ರಞ್ಞೋ ದೋಸೇನೇವಮ್ಹಿ ಕಣ್ಟಕೇನ ವಿದ್ಧೋ, ಮಾ ಏವರೂಪಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಉಪತ್ಥಮ್ಭೋ ಹೋಹೀತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ಪುರೋಹಿತಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ, "ಆಚರಿಯ, ಮಹಲ್ಲಕೋ ಯುತ್ತಂ ಭಣತಿ, ಅಮ್ಹಾಕಮೇವ ದೋಸೋ, ಏಹಿ ನಿವತ್ತಾಮ, ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಹ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪುರೋಹಿತಸ್ಸ ಸರೀರೇ ಅಧಿಮುಚ್ಚಿತ್ವಾ ಪುರತೋ ಗನ್ತ್ವಾ "ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮ ತಾವ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ ಆಹ। ತೇ ತಮ್ಹಾ ಗಾಮಾ ಅಞ್ಞಂ ಗಾಮಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಮಹಲ್ಲಿಕಾಯ ಸದ್ದಂ ಅಸ್ಸೋಸುಂ। ಸಾ ಕಿರೇಕಾ ದಲಿದ್ದಿತ್ಥೀ ದ್ವೇ ಧೀತರೋ ವಯಪ್ಪತ್ತಾ ರಕ್ಖಮಾನಾ ತಾಸಂ ಅರಞ್ಞಂ ಗನ್ತುಂ ನ ದೇತಿ। ಸಯಂ ಅರಞ್ಞತೋ ದಾರೂನಿ ಚೇವ ಸಾಕಞ್ಚ ಆಹರಿತ್ವಾ ಧೀತರೋ ಪಟಿಜಗ್ಗತಿ। ಸಾ ತಂ ದಿವಸಂ ಏಕಂ ಗುಮ್ಬಂ ಆರುಯ್ಹ ಸಾಕಂ ಗಣ್ಹನ್ತೀ ಪವಟ್ಟಮಾನಾ ಭೂಮಿಯಂ ಪತಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಮರಣೇನ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತೀ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೪೮."ಕದಾಸ್ಸು ನಾಮಯಂ ರಾಜಾ, ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೋ ಮರಿಸ್ಸತಿ।
ಯಸ್ಸ ರಟ್ಠಮ್ಹಿ ಜೀಯನ್ತಿ, ಅಪ್ಪತಿಕಾ ಕುಮಾರಿಕಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಪ್ಪತಿಕಾತಿ** ಅಸ್ಸಾಮಿಕಾ। ಸಚೇ ಹಿ ತಾಸಂ ಸಾಮಿಕಾ ಅಸ್ಸು, ಮಂ ಪೋಸೇಯ್ಯುಂ। ಪಾಪರಞ್ಞೋ ಪನ ರಜ್ಜೇ ಅಹಂ ದುಕ್ಖಂ ಅನುಭೋಮಿ, ಕದಾ ನು ಖೋ ಏಸ ಮರಿಸ್ಸತೀತಿ।

ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಾನುಭಾವೇನೇವ ಸಾ ಅಕ್ಕೋಸಿ। ಅಥ ನಂ ಪುರೋಹಿತೋ ಪಟಿಸೇಧೇನ್ತೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೪೯."ದುಬ್ಭಾಸಿತಞ್ಹಿ ತೇ ಜಮ್ಮಿ, ಅನತ್ಥಪದಕೋವಿದೇ।
ಕುಹಿಂ ರಾಜಾ ಕುಮಾರೀನಂ, ಭತ್ತಾರಂ ಪರಿಯೇಸತೀ"ತಿ॥

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮಹಲ್ಲಿಕಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೩೫೦."ನ ಮೇ ದುಬ್ಭಾಸಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮೇ, ಕೋವಿದತ್ಥಪದಾ ಅಹಂ।
ಅರಕ್ಖಿತಾ ಜಾನಪದಾ, ಅಧಮ್ಮಬಲಿನಾ ಹತಾ॥

೩೫೧."ರತ್ತಿಞ್ಹಿ ಚೋರಾ ಖಾದನ್ತಿ, ದಿವಾ ಖಾದನ್ತಿ ತುಣ್ಡಿಯಾ।
ರಟ್ಠಸ್ಮಿಂ ಕೂಟರಾಜಸ್ಸ, ಬಹು ಅಧಮ್ಮಿಕೋ ಜನೋ।
ದುಜ್ಜೀವೇ ದುಬ್ಭರೇ ದಾರೇ, ಕುತೋ ಭತ್ತಾ ಕುಮಾರಿಯೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕೋವಿದತ್ಥಪದಾತಿ** ಅಹಂ ಅತ್ಥಪದೇ ಕಾರಣಪದೇ ಕೋವಿದಾ ಛೇಕಾ, ಮಾ ತ್ವಂ ಏತಂ ಪಾಪರಾಜಾನಂ ಪಸಂಸಿ। **ದುಜ್ಜೀವೇತಿ** ದುಜ್ಜೀವೇ ರಟ್ಠೇ ದುಬ್ಭರೇ ದಾರೇ ಜಾತೇ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಭೀತತಸಿತೇಸು ಅರಞ್ಞೇ ವಸನ್ತೇಸು **ಕುತೋ ಭತ್ತಾ ಕುಮಾರಿಯೋ,** ಕುತೋ ಕುಮಾರಿಯೋ ಭತ್ತಾರಂ ಲಭಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತೇ ತಸ್ಸಾ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಯುತ್ತಂ ಸಾ ಕಥೇತೀ"ತಿ ತತೋ ಪರಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಏಕಸ್ಸ ಕಸ್ಸಕಸ್ಸ ಸದ್ದಂ ಅಸ್ಸೋಸುಂ। ತಸ್ಸ ಕಿರ ಕಸನ್ತಸ್ಸ ಸಾಲಿಯೋ ನಾಮ ಬಲಿಬದ್ದೋ ಫಾಲೇನ ಪಹಟೋ ಸಯಿ। ಸೋ ರಾಜಾನಂ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೫೧"ಏವಂ ಸಯತು ಪಞ್ಚಾಲೋ, ಸಙ್ಗಾಮೇ ಸತ್ತಿಯಾ ಹತೋ।
ಯಥಾಯಂ ಕಪಣೋ ಸೇತಿ, ಹತೋ ಫಾಲೇನ ಸಾಲಿಯೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಥಾ**ತಿ ಯಥಾ ಅಯಂ ವೇದನಾಪ್ಪತ್ತೋ ಸಾಲಿಯಬಲಿಬದ್ದೋ ಸೇತಿ, ಏವಂ ಸಯತೂತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅಥ ನಂ ಪುರೋಹಿತೋ ಪಟಿಸೇಧೇನ್ತೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೫೩"ಅಧಮ್ಮೇನ ತುವಂ ಜಮ್ಮ, ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಸ್ಸ ಕುಜ್ಝಸಿ।
ಯೋ ತ್ವಂ ಸಪಸಿ ರಾಜಾನಂ, ಅಪರಜ್ಝಿತ್ವಾನ ಅತ್ತನೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಧಮ್ಮೇನಾ**ತಿ ಅಕಾರಣೇನ ಅಸಭಾವೇನ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸೋ ತಿಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೩೫೪"ಧಮ್ಮೇನ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಸ್ಸ, ಅಹಂ ಕುಜ್ಝಾಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ।
ಅರಕ್ಖಿತಾ ಜಾನಪದಾ ಅಧಮ್ಮಬಲಿನಾ ಹತಾ॥

೩೫೫"ರತ್ತಿಞ್ಹಿ ಚೋರಾ ಖಾದನ್ತಿ, ದಿವಾ ಖಾದನ್ತಿ ತುಣ್ಡಿಯಾ।
ರಟ್ಠಸ್ಮಿಂ ಕೂಟರಾಜಸ್ಸ, ಬಹು ಅಧಮ್ಮಿಕೋ ಜನೋ॥

೩೫೬"ಸಾ ನೂನ ಪುನ ರೇ ಪಕ್ಕಾ, ವಿಕಾಲೇ ಭತ್ತಮಾಹರಿ।
ಭತ್ತಹಾರಿಂ ಅಪೇಕ್ಖನ್ತೋ, ಹತೋ ಫಾಲೇನ ಸಾಲಿಯೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಧಮ್ಮೇನಾ**ತಿ ಕಾರಣೇನೇವ, ಅಕಾರಣೇನ ಅಕ್ಕೋಸತೀತಿ ಸಞ್ಞಂ ಮಾ ಕರಿ। **ಸಾ ನೂನ ಪುನ ರೇ ಪಕ್ಕಾ, ವಿಕಾಲೇ ಭತ್ತಮಾಹರೀ**ತಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಸಾ ಭತ್ತಹಾರಿಕಾ ಇತ್ಥೀ ಪಾತೋವ ಮಮ ಭತ್ತಂ ಪಚಿತ್ವಾ ಆಹರನ್ತೀ ಅಧಮ್ಮಬಲಿಸಾಧಕೇಹಿ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಸ್ಸ ದಾಸೇಹಿ ಪಲಿಬುದ್ಧಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತೇ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ ಪುನ ಮಯ್ಹಂ ಭತ್ತಂ ಪಕ್ಕಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತೇನ ಕಾರಣೇನ ವಿಕಾಲೇ ಭತ್ತಂ ಆಹರಿ, "ಅಜ್ಜ ವಿಕಾಲೇ ಭತ್ತಂ ಆಹರೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಛಾತಜ್ಝತ್ತೋ ಅಹಂ ತಂ ಭತ್ತಹಾರಿಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಗೋಣಂ ಅಟ್ಠಾನೇ ಪತೋದೇನ ವಿಜ್ಝಿಂ, ತೇನೇಸ ಪಾದಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಫಾಲಂ ಪಹರನ್ತೋ ಹತೋ ಫಾಲೇನ ಸಾಲಿಯೋ। ತಸ್ಮಾ "ಏಸ ಮಯಾ ಹತೋ"ತಿ ಸಞ್ಞಂ ಮಾ ಕರಿ, ಪಾಪರಞ್ಞೋಯೇವ ಹತೋ ನಾಮೇಸ, ಮಾ ತಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಣೀತಿ।

ತೇ ಪುರತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ ವಸಿಂಸು। ಪುನದಿವಸೇ ಪಾತೋವ ಏಕಾ ಕೂಟಧೇನು ಗೋದೋಹಕಂ ಪಾದೇನ ಪಹರಿತ್ವಾ ಸದ್ಧಿಂ ಖೀರೇನ ಪವಟ್ಟೇಸಿ। ಸೋ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಂ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೫೭"ಏವಂ ಹಞ್ಞತು ಪಞ್ಚಾಲೋ, ಸಙ್ಗಾಮೇ ಅಸಿನಾ ಹತೋ।
ಯಥಾಹಮಜ್ಜ ಪಹತೋ, ಖೀರಞ್ಚ ಮೇ ಪವಟ್ಟಿತ"ನ್ತಿ॥

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಪುರೋಹಿತೋ ಪಟಿಸೇಧೇನ್ತೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೫೮.“ಯಂ ಪಸು ಖೀರಂ ಛಡ್ಡೇತಿ, ಪಸುಪಾಲಂ ವಿಹಿಂಸತಿ।
ಕಿಂ ತತ್ಥ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಸ್ಸ, ಯಂ ನೋ ಗರಹತೇ ಭವ”ನ್ತಿ॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ಗಾಥಾಯ ವುತ್ತಾಯ ಪುನ ಸೋ ತಿಸ್ಸೋ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೩೫೯.“ಗಾರಯ್ಹೋ ಬ್ರಹ್ಮೇ ಪಞ್ಚಾಲೋ, ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಸ್ಸ ರಾಜಿನೋ।
ಅರಕ್ಖಿತಾ ಜಾನಪದಾ, ಅಧಮ್ಮಬಲಿನಾ ಹತಾ॥

೩೬೦.“ರತ್ತಿಞ್ಹಿ ಚೋರಾ ಖಾದನ್ತಿ, ದಿವಾ ಖಾದನ್ತಿ ತುಣ್ಡಿಯಾ।
ರಟ್ಠಸ್ಮಿಂ ಕೂಟರಾಜಸ್ಸ, ಬಹು ಅಧಮ್ಮಿಕೋ ಜನೋ॥

೩೬೧.“ಚಣ್ಡಾ ಅಟನಕಾ ಗಾವೀ, ಯಂ ಪುರೇ ನ ದುಹಾಮಸೇ।
ತಂ ದಾನಿ ಅಜ್ಜ ದೋಹಾಮ, ಖೀರಕಾಮೇಹುಪದ್ದುತಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಚಣ್ಡಾತಿ** ಫರುಸಾ। **ಅಟನಕಾತಿ** ಪಲಾಯನಸೀಲಾ। **ಖೀರಕಾಮೇಹೀತಿ** ಅಧಮ್ಮಿಕರಞ್ಞೋ ಪುರಿಸೇಹಿ ಬಹುಂ ಖೀರಂ ಆಹರಾಪೇನ್ತೇಹಿ ಉಪದ್ದುತಾ ದುಹಾಮ। ಸಚೇ ಹಿ ಸೋ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಯ್ಯ, ನ ನೋ ಏವರೂಪಂ ಭಯಂ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾತಿ।

ತೇ “ಸೋ ಯುತ್ತಂ ಕಥೇತೀ”ತಿ ತಮ್ಹಾ ಗಾಮಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ಮಹಾಮಗ್ಗಂ ಆರುಯ್ಹ ನಗರಾಭಿಮುಖಾ ಗಮಿಂಸು। ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಚ ಗಾಮೇ ಬಲಿಸಾಧಕಾ ಅಸಿಕೋಸತ್ಥಾಯ ಏಕಂ ತರುಣಂ ಕಬರವಚ್ಛಕಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ಚಮ್ಮಂ ಗಣ್ಹಿಂಸು। ವಚ್ಛಕಮಾತಾ ಧೇನು ಪುತ್ತಸೋಕೇನ ತಿಣಂ ನ ಖಾದತಿ ಪಾನೀಯಂ ನ ಪಿವತಿ, ಪರಿದೇವಮಾನಾ ಆಹಿಣ್ಡತಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಗಾಮದಾರಕಾ ರಾಜಾನಂ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತಾ ಗಾಥಮಾಹಂಸು -

೩೬೨.“ಏವಂ ಕನ್ದತು ಪಞ್ಚಾಲೋ, ವಿಪುತ್ತೋ ವಿಪ್ಪಸುಕ್ಖತು।
ಯಥಾಯಂ ಕಪಣಾ ಗಾವೀ, ವಿಪುತ್ತಾ ಪರಿಧಾವತೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪರಿಧಾವತೀತಿ** ಪರಿದೇವಮಾನೋ ಧಾವತಿ।

ತತೋ ಪುರೋಹಿತೋ ಇತರಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೬೩.“ಯಂ ಪಸು ಪಸುಪಾಲಸ್ಸ, ಸಮ್ಭಮೇಯ್ಯ ರವೇಯ್ಯ ವಾ।
ಕೋನೀಧ ಅಪರಾಧತ್ಥಿ, ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಸ್ಸ ರಾಜಿನೋ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಮ್ಭಮೇಯ್ಯ ರವೇಯ್ಯ ವಾತಿ** ಭಮೇಯ್ಯ ವಾ ವಿರವೇಯ್ಯ ವಾ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ತಾತಾ, ಪಸು ನಾಮ ಪಸುಪಾಲಸ್ಸ ರಕ್ಖನ್ತಸ್ಸೇವ ಧಾವತಿಪಿ ವಿರವತಿಪಿ, ತಿಣಮ್ಪಿ ನ ಖಾದತಿ ಪಾನೀಯಮ್ಪಿ ನ ಪಿವತಿ, ಇಧ ರಞ್ಞೋ ಕೋ ನು ಅಪರಾಧೋತಿ।

ತತೋ ಗಾಮದಾರಕಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿಂಸು -

೩೬೪.“ಅಪರಾಧೋ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮೇ, ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಸ್ಸ ರಾಜಿನೋ।
ಅರಕ್ಖಿತಾ ಜಾನಪದಾ, ಅಧಮ್ಮಬಲಿನಾ ಹತಾ॥

೩೬೫."ರತ್ತಿಞ್ಹಿ ಚೋರಾ ಖಾದನ್ತಿ, ದಿವಾ ಖಾದನ್ತಿ ತುಣ್ಡಿಯಾ।
ರಟ್ಠಸ್ಮಿಂ ಕೂಟರಾಜಸ್ಸ, ಬಹು ಅಧಮ್ಮಿಕೋ ಜನೋ।
ಕಥಂ ನೋ ಅಸಿಕೋಸತ್ಥಾ, ಖೀರಪಾ ಹಞ್ಞತೇ ಪಜಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮೇ**ತಿ ಮಹಾಬ್ರಾಹ್ಮಣ। **ರಾಜಿನೋ**ತಿ ರಞ್ಞೋ। **ಕಥಂ ನೋ**ತಿ ಕಥಂ ನು ಕೇನ ನಾಮ ಕಾರಣೇನ। **ಖೀರಪಾ ಹಞ್ಞತೇ ಪಜಾ**ತಿ ಪಾಪರಾಜಸ್ಸ ಸೇವಕೇಹಿ ಖೀರಪಕೋ ವಚ್ಛಕೋ ಹಞ್ಞತಿ, ಇದಾನಿ ಸಾ ಧೇನು ಪುತ್ತಸೋಕೇನ ಪರಿದೇವತಿ, ಸೋಪಿ ರಾಜಾ ಅಯಂ ಧೇನು ವಿಯ ಪರಿದೇವತೂತಿ ರಾಜಾನಂ ಅಕ್ಕೋಸಿಂಸುಯೇವ।

ತೇ "ಸಾಧು ವೋ ಕಾರಣಂ ವದಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ಅಥನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಸುಕ್ಖಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ ಕಾಕಾ ತುಣ್ಡೇಹಿ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಮಣ್ಡೂಕೇ ಖಾದನ್ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತೇಸು ತಂ ಠಾನಂ ಸಮ್ಪತ್ತೇಸು ಅತ್ತನೋ ಆನುಭಾವೇನ ಮಣ್ಡೂಕೇನ -

೩೬೬."ಏವಂ ಖಜ್ಜತು ಪಞ್ಚಾಲೋ, ಹತೋ ಯುದ್ಧೇ ಸಪುತ್ತಕೋ।
ಯಥಾಹಮಜ್ಜ ಖಜ್ಜಾಮಿ, ಗಾಮಿಕೇಹಿ ಅರಞ್ಞಜೋ"ತಿ॥ -

ರಾಜಾನಂ ಅಕ್ಕೋಸಾಪೇಸಿ।

ತತ್ಥ **ಗಾಮಿಕೇಹೀ**ತಿ ಗಾಮವಾಸೀಹಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಪುರೋಹಿತೋ ಮಣ್ಡೂಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪನ್ತೋ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೬೭."ನ ಸಬ್ಬಭೂತೇಸು ವಿಧೇನ್ತಿ ರಕ್ಖಂ, ರಾಜಾನೋ ಮಣ್ಡೂಕ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ।
ನೇತ್ತಾವತಾ ರಾಜಾ ಅಧಮ್ಮಚಾರೀ, ಯಂ ತಾದಿಸಂ ಜೀವಮದೇಯ್ಯು ಧಙ್ಕಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಜೀವ**ನ್ತಿ ಜೀವನ್ತಂ। **ಅದೇಯ್ಯು**ನ್ತಿ ಖಾದೇಯ್ಯುಂ। **ಧಙ್ಕಾ**ತಿ ಕಾಕಾ। ಏತ್ತಾವತಾ ರಾಜಾ ಅಧಮ್ಮಿಕೋ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ, ಕಿಂ ಸಕ್ಕಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ರಞ್ಞಾ ತಂ ರಕ್ಖನ್ತೇನ ಚರಿತುನ್ತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮಣ್ಡೂಕೋ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೩೬೮."ಅಧಮ್ಮರೂಪೋ ವತ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ, ಅನುಪ್ಪಿಯಂ ಭಾಸಸಿ ಖತ್ತಿಯಸ್ಸ।
ವಿಲುಪ್ಪಮಾನಾಯ ಪುಥುಪ್ಪಜಾಯ, ಪೂಜೇಸಿ ರಾಜಂ ಪರಮಪ್ಪಮಾದಂ॥

೩೬೯."ಸಚೇ ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮೇ ಸುರಜ್ಜಕಂ ಸಿಯಾ, ಫೀತಂ ರಟ್ಠಂ ಮುದಿತಂ ವಿಪ್ಪಸನ್ನಂ।
ಭುತ್ವಾ ಬಲಿಂ ಅಗ್ಗಪಿಣ್ಡಞ್ಚ ಕಾಕಾ, ನ ಮಾದಿಸಂ ಜೀವಮದೇಯ್ಯು ಧಙ್ಕಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ**ತಿ ಪುರೋಹಿತಂ ಗರಹನ್ತೋ ಆಹ। **ಖತ್ತಿಯಸ್ಸಾ**ತಿ ಏವರೂಪಸ್ಸ ಪಾಪರಞ್ಞೋ। **ವಿಲುಪ್ಪಮಾನಾಯಾ**ತಿ ವಿಲುಮ್ಪಮಾನಾಯ, ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ। **ಪುಥುಪ್ಪಜಾಯಾ**ತಿ ವಿಪುಲಾಯ ಪಜಾಯ ವಿನಾಸಿಯಮಾನಾಯ। **ಪೂಜೇಸೀ**ತಿ ಪಸಂಸಿ। **ಸುರಜ್ಜಕ**ನ್ತಿ ಛನ್ದಾದಿವಸೇನ ಅಗನ್ತ್ವಾ ದಸ ರಾಜಧಮ್ಮೇ ಅಕೋಪೇನ್ತೇನ ಅಪ್ಪಮತ್ತೇನ ರಞ್ಞಾ ರಕ್ಖಿಯಮಾನಂ ಸಚೇ ಇದಂ ಸುರಜ್ಜಕಂ ಭವೇಯ್ಯ। **ಫೀತ**ನ್ತಿ ದೇವೇಸು ಸಮ್ಮಾಧಾರಂ ಅನುಪ್ಪವೇಚ್ಛನ್ತೇಸು ಸಮ್ಪನ್ನಸಸ್ಸಂ। **ನ ಮಾದಿಸ**ನ್ತಿ ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಮಾದಿಸಂ ಜೀವಮಾನಞ್ಞೇವ ಕಾಕಾ ನ ಖಾದೇಯ್ಯುಂ।

ಏವಂ ಛಸುಪಿ ಠಾನೇಸು ಅಕ್ಕೋಸನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸೇವ ಆನುಭಾವೇನ ಅಹೋಸಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ಚ ಪುರೋಹಿತೋ ಚ "ಅರಞ್ಞವಾಸಿಂ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಂ ಮಣ್ಡೂಕಂ ಉಪಾದಾಯ ಸಬ್ಬೇ ಅಮ್ಹೇಯೇವ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತತೋ ನಗರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸೋವಾದೇ ಠಿತಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರಿಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ಕೋಸಲರಞ್ಞೋ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ, "ಮಹಾರಾಜ, ರಞ್ಞಾ ನಾಮ ಅಗತಿಗಮನಂ ಪಹಾಯ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ "ತದಾ ಗನ್ಧತಿನ್ದುಕದೇವತಾ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಗನ್ಧತಿನ್ದುಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದಸಮಾ।

ಜಾತಕುದ್ದಾನಂ

ಕಿಂಛನ್ದ ಕುಮ್ಭ ಜಯದ್ದಿಸ ಛದ್ದನ್ತ, ಅಥ ಪಣ್ಡಿತಸಮ್ಭವ ಸಿರಕಪಿ।
ದಕರಕ್ಖಸ ಪಣ್ಡರನಾಗವರೋ, ಅಥ ಸಮ್ಬುಲ ತಿನ್ದುಕದೇವಸುತೋತಿ॥

ತಿಂಸನಿಪಾತವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।